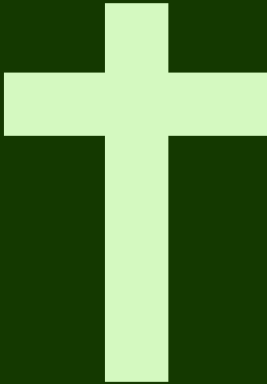

Testament Cobā de'en choe' dižā' che ancho

Jesocristān'

New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)

**Testament Cobə de'en choe' dižə' ɕhe ancho
Jesocrisṭən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	88
SAN LUCAS	141
SAN JUAN	228
HECHOS	290
ROMANOS	373
1 CORINTOS	413
2 CORINTOS	454
GÁLATAS	479
EFESIOS	494
FILIPENSES	508
COLOSENSES	518
1 TESALONICENSES	527
2 TESALONICENSES	535
1 TIMOTEO	540
2 TIMOTEO	552
TITO	560
FILEMÓN	566
HEBREOS	568
SANTIAGO	598
1 PEDRO	609
2 PEDRO	621
1 JUAN	628
2 JUAN	637
3 JUAN	639
JUDAS	641
APOCALIPSIS	645

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj Sam Mtion'

Ḫaxta'o Jesocristən'

¹ Nga cho'en dižə' che de'e ḫaxta'o Jesocristən' dezd gan' gw̃xete dia che'enə'. Na' nyoj la yoguə'əte de'e ḫaxta'ogüe' ca' gw̃zolaozən len de'e ḫaxta'ocho Abraannə' xte na'a. Jeso'osən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' naque' xi'in dia che de'e Abraannə'.

² Abraannə' naque' ḫa Isaac, na' Isaaquən' naque' ḫa Jacob, na' Jacobən' naque' ḫa Joda len beṇə' biše'e ca' yelə'.

³ Jodan' na' Tamar zjənaque' ḫaxna' Fares na' Sara. Na' Faresən' naque' ḫa Esrom, na' Esronnə' naque' ḫa Aram.

⁴ Arannə' naque' ḫa Aminadab, na' Aminadabən' naque' ḫa Naason, na' Naasonnə' naque' ḫa Salmon.

⁵ Salmonnə' na' Raab zjənaque' ḫaxna' Boos. Na' Boosən' na' Rot zjənaque' ḫaxna' Obed. Na' Obedən' naque' ḫa Isai.

⁶ Na' Isain' naque' ḫa Rei Dabin', na' Rei Dabin' naque' ḫa Salomon. Na' xna' Salomonnə' goque' xo'olə de'e Orias antslə ze'e yeca'a Rei Dabin' le' par gaque' xo'ole'.

⁷ Na' Salomonnə' naque' ḫa Roboam, na' Roboannə' naque' ḫa Abias, na' Abiasən' naque' ḫa Asa.

⁸ Na' Asan' naque' ḫa Josafat, na' Josafatən' naque' ḫa Joram, na' Jorannə' naque' ḫa Osias.

⁹ Na' Osiasən' naque' ḫa Jotam, na' Jotannə' naque' ḫa Acas, na' Acasən' naque' ḫa Esequias.

¹⁰ Na' Esequiasən' naque' ḫa Manases, na' Manasesən' naque' ḫa Amon, na' Amonnə' naque' ḫa Josias.

¹¹ Josiasən' naque' ḫa Jeconias na' biše'e ca'. Beṇə' ca gw̃nitə' ca tyempən' catə' beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'əḫaxje' de'e ḫaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian'.

¹² Gwde besyə'əche'əḫaxje' lega'aque' Babilonian', goljə Salatiel xi'in Jeconiasən'. Na' Salatielən' naque' ḫa Sorobabel.

¹³ Na' Sorobabelən' naque' ḫa Abiod, na' Abiodən' naque' ḫa Eliaquim. Na' Eliaquinnə' naque' ḫa Asor.

¹⁴ Asorən' naque' ḫa Sadoc, na' Sadoquən' naque' ḫa Aquim. Aquinnə' naque' ḫa Eliod.

¹⁵ Na' Eliodən' naque' ḫa Eleasar, na' Eleasarən' naque' ḫa Matan. Na' Matannə' naque' ḫa Jacob.

¹⁶ Nach Jacobən' naque' ḫa Jwse ben' naquə be'en che Marian'. Na' Marian' naque' xna' Jeso'os ben' nzi' Crist, zeje dižə' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇəḫən'.

17 Na' tyemp che de'e Abraannə' xte tyemp che de'e Dabin' goc žda' dia che'enə'. Na' goszolaon tyemp che de'e Dabin' xte catə'an beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'eḡaxje' de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian' gozac yežda' dia che'enə'. Na' leczə dezd tyemp catə'an besyə'əche'eḡaxje' lega'aque' Babilonian' xte catə'an bžin žan' goljə Cristən' gozac yežda' dia che'enə'.

Catə' goljə Jeso'osən'

18 Na' quingan' goquə catə'an goljə Jesocristən'. Banaquən gwšagna' Marian' len Jwsen', na' ze'e ca'a Jwsen' le' par gaque' xo'ole', gwsa'acbe'ine' banoa' Marian' bdao'. Goc ca' chedə' Spirit che Diozən' benən par niḡh bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə'.

19 Na' Jwsen' ben' banaquən si'e Marian' par gaque' xo'ole', goque' to beṇə' chon de'e güen lao Diozən'. De'e na'anə' bene' xbab cuejyichje' Marian' šizizə sin cui no gacbe'i par niḡh cui əgwsie le' zto'.

20 Žlac chone' xbab gone' ca', to angl che Xancho Diozən' blo'elaogüe'e le' lao bišgal. Na' gože'ene': —Jwse, le' naco' xi'in dia che de'e Dabin'. Bito žebo' si'o Marian' par gaque' xo'olo'. Spirit che Diozən' benən par niḡh no'e bda'onə'.

21 Na' sane' to bi'i byo, na' əgwsio labo' Jeso'os chedə' yebeje' beṇə' gwlaž chele ca' xni'a de'e malən' beṇə' se'ejle' che'.

22 Na' de'en goquə yoguə' de'e ca' goc complir can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtižə' Diozən' cana', gwne':

23 To no'ol güego' beṇə' nenaplažə'əchgua cuine' güe'e to bi'i byo dao' na' sane'ebo'.

Na' si' labo' Emanuel.

Na' Emanuel zeje dižə': Zoczə Diozən' len chio'o.

24 Na' catə' beban Jwsen' beyož gwneine' yelən' ca', beteyo bene' can' gož angl che Xancho Diozən' le'. Jəxi'e Marian' liže'enə' par goque' xo'ole'.

25 Pero Jwsen' gwdaḡəcze' le' respet xte catə'an gwxxane' to bi'i byo dao', xi'ine' nech. Na' gwxi' labo' Jeso'os.

2

Magos ca' jəsə'alane'e Jeso'osən'

1 Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən', goljə Jeso'osən' Belennə', to yež gan' mbane Jodean'. Na' goquən' besə'əžin to chopə magos Jerosalennə', beṇə' za'ac galən' chla' bgüižən'.

2 Na' gosə'əṇabene' beṇə' lao' syodan' gwse'e: —Gan' rei che beṇə' Izrael ca', be'en bagoljənə'? Nezetə' bagolje'enə' chedə' bable'ito' beljw che'enə' catə'an bla'an lažto'onə' galən' chla' bgüižən'. Na' za'ato' par niḡh güe'ela'oto'one'.

³ Catə' bene Rei Erodən' xtižə'əga'aque'enə', de'e juisy de'e goquene', na' leczə ca' yoguə'əloł beṇə' lao' syoda Jerosalennə'.

⁴ Nach btob Rei Erodən' yoguə'əloł bχoz əblao che chio'o beṇə' Izrael na' leczə yoguə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən', con beṇə' nitə' syodan'. Na' gwṇabene' lega'aque' gan' naquən galjə Cristən' ben' gwleĵ Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'.

⁵ Nach gwse' beṇə' ca' Erodən': —Belen nan' galje', gan' mbane Jodea, la' can' na to part Xtižə' Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtiže'enə' cana'. Quinga nan:

⁶ Ca naquə yež Belen gan' mbane Jodea, naquəczən yež de'e zaquə'əchgua entr yež əblao ca' de'en zjəchi' Jodean',

chedə' to beṇə' Belennə' gaque' beṇə' gwnabia', na' le' əggüia əgwy'e chio'o beṇə' Izrael.

⁷ Nach Erodən' bene' mendad ja'ac magos ca' laogüe'enə' bgašə'əzə par niç gwṇabene' lega'aque' tcho'a tšao' batə'əquən' besə'əle'ine' bla' beljon'.

⁸ Nach bsele'e lega'aque' Belennə', gože' lega'aque': —Le'e žja'ac Belennə' na' le'e žjəyediljyožə bida'onə'. Na' catə' yeželelebo' na' deyedixjue'ile nada' par niç leczə ša'a əžje'ela'ogua'abo'.

⁹ Beyož boso'ozenag magos ca' can' gož rein' lega'aque', nach gwsa'aque' əzja'aque'. Na' ca naquə beljon' de'en besə'əle'ine' gan' chla' bgüižən' catə' cuiṇə' sa'ac lažga'aque'enə', zdan le'e yoban' žialaon laoga'aque'enə' bžinten gwzon gan' zo bida'onə', na' gwlezən'.

¹⁰ Na' besyə'əbeine' xte juisy ca de'en besə'əle'ine' beljon' de'e yoblə.

¹¹ Nach catə' gwso'e lo'o yo'onə' na' besə'əle'ine' bida'onə' len xna'abo' Marian'. Nach bosə'əzo xibga'aque' gwso'elaogüe'ebo'. Na' bosə'əsaljo caj chega'aque' ca' na' gosə'əbeje' or, yal na' to xnižə' yag de'en chla' zix de'en ne' mirra par gwso'ebo'on'.

¹² Pero na' Diozən' gwduxjue'ine' magos ca' lao bišgal de que bito yesyə'ədie' gan' zo Rei Erodən'. De'e na'anə' besyə'əque'e yetolə nez par jəya'aque' lažga'aque'enə'.

Jwsen' len Marian' na' len Jeso'osən' ja'aque' Egipton'

¹³ Na' catə' babesa'ac magos ca', to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Jwsen' lao bišgal, na' gože'ene': —Gwyas, gwche' bida'onə' na' xna'abo'onə' le'e žja'ac Egipton' na' sole xte catə'əch əṇia' le'e batə'əquə' guaquə yesa'acle, chedə' Erodən' banži'e bia' yeyilje' bida'onə' par gote'ebo'.

¹⁴ Nach nencal gwyas Jwsen', gwche'e bida'onə' len xna'abo'onə' zja'aque' Egipton'.

15 Nach gwnite'e Egipto na'azə xte catə'əch got Erodən'. Na' de'en gwso'one' ca' goc complir de'en bzoj to profet beṇə' be' xtižə' Diozən' cana'. Quinga bzoje' de'en gwna Xancho Diozən': "Chixjue'ida' Xi'ina'anə' yeze'e Egipton'."

Erodən' bsele'e soldad par gwso'ote' yoguə' bi'i byo dao'

16 Na' lao bazja'aque' Egipton' Erodən' lechgualē bžejene' catə' gocbe'ine' gosə'əxoayag magos ca' le' de'en cuich besyə'ədie' gan' zo'enə'. Na' segon can' gwyejni'ine' catə' gwṇabene' lega'aque' antslə do batə'aquan' bla' beljon', bsele'e soldad che' ca' par jse'ete' yoguə'əloḷbi'i byo che'en dao' zelao bi'i chop ize, bi'i ca' gwsa'aljə Belennə' na' yeziqə'əchlə yež ca' zjənyechj zjəmbi'i Belennə'.

17 Na' laogüe de'en gwso'ote' bi'i byo dao' ca', goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən', ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne':

18 Gaquə bgüine bgüēžən' yež de'en nzi' Rama.

No'ol ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Raquelən' lechgualē yesyə'əyašə' yesyə'əgüinlaže'e che yoguə' xi'in da'oga'aque' ca' əsa'at.

Na' bito se'enene' par no yeyo'exen lega'aque'.

19 Lao ne'e nitə' Jwse ca' Egipton' got Erodən'. Nach to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Jwsen' lao bišgal.

20 Na' gože'ene': —Gwyas, beče' bida'onə' len xna'abo'onə' na' le'e žjəya'ac Izraelən'. Bagwsa'at beṇə' ca' besyə'əyilj bida'onə' par so'ote'ebo'.

21 Nach gwyas Jwsen' beče'e bida'onə' len xna'abo'onə' jəya'aque' lažga'aque' Izraelən'.

22 Pero Jwsen' catə' benene' de que Arquelaon' bedie' belane' xlatjə de'e xe' Erodən', bžebe' žjəya'aque' gan' mbane Jodean'. Na' Diozən' gwdixjue'ine' le' lao bišgalən' de que bito žjəya'aque' Jodean' sino que žjəya'aque' gan' mbane Galilean'.

23 De'e na'anə' besyə'əžine' syoda Nasaretən' na' jəsyə'ənite'e. Na' de'en jəsyə'ənite'e Nasaretən' goc complir de'en bosozoj de'e profet ca' cana' gosə'əne' che Jeso'osən' de que beṇə' yesə'əsi'ene' beṇə' Nasaret.

3

Juan ben' bchoa beṇə' nis gwdixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

1 Na' gwde zan iz, Juan ben' bchoa beṇə' nis gwyeje' latjə dašən' gan' mbane Jodean'.

2 Na' gwdixjue'ine' beṇə' gože' lega'aque': —Le'e yedinje xtolə'əle ca', chedə' babžin ža catə' Diozən' ben' zo yoban' ṇabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

³ De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' che Juannə', gwne':

To beṇə' əṇe' zižjo latjə dašən', əne':

“Le'e so probnid par əgwzenagle che Xanchon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide', de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blao.”

⁴ Na' Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwso'one' len yišə' xa cameyən'. Na' par dobey che' bchine' to pedas yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' leczə gwdaogüe' ši'in bia ser, bia nitə' yixə'.

⁵ Beṇə' Jerosalennə', na' beṇə' ca' ža' yoguə' yež ca' gan' mbane Jodean', na' leczə beṇə' ža' yež ca' nyechj mbi'i yao Jordannə' gwsa'aque' ja'aque' gan' zo Juannə' par boso'ozenague' xtiže'enə'.

⁶ Na' bosə'əxoadole'e lao Diozən', na' Juannə' bchoe' lega'aque' nis lo'o yao Jordannə'.

⁷ Na' leczə ja'ac zan beṇə' Izrael beṇə' ca' zjənchoj zjənzi' fariseo, na' beṇə' ca' zjənzi' sadoseo. Ja'aque' par bchoa Juannə' lega'aque' nis, Nach Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en əselə' Diozən' par le'e?

⁸ Cheyalə' gonle de'en naquə güen par nič əsa'acbe'i beṇə' yoblə de que baboša' yichjla'ažda'olen'.

⁹ Na' bito gonle xbab de que Diozən' bito gone' le'e castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que lechgualə chyažje Diozən' le'e. Guaquə gone' par nič yej quinga yesyə'əyaquən xi'in dia che de'e Abraannə'.

¹⁰ Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian. Na' ca naquə yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon, chəsə'əchog beṇə' len na' chəsə'əzeye'en.

¹¹ Na' ca naquə le'e chediṇjele xtolə'əle ca', nada' de'e li chcho'a le'e nis. Na' ze'e yidə ben' gon par nič so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'ažda'ochon' len bitə'ətezə de'e mal. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmose'.

¹² Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner, na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əcho Diozən', yotobe' chio'o par nič socho txen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

Catə' gwchoa Jeso'osən' nis

13 Na' gwza' Jeso'osən' gan' mbane Galilean' na' gwyeje' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' par niçh Juannə' bçhoe' le' nis.

14 Na' Juannə' benczə yichjlaogüe' caguə gone'ene' gwçhoe' Jeso'osən' nis. Gože'ene': —Chyažjłada' əgwçho' nada' nisən' na' nadə'əlan' zedenabdo' gwçhoa' le' nisən'.

15 Nach Jeso'osən' gože' Juannə': —Gone'e bçhoa nada' nisən'. Cheyalə' goncho ca' par niçh gaquə complir yoguə'əloł de'en non Diozən' mendad gaquə.

Nach gwçheb Juannə' bçho'ene' nisən'.

16 Na' catə' beyož gwçhoa Jeso'osən' nisən', le'e bechojte' lo'o nisən', na' le'e byaljwte le'e yobanə' na' ble'i Jeso'osən' gan' zo Diozən'. Ble'ine' Spirit çhe Diozən' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len le'.

17 Na' gwse'enene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Bengan' Xi'ina', ben' chacda' çhei, lechguale cheba chezaquə'əlaža'a le'.

4

Gwlo'oyelə' gwxiye'enə' Jeso'osən' gone' de'e mal

1 Na' Spirit çhe Diozən' benən par niçh gwyej Jeso'osən' latjə dašən', par niçh gwlo'oyelə' gwxiye'enə' le' gone' de'e malən'.

2 Na' bitobi gwdao Jeso'osən' lao çhoa ža çhoa yel, na' catə' gwde de'e çhoa žanə' gwdone'.

3 Na' gwxiye'enə' bgüiguə'ən gan' zo Jeso'osən', gožə'ən le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej quinga yesyə'əyaquən yetxtil.

4 Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o beñaçh sino leczə chyažjecho yoguə'əloł dižə' de'en na Diozən' par əbancho.”

5 Na' gwçhe' gwxiye'enə' le' yichjo' yo'odao' əblao çhe chio'o beñə' Izrael de'en zo Jerosalennə' na' gwlequən le' gan' le'ezelaogüe naquə sibə.

6 Na' gožən le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə, la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Eselə' Diozən' angl çhe' ca' par əsa'aclene' le', na' əso'oxe'e le' par niçh bito əçhego'o no yej.

7 Na' gož Jeso'osən' gwxiye'enə': —Leczə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən', nan: “Bito con goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'.”

8 Na' gwxiye'enə' gozçhe'en le' to lao ya'a de'e naquə lechguale sibə, na' blo'in le' yoguə' nasyon de'en zjəchi' lao yežlyon' ca naquə dechgua yelə' chnabia' çhega'aquənnə'.

9 Nach gožən le': —Yoguə' de'e quinga chle'ido' nga gona'an le' šə gwzo xibo' laogua' nga par güe'elaogo'o nada'.

10 Nach gož Jeso'osən' len: —Gwchi'izə' ca'alə nga Satanas. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alažə'əcho tozə Xancho Diozən' na' tozə le' güe'ela'ocho.”

11 Na' bebi'izə' gwxiye'enə len le', nach besə'əžin balə angl ca' jse'eclene'ene'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

12 Na' Jeso'osən' gwze'e Jodean' par gwyeje' Galilean' catə' benene' de que bade Juannə' ližyan'.

13 Na' gwze'e Nasaretən' jsoe' syoda Capernaum de'en chi' cho'a nisdə'onə' do gan' chi' distrit de'en nzi' Sabolon na' Neftali.

14 Na' de'en jəyezoe' syodan' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be'e Xtižə' Diozən' cana' gan' nan:

15 Le'e gwzenag, le'e beṇə' Galilea, le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' nitə'əle distrit Sabolon na' Neftali de'en mbane yešl'a'alə nisdə'onə' na' yao Jordannə'.

16 Nchol yichjla'ažda'olen' pero Diozən' əselə'e to beṇə' cue'e be'eni' xen lo'o yichjla'ažda'olen'.

Nacle ca beṇə' guat len yichjla'ažda'olen' por ni che de'e malən' chonle,

pero be'enə' əselə' Diozən' yocobe' yichjla'ažda'olen'.

17 Na' dezd tyemp na', Jeso'osən' gwzolaogwdixjui'e gwne': —Le'e yedinje xtolə'əlen', chedə' babžin ža ṇabia' Dioz ben' zo yoban' con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

Jeso'osən' gwleje' tap beṇə' gwxcen bel par gwsa'aque' disipl che'

18 Na' goquən' lao zda Jeso'osən' cho'a Nisdəo' Galilean' ble'ine' chopə beṇə' gwxcen bel, choso'ozalə'e yixjw bel chega'aque'enə' lo'o nisən'. Zjənaquə chopə biše'e. Toe' le' Simon Bed, na' yetoe' Ndres.

19 Nach gože' lega'aque': —Le'e da len nada'. Le'e nacle beṇə' gwxcen bel, na' ṇa'a əgwzejni'ida' le'e par nič gonle ca so'ombia' beṇə' nada'.

20 Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque' yixjw bel chega'aque' ca' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

21 Nach gwsa'aque' yelatə' na' jəsyə'ədi'e Jacob len Juan chopə biše'e, len xaga'aque' Sebedeo. Že'e to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw bel chega'aque'enə'. Na' lecəə gwṇabe Jeso'osən' Jacobən' len Juannə' par žja'aclene' le'.

22 Na' le'e bosyo'ocua'anlentie' xaga'aque' Sebedeon' barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən'.

Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' zan

23 Na' gozac catə' Jeso'osən' gwyeje' yoguə' yež ca' zjəchi' gan' mbane Galilean', gwzolaogüe' bsed blo'ine' beṇə' ca' zjəža' lo'o yo'odao' ca' gan' gwso'elao' beṇə' Izrael ca' Diozən'. Na' gwɔdixjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' ṇabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. Na' Jeso'osən' beyone' yoguə' beṇə' ca' chse'i gwde gwde yižgüe'.

24 Na' gosə' gwɔlɔljə yoguə' de'en ben Jeso'osən' doxenlə ṇasyon Siria. Nach beṇə' Siria ca' jso'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene laogüe'enə', beṇə' ca' chse'i zan clas yižgüe' na' beṇə' ca' chse'ey chesə'əla, na' len beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque', na' len beṇə' ca' chsa'az šon, na' beṇə' ca' zjənat to part cuerp čhega'aque'enə'. Na' beyone' yoguə'ətega'aque'.

25 Na' zan beṇə' za'ac distrit čhe Galilea, na' beṇə' za'ac yež ca' gan' nzi' Decapolis, na' beṇə' za'ac syoda Jerosalenṇə', na' beṇə' za'ac yež ca' yelə' distrit čhe Jodea, nach beṇə' za'ac yešlā'a yao Jordannə' jəsə'ənaogüe' le'.

5

Dižə' de'en bsed blo'i Jeso'osən' to lao ya'a blo'ine' non' zjəzo mbalaz

1 Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' beṇə' zan zjənžag, gwlo'e' gwchi'e to lao ya'a. Na' gosə'əbiguə' disipl čhe' ca' gan' chi'enə'.

2 Nach gwzolaogüe' bsed blo'ine' lega'aque', gwne':

3 —Le'e chache'ile de que chyažjele gaquəlen Diozən' le'e, zole mbalaz čhedə' bacho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

4 Na' le'e zole trist lo'o yichjla'ažda'olen' por ni čhe xtolə'əle ca', mbalaz sole čhedə' Diozən' yeyonxenlāže'e le'e.

5 Na' le'e laogüe de'en chzexjw yichjle len Diozən' na' len beṇə'chən', mbalaz sole čhedə' Diozən' gone' par nič gaquə güen čhele can' baben Diozən' lyebe.

6 Na' le'e chzelažə'əchgualē gacle beṇə' güen lao Diozən', zole mbalaz čhedə' Diozən' bachaclene' le'e par nič gacle beṇə' güen laogüe'enə'.

7 Na' le'e cheyašə'əlažə'əle beṇə' yoblə, mbalaz zole čhedə' leczə ca' Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e.

8 Na' le'e banacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə', zole mbalaz čhedə' žjəyazole txen len Diozən'.

9 Na' le'e chogo'ole yelə' chxenlāžə' čhe beṇə' ljuežjle ca' chesə'ədilə, mbalaz zole čhedə' la' Diozən' bagwcue'e le'e ca' xi'ine'.

10 Na' le'e choso'oči' choso'osaquə' beṇə' le'e laogüe de'e chontezle de'en naquə güen lao Diozən', zole mbalaz čhedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

11 Na' catə' chesə'əzi'ičhižə' beṇə' le'e na' chesə'əsaquə'əzi'e le'e na' chso'e yoguə' claste dižə' güenlažə' contr le'e por ni che de'en chonlilažə'əle nada', bia'aczə sole mbalaz.

12 Cheyalə' yeba yezaquə'əlažə'əchgualə la'anə'əczə za'ac de'e ca' contr le'e chedə' Diozən' gone' par nič gaquə'chgua de'e güen chele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'one beṇə' ca' le'e leczə can' gwso'one de'e xaxta'ocho ca' de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

Naccho ca zedə' na' ca be'eni' par len beṇə' ža' yežlyo nga

13 Ca zedə' chaclenən par nič caguə cuiayi' no yid belə', le'egatezə ca' le'e chaclenle par nič beṇə'chən' cui chso'ontequē' de'e mal. Na' šə zedə'an bitoch bi zxi' naquən, nezecho bito bi gac goncho par nič yeyaquən zxi' de'e yoblə. Na' bitoch bi zaquə'an lete goschon fuerlə na' əgwlej əgwšošj beṇə' len. Can' gaquə len le'e šə cuich gonle can' chene'e Diozən'.

14 Ca be'eni' chaclenən beṇə' par chəsə'ənezene' gan' cheyalə' žja'aque', ca'aczən' chaclenle beṇə' par chəsə'ənezene' nac chene'e Diozən' so'one'. Na' can' notə'ətezə beṇə' chac chle'ine' to syoda xen de'en chi' to lao ya'a, ca'aczən' notə'ətezə beṇə' chac chle'ine' de'e güennə' chonle.

15 Catə' chgualə'əle to yi' bito chdosə'əlen žomə sino chda'alen le'e ze'e par chse'eni'in len yoguə' beṇə' ža' lo'o yo'onə'.

16 Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' sotezə sole gonle de'e güennə' par nič yesə'əle'i beṇə' len na' əso'elaogüe'e Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

Jeso'osən' bsed blo'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'

17 Bito gonle xbab de que nada' za'a zedeyena' par nič lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en boso'ozoj de'e profet ca' cana' cuich so'onən žin. Za'a par nič gaquə complir yoguə'əloł de'en bsi' Diozən' xneze gaquə ca de'en boso'ozoj beṇə' ca'.

18 De'e li chnia' le'e, xte ca te che yežlyo nga len de'e ca' chle'icho le'e yoban', ni to letr dao' ni to asento de'en nyoj le'e lein' cui ten ca'azə xte que gaquə yoguə'əloł de'en chene'e Diozən' gaquə.

19 De'e na'anə' yoguə' de'e ca' zjənyoj de'en chene'e Diozən' gonle, la'anə'əczə šə lebeyožə to de'e dao', legonən. Notə'ətezle šə əchoele cui gonle can' none' mendadən', na' šə leczə əgwlo'ile beṇə' yoblə cui so'one' can' none' mendadən', Diozən' bito gone' le'e yelə' bala'an catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'. Na' notə'ətezle šə gonle can' none' mendadən' na' šə leczə gwlo'ile beṇə' yoblə so'one' can' none' mendadən', Diozən' gone' le'e yelə' bala'an catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'.

20 Echnia' le'e, beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' bito zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' güen lao Diozən'. Na' šə yichjla'ažda'olen' bito gaquəchən güen lao Diozən' cle ca čhəga'aque'enə', bito yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Choncho de'e mal šə chža'a ljuežjcho

21 Na' leczə bsd blo'i Jeso'osən' lega'aque' gwne': —Baṇezele can' gož de'e Moisezən' de'e xaxta'ocho ca': “Cui no gotle. Na' šə no got ljuežj beṇəche', jostis ca' čhoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate'.”

22 Na' nada' chnia' le'e notə'atezle šə chža'a ljuežj beṇəchle zaquə'əczən par gatle ca to castigw chele žalə' ca', na' notə'atezle šə chžia chnitə'əle ljuežjle zaquə'əczən par so'on beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' castigw chelen'. Na' notə'atezle šə cholgüiž ljuežjle dižə' pesad, zaquə'əczən par yoselə' Diozən' le'e lao yi' gabil'.

23 Cheyalə' socho binlo len ljuežj beṇəchcho. Na' la'anə'əczə cata' bazole lo'o yo'odao' par əgwnežjwle bi de'en əgwnežjwle güe'ela'ole Diozən', šə žjsa'alažə'əle de que babenle contr to beṇə' ljuežjlen',

24 na'azə cheyalə' yocua'anle šlož de'en noxə'əlen'. Zgua'atec žjəyeye'exenle beṇə' ljuežjlen', nach guaquə žjəyenežjwle de'en bagwlejle par güe'ela'ole Diozən'.

25 Cata' to beṇə' gonle xya che' na' əche'e le'e lao jostis, legonlene' regl binlo lao ngo'ole nezən' par nič na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, cata' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əže'e le'e ližya.

26 Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte cata' čhixjwle doxen de'en chalə'əlen'.

De'e malən' choncho šə chgo'o xtocho

27 Baṇezele can' gwna de'e Moisezən': “Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə'.”

28 Na' nada' chnia' le'e de que notə'atezle šə chgüiale to no'olə na' chzelažə'əle solenlene', banaple dolə' chedə' tozəczə ca malən' bachonle lo'o la'ažda'olen' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'.

29 Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə de'en chle'ile len jəlaole chonən par nič əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia jəlaolen'. Len nca'alə xneze cuejlen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che len.

30 Na' šə de'en chonlenle na'ale ca' chonən par nič əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia na'ale na'anə'. Len nca'alə xneze chogga'aclen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che lega'aquən.

Benə' csad ca' bito cheyalə' yesyə'ala'a ljuežjga'aque'

31 *Łeczə nezele can' gwna de'e Moizezən': "Notə'atezə benə' yele'e no'ol che'enə', cheyalə' chas to act ga güe'en dižə' de que besyə'äle'enə'."*

32 Na' nada' əchnia' le'e de que notə'atezle yela'ale no'ol chelen', šə bito naque' to no'olə go'o xtoi, gonle par niç gaque' ca to no'olə go'o xtoi. Na' notə'atezle yošagna'ale len to no'olə benə' bela'a ben' chei le', *łeczə tozəczə ca malən' chonle len benə' ca' chesə'əgo'o xtoi.*

Jeso'osən' bzejni'ine' che jorament ca'

33 Na' *łeczə baņezele can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca': "Bito əgwzole jorament lao Xancho Diozən' catə' ənale to de'en gonle šə cui gonle complir can' nalenə'. Catə'ən chzole jorament lao Xancho Diozən', cheyalə' gonle can' chonle lyeben' laogüe'enə'."*

34 Pero na' nada' chnia' le'e, cuat əgwzole joramentən' por bitə'atezə, nic por yoba chedə' na'anə' zo Diozən' chnabi'e.

35 Na' nic əgwzole joramentən' por yežlyon' chedə' den xni'a Diozən'. Na' nic əgwzole joramentən' por syoda Jerosalennə' chedə' naquən syoda che Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe Rei blao.

36 Na' nic gon yichjlen' testigw de que cho'ele dižə' li, chedə' bito gaquə gonle par niç yišə' yichjlen' yeyaquən šiš o yeyaquən gasj.

37 Cheyalə' güe'ele por dižə' li niç cui əyažjən əgwzole jorament par se'ejle'e benə' chele. Šə chyažjən bichlə dižə' de'e ənale par se'ejle'e chele, nachbia' gwxiye' nan' chnabia'an yichjla'ažda'olen'.

Bito co'olažə'əcho benə' contr checho

38 Šə to benə' gone' zi' jelaolenə' nezele de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' nan de que guaquə gonle zi' jelaogüe'enə'. Na' šə to benə' əxope' to leyle *łeczə nezele de que lein' nan guaquə əxope' to che'enə'.*

39 Pero na' nada' əchnia' le'e, bito əgwžonle gon benə' de'e mal len le'e. Šə to benə' cape'e šla'a xaguə'alen', le'e güe' latjə cape'e de'en yešla'a.

40 Šə to benə' chene'ene' əque'e xcamislen' laogüe de'en chalə'əle latə' xmeche', güe'etele latjə əque'e len xadon chelen'.

41 Na' šə to benə' blao gone' byen šejlenlene' gua'ale yoa' che'enə' to kilometro, le'e šejlene' gua'alen yeto kilometro.

42 Na' šə bi de'en chnabe benə' le'e, le'e güe'en. Na' le'e cueje šə bi de'e chnabe' cuejlene'.

Cheyalə' gaquecho che benə' contr checho

43 Na' leczə banəzele can' chəsə'əne': "Cheyalə' gaquele che beṇə' migw chele na' gue'ile beṇə' contr chele."

44 Pero nada' əchnia' le'e, le'e gaque che beṇə' contr chelen', le'e nabe Diozən' gaquə de'e güen che beṇə' ca' choso'ožia choso'onitə' le'e. Na' le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e, na' le'e gon orasyon lao Diozən' par beṇə' ca' chsa'adə' le'e dižə', na' par beṇə' chəsə'əsaquə'əzi' le'e.

45 Šə gonle ca' na'achən' əsa'acbe'i beṇə' de que nacle xi'in Xacho Diozən' ben' zo yoban'. Le'enə' chone' ca chla' bgüižən' par yoguə'əlol beṇə' la'anə'əczə šə chso'one' de'e güen o šə chso'one' de'e mal. Na' leczə chone' par ničh chac yejw par yoguə'əlol beṇə' ža' yežlyon' la'anə'əczə šə zjənaque' beṇə' güen o šə zjənaque' beṇə' mal.

46 Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele ¿bixa zedegua'atguan par le'enə'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' gočhixjw ca', beṇə' ca' nale zjənaque' beṇə' malchgua.

47 Na' šə con chguaple diox beṇə' ljuežjle ca'azə ¿əchonle xbabən' de que chonchle güen cle ca beṇə' yoblə? Bito chonchle güen. Can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', con beṇə' ljuežjga'aque' na'azə chesə'əguape' diox.

48 Cheyalə' gacle beṇə' šao' ca beṇə' šao' beṇə' güennə' naquə Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

6

Jeso'osən' blo'ine' naquən' cheyalə' goncho caridan'

1 Le'e gon de'en naquə de'e güen pero caguə parzə ničh yesə'əle'i beṇə' can' chonlen' na' so'elaogüe'e le'e, chedə' šə chonle ca' bito güe'elao' Xacho Diozən' ben' zo yoban' le'e.

2 De'e na'anə' šə bi de'en chene'ele əgwnežjwle to beṇə' par gaquəlenlene', le'e əgwnežjon pero caguə parzə ničh yesə'əneze beṇə' can' chonlen' na' əso'elaogüe'e le'e. Beṇə' goxoayag ca' chəsə'ənežjue' bi de'en chəsə'ənežjue' beṇə' do lo'o yo'oda'onə' na' do lao lcue' parzə ničh əso'elao' beṇə' lega'aque'. De'e li chnia' le'e, bagwyejlaoczəga'aque'enə' pero Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'.

3 Pero na' le'e ža, šə bi de'en əgwnežjwle to beṇə' par gaquəlenlene', bito co'ole be' lban ca de'en chonle.

4 Gonlen ca cui əsa'acbe'i beṇə' na' cui so'elaogüe'e le'e. Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'en choncho güe'elaogüe'e le'e.

Bsed blo'i Jeso'osən' nac cheyalə' goncho orasyon

5 Catə' gonle orasyon bito gonlen can' chso'on beṇə' goxoayag ca'. Lega'aque' chəsyə'əbeine' chəsə'əzeche' chso'one' orasyon lo'o yo'odao' čhega'aque' ca' gan' chso'elaogüe'e Diozən' na' do squin lquey, chso'one' orasyonnə' par

chesə'əle'i beṇə' can' chso'one'enə'. De'e li chnia' le'e, bagwyejlaoczəga'aque'enə' na' Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'.

6 Na' catə' gonle orasyon le'e yeyo'o lo'o yo'o chele na' əgwseyjwle puertən', na' gonle orasyonnə' lao Xacho Diozən' ben' cui chle'icho. Na' Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'e choncho le' güe'elaogüe'e le'e.

7-8 Ca naquə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', catə' chso'one' orasyon chso'echgüe' dižə'. Chso'one' xbab laogüe de'en chso'echgüe' dižə' Diozən' əgwzenague' čhega'aque'. Bito gonle can' chso'one'enə'. Ca naquə Xacho Diozən', baṇezcene' bi de'en chyažjele ze'e nablelene'en.

9 Quingan' gonle orasyonnə':
Xato' beṇə' zo yoba, chṇabto' yoguə'əlol beṇačhən'
əso'elaogüe'e le'.

10 Chṇabto' gono' par nič beṇə' zan əso'e latjə ṇabi'o lega'aque'. Gaquəšga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga, can' chac yoban'.

11 Beṇšga ṇa'a de'e gaoto' tža tža.

12 Na' bezi'ixenšga čheto' čhedə' leczə chezi'ixento' čhe sa'aljuežj beṇačhto'onə' bitə'ətezə de'en chso'onene' neto'.

13 Na' bito go'o latjə gaquə de'e ṇabia' neto' len xbab čheto'onə' par gonto' de'e malən',

mas bcuasə' bcue'ej neto' len gwxiye'enə'.

Le'enə' chṇabi'o na' napo' yelə' guac

na' napo' yelə' bala'an par zejlicaṇe. Amen.

14 Na' šə chezi'ixenle xtolə' sa'aljuežj beṇačhlen' bitə'ətezə de'en chso'onene' le'e, leczə gozi'ixen Xacho Diozən' ben' zo yoban' xtolə'əlen'.

15 Pero na' šə le'e bito chezi'ixenle čhe sa'aljuežj beṇačhlen', leczə ca' Xacho Diozən' bito yezi'ixene' chelen'.

Jeso'osən' bzejni'ine' naquən' cheyalə' goncho catə' socho sin cui ye'ej gaocho par güe'ela'ocho Diozən'

16 Na' catə'ən chzole sin cui che'ej chaole par nič cho'ela'ole Diozən' bito gon cho'alaolen' ca cho'alao beṇə' čegüinčgüei can' chso'on beṇə' goxoayag ca'. Lega'aque' chso'onližəga'aque' ca beṇə' čegüine'e parzə nič chsa'acbe'i beṇačhən' de que nite'e cui zjəne'ej zjənaoga'aque'. De'e li əchnia' le'e bagwyejlaoczəga'aque'enə' na' Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'.

17 Pero na' le'e catə' zole sin cui ne'ej naole par cho'ela'ole Diozən', le'e əgwpa'a yichjle na' xala'anle.

18 Legon ca' par nič cui əsa'acbe'i beṇačhən' de que zole sin cui ne'ej naole. Tozə Xacho Diozən' ben' cui chle'icho ṇezene' can' chonle. Na' Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'e choncho güe'elaogüe'e le'e.

Quingan' cheyalə' goncho par niḥ gatə' checho de'en cui te chei gan' chnabia' Diozən'

19 Bito gwtooble de'e zan de'e zaque'e na' de'e xoche lao zole yežlyo nga, la' yesə'əbiayi'in. Bałən chsa'aljən bia dao' na' chsa'ob lega'aquən, na' yebałən chzen no xče'i, na' leczə chaš beṇə' bguan na' so'e yesə'əque'e bi de'en deilen'.

20 Le'e gon par niḥ gon Diozən' de'e šao' de'e güenchlə chele de'e cui te chei catə' yežinle yoban' gan' zoe'enə', chedə' na' bito galjə bia dao' par əsa'ob len, na' nic sen xče'i par cuiayi'in, na' nic gaquə šo'o beṇə' bguan par əque'en.

21 Gan' de de'en chaquele chei nan' zo yichjla'ažda'olen'.

Žia jelaochon' par chle'icho

22 Žia jelaochon' par chle'icho. Con šə bito bi chaquən chle'iczecho binlo.

23 Pero šə nḥol jelaochon' bito chle'icho. Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'olen' šə nacle beṇə' la'aždao' güen yo'o be'eni' che Diozən' yichjla'ažda'olen', pero šə nacle beṇə' mal nḥol yichjla'ažda'olen'. De'e li lechgualə nḥol yichjla'aždao' le'e cui chzenagle che Diozən'.

Bito gaquə gaquecho che Diozən' na' gacteicho che bien chechon' tši'iza

24 Notono no gaquə so liž ḥopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tši'iza, chedə' la' šə gone' ca' gue'ine' to xan žinnə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do laže'e na' bito bi respet gape' par xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə can' le'e bito gaquə gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

Diozən' chgüia chye' chio'o naccho xi'ine'

25 De'e na'anə' chnia' le'e, bito cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' cuerp chelen' bito cuec yichjle tlaozə de'en guacwlen'. Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp chelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'.

26 Legontoš xbab chele, ca naquə bia ca' zjəžia xile'e bito chsa'azəb na' bito chəsyə'əlapəb na' nic bi da'a xoa' chęga'aquəb zo, pero na' chguaoczə Xacho Diozən' ben' zo yoban' lega'aquəb. Naquəchxen' zaquə' le'e ca bia ca' zjəžia xile'enə'.

27 Na' ni tole bito gaquə yoston cuinle gašjə metr šə con cue'e yichjle ətonle.

28 Na' žbixchen' chbec yichjle che xala'anle? Legontoš xbab ca naquə yej sosennə' chesə'əcha'oczən, len bitobi žin chso'onən, nic chsa'aljən do.

29 Na' əchnia' le'e, Salomonṅə' goque' lachə' xoche juisy, pero bito bžinlaže'e xala'ane'enə' ca yelə' xoche che yej sosen ca'.

30 Diozən' none' xoche yixə' de'en ze yoba len to termzə zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e, güe'eczə yichje' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecele de que gone' de'en chyažjele.

31 Le'e ža, bitoch cuec yichjele che bi de'en chyažjele ənalizle: "¿Bin' ye'ej gaocho na' bin' gacwcho?"

32 Con por de'e ca'azən' zjəchi' yichj beṅə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', che de'en əse'ej əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero na' Xacho Diozən' ben' zo yoban', nezczene' yoguə' de'e ca' chyažjele.

33 De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par nič Diozən' nabi'e le'e, na' güe'elažə'əle gonle de'en na Diozən' naquə güen. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaolen', na' xala'anle.

34 Le'e gon xbab che de'en chac tža tža. Bito cuec yichjele che bi de'en gaquə gwxe güižj, la' guatə'əczə de'e zan de'e cuec yichjcho chei catə' əžin žan'.

7

Bito zaquə'əcho par ənacho che beṅə' de que zjənapə' dolə'

1 Bito gonle xbab de que zaquə'əle par ənale che beṅə' de que zjənapə' dolə'. Šə ənale chega'aque' de que zjənapə' dolə' leczə ca' əna Diozən' chele de que naple dolə'.

2 Can' chosbague'ele beṅə' de que zjənapə' dolə' le'egatezəczə can' yosbague'e Diozən' le'e de que naple dolə'. Con can' chonle len beṅə', le'egatezə can' gon Diozən' len le'e.

3 Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beṅə' ljuežjle, na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'.

4 Che' beṅə' ljuežjle: "Be'e latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožə'onə'", na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'əlen'.

5 ¡Beṅə' goxoayag le'e! Zgua'atec le'e gon rmech güe' xenṅə' de'en žia cožə'əlen' na' techlə ənezele naquən' gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beṅə' ljuežjlen'.

6 Pero na' bito güe'etezle xtižə' Diozən' len beṅə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, chedə' la' guacte so'onene' le'e znia can' chon beco' catə'an cho'exəxjchob de'en cui cho'olažə'əb. Na' šə güe'etezle xtižə' Diozən' len beṅə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, con yosə'əlej yoso'ošošje' dižə' de'en güe'elenga'aclene'enə' can' chso'on coš ca' len de'en cui chse'ene'eb əsa'ob.

Le'e nabe Diozən' bi de'en ənabelene' la' goncze'en

7 Bitə'ətezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par niç gaquən. Šə to de'e chene'echo so'on beṇə' chio'o, chṇabchon. Šə to de'e chene'echo əzelecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljo beṇə', chṇecho cho'a puertən' par niç chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyalə' ye'echo Diozən' catə'ən de de'en chene'echo gaquə.

8 Na' notə'ətezcho šə bi de'e chṇabechone' gone', la' de'e goncze'enə'. Na' notə'ətezcho šə bi de'en chṇabechone' əgwzejni'ine' chio'o, əgwzejni'iczene'. Na' notə'ətezcho šə chṇabechone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beṇə' chṇe' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

9 Na' le'e nacle xa bidao', šə xi'inlen' ənabebo' le'e yetxtil ĵəgwnežjwlebo' to yej?

10 Na' šə ənabebo' le'e to beḷ ya'a ĵəgwnežjwlebo' to beḷ bia nxobə le'i? Cle bito gonle ca'.

11 Le'e nacle beṇə' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen gon Xacho Diozən' ben' zo yoban' len beṇə' chṇab laogüe'enə' bi de'en chyažjene'.

12 Na' can' naquən, con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beṇəchən' len le'e ca'atezəczən' cheyalə' gon le'e len lega'aque', chedə' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

Nezən' de'en yežin yoban' gwxaquə'əleben ca to nez las

13 Lao yelə' mban chechon' chopə nez nan' de. To nez las, na' to nez laguə'. Cheyalə' goncho byen šo'ocho to nez šao' to nez güen la'anə'əczə naquən ca to nez las de'e caṇe əželən na' de'e chaquecho naquən zdebə par tachon. Na' nez malən' gwxaquə'əleben ca to nez yo nez laguə' chedə' chpein chio'o par niç yežincho gabilən' gan' saquə'əzi'icho zejlicane. Pero beṇə' zan bazjəyo'e nez laguə'anə'.

14 Nezən' de'en yežin yoban' gan' əbancho zejlicane len Diozən' gwxaquə'əleben ca to nez las de'e caṇe əželən na' de'e chaquecho naquən zdebə par tachon. De'e na'anə' balga beṇə' chəsyə'əželene'en par chjəsə'ənaogüe'en.

Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'

15 Cheyalə' gapcho cuidad par niç cui šejle'echo xtižə' beṇə' ca' chso'onlaže'e chəsə'əne' de que xtižə' Diozən' chəsə'əyixjui'e. Xochechgan' chso'e dižə'anə' par choso'opeine' chio'o, chse'enene' goncho xbab de que zjənaque' beṇə' güen. Pero lega'aque' zjənaque' beṇə' la'aždao' mal na' chse'enene' yoso'ožiyai'e chio'o.

16 Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'. Ca'aczən' gache'iczecho de que beṇə' ca' chəsə'əxoayague', segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beṇə'. Ca naquə yag yešən' bito chbian obas, na' nic yag bcho'onən' chbian yixgüio.

17 Na' de'en naquə yag güen, frot güenczə chbian na' de'e cui naquə güen leczə bito chbian frot güen.

18 Yag frot güennə' bito chbian frot de'e cui naquə güen, na' leczə to yag frot de'en cui naquə güen bito chbian frot güen.

19 Na' yoguə' yag frot de'e cui chesə'əbian frot güen, yesə'əchogue'en na' yesə'əzeze'en.

20 Na' gache'icho non' chəsə'əxoayag, segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beṇə'.

Caguə yoguə' beṇə' yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e

21 Beṇə' zan chse'e nada': "Naco' Xana'", pero caguə yogue'e yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia' Diozən'. Beṇə' ca' chso'on can' chazlažə' Xa' Diozən' ben' zo yoban', lega'acze'enə' yesyə'əžine' yoban' gan' zo'enə'.

22 Catə' əžin ža yoso'odie' cuent lao Diozən' beṇə' zan əse'e nada': "Xana', goclen neto' na'a, la' beṇə' zan gwduxjue'ito' xtižo'onə'. Na' leczə be'eto' la'onə' par bebejto' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' leczə be'eto' la'onə' par bento' de'e zan miłagr."

23 Pero na' clar yapə'əga'aca'ane': "Bito nombi'a le'e. Ležjəya'ac ca'alə le'e beṇə' güen de'e mal."

Chopə beṇə' na'yo'o de'en gwso'on to toe'

24 Beṇə' chzenag xtiža'anə' na' chone' can' nanṇə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' sin' beṇə' ben liže' na' gwleque' lanen' len yej gual.

25 Na' goc yejw zil juisy na' bchojchgua yaonə' na' gwyečhjan liže'enə'. Na' lei bdoḅən be' bdon'. Pero bito gosə'əzoin par yoso'ochixən len, cheda' gwleque' lanen' de'e gual.

26 Na' beṇə' chzenag xtiža'anə' pero bito chone' can' nanṇə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' fals beṇə' ben liže'enə' fals bzoe'en lao yox.

27 Na' goc yejw zil juisy, gwyečhje be' bdon' na' bchojchgua yao na' beyožən gan' zo liže'enə'. Nach bebixən gwžiyai'in. Na' catə' gwž'e'enə' xte gwṇin.

28 Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' ca', beṇə' zan ca' gwse'ene xtiže'enə' besyə'əbanchgüeine' can' bsed blo'ine'.

29 Na' can' bzejni'ine' lega'aque' nacbia' de que napəche' yelə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

8

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yižgüe' de'en ne' lepr

¹ Beṇə' zan zesyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə' beyetje' ya'anə'.

² Nach to beṇə' che'i yižgüe' de'en ne' lepr bgüigue'e lao Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə' gože'ene': —Xana' gonšguei ben par niçh yeyacda'.

³ Nach Jeso'osən' bli ne'enə' gwdane'ene' gože'ene': —Guaquəczə, beyaque.

Na' le'e beyactei be'enə'.

⁴ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni tozə cui no güe'eleno' dižə' ca naquə nga babena' len le'. Gwyej lao bḫozən' niçh le'ine' baçh beyacdo'. Na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' can' non de'e Moizezən' mendad par niçh yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

Jeso'osən' beyone' xmos capitan beṇə' Roma

⁵ Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' le'e bšagte to capitan beṇə' Roma le'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən'

⁶ gože'ene': —Xana', xmosa'an die' liža'anə', chacšenchgüeine'. Nat cuerp che'enə' na' lechgualə chžaglaogüe'.

⁷ Nach Jeso'osən' gože' capitannə': —Sa'alena' le' na' yeyona'ane'.

⁸ Pero na' capitannə' gože'ene': —Xana', bito zaca'a par sa'o liža'anə'. Ngatezə ben mendad yeyaque xmosa'anə' nach yeyaquene'.

⁹ Rein' chnabi'e nada' pero leczə nitə' soldad chia' ca' na' chnabi'aga'aca'ane' na' choso'ozenague' chia'. Catə' chapa'a toe': “Gwyej”, na' cheje', na' catə' chapa'a yetoe': “Da nga”, na' chide'. Nach catə' chapa'a xmosa'anə': “De'e nga gono”, na' chone'en. Con benšga mendad na' nezda' gaquə can' na'onə'.

¹⁰ Na' Jeso'osən' bebanene' catə' benene' xtižə' capitannə', na' gože' beṇə' ca' nao le'enə': —De'e liczə əchnia' le'e, notono beṇə' ne'e žjəti'a beṇə' gonlilažə'ətec nada' ca' bengə. Ni tozə beṇə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca' le'.

¹¹ Echnia' le'e, beṇə' zan ža' doxenlə yežlyon' so'onlilaže'e nada, na' lega'aque' žjəsyə'anite'e txen len de'e xaxta'ocho Abraannə' na' de'e xaxta'ocho Isaaquan', na' de'e xaxta'ocho Jacobən' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

¹² Na' ca' naquə nasyon Izrael chechon' le'en gwlejš Diozən' par nabi'e, əchoj beṇə' zan bito so'e latjə nabi'e lega'aque'. De'e na'anə' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' gan' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə'.

¹³ Gwde gwna Jeso'osən' ca' nach gože' capitannə': —Guaquə yeyejo'. Babeyona' xmoso'onə', chedə' chejli'o chia'.

Na' xmos capitannə' lao or na' le'e beyacteine'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Bedən'

14 Na' gwyej Jeso'osən' liž Bedən' na' ble'ine' taobin' che Bedən' die' lao camən', na' yo'e de'e lan'.

15 Jeso'osən' bexe'e ne'enə' na' le'e bechojte' de'e lan'. Nach le'e gwyaste no'olən' bene' de'e gwsa'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

16 Na' catə' gwɣen, besə'əžin beṇə' gan' zo Jeso'osən' zjənche'e beṇə' zan zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Jeso'osən' con bene' mendad na' besyə'əchoj de'e xio' ca'. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca' chsa'acšenə'.

17 Can' bene' par nič goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' che' cana', nan: "Le'enə' yeque'e de'en chžaglaoch na' gone' ca' yeyaquecho che yoguə' yižgüe'."

Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca' gwse'ene žja'aclen le'

18 Gwde na' ble'i Jeso'osən' babesə'əžin beṇə' zan zjənyečhje' le', nach bene' mendad len disipl che' ca' yesə'əlague'e yešla'alə nisdə'onə'.

19 Na' bchoj to ben' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' nach bgüigue'e lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Maestr, gwza'alena' le' gatə'ətezə šejo'.

20 Na' par nič be'enə' benyane'e xbab šə de'e liczə che'enene' šejlene' le', na' Jeso'osən' gože'ene': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero nada' bitobi xlatja' de gan' gona' dezcanz la'anə'aczə bselə' Diozən' nada' golja' beṇə'.

21 Na' bchoj yeto ben' nao de'en chsed chlo'i Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana', gwza'alena' le' pero zgua'atec be'ešga latjə yega'anlena' xa'anə' xte catə'əch əžin ža gate' na' əgwcuəša'ane'.

22 Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'. Beṇə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə' guat guaquə yesə'əcuəše'e beṇə' guat ca'.

Jeso'osən' gwlecžie' to be' gual lao nisdə'on'

23 Gwde be' Jeso'osən' dižə' ca', gwyo'e lo'o barcon' len disipl che' ca'.

24 Na' lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzolao gwyechj to be' gual lao nisdə'onə', na' gwzolao chož nisən' lo'o barcon'.

25 Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —iXanto'! iBosla chio'o! iBač chbiayi'icho!

26 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

Nach gwyase' ne'e chas chatə' nisdə'onə' nach bene' mendad besyə'əbe'eži nisdə'onə' len be'enə', na' le'e besyə'əbe'ežiten.

27 Na' disipl che' ca' besyə'əbanene' can' bene'enə', nach gwse' l'juežjga'aque': —Bitolja naquə bengā con to be_nachzə, la' ĩnacxa gon to be_nach par yebecžie' be' gualən' len nisdā'onə'?

Chopə be_nə' Gadara zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aquen'

28 Na' besə'əžine' yešlā'alə nisdā'onə', laž be_nə' Gadara ca'. Na' catə' besyə'əchoje' barcon', besə'əšag chopə be_nə' Jeso'osən', be_nə' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' lo'o yichjla'ažda'oga'aquen'. Be_nə' quinga banitə'əte' capsant na' chesə'əchoje' chaše' do tnezən' galə'əzə capsantən' chso'one' znia juisy len be_nə' chesə'əžague', na' caguə no chac ta tnezən'.

29 Na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gwse'en Jeso'osən': —Partlə le', na' partlə neto', Jeso'os Xi'īn Dioz. ĩEza'o par əgwchī'i əgwsaco'o neto' catə' cui_nə' əžin ža əžin or par si'ito' castigw'?

30 Na' galə'əzə chaš be_nə' choso'oye' coš zan.

31 Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoīn Jeso'osən' gwse'en le': —Šə yebejo' neto' yichjla'aždao' be_nə' quinga, güe'ešgo' latjə žjəyežo'oto' lo'o la'aždao' coš ca'.

32 Nach gož Jeso'osən' lega'aquən: —Leyechoj.

Nach besyə'əchojən yichjla'aždao' be_nə' ca' na' jəsyə'əžo'on lo'o la'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədīnses coš ca' le'e ya'a gan' chašəbən' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisdā'onə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'.

33 Na' be_nə' ca' chosə'əye' coš ca' besa'acdoe' na' besyə'əžine' syodan', jəsyə'ədīxjue'ine' be_nə' lao' syodan' yoguə' can' bagoc na' can' babesyə'əyaque be_nə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'onə' yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

34 Nach yoguə' be_nə' ca' ža' syodan' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'. Na' catə' besə'əžague' Jeso'osən' gwsa'atə'yoīne' le' yeze'e lažga'aque'enə'.

9

Beyon Jeso'osən' to be_nə' nat to part cuerp che'enə'

1 Nach Jeso'osən' beyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' besyə'əlague'e yešlā'alə nisdā'onə' par besyə'əžine' Capernaum gan' bazocze'.

2 Na' besə'əžin xonj be_nə' na' zjənlene' to be_nə' nat to part cuerp che'enə', zjən_xoe'ene' to lao cam dao'. Ca' naquə gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', nach gože' be_nə' güe'enə': —Bebei, xi'īndaogua'a. Babezi'ixena' xtolonə'.

3 Na' balə be_nə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' be_nə' güe'enə',

na' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' gosə'əne': — Benga chžia chnite'e Diozən' laogüe de'en chon cuine' ca Diozən'.

⁴ Jeso'osən' gocbe'ine' xbabən' chso'one'enə', nach gože' lega'aque': —čBixčhen' chonle xbab malən' ca' lo'o yichjla'ažda'olen'?

⁵ Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtolē'enə', bito ņezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia' par gaquə can' nia'anə'.

⁶ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇač na' de'e ngan' gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇačən'.

Nach gože' beṇə' güe'enə': —Gwyas beyoa xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

⁷ Na' beyas be'enə', beze'e zjəyede' liže'.

⁸ Na' beṇə' ca' besə'əle'i can' goquən', lechgualē besə'əžebe'. Na' gwso'elaogüe'e Diozən' ca' naquə bene' yelə' guac par nič Jeso'osən' goc bene' de'e ca' zjənac ca'.

Jeso'osən' gwleje' Mation' par goque' disipl che'

⁹ Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gočhixjw na' le' Matio, chi'e latjə gan' chčhixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

Na' Mation' le'e gwzož'a'ate' gwyejlene' le'.

¹⁰ Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Mation' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nitə' beṇə' zan beṇə' gočhixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'.

¹¹ Na' beṇə' fariseo ca' catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən' txen len beṇə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr chelen' che'ej chaogüe' txen len beṇə' gočhixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal beṇə' cui chonlento' txen.

¹² Na' catə' Jeso'osən' benene' xtižə'əga'aque'enə', na' gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech.

¹³ Lešej na' legwsed bi zeje Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: “Che'enda' yeyašə' yeži'ilažə'əle beṇə', caguə tlaozə gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'.” Za'a zedəyena' par nič beṇə' ca' zjəneze' de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedəyena' par nič beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Chəsə'əṇabene' Jeso'osən' bixčhen' disipl che' ca' cui chəsə'ənite'e sin cui əse'ej əsa'ogüe'

14 Nach disipl che Juan ben' bchoa nis gosə'əbigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Zan las beṇə' fariseo ca' na' neto' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diozən'. Pero disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

15 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chšagna'anə' bito chəsyə'əgüine'ene' sino chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'əxaxj beṇə' contr chia' ca' nada' cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

16 Notono beṇə' zo beṇə' chchine' to pedas lachə' cuiṇə' xoa nis par yoda' xa gole'enə' de'en bač chyoe. Šə can' gone', catə' chib xe'enə' yebe' lachə' cobən' na' əchezəchən len.

17 Na' leczə notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezə'ən yid golənə' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə, par nič ca' bito cuiayi' binon' na' yidən'.

Gože' lega'aque' ca' par nič bzejni'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr golə chega'aque'enə' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' no'olən' gwdan lox xadoṇ che'enə'

18 Na' ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə' quinga, bžin to beṇə' gwnabia' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Ze'e gotte to xi'ina' no'olə. Yo'ošga cano'obo', na' yebambo'.

19 Na' le'e gwzoža'ate Jeso'osən' na' txen len disipl che' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'.

20 Na' lao zja'aque' liž beṇə' gwnabian' jənao to no'olə lega'aque', beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a. Na' bene' byen bgüigue'e cožə' Jeso'osən' gwdane' lox xadoṇ che'enə'.

21 La' bene' xbab lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə', gwne': “Con cana' xadoṇ che'enə', goyaccəda'.”

22 Na' gwyečhj Jeso'osən', ble'ine' no'olən', na' gože'ene': —Bebei xi'in daogua'a. Babeyacdo chedə' chonjilažo'o nada'.

Na' le'e bega'ate yižgüe' de'en che'i no'olən'.

23 Catə' bžin Jeso'osən' liž beṇə' gwnabian', na' ble'ine' beṇə' zan zjəža' na' nitə' beṇə' chəsə'əcuež ca bžejo, na' beṇə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe'.

24 Na' gože' lega'aque': —Le'e yechoj ngalə. Bito nacbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

Pero na' beṇə' ca' gwso'onle'e che'.

25 Na' beyož besyə'əbeje' beṇə' ca' fuerlə, nach gwyo'o Jeso'osən', bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə', na' beyasbo'.

26 Na' ca naquə de'e güennə' de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə'anə' yoguə' yež ca' zjəchi' do na'.

Jeso'osən' beyone' chopə beṇə' l̄chol

27 Na' catə' beza' Jeso'osən' len disipl che' ca', jəsə'ənao chopə beṇə' l̄chol lega'aque'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' gosə'əne' zižjo gosə'əne': —Le' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabi. Beyašə'əlažə'əšgwei neto'.

28 Na' catə' bežin Jeso'osən' len disipl che' ca' liže'enə' na' besyə'əyo'e, na' leczə gwso'o beṇə' l̄chol ca'. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Echejle'ele de que guac gona' par ničh yele'ilen'?

Nach gwse'ene': —Chejle'eto' Xanto'.

29 Nach Jeso'osən' gwdane' jlaoga'aque'enə', na' gože' lega'aque': —Yele'ile, chedə' chonlilažə'əle nada'.

30 Nach besyə'əle'ine'. Na' Jeso'osən' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' ca naquə bene' par ničh besyə'əle'ine'.

31 Bixa na' besa'aque' na' gatə'ətezə ja'aque' doxen Galilean' jəsyə'əye'elene' beṇə' dižə' ca naquə de'en baben Jeso'osən' len lega'aque'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' mod

32 Na' catə' besa'ac beṇə' ca' babesyə'əle'inə', le'e besə'əžinte beṇə' yoblə zjənche'e to beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə' yichjla'ažda'ogüe'enə'.

33 Jeso'osən' bebeje' de'e xi'onə' na' le'e benete be'enə'. Na' beṇə' zan ca' besə'əle'i can' goquən' besyə'əbanchgüeine', na' gosə'əne': —Chio'o beṇə' Izrael de'e nechən' bable'icho ca naquə milagr de'en chon benga.

34 Pero na' beṇə' fariseo ca' gosə'əne': —Gwxiye' de'en chnabia' de'e xio' ca'anə' chaclenən le' par ničh chebeje' de'e xi'onə'.

Jeso'osən' cheyašə' cheži'ilaže'e beṇə'chən'

35 Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' yo'odao' che to to yež na' to to syoda gan' mbane Galilean' na' gwduxjue'ine' beṇə' dižə' güen dižə' cobən' can' nabia' Diozən' notə'ətezə beṇə' so'e latjə. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene len bitə'ətezə yižgüe' de'en chse'ine'.

36 Na' Jeso'osən' ble'ine' beṇə' zan ca' zjəsə'ənao le' na' beyašə' beži'ilaže'e lega'aque' chedə' gocbe'ine' chsa'acžejlaže'e naclən' so'one' na' gocbe'ine' caguə no zo no gaquəlen lega'aque' len yoguə' de'en chəsə'əžaglaogüe'enə'. Gwsa'aque' ca xilə' bian' cui no xanga'aquəb zo par əgwye' lega'aquəb.

37 Nach gože' disipl che' ca': —Nitə' beṇə' zan beṇə' yoso'ozenague' che Diozən' catə' se'enene' xtiže'enə'. Na'

gwxaquə'alebəga'aque' ca to cwseš xen de'en chetoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan əsa'aclene' nada', la' to čhoptgale nitə'.

³⁸ De'e na'anə' leṇabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' čhio'o yetobcho cwseš čhe'enə'.

10

Jeso'osən' gwleje' beṇə' šižin ca' par əsa'aque' apostol

¹ Jeso'osən' betobe' disipl čhe' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yičjla'aždao' beṇə', na' par nič əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' bitə'ətezə yizgüe' de'en chse'ine' na' bitə'ətezəchlə de'e chsa'aquene'.

² Quinga zjəle beṇə' šižin ca': Simon ben' leczə le' Bed, na' Ndres beṇə' bišə' Bedən', na' xi'in Sebedeon' Jacob len Juannə',

³ na' Lip na' Bartolome, na' Tomas, na' Matio ben' goquə beṇə' gočixjw, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Lebeo, ben' leczə le' Tadeo,

⁴ na' Simonnə' ben' ben txen len partid Cananistən', na' Jod Iscariot ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Jeso'osən' bsele'e disipl čhe' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

⁵ Na' catə' Jeso'osən' bsele'e beṇə' šižin quinga jəsə'ədixjui'e xtižə' Diozən', gože' lega'aque': —Chselə'a le'e žje'ele xtižə' Diozən' len yeziquə'əchlə beṇə' Izrael ca'. Na' bito əžja'acle laž beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' nic əžja'acle yež ca' zjəchi' Samaritan'.

⁶ Le'e žja'ac porzə gan' ža' beṇə' Izrael beṇə' bazjəmbiayi' čhedə' bitonə' so'ombi'e Diozən'.

⁷ Le'e žja'ac na' le'e žjətixjue'e de que babžin ža Diozən' ben' zo yoban' ṇabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

⁸ Le'e yeyon beṇə' chsa'acšene, na' le'e yeyon beṇə' ca' chse'i yizgüe' de'en ne' lepr, na' le'e yosban no beṇə' bagwsa'at, na' le'e yebej de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yičjla'aždao' beṇə'. Diozən' babene' le'e yelə' guac čhe'enə' dadzə par gonle de'e quinga, de'e na'anə' le'e gaclen beṇə' ca' dadzə.

⁹ Bitobi gonle probnid gua'ale, ni mech de or, de p̄lat, o de obr lo'o bols mech čhelen' lao co'ole nezən'.

¹⁰ Na' nic gua'ale bsod, o yeto xcamisle, nic gua'ale yel, na' nic goxə'əle garrot. Ca naquə le'e chonle xšina'anə' zaquə'əle par gon beṇə' de'e ye'ej gaole gan' selə'a le'enə'.

¹¹ Na' gatə'ətezə syoda o yež gan' əžinle, leṇab šə zo to beṇə' güen beṇə' yebei əgüialaogüe'e le'e liže'enə'. Na' na'atezə sole xte catə'əch yesa'acle.

¹² Na' catə' əžinle liže'enə', le'e gguape' diox, na' le'e ṇablažə' so cueze' binlo len yičjla'ažda'ogüe'enə'.

13 Na' šə na' nitə' beṇə' chse'enene' yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' gaquə can' əṇablažə'əle par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'enə', bito gaquə ca de'en bagwṇablažə'əlen'.

14 Na' gata'ətezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic əgwzenague' chele, le'e yesa'ac liž be'enə' o yežən'. Na' cata' yesa'aclen', əgws'i'ins ni'alēn' par yežib bišten' de'en gwžianṇə', nič əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui chesə'əzenague' xtižə' Diozən' de'en cho'elen'.

15 Diozən' bene' par byinj yi' na' sofr lao syoda Sodomān' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozenague' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, cata' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yosə'əgüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodomān' na' Gomorran'.

Gaquə de'e saquə'əzi'icho

16 Le'e gon xbab de que nada' əselə'a le'e žjətixjue'ele xtiž'a'anə' len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'enə', chedə' beṇə' ca' se'enene' so'ote' le'e can' chso'on bež ca' chso'otəb xilə' dao'. Pero le'e cheyalə' gacle lechgualə beṇə' xenlažə' na' lechgualə beṇə' bib par len lega'aque'.

17 Nitə' beṇə' so'one le'e lao na' beṇə' gwnabia' ca' por ni che de'en chonlilažə'əle nada' na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' chēga'aque' ca'. De'e na'anə' le'e chiljlažə' naclən' gonle par nič cui gacle lao na' beṇə' contr ca'.

18 Nach leczə por ni che de'en chonlilažə'əle nada' nitə' beṇə' yesə'əche'exaxje' le'e lao no gubernador, na' lao no rei. Na' cata' gaquə ca' güe'ele xtiž'a'anə' lao beṇə' gwnabia' ca', beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

19 Pero cata' yesə'əche'exaxje' le'e lao beṇə' ca', bito cuec yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aque'enə'. Lao or na'atezə Diozən' əgwzejni'ine' le'e bin' cheyalə' ənale.

20 La' caguə le'ezən' güe'ele xtiž'a'anə', Spirit che Xacho Diozən' əgwzejni'in le'e bin' cheyalə' nale.

21-22 Na' yoguə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada', na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beṇə' par nič so'ote' le'e, na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' beṇə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonlilažə'əle nada' xte cata'əch əžin ža gatle, nachən' žjəyezole len Diozən'.

23 Šə beṇə' nitə' to yež yesyə'əlague' le'e, le'e yesa'actele na' žjəya'acle ga yoblə. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' de'e

li chnia' le'e bitonə' yeyož güe'ele xtiža'a lao yoguə' beṇə' Izrael ca' catə'an yida' de'e yoblə.

²⁴ Nezele can' naquən catə' to beṇə' chsede' len to maestr, bito əṇacho naque' beṇə' blaoch ca maestrən', na' to mos bito naque' blaoch ca xane'enə'.

²⁵ Na' ben' chsed bito cheyalə' gone' xbab so'on beṇə' güench len le' cle ca chso'one' len maestr che'enə'. Le'egatezə ca mosən' bito cheyalə' gone' xbab so'on beṇə' güench len le' cle ca chso'one' len xane'enə'. Nitə' beṇə' chesə'əne' chona' txen len de'en chnabia' de'e xio' ca' de'en le Beelsebo. Nadan' naca' Xanle na' naquəchxe yesə'əne' che le'e nacle disipl chia'.

Cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o

²⁶ Na' la'anə'əczə yoso'o'chi' yoso'osaquə' beṇə' le'e laogüe de'en cui chse'ejni'ine' de que chonle can' chene'e Diozən' bito žeble lega'aque'. Guaquə can' na dicho de'en na: "Yoguə'əloḷ de'en ngašə' ṇa'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə' əloḷ de'e cui no gwse'ejni'i antslə leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len."

²⁷ De'e zan de'en chsed chlo'ida' le'e de'en cui chsed chlo'ida' yeziquə'əchlə beṇə'. Na' le'e ža, legwsed legwlo'in yoguə'əloḷ beṇə', na' le'e gon par ničh beṇə' zan se'ejni'ine'en.

²⁸ Bito cheyalə' žeble beṇə' ca' so'ot le'e, chedə' lega'aque' bito gaquə bi so'onene' yichjla'ažda'olen'. Cheyalə' žeble Diozən', la' len' nape' yelə' chnabia' par əgwžiyai'e cuerp chelen' len yichjla'ažda'olen' lo'o yi' gabilən'.

²⁹ Nezecho de que byin dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero bito ṇacho tob gat sin cui əneze Xacho Diozən'.

³⁰ Na' ca naquə chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' checho xte nezene' balə' yišə' yichj to tocho žia la'anə'əczə nezecho bito bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'.

³¹ De'e na'anə' bito žeble, chedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byin dao'.

Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' de que nombi'acho Jesocristən'

³² Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇə'chən' de que chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que nacle xi'ina'.

³³ Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇə'chən' de que bito chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que bito nacle xi'ina'.

Yesə'ədilə beṇə' por ni che de'en bidə Jeso'osan'

³⁴ Bito gonle xbab de que beṇə' ža' yežlyo nga yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuežjga'aque' laogüe de'en bida'. Bito yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuežjga'aque' laogüe de'en bida' sino yesə'ədile'.

³⁵ Laogüe de'en babida' yedilə beṇə' byo len x̄e'enə' na' no'olən' len xne'enə', na' yedilə xo'oliž beṇə' len taobin' che'enə'.

³⁶ Entr lo'o yo'ozəga'aque' yesyə'anite'e contr.

³⁷ Notə'atezle šə chaquele che x̄ale o che xna'ale mazəchlə can' chaquele chia' nada' bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. Le'egatezə ca' šə chaquele che xi'īnle mazəchlə can' chaquele chia' leczə bito zaquə'əle par gacle disipl chia'.

³⁸ Na' notə'atezle šə laogüe de'en chaquele yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', bito zaquə'əle par gacle disipl chia' šə ca'.

³⁹ Notə'atezə beṇə' chaquene' gone' par nič cui či' saque'e o par nič cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'atezə beṇə' chsanlažə' cuine' či' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicəne.

Beṇə' ca' nita' mbalaz catə' yesyə'əžine' yoban'

⁴⁰ Notə'atezə beṇə' yebeine' güialaogüe' le'e nacle disipl chia', nada'əczan' yebeine' güialaogüe' šə ca'. Na' šə yebeine' güialaogüe' nada' leczə Dioz na'anə' əgüialaogüe', Dioz ben' bselə' nada'.

⁴¹ Beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', mbalaz gaquə' čhega'aque' catə'an yesyə'əžine' yoban', na' notə'atezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'. Na' mbalaz gaquə' che beṇə' ca' chso'on can' chazlažə' Diozən' catə'an yesyə'əžine' yoban'. Na' notə'atezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'.

⁴² Notə'atezə beṇə' chnežjue' la'anə' tbaszə nis ye'ej be'enə' chonlilažə' nada', de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə'an yežine' yoban', la'anə'əczə ben' bnežjue' nisən' cuitec bi zaque'e len beṇə'čən'.

11

Juannə' bsele'e čopə disipl che' gan' zo Jeso'osən'

¹ Catə' beyož ben Jeso'osən' mendad can' so'on disipl che' ca' šižin, beze'e latjən'. Na' gwyeje' yež ca' zjəchi' do na' jəsəd jəlo'ine' xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə'.

² Na' ca naquə' Juannə' ben' bčhoa beṇə' nis, lao die' ližyan' benene' dižə' ca naquə' yoguə' de'en chon Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' nasyon Izraelən', nach Juannə' bsele'e čopə disipl che' ca' gan' zo Jeso'osən',

³ jse'eže'ene': —čElen' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?

⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyəž Juannə' doxen can' chenele na' can' chle'ile chona'.

⁵ Bable'ile chona' par nič balə beṇə' l̥chol̥ chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebalə beṇə' cuež chesyə'əyenene'. Na' l̥eczə bable'ile beṇə' par nič balə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' l̥epr babiesyə'əyaquene'. Bable'ile bosbana' balə beṇə' guat, na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə čhia'anə' len beṇə' yašə' ca'.

⁶ Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

⁷ Nach catə' besyə'əsa'ac disipl̥ che Juannə', nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': — ĆNacxa naquə ben' jəle'itgüeiczele latjə dašən'? ĆŠayečhə šayen chaque'? Bito.

⁸ ĆNacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ĆEnyaze' lachə' šao'? ĆEšə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei.

⁹ ĆNoxan' jəle'ilen' ža? ĆEto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e, caguə con to profetən'.

¹⁰ Ćhe bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əsel̥a'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižə'onə' par nič nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

¹¹ De'e li əchnia' le'e, notono no beṇəch ne'e so beṇə' naquəch beṇə' blaoch ca Juan ben' chčhoa beṇə' nis. Na' notə'ətezəchlə beṇə' güe'e latjə nabia' Diozən' le', la'anə'əczə bito naque' beṇə' blao, gwžin ža catə' šejni'ichene' čhia' clezə ca Juannə'.

¹² Dezd catə'an gwzolaio Juannə' gwduxju'i'e xtižə' Diozən' na' bčho'e beṇə' nis xte ža neža beṇə' zan choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chəsə'əyiljlaže'e naclə so'one' par nič nabia' Diozən' lega'aque'.

¹³ Catə' cuiṇə' solao gwzene Juannə' xtižə' Diozən', con lei de'en bzoj de'e Moizezan' na' de'en boso'ozoj yoguə' profet ca', de'e ca'azən' bzejni'in chio'o che Diozən'.

¹⁴ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que yeto beṇə' yedəyen can' ben Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' che Juan na'anə' boso'ozoje' žalə' šejle'ele.

¹⁵ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag xtižə'anə'.

¹⁶ ĆNac əgwsaquə'ələbetgüeida' le'e mbanle na'a? Egwsaquə'ələbeda' le'e ca bidao' chedə' cuiczə bi de žleb chele. Ca naquə bidao' ca' catə' nitə'əbo' do gan' chac ya'a chse' ljuežjga'acbo':

¹⁷ “Bento' legr, bito gwyo'olazə'əle, na' babento' bgüine bgüež, peor.”

¹⁸ Juannə' bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaošaogüe'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə. Nach gwnale che': “Yo'o yaz de'e xio'onə' yichjla'aždaogüe'enə'.”

19 Na' nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇaḥ. Na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole. Na' nale chia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'ezo, na' leczə nale de que naca' migw che beṇə' gochixjw ca' na' migw che yeziqə'aḥlə beṇə' ca' chso'on de'e mal. Pero na' nacbia' de que Dioz na'anə' naque' le'ezeLaogüe beṇə' sin' por ni che can' chso'on beṇə' ca' choso'ozenag che'.

Yež ca' gan' cui boso'ozenague' che Jeso'osən'

20 Nach Jeso'osən' be'e xtižə' beṇə' ca' ža' yež ca' gan' bene' de'e zan de'e zaquə' yesyə'əbanene', na' gwdile' lega'aque' čhedə' bito besyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'. Nach gwne':

21 —¡Probchguazə le'e beṇə' Corasin! ¡Probchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədiṇjeteine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac chia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə ca', sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əža'alja cuinga'aque' de par nič sa'acbe'i beṇə' de que babesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə'.

22 Echnia' le'e saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə! ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən'.

23 Le'e nitə'əle Capernaunnə', chonle xbabən' de que Diozən' gončgüe' le'e yelə' bala'aṇ, pero bito gone' le'e yelə' bala'aṇ, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele chia'. Žalə' bena' de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə' ca' gwnitə' Sodomān' can' babena' laole nga, besyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə' žalə' ca' na' ne'e chi' syodan' žalə' ca'.

24 Echnia' le'e, saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodomān' catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən'.

Beṇə' ca' so'onlilažə' Jeso'osən' nite'e mbalaz

25 Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon lao Diozən' gwne': —Xa', len' chnabi'o beṇə' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' chona' yelə' choxcwlen čhio' de que babzejni'ido' balə beṇə' can' che'endo' so'e latjə nabi'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Bzejni'ido'on beṇə' ca' gwsa'acbe'i chəsə'əyažjene' no əgwsed əgwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə' zjənyejni'i.

26 Beno' ca' ža Xa', čhedə' can' gwyazlažo'o.

27 Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Xa'anə' babene' lao na'a chona' par nič chombia' beṇə' le'. Le' nombi'ayane'e nada', na' nada' nombi'ayana'a le'. Na' beṇə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona' par nič zjənombi'ene' na' notono no nochlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'.

²⁸ L̄egonlilažə' nada', le'e zole trist tant pesad chaquele chonle yoguə' de'e ca' chəsə'əne' chene'e Diozən' gonle. Nada' gona' ca sole mbalaz.

²⁹ L̄egon can' nona' mendad gonle na' legwzenag de'en əgwzejni'ida' le'e. Nada' naca' beṇə' xenlažə' na' beṇə' gaxjwlažə' na' gona' ca sole mbalaz lo'o yichjla'ažda'olen'.

³⁰ Na' de'en nona' mendad gonle bito naquən pesad, na' de'en chsed chlo'ida' bito naquən zdebə.

12

Boso'olechj disipl ca' trigon' ža dezcanzən' par gwsa'ogüe'en

¹ Na' gozaquən to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon', na' disipl che' ca' gosə'ədone', nach gosə'əlechje' trigon' na' gwsa'ogüe'en.

² Na' besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca', na' gwse'e Jeso'osən': —Bgüiašc can' chso'on disipl chio' ca' žin de'e cui de lsens goncho ža dezcanzən'.

³ Nach gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca': —ĵEcabi za'alažə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na' beṇə' ljuežje' ca' gosə'ədone'?

⁴ Gwyje' lo'o yo'odao' əblaonə' nach gwdaogüe' yetxtil de'en bazjəncua' b̄xoz ca' par Diozən', na' Dabin' bnežjue'en gwsa'o beṇə' ljuežje' ca' la'aṇə'əczə cui zjənaque' b̄xoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao con to beṇə' len letg b̄xoz ca' chac sa'ogüe'en.

⁵ ĵEna' cabi za'alažə'əle ca de'en bablable le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən' can' chso'onczə b̄xoz ca' mendad che yo'oda'onə' yoguə' ža dezcanz na' bito chso'omba'əne' žanə'. Na' bito nacho de que zjənape' dolə' por ni che de'en chso'one' mendadən' ža dezcanzən'.

⁶ Echnia' le'e, nada' zoa' nga zaquə'əcha' cle ca yo'odao' əblaonə'.

⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: “Che'enda' yeyašə' yeži'ilažə'əle beṇə', caguə tlaozə gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'.” Žalə chejni'ile bi zejennə' bitolja əṇale che disipl chia' quinga de que zjənape' dolə' por ni che šə bin' bagwso'one' ža dezcanzən'.

⁸ Echnia' le'e de que Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən'.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'enə'

⁹ Na' catə' Jeso'osən' beze'e latjən', na' gwyo'e to lo'o yo'odao' chechon'.

¹⁰ Na' lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' bambižə šla'a ne'enə', nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —ĵEde lsens par yeyoncho beṇə' xinj lao ža dezcanzən'?

Gwse'ene' ca' niḥ əžel de'en yesə'əde'ine' par əsa'ogüe' xya contr Jeso'osən'.

11 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šə nitə' xilə' dao' chele na' əxopə tob lo'o yech zitjw lao ža dezcanzən', ĵəcabi le'e yebejteleb lo'o yechən' lao žanə'?

12 Na' lechgualē zaquə'əch to beṇə' cle ca to xilə' dao'. Na' əchnia' le'e de lsens gaquəlencho beṇə' lao ža dezcanzən'.

13 Nach Jeso'osən' gože' be'enə' mbižə ne'inə': —Bli na'onə'.

Nach catə' bli na' be'enə' le'e beyacten can' naquə de'en yešla'a.

14 Na' beṇə' fariseo ca', catə' besa'aque' yo'oda'onə' boso'oxi'e naclə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

To de'en bzoj de'e profet Isaiazən' che Jeso'osən'

15 Gocbe'i Jeso'osən' can' boso'oxia' beṇə' fariseo ca', na' gwze'e gwyeje' ga yoblə. Beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene' nach Jeso'osən' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

16 Na' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' de que Dioz nan' bsele'ene' par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə'.

17 Bene' ca' par niḥ goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' che' nan:

18 Bengan' naque' xmosa', ben' gwleja' par gone' can' chazlaž'a'anə'.

Chacchgüeida' che', na' cheba chezaquə'əlaž'a len le'.

Na' nada' əselə'a Spirit chia'anə' sotezə son len le'.

Na' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chixjue'ine' lega'aque' naquən' cheyalə' so'one'.

19 Bito gaquəyože' beṇə', nic gosye'e,

na' nic əne' zižjo lao lqueyən' par əse'ene beṇə' bin' ne'.

20 Gwnežjue' fuers balor che beṇə' ca' chsa'acbe'i cui bi fuers balor chega'aque' de par so'one' de'e güen,

na' yezi'ixene' che beṇə' ca' chsa'aquene' cui no yezi'ixen chega'aque'.

Yoguə' de'e can' gone' par niḥ əžin ža so'on beṇəchən' can' chazlaže'enə'.

21 Na' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael yesə'əbeze' gaquəlene' lega'aque'.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo

22 Na' zo to beṇə' Iḥol, na' nacte' beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə' na' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' be'enə' na' le'e bele'iteine' na' gocte beṇe'.

23 Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'i can' goquə lechgualē besyə'əbanene'. Nach gwse' lježjga'aque': —ĵEnaqualiza be'enga ben' chbezcho yidə lao dia che de'e Rei Dabin'?

24 Na' catə' gwse'ene beṇə' fariseo ca' dižə' quinga gwse'e baḷə beṇə' ca': —Bitobi yelə' guac napə benga. Con chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'.

25 Gocbe'i Jeso'osən' can' gwso'on beṇə' fariseo ca' xbabən', nach gože' lega'aque': —Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' choplə na' yesə'ədile' entr lega'aque', əgwžiyi' nasyon chega'aque' na'anə' šə ca'. Na' leczə ca' šə beṇə' nitə' to syoda əsa'aque' choplə na' yesə'ədile' entr lega'aque', leczə cuiayi' syoda chega'aque' na'anə' šə ca'. Na' šə to family əsa'aque' choplə na' yesə'ədile' entr lega'acze' leczə yenit family chega'aque' na'anə' šə ca'.

26 Le'egatezə ca' šə Satanasən' yebej cuinei lo'o yichjla'aždao' beṇə' leczə cuiayi' yelə' chnabia' chei na'anə' chedə' chdiləlen cuinei žalə' ca'.

27 Le'e nale de que nada' chebeja' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon'. Žalə' naquən can' nalenə', leczə zejen de que beṇə' ljuežjle ca' chəsyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac chei žalə' ca'. Beṇə' ljuežjle ca' se'e le'e de que clələn' nale chia' nada' can' chebeja'anṇə'.

28 Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac che Spirit che Diozən', chlo'in de que babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə nabi'e le'e.

29 Nezecho notono no gaquə šo' liž to beṇə' gual par žjəlane' šinlaze' ca' sin cui əgwcheje' xan yo'onə' to do. Con šə əgwcheje'ene' guaquə cuane' šinlaze' ca'.

30 Šə cui chonle txen len nada', chonle contr nada'. Na' šə cui chonle ca' se'ejle' beṇə' chia' zeje dižə' de que chonle par niçh cui yoso'ozenague' chia'anə'.

31 De'e na'anə' əchnia' le'e, bitə'ətezə de'e mal de'en chonle, na' bitə'ətezə dižə' mal de'e cho'ele, Diozən' yezi'ixene' chele šə yediñjelen, pero notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' chele.

32 Na' notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr nada', la'anə'əczə Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, gozi'ixencze' chele šə yediñjele can' nale, pero šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' chele na'a na' batə'ətezə.

Segon can' naquə frot de'e chbia to yaguən' nezecho nac naquə yaguən'

33 Nezecho de que to yag frot naquən yag güen o cui naquən yag güen segon nac naquə frot cheinə'. Ca'aczən' nachbia' šə naquən' nacle.

³⁴ Lechguale beṇə' mal nacle. Bitoczə gaquə güe'ele dižə' güen chedə' nacle beṇə' la'aždao' mal. Yoguə'əte dižə' de'e chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ocho na'anə' za'an.

³⁵ To beṇə' la'aždao' xi'ilažə' cho'e dižə' güen, chedə' la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'e nan' cho'e dižə'. Na' to beṇə' la'aždao' mal cho'e dižə' mal la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

³⁶ Na' əchnia' le'e, catə'an əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən', cana' yoguə'əloj beṇə' yesə'ədie' cuent che yoguə' dižə' de'en bagwso'e de'e bitobi zjəzaquə'an.

³⁷ Na' segon dižə' de'en cho'ele Diozən' choglaogüe'en chele šə nable dolə' o šə cui nable dolə'.

Beṇə' mal ca' chəsə'anabe' gon Jeso'osən' to miłagr

³⁸ Nach balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': — Maestr, che'eneto' gono' to miłagr par nič ənezeto' šə de'e liczə Dioz nan' bsele'e le'.

³⁹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e mbanle na'a, naquəchguale beṇə' yichjla'aždao' mal, na' bito chzenagle che Diozən'. Na' chṇable gona' to miłagr par nič ənezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablenə'. De'en gon Diozən' len nada' par nič ənezele de que le'enə' bsele'e nada', gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonasan'.

⁴⁰ Antslə ze'e šeje' Niniben' Diozən' bene' par nič to bel ya'a xen gwdebob le', na' šonə ža šonə yel gwyo'e lo'o le'ebən' catə' beyebəb le' mbancze'. Na' ca naquə nada', gata' na' əgaša'a, na' te šonə ža šonə yel yebana' ladjo beṇə' guat ca' par nič ənezele de que Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch.

⁴¹ Na' catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', ža na' yesyə'əban de'e beṇə' Ninibe ca' na' lao Diozən' yesə'əcuiše' le'e mbanle na'a, chedə' besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasan' gwdixjue'ine' lega'aque' can' na Diozən'. Le'e gonšc xbab de que nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca' de'e Jonasan', na' bito chzenagle chia'.

⁴² Na' leczə žan' gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olan' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chla' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' əgwcuiše' le'e mbanle na'a. Ca naquə le' ža, gwze'e Seba gan' naquə zitə'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquə'əcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

43 Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'ən nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želən, nach ənan:

44 “De'e yobləczə žjəyežo'a yichjla'aždao' be'enə' gan' gwyo'o gwyaza' antslə.” Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen na' bazoche' binloch na' caguə nochlə yo'o yaz yichjla'aždaogüe'enə' de'en əgwžon yeyo'on de'e yoblə, nach yeyo'on.

45 Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txennə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca', bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antslə. Can' goquə len bengaləczə ca'anə' gaquə che le'e mbanle na'a de'en nactecle beṇə' la'aždao' mal.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

46 Necho'ete Jeso'osən' dižə' chsed chlo'ine' beṇə' zan quinga, catə' bžin xne'enə' len biše'e ca'. Na' zitə'alə gosə'əbeze' gosə'əṇabe' so'elene' le' dižə'.

47 Entr beṇə' ca' nitə' choso'ozenague' xtižə' Jeso'osən', toe' gože' Jeso'osən': —Babla' xna'onə' len bišo'o ca' na' nite'e na'ate chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

48 Nach Jeso'osən' gože' ben' gwna ca': —Nitə' beṇə' yoblə beṇə' zjənaque' ca xna'anə' na' ca biša'a.

49 Nach bli na' Jeso'osən' blo'e disipl che' ca' na' gože' be'enə': —Beṇə' quinga bazjənaque' ca xna'a, na' zjənaque' ca biša'a.

50 Can' naquən len notə'ətezə beṇə' chso'one' can' chazlažə' Xa' Diozən' ben' zo yoban', zjənaque' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

13

Jempl che beṇə' gozən'

1 Na' lao ža na'atezə gwza' Jeso'osən' yo'onə' jəchi'e cho'a nisda'onə'.

2 Nach tant beṇə' zan juisy besə'ədobə gan' chi'enə' xte benən byen gwyo'e gwchi'e to lo'o barcon'. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'.

3 Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jemplən', bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca trigon'. Nach gwne': —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw.

4 Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho'a nez, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len.

5 Na' yebalən' jəsə'əchazən ga naquə' lao yej, na' bitotec bi yo žia lao yejən', de'e na'anə' le'e bla'acten.

6 Pero na' catə' bežə'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten, la' bitobi loi gwso'on.

⁷ Na' yebalən besə'əgo'oŋən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'anə', na' besə'ələlə' yag yešə' ca' lega'aquən'.

⁸ Na' yebalən besə'əgo'oŋən lao yo šao' na' bla'aquən'. Balən gosə'əbian to gueyoa güejə, na' yebalən gosə'əbian gyon guejə, na' yebalən gosə'əbian šichoa güejə.

⁹ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Beŋə' ca' cui gwse'ejle'e che Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' len jemplən'

¹⁰ Nach gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' laogüe'enə' na' gwse'ene': —¿Bixchen' chsed chlo'ido' beŋə' quinga len jempl'?

¹¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e nezele de'en cui no gwneze antslə de que le' nabi'e con notə'ətezə beŋə' soe' latjə. Pero beŋə' cui chse'ejle'e xtiža'anə' bito chac se'ejni'ine' de que nabi'e beŋə' soe' latjə.

¹² Notə'ətezə beŋə' choso'ozenague' ca de'en bachzejni'i Diozən' lega'aque', Diozən' gwzejni'ichene' lega'aque' par nič šanch de'en se'ejni'ine'. Pero na' notə'ətezə beŋə' cui choso'ozenague' che Diozən' ca de'en chsed chlo'ine' lega'aque', Diozən' yeque'e de'en chse'ejni'ine'enə' la'aŋə'əczə latə'əlaszə de'en bagwse'ejni'ine'.

¹³ De'e na'anə' chsed chlo'ida' beŋə' quinga len jemplən' chedə' chesə'əle'ine' de'en chona' pero bito chsa'acbe'ine' bi zejen, na' la'aŋə'əczə chse'enene' xtiža'anə', bito chse'ejni'ine'en.

¹⁴ Len beŋə' quinga bachac complir can' bzoj de'e profet Isaiazən', gan' nan:

De'e li yenele, pero cabi šejni'ile bi zeje de'en yenele.

Na' de'e li le'ile, pero cabi gacbe'ile bi zejen de'en le'ilen'.

¹⁵ Beŋə' Izrael quinga cuiczə bi rson chsa'aze', bač nažjoczə yichjla'ažda'oga'aque' na'anə'.

Chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bin' zeje de'en chse'enene'. Na' chesə'əle'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zeje de'en chəsə'əle'ine'enə' chedə' bazjənaque' beŋə' la'aždao' žod.

Žalə' bito zjənaque' beŋə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə', na' sa'acbe'ine' bi zeje de'en chesə'əle'ine'enə'.

Gosyə'adinjlei xtolə'əga'aque'enə', na' gwso'elje' latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə' žalə' chse'ejni'ine'en na' žalə' chsa'acbe'ine'en.

¹⁶ Pero na' le'e ža, lechguale mbalaz zole chedə' chle'ile de'e ca' chona' na' chacbe'ile bi zejen, na' chzenagle xtiža'anə' na' chejni'ilen.

¹⁷ De'e li əchnia' le'e, zan de'e profet na' zan de'e beŋə' ca' yeziquə'əchlə beŋə' boso'ozenag che Diozən' cana'

gwse'enene' yesə'əle'ine' de'en chle'ile, pero bitoch golə' yesə'əle'ine'en. Na' gwse'enene' əse'enene' de'en chenele pero bito golə' se'enene'en.

Jeso'osən' gwne' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

18 Na' le'e legwzenag, quingan' zeje jempl che beṇə' güen trigon'.

19 Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca de'en byažən'. Nitə' beṇə' chse'enene' dižə' can' chon Diozən' chnabi'e con notə'atezə beṇə' chso'e latjə, pero bito chse'ejni'ine'en, na' chžin gwxiye'enə' chonən par nič cui choso'ozenague' che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aque' ca trigon' de'en jesə'əchaz cho'a nezən'.

20-21 Na' nitə' beṇə' chse'ene xtižə' Diozən' na' šložga chesyə'əbeine' chso'one'en chega'aque'. Na' catə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' lega'aque' par nič cui se'ejle'e xtižə' Diozən', le'e chesyə'əbejyichjtie' cui choso'ozenague' chei. Na' de'en chso'one'en gwxaquə'əleben ca de'en chac che trigon' de'en besə'əgo'onən lao yej.

22 Le'egatezə ca' naquən len beṇə' ca' chse'ene xtižə' Diozən', pero na' lao mbanga'aque' yežlyo nga, chesyə'əlal chesyə'əžejene' chso'on xmendadga'aque' por ni che chse'enene' yesə'əni'e. Pero yoguə' de'en chso'one' chxoayaguən lega'aque', chonən par nič cui cha'oxen xtižə' Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Ca de'en chso'one'enə' gwxaquə'əleben ca de'en chac che trigon' de'en besə'əgo'onən lao yo gan' nchixə xsa yešə'.

23 Pero yebałə beṇə' chse'enene' xtižə' Diozən' na' chse'ejni'ine'en na' choso'ozenague' chei. Na' de'en choso'ozenague' che xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca trigon' de'en besə'əgo'onən lao yo šao'. Bałən gosə'əbian to gueyoa güejə, na' yebałən gosə'əbian gyon güejə, na' yebałən gosə'əbian šichoa güejə.

Jempl che trigon' na' bgüeyxtil

24 Gwde na' Jeso'osən' gozo'elene' beṇə' ca' yeto jempl, goze'e lega'aque': —Yełə' gwnabia' che Dioz ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṇə' jeze' trigw biṇnə' yoba che'enə'.

25 Na' do še'elə catə' cui no gwsa'acbe'i gwyej to beṇə' contr che' jeze' xsa bgüeyxtil gan' banazə xan' yežlyon' trigon', na' beyož goze' bgüeyxtilən' beze'e.

26 Na' tši'izə bla'acquən, na' trigon' gwzolao chbian. Na' catə' ja'ac xmos xan trigon', gwsa'acbe'ine' nchixə trigon' len bgüeyxtil.

27 Nach jəya'aque' gan' zo xanga'aque'enə' par jəsyə'əyeže'ene': "Señor, ¿caguə trigw binna' gozo' yoba chio'onə'? ¿Bixchen' nchixən len bgüeyxtilan'?"

28 Nach xanga'aque'enə' gože' lega'aque': "To beṇə' contr chia'anə' jen ca'." Nach xmose' ca' gwse'ene': "¿Eche'endo' əlažə'əto' bgüeyxtilan'?"

29 Nach xanga'aque'enə' gože' lega'aque': "Bito əlažə'əlen. La' nxož əlažə'əlente trigon'.

30 Ljoyennə' par na'a. Guaquə yesə'əcha'on txen, pero na' chona' mendad catə' bagolə yetoble cwsešən', cana' zgua'atec yebele bgüeyxtilan' na' gonlen bnoj par əse'eyən. Nach te na' žjəyetoble trigon' əgwcuə'aša'olen."

Jempl che xsa moztas

31 Gwde na' gozo'elene' beṇə' ca' yeto jempl, gože': —Yelə' gwnabia' che Dioz ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca to xsa moztas de'en gozə to beṇə' yežlyo che'enə'.

32 Xsa moztasən' naquən le'ebeyožə de'e dao' rizə' lao bitə'əchlə semiy. Pero na' catə' chla'an, chcha'ochən ca bichlə yixə' cuan na' chaquən yag cha'o dao'. Na' xte bia ca' zjəzo xile'e chjse'en ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

Jempl che xna' cuazin'

33 Nach gozoe' yeto jempl, gozne': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olən' len to rob yezj par niç becha'o doxenən.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' porzə len jempl

34 Yoguə' de'e quinga bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' besə'əžag gan' zo'enə'. Bsd blo'ine' lega'aque' porzə len jempl, bitobi bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque'.

35 Ca' ben Jeso'osən' par niç goc complir can' bzoj de'e profetən' che', gan' nan:

Egwsed əgwlo'iga'acda'ane' porzə len jempl, na' əgwzejni'iga'acda'ane' de'en cui no gwṇeze antslə de'en bgašə' dezd catə'ən gwxe yežlyon'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che trigon' na' bgüeyxtilan'

36 Na' catə' beyož bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' zjəža' gan' zo'enə', bese'e lega'aque', na' beza' le' len disipl che' ca'. Na' catə' besyə'əžine' yo'o gan' nite'enə' besyə'əyo'e lo'inə'. Nach gosə'əbiguə' disipl che' ca' cuite'enə' gwse'ene': —Bzejni'išguei neto' bi zejen jempl che xsa bgüeyxtilan'.

37 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Quingan' zejen: Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' gwxaquə'əlebeda' ca ben' gozə trigw binna'.

38 Na' doxen yežlyo nga gwxaquə'əleben ca yoba gan' goze' trigw biṅnə', na' beṅə' ca' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aque' ca trigw biṅnə'. Na' beṅə' ca' chso'e latjə chnabia' de'e gwxiye'enə' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xsa bgüeyxtilən'.

39 Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca beṅə' contrən' gozə xsa bgüeyxtilən' gan' banyaž trigw biṅnə'. Na' žan' gaquə juisyən' gwxaquə'əleben ca tyempən' yosyo'otobe' trigon'. Na' anglən' zjanaque' ca beṅə' ca' yosyo'otobə cwsešən'.

40 Na' can' gac che bgüeyxtilən' yosyo'otobe'en šeyən', can' gaquə che beṅə' ca' chnabia' de'e gwxiye'enə' lega'aque' catə' əžin ža gaquə juisyən'.

41 Diozən' bsele'e nada' golja' beṅəch na' catə' əžin žan', nada' əselə'a angl chia' ca' par yosyo'otobe' yoguə' beṅə' ca' chesə'əgo'oyele'e beṅə' yoblə so'one' de'e malən', na' yosyo'otobte' yeziquə'əchlə beṅə' ca' chso'on de'e malən'. Na' angl ca' yesyə'əbeje' lega'aque' nič cuich nite'e txen len beṅə' ca' bagwso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

42 Nach yosə'əsele'e lega'aque' lao yi' gabil gan' se'eye' zejlicane. Na' lao yesə'əžaglaogüe'enə' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə'.

43 Na' cana'ach Xancho Diozən' gone' par nič beṅə' ca' chso'on de'e güennə' nite'e len le' na' əsa'aque' ca yelə' chey che'eni' che bgüižən' catə' yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia' Diozən'. Le'e žia nagle de'en chene, legwzenag.

Jempl che mech xen de'en ngašə' to lao yežlyo

44 Yelə' chnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṅə' jəyedi'e mech xen de'e ngašə' to lao yežlyo. Nach bocuaše'en de'e yoblə. Na' de'e tant bebeine' de'en jəyedi'e mechən' nach jəyete'e yoguə'əloł bi de'e de che' par nič gwxi'e yežlyon' gan' ngašə' mechən'. Ca mbalazən' gwzo be'enə' can' mbalazən' nitə' beṅə' ca' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

Jempl che to perla de'en lechguale zaque'e

45 Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to comersyant beṅə' cha'o chsi' na' cheyote'e perlas de'en lechguale naquən xoche.

46 Na' bželene' to perla de'e lechguale zaquə'ən. Na' leczə be-yote'e yoguə'əlołte de'en de che' na' gwxi'e perlan'. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe beṅə' ca' chsa'acbe'i de que de'e žialao əso'e latjə nabia' Diozən' lega'aque'.

Jempl che yixjw bel

47 Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Nitə' balə beṅə' gwxen bel ca'

na' boso'ozale'e yixjw bel čhega'aque'enə' lo'o nisdə'onə' na' gwɣenən yoguə' cləs bel ya'a ca'.

48 Nach catə' bagwža' bia zannə' lo'o yixjon', besyə'əbeje' yixjon' yobižlə, na' gosə'əbi'e bia ca' zjənaquə güen par əsə'ogüe', na' gosə'əgüe'eb lo'o žomə ca'. Na' bia ca' cui zjənaquə güen, gosə'očho'one'eb.

49-50 Ca'aczən' gaquə čhe yoguə' beṇə' catə'ən əžin ža gaquə juisyən'. Anđl ca' yesə'əbeje' beṇə' mal ca' na' yosə'əzale'e lega'aque' lo'o yi' gabilən' gan' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə' tant yesə'əžaglaogüe'.

51 Nach Jeso'osən' gože' disipl čhe' ca': —ǝZyejni'ile yoguə' de'e ca' bablo'ida' le'e?

Nach gwse'ene': —Zyejni'ito'on Xanto'.

52 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chac chsed chlo'ile Xtižə' Diozən' de'en byoj cana', na' šə leczə chzenagle can' chsed chlo'ida' de que cheyalə' güe'ele latjə nabia' Diozən' le'e, nachən' guac əgwšed əgwlo'ile beṇə' čhopten. Na' gwɣ-aquə'əlebele ca to xan yo'o beṇə' napə yoguə' de'en chyažj čhchine family čhe'enə'.

Jeso'osən' beyeje' Nasaretən'

53 Nach catə' beyož be'elen Jeso'osən' disipl čhe' ca' jempl ca', beze'e latjən' len disipl čhe' ca'.

54 Na' beyeje' Nasaretən' gan' gwcha'ogüe'. Na' jəyesed jəyelo'ine' beṇə' ca' lo'o yo'odao' čhega'aque'enə'. Na' lechguale besyə'əbanene' len xtižə'enə', na' gwse'e ljužjga'aque': —ǝNacxa goquən' ņezene' de'e ca' de'en naquə de'e sin'? na' ǝnacxa chac chone' milagr ca' chone'?

55 Nombi'achone', la' naque' xi'in carpinterən'. Na' xne'enə' naque' no'olən' le' Maria. Nombi'acho beṇə' biše'e Jacobən', Jwsen', Simonṇə' na' Jodasən'.

56 Na' leczə beṇə' zane' ca' nitə' lažcho nga. ǝNacxa chaquən' cho'e dižə' ca' ža, na' chacte choe' milagr?

57 Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž čhega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e čhe'. Nach gože' lega'aque': —Lə'aṇə'əczə beṇə' zan chse'ejle'e čhe beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən' na' chso'e lega'aque' yelə' bala'aṇ, beṇə' gwlaž čhega'aque' ca' na' family čhega'aque' ca' bito chse'ejle'e čhega'aque'.

58 Na' Jeso'osən' bene' con to čhəpžə milagr Nasaretən' čhedə' bito gwse'ejle'e čhe'.

14

Quingan' goquə got Juan ben' bchoa beṇə' nis

1 Na' ca nan' Erodən' ben' naquə gubernador che Galilean', benene' dižə' ca naquə yoguə'əlo' de'e güen de'en chon Jeso'osən'.

2 Nach gože' xrose' ca': —Bengan' de'e Juannə' ben' bchoa beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' de'e na'anə' chac chone' milagr ca'.

3-4 Quingan' goquə gwso'ote' Juannə': Erodən' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olə Lip biše'enə'. Na' Juannə' gože' Erodən': “Malən' beno' beca'o no'ol che beṇə' bišo'on par naque' xo'olo'.” Na' de'en gož Juannə' Erodən' ca' de'e na'anə' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juannə' na' gosə'əgüe'ene' ližya na' bosə'əcheje' ni'ane'e ca' gden.

5 Erodən' gone'ene' gote' Juannə', pero bitobi benene' le' chedə' bžebe' bi so'on beṇə' ca' gwse'ejle'e che Juannə' de que cho'e xtižə' Diozən'.

6 Pero na' catə' gwso'one' lni ža la Erodən', bi'i no'ol che Erodiasən' bya'abo' lao beṇə' ca' gwnitə' lṇinə'. Na' lechguale bebei Erodən' can' bembo'onə'.

7 Na' tant beyazlažə' Erodən' can' bya'a no'ol güegon', bzoe' jorament de que əgwnežjue'ebo' bitə'ətezə əṇabebo' le'.

8 Na' por consejw che xna'abo'onə' gožbo' Erodən': —Ben nada' ṇa'atec ṇa'a yichj Juannə' ben' chchoa beṇə' nis žian to lao plat.

9 Na' gwzo Erodən' trist catə' beyož gož no'ol güegon' le' ca', pero na' ca naquə babzoe' jorament len lebo' lao beṇə' ca' zjənaquə combidən', benšaze' mendad gaquə can' gwṇabe no'ol güegon' le'.

10 Ca' goquən' bene' mendad jəsə'əchogue' yen Juannə' lo'o ližya gan' yo'enə'.

11 Na' boso'ožie' yichj de'e Juannə' to lao plat par jso'en lao bi'i no'olən' na' bnežjwbo'on xna'abo'onə'.

12 Nach disipl che de'e Juannə' jəsyə'əxi'e cuerp che'enə' na' jəsə'əcuəše'en. Gwde na' ja'aque' gan' zo Jeso'osən' na' jse'eže'ene' can' bagoquən'.

Jeso'osən' bguaogüe' gueya' mil beṇə'

13 Na' catə' bene Jeso'osən' can' goquə che de'e Juannə', beze'e latjən' len disipl che' ca' na' besyə'əyo'e to lo'o barcw par jəya'aque' latjə dašən' de'en de yešl'a'alə nisdə'onə'. Na' beṇə' ca' ža' yež ca' zjəchi' galə'əzə nisdə'onə' gwse'enene' rson galən' bazjəda Jeso'osən'. Na' gwsa'aque' lažga'aque'enə' ja'aque' yobižlə jəsə'əšague' Jeso'osən' yešl'a'alə nisdə'onə'.

14 Na' catə' bžin Jeso'osən' cho'a nisdə'onə', ble'ine' beṇə' zan ca' na' beyašə' beži'ilaže'e lega'aque'. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene.

15 Na' catə' bachal, gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogüe'enə', na' gwse'ene': —Zochō to latjə ga cui no nla', na' bagwde or par gaocho xgüe. Bselə' beṇə' quinga yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə par nič žjəsə'ədilje' de'e se'ej əsa'ogüe'.

16 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito cheyalə' žjəya'aque'. Le'e güe'ega'aque' de'e se'ej əsa'ogüe'.

17 Nach gwse'ene': —Chopga bel ya'a chechon' de na' gueyə'əga yetxtil.

18 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəxi'in ni.

19 Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beṇə' zan ca' lao yixye daquə'anə'. Na' gwxi'e yetxtil ca' gueyə' na' bel ya'a ca' chopə. Na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxje'en nach bnežjue'en disipl che' ca' par gosə'əyise' che che beṇə' ca'.

20 Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'anə', bosyo'otobe'en, na' goquən šižin žomə.

21 Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' naquə ca do gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e tlaō nisdə'onə'

22 Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyə'əbialaogüe' yesyə'əlague'e yešlā'alə nisdə'onə' žlac bega'an le' bzeine' beṇə' zan ca' dižə'.

23 Na' beyož bzei Jeso'osən' beṇə' ca' dižə', gwloe' to lao ya'a par jene' orasyon toze'. Dezd gołte gwzo tozə Jeso'osən' lao ya'anə'.

24 Na' ca naquə barcon' gan' zesyə'əyo'o disipl che' ca', bazdan gwcholte nisdə'onə', nžiguə'əxaxj nisən' len chedə' chas chatə' nisdə'onə' por ni che chechj be'enə' clelə.

25 Na' do šbal beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tlaō nisdə'onə' par gwyeje' galən' zja'ac disipl che' ca'.

26 Na' catə' besə'əle'i disipl che' ca' le' zde' lao nisdə'onə', lechgualə besə'əžebe' xte gwso'osye'e gosə'əne': —iTo beṇə' guat chle'icho chda tlaō nisən'!

27 Na' le'e bolgüižte Jeso'osən' lega'aque', gože': —Leyebei. Nada'anə'. Bito žeble.

28 Nach Bedən' gože'ene': —Xanto', šə le le'enə', gwna nada' sa'a tlaō nisdə'onə' yida' gan' zo'onə'.

29 Nach gož Jeso'osən' le': —Da Bed.

Na' le'e bchojte Bedən' lo'o barcon' na' gwzolao gwze'e tlaō nisdə'onə' par zde' gan' zo Jeso'osən'.

30 Pero na' catə' gocbe'ine' ca fuertən' chechj be'enə', bžebe' na' gwzolao chyše'e lo'o nisən'. Nach bisye'e gože' Jeso'osən': —Xana', bosla nada', bachetja' xan nisən'.

³¹ Na' le'e blite na' Jeso'osən' bexe'ene'. Nach gože' Bedən': —Bixčhen' gocžejlažo'o? Gwyejle'ech chia'.

³² Na' catə' beyo'o Jeso'osən' len Bedən' lo'o barcon', le'e gwlezte be'enə'.

³³ Na' beṇə' ca' ža' lo'o barcon' gwso'elaogüe'e Jeso'osən', gwse'ene': —De'e liczə len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' chsa'acšene beṇə' nitə' Genesaret

³⁴ Nach gwza'ach barcon' xte bžinən cho'a nisdə'onə' to latjə de'en nzi' Genesaret. Na' besyə'əchoje' lo'o barcon'.

³⁵ Na' beṇə' ža' do Genesaretən' besyə'əyombi'e Jeso'osən', na' bosə'əsele'e rson yoguə' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə de que Jeso'osən' babžine' lažga'aque'enə'. Na' beṇə' ca' ža' yež ca' gosə'əče'e yoguə' beṇə' chsa'acšene lao Jeso'osən'.

³⁶ Nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə güene'ene' yesə'əgane' lox xadoṇ che'enə'. Na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əgan len besyə'əyaquene'.

15

Dižə' de'en chchoj cho'achon' chonən manch la'ažda'ochon'

¹ Na' balə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwsa'aque' Jerosalenṇə' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', na' gwse'ene':

² —¿Bixčhen' disipl čhio' ca' bito chesə'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ocho ca' chio'o? ¿Bixčhen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ca naquəle'e ža, ¿bixčhen' chbejyichjle cui chonle can' non Diozən' mendad goncho na' con naozechle costombr chelen'?

⁴ Diozən' none' mendad can' goncho, gwne': “Le'e gwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale”, na' “Notə'ətezle šə chžia chnitə'əle xaxna'ale cheyalə' gatlē.”

⁵ Pero le'e nale de que šə beṇə' əṇe' de que babnežjue' Diozən' mech o bien de'en cheyalə' əgwnežjue' xaxne'enə' par gaquəlene' lega'aque', na' bitoch bi cheyalə' əgwnežjue' xaxne'e.

⁶ Na' de'en chonle ca', bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaque'e nič ca' naozechle costombr chelen'.

⁷ Le'e nacle beṇə' goxoayag. Chonle cayanə'ən bzoj de'e profet Isaiazən' chele, gan' nan:

⁸ Beṇə' Izrael ca' chesə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogüe'e, pero caguə do lažə'əga'aque'en chso'elaogüe'e nada'.

⁹ Bitobi zəjen de'en chso'elaogüe'e nada' čhedə' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇə' costombr de'en gwsa'aljlažə beṇə'chən'.

10 Nach Jeso'osən' bozolgüiže' beṇə' zan ca' zjənžaguən' par nič gosə'abigüe'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Legwzenag de'e nga əṇia' le'e nič šejni'ilen'.

11 Bito ṇacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'ažda'ochon'. Echnia' le'e, dižə' de'en chchoj cho'alen', lenṇə' chonən manch la'ažda'olen'.

12 Nach gosə'abigüə' disipl che Jeso'osən' laogüe'enə' gwse'ene': —Ĵebito gocbe'ido' de que beṇə' fariseo ca' lechguale besə'əže'e catə' gwse'enene' xtižo'onə'?

13 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Gwžin ža catə' Xa' Diozən' ben' zo yoban' gwžiyi'e yoguə'əloḷ beṇə' cui choso'ozenag che'. Egwžiyi'e lega'aque' can' choncho catə' chlažə'əcho yixə' ca' chla'ac lo'o yel.

14 Ljosə'əye beṇə' fariseo ca'. Zjənaquəga'aque' ca to beṇə' lchol beṇə' chene'ene' cue'e nez yeto beṇə' lchol. Chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' che Diozən' na' choso'osedene' beṇə' de'en cui naquə de'e li. Nezecho de que beṇə' lcholən' bito gaquə cue'e nez yeto beṇə' lchol la' txeṇṇə' žjəsə'əbiḡe' to lo'o yech.

15 Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Bzejni'išguei neto' bi zejen de'en gwnao' de que de'en che'ej chaochon' bito chonən manch la'ažda'ochon'.

16 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —ĴEłeczə lenle bito chejni'ile de'e quinga bagwnia' le'e?

17 ĴEcabi nezele de que yoguə' de'en che'ej chaochon' chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden?

18 Pero əchnia' le'e, yoguə' dižə' de'en cho'echon' chəsə'əchojən yichjla'ažda'ochon', na' šə cho'echo dižə' malən', len chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'.

19 Na' lo'o yichjla'aždao' beṇəch na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan so'ote' beṇə', na' nan yoso'ogo'o xtoga'aque', na' nan yesə'əbejyichj no'ol chega'aque' o ben' chega'aque' par yesyə'əzolene' beṇə' yoblə na' nan yesə'əbanga'aque' bi de che beṇə', na' nan so'onlažə'əga'aque', na' nan yoso'ožia yoso'onite'e ljeužj beṇəchga'aque'.

20 Xbab mal ca' zjənac ca' chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. Na' bito əṇacho de que de'en cui chona'acho zan las antslə ze'e gaocho chonən manch yichjla'ažda'ochon'.

To no'olə cui naque' beṇə' Izrael chonlilaže'e Jeso'osən'

21 Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon.

22 Na' to no'olə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael, gwze'e gan' mbane Tiro na' Sidon par jəšague' Jeso'osən'. Na' gwne' zizjo gože' Jeso'osən': —Xana', le' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'.

Beyašə'əšguei neto'. To bi'i no'olə čhia' yo'o yaz to de'e xio' lo'o yichjla'ažda'obo'onə' na' lechguale chžaglaobo'.

23 Pero Jeso'osən' bito boži'e xtižə' no'olən'. Nach disipl čhe Jeso'osən' gosə'əbigue'e cuite'enə' na' gwsa'atə'əyoine' le' gwse'ene': —Bosa'ašga no'olən' la' con naogüe' chio'o na' chatə'əyoine' le' zižjo par gaquəleno'one'.

24 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' gaquəlena' nasyon Izrael na'azən', la' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xilə' dao' bia zjənaquəžeje.

25 Nach no'olən' bgüigue'e bzo xibe' lao Jeso'osən', na' gože'ene': —Xana' go'onšguei goclen neto'.

26 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bito naquən güen yeca'acho yelə' guao čhe xi'incho na' əgwnežjwchon gao xicoda'ocho.

27 Na' gocbe'i no'olən' bsaquə'əlebe Jeso'osən' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczado' Xana'. Pero xicocho ca' guaquə əsa'ob pedas de'e chesə'əxorə lao yon'.

28 Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə, lechguale chonlilažo'o nada'. Guaquəlencza' le' can' che'endo'.

Na' lao or na' beyaque xi'in no'olən'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' chsa'acsene

29 Gwde na' Jeso'osən' na' disipl čhe' ca' besa'aque' latjən' na' gwso'e nezən' de'en zda tcho'a nisdao' Galilean'. Nach gwse'epe' to lao ya'a na' jesə'əchi'e lao ya'anə'.

30 Na' besə'əžin beṇə' zan lao ya'a gan' zo Jeso'osən' len disipl čhe' ca'. Zjənčhe'e no beṇə' coj, na' no beṇə' lčhol, na' no beṇə' mod, na' no beṇə' nchog ni'ana'aga'aque', na' zjəlen beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe' na boso'onite'e lega'aque' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beyone' yogue'e.

31 Na' lechguale besyə'əbane beṇə' ca' catə' besə'əle'ine' can' ben Jeso'osən' beyone' beṇə' ca'. Besyə'əbanene' can' besyə'əne beṇə' mod ca', na' besyə'əyaque beṇə' ca' zjənchog no ni'ana'aga'aque'enə', na' besyə'əda beṇə' coj ca', na' besyə'əle'i beṇə' lčhol ca'. Nach yoguə'əloj beṇə' ca' gwso'elaogüe'e Diozən'.

Jeso'osən' bguaogüe' tap mil beṇə'

32 Gwde na' Jeso'osən' goxe' disipl čhe' ca' na' gože' lega'aque': —Lechguale cheyašə'əda' beṇə' quinga. Bagoc šonə ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e sa'ogüe'. Na' bito che'enda' yosa'aga'aca'ane' sin cui sa'ogüe' par nič cui yesyə'əčholene' tnezən'.

33 Nach disipl čhe' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui nono nla'. ¿Gaxa əželecho de'e əsa'o yoguə' beṇə' zan quinga?

34 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —ǂBalə yetxtil ǂchechon' de?

Nach gwse'ene': —Gažga yetxtil dao' zjəde na' to ǂchopga bel ya'a dao'.

35 Nach Jeso'osən' bene' mendad yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'.

36 Na' gwxi'e yetxtil dao' ca' gažə na' len bel ya'a dao' ca', nach be'e yelə' choǂcwlen ǂche Diozən'. Gwde na' bzoxje'en bnežjue'en disipl ǂche' ca' par gwso'e ǂche yoguə' beṇə' ca'.

37 Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'annə' bosyɔ'otobə disipl ca' len, na' goquən gažə žomə.

38 Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' naquə tap mil beṇə' byo, bito cuent no'olə na' bito cuent bidao'.

39 Nach Jeso'osən' bose'e beṇə' ca'. Gwde na' gwyo'e to lo'o barcw len disipl ǂche' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Magdala.

16

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban'

1 Na' goquən' balə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən'. Na' gosə'əṇabe' gone' to miṇagr de'en yesə'əle'ine' le'e yoban' de'en gwsa'acquene' cui gaquə gone'.

2 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chle'ile nlatjəcha le'e yoban' še'elə nach nale: “Goža'a gwxe ǂchedə' nlatjəcha.”

3 Na' šə chi' bejw catə'ən che'eni' nach nale: “Guaquə zag, la' chi'ichgua bejw.” Beṇə' goxoayag le'e. Nezele šə guaquə zag o šə guaquə zeyə' catə'ən chle'ile nac naquə le'e yoban', pero cabi chacbe'ile bi zeje de'e ca' chon Diozən' tyemp nga zocho ṇa'a.

4 Le'e mbanle ṇa'a lechgualə beṇə' la'aždao' mal nacle, na' bagwlejjyichjle Diozən'. De'e na'anə' chṇable gona' to de'e le'ile le'e yoban' par niǂ ṇezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablenə'. De'en gon Diozən' len nada' par niǂ ṇezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e Jonasən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Na' beyož gwna Jeso'osən' ca', beze'e len disipl ǂche' ca' gan' nitə' beṇə' ca'.

De'en chsed chlo'i beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

5 Na' catə' besə'əžine' yešja'alə nisdao' Galilean', disipl ǂche' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaže'e yetxtil de'en əsa'ogüe'.

6 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Legapə cuidad len xna' cuazi ǂche beṇə' fariseo ca' na' ǂche beṇə' sadoseo ca'.

7 Pero disipl ǂche' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljuēžjga'aque': —Gwne' ca' ǂchedə' gonlažə'əcho gua'acho yetxtilən'.

8 Na' Jeso'osən' gočbe'ine' xbab de'en chso'one', nach gože' lega'aque': —¿Bixčhen' chonle xbab che yetxtilən' de'en gonlažə'əle? ¿Ecabi ne'e šejle'ele de que napa' yelə' guac par guaogua' le'e?

9 ¿Ebito chejni'ile bi zeje miłagr ca' chona'? na' ¿əbagonlažə'əle can' bguaogua' gueya'a mil beṇə' byo len gueyə'əzə yetxtil dao'? ¿Ena' lecə' bito za'alažə'əle do balə žomə pedas yetxtil ca' betoble de'en besyə'əga'an?

10 Na' ¿chexa tapa mil beṇə' byo ca' bguaogua' len gažə yetxtil dao'? ¿Eza'alažə'əle balə žomə pedas yetxtil can' betoble gwde besyə'ədaogüe'enə'?

11 ¿Bixčhen' con benle xbab che yetxtilən' catə'an gwnia' le'e gaple cuidad len xna' cuazi che beṇə' fariseo ca' na' che beṇə' sadoceo ca'?

12 Nach disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' caguə bi'e dižə'an ca' che xna' cuazin' de'en chəsə'əchine' par checha'o yetxtilən' sino bi'e dižə'an ca' par nič cui yoso'ozenague' che de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca'.

Bedən' gwne' che Jeso'osən' de que Diozən' bsele'ene' par gaquəlene' nasyon Izraelən'

13 Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' gan' mbane to syoda de'en nzi' Sesarea de Filipo. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəčh. Pero ¿bi chesə'əna beṇə'? ¿non' naca' nada'?

14 Nach gwse'ene': —Bale' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bchoa beṇə' nis. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' Liaz ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' de'e profet Jeremias, o de que naco' yeto' beṇə' be' xtižə' Diozən' cana'ate.

15 Nach gože' lega'aque': —Chexa le'e, ¿bi nale non' naca' nada'?

16 Simon Bedən' gože'ene': —Len' naco' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', na' naco' Xi'in Dioz ben' zo zejlicane.

17 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon xi'in Jonas, mbalaz zo' de'en gwnao' de'e ca'. Notono beṇəčh bzejni'i le' de'e ca', tozə Xa' Diozən' ben' zo yoban', le'enə' babzejni'ine'en le'.

18 Na' nada' ənia' de que len' lio' Bed na' zejen dižə' yej. Na' can' nao' chejli'o chia' gwxaquə'əleben ca to yej gual de'e gaquə gwčhincho par lan yo'o. Na' nada' yetoba' beṇə' zan beṇə' se'ejle'e de que naca' Xi'in Dioz can' chejli'o chia' par nič ca' əsa'aque' tozə yoso'ocodə' lježje' so'elaogüe'e nada'. Na' bitobi gaquə so'on de'e xio' ca' par nič əžin ža catə' cuich no so'elao' nada'.

19 Na' gona' lao na'o zgua'atec le' go'o xtiža'anə' len beṇə' zan par niḥ əso'e latjə nabiə' Diozən' lega'aque', Dioz ben' zo yoban'. Na' leczə gaquən lao na'o yo'o beṇə' ca' yoso'ocodə' ljuežje so'ela'ogüe'e nada' bin' naquə güen so'one' na' ye'ega'aco'one' bi de'e ca' cui naquə güen so'one'. Na' Diozən' əgwzejni'ine' le' naquən' ye'ega'aco'one' par niḥ ca' yediḷən len de'en na Diozən'.

20 Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que le' na'anə' naque' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'.

Jeso'osən' gwduxjue'ine' disipl che' ca' de que so'ot beṇə' le'

21 Na' ža na' Jeso'osən' gwzolaogüe' bsed blo'ine' disipl che' ca' de que cheyalə' šeje' Jerosalennə' na' gaque' lao na' beṇə' golə blao che nasyon Izrael chechon', na' lao na' bχoz əblao checho ca', na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' gwne' de que yoguə' beṇə' ca' de'e zan de'e yosə'əchi' yosə'əsaque'e le' na' əso'ote' le'. Pero na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

22 Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' latə' dao' ca'alə na' gože'ene': —Xana', Diozən' gaquəlene' le'. Bitoczə gac chio' de'e quinga nao' nga.

23 Pero na' Jeso'osən' gwyechje' bgüie' Bedən' na' gože' gwxiye'enə' de'en chnabia' yichjla'aždao' Bedən': —Gwchi'izə' ca'alə Satanas.

Nach gože' Bedən': —Bito che'endo' gona' can' non Diozən' mendad gona'. Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

24 Gwde na' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Notə'ətezle šə che'enele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia' cheyalə' əchoj yichjle de'en chene'ele gon cuinle par niḥ gonle con can' chene'e Diozən' na' bitobi gaquele che de'en chi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz con gonlilažə'əle nada'.

25 Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niḥ cui chi' saque'e o par niḥ cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicane.

26 Bitobi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane, la' bitə'ətezə de'e gatə' che', bito gaquəlenən le' par niḥ cui cui'ayi'e zejlicane.

27 Diozən' bsele'e nada', golja' beṇəḥ, na' catə' yida' yežlyo nga de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' chi'a angl chia' ca', cana'ach gona' par niḥ to to beṇəḥən' nite'e mbalaz o yesə'əzi'e castigw segon de'e gwso'on to toga'aque'.

28 Diozən' bsele'e nada' golja' beṇaḥ. Na' de'e li chnia' le'e, balle cabinə' gatle catə'an le'ile nada' yida' de'e yoblə par yedəlo'a yelə' gwnabia' chia'anə'.

17

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

1 Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwḥe'e Bedən' len Jacobən' na' Juan beṇə' bišə' Jacobən', ja'aque' to lao ya'a sibə.

2 Na' lao nite'e lao ya'anə' beža' can' goquə Jeso'osən', beža'ateczə cho'alaogüe'enə' na' gwyey gwyeni'in ca'aczən' chac bgüižən', na' xalane'enə' beyaquən šyış xilə' ca'aczə be'eni'.

3 Na' goquən lao nite'enə' conczə besə'əle'ine' de'e Moizezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana', na' chso'elene' Jeso'osən' dižə'.

4 Nach Bedən' gože'ene': —Xanto', güenchgua zocho nga na'a. ¿Egüe'endo' gonto' šonə ranš? ton par le', na' ton par Moizezən' na' yeton par Liazən'.

5 Ne'e cho'ete' dižə'anə' catə'əczla to bejw de'en chacitit bcuašə'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozən': —Benga Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei. Cheba chezaquə'əlaža'a len le'. Che le'enə' le'e gwzenag.

6 Na' catə' gwse'ene disipl ca' dižə' ca' lechgualə besə'əžebe', xte jesə'əchaze' goscho'alə lao yon'.

7 Nach bgüiguə' Jeso'osən' bxoə ne'enə' yichjga'aque'enə', na' gože': —Leyeyas. Bitə žeble.

8 Na' catə' besyə'əgüie'enə', notono no nochlə besə'əle'ine' sino tozə Jeso'osən'.

9 Na' gwde na' lao chesyə'əyetje' ya'anə', gož Jeso'osən' lega'aque': —Ni tole cui güe'ele dižə' che de'en bable'ile xte catə'əch bagwso'ot beṇə' nada' na' yebana' ladjo beṇə' guat ca', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇaḥ.

10 Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liaz ben' gwzo cana' cheyalə' yide' lao yežlyo nga de'e yoblə antslə ze'e yidə ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ¿Bixchen' chəsə'əne' ca' ža?

11 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə chəsə'əne' de que zgua'atec yidə profet Liazən' de'e yoblə ben' gwzo cana' par yeyone' yoguə'əloł de'e cheyalə' yeyac.

12 Pero na'a chnia' le'e de que babidə ben' bedəyen can' ben profet Liazən', na' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' bitə gwsa'acbe'ine' de que le' naque' ben' naquən yidə. Na' gwso'onene' le' con can' gwse'enene' na' gwso'ote'ene'. Na' ca'aczən' so'one' len nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇaḥ.

13 Nach gwsa'acbe'i disipl che' ca' de que Jeso'osən' cho'e dižə' che de'e Juannə' ben' bchoa beṇə' nis.

Jeso'osən' beyone' to bi'i chaz šon

14 Na' catə' besə'əžine' gan' zjənžag beṇə' zan, to beṇə' bšague' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə'. Na' gože'ene':

15 —Xana' beyašə'əlažə'əšgwei xi'ina' nga. Chazbo' šon na' lechgualə chžaglaobo' len len. Na' zan las bajchazbo' lao yi' na' leczə ca' zan las babxopbo' lo'o nis.

16 Bajoa'abo' lao disipl chio' ca', pero bito gwsa'aque' yesyə'əyone'ebo'.

17 Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'anə': —Le'e chonle clelə na' naljele. ĵBixchexacxan' cui chejle'ele chia'? Bachac šša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. ĵBatxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' bi'i chio'on ni.

18 Nach Jeso'osən' gwdile' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' bida'onə' par nič bechojən yichjla'ažda'obo'onə'. Na' lao or na' beyaquebo'.

19 Na' gwde goc de'e ca', gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' gan' zoe' toze', na' gwse'ene': —ĵBixchexacxan' cui goquə yebejto' de'e xio'onə' yichjla'aždao' bida'onə'?

20 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito goquə yebejlen chedə' bito gwejle'ele de que Diozən' gaquəlene' le'e. Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' rizə'. Na' de'e li chnia' le'e la'anə'əczə šə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuinə' gonlilažə'əchgualene' guac ye'ele ya'a nga: “Gwde gwzo de'e na'ate”, na' gaquə can' chonle mendadən'. Bito bi bi de de'e cui gaquə gonle con šə chejle'ele de que Diozən' chaclene' le'e.

21 Na' par nič yebejle de'e xio' ca' de'en zjanaquə ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'inə', cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole na' gontezə gonle orasyon.

De'e yoblə gwdixjue'e Jeso'osən' de que so'ot beṇə' le'

22 Na' lao zjezda' Jeso'osən' len disipl che' ca' do gan' mbane Galilean', Jeso'osən' boszenene' lega'aque' de'en ze'e gac che', gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' gaca' lao na' beṇə'

23 na' so'ote' nada'. Pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

Nach disipl che' ca' catə' gwse'enene' xtiže'enə', lechgualə gwnite'e trist.

Jeso'osən' gwdixjue' impuest che yo'odao'

24 Na' catə' besyə'əžine' Capernaunnə', balə beṇə' ca' chəsə'əchixjue' impuest de'en chəsə'əyixjw to to beṇə' byo Izrael ca' par gast che yo'odao' əblaonə' ja'aque' lao Bedən'. Na'

gwse'ene': —Ca naquə maestr chelenə', ĩəgwyixjue' impuest che yo'oda'onə'?

²⁵ Nach gož Bedən' lega'aque': —Gwyixjue'en.

Gwde na' Jeso'osən' len disipl che ca' gwso'e lo'o yo'onə'. Nach Jeso'osən' le'e gožte' Bedən': —ĩBi xbab chono', Bed? Ca naquə rei ca' nitə' yežlyo nga chesə'anabi'e na' chso'one' byen chesə'əyixjw beṇə' che impuest. ĩNon' chəsə'əchixjue'en ža? ĩəfamily chega'aque' o šə beṇə' yoblə?

²⁶ Nach Bedən' gože'ene': —Chəsə'əchixjue' beṇə' yoblə.

Nach Jeso'osən' gože' Bedən': —Beṇə' zjənaquə family chega'aque' ca' bitobi chəsə'əyixjue'. Na' ca naquə chio'o ža, naccho xi'in Rei ben' zo yoban' na' bito cheyalə' chixjwcho impuest che yo'oda'onə'.

²⁷ Pero na' par nič notono no so'on xbab de que choncho contr yo'odao' əblaonə', chixjwcho impuestən'. Gwey cho'a nisda'onə', na' gwzalo'o yixjw beṛ chio'onə', na' beṛ nech bian' seno' lo'o cho'ab na' əželdo' to mech. Na' yeyoxo'on žjətixjo' impuest chechon'. Gwdiləczən par chixjwcho impuest che chopcho.

18

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquəch blaoch

¹ Na' ca orən' gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' cuite'enə', na' gwse'ene': —Entr neto' ĩnoto' gaquəchto' blao catə'an Diozən' ben' zo yoban' gone' par nič solao ṇabi'o?

² Na' Jeso'osən' goxe' to bidao' na' bzeche'ebə' laoga'aque'enə'.

³ Na' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, notə'ətezle šə bito əgwša' xbab chelen' par əgwzəxjw yichjle lao Diozən' can' chon bidao' nga chzəxjw yichjbo' lao xaxna'abo', bito gaquə sole len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par nič solao ṇabi'a.

⁴ Na' notə'ətezle šə babeyacle ca bidao' nga laogüe de'en chzəxjw yichjle lao Diozən', banacle beṇə' blao len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par nič solao ṇabi'a.

⁵ Na' notə'ətezle šə chonle güen len notə'ətezə bidao' ca bi'i nga laogüe de'en chaquəle chia', chonczle güen len nada'.

Nxož əxopcho goncho de'e mal

⁶ Probchguazə ben' chon par nič əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopə bitotec bi zaqu'e len beṇəchan'. Nca'alə xṇeze žalə' əgwchej yene'enə' to yej yišə na' žjəxope' lo'o nisda'onə' na' gate', cle ca soe' əxope' beṇə' gone' de'e malən'.

⁷ Probchguazə le'e de'e zan de'e zjəde yežlyo nga de'e chso'on par nič gonle de'e mal. Bitə nacho de que bitobi de de'e so'on par nič əxopə le'e bachonlilažə'əle nada'. Pero

probchguazə beṇə' chon ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e malən'.

⁸ Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə de'en chonle len ni'ana'alen' chonən par niç əxople gonle de'e malən' güençhlə žalə' əçhog ni'ana'ale ca' na' cho'onlen cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog o beṇə' coj yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicaṇe cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'.

⁹ Na' šə de'en chle'ile len jelaole chonən par niç əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlennə' na' cho'onlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' l'chol yežinle yoban' gan' zo Diozən' na' əbanle zejlicaṇe, cle ca' cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'.

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

¹⁰ Le'e gon xbab che beṇə' chso'onlilažə' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len beṇə'chən', par niç cui gonle len notə'əteze' ca beṇə' cui bi bi zjəzaque'e. Chnia' le'e, angl ca' chapə chye' lega'aque' nitə'ətezə nite'e lao Xa' Diozən' yoban' gan' zo'enə'.

¹¹ Na' ca naca' nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch par niç zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilaža'a lega'aque'. Bsele'e nada' par gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilaže'e nada'.

¹² Na' chnia' le'e, šə nitə' to gueyoa xilə' chele na' gaquəžeje tob, çəcabi yocua'anle bia ca' taplalj tğualj do lao ya'a gan' zjəža'ab na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca yeželeleb?

¹³ Na' əchnia' le'e, catə' yeželeleb, yebeichele de'en beželobən' clezə can' chebeile len bia ca' taplalj tğualj cui gwsa'acžeje.

¹⁴ Ca'aczə naquən len beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len beṇə'chən'. Xacho Dioz ben' zo yoban' bito chene'ene' cuiayi' ni toga'aque'.

Cheyalə' yezi'ixencho che beṇə' bišə'əcho beṇə' chso'onlilažə' Diozən'

¹⁵ Šə to beṇə' bišə'əle beṇə' bachonlilažə' Diozən' chone' de'e malən' contr to le'e, tozle šeje žje'elenlene' dižə' can' naquə de'en chone'enə' par niç yediṇjene'en, na' šə çhaze' rson che dižə' de'en žje'elenlene' yezoe' binlo len Diozən' de'e yoblə.

¹⁶ Pero na' šə bito çhaze' rson ca dižə' de'en žje'elenlene', güençəche'ele yeto o yeçhopə beṇə' bišə'əle par niç əsa'aque' testigw de que dižə' šao' bagotə'əyoile ben' yoša' xbab che'enə'.

¹⁷ Na' šə bitoczə gwzenague' chele, le'e güe' dižə' ca naquə de'en chone' lao yoguə'əle ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Na' šə ni que gwzenagcze' chele, cuich gonlene' cuent entr le'e ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Pero legon cuent de que naque' txen beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' naque' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e malən' can' chonle xbab che beṇə' goçhixjw ca'.

18 De'e li chnia' le'e, bitə'ətezə de'e əgwɣxia' le'e ncodə' ljuəžjle cho'ela'ole Diozən' par ənale naquən güen so'on beṇə' ca' əsa'ac txen len le'e, leczə can' əṇa Diozən' ben' zo yoban'. Na' bitə'ətezə de'e əgwɣxiale ənale cui naquən güen so'one', leczə can' əṇa Diozən' ben' zo yoban'.

19 Na' leczə ca' chnia' le'e, šə chople gwɣxiale bin' əṇable lao orasyonṇə', le'e nitə'əle yežlyo nga, Xacho Diozən' ben' zo yoban' gonzce' de'en əṇablenə'.

20 Na' gan' nžag chopə šonle cho'ela'ole nada', zocza' txen len le'e.

21 Nach Bedən' bgüigue'e gože' Jeso'osən': —Xana', šə beṇə' ljuəžja' chone' de'e mal len nada' tapteli, čbał las cheyałə' yezi'ixena' che? čəzelao do gaž las?

22 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito nia' de que cheyałə' yezi'ixenle che' zelao do gaž las. Pero de'en chnia' le'e, bito gonle cuent do bał las yezi'ixenle che beṇə' ljuəžjlen', con le'e yezi'ixentezə che' yogua' laste.

Jempl che mosən' ben' cui bezi'ixen che de'en chalə' ljuəžje'

23 Na'a ža, yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwɣ-aquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to rei ben' chsa'alə' xmosə' ca' xmeche'enə'. Na' gone'ene' gone' cuent len lega'aque'.

24 Na' catə' gwzolaogüe' bezi'e cuent che to toga'aque', zgua'atec bžin to xmosə' ben' chalə' zan millon pes.

25 Na' mosən' bito bi xmeche' gotə' par yonežjue'en rein'. De'e na'anə' bene' mendad ta'oga'aque' len xo'olen', na' len xi'inga'aque' ca' na' len doxen de'e zjədeine' par nič gaquə yosyo'onežjue' de'en chsa'ale'e che rein'.

26 Nach mosən' bzo xibe' lao rein' gotə'əyoine' le', gože'ene': “Xana', gwdapəšga yelə' chxenlažə' len nada', na' yeyona' de'en chala'a chio'onə'.”

27 Nach rein' beyaše'ene' le' na' bezi'ixene' che doxen de'en chala'enə' na' bsane' le'.

28 Pero na' catə' bechoje' liž rein', le'e bežagte' yeto mos beṇə' chalə' che' to chop pes. Nach le'e bnizte' yene'enə' gože'ene': “Yeyono' de'en chalo'o chia'an na'atec na'a.”

29 Nach mos ljuəžjen' bzo xibe' laogüe'enə', gože'ene': “Gwdapəšga yelə' chxenlažə' chia' na' yeyona' doxen de'en chala'a chio'onə'.”

30 Pero na' mos nechən' bito bzenague' che mos ljuəžje'enə', le'e gwyejte' jene' mendad gosə'əyixjue'ene' ližya xte ca gata' de'en yonežjue' che'enə'.

31 Na' mos ca' yela' catə' besə'əle'ine' can' ben mos nechən', lechguale gwnite'e trist. Na' ja'aque' lao rein' jse'eže'ene' yogua'əloł can' goquə.

32 Nach rein' goxe' mos nechən' laogüe'ene' de'e yoblə, na' gože'ene': "Le' naco' to mos malchgua. Nada' bezi'ixena' che doxen de'en chal_o'o chia'anə' la' gotə'əyoido' nada' yezi'ixena' chio'.

33 ¿Bixchen' cui beyašə'əlažo'o mos ljuežjo' ben' chale'e chio'onə' can' beyašə'əlaža'a le'?"

34 Na' de'e tant bža'a rein' bene'ene' lao na' beṇə' ca' par gosə'əyixjue'ene' ližya gan' əžaglaogüe' xte catə'əch bade de'en chale'e che rein'.

35 Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Can' gon Xa' Diozən' ben' zo yoban' gone' castigw che notə'ətezle cui chezi'ixenle che ljuežje do yichj do lažə'əle bitə'ətezə de'en chso'onene' le'e.

19

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə'yoblə

1 Na' Jeso'osən' catə' beyož gwne' de'e ca', beze'e Galilean' na' gwlague'e yao Jordannə' par beyeje' gan' mbane Jodean'.

2 Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene', na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

3 Na' beṇə' fariseo ca' ja'aque' gan' zo'enə' chedə' gwse'ene' yešə'əbeje'ene' dižə' de'e yešə'əchine' contr le', nach gwse'ene': —¿Ede lsens par to beṇə' nšagna' yele'e xo'ole' šə bitə'ətezə de'en chone' cui cho'olažə' be'en che'enə'?

4 Nach gože' lega'aque': —Bablabczle can' nyoj Xtizə' Diozən' nan de que catə'an gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇə' nech ca' beṇə' byo na' no'olə.

5 Na' gwna Diozən': "Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə na' beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə."

6 Bitoch əsa'aque' chopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'. De'e na'anə' notono zaquə' yole'e lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə cuerp.

7 Nach gwse'ene': —Šə ca' ža, ¿bixchexan' ben de'e Moisezən' mendad catə' to beṇə' yele'e no'olə che'enə', cheyalə' chas to act ga gü'en dižə' de que besyə'əle'enə'?

8 Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moisezən' be'e latjə yela'a no'ol chelen' chedə' nacle beṇə' yichjla'aždao' žod. Pero catə' Diozən' bene' beṇə' nech ca', bito nacho gwyazlaže'e yesyə'əla'aga'aque'.

9 Echnia' le'e, notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə, len nezene' de que no'ol che'enə' bito naque' to no'olə go'o xtoi, tozəczə ca malən' chon be'enə' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' notə'ətezə beṇə' yošagna'alene' to no'olə beṇə' bela'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' gone' len de'en chon be'enə' chgo'o xtoe'.

10 Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Šə can' naquən che beṇə' byon' na' no'olən' naplən cuent cui no no gwšagna'.

11 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Caguə yoguə' beṇə' chse'ejni'ine' de'e ngan' sino beṇə' ca' babzejni'i Diozən' lega'aque' bi zəjen.

12 Nitə' beṇə' cui nan yosə'əšagne'e chedə' gwsa'alje' zjanaque' beṇə' güiž, na' leczə nitə' beṇə' cui yosə'əšagne'e laogüe de'en bazjanon beṇə' lega'aque' güiž. Na' leczə ca' nitə' beṇə' cui chesə'əšagne'e par nič əso'elažə'əche' so'one' ca əsa'anch beṇə' ca' əso'e latjə nabia' Dioz ben' zo yoban' lega'aque'. Le'e gwzenag che de'en bagwni'anə' šə baben Diozən' par nič chejni'ilen.

Jeso'osən' bene' orasyon par bidao' ca'

13 Na' ja'ac beṇə' əjso'e bidao' lao Jeso'osən' par nič əxoə ne'enə' yichjga'acbo'onə' na' gone' orasyon par lega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosə'ədile' beṇə' ca' zjanche' bidao'.

14 Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e beṇə' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'aque' lao Diozən' ca' bidao' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

15 Na' catə' beyož gwxoə na' Jeso'osən' yichjga'acbo'onə', bene' orasyon par lega'acbo', nach gwyeje' ga yoblə.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

16 Na' goquən' to beṇə' güego' bžine' gan' zo Jeso'osən', na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'e güennə' cheyalə' gona' par gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

17 Jeso'osən' boži'e xtiže'enə', gože'ene': —¿Bixchen' nao' de que beṇə' güen nada? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. Pero na' šə che'endo' gatə' yelə' mban zejlicane chio'onə', cheyalə' gono' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən'.

18 Nach be'enə' gože' Jeso'osən': —¿Noxan' de'e ca' nan ža?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Cui gotle beṇə', cui co'o xtole na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə, cui cuanle, bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle.

19 Le'e əgwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale, na' legaque che sa'aljuežjle can' chaquele che cuinle.

20 Nach beṇə' güegon' gože' Jeso'osən': —Yoguə'əloł de'e quinga chzenaga' chei dezd xcuidə'ətia'. ¿Bixa de'en chaquəch falt gona' ža?

21 Jeso'osən' gože'ene': —Šə de'e liczə che'endo' gaco' cayanə'an chene'e Diozən', jəyeyetə' bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə' nach da len nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

22 Pero na' beṇə' güegon' beyož benene' can' gož Jeso'osən' le', beza'achoe' trist chedə' la' to beṇə' gwni'achguan'.

23 Gwde na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —De'e li chnia' le'e, zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə ṇabia' Diozən' le'.

24 Na' leczə chnia' le'e, zdebəchlə naquən che to beṇə' gwni'anə' güe'e latjə ṇabia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

25 Na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' can' gwne'enə', nach gosə'əne': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

26 Jeso'osən' bgüie' lega'aque' nach gože': —Ni to beṇəch cui gaquə yebej cuine' xni'a de'e malən', pero Diozən' chaque'. Le' chac chone' bitə'ətezə.

27 Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len yoguə'əlo de'en deito' par chzenagto' chio'. ¿Bi de'e güen gaquə cheto' laogüe de'en bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len de'en deito'?

28 Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' catə' yocobe' yežlyon', nada' cui'a gan' chey che'eni' na' ṇabi'a, na' yoguə' le'e chonlilažə'əle nada' cue'ele cuita'anə' na' ṇabi'ale txen len nada'. Na' le'e šižinle ṇabi'ale family ca' šižin, beṇə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'.

29 Na' notə'ətezle šə de'en chzenagle chia' bagwlejyichjle ližle, o bišə'əle, o zanle, o xaxna'ale, o xo'olle, o xi'inle, o yežlyo chele, Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche clezə ca de'e ca' na' beṇə' ca' gwlejyichjle. Na' leczə gon Diozən' par nič əbanle zejlicane.

30 Na' beṇə' zan beṇə' zjənaquə blao ṇa'a gwžin ža catə' cuich əsa'aque' beṇə' blao. Na' beṇə' zan beṇə' cui zjənaquə blao ṇa'a, gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao.

20

Jempl che beṇə' güen žin ca'

1 Nach bossed boslo'i Jeso'osən' lega'aque', gwne': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṇə' napə to güert gan' ža'achgua yag obas. Na' gwze'e liže'en to zil tempran gwyeye' gan' chac ya'anə', jtilje' mos par so'one' žin lo'o güert che'enə' žanə'.

2 Na' catə' beyož gosə'əxenlažə' mos ca' de que to denario chixjue' to toga'aque' con ca chac mosən' tza žin, nach bsele'e lega'aque' lo'o güert gan' so'one' žinṇə'.

3 Nach do cheda ga gozeje' gan' chac ya'anə', na' ble'ine' nitə'əch beṇə' cui bi bi žin de so'one'.

4 Na' gože' lega'aque': “Ležja'ac lo'o güert chia'anə' ležjen žin na' chixjwczə' le'e.” Nach ja'ac beṇə' ca'.

5 Na' gozeje' de'e yoblə gan' chac ya'anə' do gobiž, nach yeto do cheda šonə, na' bezle'ine' nitə' beṇə' cui bi bi žin de so'one'. Nach bozsele'e lega'aque' par so'one' žin lo'o güert che'enə'.

6 Na' ca do cheda gueyə' še'elə gozeje' de'e yoblə. Na' bezle'iczene' beṇə' zeznite'e cui bi bi žin de so'one', nach goze'e lega'aque': "¿Bixchen' cui ja'acle güen žin?"

7 Nach gwse'ene': "Notono no gwna neto' güen žin." Nach goze'e lega'aque': "Le'e žja'ac le'e gon žin lo'o güert chia'anə'. Na' chixjwczə' le'e." Nach ja'ac beṇə' ca'.

8 Na' catə' bžin or yosa'a xan güertən' xmose' ca', nach gože' mos əblao che'enə': "Beyax beṇə' güen žin ca' par chixjwga'aco'one', solaoteco' chixjo' beṇə' ca' bla'ac bzebe, na' yeyožlo' len beṇə' ca' bla'ac nechte." Nach ben mos əblaon' can' ben xane'enə' mendad.

9 Gwdixjue' zgua'atec beṇə' ca' gosə'əzolaogüe' gwso'one' žin cheda gueyə' še'elə tgüejə denario to toga'aque'.

10 Na' catə' gwdixjue' beṇə' ca' gosə'əzolaogüe' chso'on žinnə' temprante, gwsa'aque' beṇə' ca' de que chixjoche' lega'aque' de'e scha'och laogüe de'en gosə'əzolaogüe' chso'one' žinnə' temprante. Pero tozəczə' can' gwdixjue' yoguə'əloltega'aque'.

11 Na' catə' beyož gosə'əzi' laxjw beṇə' ca' gosə'əzolaogüe' žinnə' temprante, gwsa'ade'e xan žinnə' dižə'.

12 Na' de'e tant chesə'əloque' to'e gože' xan žinnə': "Bedo žanə' bžaglaochguato' lao de'e zeyə'an bento' žin chio'onə'. Na' tozəczə' can' gwdixjo' neto' len beṇə' ca' bla'ac bzebe, len yetor güejgan' gwso'one' žinnə'."

13 Pero na' xan žinnə' gože' be'enə': "Migw chia', bitobi de'e mal chona' contr le'e. ¿Ecaguə' tratən' bencho de que to denario chixjua' to tole?"

14 Laxjon' bagwxi'o, guaquə yeyejo'. Bagwdixjua' beṇə' ca' con can' go'onda' la'anə'əczə' bla'aque' bzebe.

15 ¿Bixchen' chacxi'ido' nada' ni che de'en naca' beṇə' güen? Lao na'an naquən gona' con can' che'enda' len de'en deida'."

16 Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca' bosə'əzenag jemplən': — Can' naquən, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao na'a pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' blao na'a, pero lecə' gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blao. Diozən' chaxe' yoguə'əlol beṇə' par se'ejle'e che', pero balgue'en choso'ozenague' che', na' lega'acze' chque'e ca xi'ine'.

De'e yoblə gosyixjue' Jeso'osən' de que so'ot beṇə' le'

17 Jeso'osən' na' jan disipl che' ca' zja'aque' par Jerosalennə'. Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gwleje' partlə disipl che' ca' šižinnə' na' gože' lega'aque':

18 —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇaḥ, na' ṇa'a šejcho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' bḫoz əblao ca' na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' yesə'əḥoglaogüe'en chia' de que so'ote' nada'.

19 Na' leczə so'one' nada' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwlaž checho par so'one' nada' borl, na' yesə'əyine' nada' yid sot, nach tenə' yosə'əde'e nada' le'e yag corozən', pero na' yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

Xna' Jacobən' na' Juannə' gwnabe' yesə'əbe' xi'ine' ca' cuit Jeso'osən' gan' ṇabi'enə'

20 Na' ja'ac xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' na' len xna'aga'aque'enə' lao Jeso'osən'. Na' xna'aga'aque'enə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Chṇabda' le' to goclen.

21 Nach Jeso'osən' gože'ene': —¿Bi goclennə' che'endo' gona'?

Nach xna'aga'aque'enə' gože'ene': —Che'enda' gono' par niḥ xi'ina' quinga yesə'əbi'e šla'a güejə cuito'on catə' əžin ža ṇabi'o ṇasyon chechonə'.

22 Jeso'osən' gože' Jacobən' len Juannə': —Bito chache'ile bi de'en chṇabele nada'. ¿Eguaquə saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? ¿Egwzoile gaquə chele can' gaquə chia'anə'?

Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzoito'.

23 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə chi'i saquə'əle can' chi'i saca'anə', na' de'e liczə gaquə chele can' gaquə chia'anə', pero bito naquən par ənia' nada' non' cue' cuitan' catə'an əžin ža ṇabi'a. Tozə Xa' Diozən' bagwleje' beṇə' ca' yesə'əbe' cuita'anə'.

24 Nach disipl ca' yeši catə' gwse'enene' can' gosə'əna disipl ca' chopə besə'əže'e lega'aque'.

25 Nach Jeso'osən' goxe' yogue'e par niḥ gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Nezecho nitə' beṇə' gwnabia' na' beṇə' blao che to to ṇasyon, na' la fuers chesə'ənabi'e beṇə' nitə' xni'aga'aque'.

26 Pero caguə can' cheyalə' gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beṇə' blao, cheyalə' əgwzəxjw yichjle gaquəlenle ljuežjle.

27 Na' šə no le'e chene'ele gacle xen entr ljuežjle, cheyalə' gon cuinle ca xmos beṇə' ca' yela'.

28 Diozən' bsele'e nada' golja' beṇaḥ, na' caguə bida' par niḥ beṇaḥən' sa'aclene' nada', sino que bida' par gaquəlena' beṇaḥən', na' par əgwnežjo cuina' chixjua' xtolə' yoguə'əloł beṇaḥən' catə'an so'ote' nada'.

Jeso'osən' bene' par niḥ chopə beṇə' lchol besə'əle'ine'

29 Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe' Jeso'osən' len disipl che' ca' catə'an besa'aque' syoda Jericon'.

30 Na' chopə beṇə' lchəl zjəchi' cho'a nezən' galən' zjəyeda Jeso'osən'. Catə' gosə'əṇezene' de que Jeso'osən' chedie' laoga'aque'enə' nach gosə'əṇe' zižjo, gwse'e Jeso'osən': —Xanto', len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšgwei neto'.

31 Nach beṇə' ca' chesyə'əde laoga'aque'enə' gosə'ədile' lega'aque' par nič nite'e žizə. Pero nachle gosə'əṇe' zižjochlə gosə'əne': —Xanto', len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšgwei neto'.

32 Jeso'osən' gwleze' gan' nite'enə', nach goxe' lega'aque' par gosə'əbigue'e laogüe'enə'. Nach gože' lega'aque': —čBin' chene'ele gona' len le'e?

33 Nach gwse'ene': —Xanto' benšga par nič yele'ito'.

34 Jeso'osən' beyašə'əlaže'e lega'aque' na' gwdane' ļaoga'aque'enə', nach le'e besyə'əle'iteine', na' jasə'ənaogüe' Jeso'osən'.

21

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

1 Na' lao zja'ac Jeso'osən' len disipl che' ca' Jerosalennə' besə'əžine' Betfage, gan' zo ya'a de'en nzi' Olibos galə'əzə' Jerosalennə'. Na' Jeso'osən' gwleje' chopə disipl che' ca',

2 na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' de'e na' na' žjəti'ile to borr bia no'olə da'ab yag na' nche'ete to xi'in da'ob. Na' gwsežle xna'abən' na' əche'eleb nga len xi'in da'obən'.

3 Na' šə bi ye'e beṇə' le'e, na' ye'elene': “Xanto' nan' chyažjene' lega'aquəb.” Na' le'e desyə'əsantecze'eb len le'e.

4 Goc ca' par nič goc complir can' bzoj de'e profet Zeque-rian' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gwne':

5 Gož beṇə' ca' nitə' Jerosalennə':

“Le'e ggüiašč baza' Rei chelen'.

Žie' cožə' borr da'onə' ca to beṇə' cui naquə beṇə' blao.”

6 Na' ja'ac disipl ca' yež dao' de'en gož Jeso'osən' lega'aque' ca', na' gwso'one' can' ben Jeso'osən' mendad.

7 Na' besyə'əche'e borrən' len xi'in əbən' lao Jeso'osən', na' besə'əxoa no xaga'aque' cožə'əga'aquəbən', nach gwžia Jeso'osən' bia da'onə' par gwyeje' Jerosalennə'.

8 Na' lao nez gan' zde'enə' beṇə' zan gwso'ela'ogüe'e Jeso'osən' boso'ošiljue' no xaga'aque'enə' par nič blej borrən' len na' leczə gosə'əchogue' no xozə' yag de'e nitə' tcho'a nezən' na' bosə'ənite'en lao nezən'.

9 Na' beṇə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' leczə beṇə' zan jasə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban che' gosə'əne': —ļLechgualə beṇə' güen be'enga, naque' xi'in dia che de'e Rei

Dabin! Sošga Rei chechon' mbalaz ben' baza' nga bselə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'oche' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zo Diozən'.

¹⁰ Na' catə' bžin Jeso'osən' Jerosalennə' yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' besyə'əbanene', na' gosə'əne: —¿Noxa bengā bla' nga?

¹¹ Na' beṇə' ca' nžag Jeso'osən' catə'ən bežine' lao' syoda Jerosalennə' bosyo'oži'e xtižə'əga'aque'enə' gwse'e: —Bengā Jeso'os beṇə' za' Nasaret gan' mbane Galilean' na' cho'e xtižə' Diozən'.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblao che beṇə' Izrael ca'

¹² Na' gwyej Jeso'osən' yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' bebeje' yoguə' beṇə' ca' chso'on ya'a chy'onə'. Nach gwlo'oni'ane'e mes che beṇə' ca' choso'oša' mech, na' lecza ca' bene' len yag siy che beṇə' ca' chso'otə' ngolbexə.

¹³ Gwde beyož bene' ca' gože' lega'aque': —Nyojczən can' gwna Diozən' gwne': “Che'enda' yesə'əna beṇə' de que liža'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon”, pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

¹⁴ Na' beṇə' lchoj ca' na' len beṇə' coj ca' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən' žlac gwzoe' lo'o yo'odao'onə'. Nach beyone' lega'aque'.

¹⁵ Pero na' bxoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' lechgualə besə'əže'e catə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en ben Jeso'osən'. Na' lecza besə'əže'e catə' gwse'enene' can' gwso'elao' bi'i xcuidə' ca' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə', de'en gosə'ənabo': “¿Lechgualə beṇə' güen be'enga, naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin!”

¹⁶ Nach gwse'e Jeso'osən': —¿Ezendo' bin' gosə'əna bi'i xcuidə' ca'?

Jeso'osən' boži'en gože' lega'aque': —Zenda'. ¿Ecabi za'alazə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən' de'en gož de'e Rei Dabin' Diozən', nan:

Le' babeno' par nič bi'i xcuidə' na' bi'i cho'a nižə' ca' chso'ela'obo' le' can' chazlažo'o?

¹⁷ Nach bechoje' gan' nitə' beṇə' ca', na' beze'e syodan'. Na' že' na' jəyega'ane' Betania len disipl che' ca'.

Ben Jeso'osən' par nič bgüiž yag yixgüion'

¹⁸ Na' zil beteyo besa'aque' Betanian' jəsyə'aque' Jerosalennə' de'e yoblə. Na' lao zesyə'əngüe'e nezən' gwdon Jeso'osən'.

¹⁹ Na' ble'ine' to yag yixgüio zon cho'a nezən' na' gwyeje' jəgüie' šə žian yixgüion'. Pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia. Nach gože'en: —Caneque cuich bi bi yixgüion' cuio'.

Na' lao or na' le'e bgüižten.

²⁰ Catə' besə'əle'i disipl che' ca' can' goquən', besyə'əbanene', nach gwse'ene': —ǝBixchen' le'e bgüizte yaguən'?

²¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonlilažə'əle Diozən' na' bito chac chop lažə'əle, guaquə gonle can' babena' par ničh bgüiz yaguən'. Na' leczə ca' guaquə gonle par ničh ya'a nga žjəyazon lo'o nisda'onə'.

²² Na' šə chonlilažə'əcho Diozən' do yichj do lažə'əcho, bitə'ətezə de'en ənabecone' lao orasyonə', goncze'en chio'o.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

²³ Nach, Jeso'osən' gozeje' yo'odao' əblaonə' de'e yoblə par jəsed jəlo'ine' beṇə' ca'. Na' balə beṇə' fariseo ca' na' yebalə beṇə' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əbigue'e cuit Jeso'osən'. Nach gwse'e Jeso'osən': —ǝNac goquən' gwxi'o yelə' gwnabia'anə' na' non' ben le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

²⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə de to de'e nabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach ənia' le'e non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'.

²⁵ Lenašc nada': ǝnon' bselə' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? ǝEDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

Nach bosoxi'e gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, na' ye'e chio'o: “ǝBixchexan' bito gwyejle'ele che'?”

²⁶ Na' šə ye'echone' de que to gwlaizen' bide', cuili biczən' so'one beṇə' quingan' chio'o, chedə' chse'ejle'e de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par be'e xtiže'enə'.

²⁷ Nach gwse'e Jeso'osən': —Bito nezeto' non' bselə' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito ənia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

Jempl che chopə xi'in beṇə'

²⁸ Le'e gon xbab bi zeje jempl nga: Gwzo to beṇə' gwnitə' chopə xi'ine'. Na' gože' tobo': “Xi'inə' neža che'enda' šejo' güen žin gan' ža' yag obas chia' ca'.”

²⁹ Nach xi'ine'enə' gožbo' le': “Bito ša'a.” Pero gwdelə beyombo' xbab, nach gwyejbo'.

³⁰ Nach gozeje' gan' zo xi'ine'en yeto, na' ježe'ebo' can' gože' bi'i bišə'əbo'onə'. Na' le'e gožte bi'in le': “Guaquəczə, na' ša'a.” Pero bito gwyejbo'.

³¹ Le'e našc nada': ǝnobo' bi'i ca' chopə bosozenagbo' che xaga'acbo'onə'?

Nach gwse'ene': —Bi'i nech na'.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leiczelen'. Na' de'e li chnia' le'e beṇə' gochixjw ca' na' no'olə zargat ca' yobəch yoso'ozenague' che Diozən' cle ca le'e na' yobəch əso'e latjə nabia' Diozən' lega'aque'.

³² Ca naquə Juannə' ben' bchoa beṇə' nis bide' laolen' na' gwdixjue'ine' le'e naquən' cheyalə' gonle par nič yebei Diozən' le'e. Pero bito gwyejle'ele che'. Letga beṇə' gochixjw ca' na' no'olə zargat ca' gwse'ejle'e che'. Na' catə' gocbe'ile de que beṇə' ca' bagwse'ejle'e che', bito bedinjele xtolə'əle ca' par šejle'ele che de'e Juannə'.

Jempl che mos mal ca'

³³ Le'e gwzenag yeto jempl nga. Gwzo to beṇə' na' lao to pedas yežlyo chen' goze' zlezə yag obas na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' bososi'e obasən' par bechoj xisein'. Na' leczə bene' to campnary gan' yesə'əcua'a beṇə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beṇə' par bosogüia bosoye'en, na' gwde na' gwze'e jəzoe' ga yoblə.

³⁴ Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to chopə xmosə' gan' ža' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'enə' par žjəsyə'əxi'e to tlaw cwsešən' de'en cheyalə' yezi'e.

³⁵ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'enə' bito bosə'əgüialaogüe' mos che' ca'. Gosə'əyine' to'e, na' yetoe' bosoošizə'ene' yej, nach yetoe' gwso'ote'.

³⁶ Nach bosselə' xan yag obasən' mos zanch clezə ca beṇə' ca' bsele'e nech, pero leczə can' gwso'onene' beṇə' nech ca' leczə can' gwso'onene' lega'aque'.

³⁷ Nach xan yag obasən' bsele'e cuinczə xi'ine'enə', goquene' əsa'ape'ene' respet na' yosyo'onežjue'ene' cwsešən'.

³⁸ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'enə', nach gosə'əne' entr lega'acze': “Be'engan' xi'in xan yag obasən', na' le'enə' yega'anlen biennə'. Leda gotchone' par nič yega'anlencho yežlyo che xe'enə'.”

³⁹ Nach bosooñize'ene', besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'.

⁴⁰ Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beṇə' ca' ža'anə': — ĆNac chactgüeile gon xan güertən' len beṇə' ca' bocua'anlene' güert che'enə' catə' yežin cuine'?

⁴¹ Nach gwse'ene': —Gote' lega'aque' yelə' beṇə' mal chega'aque'enə', na' yegüe'e güertən' lao na' beṇə' yoblə. Yegüe'en lao na' beṇə' so'on complir yosyo'onežjue'ene' to tlaw cwseš che'enə' catə' əžin ža par yesyə'ətobe'en.

⁴² Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ca'aczən'. Na' Ćacabinə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca', lennə' banaquən yej squin.

Xancho Diozən' babzoe' yejən' gan' cheyalə' son
na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'enə'.

⁴³ De'e na'anə' chnia' le'e de que Diozən' cuejyichje' cuich nabi'e
nasyon chelenə' na' cueje' beṇə' yoblə beṇə' yoso'ozenag che'
par nabi'e lega'aque'.

⁴⁴ Na' ca naquə' yejən' ža, yoguə' no cui šejle' chia' gwxa-
aquə'əlebene' ca beṇə' əxopə lao yejən' na' cue'ežožje'. Na'
yoguə' no cuinə' šejle' chia' catə' babžin žan' gaquə' juisyən',
gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxopə yej laogüe'enə' na' əgwšošjan
le'.

⁴⁵ Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' fariseo ca', catə' gwse'enene'
jempl ca' de'en be' Jeso'osən', gwsa'ache'ine' de que be'e jempl
ca' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'.

⁴⁶ Nach gwse'enene' yesə'əzene'ene' pero bitobi
gwso'onene' le'. Besə'əžebe' šə bi so'one beṇə' ca' nžague'enə'
lega'aque', chedə' yogue'e gwse'ejle'e de que Diozən' bsele'e
Jeso'osən' par cho'e xtiže'enə'.

22

Jempl che to yelə' gošagna'

¹ Na' de'e yoblə bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' len jemplən',
gozne':

² —Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca de'e nga
goquan'. Zo to rei, beṇə' ben gast catə' bšagna' xi'ine'enə'.

³ Na' bene' combid beṇə' zan əžja'aque' liže'enə' par əsa'ogüe'.
Na' catə' bžin or par solao lnin', rein' bsele'e xmose' ca'
par jəsə'əxi'e beṇə' ca' babene' combidən'. Pero notono no
gwse'ene əžja'ac lao yelə' gošagna' che xi'ine'enə'.

⁴ Nach gože' yexonj xmose' ca': "Le'e žjež beṇə' ca'
zjənaquə' combidən' de que babsi'ini'a de'en gaochonə'. Ba-
beta' xco'onə' ca' na' xme'edaogua'a ca' bia ca' chsa'anə', na'
yoguə' de'e ca' yelə' babsi'ini'a par gaocho. Na' ye'ega'aclene'
sa'aque' gaocho de'en babsi'ini'anə'." Nach ja'ac mos ca'
jse'eže' lega'aque' ca'.

⁵ Pero beṇə' ca' bito gwso'one' cas. Toe' gwyeje' jəgüe' yežlyo
che'enə', na' yetoe' gwyeje' jene' negosy.

⁶ Na' yebale' bosə'əņize' mos ca' bsele' rein' na'
gosə'əzi'ichize'e lega'aque' na' gwso'ote' bale'.

⁷ Na' lechguale bža'a rein', na' bsele'e soldad che' ca' jse'ete'
lega'aque' na' bosə'əzeye' syoda chega'aque'enə'.

⁸ Nach rein' gože' xmose' ca': "Babsi'ini'a de'en gaocho lao
lnin', pero ca' naquə' beṇə' ca' bena' combidən' nacia' bito
zjəzaque'e par la'aque' liža' nga əsa'ogüe'.

⁹ Le'e žja'ac yež ca' yelə' na' le'e žjəta yoguə' lquey ca' na' gonle
combid yoguə' beṇə' chaš par da'aque' sa'ogüe'."

10 Na' mos ca' ja'aque' yoguə' nez ca' na' jəsə'ətobe' con yoguə' beṇə' besə'əžague', no beṇə' naquə beṇə' güen na' no beṇə' naquə beṇə' mal, par nič beža' liž rein' xte cuich bi latjə gotə'.

11 Pero na' catə' gwyo'o rein' jəgüie' beṇə' ca' bazjənžaguən', na' entr lega'aque' ble'ine' to beṇə' cui nyaze' lachə' de'en chnežjo rein' de'en chsa'aze' lao lṇinə'.

12 Nach gož rein' le': "Migw čhia' žnac goquən' gwyo'o nga? la' bito nyazo' lachə' de'en cheyalə' čhazo'." Na' be'enə' bito bželene' bi ye'e rein'.

13 Nach rein' bene' mendad yoso'očhej xmose' ca' ni'ana' be'enə' na' yesyə'əbeje'ene' fuerlə, gan' lechgualə naquə žčhol, gan' cuežyaše'e na' gan' gaoyejə leye' zejlicane.

14 Can' naquən, Diozən' chaxe' yoguə' beṇə' par əse'ejle'e čhe', pero balgue'en choso'ozenague' čhe', na' chque'e lega'aque' ca xi'ine'.

Gosə'ənabene' Jeso'osən' šə naquən güen yesə'əyixjue' impuest čhe gobiern

15 Nach beṇə' fariseo ca' besə'əžague' par bosə'əxi'e naclə so'one' par nič yesə'əcuje' Jeso'osən' dižə' de'en yesə'əčhine' par əsa'ogüe' xya čhe'.

16 Na' beṇə' fariseo ca' bosə'osele'e balə beṇə' zjənaquə cuent len lega'aque' lao Jeso'osən' na leczə bosə'osele'e balə beṇə' chso'on txen len Erodən' par jse'eže'ene': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li. Nezeto' de'en chsed chlo'ido' beṇə' can' chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. Na' nezeto' bito chžebo' bin' yesə'əna beṇə', la' bito chono' cuent čhe beṇə' šə naque' blao o šə bito naque'.

17 De'e na'anə' zedenabeto' le' par ənao' neto' naquən' cheyalə' gonto'. žEnaquən güen čhixjwto' impuest čhe gobiern roman', o šə bito cheyalə' čhixjwto'on?

18 Jeso'osən' gocbe'ine' caguə do lažə'əga'aque'enə' gwse'ene' ca', nach gože' lega'aque': —jNacle beṇə' goxoayag! žBixčhen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'en gwčhinle contr nada'?

19 Le'e gwlo'i nada' xmechlen' de'en chyixjwle čhe impuestən'.

Nach bosə'olo'ine' le' to denario.

20 Jeso'osən' gože' lega'aque': —žNo diboj čheinə' da' laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

21 Nach gwse'ene': —Čhe Rei Sesar.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə čhe' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

22 Nach beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene'. Na' besa'aque' gan' zoe'enə'.

Catə' yesyə'əban beṇə' guat ca'

23 Na' le'e ža na'atezəczə besə'əzžin balə beṇə' sadoseo beṇə' ca' cui chse'ejle' de que yesyə'əban beṇə' guat ca', na' de'e na'anə' jse'eže'ene':

24 —Maestr, de'e Moisezən' bzoje' de que ša to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'olə che'ena' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' be'ena' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olənə' par nič nitə' xi'in dia che de'e beṇə' biše'ena'.

25 Bač bemb'i'ato' gažə' bišə'əga'aque'. Na' beṇə' nechən' bšagne'e, na' gote', na' notono xi'ine' gwzo. Na' biše'e əgwchopən' beque'e no'olən'.

26 Na' leczə' got beṇə' əgwchopən' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə ca' goquə len beṇə' biše'e əgwyone, nach beṇə' bišə'əga'aque' ca' yelə', xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olən' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at, na' notoczə no xi'inga'aque' gwnitə'.

27 Na' gwde gwsa'at beṇə' ca' leczə' got no'olən'.

28 Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', žnoe' entr beṇə' gažə ca' gaquə be'en che no'olən'? la' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

29 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito chonle xbab šao' de'en nale ca', la' bito nezele can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən na' nic nezele naquən' naquə yelə' guac che Diozən'.

30 Catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca', bito gachia' ša zoso'ošagne'e o ša cui, na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebzen' əsa'aque' len angl che Diozən' beṇə' ca' nitə' yoban'.

31 Na' ca' naquən' chaquele bito yesyə'əban beṇə' guat ca', žəbito za'alazə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən', nan:

32 “Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraannə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobən'.” Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' ca' zjəmban.

33 Na' beṇə' zan ca' zjənžaguən' besyə'əbanene' catə' gwse'ene' dižə'an de'en bsd blo'ine' lega'aque'.

De'en naquə de'e blaoch de'en non Diozən' mendad goncho

34 Na' catə' gwse'ene beṇə' fariseo ca' de que Jeso'osən' bzožie' beṇə' sadoseo ca', nach jeza'aque' lao Jeso'osən'.

35 Na' to ben' chsed chlo'i lein' leczə' gone'ene' cueje' Jeso'osən' dižə' de'e gwchine' contr le'. Na' gože'ene':

36 —Maestr, lao lei che Diozən' žnon' de'en none' mendad goncho naquən' de'e blaoch?

37-38 Jeso'osən' gože'ene': —De'en naquə de'e žialaoch na' de'e blaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: “Cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yičj do lažə'əcho do fuers balor checho.”

³⁹ Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechen': "Cheyalə' gaquecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho."

⁴⁰ Chopə de'e ca' non Diozən' mendad goncho zjənoχə'an doxen de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en bosozə' beŋə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

⁴¹ Na' lao ne'e zjənžag beŋə' fariseo ca' lao Jeso'osən',

⁴² gože' lega'aque': —¿Bin' chontgualə' xbab che Cristən' ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'? ¿No xi'in dia chei gaque'?

Na' gwse'ene': —Gaque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'.

⁴³⁻⁴⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən' le'. Gwne' de que Cristən' naque' Xane'. Quinga bzoje':

Xancho Diozən' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

Na' gona' par nich nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beŋə' contr chio' ca' xni'onə'.”

⁴⁵ Na' de'en gwna de'e Rei Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ¿əcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che' na'anə' ža?

⁴⁶ Na' notoch no goquə yosyo'oži'i xtiže'enə'. Na' dezd ža na' bitoch besyə'əyaxjene' bi yesə'əŋabene' Jeso'osən'.

23

Xtolə' beŋə' fariseo ca' na' beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'

¹ Nach Jeso'osən' gwzola be'e dižə' len disipl che' ca' na' len beŋə' zan ca' nitə' gan' zo'enə', gwne':

² —Beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beŋə' fariseo ca' bazjənlane' xlatjə de'e Moizezən' par choso'ozejni'ine' beŋə' lei che Diozən'.

³ Na' de'e na'anə' le'e gwzenag chega'aque' catə' choso'ozenene' le'e can' na lein', na' le'e gon can' nannə', pero bito gonle can' chso'on lega'aque', chedə' lega'aque' bito chso'one' de'en chəsə'əne' cheyalə' gonle.

⁴ Lega'aque' chesə'əzanche' can' na lein', na' chso'one'en ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chse'enene' soa' beŋə' yoblə len, na' bito chse'ene lega'aque' əso'en.

⁵ Ca naquə beŋə' ca' yoguə' de'en chso'one'enə', chso'one'en parzə nich yesə'əle'i beŋə' can' chso'one'enə', na' so'elaogüe'e lega'aque'. Nchej na'aga'aque'enə' na' nchej lao xgaga'aque'enə' caj dao' gan' ža' part güejə Xtižə' Diozən' na' chso'one' caj dao' ca' de'e cha'odao'. Na' leczə chso'one' lox xadon chega'aque'enə' de'e toŋə.

6 Chesya'əbeine' chesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blao ca' catə' chja'aque' gan' chac no lṇi, na' catə' chja'aque' yo'oda' cḥega'aque'.

7 Chəsyə'əbeine' catə' beṇə' ca' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' catə' chesə'ənope'e na'aga'aque'en do lao lquey, na' chse'enene' yoso'osi' beṇə' lega'aque' maestr.

8 Pero əchnia' le'e, bito gonḷe byen ye'e beṇə' le'e "maestr" laogüe de'en chsed chlo'ile xtiž'a'anə', cḥedə' nadə'əzan' gwlej Diozən' par naca' maestr cḥele, nadan' bsele'e par gaquəlena' beṇəchən'. Na' yoguə' le'e chonḷilazə'əle nada' chaque bišə'əljuežjle tole yetole.

9 Na' leczə bito nale cḥe notə'ətezə beṇə' de que naque' "Padrecito". Tozə Dioz ben' zo yoba naque' Xacho.

10 Na' bito gonḷe byen ye'e beṇə' le'e "Xana", cḥedə' leczə tozə nada' Cristən' gwlej Diozən' par naca' Xanle.

11 Šə no le'e nacle beṇə' blaoch, cheyalə' əgwzəxjw yichjle gaquəlenle ljuežjle.

12 Notə'ətezle cho'elao' cuinle Diozən' gone' par niç gacbe'ile de que bitobi zaquə'əle. Na' notə'ətezle chonle xbab de que bitotec bi zaquə'əle, Diozən' gone' le'e yelə' bala'an.

13 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. Chxoayagle beṇə' par niç cui so'e latjə ṇabia' Diozən' lega'aque' na' leczə le'e bito cho'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e.

14 Na' probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. Chxoayagle no no'olə gozebə par niç no'ol ca' chso'onə' le'e ližga'aque' na' len bichlə de'en de cḥega'aque'. Nach catə' chonle orasyon cho'echgualə dižə' par niç əxoayagle beṇə' əsa'aque' nacle beṇə' güen. Goscha'och Diozən' castigw cḥelen' clezə ca cḥe beṇə' ca' cuitec zjəneze' can' na lein'.

15 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. Nacle beṇə' goxoayag. Chja'actezə chja'acle chjətıljle beṇə' zitə' beṇə' yesə'ənao de'en chsed chlo'ile. Na' catə' chželga'aque'le' chzejni'iga'aque'le' par niç əsa'aque' lechguale beṇə' maləch clezə ca le'e.

16 Probchguazə le'e! Nacle ca beṇə' lchol beṇə' chsa'aque'ne' guaquə yesə'əgüe'e nez beṇə' yoblə. Nale de que notə'ətezə beṇə' chzoe' joramentən' por yo'oda' əblaonə', bitobi zeje jorament cḥe'enə'. Pero šə chzoe' joramentən' por oro de'en de lo'o yo'oda'onə', nachən' zejen de que cheyalə' gone' can' chone' lyebe.

17 Le'e nacle ca beṇə' lchol na' bitobi chejni'ile. Oron' bitotec bi zaquə'an. Yo'oda'onə' gan' yo'o oron' lenṇə' zaquə'əchən, la' de'en yo'o oron' lo'inə' de'e na'anə' oron' naquən cḥe Diozən'.

18 Na' leczə nale de que šə to beṇə' chzoe' joramentən' por mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixə'an par chso'elaogüe'e Diozən', bitobi zeje jorament che'enə'. Pero na' šə chzoe' joramentən' por de'en xoa lao mes de yejən', cheyalə' gone' can' chone' lyebe.

19 Le'e nacle ca beṇə' lchol na' bitobi chejni'ile. De'en choso'ozeye' par chso'elaogüe'e Diozən' bitotec bi zaquə'an. Mes gan' chxoa de'en chosə'ənežjue' Diozən' lenṇə' zaquə'əchən, la' de'en choso'oxoe' de'e ca' laogüen, de'e na'anə' chsa'aquən che Dioz.

20 Šə beṇə' chzoe' joramentən' por mes de yejən' lenczə por de'en xoa laogüennə' chzoe'en.

21 Na' šə beṇə' chzoe' joramentən' por yo'oda'onə', lenczə por Dioz nan' chzoe' joramentən' chedə' yo'oda'onə' naquə che Diozən' na' nan' zoe'.

22 Na' šə beṇə' chzoe' joramentən' por yoban', por Dioz nan' chzoe'en, chedə' la' nan' chi' Diozən' chnabi'e.

23 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. ¡Nacle beṇə' goxoayag! La'anə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüej chele, che niz chele, na' che comin chele, bitobi zejen, chedə' bito chzenagle che de'e ca' zjənaquə de'e žialaoch de'en na lein'. Bito chonle de'en naquə güen lao Diozən'. Bito cheyašə'əlažə'əle sa'aljuežj beṇə'chle. Bito chonle complir can' nale. De'e quinga zjənaquə de'e žialaoch gonle; pero bito cheyalə' cuejyichjle cui əgwnežjwle de'e ca' chnežjoczlene'.

24 Nacle ca beṇə' lchol beṇə' chsa'aquene' gaaquə yesə'əgüe'e nez beṇə' yoblə. Gwxaquə'əlebele ca to beṇə' chebej bizə beb dao' nchixə yelə' guao che'enə', pero bito chacbe'ine' šə nchixə'əchlən to de'e xen de'e zaquə' yebeje'.

25 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. ¡Nacle beṇə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chchin beṇə' na' cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par nich chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen pero lechgualə chzelažə'əle bi de'e de che beṇə' na' chebeichgüeile chca'alən.

26 Le'e beṇə' fariseo, nchol yichjla'ažda'olen'. Le'e yedinje xtolə'əle ca' par nich de'e liczə gacle beṇə' güen can' chene'ele so'on beṇə' xbab nacle.

27 Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' de'en bzoj de'e Moizezən', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. ¡Nacle beṇə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca to ba de'en zjənone' xochehgua laogüenə' pero lo'ilei ža' žit beṇə' guat na' chi'ichgua de'e zban.

28 Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' goxoayag na' beṇə' malchgua.

29 ¡Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein! na' ¡probchguazə le'e beṇə' fariseo! Nacle beṇə' goxoayag. Chonle monoment lao ba che de'e profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' chonle xochechgua lao ba che yeziqwa'əchlə beṇə' gwso'on de'e güen.

30 Na' nale: “Žalə' chio'o bazocho ca tyemp che de'e xaxta'ocho ca', bito bencho txen len lega'aque' ca de'en gwso'one' gwso'ote' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.”

31 Pero na' yoguə'alolte de'en chonle chlo'in de que tozacza can' nacle len de'e xaxta'ole ca' beṇə' ca' gwso'ot de'e profet ca'.

32 Šə de'e tant chebeile chonle de'e malən', le'e gwza'alao legon biquə'əchlə de'e mal de'en bito golə' so'on de'e xaxta'ole ca'.

33 Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en gon Diozən' le'e ca de'en əsele'e le'e lao yi' gabilən'?

34 Na' de'en gona' nada' əselə'a beṇə' so'e xtižə'anə' na' no beṇə' sin' laolenə', na' nochlə beṇə' yoso'osedene' le'e xtižə'anə'. Na' bale' gotle əgwda'aga'aclene' to le'e yag coroz, na' yebale' chinle do lo'o yo'odao' chele ca', na' yebale' yolagzejə yolagzidəga'aclene' gatə'ətezə yež žja'aque'.

35 Na' de'en gonle ca' gapple dolə' che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwso'on de'e güen, beṇə' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca', gwzolaozən len de'e Abelən' xi'in beṇə' nech ca' ben' naquə beṇə' güen lao Diozən' na' beyožən len de'e Zequeria xi'in de'e Berequias. Zequeria na'anə' ben' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'.

36 Na' de'e li le'e mbanle na'a si'ile castigw che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca'.

Begüine'e Jeso'osən' por ni che xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

37 ¡Prob le'e beṇə' Jerosalen! Chotle beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən' na' beṇə' ca' chselə' Diozən' par chso'elene' le'e xtiže'enə' chšizə'əga'aclene' yej. Zan las bago'onda' yotoba' le'e can' chon to jeid cheyež xi'inəb, pero bito be'ele latjə.

38 Na' na'a cuejyichj Diozən' le'e. Bitoch gone' cas chele.

39 Na' əchnia' le'e, bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža ənale: “Cho'ela'oto' ben' za' nga, babselə' Xancho Diozən' le'.”

24

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'očinje' yo'odao' əblaonə'

¹ Na' catə' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə' par šeje' ga yoblə gosə'əbiguə' disipl che' ca' gan' zo'enə' na' lao chəsə'əgüi'e yo'odao' əblaonə' gwso'e dižə' catec xoche naquən na' leczə ca' yo'o ca' zjənyechjən.

² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bable'ile catec xochen' naquə yoguə' de'e quinga. Na' de'e li chnia' le'e ca naquə de'en chle'ile na'a, gwžin ža yosyo'očinj beṇə' doxenən, na' notoch no le'i lega'aque'n.

De'en gaquə catə'an bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

³ Na' ja'aque' ya'a Olibosən' na' Jeso'osən' gwchi'e lao ya'anə' toze'. Na' gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogüe'enə' na' gwse'ene': —Xanto', ždo batə'əquən' gaquə de'e nga nao' nga? Na' žnac gaquən' gache'ito' de que bazon baozə yido' de'e yoblə par šo'o fin che yežlyon'?

⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab par nič notono əxoayag le'e.

⁵ Gwžin ža catə' zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga beṇə' se'ene'ene' yoso'olane' xlatja' nga. Na' yesə'əne': “Nada'an Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' le'e.” Na' beṇə' zan yesə'əxoayague'.

⁶ Na' yene'ele dižə' de que chac gwdiłə, o de que guaquə gwdiłə, pero na' bito žeble, chedə' zgua'atec cheyalə' gaquə ca'. Na' bito le'e žinte žan' par šo'o fin che yežlyon'.

⁷ Na' yesyə'ədilə yež contr yež, na' nasyon contr nasyon. Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' gaquə bgua bgüin na' cue'e yižgüe', na' leczə xo'ochgua.

⁸ Na' te gaquə ca' ne'e yesə'əžaglaoch beṇə' ža' yežlyon'.

⁹ Nach beṇə' ca' ža' doxen yežlyo nga yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada'. Na' so'one' le'e lao na' beṇə' contr ca', na' yesə'əsaquə'əzi'e le'e, nach so'ote' le'e.

¹⁰ Cana' ža, beṇə' zan beṇə' bachso'onlilažə' nada' yesə'əbejyichje' cuich so'onlilaže'e nada'. Na' lega'acteze' yesə'əgue'ine' ljuežjga'aque' beṇə' ne'e chso'onlilažə' nada' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇə' contr ca'.

¹¹ Na' beṇə' zan so'onlilaže'e yesə'əne' de que xtižə' Diozən' chəsə'əyixjui'e na' yesə'əxoayague' beṇə' zan.

¹² Na' laogüe de'en šanch beṇə' ca' so'on de'e malən', beṇə' zan juisy beṇə' bachso'onlilažə' nada' cuich əsa'aque'ne' che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' nada'.

¹³ Pero na' notə'ətezle šə co'o gwchejlažə'əle len de'en čhi' saquə'əle par gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia' xte catə'əch əžin ža gatle, gožjəyezole len Diozən'.

14 Na' žja'ac beṇə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que ṇabia' Diozən' con notə'tezə beṇə' əso'e latjə. Na' catə' bazjəṇeze beṇə' ža' yoguə' ṇasyonṇə' len, cana'achən' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

15-16 Bablable can' bzoj de'e profet Daniel ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beṇə' mal so'one' de'en naquə de'e zban juisy de'e chgue'i Diozən' lo'o yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' yo'oda'onə' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə de'e quinga, canan' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. Le'e chlable de'en nga le'e šejni'in.

17 Na' šə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə', bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' liže'enə', con cuejyichje'en.

18 Na' leczə ca' beṇə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadon che'enə' liže'.

19 Na' ca tyempən' lechgualə zdebə gaquən len no'olə ca' zjənoa' bdao' na' no'ol ca' chesə'əguažə' bdao'.

20 Le'e gon orasyon par nič cui cheyalə' əgwxonjle tyemp catə' chi' de'e zag o lao ža dezcanz.

21 Catə' gaquə de'e ca' lechgualə chi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca'. Na' dezd catə'ən gwxe yežlyon' xte ža neža bito əṇacho bagwdi' bagwxaquə' beṇə' can' chi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca', na' bito əžinlaže'e gaquə ca' len beṇachən' de'e yoblə.

22 Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əžaglaogüe' sša ni yeto beṇə' cuich zjəmban catə'ən yeyož yesə'əžaglaogüe'enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beṇə' ca' chso'onlilažə' le', beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', de'e na'anə' cui güe'e latjə yesə'əžaglaogüe' sša.

23 De'e na'anə' šə no əye'e le'e: "Bgüiašč nga zo Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' chio'o", o šə əye'e le'e: "Na'alə zoe'", bito šejle'ele che'.

24 Zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' miłagr na' so'one' de'e naquə yelə' goban par nič yesə'əxoayague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' žalə' gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'.

25 Baṇezele can' gaquə la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə.

26 De'e na'anə' šə əse'e le'e: "Zo Cristən' latjə dašən'", bito gwzenagle chega'aque' par əžja'acle. Na' šə əse'e le'e de que zo Cristən' lo'o yo'onə', bito šejle'ele chega'aque'.

27 Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentzə, leczə can' gaquə catə'ən əžin ža yida' de'e yoblə.

Diozən' bsele'e nada' golja' beṇaḥ, na' yida' to de repentzə na' yoguə'əlol beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

²⁸ Ngale'en chonen che ben' ne': "Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'."

Can' gaquə catə' yidə Jesocristən' de'e yoblə

²⁹ Na' cate yeyož chi' saquə' beṇaḥən' lao ža ca', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in, na' leczə ca' bio'onə'. Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən chedə' Diozən' əgws'i'inse' yoguə' de'e ca'.

³⁰ Na' cana'ach beṇə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇaḥ. Yida' nsa'a yelə' guac xen chia'anə' na' yelə' chey che'eni' chia'anə'. Na' beṇə' ža' yoguə' nasyon che yežlyon' yesə'əbežyaše'e, beṇə' cui gwso'onlilažə' nada'.

³¹ Na' catə'an yida' to trompetən' cuežən žižjo, na' əselə'a angl chia' ca' doxenlə yežlyonə' par yesyə'ətobe' beṇə' ca' bagwlejš Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'ətezə zjənasə'ase'.

³² Nezele can' chac do nga len yag yixgüion', catə' baḥ chzolao chebia xlague'e, chacbe'ile de que baḥ zon yela' yejon'.

³³ Na' leczə can' catə'an le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

³⁴ De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle lao tyemp nga na'a catə' solao gaquə yoguə'əlol de'e ca'.

³⁵ Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon', yesə'əde chei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanṇə'.

³⁶ Pero ca naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon', notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezdə' nada' naca' Xi'in Diozən'. Tozə Xa' Dioz nan' neze.

³⁷ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇaḥ, na' can' goquə ca tyemp che de'e Noenə', leczə can' gaquə catə'an nada' yida' de'e yoblə.

³⁸ Beṇə' ca' gwnitə' ca tyemp che de'e Noen' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' bosə'ošagne'e na' bosə'əšague' na' no xi'inga'aque'. Ne'e chso'onte' ca' catə'an bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon' len family che' ca'.

³⁹ Bitə gwsa'acbe'ine' bin' gaquə xte catə'əchən' goc yejw sio' juisyən' na' bia' nisən' yoguə'əlölga'aque'. Ca'atezəczən' bitə sa'acbe'i beṇə' bin' gaquə xte catə'əchən' yida' de'e yoblə.

⁴⁰ Quingan' gaquə catə'an yida' de'e yoblə, chopə beṇə' nite'e do yoba, toe' yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'ane'.

⁴¹ Na' chopə no'olə nite'e chso'ote', toe' yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'ane'.

42 De'e na'anə' le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə, chedə' bito nezele bi ža bi orən' yida' de'e yoblə, nada' naca' Xanle.

43 Le'e gon xbab che de'e nga, žalə' neze xan yo'onə' do bi or lao yelən' əžin beṇə' bguannə' liže'enə', la' gwṇaze' par nič bito güe'e latjə šo'o be'enə' liže'enə' par cuane' šinlaze'enə'.

44 De'e na'anə' ža, le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə chedə' catə'an cui chonle xbab yida' ca nan' yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəçh.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

45 Notə'atezle šə zotezə zole probnid dote tyemp, gwxaquə'əlebele ca to mos beṇə' naque' beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Na' gwxaquə'əlebele ca to mos ben' gwlo'o xane'enə' lao ne'e liže'enə' catə'an gwze'enə' par nič chnežjue' de'e chsa'o yoguə' mos che' ca' yelə' catə' chžin or chsa'ogüe'.

46 Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' can' non xanen' mendad, mbalaz socze' catə' yežin xane'enə'.

47 De'e li chnia' le'e, xane'en cue'e lao na' xmose'enə' yoguə'əlol de'en deine'.

48 Pero šə mosən' naque' beṇə' mal na' gone' xbab əne': "Bagwžei xanan".

49 Nach šə solaocle' chine' mos ca' yelə' na' ye'ej gaoxatteze' len no beṇə' güe'e zo,

50 nach xane'enə' yežine' to ža senyale' le' to or cui nache'ine'.

51 Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'enə' chinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Gaquə' che' can' chac che notə'atezə beṇə' goxoayag, chjəya'aque' gabilən' gan' chesə'əbežyašə' beṇə' na' chsa'oyejə leyga'aque'enə'.

25

Jempl che ši no'ol güego' ja'aque' to yelə' gošagna'

1 Nach Jeso'osən' goze'e disipl che' ca': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Goc to yelə' gošagna' na' bazjəxi' beṇə' gošagna'anə' xo'ole'enə'. Na' nitə' ši no'ol güego' zjənaque' migw che beṇə' ca' chesə'əšagna'anə'. Na' zjənxobe' lintern chega'aque'en ja'aque' jəsə'əleze' catə' yesyə'əchoj beṇə' ca' liž no'olən' par nič əžja'aque' liž beṇə' byon' txen.

2 Na' gueyə' no'ol ca' gwnite'e probnid, na' no'ol ca' yegueyə' bito gosə'anite'e probnid.

3 Catə' gwsa'aque' ližga'aque'enə', zjənxobe' lintern chega'aque'enə' pero bito gwso'oxe'e lmet gan' yožə petroly

de'en yoso'oçhine' catə' yebiž de'en yožə lo'o lintern çhega'aque'enə'.

⁴ Na' no'ol ca' gueyə' catə' gwsa'aque' ližga'aque'enə', gosə'əxobe' lintern çhega'aque'enə' na' gosə'əbecyichje' gwso'oçe'e lmet gan' yožə petroly de'en yosə'əçhine' catə' yebiž de'en yožə' lo'o lintern çhega'aque'enə'.

⁵ Na' gosə'əžei beṇə' gošagna' ca', na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əbezə lega'aque' gosə'ətase' lao chesə'əbeze'enə'.

⁶ Na' do chel, to beṇə' gwne' zižjo, gože' lega'aque': "Bach-esyə'əchoj beṇə' gošagna' ca'. Le'e šo'o žjəšagga'acchone'."

⁷ Na' catə' gože' lega'aque' ca', yoguə' no'ol ca' gosə'əzeche' na' gosə'aque'e bao' de'en zo lao meš che lintern çhega'aque'enə'.

⁸ Na' no'ol ca' cui gosə'ənitə' probnid gwse'e no'ol ca' yegueyə': "¿Ebito gon latə' petroly çhelen' neto'? la' bachebiž çheto'onə'."

⁹ Nach no'ol ca' gwse'e lega'aque': "Bito gaquə gonlatə'əto' çhele la' de'en de çheto' bito gaquen par yoguə'əcho. Le'e žja'ac le'e žjəxi' çhelen' gan' chso'ote'ennə'."

¹⁰ Nach no'ol ca' cui gosə'ənitə' probnidən' ja'aque' jəsə'əxi'e petrolyən'. Na' lao zja'aque' gwxi' petrolyən' besyə'əžin beṇə' ca' choso'ošagna' liž beṇə' byon'. Na' no'ol ca' gosə'ənitə' probnid gwso'e lo'o yo'onə' gan' chso'one' gastən' txen len beṇə' ca' chosə'əšagna'anə'. Nach mos ca' bosə'oseyjue' puertən'.

¹¹ Na' catə' besə'əžin no'ol ca' jəsə'əxi' petrolyən' na' gosə'əne' cho'a puertən', gwse'e ben' zo cho'a puertən': "Señor, bsaljwšga puertən' par niç šo'oto'."

¹² Pero na' ben' zo cho'a puertən' gože' lega'aque': "De'e li chnia' le'e, bito saljua' par šo'ole la' bito nombi'a le'e."

¹³ Nach goze' Jeso'osən' disipl che' ca': —Ca'aczən' cheyalə' sole probnid batə'əquən' yida', çhedə' bito nezele bi ža bi orən' yida' yežlyo nga de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəçh.

Jempl che ben' bocua'anlene' xmose' ca' mechan'

¹⁴ Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'en nga. To beṇə' gwyeje' nasyon zitə'. Na' ze'e se'e goxe' mos che' ca' na' gwlo'e lao na'aga'aque' xmeche'enə' par gwso'onene'en negosy.

¹⁵ Toe' bocua'anlene' gueya' mil pes. Na' yetoe' bocua'anlene' çhopa mil. Na' yetoe' bocua'anlene' tmil. Bnežjue'en lega'aque' segon can' chac so'on to toga'aque'. Beyož bene' ca' gwze'e.

¹⁶ Ben' bocua'anlene' gueya' mil le'e gwzolaote chone' negosy len mechən' na' bene' gan yegueya' mil pes.

¹⁷ Le'egatezə ca' ben' ben' bocua'anlene' çhopa mil. Le'e gwzolaote chone' negosyən' len mechən' na' bene' gan yeçhopa mil.

18 Na' ben' bnežjue' tnil gwyeje', jəcuaše'e xmech xane'enə' to lo'o yech de'e əgwɔche'ene' lo'o yon'.

19 Goc sša gwza' xan mos quinga catə' bežine' nach bene' mendad ja'ac xrose' ca' laogüe'enə' par bosyo'odie' cuent.

20 Na' mosən' ben' bocua'anlene' gueya' mil pes bžine' laogüe'enə' na' gože'ene': "Xana', ni de de'e gueya' mil de'en beŋo' nada'. Na' babena' gan yegueya' mil."

21 Na' xane'enə' gože'ene': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' ŋa'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par niçh so' mbalaz len nada'."

22 Nach catə' bžin ben' bocua'anlene' çhopa milən' gože'ene': "Xana', ni de de'e çhopa mil pes de'en bocua'anleno' nada', na' babenən' gan yeçhopa mil."

23 Nach gož xane'en le': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' ŋa'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par niçh so' mbalaz len nada'."

24 Nach catə' bezžin ben' bocua'anlene' tnil, nach gože' xane'enə': "Nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Nezda' de que le' naco' to beŋə' znia. Chelapo' de'en gwsa'az beŋə' yoblə, na' chotobo' cwseš gan' gwso'on beŋə' yoblə žin.

25 De'e na'anə' gwya'a jəçhe'ena' to yech na' bcuaša'a xmecho'onə', çhedə' bžeba' šə əgwɔnitla'an. Na' ŋa'a bezi'išgan'."

26 Nach xane'en gože' le': "jNaco' mos mal, na' naco' xagüed! Chacdo' de que chelapa' gan' gwsa'az beŋə' yoblə, na' chotoba' cwseš gan' gwso'on beŋə' yoblə žin.

27 Na' šə chacdo' chona' ca', çbixçhen' cui gwlejo' xmecha'an beŋə' yoblə žlac cui gwzoa'? na' ŋa'a babela'a yezi'an len yichjei žalə' ca'."

28 Nach gože' xrose' ca' yelə': "Yeca'ale mechən' de'en bocua'anlena' be'enə' na' əgwnežjwlen ben' banoxə' ši mil pes.

29 Can' naquən, ben' chon güen len de'en chnežjo xane'en le', xane'en gwnežjochcze' çhe', niçh gatə' de'e scha'och çhe'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjo xane'en le', yeca'a xane'en de'e da'on bnežjue' le'.

30 Na' ca' naquə' mos mal nga le'e yebeje' fuerlə gan' lechgualə' naquə žçhol' na' cuežyaše'e na' gaoyeja' leye'enə'."

Can' gaquə catə' Jeso'osən' gone' yelə' jostis çhe yoguə' nasyon

31 Diozən' bsele'e nada' golja' beŋəçh, na' catə' yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' çhia'anə', na' çhi'a angl çhia' ca' na' cui'a gan' chey che'eni' na' ŋabi'a.

32 Yoguə' beṇə' ban na' yoguə' beṇə' guat che yoguə' nasyon gona' mendad da'aque' laogua'anə'. Na' catə' banitə' yogue'e na' la'aga'aca'ane' can' chon to beṇə' goye xilə' catə' chbeje' partlə xilə' ca' na' partlə šib ca'.

33 Na' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən' de'en baboso'ozenague' chia' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' licha. Pero beṇə' mal ca' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' yeglə.

34 Na' nada' naca' Rei yapa'a beṇə' ca' nitə' šla'a lichan': "Baben Xa' Diozən' par niçh le'e zole mba. Le'e da nga par niçh gona' ca nabi'ale txen len nada' can' banžia Diozən' bia' dezd gwxe yežlyon'.

35 Gona' ca nabi'ale chedə' catə' gwdona' le'e beṇle de'en gwdaogua'. Na' catə' bgüilda' nis, le'e beṇle de'e güe'eja'. Na' catə' goca' ca beṇə' zitə' le'e bebeile bgüialaole nada' ližlen'.

36 Na' catə' cui gotə' de'e chaza', le'e beṇle de'e gwyaza'. Na' catə' gocšenda' le'e bedətiple laža'a. Na' catə' gota'a ližya, le'e bedəlanə'əle nada'."

37 Na' yoguə' beṇə' güen ca' əse'e nada': "Xanto' žbatən' ble'ito' le' gwdono' na' beṇto' de'e gwdaogo'? Na' žbatən' bgüildo' na' beṇto' de'e güe'ejo'?"

38 Na' žbatən' goco' ca beṇə' zitə' na' bebeito' bgüialaoto' le'? Na' žbatən' ble'ito' le' cui gotə' de'e chazo' na' beṇto' de'e gwyazo'?"

39 Na' žbatən' gocšendo' o goto'o ližya na' bedəlanə'əto' le'?"

40 Na' nada' naca' Rein' yapə'əga'aca'ane': "De'e li chnia' le'e, laogüe de'en beyašə'əlažə'əle beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' ca zana' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada', la'anə'əczə cuitec bi zjəzaque'e par len beṇačən', lencza' nada'an beyašə'əlažə'əle."

41 Nach beṇə' ca' nitə' yeglə, beṇə' mal ca', yapə'əga'aca'ane': "Le'e cui'izə' ca'alə. Banchoglaon chele cuiayi'ile yelə' güen de'e mal chelen'. Le'e žja'ac lo'o yi' gabil' de'en cui chyol, yi' de'en bxen Diozən' gan' yesə'əzi' de'e gwxiye'enə' len angl bzelaο chei ca' castigw zejlicane.

42 Le'e žja'ac gabilən' chedə' catə' gwdona' bito beṇle de'en gaogua'. Catə' bgüilda' bito beṇle de'e ye'eja'.

43 Catə' goca' ca beṇə' zitə' bito bebeile ggüialaole nada' ližle. Catə' cui gotə' de'e chaza' bito beṇle de'e chaza'. Catə' gocšenda' na' catə' gota'a ližya, bito bedəlanə'əle nada'."

44 Nach lega'aque' yosyo'oži'e xtiža'a yesə'əne': "Xanto', žbatən' gwdono'?, žbatən' bgüildo' na' žbatən' goco' beṇə' zitə'?, žbatən' cui gotə' de'e chazo'?, žbatən' gocšendo' na' žbatən' goto'o ližya na' bito beyaše'eto' le'?"

45 Na' catə' yeyož əsi'e nada' ca', yapə'əga'aca'ane': "Laogüe de'en cui beyašə'əlažə'əle beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na'

ca zana' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada', la'anə'əczə cuitec bi zjəzaque'e par len beṇəchən', lencza' nada'an cui beyašə'əlažə'əle."

⁴⁶ Nach beṇə' mal ca' yesə'əzi'e castigw che xtolə'əga'aque'enə' zejlicaṇe. Pero beṇə' güen ca' yesə'əzoe' len nada' zejlicaṇe.

26

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

¹ Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'an ca', gože' disipl che' ca':

² —Banezele de que yechopə žazan' galə' lni pascw chechon', na' ca' na' gaca' lao na' beṇə' contr chia' ca' nič so'ote' nada' yosə'əde'e nada' to le'e yag coroz, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

³ Nach bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' beṇə' golə' blao che chio'o beṇə' Izrael besə'ədobe' chyo'o che beṇə' gwnabia' che bχoz ca', ben' le Caifas.

⁴ Na' boso'oxi'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə' na' so'ote'ene'.

⁵ Na' gosə'əne': —Bito gotchone' ža lɲinə', par nič cui yesə'ədopə beṇə' ca' banitə' lao syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

To no'olə bcuase' set zix yichj Jeso'osən'

⁶ Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' Betania, liž to beṇə' le' Simon. Na' Simon nan' güe'ine' yižgüe' de'en ne' lepr antslə.

⁷ Na' catə' besə'əžine' liž Simonṇə' gwche' Jeso'osən' cho'a mes che'enə'. Na' ca' chi'e catə'əczlə bžin to no'olə noxe'e to lmet de yej fin de'e yožə to set de'e lechgualə zaque'e de'e chla' zix. Na' no'olən' bcuase' setən' yichj Jeso'osən'.

⁸ Na' disipl ca' catə' besə'əle'ine' can' ben no'olən' besə'əže'e na' gwse'e ljuējga'aque': —čBixchen' con benditjeine' setən'?

⁹ Güenchlə žalə' bete'en na' mech xenṇə' de'en le'ine' chei əgwnežjue'en beṇə' yašə'.

¹⁰ Na' catə' bene Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə', nach gože' lega'aque': —čBixchen' chnele che no'olən'? Güenchgua babene' len nada'.

¹¹ Ca naquə beṇə' yašə' ca' syempr nitə'əcze' len le'e, pero ca' naca' nada' yešložgan' soa' len le'e.

¹² De'en bcuasə' no'olən' setən' yichja'anə' bene' de'e non gone'ene' nada' žan' so'ote' nada' na' əgaša'a, can' choncho len cuerp che beṇə' guatən'.

¹³ De'e li chnia' le'e, catə' chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə' chia'anə' gasə' laljən doxenlə yežlyo nga, na' leczə' guasə'

gwłaljə dižə'ən can' ben no'olən' nga len nada', na' beṇə' zannə'
so'one' xbab ca güennə' bene'.

Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'

¹⁴ Gwde de'e quinga, Jod Iscariotən' ben' goquə txen len
disipl ca' šižin gwyeje' lao bχoz əblao ca'

¹⁵ par ježe' lega'aque': —Ĵa'aque'ətə' gonle nada' na' gona'
Jeso'osən' lao na'ale?

Nach boso'oxia' beṇə' ca' boso'onežjue'ene' šichoa mech plat.

¹⁶ Nach Jodən' lao orzə gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən'
so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

*Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' naquən'
žjasyə'əzalaže'e ca de'en əgwnežjo cuine' so'ot beṇə' le'*

¹⁷ Na' ža nech ža lṇin' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil sin cui bi xne'i
nchixə, ja'ac discipl ca' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —Ĵa
che'endo' žje'eni'ato' de'en gaochi xše' lṇi pascon'?

¹⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac lao syodan'
liž to beṇə' yežagle na' ye'elene': “Maestrən' ne' de que bazon
əžin ža so'ote'ene' na' ližo' nga chene'ene' gaolento'one' xše' lṇi
pascon'.”

¹⁹ Nach gwso'on discipl ca' can' ben Jeso'osən' mendad,
jesə'əsi'ini'e de'en gwsa'olene' le' xše' lṇi pascon'.

²⁰ Na' catə' beyož gwχen, Jeso'osən' len discipl che' ca' šižin
gosə'əbi'e cho'a mesən' gwsa'ogüe'.

²¹ Na' lao chsa'ogüe'enə' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li
əchnia' le'e, to le'e gonle nada' lao na' beṇə' contr ca'.

²² Nach de'e juisy de'e gwsa'aquene' catə' beyož gwne' ca',
nach to toe' gwse'e le': —Xana', ĵanada'an gona' le' lao na' beṇə'
contr ca'?

²³ Nach gože' lega'aque': —To ben' babne' ne'enə' txen len
nada' lo'o platən', le'enə' gone' nada' lao na' beṇə' ca'.

²⁴ Banaquəczən so'ot beṇə' nada' can' nyoj Xtizə' Diozən' nan
gaquə chia', pero probchguazə be'enə' gon nada' lao na' beṇə'
contr ca'. Nca'alə xneze žalə' cuiclə golje'enə'.

²⁵ Nach Jodən', ben' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca',
gože'ene': —Maestr, ĵanadan' gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

Jeso'osən' gože'ene': —Nzczədo' šə le'enə'.

²⁶ Na' lao chsa'ogüe'enə' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', be'e yelə'
choχcwlən che Diozən'. Gwde na' bzoχje'en nach be'en discipl
che' ca', gože' lega'aque': —Le'e gaon. Lennə' cuerp chia'anə'.

²⁷ Nach leczə beχe'e basən' gan' yožə nis oban', na' lao
noχe'en be'e yelə' choχcwlən che Diozən' nach boznežjue'en
lega'aque' goze'e: —Yoguə'əle le'e ye'ej de'en yožə lo'o bas nga.

²⁸ Lennə' xchena'anə'. Na' xchena' na'anə' laljə par niχ
yezi'ixen Diozən' xtolə' beṇə' zan, na' de'en laljənnə' solao

gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' benəchən'.

²⁹ Echnia' le'e n̄a'a zelao che'eja' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho nis oban', lennə' de'en socho mbalaz zejlicane catə'an socho txen gan' n̄abi'a len Xa' Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

³⁰ Na' beyož gwse'ej gwsa'ogüe' gwso'olē' to imno nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos.

³¹ Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': — Neže' yoguə'əle cuejyichjle nada' por ni che de'en gaquə chia'. Gaquə can' nyoj Xtizə' Diozən' nan: “Gota' beṇə' goye xilə'anə' na' xilə' che' ca' sa'asə'əlasəb.”

³² Pero na' catə' yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca', yobəchda' nada' yeya'a Galilean' cle ca le'e.

³³ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejəyichja' le' la'anə'əczə šə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichjle' le'.

³⁴ Jeso'osən' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

³⁵ Nach Bedən' gože'ene': —La'anə'əczə šə chonclən byen guatlencza' le', bito ənia' de que bito nombi'a le'.

Na' leczə ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³⁶ Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, na' gože' lega'aque': —Ngazə lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

³⁷ Na' gwche'e Bedən', len chopə xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə'. Na' Jeso'osən' gwzolao gwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'ažda'ogüe'ena'.

³⁸ Nach gože' lega'aque': —Tristchgua zo yichjla'ažda'ogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecuezə nga na' sole əna'azle len nada'.

³⁹ Nach gwdie' gwyeje' yelatə' delant na' jete'e goscho'alə lao yon' nach bene' orasyonnə' gwne': —Xa', žəguaquə te ca'azə de'en chi' saca'anə'?, pero bito che'enda' gaquə de'e n̄ia' nada', sino gaquə con can' əṇao' le'.

⁴⁰ Catə'əczlə bežine' gan' nitə' disipl ca' šonə' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —žEni to or bito bchejele əna'azle len nada'?

⁴¹ Le'e n̄a', na' le'e gon orasyon niç cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nezda' chene'ele əna'azle len nada', pero cui chzoile.

⁴² Na' gosze'e gan' nite'enə' de'e yoblə, jezene' orasyonnə', gwne': —Xa', šə cui gaquə te ca'azə de'en chi' saca'anə', con can' che'endo' le' gaquə.

⁴³ Na' bezžine' gan' nite'enə' de'e yoblə jeyezdi'icze' bachəsə'ətase' tant bachac šə tasga'aque'.

44 Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'enə' jene' orasyonṇə' de'e əgwyon lase, na' gwnacze' can' bagwne'.

45 Nach bezžine' gan' nitə' disipl ca' šonə nach gože' lega'aque': —ǰEne'e chtasle? ǰEne'e chonle dezcanz? Diozən' bsele'e nada' golja' benəch na' na'a bačh bžin or chia' par gaca' lao na' beṇə' mal ca' par so'ote' nada'.

46 Le'e secha. Le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beṇə' contr ca'.

Jodən' bdie' Jeso'osən' lao na' soldad ca'

47 Necho'ete Jeso'osən' dižə' ca' catə' bžin Jodən' ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin. Na' žague' zan beṇə' boso'oselə' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao che chio'o beṇə' Izrael. Na' zjənale'e spad na' zjənlene' no yag.

48 Na' Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə', gože' lega'aque': —Ben' gaogua' bxidən', le'enə' senle.

49 Na' catə' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüiguə'əte' cuite'enə' na' gože'ene': —Padiox Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bxidən' pero caguə do laže'en bene' ca'.

50 Jeso'osən' gože'ene': —Migw chia', ǰbixchen' za'o nga?

Beyož gwne' ca' le'e gosə'əbiguə'əte beṇə' ca' gwso'oxe'ene'.

51 Na' to ben' naquə t xen len Jeso'osən' gwlej spad chen' gw-dine'en mos che beṇə' gwnabia' che bχoz ca', gwchogtechgüe' šla'a nague'enə'.

52 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bego'o spad chio'onə' lo'o liže, la' yoguə beṇə' chso'ot beṇə' len spad, leczə len chsa'atene'.

53 ǰEbito nezdə' de que gaquə naba' lao Xa'anə' par le'e selə'əte' mazlə gyon šižina mil angl beṇə' əsa'aclen nada'?

54 Šə le'e tiləlenle beṇə' quinga par yoslale nada', ǰnacxa gaquən gaquə complir can' nyoj Xtizə' Diozən' nan can' cheyalə' gaquən'?

55 Na' lao bazjənoxe'e Jeso'osən', gože' lega'aque': —ǰEca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nada' za'acle len spad len yag zedexenle nada'? Yoguə' ža gwchi'a len le'e na' bsed blo'ida' beṇə' lo'o yo'odao' əblaon' na' cui gwzenle nada'.

56 Pero laogüe de'en chac yoguə' de'e quinga chac complir Xtizə' Diozən' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtiže'enə' cana'.

Na' lao or na' bosyo'oxonj yoguə' disipl che' ca' gosə'əbejychje'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao che Izraelən'

57 Na' beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gosə'əche'ene' lao Caifasən' ben' naquəch bχoz əblao che chio'o beṇə' Izrael gan' bazjəndobə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en

bzoj de'e Moisezán' na' len yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' ṇasyon chechon'.

⁵⁸ Nach Bedán' jənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə'ələ xte bžinte' liž bχoz əblaonə', na' gwyo'e chy'o'onə' na' jəchi'e len beṇə' ca' zjənaquə xə'ag che yo'odao' əblaonə', chedə' gone'ene' le'ine' naquən' zelao gaquə len Jeso'osən'.

⁵⁹ Nach yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' ṇasyon Izrael chechon' chəsyə'əyilje' beṇə' so'e dižə' contr Jeso'osən' parzə niçh so'ote'ene' la'anə'əczə šə dižə' güenlažə'anə'.

⁶⁰ Pero goc sša bito besyə'əželene' chopə beṇə' əso'e dižə' de'en yedile la'anə'əczə beṇə' zan gosə'anitə' testigw fals contr le'. Gwde na' besə'əchoj yechopə testigw fals ca' na' bedile can' gosə'əne'.

⁶¹ Na' gosə'əne': —Benga gwne': "Nada' guaquə yochinja' yo'odao' əblao gan' cho'ela'ocho Diozən', na' lao šonə žazə yeyona'an."

⁶² Nach gwzoža' ben' naquəch bχoz əblao gože' Jeso'osən': —¿Ebito bi de bi nao' ca naquə de'e nga chosə'əcuiš beṇə' quinga le'?

⁶³ Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož bχoz əblaonə' le': —Echnia' le' gwna neto' na' bzo Dioz ben' zo zejlicane gaque' testigw šə le len' Crist Xi'in Diozən' ben' gwleje' par gaquəlene' ṇasyon chechon'.

⁶⁴ Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch. Na' əchnia' le'e, gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen, na' ṇabi'a txen len le', na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

⁶⁵ Cate bene bχoz əblaonə' xtižə' Jeso'osən' gwšo' gwcheza' xe'enə' la' par le' de'e mal juisyən' gwna Jeso'osən', nach gwne': —Babenecho ṇa'a babžia bnite'e Diozən'. ¿Nochxa testigon' chyažjecho?

⁶⁶ Na' ¿naquən' əṇale che'?

Nach beṇə' ca' bosyo'oži'en gwse'ene': —Babžia bnite'e Diozən' na' cheyalə' gate'.

⁶⁷ Nach bosyo'oža' xene'e cho'alao Jeso'osən', na' gosə'əbaže'ene', na' balə' gosə'əgape'e xague'enə'.

⁶⁸ Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' ṇasyon chechon', gwṇeya'ašč gwna neto', ¿non' chgapə' le'?

Bedán' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁶⁹ Na' lao chac de'e quinga, chi' Bedán' chy'o'onə' catə' bžin to no'ol criad che Caifasən' gože'ene': —Leczə leno' le' naco' txen len Jeso'os beṇə' Galilean'.

⁷⁰ Na' lao yoguə' beṇə' ca' ža'anə', Bedən' bito gwčhebe' šə naque' txen len Jeso'osən' na' gože' no'olən': —Bito ņezda' bi dižə'an cho'o.

⁷¹ Gwde beyož gože' no'olən' ca' gwyje' cha'ašilən', na' bezle'i yeto no'ol criadən' le', na' goze'e beṇə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len Jeso'os beṇə' Nasaretən'.

⁷² De'e yoblə bito gwčhebe' šə le' naque' txen len Jeso'osən' nach bzoe' joramentən' lao Diozən' gože' no'olən': —Bito nombi'a be'enə' nao' ca'.

⁷³ Na' chacczə šlož, gosə'əbiguə' beṇə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə, chono' txen len beṇə' ca' čhedə' ca nga chnio' ngazə nachia'.

⁷⁴ Nach Bedən' gože' lega'aque': —Diozən' gone' nada' castigw šə chonlaža'an nia' bito nombi'a be'enə'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

Na' le'e gwchežte to lecw.

⁷⁵ Nach jəza'alažə' Bedən' can' gož Jeso'osən' le': “Šon las gaquə cui chchebo' šə nombi'o nada' catə' cuež lecon'.” Nach beza' Bedən' lechgualē gwchežyaše'e tant de'e goquene'.

27

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

¹ Na' catə' gwyeni' beteyon', yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon čhechon' besə'ədope' jont na' gosə'əchoglaogüe'en de que so'ote' Jeso'osən'.

² Nach boso'očeje'ene' na' le'e gosə'əche'ete'ene' jse'ene'ene' lao na' Gobernador Ponsio Pilatən'.

Jodən' beyot cuine'

³ Na' Jodən' ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca', catə' gocbe'ine' de que bagoso'ochoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən', beyejene' de'en bdie' le' lao na' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca'. Nach gwyje' laoga'aque'enə' par bonežjue' lega'aque' šichoa mech plātən'.

⁴ Nach gože' lega'aque': —Malən' bena' bdia' lao na'alēn' to beṇə' cui napə dolə'.

Na' gwse'ene': —Bitobi dolə' napə neto' de'en beno' ca', la' de'e ņezzədo'on beno'.

⁵ Nach Jodən' bozale'e mech ca' lo'o yo'odao' əblaonə', nach beze'e, na' jəyelo'o don' yene' par beyot cuine'.

⁶ Beyož beza' Jodən', bχoz əblao ca' besyə'ətobe' mechən'. Na' gwse'e ljuežjga'aque': —Bito de lsens co'ochon lo'o caj gan' yo'o mech che yo'oda'onə', čhedə' la' naquən mech de'en gwduxjwcho par nič gotcho be'enə'.

7 Na' boso'oxi'e yesə'əzi'e to yežlyo de'en de che to beṇə' güen yesə' len mechən'. Na' gosə'əzi'en par to capsant gan' yesə'əcuša'e beṇə' zitə'.

8 Na' yezlyonə' nzi'in "Capsant Chen" xte ža neža chedə' gosə'əzi'en len mech de'en gosə'əyixjue' par gwsə'ote' Jeso'osən'.

9 Can' goquə par nič goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gan' nan: "Besyə'əzi'e šichoa mech p̄latən', de'en gwsa'aque baḷə beṇə' Izrael zaquə' ben' besə'əgue'ine'enə'.

10 Na' len mechən' gosə'əzi'e yežlyo che to beṇə' güen yesə', can' gwna Xancho Diozən' nada' gaquə'."

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

11 Na' bžin Jeso'osən' gwzeche' lao gobernadorən', nach gobernadorən' gože'ene': —¿Elen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'.

12 Na' bito bi gwna Jeso'osən' ca de'en boso'ocuiš b̄xoz əblao ca' le' na' beṇə' golə blao ca'.

13 Nach Pilatən' gože'ene': —¿Ebito chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogüe' contr le'?

14 Pero Jeso'osən' ni to xtiže'enə' bito boži'e, xte bebanchgüeicze gobernadorən'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

15 Na' de to costombr de que ža l̄ni pascw əgwsan gobernadorən' to pres, con beṇə' yesə'əṇab beṇə' lao' syoda ca'.

16 Na' ližya na' de to pres beṇə' zechgua chei naque' beṇə' mal na' le' Barrabas.

17 Nach Pilatən' gože' beṇə' ca' zjəndobən': —¿Noe' beṇə' quinga chene'ele gwsana'? ¿EBarrabas na' o šə Jeso'os nga ben' chesə'əne' naquə Crist chele?

18 Gone'ene' əgwsane' Jeso'osən' la' nezene' ni che de'e zjəžiague'i b̄xoz əblao ca' Jeso'osən', de'e na'anə' boso'odie' le' lao ne'enə'.

19 Ca' chi' Pilatən' gan' chone' yelə' jostisən', bžin to rson de'e bselə' no'ol che'enə' gože'ene': "Bitobi non ben' par bi castigon' əgwnežjo'one', zdaczə ben' licha. De'e zan de'e bžaglaochgua' bišyele len yel de'e gwneida' por ni che de'en chac che be'enə'."

20 Na' b̄xoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' gosə'əgo'oyele'e beṇə' ca' ža'anə' par yesə'əṇabe' əgwsane' Barrabasən' na' yesə'əṇabe' gone' mendad so'ote' Jeso'osən'.

21 Nach gobernadorən' gože' lega'aque' de'e yoblə: —¿Noe' beṇə' quinga chopə chene'ele gwsana'?

Nach gwse'ene': —Barrabas na'.

22 Pilatən' gože' lega'aque': —¿Bixa gona' len Jeso'os, ben' chesə'əne' naquə Crist chele?

Na' yogue'e gwse'ene': —Bde'e le'e yag corozən'.

²³ Nach gož gubernadorən' lega'aque': —¿Bixa de'e mal babene'enə'?

Na' lega'aque' gwso'osye'e zižjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

²⁴ Gocbe'i Pilatən' cuiczə bi de gone'. Bachyalə'əch chso'one' scandl juisy. Nach bsele'e to beṇə' jəxi'e nis par bone'e lao beṇə' ca' ža'anə' na' gože' lega'aque': —Zdaczə bengalicha. Bitobi xbagaa' naquən ca de'en gate', chedə' de'en nezze le'enə' gate'.

²⁵ Nach yogua' beṇə' ca' gosə'əne': —Xbagua' neto' na' xbagua' xi'into' naquən che yelə' got che bengal.

²⁶ Nach bsan Pilatən' Barrabasən'. Gwde na' bene' mendad gosə'əyin soldad ca' Jeso'osən', nach bene' le' lao na'aga'aque' par yosə'əde'ene' le'e yag corozən'.

²⁷ Nach soldad che gubernadorən' gosə'əche'e Jeso'osən' lo'o yo'o che gubernadorən', nach bosyo'otobe' yogua' soldad ljuežjga'aque' ca'.

²⁸ Na' gosə'əyine' xala'an Jeso'osən' na' bosə'əguacue'ene' to lachə' color əxna ca de'en chsa'az rei ca'.

²⁹ Na' gwso'one' to coron de yešə' bosə'əožine'en yichje'enə', na' ne'e lican' bosə'əgoxə'ene' to ya. Na' bosə'əozo xibe' laogüe'enə' par gwso'one'ene' borl, nach gwse'ene': —¡Biba Rei che beṇə' Izrael!

³⁰ Nach bosə'əža' xene'e le', na' besyə'əque'e yanə' de'en noxe'enə' na' gosə'əyine'en yichje'enə'.

³¹ Na' beyož gwso'one' le' borlən', besyə'əyine' lachə' color əxnanə' de'en bosə'əguacue'ene'enə', na' besyə'əguacue'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par jəsə'əde'ene' le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

³² Na' catə' besə'əchoje' syodan' besyə'əžague' to beṇə' Sirene le Simon na' la fuers bosə'əgüe'ene' coroz che Jeso'osən'.

³³ Na' besə'əžine' to latjə gan' nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat.

³⁴ Na' bosə'ənežjue' Jeso'osən' bino corrient de'e nchixə to rmech zla' par ye'eje', pero le' con bnixə'en bito güe'eje'en.

³⁵ Na' catə' beyož boso'ode'ene' le'e yag corozən', soldad ca' gwso'one' xe'enə' rif par gotə'əbia' noe' yechelən. Na' de'en gwso'one' ca' goc can' bzoj de'e profetən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne': “Yosyo'ole'e xalana'anə' entr lega'aque', so'one'en rif”

³⁶ Nach gosə'əbi'e gwsa'ape'ene'.

³⁷ Na' yichj yag corozən' gan' de'enə' bosə'əožje' de'en bcuiš le', na' nan: “Bengan' Jeso'osən' Rei che beṇə' Izrael ca'.”

³⁸ Na' leczə cana' bosə'ode'e chopə beṇə' bguan le'e yechopə yag coroz. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuiten' yeglə.

39 Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'ade' gan' da' Jeso'osən' chəsə'ələlə yichje'enə' gwso'onene' borl,

40 gwse'ene': —Len' gwnao' yochinjjo' yo'odao' əblaonə' na' šonə žazə yeyono'on, bosla cuino'. Šə len' naco' Xi'in Diozən', beyetj le'e yag corozən'.

41 Na' len bχoz əblao ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len beṇə' fariseo ca', na' len beṇə' golə blao ca', yogue'e gwso'one'ene' borl, na' gosə'əne':

42 —Yeziquə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. Šə len' naque' Rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a na' šejle'echo che'.

43 Le' chonlilažə'e Diozən', la' gwne': “Xi'in Dioz nada'.” Na' le'icho yosla Diozən' le' na'a šə chaquene' che'.

44 Na' beṇə' bguan ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' čhopə la'a, leczə gwso'one'ene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

45 Na' do gobiž goc žchol doxen yežlyon' bžinte cheda šonə.

46 Na' do cheda šonə Jeso'osən' gwne' zižjo gwne': —Eli, Eli, člama sabactani? —zejen dižə': Dioz chia', čbixchen' bagwlejyichjo' nada'?

47 Na' catə' gwse'enene' xtižə'enə', balə beṇə' nitə' galə'əzə gosə'əne': —Chaxe' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

48 Nach bchoj to beṇə' gwsa'adoe' jəxi'e to sponj na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nchixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bossine'en cho'a Jeso'osən' par nič güe'eje'en.

49 Na' yebale' gwse'e be'enə': —Gwlezə. Yešč šə yidə Liazən' par yosle'ene'.

50 Nach bisya'a Jeso'osən' zižjo na' be'e latjə bchoj grasy che'enə' gote'.

51 Na' lao orən' catə'an got Jeso'osən', ca' naque' lachən' de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchezə gwcholən gwza'azə yichjei bechojte che'elə. Na' lechguale gwxo' xte gwso'oxj yej ca'.

52 Na' leczə xte besyə'əyaljo bloj ba ca'. Na' zan de'e beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' besyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'.

53 Nach catə'an beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca', besyə'əchoje' lo'o ba čhega'aque' ca', na' jəya'aque' Jerosalennə' gan' naque' syoda che Diozən'. Na' jəsyə'əlo'e laoga'aque' lao zan beṇə' lao' syodan'.

54 Na' leczə lao orən' catə'an got Jeso'osən', capitannə' len soldad che' ca' nite'e chsa'ape' Jeso'osən'. Na' besə'əžebchgüe' catə' besə'əle'ine' can' gwxo' na' bichlə de'e ca' goquə, na' gosə'əne': —De'e liczə bengə naque' Xi'in Dioz.

55 Na' *lecza* *nitə'* *zan* *no'olə* *latjən'* *benə'* *gosə'əzecha* *zitə'ələ* *na'* *besə'ələ'ine'* *can'* *goquən'*. *No'ol* *quina* *gosə'ənaogüe'* *Jeso'osən'* *catə'* *beze'e* *Galilean'* *par* *chsa'aclene'* *le'* *len* *bi* *de'e* *chyažjene'*.

56 Na' *len* *no'ol* *quina* *gwzo* *Maria* *benə'* *Magdala*, *na'* *lecza* *len* *Maria* *ben'* *naquə* *xna'* *Jacob* *na'* *Jwse*, *na'* *lecza* *ca'* *xna'* *Jacob* *na'* *Juan* *xi'in* *Sebedeon'*.

Bosə'acuaše'e Jeso'osən'

57 Na' *zo* *to* *benə'* *gwni'a* *benə'* *Arimatea* *le'* *Jwse*, *lecza* *goque'* *disipl* *che* *Jeso'osən'*. *Na'* *catə'* *bachzolao* *chexjw* *že'enə'*

58 *Jwsen'* *gwyeye'* *lao* *Pilatən'* *jəyenabe'* *cuerp* *che* *Jeso'osən'*. *Nach* *Pilatən'* *bene'* *mendad* *bosyo'onežjue'ene'* *cuerp* *che* *Jeso'osən'*.

59 *Nach* *Jwsen'* *bego'o* *lao* *ne'e* *cuerp* *che'ene'* *na'* *blaže'ene'* *to* *lachə'* *de'e* *nyach*.

60 *Ca* *naquə* *Jwsen'* *bazo* *to* *bloj* *ba* *che'* *de'e* *cobə* *de'e* *gwche'ene'* *le'e* *yej*, *na'* *lo'o* *ba* *che'* *na'* *gwlo'e* *cuerp* *che* *Jeso'osən'* *na'* *bləle'* *to* *yej* *xen* *de'e* *bseyjue'ene'* *cho'a* *ban'*. *Nach* *beze'e*.

61 *Na'* *Maria* *benə'* *Magdalan'*, *na'* *yeto* *Maria* *yoblə*, *jesə'əchi'e* *cho'a* *banə'*.

Boso'ozoe' benə' chsa'ape' ba che Jeso'osən'

62 *Na'* *beteyo*, *gwde* *žan'* *catə'ən* *choso'osi'ini'e* *de'en* *chse'ej* *chsa'ogüe'* *ža* *lni* *pascon'*, *besə'ədobə* *bχoz* *əblao* *ca'* *na'* *benə'* *fariseo* *ca'* *par* *ja'aque'* *gan'* *zo* *Pilatən'*.

63 *Na'* *gwse'ene'*: —*Señor*, *bajəyēza'alazə'əto'* *can'* *gwna* *de'e* *benə'* *goχoayaguən'* *can'* *nembane'* *gwne'*: “*Yeyon* *ža* *yebana'* *ladjo* *benə'* *guat* *ca'*.”

64 *Bselə'əšga* *benə'* *žjəsə'ədape'* *cho'a* *banə'* *lao* *šonə* *ža*, *nich* *cui* *žja'ac* *disipl* *che'* *ca'* *še'elə* *žjəsyə'əleje'* *cuerp* *che'ene'* *na'* *əse'e* *benə'* *de* *que* *babebane'* *ladjo* *benə'* *guat* *ca'anə'*. *La'* *šə* *əsa'aque* *benə'* *de* *que* *bebane'* *ladjo* *benə'* *guat* *ca'*, *gonchən* *mal* *cle* *can'* *benən* *antslə* *catə'ən* *bχoayague'* *benə'* *par* *gwsa'aque* *de* *que* *Diozən'* *bsele'ene'*.

65 *Nach* *Pilatən'* *gože'* *benə'* *ca'*: —*Gona'* *le'e* *soldad* *ca'*. *Le'e* *che'ega'aque'* *par* *əsa'ape'en* *ga* *zela* *yesə'əzaque'ene'*.

66 *Nach* *ja'aque'* *len* *soldad* *ca'* *na'* *boso'očiše'e* *sey* *le'e* *yejən'*, *na'* *boso'onite'e* *soldad* *ca'* *gwsa'ape'* *ban'*.

28

Jeso'osən' bebane' ladjo benə' guat ca'

1 *Na'* *catə'* *gwde* *ža* *dezcanz* *chechon'*, *bał* *dmigw* *Maria* *benə'* *Magdalan'*, *na'* *Maria* *ben'* *yeto*, *ja'aque'* *jəsə'əgüie'* *cho'a* *banə'*.

2 Na' goquən' lechgualē gwxo' chedə' angl che Xanchon' betje' yoban', na' bžine' gwcue'e yej de'en nseyjw cho'a ban', na' gwchi'e lao yejən'.

3 Na' anglən' lechgualē chactit cho'alaogüe'enə' caczə ga chep yes na' xala'ane'enə' naquən šyış xilə' juisy caczə be'eyə'.

4 Na' catə' besə'əle'i beṇə' gop ca' le', lechgualē besə'əžebe' xte gosə'əxize' na' gosə'əbixē' gwsa'ate' šlat.

5 Pero na' anglən' gože' no'ol ca': —Bito žeble. Nada' nezda' de que Jeso'osən' ben' bosə'ode'e le'e yag coroz nan' cheyiljle.

6 Notoch no nla' nga. Babebane' ladjo beṇə' guat ca', can' gwnacze'. Na' le'e da le'e ggüia latjə ga nga bosə'əxoe' cuerp che'enə'.

7 Ležjəya'acdo le'e žjəyedixjue'i disipl che' ca' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' ye'ega'aclene' de que gwyobe Jeso'osən' yežine' Galilean' cle ca le'e na' Galilea na' le'ilene'. Can' ben Diozən' mendad detixjue'ida' le'e.

8 Nach no'ol ca' besə'aque' cho'a banə' do chesə'əžebe' pero lechgualē chesyə'əbeine', zjəya'acdoe' zjəsyə'ədixjue'ine' disipl ca' dižə' cobən' de'en gož anglən' lega'aque'.

9 Na' lao zjəya'aque' zjəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' can' goquən', besyə'əžague' Jeso'osən' tnez. Nach gože' lega'aque': —Dioxei.

Na' no'ol ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən', bosə'ozo xibga'aque' laogüe'enə', na' gosə'əyele'e ni'enə' tant besyə'əbeine', na' gwso'elaogüe'ene'.

10 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e žjəyedixjue'i beṇə' ljuežjcho ca' de que cheyalə' əžja'aque' Galilean' ničh na' yesə'əle'ine' nada'.

Beṇə' gop ca' jəsyə'ədixjue'ine' bχoz ca' can' bagoc

11 Na' catə' beza'ac no'ol ca' cho'a ban', balə soldad ca' beṇə' ca' gwsa'apə ba che Jeso'osən' ja'aque' syodan' jəsyə'ədixjue'ine' bχoz əblao ca' can' bagoquən'.

12 Nach besyə'ədobə bχoz əblao ca' len beṇə' golə blao che nasyon chechon' bosə'əxi'e naclə so'one' ca naquə de'en əgwse' soldad ca' lega'aque'. Na' beyož bosə'oxi'enə', bosə'onežjue' soldad ca' de'e scha'o mech.

13 Gwse'e lega'aque': —Šə no əṇabe le'e bin' goquən', na' ye'ega'aclene' de que še'elə lao chtasle, disipl che' ca' besyə'əbeje' cuerp che'enə' lo'o ban' na' besyə'əyo'en ga yoblə.

14 Na' šə gubernadorən' yenene' dižə' quinga, neto' žjəyeye'exento'one' par ničh cui əže'e le'e na' par ničh cui gone' le'e castigw.

15 Na' soldad ca' gosə'əzi'e mechən' de'en bosə'ənežjue' lega'aque', nach gwso'one' con can' gwse' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'. Na' yoguə' can' gosə'əna soldad

ca' gosə' gwlaɫjən doxen gan' nitə' beŋə' Izrael gwlaʒ ɕhechon'.
Na' xte ʒa ŋeʒa beŋə' gwlaʒ ɕhechon' chse'ejle'e xtiʒə' soldad ca'.

Jeso'osən' bene' mendad əso'e xtiʒe'enə' yoguə' nasyon

¹⁶ Nach disipl ɕhe Jeso'osən' beŋə' ca' šnej ja'aque' Galilean'
par jəsyə'əšague' Jeso'osən' to lao ya'a gan' bene' mendad
yesyə'əʒague'.

¹⁷ Na' catə' besə'əle'ine' Jeso'osən', gwso'elaogüe'ene'. Pero
bia'aczə to ɕhope' gwsa'acʒejlaʒe'e šə le'enə'.

¹⁸ Nach bgüiguə' Jeso'osən' gan' nite'enə' na' goʒe' lega'aque':
—Baben Diozən' par niɕh chnabi'a doxen yoban' na' yeʒlyon'.

¹⁹ De'e na'anə', le'e ʒja'ac le'e ʒjəsed le'e ʒjəlo'i beŋə' ca'
ʒa' yoguə'əɫɫ nasyon par niɕh əsa'aque' disipl ɕhia'. Na' le'e
gwɕhoaga'aque' nis par niɕh yesə'əlo'e de que chso'onɫilaʒe'e
Xacho Diozən', na' nada' Xi'ine', na' Spirit ɕhe'enə'.

²⁰ Na' əgwsed əgwlo'iga'aquele'ne' par niɕh so'one'
yoguə'əɫɫ de'en babena' mendad gonle. Nada' zocza' len
le'e yoguə' ʒa xte ca te ɕhe yeʒlyon'.

De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Marcosən'

Juan ben' bchoa beṇə' nis be'e xtižə' Diozən' latjə dašən'

¹ De'en nga chzoja' naquən dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' ben' naquə Xi'in Diozən'. Na' ṇa'a solaogua' gua'a xtiže'enə'.

² De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' can' gož Diozən' Xi'ine'enə', gože'ene':

Eseḷa'a to beṇə' güe'e xtižo'onə'

par nič ṇitə' beṇə' probnid par yoso'ozenague' chio' catə'an əžino' yežlyon'.

³ Le' əne' zižjo latjə dašən', ne':

“Le'e so probnid par əgwzenagle che Xanchon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide',

de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blaō.”

⁴ Na' goquən' catə' Juannə' ben' bchoa beṇə' nis gwyeje' latjə dašən', na' gwzolaogüe' gwdixjue'ine' beṇə' de que cheyalə' yesə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əṇabene' Diozən' əgwnitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis.

⁵ Na' beṇə' ca' za'ac yoguə' yež gan' mbane Jodean' na' beṇə' Jerosalen ca' gwsa'aque' ja'aque' yao Jordannə' gan' zo Juannə' par bosə'ozenague' xtiže'enə'. Na' bosə'oxoadole'e lao Diozən', na' Juannə' bchoe' lega'aque' nis lo'o yao Jordannə'.

⁶ Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwso'one' len yišə' xa camey. Na' par dobey che' bchine' to sint de yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' lecza gwdaogüe' ši'in bia ser bia nitə' yixə'.

⁷ Na' gwdixjue'ine' beṇə' gwne': —Yidə yeto beṇə' zaquə'əche ca nada', na' nada' bito zaca'a par gaca' xmose'.

⁸ Nada' babchoa' le'e nis, pero na' be'enə' yidə gone' ca so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' ṇabi'an chio'o.

Can' goquə catə'an gwchoa Jeso'osən' nis

⁹ Na' ca tyemp catə'an bchoa Juannə' beṇə' nis, Jeso'osən' gwze'e Nasaret gan' mbane Galilean', na' gwyeje' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' na' Juannə' bcho'ene' nisən'.

¹⁰ Na' catə' beyož gwchoa' Jeso'osən' nisən' bechoje' lo'o nisən'. Na' le'e ble'iteine' byaljo le'e yoban' na' ble'ine' Spirit che Diozən' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len le'.

¹¹ Na' benene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Le' naco' Xi'ina', na' chacchgüeida' chio'. Lechgualə cheba chezaquə'əlaža'a le'.

Gwlo'oyelə' gwxiye'enə' Jeso'osən' gone' de'e mal

12 Na' Spiritən' le'e benten par ničh gwyej Jeso'osən' latjə dašən'.

13 Na' Jeso'osən' gwzoe' latjə dašən' čhoa ža gan' chsa'aš bia znia ca'. Na' lao čhoa žan' Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' gwlo'oyelə'ən le' gone' de'e malən'. Na' gwde cui gwzoin co'oyelə'ən le' angl ca' besə'əžine' gwsa'aclene' le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' bsd blo'ine' beṇə' Galilea ca'

14 Na' gwde gosogüe'e Juannə' ližyan', Jeso'osən' gwyeje' gan' mbane Galilean' gwdičjue'ine' dižə' güen dižə' cobə can' ṇabia' Diozən' con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

15 Na' gwne': —Babžin ža bžin or gaquə can' babžia Diozən' bia' gaquə. Na' babžin ža ṇabia' Diozən' con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Le'e yedinje xtolə'əle ca' na' lešejle' dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

Jeso'osən' gwleje' tap beṇə' gwxcen bel par əsa'aque' disipl che'

16 Na' Jeso'osən' gwyeje' cho'a nisdao' Galilean', na' lao zde' cho'inə' ble'ine' čhopə beṇə' gwxcen bel, choso'ozale'e yixjw bel čhega'aque'enə' lo'o nisdə'onə'. Zjənaquə čhopə biše'e. Toe' le' Simon na' ben' yeto le' Ndres.

17 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e da len nada'. Le'e nacle beṇə' gwxcen bel. Pero ṇa'a gwzejni'ida' le'e par ničh gonle ca so'ombia' beṇə' nada'.

18 Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque' yixjw bel čhega'aque'enə' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

19 Nach gwsa'aque' yelatə' na' jəsyə'adi'e Jacobən' len Juannə' na' len xaga'aque' Sebedeon'. Že'e to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw bel čhega'aque'enə'.

20 Nach le'e gwṇabtei Jeso'osən' Jacobən' na' Juannə' par žja'aclene' lega'aque'. Na' bosyo'ocua'ane' xaga'aquen' len xmosga'aque'en lo'o barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən' na' beṇə' ca' banžague'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə'

21 Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' syoda de'en nzi' Capernaum, na' ža dezcanzən' ja'aque' yo'odao' che neto' beṇə' Izrael na' Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'.

22 Na' beṇə' ca' besyə'əbanene' ca' naquə de'en bsd əblo'ine' lega'aque' la' can' bzejni'ine' lega'aque' nachbia' de que napəche' yelə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

23 Na' lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bgosya'an be'enə' gwnan:

24 —Partlæ le', partlæ neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. ¿Ezedežiayi'o neto'onə'? Nezczeto' no le'. Le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

25 Jeso'osən' gwdilē' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' bengā.

26 Na' de'e xi'onə' benən par gwyaz be'enə' šon, na' bgosya'aten le' zižjo nach bechojən yichjla'aždaogüe'enə'.

27 Na' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' lechguale besyə'əbanene', nach gwse' ljuēžga'aque': —Nža' can' chzejni'ine' beṇə', na' nacbia' nape' yelə' chnabia' de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' lo'o yichjla'aždao' beṇə' na' chesyə'əchojən.

28 Na' xtižə' Jeso'osən' le'e gosə' gwlaljten doxen Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Simon Bedən'

29 Nach catə' beza' Jeso'osən' yo'oda'onə' len tapte disipl che' ca' jəya'aque' liž beṇə' ca' chopə, liž Simonṇə' na' Ndresən'.

30 Na' taobin' che Simonṇə' die' lao camən' yo'e de'e la, nach gwse'e Jeso'osən' de que chacšenene'enə'.

31 Jeso'osən' bgüigue'e bexe'e na' no'olən' na' bcose'ene'. Na' le'e bechojte de'e lan', nach le'e gwzoža'ate no'olən' bene' de'e gwsa'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

32 Baben bgüižən' catə' jso'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšenə' na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə' gan' zo Jeso'osən'.

33 Na' yoguə' beṇə' ža' yežən' jəsə'ədobē' cho'a puert liž Simonṇə'.

34 Na' Jeso'osən' beyone' zan beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' zan. Na' bito be'e latjə bi yesə'əna de'e xio' ca' chedə' zjəṇezen de que naque' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilea bsed blo'ine'

35 Ža beteyo, nencal catə' gwyas Jeso'osən' beze'e na' gwyeje' fuerlə syodan' to latjə ga cui no nla', jene' orasyon.

36 Na' Simonṇə' len beṇə' ljuēžje' ca' ja'aque' jəsyə'ədilje' Jeso'osən'.

37 Na' catə' besyə'əželene' le' gwse'ene': —Yoguə' beṇə' ža' syodan' chesyə'əyilje' le'.

38 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šejcho yež ca' zjəchi' galə'əza, par nič leczə chixju'i'a xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə', la' par na'anə' bselə' Diozən' nada'.

39 Ca' goquən' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' to to yež gan' mbane Galilean', na' lo'o yo'odao' che neto' beṇə' Izrael de'en nitə' to to yež əbsed əblo'ine' beṇə', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr

40 Na' goquən bgüiguə' to beṇə' lao Jeso'osən', beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' be'enə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Gonšguei ben par niç yeyacda'.

41 Jeso'osən' beyaše'ene' le', na' bli ne'enə' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczə, beyaque.

42 Na' le'e beyactei be'enə'.

43-44 Nach Jeso'osən' bene' mendad len be'enə' gože'ene': —Bzenagšga. Ni tozə cui no güe'eleno' dižə' ca naquə nga babena' len le'. Gwyej lao bχozən' niç le'ine' baçh beyacdo', na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' par niç yexi' yeyacho' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' par niç yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

45 Pero na' be'enə' beze'e gan' zo Jeso'osən' na' be'e dižə' len yoguə' beṇə' bežague' ca naquən' beyon Jeso'osən' le'. Nach gosə' gwłaljə dižə'ənə' xte benən ca cuich goquə šo' Jeso'osən' yež ca' na' cuich goquə te' con ca nla'azə. Gwde' fuerlə yež ca' gan' cui no beṇə' chaš. Pero bia'aczə zan beṇə' za'ac yoguə' yež ca' yelə' ja'aque gan' zoe'enə'.

2

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'enə'

1 Na' goc to çhopə ža gwza Jeso'osən' Capernaunnə' catə' beyeje' de'e yoblə, na' gwse'ene beṇə' de que babežin Jeso'osən' liže'enə'.

2-3 Na' lgüegwzə besə'əžag beṇə' zan liže'enə' xte bitoch bi latjə gotə' lo'o yo'o che'enə' nic cho'a puertən' par šo'och beṇə'. Na' lao chsed chlo'i Jeso'osən' lega'aque' xtižə' Diozən', besə'əžin tap beṇə' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənχoe'ene' to lao cam dao'.

4 Na' catə' gwsa'acbe'ine' cui gaquə yesə'əžinlene' beṇə' güe'enə' gan' zo Jeso'osən' tant beṇə' zan ža'anə', gwse'epe' yichjo'olə. Na' boso'osaljue' yichjo'onə' zaquə' gan' zo Jeso'osən' nach boso'oletje' be'enə' len xcame'enə'.

5 Na' gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilažə' beṇə' ca' zjənlen beṇə' güe'enə', nach gože' beṇə' güe'enə': —Xi'indaogua'a, babezi'ixena' xtolə'onə'.

6 Pero balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' zjəchi'e lo'o yo'onə'. Na' catə' gwse'enene' dižə' ca' be' Jeso'osən', gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə':

7 —¿Bixçhen' choe' bengə dižə' quinga? Chžia chnite'e Diozən' ca de'en ne' de que chezi'ixene' xtolə' beṇəçhən'. Notono gaquə yezi'ixen xtolə' beṇəçhən' šə caguə tozə Diozən'.

⁸ Jeso'osən' lē'e gočbe'iteine' bi xbabən' gwso'one'enə', nach gože' lega'aque': —ǂBixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olenə'?

⁹ Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtolē'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'.

¹⁰ Na' na'a gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇəchən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

Nach gože' beṇə' güe'enə':

¹¹ —Nada' əchnia' le', gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

¹² Nach lē'e gwyasseste be'enə', na' beyoa' xcame'enə' beze'e zjəyede' liže', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nite'enə'. Na' yoguə beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gwso'elaogüe'e Diozən' gosə'əne': —Bitonə' le'icho gaquə ca de'e nga bagoc.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

¹³ Gwde na' Jeso'osən' gwyeye' cho'a nisdə'onə' de'e yoblə na' beṇə' zan besə'əžag gan' zoe'enə' nach bsd blo'ine' lega'aque'.

¹⁴ Na' catə' beyož bzejni'i Jeso'osən' lega'aque' beze'e na' lao zjəyede'enə' ble'ine' to beṇə' gočixjw, beṇə' le' Lebi xi'in to beṇə' le' Alfeo, chi'e latjə gan' chesə'əčixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

Nach Lebin' gwzože'e jənaogüe'ene'.

¹⁵ Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Lebin' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nitə' beṇə' zan beṇə' gočixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'. Nitə' beṇə' zan čhedə' zane' choso'ozenague' che' na' chso'onlilaže'ene'.

¹⁶ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən' chaolene' beṇə' gočixjw ca' na' yebałə beṇə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr chelen' che'ej chaogüe' txen len beṇə' gočixjw na' nochlə beṇə' güen de'e mal beṇə' cui chonlento' txen.

¹⁷ Na' catə' bene Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə', gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chesə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chesə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Nada' za'a zedəyena' par nič beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedəyena' par nič beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Gosə'ənabene' Jeso'osən' bixchen' bito gwleje' tgüejə catə' cui əse'ej əsa'o disipl che' ca'

18 Na' goquən' to ža catə' disipl che Juannə' na' disipl che beṇə' fariseo ca' nite'e sin cui chse'ej chsa'ogüe'. Na' ja'ac balə beṇə' lao Jeso'osən' na' gwse'ene': —Disipl che Juannə' na' leczə disipl che beṇə' fariseo ca' chnite'e zan las sin cui chse'ej chsa'ogüe' par chso'ela'oche' Diozən'. Pero disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

19 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chžagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'.

20 Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'əxaxj beṇə' contr chia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

21 Notono beṇə' zo beṇə' chchine' to pedas lachə' cuinə' xoə nis par yoda' xa gole'enə' de'en bač chyoe. Šə can' gone', catə' chib xe'enə', yebe' lachə' cobən' na' əchezəchən len.

22 Na' leczə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezən yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə.

Jeso'osən' gwne' ca' par bzejni'ine' lega'aque' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol chega'aque'enə' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Boso'olechj disipl ca' trigon' ža dezcanzən' par gwsa'ogüe'en

23 Na' gozaquən' to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon', nach disipl che' ca' gosə'əlechje' trigon' lao gosə'ədi'enə'.

24 Nach besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse'e Jeso'osən': —Bgüiašc can' chso'on disipl chio' ca' žin de'e cui de lsens goncho ža dezcanzən'.

25-26 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ecabi za'alažə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' ca tyemp catə'ən goc Abiatarən' bχoz əblaoch? Nan de que to ža cui gotə' de'e əsa'o de'e Dabin' len beṇə' ljuežje' ca' na' gosə'ədone'. Nach gwyeje' lo'o yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael. Na' gwxi'e yetxtil de'en bazjəncua' bχoz ca' par Diozən', na' gwsa'ogüe'en len beṇə' ljuežje' ca' la'anə'əczə cui zjənaque' bχoz, len yetxtilən' bito de lsens par gao notə'ətezə beṇə' len, letga bχoz ca' chac əsa'ogüe'en.

27 Na' leczə gwna Jeso'osən': —Diozən' bene' beṇəchən' na' techlə gwleje' to ža lao xman par nič beṇəchən' gaquə so'one' dezcanz. Bito gwlej Diozən' ža dezcanzən' parzə nič so'omba'əne'en.

28 Naquən lao na'a ə̃nia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṅach.

3

Beyaque to beṅə' mbižə šla'a ne'enə'

1 Na' gozej Jeso'osən' to lo'o yo'odao' che neto' beṅə' Izrael yeto ža dezcanz. Na' lo'o yo'oda'onə' zo to beṅə' bambižə šla'a ne'enə'.

2 Na' beṅə' fariseo ca' ža' yo'oda'onə' chosə'əgüiateze' Jeso'osən' chesə'əbeze' šə goyone' be'enə' ža dezcanzən' par nič əsa'ogüe' xya contr le'.

3 Jeso'osən' gože' ben' mbižə ne'inə': —Gwzoža' na' da ngalə. Nach bgüiguə' ben' gwzeche' laogüe'enə'.

4 Jeso'osən' gože' beṅə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə': —ǰEna lein' goncho de'e güen ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e mal? ǰEnan goncho par nič cui sa'at beṅə', o šə nan goncho par nič sa'ate'?

Pero beṅə' ca' ža'anə' bitobi gosə'əne'.

5 Nach Jeso'osən' bgüie' lega'aque' znia tant gwzoe' trist čhedə' cui chse'enene' se'ejni'ine' bin' chene'e Diozən' so'one'. Nach Jeso'osən' gože' be'enə': —Bli na'onə'.

Nach bli na' be'enə' na' beyaquen.

6 Nach beṅə' fariseo ca' catə' besa'aque' yo'oda'onə' bosə'əxi'e len beṅə' ca' chso'on txen len Erodən' naclə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

Beṅə' zan besə'əžag cho'a Nisdao' Galilean'

7-8 Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsa'aque' yo'oda'onə' na' ja'aque' cho'a nisdə'onə'. Na' beṅə' zan jəsə'ənaogüe'ene' čhedə' gwse'enene' dižə' che Jeso'osən' can' chone' de'e zan de'e zaque'e. Na' beṅə' ca' za'aque' do gan' mbane Galilean', na' do gan' mbane Jodean', na' do Jerosalennə', na' do Idomea, na' do yešla'a yao Jordannə', na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Za'aque' čhedə' gwse'enene' yesə'əle'ine' Jeso'osən'.

9-10 Babeyon Jeso'osən' zan beṅə' chsa'acšene na' yoguə' beṅə' ca' ne'e chsa'acšene besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par nič yesə'əlapə na'aga'aquen' le'. Tant beṅə' zan gosə'əbiadi'ene' xte boso'oči'izəje'ene'. De'e na'anə' Jeso'osən' bene' mendad so'on disipl che' ca' probnid to barcw par le'.

11 Na' beṅə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'on lo'o yichjla'ažda'oga'aquen' catə' besə'əle'ine' Jeso'osən' besə'əzo xibga'aque' laogüe'enə' na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gosə'ənan: —Le' naco' Xi'in Dioz.

12 Pero Jeso'osən' bene' mendad len lega'aquən cui so'en dižə' non' naque'.

Jeso'osən' gwleje' šižin beṅə' bsi'e apostol

13 Na' gwde na' Jeso'osən' gwloe' to lao ya'a na' goxe' yoguə' disipl che' ca' par niçh cueje' beṇə' ca' əsa'ac apostol che'enə', nach yogue'e gosə'əbigue'e gan' zoe'enə'.

14 Na' gwleje' šižin beṇə' par yesə'adalene' le' na' par niçh əsele'e lega'aque' žjəsə'ədixjue'ine' beṇə' can' na' Diozən'.

15 Na' bnežjue' lega'aque' yelə' gwnabia'anə' par niçh besyə'əyone' beṇə' ca' chse'i yižgüe' na' par niçh goc besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'.

16 Gwleje' Simon ben' bsi'e Bed,

17 na' Jacobən' len Juan biše'enə' xi'in Sebedeon'. Jeso'osən' bsi'e Jacobən' na' Juannə' Boanerges, chedə' zjənaque' beṇə' loc.

18 Na' gwleje' Ndrešan', na' Lipən', na' Bartolomen', na' Mtion', na' Tomasən', na' Jacob xi'in Alfeon', na' Tadeon', na' Simon ben' chon txen len beṇə' ca' zjənzi' cananistas.

19 Nach gwleje' Jod Iscariotən' ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebon'

Gwde gwleje' disipl che' ca' beyeje' liže'enə' len lega'aque'.

20 Nach de'e yoblə besə'ədopə beṇə' zan gan' nite'enə' xte nic goquə latjə əsa'ogüe'.

21 Catə' gwse'ene family che Jeso'osən' de que cui de latjə chega'aque' ni par əsa'ogüe', ja'aque' gan' zo Jeso'osən' par yesyə'əche'exaxje'ene' chedə' gosə'əna beṇə' de que chac-tontenə'.

22 Na' leczə balə beṇə' Jerosalennə' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' bla'aque', na' gosə'əne': —Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca' yo'o yazən yichjla'aždao' bengə, na' chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac cheinə'.

23 Nach Jeso'osən' goxe' beṇə' ca' par yesə'əbigue'e gan' zoe'enə' na' be'e jemplən' len lega'aque', gože': —Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito gaquə yebej cuinei lo'o yichjla'aždao' beṇə'.

24 Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiai' nasyon chega'aque' na'anə' šə ca'.

25 Na' šə to family beṇə' əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'acze', leczə yenit family chega'aque' na'anə' šə ca'.

26 Na' leczə ca' šə Satanəsən' len de'e xio' chei ca' əsa'aquən choplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' chega'aquənnə' šə ca'.

27 Nezecho notono no gaquə šo' liž to beṇə' gual par žjəlane' šinlaze' ca' sin cui əgwcheje'ene' to do. Pero šə əgwcheje'ene' guaquə cuane' šinlaze' ca'.

28 De'e li chnia' le'e, bitə'atezə de'e mal de'en chso'on beṇačən' na' bitə'atezə dižə' mal de'e chso'e contr Diozən', Diozən' yezi'ixene' čhega'aque' šə yesə'ədiŋjene'en.

29 Pero notə'atezə beṇə' soe' dižə' contr Spirit čhe Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' čhega'aque'. Zejlicane yesə'əzi'e castigw čhei.

30 Can' gwna Jeso'osən' čhedə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əne' de que cho'o chaz de'e xio'onə' lo'o yičhja'ažda'ogüe'enə'.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'enə'

31 Gwde de'e ca' xna' Jeso'osən' len biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. Na' chyo'olə gosə'əbeze' gosə'əṇabe' so'elene' le' dižə'.

32 Na' beṇə' zan ca' zjəchi' tcuit tcue'ej Jeso'osən' gwse'ene': —Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' chyo'olə na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

33 Pero Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' beṇə' yoblə beṇə' bazjənaquə ca xna'a na' ca biša'a.

34 Nach Jeso'osən' blo'e beṇə' ca' zjəchi' tcuit tcue'eje'enə', gwne': —Beṇə' quingan' bazjənaquə' ca xna'a na' bazjənaquə' ca biša'a.

35 Can' naquən len notə'atezə beṇə' chso'one' can' chazlažə' Diozən', zjənaquə' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

4

Jempl čhe beṇə' gozən'

1 Na' de'e yoblə gwzo Jeso'osən' cho'a nisdə'onə' na' goszolaogüe' chsed chlō'ine'. Na' tant beṇə' zan besə'ədobə gan' zo'enə' xte benən byen gwyo'o Jeso'osən' gwchi'e to lo'o barcw de'en chi' galə'əzə cho'a nisdə'onə'. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'.

2 Nach Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jempl bsaquə'ələbene' xtižə' Diozən' ca trigw.

3 Nach gwne': —Le'e gwzenag de'e nga. To beṇə' gwze'e zde' güen trigw.

4 Na' lao chose' trigon' baḷən jəsə'əchazən cho'a nez na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len.

5 Na' yebaḷən jəsə'əchazən ga naquə' lao yej ga cuitec žia yo. De'e na'anə' le'e bla'acten.

6 Pero na' catə' beža'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten čhedə' bitobi loi gwso'on.

7 Na' yebaḷən besə'əgo'oṇən lao yo ga nčixə xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'ənə'. Na' besə'ələlə' yag yešə' ca' lega'aquən, na' bitobi gosə'əbian.

8 Na' yeba_lən besə'əgo'ŋən lao yo šao' na' bla'əquən, na' gosə'əcha'on na' ba_lən gosə'əbian šichoa güejə, na' yeba_lən gosə'əbian gyon güejə, na' yeba_lən gosə'əbian to gueyoa güejə.

9 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e žia nagle de'e chene legwzenag.

Jeso'osən' bzejni'ine' bixčhen' cho'elene' be_nə' jempl

10 Na' catə' cuich nitə' be_nə' zan len Jeso'osən', disipl che' ca' šiz_{in} na' len yeziq_ə'əchlə be_nə' ca' zjəsə'ənao le', gosə'ə_nabene' le' bi zejen jemplən'.

11 Nach gože' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ə_nezele de'en cui no gw_neze antslə de que le' nabi'e con notə'ətezə be_nə' soe' latjə. Pero be_nə' yeziq_ə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl čhedə' bito chse'ejle'e čhia'.

12 Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en, čhedə' bazjənaque' be_nə' la'aždao' žod. Žalə' bito zjənaque' be_nə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə', na' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' Diozən' yezi'ixene' čhega'aque'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che be_nə' güen trigon'

13 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —čEbitonə' šejni'ile jempl nga? Šə bito chejni'ilen' čnacxa šejni'ile jempl ca' yelə'?

14 Quingan' zejen jempl che be_nə' güen trigon'. Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca de'en gozə be'enə'.

15 Na' nitə' be_nə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e čžinte Satanasən' de'en čhnabia' de'e xio' ca' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yičjla'aždaoga'aque'enə'. Na' chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz cho'a nezən'.

16 Na' leczə nitə' be_nə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e chesyə'əbeiteine'en pero chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en žia lao yejən'.

17 Zjənaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chesə'əgue'i be_nə' lega'aque' na' choso'oči' choso'osaque'e lega'aque' laogüe de'en chse'ejle'e xtižə' Diozən', nach le'e chesə'əbejyičjhte'en.

18 Na' nitə' be_nə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chac čhega'aque' can' goquə' len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en nčixə xsa yešə'anə'.

19 Chesya'əlal chesyə'əžejene' len bi de'en chso'one' na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chesə'əzelaže'e gatə' bi de'en gatə' čhega'aque' čhedə' bazjənxoayague' čsa'aque'ne' de que naquən de'e žialao. Na' de'e ca' chso'one'enə' choso'olə'ə_n xtižə' Diozən' de'en bayo'o yičjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e na'anə' cui chso'one' can' chazlažə' Diozən'.

20 Na' *lec̄zə nitə' beṇə'* choso'ozenague' xtižə' Diozən' do yichj do lažə'əga'aque', na' chso'one' yoguə'əloł can' chazlažə' Diozən'. Chac *chega'aque'* can' goquə len trigon' de'en jəsə'achaz lao yo güenṇə'. Baḷən gosə'əbian šichoa güejə, na' yebaḷən gosə'əbian gyon güejə, na' yebaḷən gosə'əbian to gueyoa güejə.

Jempl che de'en choncho len to yi'

21 Nach Jeso'osən' be'elene' disipl *che'* ca' yeto jempl, bsaquə'əlebene' de'en chsed chlo'ine'enə' ca to yi', gwne': — Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no gwcuašə'ən xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' *le'e ze'e* par nič *əgwse'eni'in lo'o* quartən'.

22 Guaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əloł de'en ngašə' na'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əloł de'en cui no gwse'ejni'i antslə, *lec̄zə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.*”

23 *Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.*

24 Na' *lec̄zə gož* Jeso'osən' *lega'aque'*: —*Le'e gon xbab che de'en nga chnia' le'e.* Con can' chzenagle xtiža'anə' *lec̄zə* can' gona' par nič *šejni'ilen*, na' ca'aczə *cha'oxen* de'en *šejni'ile*.

25 Šə chzenagle xtiža'anə' *əgwzejni'ichda' le'e.* Pero na' šə bito chzenagle *chei*, de'e daon' *baṇezele ganlažə'əlen*.

Jempl che xoa' bin

26 *Yelə' gwnabia' che* Diozən' ben' zo yoban' *gwxaquə'əleben* ca de'e nga: To *beṇə' chjeze' xoa' binṇə'* lao yežlyo *che'enə'*.

27 Chde na' cheyeje' *chjəyetase'* na' *catə' chžin* or chase' na' chase'. Na' ca'azə *chac chesə'əde ža ca' na' yel ca'.* Na' *chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on.* Pero bito *neze be'enə' nac chaquən' chesə'əcha'o yel dao' ca'.*

28 *Yežlyo na'anə' chonən* par nič *chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on* na' *chəsə'əbian za'a nach chaquən yez.*

29 Na' *catə' babgüiž yezən', be'enə' gozə len chelape'en chedə' banaquə tyemp par chetobe' cwsešən'.*

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztasən'

30 Nach gwna Jeso'osən': —*Na'a əgwlo'ida' le'e* par nič *ənezele naquən' gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che Diozən'.*

31 *Gwxaquə'əleben* ca to xsa moztas de'en *chaz to beṇə' lao yežlyo che'enə'.* Xsa moztasən' *naquən le'ebeyožə de'e dao' riza' lao bitə'ətezəchlə semiy.*

32 Pero na' *catə' chla'an chcha'on* na' *chaquən to yag cha'odao' na' chesə'əcha'o xoze'e ca' xte bia ca' zjəzo xile'e* chso'on *ližga'aquəb lo'o xoze'e ca'.*

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' porzə len jempl

³³ Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' zan ca' besə'əžag gan' zo'enə' porzə len jempl ca de'e quinga babzoja', bzejni'ine' beṇə' xte ga zelao gwse'ejni'ine'en.

³⁴ Bitobi bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque' sino porzə len jempl bzejni'ine' lega'aque'. Pero na' disipl che' ca' bzejni'ine' lega'aque' clar bi zejen to to jempl ca'.

Jeso'osən' bcueze' be' gualən' lao nisdə'onə'

³⁵ Na' le'e ža na'atezə do chxentg catə' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Elaḡuə'əcho yešlā'alə nisdə'onə'.

³⁶ Nach disipl che' ca' bosyo'ocua'ane' beṇə' ca' nitə'ənə' na' boso'ose'e barcon' gan' bayo'o Jeso'osən'. Nach yebaḡə barcon' gan' ža' beṇə' ca' jəsə'ənaon lega'aque'.

³⁷ Na' lao zda barcon' gwzolao gwyečj to be' gual lao nisdə'onə'. Na' barcon' gwyejən nil na'alə por ni che be'enə', na' chas chatə' nisən' xte gwzolao gwyož barcon' nisən'.

³⁸ Pero na' Jeso'osən' bachtase' xni'ate barcon' lao to lmad, tant chjəaque'ene'. Nach bosyo'osbane'ene' gwse'ene': —Maestr! ĵEbitobi chacdo' de'en bač chbiayi'ichon'?

³⁹ Nach Jeso'osən' gwyase' lao ne'e chas chatə' nisdə'onə', nach gwdilē' be'enə', na' bene' mendad len nisdə'onə' gože'en: —Bebe'eži.

Nach le'e besyə'əbe'ežite be'enə' len nisdə'onə'.

⁴⁰ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

⁴¹ Na' lega'aque' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' lježjga'aque': —Bitolja naquə bengə con to beṇəčzə, la' ĵnacxa gon to beṇəč par yebecžie' be' gualən' len nisdə'onə'?

5

To beṇə' Gadaran' yo'o yaze' de'e xio'

¹ Jeso'osən' na' disipl che' ca' besə'əžine' yešlā'alə nisdə'onə' gan' naquə laž beṇə' Gadara ca'.

² Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', beza' to beṇə' Gadaran' capsantən' jəšague' le'. Na' be'enə' yo'o yaz de'e xio' ca' yičjla'aždaogüe'enə'.

³ Bengə con gwzoe' do capsant. Na' notoch no goquə gwchej le' ni len do gual nic len gden.

⁴ Zan las boso'ocheje' ni'a ne'e ca' gden, pero syempr de'e xio' ca' gwso'onən ca' bzoxj btine' gdenṇə', na' notono goquə nabia' le'.

⁵ Do ža do yel gwde' do lao ya'a ca' na' do capsantən' bisye'e na' bene' cuine' zi' len yej.

⁶ Na' catə' ble'ine' zda Jeso'osən' zitə'alə na' gwsa'adoe' jəšague'ene' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən' be'elaogüe'ene'.

7 Nach de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždaogüe'enə' gosə'anen zizjo gosə'anən: —Partlə le', partlə neto' Jeso'os Xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. Diozən' naque' testigw cheto' chatə'əyoito' le' cui əgwchi' əgwsaco'o neto'.

8 Gosə'anən ca' chedə' Jeso'osən' bene' mendad gože' lega'aquən: —De'e xio' le'e yechoj yichjla'aždao' bengā.

9 Nach gož Jeso'osən' lega'aquən: —iBi lele?

Na' gosə'anən: —Legionṇə' leto' chedə' naquə zanto'.

10 Na' be'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' par cui əsele'e de'e xio' ca' fuerlə laž be'enə'.

11 Na' to ya'a de'e zo galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan.

12 Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin le' gwse'en: —Be'ešga latjə žjəyežo'oto' yichjla'aždao' coš ca'.

13 Nach Jeso'osən' be'e latjə. Na' besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədiṇsesəb le'e ya'anə' na' jesyə'əxopəb lo'o nisda'onə' na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'. Na' ca do chopā mil coš can' zjənaquə.

14 Na' beṇə' ca' chosə'əye' coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en besə'əžebchgüe' besə'acdoe' nach jəsyə'ədiṇjue'ine' beṇə' lao' syodan' na' beṇə' nitə' do yoba. Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquən'.

15 Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə', bachi'e nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogüe'enə', na' besə'əžebe' de'en goquən'.

16 Na' beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquən', gwse'e beṇə' ca' yelā' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' na' can' goquə len coš ca'.

17 Nach beṇə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'enə'.

18 Na' catə' Jeso'osən' beyo'e lo'o barcon' par yeze'e len disipl che' ca', ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le'.

19 Pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': —Beyej ližo' gan' ža' family chio' ca' na' jəyedixjue'iga'aque'ne' catec de'e mban' baben Xancho Diozən' len le', na' can' bacheyašə' cheži'ilaže'e le'.

20 Nach beza' be'enə' gwzolaogüe' jəyede' yoguə' syoda ca' gan' mbane Decapolisən' jəyēzenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'. Na' yogue'e besyə'əbanene'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' yeto no'olə beṇə' gwdan lao xadon che'enə'

21 Na' catə' beslaguə' Jeso'osən' len disipl che' ca' yešla'alə nisdə'onə' besyə'əchoje' lo'o barcon'. Na' besə'əžin beṇə' zan gan' nite'e cho'a nisdə'onə', na' besyə'əga'aṇe' na'azə.

22 Nach bžin to beṇə' le Jairo, naque' to beṇə' gwnabia' che yo'odao' che neto' beṇə' Izrael. Na' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'enə'.

23 Na' gotə'əyoichgüeine' le', gože'ene': —Xi'ina' no'olən' bachatbo'. Yo'ošga cano'obo' par nič yeyaquebo' na' par nič əbambo'.

24 Nach Jeso'osən' txen len disipl che' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'. Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe' lega'aque' xte boso'oči'ižojene'.

25 Na' entr beṇə' ca' len to no'olə beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a.

26 Na' babžaglaogüe' gwyeje' lao zan beṇə' güen rmech ca' na' babenditjei zgade xmechen' len lega'aque' na' notono goquə yeyon le'. Con byalə'əch yižgüe' che'enə'.

27 Na' no'olən' babenene' xtižə' Jeso'osən', na' bgüigue'e cožə' Jeso'osən' gan' zde' ladjo beṇə' ca' jəsə'ənao le' nach gwdane' xadoṇ che'enə'.

28 Bene' xbab lo'o yičhjala'aždaogüe'enə', gwne': —Šə con cana' xadoṇ che'enə', goyacczəda'.

29 Na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'enə' na' gocbe'ine' de que babeyaquene'.

30 Nach Jeso'osən' leczə gocbe'ine' de que babeyone' to beṇə' len yelə' guac che'enə', na' gwyečje' bgüie' beṇə' ca' zjəsə'ənao le', nach gože' lega'aque': —čNon' bagwdan xadoṇ chia'anə'?

31 Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Chle'ido' nitə' beṇə' zan nga, na' choso'oči'ižoje' le'. Na' nao': “čNon' gwdan nada'?”

32 Pero na' Jeso'osən' bgüie' yogue'e par nič le'ine' non' gwdan le'.

33 Na' no'olən' de'en gocbe'ine' babeyaquene' na' do chaž chžebze' bgüigue'e bzo xiben' lao Jeso'osən' par gože'ene' dolol can' bagoc che'.

34 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Xi'indaogua'a, babeyacdo' čhedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen na' Diozən' gone' par nič cuich gue'ido' yižgüen' nac ca'.

35 Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' besə'əžin beṇə' gwsa'ac liž Jairon' ben' naquə xa bi'i no'olən' jse'eže'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' čchio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

36 Pero Jeso'osən' bito bene' cas che de'enə' jež be'enə', con gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

37 Na' bito be' Jeso'osən' latjə əžja'acquəch beṇə' ca' len le', sino Bedən' len Jacobən' na' Juan beṇə' bišə' Jacob na'azən' ja'ac len le'.

38 Na' catə' besə'əžine' liž beṇə' gwnabian', Jeso'osən' ble'ine' de que beṇə' ca' ža' cha'ašilən' bachso'one' scaṇdl na' bachesə'əbežchgüe'.

39 Nach catə' gwyo'e cha'ašilən', gože' lega'aque': —¿Bixchen' bachonle scaṇdl na' chbežle? Bito nacho' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

40 Na' gosə'əzi'ichizə' beṇə' ca' ža'anə' le'. Nach Jeso'osən' bebeje' yoguə' beṇə' ca' ža'anə', na' gwche'e xaxna' bi'i guatən' na' beṇə' ca' zja'aclen le' na' gwso'e lo'o quartən' gan' debo'onə'.

41 Nach bexe'e na' bi'i no'olə' guat da'onə' na' bolgüize'ebo' gože'ebo': —Talita comi—, zeje dižə': "No'ol dao', əchnia' le', beyas."

42 Nach le'e beyaste bi'i no'ol daon' na' bedabo'. Nacho' bi'i šižin ize. Nach xaxna'abo'on len beṇə' ca' yelə' ža' lo'o quartən' besyə'əbanchgüeine'.

43 Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən', na' leczə' bene' mendad len xaxna'abo'on əso'ebo' de'e gaobo'.

6

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

1 Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' jəya'aque' Nasaret gan' gwcha'o Jeso'osən'.

2 Na' ža' dezcanzən' gwyeye' yo'odao' che' neto' beṇə' Izrael na' gwzolao' bsed əblo'ine' beṇə'. Na' beṇə' zan beṇə' ca' gwse'enene' xtiže'enə', besyə'əbanene' na' gwse'e ljuežjga'aque': —¿Nacxa goquən' neze bengə' yoguə' de'en chsed chlo'ine'en ža? ¿No bzejni'i le' de'en naquə' de'e si'innə'?, na' žnac chaquən' chone' miłagr?

3 Nombi'acho bengə'. Le'enə' carpinter xi'in Marian', na' beṇə' bišə' Jacob, na' Jwse, na' Jodas, na' Simon. Nach zane' ca' nitə' lažcho' nga.

Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž chega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e che'.

4 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'anə'əczə' beṇə' zan chso'e yelə' bala'aṇ che' beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', pero beṇə' gwlaž chega'aque' ca' na' family chega'aque' ca' na' beṇə' ca' nitə' ližga'aque' bito chso'e lega'aque' yelə' bala'aṇ.

5 Na' laogüe de'en cui gwse'ejle'e che' Jeso'osən', bito bene' zan miłagr Nasaretən' con de'e bene' bxoə' ne'enə' to' čhopə' beṇə' na' besyə'əyaquene'.

6 Na' bebane Jeso'osən' de'en cui gwse'ejle'e che'. Na' gwdechlə' gwyeye' len disipl che' ca' na' bzejni'ine' beṇə' ca' ža' yež' ca' de'en zjəchi' galə'əzə'.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsa'ədixjui'e xtiže'enə'

⁷ Jeso'osən' botobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par niçh əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' bsele'e chopə güejəga'aque' jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'.

⁸ Na' bene' mendad len lega'aque' bitobi əso'oxe'e tnezən', sino tozə garrot. Gože' lega'aque' de que bito cheyalə' əso'e bsod, ni yet, ni mech.

⁹ Be'e latjə yoso'oleje' šcue' yel, na' əsa'aze' tozə camis.

¹⁰ Na' ze'e sa'aque' catə' gože' lega'aque': —Catə' əžinle liž beṇə' yesyə'əbei yoso'ogüialao le'e, na'atezə sole na' na'atezə yesa'acle par žja'acle ga yoblə.

¹¹ Na' gatə'atezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic yoso'ozenague' chele, le'e yesa'ac latjən'. Na' catə' yesa'aclen', əgws'i'ins ni'alen' par yežib bišten' de'en gwžianṇə', niçh əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'elen'. Diozən' bene' par niçh byinj yi' na' sofr lao' syoda Sodomān' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodomān' na' Gomorran'.

¹² Nach gwsa'ac disipl ca' na' jəsə'ədixjui'e de que beṇəchən' cheyalə' yesyə'ədinjene' xtola'əga'aque'enə'.

¹³ Na' leczə besyə'əbeje' zan de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' boso'ošone' set lao cuerp che zan beṇə' ca' chsa'acšene na' gwso'one' par niçh besyə'əyaquene'.

Can' goquə got Juan ben' bchoa beṇə' nis

¹⁴ Na' Erodən' ben' chnabia' beṇə' Galilea ca' benene' dižə' ca naquə yoguə'əlol de'e güen de'en ben Jeso'osən', la' beṇə' zan gosə'ənezene' de'e ca' ben Jeso'osən'. Nach gwna Erodən': —Bengan' de'e Juannə' ben' bchoa beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə' guat ca', na' de'e na'anə' chac chone' milagr quinga.

¹⁵ Nach yebaḷə beṇə' gosə'əne': —Naque' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Nach yebaḷe' gosə'əne': —Naque' to profet ben' choe' xtižə' Diozən' can' gwso'on de'e profet beṇə' ca' gwnitə' cana'.

¹⁶ Pero catə' bene Erodən' xtižə' beṇə' ca' na' gwne': —Bengan' de'e Juannə' ben' bena' mendad gosə'əchogue' yene', na' na'a babebane' ladjo beṇə' guat ca'.

¹⁷⁻¹⁸ Quinga goquə got Juannə'. Erodən' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olə Lip biše'enə'. Na' Juannə' gože' Erodən': “Malən' beno' beca'o no'ol che beṇə' bišo'onə' par naque' xo'olo'.” Na' de'en gož Juannə' Erodən'

ca', de'e na'anə' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juannə' na' gosə'əgüe'ene' ližyan', na' bosə'očheje' ni'a ne'e ca' gden.

19 Erodiasən' gwlo'olaž'e'e Juannə' por ni che de'en gože' Erodən' ca', na' gone'ene' gote'ene', pero bito goquə.

20 Erodən' gocbe'ine' de que Juannə' zdacze' licha na' de que naque' to beṇə' güen. De'e na'anə' bžeb Erodən' gone' mendad so'ote' Juannə' na' de'e na'anə' bito be' Erodən' latjə bi gone no'olən' Juannə'. Na' la'anə'əczə bitotec gwyejni'i Erodən' bi de'en gwna Juannə', bebeine' bzenague' xtiže'enə'.

21 Pero na' gotə' to latjə par got Erodiasən' Juannə'. Catə'an gwye'i Erodən' iz, bene' to lni par beṇə' gwnabia' che' ca', na' par beṇə' gwnabia' che soldad ca', na' par beṇə' blao ca' nitə' Galilean' gan' chnabi'enə'.

22 Bi'i no'ol che Erodiasən' gwyo'obo' lo'o quart gan' chsa'o beṇə' ca' na' bya'abo'. Na' lechguale bebei Erodən' na' len beṇə' ca' chsa'olen le' txen can' bya'abo'. Nach Rei Erodən' gože'ebo': —Gwṇab bitə'ətezə de'en che'endo' na' gonə'an.

23 Na' bene' lyebe len lebo' bzoe' jorament de que əgwnežjue'ebo' bitə'ətezə de'e əṇabebo' le' la'anə'əczə šə gašjə ṇasyon gan' chnabi'enə'.

24 Nach bechojbo' na' gožbo' xna'abo'onə': —čBin' əṇabda'ane' gonə'?

Nach xna'abo'onə' gože'ebo': —Gwṇabene' gonə' le' yichj Juannə' ben' bchoa beṇə' nis.

25 Nach le'e beyo'oseste bi'i no'olən' gan' chaolen rein' beṇə' ca' yela', na' gožbo' rein': —Beṇ nada' ṇa'atec ṇa'a yichj Juannə' ben' bchoa beṇə' nis bžian to lao plat.

26 Nach rein' gwzochgüe' trist catə' beyož gož bi'i no'olən' le' ca', pero na' bachlə bzoe' jorament len lebo' lao beṇə' ca' zjənaquə combidən'. De'e na'anə' benšaze' can' gwṇabe bi'i no'olən' le'.

27 Nach le'e bente rein' mendad šej to soldad žjəčhogue' zelao yen Juannə' na' əgwži'e yichje'enə' to lao plat.

28 Nach gwyej soldadən' ližya gan' de Juannə' jəčhogue' yene'enə' na' bži'en to lao plat. Nach beyoxe'en jəyenežjue'en bi'i no'olən', na' bi'i no'olən' bnežjwbo'on xna'abo'on.

29 Catə' gwse'ene disipl che de'e Juannə' de'en goquən', jəsyə'əxi'e cuerp che'enə' na' jəsə'əcuəše'en.

Jeso'osən' bguaogüe' gueya' mil beṇə' byo

30 Na' catə' besyə'əžin disipl che Jeso'osən' gan' zoe'enə' gwso'elene'ene' dižə' can' jse'ene'enə', na' can' jəsə'ədixjui'e can' na Diozən'.

31 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e da, šejcho to latjə ga cui no ṇla' žjencho šlož dezcanz.

Gwne' ca' chedə' beṇə' zan chsa'aš gan' nite'enə', na' cui goquə latjə par gao Jeso'osən' len disipl che' ca'.

32 Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' gwso'e to lo'o barcw na' gosə'əlague'e nisda'onə' par besə'əžine' to latjə ga cui no nla'.

33 Pero beṇə' zan besə'əle'ine' lega'aque' catə'an gwsa'aque', na' besyə'əyombi'e Jeso'osən'. Nach gwsa'acdo beṇə' ca' ža' yoguə' yež ca' zjəchi' galə'əzə əzja'aque' zaquə' galən' əžin Jeso'osən' len disipl che' ca' na' byobəch besə'əžine' cle ca' Jeso'osən' len disipl che' ca'.

34 Na' catə' besə'əžine' cho'a nisda'onə' Jeso'osən' ble'ine' beṇə' zan ca' na' beyašə'əlaže'e lega'aque', chedə' gocbe'ine' de que zjənaque' ca xilə' ca' bian' cui no xane de. Na' Jeso'osən' bzejni'ine' lega'aque' de'e zan.

35 Na' catə' bachexjw ž'e'enə' gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogü'e'enə' na' gwse'ene': —Bachal nā'a na' zocho to latjə ga cui no nla'.

36 Bitobi de che beṇə' quinga par əse'ej əsa'ogüe'. Bzeišgueiga'aque'ne' dižə' nič žjəya'aque' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə par nič žjəsə'əxi'e de'e se'ej əsa'ogüe'.

37 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —¿Eche'endo' šejcho žjəxi'icho tmil pes yetxtilən' par əgwnežjwchon əsa'o beṇə' quinga?

38 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Balə yetxtil chechon' de? Le'e güiašč.

Na' catə' gosə'ənezene', gwse'ene': —Gueyə' yetxtil na' chopə beḷ ya'a.

39 Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beṇə' zan ca' lao yixye daquə'anə', xonj güeje'.

40 Na' besə'ədobə to gueyoa güeje' na' šiyon güeje' gosə'əbi'e lao daquə'anə'.

41 Na' Jeso'osən' gwxi'e yetxtil ca' gueyə' na' beḷ ya'a ca' chopə, na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzoxje' yetxtilən'. Na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beṇə' ca'. Leczə ca' bene' len beḷ ya'a ca' chopə, na' gwso'e che yoguə' beṇə' ca'.

42 Yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca' gwse'eljene'.

43 Na' pedas yetxtil ca' na' beḷ ya'anə' besyə'əga'an bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquən šižin žomə.

44 Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' na' beḷ ya'anə' zjənaquə gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e lao nisda'onə'

45 Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyə'əbialaogüe' yesyə'əlague'e yešlala

nisda'onə' par yesyə'əžine' Betsaidan', žlac ne'e bega'an le' bzeine' beṇə' zan ca' dižə'.

46 Na' catə' beyož bzei Jeso'osən' beṇə' ca' dižə', gwloe' to lao ya'a par jene' orasyon.

47 Na' catə' gol, barcon' gan' zesya'əyo'o disipl che' ca' bazdan gwcholte nisda'onə', na' yetozə Jeso'osən' bega'anə' lao ya'anə'.

48 Na' ble'ine' de que naquən zdebə par yesə'əžiguə'əche' barcon' chedə' chechj be'enə' clelə. Na' do šbaḷ beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tiao nisda'onə' na' gwyeje' galən' zja'ac disipl che' ca'. Na' bene' ze te yešla'alə galən' zja'aque'.

49 Pero na' catə' besə'əle'ine' le' zde' lao nisda'onə' gwsa'aque' de que naque' to beṇə' guat, na' gwso'osye'e.

50 Yogue'e besə'əle'ine' le' na' besə'əžebchgüe'. Pero na' le'e bolgüižte' lega'aque' na' gože': —Leyebei, nada'anə'. Bito žeble.

51 Nach beyo'e lo'o barcw chega'aque'enə' na' le'e gwlezte be'enə'. Na' lechguale besyə'əbanene',

52 la' bito gwsa'acbe'ine' non' naquə Jeso'osən' la'anə'aczə bguaogüe' beṇə' zan ca' len gueyə'əzə yetxtilən' chedə' nežjənchol yichjla'aždaoga'aque'enə'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' chsa'acšene beṇə' nitə' Genesaretən'

53 Na' catə' beyož besyə'əlague'e nisda'onə', besə'əžine' gan' mbane Genesaretən'. Na' besə'əchoje' barcon' na' bosə'očheje'en cho'a nisda'onə'.

54 Na' ze'e besyə'əchoje' barcon' catə'aczlə besyə'əyombia' beṇə' ca' ža' Genesaretən' Jeso'osən'.

55 Na' gwsa'ašdoe' yoguə' yež ca' zjəchi' doxen gan' mbane Genesaretən', na' gosə'əche'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene zjəxoateze' lao xcamga'aque'enə' par jso'ene' gan' gwse'enene' rson zo Jeso'osən'.

56 Na' gatə'atezə gwyej Jeso'osən' šə lao' syoda, o šə lao' yež ca', con bosə'onite'e beṇə' ca' chsa'acšene do cho'a nezən' na' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' šə güe'e latjə yesə'əgane' lačga lox xadoṇ che'enə'. Na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əgan len besyə'əyaquene'.

7

De'e mal de'en chchoj yichjla'ažda'ochon' chonən manch la'ažda'ochon'

1 Baḷə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwsa'aque' Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'.

2 Na' catə' besə'əle'ine' de que baḷə disipl che Jeso'osən' bito bosyo'one'e zan las ze'e sa'ogüe', na' gwsa'ogüe' xya contr disipl ca' lao Jeso'osən'.

³ Ca naquə costombr che yoguə' neto' beṇə' Izrael na' mazəchlə che beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' leczə zjənaquə beṇə' gwlaž cheto', bito chsa'ogüe' šə cuiṇə' yosyo'one'e zan las, la' can' naquə costombr de'en gosə'anao de'e xaxta'oto' ca'.

⁴ Catə' chja'aque' gan' chac ya'anə' na' catə' chesyə'əžine' ližga'aque' bito chsa'ogüe' xte catə'əch bagwsa'a gosə'ayib cuinga'aque'. Na' dech de'e zan costombr de'e chəsə'anaogüe' ca de'en chso'one' xi'ilažə' tas plat chega'aque' ca' na' yesə' de ya, na' no mes chega'aque' segon can' na costombr golən'.

⁵ De'e na'anə' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwse'e Jeso'osən': — ĵBixchen' disipl chio' ca' bito chesə'anaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ocho ca' chio'o? ĵBixchen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': — Naquən de'e li can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' che le'e beṇə' goxoayag. Bzoje'en nan:

Beṇə' Izrael ca' chəsə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogüe'e pero lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' chesə'əgue'ine' nada'.

⁷ Bitobi zejen de'en chəsə'əne' chso'elaogüe'e nada', chedə' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇə' costombr de'en gwsa'aljlažə' beṇəchən'.

⁸ Le'e chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle na' con naozechle costombr golə de'en əbxə beṇəchən', ca de'en chi'ichgua yichjle cheyible no yesə' na' no tas plat chele zan las ze'e gwchinlen na' chi'ichgua yichjle gonle de'e zan de'e zjənac ca'.

⁹ Na' goze'e Jeso'osən' lega'aque': — ĵEchaquele güenchguan' chonle chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle parzə nich naole costombr chelen'?

¹⁰ Le'e nale de que chzenagle che de'en bzoj de'e Moizezən'. De'e Moizezən' bzoje' can' gož Diozən' le', nan: “Le'e gwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.” Na' leczə bzoje': “Notə'ətezle šə chžia chnitə'əle xaxna'ale cheyalə' gatle.”

¹¹ Pero na' le'e nale de que notə'ətezə beṇə' guac ye'e xaxne'enə': “Bitoch gaquəlena' le'e chedə' yoguə' mech o bien de'en naquə gonə' par gaquəlena' le'e naquən Corban” (zeje dižə' naquən che Diozən').

¹² Na' šə ca' ye'e xaxna' be'enə', le'e natele de que bitoch cheyalə' gaquəlene' xaxne'enə'.

¹³ Na' de'en naozechle costombr golə chele de'en nale naquə de'e žialəoch, bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaque'e. Na' de'e zan de'e zjənaquə ca de'e quinga chonle.

¹⁴ Nach Jeso'osən' bolgüiže' beṇə' ca' zjənžaguən' par gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': — Yoguə'əle le'e gwzenag de'en nga əṇia' le'e nich šejni'ilen.

15 Bito nacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'aždaochon'. De'e mal de'en chchoj yichjla'ažda'olen' lennə' chonən manch la'ažda'olen'.

16 Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

17 Catə' beza' Jeso'osən' gan' nitə' beṇə' ca' na' beyo'e liže'enə' disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zejen jemplən'.

18 Nach gože' lega'aque': —ǂElezə lenle bito chejni'ile de que de'en che'ej chaochon' bito gaquə gonən manch la'ažda'ochon'?

19 De'en che'ej chaochon' bito cho'on yichjla'ažda'ochon' sino que chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden.

(Can' gwne' blo'e de que yoguə' yelə' guaon' zjənaquən güen par gaochon.)

20 Na' gwne': —De'en chchoj yichjla'ažda'olen' lennə' chonən manch la'ažda'olen'.

21 Na' lo'o yichjla'aždao' beṇəch na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan yesə'əgo'o xtoga'aque' na' yesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par yesyə'əzolene' beṇə' yoblə, na' ca de'en nan so'ote' beṇə'.

22 Na' leczə lo'o yichjla'aždao' beṇəch na'anə' chchoj xbab mal de'en nan yesə'əbanga'aque' bi de'e de che beṇə', na' yesə'əzelaže'e bi de'e de che beṇə', na' so'one' de'e mal, na' yesə'əxoayague' beṇə', na' so'onlene' cuerp chega'aque'enə' de'en naquə de'e yelə' zto', na' sa'acxi'i ljuežjga'aque', na' yoso'ožia yoso'onite'e ljuežjga'aque', na' sa'alaze'e na' nan so'one' de'en cui zaque'e.

23 Yoguə' de'e mal ca' de'en zjənac ca' chchojən yichjla'aždao' beṇə', na' chac manch la'ažda'oga'aque'enə'.

To no'olə cui naque' beṇə' Izrael chonlilaže'e Jeso'osən'

24 Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' gwso'e to lo'o yo'o na' bito gone'e Jeso'osən' no əneze gan' nite'enə', pero bia'aczə bito goquə yesə'əcuasə' cuinga'aque'.

25-26 Na' zo to no'olə Sirofenisia beṇə' chšil dižə' griego na' zo to bi'i no'ol che' yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'onə'. Na' lgüegwzə bene no'olən' rson gan' zo Jeso'osən', na' gwyeje' bzo xibe' lao Jeso'osən'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən' yebeje' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' xi'ine' no'olən'.

27 Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Cheyalə' güe'echo latjə zgua'atec əsa'o bi'i checho ca' na' techlə əgguaο xico'ochon', chedə' bito naquən güen yeca'acho yelə' guao che xi'inchon' na' əgwnežjwchon gao xico'ochon'.

28 Na' gocbe'i no'olən' bsaquə'əlebe Jeso'osən' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczədon' Xana'. Pero xico'ocho ca' bian' nitə' xan mesən' guaquə əsa'ob pedas yelə' guaon' de'en choso'osan xi'incho ca' lao yon'.

²⁹ Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə, güenchgwan' bagwnao'. Guaquə yeyejo' ližo'. Babechoj de'e xio' de'en gwyo'o gwyaz yichjla'aždao' xi'ino'onə'.

³⁰ Na' catə' bežin no'olən' liže'enə', xi'ine'enə' debo' lao xcambo'onə' na' babechoj de'e xio'onə' gwyo'o gwyaz yichjla'ažda'obo'onə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' ncuež nague' na' leczə bito goquə əne' binlo

³¹ Gwde na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' latjən' gan' mbane Tiro na' besyə'ədie' gan' mbane Sidonṇə' na' yež ca' zjəchi' gan' mbane Decapolis par besyə'əžine' nisdao' Galilean'.

³² Na' galə'əzə nisda'onə' besyə'əžague' beṇə' ca' zjənche'e to beṇə' cuež na' leczə bito goquə əne' binlo, na' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' əxoə ne'enə' be'enə' par nič yeyaquene'.

³³ Jeso'osən' gwche'ene' partlə gan' cui no beṇə' nitə' na' bzeb xbene'enə' lo'o nag be'enə' chopə la'a, na' btop xene'enə' xbene'enə' nach gwdane' ložə' be'enə'.

³⁴ Nach Jeso'osən' bgüie' yobalə, na' gwcua'alaže'e gwne': —jEfata! —zeje dižə' “jByaljo!”.

³⁵ Nach byaljo nag be'enə', na' leczə lože'enə' beyaquen, na' goc gwne' binlo.

³⁶ Na' Jeso'osən' bene' mendad len beṇə' ca' cui so'e dižə' che de'en babene', pero mazəchlə gwso'one' gwso'e dižə' chei.

³⁷ Na' lechgualə besyə'əbane beṇə' ca' na' gwse'e ljuežjga'aque': —Chac chone' yoguə'əloj na' yoguə' de'en chone' chone'en binlo. Chone' par nič chesyə'əyene beṇə' cuež ca' na' par nič chesyə'əne beṇə' mod ca'.

8

Jeso'osən' bguaogüe' tapa mil beṇə'

¹ Na' goquən' besə'əžag beṇə' zan gan' zo Jeso'osən', na' bito bi de chega'aque' par əsa'ogüe'. Nach Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque':

² —Lechgualə cheyašə'ada' beṇə' quinga. Bagoc šonə ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e əsa'ogüe'.

³ Šə yosa'aga'aca'ane' sin cui bi əgwnežjua' əsa'ogüe', gosyə'əcholene' tnezən', la' balə' za'aque' zitə'.

⁴ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui nono nla'. ĵGaxa əželecho de'e əsa'o yoguə' beṇə' zan quingan'?

⁵ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —ĵBalə yetxtil chechon' de? Nach gwse'ene': —Gažən.

⁶ Nach Jeso'osən' bene' mendad yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'. Na' bexe'e yetxtil dao' ca' gažə na' be'e yelə' choxcwlen che

Diozən'. Nach bzoꝁje'en bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che yoguə beṇə' ca'.

⁷ Na' leꝥzə de to chopə beḷ ya'a dao', na' Jeso'osən' be'e yelə' choꝁcwlen che Diozən' por lega'aguəb, nach bene' mendad len disipl che' ca' əso'e che che beṇə' ca'.

⁸ Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'anṇə' bosyo'otobə disipl ca' len, na' gwsa'aguən gažə žomə.

⁹ Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' len beḷ ya'anə' zjənaquə do tapa mile'. Gwde na' bosa' Jeso'osən' lega'aque'.

¹⁰ Nach le' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Dalmanota.

Beṇə' fariseo ca' gosəṇabene' Jeso'osən' gone' to de'e yesə'ələ'ine' le'e yoban'

¹¹ Na' besə'əžin balə beṇə' fariseo gan' zo Jeso'osən' na' gwzolaogwsa'acyože'ene'. Na' gosəṇabene' le' gone' to miḷagr de'e yesə'ələ'ine' le'e yoban' gwsa'aque'ne' šə cui gaquə gone'enṇə'.

¹² Jeso'osən' gwcua'alaze'e na' gože' lega'aque': —Le'e mbanle na'a chṇable gona' to de'e le'ile le'e yoban' par nič ṇezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero de'e li chnia', le'e, bitobi bi gona' de'e le'ile le'e yoban'.

¹³ Na' beyož gwna Jeso'osən' ca' beze'e len disipl che' ca' gan' nitə' beṇə' ca', na' besyə'əyo'e lo'o barcon' na' besyə'əlague'e yešl'alə nisdə'onə'.

De'en chsed chlo'i beṇə' fariseo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

¹⁴ Na' disipl che' ca' gwsa'ache'ine' de que gwsa'anlaže'e əso'oxe'e yetxtil de'en əsa'ogüe'. Toga yetxtilən' de chega'aque' lo'o barcon'.

¹⁵ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' gože': —Legapə cuidad len xna' cuazi che beṇə' fariseo ca' na' che beṇə' ca' chso'on txen len Erodən'.

¹⁶ Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse'ljuežjga'aque': —Gwne' ca' chedə' gonlažə'əcho gua'acho yetxtilən'.

¹⁷ Jeso'osən' gočbe'ine' can' gwse'e ljuežjga'aque', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbab che yetxtilən' de'en gonlažə'əlen'? ¿Ecabiṇə' šejni'ile bi zeje de'en gwnia' le'e? ¿əna' bito chonle xbab chei? ¿Ebia'aczə ne'e nčhoḷ yičhja'ažda'olen'?

¹⁸ ¿Ebito chle'ile de'en chona'? na' ¿əbito chenele de'en chzejni'ida' le'e? ¿Ebito za'alaze'əle miḷagr de'en babena'?

¹⁹ Catəṇ bguaogua' gueya'a mil beṇə' byo len gueyə'əzə yetxtil dao' ¿balə žomə pedas yetxtilən' botoble de'en besyə'əga'an'?

Nach gwse'ene': —Šižin žomən'.

20 Na' gozna Jeso'osən': —Catə' bguaogua' tapa mil beṇə' byo len gažə yetxtil ĵbalə žomə pedas yetxtil ca' botoble de'en besyə'əga'an?

Nach gwse'ene': —Gažə žomən.

21 Nach gože' lega'aque': —ĵEbia'aczə bitoṇə' šejni'ile bi zejen de'en gwnia' le'e?

Jeso'osən' beyone' jelao to beṇə' lĉhol'yež de'en nzi' Betsaida

22 Gwde de'e ca' besə'əžine' Betsaidan'. Na' beṇə' Betsaida ca' jso'e to beṇə' lĉhol' lao Jeso'osən', na' gwsa'atə'əyoine' le' cane'ene' par niĉ' yele'ine'.

23 Na' Jeso'osən' beṅe'e na' be'enə' na' gwĉhe'ene' fuerlə yežən' na' gwdeb xene'enə' jlao be'enə' nach gwdane'ene'. Nach gwnabene' le' šə' bachac le'ine' latə'.

24 Beṇə' lĉholən' bgüie' na' gože' Jeso'osən': —Chle'ida' beṇə' can' chle'icho yag ca', pero chesə'əde'.

25 Nach Jeso'osən' gwdane' jlao be'enə' de'e yoblə, nach be'enə' bgüiayan'e, na' beyaque jelaogüe'enə' na' bele'ine' binlo.

26 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito šejo' lao' yežən', na' nic no yo'o can' babena' len le'.

Na' bose'ene' beyej liže'enə'.

Bedən' gwne' ĉhe Jeso'osən' de que Diozən' bsele'ene' par gaquəlene' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' nasyon ĉhe'enə'

27 Na' Jeso'osən' len disipl ĉhe' ca' gwsa'aque' ja'aque' yež ca' de'en zjəchi' gan' mbane Sesarea de Filipino. Na' lao zja'aque' tnezən' Jeso'osən' gože' disipl ĉhe' ca': —ĵBi chesə'əna beṇə', non' naca' nada'?

28 Nach gwse'ene': —Baļe' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bĉhoa beṇə' nis. Na' yebaļe' chesə'əne' de que naco' profet Liaz ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebaļe' chesə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' leczə be' xtižə' Diozən' cana'.

29 Nach gože' lega'aque': —ĵĈhexa le'e? ĵbi nale non' naca' nada'?

Nach Bedən' gože'ene': —Le' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' neto' bagwleje' par naquəto' nasyon ĉhe'enə'.

30 Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇə' ca' zjənaquə nasyon ĉhe'enə'.

Jeso'osən' gwduxjue'ine' disipl ĉhe' ca' de que gate'

31 Nach gwzolaο Jeso'osən' bsd blo'ine' disipl ĉhe' ca'. Na' bzenene' lega'aque' de que de'e zan cheyalə' ĉhi' saquə' le' naque' ben' bseļə' Diozən' golje' beṇəĉh. Na' gwne' de que beṇə' golə beṇə' blao ĉhe nasyon Izrael ĉheton' na' beṇə' gwnabia' ĉhe bĉoz ĉeto' ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' bito se'ejle'e ĉhe'. Nach gože' disipl

che' ca' de que beṇə' blao ca' so'ote'ene', pero na' yeyon̄ ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

³² Yoguə' de'e ca' gož Jeso'osən' disipl che' ca' clar. Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' lata' dao' ca'alə par gwdilē'ene'.

³³ Pero na' Jeso'osən' gwyechje' na' bgüie' disipl che' ca' na' gwdilē' Bedən', gože' gwxiye'enə' de'en chnabia' yichjla'aždao' Bedən': —Gwčhi'izə' ca'alə Satanás.

Nach gože' Bedən': —Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

³⁴ Nach Jeso'osən' goze'e disipl che' ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjanžaguən' gože': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia', cheyalə' əchojyichje de'en chene'ele gon cuinle par nič gonle con can' chene'e Diozən', na' bitobi gaquele che de'en chi' saquə'əle la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia'.

³⁵ Na' notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par nič cui chi' saque'e o par nič cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlāžə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' chedə' chonlilaže'e nada' na' chedə' chejle'e dižə' güen dižə' cobə chia'anə', be'enan' əbane' zejlicane.

³⁶ Bitobi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane.

³⁷ La' bitə'ətezə de'e gatə' che' bito gaquəlenən le' par nič cui cuiayi'e zejlicane.

³⁸ Notə'ətezle šə cheto'ile chia' na' che xtiža'anə' lao beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Yeto'ida' chele catə'an yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' nchi'a angl chia' ca'.

9

¹ Nach goze'e Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e de que ballə cabinə' gatle catə'an le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' guac xen che'enə' par nabi'e beṇəchən'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

² Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwche'e Bedən' len Jacobən' len Juannə', con lega'acze' ja'aque' to lao ya'a sibə. Na' lao nite'e lao ya'anə' besə'əle'ine' beža' can' goquə Jeso'osən'.

³ Na' xalane'enə' goctitən na' beyaquən šyiš xilə' juisy. Beyaquən šyiš xilə' juisyəch cle ca' che notə'ətezəchlə beṇə' chac chib lachə' yežlyo nga.

⁴ Na' besə'əle'ine' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' na' leczə besə'əle'ine' de'e Moisezən' chso'elene' Jeso'osən' dižə'.

⁵ Nach gož Bedən' Jeso'osən': —Xanto', güenchgua zocho nga na'a. ¿Egüe'endo' gonto' šonə ranš?, ton par le', na' ton par Moizezən' na' yeton par Liazən'.

⁶ Gože'ene' ca' čhedə' bito bene' xbab čhe de'en gože' tant besə'əžebe'.

⁷ Nach betj to bejw bcuašə'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozən': —Benga Xi'ina' ben' chacchgüeida' čhei. Čhe le'enə' le'e gwzenag.

⁸ Na' choso'ogüiate' ca' catə'əczla con cuich no no besə'əle'ine' sino yetozə Jeso'osən'.

⁹ Na' gwde na' lao chesyə'əyetje' ya'anə', Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' cui no no əso'elene' dižə' čhe de'en babesə'əle'ine'enə' xte catə'əch so'ot beṇə' ca' Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' golje' beṇač na' yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

¹⁰ De'e na'anə' bito bi dižə' gwso'elene' yeziquə'əchlə beṇə'. Pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen xtižə' Jeso'osən' de'en gwne' yebane' ladjo beṇə' guat ca' na' gosə'əṇabe' lježjga'aque' bi zejennə'.

¹¹ Nach gwse'e Jeso'osən': —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liazən' ben' gwzo cana' cheyalə' yide' lao yežlyo nga de'e yoblə antslə ze'e yidə ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon čechon'. ¿Bixčhen' chesə'əne' ca' ža?

¹² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə can' chesə'əne' de que profet Liazən' ben' gwzo cana' leteque' yide' de'e yoblə par yeyone' yoguə'əloł de'en cheyalə' yeyac. Na' leczə ca' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que ben' əselə' Diozən' galje' beṇač na' de'e zan de'e čhi' saque'e. Beṇačən' so'onene' le' ca'aczə to beṇə' cui bi bi zaque'e.

¹³ Pero na' əchnia' le'e de que babidə ben' bedəyən can' ben Liazən' na' beṇə' Izrael gwlaž čecho ca' gwso'onene' le' con ca gwse'enene' can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə.

Beyon Jeso'osən' to bi'yo' yaz de'e xio'

¹⁴ Na' catə' besyə'əžine' gan' besyə'əga'an disipl ca' yela', besə'əle'ine' beṇə' zan, zjənyečje' disipl ca'. Na' leczə nitə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' čhsa'acyože' disipl čhe Jeso'osən'.

¹⁵ Nach catə' besə'əle'i yoguə' beṇə' ca' nžaguən' Jeso'osən' besyə'əbanchgüeine'. Nach gwsa'acdoe' jəsə'əšague'ene' na' gwso'olgüiže'ene'.

¹⁶ Nach Jeso'osən' gože' disipl čhe' ca': —¿Bi dižə'an cho'elenle beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'?

¹⁷ Nach entr beṇə' ca' zjənžaguən' toe' gože'ene': —Xana', nčhi'a xi'ina' nga. Yo'o yaz de'e xio'on yičjla'ažda'obo'onə' na' chonən par nič nacbo' mod.

18 Na' gatə'ətezə zobə' catə' ch̄nizən lebo' ch̄chixən lebo' lao yon', na' chla' b̄žin' cho'abo'onə', na' chaoyejə leybo'on na' chatbo' šlat. Bagotə'əyoida' disipl ch̄io' ca' par niçh yesyə'əbeje' de'e x̄i'onə' yo'o yaz yich̄jla'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

19 Nach gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža'anə': —Le'e nitə'əle nga, ĵbixchexan' cui chejle'ele ch̄ia'? Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. ĵBatxan' šejle'ele ch̄ia'?

Nach gože' x̄a bida'onə': —Doa' xi'inə' nga.

20 Na' catə' zjso'ebo' lao Jeso'osən', ble'i de'e x̄io'onə' Jeso'osən' na' b̄nizən bida'onə', na' benən par niçh lechguale gwyazbo' šonṇə', na' b̄chix̄ b̄tolən lebo' lao yon', xte bla' b̄žin' cho'abo'onə'.

21 Nach Jeso'osən' gože' x̄abo'onə': —ĵŠna bagoc chacbo' ca'?

Nach x̄abo'onə' gože' Jeso'osən': —Dezd bida'otebo'.

22 Zan las ben de'e x̄i'onə' par jechazbo' do lao yi' na' b̄xopən lebo' do lo'o nis par gatbo'. Šə bi de'e guac gono' par gaquəleno' neto', beyašə'əlažə'əšguei neto'.

23 Jeso'osən' gože'ene': —Šə chejli'o ch̄ia', goyona'abo', la' chac chona' bitə'ətezə, con šə chejli'o ch̄ia'.

24 Nach x̄abo'onə' le'e gožte' Jeso'osən': —Chejli'a ch̄io'. Goclenšga nada' par niçh šejle'echa' ch̄io'.

25 Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachesə'əžag beṇə' zan, nach gwdile' de'e x̄io'onə', gože'en: —De'e x̄io', chono' par niçh bi'i nga nacbo' mod na' ncuežbo'. Chona' mendad yechojo' yich̄jla'aždao' bi'i nga na' cuataçh yeyo'o yeyazo' de'e yoblə.

26 Nach de'e x̄io'on bgosya'an lebo' na' benən par niçh lechguale fuert gwyazbo' šonṇə' de'e yoblə nach bechojən lebo' na' bocua'anən lebo' ca'aczə to bi'i guat. Na' beṇə' zan gosə'əne' de que gotbo'onə'.

27 Pero na' Jeso'osən' beṇə'e na'abo'onə' par bezoža'abo'.

28 Nach Jeso'osən' gwyo'e to lo'o yo'o na' disipl che' ca' gosə'əbigue'e gan' zo toze', na' gwse'ene': —ĵBixchexaczan' cui goquə yebejto' de'e x̄i'onə' ža?

29 Nach gože' lega'aque': —Par niçh gaquə yebeje' de'e x̄io' ca' de'en zjənaquə ca de'en bebeja' yich̄jla'aždao' bi'i nga, cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole niçh gontezə gonle orasyon.

De'e yoblə gwdixjue'e Jeso'osən' de que gate'

30 Na' catə' besa'aque' latjən' besyə'ədie' gan' mbane Galilean', pero Jeso'osən' bito gone'ene' yesə'əneze beṇə' gan' zoe'.

31 Con disipl che' ca'azə əbsed əblo'ine'. Na' gože' lega'aque' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəçh. Na' gaque' lao na' beṇə' na' so'ote'ene', nach yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

32 Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' na' besə'əžebe' par yesə'əṇabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'enə'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquə blaoch

33 Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' liž Jeso'osən' de'en zo Capernaunnə', na' lao bazjanite'e liže'enə' gože' lega'aque': — ĵBi porən' chacyožle tnezən'?

34 Nach disipl che' ca' bito bosyo'oži'e xtiže'enə', chedə' gwsa'aquene' zto' de'en gwsa'acyože' entr lega'aque' noe' naquə blaoch.

35 Gocbe'i Jeso'osən' xbab chega'aque'enə' na' gwchi'e na' goxe' disipl che' ca' par gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': — Notə'ətezle šə chene'ele gacle beṇə' blaoch, cheyalə' gonle xbab che cuinle de que bitobi zaquə'əle, na' cheyalə' gaquəlen ljuežjle ca to mos.

36 Nach goxe' to bidao' na' bzeche'ebo' laoga'aque'enə' nach gwlene'ebo', gože' lega'aque':

37 — Šə chonle güen len bidao' nga o notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquēle chia', choncze güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', leczə choncze güen len Diozən' ben' bselə' nada'.

Ben' cui chon contr chio'o txenczən' chone' len chio'o

38 Nach Juannə' gože'ene': — Maestr, babežagto' to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' na' bžonto' gone' ca' chedə' bito chone' txen len chio'o.

39 Nach Jeso'osən' gože'ene': — Bito gwžonle gone' ca', chedə' notə'ətezə beṇə' cho'e la'anə' par gone' to milagr, bito gaquə bi əne' contr nada'.

40 Šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o.

41 Na' notə'ətezə beṇə' gaquəlen le'e laogüe de'en naole nada' la'anə' tbaszə nis gone' ye'ejle, be'enə' gon ca' de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə' yežine' yoban'.

Bito cheyalə' goncho ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e mal

42 Probchguazə ben' gon par nič əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'aṇə'əczə ben' əxopən' cuitec bi zaquē'e par len beṇəchən'. Nca'alə xneze žalə' yoso'ocheje' yen ben' chon ca' to yej yišə' na' žjesə'əzale'ene' lo'o nisda'onə' par gate' cle ca soe' gone' ca əxopəch beṇə' so'one' de'e malən'.

43 Šə de'en chonle len na'alənə' chonən' par nič əxople gonle de'e malən', güenchlə žalə' əchog na'alən' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyl.

44 Zejl̄icanē yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabil̄ən' chedə' cuat yol yi'inə'.

45 Na' šə de'en chonle len ni'alēnə' chonən par niḥ əxople gonle de'e malən', güenclə žalə' əchog ni'alēn' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze yežinle lao Diozən' nacle beṇə' coj na' əbanle zejl̄icanē cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabil̄ən' de'en cui chyol.

46 Zejl̄icanēn' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabil̄ən' chedə' cuat yol yi'inə'.

47 Na' šə de'en chle'ile len jelaolen' chonən par niḥ əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lchōl yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e na' əbanle zejl̄icanē, cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabil̄ən'.

48 Zejl̄icanēn' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabil̄ən' chedə' cuat yol yi'inə'.

49 Bxoz ca' chso'ose' zedə' lao xpelə' bia ca' choso'ozeye' chso'elaogüe'e Diozən' par niḥ belə'an chaquən xi'ilažə'. Na' de'en chsi' Diozən' xneze chyī' chzaquə'əcho, chone' ca' par niḥ chaquəch yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə'.

50 Nezecho de que zedə' naquən güen na' chonən par niḥ cui chbiayi' yid belə'an, pero šə zedə'an bitoch bi zxi' naquən, bitoch bi zaquə'an na' bito gaquə goncho ca yeyaquən zxi' de'e yoblə. Na' par niḥ gacle ca zedə' de'en naquə zxi' cheyalə' gacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə', na' so cuezle binlo len ljuežjle.

10

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə'yoblə

1 Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' ja'aque' yež ca' zjəchi' gan' mbane Jodean' na' yež ca' zjəchi' yešla'alə yao Jordannə'. Na' besə'əžag beṇə' zan gan' zoe'enə', na' de'e yoblə bzejni'ine' lega'aque' con can' chzejni'iczene' lega'aque'.

2 Nach balə beṇə' fariseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par niḥ yesə'əbejene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le', na' gosə'əṇabene' le' šə de lsens par beṇə' nšagna' yele'e xo'ole'.

3 Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Naquən' nyoj lei de'en bzoj de'e Moizezən'? ¿Bin' bene' mendad gonle?

4 Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —De'e Moizezən' be'e latjə əgwcos ben' nšagna'anə' to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə', nach cuejyichje' no'ol che'enə'.

5 Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moizezən' be'e latjə yela'a no'ol chele chedə' nacle beṇə' yichjla'aždao' žod.

6 Bablabczle can' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que catə'an gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇəchən' beṇə' byo na' no'olə.

7 Na' *lecza* nan: “*Benə* byonə' *le*'e *xaxne*'e par *əgwšagne*'e si'e to no'olə.

8 Nach *benə*' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə.” De'e na'anə' bitoch əsa'aque' *čhopə benə*', sino que əsa'aque' tozə *benə*'.

9 De'e na'anə' notono *cheyalə*' yola'a *lega*'aque' la' Dioz nan' banone' *lega*'aque' tozə *benə*'.

10 Na' *cata*' Jeso'osən' len *disipl che*' ca' *besyə'əžine*' yo'o gan' gosə'anitə' *disipl che*' ca' gosə'ənabene' *le*' bi zejen de'en gože' *benə*' fariseo ca'.

11 Na' Jeso'osən' gože' *lega*'aque': —Notə'ətezə *benə*' chela'a no'ol *che'enə*' par yeque'e no'olə yoblə tozəczə ca malən' chone' len de'en chon *benə*' chgo'o xtoi.

12 Na' notə'ətezə no'olə yele'e be'en *che'enə*' par yeque'e *benə*' yoblə, *lecza* tozəczə ca malən' chon no'olən' len de'en chon *benə*' chgo'o xtoi.

Jeso'osən' bene' orasyon par bidao' ca'

13 Na' ja'ac *benə*' əjso'e bidao' lao Jeso'osən' par *nič* *əxo*a ne'enə' *yichjga'*acbo' na' gone' orasyon *čhega'*acbo'. Pero *disipl che*' ca' gosə'ədile' *benə*' ca' zjsoa' bidao' ca'.

14 *Cata*' ble'i Jeso'osən' can' chso'on *disipl che*' ca', bže'e nach gože' *lega*'aque': —*Le*'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui *əgwžonle*. Na' *əchnia'* le'e, *benə*' ca' choso'ozexjw *yichjga'*aque' lao Diozən' ca bidao' ca' choso'ozexjw *yichjga'*acbo' lao *xaxna'*aga'acbo' *lega'*acze'enə' chso'e latjə *chnabia'* Diozən' *lega*'aque'.

15 Bidao' ca' bito chso'on *cuinga'*acbo' xen, na' de'e *li chnia'* le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə *nabia'* Diozən' le'e, bito *gaquə* yežinle yoban' gan' zo Diozən' *chnabi*'e.

16 Nach Jeso'osən' *gwlene'* bidao' ca' na' *gwxo*a ne'enə' *yichjga'*acbo'onə', na' bene' orasyon par *lega'*acbo'.

Benə' güego' ben' goquə benə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

17 Na' ze'e *yesa'*aque' latjən' to *benə*' güego' *gwsa'*adoe' bžine' gan' zo Jeso'osən' na' bzo *xibe'*en lao Jeso'osən'. Na' gože'ene': —Maestr, le' naco' *benə*' güen, gwna nada' bi de'en *cheyalə*' gona' par *gatə*' *yelə*' mban *zejlicane chia*'.

18 Na' par *nič* gonch be'enə' *xbab che* de'en *gwne'*, Jeso'osən' gože'ene': —*č*Bixchen' nao' de que *benə*' güen nada'? Dioz nan' *naque'* *le'*ezelaogüe *benə*' güen.

19 *Nezdo*' bin' na *lein*': “Cui co'o xtole, na' cui *cuejyichjle* be'en *čhele* o no'ol *čhele* par *solenle benə*' yoblə; cui *gotle benə*'; cui *cuanle*; bito *gacle* *testigw fals* contr sa'aljuežjle; bito *xoayagle* sa'aljuežj *benachle*; *legwnežjo* *yelə*' bala'an *xaxna'*ale.”

20 Nach *benə*' *güegon*' gože' Jeso'osən': —Maestr, *yoguə'əlöl* de'e ca' *chzenaga'* *čhei* *dezd* *xcuidə'ətia'*.

21 Jeso'osən' bgüie' be'enə' na' goquene' che' na' gože'ene': — Tozə de'en ne'e chac fal't gono'. Jəyeyetə' yoguə'əloł de'en de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə'. Nach da denao nada' la'anə'əczə šə gonclən byen gato' to le'e yag coroz. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

22 Pero na' beṇə' güegon' beyož gož Jeso'osən' le' ca', lechgualē trist gwzoe' chedə' la' to beṇə' gwni'achguan' naque', na' beza'achoe' trist.

23 Nach Jeso'osən' bgüie' beṇə' güegon', na' gože' disipl che' ca': — Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə nābia' Diozən' le'.

24 Na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' can' gože' lega'aque' che beṇə' gwni'anə', nach de'e yoblə goze'e Jeso'osən' lega'aque': — Xi'in'daogua'a, de'e li šə to beṇə' zoe' lez gaquəlen yelə' gwni'a che'enə' le' zdebəchgua naquən par žjəyezoe' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

25 Zdebəchlə naquən che to beṇə' gwni'anə' güe'e latjə nābia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

26 Nach disipl che' ca' catə' gwse'enene' xtiže'enə' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' ljuežjga'aque': — Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

27 Jeso'osən' bosgüie' lega'aque' na' goze'e: — Beṇə'chən' bito gaquə so'one' ca yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', pero Diozən' gaaquə yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Diozən' chac chone' bitə'ətezə.

28 Nach Bedən' gože' Jeso'osən': — Xanto', neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len yoguə'əloł de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' chio'.

29 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': — De'e li əchnia', šə nole bagwlejyichjle' ližle, beṇə' bišə'əle, beṇə' zanle, xaxna'ale, xo'olle, xi'inle, o yežlyo chele chedə' chzenagle chia' na' chedə' chejle'ele che dižə' güen dižə' cobə chia'anə',

30 Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga clezə ca beṇə' ca' na' de'e ca' gwlejyichjlen'. Na' leczə gon Diozən' par nič əbanle zejlicəne. Gone' le'e de'e ca' la'anə'əczə lao yežlyo nga de de'e zan de'e chi' saquə'əle.

31 Beṇə' zan zjənaquə beṇə' blao nā'a pero gwžin ža catə' cuich əsa'aque' beṇə' blao. Na' beṇə' zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' blao nā'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao.

De'e yoblə gosyixjue'e Jeso'osən' de que gate'

32 Nach Jeso'osən' na' zan disipl che' ca' ja'aque' Jerosalennə'. Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gwžialaogüe' laoga'aque'enə', na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' de'en šeje' Jerosalennə' gan' nitə' beṇə' ca' chse'ene so'ot le'. Na' do chesə'əžebze' jəsə'ənaogüe'ene'. Nach partlə gwlej Jeso'osən'

disipl che' ca' šižin na' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə' che de'e ca' gaquə che'.

33 Na' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəḥ, na' na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' beṇə' gwnabia' che bəoz ca' na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. Yesə'əchoglaogüe'en chia' de que cheyalə' gata', na' leczə so'one' nada' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

34 Na' so'one' nada' borl na' soe' nada' golp na' yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'. Nach so'ote' nada', pero yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

Jacobən' na' Juannə' gosə'əṇabe' yesə'əbi'e cuit Jeso'osən' gan' nabi'enə'

35 Nach xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'. Na' gwse'ene': —Xanto', zedəṇabeto' le' to goclen.

36 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bi goclenṇə' chene'ele gona'?

37 Nach gwse'ene': —Chene'eto' gono' par niḥ cue'eto' cuito'onə' šla'a güejə catə'ən əžin ža nabi'o nasyon chechonə'.

38 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chacbe'ile bi de'en chṇabele nada'. ¿Eguaquə saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? ¿Egwzoile gaquə chele can' gaquə chia'anə'?

39 Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzoito'.

Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə chi' saquə'əle can' chi' saca'anə', na' de'e liczə gaquə chele can' gaquə chia'anə'.

40 Pero bito naquən par əṇia' nada' non' cue' cuitan' catə'ən əžin ža nabi'anə'. Xa' Diozən' bagwleje' beṇə' yesə'əbe' cuita'anə'.

41 Nach disipl ca' yeši, catə' gwse'enene' de'en gwse' Jacobən' na' Juannə' le', besə'əže'e lega'aque'.

42 Pero Jeso'osən' goxe' yogue'e par niḥ gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Nezele nitə' beṇə' gwnabia' na' beṇə' blao che to to nasyon, na' la fuers chesə'ənabi'e beṇə' ca' nitə' xni'aga'aque'enə'.

43 Pero caguə can' cheyalə' gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beṇə' blao, cheyalə' əgwzəxjw yichjle na' gaquəlenle ljuežjle.

44 Na' šə no le'e chene'ele gaquəchle blaoch ca beṇə' ljuežjle ca', caguə can' cheyalə' gonle sino que cheyalə' gon cuinle ca xmos beṇə' ca' yela'.

45 Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəḥ, na' caguə bida' par niḥ beṇəḥən' əsa'aclene' nada', sino que bida' par gaquəlena' beṇəḥən', na' par əgwnežjo cuina' chixjua' xtolə' yoguə'əlol beṇəḥən' catə'ən so'ote' nada'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' lchoļ le Bartimeo

46 Jeso'osən' len disipl che' ca' na' len beṇə' zan ca' jəsə'ənao Jeso'osən' besə'əžine' syoda Jericon'. Na' catə' besa'aque' syodan' to beṇə' lçhol le Bartimeo, xi'in to beṇə' le' Timeo, chi'e cho'a nezən' chṇabe' carida.

47 Na' catə' bene Bartimeon' de que Jeso'osən' be'enə' naquə beṇə' Nasaretən' bazon əžine' gan' chi'enə', nach gwzolao gwne' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

48 Beṇə' zan gosə'ədile' beṇə' lçholən' par niç zoe' žizə, pero nachlə gwne' zižjochlə gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

49 Nach Jeso'osən' gwleze' na' gože' beṇə' ca' zjəsə'ənao le': —Le'e gax be'enə'.

Nach gwsa'axe' beṇə' lçholən' par bigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Bebei, gwzecha chedə' chaxe' le'.

50 Nach beṇə' lçholən' bzalə' xadon che'enə' na' bxite'e bgüigue'e lao Jeso'osən'.

51 Jeso'osən' gože'ene': —¿Bin' che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' lçholən' gože' Jeso'osən': —Xana', benšga par niç yele'ida'.

52 Jeso'osən' gože'ene': —Guaquə yeyejo'. De'en chonlilažo'o nada' baç goc can' che'endo'onə'.

Na' le'e bele'itei be'enə' na' gwnaogüe' Jeso'osən' lao zja'aque' Jerosalennə'.

11

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

1 Jeso'osən' len disipl che' ca' na' len beṇə' ca' zjəsə'ənao lega'aque' besə'əžine' galə'əzə Jerosalennə'. Na' galə'əzə Jerosalennə' zjəchi' chopə yež, ton Betfage na' yeton Betania. Zjəchi'in frent to ya'a de'en nzi' Ya'a Olibos. Nach Jeso'osən' gwleje' chopə disipl che' ca'.

2 Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' delant, na' catə' šo'ole lao' yežən', le'ile to borr dao' bia cui nonə' cuia da'ab yag. Na' əsežleb na' əche'eleb ngalə.

3 Na' šə no nabe le'e bixçhen' chsežleb, na' ye'elene' de que nada' Xanle chyažjda'ab, na' de que lgüegwzə žjəyesana'ab.

4 Nach beṇə' ca' bselə' Jeso'osən' gwsa'aque' zja'aque' na' lao zja'aque'enə' besə'əle'ine'eb da'ab yag cuit puert che to yo'o de'en zo cho'a nezən'. Nach boso'oseže'eb.

5 Na' nitə' balə beṇə' na' gwse'e disipl ca': —¿Bin' chonle? ¿Bixçhen' chsežle borr da'onə'?

6 Nach disipl ca' gwse'e beṇə' ca' can' gož Jeso'osən' lega'aque' yesə'əne', nach gwso'e latjə boso'oseže'eb.

7 Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən', na' boso'oḫoa xadon čhega'aquen' cožə'əbən', nach gwžia Jeso'osən' leb.

8 Na' lao nez gan' zde'enə' beṇə' zan gwso'elaogüe'ene' na' boso'ošiljue' xaga'aque'enə' gan' zde' žie' borran' na' yebale' gosə'əchogue' xozə' yag de'en ze tcho'a nezən', na' bosə'anite'en lao nezən'.

9 Na' beṇə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' leczə beṇə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban che' gosə'əne': —Sošgo' mbalaz le' za'o nga, babselə' Xancho Diozən' le'. Golenšga neto'.

10 Catec mba gaquə čecho de'en baza' ben' ṇabia' chio'o can' gwnabia' de'e Rei Dabin' cana'. Lenczə le'e nitə'əle gan' zo Diozən' ledoye'ela'oche'.

11 Ca' goquə bežin Jeso'osən' Jerosalennə', na' leczə catə'an gwyo'e yo'odao' əblaonə'. Na' beyož bgüie' yoguə' de'en chac lo'o yo'odao' əblaonə' besa'aque' len disipl čhe' ca' šižin na' ja'aque' Betanian', čhedə' bagol.

Ben Jeso'osən' par nič bgüiž yag yixgüion'

12 Ža beteyo catə' besa'aque' Betanian' par jəsyə'aque' Jerosalennə' de'e yoblə, gwdon Jeso'osən'.

13 Na' zitə'alə ble'ine' to yag yixgüio žia xlague'e. Na' gwyeje' jəgüie' šə žian yixgüion', pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia, čhedə' ca orən' bito naquə tyemp čhei.

14 Nach Jeso'osən' gože' yag yixgüion': —Caṇeque cuich bi frot cuio'.

Na' gwse'encze disipl čhe' ca' can' gwne'enə'.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a chy'o yo'odao' əblao čhe beṇə' Izrael ca'

15 Gwde na' besə'əžine' Jerosalennə' na' catə' gwyo'o Jeso'osən' chy'o yo'odao' əblaonə' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'əlol beṇə' ca' chso'on ya'a chy'onə'. Nach gwlo'on'i'ane'e mes čhe beṇə' ca' choso'oša' mech, na' leczə ca' bene' len yag siy čhe beṇə' ca' əgwso'otə' ngolbexə.

16 Na' Jeso'osən' bito be'e latjə par yesə'əde notə'ətezə beṇə' chy'o yo'odao' əblaonə' šə zjənoe' yoa'.

17 Nach bzejni'ine' lega'aque', gože': —Nyojczə Xtižə' Diozən' gan' nan: “Che'enda' yesə'əna beṇə' de que liža'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon beṇə' ža' yoguə' ṇasyon ca'.” Pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

18 Na' beṇə' gwnabia' čhe bḫoz ca' na' leczə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwse'enene' can' be' Jeso'osən' dižə'ənə' na' besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par əso'ote'ene'. Besə'əžebe' cuich yoso'ozenag beṇə' čhega'aque' čhedə' yoguə'əte beṇə' boso'ozenague' xtiže'enə' na' besyə'əbanene' ca güennə' bzejni'ine' lega'aque'.

19 Na' catə' bazon gal Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' syodan' na' jəsyə'əga'aŋe' Betanian'.

Bgüiž yag yixgüion'

20 Zil beteyo besa'aque' Betanian' par jəya'aque' Jerosalennə' besyə'ədie' gan' zo yag yixgüion' de'en əgwɳablažə' Jeso'osən' əbiž. Na' besə'əle'i disipl che' ca' babgüiž do loi.

21 Nach Bedən' jsa'alaže'e can' goquən' na' gože' Jeso'osən': —Xana', bgüiašc yag yixgüion' de'en əgwɳablažo'o əbiž ŋeje babgüižən.

22 Jeso'osən' gože'ene': —Le'e gonlilažə' Diozən' na' gaquə can' əɳabelene'.

23 De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonlilažə'əle Diozən' guaquə ye'ele ya'a nga: “Boša' xišna'onə' na' jəyexo' lo'o nisda'onə'”, na' gaquə can' chonle mendadən' de'en chejle'ele sin cui chac chop lažə'əle.

24 De'e na'anə' chnia' le'e de que bitə'ətezə de'en chɳabele Diozən' catə'an chonle orasyonnə', šə chejle'ele de que gone' can' chɳabelene'enə' na' guaquəczən'.

25 Na' catə' solao gonle orasyonnə', šə yosa'alažə'əle bi de'en baben to beɳə' contr le'e, leyezi'ixen che', par nich leczə Xacho Diozən' ben' zo yoban' yezi'ixene' xtolə'əlen'.

26 Pero šə le'e bito chezi'ixenle che sa'aljuežj beɳachlen' leczə ca' Xacho Diozən' ben' zo yoban' bito yezi'ixene' xtolə'əlenə'.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

27 Na' besyə'əžine' Jerosalennə' de'e yoblə. Na' catə' balažə' Jeso'osən' chyə'o yo'odao' əblaonə', ben' naquəch bɳox əblaoch na' beɳə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len beɳə' golə blao che neto' beɳə' Izrael gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'.

28 Na' gwse'ene': —ɳNac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'anə', na' non' beɳ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

29 Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Leczə de to de'e nabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach əɳia' le'e non' beɳ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'.

30 Leɳašc nada': ɳnon' bsele' de'e Juannə' bide' bchoe' beɳə' nis? ɳDioz nan' bsele'ene' o šə beɳə' yoblən'?

31 Nach boso'oxi'e entr lega'aque' gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beɳə' nis, na' ye'e chio'o: “ɳBixchexan' bito gwyejle'ele che'?”

32 Na' nic gac ye'echone' de que beɳə' yoblən' əbsele' de'e Juannə'.

Gosə'əne' ca' chedə' besə'əžebe' bi so'on beɳə' ca' zjənžaguən', la' yogue'e gwse'eje'e de que de'e liczə Diozən' bsele'e de'e Juannə' par be'e xtiže'enə'.

³³ De'e na'anə' gwse'e Jeso'osən': —Bito nezeto' non' bsele' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito ənia' non' beñ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

12

Jempl che mos mal ca'

¹ Nach Jeso'osən' gwzolao be'e jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que notə'ətezə beñə' šə chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' che' yesə'əbi'ayi'e. Na' gwne': —To beñə' goze' zan yag obasən' yežlyo che'enə'. Na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' boso'osi'e obasən' par bchoj xisein'. Na' leczə bene' to campnary gan' yesə'əcua'a beñə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beñə' par bosə'əgüia boso'oye'en, na' gwde na' gwze'e gwyeje' zitə'.

² Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to mos che' par žjəyexi'e to tlacw cwsešən' de'en cheyalə' yezi'e.

³ Pero na' beñə' ca' chsa'apə yag obas che'enə' boso'onize' mosən', na' gosə'əyine'ene' nach bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'.

⁴ Nach xan yag obasən' bsele'e yeto mosən', na' beñə' ca' boso'ošiče'ene' yej, na' gwso'one' güe' yichje'enə' na' boso'ožia boso'onite'ene'.

⁵ Nach bosselə' xan yag obasən' yeto mosən', na' beñə' ca' chsa'apə yag obasən' gwso'ote' le'. Na' gwdechlä xan yag obasən' bosselə'e mos zanch na' beñə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' bale' na' yebale' gwso'ote'.

⁶ Na' zo xi'in tlišə' xan yag obasən', na' chacchgüeine' che'. Nach le'ezelaogüe bsele'e le'. Lo'o yichjla'aždaogüe'enə' goquene': “Gwsa'apəlje' xi'inan' respet yosyo'onežjue'ebo' cwsešən'.”

⁷ Pero na' beñə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'in'e'enə' nach gwse' ljuežjga'aque': “Bengan' xi'in xan yag obasən', na' le'enə' yega'an len biennə'. Leda gotchone' par nič yega'anlencho bien che xe'enə'.”

⁸ Nach boso'onize'ene', gwso'ote'ene', na' besyə'əbeje' cuerp che'enə' fuerlə güertən'.

⁹ Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beñə' ca' ža'anə': —¿Nac chactgüeile gon xan güertən' len beñə' ca'? Žjəyənitlaogüe' lega'aque', na' yegüe'e yaguən' lao na' beñə' yoblə.

¹⁰ ¿Ecabinə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtizə' Diozən' gan' nan: Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca', lennə' banaquən yej squin.

¹¹ Xancho Diozən' babzoe' yejan' gan' cheyalə' son na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'enə'.

12 Nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' len beṇə' golə blao ca' gwse'enene' yesə'əzene' Jeso'osən' chedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jempl nga contr lega'aque' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' chedə' besə'əžebe' bi so'on beṇə' ca' ža'anə'. De'e na'anə' con besa'aque' gan' zo Jeso'osən'.

Gosə'anabene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiernən'

13 Na' gwde de'e ca' boso'osele'e balə beṇə' fariseo ca' len yebalə beṇə' ca' chso'on txen len Erodən' lao Jeso'osən' par yesə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'enə' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya contr le' lao beṇə' gwnabia' che gobiernən'.

14 Nach catə' besə'əžin beṇə' can' lao Jeso'osən' na' gwse'ene': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li na' bito chžebo' bin' yesə'əna beṇə' yoblə, chedə' bito chono' cuent che beṇə' šə naque' blao o šə bito naque'. Nezeto' can' chsed chlo'ido' beṇə' de'en chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. De'e na'anə' zedenabeto' le' par əṇao' neto' naquən' cheyalə' gonto'. ĵEnaquən güen chixjwto' impuest che gobiern roman' o šə bito cheyalə' chixjwto'on?

15 Jeso'osən' le'e gocbe'iteine' caguə do lažə'əga'aque'enə'. Con chse'enene' ye'e lega'aque' to de'e yesə'əchine' contr le'. Nach gože' lega'aque': —ĵBixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'e əgwchinle contr nada'? Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'.

16 Nach boso'olo'ine' le' ton na' catə' ble'i Jeso'osən' len gože' lega'aque': —ĵNo diboj cheinə' da' laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

17 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e gwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

Nach beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene' can' gože' lega'aque'.

Gosə'anabe' naquən' yesyə'əban beṇə' guat ca'

18 Na' leczə besə'əžin balə beṇə' sadoseo ca' lao Jeso'osən'. Na' beṇə' sadoseo ca' choso'osed choso'olo'ine' de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca'. Nach gosə'anabene' Jeso'osən' gwse'ene':

19 —Maestr, de'e Moizezən' bzoje' de que šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an' no'ol che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' be'enə' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olənə' par ničn nitə' xi'in dia che de'e beṇə' biše'enə'.

20 Na' goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' beṇə' nechən' bšagne'e na' catə' gotə' notono xi'ine' gwzo.

21 Na' beṇə' biše'e əgwchopen' beque'e no'olən', na' leczə got beṇə' əgwchopen' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə ca' goquə len beṇə' biše'e əgwyonən'.

22 Nach leczə ca' goquə len bišə'aga'aque' ca' yelə' xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olən' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at na' notoczə no xi'inga'aque' gwnitə'. Na' gwde gwsa'at beṇə' ca' leczə got no'olən'.

23 Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', ɿnoe' entr beṇə' ca' gažə gaquə be'en che no'olən'? La' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

24 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chonle xbab šao', la' bito nezele naquən' nyoj Xtižə' Diozən', na' nic nezele naquən' naquə yelə' guac che Diozən'.

25 Catə'ən yesyə'əban beṇə' guat ca' bito gacbia' šə zoso'ošagne'e o šə cui. Na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebze əsa'aque' len angl che Diozən' beṇə' ca' nitə' yoban'.

26 Na' ca' naquən' chaquele bito yesyə'əban beṇə' guat ca', ɿəbito za'alazə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən' de'en bzoj de'e Moizezən' can' gož Diozən' le'. Moizezən' ble'ine' to yi' bel de'e chdoljən to lo'o xis yešə'. Na' gož Diozən' de'e Moizezən': “Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraannə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobən'.”

27 Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' ca' zjəmban. De'e na'anə' lechguale clelən' chejni'ile na' chsed chlo'ile Xtižə' Diozən' clelə.

De'en naquə de'e blaoch de'en non Diozən' mendad goncho

28 Nach bžin to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' lao Jeso'osən', chedə' benene' rson can' gwsa'acyožə beṇə' ca' Jeso'osən' na' gwnezene' de que binlo boži' Jeso'osən' xtižə'aga'aque'enə'. Nach gože' Jeso'osən': —Maestr, lao lei che Diozən' ɿnon' de'en none' mendad goncho naquən de'e blaoch?

29 Jeso'osən' gože'ene': —De'en naquə de'e žialaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: “Le'e gwzenag le'e beṇə' Izrael. Tozə Xancho Diozən' zaque'e par güe'ela'ocho.

30 De'e na'anə' cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho, do fuers balor checho”, lenṇə' naquən de'e žialaoch.

31 Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechən': “Cheyalə' gaquecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho.” Bito bi de de'en non Diozən' mendad goncho de'en naquəch de'e žialaoch ca de'e ca' chopə.

32 Nach be'enə' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —De'e güen can' nao' maestr. Naquən de'e li can' nao'onə' de que tozə Diozən' zo be'enə' zaquə' par güe'ela'ocho.

³³ Na' cheyalə' gaquecho che Diozən' do yichj do lažə'əcho do fuers balor checho. Na' leczə cheyalə' gaquecho che sa'aljuežj benachcho catg chaquecho che cuincho. Na' de'e li zaquə'əchən goncho can' na de'e ca' non Diozən' mendad goncho cle ca gotcho bia yixə' na' gwzeychob par güe'ela'ochone'. Zaquə'əchən cle ca' bitə'ətezəchlə de'e chnezjwcho Diozən' cho'ela'ochone'.

³⁴ Jeso'osən' goche'ine' boži'i be'enə' xtiže'en len dižə' sin', nach gož Jeso'osən' le': —Bazon go'o latjə nabia' Diozən' le'.

Na' dezd ža na' bitoch no besyə'əyaxje bi de'e yesə'əṇabene' Jeso'osən'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

³⁵ Na' lao ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə', gože' lega'aque': —ǰBixchen' chesə'əna beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'?

³⁶ Cuin de'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən' le' gan' nan:

Xancho Diozən' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

na' gona' par nič nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr čio' ca' xni'onə'.”

³⁷ Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ǰəcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che' na'azən' ža?

Nach beṇə' zan ca' besyə'əbeine' boso'ozenague' che'.

Xtolə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'

³⁸ Na' Jeso'osən' lao bzejni'ine' beṇə' ca' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab nič cui gonle can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlaže'e zjənyaze' lachə' toṇə na' chesyə'əbeine' catə' beṇə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'ene' do lao lquey.

³⁹ Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blao catə' čja'aque' yo'odao' na' catə' chac lni.

⁴⁰ Na' choso'oxoayague' no'olə gozeb ca' par nič no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque'en len bichlə de'en de čhega'aque'. Na' catə' chso'one' orasyonṇə' chso'echgüe' dižə' par nič chəsə'əxoayague' beṇə'. Mazəchlə castigw čhega'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca che beṇə' yeziquə'əchlə čhedə' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezene' can' na lein'.

To no'olə gozebə be'e Diozən' xmeche'enə'

⁴¹ Na' goquən' to žlas catə' či' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə' gan' nitə' caj ca' gan' chgo'o xmech neto' beṇə' Izrael par

yo'odao' əblaonə'. Na' ble'ine' beṇə' ca' catə' gosə'əgü'e xmechga'aque'enə' lo'inə', na' leczə ble'ine' beṇə' gwni'a ca' de'e scha'o mechən' gosə'əgü'e.

⁴² Na' lao chgüie' beṇə' ca', bžin to no'olə gozebə no'olə yašə' na' gwlo'e chopə sentab dao' che'enə' lo'o cajən'.

⁴³ Nach Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beṇə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca yoguə' beṇə' ca' yelə'.

⁴⁴ Lega'aque' gosə'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'oṇən lao yelə' gwni'a chega'aque'enə', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' che'enə' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e dao' de che'.

13

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'očinje' yo'odao' əblaonə'

¹ Na' catə' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə', to disipl che'enə' gože'ene': —Xanto', bgüiašc catg xoche zjənone' yo'odao' əblao nga, na' catg xoche yej quinga zjənonene'en.

² Nach gož Jeso'osən' be'enə': —Chgüiale catec xoche naquə yoguə' de'e ca'. Pero ca naquə de'en chle'ile nga na'a, gwžin ža yosyo'očinj beṇə' doxenən na' notoch no le'i lega'aquən.

De'en gaquə catə'an bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

³ Na' ja'aque' ya'a Olibosən' de'en zo yeš'la'alə bdiṇjən' ze frent yo'odao' əblaonə'. Na' catə' besə'əžine' lao ya'anə' gwche' Jeso'osən'. Nach Bedən', Jacobən', Juannə' len Ndresən' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən' na' bgašə'əzə gwse'ene':

⁴ —Chene'eto' ənezeto' do batə'aquən' gaquə de'e nga nao' nga. Na' žnac gaquə gacbe'ito' catə' bazon baozə gaquə can' na'onə'?

⁵ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par niç notono əxoayag le'e.

⁶ Gwžin ža catə' zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga yesə'əne' de que zjənaque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' le'e. Na' beṇə' zan yesə'əxoayague'.

⁷ Pero na' le'e bito žeble catə' yenele dižə' de que chac gwdilə, o de que guaquə gwdilə, chedə' can' cheyalə' gaquə. Na' la'anə'əczə šə bachac ca' bitoṇə' əžin ža par šo'o fin che yežlyon'.

⁸ Ze'e əžin žan' yesyə'ədilə yež contr yež, na' nasyon contr nasyon. Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgüin na' gaquə bichlə de'en yesə'əzaquə'əzi'e. Na' te gaquə de'e quinga ne'e za'aquəchczə de'en yesə'əžaglaə beṇə' ža' yežlyon'.

⁹ Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' ənezele de que beṇə' contr chelen' so'one' le'e lao na' beṇə' gwnabia' ca', na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' chega'aque' ca'. Yesə'əche'exaxje' le'e do lao

gubernador ca' na' do lao rei par əsa'ogü'e' xya contr le'e de'en chonlilažə'əle nada'. Can' gaquə güe'ele xtižə'anə' lao beṇə' gwnabia' ca'.

10 Na' leczə ze'e əžin žan' šo'o fin che yežlyon', žja'ac beṇə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixju'i'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia' len beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon.

11 Na' catə' no yesə'əche'exaxj le'e lao beṇə' gwnabia' ca' bito cue' yichje nac yoži'ile xtižə'əga'aque'enə'. Lao or na' Spirit che Diozən' əgwzejni'in le'e bin' ye'ega'aclene'. De'e na'anə' le'e ye'ega'aclene' con can' əgwzejni'i Spiritən' le'e, chedə' caguə le'enə' güe'ele xtižə'anə' sino que Spirit na'anə' güe'en len.

12-13 Yoguə' beṇə' cui zjənombia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada'. Na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beṇə' par nič so'ote' le'e na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' beṇə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə solə gonlilažə'əle nada' xte catə'əchən' əžin ža gatle, nachən' žjəyezole len Diozən'.

14 Bablabczle can' bzoj de'e profet Danielən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beṇə' mal ca' so'one' de'en naquə de'e zban juisy de'en chgue'i Diozən' lo'o yo'oda' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' yo'oda'onə' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə de'e quinga, cana' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonje na' žja'acle do ya'ada'ote. (Le'e chlable de'e nga le'e šejni'in.)

15 Na' šə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che liže'enə' catə' gaquə de'e ca' bagwnia' gaquə, bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' liže'enə', con cuejyichje'en.

16 Leczə ca' beṇə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadoṇ che'enə' liže'enə'.

17 Na' ca tyempən', lechgualə zdebə gaquən len no'ol ca' zjənoa' bdao', na' no'ol ca' chesə'əguazə' bida'.

18 Le'e gon orasyon par nič cui cheyalə' əgwxonje tyemp catə' chi' de'e zag.

19 Catə' gaquə de'e ca' lechgualə chi' saquə' beṇə' Izrael ca' ža'anə'. Na' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža nežə bito əṇacho bagwdi' bagwxaquə' beṇə' can' chi' saquə' beṇə' Izrael ca', na' bito əžinlaže'e gaquə ca' len beṇə'chən' de'e yoblə.

20 Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əžaglaogü'e' sša ni yeto beṇə' cuich zjəmban catə'an yeyož yesə'əžaglaogü'e'enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beṇə' ca' chso'onlilažə' le', beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', de'e na'anə' cui güe'e latjə yesə'əžaglaogü'e' sša.

21 Na' ža, šə no əye'e le'e: "Bgüiašc nga zo Cristən' ben' əbselə' Diozən' par gaquəlene' chio'o", o šə ye'e le'e: "Na'alə zoe", bito šejle'ele che'.

22 Zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' miḷagr na' so'one' de'e naquə yelə' goban, par niç yesə'əxoayague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' pero bito gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'.

23 Baṇezele can' gaquə, la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə. De'e na'anə' le'e so probnid par niç cui xoayagle.

Can' gaquə catə' yidə Jesocristən' de'e yoblə

24 Pero na' lao ža ca' cate yeyož čhi' saquə' beṇəčən', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in na' leczə ca' bio'onə'.

25 Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən, čhedə' Diozən' əgws'i'ınse' yoguə' de'e ca'.

26 Na' cana'ach beṇə' ca' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəč. Yida' nsa'a yelə' guac xen čhia'anə' na' yelə' chey che'eni' čhia'anə'.

27 Na' əselə'a angl čhia' ca' doxenlə yežlyon' par yosyo'otobe' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'ətezə zjənasələse'.

28 Nezele can' chac do nga len yag yixgüion'. Catə' bachezolao chebia xḷague'e, chacbe'ile de que bačh zon yela' yejon'.

29 Na' leczə can' catə'ən le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

30 De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga na'a catə' solao gaquə yoguə'əloḷ de'e ca'.

31 Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde čhei, pero ca naquə xtižə'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanṇə'.

32 Pero na' ca naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon' notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezda' nada' naca' Xi'in Diozən'. Tozə Xa' Dioz nan' neze.

33 De'e na'anə' le'e so probnid, le'e gac ca beṇə' nchoj bišgal čhei na' le'e gon orasyonṇə' čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə.

34 Na' de'en cuezle batən' yida' de'e yoblə gwxaquə'əleben can' chac che to beṇə' chej zitə'. Antslə ze'e se'e liže'enə', che'e xmose' ca' bi de'en so'on to toe' na' leczə ca' che'e ben' chapə puertən' gape'en do tyempte par niç ca' chapəcze'en catə'ən yežine'.

35 Ca'aczən' naquən len le'e, le'e so probnid čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə, nadan' gwxaquə'əlebeda' ca xan yo'onə'. Bito nezele šə yida' do bagoḷ o šə do chel o do šbaḷ xen o šə do che'eni'.

³⁶ Le'e so ca beṇə' nchoj bišgal čhei, ničh sole probnid na' cui senyala' le'e catə'an yida' de'e yoblə.

³⁷ Na' de'e ca' bagwnia' le'e taple leczə əchnia'an par yoguə' beṇə' chso'onlilažə' nada'. Leso probnid par catə'an yida' de'e yoblə.

14

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

¹ Na' goquən' ne'e chac falt yečopə ža par galə' lṇi pascw čhe neto' beṇə' Izrael Jerosalennə' catə'an chaoto' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə. Na' beṇə' ca' chəsə'anabia' bχoz ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besyə'əyilje' naclə so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'.

² Na' gosə'əne': —Bito gotchone' lao lṇinə' par ničh cui yesə'ədopə beṇə' ca' banitə' lao' syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

To no'olə bcuase' set zix yichj Jeso'osən'

³ Na' goquən' zo Jeso'osən' Betanian' liž to beṇə' le Simon be'enə' güe'i yižgüe' de'en nzi' lepr. Na' lao chi' Jeso'osən' cho'a mesən' chaogüe', bžin to no'olə noxe'e to lmet de' yej fin de'e yožə to clas set de'e nzi' nardo. Na' setən' lechgualə zix chla'an na' lechgualə le'eyə' zaquə'an. Na' no'olən' gwle'e lmetən' gan' yožə setən' na' bcuase'en yichj Jeso'osən'.

⁴ Nach balə beṇə' ca' nitə' len Jeso'osən' liž Simonnə' besə'əže'e na' gwse' ljuježjga'aque': —¿Bixchen' con benditjeine' setən' noxe'enə'?

⁵ Güenchlə žalə' bete'en la' mazlə tmil gueyə' gueyoa le'ine' čhei žalə' ca', na' mech de'en le'ine' čhei əgwnežjue'en beṇə' yašə' par gaquəlene' lega'aque'.

Na' gosə'ədile' no'olən'.

⁶ Nach Jeso'osən' gože': —Ljoye'enə'. ¿Bixchen' chdillene'? Güenchgvan' babene' len nada'.

⁷ Ca naquə beṇə' yašə' ca' syempr nitə'acze' len le'e, na' guaquə gaquəlenga'aclene' batə'ətezə chene'ele. Pero ca naca' nada' yešložgan' soa' len le'e.

⁸ De'en bcuasə' no'olən' setən' yichja'anə' na' bežonən lao cuerp chia'anə' bene' de'en non gone' len nada' žan' yoso'ocuaše'e nada', can' chonle chyeble set zixən' cuerp čhe beṇə' guatən'.

⁹ De'e li əchnia' le'e gatə'ətezə chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia'anə' leczə chixjue'ile can' ben no'olə nga len nada'. Na' šanch beṇə' əso'e dižə' ca güennə' bene'.

Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'

10 Gwde de'e ca' Jod Iscariotən' ben' goquə txen len disipl ca' šižin, gwyeje' lao beṇə' ca' chəsə'anabia' b̄xoz che neto' beṇə' Izrael par gože' lega'aque' de que əgwɔdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

11 Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jodən' lechgualē besyə'əbeine'. Na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. Nach Jodən' gwzolaogwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyə'əzalaže'e bi zejen ca de'en gate'

12 Na' ža nech che l̄ni pascon' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə na' leczə chso'ote' xilə' dao' par chjəsyə'əzalaže'e can' bebej Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' Egipton'. Na' ža na'anə' gwse' disipl che Jeso'osən' le': —čGan' che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho xše' l̄ni pascon'?

13 Nach gwleje' chopə disipl che' ca' na' bsele'e lega'aque' lao' syodan' gože': —Le'e žja'ac lao' syodan' na' na' yežagle to beṇə' byo beṇə' noa' che'e nisən' ya'ayene'. Na' le'e žžənaotelene'.

14 Na' šo'ole len be'enə' na' ye'ele xan yo'onə': “Maestrən' ne' gonšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' l̄ni pascon', neto' disipl che'.”

15 Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'e zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes, na' nitə' ga cue'ele na' bichlə de'e chyažjele. Lo'o cuart na'anə' əgwsini'ini'ale de'en gaocho lao l̄ni pascon'.

16 Nach gwsa'ac disipl che' ca' na' catə' besə'əžine' syodan' yoguə'əlol can' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach bososi'ini'e de'en gwsa'ogüe' xše' l̄ni pascon'.

17 Na' catə' beyož gw̄xen, Jeso'osən' len disipl che' ca' šižin besə'əžine' yo'onə' gan' baboso'osi'ini'e de'en əsa'ogüe'enə'.

18 Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' chsa'ogüe', Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, entr to le'e chaolenle nada'txen gonle nada' lao na' beṇə' contr ca'.

19 Nach de'e juisy de'e gwsa'aque'ne' catə' beyož gwne' ca', nach tgüejə tgüejə' gwse'e le': —Xana' čənada'an gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

20 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Entr le'e šižinle tole chne' na'alēn' lo'o platən' txen len nadan', gonle nada' lao na' beṇə' ca'.

21 Banaquəczən so'ot beṇə' nada' can' nyoj Xtižə' Diozən' nan gaquə chia' nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Pero probchguazə be'enə' gon nada' lao na' beṇə' contr ca'. Nca'alə xneze žalə' cuiclə golje'enə'.

22 Na' lao chsa'ogüe'enə' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzojje'en, nach be'en

disipl che' ca', gože' lega'aque': —Le'e gaon. Lenṇə' cuerp chia'anə'.

²³ Nach lecza bexə'e basən' gan' yožə nis obasən', na' lao noxə'en be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach bosnežjue'en lega'aque' na' yogue'e gwse'eje'en.

²⁴ Nach gože' lega'aque': —Lenṇə' xčhena'anə'. Na' xčhena' na'anə' laljə por ni che xtolə' beṇačhən'. Na' de'en laljəṇṇə' solao gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beṇačhən'.

²⁵ De'e li chnia' le'e na'a zelao che'eja' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho che'ejcho nis oban', lenṇə' de'en socho mbalaz zejlicane catə'an socho txen gan' nabi'a len Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

²⁶ Na' beyož gwse'ej gwsa'ogüe' gwso'olə' to imno, nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos.

²⁷ Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': — Neže' yoguə'əle cuejyichjle nada' por ni che de'en gaquə chia'. Gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Gota' beṇə' goye xilə'anə' na' xilə' che' ca' əsa'asəlasəb.”

²⁸ Pero na' catə' yeyas yebana' ladjo beṇə' guat ca', yobəchda' yeya'a Galilean' cle ca le'e.

²⁹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejəyichjja' le' la'anə'əczə šə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichjle' le'.

³⁰ Jeso'osən' gože'ene': —De'e li əchnia' le' neže' antslə ze'e cuež lecon' chop las, gaquə šon' las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

³¹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —La'anə'əczə šə chonclən byen guatlencza' le' bito ənia' de que bito nombi'a le'.

Na' lecza ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³² Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, gože' lega'aque': —Ngazə lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

³³ Na' gwche'e Bedən' len Jacobən' na' Juanṇə', gwsa'aque' gan' nitə' disipl ca' yelə'. Na' Jeso'osən' gwzolao gwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

³⁴ Na' gože' lega'aque': —Tristchgua zo yichjla'aždaogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecueza nga na' sole əna'azle len nada'.

³⁵ Nach gwdie' gwyeje' yelatə' delant na' jete'e goscho'alə lao yon'. Nach bene' orasyonṇə' gwṇabene' Diozən' šə guac te ca'azə de'en chi' saque'e.

³⁶ Na' gože' Xə'enə': —Xa' Dioz, le' chac chono' yoguə'əlol. Beṇšga ca te ca'azə de'en chi' saca'anə', pero bito che'enda' gaquə de'e ənia' nada', sino gaquə con can' ənao' le'.

37 Nach beyeje' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —Simon ĵachtaso'? ĵEni to or bito bchejdo' əna'azo' len nada'?

38 Le'e na', na' le'e gon orasyon niĉ cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nezda' chene'ele əna'azle len nada', pero cui chozile.

39 Na' gozse'e gan' nite'enə' de'e yoblə, jəzene' orasyonnə', na' gwnacze' can' bagwne'.

40 Na' catə' bezžine' gan' nite'enə' de'e yoblə, jəyezdi'icze' disipl ca' šonə chəsə'ətase', tant cuich chəsə'əzoine' bišgalən'. Na' xte bito zjənezene' bi əse'e le'.

41 Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'enə' jene' orasyonnə' de'e gwyoŋ lase, na' catə' bezžine' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' gože' lega'aque': —ĵEne'e chtasle? ĵEne'e chonle dezcanz? Baĉ goc n̄a'a. Diozən' bsele'e nada' golja' beŋaĉ na' n̄a'a baĉ bžin or gaca' lao na' beŋə' mal ca' par so'ote' nada'.

42 Le'e secha, le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beŋə' contr ca'.

Gosə'əzene' Jeso'osən'

43 Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'ən ca' catə' bžin Jodən' ben' naque' cuent len disipl ca' šižin. Na' žague' zan beŋə' boso'oselə' beŋə' ca' chəsə'anabia' bħoz ĉhe neto' beŋə' Izrael na' beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' beŋə' golə blao ĉhe n̄asyon ĉheto'onə'. Beŋə' ca' zjənžag Jodən' zjənale'e spad na' zjənlene' no yag.

44 Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə', gože' lega'aque': —Be'enə' gaogua' bxidən', le'enə' senle na' gwĉhejlene' par əĉhe'elene'.

45 Nach catə' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüiguə'əte' cuite'enə' na' gože'ene': —Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bxidən', pero caguə do laže'enə' bene' ca'.

46 Nach beŋə' ca' əzja'ac len Jodən' gwso'oxe'e Jeso'osən' na' gosə'əĉhe'əxaxje' le'.

47 Na' to beŋə' zecha galə'əzə gwleĉj spad ĉhe'enə' gwdine'en šla'a nag xmos bħozən' ben' naquəĉ əblao, gwĉhogtechgüe'en.

48 Nach Jeso'osən' gože' beŋə' ca': —Za'acle len spad na' len yag zedəxenle nada' ca to beŋə' bguan.

49 Yoguə' ža gwchi'a len le'e bsd blo'ida' beŋə' lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero chac de'e quinga par niĉ chac complir can' na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən' gaquə ĉhia'.

50 Na' lao or na' bosyo'oxonj yoguə' disipl ĉhe' ca' gosə'əbejyichje'ene'.

Beŋə' güegon' ben' bexonj

51 Na' to beṇə' güegon' jənaogüe' Jeso'osən', na' nyaze' to lachə' de'e naquə ca to sabana.

52 Na' ca gwso'oxe'ene' gwso'oxe'e slezə xe'enə' na' le'e bchojte' lo'inə' na' bexonje' ga'alyide'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən'

53 Na' beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gosə'əche'ene' lao Caifasən' ben' naquəch bχoz əblao che neto' beṇə' Izrael. Nach besə'ədobə yoguə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon cheto'onə'.

54 Nach Bedən' jənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə' xte bžinte' liž bχoz əblaonə' na' gwyo'e chyo'onə'. Na' beṇə' ca' zjənaquə xə'ag yo'oda'onə' zjəchi'e cho'a yi'inə' par chəsyə'əže'ine'. Nach Bedən' jəchi'e len lega'aque' cho'a yi'inə'.

55 Na' yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izrael cheto'onə' gosə'əyilje' beṇə' əso'e dižə' contr Jeso'osən' par niç yesə'əchoglaogüe'en che' de que gate', pero notono besə'əzelene'.

56 Beṇə' zan gwso'e dižə' güenlažə' contr Jeso'osən' pero xtižə'əga'aque'enə' bito besyə'ədilən.

57 Nach balə beṇə' gosə'əzeche' na' gwso'e dižə' güenlažə' contr le' gosə'əne':

58 —Beneto' catə' gwne': “Yochinja' yo'odao' əblao nga gwso'on beṇə', na' lao šonə žazə gona' yeto yo'odao' əblao de'en cui gon beṇəchən'.”

59 Pero bia'aczə bito bedile de'en gosə'əne'enə'.

60 Nach gwzoža' ben' naquəch bχoz əblao gwzeche' gwcholga'aque'enə' gože' Jeso'osən': —Ĵbito bi nao' ca naquə de'e nga chosə'əcuiš beṇə' quinga le'?

61 Na' Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož ben' naquəch bχoz əblao le': —Ĵle len' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'? ĴElen' Xi'in Dioz ben' cho'ela'ocho'?

62 Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' əchnia' le'e gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Xa' Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen na' nabi'a txen len le'. Na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

63 Catə' bene ben' naquəch bχoz əblao xtižə' Jeso'osən' gwšo' gwčhezə' xe'enə' goquene' de'e mal juisy can' gwna Jeso'osən', na' gwne': —ĴNochxa testigon' chyažjecho'?

64 Babenecho chžia chnite'e Diozən' de'en ne' naque' Xi'in Dioz len naque' con to beṇəchzə. ĴBi nale? ĴNac gonchone'?

Nach yoguə' beṇə' ca' ža'anə' gosə'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate'.

65 Nach bale' boso'oža' xene'ena' cho'alaos Jeso'osən', na' boso'ocuaše'e cho'alaogüe'ena' len to lachə' na' gosə'əbaže'ene', gwse'ene': —Gwḡneya'ašc ḡnon' chbažə' le'?

Nach xa'ag yo'odao' ca' leczə gosə'əgape'e xague'ena'.

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

66 Na' lao chac de'e quinga Bedən' chi'e chyo'o che ben' naquəch bḡoz əblaoc na' na' chi'e catə' bžin to no'ol criad che ben' naquəch bḡoz əblaon'.

67 Na' catə' ble'ine' chi' Bedən' cho'a yi'inə' par cheže'ine', no'olən' bgüiayanə'ene' na' gože'ene': —Leczə leno' le' naco' txen Jeso'os beḡə' Nasaretən'.

68 Pero Bedən' bito gwchebe' šə naque' txen len Jeso'osən'. Gože' no'olən': —Bito nombi'ane' na' nic nezdə' bi dižə'ən cho'o.

Na' gwyeje' jəzeche' cho'a puert saguanḡə'. Nach le'e gwcheže' to lecw.

69 Nach bezle'i no'olən' le' de'e yoblə na' gože' beḡə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len beḡə' ca'.

70 Na' de'e yoblə bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'. Na' chaczə šlož beḡə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə le' naco' txen len beḡə' ca' chedə' ca nga chḡio' ngazə nachbia' de que naco' beḡə' Galilea.

71 Nach Bedən' bzoe' Diozən' testigw gwne': —Diozən' gone' nada' castigw šə chonlaža'an əḡia' bito nombi'a ben' nale ca'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

72 Na' le'e gwcheže' lecon' de'e yoblə. Nach jsa'alazə' Bedən' can' gož Jeso'osən' le' de que ze'e gaquə chop las cuež lecon' catə' gaquə šon las cui chchebe' de que nombi'ene'. Na' catə' bene' xbab che de'ena' gwchežyaše'e tant de'e goquene'.

15

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

1 Na' catə' gwye'eni'inə' bḡoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beḡə' golə blao ca', na' len beḡə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len yeziquə'əchlə beḡə' ca' chesə'ənabia' nasyon Izraelən' besyə'ədobe' par nič boso'oxi'e naclən' so'one' len Jeso'osən' na' boso'ocheje'ene' na' gosə'əche'ene' jse'ene'ene' lao na' Pilatən'.

2 Pilatən' gože' Jeso'osən': —ḡElen' naco' rei che beḡə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le be'en nao' nan' naca'.

3 Na' de'e zan de'e gosə'əna beḡə' gwnabia' che bḡoz ca' par boso'ocuiše' Jeso'osən'.

4 Nach Pilatən' goze'e Jeso'osən': —ḡEbito choži'oxi' xtižə'əga'aque'ena'? ḡEcabi chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogüe' contr le'?

5 Pero Jeso'osən' ni to xtižə'əga'aque'enə' bito boži'e, xte bebanchgüeicze Pilatən'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

6 Na' de to costombr çhega'aque' de que ža lni pascon' əgwsan Pilatən' to pres, con beṇə' yesə'əṇab beṇə' Izrael ca'.

7 Na' ližya na' de to pres beṇə' le' Barrabas txen len beṇə' ca' bosoxe gwdilə lao syodan' na' zjənaque' beṇə' güet beṇə'.

8 Na' beṇə' zan ca' bazjənžag gosə'əbigue'e lao Pilatən' na' gosə'əṇabene' le' əgwsane' to pres can' naquə costombr çhega'aque'enə'.

9 Nach Pilatən' gože' lega'aque': —čEchene'ele əgwsana' ben' naquə rei çhe le'e beṇə' Izrael?

10 Gwne' ca' çhedə' nezene' beṇə' ca' chesə'ənabia' bχoz ca' zjəžiaque'ine' Jeso'osən', de'e na'anə' bosodie' le' lao ne'enə'.

11 Na' beṇə' ca' chəsə'ənabia' bχoz ca' gosə'əgo'oyele'e beṇə' zan ca' ža'anə' par yesə'əṇabe' əgwsane' Barrabasən' lguə'a Jeso'osən'.

12 Nach Pilatən' gože' lega'aque': —čBixa gona' len Jeso'osən' ben' nale naque' rei çhe le'e beṇə' Izrael?

13 Nach gwso'osye'e gwse'e Pilatən': —Bde'e le'e yag corozən'.

14 Pilatən' gože' lega'aque': —čBixa de'e mal babene'enə'?

Pero beṇə' ca' gwso'osye'e yelətə' zizjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

15 Na' Pilatən' gone'ene' soe' güen len beṇə' zan ca'. De'e na'anə' bsane' Barrabasən'. Na' beyož gosə'əyin soldad ca' Jeso'osən', Pilatən' bene'ene' lao na'aga'aque' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

16 Nach gosə'əche' soldad ca' Jeso'osən' chy'o' çhe yo'o gan' chi' Pilatən' na' bosyo'otobe' yoguə' soldad ca' yelə'.

17 Nach gosə'əyine' xa Jeso'osən' na' bosy'ogucue'ene' to lachə' morad na' gwso'one' to coron de yešə' na' bosy'ožine'en yichje'enə'.

18 Na' gwso'onene' borl gosə'əne': —Biba rei çhe beṇə' Izrael.

19 Nach soldad ca' gosə'əyine' yichje'enə' to ya, na' bosy'oža' xene'en le' na' bosy'ozo xibga'aque'enə' laogüe'enə' chso'one' ca' cho'elao' le'.

20 Na' catə' beyož gwso'one'ene' borlən' besyə'əyine' lachə' moradən' bosy'ogucue'ene' na' bosy'ogucue'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

21 To beṇə' Sirene le' Simon xa Ljandr na' Rofo ze'e zeze'e yoba catə' bežague' beṇə' ca' zjənçhe'e Jeso'osən' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' la fuers bosy'ode'e yag coroz çhe Jeso'osən' cožə' Simonṇə'.

22 Na' gosə'əche'e Jeso'osən' to latjə de'en nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat.

23 Na' bosə'onežjue'ene' bino corrient de'en nchixən len to rmech zla' de'en nzi' mirra. Pero Jeso'osən' bito güe'ejē'en.

24 Nach bosə'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' soldad ca' gwso'one' xala'ane'enə' rif entr lega'aque' par gosə'əneze' bi partən' yechelə to toga'aque'.

25 Na' do cheda ga lsil bosə'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'.

26 Na' yichj yag coroz che'enə' bosə'ozoje' de'en bcuiš le', nan: "Bengan' Rei che beṇə' Izrael ca'."

27 Na' leczə cana' bosə'ode'e chopə beṇə' bguan le'e yechopə yag coroz, toe' gwda cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuite'en yeglə.

28 Na' de'en goc ca' goc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: "So'onene' le' caczən' chso'onene' beṇə' güen de'e mal."

29-30 Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'ade' gan' da' Jeso'osən' chəsə'əlolə' yichjga'aque'enə' gwso'onene' borl gwse'ene': — Len' gwnao' gaaquə yochinjə' yo'odao' əblaonə' na' šonə žazə yeyono'on, bosla cuino' na' beyetj le'e yag corozən'.

31 Na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che bəoz ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwso'one'ene' borl gosə'əne': —Yeziquə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'.

32 Šə len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon', na' nacte' rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a par nič le'icho na' šejle'echo che'.

Na' beṇə' ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' chopə la'a, leczə gwso'onene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

33 Na' do gobiž goc žchol doxen yežlyon' bžinte cheda šonə.

34 Na' do cheda šonə catə' gwne Jeso'osən' zižjo gwne': — Eli, žlama sabactani? —zeje dižə: "Dioz chia', žbixchen' bagwlejyichjo' nada?"

35 Na' beṇə' nitə' galə'əzə gwse'enene' can' gwne'enə' nach gosə'əne': —Le'e gwzenagšc, chaxe' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

36 Nach bchoj to beṇə' gwsa'adoe' jəxi'e to spong na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nchixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par nič güe'ejē'en na' be'enə' gwne': —Cuezcho yešc šə yidə Liazən' na' yoletje'ene'.

37 Jeso'osən' bisye'e zižjo nach gote'.

38 Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael le'e gwchezə'əte gwcholən' gwza'azə yichjei bechojte che'elə.

39 Na' lao orən' got Jeso'osən', capitan che soldad ca' ben' zecha lao Jeso'osən' benene' can' bisya'a Jeso'osən' na' ble'ine' can' gote' na' gwne': —De'e liczə bengā naque' Xi'in Dioz.

40 Na' liczə nitə' zan no'olə latjən' beṇə' gosə'əzecha zitə'ələ par besə'əle'ine' can' goquən'. Na' entr lega'aque' zjəlen no'ol quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Maria xna' Jwsen' na' Jacob bi'in naquəch bi'i xcuidə', na' liczə len Salme.

41 No'ol ca' gosə'əzolao chso'onlilažə' Jeso'osən' catə'an gwzoe' Galilean' na' gwsa'aclene' le' len bi de'en byažjene', lega'aque' na' yezan no'olə ca' besyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə'an beze'e Galilean' par bežine' Jerosalennə'.

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

42 Na' ne'e da' Jeso'osən' le'e yag corozən' catə' gwzolao chexjw že'enə', na' ža na'anə' catə'an choso'osi'ini'e che lni pascon', na' bachžin or so'omba'ane' ža dezcanzən'.

43 Na' gwzo to beṇə' le Jwse na' naque' beṇə' Arimatea, na' nacte' to beṇə' blao entr beṇə' ca' chesə'ənabia' nasyon Izrael cheto'onə'. Na' Jwsen' gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' nabia' nasyon cheto'onə'. Na' laogüe de'en bachexjw že'enə' benchechlaže'e gwyeje' lao Pilatən' jəṇabe' cuerp che Jeso'osən'.

44 Pilatən' bebanene' de'en byob got Jeso'osən', nach goxe' capitannə' gwṇabene' le' šə le bagote'enə'.

45 Catə' capitannə' gože'ene' de que bagote', nach Pilatən' be'e latjə žjəyeletj Jwsen' cuerp che Jeso'osən' par yeyo'ene'.

46 Na' Jwsen' gwxi'e to lachə' fin nach gwyeje' gan' da' Jeso'osən' na' beletje'ene' le'e yag corozən' nach bolaže'ene' lachə'ənə', na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba de'e bagwche'ene' to le'e yej. Na' beyož bene' de'e ca' bləle' to yej xen de'e bseyjuene' cho'a banə'.

47 Na' Maria beṇə' Magdalan' na' Maria xna' Jwsen' yeto, besə'əle'ine' gan' boso'ocuaše'e cuerp che Jeso'osən'.

16

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

1 Na' catə' gwde ža dezcanzən' Maria beṇə' Magdalan', na' Maria xna' Jacobən' na' len Salmen' jəsə'əxi'e set zix de'e yoso'oguazje' cuerp che Jeso'osən'.

2 Na' zil dmigw tempran gwsa'aque' zja'aque' cho'a ban' na' besə'əžine' cho'a ban' do chla'atg bgüižən'.

3 Na' lao zja'aque'enə' gwse'e ljuežjga'aque': —¿No gaquə yeca'a yejən' de'en da' cho'a ban' par nich šo'ochə'?

4 Na' ca ne'e zja'aque' zitə'ələ gan' zo bloj ban' besə'əle'ine' de que yej xennə' de'en da' cho'a ban' bach bega'an.

⁵ Catə' besə'əžine' enə' gwso'e lo'o blojən' na' besə'əle'ine' to beṇə' xcuidə' chi'e lo'inə' šla'a lichalə na' nyaze' to lachə' šyis tonə, na' no'ol ca' besə'əžebe' catə' besə'əle'ine'ene'.

⁶ Na' gože' lega'aque': —Bito žeble. Nada' nēzda' de que cheyiljle Jeso'osən' ben' naquə beṇə' Nasaret ben' bos'ode'e le'e yag corozən'. Babebane' ladjo beṇə' guat ca'. Notoch no nla' nga. Legüia latjə ga nga bosə'əxoe' cuerp che'enə'.

⁷ Le'e žjəya'ac le'e žjəyedixjue'i Bedən' len disipl ca' yela' de que gwyobe Jeso'osən' yežine' Galilean' ca le'e na' Galilea na' gwle'iczelene', can' gwnacze' le'e.

⁸ Nach besyə'əchoje' lo'o ban' besa'acdoe' xte gosə'əxize' tant besə'əžebe'. Na' notono gwse'e bin' goquə chedə' besə'əžebe'.

Jeso'osən' blo'e laogüe' Maria beṇə' Magdalan'

⁹ Na' zil dmigw tempran catə'an beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' zgua'atec blo'e laogüe' Maria beṇə' Magdalan' ben' bebeje' gažə de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'enə'.

¹⁰ Le' jəyedixjue'ine' yeziquə'əchlə beṇə' ca' de que beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Catə' bžin Marian' chəsə'əbežyašə' beṇə' ca' na' chəsya'əgüine'ene' chedə' gwso'ot beṇə' mal ca' Jeso'osən'.

¹¹ Na' catə' gwse'enene' de que babeban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' de que Marian' bable'ine' le', bito gwse'ejle'e.

Blo'e lao Jeso'osən' chopə disipl che' ca'

¹² Na' blo'e lao Jeso'osən' chopə disipl che' ca' lao zja'aque' yoba, pero nža'alə can' besə'əle'ine' le'.

¹³ Na' jəya'aque' jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' ljuežjga'aque' ca' pero beṇə' ca' leczə bito gwse'ejle'e che' lega'aque'.

Jeso'osən' bene' mendad əso'e xtiže'enə' yoguə' nasyon

¹⁴ Na' gwdechlə blo'e lao Jeso'osən' disipl che' ca' šnej lao chsa'ogüe'. Na' gwdile' lega'aque' de'en zjənaque' beṇə' la'aždao' žod na' de'en cui gwse'ejle'e de que bebane' ladjo beṇə' guat ca' la'anə'əczə beṇə' ca' besə'əle'i le' gwse'e lega'aque' ca'.

¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac le'e žjəsed le'e žjəlo'i beṇə' ca' ža' yoguə'əlol nasyon dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia'.

¹⁶ Na' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' na' yesə'əchoe' nis bito žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' beṇə' ca' cui so'onlilažə' nada' yesə'əbiayi'e lao yi' gabilən'.

¹⁷ Na' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' gwnežjoga'aca'ane' yelə' guac par so'one' de'e quinga: Len yelə' guac chia'anə' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' əso'e gwde gwdele' dižə' de'en cui no chac.

18 Guaquə əso'oxe'e no bel bia benen na' bitobi gaquə čhəga'aque'. Na' šə əse'eje' benen bitobi gonən len lega'aque'. Guaquə yesə'əxoə' na'aga'aque'enə' yichj beŋə' ca' chsa'acšene, na' yesyə'əyaque beŋə' ca'.

Jeso'osən' beyepe'yoban'

19 Na' catə' beyož be'e Xancho Jeso'osən' dižə'ən ca' len lega'aque', bezi' beca'a Diozən' le' yoban' gan' chi'e chnabi'e txen len Xacho Diozən'.

20 Na' disipl čhe' ca' ja'aque' doxenlə jəsə'ədixjue'ine' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in čhe Jeso'osən', na' le' goclene' lega'aque' na' bene' par nič gwso'one' no miłagr len yelə' guac čhe'enə' par blo'e de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e li.

De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Locasən'

De'e nga bzoj Locasən' par Tioflən'

¹⁻⁴ Señor Tiofl, chzoja' le' dižə' quinga par nič na' ənezdo' de'e li ca naquə de'en babendo' na' de'en bagoc. Beṇə' zan bač boso'ozoje' che Jeso'osən' ca naquə de'en bagoc complir par neto' chonlilažə'əto'one'. Boso'ozoje'en can' bzejni'i beṇə' ca' neto', beṇə' ca' besə'əle'i can' goquə dezd goljte Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'en besə'əle'ine' can' goquən' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' yoblə dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' nada' catə' beyož gwnabyoža' can' goquən', na' gwyazlaža'a gwzoja'an tcho'a tšao' par nič ənezdo' Señor Tiofl.

Can' goquə gwdixjue'e to angl de que galjə Juannə'

⁵ Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən' gan' nzi' Jodea, na' zo to bχoz che beṇə' Izrael ca' beṇə' le Zequeria. Bene' žin len xonj bχoz beṇə' zjele Abias. Na' no'ol che Zequerian' le' Čhabet na' naque' dia che de'e bχoz Ronnə'.

⁶ Na' Zequerian' len Čhabetən' zja'accze' licha par len Diozən', na' gwso'one' yoguə'əloj de'en non Xancho Diozən' mendad de'en zjənyoj le'e lei che'enə'.

⁷ Na' notono xi'inga'aque' nitə', chedə' Čhabetən' naque' no'olə güiž, na' chopte' bazjənaque' beṇə' golə.

⁸ Na' goquən' beyalə' Zequerian' len beṇə' ljuežje' ca' beṇə' ca' zjənaquə bχoz par gwso'one' de'en besyə'əyale'e so'one' par gwso'elaogüe'e Diozən'.

⁹ Na' de costombr che bχoz ca' chso'one' rif par chatə'əbia' noe' əchoj par əgwzeye' yal lo'o yo'odao' əblao čhega'aque'enə' gan' chso'elaogüe'e Xancho Diozən' Jerosalennə'. Nach gwso'one' rif na' bchoj Zequerian' par bzeye' yalən' lo'o yo'oda'onə'.

¹⁰ Na' žlac bzeye' yalən' gwnitə' yoguə'əloj beṇə' zan ca' chy'olə gwso'one' orasyonnə'.

¹¹ Na' to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Zequerian', na' gwzecha anglən' cuit mesən' lichalə gan' chəsə'əzeye' yalən'.

¹² Catə' ble'i Zequerian' anglən' benit bečol goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' na' bžebchgüe'.

¹³ Pero anglən' gože' le': —Bito žebo' Zequeria. Diozən' babzenague' orasyon čhio'onə', na' no'ol čhio' Čhabetən' sane' to xi'ino', na' əgwsio' le' Juan.

¹⁴ Na' so' mbalaz na' yebeido', na' leczə beṇə' zan yesyə'əbeine' šə bagolje',

15 *chedə* gaque' *benə* blao lao Diozən'. Bito ye'eje' bino ni *biquə'əchlə* de'en chesə'əzože *benə*, na' catə' galje' yo'o Spirit *che* Diozən' lo'o *yichjla'aždaogüe'*enə' par *nabi'an* le'.

16 Na' gone' par *nich* zan *benə* Izrael gwlaž *che* ca' yesə'əša' *yichjla'ažda'oga'aque'*enə' na' so'elaogüe'e Diozən' can' *cheyalə*' so'elaogüe'ene', Dioz ben' *naquə* Xanga'aque'.

17 Na' *cuialaogüe'* lao Xanchon' na' gone' par *nich* *benə* ca' cui *nitə* *binlo* len *xi'inga'aque'* *yesyə'anite'e* *binlo* len *xi'inga'aque'* de'e *yoblə*. Na' gone' par *nich* *benə* *godenag* ca' *yesə'əzenague'* *che* Diozən'. Gone' ca' par *nich* *yesə'anitə* *benə* *probnid* par *əso'elaogüe'*e Xanchon' *catə'an* *yide'*. Na' len *xbab* de'en yo'o *yichjla'aždaogüe'*enə' na' len *dižə*' *balə* de'en *güe'*enə' *gaque'* ca' profet *Liazən'* ben' *gwzo* cana'.

18 Nach Zequerian' *gože'* *anglən'*: —*č*Nacxa *gaquə* *ənezda'* de'e nga? Nada' *bač* *naca'* *benə*' *golə* na' no'ol *chia'anə'* *leczə* *benə*' *golə*.

19 Nach *anglən'* *gože'* le': —Nada' *naca'* *angl* Gabryel. Zoa' len Diozən' na' *zoa'* *cho'elaogua'ane'*. Na' *bsele'e* *nada'* *zedetixjue'ida'* le' *dižə'* *güen* *dižə'* *cobə* *quina*ga.

20 Na' le' *gaco'* *mod*, cui *gaquə* *ənio'* *xte* *que* *catə'əch* *əžin* *ža* *gaquə* de'e nga, *chedə'* cui *chejli'o* *xtiža'anə'*. Na' de'e *liczə* *gwžin* *ža* *gaquə* *complir* can' *gwnia'anə'*.

21 Na' *benə*' ca' *ža'* *chy'o*lə *gosə'əbeze'* Zequerian', nach *besyə'əbanene'* *chedə'* *gwžeine'* lo'o yo'odao' *əblao* gan' *chso'elao'* *benə'* Izrael ca' Diozən'.

22 *Catə'* *bechoj* Zequerian', *bene'* *señy* len *ne'enə'* la' *bitoch* *goquə* *əne'*. *Bač* *naque'* *benə'* *mod*. Nach *gwsa'acbe'i* *benə'* ca' de *que* *ble'ida'ogüe'ene'* lo'o yo'oda'onə'.

23 Na' *catə'* *bde* *laze'en* de'en *bene'* *žin* lo'o yo'odao' *əblaonə'* *beyeje'* *liže'*.

24 *Gwde* na', no'ol *che'* *Chabetən'* *bgüendao'* *bda'onə'* lo'o *le'enə'* na' *gueyə'* *bio'* *gwzoze'*. Na' *gwnə'*:

25 —*Güenchgua* *baben* Xana' Diozən' len *nada'*, *chedə'* *babžin* *ža* *nži'ilaže'e* *nda'*, *chone'* par *nich* *bitoch* so'on *benə* *əčhən'* *xbab* *chia'* de *que* cui *bi* *zaca'a*.

Anglən' gwduxjui'e galjə Jesocristən'

26 *Goc* *xop* *bio'* *noa'* *Chabetən'* *bda'onə'*, Diozən' *bozsele'e* *anglən'* ben' le Gabryel, *gwyeje'* to *syoda* de'en *nzi'* *Nasaret* gan' *mbane* *Galilean'*.

27 *Bsele'e'* *gan'* zo to no'ol *güego'* le' *Maria*. Na' *Marian'* *ne'e* *naplažə'əchgua* *cuine'*. Na' to *benə'* le *Jwse* *bač* *naquən* *gwšagna'alene'* par *gaque'* *xo'ole'*. Na' *Jwsen'* *naque'* *dia* *che* de'e *Rei* *Dabin'*.

28 Na' bžin anglən' gwyo'e gan' zo Marian' na' gože'ene': —Dioxei. Xancho Diozən' nži'ilaže'e le' na' zoe' len le'. Na' gone' par nič socho' mbalaz ca yoguə'əloł no'ol ca' yelə'.

29 Catə' ble'i Marian' anglən', benit bečoł goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' por ni che dižə' de'en gože' le'. Na' bene' xbab bi zejen de'en bguape' le' dioxən' ca'.

30 Nach anglən' gože'ene': —Bito žebo' Maria. Diozən' nži'ilaže'e le'.

31 Na' le' gua' xi'inə', to bi'i byo dao', na' sano'obo', na' əgwsio labo' Jeso'os.

32 Na' Jeso'osən' gaque' to beṇə' blao na' beṇachən' yesə'əsi'ene' Xi'in Dioz, Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. Na' Xancho Diozən' gone' par nič nabi'e nasyon Izraelən' can' gwnabia' de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'.

33 Na' le' nabi'e nasyon Izraelən' zejlicane. Na' cuat te yelə' gwnabia' che'enə'.

34 Nach gož Marian' anglən': —¿Nacxa gaquə sana' bdao'? la' bitonə' žaga' nda' beṇə' byo.

35 Nach gož anglən' le': —Spirit che Diozən' yidən gan' zo'onə', na' yelə' guac che Diozən' son len le', Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. De'e na'anə' bi'i la'aždao' xi'ilažə'an galjənə', yoso'osi'ebo' Xi'in Dioz.

36 Na' beṇə' xna'o Čhabetən' leczə bačh bgüenda'obo' lo'o le'enə' la'aṇə'əczə banaque' beṇə' golə. Bagoc xop bio' no'e to bi'i byo dao', len la' gosə'əne' che' de que no'olə güižən'.

37 Bito bi bi de de'e ənacho cui chac gon Diozən'.

38 Nach gož Marian' anglən': —Nga zoa' naca' xmose', gaquə chia' con bi na Xana'an.

Nach beza' anglən' gan' zo Marian'.

Marian' jalane'e Chabetən'

39 Gwde na' le'e gwejte Marian' to syoda de'e žia lao ya'a gan' mbane Jodean'.

40 Na' bžine' liž Zequerian', gwyo'e bguape' Čhabetən' diox.

41 Na' goquən' cata' Čhabetən' benene' cholgüiž Marian' le' nach gocbe'iteine' chxitə' chžia chac bdao' che'enə' lo'o le'enə'. Na' Spirit che Diozən' gwnabi'an yichjla'aždao' Čhabetən'.

42 Na' gwne' zižjo tant bebeine', na' gože' Marian': —Diozən' babene' par nič zocho' mbalaz ca yoguə'əloł no'ol ca' yelə'. Na' Diozən' gone' par nič gaquə mbalaz che bdao' chio'onə' no'onə'.

43 Nactecxan' le' naco' xna' Xana'an zedəlaṇə'o nada'.

44 Mer catə' bene naga'anə' chguapo' nada' dioxən', bdao' chia'anə' bebeibo' na' bxitə' bžiabo' lo'o li'anə'.

45 Xancho Diozən' bene' par niçh anglən' gwne' le' de'en ze'e gaquə na' zo' mbalaz de'en gwyejli'o de que gaquə complir can' gwne'enə'.

46 Nach Marian' gwne':

—Cho'elaogua'a Xana' Diozən' do yichj do laža'a.

47 Na' lo'o yichjla'aždaogua'an chebeichgüeida' Dioz ben' chebej nada' xni'a de'e malən'.

48 Babeyašə' beži'ilaže'e nada' naca' xmose' la'aṅə'əczə cui bi zaca'a.

Na' dezd na'a žtia žtia beṅačən' yesə'əne' de que zoa' mbalaz.

49 Diozən' chac gone' de'e cui no zaquə gon, na' babene' de'e güen juisy len nada'.

Le'enə' naque' beṅə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

50 Na' notə'ətezə beṅə' chsa'ape'ene' respet do yichj do lažə'əga'aque',

Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e lega'aque' na' len xi'in dia chega'aque'.

51 Baç blo'i Diozən' beṅačən' yelə' guac che'enə', na' babene' par niçh beṅə' ya'alažə' ca' baboso'ozexjw yichjga'aque'enə' laogüe'enə'.

52 Babene' par niçh beṅə' gwnabia' ca' cuich gosə'anabi'e, na' beṅə' ca' cui gwsa'ac beṅə' blao, Diozən' bcuie' lega'aque' par gwsa'aque' beṅə' blao.

53 Na' beṅə' ca' gwsa'acbe'ine' de que chesə'əyažjene' yelə' chaclen che Diozən', bagoclene' lega'aque'.

Na' beṅə' ca' gwsa'aque' bitobi chesə'əyažjene', bose'e lega'aque' sin cui bi bnežjue' lega'aque'.

54 Nach bagocwlene' chio'o beṅə' Izrael naccho ca xmose'. Bablo'ine' chio'o de que bito ganlaže'e par yeyašə' yeži'ilaže'e chio'o can' bene' lyebe.

55 Na' de'en beyašə' beži'ilaže'e de'e Abraanṅə' len xi'in dia che',

bene' complir can' gože' le' len yebalə xaxta'ocho ca'.

Na' zocze' yeyašə' yeži'ilaže'e xi'in dia che de'e Abraanṅə' zejlicane.

56 Na' catə' bagoc šon bio' bega'an Marian' len Čhabetən' nach beyeje' liže'enə'.

Goljə Juannə' ben' bçhoa beṅə' nis

57 Na' catə' bžin or par san Čhabetən', gwxane' bi'i byo dao' che'enə'.

58 Na' catə' gwse'ene beṅə' gwliž čhega'aque'enə' na' family čhega'aque'enə' de que Diozən' babeyašə' beži'ilaže'e Čhabetən', besyə'əbeichgüeine' len le'.

59 Na' ža xon' beṅə' ca' jəsə'əzo'ebo' señy de'en ne' sirconsi-sion. Na' zejen de que chse'ejle'e che lyebe de'en ben Diozən'

len de'e Abraannə'. Na' gwse'enene' si' labo' Zequeria can' le xabo'onə'.

⁶⁰ Pero xna'abo'onə' gwne': —Nca, cheyalə' si' labon' Juan.

⁶¹ Nach lega'aque' gwse'e le': —Notono family chele nitə' beṇə' zjəle ca' na' nic xaxta'ole.

⁶² Nach gwso'one' seṅy gosə'əṇabene' xabo'onə' nac chene'ene' si' la bda'onə'.

⁶³ Nach bene' seṅy gwṇabe' to yag la' dao' gan' bzoje': “Si' labo' Juan.” Nach yogue'e besyə'abanene'.

⁶⁴ Le'e gocte beṇe Zequerian' na' le'e gwzolaote be'e dižə' be'elaogüe'e Diozən'.

⁶⁵ Na' besə'əžebchgua beṇə' gwliž chega'aque'enə'. Na' xtižə'əga'aque'enə' gosə' gwłaljən doxen yež ca' zjəchi' lao ya'a ca' gan' mbane Jodean'.

⁶⁶ Na' yoguə'əlol beṇə' gwse'enene' dižə'əṇə' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' che de'e ca', na' gosə'əne': —¿Bixa gon bdao' na'anə'?

Gosə'əne' ca' chedə' gosə'əṇezene' de que zoczə Diozən' len lebo'.

Dižə' de'en be' Zequerian'

⁶⁷ Nach gwnabia' Spirit che Diozən' yichjla'aždao' xabo' Zequerian'. Na' Zequerian' be'e xtižə' Diozən' gwne':

⁶⁸ Cho'elaogua'a Xanchon' ben' naquə Dioz che chio'o beṇə' Izrael.

Cheyaše'ene' chio'o naccho ṇasyon' che'

na' babene' par niç gaquə yechojcho xni'a de'e malən'.

⁶⁹ La' babene' par niç zo to beṇə' napə yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən',

na' za' be'enə' lao dia che de'e Rei Dabin' ben' goquə xmos Diozən'.

⁷⁰ Chac can' gwna Diozən' len cho'a de'e profet ca' beṇə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' cana'ate.

⁷¹ Gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr checho ca' na' lao na' yoguə' beṇə' chəsə'əgue'i chio'o.

⁷² Na' leczə gože' de'e xaxta'ocho ca' de que yeyašə' yeži'ilaže'e lega'aque' len xi'in dia chega'aque'.

Na' can' chone' na'a, chone' par niç chac complir ca naquə de'en bene' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o.

⁷³ Ben Diozən' cuine' testigw lao de'e xaxta'ocho Abraannə' de que gaquəczə can' bene' lyeben'.

⁷⁴ Na' gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr ca' par niç ca' gaquə güe'ela'ochone' sin cui žebcho.

⁷⁵ Na' gwne' gone' par niç gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' par len le'enə'

na' gone' par niç šejcho licha güe'ela'ochone' doxen yelə' mban chechon'.

76 Nach Zequerian' gože' bida'onə':
 Na' le' xi'ina', beṇačən' yesə'əne' čhio' de que naco' profet
 beṇə' choe' xtižə' Diozən',
 Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao.
 Yesə'əne' ca' čhedə' le' cuialaogo' lao Xanchon' na' go'o
 xtiže'enə'
 par nič ničə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'ene' catə'an yide'.
 77 Egwsed əgwlo'ido' neto' can' chene'e Diozən' yebeje' chio'o
 xni'a de'e malən'
 na' can' chene'ene' yezi'ixene' xtolə'əcho ca',
 chio'o naccho beṇə' nasyon čhe'.
 78 Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o na' bachsele'e to beṇə'
 gaquəlene' chio'o.
 Na' gwxaquə'əlebe be'enə' ca be'eni' čhe bgüižən'.
 79 Le' gwzejni'ine' chio'o beṇač naquən' goncho par nič
 žjəyecho gan' zo Diozən' catə'gatcho,
 na' əgwzejni'ine' chio'o beṇač naquən' so cuezcho binlo.
 Can' gone' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' chio'o
 gwxaquə'əlebecho ca beṇə' chsa'aš lo'o de'e žcholən'.
 80 Na' Juannə' ca bcua' chcha'ogüe', zdate chaquəch
 yichjla'aždaogüe'en can' chene'e Diozən'. Na' Juannə' jsəe' latjə
 dašən'. Na' nan' nezoe' catə'an bžin ža gwzolaogüe' gwduxjui'e
 xtižə' Diozən' len beṇə' Izrael ca'.

2

Can' goquə catə'an goljə Jeso'osən'

1 Na' gwde de'e ca', na' ca tyempən' catə'an gwnabia' Sesar
 Augusto, bene' mendad te cuent na' əsa'alə' yiš balə beṇə' ža'
 to to yež de'e zjəchi' doxen ganə' chnabi'e.

2 Na' bguale'e yišən' lao chnabia' Sirenio gan' nzi' Siria. Na'
 naquən de'e nech de'en bguale'e yiš balə beṇə' ža' to to yež.

3 Nach yoguə'əlöl beṇə' jəya'aque' lažga'aque' jəsyə'əde
 cuinga'aque' cuent par gwsa'alə'əga'aque' yiš.

4 Nach Jwsen' naque' dia čhe de'e Rei Dabin'. Na' beze'e
 Nasaret gan' mbane Galilean' par beyeje' syoda čhe de'e Rei
 Dabin' de'e nzi' Belen. Na' čhi' syoda Belennə' gan' mbane
 Jodean'.

5 Beyeje' jəyede cuine' cuent na' zenče'e no'ol čhe' Marian',
 pero bitonə' yesə'əca'a ljuežje'. Na' Marian' bano'e bda'onə'.

6 Na' goquən' lao nite'e Belennə' bžin or par sane'.

7 Na' bi'i nechən' gwxxane' goljbo' bi'i byo dao', na' blaže'ebo'
 lachə'. Na' gwlo'ebo' to lo'i gan' chsa'o bia yixə', čhedə' bito bi
 latjə gwyo'och mesonnə' par lega'aque'.

*Angl ca' boso'ozenene' beṇə' goye xilə' ca' de que bagoljə
 Goslan'*

⁸ Na' lao že' na', le'e yixə' che Belen na'atezəczə ža' beṇə' goye xilə' nečsəə'əne'e chsa'ape' xilə' čhega'aque' ca'.

⁹ Na' angl čhe Xanchon' bžine' gan' nitə' beṇə' goye xilə' ca', na' yelə' chey che'eni' čhe Diozən' gwyechjən bse'eni'in gan' nite'enə'. Na' besə'əžebchgüe'.

¹⁰ Na' gož anglən' lega'aque': —Bito žeble, na'a čhixjo'ida' le'e to dižə' güen de'e yeba yezaquə'əlažə'əchgua yoguə'əloł beṇə'.

¹¹ Lao' syoda čhe de'e Rei Dabin' bagoljə na'a ben' chac yebej beṇə' xni'a de'e malən'. Naque' Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇəčən' na' naque' Xanchon'.

¹² Par yeželele bda'onə' quinga naquə: Žjəyedi'ilebo' lažə'əbo' lachə' na' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə'.

¹³ Beyož gwna anglən' ca' le'e besə'əžinte angl zanch gan' zo angl nečən', za'aque' gan' zo Diozən'. Na' chso'elaogüe'e le', čsəə'əne':

¹⁴ Ledoye'ela'och Diozən' ben' zo yoban'.

Na' lao yežlyon' gatə' yelə' so cuzə binlo entr beṇə' ca' chebei Diozən' lega'aque'.

¹⁵ Na' catə' besyə'əsa'ac angl ca' zjəya'aque' yoban', nach beṇə' goye xilə' ca' gwse' ljuežjga'aque': —Yeyejcho Belennə' žjəyegüiacho de'en bagoc, ca naquə Xanchon' bsele'e angl quinga bedəsə'ədixjue'ine' chio'o.

¹⁶ Nach besa'aces beṇə' goye xilə' ca' jəya'aque' Belennə', na' jəsyə'ədi'e Marian' len Jwsen' na' len bda'onə'. Na' bda'onə' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə' ca'.

¹⁷ Beyož besə'əle'ine' can' bagoquən', na' gwso'e dižə' čhe bda'onə' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' naquə de'en gwse' angl ca' lega'aque'.

¹⁸ Na' yoguə'əloł beṇə' ca' əgwse'ene dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' besyə'əbanene'.

¹⁹ Na' Marian' lecə gwlo'o yichje' yoguə'əloł dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en bi zejennə'.

²⁰ Nach besyə'əsa'ac beṇə' goye xilə' ca' chso'elaogüe'e Diozən' na' chso'e le' yelə' bala'aṅ čhe yoguə'əloł de'en bagwse'enene' na' babesə'əle'ine' ca' naquə de'en gož anglən' lega'aque'.

Family čhe Jeso'osən' jso'ebo' lo'o yo'odao' əblaonə'

²¹ Catə' gwde xon' ža na' jəsə'əzo'ebo' señy de'en ne' sirconsi-sion na' bosə'əsi'e labo' Jeso'os, can' ben anglən' mendad catə' ze'e gua'alə Marian' lebo'.

²² Catə' gwde tyempən' babeyac Marian' xi'ilažə' len bda'onə' segon can' na lein' de'en bzoj de'e Moisezən', nach gosə'əlene'ebo' Jerosalennə' par jso'ebo' lao Diozən'.

23 Gwso'one' ca' chedə' nyojən le'e lein': "Yoguə' bi'i byo dao' bi'i nech cheyalə' gacho' lao na' Diozən', na' yoguə' bia yixə' bia maš dao' bia nech leczə gaquəb lao na' Diozən'."

24 Na' gwso'elaogüe'e Diozən' gwso'one' can' na lei che Xancho Diozən', nyojən: "Cheyalə' gotle to csad ngolbexə o chopə plomxtil."

25-26 Na' Jerosalennə' gwzo to beṇə' byo le Simeon. Be'enan' gwycze' bene' de'e güen lao Diozən' na' be'elaogüe'ene', na' gwleze' batə'aquən' yidə Cristən' ben' gwlej Xancho Diozən' par gaquəlene' beṇəchən'. Na' Spirit che Diozən' gwzon lo'o yichjla'aždao' Simeonnə'. Na' bzene Spiritən' le' de que antslə ze'e gate' le'ine' Cristən'.

27 Na' Spiritən' benən par niç gwyeje' yo'odao' əblaonə'. Na' zoe' yo'oda'onə' catə' besə'əžin xaxna' Jeso'osən' zjənlene'ebo' par niç so'one' len lebo' can' na lein'.

28 Nach Simeonnə' gwlene'ebo', nach be'elaogüe'e Diozən' gože'ene':

29 Na'a ža Xana' Dioz, baçh goc can' gwna'onə'.

Be' latjə yeyeda' binlo gan' zo'onə', nada' naca' beṇə' güen žin chio',

30 chedə' bable'ida' ben' zedəyelej neto' xni'a de'e malən'.

31 Naque' ben' bžio' bia' əgwse'lo'o par yoguə'əlo' beṇə'.

32 Na' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael par niç se'ejni'ine' xtižo'onə'.

Na' leczə gone' par niç beṇə' Izrael ca' yesə'əzi'e yelə' bala'aṇ.

33 Nach xabo'on len xna'abo'on besyə'əbanene' ca naquə dižə' de'en be' Simeonnə' chebo'.

34 Na' Simeonnə' gwṇabene' Diozən' gone' par niç gaquə güen chega'aque', na' gože' Marian': —Beṇə' zan beṇə' Izrael ca' yesə'əbiayi'e chedə' cui so'onlilaže'e xi'ino' nga, na' zane' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane chedə' so'onlilaže'ene', na' beṇə' zan yoso'ožia yoso'onite'ene' catə' yesə'nezene' che'.

35 Na' gone' par niç gachia' non' əgwzenag che Diozən' na' non' cui. Na' caczə ga chaz to cwšiy gaquə lo'o yichjla'aždaogo'onə' tant əžaglaogo' de'en gac che'.

36 Na' leczə gwzo to no'olə gwle Añy yo'odao' əblaonə', na' no'olən' cho'e xtižə' Diozən'. Naque' xi'in de'e Fanuel, na' naque' dia che de'e Aser. Bšagne'e catə'ən naque' no'ol güego', pero na' gaž izga bguan be'en che'enə'. Na' Añyən' banaque' to beṇə' golə.

37 Bagoc taplalj tap iz got be'en che'enə'. Cuiczə chebiže'e yo'odao' əblaonə'. Lechgualə cho'elaogüe'e Diozən' do ža do yel, xte gwyaz tgüeje' cui gwdaogüe' par niç benche' orasyon lao Diozən'.

38 Na' goquən' bgüiguə' Añyan' gan' nitə' Jwsen' len Marian', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' de'en bach bsele'e ben' gaquəlen nasyon Izraelən'. Na' be'e dižə' che Jeso'osən' len yoguə'əlol beṇə' ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chesə'əbeze' batə'əquən' əselə' Diozən' ben' gaquəlene' lega'aque'.

Jəya'aque' Nasaretən'

39 Nach Jwsen' na' Marian' catə' beyož gwso'one' yoguə'əlol de'en non lei che Diozən' mendad so'one', jəya'aque' lažga'aque' Nasaret gan' mbane Galilean'.

40 Na' Jeso'osən' zda chcha'ogüe' na' zda chdipe'. Na' ca bcua' chcha'ogüe'enə' zdach chejni'ichene', na' nži'ilažə' Diozən' le'.

Can' ben Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə'

41 Na' xaxne'e ca' yoguə' iz chja'aque' lni pascw de'en chalə' Jerosalennə'.

42 Šižin ize Jeso'osən' catə' gosə'əche' xaxne'e ca' le' ja'aque' Jerosalennə'. Segon ca costombr che beṇə' Izrael ca' chja'aque' catə' chalə' lnin'.

43 Na' catə' gwde lninə' xaxne'e ca' besa'aque', pero Jeso'osən' bega'ane' Jerosalennə'. Na' xne'enə' len Jwsen' bito gwsa'acbe'ine',

44 con gwso'one' xbab šə' bazjəyede' len beṇə' ca' nžagga'aque' txennə'. Na' tža nez babesa'ac xaxne'e ca' gwzolao chəsyə'əyilje'ene' entr family na' migw chęga'aque' ca'.

45 Pero bito besyə'əželene' le', nach besyə'əbi'e jəya'aque' Jerosalennə' de'e yoblə' par žjəsyə'ədilje'ene'.

46 Na' goquən' beyon žach besyə'əželene' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə', chi'e gwchol beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Jeso'osən' chzenague' xtižə'əga'aque'enə' na' de'e zan chnabene' lega'aque'.

47 Na' yoguə'əlol beṇə' ca' choso'ozenag xtiže'enə' chəsyə'əbanene' che yelə' chejni'i che'enə' na' can' choži'e xtižə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'.

48 Na' catə' besə'əle'i xaxne'en le' besyə'əbanene', na' gož xne'en le': —Xi'indaogua'a, žbixchen' chondo' neto' ca'? Xao' nga na' nada' bagwdato' beyiljto' le' na' de'e juisy de'e chaqueto'.

49 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —žBixchen' cheyilje nada'? žEcuī nezele de que cheyalə' gona' de'en na Xa'anə' gona'anə'?

50 Pero xaxne'e ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque'enə'.

51 Na' beyeje' Nasaretən' len xaxne'e ca', bzenague' chęga'aque'. Na' gwlo'o yichj xne'enə' yoguə'əlol de'en goquən'.

52 Na' ca naquə zda gwyejni'iche Jeso'osən' na' zda gwcha'oche', na' Diozən' zda bebeichene' le' na' lecza ca' beṇačhən' zdach besy'əbeichene' le'.

3

Juan ben' bchoa nis gwdixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

1 Catə' goc šino' iz chnabia' Sesar Tiberion', goc Ponsio Pilatən' gubernador che Jodean'. Na' goc Erodən' gubernador che Galilean', na' goc beṇə' biše'e Lipən' gubernador che Itorea na' che Traconite. Na' goc Lisanias gubernador che Abilinia.

2 Nach Anas na' Caifas gwsa'aquəche' bχoz əblao che beṇə' Izrael ca'. Iz na' xi'in Zequerian', ben' gwle Juan, gwzoe' latjə dašən' na' Diozən' be'elene' le' dižə'.

3 Nach Juannə' gwyeye' yoguə'əlol yež de'e zjənyechj zjəmbi'i yao Jordannə', jətixjue'ine' yoguə' beṇə' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əṇabene' Diozən' əgwɳitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis.

4 Juannə' bene' can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Quinga nan:

To beṇə' əṇe' zizjo latjə dašən', əṇe': "Le'e so probnid par əgwzenagle che Xančon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide', de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blaο.

5 Le'e yoša' yichjla'ažda'olen'

par nič gaquən ca to nez güen gan' baboso'ochixə' ya'a yao ca' par beyaquən to leli.

Na' gaquən ca to nez gan' baboso'oxi' baboso'oloe', na' bagosə'əchogue' xiše'en par beyaquən licha.

6 Na' gwžin ža catə' yoguə'əlol beṇə' yesə'əle'ine' ben' selə' Diozən' par yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'."

7 Na' beṇə' zan ja'aque' gan' gwzo Juannə' par nič bchoe' lega'aque' nisən'. Na' Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en əselə' Diozən' par le'e?

8 Cheyalə' gonle de'en naquə güen par nič sa'acbe'i beṇə' yoblə de que baboša' yichjla'ažda'olen'. Na' bito gonle xbab de que Diozən' cui gone' le'e castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que lechguale chyažje Diozən' le'e. Guaquə gone' par nič yej quinga yesyə'əyaquən xi'in dia che de'e Abraannə'.

9 Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian'. Na' ca naquə yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon, chəsə'əchog beṇə' len na' chəsə'əzeye'en.

10 Nach *benə'* ca' *chəsə'əzenag xtiže'enə' gosə'ənabene'* Juannə' *gwse'ene'*: —*¿Bi ca de'e cheyalə' gonto'?*

11 Nach *gože' lega'aque'*: —*Ben' napə chopə xadon, cheyalə' əgwnežjue' ton che benə' cui bi bi de che'. Na' leczə ca' ben' de de'e gaogüe', cheyalə' əgwnežjue' che benə' cui bi bi de de'e gaogüe'.*

12 Na' *catə' benə' gočhixjw ca' leczə jəsə'əbigue'e par gwchoa* Juannə' *lega'aque' nis na' gwse'ene'*: —*Maestr; ¿bi ca de'e cheyalə'əch gonto'?*

13 Na' *gože' lega'aque'*: —*Bito əgwčhixjwle de mazəchlə ca de'en cheyalə' əgwčhixjwle.*

14 Na' *benə' ca' zjənaque' soldad leczə gosə'ənabene' le' gwse'ene'*: —*¿Chexa neto' ža? ¿Bi ca de'e cheyalə'əch gonto'?*

Nach Juannə' *gože' lega'aque'*: —*Bitoch əca'ale la fuers de'en de che benə', na' nic gacle testigw fals contr benə' yoblə par əca'ale xmechga'aque'. Le'e gon banez len laxjwlen'.*

15 Na' *benə' Izrael ca' gwnitə' lez yidə Cristən' ben' gwlejš* Diozən' *par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə', gwsa'aquene' lo'o yičjla'až daoga'aque' šə Juannə' naque' be'enə'.*

16 Na' Juannə' *gocbe'ine' xbab chega'aque'enə' na' gože' yoguə'əga'aque'*: —*Nada' de'e li chchoacza' benə' nis, pero na' ze'e yidə ben' gone' par nič so Spirit che Diozən' lo'o yičjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yičjla'ažda'ochon'. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'.*

17 *Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho* trigon' *rner na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əchone' yotobe' chio'o par nič socho txen len le', na' benə' ca' cui chso'onlilažə' le' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.*

18 Na' *de'e zanch de'e gwna Juannə' gwdixjue'ine' lega'aque' dižə' güen dižə' cobən' na' gwneyoine' lega'aque' se'ejle'en.*

19 Nach Juannə' *be'e dižə' che gubernador Erodən' ca naquə de'e mal de'en babene'enə' beque'e Erodiasən' ca xo'ole'. La' Erodiasən' naque' xo'olə Lip benə' bišə' Erodən'. Na' leczə be'e Juannə' dižə' ca naquə yoguə' de'e malən' babene'.*

20 Na' *catə' Erodən' benene' can' choe' Juannə' xtiže'enə' na' bene' yeto' de'e mal, gwlo'e Juannə' ližya.*

Can' goquə catə'an gwchoa Jeso'osən' nis

21 Na' *žlac ne'e chchoa Juannə' benə' nis, benə' zan ja'ac* laogüe'enə' *par bchoe' lega'aque' nisən' na' len Jeso'osən' gwchoe' nisən'. Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon na' le'e byaljwte yoban' na' ble'ine' gan' zo Diozən'.*

22 Na' *betjš Spirit che Diozən' bžinən gwzon len le' na' ca orən' naquən ca to ngolbexə. Na' gož Diozən' Jeso'osən': —Le' naco'*

Xi'in_a', na' chacchgüeida' chio'. Cheba chezaquə'əlažə'əchgua' le'.

Dia che Jeso'osən'

23 Na' ca do šichoa ize Jeso'osən' catə' gwzolaogüe' bene' yoguə'əlol de'en zedeyene'. Na' beṇə' ca' gwnitə' na' gwso'one' xbab de que xi'in Jwse na' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' naque' xesoa Eli.

24 Na' Elin' naque' xi'in Matat, na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Jana, na' Janan' naque' xi'in Jwse.

25 Na' Jwsen' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Amos, na' Amosən' naque' xi'in Naom, na' Naonnə' naque' xi'in Esli.

26 Na' Eslin' naque' xi'in Nagai, na' Nagain' naque' xi'in Maat, na' Maatən' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Semei, na' Semein' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Joda.

27 Na' Jodan' naque' xi'in Joana, na' Joanan' naque' xi'in Resa, na' Resan' naque' xi'in Sorobabel, na' Sorobabelən' naque' xi'in Salatiel.

28 Na' Salatielən' naque' xi'in Neri, na' Nerin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Adi, na' Adin' naque' xi'in Cosam, na' Cosannə' naque' xi'in Elmodam, na' Elmodannə' naque' xi'in Er.

29 Na' Erən' naque' xi'in Josue, na' Josuen' naque' xi'in Elieser, na' Elieserən' naque' xi'in Jorim, na' Jorinnə' naque' xi'in Matat.

30 Na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Simeon, na' Simeonnə' naque' xi'in Joda, na' Jodan' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Jonan, na' Jonannə' naque' xi'in Eliaquim.

31 Na' Eliaquinnə' naque' xi'in Melea, na' Melean' naque' xi'in Mainan, na' Mainannə' naque' xi'in Matata, na' Matatan' naque' xi'in Natan.

32 Na' Natannə' naque' xi'in Dabi, na' Dabin' naque' xi'in Isai, na' Isain' naque' xi'in Obed, na' Obedən' naque' xi'in Boos, na' Boosən' naque' xi'in Salmon, na' Salmonnə' naque' xi'in Naason.

33 Na' Naasonnə' naque' xi'in Aminadab, na' Aminadabən' naque' xi'in Aram, na' Arannə' naque' xi'in Esrom, na' Esronnə' naque' xi'in Fares. Na' Faresən' naque' xi'in Joda,

34 na' Jodan' naque' xi'in Jacob, na' Jacobən' naque' xi'in Isaac, na' Isaaquən' naque' xi'in Abraam, na' Abraannə' naque' xi'in Tare, na' Taren' naque' xi'in Nacor.

³⁵ Na' Nacorən' naque' xi'in Serog, na' Seroguən' naque' xi'in Ragau, na' Ragaun' naque' xi'in Peleg, na' Peleguən' naque' xi'in Eber.

³⁶ Na' Eberən' naque' xi'in Sala, na' Salan' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Arfacsad, na' Arfacsadən' naque' xi'in Sem, na' Sennə' naque' xi'in Noe, na' Noen' naque' xi'in Lamec.

³⁷ Na' Lamequən' naque' xi'in Matosalen, na' Matosalennə' naque' xi'in Enoc, na' Enoquən' naque' xi'in Jared, na' Jaredən' naque' xi'in Maalaleel.

³⁸ Na' Maalaleelən' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Enos, na' Enosən' naque' xi'in Set, na' Setən' naque' xi'in Adan, na' Adannə' naque' xi'in Dioz.

4

Gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e mal

¹ Na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beze'e cho'a yao Jordannə', na' Spiritən' benən par niçh gwyeye' latjə dašən'.

² Choa ža gwzoe' latjə dašən', na' lao čhoa žan' gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən'. Na' lao de'e čhoa žan' bitobi gwdaogüe', na' catə' gwde čhoa žan' gwdone'.

³ Na' gož gwxiye'enə' le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej nga yeyaquən yetxtil.

⁴ Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o beṇačh sino leczə chyažjecho yoguə'əlol dižə' de'e na Diozən' par əbancho.”

⁵ Na' gwche' gwxiye'enə' le' to lao ya'a sibə, na' žalñez blo'in le' yoguə' nasyon de'e zjəchi' lao yežlyon'.

⁶ Nach gožən le': —Doxen yelə' chnabia' de'e de lao yežlyo nga naquən lao na'a. Na' əgwnežjua'an con no che'enda'. Goṇa' le' yelə' chnabia' čhia'anə' na' len yoguə' de'en naquə güen na' yoguə' de'e naquə de'e žialao čhia' ca naquə chnabia'a nasyon ca' de'en zjəchi' yežlyo nga.

⁷ Šə le' güe'elaogo'o nada' yoguə'əlol de'e quinga əsa'aquən čhio'.

⁸ Nach Jeso'osən' gože' gwxiye'enə': —Gwchi'izə' ca'alə nga, Satanas. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alazə'əcho Xancho Diozən', na' tozə le' güe'ela'ocho.”

⁹ Nach gwxiye'enə' gozche'en le' yichjo'o yo'odao' əblao de'en zo Jerosalennə', na' gwlequən le' gan' naquə le'ezelaogüe sibə, na' gožen le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə,

¹⁰ la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən':
Eselə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le' na' əsa'ape' le'.

11 Na' leczə ca' nan:

Eso'oxe'e le' par ničh bito ačhego'o no yej.

12 Nach Jeso'osən' gože'en: —Leczə ca' nyojczən le'e Xtižə' Diozən': “Bito con goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'.”

13 Beyož gotə'əbia' de que cui gwzoi gwxiye'enə' co'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən', bebi'izə'an šlož len le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

14 Nach Jeso'osən' beyeje' Galilean', na' goclen Spirit che Diozən' le' len yelə' guac cheinə'. Na' yoguə'əloł beṇə' ža' yež de'en nyečh̄j mbi'i Galilean' gwse'enene' che Jeso'osən'.

15 Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' čhega'aque' ca' na' yoguə'əloł beṇə' ca' gwso'elaogüe'e Jeso'osən'.

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

16 Na' bežin Jeso'osən' Nasaret gan' gwcha'ogüe', na' ca costombr che' de'e de, gwyo'e yo'oda'onə' ža dezcanzən' na' gwzeche' blabe'.

17 Na' ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə' bnežjue'ene' rollo gan' nyoj de'en bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' Jeso'osən' bsaše' rollon' na' beželene' partən' gan' nyojən:

18 Zo Spirit che Diozən' len nada',

na' Diozən' gwleje' nada' zedegua'a dižə' güen dižə' cobə len beṇə' yašə'.

Na' babselə'e nada' zedeyena' par ničh yesyə'əyaclažə' beṇə' ca' zjənitə' trist.

Na' zedətixjue'ida' beṇə' ca' nitə' xni'a gwxiye'enə' de que yebeja' lega'aque' xni'einə'.

Na' zedeyena' par yesə'əle'i beṇə' lčhol,

na' beṇə' chy' chzaquə', zedeyena' par ničh cuich čhi' saque'e.

19 Na' zedetixjui'a de que babžin ža bžin or gaquəlen Diozən' beṇəčhən'.

20 Na' botobə Jeso'osən' rollon' na' benežjue'en ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə', na' Jeso'osən' gwchi'e. Nach yoguə' beṇə' ca' nitə' yo'oda'onə' chosə'əgüiachgüe'ene'.

21 Na' gwzolao be'e dižə'anə', gwne': —Ža neža bachac can' na Xtižə' Diozən' de'en babenele.

22 Na' yoguə' beṇə' ca' gwse'ene dižə' de'en be'enə' besyə'əbanene' catec mba naquə xtižə' Jeso'osən', na' gwso'e dižə' güen che'enə'. Na' gwse' l̄juežjga'aque': —¿Ecaguə bengan' xi'in Jwsen'?

23 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Šəquə güe'ele nada' can' na dicho čhelen' de'en na: “Beṇə' güen rmech le', beyon

cuino'." Na' güe'eljale nada': "De'en babeneto' beno' Capernaum de'e zaquə' yebane beṇə', leczə can' cheyalə' gono' lažcho nga."

24 Nach goze'e lega'aque': —De'e li chnia' le'e, beṇə' gwlaž che beṇə' güe' xtižə' Diozən' bito chse'ejle'e che'.

25 Can' goquə ca tyemp che profet Liazən' bito bi bi yejw goquə šon iz yo'o gašjə, na' goc bgüin juisy chega'aque' doxen gan' zelao mbane Izraelən'. De'e li chnia' le'e, gwnitə' zan no'olə gozebə Izraelən' cana'.

26 Pero bito bselə' Diozən' Liazən' par gaquəlene' ni to lega'aque'. Bsele'ene' yetolə yež de'en nzi' Sarepta ga mbane Sidon par goclene' to no'olə gozebə.

27 Na' leczə can' goquə tyemp che de'e profet Lesion' gwnitə' zan beṇə' Izraelən' beṇə' gwsa'acšene len yizgüe' de'en ne' lepr. Ni to lega'aque' cui beyon Lesion'. Tozə Naaman beṇə' Siria beyon Lesion'.

28 Na' yoguə' beṇə' ca' ža' yo'oda'onə' catə' gwse'ene' dižə' quinga besə'əža'achgüe'.

29 Na' le'e besyə'əzoža'ate' na' besyə'əbeje' Jeso'osən' syodan' na' gosə'əche'ene' to lao ya'a galə'əzə gan' chi' syodan' gwse'ene'ene' yoso'oxope'ene' par che'elə, pero bito goquə bi so'onene' le'.

30 Con beza' Jeso'osən' bedie' gwcholga'aque'enə'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə'

31 Na' jsoe' syoda Capernaum gan' mbane Galilean'. Na' yoguə' ža dezcanzən' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'.

32 Na' beṇə' ca' besyə'əbanene' ca naquə de'en bsd əblo'ine' lega'aque' chedə' bsd blo'ine' lega'aque' ca'aczə to beṇə' bansed gaɣjw gwche'.

33 Lo'o yo'odao' na' gwzo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bgosya'an be'enə' gwnan:

34 —Ljoyeto'onə'. Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. Ćezedežiayi'o neto'onə'? Nezcəto' no le': Le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

35 Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' benga.

Na' bchix de'e xi'onə' be'enə' gwchol beṇə' ca' zjəža'anə' nach bechojən, pero bito benen le' zi'.

36 Na' lechguale besyə'əbane beṇə' ca' nach gwse' ljuēžjga'aque': —Nactequən' con gwne' ca' na' bechoj de'e xi'onə' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' be'enə'. Nachbia' nape' yelə' chnabia' na' yelə' guac de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' na' chesyə'əchojən.

37 Na' ca naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwɫalɫə dižə'ənə' doxen Galilean', na' len yež ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əzə Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobi'in che Simonnə'

38 Na' catə' beze'e yo'oda'onə', na' gwyeje' liž Simonnə'. Na' taobin' che Simonnə' chacšenene' yo'ochgüe' de'e la na' gwso'olğüiže' Jeso'osən' yeyone' no'olən'.

39 Na' Jeso'osən' gwzeche' cuite' gan' de'enə' na' bcheque'e gwdile' de'e lanə' par bechojən no'olən'. Nach taobi'in che Simonnə' le'e beyaste' na' goclene' beņə' ca'.

Jeso'osən' beyone' beņə' zan

40 Na' catə' bachen bgüižən', yoguə' beņə' gosə'ačhe'e con beņə' chse'i gwde gwde yižgüe' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' gwɫoa ne'en yichj to toga'aque' na' beyone' lega'aque'.

41 Na' leczə bebej Jeso'osən' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beņə' zan ca'. Na' besyə'ačhojən gosə'ənan zižjo: —Len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwdile' lega'aquən na' bito be'e latjə yesə'ənen chedə' zjənezczen de que naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beņə'chən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilean' bsed blo'ine'

42 Na' beteyo catə' gwye'eni', beze'e na' gwyeje' to latjə gan' notono nla'. Na' beņə' ca' besyə'əyilje'ene' na' ja'aque' gan' zoe'enə'. Na' bito gwse'enene' yeza' Jeso'osən' lažga'aque'enə'.

43 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə beņə' ca' nitə' syoda ca' yela' cheyalə' žjətixjue'iga'acda'ane' dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beņə' əsoe' latjə. Diozən' bsele'e nada' par nič žjətixjue'iga'acda'ane'.

44 Ca' goquən' Jeso'osən' gwde' to to yežən' gan' mbane Galilean' na' lo'o yo'odao' čhega'aque' ca' bsed blo'ine' lega'aque'.

5

Jeso'osən' bene' par nič gosə'əzene' bia zan bel ya'a

1 Na' goquən' lao zecha Jeso'osən' cho'a nisaon' de'en nzi' Genesaret, gosə'əbiguə' beņə' zan par boso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en be'enə'.

2 Na' Jeso'osən' ble'ine' nitə' čhopə barcw dao' cho'a nisən'. Na' beņə' gwxcen bel ya'a ca' bač besə'əžaše' lo'o barcw ca' na' bachesyə'əyibe' yixjw bel čhega'aque'enə'.

3 Na' Jeso'osən' gwyo'e lo'o barcw che Simonnə' na' gwñabene' le' gocwlen par nič bžigue'e barcw che'enə' lata'

lo'o nisən'. Na' gwche' Jeso'osən' lo'o barcon' nach bsd blo'ine' beṇə' ca'.

⁴ Na' ca beyož be'e dižə'ənə' nach gože' Simonṇə': —Bžiguə'ach barcw čhio'onə' gan' naquə nisən' zitjoch, na' le'e əgwzalə' yixjw čhelen' par senle belən'.

⁵ Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Maestr, babento' žin bedo yel na' ni to cono no bdole'eto'. Pero laogüe de'e bagwnao' le' ca', yozsalə'achto' yixjw quinga.

⁶ Na' bosə'əzale'e yixjw čhega'aque'enə', na' catə' besyə'əbejga'aque'en zjənža'achan belən' yelezə yesə'əchezə'ən.

⁷ Na' beṇə' ca' gwnitə' lo'o barcw čhe Simonṇə' gwsa'axe' beṇə' lježjga'aque' ca' zjəža' lo'o barcon' yeto par əžse'eclene' lega'aque'. Na' catə' besə'əžin beṇə' ca' na' bosyo'osša'ache' barcw ca' xte ca bač gwzolao chse'etjən xan nisən'.

⁸ Nach Simonṇə' ben' leczə le Bed catə' ble'ine' can' goquən', bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Bebi'izə'əšga len nada' Xana', čhedə' la' naca' to beṇə' güen de'e mal.

⁹ Gwne' ca' čhedə' le' txen len beṇə' ca' ža'alene' lo'o barcon' besyə'əbanchgüeine' ca naquən' gosə'əzene' bel' zan ca'.

¹⁰ Na' leczə ca' besyə'əbane xi'in Sebedeon' čhopə bišə'əte Jacobən' len Juannə', beṇə' ca' chso'on žin txen len Simonṇə'. Nach Jeso'osən' gože' Simonṇə': —Bito žebo'. Le' naco' beṇə' gwxen bel. Pero na'a gaco' beṇə' güe' xtiža'a, na' gono' par nič so'ombia' beṇə' nada'.

¹¹ Na' catə' besyə'əžinlene' barcw ca' yo biž, gosə'əbejyichje'en na' len yoguə' šinlazga'aque' nach jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che' i yizgüe' de'en nzi' lepr

¹² Na' goquən catə' zo Jeso'osən' to syoda, bžin to beṇə' chacšenchgüeine' len yizgüe' de'en ne' lepr. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'enə', na' belgüiže'ene' gože'ene': —Xana', gonšguei ben par nič yeyacda'.

¹³ Nach Jeso'osən' bli ne'enə' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczə beyaque.

Na' le'e beyacteine' ca naquə yizgüe' de'en che'ine'enə'.

¹⁴ Na' Jeso'osən' bene' mendad ni tozə cui no no güe'elene' dižə' ca naquə de'en babene' len le', na' gože'ene': —Gwyej lao bχozən' nič le'ine' de que bač beyacdo'. Na' gwnežjo'one' to bia yixə' gote' lao Diozən' ca de'en non de'e Moizezən' mendad par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

¹⁵ Na' tža tža gwdach dižə' ca naquə miłagr ca' de'en chon Jeso'osən'. Na' beṇə' zan besə'ədopə besə'əžague' par boso'ozenague' xtižə' Jeso'osən' na' par nič beyone' con beṇə' ca' chsa'acšene ca naquə yizgüe' de'en chse'ine'.

¹⁶ Na' tši'i güejə bechoj Jeso'osən' beyeje' latjə dašən' par jəyene' orasyonṇə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'enə'

17 Na' goquən' to ža zo Jeso'osən' lo'o yo'o gan' zoe'enə' chsed chlo'ine' beṇə'. Na' galə'əzə zjəchi' to chopə beṇə' Izrael beṇə' ca' babesə'əchoj zjənzi' fariseo por ni che can' choso'osed choso'olo'ine'. Na' yebalə beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' zjəlene' lega'aque'. Beṇə' ca' ža' na' za'aque' yoguə'əloj yež gan' mbane Galilean' len Jodean', na' leczə balə' za'aque' syoda Jerosalennə'. Na' boso'ozenague' dižə' de'en be' Jeso'osən'. Na' yelə' guac che Xancho Diozən' gwzon len Jeso'osən' par beyone' beṇə' güe' ca'.

18 Na' besə'əžin xonj beṇə' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənxo'e'ene' to lao cam dao'. Na' gwsa'aclaš'e' yesə'adie' na' əžso'ene' lao Jeso'osən'.

19 Na' tant beṇə' zan ža' caguə goquə yesə'əžinlene' beṇə' güe'enə' gan' zo Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'epe' yichjo'olə par boso'osaljue' na' boso'oletje'ene' len xcame'enə' nič bžine' lao Jeso'osən' gwchol beṇə' zan ca'.

20 Ca naquə gočbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', gože' beṇə' güe'enə': —Babezi'ixena' xto'lo'onə'.

21 Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' fariseo ca' gwzolao chso'one' xbab: “Benga chžia chnite'e Diozən' de'en choṇ cuine' ca Dioz. Notono no gaquə yezi'ixen xtolə' beṇə'chən' šə caguə tozə Diozən'.”

22 Jeso'osən' gočbe'ine' xbabən' de'en gwso'one'enə' nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olenə'?

23 Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtole'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'.

24 De'e nga gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇə'chən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch.

Nach gože' beṇə' güe'enə'. —Gwyas, beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

25 Na' le'e gwyasseste be'enə', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nitə'anə'. Nach beyoa' xcame'enə' gan' xoe'enə' beze'e zjəyede' liže' cho'elaogüe'e Diozən'.

26 Na' yoguə'əloj beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' do chžebga'aque' gosə'əne': —Na'a bable'icho to de'e zaquə' yebanecho.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

27 Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gočhixjw beṇə' le Lebi, chi'e latjə gan' chčhixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

28 Nach be'enə' le'e gwzoža'ate' gwlejjyichje' yoguə' šinlaze' na' gwejlene' Jeso'osən'.

29 Nach Lebin' bene' to lni xen liže'enə' par Jeso'osən'. Na' ja'ac beṇə' zan beṇə' gochixjw ca' na' beṇə' yeziquə'əchlə na' gosə'əbe'elene' lega'aque' cho'a mesən' par gwsa'ogüe'.

30 Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' gwsa'acyože' disipl che Jeso'osən', gwse'e lega'aque': —Malən' chonle che'ej chaole txen len beṇə' gochixjw na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' cui chonlento' txen.

31 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Benə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech.

32 Nada' za'a zedəyena' par ničh beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedeyena' par ničh beṇə' ca' chsa'aquene' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' bixchen' bito gwleje' tgüejə cui əse'ej əsa'ogüe'

33 Nach yebaḷə beṇə' gwse'ene': —Zan las neto' disipl che Juannə' na' leczə ca' disipl che beṇə' fariseo ca' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diozən' na' chonczəto' orasyon. Pero na' disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

34 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chšagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ņe'e zoa' len lega'aque'.

35 Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'əxaxj beṇə' contr chia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' bito əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

Jeso'osən' gwne' ca' bsaquə'əlebe cuine' ca beṇə' gošagna', na' disipl che' ca' ca beṇə' migw che beṇə' gošagna'anə'.

36 Na' gozo'elene' lega'aque' to jempl par ničh gwsa'acbe'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol chega'aque' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'. Gože' lega'aque': —Notono beṇə' zo beṇə' chcheze'e xa cobe'en na' yode'en xa gole'enə'. Šə gone' ca' la' gwxiŋje' xa cobe' na'anə' na' xa gole'en bito gaquən lebe len pedas xa cobe'enə'.

37 Na' leczə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golə. Šə gone' ca' ža, bino cobən' əchezə'ən yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'.

38 Cle la' cheyaḷə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə.

39 Na' ca' naquə beṇə' bačh yo'olaogüe' che'ej'e' bino golən' bito yene'ene' ye'ej'e' bino cobən', chedə' əne': “Bino golən'

naquəchən güen." Leczə can' naquən len beṇə' baçh yo'o yichje' costombr gol che'enə', bito yene'ene' gwzenague' che de'e cobən'.

6

Ža dezcanz bosolechj disipl ca' trigon' par gwsa'ogüe'en

¹ Na' gozaquən to ža dezcanz Jeso'osən' gwđie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon'. Nach disipl che' ca' gosə'əlechje' trigon', na' gosə'əxobe'en, na' gwsa'ogüe'en.

² Nach besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse'e lega'aque': —¿Bixchen' chonle de'en bito de lsens goncho ža dezcanzən'?

³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ecabi za'alažə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na' beṇə' ljuežje' ca' gosə'ədone'?

⁴ Gwyeje' lo'o yo'odao' əblaonə' na' gwxi'e yetxtil de'en bazjəncua' bχoz ca' par Diozən', na' gwdaogüe'en len beṇə' ljuežje' ca' la'anə'əczə cui zjənaque' bχoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao con to beṇə' len, letg bχoz ca' chac əsa'ogüe'en.

⁵ Na' leczə gwna Jeso'osən': —Naquən lao na'a əñia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəçh.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'en

⁶ Na' yeto ža dezcanz gozeje' lo'o yo'oda'onə' na' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'. Na' entr beṇə' ca' ža'anə' len to beṇə' bambižə ne'e ličan'.

⁷ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' beṇə' fariseo ca' nite'e na' chosə'əgüiateze' Jeso'osən', chəsə'əbeze' šə goyone' be'enə' ža dezcanzən' par niçh əsa'ogüe' xya contr le'.

⁸ Na' gocbe'i Jeso'osən' xbab chega'aque'enə' na' gože' ben' mbižə ne'inə': —Da ngalə.

Nach bgüiguə' be'enə' gwzeche' laogüe'enə'.

⁹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gonšč xbab chelen' naquən' na lein'. ¿Enan goncho de'e güen ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e mal? ¿Enan goncho par niçh cui sa'at beṇə' o šə nan goncho par niçh sa'ate'?

¹⁰ Jeso'osən' bgüie' yogue'e nach gože' be'enə': —Bli na'onə'.

Nach bli na' be'enə', na' beyaquen.

¹¹ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' fariseo ca' lechgualə besə'əže'e, na' gwzolao bosoxi'e entr lega'aque' naclə so'one' len Jeso'osən'.

Jeso'osən' gwleje' šižin beṇə' bsi'e apostol

¹² Na' to ža gozej Jeso'osən' lao ya'an jene' orasyon. Na' bedo yel bene' orasyon lao Diozən'.

13 Na' catə' gwy'e'eni'inə' bolgüiže' disipl ca' par gosə'əbigue'e gan' zoe'enə' nach gwleje' šižine' na' əbsi'e lega'aque' apostol.

14 Na' beṇə' quingan' gwleje': Simon ben' bsi'e Bed, na' Ndres beṇə' bišə' Bedən', na' Jacob, na' Juan, na' Lip, na' Bartolome,

15 na' Matio, na' Tomas, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon Selote,

16 na' Jodas xi'in Jacob, nach Jod Iscariot ben' əbdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' dao' beṇə' zil

17 Na' beyetje' ya'anə' len lega'aque' na' gwzeche' gan' naquə' lašə' len disipl che' ca'. Na' leczə' nitə' beṇə' zan beṇə' za'ac doxen Jodean', do Jerosalennə' na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' Tiron' len Sidonnə' zjəchi'in cho'a nisda'onə'. Na' entr beṇə' ca' nitə' choso'ozenag xtižə' Jeso'osən' zjəlen balə beṇə' chse'i yižgüe', na' Jeso'osən' beyone' lega'aque'.

18 Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'aždaoga'aque'enə' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaze'.

19 Na' yoguə' beṇə' besə'əyiljlaže'e naclə so'one' par niçh yesə'əlapə' na'aga'aquen' le' chedə' len yelə' guac che'enə' chone' par chega'a yižgüe' de'en chse'i to toga'aque'.

Non' zo mbalaz na' non' cui zo mbalaz

20 Na' Jeso'osən' gwlis laogüe'enə' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —Mbalaz zo le'e beṇə' yašə' chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

21 Mbalaz so le'e chdonle ṇa'a, chedə' gwžin ža catə' cuich tonle.

Na' mbalaz so le'e chbežle ṇa'a, chedə' Diozən' gone' par niçh yebeile.

22 Nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch. Na' mbalaz sole šə' por ni che de'en chonlilažə'əle nada' chəsə'əgue'i beṇə' le'e, na' šə' chesyə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' chega'aque'enə', na' šə' choso'ožia choso'onite'e le'e, na' šə' chəsə'əne' de que nacle beṇə' mal.

23 Leyebeichgüei catə'an chac de'e quinga, na' le'e so mbalaz, chedə' Diozən' gone' par niçh gaquə'chgua de'e güen chele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'onene' le'e ca'aczən' gwso'one de'e xaxta'oga'aque'enə' de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

24 Pero probchguazə le'e beṇə' gwni'a. Chac güen chele ṇa'a, pero caguə' par zejlicanen' gaquə' güen chele.

25 Probchguazə le'e dechgua de'e chaole ṇa'a. Gwžin ža catə' cuich bi gatə' chele.

Probchguazə le'e zole legr ṇa'a. Gwžin ža catə' yegüine'ele na' cuežyašə'əle.

26 Probchguazə le'e chso'elao' yoguə'əlol beṇə' le'e. Ca'aczən' gwso'elao' de'e xaxta'oga'aquen' profet goxoayag ca'.

Cheyalə' gaquecho che beṇə' contr checho

27 Pero le'e chzenagle chia', le'e gaque che beṇə' contr chele ca', le'e gontezə le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e.

28 Le'e nabtezə le'e nab par niḥ beṇə' ca' chso'on contr le'e nite'e mbalaz. Le'e so le'e gon orasyon par beṇə' ca' choso'ožia le'e xyəchol.

29 Šə to beṇə' tie' xaguə'əlen' šla'a, le'e güe'e de'en yešla'a. Šə to beṇə' əque'e xadon chelen' la fuers, legüe' latjə chine' len xcamislen'.

30 Notə'ətezə beṇə' bi nabene' le'e, gwnežjwlene'en. Šə to beṇə' əque'e bitə'ətezə de'en de chele, bito yeṇablen.

31 Con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beṇə'əchən' len le'e, con ca'atezəczən' cheyalə' gonle len lega'aque'.

32 Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele, ¿bixa yejlaotgualen'? Le'egatezə ca' chso'on beṇə' güen de'e mal ca', chsa'aquene' che beṇə' ca' chsa'aque chega'aque'.

33 Leczə šə chonle de'e güen porzə len beṇə' ca' chso'on de'e güen len le'e, ¿bixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e mal ca'.

34 Šə porzə chbejle bi de'en chbejle len beṇə' sole lez yesyə'əyone'en le'e, ¿bixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e malən', chesə'əbeje' bi de'en chesə'əbeje' ljuežjga'aque' na' nite'e lez yesyə'ənežjue'en.

35 Pero na' le'e ža, le'e so le'e gaque che beṇə' contr chele ca', na' le'e so le'e gon de'e güen. Na' le'e so le'e cuej bi de'en cuejle beṇə' na' bito sole lez yesyə'əyone'en. Šə gonle ca', gwlo'ele de que nacle xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blaο, na' Diozən' gone' le'e yelə' bala'an xen. Le'enə' naque' gaxjwlažə' len beṇə' ca' cui chso'e yelə' choxcwlen che' na' yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca'.

36 Cheyalə' yeyašə' yeži'ilažə'əle ljuežj beṇə'chle ca' Xachon' ben' zo yoban' cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə' beṇə'əchən'.

Bito cheyalə' nacho che beṇə' de que zjənapə' dolə'

37 Bitο gonle xbab de que zaquə'əle par choglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə'. Šə choglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə', le'egatezə ca' Diozən' choglaogüe'en chele de que naple dolə'. Na' bito bi yosbague'ele beṇə' de que zjənapə' dolə' par niḥ Diozən' bito bi yosbague'ene' le'e de que naple dolə'. Le'e so le'e yezi'ixen che beṇə' par niḥ Diozən' yezi'ixene' chele.

38 Le'e so le'e gwnežjo beṇə' šə bi de'en chəsə'əyažjene'. Can' chso'on balə beṇə' lechguale nale'e choso'ochixe' bi de'en chso'ote'e, chosə'əčiše'e lao medid chega'aque'en na'

choso'osi'inse'en na' chso'one' xte ca chezoya'an, ca'aczan' cheyalə' gonle gwnežjwle bi de'en chəsə'əyažje beṇə' par niçh leczə ca' gon Diozan' len le'e.

³⁹ Nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' ža'anə' yeto jempl. Na' bsaquə'əlebene' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' ca beṇə' lçhol çhedə' bito gwse'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' de'e na'anə' bito goquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə. Na' gwne': —¿Eguaquə to beṇə' lçhol cue'e nez yeto beṇə' lçholən'? Bito gague'. Nezecho de que txen žjəsə'əbixə' to lo'o yech.

⁴⁰ Šə to beṇə' chsede' len to maestr, bito nacho guaquə əgwsedene' maestrən'. Na' la'anə'əczə šə ben' chsed ta' yičhje' yoguə'əlol de'en əgwlo'i maestrən' le', bito gague' beṇə' si'inch ca maestrən', sino cachozəczə gague'.

⁴¹ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjle na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'.

⁴² Che' beṇə' ljuežjle: “Be' latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožo'o”, na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'əlen'. Beṇə' goxoayag le'e, zgua'atec le'e gon rmech güe' xennə' de'en žia cožə'əlen' na' techlə ənezele bi rmechən' chyažjele par gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjlen'.

De'en choncho chlo'in bin' yo'o lo'o yičhjlə'ažda'ochon'

⁴³ Bito nacho de que to yag frot güen chbian frot de'e cui naquə güen, na' nic ənacho de que yag frot de'en cui naquə güen chbian frot güen.

⁴⁴ Segon can' naquə frot de'en chbia to to yaguən' nezecho bi çlas yaguən'. Yag yešə' bito chbian yixgüion', nic yag bisga' chbian obas.

⁴⁵ To beṇə' la'aždao' xi'ilažə' chone' de'e güen, çhedə' la' can' nan lo'o yičhjlə'ažda'ogüe' nan' chone'. Na' ben' chon de'e mal chone' ca' çhedə' chzenague' che la'ažda'omale'enə'. Na' yoguə'əte dižə' de'en chchoj cho'achon' la' lo'o yičhjlə'ažda'ocho na'anə' za'an.

Çhopə beṇə', na' yo'o de'en gwso'on to toe'

⁴⁶ ¿Bixçhen' che'ele nada' “Xana”, na' cui chonle can' nona' mendadən'?

⁴⁷ Na'a nia' le'e can' gwxaquə'əlebe yoguə' non' nao nada' na' chzenague' xtiža'anə' na' chone' can' nona' mendadən'.

⁴⁸ Gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' ben yo'o. Na' gwçhe'ene' zitjw gwleque' lan yo'onə' de'en naquə de'e gual. Na' catə' bchojçhua yaonə', gwyeçhjən liže'enə' na' bito bebixən cuiayi'in, çhedə' gwzo çheçhçguan.

⁴⁹ Na' yoguə' non' cui chzenague' che xtiža'anə' gwxaquə'əlebene' ca yeto beṇə' ben yo'o. Con bene'en lao yo

na'azə sin cui bi lanei gwleque'. Na' catə' bchojchgua yaonə' gwyečhjan liže'enə', na' bebixən gwžiyai'iteczən.

7

Jeso'osən' beyone' xmos to capitan

¹ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'ən len beṅə' ca', beyeje' Capernaunnə'.

² Na' zo to capitan beṅə' bito naque' beṅə' Izrael, na' zo to xmosə' chacšenchgüeine' na' yelezə gate'. Na' capitannə' chacchgüeine' che'.

³ Na' catə' bene capitannə' dižə' che Jeso'osən', bselə'e balə beṅə' golə beṅə' blao che beṅə' Izrael ca' par jse'etə'əyoine' Jeso'osən' šeje' liže'enə' par yeyone' xmosen'.

⁴ Nach catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwsa'atə'əyoine' le' gaquəlene' capitannə', na' gwse'e Jeso'osən': —Naque' to beṅə' zaque'e par gaquəleno'one',

⁵ chedə' chaquene' che chio'o beṅə' Izrael. Na' le' bene' yo'odao' cheto' nga len xmeche'.

⁶ Nach gwyej Jeso'osən' len lega'aque'. Pero ze'e yesə'əžine' liže'enə' catə' bselə' capitannə' balə beṅə' migw che'enə' lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Capitannə' ne' de que bito gonzi'ilažo'o yido' liže'enə', chedə' la' nezene' de que bito zaque'e par šo'o liže'enə'.

⁷ De'e na'anə' bito beyaxjene' deṅabene' le' gaquəleno'one'. Con chene'ene' gonšgo' mendadən' na' yeyaque xmosə'enə'.

⁸ Capitannə' ne' de que zoe' xni'a rein', pero lecəə nitə' soldad che' ca' xni'enə'. Na' catə' che'e toe': "Gwyej", na' cheje', na' catə' che'e yetoe': "Da", na' chide'. Na' catə' che'e xmosen': "De'e nga gono'", na' chone'en. Na' nezene' de que con əṅao' yeyaque xmosə'enə' na' yeyaquene'.

⁹ Na' Jeso'osən' catə' benene' dižə' de'en əgwse' beṅə' migw che capitannə' le', bebanene' na' beyečhje' gože' beṅə' ca' zjəsə'ənao le': —Echnia' le'e, bitonə' želda' beṅə' gonlilažə' nada' ca chonlilažə' capitannə' nada'. Ni to beṅə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca bengə'.

¹⁰ Nach jəya'ac beṅə' ca' bselə' capitannə', na' catə' besyə'əžine' liže'enə' babeyaque xmosə'enə'.

Jeso'osən' bosbane' xi'in' to no'olə gozebə

¹¹ Na' gwyej Jeso'osən' to syoda de'en nzi' Nain, nžague' disipl che' ca' na' zan beṅə' yoblə.

¹² Bazja'aque' galə'əzə par yesə'əžine' cho'a puert che syodan', na' lei chəsə'əchoj xonj beṅə' cho'a puertən' zjənlene' to beṅə' guat. Na' ben' gotən' naque' beṅə' tlišə', na' xne'en naque' beṅə' gozebə. Na' beṅə' zan beṅə' lao' syodan' zjənžague' xna' beṅə' guatən'.

13 Na' catə' ble'i Xanchon' no'olən', beyaše'ene' le', nach gože'ene': —Bito cuežo'.

14 Nach zde' na' jtane' yagant gan' xoa beṇə' guatən', na' beṇə' ca' zjənlen le' enə' gosə'əbeze'. Nach gože' beṇə' guatən': —Beṇə' güego', beyas.

15 Nach beṇə' guatən' beyase' gwchi'e na' gwzolao chene'. Na' Jeso'osən' beyone' le' lao na' xne'enə'.

16 Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əžebe' nach gwso'elaogüe'e Diozən' chəsə'əne': —Babla' to profet əblao gan' nga zocho na'a. Na' Diozən' bagocwlene' chio'o naccho nasyon che'enə'.

17 Na' ca naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwlaļjə dižə' che'enə' doxen Jodean' na' yež ca' de'en zjənyečj zjəmbi'i galə'əzə.

Juannə' bsele'e čhopə disipl che' gan' zo Jeso'osən'

18 Nach disipl che Juannə' jəsyə'eye'elene' le' dižə' yoguə' ca naquə de'e ca' chon Jeso'osən'.

19 Nach gox Juannə' čhopə disipl che' ca' nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac gan' zo Jeso'osən' na' ye'elene': “¿Elen' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən?”

20 Nach disipl ca' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Juan ben' chčhoa beṇə' nis bsele'e neto' laogo' nga par ənabeto' le' šə len' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'.

21 Lao or na'atezə žlac ne'e nitə' disipl che Juannə', Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' ca' chsa'acšene na' beṇə' chse'i yižgüe' gual. Leczə bebeje' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' bene' par nič besyə'əle'i beṇə' lčhoļ.

22 Nach Jeso'osən' boži'e xtižə' beṇə' ca' bsele' Juannə' laogüe'enə' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen de'e ca' bable'ile na' de'e ca' babenele. Bable'ile chona' par nič balə beṇə' lčhoļ chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebalə beṇə' cuež chesyə'əyenene', na' leczə balə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babiesyə'əyaquene'. Bable'ile bosbana' balə beṇə' guat na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə chia'anə' len beṇə' yašə' ca'.

23 Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

24 Na' catə' besyə'əsa'ac disipl che Juannə' nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —¿Nacxa naquə ben' jəle'itgüeiczele latjə dašən'? ¿Ešayečə šayen chaque'? Bito.

25 ¿Nacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ¿Enyaze' lachə' šao'? ¿əšə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei, na' bito bi chesə'əyažjene' par yesə'əchoje' ližga'aque'enə'.

26 ¿Noxan' jəle'ilen' ža? ¿Eto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e caguə con to profetən'.

27 Ćhe bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əsela'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižo'onə', par niĉ niṭə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

28 Echnia' le'e, notono beṇəĉ ne'e so beṇə' naquəĉ beṇə' blaoch ca Juannə'. Na' notə'ətezəĉhlə beṇə' güe'e latjə ṇabia' Diozən' le', la'aṇə'əczə bito naque' beṇə' blao gwžin ža catə' šejni'ichene' ĉhia' clezə ca Juannə'.

29 Na' balə beṇə' goĉixjw ca' na' len yeziquə'əĉhlə beṇə' ca' bĉhoa Juannə' nis, gwsa'acbe'ine' de que de'e li zjənaque' beṇə' mal lao Diozən' catə' gwse'enene' dižə' de'en be' Juannə' len lega'aque'.

30 Pero na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisežən' gwso'onczə yichjlaoga'aque' cui besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' can' gone'e Diozən' na' bito bĉhoa Juannə' lega'aque' nis.

31 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Nac əgwsaquə'əlebetgüeida' le'e mbanle ṇa'a? na' ¿nac nacle?

32 Egwsaquə'əlebeda' le'e ca bidao' ĉhedə' cuiczə bi de žleb ĉhele. Ca naquə'bidao' ca' catə' niṭə'əbo' do gan' chac ya'a chse' ljuežjga'acbo': “Bento' legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüež, peor.”

33 Juan ben' ĉĉhoa beṇə' nis bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaošaogüe'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə, na' nic güe'eje' bino. Nach gwnale ĉhe': “Yo'o yaz de'e xi'onə' yichjla'aždaogüe'enə'.”

34 Na' nada' ža, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəĉ, na' chle'ile ĉhe'ej chaogua' can' ĉhe'ej chaole, na' nale ĉhia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo. Na' leczə nale de que naca' migw ĉhe beṇə' goĉixjw ca' na' migw ĉhe yeziquə'əĉhlə beṇə' ca' chso'on de'e mal.

35 Pero na' Diozən' chone' par niĉ beṇə' ca' choso'ozenag ĉhe' chso'one' ca nacbia' de que le' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'.

Jeso'osən' gwyeje' liž Simon beṇə' fariseo

36 To beṇə' fariseo bene' combid Jeso'osən' šeje' liže'enə' par əsa'ogüe'. Na' bžin Jeso'osən' liž be'enə' na' gwĉhi'e ĉo'a mešən'.

37 Na' to no'olə beṇə' güen de'e mal beṇə' lao' syodan' gwṇezene' de que Jeso'osən' əžine' liž be'enə'. Na' Jeso'osən' len beṇə' ca' yela' banite'e ĉo'a mešən' par əsa'ogüe' catə' bgüiguə' no'olən' cuit Jeso'osən' noxe'e to lmet de yej de'e yožə to set de'e zaque'e de'e ĉhla' zix.

38 Na' no'olən' jəbigue'e galə'əzə xni'a Jeso'osən', na' gwĉheže'. Nis əxĉež ĉhe'enə' bžonən ṇi'a Jeso'osən' na'

bgüisən. Na' bxie' ni'enə' len yišə' yichje'enə', na' bnopē'en, na' gwdebe'en set zixən'.

39 Na' beṇə' fariseon' ben' ben Jeso'osən' combid, catə' ble'ine' can' chon no'olən', na' goquene': —Žalə' be'enga naque' profet, guacbe'ine' de que no'olə' nga naque' beṇə' güen de'e mal.

40 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon, de to de'e che'enda' əṇia' le'.

Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Gwnan Maestr.

41 Jeso'osən' gože'ene': —Gwzo to beṇə', na' gwnitə' chopə beṇə' gwsa'ale'e xmeche'. Toe' gole'e gueya' gueyoa mech de'en ne' denario, na' ben' yeto gole'e šiyon denario.

42 Na' chopte beṇə' ca' ni toe' cui de čhəga'aque' par yesyə'əyixjue' xyan', na' ben' gwlej mechən' bñitlaogüe' de'en chsa'ale'e čhe'enə'. Gwnašc nada', ĩnoe' entr beṇə' ca' chopə gwsa'aquechene' čhe'?

43 Nach Simonṇə' gože'ene': —Šəquə' ben' əbñitlaogüe' xya čhein' de'e xench.

Jeso'osən' gože'ene': —De'e li can' bagwna'onə'.

44 Nach gwyechje' bgüie' no'olən' na' gože' Simonṇə': —ĭEchle'ido' no'olə' nga? Nada' bagwyo'a ližo' nga, na' bito beṇo' nis čhib ni'a, pero no'olə' nga bagwdibe' ni'anə' len nis əxchež čhe'enə', na' bxi'en len yišə' yichje'enə'.

45 Bito bnopo'o nada', pero na' no'olə' nga dezd bla'atia' nga chnopo'e ni'anə'.

46 Bito gwdebo' set yichja'anə', pero no'olə' nga gwdebe' set zixən' ni'anə'.

47 Na' əchnia' le', xtole'enə' gwsa'aquən de'e zan, pero babezi'ixena' čhe'. De'e na'anə' chacchgüeine' čhia'. Ben' bito əžinlažə' xtole'enə' ca xtolə' no'olə' nga, catə' yezi'ixena' čhe' bito gactequene' čhia'.

48 Nach gože' no'olən': —Babezi'ixena' xtoľo'onə'.

49 Nach beṇə' ca' chsa'o len Jeso'osən' txen lao mesən' gwzolao chse' ljuežje': —ĭNoxa bengə' chaclizene' de que le'enə' chezi'ixene' dolə'?

50 Nach gož Jeso'osən': —De'en chonĭilažo'o nada' babezi'ixena' čchio'. Beyej to šao' to güen.

8

No'ol ca' gwsa'aclen Jeso'osən'

1 Na' techlə gwyej Jeso'osən' to to syoda na' to to yež de'en zjənyechj zjəmbi'i Galilean', na' jtixjui'e dižə' güen dižə' cobə de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' zja'aclen beṇə' šizjīn ca' le', beṇə' ca' zjənzi' apostol.

2 Nach xonj no'olə lecza zja'aclene' Jeso'osən', beṇə' ca' babeyone'. Bale' babebeye' de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaoga'aque'enə', na' yebale' babeyone' lega'aque' catə' gwsa'acšenene'. Na' entr no'ol ca' len ben' le Maria beṇə' Magdala, bebej Jeso'osən' gažə de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'enə'.

3 Nach lecza len ben' le Xguan, xo'olə Chosa. Na' Chosan' yo'o lao ne'e chape' liž Erodən' na' yežlyo che' ca'. Na' lecza len ben' le San gwyejlene' Jeso'osən', na' yezan beṇə' yeziquə'əchlə. Na' no'ol ca' bosə'ochine' bitə'atezə de'en gotə' chega'aque' par bosə'anežjue' de'en byažje Jeso'osən' len disipl che' ca'.

Jempl che beṇə' gozən'

4 Na' beṇə' zan besə'ədope' gan' zo Jeso'osən' beṇə' za'ac to to syoda ca'. Na' be'e to jempl bzejni'ine' lega'aque' can' gwxaquə'əlebe xtižə' Diozən'. Gwne':

5 —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho'a nez, na' bosə'olej bosə'ošošj beṇə' len, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len.

6 Na' balən jəsə'əchazən ga naquə' lao yej, na' catə' bla'aquənnə' gosə'əbizən chedə' caguə' bi gopə' denə'.

7 Na' yebalən besə'əgo'onən' lao yo ga nchixə' xsa yešə' na' bla'aquən txen na' bosə'ololə' yag yešə' ca' lega'aquən.

8 Na' yebalən besə'əgo'onən' lao yo šao' na' bla'aquən na' gosə'əbian to gueyoa güejə.

Na' beyož be'e dižə' quinga gwne' zižjo gwne': —Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' bixchen' bzejni'ine' beṇə' len jempl

9 Nach disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zeje jemplən' de'en be'enə'.

10 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que nabi'e con notə'atezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' yeziquə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl chedə' bito chse'ejle'e chia'. Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

11 Na' ca' naquə' jempl nga zejen quinga: Ca de'en byažən' naquən xtižə' Diozən'.

12 De'en jəsə'əchaz cho'a nezən' zejen ca beṇə' ca' chse'ene xtižə' Diozən' pero na' le'e chžinte gwxiye'enə' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' par nič cui so'onlilaže'ene' na' cui yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'.

13 Na' de'e ca' besə'əgo'oŋ gan' naquə lao yej gwxaquə'əleben ca beŋə' ca' chəsy'əbei choso'ozenag xtižə' Diozən'. Pero zjənaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chac bi de'e mal čhega'aque' le'e chəsə'əbejyichjte'en cuich choso'ozenague' čhei.

14 Na' de'e ca' besə'əgo'oŋən lao yo ga nchixə xsa yešə' zejen ca beŋə' ca' bazjənenene' xtižə' Diozən'. Pero lao zjəmbanga'aque' chesy'əlal chesy'əžejene', na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chəsə'əde' legr. Na' de'e quinga chso'one'enə' choso'ołolə'n xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e na'anə' cui chso'onlilaže'ene' can' cheyalə'.

15 Na' de'e ca' besə'əgo'oŋən lao yo ša'onə' zejen ca beŋə' la'aždao' güen ca' catə'an chse'enene' xtižə' Diozən' chəsə'əzi'en chso'onen čhega'aque'. Na' chso'onlilaže'ene' na' chesə'əgo'o chesə'əchejlaže'e len bitə'ətezə de'en chac čhega'aque' par chso'one' can' chene'e Diozən'.

Bitobi ngašə' de'e nacho cui no yene le'i

16 Na' Jeso'osən' bsaquə'əlebene' de'en bsed əblo'ine'enə' ca to yi', gwne': —Notono no gualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no gwcuəšə'n xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par nič əgwse'eni'in len yoguə' beŋə' so'o lo'o quartən'.

17 Guaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əłol de'en ngašə' na'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əłol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beŋə' len.”

18 De'e na'anə' le'e co'o yichjle de'en chnia' le'e, čhedə' la' šə chzenagle xtižə'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle čhei, de'e daon' baŋezele ganlažə'əlen.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

19 Na' xna' Jeso'osən' len beŋə' biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwsa'aclače'e yesə'ədie' pero tant beŋə' zan ža' caguə goquə yesə'əžine' gan' zoe'enə'.

20 Na' gwnitə' beŋə' gwse'e Jeso'osən': —Xna'on len beŋə' bišo'o ca' zjəzeche' na'ate, na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

21 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beŋə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' nan, lenczəga'aque'enə' zjənaque' xna'a na' biša'a.

Jeso'osən' bcueze' be' bdon' lao nisdə'onə'

22 Na' gozac to ža Jeso'osən' gwyo'e to lo'o barcw len displ čhe' ca', na' gože' lega'aque': —Ełaguə'əcho yešl'a'alə nisdə'onə'.

Nach boso'ose'e barcon'.

23 Lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzolao gwyečj to be' gual lao nisdə'onə' na' barcon' gwzolao gwyožən nisən' na' besə'əxožene' yesə'əbiayi'e.

24 Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —jMaestr!
jMaestr! jBačh chbiayi'icho!

Nach catə' gwyase' ne'e chas chatə' nisda'onə' na' gwdile'en
len be'enə', na' le'e gosə'əbe'ežiten.

25 Na' gože' lega'aque': —Cheyalə' šejle'echle chia'.

Nach lega'aque' besə'əžebe' na' besyə'əbanene' na' gwse'
ljuežje': —Bitolja naquə bengə con to beṇəchzə, la' ĩnacxa gon
to beṇəch par yebecžie' be' gualən' len nisda'onə'.

To beṇə' Gadara yo'o yaze' de'e xio'

26 Na' besə'əžine' laž beṇə' Gadara ca', to yež de'e chi' delant
Galilean' əlɣuə'əcho nisda'onə'.

27 Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', to beṇə' lao'
syodan' jəšague' le', beṇə' bagwža yo'o yaz de'e xio' ca'
yichjla'aždaogüe'en. Na' chde' con cui bi bi xe' chazəche', na'
bitoch zoe' yo'o, con bazoe' do capsant.

28-29 Na' beṇə' gwlaž che' ca' bosə'ocheje' ni'a ne'e ca gden
na' gwsa'ape'ene', pero zan las de'e xio' ca' gwso'onən ca
bzoxj btine' gdenṇə' na' lecəzə gwso'onən ca gwyeye' gan' cui no
beṇə' zjənla'. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jeso'osən' na' bzo xibe'
laogüe'enə' na' de'e xio' ca' bosə'ogosya'an le', zižjo gosə'ənan:
—Partlə le', partlə neto', Jeso'os. Naco' Xi'ĩn Dioz ben' naquə
le'ezelaogüe beṇə' blaο. Chatə'əyoito' le' cui əgwčhi' əgwsaco'o
neto'.

De'e xio' ca' gosə'ənan ca' chedə' Jeso'osən' bene' mendad
jesyə'əchojən lo'o yichjla'aždao' be'enə'.

30 Nach Jeso'osən' gožga'aquen': —ĭBi lele?

Na' gosə'ənan: —Legion leto'.

Gosə'ənan ca' chedə' zanən gwso'on yichjla'aždao' be'en'.

31 Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin Jeso'osən' cui gone' ca
žjəsyə'ədebən lo'o yech gabilən'.

32 Na' to ya'a de'e zo galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan.
Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin le' par güe'e latjə žjesyə'əžo'on
yichjla'aždao' coš ca'. Na' Jeso'osən' be'e latjə.

33 Nach besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na'
jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' besyə'ədinses coš ca' le'e
ya'anə' na' jesyə'əxopəb lo'o nisda'onə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb
nisən'.

34 Na' beṇə' ca' choso'oye coš ca' besə'əle'ine' de'en
bagoquən' na' de'en besə'əžebchgüe' besa'acdoe' nach
jesyə'ədixjue'ine' beṇə' lao' syodan', na' beṇə' nitə' do yoba
can' bagoquən'.

35 Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca'
ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquən'. Na' catə' besə'əžine' gan'
zo Jeso'osən', besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio'
ca' yichjla'aždaogüe'enə' bachi'e galə'əzə cuit Jeso'osən', nyaz

xalane'e, na' babežošo' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' besə'əžebe' de'en goquən'.

36 Na' beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquən' gwse'e beṇə' ca' yelə' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'.

37 Nach yoguə'əloḷ beṇə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'enə' čhedə' besə'əžebchgüe'. Nach beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' par beze'e.

38 Na' ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le', pero Jeso'osən' bito be'e latja, gože'ene':

39 —Beyej ližo' na' jəyedixjue'e catec de'e mban' baben Diozən' len le'.

Na' beze'e, nach jəyede' doxen lao syodan' jəyzenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na'yeto no'olə beṇə' gwdan lao xadoṇ che'enə'

40 Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' beṇə' zan banitə' čhesə'əbeze'ene' na' besyə'əbeichgüeine' de'e bežine'enə'.

41 Na' bžin to beṇə' le Jairo, ben' naquə beṇə' gwnabia' čhe yo'odao' čhe beṇə' Izrael ca'. Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' gotə'əyoine' le' šejlene' le' liže'enə'.

42 čhedə' bazon gat bi'i no'ol čhe'enə'. Nacbo' bi'i tlišə'əza na' šižin izgueibo'. Na' lao zda Jeso'osən' len le', beṇə' zan gosə'əbiadi'ene' xte bosə'očhi'izojene'.

43 Na' len to no'olə bagoc šižin iz chzoe' bgua'a na' baben-ditjei zgade xmechen' len beṇə' güen rmech ca'. Na' notono goquə gon le' rmech.

44 Na' bgüiguə' no'olən' cožə' Jeso'osən' na' gwdane' lox xadoṇ čhe'enə', na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'enə'.

45 Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' zja'aclen le': —čNon' bagwdan nada'?

Na' yogue'e bito gosə'əčhebe' de que gosə'əgane' le'. Nach Bedən' len beṇə' ca' zja'aclen Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, beṇə' zan ža' nga, na' chesə'əčhi'izojje' le'.

46 Nach Jeso'osən' gože' le'ga'aque': —To beṇə' bagwdane' nada'. Na' chache'ida' de que beyaquene' len yelə' guac čhia'anə'.

47 Nach no'olən' catə' gocbe'ine' de que cabi bgašə' de'en bene'enə', bgüigue'e lao Jeso'osən' do chaž chžebe', na' bzo xibe' laogüe'enə' be'e dižə' lao yoguə' beṇə' ca' ža'anə' bixčhen' gwdane'ene' na' can' goquə le'e beyacteine'.

48 Nach gož Jeso'osən' no'olən': —Xi'in daogua'a, babeyacdo' čhedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen.

49 Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin to beṇə' gwza' liž Jairon' ježe'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' čhio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

50 Pero na' catə' bene Jeso'osən' dižə'anə' gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

51 Na' catə' besə'əžine' liž be'enə' Jeso'osən' bito be'e latjə so'o beṇə' ca' zja'aclen le' sino Bedən' len Juannə' len Jacobən' na' len xaxna' bi'i guat na'azə'.

52 Na' bačh chacchgua scandl čhedə' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe', pero gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito cuežle. Bito nacho' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

53 Na' gosə'əzi'ichi'ize'ene' čhedə' zjəņezene' de que bagotbo'onə'.

54 Pero Jeso'osən' bexe'e na' bi'i no'olə' guat da'onə' na' bolgüize'ebo' che'ebo': —No'ol dao' beyas.

55 Nach bebambo' na' le'e beyastebo'. Na' ben Jeso'osən' mendadən' əso'ebo' de'e gaobo'.

56 Na' besyə'əbanchgüei xaxna'abo'on, pero Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquan'.

9

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

1 Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' leczə par nič əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' chsa'acšene.

2 Na' leczə bene' mendad žjəsə'ədixjui'e de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' bene' mendad yesyə'əyone' no beṇə' güe'.

3 Na' gože' lega'aque': —Bito bi goxə'əle tnezən'. Bito yeyilje garot goxə'əle, nic gua'ale bsod, ni yet, ni mech, na' bito gua'ale čhopə xadon.

4 Na' gatə'ətezə əžinle na' no ližei šo'ole, na'atezə sole na' na'atezə əsa'acle par šejəchle.

5 Na' gatə'ətezə yež əžinle ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, catə' yesa'acle yežən' əgws'i'ins ni'alēn' par yežib bište de'en gwžianə'. Gonle ca' par nič əgwlo'iga'aquele' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'ele.

6 Nach disipl ca' ja'aque' to to yež, jəsə'ədixjui'e dižə' güen dižə' cobən' na' besyə'əyone' no beṇə' güe'.

Bagwso'ote' Juan ben' bchoa beṇə' nis

7 Na' gobernadōr Erođən' goquene' tolə catə' benene' yoguə'əloł de'en chon Jeso'osən' len disipl che' ca'. Gocžejlaže'e

chedə' balə beṇə' gwse'ene' de que babeban de'e Juannə' ladjo beṇə' guat ca' na' chone' de'e quinga.

⁸ Na' yebale' gwse'ene' de que profet Liazən' babelə' yežlyo nga de'e yoblə na' chone' de'e quinga. Yebale' gosə'əne' de que to profet beṇə' gwzo cana'ate babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' chone' de'e quinga.

⁹ Na' Erodən' gwne': —Bena' mendad gosə'əchogue' yen de'e Juannə', pero ¿noxa bengə babenda' dižə' chei?

Na' gwɔiljlaže'e naclə gone' par le'ine' Jeso'osən'.

Bguao Jeso'osən' gueyə' mil beṇə'

¹⁰ Na' catə' besyə'əžin disipl ca' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene' can' jse'ene'enə'. Na' gwche'e lega'aque' partlə na' ja'aque' to latjə gan' mbane syoda de'en nzi' Betsaida.

¹¹ Catə' gwsa'acbe'i beṇə' ca' nitə' gan' gwzo Jeso'osən' de que bagwze'e len disipl che' ca' nach jəsə'ənaogüe' lega'aque'. Jeso'osən' bebeine' bgüialaogüe' lega'aque' na' bsed blo'ine' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

¹² Catə' gwzolaog chxoə bgüižən' nach disipl ca' šižin gwse'e Jeso'osən': —Bselə' beṇə' quinga yež ca' de'en nyechj mbi'i nga par yesə'əyilje' gan' yesə'ətase' na' par ničh yesə'əželene' de'e se'ej əsa'ogüe' chedə' latjə gan' zocho nga naquən to ga cui no nla'.

¹³ Pero na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —Gueyə'əga yetxtil na' chopga bel ya'a de checho. Lete šə si'ichchon par gaquen əsa'o yoguə' beṇə' quinga.

¹⁴ Gosə'əne' ca' chedə' la' ža' ca gueyə' mil beṇə' byo. Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e gon mendad yesə'əbe' šiyon güejə beṇə' ca'.

¹⁵ Nach disipl ca' gwso'one' mendad yesə'əbe' yoguə' beṇə' ca'.

¹⁶ Na' Jeso'osən' gwxi'e gueyə' yetxtilən' na' chopə bel ya'anə', na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən', na' bzoxje'en na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beṇə' ca'.

¹⁷ Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' besyə'əga'aṇən' bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquən šižin žomə.

Bedən' gwne' de que Jeso'osən' naque' ben' bselə' Diozən'

¹⁸ Na' gozac yeto nitə' disipl che' ca' len le' na' Jeso'osən' chone' orasyon toze'. Nach gože' lega'aque': —¿Bin' chəsə'əna beṇə' zan ca', non' naca' nada'?

¹⁹ Na' gwse'e le': —Balə' chəsə'əne' naco' de'e Juan ben' bchoa beṇə' nis, na' yebale' chəsə'əne' de que naco' profet

Liazən' ben' gwzo cana', na' yebale' chəsə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' gwzo cana'ate na' le'enə' babeban ladjo beṇə' guat ca'.

20 Nach gože' lega'aque': —¿Chexa le'e? ¿bi nale? ¿non' naca'?

Nach gož Bedən' le': —Len' naco' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

21 Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə'.

22 Na' gože' lega'aque': —Nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Na' de'e zan de'e chonən byen chi' saca'a. Na' ca naquə beṇə' golə blao che nasyon Izrael chechon' na' beṇə' blao che bxož checho ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən', cabi se'ejle'e chia', na' so'ote' nada', pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

23 Nach gože' yoguə' disipl che ca': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia', cheyalə' əchojyichjle de'en chene'ele gon cuinle par nič gonle con can' chene'e Diozən', na' bito bi gaquəle che de'en chi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia'.

24 Notə'ətezle chaquele gonle par nič cui chi' saquə'əle o par nič cui no so'ot le'e, cuiayi'ile. Na' notə'ətezle chsanlažə' cuinle chi' saquə'əle o so'ot beṇə' le'e por ni chia' bade yelə' mban zejlicane chele.

25 Bito bi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e cui gatə' yelə' mban che' zejlicane.

26 Notə'ətezle šə cheto'ile chia' na' che xtižə'anə', lecə ca' nada' yeto'ida' chele, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Yeto'ida' chele catə'an yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' chia'anə' na' yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən', na' yelə' chey che'eni' che angl che Diozən'.

27 Echnia' de que balle cabinə' gatle catə' le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' gwnabia' che'enə'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

28 Na' goc to xman gwna Jeso'osən' ca', gwyeje' to lao ya'a jene' orasyon, na' gwche'e Bedən' len Juannə' na' Jacobən'.

29 Na' lao bene' orasyonə' goc cho'alaogü'e'enə' ca de'e chey che'eni', na' xalane'enə' beyaquən šyiš xilə' xte gwnatitən.

30 Na' lao or na' de'e Moisezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana' besyə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' dižə'.

³¹ Gwso'e dižə' ca naquən' bazon gate' Jerosalennə'. Na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyechjən lega'aque'.

³² Na' Bedən' len beṇə' ca' yechopə lechgualē gwsa'ac šə tasga'aque'. Pero catə' bechoj bišgal chega'aque'enə' besə'əle'ine' Jeso'osən' len yelə' chey che'eni' che'enə', zeche' cho'elene' de'e Moizezən' len profet Liazən' dižə'.

³³ Na' žlac besyə'ənitlao de'e Moizezən' len profet Liazən', Bedən' gože' Jeso'osən': —Maestr, güenchgua zocho nga na'a. ¿Eguaquə gonto' šonə ranš, ton par le', na' yeton par Moizezən', na' yeton par Liazən'?

Gwne' ca' chedə' bito bene' xbab che de'en gwne'.

³⁴ Na' lao gwne' ca' gwyechj bejon' lega'aque' na' besə'əžebe' laogüe de'en goc ca'.

³⁵ Na' gwse'enene' gož Diozən' lega'aque': —Bengan' xi'ina', ben' chacchgüeida' chei. Che le'enə' le'e gwzenag.

³⁶ Na' catə' beyož gož Diozən' lega'aque' ca', besə'əle'ine' yetozə Jeso'osən'. Na' ca tyemp na' bitobi dižə' gwso'elene' yez-iquə'əchlə beṇə' ca naquə de'en bagwse'en besə'əle'ine'enə'. Con gwnitə'əteze' žizə che de'e ca'.

Beyon Jeso'osən' to bi'iyoyaz de'e xio'

³⁷ Na' beteyo catə' bach besyə'əyetje' ya'anə', jəsə'əšag beṇə' zan lega'aque' gan' nite'enə'.

³⁸ Na' entr beṇə' zan ca' toe' gwne' zižjo na' gože' Jeso'osən': —Maestr, chatə'əyoida' le' gaquəlenšgo' xi'ina' nga, chedə' nacho' xi'ina' tlišə'.

³⁹ Chniz de'e xi'onə' lebo', na' le'e chgosya'aten lebo', na' chonen par chazbo' šon xte chla' bžin' cho'abo', na' chonən lebo' zi', na' caṇe chechojən' lebo'.

⁴⁰ Bagotə'əyoida' disipl chio' ca' par nič yesyə'əbeje' de'e xi'onə' cho'o chaz yičhja'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

⁴¹ Na' Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'anə': —¿Bixchexan' cui chejle'ele chia'? Clellən' chonle na' naljele. Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. ¿Batxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' xi'ino' nga.

⁴² Na' lao zjso'ebo' lao Jeso'osən' bniz de'e xi'onə' lebo', na' benən par nič lechgualē fuert gwyazbo' šonṇə', na' bchix btolən lebo' lao yon'. Na' Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' par nič bechojən lo'o yičhja'ažda'obo'onə' na' beyaquebo'. Gwde na' beyone'ebo' lao na' xabo'onə'.

⁴³ Na' yogue'e besyə'əbanene' besə'əle'ine' yelə' guac che Diozən'.

De'e yoblə gwdixjue'e Jeso'osən' de que gate'

Na' besyə'əbanene' che yoguə' de'en chon Jeso'osən'. Na' lao nite'e ca', Jeso'osən' gože' disipl che' ca'azə:

44 — Legon par nič dižə' nga šo'on yichjla'ažda'olen', čhedə' la' nada' gaca' lao na' beṇə', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

45 Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' len lega'aque', čhedə' bito gože' lega'aque' clar bi zejen, na' besə'əžebe' par yesə'əṇabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquə blaoch

46 Na' gwsa'acyožə disipl che' ca' entr lega'aque' noe' naquə beṇə' blaoch.

47 Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one'enə' na' goxe' to bidao' na' bso'ebo' cuite'enə'.

48 Na' gože' lega'aque': —Šə chonle güen len bidao' nga o len notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquele chia', choncze güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', leczə choncze güen len Diozən' ben' bselə' nada'. Na' notə'ətezle catə' chonle xbab che cuinle de que cuitec bi zaquə'əle, bannaquəczle beṇə' bla.

Ben' cui chon contr chio'o txenczən' chone' len chio'o

49 Nach Juannə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə', na' bžonto' gone' ca' čhedə' bito chone' txen len chio'o.

50 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca' čhedə' šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o.

Jeso'osən' gwdile' Jacobən' na' Juannə'

51 Na' laogüe bazon bazoə par yezi' yeca'a Diozən' le', gwchoglaže'e šje' Jerosalennə'.

52 Na' bsele'e to čopə beṇə' gosə'əbialao laogüe'enə'. Na' ja'aque' to yež gan' mbane Samaritan' par nič žjesə'əsi'ini'e gan' so Jeso'osən' len disipl che' ca'.

53 Pero beṇə' Samaria ca' bito besə'əgüialaogüe' lega'aque', čhedə' Jeso'osən' len disipl che' ca' chja'aque' Jerosalennə'.

54 Na' disipl che' ca' čopə, Juannə' len Jacobən', catə' besə'əle'ine' can' gwso'on beṇə' Samaria ca' nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, žəche'endo' gonto' can' ben profet Liazən' ben' gwzo cana', əṇabeto' Diozən' əsele'e yi' par əgwzeyən beṇə' quinga?

55 Pero Jeso'osən' gwyechje' na' gwdile' lega'aque' gože': —Le'e bito nezele non' chnabia' yichjla'ažda'olen'.

56 La' nada' bito bida' par əgwžiyi'a beṇəchən', sino bida' par nič gona' ca' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

Nach ja'aque' yež yoblə.

Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca' gwse'ene' yesə'ənaogüe'ene'

57 Lao zja'aque'enə' to beṇə' gože' le': —Sa'alena' le' gatə'ətezə šejo'.

58 Nach gož Jeso'osən' le': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə ca' zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero bito bi xlatja' de gan' gona' dezcanz, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

59 Na' Jeso'osən' gože' yeto beṇə': —Denaο nada'.

Pero be'enə' gože' le': —Xana' be' latjə zgua'atec yega'anlena' xa'anə' xte catə' əžin ža gate' par nič əgwcuasha'ane'.

60 Na' gož Jeso'osən' le': —Beṇə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə' guat guaquə yesə'əcuəše'e beṇə' guat ca'. Pero le' jətixjue'e de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə.

61 Nach leczə yetoe' gože' Jeso'osən': —Sa'alena' le' Xana', pero zgua'atec be'ešga latjə žjəyezeida' family chia' dižə'.

62 Jeso'osən' gože' le': —Beṇə' bagwzolaο naogüe' nada' šə bito naogüe' do yichj do laže'e, na' šə yo'o yichje' che de'e ca' bocua'ane', bito zaque'e par gone' xšin Diozən'. Na' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia traslə žlac chgua'ane' go'on.

10

Jeso'osən' bsele'e gyonši beṇə' žjəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

1 Gwde de'e quinga, Xanchon' gwleje' gyonši beṇə'. Na' bene' mendad yesə'əbialaogüe' əžja'ac chopə güeje' to to syoda na' to to yež gan' ze'e šej le'.

2 Na' antslə ze'e žja'aque' gože' lega'aque': —De'en chona'anə' gwxaquə'əleben ca to cwseš xen de'en chotoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan sa'aclene' nada', pero to chopgale nitə'. De'e na'anə' leṇabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o chixjue'echo xtiže'enə'.

3 Na' le'e gon xbab de que nadan' chselə'a le'e žjətixjue'ile xtiža'an len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'enə'. Can' chso'on bež ca' chso'otteb xilə' dao', leczə can' se'ene beṇə' so'ote' le'e.

4 Bito gua'ale mech, ni xala'anle, ni xelle, na' bito šeile gan' əgguaple beṇə' diox beṇə' yežagle tnez.

5 Na' notə'ətezə ližei šo'ole, zgua'atec ənale: “Chnablažə'əšga so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', le'e nitə'əle nga.”

6 Šə na' zo to beṇə' chene'ene' so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'enə', na' gaquə can' bagwnablažə'əle par so cueze' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'en, bito gaquə ca de'en bagwnablažə'əlen'.

7 Na' le'e yo'o na'atezə yega'anle. Bito yeyiljle ga yoblə sole. Le'e ye'ej le'e gao bitə'atezə de'en so'onə' ye'ej gaole. Ca to beṇə' güen žin cheyalə' si'e laxjue', le'egatezə ca' le'e zaquə'əle par so'onə' de'e ye'ej de'e gaole.

8 Na' catə' əžinle to yež ga əso'elaogüe'e le'e, ye'ej gaotezle de'en so'onə' le'e.

9 Le'e yeyon beṇə' güe' nitə' yež gan' əžinlen', na' le'e ye'ega'aque': "Babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə nabi'e le'e."

10 Pero na' catə' əžinle to yež ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, ležja'ac lao lqueyən' na' le'e ye'ega'aque':

11 "Bište che lažle nga de'en žia ni'ato' quinga yosi'insto'on par nič əgwlo'ito' le'e de que de'e malən' chonle bito chzenagle xtižə' Diozən' de'en cho'eto'onə'. Pero na' chyixjue'ito' le'e de que Diozən' chene'ene' güe'ele latjə nabi'e le'e."

12 Na' gož Jeso'osən' beṇə' gyonši ca': —Diozən' bene' par nič byiņj yi' na' sofr lao' syoda Sodoman' por ni che de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, žan' gaquə juisyən' beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman'.

Beṇə' ca' cui choso'ozenag xtižə' Jeso'osən'

13 Nach gozna Jeso'osən': —jProbchguazə le'e beṇə' Corazin! jProbchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədiņjteine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac chia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə ca' sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əža'alja cuinga'aque' de par nič sa'ache'i beṇə' de que babesyə'ədiņjjeine' xtolə'əga'aque'enə'.

14 Saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gaquə juisyən'.

15 Le'e nitə'əle Capernaunnə' chonle xbabən' de que Diozən' gončgüe' le'e yelə' bala'an. Pero bito gone' le'e yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele chia'.

16 Nach Jeso'osən' goze'e beṇə' gyonši ca': —Beṇə' gwzenag xtižə'əlen' leczə gwzenague' xtižə'anə', na' beṇə' gonczə yičhjaogüe cui gwzenague' xtižə'əlen', leczə bito gwzenague' chia' nada'. Na' beṇə' gonczə yičhjaogüe cui gwzenague' xtižə'anə', leczə bito gwzenague' xtižə' Diozən' ben' bselə' nada'.

Besyə'əžin beṇə' gyonši ca'

17 Beṇə' gyonši ca' catə' beyož jəsə'ədiņjui'e xtižə' Jeso'osən' besyə'əžine' gan' zoe', na' besyə'əbeichgüeine'. Nach gwse'e Jeso'osən': —Xanto', de'e zan miłagr babento' cho'eto' la'onə' par chebejto' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yičhjala'azdao' beṇə' na' choso'ozenaguən četo'.

18 Na' gože' lega'aque': —Ble'ida' can' gwnit yelə' gwnabia' che Satanasən' to žalnez.

19 Babena' le'e yelə' guac par nič əgwlej əgwšoşjle no bel əznia' na' no beḡgoni', na' leczə əgwlej əgwšoşjle gwxiye'enə'. Na' bito bi de de'e soi gonen le'e zi'.

20 Pero bito yebeitequele de que de'e xio' ca' choso'ozenaguən chele, sino le'e yebeichgüei de que Diozən' babzoje' lalen' le'e librən' gan' zjənyoj la yoguə'əlol xi'ine' ca'.

Bebeichgüei Jeso'osən'

21 Lao or na'atezə ben Spirit che Diozən' ca bebeichgüei Jeso'osən'. Na' bene' orasyon lao Diozən', gwne': —Xa' len' chnabi'o beḡə' ca' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' chona' yelə' choxcwlen chio' de que babzejni'ido' balə beḡə' can' che'endo' so'e latjə nabi'o yičhjlə'ažda'oga'aque'enə'. Babzejni'ido'on beḡə' ca' gwsa'acbe'i chəsə'ayažjene' no əgwsed əgwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beḡə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beḡə' sin' na' beḡə' zjənyejni'i. Beno' ca' ža Xa, chedə' can' gwyazlažo'o.

22 Nach gože' beḡə' ca' ža'anə': —Xa'anə' babene' lao na'a chona' par nič chombia' beḡə' le'. Le' nombi'ayane'e nada' na' nada' nombi'ayana'a le'. Na' beḡə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona' par nič zjənombi'ene'. Na' notono no nochlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'.

23 Na' gwyečhj Jeso'osən' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'acze': —Mbalaz zole ca de'en chle'ile nada' na' chle'iteile de'e ca' chona'.

24 Echnia' le'e, beḡə' zan profet na' rei gwse'enene' yesə'əle'ine' nada', pero bitoch golə' yesə'əle'ine' nada'. Na' gwse'enene' yesə'əneze' de'en nezele, pero bitoch golə' yesə'əneze' en.

Jempl che to beḡə' güen beḡə' Samaria

25 Na' gwzecha to beḡə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Gone'ene' gone' Jeso'osən' prueb bin' əne' na' gože'ene': —Maestr, žbi cheyalə' gona' par nič gatə' yelə' mban zejlicane chia'?

26 Na' gož Jeso'osən' le': —ŽBin' nyojən le'e lein'? ŽNac nan?

27 Na' ben' chejni'ichgüei che lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' gože'ene': —Lei chechon' nan: “Cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yičhj do lažə'əcho, do fuers balor checho, na' gaquecho che ljuežjcho catg chaquecho che cuincho.”

28 Nach gož Jeso'osən' le': —De'e liczə can' bagwnao'. Can' cheyalə' gono' par əbano' zejlicane.

29 Na' be'enə' gone'ene' əgwlo'e de que zdacze' licha can' nanḡə' na' gože' Jeso'osən': —ŽNon' naquə ljuežja' ben' cheyalə' gaquada' chei?

30 Na' Jeso'osən' gože'ene': —To beṇə' beze'e Jerosalennə' par yežine' Jerico na' jəsyə'əxen beṇə' bguan le'. Na' gosə'əyine' xala'ane'enə' na' gwso'ot gosə'əyine' le' nach besa'aque' bosyo'ocua'ane'ene' caczə to beṇə' guat.

31 Na' goquən' to bχoz gwddie' tnezən' na' catə' ble'ine' ben' de'enə', nach gwddie' yešla'alə nezən'.

32 Leczə can' ben to beṇə' goljə lao dia che de'e Lebin'. (Beṇə' ca' yo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblaonə'.) Zde' tnezən' na' catə' bžine' gan' ble'ine' de be'enə' na' gwddie' yešla'alə nezən'.

33 Pero to beṇə' Samaria lao ngüe'e nezən' nlague' xporren' bžine' gan' de be'enə' na' ca ble'ine' le' beyašə'əlaže'ene'.

34 Na' bgüigue'e gan' de'enə', na' bšone' set na' bino lao güe'enə', na' bcheje'en lachə'. Nach božie'ene' cožə' xporre'enə'. Na' beche'ene' gan' zo to meson gan' bgüia bye'ene'.

35 Na' beteyo gwleje' chopə mech de'en nzi' denario bnežjue'en xan mesonnə' na' gože'ene': “Bgüia bye bengā na' šə bichlə de'en gono' gast na' chixjua'an catə' zezə'a.”

36 Beyož be' Jeso'osən' dižə' can' goc che ben' jəsyə'əxen beṇə' bguan ca', nach gože' ben' chsed chlo'i lein': —¿Bi chacdo'? ¿noe' beṇə' ca' goquene' de que beṇə' probən' naquə ljuežje' ben' cheyalə' gaquene' chei?

37 Nach ben' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —Ben' beyašə' beži'ilažə' ben' jəsyə'əxen beṇə' bguan ca'.

Nach gož Jeso'osən' le': —Leczə can' cheyalə' gono' dezd na'a, yeyašə' yeži'ilažo'o yoguə'əloj beṇə'.

Jeso'osən' jəlanə'e Martən' na' Marian'

38 Na' lao zja'aque' besyə'əžine' to yež, na' to no'olə le Mart bene' le' combid na' Jeso'osən' gwyeje' liže'en.

39 Na' zo to bile' le' Maria. Na' Marian' gwchi'e cuit Jeso'osən' par bzenague' xtiže'enə'.

40 Pero na' Martən' belalchgüeine' bsi'ini'e de'en sa'ogüe'. Na' gwyeje' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana', ¿acabi bi chacdo' de que bila'anə' bocua'anlene' nada' mendadən' toza'? Benšga mendad gaquəlene' nada'.

41 Xanchon' gože' le': —Mart, chi'ichgua yichjo' che xmendado'onə' na' chacžejlažo'o laogüe de'en nyanchguan.

42 Maria nga bagwleje' de'en naquəch de'e güen, chi'ichgua yichje' chzenague' chia'. Na' bito gwžoncho gone' ca'. Leczə de'en žialao gonle.

11

Jeso'osən' blo'ine' can' so'one' orasyon

1 Na' gwzo Jeso'osən' to latjə bene' orasyon. Catə' beyož bene' orasyonnə' to disipl che' ca' gože'ene': —Xanto', bsd blo'išguei neto' naquən' cheyalə' gonto' orasyonnə', can' bsd əblo'i de'e Juannə' disipl che' ca'.

2 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' gonle orasyonnə' quingan' nale:

Xato' beṇə' zo yoba, chṇabto' yoguə'əloj beṇə' əso'elaogü'e le'. Chṇabto' gono' par niçh beṇə' zan əso'e latjə nabi'o lega'aque'. Gaquəšga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga can' chac yoban'.

3 Benšga na'a de'e gaoto' tža tža.

4 Na' bezi'ixenšga cheto'

chedə' lecza neto' chezi'ixento' che sa'aljuežj beṇačhto'onə' bitə'ətezə de'e chso'onene' neto'.

Na' bito go'o latjə gaquə de'e nabiə' neto' len xbab cheto'onə' par gonto' de'e malən',

mas bcuasə' bcue'ej neto' len de'e malən'.

5 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Legon xbab nac gaquə šə šejle liž beṇə' migw chele do chel na' ye'elene': "Migw chia', beṇšga nada' šonə yetxtil.

6 Babla' to migw chia' beṇə' za' zitə', na' bito bi de chia' par əgwnežjua'ane' gaogü'e."

7 Na' migw chelen' yo'e lo'o yo'ote šə yoži'e xtiž'əlen', əne': "Bito gondo' nada' zed, la' banyeyjw puertən' na' badeto' chtasto' len xi'into'. Bito chasa' par gona' de'en chyažjdo'."

8 Echnia' le'e, la'aṇə'əczə naque' migw chele bito yene'ene' chəse' par gone' le'e yetxtilən', pero šə sole yepəyoe nabelen le' na' gwyasšaze' na' gone' bitə'ətezə de'en chyažjele.

9 Na' chnia' le'e, bitə'ətezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par niçh gaquən. Šə to de'e chene'echo so'on beṇə' chio'o, chṇabchon. Šə to de'e chene'echo əzelecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljo beṇə', chṇecho cho'a puertən' par niçh chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyalə' ye'echo Diozən' catə'ən de de'en chene'echo gaquə.

10 Na' notə'ətezcho šə bi de'en chṇabecone' gone', la' de'e goncze'enə'. Na' notə'ətezcho šə bi de'en chṇabecone' əgwzejni'ine' chio'o, gwzejni'iczene'en. Na' notə'ətezcho šə chṇabecone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beṇə' chne' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

11 Na' le'e nacle xa bidao', šə xi'inlen' əṇabebo' le'e yetxtil žəgwnežjwlebo' to yej? Na' šə əṇabebo' le'e to bel ya'a žəgwnežjwlebo' to bel bia nxobə le'i?

12 Na' šə əṇabebo' le'e to žit gaobo' žəgwnežjwlebo' to beḡgoni'? Cle bito gonle ca'.

13 Le'e nacle beṇə' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen gon Xacho Diozən' ben' zo yoban' gone'

Spirit che'enə' son lo'o yichjla'aždao' notə'ətezcho ənabechone' len.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo

14 Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə' mod. Na' catə' bechoj de'e xi'onə' yichjla'aždao' be'enə', goc beṇə', na' beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanchgüeine'.

15 Pero bale' gosə'əne': —Chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'.

16 Na' yebale' gwse'enene' so'one' le' prueb naclən' gone', gosə'ənabene' le' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' de'e zaquə' yesyə'əbanene'.

17 Pero Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one', na' gože' lega'aque': —Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiai' nasyon chega'aque' na'anə'. Na' šə to family beṇə' əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'acze', leczə yenit family chega'aque' na'anə'.

18 Na' leczə šə Satanasən' len de'e xio' chei ca' əsa'acquən choplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' chega'acquennə'. Le'e nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon'.

19 Žalə' naquən can' nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon', leczə zejen de que beṇə' ljuežjle ca' chəsyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac chein' žalə' ca'. Beṇə' ljuežjle ca' se'e le'e de que clelən' nale chia' can' chebeja'annə'.

20 Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac che Diozən', chlo'in de que babžin ža catə' Diozən' nabi'e notə'ətezle güe'ele latjə.

21 Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca to beṇə' gual, na' nada' naquəcha' beṇə' gualəch. Na' nezele de que catə' to beṇə' gual chape' ližen' len spad, yoguə' de'en de che' naquən segor.

22 Pero catə' əžin to beṇə' gualəch ca le' na' tiləlene'ene', na' ben' naquə gualəch len' gon gan. Na' que'e spad che be'enə' de'en zoe' lez gaquəlenən le'. Na' əca'atie' bichlə de'e de che' na' chise'en len migw che' ca'.

23 Šə cui chonle t xen len nada' chonle contr nada'. Na' šə cui chonle ca se'ejle' beṇə' chia', zeje dižə' de que chonle par ničh cui yoso'ozenague' chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

24 Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'ən nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želen, nach ənən: “De'e yobləczə žjəyežo'a yichjla'aždao' ben' gan' gwyo'o gwyaza' antslə.”

25 Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen nach bazoche' binloch, na' yeyo'on de'e yoblə.

26 Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txennə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca' bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antslə.

Mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən'

27 Lao be' Jeso'osən' dižə' quinga, gwzo to no'olə gwchol beṇə' ca' zjəža' gan' bsed əblo'ine'enə'. Na' no'olən' gwne' zižjo gože'ene': —Mbalaz zo no'olən' gwxa le' na' bguaže'e le'.

28 Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Naquəchxe mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' ne'enə'.

Chəsə'əṇabe' gon Jeso'osən' to miłagr

29-30 Na' beṇə' zan beyechj bebi'i cuit Jeso'osən' na' gwne': —Le'e mbanle na'a naquəchguale beṇə' yichjla'aždao' mal. Chṇable gona' to miłagr par nič ənezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablenə'. De'e gon Diozən' len nada' par nič ənezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'leben ca de'en bene' len de'e profet Jonasən' par nič gosə'əneze beṇə' Ninibe ca' de que Dioz nan' bsele'ene'.

31 Catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olən' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chla' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' gwcuiše' le'e mbanle na'a. Ca naquə le' ža, gwze'e Seba gan' naquə zitə'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'.

32 Na' catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', leczə ža na' yesyə'əban beṇə' Ninibe ca'. Na' yesə'acuiše' le'e nitə'əle lao dia nga chedə' besyə'adinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasən' gwduxjue'ine' lega'aque' can' gwna Diozən'. Legonšc xbab de que nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Jonasən', na' bito chzenagle chia'.

De'en bsed blo'i Jeso'osən' gwxaquə'əleben ca to yi'

33 Nach Jeso'osən' bsaquə'əlebene' xtiže'ene' na' len de'en chone'enə' ca to yi'. Gozne': —Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en žomə, na' nic əgwcuəše'en ga yoblə ga cui no le'i len. Syempr chde'en le'e ze'e par nič əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o quartən'.

34 Žia jelaochon' par nič chle'icho. Con šə bito bi chaquen, chle'iczecho binlo. Pero šə nchol jelaochon', bito chle'icho.

Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'ochon'. Šə naccho beṇə' la'aždao' güen, yo'o be'eni' che Diozən' yichjla'ažda'ochon', pero šə naccho beṇə' la'aždao' mal, nchol yichjla'ažda'ochon'.

³⁵ De'e na'anə' legon par nič gacle beṇə' la'aždao' güen, na' šo'o be'enin' yichjla'ažda'olen'. Bito gacle beṇə' la'aždao' mal na' beṇə' yichjla'aždao' žchol.

³⁶ Šə nye'eni' yichjla'ažda'olen' na' cui bi de'e mal yo'on, gwse'eni'iczən xnezlen' can' chse'eni' to lampara gan' naquə žchol.

Jeso'osən' gože' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que zjənapə' dolə'

³⁷ Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, to beṇə' fariseo bene'ene' combid šeje' liže'en par əsa'ogüe'. Na' gwyo'o Jeso'osən' liž beṇə' fariseon' na' gwchi'e cho'a mesən'.

³⁸ Na' beṇə' fariseon' bebanene' catə' ble'ine' bito bona' Jeso'osən' antslə ze'e gaogüe' can' chosyo'ona' lega'aque' chsa'aque' yebei Diozən' lega'aque' de'en chso'one' ca'.

³⁹ Xanchon' gože' le': —Le'e beṇə' fariseo gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chchin beṇə' na' cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par nič chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen, pero chebeile chca'ale bi de'e de che beṇə' na' nacle beṇə' mal juisy.

⁴⁰ Cui bi bi xbab de'e zaque'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Chi' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len cuerp chele. Le'egatezə ca' cheyalə' cue' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len yichjla'ažda'olen', chedə' Diozən' ben' ben cuerp chechon' leczə le'enə' bene' yichjla'ažda'ochon'.

⁴¹ Le'e gwnežjo beṇə' bi de'en deile, beṇə' chəsə'əyažjene'en. Šə gonle ca' nachia' de que nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁴² ¡Probchguazə le'e beṇə' fariseo! La'aṇə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüe'j, che yej Sant Maria, nach che rcaod chele, bito bi zejen, chedə' bito chonle de'en naquə güen na' bito chaquele che Diozən'. De'en naquə de'e žialao gonle, gonle de'en naquə güen na' gaquele che Diozən'. Pero bito cuejyichjle əgwnežjwle de'e ca' de'en chnežjwle Diozən'.

⁴³ ¡Probchguazə le'e beṇə' fariseo! Chzelažə'əle cue'ele lo'o yo'odao' ca' t xen len beṇə' golə beṇə' blao ca' na' catə' chejle do gan' chac ya'a chene'ele əso'elao' beṇə' le'e.

⁴⁴ ¡Probchguazə le'e chsed chlo'ile lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len le'e beṇə' fariseo! Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' mal. Na' leczə beṇə' ca' zedəsə'ənao le'e əsa'aque' can' nacle sin cui sa'acbe'ine'.

⁴⁵ To beṇə' chsed chlo'i lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' na' gože'ene': —Maestr, laogüe de'en nao' de'e quinga leczə chšašo' cheto'onə'.

46 Na' gož Jeso'osən' le': —Leczə ca' le'e chsed chlo'ile lein' jprobchguazlen! Chzanchle can' na lein', chonlen ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chene'ele soa' beṇə' yoblə len, na' le'e bito chene'ele gua'alēn.

47-48 jProbchguazə le'e chonle monoment lao ba che de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən! Chacle tozə len de'e xaxta'ocho ca' de'en gwso'ote' lega'aque', na' le'e chonle par nič nachbi'axejə de que gwso'ote' de'e profet ca' laogüe de'en chonle monoment lao ba che beṇə' ca' gwso'ote'.

49 De'e na'anə' lao yelə' sin' che Diozən' gwne' de que əsele'e len le'e profet che' ca' na' apostol che' ca', beṇə' so'e xtiže'en. Na' gwne' de que le'e gotle baļe' na' gwchi' gwsaquə'əle yebaļe'.

50 Na' de'e li bachonle can' gwne'. De'e na'anə' si'ile castigw che yelə' got che yoguə' profet ca' gwso'ote' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža ņeža, le'e mbanle ņa'a.

51 Zan beṇə' gwso'ot beṇə' yoblə lega'aque'. Na' le'e si'ile castigw che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwzolaozən len de'e Abelən' ben' bet de'e biše'e Cainṇə' le' na' zelaon len de'e Zequerian'. Zequeria na'anə' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' chso'ote' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'.

52 jProbchguazə le'e chsed chlo'ile lein! Ca naquə de'en chzejni'ile beṇə' lei che Diozən', bito chzejni'iga'aquelene'en licha can' naquən, na' nic chzenagle chei. Na' beṇə' chse'ene'e yoso'ozenag chei, nic cho'ele latjə yoso'ozenague'.

53 Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gwsa'acyožəchgüe' le' na' gwse'enene' yesə'əbeje' le' dižə'.

54 Na' gosə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'enə' de'en yosə'əde'ine' par əsa'ogüe' xya contr le'.

12

Yelə' goxoayag che beṇə' fariseo ca'

1 Na' goquən' zan mil beṇə' babesə'əžag gan' zo Jeso'osən' xte bosə'əlej bosə'əšošj ni'a ljuežjga'aque'. Na' Jeso'osən' gwzolaoteque' be'e dižə' len disipl che' ca' gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad nič cui əxoayagle beṇə' par əsa'aque'ne' nacle beṇə' güen can' chso'on beṇə' fariseo ca'. Yelə' goxoayag chēga'aque'enə' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin' de'en chlažə'an par chaquən yetxtil.

2 Bito gonle can' chso'one'enə' chedə' gaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əloļ de'en ngašə' ņa'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əloļ de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.”

3 De'e na'anə' bitə'atezə de'e ənəle bgašə'əzə, beṇə' zan əse'enene'en, na' de'en ənəle žižizə lo'o cuart chelen', leczə beṇə' zan yesə'əneze len.

Non' cheyalə' žebcho

4 Migw chia', əchnia' le'e, bito žeble beṇə' ca' əso'ot le'e, chedə' catə' bagotle bitoch bi gaquə so'onene' le'e.

5 Choṇa' le'e consejw, cheyalə' žeble Diozən' chedə' catə' bačh beque'e yelə' mban chelen' leczə nape' yelə' guaquən' par yeselē'e le'e gabilən'. De'e yoblə əchnia' le'e, cheyalə' žeble Diozən'.

6 Nezecho de que byiṇ dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero na' Diozən' ni tob cui chanlaže'e.

7 Na' ca naquə chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' checho xte nezene' balə yišə' yichj to tocho žia la'anə'əczə bitotec bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. De'e na'anə' bito žeble chedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byiṇ dao'.

Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' de que nombi'acho Jesocristən'

8 Na' əchnia' le'e, notə'atezle šə cho'ele dižə' len beṇə'chən' de que chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len angl che Diozən' de que nacle xi'ina', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch.

9 Na' notə'atezle šə cho'ele dižə' len beṇə'chən' de que bito chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' lao angl che Diozən' de que bito nacle xi'ina'.

10 Na' notə'atezle šə güe'ele dižə' contr nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch, Diozən' yezi'ixene' chele šə yediṇjele can' nale. Pero notə'atezle šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' chele.

11 Na' šə yesə'əche'e le'e lao beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' o lao beṇə' jostis ca' o šə lao yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənapə poder, bito cuec yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aquen', o šə nacle ənəle.

12 Lao or na'atezə Spirit che Diozən' əgwlo'in le'e bin' cheyalə' ənəle.

Bito cheyalə' cuec yichjcho tlaozə bi de'en deicho

13 Entr beṇə' zan juisy ca' toe' gože' Jeso'osən': —Maestr, gonšgo' mendad par ničh gon beṇə' biša'anə' nada' bien che de'e xaxna'ato' de'en cheyalə' si'a.

14 Pero Jeso'osən' gože' le': —Bito naca' nada' juez chele na' bito naca' beṇə' güe'e laze che de'e deile.

15 Nach gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par ničh bito selažə'əle bi gatə' chele yežlyon', chedə' bito əbancho laogüe šə deczə zan de'e de checho.

16 Na' be'elene' lega'aque' to jempl, gwne': —To beṇə' gwni'a lechguale goc cwseš che'enə'.

17 Na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en gwne': “¿Nacxa gona'? chedə' bitoch bi latjə de par cwseš chia'anə'.”

18 Nach gozne': “Quinga gona', yochinja' yo'o gan' nga ža' cwseš chia' quinga na' gona' yo'o xench. Na' gwža'ašaogua'a cwsešan' na' bichlə de'e de chia'.

19 Na' laogüe bade de'e chyažjda' par zan iz, bitoch gona' žin. Ye'ej gaoteza' con bi che'enda' na' gona' legr.”

20 Pero Diozən' gože' be'enə': “Beṇə' tont le'. Neže' bžin or gato', na' žnola lao ne'i gaquə yoguə' de'en de chio'onə'?”

21 Can' gac che notə'ətezə beṇə' šə con chbec yichje' tlaozə de'en deine' žlac mbane' na' bito chone' ca yebei Diozən' le'.

Diozən' chapə chye' xi'ine' ca'

22 Na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Echnia' le'e, bito cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' bito cuec yichjle tlaozə de'en gacwlen'.

23 Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp chelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'.

24 Legontoš xbab, ca naquə bechj ca' bito chsa'azəb bito chəsyə'əlapəb, nic zo da'a xoa' chęga'aquəb, nic zo gan' ncuā' no guangoš chęga'aquəb ga ža' de'e sa'ob. Pero na' Diozən' chguaocze' lega'aquəb. Naquəchxen' zaquə'əle ca bia ca' žia xile'e.

25 Na' ni tole bito gaquə yoston cuinle gašj metr šə con cue'e yichjle ətonle.

26 Nezele bito gaquə yoston cuinle na' nic naquən de'e zaque'e. De'e na'anə' bito gontecle xbab che biquə'əchlə de'e chyažjele.

27 Legontoš xbab ca naquə yej ca' de'en zjəze yixə' chesə'əcha'oczən. Bito bi žin chso'onən, nic chsa'aljən do. Na' əchnia' le'e de'e Rei Salomonṇə' goque' lachə' xoche juisy, pero bito bžinlaže'e xalane'enə' ca yelə' xoche che yej ca'.

28 Diozən' none' xoche yixə' de'en ze yoba len to termzən' zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e ggüe'eczə yichje' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecle de que gone' de'en chyažjele.

29 Le'e ža, bito güe'elažə'əle par gatə' de'e ye'ej de'e gaole. Bito gaquəžejlažə'əle che len.

30 Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' porzə chei de'e can' chso'elažə'əzeche', che de'en əse'ej de'en əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero Xacho Diozən' nezczene' biquə' de'e ca' chyažjele.

31 De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par niçh Diozən' nabi'e le'e. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaole na' xala'anle.

De'e zaquə'əche gatə' checho catə' yežincho yoban'

32 Bito žeble la'añə'əczə naquə to chopzle. Diozən' chebeine' chnabi'e le'e na' chaclene' le'e.

33 Le'e yeyotə' de'en deile par niçh gatə' de'e əgwnežjwle beñə' ca' chesə'əyažje. Šə gonle ca' caguə cuiayi' de'en deilen', chedə' la' Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche na' de'e cui te chei catə' yežinle yoban' gan' zo'enə'. Na' bito gac šo'o beñə' bguan par əque'en, na' nique gaquə šo'o bia dao' əgwžiai' len.

34 Gan' de de'en chaquale chei, nan' zo yichjla'ažda'olen'.

Cheyalə' socho probnid par catə'an yida Cristən' yeto

35-36 Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' naquən' gaquə catə'an yide' de'e yoblə. Na' gwne': —Le'e so probnid par catə'an yida' yeto, le'e so can' nitə' beñə' chsa'ape' liž xanga'aque' žlac zde' yelə' gošagna', zjənyaze' xala'anga'aque' na' chalə' yi'. Nach catə' yežine' na' əñe' cho'a puertən' le'e yosə'əsaljwte' par yeyo'e.

37 Mbalaz gaquə che mos ca' beñə' ca' nitə' probnid chəsə'əbezə xanga'aque'en catə'an yežine'. Šə nite'e chəsə'əbeze' le' catə'an yežine', nachən' əgwsini'e de'en əsa'ogüe' na' cuine' gwnežjue' lega'aque' de'en əse'ej əsa'ogüe'.

38 Mbalaz gaquə chega'aque' šə chəsə'əbeze' batə'əquən' yežine' la'añə'əczə šə yežine' do chel o šə do šbal.

39 Legon xbab che de'e nga. Žalə' neze xan yo'onə' do bi or əžin beñə' bguanə' liže'enə', la' gwñaze' par niçh bito güe'ele latjə šo' be'enə' liže'enə' par cuane' šinlaze'.

40 Le'e ža, cheyalə' sole probnid, chedə' catə'an cui chonle xbab yida', ca na'an yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beñəch.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

41 Bedən' gože'ene': —Xanto' žəcho'o jempl nga par netə'əzəto'onə' o šə par yoguə' beñəchən'?

42 Nach gož Jeso'osən' Bedən': —Naquən par notə'ətezə beñə' šə chone' can' chon mos əblao beñə' naquə beñə' sin' na' beñə' chon complir can' cheyalə' gone'. Ben' nac ca' co' xane'enə' lao ne'e liže'enə' par niçh əggüia əgwye' mos ca' yelə' na' par niçh ggone' de'e əsa'o to toe' catə' chžin or əsa'ogüe'.

43 Šə to beñə' mosən' chontezə chone' con can' non xanen' mendad, mbalaz soe' catə' yežin xane'enə'.

44 De'e li əchnia' le'e xane'en cue'e lao na' xmose'enə' yoguə'əlole' de'en deine'.

45 Pero na' šə mosən' gone' xbabən' na' əne': "Bagwžei xanan'", na' šə solaocle' čhine' mos ca' yela' na' ye'ej gaoxatteze' na' sožene',

46 nach xane'enə' yežine' to ža senyale' le' to or cui nacbe'ine'. Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'enə' čhinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Can' chac len notə'ətezə mos ben' cui chon cuaselol can' cheyalə' gone'.

47 Na' ca naquə mos beṇə' naquə beṇə' godenag, la'anə'əczə baṇezene' can' chene'e xane'enə' gone', pero bito chone' ca'. De'e na'anə' bito zoe' probnid catə' yežin xane'enə', na' xane'enə' čhinchgüe'ene' yid sotən'.

48 Na' beṇə' cui ṇezene' bin' non xanen' mendad na' chone' de'e leczə zaquə' čhine'ene', pero caguə čhintequene'. Notə'ətezə beṇə' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaque'e, cheyalə' gone' yoguə'ən. Na' ben' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaque'e, chonchən byen gone' mazəchlə can' cheyalə' gon ben' cuitec yo'o lao ne'e de'e zan de'e gone'.

Yesə'ədilə beṇə' por ni che de'en bidə Jeso'osən'

49 Nach gwna Jeso'osən': —Ca naquə beṇə'chən' yesə'ədilə' na' yesə'əšaše' por ni che de'en zedeyena' yežlyo nga, na' de'en so'one' ca' gwxaquə'əleben ca yi'. jžalə' bagoclə de'en zedeyena'anə'!

50 Bida' par chi' saca'a na' gata'. Lechguale yo'o yichja' čhei xte catə'ən əžin ža gaquən.

51 ¿Echonle xbabən' de que beṇə' ža' yežlyon' yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuēžjga'aque' laogüe de'en bida'? Echnia' le'e, bito yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len ljuēžjga'aque' laogüe de'en bida', sino que yesə'ədilə' na' yoso'ošaše'.

52 Dezd ṇa'a, šə nitə' gueya' beṇə' family to yo'o, yesə'ədilə' entr lega'aque', čhope' contr šone' na' šone' contr čhope'.

53 Yedilə beṇə' byon' contr xi'ine', na' xi'ine'en contr le'. Na' no'olən' yedilə' contr xi'ine' no'olə, na' xi'ine' no'olən' contr le'enə'. Na' yedilə no'olən' contr xo'oliže' na' xo'oliže'en contr le'.

Bito gwsa'ache'ine' bi zeje de'e ca' chon Jeso'osən'

54 Nach leczə gož Jeso'osən' beṇə' ca' nitə'ənə': —Catə' chle'ile chi' bejw gan' chen bgüižən' na' nale: "Guaquə yejw", na' can' chac.

55 Na' catə' chechj to be' de'e za'ate zaquə' galən' chla' bgüižən' cuiten licha, na' nale: "Guaquə zeyə'", na' chac zeyə'.

56 ¡Beṇə' goxoayag le'e! Catə' chle'ile nac chac le'e yoban' na' lao yežlyon' ṇezele šə guaquə yejw o šə guaquə zeyə'. ¿Bixchen' cui chache'ile bi zeje de'e ca' chona'?

Cheyalə' goncho regl binlo len beṇə' chene'e əche'e chio'o lao jostis

⁵⁷ ¿Bixchen' cui chonle xbab par niḥ ənezele naquən' cheyalə' gonle?

⁵⁸ Catə' to beṇə' gonle xya che' na' əche'e le'e lao jostis, na' lao ngo'ole nezən' legonlene' regl binlo par niḥ na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əže'e le'e ližya.

⁵⁹ Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' chixjwle doxen de'en chalə'əlen'.

13

Šə bito yedinjecho xtolə'əchon' la' cuiayi'ichon'

¹ Na' lao or na'atezə entr beṇə' ca' ža' na' gwnitə' balə beṇə' gwso'elene' Jeso'osən' dižə' can' goquə che xonj beṇə' Galilea. Gwse'ene' de que žlac gwso'ot beṇə' Galilea ca' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', soldad che Pilatən' jse'ete' lega'aque' chedə' can' ben Pilatən' mendad.

² Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gože' lega'aque': —¿Echonle xbabən' de que beṇə' ca' gwsa'at gwso'onche' de'e maləch cle ca beṇə' Galilea ca' yelə' laogüe de'en goc chega'aque' ca'?

³ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə bito yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'.

⁴ Nezele che beṇə' ši'inšon' ca', lao zjənite'e Siloen' bxopə to campnary na' gwdenən' lega'aque' na' gwsa'ate'. ¿Elecə chonle xbabən' goc ca' laogüe de'e zjənaquəche' beṇə' maləch lao yoguə' beṇə' ca' ža' Jerosalennə'?

⁵ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə le'e cui yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'.

Jempl che yixgüion' de'en cui bi frot chbia

⁶ Na' be'elene' lega'aque' jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' gože' lega'aque': —To beṇə' zo to yag yixgüio che' gan' ža' yag obas che' ca'. Na' gwyeje' lao yaguən' jəgüie' šə zetgua yixgüion' gaogüe', pero bitobi bželene'.

⁷ Na' gože' ben' chapə güert che'enə': “Bachac šon iz chedəgüia' yag nga šə chbian yixgüio, pero bito bi chbian. Gwchoguən. Lašj con zon nlanən na' nique bi frot chbiasən.”

⁸ Na' gož ben' le': “Xana', ljoyennə' zezošgan yetgüzən'. Na' əche'ena' xanein' cueca'an yo beb.

⁹ Na' šə cuian frotən' yetgüz, bitec de'e güen. Pero šə cuiczə bi cuian nach əchogchon.”

Jeso'osən' beyone' to no'olə ža dezcanz

10 Na' to ža dezcanz bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' to lo'o yo'odao'.

11 Na' zo to no'olə beṇə' bagoc ši'inšon iz yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'ogüe'enə'. Na' ben de'e xi'onə' par nič bdobə cuerp che'enə', na' caguə goquəch seche' licha.

12 Na' catə' ble'i Jeso'osən' le', goxe'ene', nach gože'ene': —No'olə ṇa'a yeyacdo' che yižgüe' chio'onə'.

13 Na' bxoə ne'enə' lao cuerp che no'olən', na' le'e bezechate' licha na' be'elaogüe'e Diozən'.

14 Pero na' beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' bloque' chedə' Jeso'osən' beyone' beṇə' güe'enə' ža dezcanzən', na' gože' beṇə' ca' nitə' lo'o yo'oda'onə': —De xop ža par gonle žin. Le'e da lao ža ca' par nič yeyaquēle che yižgüe' chelen', pero bito la'acle ža dezcanzən' par yeyaquēle.

15 Nach Xančon' gože'ene': —jLe'e beṇə' goxoayag! ¿Ecuəə lao ža dezcanzən' bia'aczə chsežle go'on chele o borr chele gan' zjəda'ab na' chgua'aga'acleb güe'ej nis?

16 No'olə nga naque' xi'in dia che de'e Abraannə' na' ca naquə ben gwxiye'enə' par nič babdobə cuerp che'enə' ši'inšon iz, naquəczən licha babeyona'ane' ža dezcanzən'.

17 Lao gwne' ca' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le' gwsa'aquene' zto', na' yoguə'əlo' beṇə' zan ca' yela' nitə' na' besyə'əbeichgüeine' len yoguə' de'en ben Jeso'osən', la' lechguale güen zjənaquə de'en bene'enə'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztas

18 Nach gwna Jeso'osən': —Na' əgwlo'ida' le'e par nič ənezele nac gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che Diozən'.

19 Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas. To beṇə' goze'en, na' catə' bla'an gwcha'on goquən yag cha'odao'. Na' bia ca' zjəzo xile'e gwso'on ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

20 Nach de'e yoblə gozne': —¿Nac əgwsaquə'əlebecho yelə' gwnabia' che Diozən'?

21 Egwsaquə'əlebechon ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olən' len to rob yezj par nič becha'o doxenən.

Cheyalə' yeyiljlažə'əcho naclə goncho par nič socho binlo len Diozən'

22 Na' gwda Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' ža' syoda ca' na' yezj ca' gan' bedie' par bežine' Jerosalennə'.

23 Na' to beṇə' gože' Jeso'osən': —Xanto', ¿acon to chopzə beṇə'ən cui žjəya'ac lao yi' gabilən'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':

24 —Echnia' le'e, beṇə' zan se'ene'ene' nite'e binlo len Diozən'. Pero gwžin ža catə' cuich gaquə so'one' par nite'e binlo

len le'. De'en naquə žialao gonle, čhiljlažə'əle naclə gonle par nič sole binlo len Diozən',

²⁵ nič cui gone' len le'e can' ben to xan yo'o catə' bžin or par əgwseyjue' na' gwzož'e bseyjue'. Na' gwdechle besə'əžin beṇə' bososize' le'e puert che'enə' na' bito bsaljue' par so'e. Na' gwse'ene': "Bsaljwšga par šo'oto'." Na' gože' lega'aque': "Bito nombi'a le'e, nic nežda' gan' za'acle."

²⁶ Can' gaquə len balle. Nach solaole ye'elene': "Güe'ej gwdaoto' len le' na' bsed blo'ido' neto' lao lquey lažto'."

²⁷ Pero na' de'e yoblə əye'e le'e: "Bitoczə nežda' gan' besa'acle. Le'e žjəya'ac yoguə' le'e beṇə' güen de'e mal." Can' ye'e le'e.

²⁸ Na' le'ile Abraannə' na' Isaaquən' na' Jacobən' na' yoguə' profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' nite'e yoba gan' zo Diozən' chnabi'e, na' le'e bito gac šo'olenə'. Na' cana' cuežyašə'əle na' gaoyejə leylen' catə' gacbe'ile bito gaquə šo'ole.

²⁹ Beṇə' za'ac doxenlə yežlyon' yesə'əžine' yoba gan' zo Diozən' chnabi'e na' yesə'əbi'e cho'a mes che'enə' sa'ogüe'.

³⁰ Na' ža, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao na'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' blao na'a, pero lecžə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blao.

Begüine'e Jeso'osən' por ni che xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

³¹ Lao or na'atezə balə beṇə' fariseo ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —Cheyalə' yexonjo' nga gan' chnabia' Erodən' čhedə' chene'ene' gote' le'.

³² Jeso'osən' gože' lega'aque': —Erodən' gwxaquə'əlebene' ca to becoyo'o por yelə' goxoayag che'enə'. Ležja'ac na' ye'elene' de que yeto čhopə žazə soa' par yebejəcha' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yičhja'aždao' beṇə' na' par nič yeyoncha' beṇə' chsa'acšene, na' caguə sšachən' yeyož gona' de'en cheyalə' gona'.

³³ Pero ca naquə de'en chona' nga na'a, goncha'an gwxe güižj čhedə' Jerosalen na' gan' chso'ote' profet ca' chso'e xtižə' Diozən', caguə ngan'.

³⁴ Le'e beṇə' Jerosalennə' chotle profet, na' beṇə' ca' chselə' Diozən' len le'e chšizə'əga'aclene' yej. Zan las go'onda' yetoba' le'e ca to jeid cheyežəb xi'inəb, pero bito be'ele latjə.

³⁵ Na' bagwlejəyichja' le'e. Na' əchnia' le'e bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža əṇale: "Cho'ela'oto' beṇə' za' nga beṇə' babselə' Xancho Diozən'."

14

Jeso'osən' beyone' to beṇə' zo le'enə' yi

1 Na' to ža dezcanz Jeso'osən' gwyeje' liž to beṇə' blao entr beṇə' fariseo ca' par gwsa'ogüe', na' beṇə' fariseo ca' nitə'ənə' besyə'əyatchgüeine' le'.

2 Na' laogüe'enə' zecha to beṇə' chacšene, zo le'enə' yi.

3 Na' gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de'en bzoj de'e Moisezən': —Segon can' na lein' ĵəde lsens yeyoncho to beṇə' güe' ža dezcanzən' o šə bito de lsens?

4 Pero notono boži'i xtiže'enə'. Nach Jeso'osən' beṅe'e na' be'enə' na' beyone'ene', na' gože'ene': —Baguaquə yeyejo'.

5 Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža' liž beṇə' fariseon': —Le'e šə zo to borr o to go'oṅ čhele, na' əxopəb to lo'o pos, ĵəcabi yebejleb lgüegwzə la'aṇə'əczə naquən ža dezcanz?

6 Na' notono goc yoži'i xtižə' Jeso'osən'.

Beṇə' ca' gwsa'ac combid gan' chac to yelə' gošagna'

7 Na' ble'i Jeso'osən' can' chso'on beṇə' ca' zjənaque' combid liž beṇə' fariseon', gosə'əbeje' siyən' gwse'enene' yesə'əbi'e gan' zjəchi' beṇə' blao ca'. Na' Jeso'osən' gože' lega'aque':

8 —Catə' to beṇə' gone' le'e combid gan' chac to yelə' gošagna', bito cue'ele gan' cheyaḷə' cue' beṇə' blao ca'. La' šə cue'ele na' de repent yidə beṇə' naquəch beṇə' blao.

9 Na' yidə xan yo'onə' ye'e le'e: “Lesoža' nič cue' bengə.” Nach do chaquele zto' cue'ele ga yoblə len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə'.

10 Pero na' catə' nacle combid, cue'ele len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə', na' catə' yidə xan yo'onə' na' ye'e le'e: “Beṇə' migw čhia', da cui'o len beṇə' blao ca'”, nach si'ichle yelə' bala'aṅ lao beṇə' ca' zjəchi' len le'e cho'a mesən'.

11 Notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par nič gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'aṅ.

12 Nach leczə gož Jeso'osən' ben' ben le' combid: —Catə' gono' to lni na' gono' beṇə' combid əsa'ogüe' len le', bito gono' combid porzə beṇə' migw čchio' o beṇə' zjənaquə beṇə' gwni'a. Lega'aque' leczə gosyə'əyone' le' combid ližga'aque', na' yosyo'ogüe'e gwzon laogüe de'en bengə'aco'one' combidən' bla'aque' ližo'onə'.

13 Catə' gono' to lni, gono' combid beṇə' yašə' ca' na' beṇə' nchog no ni'a na'aga'aque', beṇə' coj, na' beṇə' lčhol.

14 Šə gono' lega'aque' combid, Diozən' gone' par nič so' mbalaz, čhedə' beṇə' ca' bito gaquə yesyə'əyone' le' combid. So' mbalaz catə' Diozən' yosbane' le' ladjo beṇə' guat ca' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' ja'ac liča lao gosə'əbane'.

Jempl̄che to beṇə' ben l̄ni

15 Na' to beṇə' chi' cho'a mesən' txen len Jeso'osən' benene' xtiže'ena' na' gože'ene': —Mbalaz socho gaocho lao l̄ni de'en gaquə catə' bachnabia' ben' əselə' Diozən'.

16 Nach Jeso'osən' gwne': —To beṇə' bene' to l̄ni xen na' bene' combid əžja'ac beṇə' zan liže'ena' par əsa'ogüe'.

17 Na' catə' bžin or əsa'ogüe', x̄an yo'onə' bsele'e xmose'ena' par žjətobe' beṇə' ca' bene' combid əsa'ogüe'. Na' catə' jəye' to toga'aque' gože' lega'aque': “Lešo'o, la' babsi'ini'e de'en gaocho.”

18 Na' to toga'aque' gwse'e be'ena' bixchen' cui zjəzoe' latjə žja'aque' gan' chone' l̄nin'. Toe' gwne': “Ze'e gwxi'a to yežlyo. Cheyalə žjəgüia'an. Na' ye'ešgo' x̄ano'on de que bito gac yida'.”

19 Yetoe' gwne': “Ze'e gwxi'a gueyə' cue' go'on na' na'a əžjenga'aca'ab prueb. Ye'ešgo' x̄ano'on si'ixene' chia' bito gaquə yida'.”

20 Na' yetoe' gože'ene': “Ze'e bšagna'a. De'e na'anə' bito gaquə yida'.”

21 Na' mosən' beyeje' na' gože' x̄ane'ena' can' gwse' beṇə' ca' le'. Nach x̄an yo'onə' ben' chon l̄nin' bže'e, nach gože' xmose'ena': “Gwyej jtado' yoguə' lqueyən' na' yoguə' nez lao' syodan', na' əgwto' beṇə' yašə' ca' na' beṇə' ca' nchog no ni'a na'aga'aque', na' beṇə' coj ca' na' beṇə' l̄chol ca' par la'aque' əsa'ogüe'.”

22 Gwde bene' ca' nach gože' le': “X̄ana', bajətoba' beṇə' ca' gwna'onə' na' nedechczə latjə par beṇə' yoblə.”

23 Nach x̄ane'ena' gože' le': “Gwyej fuer syodan' na' gono' byen da'ac beṇə' ca' nitə' do tnezən' na' žjəxi'o beṇə' ca' zjəža' yixə', gono' byen da'aque' liža' nga əsa'ogüe' par nič šane' xte ca cuich bi latjə šo'.

24 Na' ca naquə beṇə' ca' bena' combid nechte, bito gua'a latjə əsa'o lega'aque' de'en babsi'ini'anə'.”

De'en cheyalə' goncho par nič naocho Jesocristən'

25 Na' beṇə' zan juisy jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'. Na' gwyečhje' gože' lega'aque':

26 —Notə'ətezle šə gaquəchele che x̄ale, xna'ale, xo'olle, xi'inle, bišə'əle, zanle na' cuinle mazəchlə can' chaquele chia', bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia'.

27 Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'ochi' yoso'osaquə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', leczə bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia' šə ca'.

28 Šə to le'e chene'ele gonle to campnary, zgua'atec cue'ele nach gonle xbab na' gwzaquə'əle ca do ja'aquə'ətə' chyažjele par gonlen na' šə de mech chelenə' par yeyož campnaryən'.

29 Šə cui əgwchixə əgwtołə' xbab chelen' ja'aquə'ətə' de'en chyažjele, catə' bagwlecle laneinə' na' gacbe'ile de que bitoch bi mech de par yeyožən. Na' yoguə' beṇə' yesə'əle'i lanein' so'one' le'e borl.

30 Na' yesə'əne': "Benga gwzolaο bene' to campnary pero bito goquə yesyože' de'en gwzolaogüe'."

31 Na' šə to rei chone' xbab tiłe' len yeto rei leczə zgua'atec gongaxje' xbab šə len si mil soldad che' ca' guaquə gone' gan len rein' yeto ben' yidə len galjə mil soldad.

32 Na' šə chache'ine' cui gone' gan, lao nezo rein' yeto zitə'ələ, əsele'e beṇə' žjəsə'ədīe' xtiže'en lao rein' yeto yesə'əṇabe' yesyə'ənite'e binlo.

33 Can' naquən len le'e, notə'ətezle šə cui cuejyichjle family chele, bia yixə' chele na' yoguə'əłol cuantəchlə bi de'e de chele, bito gaquə ṇaole nada' par gacle disipl chia'.

Gwxaquə'əlebecho ca zedə'

34 Zedə'ən naquən güenchgua, pero na' šə bitoch naquən zxi', ħnacxa goncho par nič yeyaquən zxi'?

35 Bitobi zaquə'ən, nic gaquəlenən yežlyon', nic gaquə gwchinchon par beb, lete cho'onchon. Can' gwxaquə'əlebele šə bitoch chzenagle chia' do yichj do lažə'əle. Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

15

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

1 Na' beṇə' gochixjw ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal, yogue'e gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par gwse'enene' xtiže'enə'.

2 Na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' chəsə'əṇelaogüe'e, chəsə'əne': —Benga chgüialaogüe' beṇə' ca' chso'on de'e malən' na' chaolene' lega'aque'.

3 Nach Jeso'osən' be'e to jempl, gože' lega'aque':

4 —Šə nitə' to gueyoa xilə' chele na' gaquəžeje tob, ħacabi yocua'anle bia ca' taplalj tğualj gan' ža'ab latjə dašən' na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca yeželeleb?

5 Na' catə' yeželobən' yebeichgüeile na' yexoaleb ya'a yenle yeyo'aleb.

6 Na' catə' yežinle ližle əgwtole beṇə' migw chele na' beṇə' gwliž chele na' ye'ele lega'aque': "Leyebei len nada', chedə' babežel xilə' chia' bian' goquəžeje."

7 Echnia' le'e, gobeiche Diozən' na' angl che' ca' catə' to beṇə' chon de'e mal yedinjəne' xtolē'enə' clezə can' chəsyə'əbeine' len taplalj tɟualj beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən' beṇə' bito de xtolə'əga'aque' par yesyə'ədinjəne'en.

Jempl che mech de'en gwnit

8 Na' no no'olən' šə de ši mech plət che' na' šə nit ton, ɟəcabi əgguale'e to yi' na' gwloē' lo'o yo'o che'enə' na' yeyiljyože'en xte ca yeželene'en?

9 Na' catə' yeželene'en na' əgwtoḃe' no'olə migw che' ca' na' beṇə' gwliž che' ca', na' ye'e lega'aque': "Leyebelēn nada' chedə' babeželda' mech chian' de'en gwnitən'."

10 Echnia' le'e, leczə chesyə'əba chesyə'əzaquə'əlažə' angl che Diozən' catə' to beṇə' chon de'e mal chedinjəne' xtolē'enə'.

Jempl che ben' benditjei xi'inēn' xmeche'

11 Na' leczə gože' lega'aque': —Gwzo to beṇə' na' gwnitə' chopə xi'inē' beṇə' byo.

12 Na' bžin ža beṇə' xcuidən' gože' xēn': "Xa, beṇ nada' de'en cheyalə' si'a de'en deido'." Nach xē'en bnežjue'ene' de'en cheyalə' si'enə'.

13 Gwde yeto chopə ža na' beṇə' xcuidən' btobe' yoguə'ələl cuantzə bi de'en de che' na' gwze'e gwyeje' nasyon zitə'. Na' porzə de'e cui zaque'e jēne'. Na' lao zdalene' de'e malən' benditjeine' xmeche'enə'.

14 Na' catə' beya xmeche'enə', goc to bgüin juisy lao doxen nasyonnə', na' bitoch bi bi gotə' par si'e de'e ye'ej gaogüe' na' bichlə de'e byažjēne'.

15 De'e na'anə' gwyeje' gan' zo to beṇə' nasyonnə' na' gwṇabe' žin. Na' be'enə' bsele'ene' yixə' gan' ža' bia zan xcoše' par niçh jəye'eb.

16 Na' tant gwdone' xte goclaže'e gaogüe' de'en chsa'o coš ca', pero ni len cui bosonežjue'ene' gaogüe'.

17 Na' beyone' to xbab šao' na' gwne': "Nitə' mos zan che xa'anə', na' dechgua de'e chsa'ogüe', na' nada' gatəda' yelə' chdon.

18 Yeza'a nga na' yeya'a gan' zo xa'anə', na' yapa'ane': Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le'.

19 Na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino', con šə go'o latjə gaca' xmoso'."

20 Nach beze'e beyeje' gan' zo xē'enə'. Na' zitə'ələ ze'e yežine' catə' ble'i xē'en le', na' gwsa'adoe' jəšague'ene', na' gwdele'ene' gwdaogüe'ene' bxid chedə' beyašə' beži'ilaže'ene'.

21 Nach gož xi'inē'enə' le': "Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le', na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino'."

22 Na' x̄e'enə' gože' xmose'en: "J̄əlej tgot lachə' šao' na' guaco'obo'on. Na' j̄əxi' to niy na' gwdio'on xbembo'on, na' j̄əxi' šcue' yel na' gwdio'on ni'abo'onə'.

23 Na' j̄əxi' go'oŋ da'onə' bian' chaŋə' na' betəb par gaochob, na' goncho l̄ni.

24 La' xi'inə' nga babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero n̄a'a zobo' mbambo'. Gwlejyichjbo' chio'o, pero n̄a'a babelā'abo'." Na' gwzolao chso'one' l̄nin'.

25 Na' xi'inə' nechən' zde' yoba catə'an bežin xi'inə'en yeto. Na' catə' zeza' ben' gwyej yoban' bazon yežine' liž x̄e'enə' catə' benene' choso'ocueže' na' choso'oye'e.

26 Na' goxe' to mosən' na' gwŋabene' le' bixchen' chso'one' l̄nin'.

27 Na' mosən' gože'ene': "Bi'i bišo'onə' babelā'abo' na' x̄a'onə' babete' go'oŋ dao' bian' chaŋə' chedə' belā'abo' to šao' to güen."

28 Nach xi'inə' nechən' bže'e, na' bito gone'ene' yeyo'e liž x̄e'enə'. Nach bchoj x̄e'enə' gotə'əyoine' le' yeyo'e.

29 Pero xi'inə' nechən' gože' x̄e'enə': "Zan iz bachac zoa' nga chonteza' žin con can' chono' mendad. Na' bitonə' gaca' beŋə' godenag. Na' ni tozə šib dao' cuiŋə' goŋo' nada' par gota'ab gona' l̄nin' len beŋə' migw chia' ca'.

30 Na' n̄a'a bela' xi'inə' nga bi'in benditjei yoguə'əloj de'en bnežjo'obo' gwza'alembo' no'olə sargat, na' beto' par lebo' to go'oŋ dao' bian' chaŋə'əch."

31 Na' x̄e'enə' gože'ene': "Xi'in̄daogua'a, le' zotezo' len nada', na' yoguə'əloj de'e deida' naquən chio'.

32 Pero cheyalə' goncho l̄ni nga n̄a'a tant chebeicho babelā' bi'i bišo'onə', chedə' babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero n̄a'a zobo' mbambo'. Gwlejyichjbo' chio'o pero n̄a'a babelā'abo'."

16

Jempl che to mos əblao ben' benditjei de'en de che x̄ane'

1 Na' leczə gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Gwzo to beŋə' gwni'a na' gwzo to mos əblao che' beŋə' gwyo'o lao ne'e bia yixə' che' ca' na' biquə'əchlə de'en de che'. Na' beŋə' gwni'anə' benene' rson de que xmosen' babenditjeine' de'en de che'.

2 Nach x̄ane'en goxe' le' na' gože'ene': "Babenda' to dižə' can' chono'. Cheyalə' gono' cuent che yoguə'əloj de'en babchino' chia' chedə' bitoch gaquə gono' x̄šina'anə' n̄a'a."

3 Nach mosən' bene' x̄babən': "¿Bixa gona'? X̄ana'an bacholague' nada' cuich gaquə gona' x̄šine'enə', na' nic chac gona' žin gual na' gaquəda' zto' šə n̄aba' carida.

4 Nezda' bi gona' par niçh nitə' beŋə' yesə'əgüialaogüe' nada' catə' cuich chona' žin che x̄ana'an."

5 Na' goxe' yoguə' beṇə' ca' chsa'alə' xmech xane'enə' tgüejə' tgüejə'. Na' gože' beṇə' nechən': "ǂJa'aquə' chalə'o che xana'anə'?"

6 Na' be'enə' gože'ene': "Chala'a che tapa mil litr set." Nach gož mosən' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuentən' de que chalə'o che chopə mil litrzə setən'."

7 Gwde na' gože' beṇə' əgwchopen': "ǂJa'aquən' chalə'o che xana'anə'?" Nach be'enə' gože'ene': "Che to mil rob trigw." Nach mosən' gože' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuent chio'onə' de que chalə'o che xon' gueyoa robzə trigon'."

8 Na' xan mos goxoayaguən' gocbe'ine' lechgualə bib naquə be'enə' de'en bene' xbab naclən' gone' par nič soe' binlə len ljuəžje' ca' beṇə' ca' chsa'alə' che xane'en. Nada' chnia' le'e de que beṇə' ca' zjachi' yichjga'aque' porzə de'en chac lao yežlyon' chso'onchgüe' xbab naclən' so'one' len de'en zjədeine'. Pero zan beṇə' ca' bazjəyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' bito chso'one' xbab naclən' yesə'əchine' de'en zjədeine'.

9 Na'a əchnia' le'e, de'en deile yežlyo nga de'e te chein', pero legwčin len par nič nitə' migw chele, na' catə' babeya bi de'en deile yežlyo nga, nitə' beṇə' yozene'e le'e catə' yežinle yoban' gan' sole zejlicane.

10 Šə to beṇə' chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə' leczə gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei, na' beṇə' cui chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə', leczə bito gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei.

11 Šə le'e cui chonle can' cheyalə' gonle len de'en deile yežlyo nga de'e te chei, bito gon Diozən' le'e de'e zaquə'əche de'en cui te chei.

12 De'en deile yežlyo nga che Dioz na'anə', caguə chelen'. Na' šə bito chonle can' cheyalə' gonle len de'en naquə che'enə', bito gone' le'e de'e zaquə'əche de'e cui te chei.

13 Notono no gaquə so liž chopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tš'i'izə, chedə' la' šə gone' ca', gue'ine' to xan žinṇə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do laže'e na' bito bi respet gape' che xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə ca' le'e bito gaquə gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

14 Na' leczə gwnitə' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' na' gwso'onene' borl, chedə' gwso'elažə'əche' əsa'aque' beṇə' gwni'a.

15 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e ža, chonle par nič beṇəchən' chesə'əne' chele de que zdaczle licha, pero Diozən' nez nle'ine' yichjla'ažda'olen'. Zjəde de'en chsa'aque beṇəchən'

zjənaquən de'e žialao xen pero balən zjənaquən de'e chgue'i Diozən'.

Lei che Diozən' na' beṇə' ca' chnabi'e

16 Na' gozna Jeso'osən': —Antslə con lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len de'en boso'ozoj profet ca' bzejni'in chio'o che Diozən'. Pero na'a de'e Juannə' babedətiχjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə, na' leczə ca' neto' chyixjue'eto'on. Na' beṇə' zan chesə'əzo chesə'əbi'e naclə so'one' par niç nabi'a' Diozən' lega'aque'.

17 Ca naquə bitə'ətezə pont dao' che lei che Diozən' bito te chei pero ca naquə yežlyon' len de'e ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əde chega'aquei.

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

18 Notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə, tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' yoguə' no beṇə' yošagne'e len to no'olə beṇə' bela'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'.

Beṇə' gwni'a na' Laçhən'

19 Nach gozna Jeso'osən': —Gwzo to beṇə' gwni'a, na' lechgualə xoche goquə xala'ane'enə', na' lechgualə gwdaošaogüe'e yoguə' ža.

20 Na' to beṇə' yašə' le' Laçh yoguə' ža bzo beṇə' le' cho'a puert zaguan che beṇə' gwni'anə' par gwṇabe' carida. Na' Laçhən' lechgualə gwžia yežə' doxen cuerp che'enə'.

21 Na' tant gwdone' gone'ene' gaogüe' pedas dao' yelə' guao che beṇə' gwni'anə' de'en besə'əxopə lao yon'. Na' beco' ca' ja'aquəb jəsə'əle'eb yežə'ən gwžia cuerp che'enə'.

22 Na' catə' got beṇə' probən', nach angl ca' besyə'əzi' besyə'əque'e le' yoban' gan' zoe' len de'e xaxta'ocho Abraannə'. Na' leczə got beṇə' gwni'anə' na' bosə'əcuəše'ene'.

23 Na' beyeje' gan' ža' beṇə' ca' bagwsa'at. Na' lao chžaglaogüe' na' gwłis laogüe'enə' na' ble'ine' zitə'ələ nitə' Abraannə' lene' Laçhən' yoban'.

24 Na' gwṇe' zižjo gwne': “Xa Abraam, beyašə'əlažə'əšgüei nada', na' bselə' Laçhən' par yosbise' loža'an len latə' nis de'en yexopə xbene'enə' chedə' la' lechgualə chžaglaogua' lo'o yi' nga.”

25 Pero na' Abraannə' gože' le': “Xi'inə' bosa'alažə' catə' lao bguano' yežlyon' porzə de'e šao' de'e güen gotə' chio', na' Laçh nga porzə de'e mal goc che'. Na' bazoe' mbalaz nga na'a, na' le' chžaglaogo'.

26 Bito gaquə gone' can' che'endo' chedə' la' Diozən' baçh bzie' to bdiñj xen ga cui no zaquə' te entr neto' na' le'e par niçh ca' bito gaquə yidəto' gan' zolen', na' nic gaquə da'ac le'e nga."

27 Nach beṇə' gwni'anə' gože' Abraannə': "Beṇə' gol dao', chatə'əyoida' le', bselə'əšga Laçhən' liž xa'anə'.

28 Nitə' gueyə' beṇə' biša'a, na' che'enda' chixjue'ine' lega'aque' naquən' so'one' par niçh Diozən' bito əsele'e lega'aque' latjə nga gan' yesə'əžaglaogüe'."

29 Abraannə' gože' le': "Deczə libr de'en bzoj de'e Moisezən' na' libr de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən'. Cheyalə' yoso'ozenague' che de'e ca' zjənyojən'."

30 Na' gože' Abraannə': "Bito beṇə' gol dao'. Žalə' to beṇə' yebane' ladjo beṇə' guat ca' güe'elene' lega'aque' dižə', la' gosyə'ədiñjene' xtolə'əga'aque'enə'."

31 Nach gož Abraannə' le': "Šə bito choso'ozenague' che de'en bzoj de'e Moisezən' na' de'e profet ca', la'anə'əczə šə yeban to beṇə' ladjo beṇə' guat ca', bito se'ejle'e che Diozən'."

17

Bito cheyalə' goncho ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e mal

1 Nach gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Syempr de de'en gonən ca yesə'əxopə beṇə' so'one' de'e malən'. Pero probchguazə beṇə' chone' ca yesə'əxope' so'one' de'e malən'.

2 Nca'alə xņeze žalə' yoso'oçheje' yene'enə' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisdə'onə' cle ca soe' gone' ca əxopə beṇə' gone' de'e malən' la'anə' tozə beṇə' cuitec bi zaquə' len beṇəçhən'.

3 Le'e gon xbab chele, šə to beṇə' bišə'əcho beṇə' baçonlilažə' Diozən' gone' mal contr tole, ben' bene' contr cheyalə' gatə'əyoine' le' yediñjene' xtole'enə', na' šə yediñjene' xtole'enə' cheyalə' yezi'ixene' che'.

4 La'anə'əczə gaž las lao tža gone' de'e mal contr beṇə' biše'enə', šə gaž laste əne': "Babeyejda' che de'en bena', bezi'ixen chia'", na' cheyalə' yezi'ixene' che'.

Gwse'enene' so'onlilažə'əche' Diozən'

5 Nach gwse' apostol ca' Xançhon': —Gaquəlenšgo' neto' par niçh gonlilažə'əçhto' Diozən'.

6 Nach gož Xançhon' lega'aque': —Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' rizə'. Na' la'anə'əczə de'en çonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuiñə' gonlilažə'əçgualene', guac ye'ele yag yixgüio nga: "Boša' xišna'o nga na' žjəyezo' lo'o nisdə'onə'", na' guaquəczə can' ŋalenə'.

De'en cheyalə' so'on mos ca'

7 Ca naquə costombr chelen' šə mos chelen' chgua'ane' go'ou o chapə chye' xilə', catə' chele'e goyebən' bito che'elene': "Beyo'o ngalə gwche'edo' gaogo' xše'."

8 Cle che'elene': "Bsi'ini'a de'en ye'ej gaogua' na' gwdio' de'en gaogua'anə'. Te yedaogua'anə' nach gaogo'."

9 Na' bito cho'elene' yelə' choxcwlen catə' babene' de'en gozlene' gone'.

10 Na' leczə ca' le'e nacle disipl chia', catə' babenle yoguə'əlo' de'en nona' mendad gonle cheyalə' ənale: "Bito bi zaquə'əto' par gonə' yelə' choxcwlen cheto', chedə' de'en babento'onə' la' de'e cheyalə'əczə gonto'onə'."

Jeso'osən' beyone' ši beṇə' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr

11 Lao zda' Jeso'osən' Jerosalennə' len disipl che' ca' na' gwdie' gan' zjəndil distrit che Samaria len Galilean'.

12 Na' besə'əžine' to cho'a yež dao' na' besə'əchoj ši beṇə' zjesə'əšague' Jeso'osən', beṇə' ca' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' gosə'əzeche' zitə'ələ.

13 Na' gosə'əne' zižjo gwse'ene': —Maestr Jeso'os, beyašə'əlažə'əšguei neto'.

14 Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' lega'aque' gože' lega'aque': —Ležjəya'ac lao bəoz ca' nič yesə'əgüie' le'e.

Na' goquən' lao zezyə'əngüe'e nezən' besyə'əyaquene'.

15 Nach toe' catə' goche'ine' de que bač beyaquene' na' bebi'e na' gwne' zižjo be'elaogüe'e Diozən'.

16 Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' be'ene' yelə' choxcwlen. Be'enə' ben ca' naque' to beṇə' Samaria.

17 Nach gwna Jeso'osən': —Ši beṇə' can' beyona'. ¿Gaṇxa beṇə' ca' yegan'?

18 Tozə beṇə' zitə' nga bebi'e par cho'elaogüe'e Diozən'.

19 Nach gož Jeso'osən' be'enə': —Bezoža' na' beyej to šao' to güen. Babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'.

Yelə' chnabia' che Diozən'

20 Na' goquən' beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene' le' batxan' yidə ben' əselə' Diozən' par nabi'e nasyon Izraelən'. Nach boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Ca naquən' nabi'enə' bito naquən to de'e le'icho.

21 Notono no cheyalə' əne': "Bgüiašč nga chnabi'e", o "Na' chnabi'e", chedə' bazoe' ṇa'a entr le'e chnabi'e.

22 Nach gože' disipl che' ca': —Gwžin ža catə'an nale: "Žalə'əga ṇa'a bač zocho yoban' gan' chnabia' ben' bselə' Diozən'." Pero bito gaquə can' chṇablažə'əlenə'.

23 Nitə' beṇə' əse'e le'e: "Bgüiašč nga chnabi'e", o "Bgüiašč na' chnabi'e", pero le'e bito ṇaole beṇə' ca' əse'e le'e ca'.

24 Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentə, leczə can' gaquə catə'an əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach yida' to de'e repentə na' yoguə'əlöl beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

25 Zgua'atec de de'e zan de'e cheyalə' čhi' saca'a, na' nezdə' de que beṇə' ca' ža' ṇa'a bito se'ejle'e čhia'.

26 Leczə can' goquə ca tyemp che Noenə', leczə can' gaquə catə'an bazon əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach.

27 Beṇə' gwnitə' ca tyemp che Noen' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwsə'elaozechga'aque' bosə'əšagne'e na' bosə'ošague' na' no xi'inga'aque' xte catə'an bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon', na' goc to yejw sio' juisy nach gosə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui gwsə'o lo'o barcon'.

28 Leczə can' goquə ca tyemp che Lotən'. Beṇə' Sodoma ca' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe', gwsə'ote'e no bia yixə' čhega'aque' na' bichlə de'e de čhega'aque', na' gosə'əzi'e bi de'en besə'əyažjene' na' gwsa'az gwsa'aṇe' na' gwsə'on ližga'aque'.

29 Pero na' žan' beza' Lotən' Sodomān', Diozən' bene' par nič lechguale byinj yi' na' sofr yobanə' na' gosə'əbiayi' yogue'e.

30 Can' gaquə catə'an yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach, na' yoguə'əlöl beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

31 Na' žan' yida' šə na'aclə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə' na' šinlaze'enə' ža'an lo'o yo'onə', cui yeyetje' par yetobe' šinlaze'enə', con cuejyichje'en. Na' leczə ca' ben' zo do yoba bito gaquene' yeyej liže'.

32 Le'e žjsa'alažə' can' goc che no'ol che Lotən'.

33 Notə'atezə beṇə' chaquene' gone' par nič cui čhi' saque'e o par nič cui no got le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'atezə beṇə' chsanlāžə' cuine' čhi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni čhia', bade yelə' mban che'enə' zejlicane.

34 Echnia' le'e, quinga gaquə že'enə' catə'an yida' de'e yoblə: Čhopə beṇə' zjədie' chəsə'ətase', toe' yezi' yeca'a Diozən' na' toe' yega'aṇ.

35 Na' čhopə no'olə' nitə' txen chso'ote', toe' yezi' yeca'a Diozən', na' toe' yega'aṇ.

36 Na' čhopə beṇə' nitə' do yoba, toe' yezi' yeca'a Diozən' na' leczə yega'aṇ toe'.

37 Catə' gwse'enene' dižə' quinga, gwse'ene': —čGan' gaquə de'e quinga Xanto'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ngale'en chonen che ben' ne': “Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'.”

18

Jempl che to no'olə gozebə len to juez mal

¹ Na' be'elene' lega'aque' to jempl par nich bsed blo'ine' lega'aque' de que cheyalə' so'ontezə so'one' orasyon sin cui žjəxaquə'əlažə'əga'aque'. Na' gože' lega'aque':

² —Gwche' to syoda gan' gwzo to juez. Na' juezən' bito gwdape' Diozən' respet na' nic gwche' yichje' šə chsa'azlažə' beṇəchən' can' chone'enə'.

³ Na' lao syodan' gwzo to no'olə gozebə na' goxjzə cheje' lao juezən' na' che'e le': "Bosla nada' lao na' beṇə' contr chia'anə'."

⁴ Bagoc sša bito bzenague' che', pero gwdelə bene' xbabən' na' gwne': "Bito chapa' Diozən' respet na' nic chi' yichja' šə chsa'azlažə' beṇəchən' can' chona'.

⁵ Pero yosla' no'olə nga lao na' beṇə' contr che' la' lechgualē zed chone'ene' nada'. Šə bito gona' yelə' jostis che'enə' bitoch soida' tant zed chedeyenene' nada'."

⁶ Nach gož Xanchon' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en gwna juezən' ben' cui zda līcha.

⁷ Naquəchxe gon Diozən' gwzenague' che beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', beṇə' ca' chso'olgiūž le' do ža do yel. Goslacze' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca' la'anə'əczə šə əsa'acquene' de que bachžeine'.

⁸ Echnia' le'e, to žalnezdao' Diozən' yosle' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca'. Pero catə' nada' yida' yežlyo nga yetlas, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch, cuili ne'e nitə' beṇə' ne'e chso'onlilaže'e nada' par yosla' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca'.

Jempl che to beṇə' fariseo len to beṇə' gochixjw

⁹ Na' gwnitə' balə' beṇə' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque' de que zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' ca de'en chso'one'enə'. Beṇə' ca' zjənone'en de que beṇə' yeziquə'əchlə bito bi zjəzaque'e. Na' Jeso'osən' be'e jempl nga par beṇə' ca' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque', gwne':

¹⁰ —Chopə beṇə' ja'aque' lo'o yo'odao' əblaonə' jse'ene' orasyon, toe' beṇə' fariseo na' ben' yeto beṇə' gochixjw.

¹¹ Beṇə' fariseon' gwzeche' na' bene' orasyonṇə' cho'elao' cuine' na' gwne' quinga: "Dioz, chona' yelə' choxcwlen chio' chedə' bito chona' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə'. Bito chca'a bi de'e de che beṇə' yoblə, na' bito chona' bichlə de'e mal. Bito naca' beṇə' ggo'o xtoi, nic chbejyichja' no'ol chia' par solena' beṇə' yoblə, na' nic naca' beṇə' mal can' naquə beṇə' gochixjw nga.

12 *Chopə ža lao to xman chzoa' cui chaogua'. Na' yoguə'əloł gan de'en chona', chona'an ši cue'elə na' chnezjua' tcue'en par yo'oda'onə'.*"

13 Na' beṇə' gočhixjon' gwzechateze' zitə'ələ, na' xte nic cheyaxjene' əlis laogüe'enə' əggüie' yoban', na' chbažə' lcho'enə' gwne': "Dioz, beyašə'əlažə'əšgüei nada' beṇə' güen de'e mal."

14 Ca'azə de'e gwna beṇə' gočhixjon'. Na' əchnia' le'e, Diozən' bezi'ixene' che beṇə' gočhixjon', na' beyeje' liže' sin cui bi xtole'e gotə'. Caguə ca' beṇə' fariseon'. Na' notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par niç gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'aṅ.

Jsoa' beṇə' bidao' lao Jeso'osən'

15 Na' ja'ac beṇə' jso'e bidao' lao Jeso'osən' par niç əxoə ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon čhega'acbo'. Na' catə' besə'əle'i disipl ca' can' chso'one'enə', gosə'ədile' lega'aque'.

16 Pero na' Jeso'osən' goxga'aque'ebo' na' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' chəsə'əzexjw yichjga'aque' lao Diozən' can' chəsə'əzexjw yichj bidao' ca' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

17 Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a

18 To beṇə' gwnabia' gože' Jeso'osən': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par niç gatə' yelə' mban zejlicane čhia'.

19 Na' par niç gon be'enə' xbab che de'en ne', Jeso'osən' gože'ene': —žBixchen' nao' de que naca' beṇə' güen? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen.

20 Le' nezdə' bin' na lein': "Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; gwnežjwle yelə' bala'aṅ xaxna'ale."

21 Nach gož be'en le': —Yoguə'əloł de'e quinga chona'an dezd xcuida'a.

22 Nach catə' bene Jeso'osən' xtiže'en na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gono'. Jəyeyetə' yoguə'əloł bi de'e de čhio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə', nach da denao nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', de'e zaquə'əche gatə' čhio'.

23 Pero na' be'enə' catə' beyož benene' dižə' de'en gož Jeso'osən' le', gwzechachoe' trist, chedə' la' goque' to beṇə' gwni'achgua.

24 Na' bgüia Jeso'osən' beṇə' gwni'anə', na' gwne': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə par nich nabia' Diozən' le'.

25 Zdebəchlə naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə nabia' Diozən' le' cle ca par to camey teb to lo'o nag yešə'.

26 Na' beṇə' ca' boso'ozenague' xtiže'enə' gwse'ene': —ǰNoxan' yechoj xni'a de'e malən' ža?

27 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en cui gaquə gon beṇəchən', bito nacho cui gaquə gon Diozən' len.

28 Nach Bedən' gože' le': —Neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len de'en deito' par chonlilažə'oto' le' na' chzenagto' chio'.

29 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia', šə nole bagwlejyichjle ližle, xo'olle, bišə'əle, xaxna'ale o xi'inle chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e,

30 Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga na'a clezə ca de'e ca' na' beṇə' ca' bagwlejyichjle. Na' catə' yežinle yoban' gone' par nich əbanle zejlicane.

De'e yoblə gosyixjue' Jeso'osən' de que gate'

31 Na' gwlej Jeso'osən' apostol ca' šižin ca'alə, na' gože' lega'aque': —Na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaquə yoguə'əlo de'en baboso'ozoj de'e profet ca' chia', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

32 Gaca' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' so'one' nada' borl na' yesə'əzi'ichize'e nada', nach yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'.

33 Yesə'əyine' nada' yid sot nach so'ote' nada', pero yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

34 Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' de'en gože' lega'aque'. Zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə', de'e na'anə' bito gwse'ejni'ine'en.

To beṇə' lchol beṇə' Jerico bele'ine'

35 Nach lao bazon əžin Jeso'osən' Jericon', to beṇə' lchol chi'e cho'a nezən' chṇabe' carida.

36 Na' benene' chesə'əde beṇə' zan, na' gwṇabe' bin' chac.

37 Nach gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaretən' chdie' laogo'onə'.

38 Na' gwne' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin', jbeyašə'əlažə'əšguei nada'!

39 Nach beṇə' ca' zjəžialao lao Jeso'osən' gosə'ədile' beṇə' lcholən' gwse'ene' de que cheyalə' soe' žizə, pero nachle gwṇe'

zižjochlə gwne': —Len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin',
jbeyašə'əlažə'əšgwei nada'!

⁴⁰ Jeso'osən' gwleze' nach bene' mendad əžjso'e beṇə'
lcholən' laogüe'enə' na' catə' bgüigua' beṇə' lcholən' lao
Jeso'osən' nach gože'ene':

⁴¹ —ǰBi che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' lcholən' gože'ene': —Xana' benšga par nič
yele'ida'.

⁴² Jeso'osən' gože'ene': —Bele'i. De'en chonlilažo'o nada'
bač goc can' che'endo'onə'.

⁴³ Na' le'e bele'iteine' na' gwnaogüe' Jeso'osən' be'elaogüe'e
Diozən', na' leczə ca' yogua' beṇə' ca' besə'əle'ine' can' goquən'
gwso'elaogüe'e Diozən'.

19

Jeso'osən' na' Saqueon'

¹ Nach Jeso'osən' gwyo'e Jericon' na' gwdeze' yešla'a syodan'.

² Na' zo to beṇə' le' Saqueo. Naque' beṇə' gwnabia' che beṇə'
gočixjw ca', na' naque' beṇə' gwni'a.

³ Gwdiljlaže'e naclə le'ine' Jeso'osən' pero bito goquə, chedə'
nitə' beṇə' zan len Jeso'osən' na' Saqueon' goque' to beṇə'
bčhecw dao'.

⁴ De'e na'anə' gwsa'adoe' gwdie' lao beṇə' ca' par jəšepe' to
lao yag yixgüio nič goc ble'ine' Jeso'osən', chedə' bazon te
Jeso'osən' na'.

⁵ Pero na' catə' bžin Jeso'osən' xan yaguən', bgüie' lao yaguən'
na' gože'ene': —Saqueo, beyetjodo', chedə' cheyalə' yega'ana'
ližo'on neže'.

⁶ Nach Saqueon' beyetjdoe' chebeine' nach beče'ene'
liže'enə' na' be'elaogüe'ene'.

⁷ Pero na' beṇə' ca' zjənžag len Jeso'osən' catə' besə'əle'ine'
can' goquən', yogue'e gosə'ənelaogüe'e gosə'əne': —Bazde' liž to
beṇə' güen de'e mal par so'enə'.

⁸ Na' Saqueon' gwzeche' nach gože' Xanchon': —Xana', gašjə
de'en deida' gwnežjua'an beṇə' yašə', na' de'en bagwcu'a'a
che beṇə' ca' bxoayaga' nič gosə'əyixjue' mazəchlə ca de'en
cheyalə' yesə'əyixjue', yonežjua' lega'aque' tap tantən'.

⁹ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Neža babebej Diozən' le' lao de'e
malən' len family chio', na' de'e li banacle xi'in dia che de'e
Abraannə' laogüe de'en bachonlilažə'əle Diozən' can' ben de'e
xaxta'ocho Abraannə'.

¹⁰ Ca naca' nada', bselə' Diozən' nada' golja' beṇəč par
zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilaža'a lega'aque'
na' par nič con noe' so'onlilažə' nada' yebejəga'aca'ane' xni'a
de'e malən'.

Jempl che ši beṇə' bnežjw xanga'aque'en lega'aque' chopə gueyoa pes güejə

11 Na' žlac nežjanžag beṇə' chse'enene' dižə' de'en choe' Jeso'osən', be'elene' lega'aque' to jempl chedə' banite'e galə'əzə Jerosalennə' na' gwsa'aquene' de que le'e solaote nabi'e nasyon Izraelən'.

12 Nach gwne': —Lao to family blao bchoj to beṇə' gwyeje' to nasyon zitə' jene' de'en cheyalə' gone' par ničh solao nabi'e nasyon che'enə' catə' yežine'.

13 Na' antslə zese'e gwleje' ši mos che'enə' na' bnežjue' to toe' chopə gueyoa pes güejə. Nach gože' lega'aque': "Mech nga gonele negosy lao cui zoa'."

14 Pero beṇə' gwlaž che' ca' besə'əgue'ine' le'. Nach catə' beyož gwze'e boso'osele'e beṇə' lao xane'enə' ben' naquə rein' jse'eže'ene': "Bito chene'eto' nabia' benga neto'."

15 Nach catə' bežin be'enə' laže'en de'e yoblə gwzolao gwnabi'e, nach bene' mendad əžja'ac xmose' ca' ši laogüe'enə', beṇə' ca' bocua'anlene' mechən'. Gone'ene' ənezene' ja'acquə'ətə' gwso'one' gan len mechən' de'en bocua'anlene' to toga'aque'.

16 Beṇə' nechən' bžine' laogüe'enə' na' gože'ene': "Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nada' benən gan ši tant ca de'en bocua'ano'."

17 Nach xane'en gože'ene': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e da'on bocua'anlena' le', na' de'e nan' gona' par ničh nabi'o ši syoda."

18 Na' beṇə' əgwchopen' bžine' lao xane'enə' na' gože'ene': "Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nda' benən gan gueyə' tant ca de'en bocua'ano'."

19 Nach gože' le': "Le' nabi'o gueyə' syoda."

20 Nach bžin yetoe' lao xane'enə' na' gože'ene': "Xana', nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Bablažə'əchecha'an bey nga."

21 Bžeba' le' la' naco' to beṇə' znia. Chono' gan de'en cui beno' žin chei, na' chzi'o cwseš che de'en chsa'az beṇə' yoblə."

22 Nach gož xanen' le': "De'en bagwnao' ca' chlo'in de que napo' dolə'. Naco' mos mal. Chacdo' de que naca' to beṇə' znia, de que chona' gan de'en cui bena' žin chei, na' chzi'a cwseš che de'en chsa'az beṇə' yoblə."

23 Na' šə chacdo' chona' ca', žbixchen' cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə par ničh yezi'an len yičhjei na'a babela'a?"

24 Nach gože' beṇə' ca' zjəzecha cuite'enə': "Yeca'ale xmecha'an de'en bocua'anlena'ane' na' gwnežjwlen ben' banoxə' chopə mil."

25 Nach gwse'ene': "Xanto', banoxə'əcze' ši tant ca de'en bocua'anleno'one'."

26 Nach gož beṇə' gwnabia'an lega'aque': "Echnia' le'e, ben' chon güen len de'en chnežjua'ane', gwnežjochcza' che'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjua'ane', yeca'a de'e da'on noxe'enə'.

27 Na' ca naquə beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada', beṇə' ca' bito chse'ene nabi'aga'aca'ane', le'e žjəxi'iga'aque' na' gotga'aclene' laogua' nga."

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

28 Na' catə' beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gwze'e zde' Jerosalennə'.

29 Na' catə' bgüigue'e yež Betfage na' Betania, gan' zo ya'a de'en nzi' ya'a Olibos, na' gwleje' čhopə disipl che' ca'.

30 Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yežən' chi' na', na' catə' šo'ole lao' yežən' le'ile to borr dao' da'ab yag, bia cui nonə' cuia. Na' əsežleb na' əche'eleb ngalə.

31 Šə non' ye'e le'e: "žBixchen' chsežleb?" na' ye'elene': "Xanto' nan' chyažjene'eb."

32 Nach beṇə' ca' bselə' Jeso'osən' gwsa'aque' na' besə'əle'ine'eb da'ab gan' gož Jeso'osən' lega'aque' ca'.

33 Nach lao chosə'əseže'eb, xamb ca' gwse'e lega'aque': —žBixchen' chsežle borr da'onə'?

34 Nach disipl ca' gwse'e lega'aque': —Čhedə' Xanto'on chyažjene'eb.

35 Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən' na' besə'əxoə xadon čhega'aquen' cožə'əbən', nach boso'ožie' Jeso'osən' cožə'əbən'.

36 Na' lao zde' Jerosalennə' žie' cožə'ə borran', lao nez gan' zde'enə' boso'ošiljw xala'an beṇəčən'.

37 Na' gosə'əbigue'e galə'əzə Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' yesyə'əyetje' ya'a Olibosən'. Nach yoguə'əlo disipl zan che' ca' zja'aclene' le' gwzola lechguale besyə'əbeine' na' gwzola gwso'elaogüe'e Diozən' zižjo gwso'e dižə' che yoguə'əlo de'en babesə'əle'ine' de'e zaquə' yebanecho.

38 Nach gosə'əne': —Sošga Rei čechon' mbalaz ben' baza' nga bselə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'och Diozən' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zoe'enə' čhedə' babene' par nič beṇəčən' gaquə nite'e binlo len le'.

39 Na' entr beṇə' zan ca' gwnitə' balə beṇə' fariseo. Nach to čhope' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, ben mendad nitə' disipl čchio' ca' žizə.

40 Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Echnia' le'e, žalə' beṇə' quinga nite'e žizə, yej quinga so'osya'an əso'ela'on nada'.

41 Na' lao bežine' galə'əzə Jerosalennə' bgüie' syodan' na' bene' xbab che beṇə' lao syodan' na' gwchežyaše'e.

42 Na' gwne': —ǰžalə' bachej'ni'ile n̄a'a nac gonle par sole binlo len Diozən! Pero n̄a'a n̄engašə'an len le'e.

43 Gwžin ža gwžin or catə' beṇə' contr chele so'one' to yež de yej de'en šechj syodan' par nič notono gac yechoj syodan'.

44 Na' əso'ote' le'e na' xi'inle ca', na' yosyo'očinje' syodan' na' yesye'eyoslase' yej ca'. Can' gaquə čhedə' bito chejle'ele de que Diozən' babselə' nada' laolen' par gaquəlena' le'e.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblaonə'

45 Na' Jeso'osən' bžine' yo'odao' əblaonə' na' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'əlöl beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'onə'.

46 Na' gože' lega'aque': —Nyojczən' le'e Xtižə' Diozən': “Liža'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon”, pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

47 Na' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža' yo'odao' əblaonə' yoguə' ža. Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' nochlə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par əso'ote' le'.

48 Pero bito besə'əželene' naclə so'one' len le', čhedə' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə besyə'əbeichgüeine' xtiže'enə'.

20

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

1 To ža lao bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' lo'o yo'odao' əblaonə' na' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən', besə'əžin bχoz əblao ca' na' nochlə beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'.

2 Na' gwse'ene': —Gwnašc neto', ǰnac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'an na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

3 Na' boži'e xtižə'əga'aquen' gwne': —Leczə de to de'e n̄abda' le'e, lenašc nada',

4 ǰnon' bselə' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? ǰEDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

5 Na' bosoxi'e gosə'ane': —ǰBi n̄acho? La' šə n̄acho de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, nach əne' chio'o: “ǰBixchen' bito gwyejle'ele che'?”

6 Na' šə n̄acho de que bide' to gwłazze', nach yoguə' beṇə' quinga yosə'əšiže'e chio'o yej čhedə' chse'ejni'ine' de que de'e Juannə' goque' to profet beṇə' bselə' Diozən' par be'e xtiže'enə'.

7 Nach gwse'e Jeso'osən' de que bito zjənezene' non' bselə' de'e Juannə'.

8 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito əñia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'en chona'.

Jempl che mos mal ca'

9 Na' be'e jempl nga bzejni'ine' beṇə' ca' choso'ozenag che' de que notə'atezə beṇə' šə chonczə yichjlaogüe' cui chejle'e che' cuiayi'e. Na' gwne': —To beṇə' goze' zan yag obasən' na' bocua'ane'en lao na' beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye'en, na' gwze'e gwyeje' ga yoblə na' jəyega'ane' sša.

10 Catə' bžin ža par yesyə'atobe' cwsešan', bsele'e to mos che'enə' lao beṇə' ca' chsa'ape' yag obasən' par nič yosyo'onežjue'ene' to tlacw che cwsešan' de'en cheyalə' si' xane'en. Na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' mosən' na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'.

11 Nach xānga'aque'en bsele'e yeto mosən', na' leczə gosə'əyine'ene' na' gwso'one'ene' borl, na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'.

12 Nach bsele' xānga'aquen' mos əgwyone, na' leczə gwso'otlate'ene' xte gwso'onene' güe' na' besyə'əbeje'ene' fuerlə.

13 Nach xān yag obasən' gwne': “¿Nacxa gona? Egwseła'a xi'ina' bi'in chacchgüeida' chei, la' šəquə gwsa'apəlje'ebo' respet.”

14 Pero beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'enə' gosə'əne' entr lega'acze': “Bengan' xi'in xān yag obasən' na' len' si' biennə'. Leda gotchone' par nič si'icho bien che xē'enə'.”

15 Nach besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'. Na' ħnacxa bentgua xān yaguən' len lega'aque'enə' ža?

16 Jəyənītlaogüe' lega'aque', na' begüe'e yaguən' lao na' beṇə' yoblə. Na' beṇə' ca' ža'anə' catə' gwse'enene' dižə' quinga de'en be' Jeso'osən' gosə'əne': —¡Catec de'e mal juisy de'e ca' goquən'!

17 Na' Jeso'osən' bgüiachgüe' lega'aque' na' gože' lega'aque': —¿Bixa zejen ža, de'en nga nyojən' le'e Xtižə' Diozən' chia' de'en gwxaquə'əlebəda' ca yej squin?, nan:

Yej de'en cui gwso'olazə' mues güen yo'o ca',

len banaquən yej squin.

18 Na' yoguə' no cui šejle' chia' gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxorə' lao yej na' cue'ežošje'. Na' yoguə' no cuiṇə' šejle' chia' catə' babžin žan' gaquə' juisyən', gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxorə' yej laogüe'enə' na' əgwšošjən le'.

Gosə'ənbene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiern

19 Na' lao or na'atezə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' gwnabia' che bχoz ca' gwse'enene' yesə'əzene'ene' čhedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jemplan' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' čhedə' besə'əžebe' bi so'on beṇə' ca' ža'anə' beṇə' bachse'ejle'e che Jeso'osən'.

20 Na' dezd or na'atezə gwzolaogosə'əbe'enaogüe' Jeso'osən' par əchoj to dižə' cho'enə' de'en yesə'əçhine' par əsa'ogüe' xya che' lao beṇə' gwnabia' che gobiernən'. De'e na'anə' bosə'əsele'e beṇə' chso'on txen len lega'aque' lao Jeso'osən' gwsa'aque'ne' yesə'əxoayague'ene' niç gone' xbab de que do lažə'əga'aque' chse'enene' yesə'əṇezene' bi de'en naquən güen so'one'.

21 Nach gwse'e le': —Maestr, ṇezeto' de que cho'o dižə' li, na' naquən licha de'en chsed chlo'ido' beṇə' ca', na' tozə can' chono' len notə'ətezə beṇə'. Na' ṇezeto' de que dižə' lin' cho'o chsed chlo'ido' beṇə' can' chene'e Diozən' goncho.

22 Na' chene'eto' ṇezeto' çəcheyalə' çhixjwto' impuest che gobiernən', o šə cui?

23 Pero goche'i Jeso'osən' caguə do lažə'əga'aque'enə' chse'ene' ca', con chse'enene' yoso'oxoayague' le', na' gože' lega'aque':

24 —Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'. çNo diboj chein' da' laogüen' na' no lein' nyoj laogüen'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

25 Nach gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

26 Na' bito gwsa'ac so'one' xtiže'enə' clellə lao beṇə' ca' ža'anə', na' besyə'əbanene' can' boži'e xtižə'əga'aque'enə', na' bitoch bi gosə'əne'.

Catə' yesyə'əban beṇə' guat ca'

27 Na' leczə besə'əžin balə' beṇə' sadoseo ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guatən', nach gosə'əṇabene' le'

28 gwse'ene': —Maestr, de'e Moisezən' bzoje' can' cheyalə' goncho. Na' gwne': “Šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'aṇ no'ol che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' ben' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olənə' par niç nitə' xi'in dia che ben' bagotən'.

29 Na' goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' toe' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo.

30 Na' beṇə' biše'e əgwchope beque'e no'olən', na' leczə gote' na' notono xi'ine' gwzo.

31 Na' beṇə' biše'e əgwyoṇe leczə beque'e no'olən', na' leczə ca' goquə len le', nach beṇə' bisə'əga'aque' ca' yetap besyə'əque'e no'olən' na' gwsa'ate' na' notono xi'inga'aque' gwnitə'əczə.

32 Gwdelə leczə got no'olən'.

33 Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', çnoe' entr lega'aque' gaquə be'en che'? la' yogue'e bosə'ošagna'alene' le'.

34 Na' Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'enə' na' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' nitə' lao yežlyo nga chosə'əšagne'e na' leczə choso'ošague' na' no xi'in'ga'aque'.

35 Pero na' beṇə' ca' na' Diozən' čhega'aque' de que zjəzaque'e par yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' na' par žjəsyə'əzoe' len le' zejlīcane, catə'ən yesyə'əžine' gan' zo Diozən' bito nacbia' šə zjənaque' beṇə' zjənšagna' o šə cui, na' caguə no yesyə'əšagna'ach na'anə'.

36 Bitoch sa'ate'. Lebze əsa'aque' len angl ca'. Na' zjənaque' xi'in' Dioz čhedə' babosban Diozən' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca'.

37 Na' leczə de'e Moisezən' bzoje' can' goquə ble'ine' to yi' beļ de'e chdoļjən to lo'o xis yešə' sin cui bzeyən len. Na' gwne' čhe Xancho Diozən' de que naque' Dioz čhe de'e xaxta'ocho Abraanə', na' Dioz čhe de'e xaxta'ocho Isaaquən' na' Dioz čhe de'e xaxta'ocho Jacobən'. De'e na'anə' nezecho de que beṇə' guat ca' yesyə'əbane'.

38 Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' čhedə' Diozən' bito naque' Dioz čhe beṇə' guat, sino naque' Dioz čhe beṇə' zjəmban. Na' yoguə' beṇə' bagwso'onlilažə' Diozən' ne'e zjəmbane' par chso'elaogüe'ene'.

39 Na' balə beṇə' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, binlo boži'o xtižə'əga'aque'enə'.

40 Na' bitoch besyə'əyaxjene' jbi yesə'əṇabene' le'.

Cristən' naque' xi'in' dia čhe de'e Rei Dabin'

41 Jeso'osən' gože' lega'aque': —čBixčhen' chəsə'əna beṇə' čhe Cristən' de que naque' xi'in' dia čhe de'e Rei Dabin'?

42 Cui de'e Dabin' bzoje' le'e libr gan' žia Salmos, gwne': Xancho Diozən' gože' Xana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga ṇabi'acho txen.

43 Na' gona' par nič ṇitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr čhio' ca' xni'onə'.”

44 Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', čəcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in' dia čhe'enə' ža?

Xtolə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən'

45 Na' gože' disipl čhe' ca' len yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə boso'ozenag čhe', gože' lega'aque':

46 —Le'e gon xbab nič cui gonle can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlažə'e zjənyaze' lachə' tonə, na' chesyə'əbeine' catə' beṇə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'enə' do lao lquey. Lega'aque'

chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blao catə' chja'aque' yo'odao' na' catə' chac l̄ni.

⁴⁷ Na' choso'oṁoayague' no'olə gozebə ca' par niḥ no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque' len bichlə de'en de čhega'aque'. Na' catə' chso'one' orasyon, chso'echgüe' dižə' parzə niḥ choso'oṁoayague' beṇə'. Mazəchlə castigw čhega'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca čhe beṇə' yeziquə'əchlə čhedə' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezene' can' na l̄ein'.

21

To no'olə gozebə be'e Diozən' xmeche'enə'

¹ Jeso'osən' bgüie' gan' bosonežjo beṇə' ca' mechən' par yo'odao' əblaonə', na' ble'ine' beṇə' gwni'a ca' gosə'əgüe'e xmechga'aque' lo'inə'.

² Na' leczə ble'ine' to no'olə gozebə no'olə yašə' gwlo'e čhopə sentab dao' čhe'enə' lo'i gan' gosə'əgüe'e mechən' par yo'oda'onə'.

³ Nach Jeso'osən' gwne': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beṇə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca yoguə' beṇə' ca' yelə'.

⁴ Lega'aque' gosə'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'onən' lao yelə' gwni'a čhega'aque'enə', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' čhe'enə' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e de čhe'.

Gwžin ža yosyo'očinje' yo'odao' əblaonə'

⁵ Na' ca naquə' balə disipl ca' gwso'e dižə' catec xoche naquə' yo'odao' əblaonə' ca naquə' gwso'one'en de yej xoche de'e zaque'e na' yo'on bi de'en bosonežjo beṇə'.

⁶ Nach gože' lega'aque': —Ca naquə' yo'odao' əblaonə' de'en chle'ile nga, gwžin ža yosyo'očinj beṇə' doxenən' na' notoch no le'i len.

De'en gaquə' catə'ən bazon baozə šo'o fin čhe yežlyon'

⁷ Na' gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr čdo batə'əquə' gaquə' de'e nga nao' nga? na' čnac gaquə' gacbe'ito' catə' bazon baozə' gaquə' can' na'onə'?

⁸ Na' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab niḥ notono əṁoayag le'e par niḥ šejle nez yoblə. Beṇə' zan beṇə' goṁoayag la'aque' yesə'əne': “Nadan' Cristən' na' bazon gaquə' juisyən'.” Pero le'e bito əgwzenagle xtižə'əga'aque'enə'.

⁹ Na' catə' yene'ele dižə' de que chac gwdilə o de que guaquə' gwdilə, bito žeble, čhedə' zgua'atec de'e quinga cheyalə' gaquə'. Pero na' bitonə' žin žan' par šo'o fin čhe yežlyon'.

¹⁰ Nach gože' lega'aque': —Ze'e šo'o fin čhe yežlyon' yedilə yež contr yež na' ṇasyon contr ṇasyon.

11 Na' lecza zan yež de'e zjachi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgüin, na' cue'e yižgüe'. Na' yesə'əžebchgua beṇaḥən' catə' yesə'əle'ine' de'en gaquə le'e yoban'.

12 Pero ze'e gaquə yoguə' de'e quinga catə' yesə'əzene' le'e, na' yoso'ochi' yoso'osaque'e le'e, na' so'one' le'e lao na' bxož ca' na' yesə'əyixjwga'aque' le'e ližya. Na' yesə'əche'exaxje' le'e do lao rei na' lao gobernador par sa'ogüe' xya chele chedə' chonlilažə'əle nada'.

13 Na' lao chac de'e quinga, le'e güe'ech xtiža'anə'.

14 Pero na' bito gonle xbab nac yoži'ile xtižə'əga'aque'en catə' əžinle lao beṇə' gwnabia' ca' gan' sa'ogüe' xya chele.

15 Nada' gona' le'e xbab na' yelə' sin' par niḥ gaquə yoži'ile xtižə'əga'aque'enə' sin cui bi yesə'əne' na' bito gaquə so'one' par se'ejle' beṇə' yoblə de que babenle de'e mal.

16 Na' tant yesə'əgue'i beṇə' le'e xte xaxna'ale ca' na' beṇə' bišə'əle na' bišə'əljuežjle na' beṇə' migw chele ca' so'one' le'e lao na' beṇə' contr chele ca' na' əso'ote' balle.

17 Na' casi yoguə' beṇaḥən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada'.

18 Na' le'e gon xbab de que chapə chye Diozən' le'e. Na' bito güe'e latjə cuiayi'ile.

19 Na' gone' yelə' mban zejlicane chelen' šə sole co'o gwchejlažə'əle len yoguə'əloj de'en so'onene' le'e.

20 Na' catə' le'ile soldad zan zjənyeḥj zjəmbi'e Jerosalennə', na' ənezele de que bazon cuiayi'in.

21 Na'a ža, le'e nitə'əle distrit che Jodean' cheyalə' yexonjle catə'an bachac ca' na' žja'acle do ya'ada'ote. Na' le'e nitə'əle lao' syodan' yesa'acdole, na' le'e nitə'əle fuerlə syodan' bito gonle xbab yeyo'ole.

22 Cana' gwnežjo Diozən' castigw che beṇə' ca' ža' syodan' por ni che xtolə'əga'aque'enə' par niḥ gaquə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən'.

23 Na' ca tyempən' lechgualə zdebə gaquə len no'ol ca' zjənoa' bdao' na' no'ol ca' chəsə'əguazə' bidao'. Lechgualə chi' saquə' beṇə' ca' ža' doxenlə Jodean', chedə' Diozən' əža'achgüe' lega'aque'.

24 Soldad ca' so'ote' baləga'aque' len spad, na' yebale' yesə'əche'exaxj soldad ca' nasyon ca' de'en zjəchi' doxenlə yežlyon'. Na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael yosyo'ochinje' yo'o ca' de'en ža' Jerosalennə' na' yoso'olej yosə'əšošje'en. Pero na' babžia Diozən' bia' əžin ža catə' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bitoch yesə'ənabi'e nasyon Izraelən'.

25 Ca naquə bgüiž, bio' na' beljw ca', gaquə de'e yebanecho len lega'aquən. Na' beṇə' ža' yežlyon' sa'aquene' tolə na' sa'aczejlaže'e tant sšag gon nisda'onə' de'en gwlis be'enə' len.

26 Na' beṇə' ža' yežlyo nga sa'ate' šlat tant yesə'əžebe' de'en gaquə, čhedə' Diozən' əgws'i'ĩse' yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban'.

27 Na' cana'ach beṇə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach. Yida' len yelə' guac xen čhia'anə' par nič gwlo'a de que naca' le'ezelaogüe beṇə' blaο.

28 Na' catə' solao gaquə de'e quinga, le'e gondiplažə' na' le'e yebei, čhedə' bazon əžin ža catə' yida' de'e yoblə par yosla' le'e lao yoguə' de'e mal.

29 Na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' to jempl na' gože' lega'aque': —Le'e ggüiašč can' chon yag yixgüion' o bitə'ətezə yag yoblə.

30 Catə' chle'ile bachebia xlague'e nach nezele de que bač zon yela' yejon'.

31 Na' leczə ca' catə' le'ile gaquə de'e quinga bagwnia' ze'e gaquən', cana'ach ənezele de que bazon əgwlo'e' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə'.

32 De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga catə' solao gaquə yoguə'əloł de'e ca'.

33 Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde čhei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanṇə'.

34 Na' le'e gon xbab par nič cui gacle beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo na' par nič cui sole yelał yežejele. Nčoł yičijla'aždao' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo na' beṇə' ca' chesyə'əlał chesyə'əžeje. Bito nite'e probnid catə'an selə' Diozən' castigw čhega'aque'.

35 Na' leczə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyon' beṇə' cuinə' so'onlilažə' nada' bito nite'e probnid.

36 Pero le'e ža, leso probnid dote tyemp, le'e gon orasyon par nič catə' gaquə de'e quinga Diozən' gaquəlene' le'e par nič cui bi gaquele na' par nič yedəsole len nada', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach.

37 Na' yoguə' ža gwzo Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' ža' lo'o yo'odao' əblaonə'. Nach yoguə' že' beyeje' lao ya'a de'en nzi' ya'a Olibos.

38 Na' yoguə' zil tempran besə'əžin beṇə' zan par boso'ozenague' che' lao bsed blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' əblaonə'.

22

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

1 Na' goquən' bazon baozə l̥ni pascon' de'en chalə' Jerosalennə' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i n̥chixə.

2 Na' b̥xoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besyə'əyilje' naclə so'one' par ədolə' Jeso'osən' sin cui no gache'i na' əso'ote'ene'. Gwso'one' ca' ɕhedə' besə'əžebe' šə bi so'one beṇə' lega'aque'.

3 Nach gwyo'o gwyaz Satanasən' yichjla'aždao' Jod Iscariotən' ben' naquə cuent len apostol ca' šižin.

4 Gwyeye' lao b̥xoz əblao ca' na' lao beṇə' ca' zjənaquə gwnabia' che x̥a'ag yo'odaon' na' bosə'əxi'e naclə so'one' par gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'.

5 Na' lechguale besyə'əbeine', na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech.

6 Na' Jodən' gwxenlaze'e len lega'aque' na' gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aquen' catə' cui ža' beṇə' zan len le'.

Gwsa'ogüe' xše' na' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyə'əzalaže'e ca de'en gate'

7 Na' bžin žan' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i n̥chixən. Na' ža na'anə' naquən žan' catə' chso'ote' xilə' dao' par chjəsyə'əzalaže'e can' bosla Diozən' de'e x̥axta'oga'aque'enə' lao na' beṇə' Egipto ca'.

8 Nach Jeso'osən' gwleje' Bedən' len Juannə' na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac na' le'e žje'esi'ini'a de'en gaocho lao l̥ni pascon'.

9 Nach gwse'ene': —čGan' che'endo' žje'eni'aton'?

10 Nach gože' lega'aque': —Catə' bagwyo'ole syodan' na' yežagle to beṇə' byo ben' noa' che'e nis ya'a yene'. Le'e žjənaotelene' na' šo'ole len le' lo'o yo'onə'.

11 Na' ye'ele x̥an yo'onə': “Maestrən' ne' gonšgo' to quart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' l̥ni pascon' neto' disipl che'.”

12 Nach əgwlo'ine' le'e to quart xen de'en zo žcuia la'alə, na' lo'o quartən' zo to mes na' bichlə de'e chyažjecho. Lo'o quart na'anə' əgws'i'ini'ale de'en gaocho lao l̥ni pascon'.

13 Nach gwsa'aque', na' yoguə'əloj cayanə'ənə' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach bosə'əsi'ini'e de'en gwsa'ogüe' l̥ni pascon'.

14 Na' catə' bžin or, gwchi'e cho'a mesən' len disipl che' ca'.

15 Nach gože' lega'aque': —Lechguale gwzelaža'a gaogua' yelə' guao che l̥ni pascon' nga len le'e antslə ze'e čhi' saca'a par gata'.

16 Chnia' le'e, zelao na'a gaogua'an. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach gaogua'an de'e yoblə.

17 Na' gwxi'e basən', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach gwne': —Le'e si'in na' le'e ye'ej yogua'əle latə' güejə de'en yožə lo'o bas nga.

18 Chnia' le'e zelao na'a che'ėja' bino che oban' nga. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach ye'ėja'an de'e yoblə.

19 Nach gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzojje'en na' bnežjue'en lega'aque'. Na' gože' lega'aque': —De'e ngan' cuerp chia' de'en chsanlažə'a por ni che le'e. Quinga gonle par žjəyezalažə'əle bi zejen par le'e ca de'en so'ote' nada'.

20 Na' leczə bexe'e basən' catə' babeyož gwsa'ogüe' xšen' na' gože' lega'aque': —De'en yožə lo'o bas nga zejen de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' solao gone' can' none' lyeben' chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele.

21 Na' de'e li ben' gone' nada' lao na' beṇə' ca' so'ot nada' chaolene' nada' txen nga.

22 Banaquəczən chia' gata', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch, pero iprobchguazə be'enə' gon nada' lao na' beṇə' ca'!

23 Nach disipl ca' gosə'əzolaogüe' gosə'əṇabene' ljuežjga'aque' noe' entr lega'aquen' gon de'e malən' nac ca'.

Gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch blao

24 Na' leczə gosə'əzolaogüe' gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch beṇə' blao.

25 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' rei che to to nasyon ca' na' chəsə'anabi'e beṇə' nitə' xni'aga'aque'. Na' beṇə' gwnabia' ca' chse'enene' əsoe' beṇə' dižə' chega'aque' de que zjənaque' beṇə' güenchgua.

26 Pero caguə can'. Šə no le'e nacle beṇə' blaoch, bito cheyalə' yene'ele əso'elao' beṇə' le'e. Na' šə no le'e nacle beṇə' chgüia chye beṇə' chso'elao' Diozən', cheyalə' sole par gaquəlen ljuežjle.

27 Le'e gon xbab non' naquəch beṇə' blao, žəbe'enə' chi' cho'a mesən', o šə xmosə' ben' chon mendadən'? Clarczən' naquən de que ben' chi' cho'a mesən' naquəche' blao. Ca naquə nada' zoa' par gaquəlena' le'e la'aṇə'əczə naca' Xanle.

28 Le'e bito chbejyichjle nada' lao yogua'əloḷ de'en chy' chzaca'a.

29 Na' ca naquə Xa'anə' bano'e chia' par ničh nabi'a, leczə nada' bano'a chele par ničh nabi'ale.

30 Na' gona' par ničh ye'ej gaole txen len nada' catə' yežinle gan' nabia'a. Na' leczə gona' par ničh le'e əggüia əgwyele family ca' šižin, beṇə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

31 Nach Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Ben xbab čhio', bagwnab Satanəsən' gaco' lao ne'in par ničh gonən le' prueb šə güejyichjo' cuich gonlilažo'o nada'. Na' de'en gonən len le' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chdie' trigon'rner par chega'an de'e güen.

32 Pero na' nada' babena' orasyon par le' par ničh ca' bito cuejyichjo' can' chonlilažo'o nada'. Na' catə' babedinjdo' xtol'onə', btiplažə' beṇə' bišo'o quinga.

33 Nach Bedən' gože'ene': —Xana', bagwčhoglaža'a sa'alena' le' caguə ližya na'azə sino xte gatlencza' le'.

34 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' de que bazon yoso'oči' yoso'osakuə' beṇə' lega'aque'

35 Na' gože' disipl che' ca': —Ede de'e byažjele catə' bselə'a le'e jətixjue'ile xtiža'anə'? Bselə'a le'e sin cui bi'ale mech na' nic bsod, na' nic bi'ale xelle.

Nach gwse'ene': —Bitobi byažjəto'.

36 Na' gože' lega'aque': —Pero ṇa'a ža šə naple mech cheyalə' gua'alən, na' leczə ca' gua'ale bsod. Na' šə bito bi spad chelenə' de, le'e gotə' xadoṇ chelen' par si'ilen.

37 Echnia' le'e gonle ca' chedə' gaquə čhia' can' nyojczən le'e Xtižə' Diozən', nan: “So'onene' le' can' chso'one' len beṇə' chon de'e mal.” Na' bacheyož chac yoguə'əlo de'en nyojən čhia'.

38 Na' gwse'ene': —Xanto', bgüiašc nga no'ato' chopə spad.

Nach gože' lega'aque': —Guaquəczən.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

39 Nach bechoje' yo'onə' na' ca naquə costombr che' beyeje' ya'a de'en nzi' Olibos nach disipl che' ca' jəsə'ənaogüe'ene'.

40 Na' catə' besyə'əžine' latjən' gože' lega'aque': —Le'e gon orasyonṇə' ničh cui co'o gwxiye'enə' le'e nez mal.

41 Na' gwle'e lega'aque' zitə' ca gan' zelao əžin to yej de'e gwzalə' to beṇə', na' bzo xibe' na' bene' orasyonṇə'.

42 Gwne': —Xa, benšga par ničh cui čhi' saca'a šə can' chazlažo'o, pero bito che'enda' de'e nia' nada' gaquə, sino gaquə can' əṇao le'.

43 Na' to angl beṇə' za' yoban' blo'elaogüe' le' na' be'e le' fuers balor.

44 Na' žlac lechguale chžaglaogüe' len yichjla'aždaogüe'enə' gw-zolao chžaglaoche' chone' orasyonnə' xte beyaclolje' na' nis yes che'enə' beyaquən ca tlabə güejə chen de'en naquə chelson besə'ayinjten lao yon'.

45 Na' bezeche' na' catə' bežine' gan' nitə' disipl che ca' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase' tant nite'e trist.

46 Na' gože' lega'aque': —žBixchen' chtasle? Le'e chas, le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal.

Jodən' bdi'e Jeso'osən' lao na' soldad ca'

47 Na' ca' necho'ete Jeso'osən' dižə'ənə' catə' bžin ben' le Jod, ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin, na' nche'e beṇə' zan. Na' bgüigue'e gan' zo Jeso'osən' na' gwdaogüe'ene' bžidən', pero caguə do laže'en bene' ca'.

48 Nach gož Jeso'osən' le': —Jod, žalen to bžid gono' nada' lao na' beṇə' quinga, nadan' naca' ben' bselə' Diožən' golja' beṇəch.

49 Na' catə' besə'əle'i disipl che Jeso'osən' can' gaquə che'enə' gwse'ene': —Xanto', žəgwyinto' beṇə' quinga spad cheto'onə'?

50 Na' toe' gwдынen' mos che beṇə' gwnabia' che bžox ca', na' gwchogtechgüe' nague' ličan'.

51 Pero Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'.

Nach gwdane' nag mosən' na' beyone' le'.

52 Jeso'osən' gože' bžox əblao ca' na' beṇə' gwnabia' che xa'ag yo'odaonə', na' beṇə' golə beṇə' blao ca', beṇə' ca' zja'ac žjəsə'əxene'ene', gože' lega'aque': —žEca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nda' za'acle len spad len yag zedexenle nada'?

53 Yoguə' ža gwchi'a len le'e lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero na'a babžin or par gonele nada' con can' chene'ele, na' babžin or gaquə can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən'.

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

54 Nach gosə'əzene' Jeso'osən' na' gosə'əche'ene' liž ben' naquəch bžox əblao che nasyon Izraelən'. Nach Bedən' žjənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə'ələ.

55 Na' boso'oxene' yi' chyo'o che bžox əblaonə' na' gosə'əbi'e cho'a yi'inə', na' gwche' Bedən' len lega'aque'.

56 Na' to no'olə criad ble'ine' le' chi'e cho'a yi'inə', na' bgüie' le' na' gwne': —Leczə len bengə naque' txen len Jeso'osən'.

57 Pero Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən', na' gwne': —No'olə, bito nombi'ane'.

58 Na' chacczə šlož yeto beṇə' ble'ine' Bedən' na' gože'ene': —Lenczon' naco' txen beṇə' ca'.

Nach Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito lena' lega'aque'.

59 Gwde to or yetoe' gwne': —De'e liczə naquə bengə txen len Jeso'osən', chedə' naque' beṇə' Galilea.

60 Na' Bedən' gože'ene': —Benə', bito nezdə' bi dižə'an cho'o.

Na' lao necho'ete Bedən' dižə'an ca' le'e gwchežte to lecw.

61 Na' Xanchon' gwyechje' bgüie' Bedən', na' jəsa'alažə' Bedən' dižə' de'en gož Xanchon' le' catə'an gwne': "Bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chebo' de que nombi'o nada'."

62 Na' Bedən' bechoje' gan' ža' beṇə' ca' na' gwchežyašə'ačgüe'. Na' de'e juisy de'e goquene'.

Gosə'azi'ičiž'e Jeso'osən'

63 Na' xa'ag yo'odao' ca' beṇə' ca' gwso'oxə' Jeso'osən' gwso'onene' borl na' gwso'ot gosə'əyine' le'.

64 Na' bosə'očeje' to lachə' lao Jeso'osən' na' gosə'əyine' le'. Na' gwse'ene': —Gwnəya'ašč žnon' chyin le'?

65 Na' gwyanch dižə' de'en gosə'əne' contr le' gosə'əzi'ičiž'e'ene'.

Gosə'ače'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao che nasyon Izraelən'

66 Na' catə' gwyeni'inə' beṇə' golə beṇə' blao che nasyon Izraelən' na' bəox əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besyə'əžague' na' gwso'one' men-dad par gwyej Jeso'osən' laoga'aque'enə' gan' chəsə'anabi'enə'. Nach gwse'ene': —Gwnašč neto' šə len' naco' ben' gwlejš Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'.

Nach gože' lega'aque':

67 —Žalə' nia' de que naca' Cristən' ben' gwlejš Diozən' par gaquəlena' nasyon chechon' bito šejle'ele chia'.

68 Na' žalə' bi nabda' le'e nic yoži'ile xtiža'anə'.

69 Nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch, na' dezd na'a cui'a cuit Diozən' par nič nab'i'a txen len le', Dioz ben' chnabia' doxenlə.

70 Nach yogue'e gwse'ene': —žElen' naco' Xi'in Diozən'?

Na' gože' lega'aque': —Le can' nale nan' naca'.

71 Nach gosə'əne': —žNochxa testigw chyažjecho? Chio'on babenecho na'a chžia chnite'e Diozən' de'en ne' ca'.

23

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

1 Na' yoguə'əlol beṇə' zan ca' gosə'əzeche' nach gosə'ače'ene' lao Pilatən'.

2 Na' gwzolao bosə'əcuiše' Jeso'osən' gosə'əne': —Bagwchoglaoto' che benga de que cheyalə' gate' ca de'en chta chne' nasyon Izraelən'. Na' leczə chžone' chixjwto' impuest de'en chnab Rei Sesarən'. Nach leczə ne' de que le' naque' Cristən' ben' gwlejš Diozən' par gaquəlene' nasyon cheto'onə' na' naque' to rei.

³ Nach Pilatən' gože'ene': —ǰElen' naco' rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le can' nao' nan' naca'.

⁴ Nach Pilatən' gože' bχoz ca' na' beṇə' zan ca' nžag laogüe'ene': —Bitobi chla'alaon šə bi dolə' napə benga.

⁵ Pero na' gosə'əneche' gosə'əne': —Chta chne' yoguə'əlol beṇə' ža' Jodea nga len de'en chsed chlo'ine'. Gwzolao bsed blo'ine' Galilean' pero lenczə nga bachsed chlo'ine' na'a.

Pilatən' bsele'e Jeso'osən' lao Erodən'

⁶ Catə' bene Pilatən' can' gosə'əne', gwṇabe' šə Jeso'osən' naque' beṇə' Galilea.

⁷ Na' catə' gocbe'ine' de que Jeso'osən' ze'e Galilean' gan' chnabia' gubernador Erodən', na' bsele'ene' lao Erodən', la' ca or na' zo Erodən' Jerosalennə'.

⁸ Catə' Erodən' ble'ine' le' bebeine' chedə' bagoc sša chene'ene' le'ine'ene'. Babenene' xtižə' Jeso'osən' na' gwzoe' lez le'ine' to de'e zaquə' yebanene'.

⁹ Nach de'e zan gwṇabene' Jeso'osən', pero ni to dižə' che'ena' cui boži'i Jeso'osən'.

¹⁰ Bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gosə'əzeche' galə'əzə na' bosə'əcuiše'ene' len zan dižə'.

¹¹ Na' Erodən' len soldad che' ca' gwzolao gosə'əzi'ichiže'ene' na' gwso'onene' borl. Nach catə' beyož bosə'əguacue'ene' to lachə' xoche juisy, bosə'əsele'ene' lao Pilatən'.

¹² Na' dezd ža na' gwsa'ac Erodən' len Pilatən' migw, chedə' antslə besə'əgue'i ljuežjga'aque'.

Gosə'əchoglaogüe'en gat Jeso'osən'

¹³ Nach Pilatən' betobe' bχoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' ca' nach len beṇə' ža' gan' chso'one' yelə' jostisən'.

¹⁴ Na' gože' lega'aque': —Le'e bedəgua'ale benga laogua' nga, na' gwnale che' de que chta chne' beṇə' Izraelən'. Nada' bach gwṇabyožada'ane' laole nga, na' ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xiŋj cui chželda' šə bin' none'.

¹⁵ Na' leczə ca' Erodən' bitobi xtole'e bželene', na' bossele'ene' laoto' nga. Na' naquən clar bitobi ben benga de'e cheyalə' gate'.

¹⁶ Na' na'a con gona' mendad yesə'əyine'ene' na' əgwsana'ane'.

¹⁷ Gwne' ca' chedə' gotə' to costombr chega'aque' de que əgwsane' to beṇə' pres lao yoguə' lni pascon'.

¹⁸ Na' yoguə' beṇə' ca' ža' na' gwso'osye'e, tozə ca gosə'əne': —ǰEchojtega benga gate', na' əgwsano' Barrabasən'!

¹⁹ Na' ca naquə Barrabasən' gosə'əyixjue'ene' ližya chedə' le' bxi'e gwdiłə lao syodan' na' goque' to beṇə' güet beṇə'.

20 Na' Pilatən' de'e yoblə gwṇabene' lega'aque' šə əgwsane' Jeso'osən'.

21 Pero gwso'osye'e gosə'əne': —jBde'e le'e yag corozən'! jBde'e le'e yag corozən'!

22 Na' de'e əgwyon lase gož Pilatən' lega'aque': —iBi de'e mal bene'enə'? Ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'. Na' con gona' mendad yesə'əyine'ene' nach əgwsana'ane'.

23 Pero con gwso'osye'e yelatə' zizjoch gosə'əṇabe' par əgwde'ene' le'e yag corozən'. Na' Pilatən' gwzolaogüe' bzenague' čhega'aque'.

24 Na' gwčhoglaogüe'en de que gaquə can' gosə'əṇabene' le'.

25 Na' bsane' Barrabasən' ben' zjənyixjue' ližyan' ben' gosə'əṇabe' əgwsane' la'anə'əczə Barrabasən' goque' ben' bxe gwdiłən' na' beṇə' güet beṇə'. Na' Pilatən' bene' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par so'one' len le' can' chse'enene'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

26 Na' lao zjənče'ene' fuerlə syodan' besyə'əžague' to beṇə' Sirene le' Simon, ze'e zeze'e fuerlə syodan'. La fuers bosə'əde'e yag coroz che Jeso'osən' cože'enə' na' gwnaogüe' Jeso'osən'.

27 Na' beṇə' zan zjəsə'ənao le' na' zjəlen zan no'olə. Na' no'ol ca' gwzolaog wso'osye'e gosə'əbeže' che'.

28 Pero na' Jeso'osən' gwyečhje' na' gože' lega'aque': —No'olə lao' syoda Jerosalen, bito cuežle čhia', yejni'a lecuež chele na' che xi'inle.

29 Na' de'e li gwžin ža catə' yesə'əne': “Mbalaz nitə' no'olə güiž no'olə cui no gwxxan na' cui no bi'i che' zo par əgguaže'e.”

30 Ca na' yesə'əṇablaže'e yesə'əbixə ya'a ca' par čhenən lega'aque', yesə'əṇablaže'e əca'a bdiņj gotən lega'aque'.

31 Šə so'ot beṇə' nada' len cui bi xtołə'a de, jnaquəchxe so'one' len le'e nacle beṇə' güen de'e malən'!

32 Na' leczə gosə'əche'e čhopə beṇə' güen de'e malən' par boso'ode'e lega'aque' le'e yag corozən' can' gwso'one' len Jeso'osən'.

33 Na' catə' besə'əžine' latjə ganə' nzi “Yičj Beṇə' Guat”, boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən', na' leczə boso'ode'e beṇə' mal ca' čhopə le'e yag corozən' len le'. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuite' yeglə.

34 Na' Jeso'osən' gwne': —Xa, bezi'ixen che yoguə' beṇə' quinga chəsə'əgue'i nada', la' caguə zjənezene' bin' chso'one'enə'.

Na' gwso'one' xala'ane'enə' rif par bosyo'ole'en.

35 Na' beṇə' zan gosə'əzeche' na' besyə'əyate'ene'. Na' beṇə' gwṇabia' čhega'aque' ca' gwso'onene' borl, chəsə'əne': —Yez-iquə'əchlə beṇə' bosle'. Šə de'e li naque' Cristən' ben' gwlejš

Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon', ĵbixchen' cui chosla cuine'?

³⁶ Nach soldad ca' lecza gwso'onene' borl gosə'əbigue'e galə'əzə gan' zo yag corozən' na' boso'onežjue'ene' binagr.

³⁷ Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Rei che beṇə' Izraelən', bosla cuino'.

³⁸ Na' yichj yag coroz che'enə' gwzo to de'en nyojən ca de'en bcuiš le', na' nan: "Bengan' Rei che beṇə' Izrael ca'." Na' byojən dižə' griego, dižə' latin na' dižə' ebreo.

³⁹ To beṇə' mal ben' da' le'e yag corozən' cuit Jeso'osən' lecza gwzi'ichiže'ene', gože'ene': —Šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', bosla cuino' na' lecza bosla neto'.

⁴⁰ Pero na' ben' yeto gwdile' le' gože'ene': —ĵEbito chžebo' Diozən'? len badacho le'e yag corozən' par gatcho.

⁴¹ Na' de'en gatcho naquən licha, chedə' na'a chzi'icho castigw che xtolə'əchon' laogüe naccho beṇə' güen de'e malən'. Pero bengā bitobi dolə' nape'.

⁴² Nach gože' Jeso'osən': —Jeso'os, žjəsa'alažə'əšgo' nada' catə' əžin ža nabi'o.

⁴³ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', neža soczo' len nada' gan' zo Diozən'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

⁴⁴ Na' catə' bžin do gobiž goc žchol doxen lao yežlyon' xte do cheda šonə.

⁴⁵ Bito bse'eni' bgüižən'. Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchezə gwcholen xte goquən choplə.

⁴⁶ Nach Jeso'osən' bisye'e gwne': —Xa, chon cuina' lao na'o. Bezi' spirit chi'anə'.

Na' beyož gwne' ca' gote'.

⁴⁷ Na' catə' ble'i capitan che soldad ca' de'e quinga, be'elaogüe'e Diozən' na' gwne': —De'e licza bengā naque' beṇə' zda licha.

⁴⁸ Na' beṇə' zan besə'əžag par besə'əle'ine' can' chac. Na' yoguə'əlole' catə' babesə'əle'ine'en jəya'aque' gosə'əbažə' lcho'oga'aque'enə'.

⁴⁹ Na' yoguə' beṇə' ca' gwso'ombia' Jeso'osən' na' zjəlen no'olə ca' jəsə'ənao le' catə'an beze'e Galilean' gosə'əzeche' zitə'alə besə'əle'ine' de'e ca' goquən'.

Bosə'əcuəš'e Jeso'osən'

⁵⁰ Na' zo to beṇə' lao' syoda Arimatea gan' mbane Jodean' na' le' Jwse. Naque' txen len beṇə' ca' chesə'ənabia' lao beṇə' Izrael ca'. Jwsen' naque' to beṇə' güen, beṇə' zda licha.

51 Gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' nabi'e nasyon Izraelən'. Bito bene' t̄xen len beṇə' ca' catə'an gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'.

52 Be'ena' gwyeye' lao Pilatən' na' gwṇabe' cuerp che Jeso'osən'.

53 Na' beletje'ene' le'e yag corozən' na' blaže'ene' to lachə' na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba. Na' naquən to ba cobə ga cuiczə no no ņe'e šo'o.

54 Na' goc de'e quinga žan' catə'an chso'eni'e che l̄ni pascon', na' babžin or par so'omba'ane' ža dezcanzən'.

55 Na' no'ol ca' za'ac len Jeso'osən' Galilean' jəsə'anaogüe' Jwsen' par besə'ale'ine' ba che Jeso'osən' na' can' gwxoə cuerp che'enə'.

56 Nach besa'aque' na' jəsyə'əyenšaogüe'e to de'en chl̄a' zix de'en none' len mirra na' aloes. Na' ža dezcanzən' gwso'one' dezcanz segon can' na' lein'.

24

Jeso'osən' bebane' ladjō beṇə' guat ca'

1 Na' baḷ dmigw no'olə ca' ja'aque' cho'a bloj ban' de'e yoblə na' gwso'oxe'e de'e ca' bagwso'onšaogüe'e de'e chl̄a' zix.

2 Na' catə' besə'əžine'enə' besə'ale'ine' bitoch bi yejən' da' cho'a ban'.

3 Na' gwso'e lo'o blojən' na' bito besyə'əželene' cuerp che Xancho Jeso'osən'.

4 Lao chsa'aque'ne' tolə che de'e quinga, besə'ale'ine' chopə beṇə' zjəzecha cuitga'aque'enə' na' zjənyaze' lachə' de'e chac-titchgua.

5-6 Na' no'ol ca' besə'əžebe' na' besə'əchequə' yichjga'aque'enə' besə'əgüie' lao yolə. Nach gwse' beṇə' ca' no'ol ca': —¿Bixchen' cheyljle Jeso'osən' nga gan' bgaše'e? Notoch no n̄la' nga. Babebane' ladjō beṇə' guat ca' na' mbancze'. Ležjsa'alažə' can' gwne' catə' nezole Galilean'.

7 Gwne' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' benach na' cheyalə' gaque' lao na' beṇə' mal ca' na' so'ote' le' yoso'ode'ene' le'e yag corozən', na' yeyon ža yebane' ladjō beṇə' guat ca'.

8 Na' no'ol ca' jəsyə'ezalaže'e de que gwne' ca'.

9 Na' besyə'əsa'aque' cho'a ban' na' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' šnej na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' nitə' t̄xen len lega'aque' yoguə' de'e ca'.

10 Na' beṇə' ca' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' zjənaque' beṇə' quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Xguan, na' Maria xna' Jacob, na' len yebaḷə no'olə.

11 Na' apostol ca' bito gwse'ejle'e che no'ol ca', gwsa'aque'ne' con chesə'anaze'enə'.

12 Pero na' Bedən' le'e gwzechadote' na' gwsa'adoe' bžine' cho'a ban' na' bcheque'e na' ble'ine' lachə' ca' zjəchi'in lao yon', na' beze'e bebanchgüeine' che de'e ca' ble'ine'.

Blo'elao Jeso'osən' chopə disipl che' ca' lao zja'aque' Emaus

13 Na' leczə ža dmigw na'anə' chopə disiplən' ja'aque' yež de'e nzi' Emaus, do šnej kilometros zitə' par Jerosalennə'.

14 Na' bos'ošile' entr lega'aque' che yoguə' de'e ca' bagoquən'.

15 Na' nechso'one' xbab na' nechso'ete' dižə' che de'e ca' catə' Jeso'osən' bgüigue'e len lega'aque' na' gwza'alene' lega'aque' txen.

16 Pero bito gwsa'acbe'ine' noxan' zdalen lega'aque'.

17 Nach gože' lega'aque': —¿Bi dižə'ən cho'ele entr le'e lao ngo'ole nezən'? ¿Bixchen' za'acchgualə trist?

18 Na' toe' ben' le' Cleofas boži'e xtiže'en gože'ene': —¿Nacxa chactguan' bagwza'o Jerosalennə' na' cuiṇə' gache'ido' de'e ca' ze'e goc lao syodan'? ¿Ede'en naco' beṇə' zitə' ža?

19 Na' gože' lega'aque': —¿Bi goquən' nale ca'?

Nach gwse'ene': —De'en goc che Jeso'os beṇə' Nasaret. Goque' profet, na' Diozən' len beṇəchən' besyə'əbeine' le' can' blo'e yelə' guac che'enə' na' can' be'e dižə'ənə'.

20 Pero na' bχoz əblao cheto' ca' len beṇə' gwnabia' cheto' ca' gwso'one'ene' lao na' beṇə' ca' na' gosə'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate', na' bos'o'de'ene' le'e yag corozən'.

21 Bachac šonə ža ṇa'a goc de'e quinga. Na' len neto' gwzoto' lez de que Dioz nan' bsele'ene' par yebeje' nasyon cheto'onə' xni'a beṇə' zitə'.

22 Na' no'ol ca' zjənaquə txen len neto' bale' gwso'e dižə' de'en chebaneto'. Ja'aque' cho'a ban' be'i,

23 na' bito besyə'əželene' cuerp che'enə'. Catə' besyə'əla'aque' gosə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' angl ca' beṇə' gwse'e lega'aque' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'.

24 Na' leczə to chopə beṇə' byo beṇə' ca' zjənaquə txen len neto' ja'aque' cho'a ban' na' besə'əle'ine' cayanə'ən gosə'əna no'ol ca' naquə, pero bito besə'əle'ine' Jeso'osən'.

25 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —¡Prob le'e! Cui chejni'ile na' cui chejle'ele yoguə' de'en bos'o'ozoj profet ca'.

26 Benən byen Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇəchən' gwxaquə'əzi'e yoguə' de'e quinga bagoc, pero na' de'e yoblə yezi'e yelə' chnabia' che'enə' len yelə' bala'an che'enə'.

27 Na' be'e dižə' len lega'aque' gwzolaoteque' len de'en bzoj de'e Moizezən' na' len de'en bos'o'ozoj profet ca' yelə', nach bsd blo'ine' lega'aque' yoguə' de'en nyoj che'enə' le'e Xtižə' Diozən'.

28 Na' besə'əžine' galə'əzə yežən' gan' zja'aque'. Na' Jeso'osən' bene' ca šejəche' delant.

29 Pero beṇə' ca' gwso'one' byen yega'ane' len lega'aque', gwse'ene': —Yega'aṅczo' len neto' chedə' bachexjw že'enə' na' bagwde or par šejəcho'.

Na' gwyo'e par yega'anlene' lega'aque'.

30 Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' txen, Jeso'osən' gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən', na' bzoخة'en na' bnežjue'en lega'aque'.

31 Cana'ach besyə'əyache'ine' de que le'enə', na' lao ne'e nite'e ca' benitlaogüe'.

32 Nach gwse'e ljuežjga'aque': —Lechgualē bebei la'ažda'ochon' catə' be'elene' chio'o dižə' tnezən' na' cuaselol bsd blo'ine' chio'o can' nyojən che' le'e Xtizə' Diozən'.

33 Na' lao or na'atezə le'e besyə'əsa'acte' jəya'aque' Jerosalennə', na' besyə'əžine' gan' zjəndopə zjənžag apostol ca' šnej len beṇə' ca' yelə'.

34 Na' beṇə' šnej ca' gwse'e beṇə' ca' ze'e besyə'əžin: —De'e liczə babeban Xanchoṅ'. Bablo'elaogüe' Simonṇə'.

35 Nach beṇə' ca' chopə gwse'e lega'aque' de'en goquə lao zjəngüe'e nezən', na' gwse'e lega'aque' de que besyə'əyache'ine' de que le'enə' lao bzoخة' yetxtilən' par sa'ogüe'en.

Jeso'osən' blo'elaogüe' disipl che' ca'

36 Na' ca ne'e chso'ete' dižə' catə'əczla gwzecha Jeso'osən' gwcholga'aque'enə' nach gože' lega'aque': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

37 Pero na' lechgualē besə'əžebe' na' besyə'əbanene' chedə' gwsa'aqueṇe' de que chesə'əle'ida'ogüe'ene' de'e beṇə' guat na'anə'.

38 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bixchen' chaquele tolə? na' ¿bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olen'?

39 Le'e ggüiašč ni'a na'a quinga par nič ənezele de que nada'anə'. Le'e can nada' par nič ənezele. Žalə' naca' beṇə' guat bito naquə žit belə' chia' ca de'e nga chle'ile nga.

40 Nach lao gwne' ca', blo'ine' lega'aque' ni'a ne'e ca'.

41 Na' ca naquə bitonə' se'ejle'e tant chesyə'əbanene' na' tant chesyə'əbeine', Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ede latə' de'e gaogua'?

42 Nach bosə'ənežjue'ene' latə' bel ya'a gaogüe', nach bosə'ənežjue'ene' to pedas chixə' bia ser de'en yožə ši'imb.

43 Gwxi'en na' gwdaogüe'en laoga'aquen'.

44 Nach gože' lega'aque': —Bagwni'a le'e catə'ən nezolena' le'e de que cheyalə' gaquə yoguə'əlol de'e ca' zjənyoj chia' le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' le'e libr de'en bosə'ozoj de'e

profet ca', na' leczə ca' le'e libr gan' žia Salmos ca'. Na' de'e ca' zjənyoj chia' bach goquən ņa'a.

45 Nach ben Jeso'osən' par nič gwse'ejni'ine' de'e ca' zjənyojən che' le'e Xtižə' Diozən'.

46 Na' gože' lega'aque': —Benən byen goc can' nyojən de que nada' gata' na' yebana' ladjo beŋə' guat ca' yeyon ža, nadan' naca' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' beŋəčən'.

47 Na' le'e cheyalə' güe'ele xtiža'anə' len beŋə' ža' yoguə' ņasyon, na' solaotecle güe'elen Jerosalennə'. Güe'ele xtiža'anə' de que cheyalə' yesyə'ədinje beŋəčən' xtolə'əga'aque'enə' par nič Diozən' yezi'ixene' čhega'aque'.

48 Na' le'e nacle testigw na' güe'ele dižə' čhe de'e quinga bable'ile de'en bagoc čhia'.

49 Na' leczə əselə'a Spirit čhe Xa' Diozən' yedəson len le'e can' bene' lyebe. Na' le'e yega'an lao' syoda nga xte catə' Xa' Diozən' gone' le'e yelə' guac de'en za' yoban'.

Beyep Jeso'osən' yoban'

50 Na' Jeso'osən' gwče'e lega'aque' ja'aque' gan' nzi' Betania, na' gwłis ne'e ca' gwŋabene' Diozən' gone' par nič nite'e mbalaz.

51 Na' goquən' beyož gwŋabe'en, Diozən' bezi' beque'ene' yobanə'.

52 Na' disipl ca' besyə'əga'əne' gwso'elaogüe'e Jeso'osən' yešlož dao' na' jəya'aque' Jerosalennə' chesyə'əbeine' xte juisy.

53 Nach gwnitə'ətezə gwnite'e lo'o yo'odao' əblaonə' chso'elaogüe'e Diozən'.

De'e na'azən' chzoja' ņa'a.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Juannə'

Ben' naquə Xtižə' Diozən' golje' goque' beṇəch

¹ Catə' gwxe yežlyonə' bazoczə ben' naquə Dižə'anə'. Zoe' len Diozən' na' ben' naquə Dižə'anə' leczə naque' Dioz.

² Dezd nechte zoe' len Diozən'.

³ Na' Diozən' bene' par nič ben' naquə Dižə'an bene' yoguə'əlol beṇəch, angl, bia chsa'aš, na' yeziqə'əchlə de'e zjəde. Bitobi bi de de'e gwxe de'e gwzil de'e cui ben le'.

⁴ Le' nse'e yelə' mban zejlicane. Na' beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane, yo'o be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

⁵ Na' ben' naquə Dižə'anə' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇəchən'. Na' la'anə'əczə chacchgua de'e malən' yežlyo nga gan' ble'enə', de'e malən' bito chgapə'an be'eni' che'enə'.

⁶ Diozən' bsele'e to beṇə' le' Juan.

⁷ Bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni'inə' par nič yoguə'əlol beṇəchən' guaquə so'onlilaže'e ben' nsa' be'eni'inə' catə' se'enene' xtižə' Juannə'.

⁸ Caguə Juan na'anə' nse'e be'eni'inə', sino bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni' par beṇəchən'.

⁹ Babžin ža bla' be'eni' che Diozən' yežlyo nga par šo'on lo'o yichjla'aždao' beṇəchən', na' chse'eni'in len notə'əteze'.

¹⁰ Ben' naquə Dižə'anə' gwzoe' yežlyon'. Na' la'anə'əczə len' bene' yežlyon', beṇə' ca' ža' yežlyon' bito gwsa'acbe'ine' non' naque'.

¹¹ Golje' entr neto' naquəto' beṇə' nasyon che'enə', na' casi yoguə' neto' naquəto' beṇə' nasyon che' bito gwyejle'eto' che'.

¹² Con beṇə' chse'ejle'e che', beṇə' chso'onlilaže'ene', chone' par nič zjənaque' xi'in Dioz.

¹³ Zjənaque' xi'ine' caguə por ni che gwsa'alje' zjənaque' beṇə' belə' chen, na' caguə por ni che de'en gwzelažə' beṇə' byon' na' no'olə, na' caguə por ni che gone'e beṇə' byon' so xi'ine'. Dioz nan' bene' xi'ine' lega'aque'.

¹⁴ Na' ben' naquə Dižə'anə' golje' goque' beṇəch na' gwzoe' len neto'. Ble'ito'one' na' goche'ito' de que naque' le'ezezaogüe beṇə' zaque'e la' len' naque' Xi'in tlišə' Xacho Diozən'. Lechgualə nži'ilaže'e beṇəchən' na' chzejni'ine' beṇəchən' yoguə'əlol dižə' li che Diozən'.

¹⁵ Juannə' bzejni'ine' che' gwne': —Che be'ena'anə' babi'a dižə' gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', cheda' bazoczə le'enə' antslə ze'e soa' nada'.

16 Na' Xi'in Diozən' laogüe de'en lechgualē nži'ilaže'e chio'o, zotezə zoe' chaclenchgüe' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'.

17 De'e Moisezən' bzejni'ine' de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael lei che Diozən', na' Jesocristən' bedalo'e de que nži'ilažə' Diozən' chio'o beṇəch na' chzejni'ine' chio'o yoguə'əloḷ dižə' li che Diozən'.

18 Ni to cui nonə' le'i Diozən'. Xi'ine' tlišə'anə' ben' chaquene' chei babzejni'iczene' beṇəchən' can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

Juan ben' bchoa beṇə' nis be'e dižə' che Jeso'osən'

19 Beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on ža' Jerosalennə' boso'osele'e balə bχoz lao ben' le Juan len yebalə beṇə' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebi beṇə' zjəyo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Boso'osele'e beṇə' ca' lao Juannə' par ničh gosə'ənezene' non' naque'.

20 Na' gože' lega'aque' clar: —Caguə nadan' Cristən' ben' naquən əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon che chio'o beṇə' Izraelən'.

21 Na' gwse'ene': —¿Noxa le' ža? ¿əšə len' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'?

Na' gože' lega'aque': —Caguə nada'anə'.

Nach gosə'əze'ene': —¿Ešə len' ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

Na' boži'en gwne': —Bitoczə.

22 Nach gwse'ene': —¿Noxaczə le'? ničh žjəyeyežto' beṇə' ca' boso'oselə' neto'. ¿Bi natgo' che cuino'?

23 Nach gože' lega'aque': —Nada' naca' ben' chne zizjo latjə dašən', ənia: “Le'eyoša' yichjla'ažda'olen' par ničh əgwzenagle che Xanchon' catə'an yide'enə'”, can' gwna de'e profet Isaiazan' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

24 Na' beṇə' ca' ja'ac lao Juannə' boso'oselə' beṇə' fariseo ca' lega'aque'.

25 Na' gwse'ene': —¿Bixchen' chcho' beṇə' nis šə cui naco' Cristən', na' šə cui naco' Liazən' na' šə ni ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

26 Na' Juannə' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Nada' chchoa' beṇə' nis, pero na' entr le'e zo to beṇə' cui nombi'ale.

27 Be'enə' ze'e əchoje' na' zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmose'.

28 Yoguə' de'e quinga goquən yež de'en nzi' Betabara. Na' yežən' chi'in yešl'a'alə yao Jordannə' gan' chchoa Juannə' beṇə' nis.

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

29 Beteyo ble'i Juannə' za' Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' gože' neto' ža'ato'onə': —Le'e gūiašč nga za' ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' chotcho par chnitlao xtolə'əchon'. Le'enə' yeque'e xtolə' benə'achən' con benə' so'onlilažə' le'.

30 Čhe bengan' bi'a dižə' catə'ən gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', čhedə' bazoczə le'enə' antslə ze'e soa' nada'.

31 Bito gočbe'ida' nada' cate non' naque'. Pero na'a za'a chčo'a benə' nis par nič yeziquə'əchlə benə' Izrael sa'acbe'ine' non' naque'.

32 Na' Juannə' be'eche' dižə' čhe Jeso'osən' gwne': —Spirit čhe Diozən' de'en zo yoban' len Diozən' ble'ida' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len Jeso'osən'.

33 Bito gočbe'ida' nada' non' naque' žalə' que Diozən' ben' bselə' nada' par chčo'a benə' nis gwne' nada': “Le'ido' yetj Spirit chia'anə' gan' zo ben' gon ca so Spirit chia'anə' lo'o yichjla'azda'olen' na' nabi'an le'e. Na' catə' əžin Spirit chia'anə' gan' zo be'enə', son len le'.”

34 Nada' bable'ida' goc can' gwne'enə' na' cho'a dižə' de que bengan' Xi'in Diozən'.

Benə' ca' gosə'ənaogüe' Jeso'osən' de'e neche

35 Ža beteyo zecha Juannə' len čhopə neto' disipl čhe'.

36 Na' ble'ine' gwde Jeso'osən', na' gože' neto': —Le'e ggūiašč na' zda ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' chotcho par chnitlao xtolə'əchon'.

37 Na' čhopte neto' gože' ca' jenaoto' Jeso'osən'.

38 Na' beyechj Jeso'osən' na' ble'ine' banaoto'one'. Na' gože' neto': —čBixčen' naole nada'?

Na' gožto'one': —Maestr, čga zo'?

39 Nach gože' neto': —Le'e šo'o na' le'ile.

Na' gwyejlento'one' na' ble'ito' gan' zoe'enə', na' bega'anlento'one' do yeto čhop or, čhedə' ca orən' banaquə ca do cheda tap.

40 Nada' lena' Ndres benə' bišə' Simon Bedən' beneto' dižə' de'en be' Juannə' na' gwnaoto' Jeso'osən'.

41 Na' Ndresən' antslə ze'e gone' bichlə jəyeni'e Simon biše'enə' na' gože'ene': —Babežaglaoto' Mesiasən'—, zeje dižə' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon Izrael čheton'.

42 Nach Ndresən' gwče'e Simon biše'enə' gan' zo Jeso'osən'. Na' lao chgūia Jeso'osən' le' gože'ene': —Len' Simon xi'in Jonas. Pero yesə'əsi' benə' le' Sefas—, zeje dižə' Bed.

Jeso'osən' gwleje' Lipən' na' Natanaelən' par əžja'aclene' le'

43 Beteyo Jeso'osən' gw̄choglaogüe'en yeyeje' Galilean', na' bežague' Lipən' na' gože'ene': —Yo'o len nada'.

44 Lipən' naque' beṇə' Betsaida, laž Ndresən' na' laž Bedən'.

45 Nach Lipən' bežague' Natanaelən' na' gože'ene': —Babežaglaoto' ben' bzoj Moizezən' xtiže'e le'e libr ca' gan' leczə bzoje' lein', na' che lecze'en bosso'ozoj beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Len' Jeso'osən' beṇə' Nasaret, xi'in Jwsen'.

46 Na' gož Natanaelən' le': —¿Bat benecho Nasaret na' əchoj beṇə' güen?

Na' gož Lipən' le': —Yo'o niç ənezdə'.

47 Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachžin Natanaelən' baozə, gwne' che': —Na' za' to beṇə' Izrael gwlaž checho ben' naque' beṇə' güen, na' ni lata'əzə cui naque' beṇə' goxoayag.

48 Na' gož Natanaelən' le': —¿Nac chac nombi'o nada'?

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Antslə ze'e əne' Lipən' le', catə'an zecha'o xan yag yixgüionə', ble'ida' le'.

49 Nach Natanaelən' gože'ene': —Maestr, len' naco' Xi'in Dioz. Len' naco' Rei ben' chbezəto' yedəṇabia' neto' beṇə' Izrael.

50 Na' Jeso'osən' gože'ene': —¿Epor ni che de'en gwnia' de que ble'ida' le' xan yag yixgüion' chejli'o de que Diozən' gwleje' nada' par gaquəlena' nasyon chechon' ža? De'e zaquə'əche ca de'e nga ze'e za'ac.

51 Nach Jeso'osən' goze'e neto': —De'e li əchnia' le'e, le'ixejele yoban' gan' zo Diozən' na' angl che' ca' əse'ep se'etje' yežlyo nga gan' zoa', la' Dioz nan' bsele'e nada' golja' beṇəch.

2

Gotə' to yelə' gošagna' yež de'en nzi' Cana

1 Gwde šonə ža nach gotə' to yelə' gošagna' yež de'enə nzi' Cana distrit che Galilea, na' gwyej xna' Jeso'osən'.

2 Na' leczə gwsa'axe' Jeso'osən' len neto' disipl che' niç gwyejto' gan' chac yelə' gošagna'anə'.

3 Na' caguə goque binon' par əse'ej yoguə' beṇə' ca' ža'anə'. Nach xna' Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi bino dech chega'aque'.

4 Na' gož Jeso'osən' le': —Nagüe, ¿bixchen' chi'o nada' ca'? Ze'e əžin or gaquəlena' beṇə' quinga.

5 Na' xne'enə' gože' beṇə' ca' chso'on mendadən': —Le'e gon bitə'ətezə de'e əne'.

6 Na' nitə' xop yej ga chož nis. Yej ca' zjənac ca' choso'oçhin beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' par chsa'a chəsə'əyib cuinga'aque' segon can' na lei cheto'onə'. Na' to to yej ca' chožən do xon' che'e o do ši che'e nisən'.

7 Na' gož Jeso'osən' beṇə' güen mendad ca': —Le'e yosša' yej ca' nisən'.

Na' gosə'əgue'en xte ca gosə'əža'an.

8 Nach goze'e lega'aque': —Le'e gašə' latə'an na'a, na' le'e žjənežjon' be'en chgüe'ej chguaon'.

Nach gwsa'aše'en jəsə'ənežjue'en be'en chgüe'ej chguaon'.

9 Na' bnix be'en nisən' banaquən bino, pero bito gwnezene' ga gwza'annə', con beṇə' ca' gwsa'ašə' len na' zjəneze. Nach goxe' ben' chšagna'anə'

10 na' gože'ene': —Yoguə' beṇə' chdie' zgua'atec bino šao', na' catə' beṇə' ca' ža'anə' bazjəne'eje' zilən', nach cho'e lega'aque' de'e corrient. Pero na' le' bzago'o bino šao' nga xte na'ach.

11 De'e nga ben Jeso'osən' Cana distrit che Galilean' goquən miłagr nech de'en bene' par blo'e de que nse'e yelə' guac che Diozən'. Na' neto' disipl che' benlilažə'əto'one'.

12 Gwde na' gwyejto' Capernaum len le' na' len xne'enə' na' beṇə' biše'e ca'. Na' jəsoto' na' to chopə šonə ža.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'o yo'odao' əblaonə'

13 Na' bazon galə' lni pascw che neto' beṇə' Izrael catə'an gwyejto' len Jeso'osən' Jerosalennə'.

14 Catə' bžinto' chyo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael na' ža' beṇə' chəsyə'əyotə' go'on na' xilə' na' ngolbexə, na' len beṇə' ca' zjəchi' choso'oše'e mech.

15 Nach Jeso'osən' bene' to sot de do na' bebeje' yoguə'əloł beṇə' ca' ža' chyo'o che yo'odao' əblaonə' len xilə' ca', len go'on ca'. Na' beslase' xmech beṇə' goša' mech ca', na' gwlo'on'i'ane'e mes chega'aque' ca'.

16 Na' gože' beṇə' ca' chso'otə' ngolbexən': —Le'e yebej yoguə'əloł bia quinga nga. Cui gonle ya'a nga liž Xa'anə'.

17 Nach jəyeza'alazə' neto' disipl che' can' nyoj Xtizə' Diozən' gan' nan: “De'e tant chi' yichja' che ližo'onə' xte cheyožlaža'a.”

18 Na' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on ža'anə' gwse'ene': —¿Bi yelə' guac əgwlo'ido' neto'onə' par nič ənezeto' šə napo' yelə' gwnabia' par bebejo' beṇə' ca'?

19 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e yochinj yo'odao' nga na' šonə žazə yeyona'an.

20 Nach beṇə' blao ca' gwse'ene': —Xopeyon iz gwso'one' yo'odao' nga, čəna' le' yeyono'on šonə žazə?

21 Pero Jeso'osən' gwne' ca' che cuerp che'enə', chsa'aquə'əlebene'en ca yo'oda'onə'.

22 Nach catə' bžin ža bebane' ladjo beṇə' guat ca', neto' disipl che' jəyeza'alazə'əto' can' gwne'enə'. Na' gwyejle'eto' can' na Xtizə' Diozən' de'en nyojan de que Jeso'osən' yebane' ladjo beṇə' guat ca', na' leczə gwyejle'eto' de'en gože' neto'.

Jeso'osən' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' beṇəchən'

²³ Žlac gwzo Jeso'osən' Jerosalennə' lao lni pascon', beṇə' zan gwso'onlilaže'ene' catə' besə'əle'ine' miḷagr ca' de'en bene'.

²⁴ Pero na' Jeso'osən' bito ben cuine' lao na' beṇə' ca' chedə' baṇeze nle'ine' yichjla'aždao' beṇachən'.

²⁵ Na' bito byažjene' no əgwzejni'i le' can' naquə yichjla'aždao' beṇachən' chedə' le' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' to toe'.

3

Jeso'osən' na' ben' le Nicodemo

¹ Na' zo to beṇə' fariseo ben' le' Nicodemo. Na' naque' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton'.

² Nicodemon' gwyeje' lao Jeso'osən' še'elə na' gože'ene': —Maestr, nezeto' de que Diozən' bsele'e le' par chzejni'ido' neto', chedə' la' notono no chac gon ca naquə miḷagr ca' chono' šə cui zo Diozən' len le'.

³ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le' šə non' cui galjə yeto bito gaquə soe' ca nabia' Diozən' le'.

⁴ Nach gož Nicodemon' le': —¿Nacxa gon to beṇə' galje' šə banaque' beṇə' golə? ¿Eguaquəch yeyo'e lo'o le'e xne'e na' galje' yeto?

⁵ Nach gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', šə non' cui galjə len nis na' len Spirit che Diozən', bito gaquə soe' ca nabia' Diozən' le'.

⁶ Beṇə' zjənaque' belə' chen chəsə'əzan chəsə'əbeque' xi'inga'aque' leczə bi'i belə' chen. Beṇə' ca' chon Spirit che Diozən' par nič chsa'alje', Spiritən' chnežjon lega'aque' yelə' mban zejlīcane.

⁷ Bito yebando' can' gwnia' le' de que chonən byen galjə yoguə'əle yeto.

⁸ Ca naquə be'enə' de'en chechj, gatə'atezə chene'en chechjən, na' chendo' cholən, na' nic nezdo' gaxa za'annə' na' nic nezdo' gaxa šejənnə'. Can' naquən che yoguə'əloḷ beṇə' chon Spirit che Diozən' par nič chsa'alje'.

⁹ Nach Nicodemon' gože'ene': —¿Nacxa chactguan' par chac can' na'onə'?

¹⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le' naco' beṇə' blao entr beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i beṇə' Izrael gwlaž checho ca' xtižə' Diozən', čəna' cui chejni'ido' de'e gan'?

¹¹ De'e li əchnia' le', de'e nezeto'onə' chyixjue'eto' na' de'e bable'ito'onə' cho'eto' dižə' chei, na' cui chzenagle.

¹² De'en chac yežlyo ngan' bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. ¿Nacxa gaquən' šejle'ele šə nia' le'e de'en chac yoban'?

¹³ Ni to beṇə' cui zo yežlyo nga beṇə' babeyep yoban' par nezene' can' chac yoban'. Pero ca naca'nada' ža, gwzoa' yoban' len Diozən' na' bsele'e nada' yežlyo nga par golja' beṇach, na'

zotezə zoa' len Diozən' ben' zo yoban'. De'e na'anə' nēzda' can' chac yoban'.

14 Na' can' gwłis de'e Moizezən' bel de bronsən' to le'e yag latjə dašan', can' cheyalə' yesə'alise' nada' to le'e yag, nadan' bselə' Diozən' golja' b'enəch.

15 Na' gaquə chia' ca' par ničh notə'atezə beṇə' gonlilažə' nada' bito cuiayi'e, sino gatə' yelə' mban zejlican' che'.

Chaque Diozən' che beṇəchən'

16 Lechgualə chaque Diozən' che chio'o beṇəch na' beṇ Xi'inə' tlišə'anə' par ničh na' notə'atezcho chonlilažə'əchone' bito cuiayi'icho mas de yelə' mban zejlicane checho.

17 Diozən' bsele'e Xi'inən' yežlyo nga caguə par ničh əchoglaogüe'en che chio'o beṇəch de que napcho dolə', sino par ničh gone' ca cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

18 Chio'o chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' bačh nchoglaon checho de que bito bi dolə' napcho, pero beṇə' cui chso'onlilažə' le' nchoglaon čhega'aque' de que zjənapə' dolə' čhedə' bito chso'onlilaže'e Xi'in tlišə' Diozən'.

19 Can' chac, beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' banchoglaon čhega'aque' de que zjənapə' dolə', por ni che de'en babidə Xi'in Diozən' yežlyon' nse'e be'eni' par yičhjlə'aždao' beṇəchən', na' chəsyə'əbeichene' de'e žčholən' cle ca be'eni' che'enə' čhedə' chso'one' de'e malən'.

20 Beṇə' ca' chso'on de'e malən' chəsə'əgue'ine' be'eni' che'enə', na' bito chse'enene' əgwse'eni'in lo'o yičhjlə'ažda'oga'aque'enə', čhedə' bito chse'enene' la'alaon de que de'e malən' chso'one'.

21 Caguə ca' chio'o chzenagcho che dižə' li che Diozən' par choncho can' cheyalə' goncho. Chio'o cho'echo latjə chse'eni'in lo'o yičhjlə'ažda'ochon' čhedə' chene'echo goncho ca sa'acbe'i beṇə' de que Diozən' chaclene' chio'o len bi de'en chonchon'.

Juan ben' bčhoa beṇə' nis be'e dižə' che Jeso'osən' de'e yoblə

22 Gwde na' neto' disipl gwyejto' len Jeso'osən' yež dao' ca' zjəchi' gan' mbane Jodean'. Na' žlac bega'anəto'onə' Jeso'osən' bene' par ničh neto' bčhoato' beṇə' nis.

23 Na' Juannə' lecəzə chčhoe' beṇə' nis yež de'en nzi' Enon de'en chi' galə'əzə yež Salim, gan' dechgua nis. Na' ja'ac beṇə' na' gosə'əchoe' nisən'.

24 Cana' bitonə' gatə' Juannə' ližyan'.

25 Na' gotə' to bžəš entr disipl che Juannə' na' entr yeto čhopə beṇə' Izrael gwlaž četo' ca' che de'en chəsə'əčhoe' beṇə' nis.

26 Na' disipl che Juannə' ja'aque' laogüe'enə' na' gwse'ene': —Maestr, ben' gwzo len le' yešlā'alə yao Jordannə', ben' cho'o

xtiže'e, le' bachchoe' beṇə' nisən' na' yoguə'əzə beṇə' chja'ac ga'an zoe'enə'.

²⁷ Nach Juannə' gože' lega'aque': —Notono no əye'elao' šə cui gon Diozən' par niḥ so'elao' beṇə' le'.

²⁸ Le'e nezele can' bagwnia' de que bito naca' nada' Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Nada' naca' ben' bselə' Diozən' par cho'a xtižə' Cristən' niḥ niṭə' beṇə' probnid par yoso'ozenague' che' catə'an yide'enə'.

²⁹ Catə' chəsə'əšagna' beṇə', beṇə' byo ben' chšagna' le'enə' chzi'e no'olən'. Na' beṇə' migw che ben' chšagna'anə', zeche' cuite'enə' chebeichgüeine' chenene' chšil ben' chšagna'anə'. Ca'aczən' chac len nada' ža, lechgualē chebeida' de'en chso'elao' beṇə' Cristən'.

³⁰ La' le'enə' cheyalə' šejəchlə gaque' beṇə' blao; pero ca naquə nada', šejəchlə te chia'.

Ben' za' gan' zo Diozən'

³¹ Ca naquə ben' za' gan' zo Diozən', le' naque' blaoch ca notə'ətezəchlə beṇə'. Na' ca naquə notə'ətezəchlə beṇə' ža' yežlyo nga, be'en che yežlyo nga zjənaque' na' xtižə' yežlyo ngan' chso'e. Pero na' ben' za' gan' zo Diozən', le' naque' beṇə' blaoch ca notə'ətezəchlə beṇə'.

³² Le' cho'e dižə' che de'en bable'ine' gan' zo Diozən' na' che de'en babenene' na', na' notono no chzenag xtiže'enə'.

³³ Na' šə non' choso'ozenag xtižə' ben' za' gan' zo Diozən' choso'olo'e de que zjənezene' Diozən' cho'e dižə' li.

³⁴ Na' Xi'in Diozən' ben' bsele'enə' cho'e xtižə' Diozən' chedə' Diozən' chone' par niḥ zotezə zo Spirit che'enə' len le' dote tyemp.

³⁵ Diozən' chaquene' che Xi'ine'enə' na' babene' ca chejni'ine' yoguə'əlol par niḥ le' əgwzejni'ine' beṇə'chən'.

³⁶ Na' chio'o chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' de yelə' mban zejlicane checho. Na' beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chso'onlilaže'ene', bito gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque' sino yesə'əzi'e castigw zejlicane.

4

Jeso'osən' be'e dižə' len to no'olə Samaria

¹ Na' beṇə' fariseo ca' gwsa'acbe'ine' de que beṇə' zanch jəsə'ənaogüe' Jeso'osən' cle ca Juannə' na' de que beṇə' zanch chchoe' nis cle ca Juannə'.

² Pero caguə cuin Jeso'osən' bchoe' lega'aque' nis sino neto' disipl che' bcho'ato' beṇə' nis.

³ Na' ca naquən' gwneze Jeso'osən' can' bagwsa'acbe'i beṇə' fariseo ca' de que beṇə' zan zjəsə'ənao le' nach beza'ato' distrit che Jodean' na' beyejto' distrit che Galilean'.

4 Par bežinto' Galilean' bedeto' distrit che Samaria na'alə.

5 Ca' goquən' bežinto' to yež de'e nzi' Sicar distrit che Samaritan'. Naquə yežən' galə'əzə len yežlyon' de'en bnežjw de'e Jacobən' de'e xi'ine' Jwsen'.

6-8 Na' žia to pos na' de'e nzi' "Pos che de'e Jacobən'". Jeso'osən' bačh chjxaque'ene' ngüe'e nezən' na' gwchi'e cho'a posən'. Bačh naquə ca do gobiž. Na' neto' gwyejto' lao' yežən' par si'ito' de'e gaoto'. Na' bžin to no'olə Samaritan' par güe'e nis, na' Jeso'osən' gože'ene': —Doa' latə' nis ye'eja'.

9 Na' no'olə Samaritan' gože'ene': —¿Nactecxan' le' naco' beṇə' Izrael chṇabdo' nada' nis ye'ejo'? len no'olə Samaria nada'—. (Ca naquə beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' bito chəsə'əne' beṇə' Samaria ca'.)

10 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Žalə' nezdə' de'en chene'e Diozən' gone' le' na' žalə' chacbe'ido' non' naca' nada' chapa'a le': "Doa' latə' nis ye'eja'", le' əṇabdo'on nada' na' nada' gona' le' nis de'e choṇ yelə' mban zejlicane.

11 Na' no'olən' gože'ene': —Señor, caguə noxo'o bi gašə'ədo'onṇə' na' pos nga naquən zitjw. ¿Gaxa si'o nis de'en choṇ yelə' mban zejlicane de'en nao' ca'?

12 ¿Echacdo' de que zaquə'əcho' le' ca de'e xaxta'ocho Jacobən' ben' bocua'an len neto' pos nga ga güe'eje' na' xi'ine' ca' na' bia yixə' che' ca'?

13 Na' gož Jeso'osən' le': —Notə'ətezə beṇə' ye'ej nis nga bia'aczə əbiləchene'en de'e yoblə.

14 Pero na' notə'ətezə beṇə' ye'ej nisən' de'en əgwnežjua' nada' cuatəch əbilene'en la' gatə' yelə' mban zejlicane che'enə'. Na' nis de'en əgwnežjua'ane' gaquən lo'o yichjla'aždaogüe'en ca to nis de'e chxita' chžia chaldin na' de'e cuat yebižən.

15 Na' no'olən' gože'ene': —Señor, beṇ nada' nisən' nao' ca' par nič cuich əbilda' na' cuich yida' dexia'an nga.

16 Jeso'osən' gože'ene': —Beyej jəyene be'en chio'onə' na' le'e da nga.

17 Nach gož no'olən' le': —Notono be'en chia' zo.

Na' gož Jeso'osən' le': —Leiczədo' can' nao' de que notono be'en chio' zo,

18 la' gueyə' be'en chio' bagwnitə' beṇə' nšagna'aleno', na' ca naquə ben' zoleno' na'a caguə nšagna'aleno'one'enə'. De'e li can' bagwnao'.

19 Na' gož no'olən' le': —Señor, bachacbe'ida' de que le' chyixjue'ido' bi de'en na Diozən'.

20 De'e xaxta'o neto' beṇə' Samaria gwso'elaogüe'e Diozən' ya'an zo na', na' le'e nale de que Jerosalen na'anə' cheyalə' güe'ela'ocho Diozən'.

21 Na' gož Jeso'osən' le': —No'olə, gwyejle' chia' de que gwžin ža catə' bitoch gonən byen žje'ela'ole Xacho Diozən' ya'an zo na' na' ni Jerosalennə'.

22 Le'e nacle beṇə' Samaria bito nombia'ale ben' chejṇi'alažə'ale. Neto' beṇə' Izrael nombi'ato' Diozən' ben' chejṇi'alažə'ato'. Na' entr neto' beṇə' Izrael əchoj ben' chac yebej beṇachən' xni'a de'e malən'.

23 Gwžin ža na' na'a baza'an beṇə' ca' chse'ejṇi'alaže'e Xacho Diozən' can' chazlaže'enə' əso'elaogüe'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li, chedə' Xacho Diozən' chylje' beṇə' əso'elao' le' ca'.

24 Diozən' bito naque' beṇə' belə' chen. Na' beṇə' ca' chse'ejṇi'alaže'e le' cheyalə' so'elaogüe'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li.

25 Na' gož no'olən' le': —Nezda' de que yidə ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' chio'o, ben' nzi' Mesias o Crist. Catə' yide' na' chixjue'ine' chio'o yoguə'əloj de'e quinga.

26 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nada'an naca' ben' nao' ca' na' cho'elena' le' dižə'.

27 Na' lei cho'elene' no'olən' dižə' catə' bežin neto' disipl che'. Na' bebaneto' de'en cho'elene' to no'olə dižə' pero ni toto' cui gwṇabeto'one' bi dižə'an cho'elene' no'olən' o bixchen' chšillene'ene'.

28 Nach no'olən' bcua'an che'e che'enə' na' beyeje' yežən' jəyeže' beṇə' gwlaž che' ca':

29 —Leda legüia to beṇə' bagwne' nada' yoguə'əte de'en babena'. ĵšə bengalizən' Cristən'?

30 Na' besə'əžaše' yežən' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'.

31 Žlac zjəyeda no'olən' gotə'əyoito' Jeso'osən' che'eto'one': —Maestr, gwdao.

32 Na' Jeso'osən' gože' neto': —Bito nezele de to yelə' guao chia'.

33 Nach gwnato' entr neto': —ĵšə nolizə babedegua' de'e gwdaogüe'enə'?

34 Na' gož Jeso'osən' neto': —Par nada' naquən ca to yelə' guao chona' can' chene'e ben' əbselə' nada' ničh gaquə yoguə' de'en chene'ene' gaquə.

35 Le'e nale: “Ne'e dech yetap bio' par yedobə cwsešən'.” Na' nada' əchnia' le'e, de yeto cwseš de'e cheyalə' yedobə, beṇə' ca' yoso'ozenag che Diozən' šə güe'elenchga'acchone' xtiže'enə'. Legon xbab de que bagolə gatə'əyoiga'aquechone' yoso'ozenague' che'.

36 Ben' chon par ničh beṇə' choso'ozenague' che Diozən' chaclene' beṇə' par ničh chəsə'əzi'e yelə' mban zejlicane. Na' Diozən' chone' ca zoe' mbalaz por ni che de'en chaclene'

lega'aque'. Can' chac, ben' chyixjui'e xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chon par ničh beṇə' choso'ozenague' čhei txennə' chəsyə'əbeine'.

37 De'e li can' na dižə'an de'en de: "Beṇə' yoblən' chaz na' beṇə' yoblən' chelap."

38 Nada' bačh chselə'a le'e ca beṇə' yesyə'əlapə' gan' cui gwso'one' žin. Beṇə' yoblə bagosə'əyixjui'e xtižə' Diozən' na' le'e gonle par ničh beṇə' ca' gwse'enene' xtiže'enə' yoso'ozenague' čhei.

39 Na' zan beṇə' ža' lao' yež Sicarən' gan' mbane Samaritan' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni čhe de'en gwna no'olən': "Bagwne' nada' yoguə'əte de'e babena'."

40 Na' catə' besə'əžin beṇə' Sicarən' gan' zoe'enə' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' yega'anə' len lega'aque', na' bega'anə' čhopə ža.

41 Na' beṇə' zanch gwso'onlilaže'ene' por ni čhe dižə' de'en be' cuin Jeso'osən'.

42 Na' gwse'e no'olən': —Na'a chonlilažə'əto'one' caguə por ni čhe de'en gwnao' na'azən' sino por ni čhe de'en babeneto' čo'e dižə' cuinczəto'. Baṇezeto' de que de'e liczə bengan' Cristən' ben' gwlej Diozən' par yebeje' beṇačhən' xni'a de'e malən' con beṇə' se'ejle'e čhe'.

Jeso'osən' beyone' xi'in to beṇə' blao

43 Na' catə' goc čhopə ža zoto'onə', beza'ato' beyejto' Galilean'.

44 Na' cuin Jeso'osən' bagwnacze' de que beṇə' gwlaž čhe notə'ətezə profet beṇə' čo'e xtižə' Diozən' bito chso'ene' yelə' bala'an na' nic chse'ejle'e čhe'.

45 Pero na' catə' bežinto' Galilean', beṇə' Galilea ca' besyə'əbeine' na' bosozenague' čhe Jeso'osən' čhedə' leczə lega'aque' ja'aque' Jerosalennə' par lni pascon' na' besə'əle'ine' yoguə' de'e güen de'en bene' bedote lao lṇinə'.

46 Na' gozejto' len Jeso'osən' yetši'i yež Canan' distrit čhe Galilean' gan' bene' par ničh beyac nisən' bino. Na' yež Capernaunnə' zo to beṇə' blao beṇə' chon žin čhe rein' na' chacšenchgüei xi'inə'enə'.

47 Xa bi'inə' catə' benene' rson bežinto' Galilean' zezə'ato' Jodean', bide' lao Jeso'osən' na' gotə'əyoine' le' šeje' žjəyeyene' xi'inə'enə', čhedə' bazon gatbo'.

48 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Šə cui le'ile milagr na' bichlə de'e zaquə' yebanele, bito šejle'ele čhia'.

49 Nach ben' chon žin čhe rein' gože' le': —Señor, yo'ošga antslə cuinə' gat bi'i čhia'anə'.

50 Na' Jeso'osən' gože'ene': —Beyej. Bito gat bi'i čhio'onə'.

Nach gwyejle' be'enə' de'en gož Jeso'osən' le' na' beze'e.

51 Na' lao bazengüe'e nezän' jäsə'əšag xmoše' ca' le' na' gwse'ene': —Bacheyaque bi'i čhio'onə'.

52 Nach gwṇabene' lega'aque' bi or gwzolao beša'alažə'əbo'. Na' lega'aque' gwse'ene': —Neje cheda to gobiž bechojbo' de'e lan'.

53 Nach xabo'onə' gocbe'ine' or na'anə' gož Jeso'osən' le' de que bito gat bi'i che'enə'. Nach benlilaže'e Jeso'osən', le' na' family che'enə' na' yoguə' beṇə' ža' liže'enə'.

54 De'e nga goc čhop las ben Jeso'osən' miłagr catə' ze'e beze'e Jodean' na' bežine' Galilean'.

5

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'enə'

1 Gwdenə' golə' to lṇi che neto' beṇə' Izrael Jerosalenṇə' na' gwyej Jeso'osən'.

2 Jerosalen na' žia to tanc de'en nzi' Betesda dižə' ebreo. Žian galə'əzə cho'a puert che syodan' de'en nzi' “Che xilə' ca’”. Na' nyečḡ mbi'i cuit cue'ej tanquən' gueyə' ca cha'ašil dao'.

3 Na' beṇə' zan beṇə' güe' zjəde' lo'o cha'ašil da'onə', no beṇə' lčhol, beṇə' coj, na' no beṇə' zjənat to part güejə cuerp čhega'aque'enə'. Zjədie' chəsə'əbeze' batə'əquən' ta nisən'.

4 To angl betje' tgüejə bte' nisən', na' con beṇə' chyobe chetj lo'o nisən' catə'an cheyož čhta anglən' len, le'enə' cheyaque che bitə'ətezə yižgüe' de'e che'ine'.

5 Na' entr beṇə' ca' len to beṇə' byo bagoc ši'inšonəchoa iz chacšenene'.

6 Na' Jeso'osən' ble'ine' be'enə' na' gocbe'ine' de que bagwža de' ca'. Na' gože'ene': —¿Eche'endo' yeyacdo'?

7 Na' beṇə' güe'enə' gože'ene': —Señor, caguə no beṇə' zo cue'e nada' lo'o tanquən' catə'an chda nisən'. Na' žlacte əzya'a nada' par šo'a, beṇə' yoblə chyobene' chetje' lo'o nisən'.

8 Nach gož Jeso'osən' le': —Gwyas na' botobə xta'onə' na' gwda.

9 Na' le'e beyactei be'enə' na' botobe' xte'enə' na' gwzolao chde'. Goc de'enə' ža dezcanz.

10 Nach beṇə' blao che neto' beṇə' Izrael gwse'e ben' beyaquen': —Ža dezcanz ṇa'a. Bito de lsens yeyoa' xta'onə'.

11 Nach gože' lega'aque': —Ben' beyone nada' gože' nada': “Botobə xta'onə', beyoa'an na' gwda.”

12 Na' gwse'ene': —¿Noxan' gož le': “Botobə xta'onə' na' gwda”?

13 Na' ben' beyaquene' bito nezene' non', čhedə' Jeso'osən' babebi'ize'e gan' ža' beṇə' zan ca'.

14 Gwdechlä bedil Jeso'osän' le' lo'o yo'odao' əblaonə' na' gože'ene': —Baçh beyacdo' na'a. Bitoch bi de'e mal gono' par niçh cui gac çhio' to de'e maləch.

15 Nach beza' be'enə' na' gwɔixjue'ine' beṇə' blao çhe nasyon Izrael çheto'on de que Jeso'os na'anə' beyone le'.

16 Na' de'e na'anə' beṇə' blao ca' bosolagzeḷə' bosolagzide' Jeso'osän' çəsə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' de'en bene' miłagr ca' ža dezcanzən'.

17 Na' Jeso'osän' gože' lega'aque': —Xa'anə' chelalene' yoguə' ža, na' leczə' ca' nada'.

18 Nach beṇə' blao çhe nasyon çheto'on mazəchlə gosə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' por ni çhe de'en gwne' de que Diozən' naquə' Xe', caguə' tlaozə' de'en cui bembə'ane' ža dezcanz na'anə'. Na' de'en gwne' de que Diozən' naque' Xe' zejen de que tozəczə' can' zaque'e len Diozən'.

Yelə' chnabia' che Xi'in Diozən'

19 Na' gož Jeso'osän' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, bito gaguə' bi gona' to gwłazza', nadan' naca' Xi'in Diozən'. De'en chle'ida' chon Xa'anə', lenṇə' chona'. Yoguə'əloł de'en chon Xa'anə', leczə' lenṇə' chona'.

20 Xa'anə' chaquene' chia', na' chlo'ine' nada' yoguə' de'en chon cuine'. Na' əgwlo'ine' nada' de'e zaquə'əch ca de'e quinga de'e gona' par niçh yebanele.

21 Xa' Diozən' chbeje' beṇə' na' chone' ca chatə' yelə' mban zejlicane çhega'aque' par niçh cui əsa'aque' ca beṇə' guat len yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' ca'aczən' chona' nada' naca' Xi'ine', chbeja' beṇə' par chnežjua' yelə' mban zejlicane çhega'aque'.

22 Bito chçhoglao Xa' Diozən' çhe ni to beṇə' šə nape' dolə', sino babene' nada' yelə' chnabia'anə' par əçhoglaogua'an çhe beṇə'chən' šə non' napə' dolə'anə', nadan' naca' Xi'ine'.

23 Xa' Diozən' chene'ene' de que yoguə'əloł beṇə' so'one' nada' yelə' bala'an can' chso'e le' yelə' bala'an. Ben' cui chon nada' naca' Xi'in Dioz yelə' bala'an, lente Xa' Dioz na'anə' cui cho'e yelə' bala'an, çhedə' len' bsele'e nada'.

24 De'e li chnia' le'e, ben' chzenag xtiža'anə' na' chonlilaže'e Diozən' ben' əbsele' nada' de yelə' mban zejlicane çhe'. Na' cuat si'e castigon', çhedə' bitoch naque' len yichjla'aždaogüe'en ca beṇə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane çhe'.

25 De'e li chnia' le'e gwžin ža catə'an beṇə' ca' zjənaque' len yichjla'ažda'oga'aque'enə' ca beṇə' guat əse'enene' xtiža'a nada' Xi'in Dioz, na' beṇə' ca' yoso'ozenag chia' yesə'əbane' zejlicane. Na' baçh chzolao chac ca' na'a.

26 *Xa'* Diozən' nse'e yelə' mban zejlicane na' chac gwnežjue'en beṇačən', na' ca'aczə babene' par ničh nada' nsa'a yelə' mban zejlicanen' na' chac chnežjua'an čhe beṇačən', nadan' naca' Xi'ine'enə'.

27 Na' leczə bene' nada' yelə' chnabia'anə' par ničh əchoglaogua'an non' napə dolə' čhedə' bsele'e nada' golja' beṇačh.

28 Bito yebanele de'e nga. Gwžin ža catə' yoguə'əlol beṇə' guat ca' ža' lo'o ban' əse'enene' əṇia' lega'aque'.

29 Na' beṇə' ca' gwso'on de'e güen žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par yesə'əbanche' zejlicane. Na' beṇə' ca' gwso'on de'e mal žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par əsa'aque' castigw.

Jeso'osən' bzejni'ine' de que nape'yelə' chnabia'

30 Bito bi gaquə gona' de'e bia'azəlaža'a. Chzenaga' bin' na *Xa'*anə' par ničh nezdə' naquən' chchoglaogua'an čhe beṇačən' šə non' napə dolə'. Na' chchoglaogua'an čhe to toe' can' cheyalə'əczə gaquə čhedə' bito chona'an de'e bia'azəlaža'a. Chona'an con can' chene'e *Xa'*anə' ben' əbsele' nada'anə'.

31 Žalə' toza' nada' cho'a dižə' non' naca', bito naquən de'e šejle'ele chia'.

32 Pero zo *Xa'*anə' cho'e dižə' non' naca', na' nezdə' de que dižə' de'en cho'e chia'anə' naquən de'e li.

33 Bačh bsele'əle beṇə' lao Juannə' par jəsə'əṇabene' le' chia'. Na' Juannə' be'e dižə' li non' naca'.

34 Pero ca naca' nada' bito chyažjda' ənezdə' dižə' de'e güe' ni to beṇačən' chia'. Parzə ničh le'e šejle'ele chia' na' gona' ca cui yeyejle lao yi' gabilən', de'e na'anə' che'enda' yosa'aləžə'əle de'en gwna Juannə' chia'.

35 Juannə' goque' ca to lampara de'e chse'eni'ichgua, na' gone'ele bebeile šlož can' bsed əblo'ine'enə'.

36 De to de'e cho'en xtiža'a de'e zaquə'əche ca dižə' chia' de'en choe' Juannə'. Nada' chona' yoguə'əlol de'en chon *Xa'*anə' lao na'a gona', na' de'en chona' cho'en dižə' de que le'enə' bsele'e nada'.

37 Na' leczə *Xa'*anə' ben' bsele' nada' cuine' babe'e xtiža'a. Na' bitonə' gwzenagle xtiže'enə' nic ne'e le'ile can' naque'enə'.

38 Bitonə' gone chele xtiže'enə' čhedə' bito chonlilažə'əle nada' naca' ben' əbsele'enə'.

39 Chsedyanə'əle Xtižə' Diozən' de'en nyojən, chaquele nape yelə' mban zejlicane laogüe de'en chsedlen. Na' de'e ca' zjənyojən chso'en xtiža'a.

40 Pero cui chene'ele gonlilažə'əle nada' par gape yelə' mban zejlicane.

41 Par nada' bito bi nonən šə beṇačhən' so'oṇe' nada' yelə' bala'aṇ o šə cui.

42 Nada' nombi'a le'e na' nezdə' cabi chaquele che Diozən'.

43 Xa'anə' bsele'e nada' na' bene' nada' yelə' chnabia' par chona' con can' ne'enə' na' cabi chejle'ele chia'. Na' šə beṇə' yoblə yide' to gwłazze', gwyejle'ele che'.

44 Bito gaquə šejle'ele chia' chedə' la' chi' yichjle chonle ca so'oṇ ljuēžjle ca' le'e yelə' bala'aṇ na' cui cheyiljle naclən' gonle par nič Diozən' gone' le'e yelə' bala'aṇ. Tozə le'enə' cho'e yelə' bala'aṇ de'en naquə de'e zaque'e.

45 Bito gonle xbab de que nada' gua'a le'e part lao Xa'anə'. De'e Moizezən', ben' zole lez gaquəlen le'e lao Diozən', le'enə' güe'e le'e part lao Xa'anə'.

46 Žalə' gwyejle'ele che de'e Moizezən' na' šejle'etele len chia' nada', chedə' chia' nadan' bzoje'.

47 Na' ca naquən' cui chejle'e de'en bzoje'enə', ĩnacxa gonczle šejle'ele de'en bagwnia' le'e?

6

Jeso'osən' bguaogüe' gueyə' mil beṇə' byo

1 Gozde de'e ca' gwyejto' len Jeso'osən' yešla'alə Nisdao' Galilean'. Na' nisda'onə' leczə nzi'in Nisdao' Tiberias.

2 Na' beṇə' zan bedəsə'ənao le' chedə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en chone' cheyone' beṇə' güe' ca'.

3 Na' gwloeto' to lao ya'a len Jeso'osən' na' na' gwche'eto' len le'.

4 Na' bazon baozə galə' lni che neto' beṇə' Izrael de'en nzi' lni pascw.

5 Na' catə' bgüia Jeso'osən' na' ble'ine' de que baza'ac beṇə' zan gan' zoe'enə', na' gože' Lipən': —ĭGaxa si'icho de'e əsa'o yoguə' beṇə' quinga?

6 Jeso'osən' gwne' ca' parzə nič ye' Lipən' nac chaquene' cheyalə' gonto', la' bañezcene' naquən' gone'.

7 Na' gož Lipən' le': —Tmil pes cabi gaquen si'icho de'e əsa'ogüe' latə' güejən.

8 Na' zo to disipl che Jeso'osən', ben' le Ndres, bišə' Simon Bedən'. Na' Ndresən' gože' Jeso'osən':

9 —Nga zo to bi'i byo na' de gueyə' yetxtil de sebad chebo' na' yečhopə bel ya'a. Pero bi de gon de'e quinga la' beṇə' zannə'.

10 Nach Jeso'osən' gože' neto': —Le'e gon mendad yesə'əbe' beṇə' ca'.

Chi'ichgua yixye daquə' latjən', nach gosə'əbe' beṇə' ca' laogüeinə'. Naquə ca do gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

11 Nach gwxi' Jeso'osən' yetxtil ca'. Na' beyož be'e yelə' choxcwlen che Diozən' beṇə' che che neto' disipl par be'eto' che beṇə' ca' bazjəchi'. Na' leczə ca'atezəczə bene' len bel ya' ca'. Be'eto' lega'aque' con catə'ətə' de'e gwse'enene'.

12 Na' catə' beyož gwse'eljene' nach gože' neto': —Le'e yetobə pedas ca' de'en bega'an par nich cui bi cuiayi'.

13 Nach botobəto' pedas ca' de'en besyə'aga'an beyož gwsa'o beṇə' ca', na' goquən šižin žomə lao gueyə' yetxtil de sebadən'.

14 Na' beṇə' ca' catə' besə'əle'ine' miłagr de'en ben Jeso'osən' nach gosə'əne': —De'e liczə bengan' profetan' ben' bagwlezcho selə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' chio'o.

15 Na' catə' gocbe'i Jeso'osən' de que gwse'enene' yesə'əche'exaxjene' par so'onene' rei chega'aque'enə', nach bebi'iže'e gozeje' ya'ada'onə' toze'.

Gwda Jeso'osən' lao nisda'onə'

16 Na' catə' beɣjw že'enə' neto' disipl che Jeso'osən' beyetjto' cho'a nisda'onə'.

17 Na' beyo'oto' to lo'o barcw par zjəyedato' Capernaunnə'. Bagol, na' Jeso'osən' bitonə' yele'e gan' zjəyedato'onə'.

18 Na' chas chatə' nisda'onə' la' to be' fuert chechj.

19 Ca do chopə legw babeza'ato' lao nisda'onə' catə' ble'ito' zeza' Jeso'osən' lao nisən' galən' zda barcon'. Na' bžebto'.

20 Nach gože' neto': —Nada'anə'. Bito žeble.

21 Nach neto' chebeito' bego'oto'one' lo'o barcon'. Nach le'e bežinteto' cho'a nisda'onə'.

Beṇə' zan chasyə'əyilje' Jeso'osən'

22 Na' beteyo beṇə' ca' besyə'aga'an yešla'alə nisda'onə' bito besyə'əželene' Jeso'osən'. Gwsa'acbe'ine' caguə bi barcw gotə'əch sino yetoga de'en beyo'oto', na' gosə'ənezene' bito beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' gan' beyo'o neto'.

23 Nach besə'əžin to chopə barcw ca' de'en za'ac syoda de'en nzi' Tiberias, besə'əžinən galə'əzə gan' əgwsa'ogüe' catə'an gwde be' Xancho Jeso'osən' yelə' choxcwlen che Diozən'.

24 Na' catə' besə'əle'i beṇə' ca' caguə no Jeso'osən' nla'anə', na' ni neto' disipl che', nach besyə'əyo'e lo'o barcw dao' ca' na' ja'aque' Capernaunnə' chesyə'əyilje'ene'.

Jeso'osən' naque' yelə' guao de'e chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' chso'onlilaže'ene'

25 Na' catə' besyə'əželene' Jeso'osən' yešla'alə nisda'onə' na' gwse'ene': —Maestr, žbatə'əquə' bela'o ngan'?

26 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, chey-ilje nada' caguə por ni che bagwyejni'ile bi zejen miłagr ca' bable'ile bena', sino por ni che de'en gwdaole na' beljele.

27 Bito cue'e yichjle gonle par ničh gatə' de'e ye'ej gaole de'en chde chei, sino lecue'e yichj le'e gon par ničh gaquə ye'ej gaole de'en gon le'e yelə' mban zejlicane. Diozən' bsele'e nada' golja' benačh na' nada' gona' de'en ye'ej gaole par ničh abanle zejlicane. Na' Diozən' babene' par ničh nezele bsele'e nada'.

28 Na' gwse'ene': —¿Bi cheyalə' gonto' par ničh yebei Diozən' neto'?

29 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e nga gonle par ničh yebei Diozən' le'e, gonlilažə'əle nada' ben' əbsele'enə'.

30 Nach gwse'ene': —¿Bi milagr gono' par ničh gonlilažə'əto' le'? ¿Bi gono' le'ito' ža?

31 De'e xaxta'ocho ca' gwsa'ogüe' mana latjə dašən', can' nyož Xtizə' Diozən' nan: “Yelə' guao de'e za' yoban' be'e lega'aque' gwsa'ogüe'.”

32 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, caguə de'e Moisezən' bnežjue' lega'aque' yelə' guao de'en za' yoban', sino Xa' Dioz na'anə'. Na' Xa'anə' babselə'e par le'e to yelə' guao de'e zaquə'əche na' de'e li za'an yoban'.

33 Na' yelə' guao de'en babselə' Xa' Diozən', za'an yoban' na' betjən yežlyon' na' chnežjon yelə' mban zejlicane che notə'ətezə beṇə' chao len.

34 Nach gwse'ene': —Señor, beṇšga neto' yelə' guaon' nao' ca' yedote.

35 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' naca' yelə' guao de'en chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane. Notə'ətezə beṇə' chse'ejle' chia' yesyə'əbei la'ažda'oga'aque'enə' zejlicane, na' de'en chso'onlilaže'e nada', nite'e mbalaz zejlicane.

36 Na' bagwniacza' le'e, la'anə'əczə bable'ile nada' naca' yelə' guaonə', bitoczə chonlilažə'əle nada'.

37 Yoguə' beṇə' ca' chbej Diozən' par əsa'aque' nada' txen, chžin ža catə' chso'onlilaže'e nada'. Na' notə'ətezə beṇə' ca' chso'onlilažə' nada', chebeida' chsa'aque' nada' txen.

38 Nada' za'a yoban' na' betja' yežlyon' caguə par ničh gona' de'e bia'azəlaža'anə', sino par ničh gona' can' chene'e Xa'anə' ben' əbsele' nada'.

39 Na' de'e ngan' de'en chene'e Xa'anə' ben' əbsele' nada', de que yoguə'əloł beṇə' bagwleje' par əsa'aque' nada' txen, ni toe' cui gua'a latjə cuiayi'e sino que yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

40 Xa'anə' chene'ene' de que yoguə'əloł beṇə' se'ejni'ine' non' naca' nada' na' so'onlilaže'e nada', par ničh əgwnežjue' lega'aque' yelə' mban zejlicane, na' nada' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə'ən əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

41 Na' beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheton' besə'əže'eše'e che Jeso'osən' de'en gwne': "Nada' naca' yelə' guao de'en za' yoban'."

42 Na' gosə'əne': —¿Ecaguə bengan' Jeso'os xi'in Jwse ben' nombia'acho na' leczə ca' xne'enə'? ¿Bixchexa nga nalize' de que ze'e yoban' betje' yežlyon'?

43 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito že'ešə'əle chia' entr le'e.

44 Ni to cono no gonlilažə' nada' šə Xa'anə' ben' əbselə' nada' cui gone' ca se'ejle'e chia'. Na' beṇə' ca' chse'ejle'e chia' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

45 Gan' nyoj de'e ca' bosozož de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' nan: "Na' yoguə'əlole' əgwsed əgwlo'i Diozən'." Nachən' yoguə'əlol non' neze can' na Xa'anə' na' choso'ozenag che', yoguə' beṇə' can' chso'onlilaže'e nada'.

46 Bito ṇacho zo nochlə beṇə' bable'ine' Xa'anə' sino toza' nada', la' nadan' za'a gan' zo Xa' Diozən'.

47 De'e li chnia' le'e, beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' de yelə' mban zejlicane chega'aque'.

48 Nada' naca' yelə' guao de'en chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane.

49 Xaxta'ocho ca' gwsa'ogüe' manan' latjə dašən', pero bia'aczə gwsa'ate'.

50 Nadan' cho'a dižə' de que naca' yelə' guao de'en za' yoban' de'en chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' chsa'ogüe'en par nič ca' cuich zjənaque' len yichjla'ažda'oga'aque'enə' ca beṇə' guat.

51 Nadan' naca' yelə' guao de'en za' yoban'. Nsa'a yelə' mban zejlicanənə' na' chac chnežjua'an beṇə'chən'. De'e na'anə' beṇə' ca' sa'o yelə' guao nga yesə'əbane' zejlicane. Na' yelə' guao de'e əgwnežjua' əsa'ogüe' naquən cuerp chia'anə', na' əgwnežjua'an par nič notə'ətezə beṇə'ch guaquə yesə'əzi'e yelə' mban zejlicanənə'.

52 Nach gwche' bžəš entr beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheton' gosə'əne': —¿Naxa gone'en gon cuerp che'enə' gaochə'?

53 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch, na' šə cuiṇə' gaole cuerp chia'anə' na' šə cuiṇə' ye'ejle xchena'anə', bito de yelə' mban chele zejlicane.

54 Beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'eje' xchena'anə' de yelə' mban zejlicane chega'aque', na' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon', yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca'.

55 Na' cuerp chia'anə' naquən yelə' guao de'e le'ezelaogüe de'e zaque'e, na' xchena'anə' de'en chse'eje'enə' naquən le'ezelaogüe de'e zaque'e.

56 Na' beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'eje' xchena'anə' nitə'ətezə nite'e len nada' na' nada' zotezə zoa' len lega'aque'.

57 Xa'anə' ben' zo zejlicane le'enə' bsele'e nada', na' zoa' chedə' le' chone' ca zoa', na' ca'atezəczən' ben' gao cuerp chia'anə' soe' chedə' gona' ca soe'.

58 Cuerp chia'anə' naquən yelə' guao de'en za' yoban'. Na' yelə' guao nga bito naquən ca manan' de'en gwsa'o xaxta'ocho ca' na' bia'aczə gwsa'ate'. Beṇə' ca' chsa'ogüe' yelə' guao nga nia' ca' nite'e zejlicane.

59 De'e quinga əbsed əblo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' Capernaunə'.

Xtižə' Jeso'osən' chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' choso'ozenag chei

60 Na' beṇə' zan beṇə' ca' zjasə'ənao Jeso'osən' catə' gwse'enene' can' gože' lega'aque' nach gosə'əne': —Zi'ichgua naquə dižə' quinga. ĵNoxaczə šejle'e che'?

61 Na' gocbe'i Jeso'osən' de que chəsə'əže'eše'e por ni che de'en gože' lega'aque', na' gozne': —ĵEpor ni che de'en gwnia' can' chene'ele yebiguə'əle gosxanlə'?

62 ĵNaquəchxa gonlen' šə le'ile nada' yeyepa' gan' gwzoa' antslə' nadan' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

63 Caguə por ni che de'en goljle beṇəch de yelə' mban zejlicane chele sino šə yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' de yelə' mban zejlicane chele. Dižə' de'en babi'a len le'e zaquə'ən par yichjla'ažda'olen' na' əbanle zejlicane šə šejle'ele chei.

64 Ne'e nitə' balle cui chonlilažə'əle nada'.

Jeso'osən' gwne' ca' chedə' dezd gwzolaο zjasə'ənao beṇə' le' nezene' noquə' beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene' na' non' əgwde le' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'.

65 Na' gože' lega'aque': —Chac can' gwnia'anə' de que notono no chac gonlilažə' nada' šə Xa'anə' ben' əbselə' nada' cui chone' par nich gonlilaže'e nada'.

66 Nach besyə'əbi'izə' beṇə' zan beṇə' bagosə'ədalene' Jeso'osən', bitoch gosə'ənaogüe'ene'.

67 Na' Jeso'osən' gože' šižinte neto': —ĵElen le'e chene'ele žjəya'acle'?

68 Na' gož Simon Bedən' le': —Xanto', notono nochlə de no zaquə' əgwzenagto' chei. Nezeto' de que le' choṇo' yelə' mban zejlicane che notə'ətezə neto' chzenagto' xtižo'onə'.

69 Neto' bachejle'eto' na' banezeto' de que len' naco' Cristan' ben' bagwlej Diozan' par gaquəlene' nasyon chechon'. Naco' Xi'in Dioz ben' zo zejlicane.

70 Na' Jeso'osan' gože' neto': —Nada' gwleja' le'e šižinle na' nezda' de que tole chzenagle che gwxiye'ena'.

71 Gwne' ca' che Jod Iscariotan' xi'in Simonna' la' Jod nan' əgwdi'ene' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le', len nacte' txen neto' šižinto'.

7

Beṇə' bišə' Jeso'osan' bito gwso'onlilaže'e le'

1 Catə' bagwde de'e ca' Jeso'osan' gwdacze' chsed chlo'ine' beṇə' ca' ža' distrit che Galilean'. Bito gone'ene' yeyeje' Jodean' par soe' na' chedə' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' chəsə'əyiljaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene'.

2 Na' bazon galə'əzə lni che neto' beṇə' Izrael de'en nzi' “lni che yo'o de laguā”.

3 Na' beṇə' bišə' Jeso'osan' gwse'ene': —Bito yega'ano' nga, sino gwyej Jodean' par nič disipl chio' ca' ša' na' yesə'əle'ine' de'e ca' chono'onə'.

4 Ni to beṇə' cui chone' bgašə'əzə to de'e chone' šə chene'ene' gombia' beṇə' le'. Šə de'e li chono' miłagr, ben par nič yesə'əneze yoguə'əlo beṇə' can' chono'onə'.

5 Beṇə' biše'e ca' gosə'əne' ca' chedə' ni lega'aque' cui gwso'onlilaže'e le'.

6 Nach gož Jeso'osan' lega'aque': —Bitonə' žin ža par gwlo'a non' naca', pero ca naquə le'e ža, guaquə žja'acle lnin' batə'ətezən'.

7 Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozan' bito chəsə'əgue'ine' le'e, pero chəsə'əgue'ine' nada', chedə' chzejni'iga'acda'ane' de que chso'one' de'e malən'.

8 Le'e žja'ac lninə'. Nada' bito sa'a na'a chedə' bitonə' žin ža chia'anə' par sa'a lnin'.

9 Na' beyož gože' lega'aque' ca' bega'ane' Galilean' yeto chopə ža.

Jeso'osan' gwyeje' Jerosalenna' gan' yo'o lninə'

10 Nach gwde gwsa'ac beṇə' biše'e ca' əzja'aque' lninə' lecza gwza' le' zde' lninə', pero caguə zaquə'əlao sino bgašə'əzə.

11 Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'onə' besyə'əyilje' le' lao lninə' na' gosə'əne': —¿Ganxa be'ena'anə'?

12 Na' beṇə' ca' zjənžag lao lninə' zane' gwso'e dižə' che Jeso'osan' len ljuežjga'aque'. Na' caguə tozə can' gosə'əne' che'. Balē' gosə'əne': —Naque' beṇə' güenna'.

Na' yebale' gosə'əne': —Abi, chonleizene' beṇə'anə'.

13 Pero ni toe' cui gwso'e dižə' che' zaquə'əlao chedə' besə'əžebe' beṇə' blao che nasyon cheto'onə'.

14 Na' do gašjə zda lṇinə' catə' gwyo'o Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael na' gwzolao chsed chlo'ine'.

15 Na' chəsyə'əbane beṇə' blao ca', chəsə'əne': —¿Bixa chejni'i bengan' len caguə babsede' can' nsed chio'onə'?

16 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en chlo'ida'anə' caguə de'e chaljəlaža'anə', sino ben' əbselə' nada' blo'ine'en nada'.

17 Notə'ətezə beṇə' chene'ene' gone' can' chene'e Diozən', le' əneze'ne' šə de'en chlo'ida'anə' naquən che Diozən' o šə naquən de'e bia'azəlaža'a.

18 Beṇə' ca' chso'e dižə' de'e bia'azəlažə'əga'aque' chəsyə'əyilje' no so'e lega'aque' yelə' bala'aṇ. Caguə ca' nada' chedə' cheyilja' naclə gona' par ničh Diozən' ben' bselə' nada' si'e yelə' bala'aṇ. De'e na'anə' guaquə gaple confyans de que nada' cho'a dižə' li, na' bito chxoayaga' beṇə'.

19 Le'e cho'ela'ole de'e Moisezən' ben' bzoj lei che Diozən', len ni tole cui chonle can' nannə'. ¿Bixchen' chyiljəlažə'əle naclən' gonle par gotle nada'?

20 Na' beṇə' ca' zjənžaguən' gwse'ene': —Chac tonto'. ¿No chyiljəlažə' naclə gone' par gotle le'?

21 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Tozə miłagr de'en babena' ža dezcanzən' na' de'e na'anə' yoguə'əle chebanele.

22 De'e Moisezən' bzoje' de que cheyalə' socho seņy de'en ne' sirconsision. Pero caguə gwzolaon len le' sino len de'e xaxta'ocho ca' beṇə' ca' gwnitə' antslə ca le'. Na' le'e chzole bi'i byo dao' ca' seņy de'en ne' sirconsision ža dezcanzən'.

23 Na'a ža, šə chaquele chonən byen gwzole no bidao' seņy de'en ne' sirconsision ža dezcanzən' par gonle complir can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', ¿bixchen' chža'ale nada' de'en beyona' to beṇə' ža dezcanzən' len yoguə'əloj de'en chac che'?

24 Bito con gonle xbab de que to de'e chle'ile chon beṇə' naquən de'e mal, sino le'e co'o rson ničh ənezele šə de'e li chone' de'e mal o šə chone' de'e güen.

Jeso'osən' be'e dižə' de que gwze'e gan' zo Diozən'

25 Nach to chopə beṇə' Jerosalen ca' gosə'əne': —¿Ecaguə bengan' chəsyə'əyilje' par ničh so'ote'ene'?

26 Le'e ggüiašc can' cho'e dižə' nga zaquə'əlao na' bitobi chse'ene'. De repentlja beṇə' gwnabia' ca' bach chso'one' xbab de que naquəcze' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'.

27 Pero na' nezecho ga beṇə' be'enga, mas catə' yidə Cristən' ni to cono əneze ga be'enə'.

28 Ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael catə'an gosə'əne' ca'. Nach gwne' zižjo gože' lega'aque': —Nada' nombi'ale na' nezele ga beṇə' nada'. Na' caguə con za'a de'e bia'azəlaža'anə'. De'e li zo ben' əbselə' nada' la'anə'əczə le'e bito nombi'alene'.

29 Nada' nombia'ane' chedə' gan' zoe' nan' gwza'a na' len' bsele'e nada'.

30 Nach chəsə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən', pero notono no gwzen le' chedə' bitonə' əžin ža par gaque' lao na'aga'aque'enə'.

31 Na' beṇə' zan gwso'onlilaže'e Jeso'osən' na' gosə'əne': —Catə'an yidə Cristən' bitolja gone' miłagr zanch can' chon benga.

Xa'ag yo'odao' ca' ja'aque' par žjəsə'əxene' Jeso'osən'

32 Na' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' beṇə' zan chso'e dižə' che Jeso'osən'. Nach bosoxi'e len bχoz əblao che nasyon Izrael cheton' bososele'e xa'ag yo'odao' cheto' ca' par žjəsə'əxene' le'.

33 Na' Jeso'osən' chsed chlo'ichene' gwne': —Gwzocha' yeto tyemp dao' len le'e nach yeya'a gan' zo ben' əbselə' nada'.

34 Yeyilje nada' na' cabi yeželele nada', la' gan' soa' nada', le'e bito gaquə yidle.

35 Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əne' entr lega'aque': —¿Ga yeyej bengan' cui yeželechone'? ¿Ešə šejlene' beṇə' gwlaž checho ca' zjənaselas entr beṇə' griego ca' na' žjəsedene' beṇə' griego ca'?

36 ¿Bi zeje dižə' de'e nga gwna benga? Gwne': “Yeyilje nada' na' cui yeželele nada'.” Na' leczə gwne': “Ga'an soa' nada', le'e bito gaquə yidle.”

Jeso'osən' be'e dižə' che Spirit che Diozən'

37 Na' ža le'ezelaogüe na' ža xen che lɲinə' gwzecha Jeso'osən' gan' chsed chlo'ine' na' gwne' zižjo: —Notə'ətezle šə de'e tant chene'ele gatə' yelə' mban zejlicane chele xte banacle ca to beṇə' chbillaže'e, legonlilažə' nada' na' gona' yelə' mban zejlicane chele.

38 Le'e chonlilažə'əle nada', so de'en nabia' yichjla'ažda'olen' can' na' Xtizə' Diozən' de'en nyojən, gonən par niç gaquəlenle yeziquə'əchlə beṇə' par yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane. De'e na'anə' saquə'əlebele ca yao ca' de'en chso'onən par niç yežlyon' de tcho'alaoga'aquən choscha'on bitə'ətezə.

39 Jeso'osən' gwne' ca' chedə' gwnezene' Spirit che Diozən' yedəson lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əcho le' par niç gaquəlencho beṇə' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane. Na' ca naquə Spiritən' bitonə' yedəson lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca

orən', chedə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Jeso'osən' bitonə' so'ote'ene',
na' bitonə' güe' Diozən' le' yeḷə' bala'aṅ xen.

Gwsa'aque' choplə por ni che Jeso'osən'

40 Beṇə' ca' ža'anə' gwse'enene' chsed chlo'i Jeso'osən' na'
baḷe' gosə'əne': —De'e liczə bengan' profetən' ben' naquən yidə.

41 Na' yebale' gosə'əne': —Bengan' Cristən' ben' gwlej Diozən'
par gaquəlene' nasyon chechon'. Pero baḷe' gosə'əne': —¿Ena'
nacho de que Galilea na' əchoj Cristən'?

42 ¿Ecaguə na Xtižə' Diozən' de'en nyojən de que Cristən' galje'
lao dia che de'e Rei Dabin' na' de que galje' yež Belen laž de'e
rein'?

43 Na' gotə' bžraš entr beṇə' ca' ža'anə' na' gwsa'aque' choplə
por ni che Jeso'osən'.

44 Baḷe' gwsa'aque' cheyaḷə' yesə'əzene'ene', pero bito
gwso'one' ca'.

*Beṇə' gwnabia' che beṇə' Izrael ca' bito gwse'ejle'e che
Jeso'osən'*

45 Na' xa'ag yo'odao' che neto' beṇə' Izrael besyə'əžine' lao
beṇə' ca' bososelə' lega'aque'. Na' bχoz əblao che nasyon
cheton' na' beṇə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —¿Bixchen' cui
əgwche'elene'?

46 Na' xa'ag yo'odao' ca' gwse'e lega'aque': —Xte ža neža ni
tozə beṇə' cuinə' ne' güen ca güennə' chne bengan'.

47 Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —¿Elente le'e
bagwxoayagle?

48 Ni tozə neto' naquəto' beṇə' blao na' naquəto' beṇə' fariseo
cuinə' šejle'eto' che'.

49 Pero beṇə' zan quinga ža' nga bito zjənombi'e lei de'en
bzoj de'e Moisezən', na' bazjəmbi'ayi'e.

50 Na' Nicodemon', ben' gwyej lao Jeso'osən' še'elə, lene'
beṇə' blao ca'. Na' Nicodemon' gože' lega'aque':

51 —Lei chechon' bito cho'en latjə choglaochon che to beṇə'
de que malən' bene' sin cui güe'e dižə' nac goquə na' sin cui
əžaš əche'enə bixa bene'enə'.

52 Nach gwse' beṇə' ca' le': —¿Ena' nacho leno' len' naco'
beṇə' Galilea? Bsed na' ənezdə' de que ni to profet cuinə' əchoj
Galilean'.

Besyə'adolə'ene' to no'olə len xtoe'

53 Na' besa'aque' jəya'aque' ližga'aque'.

8

1 Nach Jeso'osən' gwyeje' ya'a de'en ne' Ya'a Olibos.

2 Na' beteyo catə' gwye'eni' gwyeje' de'e yoblə yo'odao'
əblao che neto' beṇə' Izrael. Na' yoguə' beṇə' ca' ža' na'

gosə'əbigue'e laogüe'enə' na' Jeso'osən' gwchi'e na' gwzo-laogüe' chsed chlo'ine' lega'aque'.

³ Nach beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len beṇə' fariseo ca' bedəsə'əgüe'e to no'olə beṇə' besyə'ədole'ene' len xtoe'. Na' bosozozeche'ene' gwchol beṇə' ca' lao Jeso'osən'.

⁴ Na' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, no'ol nga babedolə'əto'one' mer delene' to xtoe'.

⁵ Na' lei de'en bzoj de'e Moisezən' chonən mendad gotcho no'ol ca' chso'on ca' əgwšizə'əga'acchone' yej. ¿Bixa ənao' le'? ¿bi cheyalə' gonechone'?

⁶ Gwse'e Jeso'osən' ca' chedə' gwse'enene' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le'. Nach Jeso'osən' con bcheque'e na' bzoje' lao yon' len xbene'.

⁷ Na' gwnitə'əcheche' chəsə'əṇabene' le' nacxa əṇe'enə'. Nach gwche'eša'ogüe'e na' gože' lega'aque': —Guaquə con to le'e beṇə' cui de xtole'e solaole əgwšizə'əle no'olə nga yejən'.

⁸ Nach bcheque'e de'e yoblə bzoje' lao yon'.

⁹ Na' beṇə' blao ca' beṇə' ca' chəsə'əcuiš no'olən' catə' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' lega'aque', gosə'əṇezene' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que yogue'e de xtolə'əga'aque'. Nach gwzolao besyə'əchoj tgüejə tgüejə', gwzolaotec besyə'əchoj beṇə' ca' zjəngoləch nach beṇə' ca' yelə' xte bega'əṇ yetozə Jeso'osən' len no'olən' ladjo beṇə' ca' choso'ozenag che'.

¹⁰ Na' catə' bebe'ešao' Jeso'osən' caguə no beṇə' ca' ble'ichene' laogüe'enə' sino yetozə no'olən'. Na' gože'ene': —No'olə, ¿gan beṇə' ca' choso'ocuiš le'? ¿Eni toe' cui beṇ le' castigw?

¹¹ Nach no'olən' gože'ene': —Ni toe' Señor.

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni nada' bito gona' le' castigw. Beyej na' cuich gono' de'e malən'.

Jeso'osən' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇəchən'

¹² Na' Jeso'osən' gozoe' dižə'ən yetši'i len beṇə' ca' ža'anə', gože' lega'aque': —Nada' nsa'a be'eni' par yichjla'aždao' beṇəchən'. Beṇə' ca' chso'onlilaže'e nada' na' choso'ozenague' chia' bitoch chso'ontezə chso'one' de'e malən'. Yo'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' chedə' zjənape' yelə' mban zejlicane.

¹³ Nach beṇə' fariseo ca' gwse'ene': —Le'etezə cho'o dižə' che cuino', na' bito naquən de'e se'ejle' beṇə'.

¹⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'anə'əczə cho'a dižə' che cuina', xtiža'anə' naquən de'e li. Nada' nezdə' gan' gwza'a na' gan' yeya'a, pero le'e bito nezele gan' gwza'a na' gan' yeya'a.

15 Le'e con to chosbaga'əle nada' de que napa' dolə' por ni che bi de'en chle'ile chona'. Nada' bito za'a par choglaogua'an che beṇə' de que zjənapə' dolə'.

16 Pero na' šə catə' choglaogua'an che notə'ətezə beṇə' de que zjənapə' dolə', zaquə'əczə can' əṇia'anə' chedə' bito choglaogua'an che beṇə' to gwłazza' sino con can' na Xa'anə' ben' bsele' nada'.

17 Lei chechon' de'en bzoj de'e Moisezən' nyojən nan de que dižə' de'en əso'e chopə testigw cheyalə' šejle'echo de que naquən de'e li šə tozə can' yesə'əne'.

18 Nada' cho'a dižə' che cuina' na' Xa'anə' leczə cho'e dižə' chia', na' le'enə' bsele'e nada'. Neto' naquəto' testigw ca' chopə.

19 Na' gwse'ene': —¿Gaxa zo xa'onə'?

Na' gwna Jeso'osən': —Ni nada' ni Xa'anə' cui nombi'ale. Žalə' nombi'ale nada' leczə nombi'ale Xa'anə'.

20 Dižə' ca' be' Jeso'osən' bsed blo'ine' gan' chəsə'əgüe'e mech lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Na' ni to cono gwxen le' chedə' cuiṇə' žin ža par gaque' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'.

Jeso'osən' gwne': "Gan'yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle"

21 Na' gož Jeso'osən' lega'aque' yetši'i: —Nada' yeya'a, na' le'e yeyilje nada', pero gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle, chedə' le'e gatle catə' cuiṇə' yediṇjele xtolə'əle ca'.

22 Na' beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheto'on gosə'əne': —¿Eye-yot cuine'enə' ža, de'en ne' gan' yeyeje' bito gaquə šejcho'?

23 Na' gože' lega'aque': —Le'e chzenagle che gwxiye'enə', na' nada' chzenaga' che Diozən'. Le'e chonle can' chso'on yez-iquə'əchlə beṇə' cui zjənombia' Diozən', na' nada' bito chona' ca'.

24 De'e na'anə' gwnia' le'e de que gatle catə' cuiṇə' yediṇjele xtolə'əlen'. Šə cui chejle'ele de que nada' naca' doxen can' gwnia'anə', gatle sin cui yediṇjele xtolə'əle ca'.

25 Na' gwse'ene': —¿No naco' le'enə'?

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada' naca' ben' bagwnia' le'e bedote.

26 Ne'e dech de'e zan de'e əṇia' chele gwzejni'ida' ca naquə xtolə'əle ca'. Xa'anə' bsele'e nada' par cho'a dižə' len beṇə'chən' de'en babenda' gwne'. Na' Xa' na'anə' cho'e dižə' li.

27 Jeso'osən' be'e dižə' che Xe' Diozən', na' lega'aque' bito gwse'ejni'ine' šə che Dioz nan' cho'e dižə'.

28 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch, na' te gotle nada' le'e yag corozən' cana' ənezele de que naca' ben' gwnia'anə'. Na' leczə ənezele de que cabi bi chona' de'e bia'azəlaža'a, sino con bin' babzejni'i Xa'anə' nada', lenṇə' chnia'.

29 Xa'anə' babselē'e nada' na' zocze' len nada'. Bito chbejyichje' nada' chedə' do tyempte chona' de'en chazlaže'enə'.

30 Na' žlac choe' Jeso'osən' dižə' quinga beṇə' zan gwso'onlilaže'e le'.

Noquə'an zjənaquə xi'in Dioz na' noquə'an nitə' xni'a de'e malən'

31 Na' Jeso'osən' gože' balə beṇə' gwlaž cheto' ca' bachse'ejle'e che': —Šə sotezə sole gonle de'e chnia' le'e gwlo'en de que de'e liczə banacle disipl chia'.

32 Na' šə sotezə sole gonle de'en chnia' le'e, nach ənezele bi zeje dižə' li chia'anə', na' šə baṇezele bi zejen, bitoch gacle ca esclabos.

33 Na' gwse'ene': —Dia che de'e Abraannə' naquəto' na' xte ža neža bitonə' gacto' ca esclabos. ¿Bixachen' nao' le' de que bitoch gaquəto' ca esclabos?

34 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, yoguə' beṇə' chso'on de'e malən' nite'e xni'a de'e malən' ca esclabos.

35 Beṇə' naquə esclabo caguə do tyempte gague' cuent len familyən' gan' naque' esclabo, pero beṇə' golje' lao familyən', do tyempte gague' cuent len familyən'.

36 Na' šə nada' Xi'in Diozən' gona' ca əchojle xni'a de'e malən' par nič cuich gacle ca esclabos, de'e liczə əchojlen'.

37 Nezdə' de que nacle xi'in dia che de'e Abraannə' pero bia'aczə cheyjilažə'əle naclən' gonle par nič gotle nada', na' chonle ca' chedə' bito chone chele xtiža'anə'.

38 Nada' cho'a dižə' che de'en bablo'i Xa'anə' nada', na' le'e chonle can' na xalen'.

39 Na' gwse' beṇə' ca' Jeso'osən': —Neto' naquəto' xi'in dia che de'e Abraannə'.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' nacle doalje xi'in dia che de'e Abraannə' gonle can' ben de'e Abraannə' žalə' ca'.

40 Na' la'anə'aczə babzejni'ida' le'e dižə' li de'en babsed blo'i Diozən' nada', le'e chene'ele gotle nada'. De'e Abraannə' cabi bene' can' chonlen'.

41 Tozəczə can' chonle len xalenə'.

Nach gwse'e le': —Tozə Diozən' naque' Xato' na' bito chzenagto' che nochlə beṇə'.

42 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Žalə' Diozən' naquə xale guaquele chia', chedə' nada' gwza'a gan' zo Diozən'. Caguə za'a de'e bia'azəlaža'anə'. Len' əbsele'e nada'.

43 ¿Bixchen' cui chejni'ile de'en chnia' le'e? Bito chejni'ile chedə' la' bito chene'ele gwzenagle xtiža'anə'.

44 Gwxiye' nan' naquə xale. Nachən' chebeile chonle can' chene'ennə'. Len naquən güet beṇə' dezd catə'an gwxe yežlyon',

na' cui chdalenən dižə' li che Diozən' chedə' cui yo'o dižə' lin' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. Catə' chnen de'e güenlažə' chnen con can' naquə cuinei chedə' naquən güenlažə' na' yoguə' dižə' güenlažə' za'an chei.

45 Na' cabi chejle'ele chia' nada', chedə' nada' əchnia' le'e dižə' li.

46 Ni tole cui gaquə əgwlo'ele de que babena' bi de'e malən'. Nada' cho'a dižə' li, çbixchen' cui chejle'ele chia'?

47 Beə' ca' zjənaquə xi'in Dioz choso'ozenague' che xtiže'enə'. Na' ca naquə le'e cui nacle xi'ine', de'e na'anə' bito chzenagle che'.

Ze'e galjlə de'e Abraannə' bazoczə Cristən'

48 Na' beə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Leiczeto' can' nato' de que le' naco' beə' Samaria na' de que chac tonto'onə'.

49 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito chac tonta'. Nada' əchnežjua' yelə' bala'an che Xa'anə' na' le'e chnitle yelə' bala'an chia'anə'.

50 Nada' caguə chyilja' no gon nada' yelə' bala'anə'. Xa'anə' chone' nada' yelə' bala'an, na' len' əgwlo'e non' napə dolə' na' non' cui napə dolə'.

51 De'e li chnia' le'e, notə'atezə beə' choso'ozenag xtiža'anə', cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'.

52 Nach beə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Na'a babeyož gwnezeto' de que chac tonto'onə'. De'e xaxta'ocho Abraannə' gote' na' leczə de'e profet ca' beə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Na' le' nao' de que beə' ca' choso'ozenag chio' cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'.

53 çEzaquə'əcho' le' ca de'e xaxta'ocho Abraannə'? Len' gote' na' leczə ca' de'e profet ca'. çNoxan' chacdo' naco'?

54 Na' gwna Jeso'osən': —Žalə' nada' choe' cuina' yelə' bala'an, cabi zaquə' yelə' bala'anə'. Pero Xa'anə' chone' nada' yelə' bala'an, ben' nale naquə Dioz chelen'.

55 Le'e bito nombia'alene', pero nada' nombi'ane'. Žalə' nia' cui nombia'ane' gaca' beə' güenlažə' ca le'e. Nada' nombia'ane' ža, na' chzenaga' xtiže'enə'.

56 De'e xaxta'ocho Abraannə' bebeine' gwyejle'e de que le'ine' tyemp ni zoa' yežlyo ni. Na' bable'ine'en na'a na' zoe' mbalaz.

57 Na' gwse' beə' blao che nasyon Izrael cheton' le': —Ni šiyon iz cuiñə' žino'. çEna' nezle'ido' de'e Abraannə'?

58 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, ca ze'e galjlə de'e Abraannə' bazoczə' nada'.

59 Nach gosə'əzi'e yej par yoso'ošiže'ene'en. Na' Jeso'osən' bocuaše'e na' beze'e yo'odao' əblaonə'. Bito gwsa'acbe'ine' catə' bedie' gwcholga'aque'enə' zjəyede'.

9

Jeso'osən' bene' par niç ble'i to beṇə' golje' nçhole'

1 Na' txen chdato' len Jeso'osən' catə' ble'ito' to beṇə' byo beṇə' golje' nçhole'.

2 Na' gožto'one': —Maestr, ¿no napə dolə' de'en goljə bengan' nçhole'? ¿əle' o šə xaxne'enə'?

3 Na' Jeso'osən' gože' neto': —Benga golje' nçhole' caguə por ni che xtolə'enə', na' caguə por ni che xtolə' xaxne'enə', sino par niç la'alaon can' gon Diozən' len le'.

4 Cheyalə' goncho xšin Diozən' ben' bselə' nada' žlac nede latjə. Gwžin catə' cuich gatə' latjə gonchon.

5 Žlac nezoa' yežlyo nga chgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə'.

6 Beyož gwne' ca' gwcho'on xene'en lao yon' na' bene' beṇjw len xen' che'enə'. Na' gwdebe' beṇjon' jelaο beṇə' lçholən'.

7 Na' gože'ene': —Gwyej jəyedib jelaοgo'onə' cho'a tanc de'en nzi' Siloe—. Na' Siloe zejen dižə' Nselə'.

Na' gwyeye' na' beyib jelaοgüe' ca'. Na' beze'e jəyede' bachle'ine'.

8 Na' beṇə' gwliž che' ca' na' beṇə' ca' besə'əle'i le' yoguə' las catə' ne'e nçhole' gosə'əne': —¿Ecaguə bengan' bable'icho bedote chi'e chṇabe' caridan'?

9 Bale' gosə'əne': —Bengan'.

Na' bale' gosə'əne': —Cabi naquə le' sino ca' naquə bengan' naque'.

Na' le' gwne': —Nada'anə'.

10 Na' gwse'ene': —¿Nacxa goquən' gwzolao chle'ido'?

11 Na' gože' lega'aque': —To beṇə' le Jeso'os bene' beṇjw na' gwdebe'en jelaοgua'anə' na' gože' nada': “Gwyej cho'a tanc de'en nzi' Siloen' na' jəyedibən.” Na' gwya'a na' beyiba'an, na' gwzolao chle'ida'.

12 Nach gwse' beṇə' ca' le': —¿Ganxa be'enə'?

Na' gože' lega'aque': —Bito nežda'.

Beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene' be'enə' nac goquən' chle'ine'

13 Na' gosə'əçhe'e ben' goquə beṇə' lçholən' gan' nitə' beṇə' fariseo ca'.

14 Na' naquə ža dezcanz catə'an ben Jeso'osən' beṇjon' de'en gwdebe' jelaο be'enə' par ble'ine'.

15 Na' beṇə' fariseo ca' leczə gosə'əṇabene' le' nac goquən' bachle'ine'. Na' le' gože' lega'aque': —Ben' beyone nada'

gwdebe' beṅjon' jelaogua'anə' na' beyiban' na' gwzolaoc
chle'ida'.

16 Nach to chopə beṅə' fariseo ca' gosə'əne': —Nezecho bito
zo Diozən' len benga chedə' bito chomba'aṅe' ža dezcanzən'.

Na' bale' gosə'əne': —¿Nac gon to beṅə' güen de'e mal gone'
milagr quinga?

Na' gwsa'aque' choplə entr lega'aque'.

17 Nach de'e yoblə gwse'e be'en goljə ncholən': —¿Bi nao' le'
che ben' ben par niḥ chle'ido'?

Na' le' gwne': —Naque' to profet beṅə' bselə' Diozən'.

18 Na' beṅə' blaoc che nasyon Izrael cheton' bito gwse'ejle'e
che ben' šə len' golje' ncholé' na' na'a bachle'ine' xte que
gwsa'axe' xaxne'enə'.

19 Na' gosə'əṅabene' lega'aque' gwse'ene': —¿Ebengan' xi'inlen'
ben' nale golje' ncholé'? ¿Nacxa goquən' chle'ine' na'a?

20 Na' gwse' xaxne'e ca' lega'aque': —Nezeto' de que bengan'
xi'into'onə', na' de que golje' ncholé'.

21 Mas nac chaquən' bachle'ine' bito nezeto', nic nezeto' noxa
ben par niḥ bachle'ine'. Le' bazejəczene'. Leṅabe le', güe'ecze'
dižə' naquən' goc che'.

22 Xaxne'e ca' gosə'əne' ca' de'en besə'əžebe' beṅə' blaoc che
nasyon Izrael cheto'onə', chedə' lega'aque' baḥ zjənone'en
de que notə'ətezə beṅə' güe'e dižə' de que Jeso'osən' naque'
Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon cheton', cabi
əso'e latjə šo'oche' lo'o yo'oda'onə'.

23 De'e na'anə' gosə'əna xaxne'e ca': “Bazejəczene'. Leṅabe
le'.”

24 Nach de'e yoblə gwsa'axe' ben' goljə nchol gwse'ene':
—Be'elao' Diozən' na' gwzo'one' testigw de que clelən'
babe'eleno' neto' dižə' baḥe. Neto' nezeto' de que Jeso'osən'
naque' to beṅə' güen de'e mal.

25 Na' gwne': —Šə naque' beṅə' güen de'e mal, bito nezda'.
De'en nezda', nada' goca' beṅə' lchol na' na'a chle'ida'.

26 Na' de'e yoblə gwse'ene': —¿Bi benene' le'enə'? ¿Nac
benen' par niḥ bachle'ido'?

27 Na' gože' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui chzenagle.
¿Bixchen' chene'ele yenele de'e yoblə? ¿Elen le'e chene'ele
gacle disipl che'enə'?

28 Na' gwsa'ade'ene' dižə' gwse'ene': —Le' naco' disipl che',
pero neto' naquəto' disipl che de'e Moizezən'.

29 Nezeto' de que Diozən' be'elene' de'e Moizezən' dižə' cho'a,
pero benga bito nezeto' gan' ze'enə'.

30 Na' ben' goljə ncholən' gože' lega'aque': —Nactequən' le'e
cui nezele ga ze'enə', len babene' par niḥ chle'ida'.

31 Na' nezecho de que Diozən' cabi chzenague' che beṇə' ca' chso'on de'e mal. Con beṇə' chso'ene' yeḷə' bala'aṅ na' chso'one' can' chene'ene'enə', lega'acze' chzenag Diozən' chei.

32 Dezd gwxe yežlyon' ni to conoṇə' yene de que bagwzo beṇə' chone' par niḅ chle'i beṇə' goljə nḅhol.

33 Žalə' cui zo Diozən' len le' caguə bi miḷagr gaquə gone'.

34 Na' beṇə' blao ca' gwse'ene': —Pendejw, len' goljo' nḅholo' yeḷə' beṇə' mal ḅhio'onə', čəna le' əgwseddo' neto'onə'?

Na' besyə'əbeje'ene' fuer.

Beṇə' ca' zjənḅhol yichjla'ažda'oga'aque'enə'

35 Gocbe'i Jeso'osən' de que babesyə'əbeje' be'enə' fuer, na' jašague'ene' gože'ene': —čEchonḷilažo'o le' Xi'in Diozən'?

36 Na' gož ben' le': —čNoxa'an ža? señor, par niḅ gonḷilaža'ane'.

37 Na' gož Jeso'osən' le': —Nada'anə' ben' bable'ido' antslə na' nada'anə' cho'elena' le' dižə'.

38 Nach be'enə' bzo xibe' be'elaogüe'e Jeso'osən', gwne': —Xana', chonḷilaža'a le'.

39 Na' gwnach Jeso'osən': —Nada' za'a yežlyo nga par niḅ la'alaon che beṇəḅən' non' zjənapə dolə' na' non' cui zjənapə dolə'. Za'a chgua'a be'eni' par beṇə' ca' chsa'acbe'ine' zjənḅhol yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' za'a par yeca'a be'eni' che beṇə' ca' chsa'aque'ene' cui zjənḅhol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

40 Na' balə beṇə' fariseo ca' nitə' galə'əzə gwse'enene' de'e nga. Na' gwse'e Jeso'osən': —čEchacdo' len neto' nḅhol yichjla'ažda'oto'onə'?

41 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' cui chejni'ile bito bi xtolə'əle de. Pero por ni che de'en nale de que chejni'ile, de'e na'anə' deczə xtolə'əlen'.

10

Jempl che xle'ej xilə' ca'

1 De'e li chnia' le'e, be'en cui cho'o cho'a puert xle'ej xilə' ca' na' ga yoblə chepe' par cho'e, beṇə' bguan be'enə'.

2 Be'en cho'o cho'a puertən', le'enə' goye xilə'ənə'.

3 Na' be'en chapə puert che xle'ej xilə' ca' chsaljue' par niḅ cho'o beṇə' goyebən'. Na' xilə' ca' choso'ozenaguəb xtiže'enə' ḅhedə' zjənombia'ab le', na' chaxe'eb cho'e laga'aguəb catə' chbeje'eb.

4 Na' catə' bagwleje' yoguə' bia che' ca' lo'o xle'ejga'aguəbən', chbialaogüe' laoga'aguəbən' na' chjəsə'ənaob le' ḅhedə' zjənombi'ab ši'enə'.

5 Na' bito žjəsə'ənaob beṇə' yoblə, sino yesə'əxonjəb le' ḅhedə' cui zjənombi'ab ši'enə'.

6 Jeso'osən' be'e jempl nga par bzejni'ine' beṇə' ca' ž'a'anə', pero bito gwse'ejni'ine' bi zejjen de'en gože' lega'aque' ca'.

Jeso'osən' chgüia chye' chio'o ca to goye xilə' beṇə' chgüia chye' bia che' ca' binlo

7 Nach gozṇe Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'.

8 Yoguə' beṇə' goxoayag ca' babla'ac antslə ca nada' chəsə'əne' de que Diozən' bsele'e lega'aque' pero gwxaquə'əlebəga'aque' ca beṇə' bguan. Na' ca xilə' ca' cui choso'ozenaguəb xtižə' beṇə' cui zjənombi'ab, ca'aczən' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' cui choso'ozenague' che beṇə' goxoayag ca'.

9 Nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. Xilə' ca' chəsə'yə'əyo'ob lo'o xle'ejga'aque' na' chəsə'əchojəb par chəsə'əyiljəb de'e chsa'ob. Na' ca xle'ej xilə' ca' chcue'ejən lega'aque' par niç cui bi gac chega'aque'ab, ca'aczən' chcue'ēja' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' par niç cui bi gac chega'aque'.

10 Beṇə' goxoayag ca' gwxaquə'əlebəga'aque' ca beṇə' bguan beṇə' ca' chda'ac lechgualə con to de'e yesə'əbane', na' so'ote', na' yesə'ənitlaogüe'. Nada' za'a par niç chnežjua' yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' na' par niç nite'e mbalaz juisy.

11 Nada' chgüia chya' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' can' chon to beṇə' goye xilə' beṇə' chgüia chye' xilə' che' ca' binlo. Na' de'en chgüia chyega'aca'ane' chsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada'.

12 Balə beṇə' ca' choso'oye' xilə' chesə'əzi'e laxjwga'aque', la' xilə' ca' bito zjənaquəb bia chega'aque'. De'e na'anə' chəsə'əbejyichje'eb na' choso'oxonje' catə' chəsə'əle'ine' za' no becoyo'o, chedə' bito zjənaque' xan xilə' ca'. Chso'e latjə chṇiz becoyo'onə' xilə' ca' na' choslasəb lega'aque'ab.

13 Chesə'əxonje' chedə' bito zjənži'ine' xilə' ca' de'en cui zjənaquəb bia chega'aque', con zjənaque' goyeb.

14 Nada' chgüia chya' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' ca to beṇə' goye xilə' beṇə' chgüia chye' xilə' che' ca' binlo. Na' nombi'a beṇə' ca' chso'onlilažə' nada', na' lega'aque' zjənombi'e nada'.

15 Nombi'aga'aca'ane' ca' Xa'anə' nombi'e nada' na' nada' nombi'a Xa'anə'. Na' de'en chgüia chyega'aca'ane' chsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada'.

16 Na' nitə' beṇə' ga yoblə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael beṇə' so'onlilažə' nada' na' yoso'ozenague' chia'. Leczə lega'aque' cheyalə' əgwto'ba' par niç yoguə'əlol no so'onlilažə' nada' əsa'aque' tozə len ljuežjga'aque' na' toza' nada' ggüia gwyə' yoguə'əlolga'aque'.

17 Chsanl̄ažə' cuina' so'ot beṇə' nada' pero techlə yebana'. Na' chaquəche X̄a'an ch̄ia' de'en chazlažə'a chona' ca'.

18 Ni to cono yeque'e yelə' mban ch̄ia'anə' sino chsanl̄ažə' cuina' so'ot beṇə' nada'. Napa' yelə' gwnabia'anə' par gwsanl̄ažə' cuina' so'ote' nada', na' napa' yelə' gwnabia' par yeyas yebana' ladjo beṇə' guat ca'. Na' X̄a'anə' babene' mendad gona' ca'.

19 Na' de'e yoblə gwsa'ac beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheton' choplə por ni che dižə' ca' de'en gwse'enene' be'e.

20 Zan beṇə' ca' gosə'əne': —Chac tonte'enə', bito chache'ine' bi dižə'an cho'e. ¿Bixchen' chzenagle che'?

21 Na' balə' gosə'əne': —Dižə' quinga caguə naquən ca che beṇə' chac tontən'. ¿Eguaquə gon to beṇə' chac tont par le'i beṇə' lchol'?

Beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' cuiczə gwse'enene' se'ejle'e che Jeso'osən'

22 Na' Jerosalennə' chac l̄ni che yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael de'en ne' “Dedicasion”. Na' naquə tyemp zag.

23 Na' Jeso'osən' chde' cha'ašil che yo'odao' əblaonə' part de'en chəsə'əne' “Cha'ašil che Salomon”.

24 Na' gwse'echj beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheton' Jeso'osən' na' gwse'ene': —¿Bixchen' ne'e chono' par chaczejlažə'ətecto' šə len' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' ṇasyon cheton'? Šə le'enə' Cristən', gwna neto' clar.

25 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. Milagr ca' de'en babena' len yelə' guac che X̄a'anə' chəsə'əlo'en de que le'enə' bsele'e nada'.

26 Na' le'e bito chejle'ele ch̄ia' chedə' cui nacle txen len beṇə' ca' chso'onl̄ilažə' nada'.

27 Nombi'a beṇə' ca' chso'onl̄ilaže'e nada' na' lega'aque' choso'ozenague' ch̄ia'.

28 Na' nada' chnezjoga'aca'ane' yelə' mban zejlicane, na' cuat yesə'əbiayi'e. Ni to cui no no əca'aṁaxj lega'aque' lao na'anə'.

29 X̄a'anə' bagwleje' lega'aque' par niçh chgüia chyega'aca'ane'. Na' ni to cui no no gaquə əca'aṁaxj lega'aque' lao na' X̄a'anə' chedə' nape' le'ezelaogüe' yelə' chnabia' xen.

30 Nada' na' X̄a'anə' tozə can' naquə yichjla'ažda'oto'onə', tozə can' naquə yelə' guac cheto'onə' na' tozə can' chonto'.

31 Nach beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheton' gosə'əzi'e yej par yoso'ošizə'ene'en.

32 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e zan de'e güen bable'ile bena' len yelə' guac che X̄a'anə'. ¿Non' de'e ca' babena' chonən par əgwsizə'əle nada' yejən'?

33 Na' beṇə' blao ca' gwse'e le': —Caguə por ni che bi de'e güen de'en babeno'on əgwšizə'əto' le' yejən', sino por ni che chžia chnito'o Diozən'. Con beṇəchzə le' na' nao' de que naco' Dioz.

34 Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e chsedle Xtižə' Diozən' de'en nyoj gan' nan: “Nada' gwnia' de que le'e nacle ca Dioz.”

35 Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən caguə de'e te cheinə'. Na' lenṇə' nan de que Diozən' gwne' che beṇə' ca' əbnežjue' xtiže'enə' de que gwsa'aque' ca Dioz.

36 Ca naquə Diozən' gwne' zjənaque' ca cuine', ĵbixchen' nale de que chžia chnita'a Diozən' de'en gwnia' naca' Xi'ine'? Le'enə' gwleje' nada' par gaquəlena' beṇəchən' na' bsele'e nada' yežlyo nga.

37 Žalə' de'e ca' chona'anə' bito zjənaquən de'en chon Xa'anə', bito šejle'ele chia'.

38 Pero na' de'en zjənaquən de'en chone'enə', cheyalə' šejle'ele de que naca' Xi'ine' la'anə'əczə cui chejle'ele xtiža'anə'. Šə šejle'ele che de'e ca' chona'anə' na' ənezele de que Xa'anə' zoe' len nada' na' nada' zoa' len le'.

39 Na' de'e yoblə bosə'əsyə' naclən' gaquə ədole'e, pero bito besyə'əželene' naclən' so'one'.

40 Na' gwsa'ato' len Jeso'osən' jəsoto' yešla'alə yao Jordannə' gan' gwzo de'e Juannə' antslə catə'an bchoe' beṇə' nis.

41 Na' zan beṇə' bda'aque' gan' zoto' par boso'ozenague' xtižə' Jeso'osən' na' gosə'əne' che': —La'anə'əczə de'e Juannə' ni to milagr cui bene', yoguə'əloj de'en gwne' che bengə naquən de'e li.

42 Na' beṇə' zan beṇə' nitə' na' gwso'onlilaže'e Jeso'osən'.

11

Can' goquə catə'an got ben' le Laçh

1-2 Na' goquən chacšene to beṇə' Betania beṇə' le Laçh. Betania nan' naquən laž Maria na' Marta, na' lega'aque'enə' zjənaque' beṇə' zan Laçhən'. Maria nga ben' bcuase' set zix ṇi'a Xancho Jeso'osən' na' bxie' ṇi'enə' len yišə' yichje'enə'.

3 Na' beṇə' zan Laçhən' bosə'osele'e rson gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Xanto', be'en chacdo' chei chacšenene'.

4 Na' catə' gwneze Jeso'osən' na' gwne': —Yižgüe' che'enə' bito naquən de'e gattecze', sino par əye' Diozən' yelə' bala'anən' chacšenene' na' par niçh nada' si'a yelə' bala'an, nada' naca' Xi'in Diozən'.

5-6 Gwde gwneze Jeso'osən' de que chacšene Laçhən', nebega'ane' yeçhopə ža gan' zoe'enə' la'anə'əczə chaquene' che Martən', che beṇə' bile'enə' na' che Laçhən'.

7 Nach gože' neto': —Ləšo'o Jodean' de'e yoblə.

8 Nach gožto'one': —Maestr, bi ža na'azən' gwsa'aclašə' beṇə' blao che nasyon chechon' yoso'ošiže'e le' yej. ¿Ena' de'e yoblə šejo' na'anə'?

9 Na' gwna Jeso'osən': —¿Ecaguə šižin orən' naquə težan'? Beṇə' chda teža bito chčhegüe'e chedə' la' nye'eni'inə'.

10 Mas beṇə' chda še'elə chčhegüe'e chedə' cuich nye'eni'. Ca'aczə naquən len nada', bito bi bi gaquə chia' žlac cuiṇə' əžin ža par so'ote' nada'.

11 Gwde gwne' ca' gozne' neto': —Beṇə' migw checho Laçhən' bagwtase', na' ša'a žjəyesbana'ane'.

12 Na' gožto'one': —Xanto', šə bachtase'enə' goyacczene'.

13 Jeso'osən' gwne' ca' chedə' gwnezene' bagot Laçhən', na' neto' bento' xbab de que gwne' ca' che bišgalən'.

14 Nach Jeso'osən' gwne' neto' clar: —Bagot Laçhən'.

15 Na' chebeida' cui gwzoa' lao chacšenene', par niçh na'a gona' ca šejle'echle chia'. Le'e šo'o gan' de'enə'.

16 Nach beṇə' ljuežjto' Tomasən' gože' neto': —Le'e šo'o par niçh len chio'o so'ote' šə bachso'ote' Jeso'osən'.

Tomas na'anə' ben' bosu'osi'e Didimo chedə' naque' beṇə' cuaš.

Jeso'osən' chosbane' beṇə' guat ca'

17 Nach gwyejto' len Jeso'osən' Betanian', na' catə' bžinto'onə' gwse' beṇə' ca' le' de que bagoc tap ža bosu'ocuaše'e Laçhən'.

18 Na' Betanian' chi'in galə'əzə Jerosalennə' ca do gašjə legw.

19 Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' ža' Jerosalennə' besə'əžine' gan' zo Martən' na' Marian' par chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə' de'en got beṇə' zanga'aque'enə'.

20 Nach Martən' catə' gwnezene' bazon əžinto' na' bchoje' bedəšague' neto', na' Marian' bito bchoje' ližga'aque'enə'.

21 Nach Martən' gože' Jeso'osən': —Xana', žalə' gwzo' catə'an gocšene beṇə' zana'anə' bito gote' žalə' ca'.

22 Pero la'anə' bagote', nezda' de que Diozən' gone' bitə'ətezə de'en əṇabdo'one'.

23 Nach gož Jeso'osən' le': —Goban beṇə' zano'onə'.

24 Nach Martən' gože'ene': —Nezda' de que gobane' catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca' žan' šo'o fin che yežlyon'.

25 Na' gož Jeso'osən' le': —Nada' chac chosbana' beṇə' guat ca' na' nada' nsa'a yelə' mban zejlīcane par beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. De'e na'anə' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' la'anə'əczə sa'ate', de yelə' mban zejlīcane chega'aque'.

26 Na' notə'ətezə beṇə' chso'onlilaže'e nada' zjənapə' yelə' mban zejlīcane na' cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'. ¿Echejlī'o de'e nga'?

27 Na' gože'ene': —Xana', chejli'a de que naco' Xi'in Dioz. Chejli'a de que naco' Cristan' ben' babselə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' neto'.

Jeso'osən' gwcheže' cho'a ba che Lačən'

28 Beyož gwna Martən' ca' nach beyeje' na' jəyeyeže' Maria bile'enə' žižizə: —Baza' Maestrən' na' chne' le'.

29 Na' Marian' catə' benene' can' gož Martən' le' le'e gwzoža'ate' bide' gan' zoto' len Jeso'osən'.

30 Na' caguə babžinto' lao yežən' ca orən', nenaguə'əto' gan' bedəšag Martən' neto'.

31 Na' beṇə' Jerosalen ca' nitə' len Marian' liže'enə', beṇə' ca' chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə', catə' besə'əle'ine' gwza' Marian' nach gosə'ənaogüe'ene' chsa'acquene' cho'a ba na'an zde' zjəcheže'.

32 Na' Marian' catə' ble'e gan' zoto'onə' ble'ine' Jeso'osən', na' bzo xibe' laogüe'enə' na' gože'ene': —Xana', žalə' le' gwzo' nga catə'an chacšene beṇə' zana'anə', bito gote' žalə' ca'.

33 Na' catə' ble'i Jeso'osən' chbež Marian' na' lecə chəsə'əbež beṇə' Jerosalen ca' nžague'enə', de'e juisy de'e goquene' na' bžaglaogüe' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

34 Na' gože' lega'aque': —¿Ga əbcuašə'əlene'?

Na' lega'aque' gwse'ene': —Xanto', yo'o na' le'ido'.

35 Na' gwchež Jeso'osən'.

36 Na' gosə'əna beṇə' Jerosalen ca': —Le'e ggüiašc catequən' chaquene' che'.

37 Na' balə beṇə' ca' gosə'əne': —Le' ngan' bene' par nič ble'i beṇə' lchol' ca'. ¿Ecui gaquən' žalə' bene' par nič cui gat Lačən'?

Jeso'osən' bosbane' Lačən' ladjo beṇə' guat ca'

38 Na' de'e yoblə de'e juisy de'e goque Jeso'osən' lo'o la'aždaogüe'enə'. Nach yoguə'əto' gwyejto' cho'a ban' len Jeso'osən'. Na' ban' naquən to bloj na' da' to yej cho'inə'.

39 Nach gož Jeso'osən': —Leca'a yejən'.

Na' Mart zan de'e beṇə' guatən' gože'ene': —Xana', bachla' ben' zban, la' bač goc tap ža ṇa'a gote'.

40 Na' gož Jeso'osən' le': —Bagwnia' le' šə chonlilažo'o nada' nach šejni'ido' bi zeje ca de'en gwlo'e Diozən' yelə' guac xen che'enə'.

41 Nach beṇə' ca' gosə'əque'e yejən'. Na' Jeso'osən' gwlis laogüe'en yobalə gwne': —Xa', choxcwleno' babzenago' chia'.

42 Nada' nezdə' de que syempr chzenago' chia'. Pero ənia' ca' par nič beṇə' ca' ža' nga se'ejle'e de que len' əbselo'o nada'.

43 Na' beyož gwne' ca' lao orasyonnə', belgüiže' de'e beṇə' guatən' gwne' žižjo gože'ene': —Lač bechoj.

44 Nach le'e bechojte Lachən', zjənccheləyoy ni'a ne'e ca' cint de lachə' na' to bey nazjə laogüe'enə'. Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e yozaše' lachə'ənə' na' le'e gwsane' yeyeje'.

Boso'oxi'e yesə'azene' Jeso'osən'

45 Na' zan beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' zja'ac len Marian' besə'əle'ine' miḷagr de'en ben Jeso'osən' na' gwso'onlilaže'e le'.

46 Pero bale' ja'aque' lao beṇə' fariseo ca' jse'eže' lega'aque' can' bene' bosbane' Lachən'.

47 Nach bχoz əblao che nasyon Izrael cheton' na' beṇə' fariseo ca' besə'ətobe' yoguə'əlöl beṇə' ca' chəsə'ənabia' nasyon cheton'. Nach boso'oxi'e gosə'əne': —¿Naclə gonchon'? la' miḷagr zannə' chon benga.

48 La' šə gaquecho ljoye'enə', yoguə' beṇə' so'onlilaže'e le', nach da'ac beṇə' nasyon Roma na' yoso'ožiaye'e yo'odao' əblao checho nga na' len nasyon chechon'.

49 Entr beṇə' golə beṇə' blao ca' toe' le Caifas na' naquəche' bχoz əblao ca izən'. Na' gože' lega'aque': —Le'e caguə bi nezelen'.

50 Nic chonle xbab de que napən chio'o cuentən' tozə ben' gotcho lgua'a cuiayi' yoguə'əcho len nasyon checho nga.

51 Caifasən' naquəche' bχoz əblao ca izən' na' caguə con gwne' ca' to gwłazze'enə'. Dioz nan' bene' par gwduxjui'e de que so'ote' Jeso'osən' por nasyon Izrael cheto'onə'.

52 Na' caguə so'ote'ene' par nasyon cheto' na'azənə'. Leczə so'ote'ene' par niç yoguə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əque'e ca xi'ine' gatə'ətezə nasyon, yesyə'əyaque' tozə so'elaogüe'ene'.

53 Na' ža na' gwzolao boso'oxi'e naclən' so'one' par so'ote'ene'.

54 Na' de'e nan' bitoch gwda Jeso'osən' zaquə'əlao entr beṇə' gwłaż cheto' ca'. Na' gwza'ato' gwyejto' to yež de'en nzi' Efrain, chi'in galə'əzə latjə dašən'. Na' gwzoto' na' len le'.

55 Na' lni pascw che neto' beṇə' Izrael bazon baözə. Na' beṇə' zan beṇə' za'ac to to yež ja'aque' Jerosalennə' antslə ze'e galə' lni pascon' par gwso'on cuinga'aque' xi'ilažə' can' na lei cheto'onə'.

56 Na' besyə'əyilje' Jeso'osən', na' ca nite'e chy'o' yo'odao' əblao cheton' gwse'e ljuežje': —¿Bi xbab chontgualə? ¿əgüide' lni nga?

57 Gosə'əne' ca' chedə' bχoz əblao che nasyon Izrael cheton' na' beṇə' fariseo ca' bagwso'one' mendad de que notə'ətezə beṇə' ənezene' gan' zo Jeso'osən' gwzenene' lega'aque' par niç yesə'əzene'ene'.

12

Marian' chgüe'e set zix ni'a Jeso'osən'

1 Na' xop ža antslə lni pascon', gwejlento' Jeso'osən' Betan-ian' gan' zo Lačhən' ben' bosbane' ladjo beṇə' guat ca'.

2 Na' balə beṇə' Betania ca' boso'osi'ini'e to xše' par Jeso'osən', na' Martən' bdie' de'en güe'ej gwdaoto' len le'. Na' Lačhən' chi'e cho'a mesən' t xen len Jeso'osən' na' len neto' na' beṇə' ca' yela'.

3 Na' Marian' de tya set zix che' de'e zaquə'əchgüei na' gwlo'en ni'a Jeso'osən'. Na' bxie' ni'enə' len yišə' yičhje'enə'. Na' doxen yo'onə' gwla'achgua ze set zixən' gwlo'e ni'enə'.

4 Na' zo Jod Iscariotən', ben' naquə' neto' t xen. Le'enə' banaquən əgwdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'. Jodən' naque' xi'in to beṇə' le Simon. Na' Jodən' gwne':

5 —¿Bixchen' cui bete'e set zix nga? Zaquə'an do t mil gueya' gueyoa. Na' mechən' de'en le'ine' chei əgwnežjue'en beṇə' yašə' žalə' ca'.

6 Jodən' bene' xbabən' ca' caguə' por ni che beyaše'ene' beṇə' yašə' ca' sino por ni che naque' beṇə' bguan. Len' bexe'e mech de'en bchin yoguə'ato' na' gwlejlane' mechən'.

7 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'. Babene' de'en non gonene' nada' žan' əgaša'anə'.

8 Ca' naquə' beṇə' yašə' ca', syempr nitə'əcze' len le'e, pero nada' caguə' syempr soa' len le'e.

Bxoz əblao ca' boso'oxi'e so'ote' Lačhən'

9 Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheton' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' zoe' na'. Na' ja'aque', pero caguə' por ni che Jeso'os na'azən', sino par besə'əle'ine' Lačhən', ben' bosban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

10 Na' bxoz əblao che nasyon cheton' lecza boso'oxi'e so'ote' len Lačhən',

11 chedə' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheton' ja'aque' na' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni che le'.

Jeso'osən' beyo'e Jerosalennə'

12 Na' beteyo gwza'ato' Betanian' len Jeso'osən' na' gwejto' Jerosalennə'. Na' ca orən' beṇə' zan chəsə'əžag Jerosalennə' beṇə' zja'ac lni pascon'. Na' gosə'ənezene' de que Jeso'osən' yežine' Jerosalennə'.

13 Na' de'e na'anə' besə'əchoje' bedəsə'əleze' neto', zjənoxe'e no zin, na' chəsə'əgüe'e be' lban che' chəsə'əne': —Le' naco' Rei che nasyon Izrael chechon', goclenšga neto'. Sošgo' mbalaz le' baza'o nga, babselə' Xancho Diozən' le'.

14 Na' bžel to borr dao' bia gwžia Jeso'osən' lao zde'. Goc can' nyojczən nan:

15 Le'e ža'ale Jerosalennə' bito žeble.

Le'e ggüiašč baza' Rei chelen' žie' to borr dao'.

16 Na' neto' disipl che' bito gwyejni'ito' categazə de que goc che' con can' bosozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən' na' Diozən' be'ene' yelə' bala'an xen, na' canan' jəyeza'alažə'əto' dižə' ca' zjənyoj che' na' gocbe'ito' gwso'one'ene' le' can' nyojənnə'.

17 Beṇə' ca' gwnitə' len Jeso'osən' catə'an bolgüiže' Laçhən' na' bosbane'ene' par bechoje' lo'o ban' gwso'e dižə' len beṇə' ca' ža' syodan' can' bene'enə'.

18 De'e na'anə' bedəsə'əleze'ene' chedə' gosə'əneze' ca' miłagr de'en bene'.

19 Na' gosə'əna beṇə' fariseo ca' entr lega'aque': —Bachle'ile cuiczə bi de gonchon'. Yoguə' beṇəçhən' zjəsə'ənao le'.

To çhopə beṇə' griego gwse'ene' əso'elene' Jeso'osən' dižə'

20 Na' zjəlen balə' beṇə' griego, beṇə' ja'ac ḥinə' par gwso'elaogüe'e Diozən'.

21 Beṇə' quinga besə'əžine' gan' zo Lip beṇə' Betsaida distrit che Galilean'. Na' gwsa'atə'əyoine' Lipən' gwse'ene': —Gwzi'ixenšga, chene'eto' güe'elento' Jeso'osən' dižə'.

22 Nach gwyej Lipən' jəye' Ndresən'. Nach Ndresən' len Lipən' jəsə'əye' Jeso'osən'.

23 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Na'a bachžin ža so'ot beṇə' nada' par niçh Diozən' gone' nada' yelə' bala'an xen. Len' bsele'e nada' golja' beṇəçh.

24 De'e li əchnia' le'e, šə to trigon' cui yexinjən catə' əxopən lao yon', chega'añczə tozən, pero šə yexinjən na' yela'an, de'e zan trigon' yeyaquən.

25 Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niçh cui çhi' saque'e o par niçh cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' çhi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni çhia', bade yelə' mban zejlicane che'enə'.

26 Na' notə'ətezə beṇə' chene'ene' gone' xšina'anə', çheyalə' gonlilaže'e nada' na' gwzenague' çhia'. Na' ga'an soa' na' so ben' gon xšina'anə'. Na' beṇə' ca' so'on xšina'anə', Xa'anə' güe'e lega'aque' yelə' bala'an.

Jeso'osən' gwdixjue'e de que so'ot beṇə' le'

27 Bachžaglaogua' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. ¿Echaquele ṇabda' Xa'anə' yosle' nada' lao de'e ca' ze'e gaquə çhia' ṇa'a? Abi. Babida' par niçh gaquəczə çhia' ca'anə'.

28 Nach bene' orasyonṇə' gwne': —Xa', ben par niçh le' si'icho' yelə' bala'an.

Nach Diozən' ben' zo yoban' gwne' gože'ene': —Babena' ca gwxi'a yelə' bala'an, na' ze'e goncha' ca si'icha'anṇə'.

29 Beṇə' zan zjənžague' neto' ca orən' na' catə' gwse'enene' de'en gwna Diozən', bale' gosə'əne' de que gwṇinṇə'. Na' yebale' gosə'əne': —To anglən' əgwṇe le'.

30 Na' Jeso'osən' gože' neto': —Diozən' gwṇe' nada' zižjo caguə par nič nada' əṇezda' de que chzenague' čhia'anə', sino par nič əṇeze le'enə'.

31 Bachžin ža catə' Diozən' əgwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui zjənombia' le'. Na' bachžin ža catə' gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' nit yelə' gwnabia' čheinə'.

32 Na' catə' gwso'ote' nada' le'e yag corozən', gona' par nič yoguə'əlol beṇə' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e nada'.

33 Na' de'e ngan' gwne' chzejni'ine' neto' de que so'ot beṇə' le' yoso'ode'ene' to le'e yag coroz.

34 Nach balə beṇə' zan ca' ža'anə' gwse'ene': —Neto' babeneto' choso'osed choso'olo'i beṇə' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən, na' ṇezeto' nan de que Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' ṇasyon čechon' soe' zejlicane. Na' le' nao' de que Diozən' bsele'e le' goljo' beṇəč. ¿Bixčen' nao' le' de que so'ot beṇə' le' to le'e yag coroz? ¿Ebselə' Diozən' le' goljo' beṇəč?

35 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' za'a par əchgua'a be'eni' lo'o yičhjala'aždao' beṇəčən'. Na' yeto term da'ogan' soa' par əgwsed əgwlo'ida' le'e. Le'e šejle' xtiž'a'anə' žlac ṇe'e de latjə par nič cui cuiayi'ile zejlicane. Beṇə' ca' cui chse'ejle'e xtiž'a'anə' bito chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Zjənaque' ca to beṇə' chda gan' naquə žčhol' na' bito chache'ine' gan' chde'.

36 Le'e gonlilažə' nada' ṇa'a žlac ṇe'e de latjə par nič šo'o be'eni' čhian' lo'o yičhjala'ažda'olen' na' par nič əgwnežjwle be'eni' che yeziquə'əchlə beṇə'. Gwde gwna Jeso'osən' ca' beze'e bocaše'ene' lega'aque'.

Zan beṇə' Izrael ca' bito gwso'onlilaže'e Jeso'osən'

37 La'anə'əczə besə'əle'i beṇə' Izrael gwlaž četon' ben Jeso'osən' zan miłagr, casi yogue'e bito gwso'onlilaže'ene'.

38 Na' de'en goc ca' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', nan:

Xanto', casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'.

Na' casi notono chsa'acbe'i de que babesə'əle'ine' blo'o yelə' guac čhio'onə'.

39 Bito goquə se'ejle'e, čhedə' chac čhega'aque' can' na yeto de'en bzoj de'e profet Isaiazən', nan:

40 Diozən' babene' par nič nažjo yičhjala'aždao' beṇə' quinga na' par nič zjənaque' beṇə' godenag.

Babene' par ničh chəsə'əle'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zejen de'en chəsə'əle'ine'enə', na' chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə'.

Gosyə'ədinjļjei xtola'əga'aque'enə na' gwso'elje' latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə žalə' chse'ejni'ine'en na' žalə' chsa'acbe'ine' bi zejen.

41 De'e quinga gwna de'e profet Isaiazən' čhedə' ble'ine' yelə' chey che'eni' che Jeso'osən' na' be'e dižə' che'.

42 La'anə'əczə beṇə' zanch lao nasyon Izrael četon' bito gwse'ejle'e che Jeso'osən', bia'aczə zane' gwso'onlilaže'ene', na' len no beṇə' gwnabia' četo' ca'. Pero na' bito gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'ene' čhedə' besə'əžebe' cabich əso'e beṇə' fariseo ca' latjə par so'e lo'o yo'oda'onə'.

43 Gwse'enchene' so'e beṇačhən' lega'aque' yelə' bala'an cle ca so'one' ca güe' Diozən' lega'aque' yelə' bala'an.

Xtižə' Jeso'osən' zjanaquən de'e žialao xen

44 Na' Jeso'osən' gwṇe' zižjo gože' lega'aque': —Beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' caguə nadə'əzan' chso'onlilaže'e sino lenczə Xa'anə' ben' əbsele' nada'.

45 Ben' chle'i nada' leczə chle'ine' Xa'anə' ben' bsele' nada'.

46 Nada' za'a yežlyo nga par ničh chgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Chgua'a be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par ničh cuich so'ontezə so'one' de'e malən'.

47 Na' notə'ətezə beṇə' chse'ene xtiža'anə' na' bito choso'ozenague' čhei caguə nada' čhoglaogua'an čhega'aque' de que zjənapə' dolə, čhedə' bito za'a yežlyo nga par ničh čhoglaogua'an che beṇačhən' de que zjənapə' dolə' sino par ničh gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilaže'e nada'.

48 Xtiža'anə' de'en babi'a len lega'aque' čhoglaon čhega'aque' de que zjənapə' dolə' čhedə' bito chse'ejle'e čhia' na' nic choso'ozenague' che xtiža'anə'. Čhoglaon čhega'aque' de que zjənapə' dolə' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

49 Dižə' de'en babi'anə' bito bi'an de'e bia'azəlaža'a. Xa'anə' bsele'e nada' na' le'enə' none' mendad bin' cheyalə' nia' na' bin' əgwse əgwlo'ida' beṇə'.

50 Na' notə'ətezə beṇə' yoso'ozenag che xtižə' Xa'anə' de'en none' mendad cho'elena' beṇačhən', əgwnežjue' yelə' mban zejlicane čhega'aque'. De'e na'anə' cho'elena' le'e dižə' con can' gawna Xa'anə'.

13

Gwdib Jeso'osən' ni'a disipl che' ca'

1 Na' ca naquə Jeso'osən', bedote chaquene' che neto' chonlilažə'əto' le' yežlyo nga. Na' nezene' de que bachžin ža yeze'e yežlyo nga par yeyeje' gan' zo Xe'enə'. De'e na'anə' catə' ze'e za'alə lni pascon' blo'ichene' neto' can' lechguale chaquene' cheto'.

2 Na' bach gwlo'o gwxiye'enə' xbabən' lo'o yičjla'aždao' Jod Iscariot xi'in Simonnə' par əgwdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr che' ca'.

3 Na' neze Jeso'osən' de que Xe'enə' babene' par nič nape' le'ezelaogüe yelə' chnabia' xen, na' nezene' de que gan' zo Dioz nan' gwze'e na' gan' zo Dioz nan' yeyeje'.

4 Na' lao chaoto' xše'enə' Jeso'osən' gwzože'e na' gwcuə'a xadon che'enə' na' gwxi'e to lachə' na' bcheje'en lsine'enə'.

5 Nach gwxi'e nisən' gwde'en to lo'o ša' na' gwzolaogüe' gw dibe' ni'ato'onə' ca to mos. Na' bosbiže' ni'ato'onə' len lachən' de'e nchej lsine'enə'.

6 Na' catə' bžine' gan' chi' Simon Bedən', Bedən' gože' le': —Xana' žəle' chibo' ni'anə'?

7 Na' gož Jeso'osən' le': —De'e nga chona' cabi chejni'ido'on na'a, pero gwyejni'ido'on telə.

8 Na' gož Bedən' le': —Le' cuat chibo' ni'anə'.

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Šə cui ga'a chiba' le' caguə leno' nada'anə'.

9 Na' Bedən' gože'ene': —Xana' caguə ni'a na'azən', sino doxencza'.

10 Nach gož Jeso'osən' le': —Beṇə' nošə' nazjə, ni'e na'azə chyažje chibe', la' banaquəczə doxen cuerp che'enə' xi'ilažə'. Ca naquə le'e ža, naquəczle xi'ilažə' la'anə'əczə caguə yoguə'əle.

11 Jeso'osən' nezene' non' əgwde le' lao na' beṇə' contr che' ca', na' de'e na'anə' gwne': “Caguə yoguə'əle nacle xi'ilažə'”, na' zejen caguə yoguə'əto' naquəto' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

12 Na' catə' beyož gw dibe' ni'ato'onə', na' beyaz xadon che'enə' na' bebi'e de'e yoblə cho'a mesən'. Na' gože' neto': —žEchejni'ile bi zejen de'en babena' len le'e?

13 De'e nga zejen. Le'e nsi'ile nada' Maestr na' Xanle, na' güenczən' nale chedə' can' naca'.

14 Na' nada' naca' Xanlen' na' nactia' Maestr chelen' bagwdiba' ni'alen' ca to mos, de'e na'anə le'e leczə cheyalə' gaquəlen ljuēžjle ca to mos.

15 Bagwdiba' ni'alen' parzə nič gwlo'ida' le'e de que cheyalə' gonle can' babena'anə'.

16 De'e li əchnia' le'e notə'ətezə mos bito naque' blaoch ca xane'enə', ni ben' chej mendadən' cui naque' blaoch ca ben' chselə' le'.

17 Šə chejni'ile de'e quinga na' gonle can' nia'anə', nachən' sole mbalaz.

18 Caguə nia' ca' che yoguə'əlen'. Nada' nezda' nac naquə yichjda'aždao' le'e bagwleja' par nacle disipl chia'. Pero na' gwleja' le'e par nič gaquə complir can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Be'en gwdaolena' txen bablej bšošje' nada'."

19 Nada' əchnia' le'e de'e nga na'a antslə cuiṇə' gaquən, par nič catə' gaquən šejle'ele de que nada' naca' ben' bagwnia' le'e.

20 De'e li əchnia' le'e ben' cho'elao' notə'ətezə beṇə' əchsela'a, nada'anə' cho'elaogüe'e. Na' ben' cho'elao' nada', ben' əbselə' nada' na'anə' cho'elaogüe'e.

Jeso'osən' be'e dižə' che ben' naquən əgwde le' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'

21 Beyož gwna Jeso'osən' de'e ca' bachžaglaogüe' lo'o yichjla'aždaogüe'enə', na' gwne' clar: —De'e li əchnia' le'e de que to le'e əgwdele nada' lao na' beṇe' ca' chəsə'əgue'i nada'.

22 Nach neto' bgüia lao ljuežjto' chaqueto' noto' chein' ne' ca'.

23 Nach nada' chi'a cuite'enə' chedə' chacchgüeine' chia'.

24 Na' Bedən' bene' señy len nada' par nič gwṇabda' Jeso'osən' no chein' gwne' ca'.

25 Nach bgüiga'a bao goža' Jeso'osən': —Xana', ζnon'?

26 Nach gož Jeso'osən' nada': —Be'en əgwnežjua' to pedas yetən' catə' bablo'oja'an xojən', le'enə'.

Nach blo'oje' yetən' xojən' na' bnežjue'en Jod Iscariot xi'in Simonṇə'.

27 Na' beyož bnežjue' Jodən' yetən' le'e gwyo'o gwyazte Satanasən' de'en chnabia' de xio' ca' lo'o yichjla'aždao' Jodən'. Nach Jeso'osən' gože'ene': —De'en gono'onə' benən lgüegwza.

28 Na' ni to neto' ža'ato'onə' cui gwyejni'ito' bixchen' gože' le' ca'.

29 Jodən' noxe'e bols mechən' na' de'e na'anə' baləto' bento' xbab de que Jeso'osən' gože' le' šeje' žəxi'e de'e chyažjeto' lao ḷnin' o de que cheyalə' əgwnežjue' latə' mechən' beṇə' yašə' ca'.

30 Na' catə' beyož gwdao Jodən' pedas yetən' de'en bnežjw Jeso'osən' le', le'e bchojte'. Na' ca orən' bagol.

To de'e cobə de'e non Jeso'osən' mendad goncho

31 Na' gwde bchoj Jodən' Jeso'osən' gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' na'a so'ot beṇə' nada' na' gone' nada' yelə' bala'aṇ xen. Na' leczə Diozən' si'e yelə' bala'aṇ xen ca de'en gaquə chia'.

32 Na' ca naquə Diozən' si'e yelə' bala'aṇ ca de'en gaquə chia', leczə le'enə' gone' nada' yelə' bala'aṇ, na' le'e solaote gone' nada' yelə' bala'aṇnə' na'a.

³³ Xi'indaogua'a, yešlož da'ogan' soa' len le'e. Na' yeyilje nada', na' can' goža' beṇə' blao che nasyon Izrael chechon', leczə can' əchnia' le'e na'a de que gan' yeya'a bito gaquə sa'alenle nada'.

³⁴ Nach to de'e cobə chona' mendad gonle, de que gaque che ljuežjle tole yetole can' chacda' chele, leczə can' le'e gaque che ljuežjle tole yetole.

³⁵ Na' yesə'əneze yoguə'əloł beṇə' de que nacle disipl chia' šə gaquele che ljuežjle tole yetole.

Jeso'osən' ne' de que Bedən' cui chebe' de que nombi'ene'

³⁶ Na' gož Bedən' le': —Xana', ¿gan' yeyejo'?

Na' gož Jeso'osən' le': —Gan' yeya'a bito gaquə denaogo' nada' na'a, pero telə denaogo'.

³⁷ Na' gož Bedən' le': —Xana' ¿bixchen' cui gaquə denaogua' le' na'a? Gwsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada' laogüe de'en chacda' chio' šə chonclən byen.

³⁸ Na' gož Jeso'osən' le': —¿Echacdo' gwsanlažə' cuino' so'ot beṇə' le' laogüe de'en chacdo' chia'? De'e li əchnia' le' de que bito cuež lecon' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

14

Beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' zjənombi'e Xe' Diozən'

¹ Bito gaquəžejlažə'əle chia' nada'. Legonlilažə' Diozən', na' leczə legonlilažə' nada'.

² Gan' zo Xa' Diozən' naquən ca to yo'o xen gan' ža' de'e zancuart. Gwnia' le' žalə' cui bi cuart de par le'e. Na' yeya'a žjəyeyenšaogua'a cuart par to tole.

³ Na' catə'ən babeyož jəyeyenšaogua'a cuart chelen', yida' yetši' na' yeči'a le'e socho txen par nič gan' soa' na' so le'e.

⁴ Banombi'ale gan' yeya'a na' baṇezele naquən' gonle par yeda'acle na'.

⁵ Na' gož Tomasən' le': —Xanto', bito nezeto' gan' yeyejo'. ¿Na' nacxa gaquən' ənezeto' nac gonto' par yela'ato' na'?

⁶ Jeso'osən' gože'ene': —De'en cheyalə' gonle gonlilažə'əle nada' par nič yežinle gan' zo Xa'anə'. Nada' nezda' na' chzejni'ida' yoguə'əloł de'en naquə de'e li che Diozən'. Na' nada' nsa'a yelə' mban zejlicane par beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Ni to cono yežin gan' zo Xa'anə' šə cui gonlilaže'e nada'.

⁷ Žalə' nombi'ayanə'əle nada', lente Xa'anə' nombi'ale žalə' ca'. Na' dezd na'a banombi'alene' na' bable'ilene'.

⁸ Na' gož Lipən' le': —Ben par nič le'ito' Xa'onə'. Lezən de'en chene'eto'.

⁹ Jeso'osən' gože'ene': —Lip, sša xen bagwzoa' len le'e, ¿əna' cuiṇə' gombi'o nada'anə'? Notə'ətezə beṇə' bable'inada' lenczə Xa'anə' bable'ine'. ¿Bixchen' nao' gona' par niḥ le'ile Xa'anə'?

¹⁰ ¿Ecuī chejli'o de que nada' zoa' len Xa'anə' na' Xa'anə' zoe' len nada'? Dižə' quinga cho'a nada', caguə cho'an de'e bia'azəlaža'anə'. Xa' na'anə' zoe' len nada' na' len' chone' par niḥ cho'a dižə' quinga na' chona' yoguə'əloḷ de'en chona'.

¹¹ Le'e šejle' chia' ca de'en əṇia' de que zoa' len Xa'anə' na' le' zoe' len nada'. Na' šə cui chejle'ele xtiža'anə', le'e šejle' chia' por ni che de'en bable'ile chona'anə'.

¹² De'e li əchnia' le'e ben' chonlilažə' nada', ca de'e ca' chona' leczə gone'en. Na' de'e zaquə'əch ca de'e ca' gone' chedə' nada' yeya'a gan' zo Xa'anə'.

¹³ Na' yoguə' de'e əṇabele Xa'anə' gona' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gona'an par niḥ Xa'anə' si'e yelə' bala'an ca de'en gona' naca' Xi'ine'.

¹⁴ Bitə'ətezə de'e əṇable gona' por ni che de'en chonlilažə'əle nada', nada' gona'an.

Jeso'osən' bene' lyebe sele'e Spirit che Diozən'

¹⁵ Šə chaquele chia' cheyalə' gonle can' nona' mendad gonle.

¹⁶ Na' ṇabda' Xa'anə' par əsele'e Spirit che'enə' len le'e par gaquəlenən le'e can' babena' nada'. Na' son len le'e zejlicane. Spirit che Diozən' əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li.

¹⁷ Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chso'elaogüe'e Spiritən' chedə' bito chesə'əle'ine'en na' nic zjənombi'en. Pero le'e nombi'alēn chedə' zon len le'e ṇa'a na' gwžin ža catə' son lo'o la'ažda'olen'.

¹⁸ Bito gwcua'ana'a le'e ca gozebə. Güida' yeto nga gan' zole.

¹⁹ Na' yešlož da'ozə na' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' cabich yesə'əle'ine' nada', pero le'e gwle'ile nada'. Na' laogüe de'en zoa' nsa'a yelə' mban zejlicane che beṇə' chso'onlilažə' nada', de'e na'anə' le'e sole zejlicane.

²⁰ Na' catə' əžin ža la' Spirit che Diozən' son lo'o la'ažda'olen' canan' əṇezele de que nada' zoa' len Xa'anə', na' le'e zole len nada', na' nada' zoa' len le'e.

²¹ Ben' neze can' nona' mendad na' chone' can' əni'anə', bena'an chaque chia'. Na' ben' chaque chia' leczə chaque Xa'anə' che', na' gwzochcza' gaquəda' che' na' gona' par niḥ əṇezene' de que zotezə zoa' len le'.

²² Na' Jodən' pero caguə Jod Iscariotən' gože' le': —Xanto' ¿bixchen' gono' par niḥ neto' le'icheto' le' na' cui gono' par niḥ beṇə' yoblə yesə'əle'ichene' le'?

²³ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le'e chaquele chia' chzenagle xtiža'anə'. Na' Xa'anə' leczə chaquene' chele na' neto' desoto' len le'e.

24 Benə' ca' cui chsa'aque chia' bito choso'ozenague' xtiža'anə'. Dižə' de'en chenele ənia' le'e, caguə cho'an de'e bia'azəlaža'anə', sino cho'a dižə' de'en chene'e Xa'anə' ben' əbselə' nada'.

25 De'e quinga bagwnia' le'e žlac ne'e zoa' len le'e.

26 Na' Xa'anə' əsele'e Spirit che'enə' son lo'o la'aždao' le'e chonlilažə'əle nada' nič gaquəlenən le'e. Na' Spiritən' əgwzejni'in le'e yoguə'əloł de'en cheyalə' ənezele na' gonən ca žjəyeza'alaza'əle yoguə'əloł de'en bagwnia' le'e.

27 Chona' par nič so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' ca binlo zo chbeza' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anə'. Nada' chona' ca zo chbezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' cle ca chso'on beṇəchən' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Bito gaquəžejlažə'əle, nic žeble.

28 Babenele can' bagwnia' de que yeya'a gan' zo Xa'anə', na' de que yida' de'e yoblə gan' zolen'. Žalə' chaquele chia' can' cheyalə'anə', gobeile de'en yeya'a, chedə' Xa'anə' zaquə'əche' ca nada'.

29 Na'a ža bagwnia' le'e de'e ca' antslə cuiṇə' sa'aquən par nič catə' sa'aquən šejle'ele de que naca' ben' bagwnia' le'e.

30 Bitoch gua'a dižə' zan len le'e chedə' baza' gwxiye' de'en chnabia' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' na' tiləlenən nada'. Pero bito soin nada'.

31 Chona' con can' non Xa'anə' mendad par nič əneze beṇəchən' de que chacda' che Xa'anə'. Na'a ža lešo'o šejəchcho.

15

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca to yag oba

1 Nada' gwxaquə'əlebəda' ca to yag oba de'en naquə le'ezelaogüe yag zaque'e. Xa'anə' gwxaquə'əlebene' ca ben' chonši'i yaguən'.

2 Na' le'e chonlilažə'əle nada' gwxaquə'əlebele ca xozə' yaguən'. To to xoze'e ca' cui bi frot chbian, chchogue'en. Na' to to xoze'e ca' de'e chəsə'əbia frot, chpe'en par nič chbiachən frot zanch.

3 Can' banaquə yichjla'ažda'olen' chedə' chzenagle xtiža'anə' de'en babi'a len le'e.

4 Lesotezə leso len nada' par nič nada' gaquə sotezə soa' len le'e. Ca che xozə' yag frotən', bito bi frot cuian to gwlažzen šə cui zon nca'an le'e yaguən', can' naquən len le'e, bito gaquə gonle de'en chazlažə' Diozən' šə cui sotezə sole len nada'.

5 De'e yoblə əhia' de que nada' gwxaquə'əlebəda' ca yag oban' na' le'e ca xoze'enə'. Notə'ətezle šə zotezə zole len nada' na' nada' zotezə zoa' len le'e, gonchguale de'en chazlažə' Diozən'. Pero cuiczə gac gonle de'en chazlaže'enə' to gwlažle.

6 Beṇə' cui zotezə zo len nada' əhoje' ca'alə, ca che xozə' yag oban' de'e ca' chçhog ben' chonši'i yaguən' na' chəsə'əbizən. Nach chtobe'en chade'en yi' par chse'eyən.

7 Šə le'e zotezə zole len nada' na' šə yo'o yiçhje xtiža'anə' do tyempte, bitə'ətezə de'e chene'ele ənable len orasyonṇə' de'e si'iczlənə'.

8 Yelə' bala'an chzi' Xa'anə' catə'an chonchguale can' chazlaže'enə', na' baçh chlo'ele de que chonlilažə'əle nada' na' chzenagle chia' can' cheyalə' gonle šə bachonchguale de'en chazlaže'enə'.

9 Ca Xa'anə' chaquene' chia', lecəzə ca' nada' bachacda' chele. Le'e so legon ca gacbe'ile de que chacda' chele.

10 Šə chonle can' nona' mendadən', nachən' gacbe'ile de que chacda' chele, ca nada' chona' can' non Xa'anə' mendadən' na' chacbe'ida' de que chaquene' chia'.

11 Bagwnia' le'e ca' par niçh sole mbalaz ca mbalazən' zoa' nada'. Che'enda' sole mbalaz juisy.

12 De'e nga chona' mendad gonle, gaquele che ljuežjle tole yetole can' chacda' chele.

13 Notono nla' beṇə' chaquene' che ljuežje' mazəchlə can' chaque ben' chsanlažə' cuine' so'ot beṇə' le' par gaquəlene' beṇə' migw che' ca'.

14 Le'e nacle migw chia' šə chonle can' nona' mendadən'.

15 Bitoch ənia' le'e mos chia' chedə' beṇə' zjənaquə mos bito zjənezene' bi chon xanga'aque'enə'. Bania' le' migw chia', chedə' yoguə'əloł de'e ca' babenda' gwna Xa'anə' babzejni'ida'an le'e.

16 Caguə le'e gwleje nada' par naca' Xanle. Nada' bagwleja' le'e par chonlilažə'əle nada'. Na' chselə'a le'e par niçh šejəchle gonchguale can' chazlažə' Xa'anə' na' caguə de'e te che de'e ca' gonlen'. Na' šə gonle can' chazlaže'enə', yoguə'əloł de'en ənabele Xa'anə' laoguə de'en chonlilažə'əle nada', gone'en.

17 De'e nga de'en chona' mendad gonle, de que gaquele che ljuežjle tole yetole.

Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' beṇə' ca' choso'ozenag che Jeso'osən'

18 Bito yebanele de'en chəsə'əgue'i beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' le'e. Legon xbab de que zgua'atec nadan' besə'əgue'ine' antslə ca le'e.

19 Žalə' nacle txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', gwsa'aque' chele can' chsa'aque' che beṇə' ca' zjənaque' txen. Nada' bagwleja' le'e par naole nada', na' bitoch nacle txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' de'e na'anə' chəsə'əgue'ine' le'e.

²⁰ Le'e žjsa'alažə' de'en bagwnia' le'e: "Notə'ətezə mos bito naque' blaoch ca xane'enə'." Can' baboso'olagzejə boso'olagzide' nada', leczə can' yoso'olagzejə yoso'olagzide' le'e. Žalə' boso'ozenague' xtiža'anə', leczə gosə'əzenague' xtižə'əlen'.

²¹ Na' yoguə' de'e ca' so'one' len le'e chedə' le'e chonlilažə'əle nada' na' lega'aque' bito zjənombi'e Xa'anə' ben' bselə' nada'.

²² Žalə' nada' cui bida', na' žalə' cui bia'a dižə' len lega'aque', bito zjənapə' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Na' na'a cuiczə bi de bi yoso'ode'ine' par yesə'əne' cui bi dolə' zjənapə'.

²³ Ben' chgue'i nada', lenczə Xa' nan' chgue'ine'.

²⁴ Žalə' cui bena' entr lega'aque' miłagr de'e cuiṇə' gon ni to beṇə' yoblə, bito zjənapə' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Pero na'a babesə'əle'ine' de'e ca' chona' na' bia'aczə chəsə'əgue'ine' nada' na' len Xa'anə'.

²⁵ Pero na' chac ca' par ničh chac complir can' na Xtižə' Diozən' gan' nyojən nan: "Besə'əgue'ine' nada' sin cui bi bi de'e mal bena'."

²⁶ Bagwnia' le'e de que seła'a Spirit che Xa' Diozən' par gaquəlenən le'e na' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li. Spiritən' sa'an gan' zo Xa'anə' la' seła'an par güe'en xtiža'anə'.

²⁷ Na' leczə ca' le'e güe'ele xtiža'anə', chedə' bagwzole len nada' dezd catə'an gwzoloa chyixjui'a xtižə' Xa' Diozən'.

16

¹ Bagwnia' le'e de'e ca' par ničh cui yebiguə'əle gosxanlə.

² Yesyə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' čega'aque' ca'. Na' bazon əžin ža catə' notə'ətezə beṇə' se'enene' so'ote' le'e so'one' xbab yebei Diozən' lega'aque' de'en so'one' ca'.

³ So'one' ca' len le'e chedə' cui zjənombi'e Xa'anə' na' ni nada' cui zjənombi'e.

⁴ Na' bagwnia' le'e ca' par ničh catə' əžin ža gac ca' žjsa'alažə'əle de que bagwnia' le'e can' gaquən.

De'e chon Spirit che Diozən'

Catə'an gwleja' le'e par nacle disipl chia' bito gwnia' le'e yoguə' de'e ca' gac chele, chedə' gwnezdə' socha' len le'e.

⁵ Na' la'anə'əczə yeya'a na'a gan' zo Xa'anə' ben' əbselə' nada', ni tole cui chṇabele nada' bi zejen de'en yeya'anə'.

⁶ Na' de'en bagwnia' le'e de'e ca' bachacchgüeile lo'o la'ažda'olen'.

⁷ Pero de'e li əchnia' le'e napən le'e cuent yeya'a, la' šə cui yeya'a Spirit che Diozən' de'en gaquəlen le'e bito yedəson lo'o la'ažda'olen'. Na' de'en yeya'anə' əselə'an len le'e.

⁸ Na' catə'əch yidə'an əgwzejni'in beṇəchən' de que zjənapə' dolə', əgwzejni'in lega'aque' de que naca' le'e zelaogüe beṇə' güen,

na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicane che notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenag chia'.

⁹ Egwzejni'in lega'aque' de que zjənapə' dolə' de'en cui chso'onlilaže'e nada'.

¹⁰ Egwzejni'in lega'aque' de que naca' le'eze-laogüe beṇə' güen chedə' yeya'a gan' zo Xa'anə' na' bitoch le'ile nada'.

¹¹ Na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicane che notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenag chia', chedə' gwxiye' de'en chnabia' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' banchoglaon chei de que si'in castigw zejlicane.

¹² Nedech de'e zan de'e ənia' le'e, pero zdebə naquən na'a par šejni'ilen.

¹³ Pero catə' yedəso Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'olen' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li, əgwswd əgwlo'in le'e yoguə'əlol de'en cheyalə' ənezele chia' nada'. Bito güe'en dižə' de'e bia'azəlaže'i sino güe'en bitə'ətezə dižə' de'en chzene Xa'anə' len na' chixjue'in le'e biquə' de'e ze'e za'ac.

¹⁴ Goṇən nada' yelə' bala'an, chedə' əgwzejni'in le'e chia' nada'.

¹⁵ Xa'anə' babene' ca nezdə' yoguə'əlol de'en nezene' na' de'e na'anə' gwnia' de que Spirit che'enə' əgwzejni'in le'e de'e ca' nezdə'.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' de que nite'e trist to tyemp dao' na' techlə yesyə'əbeine'

¹⁶ Yeto tyemp dao' le'e bitoch le'ile nada'. Na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ile nada' nach yeya'a gan' zo Xa'anə'.

¹⁷ Na' balə neto' disipl che' gož ljuežjto': —¿Bi zejen de'e nga che'e chio'o de que yeto tyemp da'ozə na' bitoch le'ichone' na' de que techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ichone'? ¿Na' bi zejen de'en ne' yeyeje' gan' zo Xe'enə'?

¹⁸ ¿Bi zejen de'en ne' yeto tyemp da'ozə ža? Cuili bixchen' ne' ca'.

¹⁹ Na' goche'i Jeso'osən' de que chene'eto' nabeto'one' bi zejenə', na' gože' neto': —¿Ede'e ngan' de'en chnabe ljuežjle? ¿Echene'ele ənezele bi zejen ca de'en gwnia' le'e de que yeto tyemp da'ozə na' bitoch le'ile nada', na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ile nada'?

²⁰ De'e li chnia' le'e de que bazon cuežle na' yegüine'ele na' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesyə'əbeine'. Yeyašə'əlažə'əle pero con to tyemp da'ozən' na' techlə yebeile.

²¹ Šə catə' chzan to no'olə, chžaglaogüe' lao chaque' bes che yelə' sannə'. Pero na' catə' bagoljə bda'onə' bitoch chone' xbab che de'en bžaglaogüe'enə' de'e tant chebeine' de que bagoljə yeto beṇəch yežlyo nga.

²² Leczə can' len le'e, ŋa'a sole trist, pero catə' yežagcho de'e yoblə cana' yebeile lo'o la'ažda'olen'. Na' ni to cono yeca'a yelə' chebei čhelen'.

²³ Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Xa'anə' de'e yoblə bito yažjele bi ənable gona' par le'e. De'e li əchnia' le'e bitə'ətezə de'e ənabele Xa'anə' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gone'en par le'e.

²⁴ Xte ŋa'a cuiczə bi ŋe'e nabele Xa'anə' ye'elene' de que chnablen por ni che de'en chonlilažə'əle nada'. Na' ŋa'a lenabe Xa'anə' bi de'en ənabelene' ye'elene' ca', na' gone' can' ənabelene' par nič sole mbalaz juisy.

Jesocrisən' babene' par nič gwxiye'enə' cuich ŋabia'an chio'o

²⁵ De'e zan de'e ca' bagwnia' le'e babzejni'ida'an len jempl. Ežin žan' catə' bitoch əgwzejni'ida' le'e len jempl sino clar čhixjue'ida' le'e che Xa'anə'.

²⁶ Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Xa'anə' de'e yoblə, cana'ach ənabele Xa'anə' bi de'en ənabelene' ye'elene' de que chnablen por ni che de'en chonlilažə'əle nada'. Na' bito ənia' le'e de que nada' naba' lao Xa'anə' par nič gaquəlene' le'e.

²⁷ Cuinczə Xa'anə' chaquene' chele por ni che de'en bachequəle chia' na' de'en bachejle'ele de que gwza'a gan' zoe'enə'.

²⁸ Gan' zo Xa'anə' gwza'a babida' yežlyo nga. Na' ŋa'a yeza'a yežlyo nga na' yeya'a gan' zo Xa'anə'.

²⁹ Na' neto' disipl che' gožto'one': —Ŋa'a cho'o dižə'an clar. Bito cho'o dižə' len jempl de'e cui chejni'ito'.

³⁰ Na' chacbe'ito' de que ŋez nle'ido' xbab che beŋačən'. Bito chyažjdo' no əna le' bin' chse'ene'ene' yesə'ənezene'. De'e na'anə' chejle'eto' de que gwza'o gan' zo Diozən'.

³¹ Na' gwna Jeso'osən' neto': —ĵEna'a chejle'ele ža?

³² Gwžin or na' ŋa'a baza'an catə' gasə'əlasle. To tole ca'ale xnez che chele na' əgwcuə'anle toza'. Pero caguə zoa' toza'anə' čhedə' Xa'anə' zoe' len nada'.

³³ Bagwnia' le'e ca' par nič so cuezle binlo len xbab de'e yo'o lo'o yičhja'ažda'olen' laogüe de'en chonlilažə'əle nada'. Yežlyo nga čhi' saquə'əle, pero bito žeble, nada' babena' par nič gwxiye'enə' cuich ŋabia'an le'e.

17

Jeso'osən' bene' orasyon par nič gaquəlen Diozən' disipl che' ca'

¹ Gwde gwna Jeso'osən' ca', bgüie' yobalə na' gwne': —Xa', babžin or par gaquə chia' can' babžio' bia' gaquə. Beŋ nada' yelə bala'aŋ par nič leczə ca' nada' gona' le' yelə' bala'aŋ, nadan' naca' Xi'ino'.

² Babeno' nada' yelə' chnabia' lao yoguə' benəch par niçh chnežjua' yelə' mban zejlicane che yoguə'əlol noquə' benə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada'.

³ Na' benə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen' zjənombi'e le' ca tozon' zaco'o par güe'ela'oto', na' leczə zjənombi'e nada' Jesocrist ben' əbselə'onə'.

⁴ Babena' le' yelə' bala'an yežlyo nga ca de'en babeyož bena' yoguə'əlol de'en gwlo'o lao na'a gona'.

⁵ Na'a ža Xa', ben par niçh yezi'a yelə' bala'an chia'anə' catə' yela'a gan' zo'onə' ca yelə' bala'an de'en gwdapa' catə'an gwzoa' len le' antslə ze'e xe yežlyo nga.

⁶ Bagwlejo' balə benəch par chso'onlilaže'e nada' na' bablo'iga'acda'ane' naquən' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' naquən' chono'. Zjənaque' xi'ino', na' beno' par niçh chso'onlilaže'e nada' na' chso'one' can' nono' mendadən'.

⁷ Na' bazjənezene' de que yoguə'əlol de'en chona' na' yoguə' dižə' de'en cho'a za'an che cuino'.

⁸ Babe'elena' lega'aque' dižə' de'en beno' mendad güe'elenga'aca'ane', na' bazjənonen chega'aque'. Na' bachsa'acbe'ine' de que de'e liczə gwza'a gan' zo'onə', na' chse'ejle'e de que len' əbselə'o nada'.

⁹ Chnabda' le' gaquəleno' lega'aque'. Caguə chnabda' le' gaquəleno' yoguə' benəchən', sino gaquəleno' benə' ca' zjənaquə xi'ino', benə' ca' gwlejo' par chso'onlilaže'e nada'.

¹⁰ Na' yoguə' benə' ca' chso'onlilažə' nada' zjənaque' xi'ino'. Na' ca'aczən' naquən, notə'ətezə benə' zjənaquə xi'ino' leczə zjənaque' xi'ina'. Echzi'a yelə' bala'an de'en chso'onlilaže'e nada' na' de'en chso'one' bichlə de'en chso'one'enə'.

¹¹ Na' na'a caguə socha' yežlyo ngan', pero benə' quinga nitə'acze' yežlyo nga. Nada' bazeza'a gan' zo'onə'. Xa', naco' le'ezelaogüe benə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' ca naquə benə' ca' gwlejo' par chso'onlilaže'e nada', bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' por yelə' chnabia' chio'onə'. Bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' par niçh əsa'aque' tozə len ljuežjga'aque'enə' ca chio'o naccho tozə.

¹² Bedote žlac zoa' len lega'aque' babcuasə' bcue'ejga'aca'ane' len de'e malən' por yelə' chnabia' chio'onə'. De'e na'anə' ni toga'aque' cui gwžiyi' sino tozə ben' banaquəczən cuiayi'e par niçh gaquə complir can' na Xtižo'onə' de'en nyojən.

¹³ Na' na'a bazeza'a gan' zo'onə', na' cho'a dižə' quinga lao orasyonnə' žlac ne'e zoa' yežlyo nga par niçh lega'aque' nitə'achgüe' mbalaz ca mbalazən' zoa' nada'.

¹⁴ Nada' babe'elenga'aca'ane' xtižo'onə'. Pero na' benə' ca' cui zjənombia' le' chəsə'əgue'ine' benə' ca' chso'onlilažə' nada'

por ni che de'en cuich zjənaque' txen len lega'aque', ca nada' cui naca' txen len beṇə' ca' cui zjənombia' le'.

¹⁵ Na' ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' nada', caguə chṇabda' le' yeca'aga'aco'one' lao yežlyo ngan', sino chṇabda' le' par əgwcuasə' əgwcue'ejga'aco'one' len de'en chon gwxiye'enə'.

¹⁶ Bito zjənaque' txen len beṇə' ca' cui zjənombia' le' ca nada' cui naca' txen len beṇə' ca' cui zjənombia' le'.

¹⁷ Ben par niçh beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' so'on cuinga'aque' lažə' na'onə' laogüe de'en bazjənombi'e dižə' li çhio'onə'. Yoguə'əlolte de'en babzejni'ido' lega'aque' naquən de'e li.

¹⁸ Len' bselo'o nada' yežlyo nga par chzejni'ida' beṇəçhən' dižə' li çhio'onə', na' lecəə ca' nada' bachselə'a lega'aque' par yoso'ozejni'ine' beṇəçhən' dižə' li çhio'onə'.

¹⁹ Zoa' chon cuina' lažə' na'onə' çhedə' chacda' che beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Na' chona' ca' par niçh lega'aque' so'on cuinga'aque' lažə' na'onə' laogüe de'en bazjənombi'e dižə' li çhio'onə'.

²⁰ Na' ca naquə chṇaba' gaquəleno' beṇə' ca', bito chṇaba' gaquəleno' lega'acze' sino lecəə gaquəleno' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' catə' əse'enene' dižə' de'en əsoe' beṇə' ca'.

²¹ Xa', ben par niçh yoguə'əlolē' əsa'aque' tozə len ljuēžjga'aque' ca le' naco' tozə len nada' na' nada' naca' tozə len le'. Ben ca əsa'aque' tozə laogüe de'en zjəngode'e txen len chio'o, par niçh beṇə' ca' cui zjənombia' le' se'ejle'e de que len' əbselo'o nada'.

²² Babeno' par niçh chsa'acbe'i beṇə' de que nono' nada' yelə' bala'an, ca'aczən' chona' nada' par niçh chsa'acbe'ine' de que chnežjua' lega'aque' yelə' bala'an. Na' chona' ca' par niçh əsa'aque' tozə len ljuēžjga'aque' ca chio'o naccho tozə.

²³ Lega'aque' zjəngode'e txen len nada' na' nada' ngoda'a txen len le' niçh yoguə'əcho gaccho tozə na' ca' beṇə' ca' cui zjənombia' le' yesə'əṇezene' de que len' əbselo'o nada' na' de que chacdo' che beṇə' ca' zjəngodə' txen len nada' can' chacdo' chia'.

²⁴ Xa', bachacdo' chia' antslə ze'e xe yežlyo nga. De'e na'anə' beṇo' nada' yelə' chey che'eni'inə'. Na' che'enda' de que beṇə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada' nite'e len nada' gan' so'anə' par niçh yesə'əle'ine' yelə' chey che'eni' chia'anə'.

²⁵ Xa', le' naco' le'ezelaogüe beṇə' güen, na' ca naquə beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' bito zjənombi'e le', pero nada' nombi'a le' na' beṇə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada' bazjəṇezene' de que len' əbselo'o nada'.

²⁶ Na' babena' par niçh zjəṇezene' can' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' can' chono', na' ne'e gonchcza' ca yesə'əṇezene'. Chzejni'iga'acda'ane' can' naquə

yichjla'aždaogo'onə' na' can' chono' par niç əsa'acbe'ine' de que chacdo' čhega'aque' can' chacdo' čhia' nada' na' par niç sotezə soa' len lega'aque'.

18

Jodən' bdi'e Jeso'osən' lao na' soldad ca'

¹ Na' ca beyož gwna Jeso'osən' de'e ca', neto' disipl čhe' gwza'ato' len le' gwyejto' šla'a yao Sedron gan' gotə' to güert, na' gwyo'oto' len le'.

² Na' Jodən' ben' banaquən gone' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le' nombi'e güertən', čhedə' zan las bagwyejto' len Jeso'osən' lo'o güertən'.

³ Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' fariseo ca' bososele'e xonj soldad na' len xa'ag yo'odao' ca' zja'aclene' Jodən' par jəsə'əxene' Jeso'osən' lo'o güertən'. Zja'aque' gan' zo Jeso'osən' zjənoxe'e lintern, yi' yech na' spad.

⁴ Jeso'osən' banəzene' yoguə'əlo de'en gaquə čhe', nach bchoje' jəšague' lega'aque' nach gože': —¿Non' cheyiljle?

⁵ Na' gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaret.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada'anə'.

Na' len Jodən' lega'aque', ben' banaquən gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

⁶ Na' catə' gože' lega'aque': “Nada'anə'”, le'e besyə'əbiguə'əte' gosxanlə na' gosə'əbiçe' gwsa'ate'e lao yon'.

⁷ Na' de'e yoblə gože' lega'aque': —¿Non' cheyiljle?

Na' lega'aque' gosə'əze'ene': —Cheyiljto' Jeso'os beṇə' Nasaret.

⁸ Na' gwna Jeso'osən': —Bagwnia' le'e de que nada'anə'. Na' šə nadan' cheyiljle, le'e güe' latjə žjəya'ac beṇə' quinga.

⁹ Gože' ca' par niç goc complir can' gwne' de que ni to beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chso'onlilaže'ene' cui yesə'əbiayi'e.

¹⁰ Na' Simon Bedən' no'e to spad na' golje'en gwčhogue' nag liča xmos beṇə' gwnabia' čhe bχoz ca'. Na' mosən' le' Malco.

¹¹ Na' Jeso'osən' gože' Bedən': —Bego'o spad čhio'onə' lo'o liže. ¿Echaquele gonle par niç cui čhi' saca'a can' babsi' Xa'anə' xneze čhi' saca'a?

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao ben' le Anas

¹² Nach soldad ca' len capitán čhega'aque'enə' na' zjəlen xa'ag yo'odao' čhe nasyon Izrael čheton' gosə'əzene' Jeso'osən' na' bosose'ene'.

¹³ Na' gosə'əche'ene' zgua'atec lao Anas xta'obin' čhe Caifasən'. Caifasən' naquəche' bχoz əblao čhe nasyon čheton' ca izən'.

14 Na' Caifas na'anə' babnežjue' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' consejon' de que napən lega'aque' cuent tozə ben' so'ote' lgua'a yesə'əbiayi' yogue'e len nasyon cheto'onə'.

Bedən' bito gwchebe' šə lene' Jeso'osən'

15 Simon Bedən' na' nada' jənaoto' Jeso'osən'. Na' nombia' bχoz əblaonə' nada'. De'e na'anə' goc gwyo'a len Jeso'osən' chy'o che bχoz əblaonə'.

16 Na' Bedən' bega'aṇe' cho'a puertən' fuerlə. Na' bechoja' na' be'elena' no'olən' chapə cho'a puertən' dižə', nach gwlo'o no'olən' Bedən' chedə' nombia' bχoz əblaonə' nada'.

17 Nach no'olən' chapə cho'a puertən' gože' Bedən': —¿Ecaguə leno' len' naco' disipl che be'enə'?

Na' gwne': —Bito lena' nada'.

18 Na' mos ca' na' xa'ag yo'odao' ca' bagosə'əbeque' yi' ya'alj chedə' chac zag. Na' zjəzeche' cho'a yi'inə' par chəsyə'əže'ine'. Na' len Bedən' zeche' len lega'aque' cho'a yi'inə' par cheže'ine'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' che de'en chsed chlo'ine'

19 Na' bχoz əblaonə' gwṇabene' Jeso'osən' che neto' disipl che' na' che de'en chsed chlo'ine'.

20 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nada' zaquə'əlao babi'a dižə' len beṇəchən'. Syempr babsed blo'ida' lo'o yo'odao' checho ca' na' leczə ca' lo'o yo'odao' əblaonə' gan' chəsə'əžag yoguə' beṇə' Izrael gwlaž chechon'. Bito bi bi dižə' ne'e gua'a bgašə'əzə.

21 ¿Bixchen' chṇabdo' nada'? Gwṇabe beṇə' ca' bagwse'ene de'en babsed bablo'ida'. Lega'aque' zjəṇezene' bi dižə'ən babe'elengə'aca'ane'.

22 Gwde gwna Jeso'osən' ca', to xa'ag yo'odao' beṇə' zechan' gwdape'e xague'enə', nach gože'ene': —¿Eca' choži'o xtižə' ben' naquə bχoz əblaonə'?

23 Nach gož Jeso'osən' le': —Šə bi de'e mal bagwnia', be' dižə' che bi de'e malən'. Na' šə gwnia' de'e güen, ¿bixchen' chgapo'o nada'?

24 Nach Anasən' bdie' Jeso'osən' ncheje' lao Caifasən' ben' naquəch bχoz əblaonə'.

De'e yoblə Bedən' bito gwchebe' šə lene' Jeso'osən'

25 Na' Bedən' ne'e zeche' cho'a yi'inə' par cheže'ine' na' beṇə' ca' zjəzecha na' gosə'əze'ene': —¿Ecaguə leczə lenon' naco' disipl che be'enə'?

Na' bito gwchebe', na' gwne': —Bito lena' nada'.

26 To xmos beṇə' gwṇabia' che bχoz ca' naque' family che ben' əgwchog Bedən' nague', na' gože' Bedən': —¿Ecaguə zle'ida' le' len Jeso'osən' lo'o güertən'?

27 Na' Bedən' de'e yoblə bito gwchebe', na' le'e gwchežte to lecw.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

28 Na' do che'eni'ilas b̄xoz əblao ca' gosə'əbeje' Jeso'osən' gan' zo Caifasən' na' gosə'əche'ene' gan' chon Pilatən' yelə' jostisən'. Na' lega'aque' bito gwso'e len Jeso'osən' gan' chon Pilatən' yelə' jostisən' chedə' segon costombr chęga'aque' bito gaquə əsa'ogüe' de'e ca' gwso'one' par xše' l̄ni pascon' šə so'e lo'o yo'o che beṇə' ca' cui chəsə'ənao costombr chęga'aque' ca'.

29 De'e na'anə' Pilatən' bchoje' gan' nitə' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' na' gože' lega'aque': —¿Bi ben bengan'? ¿Ede bi de'e chaole xya?

30 Na' gwse'ene': —Žalə' benga cui naque' beṇə' mal bito əgwdeto'one' lao na'onə'.

31 Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e yeche'e na' le'e gon yelə' jostis che'enə' segon lei chelen'.

Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Bito bi lsens cheto' de par no gotto'.

32 Ca goquən' goc complir can' gwna Jeso'osən' bzejni'ine' naquən' gaquə so'ote'ene'.

33 Nach Pilatən' beyo'e gan' chone' yelə' jostisən', na' goxe' Jeso'osən' nach gože'ene': —¿Elen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

34 Jeso'osən' gože'ene': —¿Econ de'e babidzən yichjo'onə' nao' ca', o šə beṇə' yoblə gosə'əne' le' ca'anə'?

35 Pilatən' gože'ene': —¿Echacdo' naca' nada' beṇə' Izraelən'? Beṇə' gwlaž chio' ca' na' b̄xoz əblao chele can' bosu'odie' le' lao na'a nga. ¿Bi de'e xiñjən' beno'?

36 Nach Jeso'osən' goze'ene': —Nža'alə can' chnabia' nada' na' nža'alən' chəsə'ənabia' notə'ətezəchlə beṇə' gwnabia'. Yelə' gwnabia' chi'anə' bito za'an che beṇə' ža' yežlyo nga. Žalə' za'an che beṇə' ža' yežlyo nga beṇə' ca' chəsə'ənabi'anə' yesə'ədile' par niç cui gaca' lao na' beṇə' Izrael gwlaž chia' quinga. Pero yelə' chnabia' chia'anə' bito za'an che yežlyo nga.

37 Nach gož Pilatən' le': —¿Ena' rein' naco'?

Na' gwna Jeso'osən': —De'e lin' bagwnao' de que nada' naca' rei. Babida' yežlyo nga golja' par niç nabi'a na' par niç əgwzejni'ida' beṇə'chən' dižə' li che Diozən'. Beṇə' ca' bachoso'ozenag che dižə' li che Diozən' lecəə choso'ozenague' chia'.

38 Nach gož Pilatən' le': —Cuili bin' naquə dižə' lin'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

Na' beyož gwna Pilatən' ca' bchoje' yetši'i gan' nitə' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' na' gože' lega'aque': —Bito bi chla'alaoṇ šə bi dolə'əna' napə benga.

39 Na' ca naquə de costombr chele de que to beṇə' presən' gwsana' lao lṇi pascon', ħəchene'ele gwsana' bengā naquə Rei che le'e beṇə' Izrael?

40 Nach gwsosye'e gosə'əne': —Bito gwsano' be'ena'. Barrabas na' əgwsano'.

Len Barrabasən' naque' to beṇə' bguan.

19

1 Nach ben Pilatən' mendad gosə'əyine' Jeso'osən'.

2 Na' soldad ca' gwsosone' to coron de xis yešə' na' boso'ožine'en yichje'enə'. Na' boso'ogwacue'ene' to clas lachə' morad ca de'en chəsə'əchin rei ca'.

3 Na' gwo'onene' borl gosə'əne': —Biba Rei che beṇə' Izrael. Na' gosə'əgape'e xague'enə'.

4 Nach Pilatən' bchoje' chyo'onə' de'e yoblə na' gože' beṇə' Izrael ca' ža'anə': —Na'a cueja'ane' par nič ənezele ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'.

5 Na' bchoj Jeso'osən' chyo'onə', zo coron de yešə'anə' yichje'enə', na' nyaze' lachə' moradən'. Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e ggüia, nga zecha be'enə'.

6 Na' bχoz əblao ca' na' xə'ag yo'odao' ca', catə' besə'əle'ine' le' gwsosye'e gosə'əne': —jBde'e le'e yag corozən'! jBde'e le'e yag corozən'!

Pilatən' gože' lega'aque': —Le'e leche'e na' legwde'e le'e yag corozən' chedə' ca xyan' chaole che', ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'.

7 Na' gwse' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' le': —Segon lei cheto' de'en de cheyalə' gotchone' chedə' ne' naque' xi'in Dioz la'anə'əczə naque' con to beṇəchzə.

8 Bachžeb Pilatən' ca de'en bachaquən', na' catə' benene' gosə'əne' ca' che Jeso'osən' nachlə bžebəche'.

9 Nach beyo'o Pilatən' len Jeso'osən' de'e yoblə gan' chone' yelə' jostisən'. Na' gože' Jeso'osən': —ĸGa beṇə' le'?

Pero Jeso'osən' bito boži'e xtiže'enə'.

10 Nach Pilatən' gože'ene': —ĸEcui choži'o xtiža'anə'? ĸEcui nezdo'onə' nada' napa' yelə' chnabia' par gwsana' le' na' napa' yelə' chnabia' par əgwda' le' le'e yag corozən'?

11 Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi yelə' gwnabia' napo' len nada' žalə' Diozən' cui none'en le'. Na' ben' əbde nada' lao na'onə' dolə' xench nape' clē ca le'.

12 Nach gwdiljlažə' Pilatən' naclə gone' əgwsane'ene'. Pero beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwsosye'e gosə'əne': —Šə əgwsano' bengā, contr Rei Sesar nan' gono' šə ca'. Notə'ətezə beṇə' ne' de que naque' rei, contr Rei Sesarən' chone'.

13-14 Nach Pilatən' beyož benene' de'en əgwse' beṇə' ca' le', gwleje' Jeso'osən' chyo'onə'. Na' leczə bchoj le' chyo'onə' gan' nao yej, gan' nzi'in dižə' ebreo Gabata. Na' gwchi'e gan' chbi'e catə' chone' yelə' jostisən'. Nach gože' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton': —Nga zo Rei chelen'.

Na' do gobiž catə'an gože' lega'aque' ca', na' beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' choso'osi'ini'e par lṇi pascon' žanə'.

15 Nach lega'aque' gwso'osye'e gosə'əne': —jGwcue'e! jBde'e le'e yag corozən'!

Na' gož Pilatən' lega'aque': —ǰErei chele nga gona' mendad yoso'ode'ene' le'e yag corozən'?

Nach bχoz əblao ca' gwse'ene': —Caguə rei cheto' bengə. Tozə Sesarən' naque' rei cheto'.

16 Ca' goquən' bdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par te'e le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

17 Nach gosə'əche'e Jeso'osən' fuerlə syodan' gan' boso'oda' soldad ca' le' le'e yag corozən'. Latjən' nzi'in Golgota dižə' ebreo, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat. Na' gwze'e zde' noa' coroz che'enə'.

18 Na' Golgota na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' len yečhopə beṇə' yoblə boso'ode'e le'e yečhopə yag coroz tgüje' cuite'enə', Jeso'osən' gwyo'e gwchol'.

19 Na' Pilatən' bene' mendad byoj to čhopə letr de'e gwda' yichj yag coroz che Jeso'osən', boso'ozoje'en nan: "Jeso'os beṇə' Nasaret, Rei che beṇə' Izrael."

20 Boso'ozoje'en dižə' ebreo, dižə' griego na' dižə' latin. Na' zan beṇə' Izrael gwlaž cheton' boso'olabe' de'enə' byojən', chedə' gan' gwda' Jeso'osən' le'e yag corozən' naquən galə'əza syodan'.

21 De'e na'anə' beṇə' ca' zjənaquə bχoz əblao che nasyon Izrael cheton' gwse'e Pilatən': —Bša'an par nič cui nan de que naque' rei che neto' beṇə' Izrael, sino nan de que len' gwne' naque' rei cheto'.

22 Na' Pilatən' gwne': —De'en bena' mendad boso'ozoje', banyojənnə'.

23 Nach soldad ca', beyož boso'ode'e Jeo'osən' le'e yag corozən' gosə'əzi'e xalane'e ca' na' gwso'one'en taplə, to part güejən gosə'əzi'e. Na' leczə ca' gosə'əzi'e xe'enə' de'en naquə ca xadon cha'o. Pero lachə'ənə' naquən de to golizə. Bito bi dia nyazan.

24 Na' gwse'e ljuežje': —Bito əgwzoxjchon' sino gonchon rif. Yešč no yechelən.

Na' gwso'one' ca' par ničh goc can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: "Yosyo'ole'e xalana'anə' entr lega'aque' na' so'one'en rif." Na' ca'anə' gwso'on soldad ca'.

²⁵ Na' cuit coroz che Jeso'osən' zecha xne'enə' len beṇə' bile'enə' na' len Maria no'ol che Cleofas na' Maria beṇə' Magdala.

²⁶ Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' zecha xne'enə' galə'əzə na' nada' zecha' cuite'enə', nach gože'ene': —Naogüe, benga gague' ca xi'ino'.

²⁷ Nach gože' nada': —Bži'ilažə' xna'a nga ca xna'onə'.

Na' lao žanə' nada' gwcua'ane' bena'ane' ca family chia'acza'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

²⁸ Jeso'osən' nezene' de que bačh goc yoguə'əloł de'en cheyalə' gaquən. Na' par ničh gaquə can' na Xtižə' Diozən' de'enə' nyojən gwne': —Chbilda' nis.

²⁹ Na' de latə' bino corrient de'e yožə to lo'o xguaguə dao'. Na' to beṇə' bosgaže'e to sponj len bino corrientən' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' bso'en to lao xis de'en ne' isopo.

³⁰ Na' beyož gwɣop Jeso'osən' bino corrientən' gwne': —Bačh goc yoguə'əloł de'en cheyalə' gaquən'.

Na' bchequə' yichje'enə' gote'.

To soldadən' gode'e lanz cuit le'e Jeso'osən'

³¹ Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əṇabene' Pilatən' gone' mendad yesə'əyišjw soldad ca' ni'a beṇə' ca' zjəda' le'e yag corozən' ničh yob sa'ate' par ničh ca' yesyə'aque'e lega'aque'. Bito gwse'enene' yesyə'əga'an cuerp ca' le'e yag corozən' xte yeteyo, chedə' yeteyon' naquən ža dezcanz na' ža lɳi xen.

³² Nach Pilatən' bene' mendad ja'ac soldad ca' na' gosə'əyišjue' čhopə la'a ni'a ben' boso'ode'e to šla'a cuit Jeso'osən'. Na' leczə ca' gwso'one' len ben' gwda' le'e yag corozən' cuite'en yešla'a.

³³ Na' catə' besə'əžine' gan' da' Jeso'osən', besə'əle'ine' bagote', na' bito gosə'əyišjue' ni'e ca'.

³⁴ Pero to soldadən' gode'e lanzən' cuit le'e Jeso'osən', na' le'e bchojten chen len nis.

³⁵ Nada' ble'ida' can' goquən' na' nezda' de que dižə' de'en cho'a naquən de'e li. Na' cho'a dižə'anə' par ničh lenczə le'e šejle'ele.

³⁶ Goc ca' par ničh goc complir can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən gan' nan: "Ni to žit yo'e cui yesə'əyišjue'!"

³⁷ Na' len yeto gan' nan: "Yoso'ogüie' ben' əgwsa'ade'e lanzən'."

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

38 Na' gwde na' Jwse beṇə' Arimatea gwṇabene' Pilatən' gwnežjue' lsens yeque'e cuerp cḥe Jeso'osən'. Na' Pilatən' be'e lsens. Nach gwyey Jwsen' na' beque'e cuerpən'. Jwsen' naque' disipl cḥe Jeso'osən' pero bgašə'əzə por ni cḥe bžebe' beṇə' blaoc cḥe ṇasyon Izrael cḥeton'.

39 Na' leczə gwyejlen Nicodemon' le' ben' bagwyey antslə gan' zo Jeso'osən' to še'elə. Na' Nicodemon' no'e to de'e chlā' zix de'e none' len mirra na' aloes, ca do tapa robən'.

40 Na' bosoočhele' cuerp cḥe Jeso'osən' sint de lachə' na' len de'en chlā' zixən', ca costombr cḥe neto' beṇə' Izrael catə'an chcuasə'əto' beṇə' guat.

41 Na' galə'əzə gan' gwso'ote' Jeso'osən' le'e yag corozən' gotə' to güert. Na' lo'o güertən' bazo to bloj ba de'e cobə de'e bagwčhe'en Jwsen' le'e yey ga cuiczə no beṇə' guat ne'e šo'o.

42 Na' bosoočuše'e Jeso'osən' lo'o bloj banə' laogüe de'e zon galə'əzə cḥedə' chsa'acbyenene' por ni cḥe de'e naquə yeteyo ža dezcanz na' ža xen cḥe lṇi pascon'.

20

Beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'

1 Na' bal dmigw Maria beṇə' Magdalan' gwyeje' cho'a bloj ban'. Na' ble'ine' yejən' da' cho'inə' babga'an.

2 Nach beza'adoe' beyede' ga'an zoto' len Simon Bedən', nach gwne' neto': —Babesyə'əbeje' Xanchon' lo'o ban', na' bito ṇezecho galə besyə'əyo'ene'.

3 Nach gwza'ato' len Bedən' gwyejto' cho'a bloj ban'.

4 Chopteto' gwsa'adoto' pero nada' gwsa'adocha' ca Bedən' na' zgua'atec nada' bžina'.

5 Na' bcheca'a bgüia' lo'o ban' na' ble'ida' lachə' ca' gan' zjəchi'in, pero bito gwyo'a.

6 Le'e bla'ate Simon Bedən' na' le' gwyo'e lo'o ban' na' leczə ble'ine' lachə' ca' gan' zjəchi'in.

7 Na' bey de'en bosyo'oguzje' laogüe'enə' bito lenən lachə' ca' yelə', ndobən chi'in ca'alə.

8 Na' la'anə'əczə nadə'əteca' byob bžina', gwdechlə gwyo'a lo'o ban', na' catə' ble'ida' de'e ca' gwyejli'a de que beban Jeso'osən'.

9 La' ca orən' bito ne'e šejni'ito' Xtižə' Diozən' de'enə' nyojən nan de que yeban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

10 Na' beza'ato' beyej ližto'.

Maria beṇə' Magdalan' ble'ine' de que mbanczə Jeso'osən'

11 Na' Marian' bega'ane' chbeže' cho'a bloj ban'. Na' lao chbeže'enə' bcheque'e bgüie' lo'inə'.

12 Na' ble'ine' chopə angl zjənyaze' lachə' šyiš zjəchi'e lo'o ban', toe' chi' zda yichjlei na' yetoe' chi' zda xni'alei gan' gotə' cuerp cḥe Jeso'osən'.

13 Nach gwse'e no'olən': —¿Bixčhen' chbežo' no'olə?

Na' le' boži'en gože' lega'aque': —Čhedə' babesyə'əyo'e Xana'anə', na' cabi nezda' galə jəsyə'əsane'ene'.

14 Ca beyož gwna Marian' ca', gwyečhje' bgüie' traslə na' ble'ine' Jeso'osən' zeche' cože'enə', pero bito beyombia' Marian' le'.

15 Nach gož Jeso'osən' le': —No'olə ¿bixčhen' chbežo'? ¿Non' cheyiljo'?

Na' Marian' bene' xbab de que ben' chapə güert na'anə', na' gože'ene': —Šə le' babeyo'one'enə', gwna nada' galə jəyesano'one'enə' na' nada' yeyo'ane'.

16 Jeso'osən' gože' le': —Maria.

Na' Marian' gwyečhje' de'e yoblə na' gože'ene': —Raboni—, naquən dižə' ebreo na' zejen Maestr.

17 Jeso'osən' gože' le': —Bito goxo'o nada', la' bito ne'e yeyepa' ga'an zo Xa'anə'. Beyej lao disipl čhia' ca' yelə' beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' zana' na' gožga'aque' de que yeyepa' ga'an zo Xa'anə', ben' leczə naque' Xale. Naque' Dioz ben' cho'elaogua'a na' leczə naque' Dioz ben' cho'ela'ole.

18 Nach beza' Maria beṇə' Magdalan' bedəyedixjue'ine' neto' disipl de que bable'ine' Xanchon'. Na' be'elene' neto' dižə' de'en gož Jeso'osən' le'.

Disipl che Jeso'osən' besə'əle'ine' de que mbancze'

19 Na' ca bexjw že' ža dmigon' neto' disipl che' nžagto' txen. Na' zjənyeyjw puert ca' por ni che de'en bžebto' beṇə' blao che nasyon Izrael četon'. Catə'əczla gocbe'ito' bazecha Jeso'osən' gwcholto'onə'. Nach gože' neto': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičhjala'ažda'olen'.

20 Ca beyož gwne' ca' blo'ine' neto' lo'o taque'e ca' na' cuit le'enə'. Na' bebeito' ble'ito' Xanchon'.

21 Nach goze'e neto' yetši'i: —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičhjala'ažda'olen'. Can' bselə' Xa'anə' nada' yežlyo nga par chona' xšine'enə', ca'aczən' əchselə'a le'e par gonle xšina'anə'.

22 Beyož gwne' ca' blobe' neto' nach gože' neto': —Le'e si' Spirit che Diozən'.

23 Beṇə' ca' yesyə'ədiṇje xtolə'əga'aque'enə' naple yelə' chnabia' par ye'ega'aclene' de que bagwnitlaon. Pero beṇə' ca' cui yesyə'ədiṇje xtolə'əga'aque'enə' naple yelə' chnabia' par ye'ega'aclene' de que bito nitlaon.

Tomasən' ble'ine' de que mban Jeso'osən'

24 Na' Tomas ben' bososi'e Didimo laogüe de'en naque' beṇə' cuaš, lene' neto' šižinto', pero bito zoe' len neto' catə'ən bedəyelo'elao Jeso'osən'.

25 Na' neto' gožto'one': —Bable'ito' Xanchon'.

Nach Tomasən' gože' neto': —Xte que le'ida' taque'e ca' na' əgwzebə xbenə'anə' gan' gwdebə clab ca', na' əgwzebə na'anə' cuit le'enə', nach šejli'a.

²⁶ Gozde to xman zezzoto' lo'o yo'onə' de'e yoblə, na' zo Tomasən' len neto'. Na' leczə zjənyeyjw puert ca', catə'əczla bezla' Jeso'osən' na' gozzechē' gwchołto'onə', na' gwne': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

²⁷ Nach gože' Tomasən': —Bgüia lo'o taca'a quinga na' bzeb xbeno'onə'. Na' bzeb na'onə' cuit li'a nga par nič šejli'o. Na' cui gaco' to beṇə' cui chejle'.

²⁸ Nach Tomasən' gože'ene': —Xana', na' Dioz chia'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' le': —Xte que ble'ido' nada' nach gwyejli'o. Mbalazəch len beṇə' cui yesə'əle'i nada' na' se'ejle'e.

Libr nga nyojən par nič šejle' beṇə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz

³⁰ Na' de'e zan miłagr de'e ben Jeso'osən' gan' zoto'onə' pero bito bzojga'aca'an nga.

³¹ Pero zjənyoj de'e quinga par nič sotezə sole šejle'ele de que Jeso'os na'an Xi'in Diozən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇəchən', na' par nič gatə' yelə' mban zejlicane chele laogüe de'en chonlilažə'əlene'.

21

Jeso'osən' blo'elaogüe' gažə disipl che' ca'

¹ Gwde goc de'e ca', Jeso'osən' bozloe' laogüe' neto' disipl che' yetši'i cho'a nisdəo' Galilea de'en leczə nzi' Tiberias. Quinga blo'elaogüe' neto':

² Txen zoto'onə' Simon Bedən', len Tomasən', na' Natanaelən' na' nada' na' beṇə' biša'a na' yəchopə disiplən'. Natanaelən' naque' beṇə' Cana, to yež de'e chi' gan' mbane Galilean'. Na' Tomasən' de'en naque' beṇə' cuaš nachən' boso'osi'ene' Didimo.

³ Simon Bedən' gože' neto': —Ša'ayetošca' gwxen bel.

Na' gožto'one': —Leczə gwza' neto'.

Nach gwza'ato' gwyejto' cho'a nisdəonə' na' gwyo'oto' to lo'o barcw. Pero že'enə' cuiczə no no bdole'eto'.

⁴ Na' che'eni'ilas bla' Jeso'osən' cho'a nisdəonə' pero na' neto' bito beyombi'ato' šə le'enə'.

⁵ Jeso'osən' gwne' zižjo gože' neto': —Xi'inda'ogua'a ɷgan bel ya'a gaocho?

Na' boži'ito' xtiže'enə' gožto'one': —Notono de.

⁶ Nach gože' neto': —Le'e gwzalə' yixjw bel chelen' cuit barcon' lichalə na' əželeleb.

Nach bzalə'əto' yixjw bel cheto'onə' na' xte caguə gwzoito' yecueto'on lo'o barcon' tant bel zan gwža' lo'inə'.

⁷ Nach nada' goža' Bedən': —Xancho na'anə'.

Nach Simon Bedən' cate goža'ane': “Xancho na'anə'”, le'e beyacwte' xalane'enə', la' de'e cho'o lo'olžən' nacue' par ničh chone' žinṇə', na' le'e bexitə'əte' lao nisən' par ničh byob bežine' gan' zo Jeso'osən'.

⁸ Na' neto' zeyo'oto' lo'o barcw da'onə' ze'e zenxobəto' yixjw belən' gan' ža' bel ya'a ca'. Caguə nactequəch zitə' cho'a nisdə'onə', ca do yeto gueyoa metržen'.

⁹ Na' catə' bežinto' cho'a nisdə'onə' beyetjto' lo'o barcon' na' ble'ito' chi' yi' ya'aljən' na' xoa to bel ya'a laogüen', na' len yet.

¹⁰ Jeso'osən' gože' neto': —Le'e yeyoxə' la' bel ya'a ca' ze'e gwxenle nilə.

¹¹ Na' Simon Bedən' gwyeje' gan' chi' barcon' na' jəyeseže' yixjw belən' gan' nchejən. Nach bexobəto'on yo bižlə. Na' ža'an to gueyoa ši'inəyon bel xen. Na' bito gwchezə yixjon' la'anə'aczə bia zannə' gwža' lo'inə'.

¹² Jeso'osən' gože' neto': —Le'e da gaole xsil.

Na' ni toto' cui beyaxjeto' ye'eto'one': “¿No le'?” la' gocbe'ito' de que Xancho na'aczənə'.

¹³ Jeso'osən' bgüigue'e gwxi'e yetən' na' bene' che cheto'. Na' leczə ca' bene' len belən'.

¹⁴ De'e nga beyon las blo'elao Jeso'osən' neto' disipl che' lao bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

Jeso'osən' be'elene' Simon Bedən' dižə'

¹⁵ Na' ca bedaoto'onə' Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Simon xi'in Jonas žəchaquəchdo' chia' can' chsa'aque beṇə' quinga chia'?

Na' boži'en gože': —Xana' le' nezdə' de que chacda' chio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beṇə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' nada'.

¹⁶ Na' de'e əgwchop lase goze'ene': —Simon xi'in Jonas žəchacdo' chia'?

Na' Bedən' gože'ene': —Xana' le' nezdə' de que chacda' chio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bgüia bye beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'.

¹⁷ De'e əgwyon lase gože'ene': —Simon xi'in Jonas, žəchacdo' chia'?

Na' Bedən' gocchgüeine' de'e gože'ene' de'e gwyon lase: “¿Echacdo' chia'?” Na' gože' le': —Xana' le' neze nle'ido' yoguə'əlol. Le' nezdə' de que chacda' chio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'.

¹⁸ De'e li əchnia' le' catə' goco' beṇə' güego' cuino' bočeje doxpeyo'onə' na' gwyejo' con ga nazən chio'. Pero catə' gaco' beṇə' golə, əgwli na'onə' na' beṇə' yoblə yočeje' doxpeyo'onə' na' yesə'əche'e le' ga cui che'endo'.

19 Na' de'en gože'ene' ca' zeje dižə' de que Bedən' gone' ca si' Diozən' yelə' bala'an ca de'en gaquə Bedən' lao na' beṇə' mal ca' par so'ote'ene'. Gwde gwna Jeso'osən' can' gaquə che Bedən' nach gože' Bedən': —Da len nada'.

Jeso'osən' goquene' che Juannə'

20 Na' beyechj Bedən' ble'ine' nada' naogua' lega'aque' na' bene' xbab can' chaque Jeso'osən' chia', la' nada'an gwchi'a cuit Jeso'osən' žen' gwdaoto' xše'enə' txen catə'an goža'ane': “Xana, ħnoxaczən' əgwde le' lao na' beṇə' ca'?”

21 Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xana' ħnac gaquə che benga?

22 Jeso'osən' gože' le': —Šə che'enda' ne'e zoczə benga xte catə'an yida' yetlas ħbixa zedən' chaco'? Con gwzotezə gwzo benlilažə' nada' na' bzenag chia'.

23 De'e na'anə' gwditj dižə'anə' entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' de que nada' bito gata'. Pero Jeso'osən' caguə gože' Bedən' cui gata'anə' sino gože'ene': “Šə nada' che'enda' ne'e zoczə' xte catə'an yida' yetlas ħbixa zedən' chaco'?”

24 Nada'an naca' disiplən' ben' goquene' chei na' nezdə' can' goquə yoguə' de'e quinga babzoja'. Na' leczə' le'e nezczele de que dižə' lin' cho'a.

25 Zanch de'e de de'e ben Jeso'osən' de'e cui zjənyoj. Žalə' zjənyoj yoguə'an na' tgüejə' tgüejən libr zan juisy zjəde žalə' ca'. De'e na'azən' chzoja'.

De'en Gwso'on Apostol Ca'

Jeso'osən' bene' lyebe sele'e Spirit che Diozən'

¹⁻² Teofilo dao', ca' naquə libr de'en bzoja' de'e nech, bzoja' che yoguə'əlol de'e güen de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsd blo'ine' dezd catə'ən gwzolaogüe' bsd blo'ine' xte catə'ən beyepe' yoban'. Žlac bsd blo'ine'enə' gwleje' apostol che' ca' na' len yelə' chnabia' che Spirit che Diozən' bene' mendad naquən' so'one'.

³ Nach gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən', jəyeloe' laogüe' apostol che' ca'. Na' de'e zan de'e bene' par niç gosə'ənezene' de que mbancze'enə', na' gwdalene' lega'aque' choa ža na' bzejni'ine' lega'aque' can' chene'e Diozən' ṇabi'e beṇə' so'e latjə.

⁴ Na' žlac ṇe'e zo Jeso'osən' len apostol che' ca' bene' mendad cui yesyə'əžaše' syoda Jerosalenṇə' lgüegwzə. Gože' lega'aque' yesyə'əga'ane' yesə'əbeze' xte catə'ən baçh goc can' ben Xə' Diozən' lyebe gaquə, ca de'en bzejni'ine' lega'aque'.

⁵ Jeso'osən' goze'e lega'aque': —De'e zaque'enə' ca naquə Juannə' bchoe' beṇə' nis, pero entr yeto chopə ža, nada' gona' par niç gaquə to de'e zaquə'əche, gona' par niç yedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' ṇabi'an le'e.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

⁶ Na' catə' bazjəndopə zjənzague' len Jeso'osən' gwse'ene': —Xanto' ĵəbabžin ža gono' ca yechoj ṇasyon Izrael chechon' xni'a beṇə' zitə' ca'?

⁷ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito naquən par niç le'e ənezele bi ža bi orən' gon Xacho Diozən' de'e ca' babži'e bia' gone'.

⁸ Pero na' catə' yedəso Spirit che'enə' len le'e, gaquəlenən le'e len yelə' guac che'enə' par niç güe'ele xtiža'anə' syoda Jerosalen nga, na' doxen ga mbane Jodean', na' Samarian' na' doxenlə lao yežlyon'.

⁹ Beyož gwna Jeso'osən' ca', lao chəsə'əgüia disipl che' ca' le' beyepe' yoban' to lo'o bejw na' bitoch besə'əle'ine' le'.

¹⁰ Na' ṇe'e chəsə'əgüiachgua disipl che' ca' le'e yoban' gan' besə'əle'ine' beyepe', catə'əczla gwsa'acbe'ine' bazjəzecha chopə angl len lega'aque' beṇə' zjənyaz lachə' šyiš.

¹¹ Na' beṇə' ca' chopə gwse'e lega'aque': —Beṇə' Galilea, ĵibixchen' chgüiale le'e yoban'? Catezəczən' ble'ile beyep Jeso'os nga yoban' catə'ən bechoje' ladjwlen', ca'atezəczən' le'ile yide' de'e yoblə.

Gosə'əbeje' Matias par gaque' apostol lgua'a Jodən'

12 Nach besa'aque' ya'a de'en nzi' ya'a Olibos jəya'aque' Jerosalennə', na' naquə galə'əzə Jerosalennə' to catə'ətə'ən de lsens sa'aque' ža dezcanzən' segon costombr che beṇə' Izrael ca'.

13 Na' catə' besə'əžine' Jerosalennə' apostol ca' šnej na' beṇə' ca' zjənžague' besyə'əgüie' gan' nite'enə' lo'o cuartən' zo žcuia la'alə. Apostol ca' šnej beṇə' quinga: Bedən', Jacobən', Juannə', Ndrəsən', na' Lipən', Tomasən', Bartolomen', Mtion' na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon ben' chon txen len partid de'en nzi' Cananista, na' Jodəsən' beṇə' bišə' Jacobən'.

14 Yoguə' ža gwnitə'ətezə gwnitə' apostol ca' šnej gwso'one' orasyon txen len beṇə' ca' zjənaquə bišə' Jeso'osən' na' len Maria xna' Jeso'osən' na' len yeziquə'əchlə no'ol ca' zjənžague'.

15 Na' ca tyemp na' Bedən' gwzeche' ladjo to gueyoa galjə beṇə' lježj chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' par be'elene' lega'aque' dižə'ən, na' gože' lega'aque':

16 —Beṇə' bišə', Spirit che Diozən' benən par nič de'e Rei Dabin' bzoje' na' be'e dižə' che Jodən' ben' gwche'e beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gan' jesə'əšague'ene'. Na' benən byen goc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' che'.

17 Jodən' goque' txen len neto' apostol, na' bene' txen len neto' yoguə'əlol de'en gwyo'o lao na'ato' bento'.

18 Na' Jodən' gwxi'e to pedas yežlyo len laxjue' de'en gwxi'e par de'e malən' bene' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca'. Pero na' hexope' gan' golə'ədite'enə' na' gošj le'enə' na' doxen xjlo'enə' bchoj.

19 Yoguə'əlol beṇə' ža' Jerosalennə' gosə'əneze' can' goc che'enə' na' de'e na'anə' bosə'əsi'e yežlyon' Aseldama na' xtižə'əga'aque'enə' zeje dižə' yežlyo chen.

20 Na' de'en gwso'one' ca' goc can' nyoj to Salmo nan:

Liže'enə' gaquən to yo'o daš, notono no so' na'.

Na' leczə nyojən nan:

Na' te beṇə' yoblə gwłane' xlatje'enə'.

21 Na' nitə' beṇə' entr chio'o nga beṇə' bagwso'on txen len chio'o bedote lao gwdalen Xancho Jeso'osən' chio'o.

22 Bagwso'one' txen dezd catə' de'e Juannə' bchoe' le' nis xte catə'ən beyepe' yoban', na' cheyalə' cuejcho toe' gone' txen len neto' apostol güe'eto' dižə' can' beban Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

23 Na' gosə'əbeje' chopə beṇə', toe' Jwse ben' le Barsabas, na' leczə le' Josto, na' ben' yeto Matias.

24-25 Nach gwso'one' orasyon gwse'e Diozən': —Xanto' le' nombi'o yichjla'azdao' yoguə'əlol beṇə'. Entr beṇə' ca' chopə blo'išgüei neto' noe' bagwlejo' par tie' gwłane' xlatjə Jodən' par gague' apostol na' gone' xšino'onə' txen len neto', ca' naquə

Jodən' gwlejyichje' de'en ngo'o lao ne'enə' gone' na' bazjəyede' gabıl gan' naquən yeyeje' yelə' güen de'e mal che'enə'.

²⁶ Nach gwso'one' rif par gosə'ənezene' non' bagwlej Diozən' na' Matiasən' bchoje' na' gwso'onene' cuent len apostol ca' šnej.

2

Can' goquə catə'an bidə Spirit che Diozən'

¹ Na' bžin ža lni de'en ne' Pentecostes, na' apostol ca' na' yoguə'əlöl beṇə' ca' bagwso'onlilažə' Jesocristən' zjəndopə' zjənžague' txen tozə latjə.

² Na' to de repentzə goc to sšag le'e yoban' ca sšag che to be' bdon' gual na' nenxejə lo'o yo'o gan' zjəchi'enə'.

³ Na' besə'əle'ine' to de'en naquə ca yi' bel na' bžinte lata' güejə de'enə' chalə'əniṇ gan' zjəchi' to toe'.

⁴ Ca' goquə bedənabia' Spirit che Diozən' yichjla'aždao' to toe', na' Spiritən' benən par nič gosə'əzolaogüe' gwso'e gwde' gwdelə dižə' de'e gwse'ejni'i beṇə' zitə' ca'.

⁵ Na' ca tyempən' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chso'elao' Diozən', za'aque' zan yež yoblə lao yežlyon'.

⁶ Na' catə' gwse'enene' sšaguən' de'en goquə lo'o yo'o gan' ža' apostol ca', zan beṇə' Izrael ca' besə'əžague', na' lechgualə besyə'əbanene' chedə' to toe' gwse'enene' chso'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' dižə' de'e chəsə'əne to toe'.

⁷ Bito gwse'ejni'ine' bin' chac na' besyə'əbanene', gosə'əne': —¿Ecaguə beṇə' Galilea beṇə' quinga chso'e dižə'ənə'?

⁸ ¿Nactecxa chaquən' to tocho chenecho chso'e dižə' can' chso'e beṇə' gwlaž checho ca' dižə'?

⁹ Balcho naccho beṇə' Partia na' balcho beṇə' Media, na' balcho beṇə' Elam, na' balcho beṇə' Mesopotamia. Na' yebalcho beṇə' Jodea, na' yebalcho beṇə' Capadosia, yebalcho beṇə' Ponto, yebalcho beṇə' Asia,

¹⁰ yebalcho beṇə' Frigia na' beṇə' Panfilia, na' yebalcho beṇə' Egipto, na' yebalcho za'acho yež Africa ca' de'en zjəchi' delant Sirene. Na' entr chio'o za'acho Roman' balcho goljcho naccho beṇə' Izrael na' yebalcho ben cuincho beṇə' Izrael.

¹¹ Na' balcho naccho beṇə' Creta na' beṇə' Arabia. Na' gatə'ətezə beṇə' naccho, yoguə'əcho chenecho chso'e beṇə' Galilea quinga xtižə'əchon' de'en chaccho, chso'e dižə' che de'e zan de'e baben Diozən' de'e zaquə' yebanecho.

¹² Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobə choso'ozenague' besyə'əbanene' na' gwsa'acžejlaže'e che de'en chaquən', na' zane' gosə'əne': —¿Bi zejen de'e nga chaquən'?

¹³ Na' yebalə' gwso'one' borl gosə'əne': —Beṇə' quinga chesə'əzožene'.

Dižə' de'en be' Bedən' len beṇə' Izrael ca' besə'əžag

14 Na' Bedən' gwzeche' lao beṇə' ca' txen len apostol ca' yešnej na' be'e dižə'an zižjo gože' beṇə' ca' zjənžaguən': —Le'e beṇə' Jodea na' notə'ətezəchle zole Jerosalennə', che'enda' gwzenagle chia' na' gonle xbab che de'en ze'e nia' le'e.

15 Beṇə' ljuežja' quinga bito chəsə'əzožene' can' chaquele, la' ne'e naquə tempran.

16 Bachac can' bzoj de'e profet Joelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', bzoje' de'en gwna Diozən', nan:

17 Catə' bazon əžin tyemp par šo'o fin che yežlyon'

nada' Dioz gona' par nič Spirit chia'anə'

yedəson len beṇə' ža' doxen lao yežlyon'.

Na' gona' par nič xi'inle ca' so'e xtiža'anə'

na' beṇə' byo xcuidə' ca' yesə'əle'idaogüe'ene' bi de'en gona' par yesə'əle'idaogüe'ene',

na' güe'elena' beṇə' byo golə ca' dižə' lao bišgal čhega'aque'enə'.

18 Na' yoguə' beṇə' ca' chso'on xšina'anə' la'anə' beṇə' byo o la'anə' no'olə, yedəso Spirit chia'anə' len lega'aque' par nič so'e xtiža'anə'.

19 Gona' par nič gaquə de'en cui noṇə' le'i le'e yoban' na' lao yežlyon'.

Gwlo'a yelə' guac chia'anə' len chen, len yi' na' len žen de'en naquə ca bejw.

20 Cuich əgwse'eni' bgüižən',

nach bio'onə' yeyaquən xṇa ca color che chen antslə ze'e əžin ža yida' de'e yoblə

par čhoglaogua'an che yoguə'əlol beṇə' šə non' napə dolə', nadan' naca' Xanle.

Gaquən to ža žialao xen,

na' gwlo'a yelə' guac xen chia'anə'.

21 Na' gaquə de que notə'ətezə beṇə' yesə'əṇab goclen laogua',

nada' naca' Xanle gona' par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabil.

Can' gwna Diozən' na' bzoj de'e profet Joelən' len, ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

22 Na' le'e beṇə' Izrael gwlaž chia', legwzenag chia'. Ca naquə Jeso'osən' ben' naquə beṇə' Nasaretən', Diozən' blo'ine' le'e de que naque' beṇə' zaque'e. Diozən' bene' par nič Jeso'osən' bene' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho par ble'ile, can' nezczenə'.

23 Lao yelə' neze che Diozən' bin' ze'e gaquə che Jeso'osən', bsi'e xneze par nič Jodən' benene' lao na'alən' na' benle par nič beṇə' mal ca' gwso'ote'ene' bosode'ene' le'e yag corozən'.

24 Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', čhedə' bito gwzoi yelə' gotən' ṇabia'an le'.

25 Quinga bzoj de'e Rei Dabin' xtižə' Jeso'osən' gan' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Nezda' de que Xana' Diozən' zoe' len nada' do tyempte na' chaclene' nada' par ničh cui bi chžeba'.

26 De'e na'anə' zoa' mbalaz na' cho'a dižə' can' chebeida' na' nezda' yolis yosbane' nada' ladjo beṇə' guat ca' catə' bagota'.

27 Dioz čhia' nezda' bito yocua'aṇo' nada' gan' ža' beṇə' guat ca', ni que go'o latjə gožə' cuerp čhia'anə', nadan' naca' Xi'inon' na' naquə la'aždaogua'anə' xi'ilažə'.

28 Bablo'ido' nada' naquən' gona' par ničh əbana' zejlicane' na' lechgualə mbalaz soa' yedote de'en zoleno' nada'.

29 Beṇə' Izrael, nezecho de que de'e xaxta'ocho Rei Dabin' gote' na' bosu'ocuaše'ene'. Na' nombi'acho yo'o de'en zo gan' bosu'ocuaše'ene'.

30 Na' de'e Rei Dabin' ža be'e dižə' can' bzejni'i Diozən' le' cana'. Gwne' naquən' segor can' ben Diozən' lyebe de que to beṇə' galjə lao dia čhe'enə' nabi'e Izraelən' can' gwnabia' le'enə'.

31 Diozən' bene' par ničh de'e Rei Dabin' gwnezene' can' gaquə na' de'e na'anə' be'e dižə' čhe Cristən' ben' babselə' Diozən' par chaclene' nasyon čechon'. Gwne' de que Cristən' yebane' na' bito yega'ane' gan' ža' beṇə' guat ca' na' nic gožə' cuerp čhe'enə'.

32 Na'a ža, Diozən' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' neto' naquəto' testigw de que beyas bebane'enə'.

33 Na' Diozən' len yelə' guac čhe'ene' bene' par ničh beyep Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' chnabi'e txen len le'. Na' Diozən' bnežjue'ene' Spirit čhe'enə' can' bene' lyebe. Na' Jeso'os na'anə' babene' miłagr nga de'en babenele na' de'en bable'ile, babene' par ničh zedəso Spiritən' len neto'.

34 Caguə de'e Rei Dabi na' ben' beyep yoban', sino de'e Dabin' bzoje' čhe Jeso'osən' gwne':

Xancho Diozən' gože' Xana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

35 na' gona' par ničh nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr čhio' ca' xni'onə'.”

36 Na' yoguə' chio'o beṇə' Izrael cheyalə' nezecho de'en ngan' čhe Jeso'osən' ben' betle bda'alene' le'e yag corozən'. Diozən' gwleje'ene' par ničh naque' Xančhon' na' naque' Cristən', zeje dižə' ben' bsele'e par chaclene' nasyon čechon'.

Can' gwna Bedən' gože' beṇə' Izrael ca' zjənžaguən'.

37 Na' catə' beṇə' ca' zjənžaguən' gwse'enene' xtiže'enə' de'e juisy de'e gwsa'aque'ne' lo'o la'ažda'oga'aque'enə', nach gwse'e Bedən' na' apostol ca' yelə': —Beṇə' gwlaž, žbin' cheyalə' gonto' ža?

38 Nach Bedən' gože' lega'aque': —Cheyalə' yedinjele xtolə'əle ca' par ničh Diozən' yezi'ixene' čhele na' čhoale nis par

yesə'əneze beṇə' de que bachonlilažə'əle Jesocristən'. Nach Diozən' gone' le'e Spirit che'enə' son lo'o yichjla'ažda'olen'.

39 Diozən' gone' notə'atezle Spirit che'enə' can' none' lyebe, le'e na' xi'inle ca' na' notə'atezə beṇə' zitə', la' chnežjue'en yoguə' beṇə' chbeje' par chsa'aque' xi'inə'.

40 Nach Bedən' be'elene' lega'aque' dižə' zan, na' gwṇeyoine' lega'aque' gože': —Leyechoj lao de'e malən' de'en chso'onchgua beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'.

41 Ca' goquən' beṇə' ca' gwse'ejle' che dižə' de'en be' Bedən' gosə'əchoe' nis. Na' lao žanə' šona mil beṇə' ca' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' na' gwsa'aque' txen len yeziquə'əchlə beṇə' bachso'onlilažə'əcze' le'.

42 Yogue'e gwnitə'atezə gwnite'e gosə'ənaogüe' de'en bososəd bosolo'i apostol ca' lega'aque' na' gwsa'aque' tozə len yeziquə'əchlə beṇə' gwso'onlilažə' Jeso'osən' na' gwse'ej gwsa'ogüe' txen na' gwnitə'atezə gwnite'e gwso'one' orasyonṇə' txen.

Can' gwso'on beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' de'e neche

43 Na' yoguə'əzə beṇə' besyə'əbanene' can' gwso'on apostol ca' miḷagr zan len yelə' guac che Diozən'.

44 Na' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gwsa'aque' tozə na' gwso'one' tozə yoguə'əloḷ de'en zjədeine'.

45 Na' gwso'ote'e byen čhega'aque'enə' na' bichlə de'e ca' zjədeine' na' mech de'en besə'əle'ine' čhein' gosə'əyise'en entr yoguə'əloḷga'aque' segon de'en besə'əyažje to toe'.

46 Na' tža tža besə'ədopə besə'əžague' yo'odao' əblaonə' na' leczə gwse'ej gwsa'ogüe' txen liž to toga'aque' na' gwnite'e mbalaz na' besyə'əbeine' gwso'one' txen.

47 Gwnitə'atezə gwnite'e gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' gwsa'azlažə' beṇə' yeziquə'əchlə can' gwso'one'enə'. Na' tža tža Xancho Diozən' bene' par nič gwyanch beṇə' ca' gwso'onlilažə' Jesocristən'.

3

Besyə'əyone' to beṇə' coj

1 Na' to ža Bedən' na' Juannə' ja'aque' yo'odao' əblaonə' do cheda šonə, or catə' chso'on beṇə' Izrael ca' orasyon segon costombr čhega'aque'enə'.

2 Na' gwzo to beṇə' nxinj ni'enə' dezd goljtie' na' yoguə' ža gosə'əbec beṇə' le' cho'a puert che yo'oda'onə' puert de'en nzi "De'e Xochē", par gwṇabe' carida lao beṇə' ca' chja'ac yo'oda'onə'.

3 Nach catə' besə'əžin Bedən' na' Juannə' yo'oda'onə' na' be'enə' nxinj ni'enə' bolgüiže' lega'aque' yoso'onežjue'ene' mech.

4 Nach Bedən' na' Juannə' gosə'abeze' na' bosə'əgüiachgüe'ene' na' Bedən' gože'ene': —Bgüia neto'.

5 Na' be'enə' bene' xbab yoso'onežjue'ene' mechən'.

6 Pero Bedən' gože'ene': —Bito bi mech chia' de gona' le', pero de to de'e gona' gaquəlena' le'. Por yelə' guac che Jesocristən' ben' naquə beṇə' Nasaretən' chona' mendad gwzoža' na' gwda.

7 Nach Bedən' bexe'e na' licha be'en bsože'ene', na' le'e gocte gwzeche' na' ni'e ca' le'e besyə'əyacten gual na' leczə ca' bechj ni'e ca'.

8 Na' catə' gocbe'ine' babiesə'əyac ni'e ca' gual bxite'e yelə' chebei che'enə'. Na' gwyo'e cha'ašil che yo'oda'onə' len lega'aque' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozən'.

9 Na' beṇə' ca' ža' cha'ašilən' besə'əle'ine' can' chde' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozən'.

10 Na' gwsa'acbe'ine' de que naque' ben' chbe' chṇab carida yoguə' ža' cho'a puert che yo'oda'onə' puert de'en nzi' "De'e Xochē", na' lechguale besyə'əbanene' de que babeyaque ni'enə'.

Bedən' be'e xtižə' Diozən' cha'ašil che yo'oda'onə'

11 Na' to cha'ašil che yo'oda'onə' nzi'in "Che de'e Salomonṇə'". Cha'ašil na' gwyej ben' beyaque ni'enə' len Bedən' na' Juannə'. Bito bsane' lega'aque', con bexe'e na'aga'aque'enə', na' yoguə' beṇə' ca' ža' yo'oda'onə' besə'əžagsese' par jəsə'əgüie'ene' chedə' besyə'əbanchgüeine' de'en babeyaque be'enə'.

12 Na' catə' Bedən' ble'ine' de que bazjənžag beṇə' zan gan' nite'enə' nach be'elene' lega'aque' dižə' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' gwlaž chia' beṇə' Izrael, chebanele can' babeyaque be'enga. De repent chaquele de que por yelə' guac cheton' bento' par ničh beyaque be'enga o šə' chaquele beyaquene' por ni che de'en chonchguato' can' chazlažə' Diozən', pero caguə ca'anə'.

13 De'e xaxta'ocho Abraannə', Isaaquən' na' Jacobən' gwso'elaogüe'e tozə Diozən' ben' cho'ela'ocho, na' Dioz na'anə' bnežjue' yelə' bala'aṇ xen che Xi'ine' Jeso'osən'. Pero le'e bdele Jeso'osən' lao na' jostis ca' par gwso'ote'ene' na' bžonle catə' Pilatən' gone'ene' əgwsane'ene'.

14 Can' benle len Jeso'osən' la'aṇə'əczə naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. Nach gwṇable bosan Pilatən' to beṇə' güet beṇə' de ližyan' lgua'a Jeso'osən'.

15 Na' ca' naquə Jeso'osən' ben' əbxe yelə' mban zejlicaṇen', le'enə' betle pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Neto' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

16 Na' chle'ile bengā cui goquə sa' na' nombi'alene', na' cheyalə' ənezele de que Diozən' beyone' ni'enə' chedə'

chonlilažə'əto' Jeso'osən'. De'e yoblə nia' de que de'en chonlilažə'əto' Jeso'osən' de'e na'anə' Diozən' bene' par niç beyacšao' ni'a bengā can' chle'ilen'.

17 Beṇə' bišə' dao', nezdā de que le'e na' beṇə' golə blao chele ca' betle Jeso'osən' laogüe de'en cui gwyejni'ile de que Dioz nan' bsele'ene'.

18 Naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Can' goquə goc complir de'e ca' ben Diozən' men-dad bosə'ozoj de'e profet ca' che Cristən' antslə ze'e sele'ene'. Gwso'e dižə' de que yoso'oçhi' yoso'osaquə' beṇə' le' na' so'ote'ene'.

19 Na'a ža leyoša' xbab chelen' na' le'e yediṇje xtolə'əle ca' par niç Xancho Diozən' gwnitlaogüe'en na' par niç gone' ca sole mbalaz.

20 Nach Xancho Diozən' sele'e Jeso'osən' yežlyo nga yetlas ben' gwleje' gwlatte par naque' Cristən'.

21 Pero chonən byen yega'an Jesocristən' yoban' xte catə' əžin ža gon Diozən' par niç yežlyon' yeyaquən de'e cobə. La' Diozən' bene' par niç de'e profet ca' beṇə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' na' gwso'e xtiže'enə' cana'ate bosə'ozoje' de que yeyaquən de'e cobə.

22 De'e Moizezən' be'elene' de'e xaxta'ocho ca' dižə' gože' lega'aque': "Xancho Diozən' sele'e yeto beṇə' lao dia chelen' par güe'elene' le'e xtiže'enə' can' bsele'e nada'. Che be'enan' gwzenagle bitə'ətezə əṇe'.

23 Na' Diozən' gone' par niç yesə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui yoso'ozenag che be'enə' əsele'e." Can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca'.

24 Le'egatezə ca' yoguə'əloj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gwzolaozən' len de'e Samuelən' na' beṇə' ca' gwsa'ac gwdechlə gwso'e dižə' che tyemp nga zocho na'a na' che de'e ca' bachac na'a.

25 De'e profet ca' zjənaque' xaxta'ocho na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'in dia che'enə' naquən par chio'o. Gože' de'e Abraannə': "Por xi'in dia chio' beṇə' nitə' to to nasyon nite'e mbalaz."

26 Can' chac, Diozən' gwleje' Xi'inen' bsele'ene' por ni checho na' gone' par niç to tole sole mbalaz šə yediṇjele xtolə'əle ca'.

4

Bedən' na' Juannə' nite'e lao beṇə' gwnabia' ca'

1 Ne'e chso'elente Bedən' na' Juannə' beṇə' ca' dižə' catə' besə'əžin balə bχoz che beṇə' Izrael ca', na' beṇə' gwnabia' che yo'odao' əblao chega'aque'enə' na' beṇə' sadoseo ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guat ca'.

² Beṇə' sadoseo ca' chəsə'əže'e de'en choso'osed choso'olo'i Bedən' na' Juannə' beṇə' ca' zjənžaguən', choso'ozejni'ine' lega'aque' de que gwžin ža catə' yesyə'əban beṇə' guat ca' čhedə' beban Jeso'osən'.

³ Na' beṇə' blao ca' gosə'əzene' Bedən' len Juannə' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan' sin cui gwsa'ogüe' xya čhega'aque' can' cheyalə', čhedə' bachexjw že'enə' na' bito golə'əch so'one' yelə' jostis čhega'aque'enə' že'enə'.

⁴ Na' ca' naquə beṇə' ca' gwse'ene choe' Bedən' na' Juannə' xtižə' Diozən' zane' gwso'onlilaže'e Cristən', na' txen len beṇə' ca' bagwso'onlilaže'ene' antslə gwnitə' gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə.

⁵⁻⁶ Na' beteyo beṇə' gwnabia' che beṇə' Izrael ca', beṇə' golə blao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' besə'ədopə besə'əžague' Jerosalennə' len Anasən' ben' naquəch bχoz əblao na' len Caifasən' na' Juannə' na' Ljandr na' nochlə beṇə' ca' zjənaque' bišə' ljuežj ben' naquəch bχoz əblaon'.

⁷ Nach gwso'one' mendad jəsə'əxi'e Bedən' na' Juannə' na' gosə'əṇabene' lega'aque': —¿Non' ben lsens čhele par beyonle be'enə' nxiṇjən'? o čnon' ben mendad par beyonlene'?

⁸⁻⁹ Na' ca' naquə Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Bedən' nach beṇən par nič gože' beṇə' ca': —Le'e beṇə' gwnabia' na' beṇə' golə beṇə' blao che Izraelən', chṇable nac goquən' beyonto' be'enə' nxiṇj ni'enə'.

¹⁰ Yoguə'əle cheyalə' gwzenagle na' ənia' le'e, de que le'e betle Jesocristən' be'enə' naquə beṇə' Nasaret, bda'alene' to le'e yag coroz, pero Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', na' Jesocrist nan' bene' yelə' guac beyaque benga.

¹¹ Jesocristən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, pero bito bzenagle che'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebene' ca' to yej de'en naquə le'ezelaogüe de'e güen na' le'e gwxaquə'əlebele ca' beṇə' güen yo'o beṇə' jəsə'əčho'on yejən' de'e naquəch yej güen, pero yejən' banaquən yej squin ṇa'a.

¹² Tozə Jesocristən' guaquə yebeje' beṇə' xni'a de'e malən', na' notono nochlə zo doxen lao yežlyon' beṇə' gaquə yebej chio'o xni'a de'e malən' sino tozə Jesocristən'.

¹³ Besyə'əbane beṇə' gwnabia' ca' can' boži'i Bedən' na' Juannə' xtižə'əga'aque'enə' sin cui besə'əžebe', len nachbia' zjənaque' beṇə' yixə' na' bito zjənsedteque'. Nach gwsa'acbe'ine' de que beṇə' ca' bito chesə'əžebe' čhedə' bagosə'adalene' Jeso'osən'.

¹⁴ Na' de'en zecha ben' beyaque ni'enə' txen len Bedən' na' Juannə' bito besyə'əžebe beṇə' gwnabia' ca' bi xya sa'ogüe' čhega'aque'.

15 Nach besyə'əbeje' apostol ca' fuerlə žlac bosoxi'e entr ljuəžjga'aque' naclə so'one'.

16 Na' beṇə' gwnabia' ca' gwse'e ljuəžjga'aque': —¿Bi goncho len beṇə' quinga? Yoguə' beṇə' ža' Jerosalen nga zjənezene' de que gwso'one' to miłagr xen na' bito gaquə ye'echo beṇə' de que bito gwso'one' miłagrən'.

17 Letechozə goncho par niçh cui gasə' laljə dižə' de'en chso'enə'. De'e na'anə' cheyałə ye'echo lega'aque' gatə' castigw gual chega'aque' šə so'eche' xtižə' Jeso'osan'.

18 Nach gwsa'axe' Bedən' na' Juannə' de'e yoblə na' gwse'e lega'aque' cuich so'e dižə' che Jeso'osan' na' cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' che'.

19 Nach Bedən' na' Juannə' bosyo'oži'en gwse'e lega'aque': —Legon xbab che de'e nga, ¿əchaquele chene'e Diozən' gwzenagto' chele o šə chene'ene' gwzenagto' che'enə' ža?

20 Bito gaquə cuezəto' cuich güe'eto' dižə' che de'e ca' bable'ito' na' babeneto' che Jeso'osan'.

21-22 Na' de'e zan de'e gwse' beṇə' gwnabia' ca' lega'aque' par yoso'ošebe' lega'aque'. Pero na' bito besə'əželene' naclə so'one' lega'aque' castigw chedə' beṇə' zan chso'e yelə' choxcwlen che Diozən' de'en beyaque be'enə'. Mazəchlə choa izene' na' dezd goljtie' cui goquə se'e. Na' beṇə' gwnabia' ca' cui gwse'enene' yoso'oše'e beṇə' zan ca', de'e na'anə' bosyo'osane' Bedən' na' Juannə'.

Gosə'anabene' Diozən' gaquəlene' so'e xtiže'enə' sin cui yesə'əžebe'

23 Na' Bedən' len Juannə' catə' bosyo'osan beṇə' gwnabia' ca' lega'aque' jəya'aque' gan' nitə' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' gwso'elene' lega'aque' dižə' yoguə'əlol can' əgwse' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'.

24 Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' dižə'ən tozə can' gwso'one' xbab len lega'aque' na' gwso'one' orasyonṇə' lao Xacho Diozən' gosə'əne': —Xanto' Dioz, len' beno' yoban' na' yežlyon' na' nisdə'onə'. Len' beno' beṇəch, bia ca' chsa'aš na' biquə'əchlə de'e zjəde, na' len' chnabi'o doxenlə.

25 Na' Spirit chio'onə' benən par niçh de'e Rei Dabin' bzenague' chio' na' bzoje' dižə' quinga de'en nan:

Beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chsa'ase' contr le' Xanto' Dioz,

pero bitoczə gaquə can' chso'one' xbabən'.

26 Beṇə' gwnabia' che ṇasyon ca' na' che yež ca' txennə' zjənaque' chso'one' contr le' Xanto' Dioz,

na' contr Xi'ino' Cristən' ben' bselo'o par gaquəlene' ṇasyon Izrael cheto' nga.

27 Na' lao' syoda ngan' besə'ədobə Rei Erodən' na' Ponsio Pilatən' na' beṇə' cui zjənaque' beṇə' Izrael, na' len beṇə' Izrael ca'. Na' yogue'e gwso'one' txen par gwso'ote' Xi'ino' Jeso'osən' ben' naquə beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy, ben' gwlejo' par gaquəlene' nasyon cheto' nga.

28 Gwso'one' can' bsi'o xneze gaquə na' can' gwduxju'i'o cana'ate.

29 Na' na'a ža Xanto', bgüia can' chso'on beṇə' gwnabia' ca' chse'enene' yoso'ošebe' neto' beṇə' güen žin chio', na' goclen neto' par nič cui žebto' güe'eto' xtižo'onə'.

30 Na' catə' güe'eto' xtižo'onə' blo'ešga yelə' guac che Xi'ino' Jeso'osən' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisyən' ca de'en gaquə no miłagr, na' yesyə'əyague no beṇə' chsa'acšene na' gaquə bichlə de'e yesyə'əbane beṇə'.

31 Na' catə' beyož gwso'one' orasyonṇə' ca' Diozən' bene' par nič gwxo' gan' zjəndopə zjənžague'enə' na' Spirit che'enə' bedəṇabia'achən yičhja' ažda'oga'aque'enə' na' goclenən lega'aque' par gwso'e xtiže'enə' sin cui besə'əžebe'.

Gwso'one' de'en zjəde čhega'aque' tozə

32 Na' yoguə' beṇə' ca' gwso'onliłazə' Cristən' tozə can' goquə yičhja' ažda'oga'aque'enə'. Na' yoguə' bi de'en zjəde čhega'aque'enə' gwso'one'en tozə na' notono gwna: "Čhia' de'e nga", o "Čhia' de'e na'", la' naquən che yoguə'əga'aque'.

33 Na' apostol ca' gwnitə'ətezə gwnite'e boso'ozejni'ine' beṇə' de que Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' Diozən' goclenchgüe' lega'aque' len bi de'en gwso'one' na' bene' par nič beṇə' yeziquə'əchlə gwsa'apəchgüe' lega'aque' respet.

34 Can' goquə bito bi bi goquə falt bi de'en besə'əyazje beṇə' ca' gwso'onliłazə' Cristən', čhedə' beṇə' ca' gotə' yežlyo čhega'aque' o ližga'aque' tgüejə gwso'otəga'aque'en.

35 Na' mech de'en besə'əle'ine' che to ton boso'onežjue'en apostol ca' na' apostol ca' gosə'əyise'en len beṇə' ca' yelə' con noe' byažjene'en.

36 Can' ben to beṇə' Čhipre beṇə' le Jwse. Naque' beṇə' goljə lao dia che de'e Lebin' na' apostol ca' bosə'əsi'ene' Bernabe, zejen dižə' ben' chtipe' lažə'əcho.

37 Jwse na'anə' bete'e to yežlyo che'enə' na' mech de'en ble'ine' čheinə' bnežjue'en apostol ca'.

5

De'e mal de'en ben Ananias na' Safira

1 Na' zo to beṇə' le Ananias na' no'ol che'enə' Safira, na' Ananiasən' bete'e to yežlyo che'enə'.

2 Pero na' boso'oxi'e entr lega'acze' yoso'oxoayague' apostol ca' yoo'onežjue' to partzə mech de'en besə'əle'ine' čheinə' na'

se'e lega'aque' de que doxenənnə'. Nach gwyej Ananiasən' na' bnežjue' mechən'.

³ Nach Bedən' gože'ene': —Ananias, ĵbixchen' bzenago' che gwxiye'enə' par chacdo' əxoayago' Spirit che Diozən', nao' neto' de que choŋo' doxen mechən' de'en ble'ido' che yežlyon' len bagwlo'oša'ole to partən' par cuinlen'?

⁴ Čhio' yežlyon' catə' cuinə' goto'on, na' čhio' mechən' de'en ble'ido' catə' beto'on na' zaco'o par beno' bi che'endo' len len. De'e malən' benle ca de'en goquale əxoayagle len de'en benle neto'. Caguə contr neto'onə' babenle de'en benlažə'əle sino contr Dioz na'anə'.

⁵ Nach Ananiasən' catə' benene' xtižə' Bedən' to bgüixze' na' gote'. Na' yoguə' beŋə' ca' gwse'enene' dižə' can' goquən' lechguale besə'əžebe'.

⁶ Na' besə'əžin beŋə' xcuidə' ca' gan' bgüixə de'e Ananiasən' na' bosyə'əčhele' cuerp che'enə' to lachə' na' besyə'əyo'ene' gan' bosu'ocuaše'ene'.

⁷ Na' gwde do šoŋ or gote' bžin no'ol che'enə' na' gwyo'e yo'onə' sin cui ŋezene' šə bin' bagoc che de'e be'en che'enə'.

⁸ Na' Bedən' gože'ene': —Ca naquə yežlyon' de'en betə'əlen' ĵəleine' to ca'atə'ətən' ble'ile chein' ža?

Na' Safiran' gože'ene': —To ca'atə'ətən'.

⁹ Nach Bedən' gože' no'olən': —ĵBixchen' goco' tozə len be'en čhio'onə' chaquele gonle Diozən' prueb šə leine' can' ne' bito əxoayagcho? Cho'a puert nga zjəzecha beŋə' ca' baboso'ocuašə' be'en čhio'onə' na' na'a so'e le'.

¹⁰ Na' le'e bgüixte Safiran' lao Bedən' na' gote'. Na' catə' gwso'o beŋə' xcuidə' ca' lo'o yo'onə' besə'əle'ine' bagote' nach gwso'ene' jəsə'əcuaše'ene' cuit de'e be'en che'enə'.

¹¹ Na' yoguə' beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən' besə'əžebe' can' goquən' na' lecəə besə'əžeb yeziquə'əchlə beŋə' gwse'ene dižə' can' goquən'.

Gwso'one' de'e zan milagr

¹² Na' apostol ca' gwso'one' de'e zan milagr entr beŋə' ca' ža' Jerosalennə'. Na' beŋə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' chəsə'ədopə chəsə'əžague' txen cha'ašil che yo'odao' əblaonə' gan' nzi "Čhe Salomonŋə".

¹³ Na' yeziquə'əchlə beŋə' ca' ža' Jerosalennə' lechguale gwsa'apəga'aque'ene' respet, la'anə'əczə besə'əžebe' par yesə'əžague' txen len lega'aque'.

¹⁴ Pero na' zane' gwso'onlilaže'e Xanchon' na' besə'əžague' txen, zan beŋə' byo na' no'olə.

¹⁵ Na' catə' no beŋə' gwsa'acšene gosə'əyixjue' lega'aque' tnezən' do lao cam o do lao yagla' gosə'əbeze' catə' te Bedən' na'

gwse'enene' nite'e gan' yesə'əchele' b̄x̄en che Bedən' par ničh yesyə'əyaquene' šə bi yižgüen' chse'ine'.

16 Na' beṇə' ca' ža' yež ca' zjəchi' galə'əzə Jerosalennə' ja'aque' Jerosalennə' zjənche'e beṇə' ca' cha'acšene na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' ca'. Na' por yelə' guac che Diozən' apostol ca' gwso'one' par ničh besyə'əyaque beṇə' ca' gwsa'acšene na' besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o yichjla'aždao' beṇə'.

Boso'olagzeja boso'olagzide' Bedən' len Juannə'

17 Nach ben' naquəch b̄x̄oz əblao na' yeziqə'əchlə beṇə' sadoseo ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guat ca', besə'əgue'ine' apostol ca'.

18 Na' gosə'əzene' lega'aque' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan'.

19 Na' to angl beṇə' za' gan' zo Xancho Diozən' bžine' ližyan' še'elə na' bsaljue' puert ca' na' bebeje' lega'aque'.

20 Na' gože' lega'aque' žja'aquəche' yo'odao' əblaonə' na' so'eche' dižə' len beṇə' ca' chəsə'əžaguən' naquən' so'one' par yesə'əzi'e yelə' mban zejlicanen'.

21 Nach de'en gwse'enene' can' gož anglən' lega'aque', ja'aque' yo'odao' əblaonə' catə' gwye'eni'inə' na' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' ca' zjənžaguən'.

Na' ben' naquəch b̄x̄oz əblao txen len beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' besə'ədobe' par gwso'one' jontən' nach gwso'one' mendad žjəsə'əxi'e apostol ca' gan' zjadie' ližyan'.

22 Pero catə' besə'əžin x̄a'ag yo'odao' ca' ližyan' caguə no apostol ca' nla'. Na' jəya'aque' lao beṇə' gwnabia' ca' jəsyə'ədixjui'e.

23 Chse'e beṇə' ca': —Nyeyjw chech ližyan' na' soldad ca' nite'e cho'a puertən' chsa'ape'en pero catə' bsaljwto' puertən' caguə no apostol ca' ža' lo'o ližyan'.

24 Na' ben' naquəch b̄x̄oz əblao na' beṇə' gwnabia' che soldad ca' chsa'apə yo'oda'onə', na' b̄x̄oz golə blao ca' catə' gwse'enene' rsonnə' besyə'əbanene' na' gwsa'aczejlaze'e bi zeje ca' de'en bagoquən'.

25 Na' lao chsa'aczejlaze'enə' bžin to beṇə' gože' lega'aque' de que apostol ca' beṇə' ca' gosə'əyixjue' ližyan' že'e cha'ašil che yo'odao' əblaonə' choso'osed choso'olo'ine'.

26 Nach beṇə' gwnabia' che soldad gop ca' gwyeje' len x̄a'ag yo'odao' ca' jəsyə'əxi'e apostol ca' dižə' šao'. Bito gwso'one' znia len lega'aque' chedə' besə'əžebe' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' apostol ca' šə yoso'ošiže'e lega'aque' yej.

27 Na' catə' besə'əžin apostol ca' lao beṇə' gwnabia' ca' beṇə' ca' chso'on jontən' nach ben' naquəch b̄x̄oz əblao gože' lega'aque':

28 —Bačh bento' mendad cui güe'ele dižə' che Jeso'osən' na' cuich əgwsed əgwlo'ile beṇə' che le'enə', na' mazəchlə babe'elenle yoguə' beṇə' Jerosalen ca' xtizə'enə'. Na' bachos-baguə'ale neto' che de'en gwsote'ene'.

29 Nach Bedən' na' apostol ca' yelə' gwse'e le': —Naquəchən de'e žialao xench gwzenagto' che Diozən' cle ca' che beṇəchən'.

30 Le'e betle Jeso'osən' bda'alene' to le'e yag coroz pero Dioz ben' cho'ela'ocho na' ben' be'elao' de'e xaxta'ocho ca' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'.

31 Na' ṇa'a Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'aṇ xen na' yelə' gwnabia' xen par ničh chnabi'e na' chebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Na' le'enə' chene'ene' gaquəlene' yoguə' chio'o beṇə' Izrael par ničh yedinjecho xtolə'əchon' na' yezi'ixene' checho.

32 Neto' nezeto' can' ben Diozən' len Jeso'osən' na' cho'eto' dižə' chei, na' leczə Spirit che Diozən' nezczen na' cho'en dižə' chei na' Diozən' babselə'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' choso'ozenag che'.

33 Na' lechguale besə'əž'a'a beṇə' gwnabia' ca' catə' gwse'enene' can' gož Bedən' lega'aque' na' gwse'enene' so'ote' apostol ca'.

34 Pero na' lao jontən' zo to beṇə' fariseo beṇə' le Gamaliel. Chsed chlo'ine' beṇə' lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' gwsa'apəchgua beṇə' le' respet. Na' Gamalielən' gwzeche' lao jontən' na' bene' mendad yesə'əchoj apostol ca' fuerlə žlac güe'elene' beṇə' ca' ža'anə' dižə'.

35 Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Beṇə' gwlaž, cheyalə' gongaxjcho xbab nac goncho len beṇə' quinga par ničh goncho de'en naquə de'e sin'.

36 Le'e yosa'alažə' can' goquə catə' bchoj ben' le Teudas gwne' de que naque' beṇə' zaque'e. Na' do tap gueyoa beṇə' boso'ozenag che' na' gwsa'aquene' txen. Pero na' bžin ža gwso'ot beṇə' le' na' besyə'əyasəlas beṇə' ca' gwsa'aque' le' txen, caguə bi goquəch so'one'.

37 Nach gwdechlə to beṇə' Galilea ben' le Jodas bchoje' ca tyempən' boso'oguale'e yiš balə beṇə' ža' to to yež, na' beṇə' zan gwsa'aquene' txen na' leczə bžin ža gwso'ote'ene' na' beṇə' ca' gwsa'aque' le' txen leczə besyə'əyasəlase'.

38 Na' de'e na'anə' choṇa' le'e consejw nga, ljoye' beṇə' quinga, bito bi gonecho lega'aque'. La' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'enə' naquən che lega'acze' gwžin ža catə' yenitən.

39 Na' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'enə' naquən che Diozən', bito bi gaquə goncho par cui gasəlasən. Cheyalə' gapcho cuidad par ničh cui tiləlencho Diozən'.

40 Na' gwsa'azlažə' beṇə' gwnabia' ca' can' gož Gamalielən' lega'aque'. Nach gwsa'axe' apostol ca' na' gosə'yine' lega'aque'

na' gwso'one' mendad cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' che Jeso'osən' batə'ətəzəchlə. Nach boso'osane' lega'aque'.

41 Na' ca naquə apostol ca' catə' besyə'əchoje' gan' gotə' jontən' chesyə'əbeine' de que Diozən' bsi'e xneze boso'o'chi' boso'osaquə' beṇə' lega'aque' por ni che de'en choso'osed choso'olo'ine' che Jeso'osən'.

42 Na' yoguə' ža boso'osed boso'olo'iche apostol ca' che Jesocristən' do liž beṇə' na' do catə' chja'aque' yo'odao' əblaonə'.

6

Beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' gosə'əbeje' gažə beṇə' par gwsa'aque' comisyon chega'aque'

1 Na' ca tyempən' zda chanch beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' beṇə' ca' chso'e dižə' griego gwzolao chəsə'əže'eše'e chedə' no'olə gozeb ca' entr lega'aque' bito chəsə'əzi'e lebe len no'olə gozeb ca' entr beṇə' ca' chso'e dižə' ebreo catə' chəsə'əyise' de'en chse'ej chsa'o to toga'aque'.

2 Nach apostol ca' šiziṇ bosyo'otobe' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwse'e lega'aque': —Bito naquən güen par neto' cuzəto' cuich əgwsed əgwlo'ito' beṇə' xtižə' Diozən' par nič chisto' de'en əse'ej əsa'o beṇə'.

3 De'e na'anə' beṇə' bišə', lecuej gažə beṇə' entr le'e, beṇə' chnabia' Spirit che Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə', beṇə' zjənaquə beṇə' sin' na' beṇə' chso'on de'e güennə', na' le'e gon lao na'aga'aque' yesə'əyise' de'en əse'ej əsa'o beṇə' ca'.

4 Na' neto' sotezə soto' gonto' orasyonṇə' na' əgwsed əgwlo'ito' beṇə' xtižə' Diozən'.

5 Na' gwsa'azlažə' yoguə' beṇə' ca' gwso'one' can' gwse' apostol ca' lega'aque', na' gosə'əbeje' to beṇə' le Esteban, beṇə' chonlilažə'əchgua Diozən' na' chnabi'achgua Spirit che Diozən' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' leczə gosə'əbeje' Lip na' Procoro na' Nicanor na' Timon, na' Parmenas na' Nicolas beṇə' Antioquia, beṇə' ben cuine' beṇə' Izrael.

6 Na' boso'ozoe' lega'aque' lao apostol ca' par nič apostol ca' gwso'one' orasyon chega'aque' na' boso'o'xoə na'aga'aque'enə' yichj beṇə' ca' par gwso'o lao na'aga'aque'enə' žinnə' de'en so'one'enə'.

7 Na' beṇə' zanch gwse'enene' xtižə' Xancho Jesocristən', na' zan beṇə' Jerosalennə' gwso'onlilaže'ene' na' leczə zan bxož ca' boso'ozenague' na' gwse'ejle'e xtiže'enə' de'en boso'osed boso'olo'ine'.

Gosə'əzene' Estebannə'

8 Na' ca naquə Estebannə' gwzochgua yelə' guac che Diozən' len le' na' Diozən' goclenchgüe' le'. De'e na'anə' bene' miłagr

na' bichlā de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə' lao beṇə' ca' ža' Jerosalennə'.

⁹ Na' zo to yo'oda'onə' de'en chəsə'əne' "Yo'odao' che Beṇə' ca' Gwsa'ac Esclabos". Beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag na' za'aque' Sirene na' Alejandria, na' Silisia na' Asia, na' balə beṇə' ca' gwzolo gwsa'acyože' Estebannə'.

¹⁰ Pero na' bito besyə'əželene' nac yosyo'oži'e xtižə' Estebannə' chedə' Spirit che Diozən' bnežjon le' yelə' sin' na' bzejni'in le' bin' gwne'.

¹¹ Nach gosə'əgo'oyele'e to chopə beṇə' par bosə'o'xoayague' gosə'əne' de que Estebannə' babžia bnite'e de'e Moizezən' ben' bzoj lei che beṇə' Izrael ca' na' leczə gosə'əne' de que babžia bnite'e Diozən'.

¹² Na' beṇə' ca' gwsa'acyožə Estebannə' bosə'ota bosə'one' beṇə' lao syodan' na' beṇə' golə blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' chosə'osed chosə'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' ja'acdoe' gan' zo Estebannə' na' gwso'o'xe'ene' na' gosə'əche'ene' gan' ža' beṇə' ca' chəsə'ənabia' Izraelən'.

¹³ Nach besyə'əyilje' beṇə' soe' dižə' güenlažə' beṇə' gosə'əne' che': —Benga cuiczə žizə zoe' chžia chnite'e yo'odao' əblaonə' nga na' lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

¹⁴ Babeneto' ne' de que Jeso'os beṇə' Nasaretən' yochinje' yo'odao' əblaonə' na' yoše'e costombr checho ca' de'en ben de'e Moizezən' mendad ṇaacho.

¹⁵ Na' beṇə' gwnabia' ca' na' notə'ətezachlə beṇə' ca' zjəchi' gan' chso'one' yelə' jostisən' besə'əgüie' cho'alao Estebannə' na' besə'əle'ine' chactitən ca cho'alao angl.

7

Choe' Estebannə' dižə'

¹ Nach ben' naquəch bχoz əblaonə' gože' Estebannə': —ĴEnaquən ca nga chəsə'əna beṇə' quinga?

² Nach Estebannə' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' golə na' le'e beṇə' xcuidə', legwzenag chia' len to chopə de'e əñia' le'e. Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e bloe' laogüe' de'e xaxta'ocho Abraannə' catə'ən gwzoe' Mesopotamian' antslə ze'e žjəsoe' Arannə'.

³ Na' Diozən' gože'ene': "Bchoj lažo'onə' na' ladjo beṇə' family chio' na' gwyey jəso' latjə gan' gwlo'ida' le'."

⁴ Nach de'e Abraannə' bchoje' gan' ža' beṇə' Caldea ca' na' jəsoe' Arannə'. Na' bžin ža got de'e x'e'enə' na' gwdechlə Diozən' gwche'e de'e Abraannə' nga gan' zocho.

⁵ Diozən' bito bnežjue' de'e Abraannə' yežlyonə' gaquən che', ni to pedas da'ozən', sino bene' lyebe de que gaquən che beṇə'

ca' ze'e za'ac lao dia che'enə' catə' bagote', la'anə'əczə cui no xi'ine' ne'e so catə'an gož Diozən' le' ca'.

6 Nach Diozən' leczə gože'ene' de que xi'in dia che'enə' žjəsə'anite'e laž beṇə' zita' tap gueyoa iz gan' əsa'aque' esclabos na' yesə'əžaglaochgüe'.

7 Nach Diozən' gože'ene': "Nada' gwnežjua' castigw che nasyonṇə' gan' so'one' xi'in dia chio' ca' esclabos na' gona' ca yesyə'əchoj xi'in dia chio'onə' na' da'aque' əso'elaogüe'e nada' nga."

8 Nach Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'in dia che'enə'. Na' bene' mendad so Abraannə' to señy de'en ne' sirconsision, le' na' len beṇə' byo ca' za'ac lao dia che'enə' par gachia' de que chse'ejle'e che lyebe de'en bene'enə'. De'e na'anə' catə' goljə xi'ine' Isaaquan' bzo'ebo' señyan' to xmanzebo', na' leczə can' ben de'e Isaaquan' catə' goljə xi'ine' Jacobən'. Na' ca'aczə ben de'e Jacobən' len de'e xi'ine' ca' šižinṇə' beṇə' ca' gwsa'ac šižin dia che chio'o beṇə' Izrael.

9 Na' xi'in de'e Jacobən' be'en le Jwse, beṇə' biše'e ca' gwsa'acxi'ine' le' na' gwsote'ene' gosə'əzi' beṇə' Egipto ca' le'. Pero Diozən' gwzoe' len Jwsen'.

10 Na' goclene'ene' na' bebeje'ene' lao yoguə'əlöl de'en bžaglaogüe'enə'. Na' Diozən' bene' par nič de'e Rei Faraonṇə' ben' chnabia' Egipton' bebeine' le' na' gwleje' le' par goque' gubernador che Egipton' na' Faraonṇə' bzo'ene' bgüia bye' ližen'.

11 Na' gwche' to bgüin doxen Egipton' na' leczə can' goquə Canaannə' na' de'e xaxta'ocho ca' bito besə'əželene' de'e əsa'ogüe' na' besə'əžaglaochgüe'.

12 Pero na' bžin ža bene de'e Jacobən' rsonṇə' de trigw Egipton' na' bsele'e de'e xaxta'ocho ca' tši'i jəsə'əxi'en.

13 Na' bečhop ši'i ja'aque' catə' ben Jwsen' ca besyə'əyombia' beṇə' biše'e ca' le', na' gwneze Faraonṇə' ca zjənaquə family che Jwsen'.

14 Na' Jwsen' bene' mendad žjəsyə'əxi'e xaga'aque' Jacobən' na' yoguə'əlöl bišə' ljuežje' ca', naquə ca do gyonšino'e.

15 Can' goquə gwyej Jacobən' Egipton' na' Egipto na' gote', na' leczə na' gwsa'at xi'ine' ca' beṇə' ca' zjənaquə xaxta'ocho.

16 Na' gwdechlə besyə'əyo'e cuerp chega'aque'enə' na' jəsyə'əcuəše'ene' to lo'o bloj ba gan' nzi' Siquem, to yežlyo de'en gwxi' Abraannə' de'en gwsote'ə xi'in Amor beṇə' Siquem.

17 Na' catə' bazon əžin tyemp əgwnežjo Diozən' lega'aque' yežlyon' can' bene' lyebe len de'e Abraannə', bazda chan beṇə' Izrael ca' ža' laž beṇə' Egipto ca'.

18 Na' ca' chac beža' rei che Egipton' na' rei cobən' bito gwnezene' can' goquəlen Jwsen' nasyon Egipton'.

19 Na' rei nga gwdiljlaže'e bin' əbde'ine' par bene' mal len de'e xaxta'ocho beṇə' Izrael ca', na' bene' mendad žjəsə'əcho'on xi'inga'aque'enə' par niçh yenit dianə'.

20 Na' ca tyempən' goljə de'e Moizezən' na' bebei Diozən' le' na' xaxne'enə' bosyo'osçha'ogüe' le' šonə bio'.

21 Pero na' bžin ža benən byen jəsə'əcho'one'ebo', na' xi'in rein' to no'olə beželene'ebo' na' beyo'ebo' liže'enə' bosçha'ogüe'ebo' ca xi'ine'.

22 Ca' goquən' bsed de'e Moizezən' tcho'a tšao' yelə' sin' çhe beṇə' Egipto ca', na' bene' de'e zaque'e na' be'e dižə' de'e zaque'e.

23 Na' çhoa ize de'e Moizezən' catə' gwnan žjaləne'e beṇə' Izrael gwlaž çhe' ca'.

24 Na' jələ'ine' to beṇə' Egipton' chçhi' chsaque'e to beṇə' Izraelən', na' goclene' beṇə' Izraelən' na' bete' beṇə' Egipton'.

25 De'e Moizezən' bene' xbab se'ejni'i beṇə' Izrael gwlaž çhe' ca' de que Diozən' gaquəlene'ene' par yosle' lega'aque' lao na' beṇə' Egipto ca', pero na' bito gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca'.

26 Na' beteyo gosə'ədilə çhopə beṇə' Izrael ca' entr lega'acze'. Na' bžin de'e Moizezən' goquene' gone' par niçh yenite'e binlo, na' gože' lega'aque': "¿Bixçhen' chdiləlen ljuežjle ca' entr beṇə' gwlažzle?"

27 Nach ben' napə dolə'anə' bžigue'e de'e Moizezən' ca'alə gože'ene': "¿No gwna le' gaco' beṇə' gwnabia' par gono' yelə' jostis çheto'onə'?"

28 ¿Elezə che'endo' goto' nada' can' beto' beṇə' Egipton' njejen'?"

29-30 Na' catə' bene de'e Moizezən' can' gož be'enə' le', nach bxonje' jəsəe' çhoa iz gan' nzi' Madian la'aṇə'əczə naque' beṇə' zitə' len beṇə' ca'. Na' bšagne'e na' na' gwnitə' çhopə xi'ine'.

Na' goc çhoa iz zoe'enə' catə' bloe' lao to angl le' latjə dašən' galə'əzə ya'a Sinai. Yo'o anglən' to lo'o yi' bel chdoljən to lo'o xis yešə'.

31 Na' catə' ble'i de'e Moizezən' can' chaquən' bebanene', nach bgüigue'e yelatə' par ble'iša'ogüe'ene' na' benene' cholgüiz Xancho Diozən' le' che'ene':

32 "Nada' naca' Dioz na' de'e xaxta'ogo'o Abraannə', Isaaquən' na' Jacobən' gwso'elaogüe'e nada'." De'e Moizezən' bžebe', caguə cheyaxjene' əggüie'.

33 Na' gož Xançon' le': "Gwleçhj xelo'onə' par gapo' nada' respet la' latjə gan' zecha'onə' naquən çhia'.

34 Nada' ble'ida' yelə' yašə' yelə' zi'inə' chde nasyon çhia' Izraelən' Egipton' na' babenda' can' chso'onyašə'əga'aque'. De'e na'anə' gaquəlenga'aca'ane'. Da niçh əselə'a le' Egipton'."

35 Diozən' gože'ene' ca' la'aŋə'əczə antslə beŋə' Izrael ca' cui gosə'əzi'e che' na' gwse'ene': "¿No gwna le' gaco' beŋə' gwnabia' par gono' yelə' jostis cheto?" Diozən' bsele'e de'e Moizezən' par gwnabi'e de'e xaxta'ocho ca' na' par nich be-beje' lega'aque' lao na' beŋə' Egipto ca', na' angl che Diozən' ben' gwyo'o lo'o yi' belən' gwzoe' goclene'ene'.

36 Na' de'e Moizezən' bebeje' lega'aque' Egipton' bene' zan miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho Egipton', na' nisdao' Exnan' na' latjə dašən' lao čhoa iz.

37 Na' de'e Moizez na'anə' gože' de'e xaxta'ocho ca': "Xancho Diozən' sele'e yeto beŋə' lao dia chele par güe'elene' le'e xtiže'enə' can' bsele'e nada'. Che be'enan' əgwzenagle."

38 De'e Moizezən' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' latjə dašən'. Na' anglən' be'elene' le' dižə' lao ya'a Sinain' gože' le' dižə' de'e zaquə' əgwzenagcho čhei na' de'e cui te čhei. Na' de'e Moizezən' bzejni'ine'en de'e xaxta'ocho ca' zjəndopə zjənžag galə'əzə ya'anə'. na' Moizezən' bzoje' dižə'anə' par chio'o.

39 Pero na' de'e xaxta'ocho ca' bito boso'ozenague' che de'e Moizezən', boso'ozo'ene' ca'alə. Gwse'enene' žjəya'aque' Egipton'.

40 Na' lao zda de'e Moizezən' lao ya'a Sinain', gwse'e beŋə' biše'e Ronnə': "Ben lgua'a lsaquə' de'en šejni'alažə'əcho, de'e yesə'əbialao lao chio'o tnezən'. La' ca' naquə' Moizezən' ben' bebej chio'o Egipton' cuili bin' bagoc che'."

41 Nach gwso'one' to me'e go'on dao' de or na' gwso'ote' no bia yiχə' par gwso'elaogüe'eb na' gwnite'e chesyə'əbeine' len de'en gwso'one' len ni'a na'aga'aque'enə'.

42 De'e na'anə' Diozən' gwlejyichje' nasyon Izraelən' na' be'e latjə gwse'ejni'alaže'e bgüižən', bio'onə' na' beljw ca'. Na' nyoj de'en gwna Diozən' can' gwso'one' nan:

Le'e beŋə' Izrael, caguə' nadan' be'ela'ole catə'an betle bia yiχə' latjə dažən' lao čhoa iz.

43 Benle no lgua'a lsaquə'an gwyejni'alažə'əle, na' bi'ale yo'o de lachə'an gan' gwyejni'alažə'əle lgua'a lsaquə' de'en ne' Moloc,

na' bi'ale beljon' gwyejni'alažə'əle de'en nzi' Renfan. Na' de'en bagwlejyichjle nada' de'e na'anə' cueja' le'e gan' zolen' na' sel'a'a le'e zitə' gan' nzi' Babilonia.

44 Na' žlac chaše' latjə dašən' de'e xaxta'ocho ca' gwso'one' to yo'o de lachə' gan' ža' yej ta'a ca' gan' nyoj lei čhega'aque'enə'. Na' gwso'one'en con can' gož Diozən' de'e Moizezən' na' con can' blo'ine' le'.

45 De'e xaxta'ocho ca' boso'osa'ate' yo'o de'e lachə' čhega'aque'enə' na' yej ta'a ca' gan' nyoj lei čhechonə' con ga ja'aque', gwzolaozən tyemp che de'e Moizezən' na' gwzelaon tyemp che de'e Rei Dabin'. Na' gwde got de'e Moizezən' de'e

Josuen' gwčhe'e lega'aque' yežlyon' de'en ben Diozən' lyebe gwnežjue' lega'aque', na' Diozən' bene' beṇə' ca' ža' yež ca' lao na'aga'aque' catə' gosə'ədiləlene' lega'aque'.

46 Na' Diozən' bebeine' de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' gone'ene' gone' to yo'odao' par Diozən', Dioz ben' leczə gwyejṇi'alažə' de'e Jacobən' cana'ate.

47 Pero na' Diozən' bito be'e latjə gon de'e Dabin' yo'oda'onə', sino de'e xi'ine' Salomonṇə' bene'en.

48 Na' bito aṇacho de que Diozən' ben' chnabia' doxenlə zoe' do lo'o yo'o de'e chon beṇachən', sino chac can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtiže'enə' cana' nan:

49 Nada' zoa' yoban' chnabia' na' gwaquə gona' par nič gaquə con bin' che'enda' lao yežlyon'.

¿Ena' chaquele gonle to liža'anə' ža?

Nada' bito chyažjda' yo'o gan' gona' dezcanz.

50 Nada' bena' yoguə'ate de'e zjəde.

51 De'en cui chzenagle, de'en cui chejle'ele lo'o la'ažda'olen' naquəchguale beṇə' žod can' gwsa'ac de'e xaxta'ocho ca'. Cuiczə chzenagle che Spirit che Diozən'.

52 De'e xaxta'ocho ca' leczə boso'oči' boso'osaque'e de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' na' gwso'ote' lega'aque' catə'an gwso'e dižə' can' selə' Diozən' Xi'ine'enə' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' güen. Na' catə' bide'enə' le'e əbdelene' lao na' beṇə' ca' gwso'ote'ene'.

53 La'aṇə'əczə nombi'ale lein de'en bnežjw angl ca' de'e Moisezən' cana', bitoczə chzenagle chei.

Gwso'ote' Estebannə'

54 Na' catə' Estebannə' gože' lega'aque' ca' lechguale besə'əloque' xte gwsa'oxojə leyga'aque'enə'.

55 Pero na' Estebannə' chnabi'achgua Spirit che Diozən' le', bcos laogüe'en chgüiachgüe' yobalən' na' ble'ine' yelə' chey che'eni' che Diozən' na' ble'ine' zecha Jeso'osən' cuit Diozən' chnabi'e txen len le'.

56 Nach Estebannə' gwne': —Le'e ggüiašc nla'axejə yoban' na' nla' zecha Jeso'osən' ben' goljə beṇach cuit Diozən' chnabi'e txen len le'.

57 Nach beṇə' ca' zjənžaguən' chso'osya'adie' na' boso'oseyiw nagga'aque'enə' nach tši'izə ja'acdoe' gan' ze' Estebannə'.

58 Nach gosə'əbeje' Estebannə' fuerlə syodan' na' boso'ošiže'ene' yej. Na' beṇə' ca' boso'ošižə le' yejən' boso'onežjo xaga'aquen' de'en zjənchele'enə' to beṇə' güego' beṇə' le Saul par nič gwdape'en.

59 Na' žlac choso'ošiže'e Estebannə' yejən', Estebannə' bene' orasyonṇə' gwne': —Xana' Jeso'os, bezi' nada' yoban'.

60 Nach bzo xibe' lao yon' na' gwne' zižjo gwne': —Xana' bito gwnežjo' castigw che beṇə' quinga de'en bagwso'onene' nada'.

Na' beyož gwne' ca', gote'.

8

Saulən' blagzejə blagzide' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

1-2 Na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' jəsə'acuaše'e de'e Esteban', na' gosə'əbežchgüe' che'.

Na' ca naquə Saulən' ža, gwyazlaže'e de'en gwso'ote' de'e Estebannə'. Na' gwde gwso'ote' de'e Estebannə' beṇə' blao ca' gosə'əzolaogüe' boso'olagzejə boso'olagzide' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' Jerosalennə', na' zan beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' besə'əxonje' ja'aque' do Jodean', do Samarian', pero bito len apostol ca'.

3 Na' Saulən' gwzolaogüe' cheje' liž to to beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' chjəxobe' no beṇə' byo na' no no'olə par chche' lega'aque' ližyan'.

Beṇə' Samaria ca' gwse'enene' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'

4 Pero na' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' lao besə'əxonje' ja'aque' doxenlə jəsə'ədixjui'e xtižə' Jesocristən'.

5 Na' to beṇə' le Lip beṇə' leczə chonlilažə' Jesocristən' bžine' to syoda ga mbane Samarian' na' be'e dižə' che Jesocristən'.

6 Na' bene' miłagr na' catə' besə'əle'ine' miłagrən' de'en bene' len lega'aque' beṇə' zan besə'ədobə boso'ozenague' che'.

7 Bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə' zan, na' catə' besyə'əchojən' chso'osya'adi'an. Na' zan beṇə' nat to part güejə cuerp chega'aque'enə' beyone' na' beyone' no beṇə' coj.

8 Na' lechgualə besyə'əbei beṇə' ca' ža' syodan'.

9 Na' lao' syodan' zo to beṇə' goža' beṇə' le Simon. De'e zan de'e bene' antslə de'e besyə'əbane beṇə' Samaria ca', bxoayague' lega'aque' gože' de que naque' beṇə' zaque'e.

10 Na' žlac bene' de'e ca' yoguə' beṇə' lao' syodan' boso'ozenague' che' tcho'a tšao', beṇə' gol ca' na' xte no bi'i xcuidə' na' gosə'əne' che': —Lele bengan' nse'e yelə' guac che Diozən'.

11 Zan iz boso'ozenagteze' che' chedə' bentontene' yichjla'ažda'oga'aque'enə' len yelə' goža' che'enə'.

12 Pero catə' Lipən' gwdixjui'e dižə' cobə che Jesocristən' len lega'aque' na' bzejni'ine' lega'aque' can' nabia' Diozən' notə'əteza beṇə' soe' latjə, na' gwse'ejle'e che', na' gosə'əchoe' nis, beṇə' byo na' no'olə.

13 Na' lenczə Simonṅə' gwyejle'e che', na' gwchoe' nis na' goque' tozə len Lipən' gwdalene' le', na' bebanene' ca naquə' miḷagr ca' de'en chon Lipən' na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanczecho.

14 Nach apostol ca' nitə' Jerosalennə' gwse'enene' de que beṅə' Samaria ca' bachoso'ozenague' xtižə' Diozən', nach boso'osele'e Bedən' len Juannə' Samarian'.

15-16 Na' catə' besə'əžine'enə' gwso'one' orasyonṅə' par niḅ so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṅə' Samaria ca', chedə' ca orən' bitonə' son lo'o la'ažda'oga'aque'enə' la'anə'əczə bagosə'əcho'e nisən' gosə'əne' so'onlilaže'e Jeso'osən'.

17 Nach boso'oḅoa na' apostol ca' yichjga'aque'enə' par gwzo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

18 Na' ble'i Simonṅə' can' chso'on apostol ca' choso'oḅoa ne'en yichj beṅə' par chzo Spiritən' len lega'aque', na' bšabene' lega'aque' mech.

19 Gože' lega'aque': —Legon par niḅ nada' gaquə' ḅoa na'anə' yichj beṅə' na' so Spiritən' len lega'aque' can' chonle.

20 Nach Bedən' gože'ene': —Cuiayi'ilenə' xmecho'onə' de'en chonlizo' xbabən' de que guac si'o yelə' chnabia' che Diozən' len mech.

21 Bitə zaco'o par gono' ca naquə' de'e nga chonto' chedə' yichjla'ažda'ogo'onə' naquən mal lao Diozən'.

22 De'en cheyalə' gono', bedinje ca naquə' de'e malən' chono' na' gwnab goclen lao Diozən' par niḅ yezi'ixene' chio' ca naquə' xbabən' yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

23 Nacia' chnabia' de'e malən' le' de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə' na' ngo'on le' nez malən' gan' cuiayi'o.

24 Nach Simonṅə' boži'en gože' le': —Lenab goclen lao Xancho' par nada' niḅ ni to de'e nga bach gwnao' cui gaquə'sga chia'.

25 Na' lao zjəya'ac Bedən' len Juannə' Jerosalennə' gwso'eche' xtižə' Diozən' len beṅə' ža' yež zan gan' mbane Samarian' na' gwso'e dižə' can' bagoclen Diozən' lega'aque'.

Lipən' na' beṅə' Etiopian'

26 Nach Xancho Diozən' bsele'e to angl par gože' Lipən': —Gwey gan' xoa nez de'en chetj Jerosalennə' na' chden latjə dašən' par yež de'en nzi' Gasa.

27-28 Nach Lipən' gwlo'e nezən' na' lao zde'enə' ble'ine' to beṅə' Etiopia zeyo'e to lo'o carret zeze'e gwyeje' Jerosalennə' je'elaogüe'e Diozən'. Le' naque' to beṅə' eunoco na' naque' tesorer che no'olə gwnabia' che beṅə' Etiopia ca' no'olən' le' Candase, na' yo'ote lao na' tesorerən' yoguə'əloḷte byen che no'olə gwnabia'anə'. Na' lao zeyo'e lo'o carretən' chlabe' lib de'en bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

29 Nach Spirit che Diozən' gožən Lipən': —Jəyexen carretən' na' gwyejlene' txen.

30 Nach gwyejdoch Lipən' par jəyexene' carretən' na' benene' chlab ben' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazən'. Nach gože'ene': —¿Echejni'ido' de'en chlabo'onə'?

31 Na' tesorerən' boži'en gože' Lipən': —¿Nacxa gaquə šejni'ida'anə'? la' caguə no nla' no əgwzejni'ine'en nada'anə'.

Nach gotə'əyoine' Lipən' par niç gwloe Lipən' gwche'elene'ene'.

32 Na' part de'en chlabe'enə' nyojən' nan:

Ca to xilə' bia nxobə beṇə' par gote'eb,
na' ca to xilə' dao' bia cui chosya'a catə' chšibe'eb,
can' gone', bito bi əṇe' catə'ən yesə'əzi'ichizē'ene'.

33 Na' yesə'əque'e yelə' bala'an che'enə'.

Na' bito so'one' yelə' jostis che' can' cheyalə' gaquən.

Na' tant beṇə' mal ša' ca tyempən',

so'ote'ene' la'anə'əczə bito bi de'e mal none'.

34 Nach tesorerən' gože' Lipən': —Benšga goclen gwna nada' no chein' na profetən' ca', ¿əche cuine'en ne' ca' o šə che beṇə' yoblə'?

35 Nach Lipən' gwzolaogüe' bzejni'ine' bi zejen part gan' chlab tesorerən' na' leczə gož Lipən' le' che dižə' güen dižə' cobə che Jeso'osən'.

36 Na' ca' chac besə'əžine' ga žia nis, nach tesorerən' gože' Lipən': —Nga žia nis. ¿Ecabi gaquə choa' nisən' na'a?

37 Nach Lipən' gože'ene': —Šə chejli'o che Jesocristən' do yichj do lažo'o, gwaquə cho' nisən'.

Nach gwne': —Chejli'a de que Jesocristən' naque' Xi'in Diozən'.

38 Nach bene' mendad bcuezə ben' chsa' carretən' len, nach betj Lipən' len tesorerən' jəsə'əžo'e lo'o nisən' par niç Lipən' bcho'ene' nis.

39 Na' catə' besyə'əchoje' lo'o nisən', Spirit che Diozən' le'e beche'ete Lipən' ga yoblə, na' bitoch ble'i tesorerən' le'. Na' mbalaz beza' tesorerən' beyo'e lo'o carretən'.

40 Nach Lipən' bžine' yež de'en nzi' Asoto na' gwzolaogüe' gwdiçjui'e dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' to to yež de'e zjəchi' galə'əzə xte bžinte' Sesarean'.

9

Diozən' bocobe' yichjla'aždao' Saulən'

1 Na' Saulən' con chdacze' cho'e dižə' can' chene'ene' gote' beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' na' chdacze' chey-iljaže'e naclə gone' gote' lega'aque'. Na' de'e na'anə' gwyeje' lao beṇə' gwnabia' che bçoz che ṇasyon Izraelən'.

² Na' Saulən' gwṇabene' beṇə' gwnabia'anə' to yiš de'e goṇe'e yoso'olab beṇə' ža' to to yo'odao' ca' nitə' Damascon' na' güe'en dižə' ənan de que nape' yeḷə' gwnabia' par sene' beṇə' ca' bachso'onḷilažə' Jesocristən' na' gwčheje' lega'aque' par əche' lega'aque' Jerosalennə', la'anə' beṇə' byo o no'olə.

³ Na' bnežjue'ene' yišən' nach gwlo'e nezən' na' bazon əžine' Damascon' catə' to de repentə to be'eni' de'e za' yoban' gwyechjən le'.

⁴ Na' bgüixe' lao yon'. Na' lao de'enə' benene' che' to beṇə' le': —Saul, žbixchen' nḷagzejə nḷagzido' nada'?

⁵ Nach Saulən' boži'en gože': —ŽNo le' Señor?

Nach be'enə' gože'ene': —Nada' Jeso'osən' nḷagzejə nḷagzido'. Na' de'en chono' contr nada', chone zi' cuino' can' chac che to go'oṇ bia'an chlibə lao ya la de'en zo lao garrošən'.

⁶ Na' do chaž do chžebze' gože': —Xana' Jeso'os, žbin' che'endo' gona'?

Nach Xanchon' gože'ene': —Beyas na' gwyej syoda Damascon' na' to beṇə' əne' le' de'en cheyalə' gono'.

⁷ Na' beṇə' ca' žag Saulən' benit bechol' goc lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' de'e tant besə'əžbe' de'en goquən' na' de'en gwse'enene' xnen' na' cui no besə'əle'ine'.

⁸ Nach beyas Saulən', pero catə' beṇə' jelaogüe'enə' con cuich ble'ine'. Na' beṇə' ca' nžague'enə' gwso'oṇe'e ne'enə' gosə'əche'ene' Damascon'.

⁹ Na' šonə ža gwzoe' sin cui ble'ine' na' bito güe'ej gwdaogüe'.

¹⁰ Na' zo to beṇə' chonḷilažə' Xancho Jesocristən' Damascon' beṇə' le Ananias, na' Ananiasən' ble'idaogüe'ene' Xanchon'. Na' Xanchon' gože'ene': —Ananias.

Na' boži'en gože': —Nga zoa' Xana'.

¹¹ Nach Xanchon' gože'ene': —Gwzoža' na' gwyej liž Jodas de'en zo lao lqueyən' de'en nzi' “De'e Licha”, na' nabo' to beṇə' le Saul beṇə' Tarso. Bachone' orasyon.

¹² Na' babena' par ble'idaogüe'ene' le' gwyo'o yo'o gan' zoe'enə' na' bxoə na'onə' jelaogüe'enə' par nič ye'le'ine'.

¹³ Nach Ananiasən' boži'en gože': —Xana', babenda' beṇə' zan chso'e xtižə' benga ca naquə de'e mal juisyən' babene' Jerosalennə' len beṇə' ca' bagwlejo' par zjənaque' lažə' na'onə'.

¹⁴ Na' chəsə'əne' ze'e nga noxe'e yiš che bxož əblao ca' par sene' yoguə'əloḷ neto' chonto' orasyon cholgüižto' le'.

¹⁵ Nach Xancho Jesocristən' gože' Ananiasən': —Gwyej, la' bagwleja' Saulən' par nič šeje' entr beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' do lao rei par əgwzejni'ine' lega'aque' čhia' nada'.

¹⁶ Na' gwlo'ida'ane' ca naquə de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə che' de'en əgwzenague' čhia'.

17 Nach Ananiasən' gwyeye' gan' zo Saulən' na' gwyo'e lo'o yo'onə' na' bxoə ne'enə' jelaο Saulən' gože'ene': —Saul dao', Xancho Jeso'osən' ben' əbloe' laogüe' le' tnez gan' za'onə' bab-sele'e nada' par zedəlanə'a le' par nich yele'ido' na' yedənəbia' Spirit che Diozən' le'.

18 Nach le'e besyə'əyinjte de'e ca' ža' jelaogüe' ca' zjənaquən ca no yid bdi'ej na' le'e bele'iteine'. Nach le'e gwzoža'ate' par gwyeye' gan' gwchoe' nisən'.

19 Na' gwdechlə beyaogüe' na' beyaclaže'e. Na' bega'ane' Damascon' yeto chopə ža len beṇə' ca' chso'onlilažə' Xanchon'.

Saulən' be'e xtižə' Diozən' Damascon'

20 Na' lgüegwzə gwzolao gwyeye' to to yo'odao' par be'e dižə' che Jeso'osən' de que naque' Xi'in Diozən'.

21 Na' yoguə' beṇə' ca' chse'enene' dižə' de'en be'enə' chesyə'əbanene' na' chse' ljuežjga'aque': —ĵEcaguə bengan' chda choṇit cholane' beṇə' ca' chso'on orasyonṇə' lao Jeso'osən' Jerosalenṇə'? na' ĵəcaguə par na'aczən' bide' nga na'a, par əgwcheje' beṇə' ca' na' žjue'e lega'aque' lao bxoə əblao ca'?

22 Pero na' Saulən' tža tža goquəch be'e dižə' len yelə' chnəbia' che Diozən' na' Diozən' goclene'ene' par be'e dižə' che Jeso'osən' clar de que naque' ben' bselə' Diozən' par chaclene' beṇəchən', na' beṇə' Izrael ca' ža' Damascon' bito besə'əželene' bin' yesə'əne' chedə' gwsa'ache'ine' de que de'en che'e lega'aque' naquən de'e li.

Saulən' bito goque' lao na' beṇə' Izrael contr che' ca'

23 Na' catə' bagoc sša cho'elen Saulən' beṇə' Damasco ca' xtižə' Jesocristən' nach boso'oxia beṇə' Izrael ca' so'ote' Saulən'.

24 Na' gosə'anite'e chsa'ape' to to cho'a puert che ze'enə' de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' Saulən' so'ote'ene' batə'ətezə yechoje' pero na' Saulən' goche'ine' ca naquən' bazjəchi'inaogüe'ene'.

25 Nach beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' besyə'əletje'ene' le'e ze'enə' še'elə besyə'əgüe'ene' to lo'o žomə cuent goc bechoje' lao' syodan'.

Gwyej Saulən' Jerosalenṇə'

26 Na' catə' bežin Saulən' Jerosalenṇə' gone'ene' lene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na', pero yoguə'əlole' besə'əžebe' le', bito gwse'ejle'e šə de'e li bachonlilaže'e Jesocristən'.

27 Nach Bernaben' gwche'e Saulən' ja'aque' gan' ža' apostol ca' na' be'elene' lega'aque' dižə' can' goquə che Saulən' lao ngüe'e nezən' zde' Damascon' gože' lega'aque' de que Xancho Jeso'osən' be'elene' Saulən' dižə'. Na' leczə gož Bernaben'

lega'aque' de que Saulən' babe'e xtižə' Jeso'osən' Damascon' sin cui chžebe'.

²⁸ Nach apostol ca' gwse'ejle'e can' goc che Saulən', nach gwzolaogwdalen Saulən' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'.

²⁹ Na' sin cui bi chaž chžebe' gwzolaogüe' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' dižə' che Xancho Jeso'osən'. Na' be'e dižə' len beṇə' ca' chsa'ac por dižə' griego, bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diozən' clar, pero na' lega'aque' gwse'enczene' so'ote'ene'.

³⁰ Na' gwsa'acbe'i beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' de que beṇə' ca' bazjəchi'inaogüe' so'ote'ene', nach gosə'əche'ene' ja'aque' syoda Sesarean' na' bosyo'osele'ene' par syoda Tarson'.

³¹ Na' ca naquə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən' doxenlə Jodean', Galilean' na' Samarian' gosə'anite'e binlo, notoch no no bosu'ochi' bosu'osaquə' lega'aque', na' gwyejəch gwso'onlilažə'əche' Xancho Jeso'osən' na' bosu'ozenague' che' con bin' bzejni'ine' lega'aque'. Na' Spirit che Diozən' btipəchən lažə'əga'aque' na' benən par gwyanga'aque'.

Beyaque ben' le Eneas

³² Ca naquə Bedən' cheje' to to yež gan' ža' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' par chjəlane'e lega'aque', na' to ža gwyeye' jəlane'e beṇə' ca' ža' Lida.

³³ Na' yež Lidan' jti'e to beṇə' le' Eneas, beṇə' bachac xon' iz die' camən' chedə' nat to part cuerp che'enə'.

³⁴ Nach gož Bedən' le': —Eneas, Jesocristən' cheyone' le'. Gwyas na' btob xcamo'onə'.

Nach le'e gwyaste be'enə'.

³⁵ Na' yoguə'əlo beṇə' ža' Lidan' na' beṇə' ža' yež de'en nzi' Saron besə'əle'ine' be'enə' babeyaquene', na' gosə'əbejyichje' costombr chęga'aque' de'en zjənaogüe' par gwso'onlilažə'e Xancho Jesocristən'.

Dorcasan' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

³⁶ Na' ca tyemp na' to syoda de'en nzi' Jope zo to no'olə le Tabita na' leczə le' Dorcas. Na' chonlilažə'e Jesocristən' na' zotezə zoe' chone' de'e güen, chaclene' no beṇə' yašə' beṇə' chyažj chchine.

³⁷ Pero na' gocšene Dorcasən' na' gottechgüe' na' besyə'əguazje'ene' na' beyož na' gosə'əxo'ene' lo'o yo'o de'en naquə chop cuia.

³⁸ Na' galə'əzə chęga'an yež Lidan' len Jopen' na' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Jopen' gosə'əņezene' de que Bedən' zoe'

Lidan'. Nach boso'osele'e chopə beṇə' jse'etə'əyoine' Bedən' gwse'ene': —Benšga goclen yo'o len neto' ṇa'atec ṇa'a.

³⁹ Nach Bedən' le'e gwza'ate' gwyeje' len beṇə' ca', na' catə' besə'əžine' Jopen' gosə'əche'ene' lo'o yo'o gan' xoa beṇə' guatən' na' le'e gosə'əbiguə'ate yoguə' no'olə gozeb ca' laogüe'ene' chəsə'əbeže' choso'olo'ine' le' lachə' de'en ben de'e Dorcasən' lao bguane', no bestid na' no camis.

⁴⁰ Nach Bedən' gwleje' yoguə'əlol beṇə' ca' chyo'olə na' bzo xibe' bene' orasyon. Na' beyechje' chgüie' cuerp che no'olən' na' gože'ene': —Tabita, gwyas.

Nach le'e beṇə'ate jelao de'e Dorcasən' chgüie' Bedən' na' le'e bebe'ete'.

⁴¹ Nach Bedən' beṇə'e ne'enə' bosože'ene' nach goxe' no'olə gozeb ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' na' blo'ine' lega'aque' de que babeban Dorcasən'.

⁴² Na' yoguə'əlol beṇə' Jopen' gwse'enene' rson can' goquən', na' beṇə' zanch gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristən'.

⁴³ Na' Bedən' bega'əne' Jopen' zan ža, gwzoe' liž to beṇə' le Simon, beṇə' gocol yid.

10

Bedən' na' Cornelion'

¹ Na' Sesarea na' zo to beṇə' le Cornelio, naque' capitan che to gueyoa soldad, na' zjənzi'e "Beṇə' Italia".

² La'anə'əczə Cornelion' cui naque' beṇə' Izrael, txen len family che' ca' chso'elaogüe'e Diozən' na' Cornelion' zotezə zoe' chape' Diozən' respet na' chaclenteze' beṇə' yašə' beṇə' chyažj chchine, na' chontezə chone' orasyon lao Diozən'.

³ Na' goc che' to ža do cheda šonə ble'idaogüe'ene' to angl che Diozən' gwyo'e gan' zo'enə' na' anglən' gože'ene': —Cornelio.

⁴ Nach Cornelion' chgüiachgüe' lao anglən' na' do chžebe' gože'ene': —¿Bixan' ža Xana'?

Nach gož anglən' le': —Diozən' nezene' can' zotezə zo' chono' orasyon na' chnežjo' de'en chəsə'əyažje beṇə' yašə', na' Diozən' chene'ene' gaquəlene' le'.

⁵ De'e nga gono' ṇa'a, bselə' beṇə' žjəsə'əxi'e to beṇə' zo Jopen' beṇə' le Simon na' leczə le Bed.

⁶ Zoe' liž to beṇə' gocol yid na' be'enə' leczə lie' Simon, na' liž ben' zon cho'a nisdə'onə'. Na' Simon Bedən' əne' le' bin' cheyalə' gono'.

⁷ Catə' beza' anglən' Cornelion' goxe' chopə mos che' ca' na' to soldad beṇə' chaclen le', na' soldadən' leczə cho'elaogüe'e Diozən'.

⁸ Na' Cornelion' bzejni'ine' lega'aque' yoguə'əlolte can' goquən' nach bsele'e lega'aque' Jopen'. Na' gosə'əgüe'e nezən' əzja'aque'.

9 Na' beteyon' galə'əzə bazja'aque' par yesə'əžine' lao' syoda Jopen' catə' Bedən' gwlo'e yichjo'o che yo'o gan' zo'enə' ca do gobiž par jene' orasyon'.

10-11 Na' lao chone' orasyonə' gwdonchgüe' xte gone'ene' gaogüe' lgüegwzə. Na' žlac chac de'en gaogüe'enə' ble'idaogüe'ene' le'e yoban' chetj ca to lachə' xen na' nchej dap squinten na' chetjan par lao yon'.

12 Na' lo'inə' zjəža' yoguə' claste bia yixə' ža' yežlyon', bia žia tap ni'a ne'i na' bia zjanxobə le'i lao yon', na' len bia žia xile'e bia chaš le'e yoban'.

13 Nach benene' gož Diozən' le': —Gwyas Bed na' bet bia ca' gwdao.

14 Nach Bedən' gože'ene': —Bito gaoga'aca'ab Xana'. Ni šlinzə cuinə' gaogua' bia zban ca' zjanac ca' na' bia cui de lsens len lei cheto'onə' gaoto'.

15 Nach Diozən' gože' le' de'e əgwchopə: —Bian' bač gwnia' gaogo' bito ənao' de que bia əzbanga'aquən'.

16 De'e gwyon lase gož Diozən' le' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'.

17 Žlac chacžejlažə' Bedən' bi zejen ca naquə de'en ble'idaogüe'ene'enə' besə'əžin beṇə' ca' əbselə' Cornelion' cho'a puert che Simon gocol yidən' bagosə'əṇabe' gan' zo liže'enə'.

18 Nach zižjo gosə'əṇabe' šə le na' zo to beṇə' lecə le' Simon Bed.

19 Pero Bedən' nechone' xbab che de'en ble'idaogüe'ene' catə'əczlə gož Spirit che Diozən' le': —Šonə beṇə' chəsyə'əyilje' le'.

20 Gwzoža' na' beyetj gwyejlenga'aque' na' bito gaquəžejlažo'o la'anə'əczə cui zjanaque' beṇə' Izrael la' nada' əbselə'əga'aca'ane'enə'.

21 Nach Bedən' beyetje' jəšague' beṇə' ca' əbselə' Cornelion' nach gože' lega'aque': —Nga zoa', nadan' Simon Bedən'. ¿Bin' cheyilje nada'?

22 Nach gwse' beṇə' ca' le': —To capitan beṇə' le Cornelio əbselə'e neto'. Le' zdacze' chone' de'e güen na' cho'elaogüe'e Diozən', na' yoguə'əlo beṇə' Izrael ca' chso'e xtiže'e de que naque' beṇə' güen. To angl che Diozən' gože' le' deṇabe' šejo' liže'enə' nič əgwzenague' chio' šə bin' yo'one'.

23 Nach gwlo'o Bedən' lega'aque' yo'o na' besyə'əga'anlene' le' tže'. Nach beteyon' Bedən' gwyase' gwyejlene' lega'aque' na' gwche'e to chopə beṇə' Jopen' beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'.

24 Na' ža əgwchop žei besə'əžine' Sesarean'. Na' Cornelion' bač ntobe' bišə' ljeužje' na' beṇə' ca' nžaguəche' migw, baže'e liže'enə' chesə'əbeze'.

25 Na' catə' bžin Bedən' liž Cornelion' le'e bchojte Cornelion' bšague'ene' na' bzo xibe' laogüe'ena' be'elaogüe'ene'.

26 Na' Bedən' bos'ože'ene' gože'ene': —Bezozha'. Leczə beṇaḥ nada'.

27 Na' ne'e cho'elene' le' dižə'an ca' gwyo'e lo'o yo'on na' ble'ine' beṇə' zan baža' lo'o yo'onə'.

28 Nach gože' lega'aque': —Le'e nezczele de que lei che neto' beṇə' Izrael nan de que bito cheyaḷə' šo'oto' liž beṇə' cui zjanaquə beṇə' Izrael na' nan bito cheyaḷə' gonto' txen len le'e cui nacle beṇə' Izrael. Pero baḥ bzejni'i Diozən' nada' de que ni tozə beṇə' cui cheyaḷə' gona' xbab che' de que naque' beṇə' zban par šo'a liže'ena'.

29 De'e na'anə' catə' bselə'əle beṇə' ca' bedəsə'əxi' nada' bito goquəžejlaža'a šə naclə gona' sino babida' do laža'a na' na'a che'enda' ənezda' žbin' gwnio' nada'?

30 Nach Cornelion' gože'ene': —Na'a chac tap ža leczə do cheda šonə zoa' sin cui bi naogua', na' chona' orasyon liža' nga, catə'əczla ble'ida' to beṇə' byo laogua'anə' nyaze' to lachə' de'e chey che'eni'.

31 Nach gože' nada': “Cornelio, ca naquə orasyon chio'onə' chono', baḥ bzenag Diozən' len na' nezene' chnežjo' de'e chyažj chchine beṇə' yašə'.

32 Bselə' to chopə beṇə' žjəsə'əxi'e to beṇə' zo Jopen' beṇə' le Simon Bed. Zoe' liž to beṇə' leczə le Simon, to beṇə' gocol yid. Liž beṇə' gocol yidən' zon galə'əza cho'a nisda'onə'. Na' catə' la' Bedən' ližo' nga güe'elene' le' dižə'.”

33 Nachən' le'e bselə'ətia' beṇə' ca' par bedə'əsə'əxi'e le', na' choxcwlientio' de'en baḥ bido'. Na' nezcze Diozən' de que yoguə'əto' nitə'əto' əgwzenagto' yoguə'əloḷte de'en baben Diozən' mendad əṇao'.

Bedən' be'e dižə' liž Cornelion'

34 Nach Bedən' gwzolaogüe' be'e dižə'an gwne': —De'e li baḥ nezda' notono nla' beṇə' əṇacho nzo Diozən' le' to šla'azə.

35 Sino que gatə'ətezə beṇə' nasyon con beṇə' chso'elao' Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' chso'one' de'e güen, Diozən' chebeine' lega'aque'.

36 Diozən' bsele'e Jesocristən' par naque' Xan yoguə'əloḷ beṇə', na' bsele'ene' entr neto' beṇə' Izrael, na' gwduxjue'ine' neto' de que guaquə soto' binlo len le' šə gonlilažə'əto' Xi'ine' Jesocristən'.

37 Nezczele can' goquə Galilean' na' doxen Jodean'. De'e Juannə' gwduxjui'e xtižə' Diozən' na' bchoe' beṇə' nis. Na' gwdechle Jeso'os beṇə' Nasaretən' gwduxjui'e xtižə' Diozən'.

38 Diozən' gwleje' Jeso'osən' par chaclene' chio'o beṇaḥ na' be'ene' Spirit che'ena' na' yelə' chnabia'. Na' gwda Jeso'osən'

bene' de'e güen na' beyone' yoguə'əloł beṇə' ca' chsaquə'əzi' gwxiye'enə', čhedə' Diozən' zoe' len le'.

³⁹ Neto' nezetə' na' cho'eto' dižə' ca' naquə' yoguə' de'e güennə' de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsed blo'ine' Jodean' na' Jerosalennə', na' leczə' ble'ito' can' gwso'ote'ene' bosə'ode'ene' to' le'e yag coroz.

⁴⁰ Pero na' Diozən' bolis boshane'ene' ladjo beṇə' guat ca' beyon ža' na' ben Diozən' par nič Jeso'osən' blo'e laogüe' neto'.

⁴¹ Caguə' yoguə'əloł beṇə' besə'əle'ine' Jeso'osən' catə'an bebane' ladjo beṇə' guat ca', pero Diozən' gwleje' neto' par cho'eto' xtiže'enə' na' bene' par nič ble'ito'one'. Na' neto' güe'ej gwdaolento'one' txen gwde bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

⁴² Na' Jeso'osən' bene' mendad čixjue'ito' beṇə'čən' de que Diozən' əbzoe' le' par əčhoglaogüe'en che yoguə'əloł beṇə' šə non' napə dolə', beṇə' ca' zjəmban na' beṇə' ca' bagwsa'at, na' neto' cho'eto' dižə' de que can' gone'.

⁴³ Na' libr ca' de'en bosə'ozəj yoguə' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'ate zjənyožen chesə'an de que notə'ətezə beṇə' so'onlilažə' Jesocristən' Diozən' yezi'ixene' xtolə'əga'aque'enə'.

Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yičhjlə'aždao' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael

⁴⁴ Ne'e cho'ete Bedən' dižə'an ca' catə' Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yičhjlə'aždao' yoguə' beṇə' ca' choso'ozenag dižə' de'en choe'enə'.

⁴⁵ Na' beṇə' Izrael ca' chso'onlilažə' Jesocristən', beṇə' ca' žag Bedən' catə'an besə'əžine' liž Cornelion', besyə'əbanene' de que Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yičhjlə'aždao' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

⁴⁶ Gwsa'acbe'ine' gwyo'o Spirit che Diozən' lo'o yičhjlə'aždao' beṇə' ca' ža' liž Cornelion' čhedə' gwso'elaogüe'e Diozən' na' gwso'e gwde gwdele dižə' de'en cui gwse'ejni'ine'.

⁴⁷ Nach Bedən' gože' beṇə' Izrael ca' žague': —Bito bi de de'e gwžon yesə'əchoa beṇə' quinga nisən', la' nachbia' bazo Spirit che Diozən' len lega'aque' can' zon len chio'o.

⁴⁸ Nach Bedən' bene' mendad gosə'əchoe' nis par gosə'əneze beṇə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' par bega'ane' yeto čhopə ža.

11

Bedən' gože' beṇə' Jerosalen ca' can' goquən'

¹ Na' apostol ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' Jodean' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwse'ene' de que leczə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'one' čhega'aque' xtižə' Diozən'.

² Nach Bedən' beze'e beyeje' Jerosalennə' gan' nitə' beṇə' Izrael ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwsa'acyože' le'.

³ Gwse'ene': —¿Bixchen' bagwyejo' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' jtaolenga'aco'one'? Malən' babeno'.

⁴ Nach Bedən' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə'an tcho'a tšao' ca' naquən' goquə che', gože':

⁵ —Lao zoa' lao' syoda Jopen' chona' orasyon Diozən' bene' par nič ble'idaogüe'eda' ca' to lachə' xen nchej dapte squinei ca' chetjən le'e yoban' za'an gan' zo'anə'.

⁶ Na' bgüiayana'an na' ble'ida' lo'inə' ža'an bia yixə' ca' chaš yežlyon' bia žia tap ni'a ne'i, na' ble'ida' bia zjənxobə le'i lao yo, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' na' balə' bia ca' zjənacob bia əznia.

⁷ Na' benda' gwna Diozən' nada': “Gwyas Bed, na' bet bia ca' gwdao.”

⁸ Nach božia'an gwnia': “Xana', bito gaoga'aca'ab. Ni šlinzə cuinə' gaogua' bia zban ca' zjənac ca' chedə' cui de lsens len lei cheto'onə'.”

⁹ Na' de'e əgwchop lase Diozən' gwne': “Bian' bach gwnia' gaogo' bito əṇao' de que zjənacob bia zban.”

¹⁰ Šon' ši'i gože' nada' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'.

¹¹ Ze'e beyož ble'idaogüe'eda' de'enə' catə' bla'ac šonə' beṇə' byo gan' zoa'anə' beṇə' za'ac Sesarean'.

¹² Na' Spirit che Diozən' bzejni'in nada' de que cheyalə' ša'alenga'aca'ane' sin cui gaquəžejlaža'a, na' gwchi'a beṇə' bišə'əcho quinga xop gwyejto', na' bžinto' Sesarean' liž ben' le Cornelio.

¹³ Nach Cornelion' be'elene' neto' dižə' can' blo'e lao to angl le' liže'enə' na' anglən' gože'ene': “Bselə' beṇə' əžja'ac syoda Jopen' žjəsə'əxi'e to beṇə' le Simon Bed.

¹⁴ Be'ena' əṇe' le' na' family chio' nac gonle par nič yechojle xni'a de'e malən'.”

¹⁵ Nach catə' bžina' liž Cornelion' gwzolaogua' bi'a dižə'an len lega'aque', na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' can' babedəson len chio'o.

¹⁶ Nach jsa'alaža'a xtižə' Xancho Jesocristən' can' gwne': “De'e zaque'enə' can' ben Juannə' bchoe' beṇə' nis, pero de'e zaquə'əche' gac chele ca' de'en yedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' nabia'an le'e.”

¹⁷ Na' ca' naquən' baben Diozən' par nič zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' can' babene' len chio'o, nachbia' zon len notə'ətezcho chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. Na' ¿noxa naca' nada'anə' par gwžona' gon Diozən' de'en chene'ene' gone'?

¹⁸ Na' ca' beyož boso'ozenague' xtižə' Bedən' bitoch bi bi gosə'əne' contr Bedən' de'en gwyeje' liž Cornelion', sino gwso'e

yelə' choxcwlen che Diozən', gosə'əne': —Na'a nezecho de que leczə len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chazlažə' Diozən' yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə' niç əgwnežjue' yelə' mban zejlicane chega'aque'.

Beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Antioquian' gan' mbane Siria

19 Na' gwde gwso'ot beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' Estebannə' gosə'əzolaoga'aque' bosə'oçhi' bosə'osaquə'əchgüe' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' nach beṇə' ca' chso'onlilaže'ene' gwsa'asəläse', balə' ja'aque' do Fenisia, do Çipre na' do Antioquia ga mbane Siria. Na' lao chesə'əde'enə' bosə'osed bosə'olo'ine' con beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael xtižə' Jesə'osən', bito bosə'osed bosə'olo'ine'en beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

20 Pero na' to çhopə beṇə' Çipre na' beṇə' Sirene beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' catə' leczə besə'əxonje' ja'aque' Antioquian', na' na' gosə'əzolaogüe' gosə'əyixjue'ine' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael dižə' güen dižə' cobə che Xancho Jesocristən'.

21 Na' Xançon' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'enə' na' beṇə' zan gosə'əbejyichje' costombr chega'aque' de'en zjənaogüe' na' gwso'onlilaže'e Xançon'.

22 Na' catə' gwse'ene beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' ca naquən' bachac Antioquian', nach bosə'ose'e Bernaben' par gwyeje' Antioquian'.

23 Na' catə' bžin Bernaben' Antioquian' ble'ine' de que de'e li bagoclenchgua Diozən' beṇə' ca', na' lechgualə bebeine'. Nach gwṇeyoine' lega'aque' nitə'ətezə nite'e yoso'ozenague' che Xançon' do yičj do lažə'əga'aque'.

24 Bernaben' naque' to beṇə' güen, na' chonlilažə'əchgüe' Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chnabia'an yichjla'aždaogüe'enə'. Na' de'e na'anə' zanch beṇə' Antioquian' gwso'onlilaže'e Jesocristən'.

25 Gwde na' Bernaben' gwze'e zde' Tarson' par jəyedilje' Saulən', nach catə' beželene' le', gwche'ene' Antioquian'.

26 Na' gosə'ənite'e Antioquian' tgüiz gwso'one' txen len beṇə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' na' bosə'osed bosə'olo'ine' beṇə' zanch. Na' Antioquia na'atequən' gwzolao bosə'osi'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' beṇə' cristian çhedə' choso'ozenague' che Cristən'.

27 Lao nitə' Bernaben' na' Saulən' Antioquian' besə'əžin balə beṇə' Jerosalen beṇə' chsa'aš choso'ozenene' de'en bagož Diozən' lega'aque'.

28 Na' entr beṇə' ca' besə'əžinnə' to beṇə' le Agabo gwzeche' lao beṇə' ca' zjəndopə zjənžag chso'elao' Jesocristən' be'e dižə' can' babzejni'i Spirit che Diozən' le' de que doxenlə yežlyon'

gatə' to bgüin juisy. Na' catə' bžin ža gwnabia' ben' le Claudio doxen gan' mbane Roma, cana' goc bgüinnə' can' gwna Agabon'.

²⁹ Nach beṇə' ca' chəsə'adopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' Antioquian' bosoxi'e yesə'ətobe' mech par nič yosə'əsele'en əsa'aclene' beṇə' ljuəžjga'aque' ca' chso'elao' Jesocristən' gan' mbane Jodean'. Na' bosoxi'e de que to toe' yoso'onežjue' segon ja'acquə'ətə' de'e gaquə yoso'onežjue'.

³⁰ Na' gwsone' can' bosoxi'enə' nach bososele'e Saulən' len Bernaben' Jodean' par jəsə'ənežjue' mechən' beṇə' ca' zjənaque' comisyon che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'.

12

Gwso'ote' Jacobən' na' gosə'əyixjue' Bedən' ližyan'

¹ Na' ca tyempən' Rei Erodən' bene' contr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' bene' mendad gosə'əzene' bale' na' bosochi' bososaque'e lega'aque'.

² Nach bene' mendad gwso'ote' Jacob beṇə' bišə' Juannə' gosə'əchogue' yene'en len spad.

³ Na' gocbe'i Rei Erodən' chesyə'əbei beṇə' Izrael ca' de'en bene' mendad gwso'ote' Jacobən', nach bene' mendad gosə'əzene' Bedən' catə' bžin tyemp che lni pascon', lnin' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nčhiḡə'.

⁴ Nach Erodən' gwdixjue' Bedən' ližyan' na' bsele'e ši'into soldad beṇə' gwsa'ape' ližyan', tap güeje' do ža do yel. Erodən' bene' xbab cueje'ene' ližyan' te lni pascon' par gone' yelə' jostis che' lao lcue' na' so'ote'ene'.

⁵ Soldad ca' gwsa'apə'əchgüe' Bedən' lao die' ližyan', pero na' ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwso'onchgüe' orasyon lao Diozən' par Bedən'.

Diozən' bebeje' Bedən' ližyan'

⁶ Na' to že' ca gwxezə ngüia Erodən' cueje' Bedən' ližyan' par so'ote'ene', Bedən' de' chtase' ladjo chopə soldad na' ncheje' chopə gden, na' leczə nitə'əte soldad beṇə' chsa'ape' cho'a puert che ližyan'.

⁷ Catə'əczla to de repentzə to angl beṇə' bselə' Xancho Diozən' bžine' lo'o ližyan' gan' de Bedən', na' gwe'eni'ichgua lo'o ližyan'. Anglən' bte' cuit le'e Bedən' bosbane'ene' gože'ene': —Na'atec na'a gwyas.

Na' lao or na' le'e besyə'əyežte gdenṇə' zjənchej na' Bedən'.

⁸ Nach gož anglən' le': —Bego'o doby chio'onə' na' bolejšelo'on.

Nach ben Bedən' ca'. Nach goze' anglən' le': —Bechelə xadon chio'onə' na' beyo'o len nada'.

⁹ Nach bechoj Bedān' zenaogüe'ene', pero bito gocbe'ine' šə de'e li angl nan' chon ca' len le', con goquene' šə chle'ida'ogüe'ene'.

¹⁰ Beyož besyə'adie' chop cuenta gan' nitə' soldad ca' chsa'ape' ližyan', besyə'əžine' gan' zo puert saguanṅə' de'en naquə de ya gan' chəsə'əchoje' par chja'aque' lao syodan', con to gwłazzə puertən' byaljon par ničh besyə'əchoje', na' ca to cuadr babesa'aque' nach anglən' bocua'aṅe' Bedān' toze'.

¹¹ Cana'ach gocbe'i Bedān' de que de'e li babechoje' ližyan', nach gwne': —Bacheyache'ida' de'e liczə Xana' Diozən' babsele'e angl che'enə' par bosle' nada' lao na' Erodən' na' lao de'e ca' chsa'aque beṅə' Izrael gwłaż chia' ca' so'one' len nada'.

¹² Na' nechonte Bedān' xbabən' ca' gwze'e gwyeje' liž Maria xna' Juan ben' leczə le Marcos. Na' liž Maria na' zjəndopə zjənžag beṅə' zan chso'one' orasyon.

¹³ Nach bsiže' cho'a puert saguanṅə' na' le'e bchojte to bi'i no'olə le Rode par jəgüiabo' no de'enə'.

¹⁴ Na' catə' bžimbo' par əsaljwbo' puertən' beyombia'abo' ši'i Bedān' na' de'e tant bebeibo' bito bsaljwbo' puertən' sino beyejdobo' gan' ža' beṅə' ca' jəyeyežbo' lega'aque' de que Bed nan' zecha cho'a puertən'.

¹⁵ Nach beṅə' ca' gwse'e: —¿Ecaguə chac tonto'onə'?

Pero lebo' gwzoczbo' segor de que le'enə'. Nach lega'aque' gwse'ebə' de que to angl beṅə' chapə chye' Bed na'anə'.

¹⁶ Pero Bedān' ne'e chsižcze' cho'a puertən'. Nach ja'aque' par boso'osaljue'. Catə'əczla besə'əle'ine' de que le'enə' besyə'əbanene' xte juisy.

¹⁷ Nach Bedān' bene' seṅy len ne'enə' par ničh gwnite'e žizə boso'ozenague' be'e dižə' can' goquə bebej Xancho Diozən' le' ližyan'. Nach leczə gože' lega'aque' de que cheyalə' yesə'əzenene' Jacobən' na' yeziquə'əchlə beṅə' ljuežjga'aque' ca' can' bagoquən'. Nach beze'e zjəyede' ga yoblə.

¹⁸ Nach catə' gwye'eni'inə' yelə' goban juisy gwnitə' soldad ca' na' gwso'echgüe' dižə' gosə'əne' bixaczxa goquə len Bed na'anə'.

¹⁹ Na' ca naquə Rei Erodən', bene' mendad jəsyə'ədilje' Bedān' na' gwṅabene' soldad gop ca' nac goquən' bele'. Pero soldad ca' bitobi rson boso'onežjue'. Nach bene' mendad gwso'ote' soldad ca'. Nach gwza' Erodən' Jodean' par jzoe' Sesarean'.

Got Rei Erodən'

²⁰ Erodən' ža, chža'achgüe' beṅə' Tiro na' beṅə' Sidon ca'. Beṅə' ca' besə'əyažjene' yesə'əzi'e de'en əse'ej əsa'ogüe' gan' chnabia' Erodən'. De'e na'anə' boso'ocodə ljuežj beṅə' Tiron' na' beṅə' Sidon ca' par jəsə'ənežjue' Blaston' to regal, ben'

naquə lao ne'i liž Erodən' nach Blaston' gwne' fabor lega'aque' lao rein'. Gwso'one' ca' par nich bzenag rein' čhega'aque' catə' ja'aque' laogüe'enə' jəsə'ənbə' yesyə'ənite'e binlo len le'.

²¹ Nach Rei Erodən' bžie' bia' to ža əgwto'be' lega'aque' par əgwzoe' lban laoga'aque'enə'. Na' catə' bžin žan' rein' gwyaze' xalane'e de'en naquə xoche de'en chaze' catə' chone' yelə' jostisən' nach gwchi'e xišne'e gan' chnabi'e na' bzoe' lban lao beṇə' ca' že'e ža'anə'.

²² Nach beṇə' ca' gwso'osye'e gosə'əne': —Diozən' cho'e dižə' caguə beṇə'chən'.

²³ Na' lao or na' bselə' Xancho Diozən' to angl par nich bene' ca gocšene rein' gwžia bel bia lo'o le'enə' na' gote'. Goc čhe' ca' čhedə' be'e latjə gwso'elao' beṇə' le' lgua'a əso'elaogüe'e Diozən'.

²⁴ Pero ca naquə xtižə' Xancho Jesocristən' gosə' gwłaljəchən' na' beṇə' zanch gwse'ejle'e čhein'.

²⁵ Na' Bernaben' len Saulən' beyož gwso'one' yoguə' de'en naquə so'one' Jerosalennə' nach besa'aque' jəya'aque' Antioquian'. Na' gosə'əče'e to beṇə' le Juan na' lete' Marcos.

13

Bernaben' na' Saulən' ja'aque' jəsə'ədixjui'e xtižə' Jesocristən' yež zitə'

¹ Na' entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' Antioquian' zjəlen beṇə' chəsə'əzenene' beṇə' yoblə bi de'e che'e Diozən' lega'aque', na' zjəlen beṇə' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən'. Na' lega'aque' Bernaben', na' Simon ben' zjənsi'e Negr, na' Losio beṇə' Sirene, na' Saul, na' Manaen. Na' Manaennə' bgolə gwcha'ogüe' t xen len Rei Erodən' ben' gwnabia' Galilean'.

² Na' to ža cui bi zjəne'ej zjənao beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', zjəndopə zjənžague' chso'one' orasyonṇə'. Catə'əczla gož Spirit čhe Diozən' lega'aque': —Lecuej Bernaben' len Saulən' par so'one' xšina'anə' con gatə'ətezə selə'əga'aca'ane'.

³ Nach beṇə' ca' gwso'onche' orasyonṇə' sin cui zjəne'ej zjənaogüe', nach boso'oxoa na'aga'aque'enə' yichj Saulən' len yichj Bernaben'. Gwso'one' ca' par gosə'əgüe'e xšin Diozən' lao na' Bernaben' len Saulən'. Gwde na' boso'ozeine' lega'aque' dižə'.

Apostol ca' gwso'e xtižə' Jesocristən' Čhipre

⁴ Nach Spirit čhe Diozən' bselə'ən Bernaben' len Saulən' yež gan' nzi' Seleusia. Na' na' gwso'e lo'o barcon' par besə'əžine' Čhipre. Na' Čhipren' naquən to isla de'en chi' lo'o nisdə'onə'.

⁵ Besə'əžine' yežən' nzi' Salamina gan' mbane Čipren' na' gosə'əzolaogüe' gosə'əyixjui'e xtižə' Diozən' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na' zjənče'e Juan ben' leczə le Marcos par chaclene' lega'aque'.

⁶ Na' ca' gwsa'aše' gosə'ədie' doxen Čipren' par besə'əžine' gan' ne' Pafos. Na' Pafos na' jəsə'ədie' to beṇə' goža' le' Barjesos. Naque' beṇə' Izrael na' chxoayague' ne' de que chzenene' bi de'en che' Diozən' le'.

⁷ Barjesosən' naque' migw che gubernador ben' le Sergio Paulo. Sergio Paulən' naque' to beṇə' chejni'ichgüei. Na' le' goxe' Bernaben' na' Saulən' chedə' gone'ene' yoso'ozenene' le' xtižə' Diozən'.

⁸ Na' Barjesosən' leczə nzi' yeto le Elimas, zejen dižə' beṇə' goža'. Le' gone'ene' cui šejle' Sergio Paulən' xtižə' Bernaben' na' Saulən'. Nach bžone' par cui yoso'osed yoso'olo'i beṇə' ca' xtižə' Diozən'.

⁹ Na' ca' naquə Spirit che Diozən' chnabia'achguan yichjla'aždao' Saulən', ben' leczə le Pab, nach bcos laogüen' bgüiachgüe' Elimasən'.

¹⁰ Nach gože'ene': —Naco' xi'in gwxiye'enə' yelə' goxoayag čho'onə' na' yelə' beṇə' mal čho'onə'. Bito chazlažo'o bitə'ətezə de'e güennə' na' bito chbezo' can' chžono' yesə'ənao beṇə' dižə' li che Xanto' Diozən'.

¹¹ De'e na'anə' Xanto' Diozən' gone' castigw čho' na' əcholo' to tyemp, cui gaquə le'ido' be'eni'inə'.

Nach le'e əgwcholta', gwde ca to bejw lo'o jelaogüe'enə', nach gwzolaogüe' chgan chtobe' cheyilje' no goxə' ne'enə' par yegüe'ene' nez.

¹² Gubernadorən' ble'ine' can' goquən' na' gwyejle'e xtižə' Xancho Jesocristən', na' bebanchgüeine' can' nannə'.

Pabən' na' Bernaben' ja'aque' Antioquia gan' mbane Pisidia

¹³ Nach Pabən' len beṇə' ca' nžague'enə' besa'aque' Pafosən' gwso'e lo'o barcon' par besə'əžine' gan' nzi' Perge distrit che Panfilia. Na' Juan ben' leczə chse'e Marcos gwlejyichje' lega'aque' beyeje' Jerosalennə'.

¹⁴ Na' Pabən' len Bernaben' gwsa'aque' Pergen' na' besə'əžine' Antioquian' distrit che Pisidia. Na' catə' bžin ža dezcanzən' ja'aque' yo'oda'onə' na' jəsə'əchi'enə'.

¹⁵ Na' ca' beyož bguab libr gan' nyoj lei che Diozən' na' de'en boso'ozoj de'e profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', beṇə' ca' zjənaquə gwnabia' che yo'oda'onə' boso'osele'e to beṇə' gan' chi' Pabən' len Bernaben' na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' šə de bi dižə' chene'ele güe'ele əneyoile beṇə' quinga, gwaquə əṇalen ṇa'a.

16 Nach gwzoža' Pabən' na' bene' seňy len ne'enə' par niç nite'e žizə yoso'ozenague', nach gwzolaogüe' gwne': —Le'e beňə' Izrael na' notə'ətezəchle chaple Diozən' respet, le'e gwzenag.

17 Ca naquə Diozən' ben' cho'elao' chio'o beňə' Izrael gwleje' de'e xaxta'ocho ca' par bene' lega'aque' to nasyon xen catə'an ne'e nite'e zjənaque' beňə' zitə' Egipton', pero bžin ža bebej Diozən' lega'aque' Egipton' len yelə' guac che'enə'.

18 Na' ca čhoa iz bguo'o bchejlaže'e len lega'aque' žlac gwsa'aše' latjə dašən'.

19 Diozən' bonitlaogüe' gažə nasyon gan' ne' Canaan par niç bnežjue' de'e xaxta'ocho ca' yežlyon'.

20 Diozən' bene' ca gosə'əde tgüejə tgüejə beňə' gwnabia' ca' gwso'on yelə' jostis čhega'aque'enə' lao tap gueyoa šiyon iz, xte bžinte tyemp che de'e profet Samuelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

21 Nach gosə'ənabe' so to rei par nabi'e lega'aque' na' Diozən' bnežjue' lega'aque' Rei Saulən' par gwnabi'e čhoa iz. Saulən' goque' xi'in ben' gwle Sis, beňə' goljə lao dia che Benjamin.

22 Gwde na' Diozən' bocui'ize'e Saulən' nach bzoe' Rei Dabin' xi'in Jese par gwnabi'e. Na' Diozən' gwne' che Rei Dabin': “Baç ble'ida' Dabi xi'in Jesen', yičhja'aždaogüe'enə' naquən tozə len yičhja'aždaogua'anə'. Le' gone' yoguə'əloj can' che'enda'anə'.”

23 Nach lao dia che Rei Dabin' gwlej Diozən' Jeso'osən' na' bene' par niç chac yebeje' chio'o beňə' Izrael xni'a de'e malən' can' bene' lyebe.

24 Antslə ze'e solao əgwsed əgwlo'i Jeso'osən', de'e Juannə' gwdixjui'e lao yoguə' beňə' Izrael ca' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əchoe' nis.

25 Na' catə' bžin ža beyož ben de'e Juannə' yoguə'əloj de'en yo'o lao ne'e gone', gože' beňə' ca': “Nada' bito naca' ben' chonle xbab naca'. Caguə nada'anə' ben' chbezle par gaquəlene' nasyon chechon'. Ze'e za' be'enə' na' de'e tant zaquə'əche' ca nada' xte bito zaca'a par lechja' xele'enə'.”

26 Beňə' bišə', chio'o naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' entr chio'o nitə' yebalə beňə' chsa'apə Diozən' respet la'anə'əczə cui zjənaque' beňə' Izrael. Par chio'onə' bselə' Diozən' dižə' can' gonlilažə'əcho Jeso'osən' par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

27 Beňə' Jerosalen ca' na' beňə' gwnabia' čhega'aque' ca' bito gwsa'ache'ine' de que Diozən' bselə'e Jeso'osən'. Bito gwse'ejni'ine' de que che Jeso'os nan' boso'ozoj de'e profet ca' beňə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' le'e libr ca' choso'olabe' lo'o yo'odao' ca' yoguə' ža dezcanz. Na' de'en gosə'əchoglaogüe'en gwso'ote' Jeso'osən' goc complir can' nyožen'.

28 Sin cui bi xtolə' Jeso'osən' gotə', gosə'ənabene' Pilatən' gone' mendad so'ote'ene'.

29 Beyož gwso'one' complir yoguə'əlołte segon can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə' che', besə'əžin beṇə' bosyo'oletje'ene' le'e yag corozən' na' bosə'əcuasə'ene'.

30 Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'.

31 Na' nitə' beṇə' ca' əja'aclen Jeso'osən' Galilean' par Jerosalennə' na' beyož bebane' ladjo beṇə' guat ca' gwdalene' lega'aque' zan ža. Na' lega'aque'enə' chso'elene' beṇə' dižə' de que de'e li mbancze'enə'.

32 De'e na'anə' leczə neto' chyixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə' che Jeso'osən' par nič ənezele de que bačh goc complir lyebe de'en ben Diozən' len de'e xaxta'ocho ca'.

33 Na' chio'o naccho xi'in dia čhega'aque'enə' nezecho baben Diozən' complir lyebe de'en bene' len lega'aque' ca de'en bolis bosbane' Jeso'osən'. Goc can' nyojən' le'e Salmo əgwchopen' nan: "Le' naco' xi'inə'. Neža babena' par nič solao nabi'o len nada'."

34 Na' nyojəchczə Xtižə' Diozən' ga yoblə nan: "Gona' güen len le'e can' bena' lyebe len de'e Rei Dabin'." Na' de'en nan ca' zejen de que Diozən' gwne' yolis yosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' bitoch güe'e latjə gat Jeso'osən' de'e yoblə.

35 Le'egatezə ca' yeto part yoblə che Salmosən' nan: "Nezda' bito go'o latjə gožə' cuerp čhia'anə', nada' naca' xi'inə' na' naquə' la'aždaogua'anə' xi'ilažə' juisy'."

36 Žlac bguan de'e Rei Dabin' ža, goclene' de'e xaxta'ocho ca' con can' gone'e Diozən', na' catə' gote' bosə'ocuasə'ene' ga bazjəngasə' de'e xaxta'ocho ca' bagwsa'at, na' gožə' cuerp che'enə'. De'e na'anə' nezecho de que caguə' nyoj Salmosən' che cuine'en.

37 Jeso'osən' ben' bolis bosban Diozən', le'enə' cui gožə' cuerp che'enə'.

38 Na' cheyalə' ənezele beṇə' bišə', Jeso'osən' ben' cho'a dižə' čhei chezi'ixene' xtolə' beṇə' ca' chso'onlilažə' le'.

39 Bito chac nitlao xtolə' chio'o beṇə'ch por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən', pero notə'ətezcho šə chonlilažə'əcho Jesocristən', Diozən' chnitlaogüe' xtolə'əcho ca'.

40 Le'e gapə' cuidad par cui gac čhele can' bosə'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gan' nan:

41 Le'e gon xbab, le'e chonle borl, gwžin ža cuiayi'ile por ni che de'e cui chejle'ele. Le'e yebane, čhedə' nada' Dioz ze'e gona' de'e zaquə' yebanele tyemp nga zole n'a, na' bito šejle'ele la'anə'əczə' šə no əna le'e can' gaquən'. Can' gwna Pabən' bzejni'ine' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'.

42 Beyož bzejni'i Pabən' beṇə' Izrael ca' nach besyə'əchoje' lo'o yo'oda'onə'. Beṇə' ca' cui gwsa'alje' beṇə' Izrael sino gwso'on cuinga'aque' beṇə' Izrael gwsa'atə'əyoine' Pabən' len Bernaben' par əžja'aque' de'e yoblə yežag xman ža dezcanzən' žjəsə'əzejni'ine' lega'aque' de'e yoblə.

43 Beṇə' zan beṇə' Izrael ca' na' beṇə' zan beṇə' bagwso'on cuinga'aque' beṇə' Izrael gwse'ejle'e de'en choso'osed choso'olo'i Pabən' len Bernaben' catə'an besyə'əžaše'. Na' Pabən' len Bernaben' gosə'əneyo'ine' lega'aque' par niçh nitə'atezə nite'e so'onlilaže'e Jesocristən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' chio'o.

44 Na' catə' bežag xman ža dezcanzən', casi yoguə'əlöl beṇə' lao' syodan' besə'əžag par bosozenague' xtižə' Diozən'.

45 Pero beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən' besə'əle'ine' catec beṇə' zannə' nžag na' gwsa'acxi'ine', nach gosə'ənelaogüe' contr Pabən' na' gwso'onle'ega'aque' che dižə'an chzejni'i Pabən'.

46 Nach Pabən' len Bernaben' sin cui chəsə'əžebe' gwse'e beṇə' ca': —Babento' complir can' gone'e Diozən' babzejni'ito' zgua'atec le'e nacle beṇə' Izrael xtiže'enə'. Pero na' de'en cui chene'ele əgwzenagle ža, zeje dižə' de que bito chene'ele gatə' yelə' mban zejlicane chelen' na' de'e na'anə' əgwzejni'ito'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

47 Xanto' Diozən' baçh bene' mendad gonto' can' nyojən nan: Baçh nzoa' le'e par co'ole be'eni' chia'anə' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par niçh beṇə' ca' ža' doxenlə yežlyon' əsa'ache'ine' naclən so'one' niçh yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'.

48 Na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael beyož gwse'ene'ene' gwne' ca' besyə'əbeine' nach gosə'əne' güenchguaczən' naquə xtižə' Diozən'. Nach yoguə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque'enə' gwso'onlilaže'e Jesocristən'.

49 Ca' goquə gosə' gwłaljə xtižə' Xancho Jesocristən' doxen distritən'.

50 Pero na' beṇə' Izrael ca' cui gwso'onlilažə' Jesocristən' bosota bosone' beṇə' blao che syodan' na' no'olə əblao ca' zjənaochgua costombr che beṇə' Izrael ca' par niçh bosyo'olague' Pabən' len Bernaben' na' besyə'əbeje' lega'aque' fuer syodan' na' distritən'.

51 Nach Pabən' len Bernaben' bososi'ins ni'aga'aquen' par bežib bište yon' de'en žiannə'. Gwso'one' ca' par bosolo'e de que bito zjənapə' dolə' de'en cui chse'ene beṇə' ca' yoso'ozenague' che Diozən', nach besa'aque' jəya'aque' gan' ne' Iconio.

52 Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwnitə'achguacze' mbalaz, na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

14

Pabən' na' Bernaben' besə'əžine' Iconion'

¹ Na' goquən' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Iconion' na' ja'aque' yo'odao' che beṇə' Izrael ca' par gwso'e xtižə' Jesocristən' len beṇə' ca'. Na' Spirit che Diozən' goclenən lega'aque' par gwso'e dižə'an, na' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' gwso'onlilaže'e Jesocristən' na' leczə zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwso'onlilaže'ene'.

² Pero beṇə' Izrael ca' cui gwso'onlilažə' gosə'əgo'oyele'e beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par nič gwso'one' xbab mal contr Pabən' len Bernaben'.

³ Na' ca naquə beṇə' zan bagwso'onlilažə' Jesocristən' Iconion', Pabən' len Bernaben' besyə'əga'ane' sša syoda Iconion' par gwso'ecze' xtižə' Xancho Jesocristən' sin cui besə'əžebe'. Na' Xancho Jesocristən' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'enə' par nič gwso'one' miłagr na' bichlə de'e besyə'əbane beṇə' nič ca' gwsa'acbeine' de que dižə' lin' chsoe' Pabən' len Bernaben' na' de que lechguale nži'ilažə' Xancho Jesocristən' beṇə'chən'.

⁴ Na' beṇə' ca' ža' lao' syodan' gwsa'aque' choplə. Bale' gosə'əde'e beṇə' Izrael ca' na' bale' gosə'əde'e apostol Pabən' len Bernaben'.

⁵ Nach yoguə' beṇə' ca' cui gwsa'azlažə' can' choso'osed choso'olo'i apostol ca', beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, gosə'anite'e yelə' goxia' len jostis ca' par so'one' contr Pabən' len Bernaben' na' yoso'ošiže'e lega'aque' vej.

⁶ Pero ca naquə Pabən' len Bernaben' gwsa'acbeine' can' bazjəngüia beṇə' ca' so'one' len lega'aque', nach besyə'əsa'aque' jəya'aque' gan' ne' Listra na' Derbe, na' yeziquə'əchlə yež ca' gan' mbane Licaonia.

⁷ Na' bosə'ozentezene' dižə' cobə che Jesocristən' gatə'atezə ja'aque'.

Bosə'ošiže'e Pabən' yej lao zoe' Listran'

⁸ Na' Listra na' jəsyə'ədie' to beṇə' nxiŋje' dezd goljte', con cui bi bi fuers balor əgwsa'ate'e ni'e ca' par se'e.

⁹ Na' chi'iteze' chzenague' choe' Pabən' dižə'anə'. Nach Pabən' bgüie'ene' na' gocbe'ine' chejle' be'enə' de que Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca gaquə se'e.

¹⁰ Nach Pabən' bolgüiže'ene' clar gože'ene': —Gwzoža'.

Nach le'e gwzoža'ate be'enə' na' gwzolao chde'.

11 Benə' zan ca' ža'anə' choso'ogüie' can' ben Pabən' na' gosə'əne' dižə' Licaonia: —Baçh gwse'etj Xancho ca' chejñi'alažə'əcho gan' zocho nga na' lega'aque'en zjənaque' ca beṇaḥ.

12 Na' gosə'əne' de que Bernaben' naque' xanga'aque' Jopiter ben' chse'ejñi'alaže'e, na' de que Pabən' naque' xanga'aque' ben' nzi' Mercurio chedə' len' choe' dižə'.

13 Na' yo'odao' gan' zo xanga'aque' Jopiter ben' chse'ejñi'alaže'e zon catezə chso'e lao' syodan'. Nach b̄xoz che Jopiterən' gwze'e n̄che'e go'on ca' na' bazjənone'eb xoche len yej. Nach b̄xozən' len beṇə' ca' ža'anə' besə'əžine' gan' nitə' apostol ca' gwse'enene' so'ote' go'on ca' par se'ejñi'alaže'e lega'aque'.

14-15 Pero apostol Bernaben' len Pabən' catə' gwsa'acbe'ine' can' so'on beṇə' ca', gosə'əcheze' xaga'aque'enə' chedə' bito gwse'enene' so'on beṇə' lao' syodan' ca'. Gwse'ebe' ladjo beṇə' ca' gwse'e lega'aque' zižjo: —Benə' bito gonle ca'. Leczə beṇaḥ neto'. Za'ato' par chyixjue'ito' le'e de que cheyalə' gwša' yichjla'ažda'olen' na' cuejyichjle costombr quinga de'en naole la' lega'aquan bito bi zjəzaquə'ən. Cuejyichjga'aclen niç güe'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicane, ben' ben yoban', yežlyon', nisda'onə', beṇaḥ, bia ca' chsa'aš, na' bitə'ətezə de'en chle'icho le'e yoban', lao yežlyon' na' lo'o nis.

16 Ca naquə tyemp ca' de'en bagosə'əde, Diozən' gwdape' yeļə' chxenlažə' ca de'en gosə'əda beṇə' gwža' to to nasyon gwso'one' con can' gwse'enene'.

17 Pero Diozən' syempr zocze' chone' güen len yoguə'əloļ beṇaḥən' par niç yesə'ənezene' de que zocze' naque' Dioz. Le'enə' chone' par niç chac yejon' niç ca' chac de'en chazcho, na' chatə' de'en che'ej chaocho par niç socho mbalaz.

18 Na' la'anə'əczə gwse' Pabən' len Bernaben' beṇə' Listra ca' de'enə', canə gosə'əzoine' par niç cui gwso'ot beṇə' ca' go'on ca' par se'ejñi'alaže'e lega'aque'.

19 Ca' chac xonj beṇə' Izrael beṇə' nitə' Iconio na' Antioquian' gan' mbane Pisidia, besə'əžine' Listran', nach gosə'əgo'oyeļe'e beṇə' Listra ca' par gwsa'aque' txen boso'ošiže'e Pabən' yej. Na' gwsa'aque'ne' šə baçh gwso'ote'ene' nach gosə'əxobe'ene' fuerlə syodan'.

20 Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jəsə'ədobe' gan' de'enə' nach beyase' na' beyeje' lao syodan' de'e yoblə. Nach beteyo beza' Pabən' len Bernaben' par jəya'aque' Derben'.

21 Na' leczə gosə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' lao' syoda Derben' na' beṇə' zan gwso'onlilaže'e Jesocristən'. Gwde na' besyə'əsa'aque' jəsyə'aque' Listran', Iconion' na' Antioquian' de'e yoblə.

22 Na' to to syoda ca' gan' jəya'aque'enə' bosotipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gosə'əneyoine' lega'aque' par ničh nitə'atezə nite'e so'onlilaže'e Jesocristən'. Na' leczə bzejni'ine' lega'aque' de que notə'atezcho šə chene'echo ṇabia' Diozən' chio'o, de'e zan de'e gaquə de'e čhi' saquə'əcho.

23 Na' to to yež can' besyə'ədie'enə' gosə'əbeje' beṇə' golə beṇə' blao par bosogüia bosoye' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən'. Na' Pabən' len Bernaben' ze'e yesa'aque' to to yež gwso'one' orasyonṇə' txen len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžaguən' sin cui gwsa'ogüe', gosə'əṇabe' lao Xancho Jesocristən' gaquəlene' yoguə' beṇə' ca' bačh chso'onlilaže'ene'.

Pabən' na' Bernaben' jəya'aque' Antioquian' gan' mbane Siria

24 Gwde na' besa'ac Pabən' len Bernaben' na' besyə'ədie' distrit čhe Pisidia par besə'əžine' distrit čhe Panfilia.

25 Na' gosə'əyixjui'e dižə' čhe Jesocristən' yež de'en nzi' Perge gan' mbane Panfilian'. Beyož na' gwsa'aque' ja'aque' gan' ne' Atalia.

26 Na' Atalian' besa'aque' besyə'əyo'e lo'o barcw par besyə'əžine' Antioquian' gan' mbane Sirian' gan' gwsa'aque'. Na' ca' naquə beṇə' Antioquia ca' lega'aque' gosə'əṇabene' Diozən' gaquəlene' Pabən' len Bernaben' par žjse'ene' xšin Diozən' catə' cuiṇə' əsa'aque' žja'aque' yež ca' par žjse'ene' xšin Diozən' de'en babeyož gwso'one' ṇa'a.

27 Na' catə' besyə'əžin Pabən' len Bernaben' Antioquian', bosyo'otobe' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' nach gwso'e dižə' yoguə'əloł can' goquəlen Diozən' lega'aque' žlac jəsə'ədise' dižə' güen dižə' cobə čhe Jesocristən' na' can' ben Diozən' par ničh beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwso'onlilaže'e Jesocristən'.

28 Sša besyə'əga'əne' gosə'ənite'e len beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Antioquian'.

15

Apostol ca' bosoxi'e len beṇə' Jerosalen ca' naclə cheyalə' so'on beṇə' catə' so'onlilaže'e Jesocristən'

1 Ca tyempən' to čhopə beṇə' gwsa'ac Jodean' besə'əžine' Antioquian' na' gosə'əzolaogüe' bososed bosolo'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' de que cheyalə' yesə'əzoe' seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' par ničh cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

2 Pero Pabən' len Bernaben' gwsa'acyože' beṇə' Jodea ca' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca'. Nach beṇə' Antioquia ca' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gosə'əčhoglaogüe'en de que Pabən' len Bernaben' na' len yeto čhopə beṇə' ljuežjga'aque' ca' əžja'aque' Jerosalenṇə' par žjəsyə'ənite'e

yelə' goxi'a len apostol ca' na' beṇə' golə blao che beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' naclə cheyalə' so'one' che de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' ca'.

³ Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' bosə'osele'e lega'aque' əžja'aque' Jerosalennə'. Na' gosə'adie' Fenisia na' Samaria na' gwso'elene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' dižə' de que ca naquə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael baboso'oša' yichjla'ažda'oga'aque'enə' par choso'ozenague' che Diozən'. Nach beṇə' Fenisia ca' na' beṇə' Samaria ca' besyə'əbeichgüeine'.

⁴ Na' catə' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Jerosalennə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' nach beṇə' golə beṇə' blao chega'aque' ca' na' apostol ca' besə'əšaglaoga'aque'ene' choso'oguape' lega'aque' diox. Nach Pabən' len Bernaben' gwse'e lega'aque' yoguə'əlöl can' bagoclen Diozən' lega'aque'.

⁵ Na' balə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaque' beṇə' fariseo nach gosə'əzože'e gosə'əne': —Ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', cheyalə' nitə'əga'aque' seŋy de'en ne' sirconsisionnə' na' cheyalə' so'one' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' la'anə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael.

⁶ Nach besə'ədobə apostol ca' na' beṇə' golə blao ca' par bosə'oxi'e naclə gaquəczən'.

⁷ Šša bagoc chso'e dižə' catə'əczla gwzoža' Bedən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', le'e nezczele de que cana'ate gwlejš Diozən' nada' par jətixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael nič gwso'onlilaže'ene'.

⁸ Na' ca naquə Diozən' ža, nombi'e yichjla'aždao' yoguə'əlölte beṇə'. Na' de'en bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'aždao' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o, blo'ine' chio'o de que chazlaže'e can' chso'onlilaže'e Jesocristən'.

⁹ Na' bito nacho de que nža' bene' len chio'o na' nža' chone' len lega'aque', sino beya'a beyibcze' la'aždaoga'aque'enə' catə'an gosə'əzolaogüe' chso'onlilaže'e Jesocristən'.

¹⁰ Na' ža, žbixčhen' cui chejle'ele che de'en bagož Diozən' nada'? žBixčhen' chonlene' prueb šə leine' can' ne'enə'? Chene'ele gonle byen yesə'ənao beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael costombr checho ca'. Tant zdebə zjənaquən xte ni chio'o na' ni xaxta'ocho ca' cui goquə so'one' yoguə'əlöl can' nannə'.

¹¹ De'e na'anə' bito naquən güen ye'ega'acchone' yesə'ənaogüe' costombr ca', chedə' cuin Xancho Jeso'osən' babene' par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' laogüe de'en

nži'ilaže'e leḡa'aque' ca'aczən' babene' len chio'o, na' bito n̄acho de que zaquə'əcho par bene' ca' len yoguə'əlocho.

12 Nach yoguə' beṇə' ca' ndopə n̄zaguən' gwnite'e žizə par bosozenague' gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə' ca' naquə ben Diozən' par nič gwso'one' miḡagr na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanecho entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

13 Na' catə' beyož gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə'ənə', lao ne'e nitə' beṇə' ca' žizə gwzoža' Jacobən' gože' leḡa'aque': —Beṇə' bišə' le'e gwzenag dižə' nga gua'a.

14 Simon Bedən' bačh be'e dižə' can' babloe' Diozən' yelə' guac che'enə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' can' bagwleje' bale' par chso'elaogüe'ene'.

15 Na' de'en chon Diozən' ca' chotiḡən de'e ca' bosozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' can' na de'e nga:

16 Te na' yida' de'e yoblə na' gona' par nič nabia' xi'in dia che de'e Rei Dabin',

la'anə'əczə na'a cui no xi'in dia che'enə' chesə'ənabia' na' gona' par nič socze' nabi'e.

17 Na' zan beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael so'onḡilaže'e nada' Xanga'aque'.

Beṇə' ca' ža' yoguə' nasyonə' so'ombi'e nada', con noga'aque'enə' gwleja' par so'ombi'e nada'.

18 Can' gwna Xancho Diozən', ben' chzejni'i chio'o can' gaquə dezd ža gwlasda'ote.

19 Na' laogüe de'en nyoj Xtiže'enə' nan ca', nada' əchnia' le'e de que cabi cheyalə' gonecho beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bichlə zed, beṇə' ca' bagosə'əbejyichj costombr chega'aque'enə' de'en gosə'ənaogüe' par chso'onḡilaže'e Diozən'.

20 Con gwzojga'acchone' ye'ega'acchone' de que bito sa'ogüe' no yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lguaa lsaquə'ən chse'ejni'alažə' beṇə', na' bito sa'ogüe' bia ca' chso'ote' choso'ošoque' do lba'abən', na' bito sa'ogüe' chen chega'acobən'. Na' bito yesə'əzolene' no'olə cui naquə no'ol chega'aque' na' nic no'ol ca' yesə'əzolene' beṇə' cui naquə be'en chega'aque'.

21 Dezd gwlatte nitə' beṇə' to to syodan' choso'ozejni'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' choso'olabe'en lo'o yo'odao' əblao chechon' yoguə' ža dezcanz. De'e na'anə' cheyalə' goncho mendad so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca cui əsa'aque beṇə' ca' chəsə'ənao de'en na lein' de que malən' chso'on beṇə' ca'.

22 Na' apostol ca' len beṇə' golə blao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwsa'azlaže'e can' gwna Jacobən', na' bosoxi'e əchoj čhopə

beṇə' entr lega'aque' par əžja'aclene' Pabən' len Bernaben' Antioquian'. Nach gosə'abeje' Jodas Barsabasən' na' Silasən' beṇə' zjənaquə beṇə' blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'.

23 Na' bosso'ozoje' to cart de'e gwso'oḡə' beṇə' ca' na' le'e cartən' gwse'e lega'aque':

“Neto' apostol, na' beṇə' golə blao, na' nochlə neto' chonlilažə'əto' Jesocristən' chguapto' le'e diox, le'e nacle beṇə' ljuežyto' chonlilažə'əchone', le'e nitə'əle Antioquian' na' do gan' mbane Siria na' Silisia.

24 Bagwṇezetot' de que to chopə beṇə' besə'əchoj entr neto' babla'aque' gan' nitə'əlen' chso'one' šejlažə'əle len dižə'an baboso'očixə bosso'onize' yichjla'ažda'olen' chəsə'əne' de que cheyalə' sole seņy de'en ne' sirconsisionṇə' na' gonle yoguə'əloj can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Bitot' nezeto'onə' gwsa'aque' na' caguə mendad cheto'onə' bedəsə'əyeže' le'e ca'.

25 Topə txen naquəto' gwyazlažə'əto' gwlejšto' chopə beṇə' quinga chselə'əga'acto'one' gan' nitə'əlen' len apostol ca' chacchğüeito' chei Bernaben' na' Pabən'.

26 La' lega'aque' baboso'osanlažə' yelə' mban chęga'aque'enə' par chso'one' xšin Xancho Jesocristən'.

27 Chselə'əto' Jodasən' na' Silasən' na' lega'aque' yoso'ozejni'ine' le'e dižə' cho'a che yoguə' de'en nato' le'e cart nga.

28 Chazlažə'əto' de'en babzejni'i Spirit che Diozən' neto' de'en əṇato' cui gonle, na' de'e ca' chonən byen cui gonle zjənaquə tapzən.

29 Bitot' cheyalə' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' che lęua'a lsaquə'an chse'ejni'alazažə' beṇə'. Na' bito gaole bia ca' chso'ote' choso'ošoque' do lba'abən'. Na' bito gaole chen chęga'acobən'. Na' bito solenle no'olə cui naquə no'ol chele na' nic no'olən' solene' beṇə' cui naquə be'en che'. Šə bito chonle de'e quinga chonto' mendad cui gonle, güennə' gonle šə ca'. De'e na'azən' chzojšto' le'e cart nga.”

30 Nach bosso'ozei beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' apostol ca' na' beṇə' ca' yęchopə dižə' nach gwsa'aque' əzja'aque' Antioquian'. Na' catə' besə'əžine' Antioquian' bosyo'otobe' yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' bosso'onežjue' lega'aque' cartən' zjənoḡe'enə' par bosso'olabe'en.

31 Na' beyož bosso'olabe' cartən' besyə'əbeine' ca' naquə consejw de'en nyoj le'inə'.

32 Na' ca' naquə Jodasən' na' Silasən' leczə choso'ozenene' beṇə' bi de'en bagož Diozən' lega'aque'. Nach gwso'elene' beṇə' Antioquia ca' dižə' na' bosso'otipe' lažə'əga'aque' par nič nitə'ətezə nite'e so'onlilažə'e Jesocristən'.

33 Zan ža gwnite'e Antioquian' na' catə' bžin ža par yesa'aque' žjəya'aque' gan' nitə' beṇə' ca' bosə'oselə' lega'aque', beṇə' Antioquia ca' bosə'ozeine' lega'aque' dižə' gwse'e de que to šao' to güen yesyə'əžine'.

34 Pero na' ca' naquə Silasən' gwčhoglaže'e yega'ane' na'azə.

35 Nach leczə Pabən' len Bernaben' gwnitə'acze' Antioquia na'azə, na' txen len zan beṇə' Antioquia ca' bosə'osed bosə'olo'ine' beṇə' xtižə' Diozən' na' bosə'ozejni'ine' lega'aque' bi zejən.

Pabən' gwyeje' de'e yoblə gan' bajatixjui'e xtižə' Diozən'

36 Na' catə' bagwde to tyemp Pabən' gože' Bernaben': –Šejcho yoguə'əloł syoda ca' gan' bačh jtixjue'echo xtižə' Xancho Jesocristən' par zjəyecho nac chsa'ac beṇə' ca' chso'onlilažə'anə'.

37 Nach Bernaben' goclaže'e yesə'əče'e Juan ben' leczə le' Marcos.

38 Pero Pabən' bene' xbab bito naquən güen yesə'əče'ene', čhedə' Juan Marcosən' gwlejyichje' lega'aque' Panfilian', bito bega'anlene' lega'aque' par so'one' xšin Diozən'.

39 Na' gotə' to bžoš gual entr Pabən' na' Bernaben' xte gosə'əbejyichj lježjga'aque'. Bernaben' gwze'e gwče'e Marcosən' gwso'e to lo'o barcw par ja'aque' Čipren'.

40 Nach Pabən' gwze'e gwče'e Silasən', na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Antioquian' gosə'əṇabe' lao Xancho Diozən' gaquəlene' Pabən' na' Silasən' gatə'ətezə žja'aque'.

41 Nach Pabən' len Silasən' gosə'ədie' Sirian' na' Silisian' par bosə'otipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' to to yež.

16

Temtion' gwzolaogüe' chonlene' Pabən' len Silasən' xšin Diozən'

1 Na' catə' Pabən' na' Silasən' besə'əžine' Derben' na' gosə'ədie' par besə'əžine' Listran'. Na' Listra na' zo to beṇə' chonlilažə' Jesocristən' na' le' Temtio. Xna' Temtion' naque' beṇə' Izrael na' chonlilaže'e Jesocristən', na' xe'enə' naque' beṇə' griego.

2 Na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Listran' na' Iconion' gwso'e xtižə' Temtion' de que zocze' chone' güen.

3 Nach Pabən' gwṇabe' šejlen Temtion' lega'aque', nach gwčhi'ene' gan' bosə'ozo'ene' seṇy de'en ne' sirconsision par nič gwsa'azlažə' beṇə' Izrael ca' ža'anə' əče'ene' gone' xšin Diozən'. Bzo'ene' seṇyən' čhedə' la' yogue'e zjənezene' de que xe'enə' bito naque' beṇə' Izrael.

4 Nach gwsa'aque' zja'aque' to to syoda na' chəsə'əyixjue'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' noquə'anṇə' cui cheyalə'

so'one' can' gosə'əçhoglao apostol ca' na' beṇə' golə blao che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'.

5 Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'onlilažə'əche' Jesocristən' na' gwyanche' tža tža.

Pabən' ble'idaogüe'ene' to beṇə' Masedonia chatə'əyoine' le' šejə' laže'enə'

6 Ca naquə Spirit che Diozən' bito be'en latjə šej Pabən' na' Silasən' na' Temtion' Asian' žjəsə'ədixjui'e xtižə' Diozən', de'e na'anə' ja'aque' Frigia na' Galasia.

7 Na' besə'əžine' galə'əzə gan' mbane Misia. Na' gwsa'aclačə'e əžja'aque' gan' nzi' Bitinia, pero leczə bito be'e Spiritən' latjə əžja'aque'enə'.

8 Nach gosə'ədie' Misian' xte besə'əžinte' gan' nzi' Troas.

9 Na' že' na' Pabən' ble'idaogüe'ene' zecha to beṇə' byo beṇə' Masedonia laogüe'enə' na' be'enə' gotə'əyoine' le' gože'ene': "Yo'o Masedonian' par gaquəleno' neto'."

10 Nach bsi'ini'a cheto' par gwza'ato' gwyejto' Masedonian' la' gwyejni'ito' de que Diozən' chene'ene' žjezeneto' beṇə' ca' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən', na' nada' Locas gwy'alena' Pabən' len Silasən' na' Temtion'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Filiposən'

11 Troas na' gwza'ato' gwyo'oto' lo'o barcon' zdato' licha par galən' ne' Samotrasia, nach beteyo bžinto' gan' nzi' Neapolis.

12 Nach Neapolis na' gwza'ato' par bžinto' gan' ne' Filipos gan' mbane Masedonian'. Filiposən' naquən to syoda blao gan' ža' beṇə' Roma. Na' gwzoto' na' to chopə ža.

13 Na' catə' bžin ža dezcanzən' bchojto' fuerlə syodan' par gwyejto' cho'a yaon' gan' chja'aque' chjse'ene' orasyonṇə', nach gwche'eto' par be'elento' no'ol ca' bazjənžaguən' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'.

14 Na' entr no'ol ca' choso'ozenaguən' len to beṇə' le Lidia. Naque' beṇə' syoda Tiatira na' chote'e lachə' fin de color morad. Lidian' cho'elaogüe'e Diozən' na' Xancho Diozən' bene' par niç gone'ene' bzenague' tcho'a tšao' ca naquə dižə' de'en be' Pabən'.

15 Na' le'e gwchoate' nis len family che' ca'. Nach gwdenə' gotə'əyoine' neto' gwne': —Šə de'e liczə chejle'ele de que chonlilaža'a Xancho Jesocristən', le'e šo'o yega'anle liža'anə'.

Nach gwyejto' jəyega'anto' liže'enə' chedə' bencze' byen.

16 Na' goquən to žlas lao zdato' gan' chac orasyonṇə' bežagto' to no'ol güego' no'olə yo'o yaz de'e xio' lo'o yiçhja'ažda'obo'onə' na' chonən par niç chac chneya'abo', na' gan xen chombo' par xambo' ca' de'en chneya'abo'.

17 Nach bedənaobo' neto' nžagto' Pabən' chosya'abo' nabo': —Beṇə' quinga zjənaque' beṇə' güen xšin Diozən' ben' chnabia' doxenlə. Na' lega'aque' choso'olo'ine' naquən' cheyalə' goncho par niçh cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

18 Zan ža gwnaobo' neto' nabo' ca' xte bžin ža goque Pabən' zed nach gwyeçhje' gože' de'e xio'onə': —Por yelə' guac çe Jesocristən' chona' mendad yechojo' lo'o yičhja'aždao' bi'i nga.

Nach le'e bechojten.

19 Catə' gwsa'acbe'i xambo'onə' cuich bi gan so'one' len lebo' nach gosə'əzene' Pabən' len Silasən' na' jso'e lega'aque' gan' ža' beṇə' gwnabia' ca' galə'əzə gan' chac ya'a.

20 Nach catə' besə'əžinlene' lega'aque' lao beṇə' gwnabia' ca' nach gwse'e: —Beṇə' Izrael quinga chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed lao' syoda nga.

21 Na' choso'olo'ine' costombr de'e cabi cheyalə' nao neto' naquəto' beṇə' Roma.

22 Na' beṇə' ca' ža' lao ya'anə' lecəzə gwsa'ase' contr Pabən' len Silasən', nach beṇə' gwnabia' ca' gwso'one' mendad gosə'əleçhje' xaga'aque'enə' par gosə'əyine' lega'aque' xis.

23 Beyož gosə'əyinchgüe' lega'aque', nach bosə'ože'ene' ližyan' nach gwse'e ben' chapə ližyan' de que gapəchgüe' cuidad len lega'aque'.

24 Catə' gwse'e ben' chapə ližyan' ca' nach be'enə' bže'e lega'aque' lo'o quart ližyan' de'en zo le'ezelaogüe' gan' naquə bižə'əte na' bçhide'e ni'aga'aque'enə' len yag sep.

25 Na' do chelyaṇə' Pabən' len Silasən' nite'e chso'one' orasyon na' chso'ole' no imno chso'elaogüe'e Diozən' na' pres ca' yeziquə'əçhlə choso'ozenague'.

26 Na' to de repentzə gwxo'ochgua, na' bse'esə'əçhguan lan yo'o ližyan' xte bsaljən yoguə' puert ca'. Nach yoguə' pres ca' ža'anə' beṇə' ca' zjənchej gdenṇə' besyə'əyež gdenṇə' na'aga'aque'enə' nach yag sepən' bosanən ni'aga'aque'enə'.

27 Nach ben' chapə ližyan' bebanene' na' ble'ine' zjənyaljo puert ca' nach le'e goljte' spad çe'enə' goclaže'e yeyot cuine', goquene' baçh besyə'əxonj pres ca'anə'.

28 Nach bisya'a Pabən' gože'ene': —Bito bi gone cuino'. Nga zoczə yoguə'əto'.

29 Nach ben' chapə ližyan' gwṇabe' to yi' nach gwyo'odoe' zjəgüie' gan' de Pabən' len Silasən' na' do çalə' çxize' bzo xiben' laoga'aque'enə'.

30 Na' le'e bebejte' lega'aque' ližyan' nach gože' lega'aque': —¿Bi cheyalə' gona' par niçh cui yeya'a lao yi' gabilən'?

31 Nach gwse'ene': —Benlilažə' Xanto' Jeso'osən' le' na' family çhio' na' gone' ca cui yeyejle lao yi' gabilən'.

³² Nach le'e gwzolaote Pabən' len Silasən' gwso'elene' be'enə' na' family che' ca' xtižə' Xanchon'.

³³ Nach lao or na'atezə be'enə' gwdibe' lao güe' che Pabən' na' che Silasən'. Nach bosə'əçho'e be'enə' nis len family che' ca'.

³⁴ Nach gwche'e Pabən' len Silasən' liže'enə' par bye'ej bguaogüe' lega'aque'. Na' do family be'enə' besyə'əbeichgüeine' de'en bachso'onlilaže'e Jesocristən'.

³⁵ Catə' gwye'eni'inə' beṇə' gwnabia' ca' bosə'osele'e polsia par jse'eže' ben' chapə ližyan' de que yosane' beṇə' ca' žjəya'aque'.

³⁶ Nach gož be'enə' chapə ližyan' Pabən': —Ca naquə beṇə' gwnabia' ca' baç bosə'osele'e rson yosana' le'e. Na' baguaquə žjəya'acle to šao' to güen.

³⁷ Nach Pabən' gože' polsia ca': —Bagosə'əyine' neto' lao lcue' sin cui gwso'one' yelə' jostis šə bi nonto'onə', len naquəto' beṇə' nasyon Roma. ĵEna' na'a chse'enene' yosyo'osane' neto' žižizənə'? Da'ac cuinga'aque' desye'eleje' neto'.

³⁸ Nach polsia ca' jesyə'əyeže' beṇə' gwnabia' ca' can' gož Pabən' lega'aque'. Na' beṇə' ca' besə'əžebchgüe' catə' gosə'ənezene' de que Pabən' na' Silasən' zjənaque' beṇə' nasyon Roma.

³⁹ Nach ja'ac beṇə' gwnabia' ca' gan' zjəde Pabən' na' Silasən' jəsyə'əye'exene' lega'aque' na' besyə'əbeje' lega'aque' dižə' šao' nach gwsa'atə'əyoine' lega'aque' yesa'aque' syodan'.

⁴⁰ Catə' bechoj Pabən' len Silasən' ližyan' nach ja'aque' liž Lidian' de'e yoblə par jesye'etipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', nach besa'aque'.

17

Beṇə' mal ca' bosə'ota bosə'one' beṇə' Tesalonica ca' so'one' contr apostol ca'

¹ Catə' besyə'əsa'ac Pabən' len Silasən' besyə'ədie' gan' ne' Anfipolis na' Apolonia. Na' le'e besyə'əžinte' to syoda de'en nzi' Tesalonica ga zo to yo'odao' ga chja'ac beṇə' Izrael ca'.

² Na' Pabən' ca costombr checze' gwyeje' lo'o yo'oda'onə' na' lao šonə ža dezcanz ca' bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'.

³ Bzejni'ine' lega'aque' de que Xtižə' Diozən' de'en bosə'ozož de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' cho'en dižə' che Cristən' nan de que yoso'oçhi' yoso'osaquə' beṇə' le' na' so'ote'ene' na' techlə yeyas yebane' ladjo beṇə' guat ca'. Nach leczə gože' lega'aque': —Jeso'osən' ben' cho'a dižə' chei, le'enə' Cristən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' chio'o.

⁴ Beyož be'e dižə'ənə' zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejle'e che' na' gwsa'aque' txen len Pabən' na' Silasən', na' zan beṇə' griego

beṇə' gwso'elao' Diozən' na' zan no'olə blao leczə gwse'ejle'e che'.

⁵ Pero na' beṇə' Izrael ca' cui gwse'ejle'e xtižə' Diozən' gwsa'acxi'ine' Pabən' len Silasən' nach boso'otobe' xonj beṇə' mal chsa'aš lao lqueyən' na' txen zjənaque' boso'ota boso'onə' beṇə' ca' ža' lao' syodan'. Nach ja'acyalce' liž ben' le Jason chəsyə'əyilje' Pabən' len Silasən' par yesə'əche'e lega'aque' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇə' syodan'.

⁶ Pero catə' besə'əžine'enə' notono Pabən' len Silasən' nitə'ənə'. Nach gosə'əxobe' Jasonnə' lene' yeto chopə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jso'e lega'aque' lao beṇə' ca' chəsə'anabia' syodan'. Na' catə' besə'əžine' lao beṇə' gwnabia' ca' gwse'e lega'aque' zizjo: —Ca naquə beṇə' quinga chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed doxenlə na' ŋa'a babla'aque' gan' nga zocho nga.

⁷ Na' Jason ni babgüialaogüe' lega'aque' liže'enə', na' yogue'e chso'one' contr lei che Rei Sesar de'en naocho na' chəsə'əne' de que zo yeto rei beṇə' le Jeso'os.

⁸ Besə'əža'achgua beṇə' lao' syodan' na' beṇə' gwnabia' chega'aque' ca' catə' gwse'enene' can' chəsə'əna beṇə' ca'.

⁹ Nach Jasonnə' len beṇə' ljuežje' ca' boso'ožie' mech par nič boso'osan beṇə' gwnabia' ca' lega'aque'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Berean'

¹⁰ Nach beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' lgüegwzə lao že' na' bosyo'ose'e Pabən' len Silasən' par jəya'aque' gan' ne' Berea. Na' catə' besyə'əžine'enə' ja'aque' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca'.

¹¹ Beṇə' Berea ca' zjənaquəche' beṇə' šao' cle ca beṇə' Tesalonica ca' na' besyə'əbeine' boso'ozenague' xtižə' Jesocristən' de'en boso'ozejni'i Pabən' len Silasən' lega'aque', na' tža tža besyə'əyilje' gan' nyoj de'e ca' boso'ozejni'ine' par nič gosə'ənezene' šə le can' nan.

¹² Na' zanga'aque' gwso'onlilaže'e Jesocristən', na' leczə zan beṇə' griego ca' na' zan no'olə blao.

¹³ Nach beṇə' Izrael ca' ža' Tesalonican' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən', gwse'enene' rson de que Pabən' len Silasən' banite'e Berean' choso'ozenene' xtižə' Diozən'. Nach gwsa'aque' ja'aque' Berean' par jəsə'əta jəsə'əne' beṇə' lao' syodan'.

¹⁴ Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Berean' le'e boso'osa'ate' Pabən' gwyeje' cho'a nisdə'onə' pero na' besyə'əga'an Silasən' len Temtion'.

¹⁵ Na' beṇə' ca' gosə'əgo'o lao ne'e jso'e Pabən' syoda Atenas de'en chi' gan' nzi' Gresia. Na' catə' besa'aque'enə' Pabən' bene' mendad əžja'ac Silasən' len Temtion' lgüegwzə gan' zoe'enə'.

Pabən' bsed blo'ine' beṇə' Atenas ca'

16 Na' lao zoe' Atenasən' chbeze' beṇə' ca', cuili biczən' chaque yichjla'aždaogüe'enə' chgüie' catequən' že'e ža' lgua'a lsaquən' chse'ejni'alažə' beṇə' Atenas ca'.

17 De'e na'anə' bzejni'ine' beṇə' Izrael ca' lo'o yo'odao' čhega'aque'enə' len yeziqwa'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən'. Na' lecza yoguə' ža gwyeje' gan' chac ya'a par je'e xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə'.

18 Na' beṇə' ca' bazjənao de'en choso'osed choso'olo'i epicoreso ca' na' estoico ca' gosə'əzolaogüe' gwso'elene' Pabən' dižə'. Nach bałe' gosə'əne': —¿Bi nga əna de'e güe' dižə' nga chio'o?

Nach yebałe' gosə'əne': —Zedəzenljeine' chio'o čhe yeto čhopə beṇə' cobən' šejni'alažə'əcho.

Gosə'əne' ca' čhedə' Pabən' bzejni'ine' lega'aque' dižə' čhe Jeso'osən' na' bzejni'ine' lega'aque' can' beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

19 Nach gosə'əche'e Pabən' to latjə gan' ne' Areopago gan' chesə'ədobe' par chso'e consejw na' catə' besə'əžine'enə' nach gwse'ene': —Chene'eto' əgwzejni'ido' neto' bi de'e cobən' chsed chlo'ido'.

20 La' dižə' de'e cuiczə ne'e yeneton' cho'o, na' chene'eto' ənezeto' bi zejennə'.

21 Na' ca costumbr čhe beṇə' Atenas ca' na' čhe beṇə' zitə' ca' ža' Atenasən' con čhaše' no güe' dižə' o gozenag dižə' šə bi de'e cobə de'e de.

22 Nach Pabən' gwzeche' gwcholga'aque'enə' gan' ne' Areopagon' na' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' Atenas, chache'ida' de que chejni'alažə'əchgualə lgua'a lsaquə' ca'.

23 Catə' gwdia' tnezən' ble'ida' latjə gan' nitə' de'e ca' chejni'alažə'əlen'. Na' entr latj ca' gan' nitə' de'e ca' chejni'alažə'əlen' ble'ida' to latjə gan' nyojən nan: “Par Xancho be'enə' cui no nombia'”. Ca naquə be'enə' chejni'alažə'əle sin cui nombi'alene' čhe be'ena'anə' əchyixjue'ida' le'e.

24 Dioz ben' ben yežlyon' na' yoguə'əte de'e de laogüen', len' chnabi'e yoban' na' yežlyon'. Bito zoe' do lo'o yo'o de'e ben beṇəčən' par se'ejni'alažə'e le'.

25 Bito de de'e ənacho gon beṇəčən' par gaquəlene' Diozən' žalə' na'aclə bi chyažjəne'. Dioz na'anə' cho'e yełə' mban čhe yoguə'əloł beṇə', chgüe'e lega'aque' biš na' cho'e lega'aque' yoguə'əte de'e zjənapə'.

26 Na' tozə chen bene' beṇəčən' beṇə' ža' doxen lao yežlyon'. Na' bsi'e xneze bat nitə' to to beṇə' na' gan' nite'e.

27 Diozən' bnite'e yoguə' beṇəčən' lao yežlyon' par nič ca' yesyə'əyilje' naclə so'one' par nič ca' so'ombi'ene' na' so'onlilažə'e tozə le'. De'e li Diozən' bito zoe' zitə' len to to chio'o.

28 Le'enə' chone' par nič zocho na' par mbancho na' par chdacho, can' gwnaczə to beṇə' poeta chele ben' be' dižə' xoche gwne': "De'e li naccho dia che Diozən'."

29 Na' əchnia' le'e de'en naccho xi'in dia che Diozən' bito cheyalə' gonlizcho xbab de que le' naque' ca no lgua'a lsaquə' de or, de plat o de yej, de'e ca' chsa'aljlažə' beṇə' chən' chso'one'.

30 Antslə Diozən' be'e latjə gwso'on beṇə' chən' con can' gwna xbab chega'aque'enə' yelə' cui chejni'i chega'aque'. Pero na'a Diozən' chone' mendad de que yoguə'əlol beṇə' ža' doxenlə yežlyon' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

31 La' Diozən' bambeje' Jesocristən' par əchoglaogüe'en che chio'o beṇə'č šə nocho napcho dolə'. Na' Diozən' banžie' bia' batən' choglaogüe'en che chio'o beṇə'č. Na' de'en bosban Diozən' Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca' nezecho de que de'e li choglaogüe'en che chio'o beṇə'č na' zdacze' licha ca de'en gone' ca'.

32 Catə' beyož gwse'enene' gwna Pabən' de que yesyə'əban beṇə' chən' ladjo beṇə' guat ca' bale' gwso'onene' borl na' yebale' gwse'ene': —Na' gwzenagyets'i'ito' can' cho'o dižə'ənə' yetolə' ža.

33 Ca' goquə beza' Pabən' Areopagon' gan' ža' beṇə' ca'.

34 Pero na' balə beṇə' Atenas ca' gwsa'aque' Pabən' txen na' gwso'onlilaže'e Jesocristən'. Na' entr beṇə' ca' gwsa'ac Pabən' txen, len to beṇə' byo le Dionisio na' yeto no'olə le Damaris. Na' Dionision' naque' to beṇə' gwnabia' ca' chso'e consejon' Areopagon'.

18

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Corinton'

1 Gwde goc de'e ca' Pabən' beze'e Atenasən' par gwyeye' gan' ne' Corinto gan' leczə mbane Gresian'.

2 Catə' bžine' Corinton' bežague' to beṇə' Izrael le Aquila beṇə' yež Ponto, na' no'ol che'enə' le' Prisila. Ze'e besyə'əžingale' Corinton' zeya'aque' Italia, chedə' Rei Claudion' ben' chnabia' Italian' bene' mendad besyə'əžəš yoguə'əlol beṇə' Izrael ca' ža' Roman'.

3 Nach gwyej Pabən' ližga'aque'enə' na' gwzoe' len lega'aque'. Na' txen gwso'one' yo'o de lachə' chedə' leczə chac gon Pabən' len na' lenṇə' naquə žin che Aquilan' na' Prisilan'.

4 Na' yoguə' ža dezcanz Pabən' gwyeye' yo'oda' che beṇə' Izrael ca' na' jəzejni'ine' lega'aque' che Jesocristən' par nič so'onlilaže'ene' na' lenczə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chja'ac yo'oda'onə'.

5 Na' catə' gwsa'ac Silasən' len Temtion' Masedonian' par besə'əžine' gan' zo Pabən' besə'əle'ine' can' chon Pabən'

cho'eczə laže'e chyixjui'e xtižə' Jeso'osən' na' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' chəsə'əbeze' əselə' Diozən' par gaquəlene' lega'aque'.

6 Pero beṇə' Izrael ca' besə'əže'e apostol Pabən' na' boso'ožia boso'onite'ene'. Nach Pabən' bse'esə xe'enə' par blo'e de que bito bi dolə' nape' che de'e malən' chso'one', na' gože' lega'aque': —Bito bi dolə' napa' nada' de'en cuiayi'ile zejlicəne. Le'e naple dolə'ənə'. Na' dezd n̄a'a žjəsəd žjəlo'ida' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

7 Nach bechoje' lo'o yo'oda'onə' na' beze'e bežine' liž to beṇə' le Josto. Josto na'anə' zotezə zoe' cho'elaogüe'e Diozən' na' liže'enə' zon cuit yo'oda'onə'.

8 Na' zo to beṇə' le Crispo beṇə' naquə beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'. Na' Crispon' len yoguə'əlo family che'enə' gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristən'. Le'egatezə ca' beṇə' zan beṇə' Corinto ca' boso'ozenag che de'en əbsed blo'i Pabən' gwso'onlilaže'e Jesocristən' na' gosə'əchoe' nis.

9 Na' goquən' to že' ble'idaogüe'e Pabən' Xancho Jesocristən', na' Xancho' gože' Pabən': —Bito žebo'. Gwzotezə gwzo be' xtiža'anə' na' bito so' žizə.

10 Nada' zocza' len le' na' bito gua'a latjə no bi gone le', chedə' beṇə' zan ža' lao' syoda nga beṇə' so'onlilažə' nada'.

11 Ca' goquən' bega'an Pabən' tgüiz yo'o gašjə Corinton' par bsed blo'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'.

12 Na' ca tyempən' be'enə' le Galion naque' gubernador na' chnabi'e gan' nzi' Acaya. Nach beṇə' Izrael ca' ža' Corinton' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' gwsa'aque' tozə par gwso'one' contr Pabən'. Nach gosə'əche'ene' jso'ene' gan' chon gubernadorən' yelə' jostisən'.

13 Na' catə' besə'əžine'enə' gwse'e gubernadorən': —Ca naquə bengə ža, chde' chgo'oyele'e to to beṇə' par ničh so'one' bi de'e cobə par se'ejni'alaže'e Diozən' na' nža'alən' na lein' šejni'alažə'əchone'.

14 Bačh zotequən' əne Pabən' catə'əczla gož Galionnə' beṇə' Izrael ca': —Ca naquə de'e nga chaole xya nga, žalə' naquən to no falt o to no de'e malchgua, gona'an yelə' jostis.

15 Pero naquən che dižə'əzə na' che la beṇə' na' che lei chelen'. Le'e gwye' naclə gonle. Nada' bito co'o lao na'a gona' yelə' jostis che de'en nac ca'.

16 Nach bošaše' lega'aque' gan' chone' yelə' jostisən'.

17 Nach beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael boso'onize' Sostenesən' be'enə' naquə beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'. Na' gwso'ot gosə'əyine' le' lao Galionnə' pero bito bi cas ben Galionnə' lega'aque'.

Pabən' beyeje' Antioquian' par jətixjui'e xtižə' Diozən' de'e gwyone

18 Gwde goc ca' yezan ža gwzoch Pabən' Corinton' nach catə' beze'enə' bzeine' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' dižə' nach beze'e beyo'e to lo'o barcw. Na' beyeje' Sirian' na' gwčhe'e Prisilan' na' be'en che' Aquilan'. Na' catə' besə'ažine' Sencrean' besyə'əchoje' lo'o barcon' par ja'aque' lao yežən'. Na' antslə ze'e yesa'aque' Sencrean' bšib yichj Pabən' par blo'e de que bačh bene' complir to de'en bene' lyebe lao Diozən'.

19 Nach besyə'əyo'e lo'o barcon' par besyə'əžine' Efeson' gan' besyə'əga'an Aquilan' na' Prisilan'. Na' Pabən' gozeje' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca' par be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'.

20 Na' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə' gwsa'atə'əyoine' le' yega'anəche' len lega'aque', pero bito gone'ene'.

21 Nach bzeine' lega'aque' dižə' gože': —Chonən byen soa' lni de'en šo'o Jerosalennə', pero güidəchcza' delana'a le'e yetši'i šə Diozən' güe'e latjə.

Nach beze'e Efeson'.

22 Catə' bžine' Sesarean' nach gwdie' gwyeye' Jerosalennə' na' bguape' diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'ažag chso'elaogüe'e Jesocristən' na', nach beze'e beyeje' Antioquian' gan' mbane Sirian'.

23 Gwde to tyemp gwzoe' Antioquian', nach gwyeye' gan' mbane Galasian' na' Frigian' jətipə' lažə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'ažag chso'elao' Jesocristən' to to yež.

Apolosən' gwdixjui'e xtižə' Diozən' Efeson'

24 Na' tyemp na' bžin to beṇə' Izrael Efeson' na' le' Apolos. Apolosən' naque' beṇə' Alejandria, na' chac cho'e dižə' lao' lcue' na' bansede' binlo can' na xtižə' Diozən' de'en nyojən'.

25 Apolosən' gwnezene' che de'e güen ca' ben Xancho Jeso'osən' na' de'e ca' bsed blo'ine'. Na' do yichj do laže'e be'e dižə' bzejni'ine' tcho'a tšao' de'en nezene' che Jeso'osən' la'anə'əczə con de'en əbsed əblo'i de'e Juannə' na' can' bchoe' beṇə' nis na'azən' nezene'.

26 Nach Apolosən' sin cui chaž chžebe' gwzolao be'e dižə' che Xancho' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na' gwse'ene' Prisilan' na' be'en che' Aquilan' can' chzejni'i Apolosən' nach gosə'əche'e le' partlə na' boso'ozejni'ichene' le' cuaselol can' na' Diozən' che Jeso'osən'.

27 Na' ca naquə Apolosən' gone'ene' šeje' gan' ne' Acaya, na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Efeson' besyə'əbeine' de'en gone'ene' šeje' na' boso'ozoje' to cart de'e bexe'e par beṇə' ca' chso'onlilaže'e Jesocristən' Acayan' par ničh yoso'ozenag beṇə' ca' che' na' so'one' güen len le'. Na' catə' bžin Apolosən' Acayan'

goclenchgüe' beṇə' ca' bagoclen Diozən' par chso'onlilaže'e Jesocristən'.

²⁸ Na' lao lcue' bsed blo'ine' beṇə' Izrael ca' de que clələn' chso'one' xbab che Jeso'osən', na' bzejni'ine' lega'aque' can' nyoj Xtižə' Diozən' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' chəsə'əbeze' yidə par gaquəlene' lega'aque'. Na' Diozən' goclene' Apolosən' par ničh cui bi gosə'əna beṇə' Izrael ca' ca dižə' de'en be'enə'.

19

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Efeson'

¹ Na' žlac zo Apolosən' Corinton', Pabən' beze'e na' bedie' yež ca' zjəchi' do ya'ada'onə' na' bežinte' Efeson'. Efeso na' bežague' balə beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jeso'osən'.

² Nach gože' lega'aque': —žEzedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' catə'ən gwzolao chonlilažə'əle Jesocristən'?

Nach beṇə' ca' gwse'ene': —Bito ne'e yeneto' šə zo Spirit che Diozən'.

³ Nach goze'e lega'aque': —žNacxan' gwchoale nisən' ža?

Nach gwse'ene': —Gwchoato' nisən' can' bzejni'i de'e Juannə'.

⁴ Nach gož Pabən' lega'aque': —De'e Juannə' bchoe' beṇə' ca' besyə'ədinje xtolə'əga'aque'enə' nis pero na' lecza gože' lega'aque' de que cheyalə' so'onlilaže'e be'enə' ze'e selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon Izraelən', na' be'enə' ne' ca' le'enə' Jeso'osən'.

⁵ Beyož boso'ozenague' can' gwna Pabən' nach gosə'əchoe' nisən' de'e yoblə par besə'əlo'e de que chso'onlilaže'e Xancho Jeso'osən'.

⁶ Nach Pabən' gwxoə ne'enə' yichjga'aque'enə' na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'aždao' to toga'aque' na' benən par ničh gosə'əne' gwde gwdelə dižə' na' lecza gosə'əyixjui'e bi de'en gož Diozən' lega'aque'.

⁷ Na' entr yoguə'əga'aque' zjənaquə ca do šižine'.

⁸ Na' ca do šon bio' bsed blo'i Pabən', na' sin cui chaž chžebe' be'e xtižə' Diozən' len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag lo'o yo'oda'onə' chzejni'ine' lega'aque' par ničh gwse'ejle' zane' de que Diozən' chnabi'e con notə'ətezə beṇə' chso'e latjə.

⁹ Pero besə'əchoj balə beṇə' zjənaquə yichjla'aždao' žod beṇə' cui gwse'ejle'ecza na' delant beṇə' ca' ža'anə' boso'ožia boso'onite'e de'en əbsed əblo'i Pabən' che Jesocristən'. Pabən' bechoje' gan' že'enə' na' lecza bebeje' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən', na' gwche'e lega'aque' gan' zo to yo'o scuel che to beṇə' le Tiranno na' lo'o yo'o scuelən' bsed əblo'ichene' lega'aque' yoguə' ža.

10 Na' lao chop iz ben Pabən' ca', yoguə'əloł beṇə' ža' Asian' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' xtižə' Xancho Jeso'osən'.

11 Na' Diozən' bene' par ničh Pabən' bene' milagr de'e besyə'əbanchgüeine'.

12 No bey na'azə na' no lachə' na'azə šə babchelən cuerp che Pabən' nach chjəsyə'əsane'en gan' zjəde beṇə' güe' ca' na' le'e chəsyə'əyacteine' che yižgüe'en chse'ine', na' beṇə' ca' yo'o yaz no de'e xio' yičhjlə'ažda'oga'aque'enə' leczə chesyə'əchojən.

13 Nach balə beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' chsa'aš chso'one' rmech len yelə' goža' chega'aque'enə' na' leczə chəsyə'əbeje' de'e xio', gwsa'aclaš'e' yesə'əchine' la Xancho Jeso'osən' par yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz beṇə' ca' na' gosə'əne': "Chonto' mendad yechojle por yelə' chnabia' che Jeso'osən' ben' choe' Pabən' xtižə'enə'."

14 Zo to beṇə' Izrael na' le Eseba na' naque' beṇə' gwn- abia' che bχoz ca'. Na' nitə' gažə xi'ine' na' xi'ine' ca' gažən' choso'ozetje' la Jeso'osən' gwse'enene' yesyə'əbeje' de'e xio' ca'.

15 Na' to šlas catə' gwse'e to de'e xio'on ca' na' boži'in xtižə'əga'aque'enə' gožən lega'aque': —Nezda' non' Jeso'osən' na' nombi'a Pabən', pero le'e bito nacle txen len lega'aque'.

16 Nach de'e xio'onə' benən par ničh be'enə' bxite'e bnize' beṇə' ca' na' benene' lega'aque' con can' chene'ennə', xte gosə'əbi'e güe' na' xte gwsa'aque'ne' zi', nach bosyo'oxonje' liž be'enə' ga'aljidga'aque'.

17 Na' yoguə'əloł beṇə' ca' nitə' Efeson' beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gosə'ənezene' can' goquən'. Nach yogue'e besə'əžebe' na' gwso'eche' yelə' bala'an che Xancho Jeso'osən'.

18 Na' zan beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gosə'əxoadole'e lao beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwse'e lega'aque' ca' malən' bagwso'one' antslə.

19 Nach zan beṇə' bagwsa'ac beṇə' goža' na' beṇə' gone ya'a bosə'otobe' libr chega'aque'enə' na' gwso'oxe'en bosə'ozeye'en delant beṇə' ljuežjga'aque' ca' bachso'elao' Jesocristən', na' besyə'əbeje' cuent ca do ja'aquə'ətə' zjənyeyjue' libr ca' na' bžinən šiyon mil mech plət.

20 Na' ca' naquə xtižə' Xancho Jesocristən' gosə' gwłaljəchən' na' gwyanch beṇə' bosə'ozenague' chei.

21 Gwde goc de'e ca' Pabən' bene' xbab yeyeje' Jerosalennə' catə' yeyož šeje' gan' mbane Masedonian' na' Acayan'. Na' leczə gwne' de que catə' yežine' Jerosalennə' cheyalə' šeje' Roman'.

22 Nach bsele'e chopə beṇə' ca' chsa'aclen le' Masedonian', Temtion' len Eraston', žlac bega'anəch le' Asian' yeto chopə ža.

Benə' ca' gwso'on contr Pabən' gwso'onchgüe' scandl Efeson'

²³ Na' zan benə' Efeso ca' besə'əže'e Pabən' de'en bsed əblo'ine' che Jeso'osən', nach gwsa'aš gwso'olje' lao' syodan' gwso'onchgüe' scandl.

²⁴ Quingan' goquə. Zo to benə' le Demetrio na' chone' yo'odao' dao' de p̄lat de'en naquə ca yo'odao' gan' zo xnax Diana ben' chse'ejni'alaže'e, na' chda'ochguan na' gan xen chone' na' leczə ca' benə' ca' chso'on žin txen len le'.

²⁵ Nach btobe' benə' ca' chso'on žin txen len le' na' yez-iquə'əchlə benə' leczə zjənlan chso'on žinnə' nac ca' nach gože' lega'aque': —Nezele de que ca naquə žin nga nlancho choncho, chonlenchguachon gan.

²⁶ Na' babenczele na' bable'iczele can' chonlizə to de'e le Pab chsed chlo'ine' benə' lao' syoda Efeso nga na' casi yoguə' benə' ža' doxente Asian' che'e lega'aque' de que yoguə'əlolte lgua'a lsaquə' de'e chso'on benəchən' bito zjəzaquə'an par šejni'alažə'əchon. Na' benə' zan bachoso'ozenag che'.

²⁷ Le'e gonšč xbab naclə goncho la' nxož bin' yesə'əne' checho por ni che žin de'e nga choncho, na' caguə lezən, sino leczə nxož so'one' par nič yo'odao' che xnax Diana chechon' yega'aṇən ca to de'e cui bi bi zaque'e na' leczə ca' yelə' xoche che'enə' na' yelə' zaquə' che'enə'. Xož gac che' ca' la'aṇə'əczə benə' ža' doxenlə Asia nga na' doxen yezlyon' chse'ejni'alaže'e le'.

²⁸ Beyož gwse'enene' gwna Demetrio' ca' besə'əlocchgüe' che de'en chsed chlo'i Pabən', nach gwso'osye'e gosə'əne': —Benə' zaquə'əchgüei xnax Diana chechon', la' le'enə' xnax che chio'o benə' Efeso.

²⁹ Nach to scandl juisy bachac lao' syodan' de'en gwsa'aque' tozə bosə'əṇize' benə' ca' zjəle Gayo na' Aristarco, na' gosə'əxobe' lega'aque' xte besə'əžinte' gan' chəsə'ədobə yoguə' benə' lao' syodan'. Gayon' na' Aristarcon' zjənaque' benə' Masedonia na' chsa'aše' txen len Pabən'.

³⁰ Pabən' goclaže'e šo'e gan' zjəndobə benə' ca' par güe'elene' lega'aque' dižə' pero benə' Efeso ca' chso'onlilažə' Jesocristən' bito gwso'e latjə šeje'.

³¹ Na' yebałə benə' migw che Pabən', benə' zjənaquə benə' gwnabia' Asian', bosə'osele'e rson gwse'e Pabən' de que bito šeje' gan' zjəndobə benə' ca'.

³² Na' benə' ca' zjəndopə zjənžaguən' chso'one' to scandl juisy. Gwde gwde chso'osya'a to toga'aque', niqwe nejni'a bin' chəsə'əne'. Na' caguə yoguə'əga'aque' zjənezene' bi parən' zjəndobe'.

³³ Na' benə' ca' besə'əža'a Pabən' leczə besə'əže'e notə'ətezəchlə benə' Izrael. Nach benə' Izrael ca' zjənžaguən' bosə'ožigue'e to benə' le Ljandr par gwzeche' lao' benə'

ca' ža'anə' par güe'e dižə' cuent cuich yesə'əže'e lega'aque'. Na' Ljandrən' gwłis ne'enə' par bene' seņy nite'e žizə yoso'ozenague' rsonnə' de'en gwzoe' laoga'aque'enə'.

34 Pero catə' besə'əle'ine' le' gwsa'acbe'ine' de que naque' to beņə' Izrael, nach tši'izə besyə'əzolaogüe' gwso'osye'e gosə'əne': —Beņə' zaquə' juisy xnax Diana che chio'o beņə' Efeso.

Ca do chop or gwso'osye'e gosə'əne' ca'.

35 Nach be'enə' naquə scriban catə'əchgua goc bebec žie' lega'aque' nach gože' lega'aque': —Le'e beņə' syoda Efeso, yoguə' beņə' ža' doxenlə yežlyon' zjənezene' de que naquən lao na'acho əggüia əgwyecho yo'odao' che xnax Diana chechon'. Le'enə' naque' le'ezelaogüe beņə' zaque'e la' lgua'a lsaquə' che'enə' bxopən yoba na'ate par lao yežlyon'.

36 De'e na'anə' ža bito gaquə no əna de'e yoblə. Na' le'e so žizə, bito bi gonle sin cui gongaxjle xbab naquən' gonle.

37 Ca naquə beņə' quinga nche'ele nga, bito ənacho bi bagosə'əbane' lo'o yo'odao' checho ca' na' nique ənacho choso'ožia choso'onite'e xnax Diana chechon'.

38 Na' Demetrion' nga len beņə' ljuežje' ca' yelə', šə chac bi de'e chac chega'aque' len beņə' yoblə, nitə'əczə beņə' gwnabia' so'one' yelə' jostis chega'aque'enə' šə žja'aque' par nič əžjse'e lega'aque' part.

39 Na' šə bichlə de'e chnable gaquə, partlə gaquə jont chei par choglaon.

40 Ca naquə scandl de'e nga chac na'a nxožchgua əbague'echo de que choncho contr gobiern ca de'en nga že'e ža'acho nga, na' nic bi bi de ye'ega'acchone' šə yesə'ənabene' chio'o che scandl juisyən' choncho.

41 Beyož gože' lega'aque' ca' bene' mendad besyə'əžaše'.

20

Pabən' gwyejəche' Masedonian' na' Gresian'

1 Nach catə' beyož gwche' ži de'e zedən', Pabən' goxe' beņə' Efeso ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gan' zo'enə' na' lao banite'enə' btipe' lažə'əga'aque', nach bzeine' lega'aque' dižə'. Gwde na' beze'e gwyejəche' Masedonian'.

2 Na' gwdie' to to yež ca' zjəchi' Masedonian' btipchgüe' lažə' beņə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', nach gwyejəche' Gresian'.

3 Na' gwzoe' Gresian' šon bio', na' catə' bžin ža yeze'e par yeyo'e lo'o barcon' yeyeje' Sirian', gwnezene' de que zjəchi'inao beņə' Izrael ca' le', nach mejor bezdie' doxen gan' mbane Masedonia na'alə, belə'atie' Filiposən' gan' zoa' ca orən'.

⁴ Na' Sopater len Aristarco len Segundo len Gayo len Tiquico len Trofimo na' lecza len Temtion' ja'aclene' le' Asian'. Sopateran' naque' benə' Berea, Aristarcon' na' Segundo zjanaque' benə' Tesalonica, na' Gayon' naque' benə' Derbe. Na' Tiquicon' len Trofimon' zjanaque' benə' Asia.

⁵ Nach gosə'əbialao benə' ca' na' jesə'əleze' neto' Troasən'.

⁶ Gwdech lnin' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə, nada' len Pabən' gwza'ato' Filiposən' gan' zo'anə' na' gwo'oto' lo'o barcon' na' goc gueyə' ža catə' bžinto' Troasən' gan' banitə' benə' ca' jesə'əlezə neto' nach gwzoto' na' gažə ža.

Can' goquə lao zo Pabən' Troasən'

⁷ Na' catə' bžin ža dmigw besə'ədobə benə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Troasən' gwse'ej gwsa'ogüe' par chjəsyə'əzalaže'e bi zejen par chio'o de'en bsanlažə' cuin Xancho Jesocristən' gwso'ot benə' le'. Na' de'en bazon yeza' Pabən' ca' gwxezə be'e xtižə' Diozən' len lega'aque' xte bžinte do chel.

⁸ Na' lo'o yo'o gan' ndopə nžagto' naquən de šon cui na' cuartən' de'en zo le'ezelaogüe la'alə, zechguan yi' na' lo'i nan' že'eto'.

⁹ Na' to bi'i güego' lebo' Eutico žibo' cho'a bentannə'. Na' Pabən' zdonzə zda dižə' de'en cho'enə' na' ca' žia bi'in cho'a bentannə' gwtasbo' na' lao chtasbo'on bexopəczlabo' lao yo che'elə. Na' bi'i guatzə besyə'əlise'.

¹⁰ Nach betj Pabən' bžine' gan' jəsyə'ədixjue'ebonə' le'e bchequə'əte' laobo'onə' gwdele'ebonə'. Nach gože' benə' ca': —Bito bi gaquəle, mbanczbo'.

¹¹ Na' begüie' de'e yoblə nach gwsa'ogüe' na' bezolaogüe' cho'e dižə'anə' len lega'aque', na' ne'e cho'ete'en ca' catə' gwyeni'. Nach beze'e.

¹² Nach catə' besyə'əsa'ac benə' ca' besyə'əbeichgüeine' besyə'əche'e bi'i güego'on mbambo'.

Gwsa'aque' Troasən' na' ja'aque' gan' nzi' Mileto

¹³ Nach bxi'ato' len Pabən' de que yebialaoto' yeyejto' lo'o barcon' xte gan' nzi' Ason, na' le' gwyazlažə'əche' yeyede' yo bižlə yela'ate' Asonnə'. Ca' goquən' beyo'oto' lo'o barcon' par bežinto' Asonnə'.

¹⁴ Na' Ason na' bežagto'one' nach txen beyo'olento'one' lo'o barcon' par bežinto' gan' nzi' Mitilene.

¹⁵ Nach na' bessa'ato' besyo'oto' lo'o barcon' na' beteyo bežinto' galə'əzə ganə' nzi' Quio. Nach zjəzdato' na' gwde yeto ža bežinto' ganə' nzi' Samos. Na' bechojto' lo'o barcon' na' gwyejto' gan' nzi' Trogilio na' na' bega'aŋto' tže' bento' dezcanz. Nach beteyo besyo'oto' lo'o barcon' de'e yoblə par bežinto' Mileton'.

16 Ca' bento' par niĉh cui gwdeto' Efeson' la' Pabən' bito gone'ene' šeichene' yež ca' zjəchi' Asian', ĉhedə' bachachbyenchgüeine' šə galə' soe' Jerosalennə' par ža lni Pentecostesan'.

Pabən' be'e dižə' len beṇə' golə blao ĉhe beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Efeson'

17 Mileto na' zoto' bselə' Pabən' rson par bda'ac beṇə' golə beṇə' blao ca' entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag so'elaogüe'e Jesocristən' Efeson'.

18 Na' catə' besə'əla'aque'enə' Pabən' gože' lega'aque': —Nezcele ca güennə' babena' entr le'e dezd catə'an bida' Asian' de'e neche.

19 Gwzoa' bena' xšin Diozən' do yichj do laža'a. Bito ben cuina' xen, na' zan las gwchežəchgua' ĉhele, na' de'e zan de'e boso'oĉhi' boso'osaquə' beṇə' Izrael ca' nada'.

20 Bzejni'ida' le'e yoguə' de'en byažjele šejni'ile sin cui bžeba'. Bzejni'ida'an le'e catə'an chdopə chžagle na' leczə liž to tole.

21 Bzejni'itezada' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' chene'e Diozən' yesyə'adinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' can' cheyalə' so'onlilaže'e Xancho Jesocristən'.

22 Na' na'a yeya'a Jerosalennə' ĉhedə' babzejni'i Spirit ĉhe Diozən' nada' de que chonən byen yeya'a, na' bito nezda' bin' gaquə ĉhia' na'.

23 Con de'en nezda' de'en babzejni'i Spirit ĉhe Diozən' nada' de que to to syoda gan' yedia' ədolə'a gaca' pres na' leczə gaquə bichlə de'e ĉhi' saca'a.

24 Bito ĉi' yichja' ĉhe yoguə' de'e ca' ĉhi' saca'a. La'anə'əczə šə so'ote' nada', chzanczəda' yelə' mban ĉhia'anə'. ĉi' yichja' ša'alao gona' yoguə'əlöl de'en naquə lao na'a gona' na' mbalaz zoa' lo'o yichjla'aždaogua'anə' žlac chona'an. Xancho Jesocristən' gwleje' nada' par yo'o lao na'a chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə catequən' nži'ilažə' Diozən' beṇəĉhən' na' ĉhixjui'an žlac ne'e yo'a biš xne.

25 Nadan' bzejni'ida' le'e ca' naquən' chnabia' Diozən' con notə'ətezə beṇə' chso'e latjə pero na'a zoa' segor de que ni tole bitoch le'ile nada' lao yežlyo nga.

26 De'e na'anə' əchnia' le'e de que bito bi dolə' napa' nada' šə nole cuiayi'.

27 La' bach bzejni'ida' le'e yoguə'əlöl de'en chene'e Diozən' ənezele sin cui bi bcuaša'a.

28 De'e nan' ža cuec yichjle ĉhe yoguə'əlöl de'en babzejni'ida' le'e na' legwsed legwlo'i yežiquə'əchlə beṇə' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Xancho Jesocristən' de que cheyalə' yoso'ozenague' ĉhei. Legon ca' ĉhedə' Xancho Jesocristən'

bnežjw cuine' gwduxjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ot beṇə' le', na' Spirit che Diozən' bagwleje' le'e par əggüia əgwyele yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'.

²⁹ Nezdə' catə' cuich zoa' len le'e la'ac beṇə' se'enene' yesə'əxoayague' le'e par niç cuejyichjle cuich gwzenagle che Jesocristən'.

³⁰ Na' entr le'e yesə'əchoj beṇə' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e por dižə' güenlažə' lgua'a dižə' li, se'enene' naole de'en yoso'osed yoso'olo'ine'.

³¹ De'e na'anə' legapə cuidad niç cui no yesə'əxoayag le'e. Na' ležza'alažə' de que šon iz bagwzoa' bsd blo'ida' le'e na' gwṇeyoida' le'e teža na' še'elə na' xte bcuežən nada' por le'e.

³² Na'a ža beṇə' bišə', Diozən' gwcuasə' gwcue'eje' le'e len de'e malən na' xtiže'enə' əgwzejni'ichən le'e can' nži'ilaže'e le'e. Xtiže'enə' gaquəlenən le'e sotezə sole gonlilažə'əle Jesocristən' na' leczə gaquəlenən le'e par niç žjəyezole len Diozən' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

³³ Bitonə' selaža'a bi de'en de che beṇə', nic xmechga'aque'enə' na' ni xala'anga'aque'.

³⁴ Nezczele ni'a na'a bgona' žin par niç bžel bi de'en byažj de'en bchinda' txen len beṇə' ca' gosə'anitə' len nada'.

³⁵ Na' bena' žinnə' ca' par niç leczə blo'ida' le'e can' gonle gaquəlenle beṇə' ca' chac falt bi de'en chəsə'əyažjene'. Na' žjsa'alažə'əle xtižə' Xancho Jesocristən' de'en gwne': "Mbalazəch zocho catə' chnežjwcho bi de'en chnežjwcho beṇə' cle ca catə'an chso'onə' chio'o bi de'en chso'onə'."

³⁶ Na' beyož be'e Pabən' dižə'an bzo xiben' txen len yoguə' beṇə' ca' gwso'one' orasyonə'.

³⁷ Na' yoguə'əga'aque' gosə'əbežchgüe' che Pabən' na' gosə'əyele'ene' na' gwsa'ogüe'ene' bxid.

³⁸ Nach ja'aclene' le' gan' beyo'e lo'o barcon'. De'e juisy de'e gwsa'aque'ne' de'en gože' lega'aque' de que ni yešlaszə cuich yesə'əle'ine' le'.

21

Pabən' beyeje' par Jerosalennə'

¹ Beyož bzeišazə ljuēžjto' dižə' len beṇə' ca', na' beyo'oto' lo'o barcon' zjədato' licha bežinto' gan' ne' Cos. Na' beteyo bezžinto' gan' ne' Rodas. Na' Rodas na' bezsa'ato' na' bezžinto' Patara. Na' bechojto' lo'o barcon'.

² Na' to jəyetilzəto' chza' yeto barcw yoblə chza'an šejən Fenisia na' beyo'oto' lo'inə'.

³ Na' lao zjəyedato' lo'o barcon' ble'ito' isla de'en ne' Chipre, chi'in na'acho yeglə. Na' bedeto' zjəyedato' gan' mbane

Siria. Nach catə' bežinto' Tiron' gan' bosyo'oletje' yoa' de'en zonsa'anə' na' beyetjto'.

⁴ Na' jəyediljto' gan' nitə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', na' catə' beželetə' gan' nite'enə' bega'anlenga'acto'one' to xman. Nach gwsa'atə'əyoine' Pabən' cui šeje' Jerosalennə' chedə' Spirit che Diozən' babzejni'in lega'aque' de que gaquə de'en gac che' Jerosalennə'.

⁵ Na' catə' beza'ato'onə' do xi'in do xo'oləga'aque' gwsa'aque' len neto' cho'a syodan', nach bzo xibto' bento' orasyonṇə' len lega'aque' cho'a nisdə'onə'.

⁶ Beyož na' bzei ljuežjto' dižə' nach beyo'oto' lo'o barcon'. Na' besa'aque' zjəya'aque' ližga'aque'.

⁷ Na' de'en beza'ato' Tiron' bežinto' gan' ne' Tolemaida na' Tolemaida na'azə bezyetjto' lo'o barcon'. Na' jəlanə'ato' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Tolemaidan' na' gwzoto' len lega'aque' tža.

⁸ Na' beteyo beza'alento' Pabən' na' bežinto' Sesarean' na' jəyega'antə' liž Lipən' ben' naquə txen len beṇə' ca' yexop zjənaque' comisyon che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'. Na' Lipən' zotezə zoe' cho'e dižə' che Jesocristən'.

⁹ Lipən' nitə' tap xi'ine' no'ol güego' na' choso'ozenebo' beṇə' bi de'en bagož Diozən' lega'acbo'.

¹⁰ Zan ža gwzoto' liž Lipən' na' lao zoto'onə' bla' to beṇə' Jodean' beṇə' le Agabo. Chzenene' beṇə' bi de'en bagož Diozən' le'.

¹¹ Na' catə' ble'enə' gwṇabe' doxpəy Pabən' na' bčhejən ni'a ne'e ca' na' gože'ene': —Spirit che Diozən' babzejni'in nada' de que beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' yoso'ocheje' ni'a na'o ca' can' babčhej ni'a na'anə' len doxpəyo' nga, nach so'one' le' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

¹² Catə' beyož beneto' can' gwna Agabən', neto' len beṇə' Sesarea ca' gotə'əyoito' Pabən' par cui šejəche' Jerosalennə'.

¹³ Nach Pabən' gwne': —Bito cuežle chia' o gonle ca soa' trist. Nada' zocza' par əcheja' na' gata' Jerosalennə' laogüe de'en chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁴ Na' gocbe'ito' bito bi gaquə gonto' par cui šeje' Jerosalennə', na' bitoch bi gožto'one', con gožto'one': —Gaquə con de'en əṇa Xanchon'.

¹⁵ Nach beyo'eni'ato' beza'ato' zjədato' par Jerosalennə'.

¹⁶ Na' gwsa'ac to chopə beṇə' Sesarea ca' chso'onlilažə' Jesocristən' len neto' na' entr lega'aque' len to beṇə' Chipren' ben' le Mnason. Bagoc zan iz chonlilaže'e Jesocristən', na' bazo liže' Jerosalennə'. Nach bxia'ato' žjasoto' liže'enə'.

Pabən' bežine' Jerosalennə' na' jəlane'e Jacobən'

17 Na' catə' bežinto' Jerosalennə' beṇə' bišə'əcho ca' ža'anə' besyə'əbeichgüeine' na' boso'oguape' neto' diox.

18 Na' beteyo gwyęlento' Pabən' jəyeto' Jacobən' na' bžinto'onə' bazjəndopə zjənzag yoguə' beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na'.

19 Nach bguap Pabən' lega'aque' diox na' beyožən' be'elene' lega'aque' dižə' tcho'a tšao' ca' naquən' baben Diozən' par nič zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'onlilaže'e Jesocristən' gan' be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'.

20 Na' catə' beyož boso'ozenague' de'en gož Pabən' lega'aque' nach gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' gwse'e Pabən': —Beṇə' bišə' nezdə' de que zan mil beṇə' Izrael ca' bagwso'onlilaže'e Jesocristən' na' yoguə'əlolə' chsa'aquene' chonən byen naocho costombr de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

21 Na' bazjənenene' rson de que le' chdao' chsed chlo'ido' yoguə' beṇə' Izrael ca' že'e zita' de que cuich cheyalə' yesə'ənaogüe' costombr de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Le'egatezə ca' bazjənenene' rson de que chsed chlo'ido' cuich cheyalə' yoso'ozoe' xi'inga'aque'enə' seňy de'en ne' sirconsionnə' can' naquə costombr chechon'.

22 ¿Nacxa gaquən' ža? la' zane' yesə'əžag nga catə' yesə'ənezene' de que bač zo' nga de'e yoblə.

23 Quinga goncho. Nitə' tap beṇə' nga beṇə' zjənon to lyebe lao Diozən' na' na'a chse'enene' so'one' complir ca de'en zjənone' lyebe.

24 Gwche'ega'aque' yo'odao' əblaonə' na' gono' txen len lega'aque' chixjo' bia ca' əgwnežjwle bxožən' gote'. Gono' ca' par nič yexi' yeyachle can' na lein' de'en bzoj de'e Moizezən' na' techlə guaquə əgwžib yichjga'aque'enə' ca costombr checho de'en de yeyož goncho complir lyeben'. Gono' ca' len lega'aque' par nič yoguə'əlol beṇə' əsa'acbe'ine' de que chono' can' na leinə' na' de que bito chzo'on ca'alə can' chəsə'əne'.

25 Babzajtə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ga yoblə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' gožga'acto'one' de'en chaqueto' cui cheyalə' so'one'. Gožga'acto'one' cui sa'ogüe' yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alažə' beṇə', na' cui sa'ogüe' chen, na' cui sa'ogüe' bia chat chbe' ši'ib. Na' leczə gožga'acto'one' cui yesə'əgo'o xtoga'aque'.

Gosə'əzene' Pabən' yo'odao' əblaonə'

26 Beteyo gwza' Pabən' gwche'e beṇə' ca' tap par yesyə'əxi' yesyə'əyache' yo'odao' əblaonə' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Nach Pabən' gwyo'e gan' zo bxožən' gwdixjue'ine' le' bi žan' əza'a əsa'aque' xi'ilažə' nič yoso'onežjue' bxožən' bia ca' gote'enə'.

27 Na' ba_{ch} zon gaquə gažə ža chso'one' de'en chso'one' par chesyə'əxi' chesyə'əyache', nach gozej Pabən' lo'o yo'odao' əblaonə'. Na' besə'əle'i balə beṇə' Izrael ca' za'ac Asian' le', nach bosota bosone' beṇə' ca' nitə'anə'. Nach gosə'əzene' Pabən'.

28 Gwso'osya'adie' gosə'əne': —Le'e beṇə' Izrael, ledogaquəch tozə. Benga chde' doxenlə chsed chlo'ine' beṇə' de que bito naccho beṇə' güen na' de que bito bi zaquə lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' nic yo'odao' əblao checho nga. Na' ṇa'a yeto de'e mal juisy banone' len yo'odao' əblao nga de'en naquə che Dioz chechon', babže'e beṇə' ca' cui zjanaquə beṇə' Izrael lo'ina'.

29 Gwso'one' xbabən' ca' chedə' antslə besə'əle'ine' Pabən' lao' syodan' chdalene' to beṇə' Efeso le Trofimo na' gwsa'aque' gwche'ene' lo'o yo'odao' əblaonə'.

30 Na' gwso'onchgüe' zda zṇe. Nach le'e besə'ədobte beṇə' zan cho'a yo'odao' əblaonə' nach gwso'e gwso'oxe'e Pabən' na' besyə'əxobe'ene' fuerlə yo'odao' əblaonə', na' le'e besyə'əseyjwte puert ca'.

31 Na' ba_{ch}czə chso'ote'ene' catə' bžin rsonṇə' lao beṇə' gwnabia' che soldad ca' de que doxen lao' syoda Jerosalennə' bachac scandlən'.

32 Nach le'e gwza'ate beṇə' gwnabia'anə' gwche'e soldad ca' na' capitan ca', əzja'acsese' gan' ža' beṇə' zan ca'. Na' catə' beṇə' ca' chso'ot Pabən' besə'əle'ine' bachəsə'əžin beṇə' gwnabia'anə' len soldad che' ca' gan' nite'enə', nach le'e gosə'əbezte' bitoch gosə'əyine' Pabən'.

33 Nach catə' bžin beṇə' gwnabia'anə' gan' ža' beṇə' ca', bene' mendad gwso'oxə' soldad che' ca' Pabən' na' bosocheje'ene' čopə gden. Nach gwnabene' beṇə' ca' ža'anə' bi le be'enə' na' bin' none'.

34 Na' gwso'osya'adia beṇə' ca' ža'anə', na' gwde gwde gosə'əna to toe', na' gwdeczə cui gwyejni'i beṇə' gwnabia'anə' bixaczan' chac tant scandl chso'one'. Nach bene' mendad gosə'əche' soldad che' ca' Pabən' cuartelən'.

35-36 Nach yoguə' beṇə' zan ca' jəsə'ənaogüe' lega'aque' chso'osye'e chso'one' to scandl juisy. Na' catə' besə'əžine' cho'a scaler che cuartelən' gosə'əlen soldad ca' Pabən' chedə' ṇe'e gwse'enche beṇə' ca' yoso'onize'ene' na' yogue'e gwso'osye'e gosə'əne': —Le'e gote'.

Pabən' be'e dižə' lao beṇə' ca' zjanžaguən'

37 Na' ba_{ch} chso'e len Pabən' lo'o cuartelən' catə'əczla gože' beṇə' gwnabia'anə': —¿Eguaquə güe'elena' le'e to čopə dižə'?

Nach beṇə' gwnabia'anə' gože'ene': —¿Echaco' dižə' griego?

38 ¿Ecaguə len' beṇə' Egipto ben' gwda btob tap mil beṇə' güet beṇə' bat ngazə na' gwche'e lega'aque' latjə dašən' gan' chso'one' contr gobiernən'?

³⁹ Nach Pabən' gože'ene': —Caguə le' nada'. Nada' naca' beṇə' Izrael na' laža'anə' naquən to syoda blao gan' mbane Silisia de'en nzi Tarso. Benšga goclen be' latjə güe'elena' beṇə' quinga dižə'.

⁴⁰ Nach beṇə' gwnabia'anə' gože'ene' ya'o. Nach Pabən' gwzeche' lao scalerən' na' bene' señy len ne'enə' par nitə' beṇə' ca' žizə yoso'ozenague' xtiže'enə', na' legosə'ənitə'ətie' žizə. Nach gwzolaogüe' be'e dižə'an len lega'aque' dižə' ebreo.

22

¹ Gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' legwzenag ca naquə rson chia' nga gwzoa' laolen'.

² Catə' gwse'ene'ene' dižə' ebreon' choe' Pabən', gosə'ənitə'əche' žizə. Nach Pabən' gože' lega'aque':

³ —Nada' naca' beṇə' Izrael. Golja' syoda Tarso gan' mbane Silisian' pero bida' syoda nga na' ni gwcha'ogua'. Na' bseda' len to maestr əblaon' be'enə' le Gamaliel. Le' bzejni'ine' nada' cuaselol can' na lei che de'e xaxta'ocho ca'. Na' gocda' lechguale chona' yoguə'əlol can' chene'e Diozən' cayanə'əczən' le'e chaquele chonle na'a.

⁴ Na' blagzejə blagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'. Go'onda' gotga'aca'ane' na' gwxcena' beṇə' byo ca' na' no'ol ca' chso'onlilažə' le' gwče'ega'aca'ane' gwže'e ližyan'.

⁵ Beṇə' gwnabia' che bχoz ca' na' yoguə'əlol beṇə' golə beṇə' blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' zjəneze' can' bena'. Lega'aque' gwso'one' yiš de'e bexa'a əzya'a Damascon' par nič gaquə sena' baltezə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' par che'ega'aca'ane' Jerosalen ni gonga'acto'one' castigw.

Pabən' be'e dižə' can' goquə bembie Jesocristən'

⁶ Na' goquən' lao əzya'a Damascon' na' mer do gobiž bazon əžina'anə' catə'əczla to be'eni' juisy de'en za' yoban' gwyečhjan' nada'.

⁷ Xte bgüixa' lao yon' na' benda' to beṇə' gože' nada': “Saul, žbixchen' nga nlagzejə nlagzido' nada' quinga?”

⁸ Nach božia'an goža'ane': “¿No le Señor?” Nach gwne': “Nada' Jeso'os beṇə' Nasaret. Nadan' nlagzejə nlagzido'.”

⁹ Beṇə' ca' əzya'alena'anə' besə'əžebchgüe' besə'əle'ine' be'eni'inə' pero bito gwse'enene' de'en gwna Jeso'osən' nada'.

¹⁰ Nach goža'ane': “¿Bin' cheyalə' gona' ža Xana?” Nach Xana' Jeso'osən' gwne': “Beyas na' gwyejtezə Damascon', na' to beṇə' zo na' əne' le' bin' cheyalə' gono'.”

¹¹ Nach be'eni'inə' xte benən' ca gwčola', nach beṇə' ca' nžaga'anə' gwso'oxe'ene' na'anə' par bžinto' Damascon'.

¹² Na' Damasco na' zo to beṇə' le Ananias beṇə' cho'elaogüe'e Diozən' do yičj do laže'e can' na lei chechon', na' yoguə'əlol

benə' gwlaž checho ca' ža'anə' chso'e xtižə' Ananiasən' de que naque' benə' chon de'e güen.

13 Ananiasən' bide' bedənie' nda' na' catə' ble'enə' gože' nada': "Saul biša'a, bele'i." Catə' gwne' ca' le'e bele'iteida', nach goc ble'ida' le'.

14 Nach gože' nada': "Diozən' ben' cho'ela'ocho, ben' leczə gwso'elao' de'e xaxta'ocho ca', bagwleje' le' par ničh bable'ido' Xi'ine'enə' ben' naquə le'ezelaogüe benə' güen. Bagwleje' le' par ničh babendo' be'elene' le' dižə', na' par ničh šejni'ido' doxen can' chene'ene' gono'.

15 Go'o xtiže'enə' len benə' zan benə' že' lao yežlyo nga na' əgwzejni'iga'acdo'one' de'e ca' babendo' na' bable'ido'.

16 Na' na'a ža, bito cuzəcho'. Yo'o par ničh cho'o nis. Na' gono' orasyon lao Xancho Jesocristən' ənabdo'one' yeya'a yeyibe' yichjla'ažda'ogo'onə'."

Pabən' be'e dižə' can' goquə jased jəlo'ine' benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael

17-18 Nach gwde na' beyeda' Jerosalen nga na' gwya'a lo'o yo'odao' əblaonə' jena' orasyon na' lao chona'anə' ble'idaogüe'eda' Jesocristən'. Na' gože' nada': "Na'atec na'a bechoj Jerosalen nga la' bito yoso'ozenag benə' quinga chio' ca' naquə dižə' de'en go'o chia'."

19 Nach goža'ane': "Xana', zjənezczəga'aque' de que nada'anə' gwya'a to to yo'odao' ca' na' jetə jtina' benə' ca' chso'onlilažə' le' na' bseyjwga'aca'ane' ližya.

20 Le'egatezə ca' lencza' naquəto' txen na' gwyažlažə'əchgua' catə'an gwso'ote' de'e Esteban' ben' be'e xtižo'onə', na' nada' gwdapa' xadoŋ che benə' ca' gwso'ot le'."

21 Pero Jesocristən' gože' nada': "Bchoj la' əseła'a le' zitə' par go'o xtiža'anə' len benə' cui zjənaquə benə' Izrael."

Pabən' be'elene' benə' gwnabia' che soldad ca' dižə'

22 To ca'atə'əzə boso'ozenague' che Pabən', nach gwso'osye'e gosə'ane': —Le'e got be'enə'. Bito cheyalə' soche' yežlyon'.

23 Gwso'osya'adie' xte juisy. Na' de'e tant chəsə'əloque' xte boso'ozalə' xaga'aque'enə' lao be' na' leczə gwsa'aše'e bište yon' na' boso'ozalə'en.

24 Catə' ble'i benə' gwnabia' che soldad ca' can' chso'one'enə' nach bene' mendad yesə'əyine'ene' yid sot ničh güe'e dižə' bi de'e malən' babene' de'en chso'osya'a benə' ca' contr le'.

25 Na' bazjəncheje' Pabən' par yesə'əyine'ene' catə' gože' capitannə' ben' zecha galə'əzə: —Segon can' na' lein', bito de lsens chinle nada' yid sotən' chedə' la' naca' benə' nasyon Roma na' niqenə' gatə'əbia' šə bin' nona'.

26 Beyož gože' capitannə' ca' le'e gwyejte' capitannə' lao benə' gwnabia' che soldad ca', ježe'ene': —Gappo' ciudad bin' gonecho ben' bandolə' la' naque' benə' nasyon Roma.

27 Nach benə' gwnabia' che soldad ca' gwyeje' lao Pabən', gože'ene': —Gwna nda' çəle benə' nasyon Roma le'?

Nach Pabən' gože'ene': —Benə' nasyon Roma nada'.

28 Nach benə' gwnabia' che soldad ca' gože' Pabən': —Mech xen gwxaquə'əda' nada' par niçh naca' cuent len benə' nasyon Roman'.

Nach Pabən' gože'ene': —Nada' golja' naca' benə' nasyon Roman'.

29 Nach benə' ca' banitə' probnid par yesə'əyine' Pabən' le'e besyə'əbižə'əte' cuite'enə', na' leczə ca' benə' gwnabia' che soldad ca' bžebe' chedə' gosə'ənezene' bito de lsens len lein' par yoso'ocheje' notə'ətezə benə' naquə benə' nasyon Roman' šə cuinə' choglaon bi de'e mal none'.

Pabən' zече' lao benə' golə blao ca' chəsə'ənabia' Izraelən'

30 Nach beteyo benə' gwnabia' che soldad ca' boseže' Pabən'. Na' bene' mendad besə'ədobə bχoz əblao ca' na' benə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' par niçh ənezene' bi porən' choso'ocuiše' Pabən'. Na' catə' babesə'ədobə benə' gwnabia' ca', gwleje' Pabən' nach bzeche' le' delant lega'aque'.

23

1 Nach Pabən' bgüie' benə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən', na' gože' lega'aque': —Benə' bišə', xte ža neža zoa' lao Diozən' chona' complir de'en ngü'e' lao na'a gona' na' lo'o la'aždaogua'anə' nezdə' de que chazlaže'e can' chona'anə'.

2 Nach Ananias ben' naquəch bχoz əblaonə' bene' mendad len benə' ca' zjəzecha cuit Pabən' yesə'əbaže'e cho'enə'.

3 Nach Pabən' gože'ene': —Diozən' gone' le' castigw, goxoayag. Le' chi'o nga par gono' yelə' jostis chia'anə' can' na' lein', na' chono' contr lein' de'en benlizo' mendad yesə'əbaže'e cho'anə'.

4 Nach benə' ca' zjənitə' cuite'enə' gwse'ene': —Bito yoži'o xtiže'enə' ca', la' le'enə' bχoz əblaoch.

5 Nach Pabən' gože' lega'aque': —Benə' bišə' bito nezdə' šə be'enə' naquəch bχoz əblaoch. Ža'alə nezdə' bito goža'ane' ca', chedə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Bito yoži'o dižə' pesad len benə' gwnabia' chelen'.”

6 Na' Pabən' gocbe'ine' de que benə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' zjənaque' choplə. Balə' zjənzi'e sadoseo na' yebalə' zjənzi'e fariseo por ni che can' chse'ejle'e na' can' choso'osed choso'olo'ine'. Nach gwne', gože': —Benə' bišə' nada' naca' benə' fariseo, la' xi'in benə' fariseo nada'. Na'

zoa' nga chonle yelə' jostis chia' por ni che de'en chejli'a de que yesyə'əban beṇə' guat ca'.

⁷ Ca beyož gwne' ca' gwzolaο to bžāš entr beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca' na' gwsa'aque' choplə.

⁸ Goc ca' chedə' beṇə' sadoseo ca' chəsə'əne' de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca', na' bito chse'ejle'e de que nitə' angl ca' na' spirit ca', pero na' beṇə' fariseo ca' chəsə'əne' nitə' angl na' spirit na' leczə chəsə'əne' yesyə'əban beṇə' guat ca'.

⁹ Xte bachso'osya'a beṇə' fariseo ca' len beṇə' sadoseo ca' chəsə'əšaše'. Nach gosə'əzoža' to chopə beṇə' ca' zjənsed lein' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' fariseo, gosə'əne': —Ni to de'e mal cui non benga. Na' bito naquən güen goncho contr le'. ¿Chexa šə babsed blo'i no spiritən' o no anglən' le'? Caguə de'e si'inṇə' goncho contr Diozən'.

¹⁰ Can' chəsə'ədilə chəsə'əšaše' enə' xte bačh chžeb beṇə' gwnabia' che soldad ca' šə yoso'ozoxj yoso'onitlaocz'e Pabən'. Nach beṇə' mendad besə'əžin soldad ca' par besyə'əbejxaxje' Pabən' ladjo beṇə' ca' na' besyə'əche'ene' cuartelən' de'e yoblə.

¹¹ Na' že' beteyon' bžin Xancho Jesocristən' gan' de Pabən' na' gože'ene': —Bito žebo' Pab. Can' babi'o xtiža'anə' Jerosalen nga, ca'aczən' go'on Roman'.

Boso'oxi'e so'ote' Pabən'

¹² Na' beteyon' bałə beṇə' Izrael ca' besə'ədobe' par boso'oxi'e so'ote' Pabən'. Na' boso'ozo'e jorament gosə'əne': —Diozən' goṇe' chio'o castigw šə ye'ej šə gaocho antslə cuiṇə' gotcho Pabən'.

¹³ Mazlə choa beṇə' ca' boso'oxia' so'ot Pabən'.

¹⁴ Nach ja'aque' gan' ža' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' Izraelən', gwse'e lega'aque': —Neto' bačh bzoto' jorament gon Diozən' neto' castigw šə ye'ej šə gaoto' mientrzə cui gotto' Pabən'.

¹⁵ Na' na'a ža, le'e yedopə legon jont par ničh le'e len beṇə' ljuəžjle ca' əṇabele beṇə' gwnabia' che soldad ca' cueje'ene' gwxe par yide' laolen' na' con gwde'itezele de que par əšaš əche'enəchle šə bi de'e xiṇjən' none'enə'. Na' neto' cue'enaoto'one' tnezən' par gotto'one' antslə ze'e le'e gan' ža'alən'.

¹⁶ Pero na' zo to bi'i byo che beṇə' zan Pabən', na' benebo' ca' naquən' bazjəngüie' so'one'. Nach gwyejbo' cuartelən' par jəzenebo' Pabən'.

¹⁷ Nach Pabən' goxe' to capitannə' na' gože'ene': —Gwche' bi'i nga lao beṇə' gwnabia' che soldadən'. De to de'e ye'ebo' le'.

¹⁸ Nach capitannə' gwche'e bi'inə' lao beṇə' gwnabia' che soldadən' na' catə' besə'əžine'enə' gože' beṇə' gwnabia'anə': —Ca' naquə Pabən' ben' de pres goxe' nada' na' gwṇabe' goclen

laogua'anə' par niç zedəgua'a bi'i nga laogo' nga. De to çhopə dižə' güe'elembo' le'.

19 Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' bexe'e na' bi'in na' gwche'ebo' ga cui nonə' bene, nach gože'ebo': —¿Bin' de ənao' nada'?

20 Nach bi'inə' gožbo' le': —Ca naquə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' bach bosoxi'e yedəsə'əṇabene' le' cuejo' Pabən' gwxe par əselo'one' gan' chəsə'ədopə beṇə' gwnabia' ca', na' con yoso'ode'ine' yesə'əne' de que yoso'ošaš yoso'oche'ene' šə bitequən' none'.

21 Pero bito šejli'o chega'aque' chedə' mazlə choa beṇə' ca' banaquən yesə'əbe'ena' le' tnezən' par so'ote'ene' con šə babnežjw cho'a xtižo'o əselo'one', na' beṇə' ca' baboso'ozoe' jorament gon Diozən' lega'aque' castigw šə se'ej šə sa'ogüe' mientrzə cuiṇə' so'ote'ene'.

22 Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' bose'e bi'inə' na' gože'ebo': —Cuidad no güe'eleno' dižə' ca' naquə rsonṇə' de'en babedəgo'o laogua' nga.

Boso'osele'e Pabən' lao gobernadorən' ben' le Fels

23 Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' goxe' çhopə capitan che' ca' na' gože' lega'aque' de que cheda ga še'elə yesə'ənite'e probnid len çhopə gueyoa soldad beṇə' əsa'ac ṇia'aze' na' gyon ši beṇə' yesə'əbia' cabey nach yeçhopə gueyoaga'aque' əso'oçe'e lanz par əžja'aque' Sesarean'.

24 Na' lecza gože' lega'aque' yesə'əyilje' cabey bia cuia Pabən', niç ca' cui bi gaquə che' lao zjso'ene' lao gobernadorən' ben' le Fels.

25 Nach bzoje' to cart de'e əbgoxe'e lega'aque' par gobernadorən' na' nan:

26 “Señor Gobernador:

Nada' Claudio Lisias chzoja' le' gobernador Felix, əchguapa' le' diox.

27 Ca naquə beṇə' Izrael ca' gosə'əzene' bengana' bazjəngüie' so'ote'ene' ža'aque' gwyə'a na' gwchi'a soldad chia' ca' par jəyesla'ane' chedə' gwṇezda' de que naque' beṇə' ṇasyon Roma.

28 Na' de'en go'onda' əṇezda' bi porən' choso'ocuiše'ene' joa'ane' lao beṇə' gwnabia' chega'aque' ca' gan' chəsə'ədobe'.

29 Nach gwṇezda' de que choso'ocuiše' le' por ni che bizə falt che' len lei chega'aque'enə', pero bito ənacho bi de'e mal none' par so'ote'ene' o gate'e ližyan'.

30 Nach ṇa'a babla' rson laogua'anə' de que beṇə' Izrael ca' baboso'oxi'e yesə'əbe'enaogüe'ene' par so'ote'ene' na' de'e na'anə' əchseła'ane' laogo'onə' lgüegwzə. Na' babena' mendad len beṇə' ca' choso'ocuiš le' da'aque' laogo'onə' par yesə'əne' le' šə bin' chsa'ac chega'aque' len le'. Si'ixenšgo' che yoguə'əloj de'en chṇeyoišgüeida' le'.

Claudio Lisias.”

³¹ Nach soldad ca' besyə'əbeje' Pabən' can' ben beṇə' gwn-abian' mendad. Na' bedo yel gosə'əgüe'e nezən' len le' besə'əžinte' gan' nzi' Antipatris.

³² Nach gwyeni'inə' besyə'əbi'i soldad ca' ja'ac con ni'ei jəya'aque' cuartelən', na' porzə beṇə' güiab ca' ja'aclene' Pabən'.

³³ Catə' besə'əžine' Sesarean' boso'onežjue' gobernadorən' cartən' zjənoxe'enə' nach gwso'one' Pabən' lao ne'e.

³⁴ Na' beyož blab gobernadorən' cartən' gwṇabene' Pabən' ga be'enə'. Gotə'əbia' de que Pabən' naque' beṇə' Tarso gan' mbane Silisia.

³⁵ Nach gože'ene': —Na' əṇezda' šə bi'in ənao' catə' la'ac beṇə' ca' choso'ocuiš le'.

Nach bene' mendad boso'oseyjue' Pabən' lo'o yo'o gan' chbe' Rei Erodən' catə'an chone' yelə' jostisən'.

24

Pabən' be'e dižə' lao gobernadorən' ben' le Fels

¹ Na' catə' bačh goc gueyə' ža zo Pabən' Sesarean', nach bžin be'en naquəch bχoz əblao ben' le Ananias na' nche'e to čhopə beṇə' golə beṇə' blao na' len to beṇə' le Tertolo beṇə' chac cho'e dižə' lao' lcue'. Nach gwsa'ogüe' xya contr Pabən' lao gobernadorən'.

² Nach gobernadorən' bene' mendad gwyej Pabən' laogüe'enə' na' Tertolon' gwzolaogüe' chcuiše'ene', che'e gobernadorən': —Si'ixenšgo' Señor Gobernador ca naquə za'ato' laogo' nga ža, la' de'en zocho binlo juisy naquən por le' na' de'e zan de'e güen de'e bachac por ni che can' chnabi'o neto'.

³ Na' gatə'ətezə zoto' syempr nato' choxcwleno'onə' Señor Gobernador, tant chebeito' can' chnabi'o neto'.

⁴ Na' par ničh cui gonšgueito' le' zedte, chatə'əyoišgueida' le' əgwzenago' šlož dao' ca naquə nga əṇato'.

⁵ Ca naquə bengə zo laogo' nga par gono' yelə' jostis che'enə', bačh nəzeto' de que naque' to beṇə' güec de'e zed juisy. Na' chde' entr neto' beṇə' Izrael ža'ato' doxenlə yežlyon' chta chṇe' neto' par ničh gaquəto' čhoplə, la' naque' beṇə' blao che beṇə' ca' zjənzi' beṇə' Nasaret por ni che de'en chəsə'ənaogüe' de'en əbsed əblo'i de'e beṇə' Nasaretən' gwle Jeso'os.

⁶ Na' de'e mal juisy ngüie' gone' len yo'odao' əblao čheto'onə' de'en gone'ene' gwže'e beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael lo'inə'. De'e na'anə' gwxento'one', na' gone'eto' gonto' yelə' jostis che' segon can' na lei čheto'onə'.

⁷ Pero na' gwyaz Lisias ben' naquə beṇə' gwnabia' che soldad ca', na' la fuers beque'ene' lao na'ato'onə'.

8 Na' bene' mendad de que notə'ətezəto' chene'eto' əgwcuışto'one' cheyalə' əgwcuışto'one' laogo' nga. Guac ənabdo' Pabən' bin' goquə par niçh ənezdo' che de'e ca' hcuišto'one'.

9 Nach beṇə' Izrael ca' nžague'enə' gwsa'aque' tozə gosə'əne' de que le can' naquən.

10 Nach gubernadorən' bene' seṇy len Pabən' par niçh əne'. Nach gwzolaogüe' gwne': —Ca naquə nezda' de que baçh goc zan iz chono' yelə' jostis che nasyon nga, de'e na'anə' ža chebeida' gwzo rson chia'anə' laogo'onə'.

11 Na'a chac šižin žazə gwya'a Jerosalennə' par əje'elaogua'a Diozən'. Na' gwaquə ənabga'acdo'one' šə le can'.

12 Na' bito ənacho chacyoža' no beṇə' lo'o yo'odao' əblaonə' na' bitonə' yesə'əle'ine' nada' ša'a do lo'o yo'odao' ca' yelə' par žjəta žjənia' beṇə', na' nic lao' syodan'.

13 Na' bito bi de so'on beṇə' quinga par yesə'əlo'e de que napa' dolə' can' choso'ocuiše' nada'.

14 Con nia' le' clar de que cho'elaogua'a Dioz ben' gwso'elao' de'e xaxta'oto' ca', na' naogua' costombr cobə par cho'elaogua'ane' de'en chəsə'əna zan beṇə' gwlaž chia' ca' zjənaquə costombr mal. Pero bito zjənaquən costombr mal, la' chejli'a che yoguə' libr ca' gan' zjənyoʃ Xtizə' Diozən' de'en bzoj de'e Moizezən' na' yeziquə'əchlə beṇə' gwso'e xtiže'enə' cana'.

15 Na' zoa' lez de que Diozən' yolis yosbane' beṇə' guat ca'. Yolis yosbane' beṇə' güen na' beṇə' mal, ca'aczən' beṇə' gwlaž chia' ca' nite'e lez gone'.

16 Na' zotezə zoa' chi' yičhja' chona' can' chene'e Diozən' par niçh nezda' lo'o yičhja'aždaogua'anə' de que bito napa' dolə' lao Diozən' na' nic lao beṇə'çhən'.

17 Bagoc zan iz zoa' zitə', pero na'a ža babeyeda' Jerosalennə' par bnežjua' mech de'en btoba' par beṇə' yašə' ca' chəsə'əyažj chəsə'əchine' na' jua'a de'e jua'a lo'o yo'odao' əblaonə'.

18 Na' goquən' zoa' lo'o yo'odao' əblaonə' babexi' beyacha' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' chnežjua' de'e ca' chnežjua' par Diozən'. Ca' chona' catə' to çhopə beṇə' Izrael za'ac Asian' bla'aque' gan' zoa'anə'. Bito ənacho nochlə ntopa' na' bitobi scandl chona'.

19 Na' lega'aquen' žalə' bda'aque' laogo' nga par yoso'ocuiše' nada' šə bin' chsa'ac čhega'aque' len nada'.

20 O beṇə' quinga nitə' nga guac yesə'əne' šə bi de'e malən' nona' catə'ənə' bosə'odie' nda' lao beṇə' gwnabia' čhega'aque' ca'.

21 Tozə de'en gwnia' laoga'aque'en, catə'ən gožəga'aca'ane': “Ca naquə nga chonle yelə' jostis chia'anə', chonlen čhedə' chejli'a de que gwžin ža yesyə'əban beṇə' guat ca'.”

22 Catə' bene goberṇador Felsən' gwna Pabən' ca', bitoch gone'ene' gone' yelə' jostis che Pabən' ca orən', chedə' la' baṇezczene' che de'en chejle'e chio'o chonlilažə'ačo Jesocristən'. De'e na'anə' par gwcho'one' chega'aquen' sša gože' lega'aque': —Catə' yidə Lisiasən' ben' naquə beṇə' gwnabia' che soldad ca', cana' yeyož gwzenaga' ca naquə de'e nga chaole xyā nga.

23 Nach Felsən' bene' mendad len to capitan che' par beche'e Pabən' gaquəche' pres na' gatə' lsens par gone' bitə'atezə chene'ene' na' gwaquə žjəsə'əlanə' beṇə' migw che' ca' le' par əso'ene' šə bi de'e chyažjene'.

24 Goc to chopə ža beza' goberṇador Felsən' Sesarean' catə' bezžine' len no'ol che'enə'. Naque' no'olə Izrael na' le' Drosila. Na' gox Felsən' Pabən' na' bzenague' be' Pabən' dižə' can' cheyalə' gonlilažə'ačo Jesocristən'.

25 Nach Pabən' be'elene' le' dižə' can' cheyalə' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən' na' can' bito cheyalə' güe'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o, na' can' əžin ža catə' Diozən' choglaogüe'en che to to chio'o beṇəch šə nocho napcho dolə'. Na' goberṇador Felsən' bžebe' xte juisy ca naquə dižə' de'en choe' Pabən'. Nach gože'ene': —To ca'atə'ətə' gwzenaga' ṇa'a. Guaxcza' le' catə' gatə' to latjə chia'.

26 Goberṇadorən' goquene' cueze' par nič Pabən' əgwnežjue'ene' mech par yosane' le', na' de'e na'anə' goxe'ene' telizə be'elene' le' dižə'.

27 Ca' chac gwde chop iz, na' le'e bžine tyemp gwde ben' le Porsio Festo goque' goberṇador. Na' de'en gone'e Felsən' yega'anə' binlo len beṇə' Izrael ca' catə' cuich naque' goberṇadorən', de'e na'anə' ze'e yechoje' bene' mendad ze'e deczə Pabən' pres.

25

Pabən' chzo rson che' lao goberṇadorən' ben' le' Festo

1 Na' catə' bžin Feston' Sesarean' gan' ṇabi'e, gwzoe' šoṇə ža na' gwze'e gwyeje' Jerosalennə'.

2 Nach bχoz əblao ca' na' nochlə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' ja'aque' jesə'əye'ene' par boso'ocuiše' Pabən'.

3 Na' gwsa'atə'əyoine' Feston' gone' goclen gaquə can' chəsə'əṇabe', gonšgue' mendad əžjso'e Pabən' Jerosalennə'. Gwsa'atə'əyoine' le' gone' ca' par nič lega'aque' yesə'əbe'enaogüe' Pabən' par so'ote'ene' tnezən'.

4-5 Nach Feston' gože' lega'aque' de que Pabən' naque' segor Sesarean' na' leczə gože' lega'aque': —Nada' bito yega'anə' Jerosalennə' sino le'e cheza'atia'. Beṇə' ca' zjənaquə blao entr le'e

guaquə əsa'aque' len nada', na' šə bi de'e xinjən' non be'enə',
guaquə yoso'ocuiše' le' Sesarean' gan' chona' yelə' jostisən'.

6 Na' gwzoe' len lega'aque' ca do xon' o ši ža na' beyeje'
Sesarean'. Nach beteyo gwchi'e gan' chone' yelə' jostisən' na'
bene' mendad gwyej Pabən' laogüe'enə'.

7 Nach catə' bžin Pabən' laogüe'enə' banitə' beṇə' Izrael ca'
za'ac Jerosalennə' na' le'e gwse'echjte' le' na' gosə'əzolaogüe'
chosə'əcuiše'ene' chəsə'əne' de que de'e zan de'e mal juisy de'e
chone', pero na' bito bla'alaon šə chso'e dižə' lin'.

8 Nach Pabən' bzo rson che'enə' gwne': —Ni tozə falt cuinə'
gapa' len lei che neto' beṇə' Izrael, na' ni len yo'odao' əblao
čheto'onə' na' nic len Rei Sesar ben' chnabia' doxen nasyon
Roman'.

9 Nach Feston' ca naquə gone'ene' soe' binlo len beṇə'
Izrael ca' gože' Pabən': —ĵEgüe'endo' sa'o nič gona' yelə'
jostis chio'onə' Jerosalennə' ca naquə yoguə' de'e quinga
choso'ocuiš beṇə' quinga le'?

10 Nach Pabən' gwne': —Laogo' len' zecha', banzo Rei
Sesarən' le' par gono' yelə' jostis, na' nga cheyalə' gaquə yelə'
jostis chia'anə'. Ca naquə beṇə' Izrael quinga, le' nezcədo' de
que bito bi bi ne'e gona' contr lega'aque'.

11 Žalə' bi falt bagwdapa' o bichlə de'e babena' de'e cheyalə'
gata', bito nia' cui gata'. Pero de'en cui bi bi nona' ca naquə
de'en choso'ocuiš beṇə' quingan' nada', notono no zaquə'
əgwde nada' laoga'aque'enə'. Na' na'a chnaba' tia' lao Rei
Sesarən' nič cuine' gone' yelə' jostis chia'anə'.

12 Nach Feston' len beṇə' gwnabia' che' ca' yelə' bosoxi'e
naquən' so'one', nach gože' Pabən': —Lao Rei Sesar na'anə'
bagwnabo' tio', na' laogüe' na'anə' šejo'.

Feston' bdie' Pabən' lao Rei Agripan'

13 Na' ca' chac gwde to chopə ža catə' Rei Agripana' na' no'ol che'
Berenise bla'aque' Sesarean' par bedəsə'əguape' Feston' diox.

14 Na' gwnite'e zan ža, na' be'elen Feston' Rei Agripan' dižə'
ca naquən' chac len Pabən', gože'ene': —Zo to beṇə' nyixjw
Felsən' pres nga.

15 Na' catə' gwy'a Jerosalennə' bxož əblao ca' na' len
nochlə beṇə' golə beṇə' blao che nasyon Izraelən' gosə'ənabe'
choglaogua'an che' de que nape' dolə'.

16 Pero na' gožəga'aca'ane' ca naquə costombr che chio'o
beṇə' nasyon Roma bito gaquə gwdecho beṇə' sa'aque' cas-
tigw sin cui yesyə'ədillaogüe' beṇə' ca' choso'ocuiš lega'aque'
na' gatə' latjə yoso'ozo rson chega'aque' ca naquə de'en
choso'ocuiše'ene'.

17 Na' catə' bla'aque' nga beteyo le'e gwche'etia' gan' chona'
yelə' jostisən', nach bena' mendad gosə'əbeje' Pabən'.

18 Na' beyož boso'ocuiš beṇə' ca' le', ni tozə de'en chacda' choso'osbague'ene' le' cui bi gosə'əne'.

19 De'en chaczə čhega'aque' len le', cui chejṇi'alažə' Pabən' can' chse'ejṇi'alažə' lega'aque' na' chso'e dižə' čhe to de'e beṇə' guat beṇə' gwle Jeso'os, na' Pabən' ne' de que mbancze'.

20 Na' nada' ža, cui bežellaža'a bi gona' ca de'en chac čhega'aque', nach goža' Pabən' šə chene'ene' yeza'alene' nada' Jerosalennə' par ničh gaquə yelə' jostis čhe'enə' ca naquə de'e ca' choso'osbague'ene' le'.

21 Per na' gwṇab Pabən' šeje' gaquə yelə' jostis čhe'enə' lao Rei Sesarən'. Nach bena' mendad beyeiṇue' mientr gwdi'ane' lao Rei Sesarən'.

22 Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Leczə che'enda' gwzenaga' can' choe' ben' dižə'ənə'.

Nach che' Feston' le': —Gwxe əgwzenago'.

23 Nach beteyon' de'e juisy chacchua besə'əžin Rei Agripan' na' len Berenise, nach gwso'e gan' chi' gobernadorən', na' leczə zjəlen beṇə' gwnabia' čhe soldad ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' blao čhe syodan'. Nach ben Feston' mendad jesə'əxi'e Pabən'.

24 Nach Feston' gwne': —Rei Agripa na' yoguə'əloḷ le'e ža'ale nga len neto', ca naquə bengə chgüiale nga, beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' na' beṇə' ca' ža' nga bagosə'əṇe' nada' de que beṇə' mal bengə, chəsə'əṇabe' de que cabich cheyalə' əban bengə yežlyon'.

25 Pero na' chgüia' nada' de que bito bi bi none' par čhoglaogua'an gate', na' bagwṇabe' tie' lao Rei Sesarən' na' bačh goža'ane' šeje'enə'.

26 Pero na' cui de bixa de'e gwzoja' rein' par yapa'ane' bin' none'. De'e na'anə' bačh gwleja'ane' laole nga, na' catec naco' le' Rei Agripa, par ničh na' yeyož əgwzenagcho čhe' na' gatə' de'e gwzoja'.

27 La' chacda' bito bi rson napa' con əgwselə'a to pres sin cui gwzoja' šə de bi de'en none'.

26

Pabən' bzoe' rson čhe' lao Rei Agripan'

1 Nach Rei Agripan' gože' Pabən': —Guaquə ṇio' par əgwzo' rson čhio'onə'.

Nach Pabən' bze ne'en lao beṇə' ca' gwzolaogüe' bzo rson čhe'enə' gwne':

2 —De'e mba juisy nga bagoc čhia', Rei Agripa, ca naquə nga de to latjə na'a gwzo rson čhia'anə' laogo' nga ca naquə de'en choso'ocuiš beṇə' Izrael gwlaž čhecho ca' nada'.

3 Le' nezdə' ca naquə costombr čhe chio'o beṇə' Izrael, na' ca naquə beṇə' gwlaž čhecho ca' chsa'acyože' entr lega'acze'. De'e

na'anə' ža chatə'əyoišgueida' le' par gapəšgo' yelə' chxenlažə' əgwzenago' chia'.

Pabən' be'e dižə' can' bene' catə' cuiṇə' gonlilaže'e Jesocrisṭən'

⁴ Yoguə'əlol beṇə' Izrael gwlaž checho ca' zjənezcene' nac gwzoa' dezd gwzolao bgüego'otia', gwzoa' Jerosalennə' entr lega'aque'.

⁵ Na' zjənezcene' de que nada' dezd bgüego'otia' naca' beṇə' fariseo, na' neto' beṇə' fariseo naochto' yoguə'əlol costombr de'en de ca naquən' chejṇi'alažə'əcho Diozən' mazəchlə ca notə'ətezəchlə beṇə' Izrael.

⁶ Na' beṇə' gwlaž checho ca' bachəsə'əṇabe' gono' yelə' jostis chia' laogüe de'en chejli'a de que gwžin ža catə' Diozən' yosbane' beṇə' guat ca' can' bene' lyebe len de'e xaxta'ocho ca'.

⁷ Beṇə' zan lao šižin family che chio'o beṇə' Izrael nite'e chso'elaogüe'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' do ža do yel nite'e lez gaquə complir ca naquə lyeben'. Na' ni che de'en zoa' lez yosban Diozən' beṇə' guat ca', de'e na'anə' choso'ocuiš beṇə' Izrael ca' nada' Rei Agripa.

⁸ ¿Bixčhexan' chaque le'e caguə de'e no šejle'enə' de que Diozən' cholis chosbane' beṇə' guat ca'?

Antslə Pabən' blagzejə' blagzide' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən'

⁹ Antslə nada' gocda' de'e cheyalə' gona'an benteca' contr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jeso'os ben' naquə beṇə' Nasaret.

¹⁰ Beṇə' zan beṇə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' bseyjua' ližya segon can' na yiš de'en beṇə'a de'en gwso'on bṅoz checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao. Na' catə' bṅoz əblao ca' gosə'əchoglaogüe'en so'ote' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisṭən' lena' bda' cho'a xtiža'a.

¹¹ Na' de'e zan las gwyə'a to to yo'odao' jəsaquə'əzi'iga'aca'ane' par nič yoso'ožia yoso'onite'e Jesocrisṭən'. Na' de'e tanttec bgue'iga'acda'ane' gwyə'a blagzejə blagzidəga'aca'ane' syoda che ṇasyon ca' yelə'.

Pabən' be'e dižə' can' goquə bembie Jesocrisṭən'

¹² Na' leczə güen de'e na' əzya'a Damascon'. Noṅa'a yiš de'en gwso'on bṅoz checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao de'en chon mendad gona' ca'.

¹³ Pero na' lao əzya'a ngua'a nezən' ca do gobiž catə'əczla ble'ida' to be'eni' juisy de'e za' le'e yoban' xte bnitlaon be'eni' che bgüižən' na' to gwyečjzən nada' len beṇə' ca' žaga'anə'.

¹⁴ Na' xte bgüixə yoguə'əto' lao yon'. Ca' deto' lao yon' catə' benda' to beṇə' chṇe' dižə' ebreo gwne': "Saul, ¿bixčhen' ṇlagzejə ṇlagzido' nada'? De'en chono' contr nada' chone zi'

cuino' can' chac che to go'on bian' chlibə lao ya la de'en zo lao garrošan'."

15 Nach bolgüiža'ane' chapa'ane': "¿No le' Señor?" Nach gwna Xancho Jeso'osən': "Nada' Jeso'osən' nlagzeja nlagzido'.

16 Pero na'a beyas la' baçh bloe' laogua' le' par niçh gono' xšina'anə' na' go'o dižə' che yoguə'əloł de'e quinga baçh ble'ido', na' yeziquə'əchlə de'e ze'e le'ichdo' catə' yozloe' laogua' le'.

17 Na' na'a əselə'a le' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' bito gua'a latjə no got le', ni beṇə' Izrael na' nic beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

18 Eselə'a le' par niçh əgwzejni'ido' lega'aque' nac so'one' par niçh šo'o be'eni' chia'anə' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' yesə'əbejyichje' de'e malən'. Na' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'enə' na' yoso'ozenague' che Diozən' na' nitlao xtolə'əga'aque'enə', na' əsa'aque' txen len yoguə'əloł beṇə' ca' yelə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada'."

Pabən' bzenague' can' gož Jesocristən' le'

19 Na'a ža Señor Rei, bzenaga' ca' naquə de'en bzejni'i Jeso'osən' nada' len de'en ble'idaogüe'eda'.

20 Zgua'atec Damasco na' gwzolaogua' bzejni'ida' beṇə' ca' ža'anə' che Jesocristən', na' leczə ca' Jerosalennə' na' doxen gan' mbane Jodean'. Na' lente beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwduxje'iga'acda'ane' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yoso'ozenague' che Diozən', na' so'one' ca' gacbia' de que babesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

21 Na' por ni che de'en chzejni'ida' beṇə', de'e na'anə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' lo'o yo'odao' əblao chechon' na' gwsa'aclaže'e so'ote' nada'.

22 Pero na' Diozən' zocze' chaclene' nada' par niçh zocza' cho'a xtiže'enə' xte ža neža len yoguə'əloł beṇə', la'anə' bi'i xcuidə' na' la'anə' beṇə' golə. Bito nacho bilə bagwnia' sino ca de'en gosə'anaczə de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' can' gwna de'e Moisezən' che de'en za' gaquə ca tyemp chega'aque'enə'.

23 Gwso'e dižə' de que Cristən' ben' selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon' cheyalə' saquə'əzi'e na' le' gaque' beṇə' nech yebane' ladjo beṇə' guat ca' na' cuich gate'. Na' leczə gwso'e dižə' de que Cristən' gwzenene' chio'o naccho beṇə' Izrael na' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael naquən' goncho par niçh šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

Pabən' gone'ene' gone' par niçh Rei Agripan' gonlilaže'e Jesocristən'

24 Na' ca' cho'e dižə'anə' par chzo rson che'enə' catə'aczla gwne Feston' zižjo gože'ene': —Chac tonton' Pab. De'e tanttec chsedo' na'anə' bačh chac tonto'.

25 Nach Pabən' gože' Feston': —Bito chac tonta' Señor Gobernador. Dižə' lin' cho'a na' de'e yejni'anə'.

26 Ca naquə Rei Agripa nga, nezene' che de'e quinga cho'a dižə' chei na' de'e na'anə' cho'a dižə'an clar laogüe' nga. Zoa' segor cabi nacho cui nezene' che' de'e ca', la' caguə goquə de'e ca' do gazə zo bižə' de'e ngašə'anə'.

27 Le' Rei Agripa, čechejli'o ca naquən' boso'ozoj de'e profet ca' beņə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'? Nada' nezda' de que chejli'o.

28 Nach Rei Agripan' gože' Pabən': —čEchacdo' len to čhopə bi'in bagwna'onə' gonlilažə'ətia' Jesocristən'?

29 Nach Pabən' gože'ene': —Chona' orasyon lao Diozən' de que šə to čhopə dižə' o šə zan dižə' de'e bagwnia' le', le' na' yoguə'əlol beņə' ca' choso'ozenag can' ənia' nga so'onlilaže'e Jesocristən' can' chonlilaža'ane', pero sin cui gacle pres ca nada' nga ncheja' naca' pres.

30 Na' beyož gwna Pabən' ca' bezoža' Rei Agripan' len no'ol che' Berenisen' na' len gobernador Feston' na' beņə' ca' gosə'əbe' len lega'aque'.

31 Nach bežaše' jəsyə'ədobe' ga yoblə nach gwse'e ljuežje': —Bito ənachə bi chon bengə de'e zaquə' gate' o gate'e ližya.

32 Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Guaquə yezan bengə žalə' cuinə' nabe' tie' lao Rei Sesarən' par gone' yeļə' jostis che'enə'.

27

Boso'osele'e Pabən' Roman'

1 Nach boso'oxi'e yoso'osele'e neto' Italian' tlaə nis. Na' Pabən' len yeto čhopə pres ca' gwsa'aque' lao na' to capitan beņə' le Jolio. Naque' capitan che zan soldad che rein' beņə' zjənzi'e "Batallon Augusto". Na' nada' Locas zoa' len Pabən'.

2 Nach gwyo'oto' to lo'o barcw de'e za' Adramitio par əžinən Asia. Na' za'alən Aristarcon' neto'. Naque' beņə' syoda Tesalonica de'en chi' gan' mbane Masedonian'.

3 Beteyo bžinto' Sidonnə' na' Jolion' bencze' güen len Pabən' be'e latjə par gwyeje' gan' ža' beņə' migw che' ca' par boso'onežjue'ene' bi de'en byažjene'.

4 Na' gozsa'ato'onə' na' zdato' to lcue'ej latə' yežlyo de'e nga'añ lo'o nisdə'onə' de'en nzi' Čhipre, čhedə' be'enə' chečhjan clelə, na' yežlyo na'anə' bcue'ejən neto' len be'enə'.

⁵ Na' beyož gwdeto' lao nisdao' de'en de cho'i gan' zjəmbane distrit ca' de'en zjənzi' Silisia na' Panfilia nach bžinto' syoda gan' nzi' Mira de'en chi' gan' mbane distrit che Lisia.

⁶ Na' na' bžele capitannə' to barcw de'en za' syoda Alejandria na' chza'an šejən Italian', na' bene' mendad gwyo'oto' lo'inə' na' lenczə le'.

⁷ Nach gwza'ato' zdato' lao nisən' de'e yoblə. Zan ža zdato' šo'olažə' na' do canə gwdeto' galə'əzə gan' ne' Gnido. Na' por ni che can' gwyečhj be'enə' de'e na'anə' cui be'en latjə šejto' licha na' de'e na'anə' gwcua'ato' zdato' to lcue'ej yelatə' yežlyo de'e nga'an lo'o nisdə'onə' de'en nzi' Creta, part de'en zo galə'əzə syodan' de'en nzi' Salmon, la' na' cuitec gwyečhj be'enə' fuert.

⁸ Na' zdato' do canə to lcue'ejən' na' bžinto' ganə' nzi' Buenos Puertos galə'əzə yež de'en nzi' Lasea.

⁹ Na' gocze gwde zan ža zdato' na' bačh chonən zdebə par šejəchto' lao nisən' chedə' bačh bžin tyemp catə' chečhjchgua be' zaguən'.

¹⁰ Na' Pabən' gwneyoine' be'nə' ca' che'e lega'aque': —Chgüia' de que ca naquə biaj nga naquən lechgualə zdebə na' nxož caguəgazə cuiayi' de'en noa' barcon' sino lenczə len na' len yelə' mban checho šə šejəchcho.

¹¹ Pero na' capitan che soldad ca' bzenaguəche' che ben' nsa' barcon' na' che xan barcon' cle ca che de'en gož Pabən' lega'aque'.

¹² Na' latjə gan' zoto' bito naquən par əgwdeto' tyemp zaguən', na' gwyan be'nə' ca' gwsa'aque'ne' šə gaquə güench sa'ato' na' əžinto' yež gan' ne' Fenise par ničh na' zoto' te de'e zaguən'. Fenisen' naquən puert che Creta gan' cuitec chečhj be' de'en za' la'alə na' che'elə.

Gwyečhj to be' gual lao nisdə'onə'

¹³ Na' gwzolao chečhj to be' gol de'e za'ate che'elə, nach be'nə' ca' choso'osa' barcon' gwsa'aque'ne' de que guaquə can' chse'ene'ene', nach gozsa'ato' zdato' lao nisən', zdato' galə'əzə Cretan'.

¹⁴ Pero na' caguə gwža catə' za' to be' gual de'e nzi' Noreste de'e chečhjən contr galən' zda barcon'.

¹⁵ Na' bžiguə'əxəxjən barcon', caguə bi goquəch gonto'. Na' gwlejyichjšazə cuinto' len barcon' nžiguə'an neto'.

¹⁶ Na' ca' zdato' to lcue'ej yežlyo dao' de'e nzi' Clauda de'e chi' lo'o nisdə'onə' gan' cuitec gwyečhj be'enə'. Na' barcw cha'o gan' yo'oto'onə' nxobən to barcw dao', na' canə goc becueto'on lo'i de'e cha'onə'.

¹⁷ Na' ca beyož becueto' barcw da'onə' lo'i de'e cha'onə', na' bčejto' barcon' ryat par gwlo'oto' fuers chei. Na' laogüe de'e bžebto' gaguə'əto' gan' naquə yox, bletjto' lachə' de'en chon par

nich chza' barcon' nich cuich bžiguə'ətec be'enə' len. Na' zdato' lao nisən' con can' gwyey barcon'.

18 Pero na' bžaglaochguato' chedə' gwyechjchgua to be' gual juisy nach beteyo boso'ošaššaze' yoa' ca' nsa'annə' boso'ozalē'en lo'o nisən'.

19 Na' ža gwyon žeinə' goclenga'acto'one' bessazəto' šinlaz barcon'.

20 Na' zan ža bito bolo'e lao bgüižən' na' še'elən' ni que zjanla'azə beljw ca'. Na' de'e tant gwyechjchgua be'enə' xte bitoch gwzoto' lez yelato'.

21 Na' goquən' bač gwža cui chaoto', nach Pabən' gwzože'e ladjo beṇə' ca' na' gwne': —Le'e beṇə', žalə' əbzenagle chia' catə'ən gwnia' cui sa'acho Cretan' bito chac checho quinga žalə' ca' na' bito gwžiyai' šinlazchon'.

22 Pero na' chnia' le'e le'e yebei chedə' ni to le'e cui cuiayi' yelə' mban chelen', lete barcw nga cuiayi'in.

23 Na' ca naquə cho'elaogua'a Diozən' na' baben cuina' lažə' ne'enə', de'e na'anə' bablo'e lao angl che'enə' nada' neže', na' anglən' gwne' nada':

24 “Bito žebo' Pab. Syempr cheyalə'əczə tio' lao Rei Sesarən', na' əchnia' le' de que Dioz na'anə' gone' par nich ni to beṇə' ca' za'ac len le' cui sa'at.”

25 Na'a ža, le'e yebei, chedə' nezda' de que Diozən' gone' par nich gaquə can' bagwna anglən' nada'.

26 Pero bia'aczə yecho'onən chio'o yo biž de'e nga'an latə' lo'o nisən'.

27 Na' že' goc žda'obiž zdato' nilə na'alə lao nisdə'o de'enə' nzi' Adria. Na' ca do chel beṇə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'acbe'ine' de que bač zdato' serczə to yo biž.

28 Nach boso'oletje' to plom lo'o nisən' par boso'ochixə' ca do ja'acquə'ətə' zitjw naquə nisən', na' beyož boso'ochixə'ennə' goquən ši'intochoa metr. Nach gosə'əzdie' yelatə' na' bosə'əzchixə'en de'e yoblə na' ca orən' goquən gažəchoa metr.

29 Na' besə'əžebe' žjti'i barcon' yej lo'o nisən' nach boso'oletje' tap ya xen de'en ne' ancla, boso'ocheje'en zda xni'alei par gwso'oxə'ən barcon' na' bazjəzelaže'e še'eni'.

30 Nach beṇə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'aclačže'e yesyə'əxonje' na' boso'oletje' barcw da'onə' con chosə'əde'itezene' yoso'oletje' ancla ca' de'en yoso'ocue' laolei.

31 Nach Pabən' gože' capitannə' na' len soldad ca': —Šə beṇə' quinga cuich nite'e lo'i nga, ni tocho cui yelacho.

32 Nach soldad ca' gosə'əchogue' don' zjanca'a barcw da'onə' na' boso'osane'en.

33 Nach do šbaļ Pabən' gwzolaogwneyoine' beṇə' ca' de que cheyaļə' sa'ogüe', che'e lega'aque': —Na'a chac žda'obiž zole cui chtasle na' cui chaole.

34 Na'a ža, chatə'əyoišgueida' le'e le'e gao par nič sole binlo, la' de'e li ni tole cui cuiayi'ile.

35 Na' beyož gwne' ca' bexe'e to yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' lao yoguə'əloļ neto' ža'ato' lo'o barcon' nach gwxi'e to pedasən gwzolaogüe' chaogüe'en.

36 Nach yoguə'əloļto' bebeicheto' na' leczə gwdaoto'.

37 Chopə gueyoa gyonši'intoto'onə' ža'ato' lo'o barcon'.

38 Na' gwde gwdaoto' con ca beljeto' na' ca naquə trigon' de'e ne'e zjanse'e, gwso'ose'en lo'o nisən' nič barcon' cuich goctequən zi'i.

Goxj barcon'

39 Na' catə' gwye'eni' bito zjanombi'e yežlyon' gan' besə'əžine' pero na' choso'ogüie' de to latjə ga žia nisən' žizə na' bade to lašə' de'e naquə porzə yox. Nach gwsa'aque' tozə par nič žjače' barcon' lašə' lao yoxən'.

40 Nach gosə'əčhogue' do che ancla ca' na' gosə'əbejyichjga'aque'en lo'o nisən'. Nach bosə'oseže' do de'en bosə'očheje' yag de'en chsa' barcon' liča na' bosə'olise' lachə' de'en zo yichjen' par bžiguə' be'enə' len, nach əzja'aque' cho'a nisən'.

41 Pero na' jəsə'ədi'e ga chediļ nisda'onə' len to de'e yoblə, na' jšo'o laogüen' lo'o yoxən' na' caguə goquəch tan. Na' nisən' gwzolaogwzoxjən xni'einə' de'e tant fuers nsa'an.

42 Nach gwsa'aclačə' soldad ca' so'ote' pres ca' nič ni toe' cui yesyə'əxoe' lao nisən' na' yosyo'oxonje'.

43 Pero na' capitannə' gone'ene' yosle' Pabən' na' bžone' ca naquən' bachsa'aclačə' soldad ca' so'one', nach bene' mendad len pres ca' šə noe' chac chxoa lao nisən', gwaquə lega'acteque' yesyə'əxite'e lao nisən' na' yesyə'əchoje' yo biž.

44 Na' bene' mendad de que beṇə' ca' cui chac yesə'əxoa lao nisən' yoso'ochine' no yagla' o bichlə šinlaz barcon' par yesyə'əxoe' lao nisən'. Ca' gwso'one' na' yogue'e besə'əžine' binlo yo bižən'.

28

De'en goc che Pabən' žlac zoe' Malta

1 Na' catə' beyož bžin yoguə'əto' yo bižən' gwnezetə' de que latjənə' nzi'in Malta na' naquən to yežlyo de'en nga'aṅ latə' lo'o nisən'.

2 Na' beṇə' ca' ža'anə' mbachgua gwso'elaogüe'e neto', bosə'oxene' to yi' xen na' gwsa'axe' yoguə'əloļto' gan' nite'enə' čhedə' bagwzolaogwejon' na' chacchgua zag.

³ Nach Pabən' btobe' xonj xis na' lao chcue'en lao yi'inə' bechojczlə to bel' bia benen lo'inə' na' gwdi'inəb ne'enə' xte golə'əditəb.

⁴ Na' choso'ogüia beṇə' ca' nalə'ədit belən' na' Pabən', nach gwse'e ljuežje': —De'e li bengā naque' beṇə' güet beṇə'. Baḥ bele' lao nisən' pero na' Diozən' bito cho'e latjə əbane'.

⁵ Nach bse'esə' ne'enə' lao yi'inə' niḥ bexopə belən' na' bito bi goquene'.

⁶ Nach beṇə' ca' baḥ chəsə'əbeze' bat solao gatə' Pabən' yi o əbiḡacle' to de repentzə gate'. Na' ca' gosə'əbeze' sša na' choso'ogüie' bito bi bi chaquene' nach gwso'one' xbab yoblə chəsə'əne' de que naque' to beṇə' cheyalə' šejni'alažə'əcho.

⁷ Beṇə' blao che doxen Maltan' le' Poblío na' de bien che' galə'əzə, na' mbachgua be'elaogüe'e neto' na' gwzoto' šonə ža len le'.

⁸ Na' goquən' xa Poblion' de' cam chacšenene' yo'e de'e la na' che'ine' yiž chen. Nach Pabən' gwyo'e gan' de'enə' na' beyož bene' orasyon gwxoā ne'enə' yičhj beṇə' güe'enə' na' beyone' le'.

⁹ Beyož bene' ca' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' latjən' beṇə' chsa'acšene' lecza bda'aque' na' beyone' lega'aque'.

¹⁰ Na' beṇə' ca' de'e zan de'e gwso'one' cheto'. Na' catə' bžin ža beza'ato', bosyo'ož'e'e lo'o barcon' yoguə' de'e ca' chyažjeto'.

Pabən' bžine' Roman'

¹¹ Bega'antə' Maltan' šon bio' nach gwza'ato' zjəzdato' lao nisən' yo'oto' to lo'o barcw de'en za' Alejandria de'e gwlezə latjən' mientr gwde de'e zaguən'. Na' mben le'e barcon' lguā'ā lsaquə' ca' zjənzi' Castor na' Polocs.

¹² Na' bžinto' gan' ne' Siracosa na' gwzoto' šonə ža.

¹³ Na' gozsa'ato' par bžinto' gan' ne' Regio. Na' na' bega'antə' tža. Na' gwzolao cheḥj be' de'en za' che'elə, na' beteyo bezžinto' ganə' nzi' Poteoli na' na' bechojto' lo'o barcon'.

¹⁴ Na' bežagto' beṇə' ljuežjto' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Poteoli na' gosə'əṇabe' gwzoto' len lega'aque' to xman. Na' gwdenə' gwza' ni'ato' par zdato' Roman'.

¹⁵ Pero na' antslə ze'e žinto' Roman' gosə'əṇeze beṇə' ljuežjto' ca' ža'anə' de que əžinto' na' bedəsə'əleze' neto' latjə gan' nzi' lao ya'a che Apio, na' gan' ne' šonə Ranš. Na' catə' ble'i Pabən' lega'aque', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bebeine' lo'o yičhjlə'ažda'ogüe'enə'.

¹⁶ Na' ca bžinto' Roman' capitannə' bene' pres ca' yelə' lao na' beṇə' gwnabia' che soldad ca', pero na' Pabən' gotə' lsens soe' ca'azə na' gwzo to soldad gwdaḡə le'.

Pabən' be'e xtižə' Jesocristən' Roman'

17 Na' goquən' beyoŋ ža Pabən' goxe' beŋə' blao che beŋə' Izrael ca' ža' Roman' na' catə' beyož besə'adobe'enə' gože' lega'aque': —Beŋə' bišə', bito ŋacho bi bena' contr beŋə' gwlaž checho ca' o contr costombr che de'e xaxta'ocho ca'. Pero na' Jerosalen na'ate gwso'one' nada' pres lao na' beŋə' Roma ca'.

18 Na' beŋə' ca' beyož gosə'əŋabyože' gwsa'aclač'e' yoso'osane' nada' chedə' cui bi bi xtolə'a de par əŋacho gata'.

19 Pero na' beŋə' gwlaž ca' ža' Jerosalennə' bosə'ožoncze' par yoso'osan beŋə' ca' nada'. De'e na'anə' benən byen gwŋaba' tia' lao Sesarən', pero bito ŋacho gua'a part beŋə' gwlaž chia' ca'.

20 Na' de'e nin' chac baçh goxa' le'e par le'ida' le'e na' par güe'elena' le'e dižə'. Na' chnia' le'e por ni che de'en zocho lez yesyə'əban beŋə' guat ca', balə beŋə' gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' na' bosə'ocheje' nada' gden ni.

21 Nach beŋə' ca' gwse'ene': —Bito bi bi cart ne'e la' laoto' nga de'e za' Jodean' de'e güe' dižə' šə bin' chac len le', na' notono no beŋə' gwlaž ne'e la'ac yesə'əŋe' mal chio' o əsa'ogüe' xya contr le'.

22 Pero na' chaqueto' güenczən' yeneto' go'o dižə' ca' naquən' chono' xbabən', la' neto' nezeto' doxenlə chəsə'əŋe' contr le'e chejle'ele che Jesocristən'.

23 Na' bosə'ožie' bia' to ža par žjəsə'əye' le' na' beŋə' zan zjənaque' ja'aque' gan' zo'enə'. Nach Pabən' be'e dižə' len lega'aque' can' chon Diozən' chnabi'e notə'ətezə beŋə' chso'e latjə. Na' bzejni'ine' lega'aque' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' can' na de'en bosə'ozoj de'e profet ca' beŋə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' par niçh se'ejle'e che Jeso'osən'. Bedo ža be'e dižə'ən len lega'aque'.

24 Na' balə beŋə' ca' gwse'ejle'e ca' naquə dižə' de'en be'enə' na' yebale' cabi gwse'ejle'e.

25 Na' ca' chac gwsa'aque' choplə, na' bazon yesa'aque' catə' gož Pabən' lega'aque': —De'e li can' gož Spirit che Diozən' de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gožən le' gwzoje'en par de'e xaxta'ocho ca', nan:

26 Gwyej gož beŋə' gwlaž chio' ca' de que Diozən' ne':

De'e li yenele pero cabi šejni'ile bin',
na' de'e li gwle'ile pero cabi gacbe'ile bi zejen.

27 Cuiczə bi rson chazle.

Baçh nažjoczə yiçhja'ažda'olen' na' bito chzenagle dižə' lin',
bito chonle cas chei, na' nic chejni'ilen, na' ni que chedinjele
xtolə'əle ca'.

Na' de'e na'anə' bito yebeja' le'e xni'a de'e malən'.

28 Na' le'e cheyalə ənezele de que na'a par delant Diozən' chsele'e beŋə' chəsə'əyixjui'e xtiže'enə' len beŋə' ca' cui zjənaquə beŋə' Izrael par niçh yoso'ozenague' che' na' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'.

29 Beyož gwna Pabən' ca' besyə'əžaš beṇə' Izrael ca' chsa'acyože' xte juisy.

30 Pero na' Pabən' gwzoe' nya' chop iz to yo'o ga chyixjue' na' gwzocze' gwleze' yoguə'əloḷ beṇə' jəsə'əlanə' le'.

31 Na' sin cui chaž cui chžebe' na' sin cui no no əbseyjw əbžon gwdixjue'ine' lega'aque' ca naquən' chnabia' Diozən' notə'ətezə beṇə' chso'e latjə, na' clar bsed blo'ine' lega'aque' xtižə' Xancho Jesocristən'.

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Roma Ca'

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Roman'

¹ Nada' Pab naca' beṇə' güen žin che Jesocristən'. Dioxən' gwleje' nada' par naca' apostol na' bsele'e nada' par nič ačyixjui'a de'e güen de'e cobə che'enə'.

² Ca ni'ite ben Dioxən' mendad boso'ozoj profet ca' Xtize'enə' ca naquə lyebe de'en bene' de que əgwsele'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

³ De'e güen de'e cobən' cho'en dižə' che Xi'in Dioxən', Xancho Jesocristən'. Jesocristən' golje' yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin'.

⁴ Na' nezecho de que Jesocristən' leczə naque' doalje Xi'in Dioxən' chedə' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en bebane'enə' nezecho de que nape' yelə' guac che Spirit che Dioxən'.

⁵ Chonlilaža'a Jesocristən' na' de'e na'anə' Dioxən' banoe' chia' nłana' žin che apostol. Gwleje' nada' par chona' ca ša' beṇə' so'onlilažə' le' yoguə' nasyon na' so'one' can' ne'enə' par nič si'e yelə' bala'an.

⁶ Na' lenczə le'e gwlej Jesocristən' par nič nacle xi'ine', len beṇə' ca' yelə' beṇə' leczə chso'onlilažə' le' na' chso'one' can' ne'enə'.

⁷ Nada' Pab chzoja' cart nga par yoguə' le'e nitə'əle Roman' ca le'e chaque Dioxən' chele. Dioxən' gwleje' le'e par nič nacle lažə' ne'enə'. Chona' orasyon par nič Xacho Dioxən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Pabən' gone'ene' žjalane'e beṇə' Roma ca'

⁸ Chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Dioxən' por le'e, na' Jesocristən' chaclene' nada' par chona' orasyonṇə'. Cho'a yelə' choxcwlen che' ca naquə doxenlə yežlyonə' chsoe' beṇə' dižə' de que yoguə' le'e chonlilažə'əle Jesocristən'.

⁹ Dioxən' nezene' yoguə' las catə' chona' orasyonṇə' chnaba' gaquəlene' le'e. Le'enə' cho'elaogua'a do yichj do laža'a ca de'en chyixjui'a de'e güen de'e cobə de'en chzejni'in che Xi'ine'enə'.

¹⁰ Na' chnaba' lao Dioxən' güe'e latjə par delana'a le'e na'a.

¹¹ La' zelažə'əchgua' delana'a le'e par dezejni'ida' le'e de'en babsed bablo'ine' nada' par nič sole gonlilažə'əchlene'.

¹² Che'enda' delana'a le'e par güe' ljuježcho balor nga ngalə, chedə' la' le'e na' nada' chonlilažə'əcho Jesocristən'.

13 *Benə' bišə', che'enda' ənezele de que zan las bago'onda' yida' delana'a le'e pero xte na'a bitonə' gac. Che'enda' yedəyena' par nich gonchle can' chazlažə' Diozən' can' bajena' entr yeziqə'əchlə benə' cui zjənaquə benə' Izrael.*

14 *Nezda' cheyalə' gua'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len benə' ca' ža' syoda, na' len benə' yixə' na' leczə ca' len benə' chsa'ac letr na' benə' cui chsa'ac letr.*

15 *De'e na'anə' che'enchgüeida' gona' ga zelao saquə'əda' chixjue'ida' le'e de'e güen de'e cobə che Jesocristən', le'e ža'ale Roman'.*

Dižə' güen dižə' cobən' nsa'an yelə' guac che Diozən' par benə' chse'ejle'e chei

16 *Diozən' nape' yelə' guac xen. Na' dižə' güen dižə' cobə che'enə' nsa'an yelə' guac che'enə', par nich ca' benə' chse'ejle' chei, le' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'. Diozən' che'enchgüeine' yebeje' chio'o benə' Izrael xni'a de'e malən' na' leczə chene'ene' yebeje' chio'o cui naccho benə' Izrael xni'a de'e malən'. De'e na'anə' bito cheto'ida' che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'.*

17 *Dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' chzejni'in chio'o de que Diozən' ne' naccho benə' güen laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən' na' can' choncze' len notə'ətezə benə' chso'onlilažə' le'. Can' nyoj Xtiže'enə', nan: "Šə chonlilažə'əcho Diozən', le'enə' ne' de que naccho benə' güen laogüe'enə', na' de'e na'anə' guatə'əczə yelə' mban checho zejlicane šə chonlilažə'əchone'."*

De xtolə' benəchən'

18 *Na' Diozən' chlo'ine' chio'o benəch, zoze' yoba na'ate, can' əgwnežjue' castigw zejlicane che yoguə' benə' ca' cabi chso'elao' le' na' nic chso'one' can' cheyalə' so'one'. Na' yelə' güen de'e mal' chega'aque'enə' bito cho'en latjə yesə'əneze benə' yoblə de'en naquə de'e li.*

19 *Bazjənezene' de'en de de'e guaquə nezecho che Diozən' chedə' Diozən' bablo'ine'en yoguə'əcho.*

20 *Na' bito bi bi de de'e yoso'ode'i benə' cui chso'elao' Diozən' yesə'əne' cui zjənezene' šə zoe'enə'. La' gwzolaozən dezd catə'an əbx'i'e yežlyonə' xte ža neža chgüiacho benə' ca' na' bia ca' na' de'e ca' bene'enə'. De'e na'anə' caguə naquən zdebə gombi'acho de'e ca' cui zjənla' che Diozən', ca yelə' gwnabia' che'enə' de'en de zejlicane na' de'en cheyalə' güe'ela'ochone'.*

21 *Na' ca naquə benə' ca' cui chso'elao' Diozən', zjənezene' de que zo Diozən' pero bito chso'elaogüe'ene', nic chso'e yelə' choxcwlen che'. Ca naquə xbab chega'aque'enə' bito bi zaquə'an na' bazjənchol' yichjla'ažda'oga'aque'enə'.*

22 Chəsə'əne' zjənaque' beṇə' sin' pero chso'one' xbab de'e cui bi zaquə'.

23 Choso'ozoe' Diozən' ca'alə, bito chso'elaogüe'ene', len Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' zoe' zejlicane. Bito chso'elaogüe'ene', chso'onchso'one' de'e yoblə, chso'ela'ozeche' no lgua'a lsaquə' beṇəch beṇə' te chei, na' leczə chso'elaogüe'e lgua'a lsaquə' bia zo xile'e, bia yixə' bia žia tap ni'a ne'i na' bia zjənxobə le'i.

24 Ca naquə beṇə' ca' chso'on de'e ca' zjənac ca', Diozən' bagwlejšyichje' lega'aque' par chso'one' de'e mal can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' de'e na'anə' chso'onchgüe' yelə' zto' che cuerp chega'aque'enə'.

25 Bagwlejšyichje' lega'aque' par chso'one' de'e ca' chedə' lega'aque' bagosə'əbejšyichje' dižə' li che'enə' par chse'ejle'e de'e güenlažə'. Chse'ejni'alažə'əzeche' na' chso'ela'ozeche' de'e ca' ben Diozən' na' bito chso'one' cas che Diozən' ben' ben yoguə'əlöl beṇəch na' yoguə' bia chaš na' yeziquə'əchlə de'e ca' yelə'. Bito chso'one' cas che' la'anə'əczə naque' ben' cheyalə' güe'ela'ocho zejlicane. La' can' naquən.

26 De'e na'anə' Diozən' bagwlejšyichje' lega'aque' par chso'one' yelə' zto' can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Ca naquə no'ol ca' bito chəsə'əque'e beṇə' byo, lete chəsyə'əzolentezə le'e ljuežj no'olzəga'aque' par ničh chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'.

27 Na' le'egatezəczə ca' chso'on beṇə' byo ca' chəsyə'əzolen ljuežj beṇə' byoga'aque' lgua'a de'e yesə'əca'a no'ol chega'aque'. Na' naquən to yelə' zto' de'en chso'on beṇə' byo con beṇə' byoga'ac, tant chəsə'əzelažə' ljuežjga'aque'. Na' de'en chac che cuerp chega'aque'enə' naquən to castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e lao yelə' güen de'e mal chega'aque'enə'.

28 Na' laogüe de'e cui chse'enene' so'one' cas che Diozən', Diozən' bagwlejšyichje' lega'aque' len xbab mal chega'aque'enə', na' chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'.

29 Por de'e cui cheyalə' so'one'en chso'one'. Zjənaljene'. Chesyə'əbeine' chso'one' contr beṇə'. Chəsə'əzelaže'e bi de che beṇə' yoblə, na' no bia yixə' chega'aque' na' no beṇə' nitə' ližga'aque'. Zjənaque' beṇə' xi'a juisy na' leczə chsa'acxi'i ljuežje'. Syempr chso'ot ljuežje', chəsə'ədile', choso'oxoayague', na' chəsyə'əyone' clelələ dižə' de'e chse'ene'ene'. Na' zjənaque' beṇə' gočhitj dižə'.

30 Chəsə'əne' mal che beṇə' yoblə. Chəsə'əgue'ine' Diozən'. Bitobi respet zjənombi'e par beṇə' yoblə. Chsa'alaže'e. Zjənaque' beṇə' güe'elao' cuine. Chəsə'əyiljlaže'e na' chəsə'əželene' can' chso'one' de'e mal. Bito choso'ozenague' che xaxna'aga'aque'.

³¹ Bito chse'ejni'ine'. Bito chso'one' complir bi lyebe de'e chso'one'. Bito chsa'aquene' che beṇə' yoblə. Zjənaque' beṇə' ggo'olaže'e. Bito zjənombi'e yelə' cheyaše'e ljuežje.

³² Zjənezcene' binlo de que Dioz nan' nchoglaogüe'en cheyalə' yeyejcho lao yi' gabilən' šə goncho can' chso'one'enə'. Pero lega'aque' ne'e zja'acze' chso'one' ca' na' chesyə'əbeine' chso'on beṇə' yoblə can' chso'one'enə'. *Pab*

2

Diozən' zdacze' licha ca de'en chone' beṇəchən' castigw che xtolə'əga'aque'enə'

¹ De'e nan' notə'ətezə naccho bito gaquə ənacho bito bi xtolə'əcho de catə' choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chedə' catə'ən choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chio'otezən' chchixə cuincho. Chache'icho de que beṇə' yoblə chone' de'e mal len leczə can' chon chio'o.

² Nezecho šə choncho de'e ca' zjənac ca' Diozən' ne' checho de xtolə'əcho, na' zdacze' licha de'en ne' ca'.

³ De repent chaquecho de que Diozən' bito gone' castigw checho ca de'en choncho xbab che beṇə' yoblə de que chso'one' de'e mal len leczə can' choncho. Bito cheyalə' gaquecho de que cui gone' castigw checho, la' goncze'en.

⁴ De repent bito choncho cas ca naquə de'e güenchgua de'en chon Diozən' len chio'o lao yelə' beṇə' güen che'enə' na' yelə' xenlažə' che'enə'. Na' de repent bito choncho cas che' laogüe de'en cui le'e chontie' chio'o castigw. Diozən' chone' güen len chio'o par nič gaquəchgüeicho lo'o yichjla'ažda'ochonə' che de'e mal de'en choncho par nič ca' yedinjehon.

⁵ Pero nateccho beṇə' žod šə bito chedinjecho do yichj do lažə'əcho ca naquə xtolə'əchon'. Na' šə bito chedinjehon choncho ca gonch Diozən' chio'o castigw catə' əžin ža Diozən' əgwlo'e de que le' zdacze' licha ca de'en gone' castigw zejlicəne che xtolə'əchon'.

⁶ Gone' chio'o castigw o gone' par nič gaquə de'e güen che chio'o beṇəchəgon nac babencho.

⁷ Diozən' gone' chio'o yelə' mban zejlicəne šə zotezə zocho choncho de'e güen, chedə' šə choncho ca' chlo'echo de que cheyiljlažə'əcho naclə gaquə par nič yežincho gan' zo'enə', na' par nič gone' chio'o yelə' bala'an, na' par nič socho zejlicəne.

⁸ Na' šə chnecho contr Diozən' na' cabi chzenagcho che dižə' li che'enə', chzenagzechcho che de'e malən', lechgualə əža'alažə' Diozən' chio'o na' gone' chio'o castigw zejlicəne.

⁹ Zgua'atec chio'o beṇə' Izrael benecho xtižə' Diozən', na' šə choncho de'e mal chi' saquə'əcho na' əžaglaochə. Na' chio'o

cui naccho beṇə' Izrael gwdechlə benecho xtiže'enə', pero lecza chi' saquə'əcho na' əžaglaochō šə choncho de'e malən'.

¹⁰ Na' šə choncho de'e güennə' gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič gaccho beṇə' blaō, na' gone' chio'o yelə' bala'aṇ, na' gone' par nič socho binlo len yichjla'ažda'ochon'. Gone' güen len chio'o beṇə' Izrael, pero na' lecza gone' güen len chio'o la'aṇə'əczə cui naccho beṇə' Izrael.

¹¹ Tozə can' chon Diozən' len yoguə' chio'o beṇəch.

¹² Yoguə' chio'o šə babencho de'e mal sin cuiṇə' gombi'acho lei de'en bzoj de'e Moisezən', Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayi'icho por ni che de'en babencho de'e malən' la'aṇə'əczə šə cui nezecho can' na lein'. Na' yoguə' chio'o banombi'acho lein', Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayi'icho por ni che de'en cui bencho can' nannə'.

¹³ Caguə con yenecho lei na'anə' na' əṇa Diozən' checho bitobi xtolə'əcho de. Pero šə choncho can' na lein', Diozən' əṇe' checho bitobi xtolə'əcho de.

¹⁴ Notə'ətezə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael na' cui nombi'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', zolə catə' chone' to chopə can' na lein' con de'e chidzən lo'o yichjla'aždaogüe'e. La'aṇə'əczə cui nombi'e lein', de'en chon yichjla'ažda'ogüen' mendad gone' naquən ca to lei.

¹⁵ Ben' chon ca' ža chlo'e de que lo'o yichjla'aždaogüe'e na' yo'o de'en naquə ca lein'. Na' catə' chone' de'en chone', lo'o yichjla'aždaogüe'e na' chone' xbab de que de'e malən' chone' o chone' xbab de que de'e güennə' chone'.

¹⁶ Gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič Jesocristən' əchoglaogüe'en che xbab che chio'o beṇəch de'en bencho bgašə'əzə, šə bencho xbab güen o šə bencho xbab mal. Can' chnia' catə' əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'.

Beṇə' Izrael ca' gwsa'aque'ne' de que gwnite'e binlo len Diozən' chedə' zjə'nombi'e lein'

¹⁷ Balle chonle xbab de que zole binlo len Diozən' chedə' nacle beṇə' Izrael na' nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Cha'alažə'əle de que cho'ela'ole Diozən'.

¹⁸ Nezele de'en cho'olažə' Diozən'. Nezele de'en naquə de'e güen. Cho'ele dižə' chei de que naquən de'e güen, chedə' la' lei na'anə' nsedle.

¹⁹ De'e tant chaquele chejni'ile che Diozən' chonle xbab de que nezele par co'ole beṇə' nez na' par əgwzejni'ile beṇə' ca' zjə'nchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

²⁰ Na' chonle xbab de que nezele par əgwzejni'ile beṇə' cui chse'ejni'i na' par gacle maestr che bi'i xcuidə'. Laogüe de'en nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən' chaquele chejni'ile na' chaquele nezele de'en naquə de'e li.

21 Le'e chsed chlo'ile beṇə' yoblə, ¿bixchen' cui cholo'i cuinle? Chsed chlo'ile bito no cuan, len chbanle.

22 Chsed chlo'ile de que bito no co' xtoi na' bito no cuejyichj be'en chei o no'ol chei par solene' beṇə' yoblə, len choncze yoguə' de'en nale cui no gon. Na' chgue'ile lgua'a lsaquə' ca' de'en chse'ejni'alažə' beṇə', len bia'aczə chjelanle bitə'ətezə de'en zjəde do lo'o yo'o gan' zjəža' lgua'a lsaquə' ca'.

23 Cha'alažə'əle de'e nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero laogüe de'e cui chonle can' na lein', chñitle yelə' bala'an che Diozən'.

24 De'e li chonle can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: "De'en chonle de'e mal, zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chəsə'əne' contr Diozən'."

25 Chio'o beṇə' Izrael nsa'acho to seṇy lao cuerp chechon' de'en ne' sirconsision, na' zejen de que Diozən' gaquəlene' chio'o can' bene' lyebe. Na' seṇyən' zaquə'an par chio'o šə choncho can' na lein'. Pero šə cui choncho can' na lein', bitobi zaquə' seṇy de'en zochonə'.

26 Šə cui nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' pero choncho can' na lein', gaccho cuent ca beṇə' nsa'aczə seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' la'anə'əczə cui nsa'achon.

27 Balle bito bi seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' nsa'ale, pero chonle complir can' na lein'. Na' laogüe de'en chonle complir can' na lein', chonle ca nacbia' de que deczə xtolə' beṇə' ca' zjənsa' seṇy de'en ne' sirconsisionṇə', chedə' nyoj lein' na' zjənombi'en, pero bito chso'one' can' nanṇə'.

28 Zan beṇə' chsa'alje' lao dia che Izraelən' na' əzja'accze' chso'one' can' naquə costombr che beṇə' Izraelən', pero lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael, na' nic zaquə' seṇy de'en choso'ozo cuerp chega'aque'enə'.

29 Pero chio'o de'e li naccho beṇə' Izrael šə chonlilažə'əcho Diozən' can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. Na' de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' gwxaquə'əleben ca seṇy de'en ne' sirconsision, na' zejen de que bagwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Babšə'e yichjla'ažda'ochon', caguə con nsa'acho to seṇy lao cuerp chechon'. Na' šə chonlilažə'əchone', Diozən' əne' de que choncho güen, la'anə'əczə šə notono no nochlə əṇa de que choncho güen.

3

1 ¿Bi de'e güen zedegua'an che chio'o beṇə' Izrael laogüe de'en naccho beṇə' Izrael? ¿Bi de'e güen de'e zedegua'an de'en zocho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə'?

2 De'e xen de'e zedegua'an. Na' to de'en zedegua'an ca de'en əbnežjw Diozən' xaxta'ocho ca' Xtiže'enə' de'en nyojən'.

³ Na' bale' cui gwse'ejle'e chei. Pero bito gwde Diozən' ca'azə cui gone' can' na Xtiž'e'enə' la'anə'əczə bale' cui gwse'ejle'e chei.

⁴ Goncze' can' ne'enə'. Yoguə' laste ənacze' de'e linə' la'anə'əczə šə yoguə'əlo'beṇə' yesə'əne' dižə' güenlažə'anə'. Chac canə' bzoj to profet gože' Diozən':

Le' əgwlo'ido' beṇəchən' de que cho'o dižə' li.

Na' ca naquəbeṇə' ca' chso'on xbab de que bito chono' complir can' na'onə',

əsa'acbe'ine' de que chonczo' can' na'onə'.

⁵ Quinga chəsə'əna balə beṇə' cui chse'ejni'i che Diozən'. Chəsə'əne' de que de'e mal de'en choncho chlo'in beṇəchən' de que Diozən' naque' beṇə' chon de'e güen. Na' chəsə'əne' de que Diozən' bito zde' licha de'en gone' castigw che de'e mal de'en chonchon'.

⁶ Lechguale clelən' chso'one' xbabən'. Žalə' de'e li can' chsa'aquene'enə' bitoczə gaquə gon Diozən' yelə' jostis che chio'o beṇəch can' cheyalə'anə'. Pero la' goncze'en.

⁷ Na' beṇə' ca' chso'on xbabən' ca' lecə chəsə'əne' de que catə' chso'onlaž'e' chso'one' ca chesyə'əyacbe'i beṇə' de que Diozən' naque' beṇə' güen ca naquən' cho'e por dižə' li. De'e na'anə' chsa'aquene' de que bito cheyalə' choglaio Diozən' chega'aque' de que zjənapə' dolə' ca de'en chso'onlaž'e'.

⁸ Balə beṇə' chso'one' contr neto', na' chso'one' cho'ato'onə' chəsə'əne' de que nato' žbixchen' cui goncho de'e malən' par nič gaquə de'e güenṇə'? Ca cheyalə'əczən' əgwnežjo Diozən' castigw che non' na ca'.

Notono nla' no cui napə dolə'

⁹ žBixan' ža? žEnaquəch chio'o beṇə' Izrael beṇə' güench cle ca chio'o cui naccho beṇə' Izrael? Bito. Can' bagwnia', tozəczə can' chac che chio'o beṇə' Izrael na' che chio'o cui naccho beṇə' Izrael, yoguə'əcho zocho xni'a de'e malən'.

¹⁰ Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Notono zo beṇə' zda licha, ni tlišə'əze'.

¹¹ Notono nla' beṇə' chejni'i che Diozən', na' notono nla' beṇə' cheyilje'ene'.

¹² Yoguə' beṇəchən' bagosə'əque'e nez mal. Yogue'e bitobi zjəzaque'e.

Ni tlišə'əzə beṇə' chon de'e güen notono nla'.

¹³ Len xtižə'əga'aque'enə' chəsə'əxəoyaguene'en beṇə', na' ca benen che bgüizə' gwxaquə'əlebe dižə' de'en chso'enə'. Ca zbannə' chla' cuerp che bia guatən' catə'an bachožə'an, ca' zbannə' naquə xtižə'əga'aque'enə'.

¹⁴ Por dižə' mal dižə' əzban ža' cho'aga'aque'enə'.

¹⁵ Con bizə de'en choso'ode'ine' par chso'ote' beṇə'.

16 Gatə'ətezə chja'aque' con la' ggo'o yelə' yašə' yelə' zin' chja'aque'.

17 Na' bito chesə'əzo chesə'əbeze' binlo len ljuežjga'aque'enə'.

18 Bito chsa'ape' Diozən' respet.

19 Na' nezecho ca naquə yoguə' de'en na lei che Diozən' goncho, nyojən par chio'o na' xaxta'ocho ca' beṇə' ca' bnežjue' lein'. Pero ca naquə cui choncho can' nanṇə', ni tozə chio'o bito gaquə əṇacho de que naccho beṇə' güen. De'e na'anə' Diozən' əchoglaogüe'en checho de que si'icho castigw che xtolə'əchon' can' əchoglaogüe'en che yeziquə'əchlə beṇə'əchən'.

20 Ni to chio'o beṇə'ch bito na Diozən' checho de que naccho beṇə' güen por ni che bi de'en choncho de'en na lein', chedə' la' ni tocho bito choncho cayanə'ən nanṇə'. Lei na'anə' chzejni'in chio'o de que choncho de'e malən'.

Cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocristən' par niçh gaccho beṇə' güen lao Diozən'

21-22 Diozən' bablo'e can' ne' che notə'ətezcho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əcho Jesocristən'. Lein' na' de'en boso'ozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' leczə chso'en dižə' de que can' gone'. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' bito chon Diozən' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lei che'enə'. Na' notə'ətezcho tozəczə can' chon Diozən' len chio'o la'anə'əczə šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho.

23 Yoguə'əlołcho babencho de'e mal na' de'e na'anə' ni tocho bito gaquə əṇacho de que naccho beṇə' güen ca beṇə' güenṇə' naquə Diozən'.

24 Nzi'ilaže'e chio'o chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'. Na' caguə bi chzi' Dioz na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə', chedə' la' bagwdixjw Cristo Jeso'osən' xtolə'əchon'.

25 Antslən' bagwdapə Diozən' yelə' chxenlažə'əənə' bagwzoinə' bguo'o bcheje' che de'e mal de'en bagwso'on beṇə'əchən' tši'i, na' bito blo'e can' chnežjue' castigw che notə'ətezə beṇə' chso'on de'e malən'. Pero na'a par blo'e de que le' chnežjwcze' castigw che beṇə' chso'on de'e malən', gwleje' Cristo Jeso'osən' par gwdixjue' xtolə' beṇə'əchən'. Na' Diozən' chnitlaogüe' xtolə' con beṇə' chso'onlilažə' Cristo Jeso'osən'.

26 Na' de'en əbsele'ene'enə' nezecho de que Diozən' zdacze' liçha de'en ne' che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jeso'osən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

27 Bito cheyalə' güe'elao' cuincho əṇacho de que naccho beṇə' güen. Ni tocho cui naccho beṇə' güen por ni che bi de'e güen de'en choncho. Pero šə chonlilažə'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

28 Can' chejni'ichon, šə chonlilažə'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lein'.

29 ¿Diozən' naque' Xan chio'o beṇə' Izrael na'azən'? ¿Ecagua leczə naque' Xan chio'o cui naccho beṇə' Izrael?

30 Cle naque' Xan yoguə'əloj beṇə'. Na' ne' che yoguə'əcho šə bachonlilažə'əcho Jeso'osən' naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Tozəczə can' chone' len chio'o nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsionṇə' na' len chio'o cui nsa'achon.

31 ¿Echoncho lei de'en bzoj de'e Moizezən' ca to de'e cui bi zaque'enə' laogüe chonlilažə'əcho Jeso'osən'? Bito chonchon ca to de'e cui bi zaque'e, sino cho'elechchon balorən'.

4

Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' goque' beṇə' güen lao Diozən'

1 De'e xaxta'ocho Abraam be'enə' naccho dia, ¿bixa əṇacho che'enə'?

2 Žalə' por ni che de'e güen de'en bene' na'anə' gwna Diozən' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə', zaquə'əcze' par be'elao' cuine' žalə' ca'. Pero bito be'elao' cuine' lao Diozən'.

3 Le'e Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'."

4 Catə' to beṇə' chone' žin chone' gan laxjue'enə' na' bito ṇacho de que xan žinṇə' chone' to goclen catə'ən chnežjue'ene' laxjue'enə'. Na' ca'aczən' naquən len chio'o, žalə' babencho cayanə'ən non Diozən' mendad goncho bito naquən to goclen de'en chon Diozən' len chio'o catə'ən ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' žalə' ca'.

5 Pero naquəczən to goclen. Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əchone' sin cui choncho xbab de que de'e güen de'en choncho chaclenən par əṇe' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' Diozən' chone' par ničh chio'o cui be'ela'ochone' antslə chaccho beṇə' güen laogüe'enə' catə' chonlilažə'əchone'.

6 Leczə de'e Dabin' be'e dižə' che goclenṇə' de'en chon Diozən' len chio'o chonlilažə'əchone' ca de'en ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent šə bichlə de'e güen de'en choncho.

7 De'e Dabin' gwne':

Mba zocho šə babezi'ixen Diozən' checho che de'e malən' bencho.

Mba zocho šə babṇitlaogüe' xtolə'əchon'.

8 Mba zocho šə chchoglaio Diozən' checho de que caguə bi xtolə'əcho denə'.

⁹ Chio'o nsa'acho seňy de'en ne' sirconsisionnə' bito cheyalə' goncho xbab de que chio'ozən' gaquə socho mba can' gwne'enə'. Lenczə beňə' ca' cui zjənsa' seňyən' guaquə nite'e mba can' gwne'enə'. Nezecho de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən' de'e na'anə' gwne' che' de que naque' beňə' güen laogüe'enə'.

¹⁰ Na' gwne' che de'e Abraannə' de que naque' beňə' güen laogüe'enə' antslə ze'e soe' seňy de'en ne' sirconsisionnə', caguə beyožlən'.

¹¹ Na' gwdechlə gwzoe' seňyən' par gwnezeze' de que Diozən' bagwne' ca' che'. De'e Abraannə' gwzolaogüe' chonlilaže'e Diozən' catə'an ze'e sole' seňyən' na' cana' gwna Diozən' naque' beňə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' nezecho de que Diozən' ne' ca' che notə'atezə beňə' cui zjəzo seňy de'en ne' sirconsisionnə' con šə chso'onlilaže'ene'. Na' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'.

¹² Na' leczə nezecho de que Diozən' ne' che chio'o nsa'acho seňyən' de que naccho beňə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əchone'. Na' ne' ca' caguə por ni che de'en zocho seňyən' sino por ni che de'en chonlilažə'əchone' can' benlilažə' de'e Abraannə' le'.

Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe de'e bene' len le'

¹³ De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe gone' par ničh Abraannə' len xi'in dia che' ca' yesə'anabi'e doxenlə yežlyon'. Bito ben Diozən' cuent che Abraannə' šə bene' complir can' na lei che'enə' sino de'en benlilaže'e Dioz na'anə' gwne' de que naque' beňə' güen laogüe'enə' na' leczə de'e na'anə' bene' lyebe yesə'anabi'e yežlyon'.

¹⁴ Nitə' beňə' chsa'aque' por ni che de'en zjənaoga'aque' lein' yesə'anabi'e yežlyon'. Žalə' na'aclə lega'aque' yesə'anabi'e yežlyonə', bito bi zaquə' de'en chso'onlilažə' beňə' Diozən', na' leczə ca' bito gon Diozən' complir can' bene' lyebe len xi'in dia che de'e Abraannə' žalə' chac ca'.

¹⁵ De'en gwdixjw Diozən' lei che'enə' na' beňəchən' cui choso'ozenague' chei, Diozən' gwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane che xtolə'əga'aque'enə'. Žalə' cui zjənezeze' bi de'e ca' cheyalə' so'one', bitobi xtolə'əga'aque' de, pero zjənezczene'en.

¹⁶ Ca' chaquən', chio'o chonlilažə'əcho Diozən' nabi'acho yežlyon'. Tant nži'ilažə' Diozən' chio'o chone' ca nabi'achon par ničh gaquə can' bene' lyebe len yoguə' chio'o chone' cuent ca xi'in dia che de'e Abraannə'. Caguə gaquə ca' len beňə' ca' zjəsə'ənao lei na'azən' sino leczə len notə'atezə beňə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' le',

la' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'.

17 Can' nyojczə de'en gwna Diozən': "Banza' le' gaco' xaxtao' beṇə' ša' ṇasyon zan." Na' Diozən' nape' yelə' guac par yosbane' beṇə' guat ca' na' Diozən' chone' par niḥ chac bitə'atezən' ne'enə'. De'e na'anə' cho'e dižə' che beṇə' ze'e za'ac ca chio'o beṇəch cho'echo dižə' che beṇə' banitə'.

18 Bito gwneze Abraannə' nacxa gaquən' gaquə can' gwna Diozən'. Pero gwyejle'e che Diozən' na' gwzoe' lez de que Diozən' goncze' le' xaxtao' beṇə' ša' ṇasyon zan. Con gwyejle'e de que gaquə can' gož Diozən' le': "Beṇə' zan əsa'ac xi'in dia chio'."

19 Con gwzocze' benlilaže'e Diozən' la'anə'əczə gocbe'ine' banaque' beṇə' golə par so xi'ine'. Bazoe' casi to gueyoa iz, na' no'ol che' Saran' bitoch zoe' xlaogüe'e sane'.

20 Gwzoteze' benlilaže'e Diozən' na' bito goquə šejlaže'e che lyebe de'en ben Diozən' len le', sino que gwzoe' chech benlilaže'ene' na' be'elaogüe'ene'.

21 Abraannə' gwnezene' de que Diozən' guac gone' ca de'en bene' lyeben'.

22 Na' laogüe de'en benlilaže'e Diozən' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'.

23 Na' nyojən de que de'en benlilaže'ene' na'anə' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero caguə nyojən par de'e Abraam na'azənə'.

24-25 Leczə nyojən par chio'o, la' leczə de'en chonlilažə'əcho Diozən' nchoglaon checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Diozən' bsele'e Xancho Jeso'osən' par gwso'ot beṇə' le' na' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Goc ca' len Jeso'osən' par niḥ gwduxjue' xtolə'əchon' na' par niḥ Diozən' ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

5

Zocho binlo len Diozən' šə chonlilažə'əcho Jesocristən'

1 Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən', na' Xancho Jesocrist na'anə' babene' par niḥ zocho binlo len Diozən'.

2 De'en chonlilažə'əcho Jesocristən' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' gwzocze' əži'ilaže'e chio'o. Chebeicho nezecho gon Diozən' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en de che'.

3 Na' leczə chebeicho catə' chzaquə'əzi'icho, la' nezecho šə chgo'o chchejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'icho nachən' gwchejczecho catə'an de bichlə de'en saquə'əzi'icho.

4 Šə chgo'o chčhejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'ichon', Diozən' chebeine' can' choncho. Na' catə' chebeine' can' choncho, nezecho de que gaquəlenche' chio'o.

5 Na' catə'an nezecho de que gaquəlench Diozən' chio'o, bito chža'a yichjcho chedə' nezecho babsele'e Spirit che'enə' par zon len chio'o, chnen lo'o la'ažda'ochon' nan de que Diozən' chacchgüeine' checho.

6 Lao ne'e zocho xni'a de'e malən', Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par gwduxjue' xtolə' chio'o cui be'ela'ocho Diozən'. Na' gwso'ote'ene' catə' bžin orən' banžia' Diozən' bia'.

7 Ca naquə chio'o beṇəch, zdebə chonən par əchebcho gwnežjo cuincho so'ot beṇə' chio'o lgua'a to beṇə' yoblə la'anə'əczə šə lgua'a to beṇə' zda licha. Pero gwchojlja to beṇə' yeyaxjene' gwnežjo cuine' so'ote'ene' lgua'a to beṇə' naquə beṇə' ži'ilažə'.

8 Pero catə'an chio'o nenaccho beṇə' güen de'e mal, Diozən' bsele'e Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' nezecho lechguale chaque Diozən' checho.

9 Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' Cristən' blalj xchene'enə' par gwduxjue' xtolə'əchon'. Na' leczə ca' nezecho de que Cristən' bagoclene' chio'o chonlilažə'əchone' par nič ca' Diozən' bito gone' castigw checho zejlicane.

10 Beṇə' contr che Dioz nan' goccho. Pero na' Xi'ine' Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' nezecho leczə zo Cristən' chone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' chedə' ngodə'əcho txen len le'.

11 Na' leczə dech de'en chebeicho. Leczə chebeicho de'en nombi'acho Diozən', chedə' la' Jesocrist na'anə' bač bozoe' chio'o binlo len Diozən'.

De'e Adannə' bxi'e de'e malən' yežlyo nga, na' Jesocristən' bedəyene' par nič chac de'e güen

12 Yelə' godenag che beṇə' nechən' ben' gwle Adannə', gwzolo de'e malən' yežlyo nga, na' de'e mal nan' nsa' yelə' gotən'. Na' de'e nan' den de que yoguə' beṇəchən' chsa'ate' na' yogue'e chso'one' de'e mal.

13 Gwso'onczə beṇəchən' de'en malən' dezd tyemp che Adannə' antslə cuinə' chixjw Diozən' lei che'enə'. Na' catə' cuinə' chixjue' lei che'enə' nža'alə can' gwchoglaogüe'en che beṇəchən' catə'an gwso'one' de'e malən'.

14 Pero na' gwzoloazən dezd tyemp che de'e Adannə' bžinte tyemp che de'e Moizezən' benən byen yoguə' beṇə' gwsa'ate' can' chsa'ate' na'a, chedə' yogue'e gwso'one' de'e malən', la'anə'əczə de'e mal de'en gwso'one' bito naquən ca de'e mal de'en ben de'e Adannə'. De'e Adan na'anə' bedəyene' par

nich gwxe yelə' gotən' yežlyo nga, pero na' Jesocristən' ben' banaquəczən yidə dezd cana'ateczə, le'enə' bedəyene' par nich de yelə' mban zejlicane che notə'atezcho chonlilažə'əchone'.

15 De'e xen nža' yelə' goclen de'en ben Diozən' len chio'o catə'an bsele'e Jesocristən' na' ca de'e malən' de'en ben de'e Adannə'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə' beṇə' zan gwsa'at. Pero na' Diozən' bene' to de'e zaque'e, bene' to yelə' ži'ilažə' xen na' to yelə' goclen xen par beṇə' zan. Diozən' chaclene' chio'o ca de'en bsele'e Jesocristən' par cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə' chio'o beṇəch.

16 Nža' de'e malən' de'en ben de'e Adannə' ca goclen de'en ben Diozən' len beṇəchən'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə', de'e na'anə' Diozən' gwchoglaogüe'en che chio'o beṇəch de que si'icho castigw zejlicane. Pero na' dadzən' goclen Diozən' chio'o ca de'en bsele'e Xi'ine' Jesocristən', na' chio'o chonlilažə'əchone' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' la'anə'əczə babencho de'e zan de'e mal.

17 Por ni che tozə be'enə' ben de'e malən' de yelə' got che chio'o beṇəch. Pero na' Diozən' lechguale nži'ilaže'e chio'o, na' dadzə ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' de yelə' mban checho zejlicane na' nabi'acho txen len Jesocristən'.

18 Can' naquən, por ni che de'e mal de'en ben de'e Adannə', Diozən' gwchoglaogüe'en de que to to chio'o beṇəch si'icho castigw che xtolə'əchon'. Na' por ni che de'en naquə Jesocristən' beṇə' güen lao Diozən', Dioz na'anə' ne' che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane.

19 Na' de'en cui əbzenag de'e Adannə' che Diozən', de'e na'anə' yoguə' chio'o beṇəch naccho beṇə' güen de'e mal. Pero na' de'en əbzenag Jesocristən' che Diozən', yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho beṇə' güen lao Diozən'.

20 Diozən' gwdixjue' lei che'enə' na' de'e na'anə' gwcha'o gwxench de'e malən' chedə' beṇəchən' bito bos'ozenague' chei. Pero catə' gwcha'o gwxench de'e malən', de'e xen gwcha'o gwxench yelə' ži'ilažə' che Diozən' par nich bezi'ixene' che chio'o chonlilažə'əchone'.

21 Gwcha'o gwxench yelə' ži'ilažə' che'enə' par nich gwaquə əne' che yoguə' chio'o beṇəch de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə gonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. Na' can' de yelə' got che yoguə' chio'o beṇəch de'en naccho beṇə' güen de'e malən' leczə nži'ilažə' Diozən' yoguə' chio'o beṇəch na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane šə chonlilažə'əchone'.

Diozən' bene' par niĉ cuich šo'o ĉ hazcho de'e malən'

¹ ĴNacxan' cheyalə' goncho na'a baņezecho de que nži'ilažə' Diozən' chio'o? ĴEcon šejczcho goncho de'e malən' par niĉ yezi'ixentezə yezi'ixen Diozən' ĉ chechon'?

² Caguə can' cheyalə' goncho. Diozən' babene' par niĉ cuich šo'o ĉ hazcho de'e malən' šə gwzenagcho ĉhe'. De'e nan' bito cheyalə' sochcho əgwzenagcho ĉhe la'ažda'omalchon'.

³ Bagwchoacho nisən' par niĉ ca' nacbja' de que ngodə'əcho txen len Jesocristən'. Na' ca de'en gwchoacho nisən' zejen ca gotcho len Crist na'anə'.

⁴ Na' de'en zejen ca gotcho len Cristən', leczə zejen ca bgašə'əcho len le'. Goc ca' par niĉ ca de'en bolis bosban Xacho Diozən' le' len yelə' guac xen ĉhe'enə', gwša'acho yelə' chzo yelə' chbez ĉ chechon' na' socho ca beņə' cobə.

⁵ Ndil ngodə'əcho Cristən' txennə' catə'an gwso'ote'ene', na' leczə ndil ngodə'əcho le' txennə' catə'an beyas bebane' ladjo beņə' guat ca'. De'e na'anə' cheyalə' yocobə xbab ĉ chechon' par niĉ gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'.

⁶ Ca de'en ndil ngodə'əcho Cristən' txen catə'an gwso'ote'ene' le'e yag corozən', zejen de que la'ažda'omalchon' gotən. Gotən par niĉ bitoch nabia'an chio'o na' par niĉ bitoch šo'o ĉ haz de'e malən' yichjla'ažda'ochon'.

⁷ Beņə' bagot bitoch chnabia' la'ažda'omalen' le'.

⁸ Na' ca naquə gotlencho Cristən' chejle'echo de que zocho mbancho len le' na' de que sochcho əbancho len le'.

⁹ Nezecho de que Dioz nan' bosbane' Cristən' ladjo beņə' guat ca'. Na' bitoch so'ote'ene' de'e yoblə. Yelə' gotən' bitoch sojn le' de'e yoblə.

¹⁰ Ca de'en gwso'ote' Cristən', tši'izən' bnežjw cuine' par niĉ bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bitoch so'ote' le' yetlas. Na' na'a zoe' chnežjue' Diozən' yelə' bala'an.

¹¹ Legon xbab de que Diozən' babene' par niĉ cuich šo'o ĉ hazcho de'e malən'. Pero na' leczə legon xbab de que ndil ngodə'əcho txen len Cristən' catə'an beyas bebane' ladjo beņə' guat ca'. De'e na'anə' mbancho par əgwnežjwcho Diozən' yelə' bala'an. Gonle xbabən' ca' ĉhedə' ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən'.

¹² Bito güe'echo latjə šo'o ĉ haz de'e malən' cuerp ĉ chechon' de'en gat par goncho ca de'e malən' zelažə' la'ažda'ochon'.

¹³ Bito gon cuincho lao na' gwxiye'enə' par goncho de'e mal len cuerp ĉ chechon'. Cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güennə'. Gon cuincho lao ne'enə' ĉhedə' bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca beņə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane ĉ chechon'.

14 Antslə goquecho goncho can' na lein', pero de'en cui goc goncho can' nannə', blo'in chio'o de que zocho xni'a de'e malən'. Pero na'a de'en nži'ilažə' Diozən' chio'o babebeje' chio'o xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chac chon cuincho lao ne'enə' par goncho de'e güennə'.

Cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən'

15 ĴEgontezcho de'e malən' de'en nezecho nži'ilažə' Diozən' chio'o na' de'en bito chebeine' chio'o por ni che šə choncho can' na lei che'enə'? Bitō.

16 Nezecho catə' chzenagcho che to beṇə' na' catə' cho'echo latjə chnabi'e chio'o, xni'a be'enan' zocho. Na' leczə ca' šə chdalenczcho de'e malən' na' chzenagcho chei, xni'ei nan' zocho na' bito žjəyecho len Diozən' šə ca'. Pero šə chon cuincho lao na' Diozən' na' chzenagcho che' nachən' zdaczcho choncho de'e güennə'.

17 Antslən' gwzochō xni'a de'e malən'. Pero choxcwlen Diozən' lenczə le'e bachzenagle na'a do yichj do lažə'ale de'en bablo'ito' le'e.

18 Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. De'e na'anə' banon cuincho lao na' Diozən' par šejcho goncho de'e güennə'.

19 Cho'a dižə'anə' can' zocho xni'a non' chzenagcho chei par nič šejni'ile. Ca'atezən' ben cuinle lao na' gwxiye'enə' par benle de'en naquə yelə' zto' na' bichlə de'en bito cheyalə' goncho, leczə can' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güennə' nič gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

20 Catə'an ne'e zocho xni'a de'e malən', bito bzenagcho che Diozən' par goncho de'e güen.

21 Na' bitobi de'e güen ble'icho lao de'e mal ca' de'en jənaochonə'. Bacheto'icho na'a che de'e ca' benchonə'. Žalə' chonchcho de'e mal ca' zjənac ca' bito žjəyecho len Diozən'.

22 Pero Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' babene' par nič non cuincho lao ne'enə'. De'e na'anə' zda chaquəch yichjla'ažda'ochonə' can' naquə yichjla'aždao' le'enə' na' žjəyecho len Diozən' zejlicane.

23 Šə zocho choncho de'e malən' yeyejcho lao yi' gabilən'. Pero šə ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən', Diozən' choṇe' chio'o dadzə yelə' mban zejlicanen'.

7

Lein' chnabi'an benachən' žlac zjəmbane'

1 Beṇə' bišə' le'e nombi'ale lein' na' nezele de que lein' chnabi'an chio'o žlac mbancho na'azə.

2 To no'olə csad, žlac mban be'en che'enə' cheyalə' soe' len le', la' can' chon lein' mendad. Xte catə'əch gat be'en che'enə'

cana'achən' babechoj latje' len lei de'en chon mendad soe' len be'en che'enə'.

³ Na' šə no'olən' yeque'e beṇə' yoblə len mban be'en che'enə', beṇə' ggo'o xtoin' naque'. Pero šə bagot be'en che'enə' babechoj latje' len lein'. Gwaquə yošagna'alene' beṇə' yoblə, na' bito nacho naque' beṇə' ggo'o xtoi laogüe de'en yošagne'e de'e yoblə.

⁴ Can' naquən beṇə' bišə', ngodə'əcho txen len Cristən', na' de'e bnežjw cuine' gwso'ote'ene', de'e na'anə' baṇezecho bito chaccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Cristən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca' na' chio'o baben cuincho lao ne'enə' par ničh goncho can' chene'e Diozən'.

⁵ Antslə nezochō chzenagcho che la'ažda'omalchon'. Na' catə'an gwnezecho ca de'en non lei de'en bzoj de'e Moizezən' mendad goncho, nachlə be'elažə'əchcho bzenagcho che de'e malən' de'en yo'o yičhjlə'ažda'ochonə' na' bencho con can' gone'echo. Žalə' ne'e choncho ca' bito žjəyecho len Diozən'.

⁶ Pero na'a babocobə Spirit che Diozən' yičhjlə'ažda'ochon' na' nezecho bito chaccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lein'. Antslə bencho bi de'e güen parzə ničh goncho complir can' byoj lein' gwłalte nan naquən cheyalə' goncho. Pero na'a choncho can' chene'e Diozən' čhedə' babocobə Spirit che'enə' yičhjlə'ažda'ochon'.

Yo'o de'e malən' yičhjlə'ažda'ochon'

⁷ Bitō cheyalə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' naquən de'e mal. Bitō gocbe'ida'nda' chona' de'e malən' žalə' cui bzejni'i lein' nada' bi de'en cui cheyalə' gona'. Na' bito əgwnežda' de que de'e malən' chona' chzelaž'a' bitə'ətezə de'e de che beṇə' žalə' que lein' nan: "Bitō selažə'əle bitə'ətezə de'e de che beṇə'."

⁸ Nach catə' gwnežda' can' na lein, de'e mal de'en yo'o yičhjlə'aždaogua'anə' nachle benən ca gwzelažə'əcha'. Na' bito gocbe'ida' de xtoł'a' žalə' cui bemb'i'a lein'.

⁹ Gwzoa' to tyemp sin cui bemb'i'a lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Pero catə' gwnežda' bin' nonən mendad gona', nachle bzenaguəcha' che de'e malən' de'en yo'o yičhjlə'ažda'ogua'anə'. De'e na'anə' gwnežda' si'a castigw zejlicane che xtoł'a'.

¹⁰ Na' ca naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', naquən par gwzenaga' chei ničh ca' gatə' yelə' mban zejlicane chia'. Pero de'en cui bzenaga' chei de'e na'anə' gwnežda' si'a castigw zejlicane.

¹¹ Ca de'en nombi'a lein', de'e malən' de'en yo'o yičhjlə'aždaogua'anə' bxoayaguən nada', benən ca bito bzenaga' che de'en nonən mendad gona'. Na' de'e na'anə' gwnežda' si'a castigw zejlicane che xtoł'a'anə'.

12 Ca naquæ lei de'en bzoj de'e Moisezæn', za'an che Diozæn'. To to de'en nonæn mendad goncho za'an che Diozæn' na' zjænaquæn de'e licha na' de'e güen.

13 ¿Lei de'en naquæ de'e güennæ' benæn par niç si'a castigw zejlicane che xtolä'anæ'? Bito naquæ len. De'e malæn' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anæ' bito be'en latjæ gona' can' cheyalä' gona'. Na' de'en cui chona' can' na lein', de'e nan' gwnezda' si'a castigw zejlicane che xtolä'anæ'. Ca chac nan' nla'alaon naca' beñæ' mal de'en cui chona' can' na lein', na' nla'alaon de que de'e mal juisyæn' chona' cui chona' can' none' mendad gona'.

14 Naquæn clar de que lein' guaqualenæn nada' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anæ' žalæ' chzenaga' chei. Pero nada' naca' beñæ' la'aždao' mal, zoa' yo'o yaza' de'e malæn'.

15 Bito chona' de'e güen de'en che'enda' gona'. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelænnæ' chona'. Bito cheyache'ida' chia' bixchen' chona' ca'.

16 Che'enda' gona' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezæn', pero bito chona'an yoguæ' las. Na' catæ' cui chona' can' nanñæ' lechguale de'e chacda', chedæ' nezda' lein' naquæn de'e güen.

17 Caguæ nada'anæ' chona' de'en cui che'enda' gona'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' chonæn par niç chona' de'en cui che'enda' gona'.

18-19 Nezda' bito naca' beñæ' güen, chedæ' yo'o de'e malæn' lo'o yichjla'aždaogua'anæ'. Che'enda' gona' de'e güennæ', pero bito chona'an. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelænnæ' chona'.

20 Na' ca de'en chona' de'en cui che'enda' gona', caguæ chona'an nada'anæ'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' nžiguæ'æn nada' chona' de'e mal de'en cui che'enda' gona'.

21 Na' syempr catæ'æn che'enda' gona' de'e güennæ', de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anæ' chžonæn gona'an.

22 Chebeida' lei che Diozæn' lo'o yichjla'aždaogua'anæ'.

23 Pero na' chache'ida' de de'en yo'o yichjla'aždaogua'anæ' de'en cui cho'en latjæ gona' can' nezda' cheyalä' gona'. De'e mal de'en yo'o yaz cuerp chia'anæ' chnabi'an nada'.

24-25 Lo'o yichjla'ažda'ochon' chene'echo goncho de'en non lei che Diozæn' mendad goncho, pero na' la'ažda'omalchon' chonczæn ca choncho de'e malæn'. ¡Prob chio'o! ¿No soi la'ažda'omalchon' de'enæ' chnabia' chio'o? Nezecho si'icho castigw zejlicane šæ soczcho gwzenagcho chei. Choxcwlen Diozæn', chone' par niç Xancho Jesocristæn' soine' la'ažda'omalchon'.

8

Cheyalä' goncho can' chene'e Spirit che Diozæn'

¹ De'e na'anə' Diozən' ne' che chio'o šə ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' de que bito bi xtolə'əcho de. Chio'o ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bachoncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Bito choncho can' na la'ažda'omalchon'.

² Nezda' Spirit che Diozən' chnabi'an nada' na' chonən yelə' mban zejlicane chia' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'. Catə' gwzoa' xni'a de'e malən' lennə' benən par nič gwčhoglao Diozən' chia' si'a castigw zejlicane. Pero Spirit che Diozən' babebejən nada' xni'a de'e malən'.

³⁻⁴ Lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito gwzoin par yebejən chio'o xni'a de'e malən' chedə' naccho beṇə' la'aždao' mal. Diozən' gwzoinə' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' de'en bsele'e Xi'ine'en golje' yežlyo nga, gocczə cuerp che'enə' ca cuerp che chio'o beṇə' güen de'e mal. Na' Xi'in Dioz na'anə' gwduxje' xtolə'əchon' par nič chio'o beṇəch gwaquə yechojcho xni'a de'e malən' na' gwaquə šejcho licha goncho can' non lein' mendedad, con šə goncho can' chene'e Spirit che Diozən' na' bito goncho can' na la'ažda'omalchon'.

⁵ Šə zoczcho choncho can' na la'ažda'omalchonə', yo'o yichjcho de'en chene'en goncho. Pero šə zocho choncho can' na Spirit che Diozən' yo'o yichjcho can' nan na'anə'.

⁶ Na' šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchonə', si'icho castigw zejlicane. Pero šə con yo'o yichjcho de'enə' chene'e Spirit che Diozən', guatə' yelə' mban zejlicane checho na' so cuzcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochonə'.

⁷ Contr Dioz nan' choncho šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho. Na' šə con yo'o yichjcho len, bito chzenagcho che lei che Diozən', na' nique gaquəczə gwzenagcho che Diozən' šə ca'.

⁸ Šə zocho choncho can' na la'ažda'omalchon' bito gaquə naquəchlə goncho par nič yebei Diozən' chio'o.

⁹ Pero chio'o ža, šə zo Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'ochonə', bitoch zocho choncho can' na la'ažda'omalchon', sino zocho chzenagcho che Spiritən'. Na' šə cui zo Spirit che Cristən' lo'o la'ažda'ochonə', de'en leczə naquən Spirit che Diozən', bito naccho xi'in Dioz.

¹⁰ Cristən' zoe' len chio'o chonlilažə'əchone', na' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' de'e na'anə' de yelə' mban zejlicane checho la'anə'əczə gatcho len cuerp chechon' por ni che de'e malən'.

¹¹ Diozən' bolis bosbane' Cristo Jeso'osən' ladjo beṇə' guatən'. Na' šə Spirit che Diozən' zon lo'o la'ažda'ochon', leczə gwžin ža catə' Diozən' yolis yosbane' chio'o len cuerp checho quinga de'enə' sa'at. Yolīs yosbane' chio'o chedə' yo'o Spirit che'enə' lo'o la'ažda'ochon'.

12 Can' ža beṇə' bišə', bito cheyaḷə' goncho can' na la'ažda'omalchon'.

13 Si'icho castigw zejlicane šə zoczcho choncho de'en chene'e la'ažda'omalchonə'. Pero šə güe'echo latjə gaquəlen Spirit che Diozən' chio'o par nič cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon', nachən' gatə' yelə' mban zejlicane checho.

14 Na' yoguə' chio'o šə chzenagcho che de'en chsed chzejni'i Spirit che Diozən' chio'o goncho, naccho xi'in Dioz.

15 Diozən' bene' chio'o Spirit che'enə' catə'an gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Na' de'e na'anə' bito chžebcho Diozən' can' chžebcho to beṇə' znia catə' choncho xšine'enə'. Lgua'a žebchone' cholgüižchone' che'echone': "Xa."

16 Spirit che Diozən' nan lo'o yichjla'ažda'ochon' de que chio'o naccho xi'in Dioz.

17 Na' šə naccho xi'in Dioz, gwžin ža catə' yoguə' de'en de che Cristən' gaquən checho txen lencho le'. Gaquən checho con šə gwsanlažə' cuincho yoso'ochi' yoso'osaquə' beṇə' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', can' bosu'ochi' bosu'osaque'e le'enə'. Na' šə yoso'ochi' yoso'osaque'e chio'o, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en babnežjue' che Cristən'.

18 Yežlyo nga de de'en chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əcho. Pero nada' chona' xbab caguə de'e bi de'enə' ca de'en yebeicho catə'an əžin ža gon Diozən' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en napə Cristən'.

19 Diozən' bene' beṇəch, bene' bia chsa'aš na' bene' cuantzə bi de'en zjəde. Na' yoguə'əcho len lega'aquən bazochi' laojuisy batə'əquən' gon Diozən' yelə' bala'an de'en si' chio'o naccho xi'ine', na' leczə len yoguə' bia ca' chsa'aš chəsə'əbezəb batə'əquən' əžin ža gone' ca'.

20 Na' yoguə' de'e ca' ben Diozən' caguə zjənac ša'onə'. Na' caguə con ca gwse'ene'enə' zjənaquən. Ze'e gonša'ochi' lega'aquənə', na' ze'e gonša'ochi' yoguə' bia chsa'aš na' leczə ca' chio'o beṇəch. Na' leczə Dioz nan' bene' par nič chəsə'əbezən na' par nič chəsə'əbezə beṇəchən' na' par nič leczə chəsə'əbezə bia ca' chsa'aš.

21 Chəsə'əbezən batə'əquən' əžin ža yesyə'əyaquən binlo juisy na' bito te chega'aquən. Na' leczə can' chəsə'əbezə bia ca' əsa'ac chega'aquəb. Na' ca'aczən' gac che chio'o naccho xi'in Dioz, catə'an si'icho yelə' bala'an xen de'en gon Diozən' chio'o, yeyac cuerp chechon' de'e cobə na' cuatəch soi yelə' gotən' chio'o.

22 Na' nezecho, xte ža neža yoguə' de'e ca' ben Diozən' chso'onən ca beṇə' chbežgüe', chəsə'əžaglaon ca to no'olə beṇə' chzan. Na' leczə yoguə' bia ca' chsa'aš chəsə'əbežgüe'eb chəsə'əžaglaob ca to no'olə beṇə' chzan.

23 Na' caguə de'e ca'azən'. Leczə len chio'o chbežgüe'echo. Diozən' babenə' chio'o Spirit che'enə' par ničh nezecho gwžin ža gaquəch güen checho. Na' chbežgüe'echo lo'o la'ažda'ochon' chbezcho batə'aquən' gon Diozən' cuerp cobə chechon' par əgwlo'e de que banque'e chio'o ca xi'ine'.

24 Catə'ən bebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən', ca nan' gwzolaο chbezcho gwžin ža gaquəch güen checho. To de'e bagoc bitoch socho lez cuezcho gaquən. Notono zo no nezoe' lez gaquə de'en nezene' bagoc.

25 Pero ca naquə de'en zocho lez gwžin ža gaquəch güen checho, zocho chgo'o chchejlažə'əcho batə'aquən' gaquən.

26 Ca naquə Spirit che Diozən' zon chaclenən chio'o chedə' bitotec bi chac goncho sin cui zon len chio'o. Bito chac goncho orasyon can' cheyalə' gonchon, poro na' Spirit che Diozən' chnen favor chio'o laogüe'enə' la'anə'əczə cui cheželecho naclə güe'elenchone' dižə' che de'en chnalažə'əcho.

27 Na' Diozən' ngüia nye' la'ažda'ochon' na' leczə ca' chejni'ine' bin' chene'e Spirit che'enə' catə'ən chnen favor chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'. Na' can' chene'e Diozən' nen favor chio'o.

Diozən' de'e chio'o, de'e na'anə' notono no soi chio'o

28 Na' nezecho de que lao yoguə' de'en chaquən', Diozən' chone' par ničh gaquə güen che chio'o chaquecho che'. Chio'on bach gwleje' par chonlilažə'əchone' segon can' gwchoglaogüe'en.

29 Nombia' Diozən' chio'o dezd gwłalte, na' əbsi'e xneze par ničh tozə gaquə yichjla'ažda'ochon' len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən'. Bene' par ničh Jesocristən' naque' benə' nech entr chio'o benə' biše'e zan.

30 Na' ca naquə əbsi' Diozən' xneze par ničh gaquə yichjla'ažda'ochon' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən', leczə gwleje' chio'o par chonlilažə'əchone' na' bagwchoglaogüe'en checho de que naccho benə' güen laogüe'enə'. Na' leczə can' goncze' chio'o yelə' bala'anə'.

31 Catec güennə' chon Diozən' len chio'o de'en bsi'e xneze gac checho yoguə' de'e ca'. Na' nezecho Diozən' de'e chio'o, na' de'e na'anə' notono no soi chio'o.

32 Diozən' bito bžone' saquə'əzi' Xi'ine'enə' por ni che yoguə'əlo' chio'o ca de'en bsele'ene' gwso'ot benə' le'. Na' can' bsele'e Xi'ine' Jesocristən' par chio'o, ca'aczən' gone' yoguə' de'e güennə' dadzə len chio'o.

33 Diozən' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' na' bagwchoglaogüe'en checho de que bito bi xtolə'əcho de. De'e na'anə' notono no soi əgwcuış chio'o laogüe'enə'.

³⁴ Notono zo no gaquə gon par niçh əna Diozən' çhecho de que de xtolə'əchon'. Por ni çhechon' bsanlažə' cuin Cristən' gwso'ot beṇə' le' na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Na' na'a chi'e cuit Diozən' chnabi'e txen len le', na' chne' fabor chio'o.

³⁵ ¿Ede de'e əgwžon par niçh Cristən' cuich gaquene' çhecho? ¿Egwžon no de'e mal de'en gaquə çhecho? ¿Egwžon no de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə çhecho? ¿Egwžon no yelə' xi'a che beṇə' chgue'i chio'o? ¿Egwžon no yelə' chbil chdon çhecho? ¿Egwžon laogüe de'en cui de xala'ancho? ¿Egwžon šə bi lxož de'e za' len chio'o? ¿Egwžon par niçh Cristən' cuich gaquene' çhecho šə to beṇə'əclə noxə'e cwšiyən' gote' chio'o? Bitobi bi de de'e əgwžon par niçh Cristən' cuich gaquene' çhecho.

³⁶ Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Por ni che chonlilažə'əto' le', chse'ene beṇə' so'ote' neto' do tyempte.

Chso'one' xbab de que neto' naquəto' ca to xilə' bia so'ote'.

³⁷ Pero catə'ən za'ac bi de'e mal gac çhecho, bito chac çhop lažə'əcho, sino chebeichgüeicho la' nezecho zoczə Cristən' chaquene' çhechon'.

³⁸ Nada' nezda' de que notono gaquə gwžon par niçh Diozən' len Cristən' cuich əsa'aque'ne' çhecho. Yelə' gotən' bito gaquə bi gonən, ni yelə' mbanṇə', ni no angl bzelaο, ni nochlə beṇə' blaο che angl bzelaο, ni angl bzelaο beṇə' gwnabia', ni de'e chac çhecho na'a na' šə bichlə de'e ze'e za'ac.

³⁹ Ni de'e de le'e yoban', ni de'e de gabilən', ni bichlə de'en ben Diozən' bito gaquə yesə'əžonən par niçh Diozən' cuich gaquene' çhecho. Nic yesə'əžon no beṇə', nic yesə'əžon bitə'ətezə de'e gac çhecho par niçh Diozən' cuich gaquene' çhecho, la' Diozən' bsele'e Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' chio'o can' chaquene' çhecho.

9

Diozən' gwcue'e beṇə' Izrael ca xi'ine'

¹⁻² De'en ngoda'a txen len Cristən' cho'a dižə' li nia' de que zochgua trist, na' chacchgüeida' lo'o la'ažda'ogua'anə' ca naquə zan beṇə' gwlaž chia' ca' bito chso'onlilaže'e Cristən'. Spirit che Diozən' chonən par niçh nezda' lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que cho'a dižə' li catə' nia'

³ xte zelažə'a cuiayi'a žalə' na'anə' yecui'ižə' Diozən' nada' cuit Cristən' par niçh beṇə' gwlaž chia' ca' so'onlilaže'ene'. Che'enda' so'onlilaže'ene' chedə' lega'aque' gwsa'alje' zjənaque' beṇə' Izrael ca nada'.

⁴ Diozən' gwcue'e chio'o beṇə' Izrael ca xi'ine'. Na' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' to lo'o bejw de'en chey che'eni'. Na' bene' lyebe gaquəlene' lega'aque'. Na' leczə bnežjue' lega'aque'

lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Na' Dioz nan' əblo'ine' lega'aque' naquən' se'ejni'alaže'ene'. Na' leczə benche' lyebe de'e bene' len lega'aque'.

⁵ Beṇə' golə blao beṇə' za' che'elte zjənaque' xaxtao' chio'o beṇə' Izrael. Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇəçhən' golje' lao dia che beṇə' Izrael. Le' naque' Dioz na' chnabi'e yoguə'əte, chnabi'e beṇəçh na' bia ca' chsa'aš, na' yoguə'əloj cuantzə de'e zjəde. Cheyalə' socho güe'ela'ochone' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

⁶ Clelən' choncho xbabən' šə chaquecho de que Diozən' bito bene' complir ca lyebe de'en bene'. De'e li caguə yoguə' beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che Izraelən' zjənaque' beṇə' Izrael lao Diozən'.

⁷ Na' caguə beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che de'e Abraannə' chon Diozən' cuent zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. Quinga gož Diozən' Abraannə': "Xi'in dia che Isaac gona' cuent lao dia chio'onə'."

⁸ De'e nga chlo'in chio'o de que caguə ni che de'e goljcho lao dia che beṇə' Izraelən' naccho xi'in Dioz. Naccho xi'in Dioz chedə' chejle'echo che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə', gwne' de que əque'e ca xi'ine' con beṇə' so'onlilažə' le'.

⁹ Catə'an ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' gwne': "Leczə ca tyemp nga ṇa'a yida' yetgüiz, na' cana' bazo to bi'i che Sar ni."

¹⁰ Na' leczə be' Diozən' dižə' len de'e Rebequən' catə'əngwzoe' bi'e bi'i cuaš ca', xi'in de'e xaxta'ocho Isaaquən'.

¹¹ Ze'e sa'aljə bi'i cuaš ca'anə', na' ni de'e güen ni de'e mal cuiṇə' so'ombo'. Na' lao cuiṇə' gatə'əbia' naquən' so'ombo', gwlej Diozən' tobo' par gaquə güen chebo'. Con bagwçhoglaogüe' can' gaquə chega'acbo' na' bene' can' bansi'e xnezen'.

¹² De'e na'anə' gože' de'e Rebequən': "Bi'in galjə nech sobo' xni'a bi'in yedenao lebo'."

¹³ Na' nyojczə de'en gwna Diozən' che bi'i cuaš ca': "Chacda' che Jacobən' na' chgue'ida' Esa'on'."

¹⁴ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito zde' licha de'en gwne' ca'. Zdacze' lican'.

¹⁵ Ze' Diozən' de'e Moisezan': "Yeyašə'əlažə'a len beṇə' che'enda' yeyašə'əlažə'a, na' əži'ilažə'a len beṇə' che'enda' əži'ilažə'a."

¹⁶ Quinga naquən: Diozən' nži'ilaže'e chio'o caguə por ni che che'enecho əži'ilaže'e chio'onə'. Na' caguə por ni che zocho lao juisy əži'ilaže'e chio'onə' nži'ilaže'e.

¹⁷ Nyojczə Xtižə' Diozən' can' gože' de'e Rei Faraonə': "Nada' bena' par niçh naco' rei parzə niçh gona' len le' ca yesə'əneze

beṇə' can' naquə yelə' guac chia'anə'. Gona' par niḥ yoguə'əloḷ beṇə' ža' yežlyon' yesə'əneze' non' naca' nada'."

18 Can' naquən, Diozən' cheyašə'alaže'e beṇə' chene'ene' yeyašə'alaže'e, na' chone' par niḥ nitə' beṇə' žod beṇə' chene'ene' cui yoso'ozenague' che'.

19 Na' de'en chon Diozən' ca' de repent chonle xbab nale: "Chio'o beṇaḥ choncho con can' banžia' Diozən' bia' žBixchen' ne' de xtoḷə'əchon'?"

20 Pero žno naquə chio'on ža par gaquəyožcho Diozən'? žEgüe' to yesə' ben' ben len: "žBixche nga beno' nada' quinga?" Nezecho bito ye'en le' ca'.

21 Beṇə' güen yesə' xguaguən', chac gone' no yesə' par gonən žin len de'e naquə de'e xoche. Na' le'e gon' na'atezə leczə gone' yesə' par gonən žin len de'e cui naquə xoche.

22 Ca cheyalə'əczən' nžia' Diozən' bia' gwnežjue' castigw zejlicaṇe che beṇə' ca' cui choso'ozenag che', na' can' nžie' bia' gone' bichlə par gwlo'ine' yelə' guac che'enə'. Na' de'e cheyalə'əczən' can' nžia' Diozən' bia' gone' chedə' bagwzoinə' bagwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque' la'anə'əczə zjəzaque'e par yesə'əzi'e castigw zejlicaṇen', na' yesyə'əžine' lao yi' gabilən'.

23-24 Na' ca cheyalə'əczən' ca de'en bsi'e xnezenə' antslə par gone' chio'o chonlilažə'əchone' yelə' bala'an, chio'o cheyašə' cheži'ilaže'e. Bene' ca' par niḥ nacbia' lechgualə de'e güen juisy chone' chaclene' chio'o gwleje' par chonlilažə'əchone' entr beṇə' Izrael na' entr beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

25 Can' na le'e libr de'en bzoj de'e profet Oseasən', Diozən' gwne':

Beṇə' cui zjənaquə xi'ina' na' nia' lega'aque' xi'ina'.

Na' beṇə' ca' cui goquəda' chega'aque' yapəga'aca'ane' de que chacda' chega'aque'.

26 Na' leczə nan:

Gan' gož Diozən' beṇə' ca': "Le'e bito nacle xi'ina'",

leczə na'anə' ye'e lega'aque' de que zjənaque' xi'ine', Dioz ben' zo zejlicaṇe.

27 Leczə can' gwna de'e profet Isaiazən' che beṇə' Izrael ca': "La'anə'əczə chio'o beṇə' Izrael šancho ca yox de'e chi' cho'a nisdə' balgachon' yechojcho xni'a de'e malən'.

28 La' Xancho Diozən' gone' can' banḥoglaogüe'en len chio'o beṇaḥ, na' to žalṇez gone' yoguə'əloḷ de'en bangüie' gone'."

29 Leczə de'e Isaiazən' gwne' antslə:

Žalə' Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen cui bocua'anə' to chopə beṇə' lao nasyon Izrael chechon', can' goc che beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca' goc checho žalə' ca'.

Con beṇə' chso'onlilažə' Cristən' nchoglaon čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'

³⁰ Quingan' naquən, beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bito besyə'əyilje' naclən' so'one' par ničh Diozən' əṇe' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə', pero bale' bačh chso'onlilaže'e Cristən' na' Diozən' ne' čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'.

³¹ Na' beṇə' Izrael ca' jəsə'ənaogüe' to lei de'e chon mendad naclən' so'one' par ničh əsa'aque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero bito gwso'one' can' nannə'. De'e nan' Diozən' gwčhoglaogüe'en čhega'aque' de que bito zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'.

³² Na' gwčhoglaogüe'en čhega'aque' ca' čhedə' caguə gwso'onlilaže'e Dioz na'anə' con gwsa'aquene' so'one' can' na lein' par ničh əsa'aque' beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' jti'i to yej.

³³ Goc can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: Gan' nzi' Sion na' əselə'a to beṇə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əčhego'o beṇə' na' ca to yej de'en zjəsə'əžo'e na' yesə'əbiže'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bitobi zto' əsa'aquene' čhe de'en so'onlilaže'ene'.

10

¹ Beṇə' bišə', do yičhj do laža'a che'enda' par ničh beṇə' Izrael gwlaž čhia' ca' yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chona' orasyon chṇaba' gaquəlen Diozən' lega'aque'.

² Nezdə' can' chse'ene' de'e zan de'e so'one' chsa'aquene' par yebei Diozən'. Pero bito zjəneze' bin' chene'e Diozən'.

³ Bito chse'ejni'ine' naquən' baben Diozən' par ničh ne' čhe beṇə' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'. Le'e lega'acteze' chse'ene'ene' yesyə'əyilje' naquən' so'one' par ničh əsa'aque' beṇə' güen lao Diozən'. Bito chse'ene'ene' so'onlilaže'ene' par ničh əṇe' čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'.

⁴ Pero notə'ətezə beṇə' chonlilažə' Cristən', Diozən' ne' čhe' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' la'aṇə'əczə šə cui chonyəne' can' na lein'.

⁵ De'e Moizezən' bzoje'en de que notə'ətezə beṇə' chone' cuaselə' can' na lein' nachən' naque' beṇə' güen lao Diozən' na' gaquə bane' zejlicəne.

⁶⁻⁷ Pero nža'alən' nyoj Xtižə' Diozən' čhe beṇə' ca' na Diozən' zjənaquə beṇə' güen laogüe de'en chso'onlilaže'ene'. Nan: "Bito goncho xbab lo'o la'ažda'ochon' gaquecho: Notono no gaquə cue yoban' o notono no gaquə yetj gan' ža' beṇə' guat ca'", žalə' na'aclə chyažjecho žjəxi'icho Cristən' nich gonlilažə'əchone'.

⁸ Na' leczə nyojən' nan: "Banombia'acho dižə' de'en chaclen chio'o. Choncho xbab čhei na' cho'echo dižə' can' nan."

Na' lēnnə' dižə' de'en chzejni'ito' beṇə' par niḥ so'onlilažə'e Cristən'.

⁹ Quingan' cheyaḷə' goncho par niḥ Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Cheyaḷə' güe'echo dižə' len beṇə' yoblə par niḥ yesə'əneze' de que chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' lecəə cheyaḷə' šejle'echo do yichj do lažə'əcho de que Dioz nan' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

¹⁰ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chejle'echo do yichj do lažə'əcho de que cuine'enə' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' šə cho'echo dižə' len beṇə' yoblə par niḥ yesə'əneze' de que bachonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', nachən' Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

¹¹ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Diozən' bitobi zto' sa'aque'ne' che de'en chso'onlilažə'ene'."

¹² Chio'o beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, tozəczə can' chon Diozən' len yoguə'əcho, la' Xancho Jeso'osən' naque' Xan yoguə'əloḷ beṇə'. Le' lechguale cheyašə' cheži'ilažə'e yoguə'əcho con šə chṇabcho gaquəlene' chio'o.

¹³ Can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən: "Notə'ətezə beṇə' yesə'əṇab goclen laogua' nada' naca' Xanle, guaquəlenca' lega'aque'."

¹⁴ Pero ħnacxa so'on beṇə' yesə'əṇabe' goclen laogüe'enə' šə bito chso'onlilažə'ene'? Na' ħnacxa so'one'en so'onlilažə'e le' šə cuinə' se'enene' xtiže'enə'? Na' ħnacxa gaquə əse'enene' xtiže'e na'anə' šə cui zo beṇə' güe' xtiže'enə' len lega'aque'?

¹⁵ ħNacxa so'on beṇə' yesə'əyixjui'e dižə'ənə' šə bito zo no chselə' lega'aque' par yesə'əyixjui'en? Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Chebeichgüeicho len beṇə' chesə'əyixjui'e guac socho binlo len Diozən', chesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'."

¹⁶ Pero la'aṇə'əczə catə' chse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Diozən', caguə yogue'e choso'ozenague' chei. De'e Isaiəzən' gwne': "Xana' casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'."

¹⁷ Cheyaḷə' əse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en gwzejni'in lega'aque' che Cristən' par so'onlilažə'ene'.

¹⁸ Pero chṇaba': ħəcabi ne'e se'ene beṇə' Izrael ca' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'? Baḥ gwse'enene'en. Baḥ chac can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Doxenlə yežlyon' baḥ gosə' gwlaljə dižə'ənə'.

Zbi'izcan yežlyon' babselə' Diozən' xtiže'enə'.

¹⁹ Na' chṇaba' de'e yoblə: ħəcui gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca' dižə' de'en chzejni'in che Crist na'anə'? Zse'ejni'iczene'en. De'e Moizezən' gwdixjui'e can' gwna Diozən', gwne':

Nada' Dioz gona' güen len beṇə' ca' cui zjənaquə nasyon chia'.

De'e na'anə' gue'ile lega'aque'.

Na' gona' güen len beṇə' ža' ṇasyon ca' beṇə' cui bi chse'ejni'i,
na' de'e na'anə' əža'ale.

²⁰ Na' de'e profet Isaiazən' bito bžebe' gwdixjui'e can' gwna
Diozən':

Beṇə' cui besyə'əyilj nada', bedəsyə'ədi'e nada'.

Na' beṇə' cui gosə'əṇab nada', na' bena' par niç gwso'ombi'e
nada'.

²¹ Na' de'e profet Isaiazən' leczə gwdixjui'e can' gwna Diozən'
çhe beṇə' Izrael ca', gwne': "Do tyempte chaxa' beṇə' ca' cui
choso'ozenag chia' par niç yoso'ozenague'. Beṇə' žod beṇə'
godenag zjənaquəga'aque' len xtiža'anə'."

11

Diozən' bito bechojlaže'e beṇə' Izrael ca'

¹ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bechojlaže'e
chio'o naccho dia çhe Izraelən'. Leczə beṇə' Izrael nada', za'a
lao dia çhe de'e Abraam, naca' xi'in xesoa de'e Benjamin.

² Bito bechojlažə' Diozən' chio'o naccho dia çhe Izraelən',
chio'on gwleje' gwllalte par naccho ṇasyon çhe'enə'. Legon
xbab can' nyojən le'e libr Xtižə' Diozən' can' ben Liazən' orasy-
onṇə' laogüe'enə' cana', gwne' contr beṇə' Izrael gwlaž çhe',
gwne':

³ "Bagwso'ot beṇə' Izrael quinga profet çchio' ca' Xana'. Ba-
gosə'əgo'oni'ane'e mes de yej çchio' gan' cheyalə' əso'elaogüe'e
le'. Yetoga nada' zoa' na' leczə chse'ene'ene' so'ote' nada'."

⁴ Pero Diozən' boži'en gože'ene': "Ne'e nitə' gaža mil beṇə'
bagwleja' par zjənaque' lažə' na'anə' beṇə' cuiṇə' yesə'əzo xibe'
to lao lgua'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' de'en nzi' Baal."

⁵ Leczə can' naquən xte ža neža, la'anə'əczə bito naccho beṇə'
zan, pero Diozən' bagwleje' chio'o par cho'ela'ochone' çhedə'
nži'ilaže'e chio'onə'.

⁶ Diozən' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' çhedə' chebeine'
chaclene' chio'o. Gwleje' chio'o caguə por ni çhe bichlə de'e
güen de'en benchonə'. Žalə' Diozən' gwleje' chio'o laogüe
bencho de'e güen, bito naquən con to goclenzə de'en gwleje'
chio'o.

⁷ Ca naquə beṇə' Izrael gwlaž chia' ca', zane' bito
besə'əželene' naclən' so'one' par niç Diozən' yebeine'
lega'aque'. Pero chio'o chonlilažə'əcho Diozən', cuine'enə'
gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' na' chebeine' chio'o,
la'anə'əczə beṇə' Izrael ca' yela' bito gwse'ejni'ine' bi'in chene'e
Diozən'.

⁸ Chac çhega'aque' canə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən'
bene' par niç zjənaque' ca beṇə' cuiczə zjənanṇə' cuiczə

zjəntei. Na' xte ža ņeža gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' cui chəsə'əle'i len jlaoga'aquen' na' ca beṇə' ncuež nagga'aquen'."

⁹ Leczə bzoj de'e Dabin' gwne':

Gaquəšga yoguə' de'en chəsyə'əbeine'enə' ca to ga gaon
lega'aque'

na' ca to ga žjəsə'əxope' na' ca to ga sa'acšgue' castigw.

¹⁰ Yesə'əcholšga yichjla'ažda'oga'aque'enə',

na' yedote yesə'əzaquə'əzi'išgue' can' chzaquə'əzi' beṇə' nlegw
cože'enə' no'e yoa' zi'i.

*Diozən' babene' par nič balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael
chso'onlilaže'ene'*

¹¹ Ca naquə bagwyo'o yejən' ni'a beṇə' Izrael ca', bito cheyalə' goncho xbab de que leczə gosə'əbiṇe'enə'. Pero ca de'en cui boso'ozenague' che Diozən', goc ca' par nič lenczə le'e cui nacle beṇə' Izrael yechojle xni'a de'e malən' con le'e chonlilažə'əlene'. Na' leczə goc ca' par nič beṇə' ca' cuiṇə' so'onlilažə' Diozən', beṇə' gwsa'aljə lao dia che Izraelən', yesə'əzelaže'e gon Diozən' len lega'aque' can' bachone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, le'e chonlilažə'əlene'.

¹² Na' ca de'en cui boso'ozenag beṇə' Izrael ca', goc ca' par nič yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyon' nite'e mbalaz šə so'onlilaže'e Diozən'. Na' ca de'en cuich chon Diozən' cuent che zan beṇə' Izrael ca' de que zjənaque' nasyon che'enə', goc ca' par nič le'e cui nacle beṇə' Izrael zole mbalaz, le'e chonlilažə'əle Diozən'. Naquəchxa de'e mban' gaquə catə' yoguə'əlolte beṇə' Izrael ca' so'one' ca yebei Diozən' lega'aque' de'e yoblə.

¹³ Le'e cui nacle beṇə' Izrael, che'enda' ənezele de que nada' naca' apostol che Diozən' na' bsele'e nada' cho'a xtiže'enə' entr le'e cui nacle beṇə' Izrael. Chona' xte ga zelao saquə'əda' par nič zan le'e cui nacle beṇə' Izrael gonlilažə'əle Diozən'.

¹⁴ Chona'an par nič leczə yeziquə'əchlə beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' yesə'əzelaže'e gon Diozən' len lega'aque' can' chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' con yoguə' no so'onlilažə' le', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'.

¹⁵ Diozən' babnite'e zan beṇə' Izrael ca' ca'alə, na' laogüe de'en babnite'e lega'aque' ca'alə babozoe' zan le'e cui nacle beṇə' Izrael binlo len le'. Pero na' gwžin ža catə' gon Diozən' ca yesə'əbiguə' beṇə' Izrael ca' len le' de'e yoblə. Na' lechguale de'e mban' gaquə catə' baben Diozən' ca besyə'əbigue'e de'e yoblə len le'.

¹⁶ Nezecho de costombr che chio'o beṇə' Izrael catə' choncho yetxtil chnežjwcho Diozən' to blol dao' cuazin', na' zejen de que dolol cuazi nan' naquən' che'. Can' naquən len chio'o beṇə' Izrael. Balcho banon Diozən' chio'o cuent ca xi'ine', pero na'

chene'ene' de que yoguə'əcho gaccho xi'ine'. Na' catə' nacho de que to lo yag naquən che Diozən', leczə che' xoze'e ca'.

17 Chio'o beṇə' Izrael gwxaquə'əlebecho ca xozə' yag olibən' de'en naquə güen. Na' Diozən' bnite'e balcho ca'alə. Na' de'en bene' ca' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chchogue' xozə' yaguən'. Na' yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael gwxaquə'əlebele ca xozə' yag olibo de'en ze yixə', na' bene' le'e ca to yag de'e chone' injert, bozoe' le'e lao yag güennə'. Na' loin' noxə'ən le'e na' leczə noxə'ən xoze'e ca' yelə', na' xniže'in chguažə'ən le'e na' chguažə'əten xoze'e ca' yelə'.

18 Bito gaquele de que naquəchle beṇə' güen cle ca beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xozə' yag de'en gwchoguən'. Caguə le'e chnežjwle yelə' mban che lo yag na'anə', sino que lo yag na'alən' chonən le'e yelə' mbannə'.

19 Le'e cui nacle beṇə' Izrael de repent nale: "Gwchogue' xozə' yaguən' par ničh bene' neto' injert."

20 Na' de'e liczə can' nalenə'. Na' laogüe de'e cui gwso'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Dioz nan', bene' len lega'aque' ca xozə' yag de'en bagwchogue'enə'. Na' babozoe' le'e lguə'a lega'aque' laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. De'e nan' ža, bito gonle xbab de que Diozən' chebeichene' le'e cle ca beṇə' Izrael ca', sino leso legon xbab par sotezə sole gonlilažə'əlene'.

21 Diozən' bito gwzi'ixene' che beṇə' ca' chsaquə'əlebene' ca xozə' yaguən' de'en zjənaquə doalje, na' leczə bito si'ixene' che le'e šə bito sotezə sole gonlilažə'əlene'.

22 Legonšc xbab chele can' nži'ilažə' Diozən' beṇə' chso'onlilažə' le', na' can' chbejyichje' beṇə' cui chso'onlilaže'ene'. Diozən' gwlejyichje' beṇə' Izrael ca' besə'əxopə cui gwso'onlilaže'ene', na' nži'ilaže'e le'e cui nacle beṇə' Izrael laogüe de'en chonlilažə'əlene'. Pero šə cui sotezə sole gonlilažə'əlene', leczə cuejyichje' le'e.

23 Na' de'e yoblə Diozən' yozoe' beṇə' Izrael ca' na' yeyone' lega'aque' injertar lao xozə' yaguən' šə so'onlilaže'e Cristən'. Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca' len lega'aque'.

24 Le'e nacle ca xozə' yag olibo de'e ze yixə', na' gwchog Diozən' le'e, na' bene' le'e injertar bozoe' le'e lao xozə' yag olibo güennə'. Bezole gocle injertar lao xozə' yag olibo güennə', len caguə nacle xoze'e doaljen'. Nezecho leczə gwžin ža catə' yeyon Diozən' injertar de'e yoblə xozə' yag olibo de'e ca' zjənaquə xoze'e doalje.

Gwžin ža yebej Diozən' yoguə' beṇə' Izrael ca' xni'a de'e malən'

25 Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de'e nga de'e cui no gwneze antslə par ničh cui gaquele de que yelə' beṇə' sin' chelen' nži'ilažə' Diozən' le'e. Balə beṇə' Izrael ca' zjənaque' beṇə' yichj žod, bito chse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'. Na' nic

se'ejni'iczene'en xte que catə'əch əžin ža bačh de yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, con yoguə' beṇə' ca' əgwnežjo Diozən' yelə' mban čhega'aque'.

²⁶ Nach yoguə' beṇə' Izrael ca' yebej Diozən' lega'aque' xni'a de'e malən' can' nyojczə Xtiže'enə', nan:

To beṇə' syoda Sion yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'.

Na' yelə' güen de'e mal che xi'in dia che de'e Jacobən', le' yeque'en.

²⁷ Na' de'e ngan' chona' lyebe gona' len xi'in dia che de'e Jacobən',

yeca'a de'e mal čhega'aque'enə' de'en chso'one'enə'.

²⁸ Can' naquən. De'en chso'on beṇə' Izrael ca' contr Diozən', bito chse'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə che'enə', de'e na'anə' Diozən' gwleje' le'e cui nacle beṇə' Izrael par gone' le'e cuent len nasyon che'enə'. Pero Diozən' chaquene' čhega'aque' laogüe de'en gwleje' de'e xaxta'oga'aque'enə' par gwsa'aque' nasyon che'.

²⁹ Na' Diozən' bito cheyejene' che de'e ca' chnežjue' beṇəchən', na' nic cheyejene' che beṇə' ca' mbeje' par zjənaque' nasyon che'enə'.

³⁰ Ca naquə le'e, antslə bito bzenagle che Diozən', pero ṇa'a ža bachzenagle che' na' bacheyašə' cheži'ilaže'e le'e laogüe de'en cui boso'ozenag beṇə' Izrael ca' che'.

³¹ Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e laogüe de'en cui choso'ozenag beṇə' Izrael ca'. Pero gwžin ža catə' leczə yeyašə' yeži'ilaže'e beṇə' Izrael ca' de'e yoblə.

³² Diozən' gwlejyichje' yoguə' beṇəchən' par ničh cui boso'ozenague' che'. Bene' ca' par ničh leczə yeyašə' yeži'ilaže'e yoguə'əlolga'aque'.

³³ Lechgualə beṇə' sin' Diozən'. Nezene' yoguə'əlol. Bito gaquə ənezecho de'en nžie' bia' gaquə. Bito gaquə šejni'iyane'echo de'en chone'enə'.

³⁴ Nyoj Xtiže'enə' nan: "Bito gaquə ənezecho yoguə' xbab che Xancho Diozən'. Bito bi de de'e əgwsed əgwlo'ichone' chio'o."

³⁵ Na' nan: "Bito gaquə goncho byen čhixjw Xancho Diozən' šə biclə de'e babe'echone'."

³⁶ Diozən' bene' yoguə'əlol, bene' bia chsa'aš, bene' beṇəch, na' yeziquə'əchlə de'e zjəde. Diozən' chgüia chye' yoguə'əlol, chgüia chye' beṇəchən' na' bia chsa'aš na' yoguə' cuantzə de'e zjəde. Len' bene' beṇəch na' yeziquə'əchlə de'e zjəde par ničh si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'oche' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

12

Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən'

1 Beṇə' bišə', bacheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o. De'e na'anə' chṇeyoida' le'e legon cuerp ḡhelen' lažə' na' Diozən' ṇa'a mbanle. Le'e güe'en ca to regal. Cheyalə' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' par niḡh gon cuincho lažə' na' Diozən' ḡhedə' can' cho'olaže'e. Šə choncho ca', do yiḡh do lažə'əchon' cho'ela'ochone'.

2 Bito goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Cheyalə' güe'echo latjə par niḡh Diozən' gwše'e xbab ḡhechon', par niḡh ənezecho bi'in chene'ene'. Diozən' chene'ene' goncho de'en naquə de'e güen na' con yoguə' de'en cho'olaže'e.

3 Diozən' bano'e ḡhia' naca' apostol na' de'e na'anə' zaquə'an əṇia' naquən' cheyalə' goncho. Bito cheyalə' gon cuincho xen, sino que syempr goncho xbab de que no'e ḡhe to tocho chonlilažə'əchone' bi xšine'enə' goncho na' bito gaquə goncho xšine'enə' žalə' le' cui chaclene' chio'o.

4 Zan part nsa' cuerp ḡhechon'. Pero to to partən' caguə tozə žin de'e chso'onən.

5 Leczə can' naquən len chio'o. Beṇə' zannə' naccho chonlilažə'əcho Cristən', pero yoguə'əcho ngodə'əcho txen len le' na' gwxaquə'əlebecho ca tozə cuerp.

6 Diozən' lao yelə' chaclen ḡhen' len chio'o, no'e ḡhecho de que gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho. Šə balcho chac ḡhixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o cheyalə' ḡhixjue'echon segon can' bano'e Diozən' ḡhecho laogüe de'en chonlilažə'əchone'.

7 Šə Diozən' bano'e ḡhecho gaquəlencho beṇə', cheyalə' gaquəlenchone' do yiḡh do lažə'əcho. Na' šə Diozən' bano'e ḡhecho əgwsed əgwlo'icho beṇə', cheyalə' əgwsed əgwlo'iga'aquechone' binlo.

8 Šə Diozən' bano'e ḡhecho əneyoicho beṇə' yoblə par so'one' de'e güen, cheyalə' sotezə socho əneyoiga'aquechone'. Na' šə bano'e ḡhecho bi de'e əgwnežjwcho beṇə' yoblə, cheyalə' gwnežjwchon do yiḡh do lažə'əcho. Šə bano'e ḡhecho gaccho beṇə' blao par əggüia əgwye ljuežj chio'o cho'ela'ochone', cheyalə' cue' yiḡhcho par əggüia əgwye'ega'acchone' can' chene'e Diozən'. Šə noe' Diozən' ḡhecho yeyašə' yeži'ilažə'əcho beṇə' yoblə, cheyalə' yebeicho na' yeyašə' yeži'ilažə'əchone'.

Can' cheyalə' gon notə'atezcho chonlilažə'əcho Cristən'

9 Cheyalə' gaque ḡhe ljuežjcho do yiḡh do lažə'əcho. Na' cheyalə' cuejyiḡhcho de'e malən' na' gue'ichon, par niḡh ca' zejli goncho de'e güennə'

10 Can' cheyalə' gaquecho ḡhe bišə' goljcho, ca'aczən' cheyalə' gaque ḡhe ljuežjcho. Cheyalə' gapəchcho respet beṇə' ljuežjcho clezə ca cuincho.

11 Bito gaccho beṇə' xagüed. Do yiçhj do lažə'əcho goncho bitə'ətezə de'en goncho, con yoguə' de'en chene'e Xancho Diozən' goncho.

12 Na' cheyalə' yebeicho çhedə' nezecho soch Diozən' gone' güen len chio'o. Leczə cheyalə' co'o gwçhejlažə'əcho catə' çyi' chzaquə'əcho. Na' leczə cheyalə' gontezə goncho orasyon do tyempte.

13 Cheyalə' gaquəlencho šə bi de'e chesə'əyažje beṇə' ljuežjcho beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Na' cheyalə' yeyaše'echo beṇə' zitə'.

14 Cheyalə' nabcho gaquə de'e šao' de'e güen che beṇə' choso'oçhi' choso'osaquə' chio'o. Cheyalə' nabcho gaquə de'e güen çhega'aque', caguə de'e mal.

15 Cheyalə' yebeicho txen len beṇə' çəsyə'əbei. Cheyalə' cuežcho len beṇə' çəsə'əbež.

16 Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab çhecho. Bito ga'alazə'əcho. Cheyalə' yolgüižcho beṇə' yašə' beṇə' cui bi chac, na' bito gon cuincho beṇə' sin'.

17 Šə bi de'e mal chon beṇə' len chio'o, bito əṇacho leczə de'e mal yoži'ichon len le'. Cheyalə' cue' yiçhjcho par niçh goncho de'e güen, par niçh yesə'əna yeziquə'əchlə beṇə' de que le naquəczə güen de'en chonchonə'.

18 Cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par niçh ca' socho binlo len yoguə'əlol beṇə'.

19 Beṇə' bišə' dao', cheyalə' əgwzej əgwdecho ca'alə bitə'əzə de'en chso'one beṇə' chio'o. Gwyeczə Diozən' nac gone' len beṇə' ca' ççhi' chsaquə' chio'o. Xtiže'enə' nyojən nan: "Quinga na Xancho Diozən': Nadan' co'olažə'ane' na' nadan' gona'ane' castigw."

20 Na' leczə nan: "Šə beṇə' contr çhechonə' çbil chdone', cheyalə' güe'echone' de'e ye'ej de'e gaogüe'. Šə goncho güen len le' de repent lechguale yeyejene' che de'e malən' chone' len chio'o."

21 Catə' chso'on beṇə' de'e malən' len chio'o, bito güe'echo latjə nabia' de'e malən' chio'o par yoži'icho de'e mal len lega'aque'. Yoži'icho de'e güennə' len lega'aque' par niçh yesyə'əyejene' che de'e malən' chso'one'.

13

1 To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' beṇə' ca' çəsə'anabia', çhedə' Dioz nan' nite'e yoguə'əlolga'aque' par niçh çəsə'anabi'e.

2 Šə bito çzenagcho che jostis ca', choncho contr de'en nžia Diozən' bia' goncho. Na' šə bito çzenagcho çhega'aque', çhyljzə xtolə'əchon' par gaccho castigw.

³ Ca naquə jostis ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia', bito cheyalə' žebga'acchone' šə choncho de'e güen, pero beṇə' ca' chso'on de'e mal, lega'aquen' cheyalə' yesə'əžebe' jostis ca'. Šə chene'echo socho sin cui žebcho jostis ca', cheyalə' goncho de'e güen par nič ca' yesə'əna jostis ca' de que de'e güennə' choncho.

⁴ Jostis ca' chso'one' xšin Diozən' par nič socho güen. Pero šə choncho de'e mal, cheyalə' žebga'acchone'. Caguə con zjəndolə'alizene' yelə' chnabia' na'anə', par so'one' castigon' zjəndolə'ene'en, čhedə' Diozən' banežjue'en ca xšin beṇə' jostis ca' chso'one' castigw beṇə' ca' chso'on de'e malən'.

⁵ De'e nan' cheyalə' əgwzenagcho čhe jostis ca' par nič cui si'icho castigw, na' leczə par nič gacbe'icho lo'o yičjla'ažda'ochon' de que de'e güennə' choncho.

⁶ Na' leczə de'e na'anə' cheyalə' čhixjwcho no čhe bien na' goncho no žinlao'. Con yoguə de'e yoso'ochixjue' chio'o na' šə bi de'e yoso'ogone' chio'o, cheyalə' gwzenagcho čhega'aque' čhedə' Dioz nan' chone' mendad goncho ca'.

⁷ Čhixjwcho šə bi chalə'əcho čhe beṇə'. Šə chalə'əcho gwzon čhe beṇə', yogo'ochon. Šə chalə'əcho čhe bien, čhixjwchon. Šə chalə'əcho čhe impuest, čhixjwchon. Na' gapcho respet beṇə' cheyalə' adap respet. Na' güe'ela'ocho beṇə' cheyalə' əye'elao'.

⁸ Ni to cui no galə'əcho čhei sin cui čhixjwchon. Na' de'en naquə de'e žialao goncho, gaquecho čhe sa'aljuežjcho tocho yetocho. Na' šə bachaque čhe sa'aljuežjchon', bachonczcho can' non lei čhe Diozən' mendad goncho.

⁹ Lein' nan: "Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en čhele o no'ol čhele par solenle beṇə' yoblə, bito gotle beṇə', bito cuanle, bito gacle testigw fals, bito selažə'əle bitə'ətezə de'e de čhe beṇə'." Na' dech de'en na lein', pero na' šə choncho can' nyojən nan: "Legaque čhe sa'aljuežjle catg chaque čhe cuinle", leczə chonczcho complir yoguə de'e ca' yela' de'en nannə'.

¹⁰ Bazoczcho choncho cuaselol can' na lein' šə chaquecho čhe yeziquə'əchlə beṇə'. Čhedə' šə chaquecho čhega'aque' bitobi de'e mal goncho contr lega'aque'.

¹¹ Catə'an gwzolao benlilažə'əcho Cristən' gwnezecho gwžin ža yide' de'e yoblə. Na' na'a bazon baozə əžin ža əžin orən' yide'. De'e na'anə' bitoch cheyalə' gaccho ca beṇə' chtas, beṇə' cui bi xbab chon.

¹² Na' ca naquən' bazon əžin ža par yide'enə', cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən' de'en bencho catə'an ne'e nchol lo'o yičjla'ažda'ochon'. Na' na'a bagwyo'o be'eni' čhe Diozən' lo'o yičjla'ažda'ochon' cheyalə' goncho de'e güen.

¹³ Le'e do gonch can' cheyalə' goncho na'a bayo'o be'eni' čhe'enə' lo'o yičjla'ažda'ochon'. Bito cheyalə' lencho lni gan' chac scandl, na' bito cheyalə' gaccho beṇə' güe'e zo, na' beṇə'

zargat, na' beṇə' ggo'o xtoi. Na' leczə bito cheyalə' tiləlen ljuējcho, na' bito gue'icho beṇə'.

¹⁴ Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Xancho Jesocrisṭən' par niḥ gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' bito goncho can' chene'e la'ažda'omalchon' goncho.

14

Bito cheyalə' ənacho che ljuējcho de que de'e malən' chso'one'

¹ Šə to beṇə' bachonlilaže'e Cristən' nechacžejlaze'e na' bito ne'e šejni'ine' naquən cheyalə' gone', legwlene' par gaque' txen len le'e. Pero can' naquə xbab che'enə', bito cheyalə' gaquəyožlene'.

² Zo beṇə' chone' xbab de que bito nape' dolə' šə gaogüe' bitə'atezə yelə' guao. Pero zo beṇə' bito ne'e šejni'ine' šə guaquə gaogüe' bitə'atezə yelə' guao sin cui gape' dolə', na' de'e na'anə' šə chaogüe' porzə yixə' cuan.

³ Ben' chao bitə'atezə yelə' guao bito cheyalə' gue'ine' ben' cui chao bitə'atezə yelə' guao. Na' ben' cui chao bitə'atezə yelə' guao bito cheyalə' ənə' che ben' che'ej chao bitə'atezə de que malən' chone' che'ej chaoteze'. Nezecho de que Dioz nan' banone' chopte' ca xi'ine'.

⁴ ¿Noxa naquə chio'o na'anə' par əgwlažə' checho šə nac chon ben' bagwcua' Diozən' ca xi'ine'? Dioz nan' naque' Xan xi'ine' ca' na' le'enə' nezene' che to tocho šə choncho güen o šə choncho mal. Na' Xancho Cristən' gone' ca šejczcho goncho de'e güen chedə' nape' yelə' guac par gone' ca'.

⁵ Nitə' beṇə' chso'one' xbab de que nchoj to ža xen na' de'e žialao lao yoguə' ža ca' yelə'. Pero na' leczə nitə' beṇə' chso'one' xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca'. To tocho cheyalə' socho do yichj do lažə'əcho gonlilažə'əcho de que choncho can' cheyalə' gonchonə'.

⁶ Beṇə' ca' chso'on xbab de que de ža de'e žialaoch cle ca ža ca' yelə' chso'one' xbabən' ca' par chso'elaogüe'e Xancho Cristən'. Na' beṇə' ca' chso'on xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca', leczə de'en chso'elaogüe'e Xancho Crist nan' chso'one' xbabən' ca'. Na' ben' chao bitə'atezə yelə' guao, chaogüe'en par cho'elaogüe'e Xancho Cristən', chedə' leczə yelə' choxcwlen che Dioz nan' cho'e. Na' ben' cui chao bitə'atezə yelə' guao leczə par cho'elaogüe'e Xancho Crist na'anə' cui chaogüe'en chedə' leczə chnežjue' yelə' choxcwlen che Diozən'.

⁷ Ni to chio'o cui zocho par niḥ goncho con de'e bia'azəlažə'əcho. Na' ni to chio'o cui gatcho šə tant chene'echo gatcho.

⁸ Lao zocho mbancho, zocho par goncho can' chene'e Xancho Cristan'. Na' gatcho catə'an əne' gatcho. Can' naquən gatcho o mbancho, naquəczcho lao na' Xancho na'anə'.

⁹ Par nan' got Cristan' na' beyas bebane' de'e yoblə ladjo beṇə' guat ca' par nič ca' naque' Xan beṇə' zjəmban na' Xan beṇə' bagwsa'at.

¹⁰ Pero bito cheyalə' əṇacho de que beṇə' bišə'əcho ca' zjənapə' dolə' šə por ni che de'en cui chso'one' can' choncho na'azən'. Na' leczə bito cheyalə' gue'icho beṇə' bišə'əcho ca'. Yoguə'əcho techo lao Cristan' par əchogbi'en checho šə de xtolə'əcho o šə cui bi de.

¹¹ Nyojczə gan' na Xancho Diozən' ne':

De'e li nada' naca' Dioz zoa' mbana',
na' de'e na'anə' yoguə' beṇə' desə'əzo xibe' laogua'anə'
na' yogue'e əso'elaogüe'e nada'.

¹² Can' naquən, yoguə'əchon' əgwdecho cuent lao Diozən' šə biquə' de'e babencho lao bguancho.

Bito goncho ca yesə'əxopə beṇə' yoblə so'one' de'e mal

¹³ Na' bito cheyalə' əṇacho che ni to beṇə' bišə'əcho ca' de que zjənapə' dolə' šə por ni chezə cui chso'one' can' choncho na'anə' əṇacho chega'aque' ca'. Pero chio'o cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bichlə de'en choncho šə chonən par nič beṇə' bišə'əcho ca' chsa'acžejlaže'e o chesə'əxopə' chso'one' de'e malən'.

¹⁴ Bitobi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', nada' nezda' chedə' ngoda'a txen len Xancho Jeso'osən'. Pero šə to beṇə' chone' xbab de que de yelə' guao de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', par len' naquən mal šə gaogüe'en.

¹⁵ Šə por ni che bi yelə' guao de'en chaochonə' chaque beṇə' bišə'əchonə' tolə, bitoch cheyalə' gaochon, chedə' por ni che beṇə' bisə'əcho na'anə' Cristan' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' cheyalə' gaquecho che' na' bito goncho ca cuejyichje' cuich gonlilaže'e Cristan' na' cuiayi'e.

¹⁶ Šə choncho to de'e chaquecho naquən güen par chio'o pero par beṇə' bišə'əcho ca' naquən mal, bito gonchon par nič cui yesə'əne' choncho de'e mal.

¹⁷ Šə bazochi chnabia' Diozən' chio'o, de'en che'ej chaochon' bito naquən de'e žialao xen. De'e naquə de'e žialao xen šejcho licha, socho binlo len beṇə' yoblə na' gon Spirit che Diozən' ca socho mbalaz.

¹⁸ Ben' zda licha, na' zoe' mbalaz, na' zoe' binlo len beṇə' yeziquə'əchlə, bena'anə' cho'elao' Cristan', na' Diozən' chebeine' le', na' yeziquə'əchlə beṇə' leczə chəsə'əne' de'e güennə' chone'.

19 De'e na'anə' cheyalə' goncho ca socho binlo tocho yetocho, na' leczə ca' gaquəlen ljuežjcho par niç ca' gonlilažə'əchcho Diozən'.

20 Diozən' babebeje' ljuežj chio'o chonlilažə'əchone' xni'a de'e malən' par niç so'one' de'e güen. Na' bito cheyalə' goncho par niç so'one' de'e malən'. De'e na'anə' šə por ni che de'en chaocho to de'en chaocho na'azən' gonən par niç beṇə' bišə'əchon' gone' de'e malən', bitoch cheyalə' gaochon. Bito bi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon'. Pero malən' choncho šə chaocho de'en chon par niç beṇə' bišə'əchonə' gone' de'e malən'.

21 Nca'alə xnezen' cuich gaocho belə'anə' na' niquəch ye'ejcho binon', na' nic goncho bichlə de'en choncho šə chonən par niç beṇə' bišə'əchonə' gaquəžejlaže'e o əxope' gone' de'e mal o cui gwzenague' che Diozən'.

22 Šə choncho xbab de que bito naquən dolə' ca de'en choncho bitə'ətezə de'en choncho, chopzcho lencho Dioz nan' nezecho. Bito ye'echo beṇə' yoblə so'one' can' chaque chio'o güen goncho. Šə bito chacžejlažə'əcho che bitə'ətezə de'en choncho de que naquən güen, nachən' zocho mbalaz.

23 De xtolə' ben' chao to yelə' guao šə chacžejlaže'e chaque' de que bitolja cheyalə' gaogüe'enṇə', chedə' bito chonlilaže'e de que de'e güenṇə' chone' chaogüe'en. De xtolə'əcho šə choncho bitə'ətezə de'en chaquecho bito cheyalə' goncho. Napcho dolə' chedə' cabi chonlilažə'əcho de que de'e güenṇə' choncho par chio'o.

15

Bito goncho porzə de'en əṇa chio'o

1 Chio'o bachejni'išaogüe'echo na' baṇezecho naquən' cheyalə' goncho. De'e na'anə' cheyalə' gapcho yelə' chxenlažə' len beṇə' ca' chse'ejni'i latə'əlaszə. Bito cheyalə' goncho con porzə de'en əṇa chio'o.

2 Cheyalə' goncho de'e güen de'e chsa'azlažə' sa'aljuežjcho, par niç ca' so'onlilažə'əche' Diozən'.

3 Goncho ca' chedə' ni Cristən' bito bene' con de'e gwyazlažə'əzə le'. Na' nyojczən de que Cristən' gože' Diozən': "Beṇə' contr chio' ca' tant chəsə'əže'e le', na' lena' boso'ožia boso'onite'e."

4 Na' Xtižə' Diozən' de'en boso'ozoj beṇə' cana' nyojən chzejni'in chio'o, par niç zotezcho chgo'o chchejlažə'əcho catə' de de'en chsaquə'əzi'icho. Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən leczə chtipəchən lažə'əcho. De'e na'anə' zocho lez gaquə güen checho de'en gon Diozən' len chio'o.

5 Diozən' chone' par zotezcho chgo'o chchejlažə'əcho bitə'ətezə de'en chac checho na' chtipe' lažə'əcho. Na' na'a chnaba' gone' par niçh tozə ca gaquə yichjla'ažda'olen', chedə' can' chene'e Cristo Jeso'osən'.

6 Chnaba' gone' ca' par niçh tozə ca nale güe'ela'ole Diozən', Xa Xancho Jesocristən'.

Cristən' bene' par niçh beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gaquə əso'elaogüe'e Diozən'

7 Ca' ža, le'e so güen tole yetole can' ben Cristən' gwcue'e to tocho ca xi'ine'. Legon ca' par niçh Diozən' si'e yelə' bala'an.

8 Echnia' le'e de que Cristo Jeso'osən' bide' par goclene' zgua'atec beṇə' Izrael ca'. Bedəyene' complir ca lyebe de'en ben Diozən' len xaxtao' chio'o beṇə' Izrael, par niçh blo'e de que Diozən' cho'e dižə' li.

9 Na' leczə bidə Cristən' par niçh beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael guaquə əso'elaogüe'e Diozən' de'en cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' lega'aque'. Chac can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

De'e nan' ža güe'elaogua'a le',

golə' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par güe'elaogua'a le'.

10 Na' yeto gan' nan:

Le'e cui nacle beṇə' Izrael, lyebebi txen len beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwlej Diozən' par zjənaque' nasyon che'.

11 Na' leczə nan:

Yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael, legüe'elao' Xancho Diozən'.

Yoguə'əle cheyalə' güe'ela'olene'.

12 Na' leczə de'en bzoj de'e profet Isaiazən' nan:

To beṇə' yidə ben' za' lao dia che de'e Isain'.

Le' nabi'e yoguə'əlol beṇə'.

Na' balə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael yesə'əbeze' gaquəlen be'enə' za'anə' lega'aque'.

13 Diozən' chone' par niçh nezecho zotezə zoe' chaclene' chio'o. Na' gonšgue' par niçh sole mbalaz juisy na' so cuezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. Na' šə bazole mbalaz juisy na' bachzo chbezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', nachən' Spirit che Diozən' gonən par sotezə sole yebeile de'en gaquəlench Diozən' le'e.

14 Beṇə' bišə', nezda' de que Diozən' babene' par niçh nacle beṇə' güenchgua na' chejni'ichgüeile. Nezda' chac choe' ljuežjle consejw tole yetole.

15 Pero de'en gwlej Diozən' nada' par gona' xšine'enə' cheyaxjda' chzoja' le'e clar che de'e ca' bañezzele par niçh yosa'alažə'əga'aclen.

16 Gwleje' nada' par nič chona' xšin Jesocristən' ladjo beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Na' cho'elenga'aca'ane' dižə' güen dižə' cobə che Diozən' par nič Diozən' yebeine' lega'aque' cata' so'onlilaže'ene'. Na' Spirit che'enə' gonən par nič əsa'aque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' par nič Diozən' šo'olaže'e lega'aque'.

17 De'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən' chebeida' cho'a dižə' che xšin Diozən' de'en chona'.

18 Bito cheyaxjda' gua'a dižə' che bi de'e baben beṇə' yoblə, sino cho'a dižə' che de'en baben Cristən' ca naquən' goclene' nada' chona' xšine'enə'. Le' bene' par nič bia'a dižə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' goclene' nada' bena' ca' par nič bale' bachoso'ozenague' che'.

19 Spirit che Diozən' goclenən nada' len yelə' guac cheinə' par nič bena' milagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə'. Goclenən nada' par nič babi'a dižə' güen dižə' cobə de'e chzejni'in che Cristən' doxen, gwzolaozə' Jerosalennə' bi'an, nach bežintia' gan' nzi' Ilirico.

20 Babena' byen baji'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' gan' ža' beṇə' cuiṇə' se'ene len. Bito gwyə'a ga bajse'eczə beṇə' yoblə xtižə' Cristən'.

21 Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Ca naquə beṇə' ca' cui nonə' chixjue'i lega'aque' xtižə' Diozən',
lega'aque' yesə'ənezene'en.

Na' beṇə' ca' cuiṇə' se'enen, se'ejni'ine'en.

Pabən' bene' xbab šeje' Roman'

22 Ca' chaquən' ža, zan las catə'ən go'onda' yida' gan' nitə'əlen' bito goquə yida'.

23 Cana'aten' zelaža'a yida', pero xte na'ach babeyož bena' de'en nžia' Diozən' bia' gona' latjə nga.

24 Na' catə' ša'a Españan' cana' che'enda' tia' əgwlanə'a le'e. Mbalaz soa' yeyož əgwlanə'a le'e, nach gaquəlenle nada' par ša'a Españan'.

25 Pero na'a yeya'a Jerosalennə' žjəyesana' de'e chəsə'əyažje beṇə' ca' nitə'ənə', beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

26 Beṇə' Masedonia ca' na' beṇə' Acaya ca' gwsa'azlaže'e boso'otobe' mechən' par beṇə' yašə' prob ca' ža' entr beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' beṇə' nitə' Jerosalennə'.

27 Na' de'en gwsa'azlaže'e boso'otobe' mechən' naquən to goclen de'e cheyalə' yesyə'əyontocze' len beṇə' Izrael ca'anə'. Caguə beṇə' Izrael lega'aque', pero bazjəlene' beṇə' Izrael ca' chəsə'əzi'e de'en chaclen yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' de'e

na'anə' cheyalə' sa'aclene' beṇə' Izrael ca' len de'en chəsə'əyažj chəsə'əčhinene'.

²⁸ Catə' yeya'a Jerosalennə' žjəyenežjoga'aca'ane' mechən' de'en bdoḅən', cana' tia' əgwlanə'a le'e catə'ən ša'a Españanə'.

²⁹ Nada' nezdə' catə' la'a gan' nitə'əlen' na' güe'elencha' le'e dižə' güen dižə' cobə che Cristən', lechguale mban' gon Diozən' len chio'o.

³⁰ Chaquecho che Xancho Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chonən par nič gaque che lježjcho tocho yetocho. De'e na'anə' ža beṇə' bišə', chṇaba' goclen len le'e gacle nda' txen goncho orasyon lao Diozən' xte ga zelao saque'echo par nič gaquəlene' nda'.

³¹ Nabechone' gone' ca cui gaca' lao na' beṇə' Jodea ca', beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən', na' leczə nabcho par nič beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' so'olažə'e de'en güe'ega'aca'ane'enə'.

³² Can' goncho orasyonṇə', na' šə Diozən' güe'e latjə, nada' yebeida' yida' delanə'a le'e, na' gona' dezcanz gan' nitə'əlenə'.

³³ Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičhja'ažda'ochon', gaquəlene' yoguə'əle. Ca'ašgacžən' gaquə.

16

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' nombi'e

¹ Chṇeyoida' le'e legon txen len beṇə' zanchō Febe catə'ən le'e gan' zolenə'. Lene' nchoje' naque' comiŷon che beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' lao yež Sencrean'.

² Legon txen len le', chedə' can' cheyalə' gon chio'o naccho lažə' na' Diozən'. Can' chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' leczə can' chonlilažə' Feben' le'. Legaclene' šə bi de'e chyažj chčhinene', chedə' beṇə' zan bagoclene', na' leczə ca' bagoclene' nada'.

³ Legguap Prisilan' na' be'en che' Aquilan' diox. Lega'aque' bagwso'one' žin che Cristo Jeso'osən' txen len nada'.

⁴ Boso'osanlažə' cuinga'aque' sa'ate' par gwsa'aclene' nada' nič cui gwso'ot beṇə' nada'. Chselə'a yelə' choxcwlen chega'aque' can' gwso'one', na' leczə ca' yoguə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' ga yoblə leczə choso'osele'e yelə' choxcwlen chega'aque'.

⁵ Legguap diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag liž Prisilan' na' Aquilan' chso'elaogüe'e Diozən'. Leczə legguap diox Epeneton' be'enə' chacda' chei. Le' naque' beṇə' nech benlilažə'e Cristən' entr beṇə' Acaya ca'.

⁶ Legguap diox Marian', la' babenchgüe' žin par le'e.

⁷ Legguap diox beṇə' gwlaž chia' Andronico na' Jonias. Txen gotə'əto' ližya len lega'aque'. Na' lega'aque' zjənaque' beṇə' blao entr neto' apostol, na' lega'aque' byob gwso'onlilaže'e Cristən' ca nada'.

⁸ Legguap diox Ampliasən'. Chonlilaže'e Xancho Cristən', na' chacda' che'.

⁹ Legguap diox Orbano ben' chon txen len chio'o choncho xšin Cristo Jeso'osən', na' leczə ca' Estaquis be'enə' chacda' chei.

¹⁰ Legguap diox Apeles ben' bablo'echgua de que chonlilaže'e Cristən'. Leczə legguap diox beṇə' ca' nitə' liž Aristobolo.

¹¹ Legguap diox beṇə' gwlaž chia' Erodion, na' beṇə' nitə' liž Narsison' beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'.

¹² Legguap diox Trifena na' Trifosa beṇə' güen žin che Xanchon'. Na' leczə ca' legguap diox Persida be'enə' chacda' chei. Babenchgüe' xšin Xanchon'.

¹³ Legguap diox Rofo. Le' naque' beṇə' blao entr chio'o chonlilažə'əcho Xanchon'. Na' leczə legguap diox xne'enə' be'enə' leczə naquə ca xna'a.

¹⁴ Legguap diox Asincrito, Flegonte, Ermas, Patrobas, Ermes na' len beṇə' bišə'əcho ca' nitə' len lega'aque'.

¹⁵ Legguap diox Filologo na' Jolia na' Nereo na' beṇə' zane', na' Olimpas, na' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə nitə' len lega'aque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

¹⁶ Na' catə' chežagle leyolguiž ljuežjle dižə' šao' par nič gachbia' de que chaque che ljuežjle. Na' beṇə' ca' nitə' nga na' len beṇə' ca' nitə' ga yoblə chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən', yoguə'əga'aque' choso'oguape' le'e diox.

¹⁷ Chneyoida' le'e beṇə' bišə' par gapple cuidad len beṇə' ca' zjənaquə beṇə' gotil na' chso'one' par nič beṇə' yeziquə'əchlə chso'one' de'e mal. Beṇə' ca' chso'on ca' chso'one' contr de'en babsedcho che Diozən'. Na' bito gonle txen len lega'aque'.

¹⁸ Beṇə' ca' chso'on ca' bito choso'ozenague' che Xancho Jesocristən', con chso'one' de'e bia'azə'lažə'əga'aque'. Xochechgua chso'e dižə' choso'opeine' beṇə' ca' chse'ejle'edazə, na' choso'oxoayague' lega'aque'.

¹⁹ Yoguə' beṇə' zjənezene' de que le'e chzenagle che Diozən', na' de'e na'anə' chebeida'. Na' che'enda' sole cue' yichjle par gonle de'e güen caguə par gonle de'e mal.

²⁰ Na' Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo leczə le' gone' par nič lgüegwzə əgwlej əgwšošjle xtižə' gwxiye'enə'. Na' Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquə'lenšgacze' le'e.

²¹ Temtio' ben' chonlen nada' žin chguape' le'e diox. Na' leczə ca' bišə' ljuežja' quinga choso'oguape' le'e diox, Losion', Jasonə' na' Sosipaterən'.

²² Nada' Tersio chzoja' cart nga con can' na Pabən', leczə əchguapa' le'e diox, ca naquə le'e chonlilažə'əle Xanchon' can' chonlilažə'ane' nada'.

²³ Čhguap Gayon' le'e diox. Nada' Pab zoa' liže'enə'. Na' leczə liže' na' chəsə'əžag beṇə' ca' chso'elao' Cristən'. Erasto ben' naquə tesorer che syodan' chguape' le'e diox, na' beṇə' bišə'əcho Cuarto.

²⁴ Chṇaba' gaquəlen Xancho Jesocristən' yoguə'əlolle. Na' ca'ašgacžən' gaquə.

Cho'elaogüe'e Diožən'

²⁵⁻²⁷ Ledoye'ela'och Diožən' zejlicane, Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' sin'. Len' nape' yelə' guac par chaclene' chio'o nič sotezə socho gonlilažə'əchone' na' chaclencze' can' na de'en əchyixjui'a che Jesocristən'. De'en əchyixjui'a na'anə' naquən to dižə' güen dižə' cobə de'en cui no gwneze dezd ža gwlasda'ote, pero ṇa'a Diožən' bablo'ine'en chio'o. Diožən' babene' ca baṇezechon, babzejni'ine' chio'o bi zejen de'en boso'ozoj de'e profet ca'. Dioz ben' zo zejlicane bene' mendad par nič yoguə' chio'o beṇač ənezecho dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' par əgwzenagcho che na' gonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' Jesocrist na'anə' gaquəlene' chio'o par güe'ela'ocho Diožən' zejlicane. Na' ca'ašgacžən' gaquə. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton'

1-2 Nada' Pab chzoja' le'e cart nga. Nezczele de que Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol che Jesocristən', chedə' can' gwnalaže'e. Chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niç chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' lao' syoda Corinton'. Nada' len beṇə' bišə'əcho Sostenesən' chguapto' le'e diox. Diozən' bagwleje' le'e can' gwleje' neto' par naccho lao ne'enə' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Chzoja' cart nga par yoguə'əloḷ beṇə' gatə'ətezə nite'e, beṇə' chso'on orasyon chso'olgüiže' Xancho Jesocristən'. Naque' Xanga'aque' na' leczə naque' Xancho.

3 Chnaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' par so cuzle binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Cristən' chone' par niç zocho mbalaz

4 Syempr cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chone' par niç Cristo Jeso'osən' chaclene' le'e.

5 De'en chonḷilažə'əlene' chaclenchgüe' le'e par niç chejni'ile yoguə' de'e ca' babzejni'i Diozən' le'e na' cho'ele dižə' chei.

6 Na' bachonḷe ca nachbia' de que xtižə' Cristən' de'en chejle'ele naquən de'e ḷi.

7 Chaclen Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' par gonḷilažə'əchlene' na' par niç gonchle can' chazlaže'enə' žlac chbezcho yidə Xancho Jesocristən' yetlas.

8 Diozən' gaquəlene' le'e soczle gonḷe can' chazlaže'enə' par niç catə'an yidə Xancho Jesocristən' yetlas notono gaquə əne' de que nape dolə'.

9 Diozən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'enə'. Le'enə' bagwleje' le'e par niç naquə yichjla'ažda'olen' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən' ben' naquə Xancho.

Beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton' bito zjanaque' tozə

10 Beṇə' bišə', laogüe de'en chonḷilažə'əcho Xancho Jesocristən' chneyoida' le'e gonḷe txen len ljuěžjle na' bito tiḷə gwšašle. Tozə xbab gonḷe na' tozə can' əgwžiale bia'.

11 Beṇə' bišə', beṇə' ca' nitə liž Cloe baboso'ozenene' nada' de que chdiḷə chšašle.

12 Enia' chdilə chšašle, chedə' balle nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Pab." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Apolos." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Bed." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en bsed blo'i Cristən'."

13 ¿Echaquele bselə' Diozən' Cristən' par yebeje' to chopzle xni'a de'e malən'? ¿Ena' chaquele nada' Pabən' gwso'ote' le'e yag corozən' par gwduxjua' xtolə'əle ca'? Na'alje ¿əpor la nada'anə' gwchoale nisən'? Bitō.

14 Crispo na' Gayo na'azən' bcho'a nis. Na' choxcwlen Diozən' notoch no zo entr le'e beṇə' yesə'əne' de que leczə nada' bcho'aga'aca'ane' nis.

15 Bitō che'enda' no əṇa de que por la' na'anə' gwchoe' nisən'.

16 Na' leczə nada' bchoa' beṇə' ca' nitə' liž Estefanasən' nis. Na' bitoch chjša'alaža'a šə noch zo beṇə' bcho'a nis.

17 Nezdə' Cristən' bitō bsele'e nada' par gwcho'a beṇə' nis. Bsele'e nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na' catə' chyixjui'an bitō cho'a dižə' zdebə de'e cui se'ejni'i beṇə'. Bitō che'enda' no gaque de que nada' naca' beṇə' sin', chedə' šə so'one' xbab che yelə' sin' chia'anə' bitō əsa'aquene' de que de'e zaque'enə' ca de'en bnezjw cuin Cristən' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən'.

Cristən' bedəlo'e yelə' chnabia' na' yelə' sin' che Diozən'

18 Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' yesə'əbiayi'e zejlicane. Lega'aque' bitō chse'enene' no güe'elen lega'aque' dižə' can' gwso'ot beṇə' Cristən' le'e yag corozən'. Pero Cristən' babene' par niçh chio'o cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' nezecho de que zaquə'əchgua dižə' de'en cho'echo de que gwso'ote'ene' le'e yag corozən', chedə' dižə' nan' chzejni'in beṇə' de que Diozən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'aždao' notə'ətezcho chonlilažə'əchone'.

19 Chac can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən:

Nada' gona' par niçh nacbia' de que beṇə' sin' ca' caguə de'e li zjənsine'enə',

na' gona' par niçh beṇə' ca' chse'ejni'i de'e zan lao yežlyo nga bitō bi bi de gon ca de'en chse'ejni'ine'enə'.

20 Nitə' beṇə' bazjənsed yelə' sin' che beṇəchən', na' nitə' beṇə' chso'osed choso'olo'i lei che Diozən', na' nitə' beṇə' chso'e dižə' che de'en chac lao yežlyo nga. Beṇə' ca' chsa'aquene' chso'one' xbab sin', pero lao Diozən' bitō bi bi zaquə' xbab chega'aque'enə'.

21 Diozən' naque' beṇə' sin' na' le'enə' bene' par niçh yelə' sin' che beṇəchən' bitō chaclenən beṇə' par so'ombi'ene'. Pero na' con beṇə' se'ejle' xtiže'enə' de'en chyixjue'eto', Diozən' chazlaže'e yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən', la'anə'əczə beṇə' ca'

cui zjənombia' Diozən' chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə' dižə' de'en chyixjue'eto'.

22 Ca naquə beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Cristən', chəsə'əṇabe' yesə'əle'ine' miḷagr par yesə'əṇezene' šə le Dioz nan' bsele'e Cristən', na' le'egatezə ca' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' cui chso'onlilaže'e Cristən', zjəchi' yichjga'aque' porzə che bitə'ətezə dižə' cobə de'en chsa'aquene' naquən dižə' sin'.

23 Pero na' neto' chyixjue'eto' can' gwso'ote' Cristən' le'e yag corozən'. Na' catə' chyixjue'eto'on beṇə' Izrael ca' bito chsa'azlaže'e na' bito chse'ejle'e chei. Na' leczə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izraelən' catə' chse'enene' dižə' de'en chyixjue'eto', leczə chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə'an.

24 Pero chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine', chio'o naccho beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, nezecho de que Diozən' chlo'e yelə' chnabia' che'enə' na' yelə' sin' che'enə' ca de'en bsele'e Cristən' gwso'ote'ene' por ni checho.

25 Na' de'en bsele'ene' gwso'ot beṇə' le' por ni chechon' beṇəchən' chsa'aquene' de que bito bi zaquə' de'en chon Diozən', na' chsa'aquene' de que bito bi yelə' chnabia' napə Diozən'. Na' ca de'en bsele'ene' chlo'en de que Diozən' lechguale beṇə' sin' naque' cle ca beṇəchən' na' lechguale chnabi'ache' ca beṇəchən'.

26 Le'e gon xbab beṇə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Bito naquə zanchə beṇə' sin' segon can' chso'on beṇəchən' xbab checho, na' nic naquə zanchə beṇə' gwnabia', na' nic naquə zanchə beṇə' blaο.

27 Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine', la'anə'əczə bito naccho beṇə' sin' na' la'anə'əczə bito naccho beṇə' gwnabia'. Gwleje' chio'o par niçh chzejni'ine' beṇə' ca' cui zjənombi'ene' de que yelə' sin' na' yelə' gwnabia' chega'aque'enə' bito bi zjəzaquə'an laogüe'enə'.

28 Chio'o cui naccho beṇə' blaο na' cui bi zaquə'əcho par beṇəchən'. De'e na'anə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' chio'o. Pero Dioz na'anə' gwleje' chio'o par naccho xi'ine' niçh sa'acbe'ine' de que bitobi bi zaquə' xbab chega'aque'enə' ca de'en choso'ozoe' Diozən' ca'alə.

29 Na' Diozən' babene' par niçh notono no gaquə güe'elao' cuine laogüe'enə'.

30 Dioz na'anə' babene' par niçh ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Diozən' banone' chio'o beṇə' sin' chedə' Cristən' naque' beṇə' sin'. Banone' par niçh naccho beṇə' güen laogüe'enə', chedə' Cristən' naque' beṇə' güen laogüe'enə'. Banone' la'ažda'ochon' xi'ilažə' chedə' Cristən' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' leczə le'enə' babene' par niçh cui bi xtolə'əchon' de, chedə' Cristən' gwduxjue' xtolə'əchon'.

³¹ Na' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela' ocho Xancho Diozən'."

2

Pabən' be'e xtižə' Cristən' ben' gwso'ot beṇə' mal ca' le'e yag corozən'

¹ Beṇə' bišə', catə' bedəya'a xtižə' Diozən' gan' zolen' bito bi'a dižə' zdebə de'e cui šejni'ile, na' caguə bi'a dižə' par niç gonle xbab de que nada' naca' beṇə' sin'.

² Gwnia' lo'o la'aždaogua'a de que žlac soa' len le'e bito bi bichlə dižə' gua'a sino que gua'a dižə' che Jesocristən' na' can' gwso'ote'ene' le'e yag corozən', na' bena' can' gwnia' lo'o la'aždaogua'anə' catə'an bida' gan' zolenə'.

³ Gocbe'ida' bito bi gaquə gona' par niç šejle'ele dižə' de'en gua'anə' na' de'e na'anə' lechguale bžeba' na' golə' gwxyzza' catə' bena' xbab šə gwzenagle chia'.

⁴ Na' catə' bi'a dižə' che Cristən' bito bi'a dižə' len yelə' sin' chia' par niç gonle can' gwni'anə'. Spirit che Diozən' gocwlenən le'e len yelə' guac cheinə' par niç gocbe'ile de que dižə' lin' bi'a.

⁵ Bi'a dižə'an ca' par niç notono no gaquə əna de que chonlilažə'ale Diozən' por ni che yelə' sin' chia'anə'. Nezczecho de que Dioz nan' gocwlene' le'e len yelə' guac che'enə' par niç chonlilažə'əlene'.

Spirit che Diozən' chonən par niç chejni'ito'

⁶ Na' de'e li chaclen Diozən' neto' par niç cho'eto' dižə' sin' len beṇə' ca' bachse'ejni'i xtiže'enə'. Pero na' yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyo nga bito chsa'aquene' de que xtižə'əto'on naquən de'e sin'. Na' ni que chsa'aque beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga de que cho'eto' dižə' sin'. Na' ca naquə beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga, gwžin ža catə' te yelə' gwnabia' chega'aque'enə'.

⁷ Na' dižə' sin' de'en cho'eto', Dioz nan' babzejni'ine'en neto'. Notono gwneze dižə' sin' che'enə' antslə, pero na'a babzejni'ine'en neto'. Lao yelə' beṇə' sin' che Diozən' gwçhoglaogüe'en nac gone' par niç gone' chio'o yelə' bala'an.

⁸ Na' ni tozə beṇə' gwnabia' beṇə' ža' yežlyo nga bito gwse'ejni'ine' yelə' sin' che Diozən'. La' žalə' gwse'ejni'ine'en, bito boso'ode'e Xancho Jesocristən' le'e yag corozən', ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

⁹ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: Notono ne'e le'i de'e šao' de'e güen de'en gon Diozən' len beṇə' ca' chsa'aquene' che', na' nic noṇə' yesə'əneze can' gone', na' nic noṇə' gon xbab chei lo'o yichjla'aždaogüe'enə'.

¹⁰ Pero na'a ža, Diozən' babene' par niçh Spirit che'enə' bzejni'in chio'o ca naquə de'e güen de'en chone' len chio'o chaquecho che'. Tcho'a tšao' chejni'i Spirit che Diozən' can' chone'enə', na' lecza nez nle'in de'en ngašə' len beṇačhən'.

¹¹ Notono no neze bi xbab chon beṇə' yoblə, chedə' con to tocho nezecho bi xbabən' choncho. Na' nic no neze bi xbabən' chon Diozən'. Spirit che' na'azən' nezen bi xbabən' chone'.

¹² Na' Diozən' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par niçh chnezecho yoguə'əlo' de'e šao' de'e güen de'en chon Diozən' len chio'o laogüe de'en nži'ilaže'e chio'o. De'e na'anə' bitoch choncho xbab ca xbab de'en chso'on beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga.

¹³ Neto' cho'eto' dižə' che de'e ca' chon Diozən' len chio'o, pero caguə cho'eto'on lao yelə' beṇə' sin' chetonə'. Spirit che Dioz nan' chzejni'in neto' dižə' de'en cho'eto'onə'. Na' beṇə' ca' bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', lega'acze'enə' chse'ejni'ine' de'en chsed chlo'iga'aqueto'one'.

¹⁴ Na' beṇə' ca' cui yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bito gaquə se'ejni'ine' de'en chsed chlo'i Spiritən' chedə' chsa'aque' bito bi bi zaquə'an par lega'aque'. Bito chse'ejni'ine'en chedə' bito yo'o Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par gaquəlenən lega'aque' se'ejni'ine'en.

¹⁵ Chio'o bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' chaclenən chio'o par niçh chache'icho che bitə'ətezə de'en goncho šə naquən güen o šə naquən mal gonchon. Pero na' beṇə' yeziquə'əchlə bito chse'ejni'ine' de' que de'en chene'e Spirit che Diozən' gon chio'o naquən de'e güen.

¹⁶ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Notono zo no chejni'i xbab che Xancho Diozən' to gwlaže'. Na' Diozən' bito bi de de'e əgwšed əgwlo'i beṇačhən' le'." Pero Diozən' babene' par niçh choncho xbab can' chazlažə' Cristən'.

3

Txenṇə' gwso'one' xšin Diozən'

¹ Beṇə' bišə', catə' bi'a xtižə' Diozən' len le'e, bito bi'an can' cho'an len beṇə' ca' bachoso'ozenag che Spirit che Diozən', chedə' le'e ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. La'anə'əczə bachonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao'.

² Catə' ze'e gwzolaole chonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao' ne'e chsa'ažə' laogüe de'en cuiṇə' šejni'iša'ogüe'ele de'e ca' chene'e Diozən' šejni'ile. De'e na'anə' bsd blo'ida' le'e de'e ca' cui naquə zdebə šejni'ile, na' xte ža neža ne'e chsed chlo'ida' le'e ca' chedə' cuiṇə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə.

³ Nachbia' bitonə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə, chedə' ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. De'en chgue'i ljuežjle na' chdilə chžašle zeje dižə' chzenagczle che la'ažda'omallen' can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'.

⁴ Chzenagle che la'ažda'omallen' ca de'en na balle: "De'en chsed chlo'i Pabən' naogua'", na' yeballe nale: "De'en chsed chlo'i Apolosən' naogua'." De'e na'anə' nia' chonle can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'.

⁵ ¿Noxa nada' Pab na' noxa Apolosən'? Neto' naquəto' beṇə' güen xšin Diozən' na' neto' be'elento' le'e xtiže'enə'. Na' cuin Diozən' bene' par nič balle beṇlilažə'əle Cristən' catə' bi'a dižə' güen dižə' cobə che'enə' len le'e na' leczə bene' par nič yeballe beṇlilažə'əle Cristən' catə'an Apolosən' be'elene'en le'e.

⁶ Zgua'atec nadan' be'elena' le'e xtižə' Diozən' na' gwxaquə'əlebəda' ca to beṇə' chaz. Na' laogüe de'en leczə bsd blo'i Apolosən' le'e, gwxaquə'əlebene' ca be'en chyl. Na' can' chon Diozən' nič chcha'o chxen de'en chazcho, leczə can' bene' par nič gwyejle'ele xtiže'enə' de'en be'elento' le'e.

⁷ Bitotec bi zaca'a nada' de'en be'elena' le'e xtižə' Diozən', na' nic Apolosən' de'en bsd blo'ichene'en le'e. Dioz nan' zaquə' chedə' le'enə' bene' par nič gwyejle'ele xtiže'enə'.

⁸ Ben' chyixjue'e xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chyixjue'en de'e gwchope, txennə' chso'one' xšin Diozən' na' tozəczə can' cheyalə' gapəga'acchone' respet. Na' Diozən' gone' par nič to toe' yesə'anite'e mbalaz segon can' gwso'one' xšine'enə'.

⁹ Neto' ža, txennə' chonto' xšin Diozən' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' goz go'on na' le'e gwxaquə'əlebele ca yežlyon' gan' chac žinnə'.

Na' leczə le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' yoguə'əle txen gwxaquə'əlebele ca to yo'o che Diozən' na' neto' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' ben yo'onə'.

¹⁰ Diozən' goclene' nada' par nič naca beṇə' nech bena' xšine'enə' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəda' ca beṇə' bxe lan yo'o. Na' bena' xšine'enə' ca chon to mues beṇə' chacchgua. Na' nitə' beṇə' yoblə beṇə' leczə boso'osed boso'olo'ine' le'e na' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' gosə'əbec ze'enə'. Na' šə nochlə beṇə' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e, cheyalə' so'one' xbab par nič yoso'osed yoso'olo'ine' le'e porzə de'en naquə de'e li.

¹¹ Le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' yoguə'əle txennə' gwxaquə'əlebele ca to yo'o de'en chac, na' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca lan yo'onə'. Na' šə no chene'e əgwxe laneinə' de'e yoblə, bitoch gaquə, chedə' tozə Jesocristən' zaque'e par gonlilažə'əchone'.

¹² Nezecho chcheje bitə'ətezə ze'e de'e chxe beṇə' lao lan yo'onə' segon šə none'en de or, de p̄lat, de yej fin, de yag, de

yix, o de dod. Can' gwxaquə'əlebe de'en yoso'osed yoso'olo'i beṇə' le'e.

13 Na' catə' əžin ža čhoglao Diozən' che yoguə'əloḷ beṇə', cana'ach la'alaon che to to beṇə' boso'osed boso'olo'ine' le'e šə boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, o šə cui. Na' šə boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, gwxaquə'əlebəga'aque' ca to beṇə' ben yo'o de or de plat o de yej fin čhedə' de'e ca' bito chse'eyən. Pero na' šə boso'osed boso'olo'ine' le'e clelə, gwxaquə'əlebəga'aque' ca to beṇə' ben yo'o de yag, de yix, o de dod čhedə' de'e ca' chse'eyən. Catə' əžin žan' čhoglao Diozən' che yoguə'əloḷ beṇə', gone' ca la'alaon šə de'en ben to to beṇə' güen xšine'enə' naquən de'e zaque'e o šə bito bi zaquə'an. Ca'aczən' nla'alaon che to to yo'o segon naquən' zjənaquən.

14 Beṇə' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, cuin Diozən' gone' ca yesə'əzi' benə' ca' yelə' bala'an.

15 Pero beṇə' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e clelə gwxaquə'əlebəga'aque' ca beṇə' šey ližen'. Na' nacchguaze gaquə yesə'əchoje' par cui se'eye', bito bi yelə' bala'an yesə'əzi'e čhedə' bito boso'osed boso'olo'ine' le'e can' cheyalə'.

16 Chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', yoguə'əcho txennə' gwxaquə'əlebecho ca to yo'odao' gan' chso'elao' beṇə' Diozən' čhedə' Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

17 Na' šə to beṇə' gone' par nič chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' cuejyichjcho dižə' li che Diozən', Diozən' gwnežjue' castigw zejlicanə che ben' gon ca', čhedə' bagwlejš Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' na' zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

18 Šə nocho chaquecho nsi'incho, bito cheyalə' xoayagcho. Cheyalə' gacbe'icho de que bitotec bi zaquə' xbab chechon' nič ca' Diozən' gone' chio'o yelə' sin' che'enə'.

19 Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yelə' sin' čhega'aque'enə' bitobi zaquə'an lao Diozən'. La' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Beṇə' ca' chsa'aque'ne' zjənaque' beṇə' sin', Diozən' gone' par nič yesə'əbiayi'e por ni che xbab mal čhega'aque'enə'."

20 Na' yeto gan' nyojən nan: "Xancho nan' neze de que xbab che beṇə' sin' ca' bito gaquəlenən lega'aque' par so'ombi'ene'."

21 Ca naquə neto' əbsed əblo'ito' le'e, bito gonle xbab de que naquəto' le'ebeyože beṇə' zaque'e. Dioz na'aczən' bsele'e yoguə'əto' par chaclento' le'e na' bsi'e xneze par nič bitə'ətezəchlə de'e zjəde na' de'e ca' chac chsa'aclenən le'e.

22 Diozən' bsele'e nada' na' Apolosən' na' Bedən' par chaclento' le'e. Na' bene' yežlyon' par nič leczə chaclenən chio'o.

Na' chone' par ničh bitə'ətezə de'en chac čhecho lao mbancho o catə'an gatcho əsa'aclenən chio'o n̄a'a na' batə'ətezəchlə.

²³ Na' laogüe de'en cho'ela'ocho Cristən' ngodə'əcho txen len le' can' ngode'e txen len X̄e' Diozən'.

4

De'en gwlo'o Diozən' lao na' apostol ca' par gwso'one'

¹ Cheyalə' gonle xbab de que naquəto' beṇə' güen xšin Cristən'. Diozən' babzejni'ine' neto' de'en cui no gwṇeze antslə, de'e na'anə' Cristən' ngüe'e lao na'ato' chsed chlo'ito'on beṇə'.

² Na' chonən byen gonto' complir de'en ngüe'e lao na'ato' gonto'.

³ Na' ca naca' nada' bitobi nonən len nada' la'anə'əczə šə jostis o šə le'e chaquele de que bito chona' can' cheyalə' gona'. Bito nia' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui.

⁴ Nada' chacda' de que bito bi dolə' napa' len bitə'ətezə de'e chona', pero caguə ni čhe de'e na'anə' əṇa Diozən' chia' de que bito bi xtola'a de. X̄ancho Cristən' əṇe' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui.

⁵ De'e na'anə' bito cheyalə' bi əṇacho čhe notə'ətezə beṇə' šə chone' can' cheyalə' gone' o šə cui. Catə'əchən' yidə X̄ancho Cristən' yeto, ca na'achən' gone' par ničh əṇezecho de'en cui nonə' ṇeze n̄a'a. Gone' par ničh yeyache'icho xbab de'en yo'o lo'o yičhja'azdao' to tocho, na' cana'achən' Diozən' əṇe' šə nochon' chon güen.

⁶ Beṇə' bišə', babi'a xtižə' Apolosən' na' xtižə'a par ničh šejni'ile can' na xtižə' Diozən' de que bito cheyalə' güe'ela'ocho čhe to beṇə' šə naquən' chsed chlo'ine' na' nique gue'icho čhe yetoe'.

⁷ ¿Echaquele de que zaquə'əchle cle ca beṇə' ca' yelə'? ¿Ede bi de'e de čhele de'e cui beṇ Diozən'? Bito bi de. Ṇezele naquən de'e beṇ Diozən' le'e, de'e na'anə' bito cheyalə' ga'alažə'əle len de'en deilen'?

⁸ Chacljeile bitoch bi chyažjele, na' de que bazole mbalaz la'anə'əczə cui chac čheto' ca'. Yebeito' žalə' de'e liczə zole mbalaz na' soto' mbalaz txen len le'e žalə' ca'.

⁹ Diozən' bsele'e neto' apostol naquəto' ca to beṇə' le'ezelaogüe cui zaque'e o ca beṇə' nchoglaon čhe' gate'. Na' Diozən' bsi'e xṇeze par ničh angl ca' na' beṇə' ca' ža' yežlyon' chəsə'əgüie' can' chac čheto' can' chəsə'əgüia beṇə' to comedy.

¹⁰ Beṇačhən' chsa'aquene' bito bi bi zaquə'əto' por ni čhe de'en chonto' xšin Cristən'. Pero na' le'e ža, chonle par ničh chsa'aquene' nacle beṇə' sin' la'anə'əczə ngodə'əle txen len Cristən'. Neto' ṇezeto' caguə bi chac gonto', pero le'e chaquele chac gonle bitə'ətezə. Chso'elao' beṇə' le'e na' chəsə'əgue'ine' neto'.

11 Xte ža neža zan las cui de de'e ye'ej de'e gaoto', na' bito bi xala'anto' de, na' chəsə'əbažə' beṇə' neto', na' nic bi ližto' de.

12 Na' len nī'a na'ato' chonto' žin par nič chon cuinto' mantener. Na' catə' choso'ožia choso'onitə' beṇə' neto', nachle chṇabto' nite'e mbalaz, na' catə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' neto', chgo'o chchejlažə'əto' ca de'en choso'oči' choso'osaquə'e neto'.

13 Na' catə' beṇə' chṇe' clellə cheto', nachle cho'elenga'acto'one' dižə' šao'. Na' xte ža neža nitə' beṇə' chəsə'əgue'ine' neto' ca chəsə'əgue'ine' no beb na' can' chsə'əgue'ine' no de'e naquə zban.

14 Na' ca naquə de'e ca' de'en bač bzoja' le'e, bito bzoja'an par nič gaquəle zto'. Nacle ca xi'ina' na' chacda' chele. De'e na'anə' chona' le'e consejw quinga.

15 Nitə'əlja ši mil beṇə' choso'osed choso'olo'ine' le'e che Cristən', pero toza' nada' naca' ca xale chedə' zgua'atec nada' gwɔdixju'i'a dižə' güen dižə' cobə che Cristo Jeso'osən' len le'e par nič chonlilažə'əlene'.

16 Na' de'en naca' ca xale de'e na'anə' chṇeyoida' le'e gonle can' chona'anə'.

17 De'e na'anə' bseļa'a Temtion' gan' zolenə'. Banona'ane' ca xi'ina' beṇə' chacda' chei laogüe de'e bsed blo'ida'ane' par chonlilaže'e Xancho Cristən'. Na' zoteze' chone' complir can' cheyalə' gone'. Na' Temtio na'anə' gone' par nič əžjsa'alažə'əle de'en babsed bablo'ida' le'e che Cristən' ca de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'ətezə nite'e.

18 Balle nale de que bito bi zaca'a parzə nič chon cuinle xen na' chonle ca' laogüe de'en chonle xbab de que bitoch yida' gan' zolenə'.

19 Pero caguə chžach yida' gan' zolenə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə. Na' catə' yida' cana' degüia' gonle can' nalenə'.

20 Ca naquə beṇə' ca' chnabia' Diozən' lega'aque', Diozən' chone' par nič gaquə so'one' can' chso'e dižə'an. Caguə con chəsə'anaze'enə'.

21 ¿Nac chene'ele gona'? ¿Egüida' gan' zolenə' par gona' le'e castigw o šə yida' gwlo'a can' chacda' chele sin cui bi dižə'ənia' le'e? Legon xbab naquən' chene'ele gona'.

5

To beṇə' gwzolen no'ol che xe'enə' ca xo'olacze'

1 Chso'echgua beṇə' xtižə'əle de que zo to beṇə' byo entr le'e beṇə' zolene' no'ol che xe'enə' ca xo'olacze'. Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' bito chžinlaže'e de'e yelə' zton' chso'one' ca de'e yelə' zto'onə' chon be'enə'.

² Na' la'anə'əczə chac ca' cho'elao' cuinle. Bito güe'elao' cuinle. Cheyalə' yegüine'ele na' cuich güe'ele latjə gone' txen len le'e.

³ La'anə'əczə bito zoa' na' len le'e, bagwçhoglaogua'an can' cheyalə' gonle len be'en chon de'e malən'. Na' le'e ža, le'e gon cuent lažə'əle de que naquəczcho txennə' šə bachonle ca'.

⁴ Na' catə' bandopə nžagle cho'ela'ole Xancho Jesocristən', zocze' chaclene' le'e len yelə' chnabia' çhe'enə', na' nada' choncza' txen len le'e.

⁵ Catə' bandopə nžagle txen, legwžon gon be'enə' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' na' le'e cueje' ca'alə par niç gon Satanasən' con nac chene'en len le'. De repent šə çhi' saque'e na'a len cuerp çhe'enə' goša'alja yichjla'aždaogüe'enə' niç cui si'e castigw zejlicane catə'ən əžin ža çhoglao Xancho Jesocristən' naquən' gac çhe to to benəçhən'.

⁶ Bito naquən güen can' chonle cho'elao' cuinle chaquele chebei Diozən' le'e. Nezele catə' choncho yetxtil latə' xne'in chonən par niç cheyas doxen coazin'. Le'egatezəczə ca' catə' cho'ele latjə chcha'o chxench bitə'ətezə de'e mal entr le'e, yoguə'əlen' chaple dolə' çhedə' yoguə'əlen' çhonlenle ben' chon de'e malən' txen.

⁷⁻⁸ Beṇə' Izrael gwlaž çheto' ca' chsa'ape' ciudad cui chsa'ogüe' yetxtil de'e nchixə xne'i lao lni pascon' na' chsa'ape' ciudad par niç cui bi bi xna' cuazin' chega'an lo'o yo'o ližga'aque' lao lnin'. Ca'atezəczən' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyalə' gapcho ciudad do tyempte par niç cui bi de'e mal goncho na' cui bi de'e mal ta' əchen yichjla'ažda'ochon'. Cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' çhedə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwso'ote' le' por ni çhecho gwxaquə'əlebene' ca xilə' daon' bian' chso'ot beṇə' Izrael ca' lao lni pascon'. De'en chonlilažə'əcho Cristən' ža, cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' na' goncho porzə de'e güen.

⁹ Bzoja' to cart par le'e na' gwnia' de que bito cheyalə' socho binlo len beṇə' çgo'o xtoi na' be'enə' chbejyichj no'ol çhei o be'en çhe' par chzolene' beṇə' yoblə.

¹⁰ Catə' nia' cabi cheyalə' socho binlo len lega'aque', bito cho'a dižə' çhe beṇə' ca' cui naccho txen cho'ela'ocho Cristən' sino que cho'a dižə' çhe ljuežjcho beṇə' leczə chso'elao' Cristən'. Na' leczə ca' nia' bito socho binlo len beṇə' çəsə'əzelažə' bi de'e de çhe beṇə', nic len beṇə' çəsə'əca'a bi de'e de çhe beṇə', na' nic len beṇə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nia' ca' çhe ljuežjcho beṇə' ca' naccho txen cho'ela'ocho Cristən'. Žalə' cui chac socho binlo len beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən', bitoch gac socho yežlyo nga žalə' ca'.

¹¹ Šə entr le'e nitə' beṇə' nacho bišə'əcho beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque' o beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol čhega'aquei o be'en čhega'aquei par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, o beṇə' chəsə'əzelažə' bi de'e de čhe beṇə', o beṇə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə', o beṇə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque', o beṇə' güe'e zo, o beṇə' bgüan, bito cheyalə' sole binlo len lega'aque'. Na' bito cheyalə' gaolenga'aclene' txen.

¹² Beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' txen len chio'o cheyalə' čhoglaochon čhega'aque' catə' əsa'ape' dolə', pero bito bi cheyalə' əṇacho čhe beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən' txen len chio'o.

¹³ Diozən' əṇe' čhe beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən' de que zjanape' dolə'. Na' ca naquə be'enə' chon de'e malən' ben' cho'elao' Cristən' txen len chio'o, cheyalə' cuejchone' ca'alə.

6

Bito ye'echo beṇə' cui zjanombia' Diozən' so'one' yelə' jostis chechon'

¹ Catə' chaole xya tole yetole chjanabele beṇə' ca' cui choso'ozenag čhe Diozən' par so'one' yelə' jostis čhelen' lgua'a ṇabele beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjanaque' lažə' ne'enə. ĴEbito chache'ile clellən' chonle?

² ĴEcabi ṇezele de que gwžin ža catə' chio'o naccho lažə' na' Diozən' goncho yelə' jostis čhe beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga? Na' ca naquə goncho yelə' jostis čhega'aque'en, guaquəczə goncho yelə' jostis čhe de'e ca' cuitec zjəzaque'e.

³ Leczə əgwžin ža goncho yelə' jostis čhe angl ca'. Na' naquəchxen' gaquə goncho yelə' jostis čhe de'e chso'on beṇə' lao yežlyo nga.

⁴ Na' catə' gaquəyožə ljuežjle, bito cheyalə' žja'acle lao beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən' par so'one' yelə' jostis čhelen', čhedə' bitotec bi zjəzaque'e par chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'.

⁵⁻⁶ Che'enda' gaquəchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca de'en chja'acle lao jostis ca' cui chso'onlilažə' Cristən' chjətaole xya tole yetole le'e nacle bišə'əcho. ĴEniga tole cui nacle beṇə' si'inṇə' par gon yelə' jostis čhe ljuežjle catə' bin' chac čhele?

⁷ Lechgualə clelən' chonle batə'ətezə chaole xya tole yetole. Mbalazəch zole žalə' chdele ca'alə šə bi de'en chone ljuežjlen' le'e, na' mbalazəch zole žalə' güe'ele latjə yesə'aque'e bi de'e de čhele.

⁸ Chebanda' can' chonle contr ljuežjle na' chca'ale bi de'e de čhega'aque' la'aṇə'əczə zjanaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

⁹ Bito goncho xbabən' clellə. Notə'ətezcho šə zotezcho choncho de'e malən' bito gaquə yežincho yoban' gan' zo Diozən'

chnabi'e. Nitə' beṇə' chəsə'əgo'o xtoi na' beṇə' chso'on bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. Nitə' beṇə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nitə' beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol chei o be'en chei par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, na' beṇə' chəsə'əzolentezə le'e ljuežj beṇə' byoga'aque' lgua'a de'e yesə'aca'a no'ol chega'aque', na' no'ol ca' chəsə'əzolentezə ljuežj no'oləga'aque' lgua'a yesə'aque'e beṇə' byo.

¹⁰ Nitə' beṇə' chəsə'əban na' beṇə' chəsə'əzelažə' bi de che beṇə'; na' beṇə' güe'e zo; na' beṇə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque'; na' beṇə' chəsə'əxoayague' par ničh yesə'aque'e bi de'e de che beṇə'. Ni to beṇə' chon de'e mal ca' cui gaquə yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

¹¹ Balcho bencho de'e mal ca' antslə. Pero na'a de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', Spirit che Dioz chechon' babocobən yichjla'ažda'ochon' par ničh naccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə', naccho lažə' na' Diozən' na' naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

Cheyalə' goncho len cuerp chechon' ca si' Diozən' yelə' bala'an

¹² Nitə' beṇə' chəsə'əne' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, pero nezecho caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chəsə'əna beṇə' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, bito cheyalə' güe'echo latjə par ničh bi de'en goncho ṇabia'an chio'o.

¹³ Leczə nitə' beṇə' chəsə'əne': "Nsa' le'echon' par yelə' guao, na' deczə yelə' guaon' par lenṇə." De'e liczə can' chəsə'əne'enə', pero na' le'echon' len yelə' guaon', əžin ža catə' gon Diozən' par ničh te chega'aquən. Na' cuerp chechon' bito naquən par ničh co'o xtocho o par ničh goncho bichlə yelə' zto' de'en nac ca'. Naquə cuerp chechon' par ničh socho güe'ela'ocho Xancho Cristən', na' Xanchon' zoczə' par gaquəlene' chio'o.

¹⁴ Diozən' bosbane' Xancho Cristən' ladjo beṇə' guatən', na' leczə ca' əžin ža catə' yosbane' chio'o ladjo beṇə' guatən' len yelə' guac che'enə'.

¹⁵ ¿Ecabi nezele de que ngodə'əcho txen len Cristən' par ničh ṇabi'e cuerp chechon'? Na' de'en ngodə'əcho txen len le', bito cheyalə' so xtocho beṇə' gon cuerp chechon' lao ne'e.

¹⁶ Catə' to beṇə' chatə'əlene' xtoe' cuerp chega'aque'enə' chsa'aquən tozə, can' nyoj de'en gwna Diozən': "Beṇə' ca' čhopə əsa'aque' tozə cuerp."

¹⁷ Pero chio'o ngodə'əcho txen len Xancho Cristən' na' naquə yichjla'ažda'ochon' tozə len le'.

¹⁸ De'e na'anə' bito co'o xtocho na' bito goncho bitə'ətezəchlə de'e ca' zjənac ca'. De'e mal ca' yeziquə'əchlə bitotec chso'onən contr cuerp chechon', pero šə co'o xtocho o šə goncho bichlə

de'e yelə' zto' de'en nac ca', lega'aquən chso'onən contr cuerp chechon'.

¹⁹ Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' to tocho ca to beṇə' zo lo'o yo'o che'. Dioz nan' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par chnabia'an chio'o. Caguə chio'o əṇacho naquən' gonchon'.

²⁰ Xancho Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par niçh naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' goncho len cuerp chechon' na' len yichjla'ažda'ochon' ca si' Diozən' yelə' bala'an.

7

Cho'e dižə' che yelə' gošagna'anə'

¹ Na' de'e ca' bzojle nada' le'e cartən', de de'en che'enda' nia' le'e. Šə no beṇə' byo bito chene'ene' si'e no'olə gaque' xo'ole', güenṇə' chone'.

² Pero na' de'e nxož co'o xtole, de'e na'anə' naquəchən güen əgwšagna'ale par niçh ca' to to beṇə' byo so xo'ole' na' to to no'olə so be'en che'.

³ Na' le'e beṇə' byo, yeyatə'əlen no'olə che chele. Le'egatezəcə ca' le'e no'olə yeyatə'əlen be'en che chele.

⁴ Ca naquə no'olən' caguə le' əne' nac gone' len cuerp che'enə'. Le'egatezə ca' beṇə' byon' leczə caguə le'enə əne' nac gone' len cuerp che'enə'. Čopte'en cheyalə' yoso'ozenag che lježjga'aque'.

⁵ Na' le'e beṇə' nšagna' bito əgwžonle yeyatə'əlen be'en chele o no'ol chele. Pero de'e gaquəczən' šə yelə' goxia che chople cuezle to term güejə par niçh sotezle gonle orasyon. Na' te termən' yeyatə'əlen be'en chele o no'ol chele de'e yoblə par niçh Satanasən' cui gaquə co'oyelə'ən le'e gonle de'e malən' laogüe de'e tant nan solen lježjle.

⁶ De'e quinga nia' chedə' de lsens par niçh to to beṇə' byo si' xo'ole' na' to to no'olə si' be'en che', pero bito ṇacho de que chon Diozən' mendad goncho ca'.

⁷ Chebeida' žalə' yoguə'ale sole ca nada', cui no xo'ola' zo. Pero na' nža' can' baben Diozən' par zo to tocho na' nža' can' chene'ene' goncho.

⁸ Le'e cuinə' gwšagna'ale, chacda' naquəchən güen yega'anle can' zoa' nada' na' cui əgwšagna'ale. Na' le'e bagot be'en chele o no'ol chele, chacda' leczə naquəchən güen cui yošagna'ale.

⁹ Pero na' le'e beṇə' byo šə lechguale nan solenle no'olən', na' le'egatezə ca' le'e no'olə šə lechguale nan solenle beṇə' byo, mejor əgwšagna'ale par niçh ca' bito ṇabia' yelə' chzelažə'əno' le'e.

10 Le'e no'olə le'e nšagna'ale, chona' mendad bito yela'ale be'en chele. Na' bito gaquale de que nadəza'an ənia' ca'. Naquən to de'e chon Xancho Cristən' mendad cui goncho.

11 Na' šə no'olən' ye'le'e be'en che'enə', cheyalə' yega'anə' sin cui yeque'e be'nə' yoblə o cheyalə' yeyeje' žjəyezolene' be'en che'enə' de'e yoblə. Na' le'e be'nə' byo le'e nšagna'ale, bito yela'ale xo'ollenə'.

12 Na' le'e be'nə' yeziqə'əchlə, ənia' can' chona' xbab cheyalə' gonle, la'anə'əczə Xancho Cristən' bito bi gwne' che de'e ca'. Šə entr le'e zo to be'nə' zo xo'ole' no'olə cui'nə' gonlilažə' Cristən', na' šə zo no'olən' gan par soteze' yega'anlene' be'en che'enə', bito cheyalə' yela'a be'nə' byon' le'.

13 Na' šə entr le'e zo to no'olə na' cui'nə' gonlilažə' be'en che'enə' Cristən', šə be'en che'enə' zoe' gan par yesə'anite'e, bito cheyalə' yesyə'əle'e.

14 Bito naquən mal lao Diozən' par no'olən' chonlilažə' Cristən' solene' be'en che'enə' la'anə'əczə šə be'en che'enə' cui'nə' gonlilaže'e Cristən'. Leczə bito naquən mal lao Diozən' par be'nə' byon' chonlilažə' Cristən' solene' no'ol che'enə' la'anə'əczə no'olən' cui'nə' gonlilaže'e Cristən'. Žalə' chgue'i Diozən' yesə'əzolen ljuežjga'aque' leczə gwgü'e'i Diozən' bi'i chega'aque'enə', pero Diozən' chaquene' che xi'inga'aque'enə'.

15 Pero na' šə be'nə' byon' o no'olən' ben' cui chonlilažə' Cristən' bitoch chene'ene' solene' be'en che' o no'ol che' ben' chonlilažə' Cristən', bito gwžonle yesyə'əla'aga'aque'. Bito chonən byen yesyə'əga'anlen ljuežjga'aque' chedə' la' Diozən' chene'ene' socho binlo len be'en checho o no'ol checho.

16 Le'e no'olə le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len be'en chele be'en cui'nə' gonlilaže'e Cristən', de repent guaquəlenlene' par ničh gonlilaže'e Cristən'. Na' le'e be'nə' byo le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len no'ol chelen' la'anə'əczə cui'nə' gonlilaže'e Cristən', de repent guaquəlenlene' par ničh gonlilaže'ene'.

17 Na' ca naquə žin de'en nlanle catə' gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' guaquəczə gonchlen. Na' šə banšagna'ale catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', con ca'aczən' cheyalə' so cuezle, chedə' can' no'e Xancho Cristən' chele gonle. Leczə can' babena' mendad len be'nə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' gatə'ətezəchlə, leczə can' chona' mendad len le'e.

18 Šə bazole seņy de'en ne' sirconsisionnə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' bito gonle par ničh yenit seņyən'. Na' šə balle cui'nə' sole seņy de'en ne' sirconsisionnə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito gonle byen par solen.

19 Bito naquən to de'e žialao len chio'o šə nsa'acho seņy de'en ne' sirconsionnə' o šə cui nsa'achon. De'en naquə de'e žialao len chio'o, goncho con can' non Diozən' mendad.

20 Con can' naccho yoguə'əcho catə'an gwlej Diozən' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', šə nsa'acho seņy de'en ne' sirconsionnə' o šə cui nsa'achon, ca'atezəczən' cheyalə' so cuezcho.

21 Šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaquele che de'enə'. Pero na' šə guatə' latjə chixjwle nič əchojle xni'a xanlen', lechixjw nič əchojle.

22 Na' la'anə'əczə nacle esclabo catə' Diozən' gwleje' le'e par chonlilažə'əle Xancho Cristən', nacle beņə' zaque'e lao Xancho'. Na' la'anə'əczə cui naccho esclabo catə' Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', pero na'a ža Cristən' banaque' Xancho. De'e nan' cheyalə' gwzenagcho che'.

23 Cristən' gwduxjue' xtolə'əchon' par nič naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' gwzenagəchcho che' cle ca gwzenagcho che bi de'en chesə'ana beņə'.

24 Beņə' bišə', šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaquele. Guaquə so cuezle ca' na'a ngodə'əle Diozən' txen.

25 Bito bi mendad ben Xancho Cristən' can' goncho par len no'ol güego' ca'. Pero nada ənia' le'e can' chacda' cheyalə' goncho par len lega'aque'. Na' laogüe de'en babeyašə' beži'ilažə' Xancho' nada' na' chaclene' nada' par chona' complir can' cheyalə' gona'anə', dižə' de'e nga cho'a naquən de'e zaque'e par əgwzenagle chei.

26 De'en chacda' nada', notə'ətezə beņə' šə nšagne'e catə'an gwlej Diozən' le' par chonlilaže'e Cristən', con can' cheyalə' so cueze', o šə bito nšagne'e, leczə can' chacda' naquən güen so cueze'. Nia' ca' por ni che can' chi' saquə'əcho tyemp nga zocho na'a.

27 Le'e nšagna'ale bito yela'ale xo'olle, na' le'e cui no xo'olle zo, bito chiljle xo'olle.

28 Pero na' notə'ətezle bito gapple dolə' šə əgwšagna'ale, na' ni le'e no'ol güego' bito gapple dolə' šə əgwšagna'ale. Pero de'en gac chele de'e zan de'e chi' saquə'əle lao yežlyo ngan', lennə' cui che'enda' gac chele ənia' ca'.

29 Beņə' bišə', che'enda' nia' le'e de que bito socho zan iz par goncho xšin Diozən'. De'e na'anə' šə nitə' xo'olle, cheyalə' gwzenagle che Diozən' na' gonczle xšine'enə' can' gonlen žalə' cui no xo'olle zo.

30 Na' šə chegüine'echo por ni che bi de'en chac checho, cheyalə' soczcho goncho xšin Diozən' caczə chon beņə' cui bi bi chac chei. Na' šə de de'en cheba chezaquə'əlažə'əcho, cheyalə'

gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui chac to de'e güen c̄hecho de'en goncho xbab c̄hei. Na' šə bagwxi'icho to de'e gw̄c̄hincho, bito cheyalə' gonteccho xbab c̄hei sino cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui gwxi'ichon.

31 Ca naquə zocho yežlyo nga na' ch̄c̄hincho bi de'e ca' de'en de yežlyo nga, bito cheyalə' cue'echgua yīc̄h̄jcho c̄he bi de'en deicho o bi de'en chac c̄hecho c̄hedə' de'e te c̄hei yežlyo nga chle'icho n̄a'a.

32 Na' che'enda' bito bi cuec yīc̄h̄jle c̄he de'en chac yežlyo nga. Šə to beṇə' cui zo xo'ole', deczə latjə par gone' xbab c̄he xšin X̄ancho Diozən' de'en chone', na' deczə latjə par güe'elažə'e gone' de'en yebei X̄anchon'.

33 Pero šə to beṇə' zo xo'ole', chbe' yīc̄h̄je' c̄he de'en chac yežlyo nga na' can' gone' par niçh yebei xo'olen'.

34 Na' l̄eczə n̄za' can' chac len no'olən' n̄šagna' na' no'olən' cui n̄šagna'. No'olən' cui n̄šagna' n̄latje' par cue' yīc̄h̄je' c̄he de'en chene'e X̄ancho Diozən' na' par gon cuine' lažə' ne'enə' niçh gone' can' chene'e Diozən' len cuerp c̄he'enə' na' len yīc̄h̄jla' aždə'ogüe'enə'. Pero no'olən' zo be'en c̄hei, chbe' yīc̄h̄je' c̄he de'en chac yežlyo nga na' nac gone' par yebei be'en c̄he'enə'.

35 Bagwnia' le'e ca' par niçh gaquəlenən le'e, caguə de'e əgwžona' əgwšagna'alənə'. Con che'enda' güe'elažə'əle par gonl̄e de'e güen na' güe'elažə'əle par gonl̄e xšin X̄anchon' sin cui bi bi gwžon gonl̄en.

36 Na' šə to beṇə' chaquene' bito chone' güen ca de'en cui chšague' na' xi'ine' no'olən', na' šə no'olən' bangole' na' chene'ene' əgwšagne'e, naquəczən güen gwšag x̄e'enə' ne'e šə can' chazlažə'e gone'. Bito chone' de'e mal šə əgwšague' na' xi'ine' no'olən' len ben' ch̄nab l̄e' par gaque' xo'ole'.

37 Pero šə to beṇə' zoe' chaquene' chone' güen len xi'ine' no'olən' de'en bito chene'ene' no si' l̄e', con šə cui chene'e xi'ine'en əgwšagne'e na' šə chaquene' cui de bichlə de'en chonən byen par əgwšagna' xi'ine'enə', de lsens par gone' can' chazlažə'e na' choncze' güen can' bagw̄c̄hoglažə'e gone'.

38 Na' l̄eczə chon ben' güen be'enə' chšague' na' xi'ine' no'olən', pero güench chon be'enə' cui chšague' na' xi'ine' no'olən'.

39 Na' ca naquə notə'ətezə no'olə ca' zjənšagna', cheyalə' yesə'anite'e len be'en c̄hega'aque' ca', c̄hedə' can' chon l̄ein' mendad. Pero šə sa'atclə be'en c̄hega'aque' ca', guac yesyə'aque'e beṇə' yoblə, con šə beṇə' chso'onl̄ilažə' X̄ancho Cristən'.

40 Pero chacda' nada' yesə'anitə'əche' mbalaz šə yesyə'əga'aṇe' sin cui no yesyə'əque'e cle ca yesyə'əque'e

beṇə' yoblə. Na' chacda' xbab ḡhian' naquən tozə len xbab ḡhe Spirit ḡhe Diozən'.

8

Yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e

¹ Balle nale bito cheyalə' gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, na' yeballe nale bito gonən mal gaochon ḡhedə' nezecho bito bi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'. Na' əchnia' le'e bito cheyalə' gon cuincho xen laogüe de'en chaquecho leḡhgualə nezecho to de'en nezecho, sino ḡheyalə' gaquecho ḡhe yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' na' gaquələnga'acchone'.

² Na' šə chaquecho leḡhgualə nezecho to de'en nezecho, cheyalə' gacbe'icho de que bito bi bi de de'en chejni'icho can' cheyalə' šejni'ichon.

³ Pero šə chaquecho ḡhe Diozən', chebeine' chio'o.

⁴ Na' ca naquə gwnable šə guac gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'ena', de'e liczə can' nalenə', lgua'a lsaquə' ca' caguə bi zjəzaquə'an. Diozən' naquə Xancho, na' le'ena' cheyalə' šejni'alažə'əcho.

⁵ De'e zan de'e de yoban' na' yežlyon' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' chəsə'əne' zjənaquən xanga'aque'.

⁶ Pero chio'o nezecho tozə Xacho Dioz nan' zo na' tozə Xancho Jesocristən' par güe'ela'ocho na' par güe'ega'acchone' yelə' bala'an. Na' Xacho Dioz na'anə' bene' par niḡh Xancho Jesocristən' bene' yoguə'əloj beṇə' na' yoguə' bia chsa'aš, na' yoguə' bichlə de'e zjəde.

⁷ Balə beṇə' bišə'əcho bito chse'ejni'ine' ca de'en chejni'icho. Ne'e chsa'aque' beṇə' zaquə' lgua'a lsaquə' ca', na' de'e na'anə' chsa'aque' chso'one' de'e mal catə' chsa'ogüe' yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, ḡhedə' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'.

⁸ Bitobi zaquə' yelə' guaon' par niḡh Diozən' yebeichene' chio'o. Diozən' chebeine' chio'o caguə por ni ḡhe de'en chaocho bitə'tezə yelə' guaon' len caguə por ni ḡhe šə cui chaochon.

⁹ Pero bito cheyalə' goncho par niḡh beṇə' ljuežjcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal laogüe de'en cuiṇə' se'ejni'iša'ogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'.

¹⁰ Le'e nacle beṇə' chejni'i, na' šə cue'ele na' ye'ej gaole gan' chso'on beṇə' lni ḡhe lgua'a lsaquə', de repent no beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' yesə'əle'ine' le'e na' leczə se'enene' sa'ogüe' de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an

chse'ejni'alaže'e. Na' bale' əsa'acquene' de que əsa'ape' dolə' šə sa'ogüe'en chedə' ne'e chsa'acquene' beṇə' zaque'e lgua'a lsaquə' ca'.

¹¹ Na' chio'o bachejni'icho de que bito bi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca', bito cheyalə' goncho bitə'atezə de'e gon par niḥ beṇə' bišə'əcho ca' cuich so'onlilaže'e Cristən' na' yesə'əbiayi'e. Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' lenczə por ni che beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' ca' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'e de que bito bi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'.

¹² Contr beṇə' bišə'əcho can' choncho šə choncho par niḥ sa'ogüe' de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə'. Na' catə' choncho contr lega'aque', leczə contr Crist nan' choncho, na' chapcho dolə' laogüe'enə'.

¹³ De'e na'anə' nia' šə por ni che belə' de'en chaogua' gonən par niḥ beṇə' bišə'əcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal, cuatəch gaogua'an par niḥ cui yesə'əxope' so'one' de'e malən'.

9

Pabən' be'e dižə' de que naque' doalje apostol

¹ Nezele de que nada' naca' apostol, na' napa' yelə' chnabia' par əṇia' naquən' gona'. Nezele de que bable'ida' Xancho Jeso'osən' na' de que chonlilažə'əlene' chedə' nada' be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

² La'aṇə'əczə šə beṇə' ca' yelə' bito chse'ejle'e de que naca' apostol, pero le'e chejle'ele. Na' de'en chonlilažə'əle Xanchon' ben' bselə' nada' chlo'ele de que de'e li naca' apostol che'enə'.

³ De'e nga nia' chzoa' rson lao beṇə' ca' chəsə'əne' cui bselə' Diozən' nada' par naca' apostol.

⁴ Nada' napa' yelə' chnabia' par naba' gonle nada' mantener žalə' ye'enda' gonle ca'.

⁵ Deczə lsens par əgwšagna'a len no'olə chonlilažə' Cristən'. Na' žalə' gwšagna'a deczə lsens par əchi'ane' con ga ša'a, can' chon Bedən' na' apostol ca' yelə' na' beṇə' ca' zjənaquə bišə' Xancho Jesocristən'.

⁶ Zaquə'əczə Bernaben' na' nada' par cuich gonto' žin len ni'a na'ato' niḥ gonle neto' mantener žalə' ca', la' yeziquə'əchlə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' bito chso'one' žin len ni'ana'aga'aque'.

⁷ Ca naquə soldad bito chyixjue' che gast che'enə' sino que nitə'əczə beṇə' chəsə'əyixjw len. Na' notono gazə zan yag oban' šə cui gaogüe' frot dao' chein' catə' yesə'əbian, na' nic no əgwye xonj baquə' šə cui ye'eje' latə' lech chebən'.

⁸ Ca de'en nia' ca' bito naquən xbab che beṇəch, sino leczə can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

⁹ Quinga bzoje' le'e lein': "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' žlac choso'olej choso'ošoşjəb trigon' par chchoj xeinə'." Caguə por ni che de'en chi' yichj Diozən' go'on ca'azən' bene' mendad par bzoj de'e Moizezən' ca'.

¹⁰ Chzejni'ine' chio'o de que naquəczən güen goncho mantener beṇə' ca' chso'on xšin Diozən' entr chio'o, na' leczə de'e na'anə' nyojən de que ben' chgua'an go'on na' ben' chonşao' trigw cheyalə' yesə'əzi'e latə' güejə cwseš che de'en chso'one'.

¹¹ Baç goclento' le'e par niç chejni'ile xtižə' Diozən' na' de'e na'anə' bito naquən mazəchlə de'en cheyalə' gonle žalə' nabo' gonle neto' mantener.

¹² Chonle mantener yeziquə'əchlə beṇə' choso'osed choso'olo'ine' le'e na' neto' zaquə'əchto' par gonle neto' mantener cle ca' lega'aque'.

Pero bito chnabo' gonle neto' mantener. Chgo'o chchejlažə'əto' bitə'ətezə de'en chac cheto' par niç cui bi bi gwžon šanch chio'o chzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'.

¹³ Ca'aczən' chac len beṇə' ca' chso'on mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael, chsa'aque' mantener len de'en chəsə'ənežjo beṇə' Izrael ca' lega'aque'. Na' bəxoz ca' choso'ozey bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', chosyo'ocua'ane' latə' güejə de'e chsa'ogüe' che bia ca' chso'ote'enə'.

¹⁴ Na' ca'aczən' baben Xancho Jesocristən' mendad de que beṇə' ca' choso'ozenag che dižə' güen dižə' cobə che'enə' cheyalə' so'one' mantener beṇə' ca' chəsə'əyixjui'en len lega'aque'.

¹⁵ Pero nada' ža, bitonə' naba' gonle nada' mantener, na' caguə chzoja' de'e nga na'a par niç gonle ca'. Yebeichləda' gata' caguə ca' naba' gonle nada' mantener, chedə' lechguale chebeida' can' guac əṇia' de que bito bi bi gan chona' de'en əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e.

¹⁶ Bito gaquə əṇia' de que to goclen xenə' chona' laogüe de'en chyixjue'ida' beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'an na' chonən byen gona' con can' ne'enə', na' probchguazə nada' žalə' cui chzenaga' par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

¹⁷ Žalə' chyixjui'an por ni che de'en na' xbab chia'an gona' ca', naba' gonle nada' mantener. Pero bito ənacho de que naquən xbab chia' gona' ca'. Diozən' gwleje' nada' par əchyixjui'an na' de'e na'anə' cheyalə' chixjui'an.

¹⁸ Na' cheba chezaquə'əlaža'a de'en cui chnaba' gonle nada' mantener ca' de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e. Bitobi laxjua' chzi'a ca' de'en chyixjui'an, la'anə'əczə zaca'a par gonle nada' mantener.

19 Chzexjw yichja' chon cuina' ca xmos yoguə'əlol beṇə' par niç šanch beṇə' so'onlilažə' Cristən', la'anə'əczə Diozən' none' nada' beṇə' gwnabia'.

20 Catə' zoa' len beṇə' Izrael ca' chona' con can' chon neto' beṇə' Izrael na' leczə chona' yoguə' de'e ca' zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', la'anə'əczə nezdə' bito chyažjən gona' ca' par niç yebei Diozən' nada'. Pero naogua' costombr ca' par niç ca' lega'aque' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilaže'e Cristən'.

21 Na' catə' zoa' len beṇə' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito naogua' costombr ca' de'en chon lein' mendad naoto', par niç ca' beṇə' ca' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moizezən' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilaže'e Cristən'. Bito nācho cui chzenaga' che lei che Diozən', chedə' la' zoa' chzenaga' che Cristən'.

22 Catə' zoa' len beṇə' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'ene' can' chene'e Diozən' goncho, bito chona' de'e sa'aque'ne' zjənaquən de'e mal goncho la'anə'əczə nezdə' bito zjənaquən mal. Chi' yichja' naclə gona' par niç yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'əche' Cristən'. Chona' xte gan' zelao chzaquə'əda' par chaquəlena' yoguə'əlol beṇə' par niç ca' šə bale' so'onlilaže'e Cristən'.

23 Yoguə'əlol de'en chona', chona'an par niç se'ejle' beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Cristən', chedə' la' che'enda' šancho na' txen socho mbalaz.

24 Nezecho catə' beṇə' chso'one' carrer yogue'e chsa'acdoe' par niç chatə'əbia' noe' chon gan, na' tozə ben' chon gan chzi'e premio. Pero na' chio'o, to tocho cheyalə' güe'elažə'əcho goncho cayaṇə'ən chene'e Diozən' par niç ca' gaquə gone' ca so to tocho mbalaz catə'ən yežincho gan' zoe'enə'.

25 Beṇə' deportist ca' chəsə'əgo'o chəsə'əchejlaže'e cui chso'one' con can' na cuerp chega'aque'enə' par niç chsa'aque'che' beṇə' gual. Chso'one' ca' chedə' chse'enene' so'one' competir na' yesə'əzi'e to premio, la'anə'əczə naquən to premio de'e te chei. Na' chio'o bito cheyalə' güe'echo latjə nabia' la'ažda'omalchon' chio'o par niç Diozən' gone' ca socho mbalaz catə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' premio de'en gon Diozən' chio'o caguə de'e te chein'.

26 Ca naquə beṇə' deportist ca', la'anə'əczə šə chsa'acdoe', bito so'one' gan šə cui zjənezene' ga zelao yesə'əžine'. Na' šə beṇə' chso'one' bocsear, cheyalə' yesə'ənezene' nac yoso'oçhitje' ponetən' par niç so'one' gan. Na' nada' gwxaquə'əlebəda' ca to deportist beṇə' chacchgua laogüe de'en chona' do yichj do lažə'a yoguə'əlol can' na Diozən'.

27 Na' bito chzenaga' che la'ažda'omala'an bitə'ətezə de'e mal de'en nan gona' len cuerp chia'anə'. Žalə' chzenaga' che la'ažda'omala'an bito yebei Diozən' nada' la'anə'əczə bag-wdixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' yoblə'.

10

Bito cheyalə' goncho txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'

¹ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que Diozən' gwzoe' len yoguə'əlōl de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael, beṇə' ca' besyə'əchoj Egipton'. Yogue'e jəsə'ənaogüe bejon' gan' yo'o Diozən' na' yogue'e gosə'ədie' Nisdəo' Exnan' lao goquən čhoplə par bla' yo biž.

² Na' yoguə'əlōle' gwsa'aque' txen len de'e Moisezən' ca de'en gwče'e lega'aque' gosə'ədie' nisdə'onə' na' gatə'ətezəchlə ja'aque' bedote gwzo Diozən' len lega'aque' lo'o bejon'.

³ Na' yoguə'əlōl de'e xaxta'oto' ca' gwsa'ogüe' tozə clas yelə' guao de'en bnežjw Diozən' lega'aque'.

⁴ Na' yogue'e tozə nis de'en bnežjw Diozən' lega'aque' gwse'ejə'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yejən' gan' bchoj nisən' de'en gwse'ejə', čhedə' Cristən' gwdalene' beṇə' ca' na' goclene' lega'aque'.

⁵ Na' la'ənə'əczə Diozən' bene' güen len yogue'e con to čopgue' gwsə'one' can' chazlažə' Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' par nič gosə'əbiayi' beṇə' ca' yelə' latjə dašən'.

⁶ Beṇə' ca' gosə'əzelaže'e gatə' bi de'e gatə' čhega'aque' de'en cui gone'e Diozən' gwnežjue' lega'aque'. Na' de'en goc čhega'aque' chzejni'in chio'o de que bito cheyalə' selažə'əcho goncho bi de'en naquə de'e mal.

⁷ Bito cheyalə' šejni'alažə'əcho lgua'a lsaquə' nic bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' na' nyoj Xtižə' Diozən' cho'en dižə' can' gwsə'one' lao lgua'a lsaquə' go'oṇ dao' bian' gwse'ejni'alaže'e, nan: "Gosə'əbi'e gwse'ej gwsa'ogüe' na' gosə'ənite'e gwsə'one' legr."

⁸ Na' leczə ca' bito cheyalə' co'o xtocho o goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. To ža zan beṇə' Izrael ca' bosə'oža' xtoga'aque', na' lao ža na' gwsa'at šonechoa milga'aque'.

⁹ Bito cheyalə' goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'. Zan beṇə' Izrael ca' gwsə'onene' prueb šə leine' can' ne'enə', na' Diozən' bsele'e bel əznia gwsa'ob lega'aque' na' zane' gwsa'at.

¹⁰ Zan beṇə' Izrael ca' besə'əže'eše'e len Diozən'. De'e na'anə' Diozən' bsele'e to angl bete' lega'aque'. Na' chio'o ža bito cheyalə' əže'ešə'əcho len Diozən'.

¹¹ Yoguə' de'e ca' goc čhega'aque' zjənyojən par čəsə'əzejni'in naquən' cheyalə' gon chio'o zocho tyemp nga babidə Xancho Jesocristən'.

12 De'e na'anə' notə'ətezcho šə chaquecho zocho chonlilažə'əcho Jesocristən', cheyalə' gapcho cuidad par niçh cui goncho de'e malən'.

13 Bitə'ətezə de'e mal de'en chgo'oyelə' gwxiye'en chio'o goncho, bito nacho zdebəchlə chac checho cle ca che notə'ətezəchlə beṇə'. Na' Diozən' zocze' chaclene' chio'o can' ne'enə'. Chone' chio'o fuers balor par niçh cui gwzenagcho che gwxiye'enə', na' chzejni'ine' chio'o naquən' goncho par niçh soicho cui goncho de'e malən'.

14 De'e na'anə' xi'indaogua'a, bito gonle txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'.

15 Bachejni'ile. De'e na'anə' legon xbab che de'e quinga chzejni'ida' le'e par niçh ənezele de que choṇa' le'e to consejw güen.

16 Na' ca naquə de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ote' Cristən', yelə' choxcwlen che Dioz nan' cho'echo catə'an che'ej chaochon. Na' ca de'en che'ej chaochon' zejen de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, chedə' Crist na'anə' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' na' blalj xchene'enə' par gwduxjue' xtolə'əchon'.

17 Tozə yetxtilən' chzoxjcho na' yoguə'əcho chaocho latə' güejən par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen de'en gwso'ote' Cristən'. La'anə'əczə naccho beṇə' zan, de'en chao yoguə'əcho tozə yetxtilən' chlo'en de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho ca tozə family laogüe de'en ngodə'əcho txen len le'.

18 Na' legon xbab che de'e nga. Beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' catə' chso'ela'ogüe'e Diozən' chso'ote' bia yixə' to lao mes de'en naquə par Diozən'. Na' balteza beṇə' chsa'ogüe' xpelə' bian' chso'ote' lao mesən' naquəga'aque' txen chso'elaogüe'e Diozən'.

19 Na' ca'aczən' naquən len chio'o, šə gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə', so'one' xbab de que zocho lez gaquəlen lgua'a lsaquə' ca' chio'onə'. Bito ənacho de que lgua'a lsaquə' ca' zjəzaquə'an par əsa'aclenən beṇə', na' nic bi zaquə' ca de'en chjəsə'əžie' yelə' guaon' laoga'aquen'.

20 Che'enda' ənezele de que beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' catə' chjəsə'əžie' yelə' guaon' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə', caguə par Dioz na'anə' chjəsə'əžie'en, sino par de'e xio' ca'anə'. Na' bito che'enda' gonlenle de'e xio' ca' txen.

21 Bito cheyalə' ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ot beṇə' Xancho Cristən' šə leczə ye'ej gaocho de'en chjəsə'əžia beṇə' par de'e xio' ca'.

22 Contr Dioz nan' choncho šə che'ej chaocho de'en chjəsə'ažia beṇə' par de'e xio' ca', na' šə che'ej chaochon choncho ca chža'a Diozən' chio'o. Na' bito əṇacho naquəchcho beṇə' gualəch cle ca Diozən' par niḥ cui bi gac checho šə goncho contr le'.

Bito goncho de'en naquə mal par ljuežjcho

23 Na' la'anə'əczə chəsə'əne': "De lsens par goncho bitə'ətezə", cheyalə' žjəsə'alažə'əcho de que caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chaquecho deczə lsens par goncho bitə'ətezə, caguə yoguə'əṇṇə' gaquəlenən chio'o.

24 Ni tocho bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'en goncho šə naquən mal par ljuežjcho, la'anə'əczə chaquecho naquən to de'e güen par chio'o.

25 Bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə' legaon sin cui əṇable šə boso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e. Nia' ca' par niḥ cui gaquəžejlažə'əle šə napple dolə' por ni che de'en gaolen.

26 Nezecho de que guac si'icho bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə', chedə' Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Che Xancho Diozən' yežlyo nga, beṇəchən', bia yixə' na' yoguə' de'e zjəde lao yežlyon'."

27 Na' catə' beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən' so'one' chio'o combid ližga'aque'enə' par əxjtaocho, šə šejcho con gaotezcho bitə'ətezə de'en so'one' gaocho. Bito əṇabga'aquechone' šə boso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'enə'. Diozən' bito chene'ene' gaquəžejlažə'əcho šə napcho dolə' por ni che šə bi de'en gaocho.

28 Na' šə no ye' chio'o de que baboso'ožie' belə'ən to lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e, bito gaochon šə ca' par niḥ be'en ye' chio'o ca' cui gone' xbab de que lenczchon' chejni'alažə'əcho lgua'a lsaquə' ca' na' par niḥ cui gone' xbab de que napcho dolə' šə gaochon.

29 Bito əṇacho de que naquən de'e mal gaochon, pero par niḥ ben' gwna chio'o de que baboso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'ən cui gaquene' de que choncho de'e mal, de'e na'anə' cui gaochon.

De repent chonle xbab bixchen' cheyalə' cuejyichjcho cui goncho bitə'ətezə de'en goncho šə por ni che de'en gonchon' əsa'aque beṇə' ljuežjchon' de que napcho dolə'.

30 Na' de repent chonle xbab bixchen' əṇa ljuežjchon' choncho de'e mal chaocho to yelə' guao šə cho'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por len.

31 Quinga naquən, bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon ca gaquəlenən beṇə' yoblə par niḥ əso'elaogüe'e Diozən',

na' bito ye'ej gaocho de'en gonən par niĉh beṇə' yoblə cui əso'elaogüe'e Diozən'.

³² Na' bito goncho par niĉh notə'ətezə beṇə' yesə'əxope' so'one' de'e malən', la'anə'əczə šə beṇə' Izrael, o šə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' la'anə'əczə naque' lĵuežj chio'o bagwlej Diozən' par chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' o šə cui naque'.

³³ Ca'aczə nada' ža, bitə'ətezə de'en chona' əchyljəlaža'a naclən' chona'an par niĉh gaquəlenən beṇə' yoblə. Choncha' xbab ĉhe de'en gaquəlen beṇə' yeziquə'əchlə cle ca chona' xbab ĉhe de'en gaquəlen nada', ĉhedə' che'enda' beṇə' zan yesyə'əchoj xni'a de'e malən'.

11

¹ Nada' ža chchojyichja' de'en che'enda' gona' par niĉh chona' de'en naquə güen par beṇə' yeziquə'əchlə. Na' legonšga ca' ĉhedə' nada' chona' can' ben Cristən'.

Can' cheyalə' so'on no'ol ca' lao coltən'

² Lechgualə chebeida' de que chonle xbab ĉhia' yoguə' las na' de que ĉjśa'alažə'əle de'en bsed blo'ida' le'e. Güenchguan' chonle chzenagle ĉhe de'e ca' bsed blo'ida' le'e.

³ Na' che'enda' ənezele de que notə'ətezə beṇə' byo cheyalə' əgwzəxjw yichje' par niĉh Cristən' nabi'ene'. Na' no'ol ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' par niĉh be'en ĉhega'aque' ca' yesə'anabi'e lega'aque', can' chon Cristən' chzəxjw yichje' par niĉh Diozən' chnabi'ene'.

⁴ Le'e beṇə' byo catə' gonle orasyon na' catə' ĉhixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, bito gwzo xlapə'əlen'. La' šə nzotezlen naquən to yelə' zto' par le'e na' zejen de que beṇə'chən' chnabi'e le'e, caguə Crist na'azən'.

⁵ Na' le'e no'olə catə' gonle orasyon o catə' ĉhixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, le'e gwcuəšə' yichjle can' chonczle batə'ətezə chchojle niĉh nachia' de que beṇə' byo ca' ĉhəsə'anabi'e le'e. Yoguə'əcho nezecho naquən to yelə' zto' ĉhe no'olən' catə'an nšib yichje'en pelon, na' ca'aczə naquən len le'e no'olə šə cui ĉcuəšə' yichjlen' catə'an chonle orasyon o catə'an chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e.

⁶ Na' šə cui chonle can' naquə costombr ĉhele de'en ĉcuəšə' yichjlen' batə'ətezə chchojle, yejni'a əgwšib yichjlen'. Na' šə ĉhaquele zto' par əgwšiblen, mejor əgwcuəšə'əczlen can' chso'on no'ol ca' yelə'.

⁷ Na' ca naquə le'e beṇə' byo, bito cheyalə' əgwcuəšə' yichjlen' catə' gonle orasyon na' catə' ĉhixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, ĉhedə' Diozən' bene' le'e par niĉh naple yelə' chnabia' can' napə le'enə' na' par əgwlo'ele ca güenṇə'

chone'enə'. Na' le'e no'olə, Diozən' bene' le'e par əgwlo'ele ca güennə' chso'on be'en chelen'.

⁸ Diozən' bito bene' beṇə' byon' len costiy che no'olən' sino que gwleje' costiy che beṇə' nechən' par bene'en no'olən'.

⁹ Na' Diozən' bito bene' beṇə' byon' par gaquəlene' no'olən' sino que bene' no'olən' par gaquəlene' beṇə' byon'.

¹⁰ De'e na'anə' no'ol ca' cheyalə' yesə'əlo'e de que chəsə'anabia' beṇə' byo ca' lega'aque'. Cheyalə' so'one' ca' chedə' angl ca' chəsə'əgüie' naquən' chon chio'o beṇəch.

¹¹ Pero ngodə'əczcho txen len Xancho Jesocristən' la'anə'əczə šə naccho beṇə' byo o šə naccho no'olə, na' de'e na'anə' bito cheyalə' so'on no'olə ca' xbab de que bito chəsə'əyažjene' beṇə' byo na' nic neto' beṇə' byo gonto' xbab de que bito chyažjeto' no'olə.

¹² Naquən de'e li can' ben Diozən' gwleje' costiy che beṇə' byo nechən' par bene'en no'olə nechən', na' nezecho yoguə'əte beṇə' byo gwxaṇ no'olə lega'aque'. Na' Dioz na'anə' bene' beṇəch, bene' bia ca' chsa'aš, na' bene' bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹³ Legon xbab chele na' gacbe'ile de que caguə de'e šo'oləžə'əcho šə no no'olə gone' orasyon sin cui əgwcuəšə' yichje'enə', chedə' can' naquə costombr chechon'.

¹⁴ Na' leczə nezecho bito chazlažə'əcho šə beṇə' byon' cui əgwšib yichje'enə', con güe'e latjə ətonən. Naquən to yelə' zto' che' šə gone' ca'.

¹⁵ Pero na' no'olən' xochechgua yišə' yichje'en šə žian de'e tonə. Diozən' none' par niçh yišə' yichj no'ol ca' chaquən de'e tonə par chcuəšə'ən yichjga'aque'enə'.

¹⁶ Na' šə nole bito chazlažə'əle de'e quinga babzoja' na' šə chaquəle əgwšəšle chei, ənia' le'e clar de que neto' apostol bito cho'eto' latjə so'on no'ol ca' orasyon lao ndopə nžagcho sin cui yoso'ocuašə' yichjga'aque'enə', na' nic chsoe' beṇə' ljuežjto' ca' latjə so'one' ca' gatə'ətezəchlə ža' beṇə' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'.

Catə'an gwse'ej gwsa'ogüe' txen bito jəsyə'əza'aləže'e can' bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni chega'aque'

¹⁷ Leczə de de'e yoblə de'en ənia' le'e na' ca naquə lennə' bito gaquə ənia' de que chonle güen. De'en chonle lao chdopə chžagle txen par cho'ela'ole Cristən' chonən mal len le'e lguə'a de'e gaquəlenən le'e.

¹⁸ Enia' ca' chedə' babenda' dižə' de que catə' chdopə chžagle par cho'ela'ole Cristən' bito chonle txen len beṇə' ljuežjle. Na' de repent dižə' de'en babenda' naquən de'e li.

19 De'e li nitə' balə beṇə' entr le'e cui chso'one' txen len yoguə'əle. Na' de'en cui chso'one' txen chloe'en non' chonlilažə' Cristən' do yičj do laže'e na' non' cui.

20 Na' catə' chežagle par chaole txen, bito chonle ca žjəyeza'alažə'əle de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', la'anə'əczə chedopə chežagle par žjəyeza'alažə'əlen.

21 To tole che'ej chaole de'en noxə'əle sin cui chbezə ljuežjle ca'. Bito chonlen tozə par nič yoguə'əle gaolen. De'e na'anə' balle ne'e chdonle catə' chedaole na' yeballe chzožele de'e tant che'ej chaoxatle.

22 Nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole cle ca ye'ej gaole lao beṇə' cui de chega'aque' šə cui əgwnežjwle chega'aque'. Chonga'aquele ljuežjle ca beṇə' cui bi zjəzaquə', la'anə'əczə txen len chio'o bagwlej Diozən' lega'aque' par chso'elaogüe'e Jesocristən': Chonle ca chsa'aquene' tolə de'en cui de chega'aque'. Bito gonle xbab ənia' de que güennə' chonle de'en chonle ca'.

Che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho

23 Xancho Jeso'osən' bene' par nič nezdə' can' chene'ene' goncho par žjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene'. Na' babzejni'ida' le'e de que že'enə' catə'an Jodən' bdie' Xancho Jeso'osən' lao na' beṇə' mal ca', Xancho na'anə' bexe'e to yetxtilən'.

24 Na' lao noxe'en be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Nach bzoxje'en, na' gwne': "Legao yetxtil nga. Lennə' naquən cuerp chia' de'en əgwnežjua' por ni chele. Quinga gonle par žjəyeza'alažə'əle ca de'en gwnežjua'an."

25 Beyož gwsa'ogüe' yetxtilən' bexe'e to tas nis oban' na' lecza be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Na' gože' beṇə' ca': "De'en yožə lo'o tas nga zejen de que Diozən' solao gone' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' gone'en chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele. Na' batə'atezə ye'ejlen can' ye'ejlen n'a, le'e yosa'alažə' ca de'e gwnežjo cuina' por ni chele."

26 Na' nada' Pab cheznia' le'e, yoguə' las catə'an gaocho yetxtilən' na' catə'an ye'ejcho nis oban' de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, choncho ca yesə'əneze beṇə' de que gwduxjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'. Na' can' gonchcho xte catə'an yide' de'e yoblə.

Can' cheyalə' goncho catə' che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho

27 De'e na'anə' šə bito güe'ela'ochó Xāncho Jesocristən' do yichj do lažə'əcho bito naquən güen ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xāncho Jesocristən' por ni checho. Na' lecə bito naquən güen ye'ej gaochon catə' cui zocho binlo len Diozən' o len ljuežjcho. Gapcho dolə' šə ye'ej gaochon ca', chedə' goncho ca cui bi zaquə' de'en bnežjw cuin Xāncho Jesocristən' blalj xchene'ena' por ni checho.

28 Catə'an che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xāncho Jesocristən' por ni checho, to tocho cheyalə' gonyanə'əcho xbab šə zocho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho ca' par nič ye'ej gaocho de'en de ye'ej gaocho.

29 Na' šə che'ej chaochon sin cui goncho xbab ca de'en bnežjw cuin Xānchon' por ni checho Diozən' gone' chio'o castigw.

30 Na' de'en che'ej chaolen sin cui chonle xbab bi zejen, de'en na'anə' balə beṇə' ljuežjlen' bagwsa'at na' zanle chacšene.

31 Pero na' šə gonyanə'əcho xbab naquən' goncho par nič socho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho, nachən' bito gon Diozən' chio'o castigw por ni che can' che'ej chaochon'.

32 Catə' napcho dolə' na' che'ej chaochon, Xāncho Diozən' chone' chio'o castigw par nič cheyacbe'icho de que de'e malən' choncho. Chone' ca' par nič cui si'icho castigw zejlicane can' gac che beṇə' ca' cui chso'elao' le'.

33 De'e na'anə' beṇə' bišə', catə' ədopə əžagle txen par ye'ej gaole, lecuezə ljuežjle ca' par nič ye'ej gao yoguə'əle txen.

34 Šə de'en chbil chdonle na'azə, nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole, caguə ca gon Diozən' le'e castigw can' chonle catə'an chdopə chžagle. Na' ne'e deczə de'en che'enda' gwzejni'ida' le'e naquən' gonle, però catə' yida' de'e yoblə gan' zolenə' cana'ach əgwzejni'ida' le'e che de'e ca'.

12

Spirit che Diozən' chaclenən to tocho par goncho bi de'en chene'en goncho

1 Beṇə' bišə', de de'en che'enda' ənezele che de'en chon Spirit che Diozən' chaclenən chio'o chonli'ilažə'əcho Jesocristən'.

2 Nezele catə'an cuinə' gombi'ale Diozən' banxoayagle par chejni'alažə'əle lgua'a lsaquə' ca' con can' bzejni'i beṇə' le'e, la'anə'əczə lgua'a lsaquə' ca' bito zjənye'en biš xne.

3 Pero na'a ža, che'enda' ənezele de que Spirit che Diozən' bito chonən par nič no əna de que Jeso'osən' naque' beṇə' maldit. Na' notono no əna de que Jeso'osən' naque' Xāne' šə cui chon Spirit che Diozən' par əne' ca'.

4 Tozə Spirit ɕhe Diozən' zon na' nža' nža' can' chaclenən to tocho par goncho bi de'en goncho na' par ənezecho bi de'en nezecho.

5 Tozə Xancho Jesocristən' cho'ela'ocho la'aŋə'əczə nža' nža' can' chac gon to tocho xšine'enə'.

6 Leczə tozə Dioz nan' zo la'aŋə'əczə nža' nža' can' chone' len to tocho par niɕh choncho xšine'enə'.

7 Na' Spirit ɕhe Diozən' zon len to tocho par niɕh ca' chac choncho de'en chaclenən lɕuežjcho.

8 Spirit ɕhe Diozən' chonən par niɕh bałcho cho'echo dižə' ɕhe Diozən' de'en naquən lechguale dižə' sin', na' leczə Spirit na'anə' chaclenən yebałcho par chejni'icho ɕhe Diozən' na' par cho'echo xtiže'enə'.

9 Na' Spirit na'anə' chonən ca bałcho chonlilažə'əchguacho Diozən' par niɕh chac bitə'ətezə de'en chnabechone' gaquə. Na' leczə Spirit na'anə' chonən par niɕh bałcho chac choncho ca chəsyə'əyaque beŋə' chsa'acšene.

10 Na' Spiritən' chonən par niɕh bałcho choncho miłagr, na' bałcho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Na' leczə Spirit nan' chaclenən yebałcho par niɕh chnezecho ɕhe bitə'ətezə de'en chso'on beŋə' šə za'an ɕhe Spirit ɕhe Diozən' o šə ɕhe de'e xio'onə'. Na' Spirit na'aczən' chaclenən yebałcho par chchoj catə' cho'echo gwde gwdełə dižə' de'en cui chejni'icho, na' chaclenən yebałcho par chozejni'iga'aquechone' bi zeje dižə' de'en cho'echon'.

11 Tozə Spiritən' chaclenən yoguə'əcho par niɕh choncho yoguə' de'e ca' chene'en gon to tocho.

Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, can' naquə cuerp ɕhechon'

12 Cuerp ɕhechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp. Ca'aczə naquən len yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən', naccho tozə can' naquə cuerp ɕhechon'.

13 Bałə chio'o naccho beŋə' Izrael na' yebałcho bito naccho beŋə' Izrael. Bałcho naccho beŋə' esclabos na' yebałcho bito naccho. Pero yoguə'əcho gwchoacho nis par chlo'en de que Spirit ɕhe Diozən' babenən ca ngodə'əcho txen len Cristən'. Na' tozə Spirit na'anə' zon lo'o yiɕhɕla'aždao' yoguə'əcho.

14 Cuerp ɕhechon' nsa'an zan part, na' nža' naquə to to partən'.

15 Žalə' ni'achon' əŋan: “Bito naca' tozə len cuerpən' ɕhedə' bito naca' ne'inə'”, caguə ni ɕhe de'en əŋan ca'anə' cui naquən tozə len cuerpən'.

16 Le'egatezə ca' žalə' nagchon' əŋan: “Bito naca' nada' tozə len cuerpən' ɕhedə' bito naca' jelaogüei.”

17 Žalə' doxen cuerp c̄hechon' naquən jelaŋocho, bito gaquə yenecho. Le'egatezə ca' žalə' doxen cuerpən' naquən nagcho, bito gaquə le'icho.

18 Pero Diozən' bsi'e xneze par niĉ cuerp c̄hechon' nsa'an zan part de'e chso'on žin con can' gwyazlaže'e.

19 Bito nya' cuerp c̄hechon' žalə' nsa'an tozə part.

20 Cuerp c̄hechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'an txen naquən tozə cuerp.

21 De'e na'anə' jelaŋochon' bito gaquə ye'en na'achon': "Bito chyažjda' le'." Na' nic gaquə ye' yiĉjchon' ni'achon': "Bito chyažjda' le'."

22 La'anə'aczə cuerp c̄hechon' nsa'an balə part de'e cuitec bi fuers ĉei de, bia'aczə lechgualə chyažjhechon.

23 Na' part ca' nsa' cuerp c̄hechon' de'en chaquecho cuitec bi zaquə', ĉi' yiĉjchon ca de'en cheyacw xacho. Na' part ca' de'e cui chene'echo le'i beṇə', ĉcuašə'əchon len xacho de'en ĉacwcho.

24 Pero part de'en nsa' cuerp c̄hechon' de'en banaquə xoche bito ĉcuašə'əchon. Na' Diozən' none' cuerp c̄hechon' ca ĉi' yiĉjcho ĉe part ca' de'en cui zjənaquə xoche.

25 Ca'aczən' bsi'e xneze par niĉ ĉio'o ĉo'ela'ocho Cristən' goncho txen tocho yetocho na' cue' yiĉjcho gaquəlen ljuežjcho.

26 Na' šə bin' ĉac ĉe tocho, yoguə'əcho ĉi' saquə'əcho txen. Na' šə ĉac güen ĉe yetocho, yoguə'əcho socho mbalaz.

27 Yoguə'əcho ngodə'əcho txen len Cristən' na' to tocho gwxxaquə'əlebecho ca to part cuerp ĉe'enə'.

28 Na' entr ĉio'o ĉdopə ĉžagcho ĉo'ela'ocho Cristən', Dioz nan' gwleje' neto' naquəto' apostol, na' de'en ngüe'e lao na'ato' gonto' naquən de'e zaquə'əchgüei. Na' lecze'en gwleje' yebalə' par ĉəsə'əyixjui'e de'en ne'enə'. Na' de'en chso'one'enə' leczə naquən de'e zaque'e. Na' yebalə' gwlej Diozən' par ĉoso'osed ĉoso'olo'ine' xtiže'enə'. Na' de'en ĉoso'osed ĉoso'olo'ine' xtiže'enə' leczə naquən de'e zaque'e. Na' leczə gwlej Diozən' beṇə' ĉso'on miłagr na' beṇə' ĉso'on par ĉəsyə'əyaque beṇə' ĉsa'acšene, na' beṇə' ĉsa'aclen yeziquə'əchlə beṇə' šə bi de'en ĉəsə'əyažjene'. Na' gwleje' beṇə' ĉəsə'ənabia' ĉio'o ĉdopə ĉžagcho ĉo'ela'ocho Cristən', na' gwleje' beṇə' ĉso'e gwde gwdełə dižə' de'en cui ĉse'ejni'ine' con catə' ĉon Spiritən' ca ĉso'en.

29 Pero caguə yoguə'əcho naccho apostol. Na' Diozən' bito gwleje' yoguə'əcho par ĉixjue'echo bi de'en bagwne' ĉio'o, na' nic gwleje' yoguə'əcho par əgwšed əgwlo'icho xtiže'enə', na' nic gwleje' yoguə'əcho par goncho miłagr.

30 Caguə yoguə'əcho ĉac goncho ca yesyə'əyaque beṇə' ĉsa'acšene, na' caguə yoguə'əchon' ĉon Spirit ĉe Diozən'

par güe'echo gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho, na' caguə yoguə'əchon' chac yozejni'icho bi zejen dižə' de'en chon Spiritən' ca chso'e.

³¹ Chonle güen šə chzelažə'əle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e gonle de'e ca' de'en naquəch de'e zaque'e. Pero əgwlo'ida' le'e yeto de'e gonle de'en naquə de'e žialao xench.

13

Cheyalə' gaque che ljuežj beṇəchcho

¹ La'anə'əczə šə chaccho gwde gwdele dižə' de'en chsa'ac beṇəchən' na' de'en chsa'ac angl ca', pero šə bito chaquecho che ljuežj beṇəchcho, bito bi bi zaquə'əcho. Con gwxaquə'əlebecho ca pedas ya de'en chso'on sšag na' ca platiy de'en choso'osiž beṇə' gocuež ca' la' xtižə'əchon' bitobi bi zaquə'ən.

² Na' la'anə'əczə šə bagocwlen Spirit che Diozən' chio'o par niç chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o len yelə' guac che Spiritən', bito bi zaquə'əcho šə bito chaquecho che ljuežj beṇəchcho. La'anə'əczə šə nezecho yoguə'əloł de'en cui no gwneze antslə, len la'anə'əczə šə chejni'icho yoguə'əloł de'en naquə de'e zaque'e, bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchchon'. Na' la'anə'əczə šə lechguale chonlilažə'əcho Diozən' par niç chone' bitə'ətezə de'e zdebə de'en chṇabechone' gone', bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchcho.

³ Na' šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchchon' bito bi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjwcho beṇə' yašə'ən yoguə' de'en deicho. Le'egatezə ca' šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchchon' bitobi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjo cuincho yoso'ozeye'.

⁴ Šə chaquecho che ljuežj beṇəchcho, napcho yelə' chxenlažə' len lega'aque', na' choncho güen len lega'aque'; bito chgue'iga'aquechone' šə chac güen chega'aque'; na' bito cho'elao' cuincho; na' bito cha'alažə'əcho.

⁵ Na' catə' chaquecho che ljuežj beṇəchcho, bito choncho nacze len lega'aque', bito choncho xbab che cuinzcho, bito naccho beṇə' xtišjw, na' bito naccho beṇə' ggo'olaže'e.

⁶ Na' catə' chaquecho che ljuežj beṇəchcho bito chebeicho šə non' chon de'e mal, sino que chebeicho šə non' chon de'e güen.

⁷ Šə chaquecho che ljuežj beṇəchcho chapcho yelə' chxenlažə' bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o, na' choncho xbab güen che yoguə'əloł beṇə', na' zocho lez so'on beṇə' güen yoguə' las, na' chgo'o chchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'en chac.

⁸ Cuat əžin ža catə' cuich cheyalə' gaquecho che ljuežj beṇəchcho. Pero gwžin ža catə' cuich gon Diozən' par niç no

chixjue'e bi de'en bagože'ene'. Na' gwžin ža catə' Spirit che'enə' gonən ca cuich əso'e gwde gwdeleđ dižə' de'e cui chse'ejni'i beṇə' yoblə. Na' leczə gwžin ža catə' te che yoguə'əlođ de'en neze chio'o beṇəch lao yežlyo nga.

⁹ Bitonə' nezecho yoguə'əlođ de'e ənezecho na' niqenə' gac chixjue'echo yoguə'əlođ de'en bagwna Diozən' chio'o.

¹⁰ Pero gwžin ža catə' gaquə cayanə'ən chene'e Diozən' gaquə, na' cana'achən' cuich bi bi yega'aṇ de'en cui gaquə cayanə'ən chene'e Diozən'.

¹¹ Catə' goccho bidao' be'echo dižə' can' chsoe' notə'ətezə bidao' dižə', na' leczə xbab chechon' goquən ca xbab chega'acbo'onə', na' gwyejni'icho con can' chse'ejni'ibo'. Na' ṇa'a bagwcha'ocho bitoch choncho can' chso'on bidao'.

¹² Pero bitonə' šejni'icho binlo che Diozən'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beṇə' chgüie' beṇə' yoblə to lo'o spejw de'e cuitec chloe' binlo. Pero gwžin ža catə' šejni'iyane'echo che Diozən' can' chejni'ine' checho ṇa'a.

¹³ Na'a ža, de'e quinga šonə chon Diozən' mendad goncho zejlicane: gonlilažə'əchone', socho lez gaquə güen checho, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj beṇəchcho. Pero de'en naquə de'e žialaoch goncho entr šonə de'e quinga, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj beṇəchcho.

14

Beṇə' ca' chso'elen Diozən' gwde gwdeleđ dižə' de'en cui chse'ejni'ine'

¹ Cheyalə' güe'elažə'əcho par gaquechecho che Diozən' na' che ljuežj beṇəchcho, na' leczə cue' yichjcho gaquəlen Spirit che'enə' chio'o par goncho xšine'enə'. Na' mazəchlə cheyalə' cue' yichjcho par gaquəlenən chio'o chixjue'echo de'en əṇa Diozən' chio'o.

² Balcho chon Spiritən' par ničh chchoj catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdeleđ dižə' de'en cui chejni'icho. Na' catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdeleđ dižə'ən ca', caguə beṇəch na'anə' cho'elenchon chedə' bito chse'ejni'ine' dižə'ən. Spirit nan' chonən par ničh cho'echo dižə' de'en chejni'i tozə Diozən'.

³ Pero catə' chyixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o choncho par ničh ljuežjcho ca' nitə'ətezə nite'e so'onlilaže'e le', na' chtipcho lažə'əga'aque', na' leczə cho'ega'acchone' balor par nite'e mbalaz.

⁴ Catə' Spirit che Diozən' chonən par ničh cho'elenchone' gwde gwdeleđ dižə' de'en cui chejni'icho, yichjla'ažda'ocho na'agan' chaclenən. Pero catə' Spirit che Diozən' chaclenən par ničh chyixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o, chaclenən yoguə' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'.

⁵ Yebeida' žalə' Spiritən' gonən par ničh yoguə'əle güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə', pero gobeichda' žalə' gaquəlenən yoguə'əle par čhixjue'ele de'en ye'e le'e. Ben' chyixjue'ele de'en bagož Diozən' le', chone' to de'e zaquə'əche cle ca de'en chon ben' cho'elen Diozən' gwde gwdele dižə'. La' šə cui no zo no əgwzejni'i yeziquə'əchlə beṇə' chso'elao' Cristən' bi dižə'an cho'e, bito no gaquəlenən.

⁶ Beṇə' bišə', ņezda' bito gaquəlenən le'e šə güe'elena' Diozən' gwde gwdele dižə' catə'an yida' dezlaṇa'a le'e. Pero guaquəlenən le'e šə əgwzejni'ida' le'e bi de'en babsed bablo'i Diozən' nada'. Na' guaquəlenczən šə əgwzejni'ida' le'e bichlə de'en ņezda' che Diozən'. Guaquəlenczən šə čhixjue'ida' de'en əṇa Diozən' nada'. Na' leczə guaquəlenən šə gwsed gwlo'ida' le'e bi zeje xtiže'enə'.

⁷ Ca naquə flaudən', šə tozə can' gwcuež beṇə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' hcueže'. Le'egatezə ca' arpən' šə tozə can' ggol beṇə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chgole'.

⁸ Catə' zo to beṇə' hcueže' cornetən' par ničh chəsə'əneze soldad ca' naquən' so'one', šə bito əgwcueže'en clar, bito se'ejni'ine' naquən' cheyalə' so'one'.

⁹ Le'egatezə ca' chio'o ža, šə güe'elencho Diozən' dižə' de'en cui chse'ejni'i beṇə', bito gaquəlenən lega'aque'.

¹⁰ Nezecho de que beṇə' ža' doxen yežlyo nga gwde gwdele dižə' de'e chsa'aque', na' to toga'aque' chse'ejni'i xtižə' lježjga'aque'.

¹¹ Na' šə chio'o bito chaccho dižə' de'e chac yeto beṇə', nezecho le' naque' beṇə' zitə' na' chio'o naccho beṇə' zitə'.

¹² Na' le'e chi' yichjle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e, ca'aczən' co' yichjle gonle xšine'enə' par gaquəlen lježjle. Gonle ca' ničh yoguə'əle chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' sotezə sole gonlilažə'alene'.

¹³ Na' šə Spiritən' gonən ca' əchoj catə' güe'elencho Diozən' gwde gwdele dižə', cheyalə' nabecho Diozən' gaquəlenche' chio'o par ničh əgwzejni'icho beṇə' bi zejen dižə' de'en cho'elenchone'enə'.

¹⁴ Na' catə' choncho orasyonṇə' šə Spirit che Diozən' chonən par cho'elenchone' dižə' de'e cui chejni'icho, bito bi xbab choncho lo'o yichjla'ažda'ocho' catə'an cho'echon, con chacbe'icho de que Dioz na'aczən' cho'ela'ocho.

¹⁵ Quingan' cheyalə' goncho, catə' goncho orasyonṇə' güe'echo dižə' de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, pero goncho xbab che dižə' de'en cho'echon'. Na' catə' golcho, golcho bi de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, na' leczə goncho xbab che de'en cholchon'.

16 Legon xbab nac gaquə šə gü'e'echo yelə' choxcwlen che Diozən' len dižə' de'en cui chejni'i yoguə'əcho. Beṇə' cuiṇə' yesə'əneze naquən' choncho lao chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', bito se'ejni'ine' bin' nacho na' de'e na'anə' bito əso'e yelə' choxcwlen che Diozən' txen len chio'o.

17 Bito gaquəlenən lega'aque' šə goncho orasyon len dižə' de'e cui se'ejni'ine' la'anə'əczə šə de'e li gü'e'echo yelə' choxcwlen che Diozən' binlo.

18 Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que Spirit che'enə' chonən par nič cho'elencha'ane' gwde gwdele dižə' mazəchle ca chonən len notə'ətezəchle.

19 Pero catə' ndopə nžagcho cho'ela'ocho Cristən' la'anə' gueyə'əzə dižə' de'en chejni'i yoguə'əcho gwsed gwlo'ida' le'e zejəchen cle ca gua'a ši mil dižə' de'en cui chejni'icho.

20 Beṇə' bišə, naquəczən güen gaccho ca bi'i che'en dao' laogüe de'en cui goncho de'e mal. Pero cheyalə' šo'ocho xbab che beṇə' cha'o na' bito šo'ocho xbab che bi'i cuiṇə' šejni'i.

21 Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Nada' Dioz gona' par nič beṇə' zitə' ca' əso'elene' beṇə' Izrael ca' dižə' de'e cui se'ejni'ine', na' yesyə'əbane beṇə' Izrael ca', pero bia'aczə bito yoso'ozenague' chia'." Can' na Xancho Diozən'.

22 Šə nitə' beṇə' cui chse'ejle'e che Diozən' na' choso'ozenague' catə' gü'e'elenle Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile yesyə'əbanene' na' sa'acbe'iljeine' de que zoczə Diozən' len le'e. Na' ca naquə chio'o cho'ela'ocho Cristən', banezecho de que zoczə Diozən' len chio'o. Na' catə' to beṇə' chyixjue'ine' bi de'en bagož Diozən' le', chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Cristən' la'anə'əczə cui chaclenən beṇə' cui chso'onlilažə'ene'.

23 Legon xbab nac gaquə šə lao ndopə nžagcho txen cho'ela'ocho Cristən' yoguə'əcho solao gü'e'elenchone' gwde gwdele dižə' de'e cui chejni'icho. Na' šə da'acclə beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən' o beṇə' cuiṇə' yesə'əneze naquən' choncho cho'ela'ochone', əse'enene' cho'elenchone' gwde gwdele dižə' na' so'one' xbab de que chac tontchon'.

24 Pero nž'an šə to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Šə yezidəclə to beṇə' cuiṇə' gonlilažə' Cristən' o to beṇə' cuiṇə' neze naquən' choncho cho'ela'ochone', gacbe'ine' de que de xtole'e catə' to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o.

25 Na' catə' gacbe'ine' de que la'aždaogüe'enə' naquən mal lao Diozən' gwzolja xibe' gü'e'elaogüe'ene' na' əne' de que zoczə Diozən' len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

Cheyalə' gwsa'acho coltən' binlo na' cui gonchon chac yazə

26 Na'a ža beṇə' bišə', catə'an chdopə chžagle txen balle golle to imno, na' balle de de'e əgwsed gwlo'i ljuežjle, na' balle güe'ele dižə' che to de'en babzejni'i Spirit che Diozən' le'e, na' balle güe'ela'ole Diozən' güe'elenlene' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile, na' yeballe yozejni'ile dižə' de'en gwso'elen beṇə' ljuežjle ca' Diozən'. Naquəczən güen gonle yoguə' de'e ca' con šə gonlen ca sa'aclenən beṇə' ljuežjle ca' so'onlilažə'əche' Cristən', beṇə' ca' nacle txen cho'ela'olene'.

27 Na' šə nole güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile, legüe'elene'en pero do chopzle o šonzle na' tgüeja tgüeje. Nach te na' əchoj to beṇə' yozejni'ine' bi zeje dižə' de'en be'elenle Diozən'.

28 Na' šə cui no zo no yozejni'i bi zeje dižə' ca', bitocle güe'elenle Diozən' dižə'an nac ca' zižjo lao ndopə nžagle txen. Con lo'o la'ažda'ole na'azə güe'elenlene'enə'.

29 Na' le'e bagocwlen Spiritən' par chyixjue'i ljuežjle de'en bagwna Diozən' le'e, leczə do chopzle o šonzle əchojle chixjue'elen lao ndopə nžagle, nič beṇə' ca' yela' yoso'ozenague' na' so'one' xbab šə de'en na to tole za'an che Diozən'.

30 Na' šə lao choe' toe' dižə'an Diozən' əgwzejni'ine' yetoe' to de'e chixjui'e, ben' bacho'eczə dižə'an cheyalə' cueze' žlac güe' ben' yeto dižə'anə'.

31 Chaclenczə Spiritən' yoguə'əle par nič tgüeja tgüeje chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chozejni'i ljuežjle na' chtiplažə' ljuežjle.

32 Spirit che Diozən' chonən par nič balle chac chixjue'elen bi de'en bagwna Diozən' le'e. Na' chixjue'elen con catə'əzən' chacbe'ile naquən güen par chixjue'elen.

33-34 Diozən' chene'ene' əgwsa' colt chechon' binlo na' cui ša'acho chac yazə.

Na' gatə'ətezə chəsə'ədopə chəsə'əžag beṇə' bagwlej Diozən' par zjanaque' lažə' ne'enə', bito cheyalə' soe' no'ol ca' dižə' lao coltən'. Cheyalə' yesə'əlo'e de que choso'ozenague' che chio'o beṇə' byo la' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən'.

35 Na' šə de bi de'e chse'ene'e no'ol ca' yesə'ənezene', cheyalə' yesə'əṇabe' be'en che to toga'aque' catə' yesyə'əžine' ližga'aque', chedə' naquən to yelə' zto' šə no'olən' güe'e dižə' lao ndopə nžagcho cho'ela'ocho Diozən'.

36 Le'e beṇə' Corinto, bito cheyalə' gonle xbab de que le'ezən' zaquə'əle par ənale naquən' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. Caguə zgua'atec le'en gwdisle xtižə' Diozən', len caguə le'ezən' nombi'alen.

37 Balle nale chon Spirit che Diozən' par nič chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, na' balle nale de que Spirit che Diozən' chaclenən le'e par chonle bichlə de'en chene'e

Diozən'. Šə de'e li chaclen Spiritən' le'e nachən' guacbe'iczele de que mendad che Xancho Crist na'anə' chzoja' le'e yoguə' de'e quinga.

³⁸ Šə nole cui chejle'ele de que Cristən' chone' par nič chzoja' de'e quinga, bito chaclen Spirit che Diozən' le'e šə ca'.

³⁹ Na'a ža beṇə' bišə', de'e yoblə chnia' le'e, leṇabe Diozən' gaquəlen Spirit che'enə' le'e par nič chixjue'ele de'en əna Diozən' le'e. Na' šə Spirit che Diozən' gonən par nič beṇə' ljuežjle ca' əso'elene' Diozən' gwde gwdele dižə', bito gwžonle əso'elene'en le'.

⁴⁰ Pero bitə'ətezə de'en gonle lao coltən', legwsa'an binlo, na' bito gonlen chac yazə.

15

Beban Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Beṇə' bišə', che'enda' yosa'alažə'əle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e antslə. Babzenagle chei na' zotezə zole chdalenlen.

² Na' šə talenczle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e, nezele de que žjəyezole len Diozən'. Pero šə bito talenle dižə' güen dižə' cobə che'enə' bitobi zejen de'en nale de que bachejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

³ Diozən' bzenene' nada' de'en zjənaquə de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə na' bač bsed blo'ida'an le'e. Gwnia' le'e de que gwso'ot beṇə' Cristən' gwduxjue' xtolə'əchon', con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə.

⁴ Leczə bgašə' Cristən' pero na' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca' beyon ža con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə.

⁵ Na' bi'a dižə' can' ben Cristən' beyož bebane' ladjo beṇə' guat ca', jəyeloe' laogüe' Bedən' na' gwde na' jəyeloe' laogüe' yeziquə'əchlə disipl che' ca' lao nite'e t xen, beṇə' ca' gwsa'ac šižine' antslə.

⁶ Na' gwde na' jəyezloe' laogüe' mazlə gueyə' gueyoa beṇə' zjənitə' tš'i'izə chso'elao' le'. Na' zan beṇə' ca' nežjəmban na'a la'anə'əczə bagwsa'at bale'.

⁷ Le'egatezə ca' jəyezloe' laogüe' Jacobən' nach gwde na' jəyezloe' laogüe' yoguə' apostol ca'.

⁸⁻⁹ Na' le'ezelaogüe bedeyeloe' laogüe' nada'. Na' gwxaquə'əlebəda' ca to bi'i goljə sin cuiṇə' žin ža, chedə' ca tyempən' bitonə' gonlilaža'a Cristən', gwda' bchi' bsaca'a beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'. De'e na'anə' chacda' naca' le'ezelaogüe apostol beṇə' cui bi zaquə' entr beṇə' ljuežja' ca', na' chacda' bitoczə zaca'a par naca' apostolən'.

10 Pero bia'aczə nži'ilažə' Diozən' nada'. De'e na'anə' gwleje' nada' par naca' apostol che'enə', na' de'e na'anə' bagocwlene' nada' par ničh choncha' xšine'enə' mazəchlə ca de'en chso'on yoguə' apostol ca' yela'. Pero bito ənacho toza' nada' chona' xšine'enə' sino que Dioz na'aczən' chaclene' nada' par chona'an.

11 Na' bachejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babzejni'ida' le'e na' de'en baboso'ozejni'i apostol ca' yela' le'e.

Yesyə'əban beṇə' guat ca'

12 Na' bačh bsed blo'ito' le'e de que Cristən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Pero le'e ža, žbixčhen' na balle de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca'?

13 Žalə' naquən de'e li can' nalen' de que Diozən' bito yosbane' beṇə' guat ca', bitolja bosbane' Cristən' žalə' ca'.

14 Na' žalə' cui bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', bito bi zaquə' xtiže'enə' de'en babe'elento' le'e na' bitobi zejen de'en chonlilažə'əchone' žalə' cui bebane'.

15 De'en babsed blo'ito' le'e de que Diozən' bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', babe'eto' dižə' güenlažə' žalə' bito naquən de'e li. Žalə' de'e li bito yosbane' beṇə' guat ca', bito bosbane' Cristən' žalə' ca'.

16 De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito yosbane' beṇə' guat ca', čhedə' la' bosbane' Cristən'.

17 Bito bi bi zedəgua'an de'en chonlilažə'əcho Cristən' žalə' cui bosban Diozən' le' ladjo beṇə' guat ca'. Bito gaquə əgwnitlaogüe' xtolə'əchon' žalə' cui bebane'.

18 Beṇə' ca' bagwsa'at beṇə' gwsə'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane' bagosə'əbiayi'e na' bito nite'e len Diozən' ŋa'a žalə' cui beyas beban Cristən' ladjo beṇə' guat ca'.

19 Probchguazə chio'o žalə' yežlyo ngazən' zocho lez gaquəlen Cristən' chio'o. Chxəoyagzə cuincho mazəchlə ca notə'ətezəchlə beṇə' žalə' ca'.

20 Na' de'e liczə Dioz nan' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', par ničh nezecho de que ca'aczən' gone' len beṇə' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' le'.

21 To beṇə'ən ben par ničh chsa'at beṇə'čən', na' to beṇə'ən gon par yesyə'əbane'.

22 Adan nan' ben par ničh chsa'at yoguə' beṇə'čən', na' Crist nan' gon par yesyə'əban yoguə' beṇə' chso'onlilažə' le'.

23 To tocho yebancho con catə'ən babsi'e xneze. Zgua'atec Cristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca', na' catə'ən yide' yeto le'egatezəczə ca' yesyə'əban beṇə' ca' bagwsa'at, con beṇə' gwsə'onlilažə'ene'.

24-26 Cristən' chnabi'e doxenlə. Na' əgwlej əgwšoše' yoguə' beṇə' contr che' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', na'

que'e yelə' gwnabia' che de'e xio' ca' na' che angl bzelayo ca' na' che notə'ətezəchlə beŋə' gwnabia' beŋə' cui chso'elao' le'. Na' catə' Cristən' babeyož blej bšošje' yoguə' beŋə' contr che' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', nach gwcueze' yelə' gotən' na' šo'o fin che yežlyon'. Na' cana'achən' Cristən' cue'e lao na' Xe' Diozən' yoguə' de'en nlane' chnabi'e na' yoguə' non' chnabi'e.

27 Xtizə' Diozən' de'en nyojən nan: "Diozən' bansi'e xneze de que gwžin ža catə' Cristən' nabi'e yoguə'əloł beŋə' na' biquə'əchlə de'en zjəde." Pero ca de'en nan de que Cristən' nabi'e yoguə'əloł beŋə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, bito nacho zejen de que leczə Cristən' nabi'e Xe' Diozən'.

28 Na' catə' Cristən' bagwlo'e lao na' Xe' Diozən' yoguə'əte beŋə' na' len yeziquə'əchlə de'e zjəde, cana'ach əgwlo'e de que leczə le' yo'e lao na' Xe' Diozən'. Nach yoguə'əloł beŋə' əsa'acbe'ine' de que Diozən' naque' xanga'aque', na' leczə ca' sa'acbe'i angl na' de'e xio' ca'.

29 Nitə' beŋə' chəsə'əchoe' nis de'e non che beŋə' ca' bagwsa'at. Bito so'one' ca' žalə' cui chse'ejle'e de que gwžin ža yesyə'əban beŋə' guat ca'.

30 Nada' ža, do tyempte nitə' beŋə' chse'enene' so'ote' nada' laogüe de'en cho'a xtižə' Cristən'.

31 Beŋə' bišə', de'e li yoguə' ža chsanlažə' cuina' gaquə bitə'ətezə de'e gaquə chia'. Che'enda' nezele de que chsanlažə' cuina' can' baŋezele de que chebeichgüeida' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'.

32 Na' guac ənacho de que por bež əznian' jətıləlena' catə'ən jsoa' Efeson' chedə' gwso'onchgua beŋə' ca' contr nada'. Pero ža'alə cui yesyə'əban beŋə' guat ca', bitobi bi zaquə' ca de'en goquə chia'. Na' žalə' bito yesyə'əban beŋə' guat ca' yejni'a gonecho che de'en na: "Ye'ej gaotezcho, la' gwžezən' gatcho."

33 Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, chedə' de'e li can' nyojən nan: "Šə socho txen len beŋə' chso'on de'e mal, la' solao goncho can' chso'one'enə'."

34 Legwša' xbab chelen' na' cuich gonle de'e malən'. Nia' ca' chedə' balle bitonə' gombi'ale Diozən' na' che'enda' gaquəchgüeile lo'o la'ažda'olen' de'en cui nombi'alene'.

De'e cobə'yeyac cuerp che beŋə' ca' yesyə'əban ladjo beŋə' guat ca'

35 De repent gwñabljeile nada' nac gaquən' yesyə'əban beŋə' guat ca' o nac gaquə cuerp chega'aque'enə' catə'ən yesyə'əbane'.

36 Nchol yichjla'ažda'olen' šə chaquele cui gaquə yesyə'əbane'. Nezecho de que to to xoa' dao' de'en chazcho cheyalə' yexinjən par yela'an yel dao'.

37 Na' bito əṇacho de que catə'an chazchonnə' chazcho yel dao'. Na' can' šə biquə'əchlə de'e chene'echo la'ac, con xsei nan' gazcho.

38 Na' Diozən' chone' par niçh chla' de'en chazchon' na' to ton chaquən segon bi de'en chazchon'.

39 Ca'aczən' naquən caguə tozə ca naquə cuerp çechon' len cuerp çe bia ca' chsa'aš. Nža'an naquə cuerp çe beṇachən' na' nža'an naquə cuerp çe bia žia tap ni'ane'i, na' nža'an naquə çe bia chsa'aš lo'o nis, na' nža'an naquə çe bia chsa'aš lao be'.

40 Na' nža'an zjənaquə beṇach ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyon', na' nža'an zjənaquə de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Nža' yelə' xoche çe de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' nža' yelə' xoche çe beṇach ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyo nga.

41 Nža' can' chse'eni' bgüižən' na' nza' can' chse'eni' bio'onə' na' leczə nža' can' choso'ose'eni' to to beljw ca'.

42 Le'egatezəczə ca' catə' yesyə'əban beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane', nža'an gaquə cuerp çhega'aque'enə'. Cuerp çhega'aque'enə' de'en besə'əgašə' lo'o ban' bagwso'ožə'ən, pero catə' yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' yeyac cuerp çhega'aque'enə' de'e cobə na' bitoch sa'ate'.

43 Bitobi bi zaquə' cuerp çe beṇə' guat ca', la' zjənaquən cuerp šen. De'e na'anə' hcuašə'əchon. Pero catə'ən yesyə'əbane' yetlas, šə gwso'onlilaže'e Cristən' žlac gosə'əbane', yesyə'əyac cuerp çhega'aque'enə' de'e zaquə'əche na' de'e gualəch clezə can' əgwsa'aquən antslə.

44 Cuerp çe beṇə' guat ca' de'en hcuašə'əchon' zjənaquən de belə' chen, pero nža'an yesyə'əyaquən catə'ən yesyə'əbane' šə gwso'onlilaže'e Cristən'. Cana'achən' yesyə'əyaquən por cuerp cobə de'en gon can' əṇa Spirit çe Diozən'. Na'a zjənaquə cuerpən' de belə' chen, pero gwžin ža gatə' cuerp cobə de'en gon can' əṇa Spirit çe Diozən'.

45 Xtižə' Diozən' nyojən nan de que Adannə' ben' naquə beṇə' nechən' gwzoe' bguane'. Pero na' zo yeto beṇə' gwxaquə'əlebene' ca Adannə', le'enə' Cristən'. Na' de'en bebane' ladjo beṇə' guat ca' chone' yelə' mban zejlicanen'.

46 Na'a naccho beṇə' belə' chen pero gwžin ža catə'ən gatə' cuerp cobə çechon' de'en gon can' əṇa Spirit çe Diozən'.

47 Adannə' ben' goquə beṇə' nech, Diozən' bene' le' len bište yo na' gwzoe' yežlyo ngazə. Pero ben' gwxaquə'əlebe ca Adannə' de'en bxie' yelə' mban zejlicane bazocze' yoban' antslə ze'e yide' galje' yežlyo nga, le'enə' Xancho Cristən'.

48 Na' chio'o beṇach cuerp çechon' naquən can' goquə cuerp çe de'e Adannə' de'en ben Diozən' len bište yon', na' de'e na'anə' naccho beṇə' çe yežlyo nga. Pero na' chio'o

chonlilažə'əcho Cristən' gwžin ža catə' gatə' cuerp cobə checho de'en gaquə ca cuerp che Cristən' ben' zo yoban'.

49 Na'a nenaccho ca ben' ben Diozən' len bište yon' pero gwžin ža gaccho ca Cristən' ben' zo yoban'.

50 Beṇə' bišə' əchnia' le'e catə'an yežincho žjəyecho len Diozən' zejlicane bito gaquə abanecho cuerp chechon' de belə' chennə'. De'e te che cuerp chechon' na' de'e na'anə' bito gaquə abanechon catə' žjəyecho len Diozən' zejlicane.

51 Na'a əchnia' le'e de'en cui nonə' neze antslə, caguə yoguə'əchon' gatcho, pero yoguə'əchon' yeža' can' gacchon'.

52 Xtitnez yeža' can' gacchon' catə'an cuež trompet che Diozən' par šo'o fin che yežlyon'. Cuež trompet che Diozən' par yesyə'əban yoguə' beṇə' bagwsa'at con beṇə' gwso'onlilažə' Cristən'. Na' canan' yeyac cuerp chega'aque'enə' de'e cobə de'en cui te chei na' leczə can' yeyac cuerp che chio'o ne'e mbancho.

53 Cuerp checho de'en mbanecho yežlyo nga na'a de'e te chein' chedə' gožə'an catə'an gatcho. Pero catə'an yeyac cuerp chechon' de'e cobə bito gožə'an na' bito te chei.

54 Na' catə' bade cuerp cobə checho de'en cui gožə' na' de'en cui te chei, cana'achən' bagoc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' gwzoinə' bcueze' yelə' gotən' chedə' le'enə' chone' yelə' mban zejlicane."

55 Na' cana'achən' ənacho: "Bitoch soi yelə' gotən' chio'o na' bitoch gonən chio'o gan."

56 De yelə' got che chio'o beṇəch chedə' choncho de'e malən'. Na' de'en nezecho bin' non lei che Diozən' mendad goncho nachle chzenaguəchcho che de'e malən'.

57 Choxcwlen Diozən' bsele'e Xancho Jesocristən' ben' chon par nič cuich chzoi de'e malən' chio'o, na' le'enə' babene' par nič chio'o chonlilažə'əchone' šə gatcho leczə əžin ža yebancho ladjo beṇə' guat ca'.

58 De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', lesotezə leso legonlilažə' Xancho Jesocristən' sin cui žjəxaquə'əlažə'əle na' sin cui gaquəžejlažə'əle. Na' zejli legonchgua xšin Xancho' la' nezczele de que bito gaquə dadən.

16

Choso'otobe' mech par chsa'aclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə'

1 Na'a ža che'enda' ənia' le'e naquən' gonle catə' əgwtohle mechən' par gaquəlenle beṇə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Legon can' bena' mendad so'on beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' to to yež de'en zjəchi' Galasian'.

² Na' yoguə' ža dmigw to tole cuejle latə' güejə mech segon ca de'en benle gan lao xmannə' na' co'oša'olen par ničh den catə'an yida' dezlaṅa'a le'e. Legon ca' par ničh bito əgwtohlen catə'an yida'anə'.

³ Na' catə'an yida'anə' cana' əselə'a beṅə' ca' bagwlejlen' par əxjsə'e xmechlen' Jerosalenne', na' əgoxə'ətəga'aca'ane' to čhopə cart.

⁴ Pero šə gwxenlažə'əcho de que nada' ša'a na' sa'aclene' nada' txen.

Pabən' chone' xbab žjəlane'e lega'aque'

⁵ Na' yida' gan' zolen' catə' yeyož tia' Masedonian', čhedə' leczə cheyalə' ša'a žjəlaṅa'a beṅə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' na'.

⁶ Na' de repent yega'ana' len le'e do tbio' o čhop bio' o šə yega'ančza' dote tyemp zaguən'. Na' catə' yeza'a gan' zolen' le'e gaquəlenle nada' par yeya'a ga yoblə.

⁷ Bito yida' delaṅa'a le'e ṅa'a čhedə' to teza'an šə baza'a, la' che'enda' desoa' sša len le'e catə'an yida'anə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə.

⁸ Che'enda' yega'ana' Efeso nga xte catə' galə' lni de'en ne' Pentecostes.

⁹ Yega'ana' čhedə' beṅə' zan nitə' nga beṅə' chse'ene'e yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' pero leczə nitə' beṅə' zan cui chse'enene' čhixjui'an.

¹⁰ Na' catə' yidə Temtion' gan' zolen' cheyalə' gaplene' respet par ničh cui žebe' əgwsed əgwlo'ine' le'e, čhedə' leczə can' chona' nada' xšin Xancho Diozən' ca'aczən' chon le'.

¹¹ De'e na'anə' ža bito gonle xbab de que bitobi zaque'e, sino que cheyalə' sole güen len le' na' len beṅə' ca' žague'enə' catə' la'aque' gan' zolenə'. Na' catə' yesa'aque' cheyalə' gaquəlenga'aclene' par deya'aque' gan' zoa' nga to šao' to güen la' chbezəga'aca'ane'enə'.

¹² Na' ca naquə beṅə' bišə'əcho Apolosən' ža, leczə gotə'yoida'ane' par yidəlene' Temtion' na' len beṅə' bišə'əcho ca' desə'əlane'e le'e, pero bene' xbabən' mejor bito yide' ṅa'a. Pero güide' catə' soe' to latjə.

Yeto čhopə de'en che' Pabən' beṅə' Corinto ca'

¹³ Cheyalə' gaple cuidad par ničh cui xoayagle len de'e malən', na' cheyalə' sotezə sole gonlilažə'əle Diozən' con can' chonlilažə'əczlene'. Bito žeble sino leso legon can' chene'e Diozən'.

¹⁴ Na' legaque che Diozən' na' che beṅə'čən' bitə'ətezə de'en chonle.

¹⁵ Na' ṅa'a ža beṅə' bišə', de to de'e che'enda' əṅia' le'e. Nezele de que family che Estefanas zjənaque' beṅə'

nech gwso'onlilaže'e Cristən' Acayan', na' banezczele can' chso'oncze', lechgualē chsa'aclene' notə'ətezəchlə beṇə' bazjanaque' lažə' na' Diozən'.

16 De'e na'anə' əchnia' le'e de que cheyalə' əgwzenagle che lega'aque' na' lenczə che notə'ətezəchlə beṇə' chso'onchgua xšin Diozən' na' che beṇə' ca' chsa'aclenchgua beṇə' bišə'əcho ca'.

17 Chebeida' babla'ac Estefanasən', Fortonaton' na' Acaicon' gan' zoa' nga, na' bagwsa'aclene' nada' par nič bitoch zoa' trist de'en cui zole nga len nada'.

18 Lechgualē bagwso'one' ca chebeida', can' bagwso'one' len le'e. De'e na'anə' cheyalə' gapəga'acchone' respet.

19 Na' na'a ža əchnia' le'e de que beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' doxen Asian' chəsə'əguape' le'e diox. Na' leczə len Aquila na' no'ol che' Prisilan' nach zjalenczə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ližga'aque'enə', leczə chəsə'əguapchgüe' le'e diox. Lega'aque' chso'onlilažə'əcze' Xancho Jesocristən' can' chonlilažə'əchone' chio'o.

20 Na' yoguə'ələ beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga chəsə'əguape' le'e diox. Na' catə' chežagle leyolgiž ljuēžjle dižə' šao' par nič gacbia' de que chaque che ljuēžjle.

21 Cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga par əchguapa' yoguə'əle diox.

22 Na' šə nənchiḡə nole cuiṇə' gonle cas par gaquele che Xancho Jesocristən', cuiayi'išazəchle zejlicanən'. Xancho Jesocristən' yide' de'e yoblə.

23 Na' na'a ža, Xancho Jesocrist nan' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e.

24 Na' chnia' le'e de que chacchgüeida' che yoguə'əle laogüe de'en chonlilažə'əle Cristo Jeso'osən'. De'e na'azən' əchnia' le'e.
Pab

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Corinton'

1-2 Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gw-nalažə' Diozən'. Nada' chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niḅ chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' lao' syoda Corinton', na' notə'ətezəchle bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə', le'e nitə'əle doxen gan' mbane Acayan'. Nada' len beṇə' bišə'əcho Temtion' chonto' orasyon chṇabto' lao' Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yiḅjla'ažda'olen'.

De'e ca' gwdi' gwxaquə' Pabən'

3 Cheyalə' socho güe'ela'ocho Xacho Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e le'. Xacho Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o na' le'enə' cheyonxenlaže'e chio'o šə bi de'en chac checho.

4 Ca naquə nada' ža, le'enə' cheyonxenlaže'e nada' catə' chyi' chzaca'a par niḅ leczə chac cheyonxenlaža'a beṇə' yoblə catə' chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e. Na' can' chon Diozən' cheyonxenlaže'e nada' leczə can' cheyonxenlaža'a beṇə'.

5 Lechguale chyi' chzaca'a can' gwdi' gwxaquə' Cristən', pero na' con zoczə Diozən' cheyonxenlažə'əchgüe' nada' chedə' chonlilaža'a Cristən'.

6 Chyi' chzaca'a laogüe de'en chzejni'ida' le'e can' gonle par žjəyezole len Diozən'. Chac chia' ca' par niḅ cheyonxenlaža'a le'e len bi de'en chyi' chzaquə'əle. Na' de'en cheyonxenlažə' Diozən' nada' catə' bin' chac chia', chone' ca' par niḅ nada' cheyonxenlaža'a le'e. De'e na'anə' chonlilažə'əle Cristən' na' chgo'o chḅhejlažə'əle catə'an chyi' chzaquə'əle can' chyi' chzaca'a nada'.

7 Na' zotezə zoa' chbeza' de que le'e co'o gwḅhejlažə'əle catə' saquə'əzi'ile. Nezdə' de que con can' chyi' chzaca'anə' leczə can' chyi' chzaquə'əle, na' can' cheyonxenlažə' Diozən' nada', leczə can' cheyonxenlaže'e le'e.

8 Beṇə' bišə', che'enda' ənezele catequən' gwxaquə'əzi' gwxaquə'əyaša'a catə'an gwzoa' Asian' xte cuichczə bi goquə gona', con beyož bedolaža'a na' xte bžinczə catə' bena' xbab la' gatczə'anə'.

9 De'e li bena' xbab lo'o yiḅjla'ažda'ogua'anə' de que la' gatczə'anə'. Pero na' goc chia' ca' par niḅ cui bena' xbab de que gwzoiczəda' nadə'əza' yocuiža'a de'en chyi' chzaca'anə'.

Na' de'en goc ca' benən par niçh chonlilažə'əcha' Diozən', Dioz ben' yosban beṇə' guat ca'.

¹⁰ Na' catə'ən bena' xbab la' gacza'anə', Diozən' bosle' nada' par cui gota'. Na' nechoslacze' nada'. Na' con bazocza' lez chbeza' yosle' nada' šə bazezocla' cho'a yelə' gotən'.

¹¹ Yosle' nada' çhedə' lenczə le'e chaclenle nada' chonle orasyonṇə' laogüe'enə' chṇabelene' yosle' nada'. Na' beṇə' zan naccho choncho orasyon lao Diozən' par niçh gaquəlene' nada'. Na' te gaquəlene' nada', yoguə'əlolcho güe'echo yelə' choxcwlen çhe Diozən' de'en bagoclene' nada'.

Pabən' gwžeine' šeje' Corinton'

¹² Nezdə' lo'o yičhja' aždaogua'anə' de que chona' güen len yoguə'əlol beṇə' na' mazəchlə chona' güen len le'e. De'e na'anə' cho'a dižə' de que do yičh do laža'a chona' güen len yoguə'əlol beṇə' çhedə' Diozən' babeyone' la' ažda'ogua'anə' xi'ilažə'. Bito chona' con can' na xbab chia'anə', sino chona' can' na Diozən' por yelə' chaclen çhe'enə'.

¹³ Cart quinga chzoja' le'e, bito cheyalə' gonle xbab šə naquəchlə zejen sino can' nyojən nan' šejni'ilen. Na' zoa' lez šejni'ilen.

¹⁴ Baçhgaczə chejni'ile de que do yičh do laža'a chona' yoguə'əlol de'en chona', na' che'enda' šejni'ilen binlo. Na' catə'ən əžin ža yidə Xancho Jeso'osən' de'e yoblə, che'enda' yebeile de'en babe'elena' le'e xtiže'enə', ca nada' chebeida' de'en chejle'ele çhei.

¹⁵ Na' zoa' segor šejni'ile de que do yičh do laža'an chona' bitə'ətezə de'en chona'. De'e na'anə' gwzelaža'a yida' de'e yoblə delaṇa'a le'e par niçh gaquəlencha' le'e.

¹⁶ Gwzelaža'a tia' əgwlaṇa'a le'e catə'ən gwya'a Masedonian' de'e yoblə, na' catə' beza'a Masedonian', leczə gwzelaža'a yedia' əgwlaṇa'a le'e. Na' go'onda' le'e gaquəlenle nada' par yeya'a Jodean'.

¹⁷ De'e liczə go'onda' yedia' əgwlaṇa'a le'e. Bito chaca' šayeçhə šayen can' chsa'ac beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', to əṇia' gona' to de'e gona' na' to əṇia' cui gona'an. Leçgualə de'e chacda' catə' cui chac gona' can' bagwnia' gona'.

¹⁸ Diozən' chone' complir can' ne'enə'. Na' nezene' bito goca' šayeçhə šayen catə'ən gwnia' yida' de'e yoblə delaṇa'a le'e la'anə'əczə cui bida'.

¹⁹ Nada' len Silbanon' na' Temtion' gwduxje'ito' le'e xtiže' Jesocrist Xi'in Diozən'. Cristən' bito chaque' šayeçhə šayen. Syempr chone' complir can' ne'enə'.

²⁰ Yoguə' de'en ben Diozən' lyebe gone', babsele'e Jesocristən' par bedəyene'en. De'e na'anə' ṇacho "Amen" catə'ən

cho'ela'ocho Diozən' na' zejen de que nezecho chon Diozən' complir can' ne'enə'.

²¹ Baben Diozən' par ničh le'e len nada' zotezə zocho chonlilažə'əcho Cristən'. Na' bagwleje' chio'o par ničh choncho xšine'enə'.

²² Bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par ničh nachia' naccho xi'ine' na' par ničh ənezecho de que gwžin ža catə' gaquə lao na'əcho de'en gonəch Diozən' chio'o.

²³ Bito bida' Corinton' de'e yoblə delana'a le'e čhedə' beyejda' bitolə detila' le'e. Diozən' nezene' dižə' lin' cho'a ənia' ca'. Šə chonlaža'a Diozən' gone' nada' castigw.

²⁴ Le'e bazotezə zole chonlilažə'əle Cristən', bito nato' le'e de'e niczən' šejle'ele. Lete de'en chonto' len le'e, chaclento' le'e par nitə'əchle mbalaz.

2

¹ Ca naquə bečhoglaža'a, bitolə bida' de'e yoblə delana'a le'e par ničh cui gwdiləcha' le'e čhe de'e malən' chonlen', čhedə' bito go'onda' socho trist.

² La' ža'alə bida' dezoa' le'e trist notono nla' no so'on ca soa' mbalaz.

³ Le'e cheyalə' gonle par ničh soa' mbalaz. De'e na'anə' bzoja' cartən' gotə'əyoida' le'e cuejyichjle de'e malən' par ničh catə'an yida' de'e yoblə delana'a le'e cui soa' trist can' chonlen'. Bzoja' le'e čhedə' neзда' de que yoguə'əle yebeile gonle ca soa' mbalaz.

⁴ Tristchgua zoa' catə' bzoja' cart de'en bseła'a na' chegüi'inchgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'anə' xte gwcheža'. Bzoja' cartən' caguə par ničh sole trist sino par ničh ənezele de que nada' chacchgüeida' čhele.

Cheyalə' yezi'ixencho čhe beňə' ca' chso'on de'e malən'

⁵ De'e li gwzoa' trist can' ben tole, pero caguə nadə'əzan' gwzoa' trist, casi yoguə' le'e gwzole trist por ni čhe de'en ben be'enə'. Nia' casi yoguə'əle čhedə' bito neзда' šə yoguə'əczle gwzole trist.

⁶ Ca naquə le'e gwyanle par bchoj yelə' goxia' čhelen' benlene' castigw, əchnia' le'e bačh goc to ca'atə'ətə' gaque' castigw.

⁷ Bito cheyalə' gonchlene' castigon'. Cheyalə' yezi'ixenle čhe' na' güe'elene' yelə' chxenlažə' par ničh cui cuejyichje' Diozən' por ni čhe de'en zochgüe' trist.

⁸ Chneyoida' le'e legon par ničh ənezene' de que chaquele čhe'.

⁹ Bzoja' le'e par neзда' šə gwzenagle čhia' ca naquə yoguə'əloł de'en gwnia' gonle.

¹⁰ Na' ca naquə chezi'ixenle che be'enə', lencza' nada' chezi'ixena' che'. Na' šə bi de'en bene' len nada', nezcze Cristən' de que babezi'ixena' che' chedə' che'enda' gaquəlena' le'e.

¹¹ Cheyalə' yezi'ixencho che' par niçh cui soi gwxiye'enə' chio'o par goncho bichlə de'e mal. Nezczecho ca naquən' chene'en əxoayaguən chio'o.

Pabən' go'onchgüeine' yežague' Titonə'

¹² Catə' bežina' Troas par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən', Xancho Diozən' bene' par niçh gwnitə' beṇə' gwse'enene' yoso'ozenague'en.

¹³ Pero benchgua' xbab che beṇə' bišə'əcho Titonə' de'en cui bežaga'ane' na'. De'e na'anə' bzeida' beṇə' bišə'əcho ca' dižə' nach beza'a beya'a Masedonian'.

Cristən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' par niçh chnabi'e chio'o

¹⁴ Choxcwlen Diozən' babebej Cristən' chio'o xni'a de'e malən' par niçh chnabi'e chio'o, na' na'a ngodə'əcho txen len le'. Na' leczə chon Diozən' par niçh gatə'ətezə zocho na' gatə'ətezə chejcho choncho ca chsa'acbe'i beṇə' ca beṇə' güennə' naquə Cristən'.

¹⁵ Chebei Diozən' de'en choncho ca chsa'acbe'i beṇə' ca beṇə' güennə' naquə Cristən'. Balə beṇə' ca' babesyə'əchoj xni'a de'e malən' na' yebale' bachəsə'əbiayi'.

¹⁶ Catə' choncho ca chsa'acbe'i beṇə' ca beṇə' güennə' naquə Cristən', beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene' chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Pero na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' chəsə'əbeine' de'en chlo'echo ca beṇə' güennə' naque'enə', chedə' bade yelə' mban chega'aque' zejlicane na' yesyə'əžine' gan' zo Diozən'. ¿No chio'o chonlilažə'əcho Cristən' zaquə'əcho par əgwlo'echo ca beṇə' güennə' naque'enə' ža'alə cui zo Diozən' chaclene' chio'o?

¹⁷ Nitə' beṇə' zan choso'oxoayague' chəsə'əše'e can' na xtižə' Diozən' parzə niçh beṇə' ca' choso'opeine' len xtižə'əga'aque'enə' choso'onežjue' lega'aque' mech. Nada' bito chona' ca'. Do laža'a zotezəcza' chyixjui'a xtižə' Diozən' chedə' le'enə' bene' mendad chyixjui'an. Diozən' neze nle'ine' naquən' chona' chyixjui'a xtiže'enə', nada' ngoda'a txen len Cristən'.

3

De'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beṇəchən'

¹ Chezonljale xbab de que cho'elao' cuina' ca dižə' de'en cho'a, pero caguə ca'anə'. Nezczele de que chona' xšin Diozən' do laža'a. Na' bito chonən byen goxa'a cart par niçh ənezele nac

naca', na' nic chonən byen gwzojle cart de'e goxa'a catə' ša'a ga yoblə can' chonən byen len balə beṇə'.

² Lechguale chacda' chele. Nada' gwɔdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə che Cristən' par bocobə yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' bito chyažjda' cart de'en na de que naca' beṇə' güen, la' yoguə' no zjənombia' le'e zjənezene' can' goquəlena' le'e par chonlilažə'əle Cristən'.

³ Catə'an be'elena' le'e xtižə' Cristən' benlilažə'əlene' na' bene' par niçh Spirit che Dioz ben' zo zejlicane bocobən yichjla'ažda'olen'. Na' de'en nachbia' babocobə yichjla'ažda'olen' zaquə'əchən cle ca to cart de'en nyoj le'e yiš na' cle ca lei che Diozən' de'en byoj le'e chopə yej ta'a.

⁴ De'en chonlilažə'əle Cristən' nezda' de que le'enə' chaclene' nada' par chona' xšine'enə' can' chebei Diozən'.

⁵ Ca naquə nada' bito de cho'a əṇia' de que to gwłazza' chona' xšin Diozən'. Bito gaquə əṇia' ca', la' Dioz nan' zoe' chaclene' nada' na' chone' par niçh chac chona' xšine'enə'.

⁶ Dioz na'anə' babene' par niçh chac chyixjui'a can' naquə de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o beṇəch. De'e cobən' de'en none' lyebe gone' bito naquən ca lei che'enə' de'en nyojən chzejni'in chio'o de que cuiayi'icho de'en cui choncho complir yoguə'əloj can' nanṇə'. Diozən' none' lyebe goṇ Spirit che'enə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho gonlilažə'əchone'.

⁷ Catə' bzoj Diozən' lei che'enə' le'e yej ta'a ca' na' bnežjue'en de'e Moizezən', de'e zan de'e bene' par gosə'əneze beṇə' Izrael ca' catequən' zaquə' lei che'enə' de'en chzejni'in chio'o beṇəch de que cuiayi'icho. Na' de'e tant goctit cho'alaog de'e Moizezən' xte bito goquə yesə'əgüia beṇə' Izrael ca' cho'alaogüe'enə'. Pero šo'olažə' bega'a yelə' chactit che cho'alaogüe'enə'.

⁸ Zaquə'əczə lein' pero na' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en chyixjue'ida', la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Spirit che Diozən' chonən yelə' mban zejlicane checho.

⁹ Diozən' blo'e de que zaquə'əczə lein' la'aṇə'əczə nan de que yoguə' chio'o beṇəch de xtolə'əcho de'en cui choncho complir can' nanṇə'. Pero zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' chedə' la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Diozən' none' chio'o beṇə' güen.

¹⁰ Na' na'a de'en babidə Cristən', zaquə'əchgua dižə' güen dižə' cobə che'enə', na' de'e na'anə' lein' baçh naquən ca to de'e cui bi zaquə'.

¹¹ De'e te chei lein' la'aṇə'əczə naquən to de'e zaque'e. Pero ca naquə dižə' güen dižə' cobə che Cristən' caguə de'e te cheinə'. De'e na'anə' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

¹² Nada' nezdá' de que caguá de'e te chei dižá' güen dižá' cobá che Cristán'. De'e na'aná' cho'a dižá' chei clar.

¹³ Moizezán' bcuašá' cho'alaogüe'ená' len to lachá' nich cui besá'ale'i beñá' Izrael ca' nac goc bega'a yelá' chactit che cho'alaogüe'ená'. Nada' bito chcuáša'a dižá' güen dižá' cobá che Cristán', sino chyixjui'an nich chásá'áneze yoguá'əlol beñá'.

¹⁴ Beñá' Izrael ca' bito gwse'ejni'ine' de'en chebei Diozán' na' xte ža neža catá' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezán', bito chse'ejni'ine' bi zejen. Con beñá' ca' chso'onlilažá' Cristán' chse'ejni'ine' bi zejen, na' casi yoguá' beñá' Izrael gwlaž chia' ca' bito chso'onlilaže'ene'.

¹⁵ De'e li xte ža neža yoguá' las catá' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezán' bito chse'ejni'ine' bi zejen.

¹⁶ Pero catá'əch chzolao chso'onlilaže'e Xancho Cristán', cana'achán' chse'ejni'ine' bi zejen lei de'en bzoj de'e Moizezán'.

¹⁷ Na' ca naquá chio'o chonlilažá'əcho Xancho Cristán', zo Spirit che Diozán' lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenán chio'o par choncho can' chene'e Diozán'. Bitoch choncho xbab de que por ni che ša choncho de'en na lein' chebei Diozán' chio'o. Na' Spirit che Diozán' leczá naquán Spirit che Xancho Cristán'.

¹⁸ Ca to spejw chlo'en cho'alaó beñá', ca'aczá dižá' güen dižá' cobá de'en chzejni'in che Xancho Cristán' chlo'in yoguá' chio'o chonlilažá'əchone' de que naque' le'ezelaogüe beñá' zaque'e. Na' Spirit che Xancho Cristán' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o chejni'icho dižá' güen dižá' cobá che'ená' chaclenán chio'o par nich zdach chaquəchcho beñá' šao' beñá' güen can' naquá Cristán'.

4

¹ Yelá' beñá' güen che Diozán' gwleje' nada' par chyixjui'a dižá' güen dižá' cobá che Jesocristán'. Na' de'e na'aná' bito chjəxaquá'əlaža'a ca de'en chyixjui'an.

² Bitobi chona' de'e əgwcuáša'a o de'e gaquáda' zto' par yesá'áneze beñá'. Bito chxoayaga' beñá', na' bito chzejni'ida' xtižá' Diozán' clelá. Nada' chsed chlo'ida' beñá' xtižá' Diozán' tcho'a tšao' na' yoguá'əlolé' zjənezene' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ená' de que cho'a dižá' li. Na' leczá neze nle'i Diozán' can' babena'.

³ Con beñá' ca' bachásá'əbiayi' por ni che de'en cui chso'onlilaže'ene' lega'acze' bito chse'ejni'ine' dižá' güen dižá' cobá che Jesocristán' de'en chyixjui'a.

⁴ Gwxixe' nan' chnabia'an lega'aque' na' chonán par nchol yichjla'ažda'oga'aque'ená'. De'e na'aná' bito cho'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'ená' la'anə'əczá chzenga'acda'ane' dižá' güen dižá' cobá che Cristán'. Le'ená' naque' le'ezelaogüe

benə' zaque'e, na' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cayanə'an naquə yichjla'aždao' Diozən' na' tozə can' chso'one'.

⁵ Bitobi dižə' cho'a par güe'elao' cuina'. Con chyixjui'a de que cheyalə' gwzenagcho che Xancho Jesocristən'. Na' nada' con zocza' par gaquəlena' le'e xte ga zelao saquə'ada' chedə' chacda' che Jeso'osən'.

⁶ Chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' chedə' Dioz ben' ben par ničh chatə' be'eni' yežlyo nga leczə le'enə' babene' par ničh be'eni' che'enə' yo'on lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' de'e na'anə' ca naquə chio'o banombi'acho Jesocristən' nezecho de que Diozən' naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e chedə' yichjla'aždao' Diozən' naquən cayanə'an naquə yichjla'aždao' Jesocristən' na' tozə can' chso'one'.

Apostol ca' gwnitə'atezə gwnite'e gwso'onlilažə'e Diozən'

⁷ Chio'o ni latə'əzə cui zaquə'əcho par chzejni'icho benə' che Cristən', pero Diozən' chaclene' chio'o par chzejni'iga'aquechone'en. De'e na'anə' chsa'acbe'i benə' de que por yelə' guac xen che Dioz nan' choncho de'en choncho, caguə por ni che de'e zaquə'əcho gonchonnə'.

⁸ Na' ca naquə nada' syempr chy'i' chzaca'a pero bito chbejyichja' xšine'enə'. Zan las catə' cuichczə chežellaža'a naclə gona', pero nezda' zo Diozən' chaclene' nada'.

⁹ Choso'olagzejə choso'olagzidə benə' nada' pero Diozən' bito chbejyichje' nada'. Choso'oči' choso'osaquə' benə' nada' pero bito choe' Diozən' latjə par so'ote' nada'.

¹⁰ Gatə'atezə cha'a con do tyemp choso'oči' choso'osaquə' benə' nada' na' chse'enene' so'ote' nada' can' gwso'ot benə' mal ca' Jeso'osən'. Diozən' cho'e latjə chy'i' chzaca'a yoguə' de'e quinga par ničh nla'alaon de que zoczə Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlaže'enə'.

¹¹ Nada' žlac ne'e mbana' syempr chjti'a benə' choso'oči' choso'osaque'e nada' laogüe de'en chse'enene' so'ote' nada'. Chəsə'əgue'ine' nada' chedə' əchyixjui'a xtižə' Jeso'osən'. Na' la'anə'əczə chac ca' na' la'anə' chaxə' cuerp chia'anə' zoczə Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlaže'enə'.

¹² Gwžinlja ža so'ote' nada', pero caguə de'e bi de'enə', con la' bade yelə' mban zejlicane chelen' de'en babzejni'ida' le'e xtižə' Diozən' na' banonen chele.

¹³ De'e Dabin' bzoje' to Salmo gan' nan: "Chonlilaža'a Diozən' na' de'e na'anə' cho'a dižə' che'." Can' benlilažə' de'e Dabin' Diozən', ca'aczən' chonlilaža'ane' nada'. De'e na'anə' cho'a xtiže'enə'.

¹⁴ Diozən' bosbane' Xancho Jeso'osən' ladjo benə' guat ca'. Na' nezecho can' bosbane'ene'enə', leczə can' yosbane' chio'o na' yeyejcho gan' zoe'enə' par ničh žjəyecho txen len le'.

15 Yoguə'əlo| de'en babžaglaogua', bžaglaogua'an par gaquəlena' le'e. De'e na'anə' bagwyanch chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' banaccho beṇə' zan cho'echo yelə' choxcwlen che Diozən' catequən' nži'ilaže'e chio'o.

16 Na' bito chjxaquə'əlaža'a ca de'en chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən' la'anə'əczə tža tža zda chaxə' cuerp chia'anə'. Tža tža chonəch Diozən' nada' fuers balor par yichjla'aždaogua'anə'.

17 Yob te che bitə'ətezə de'e dao' de'en chžaglaochon' chsa'aclenən chio'o nič socho probnid žjəyezochon' mbalaz juisy len Diozən' zejlicane.

18 Chio'o bito chi' yichjcho che de'e ca' chle'icho yežlyo nga, chi' yichjcho che de'e ca' cui chle'icho. De'e ca' chle'icho zjəde yežlyo nga, de'e yesə'əde cheinə', pero de'e ca' cui chle'icho yežlyo nga caguə de'e yesə'əde cheinə', zjənaquən par zejlicane.

5

1 Ca naquə cuerp chechon' gwxaquə'əleben ca to ranšzə. Žalñez te chei catə'an gatcho. Pero na' nezecho Diozən' gone' par nič žjəyezochon' zejlicane yoban' gan' zoe'enə'. Na' gan' žjəyezochon' gwxaquə'əleben ca to yo'o gual chedə' naquən to de'e ben Diozən' na' caguə de'e te cheinə'.

2 De'e li žlac nezoa' mbana' yežlyo nga chbežəyaša'a lo'o la'aždaogua'anə' zelaža'a xte juisy gon Diozən' cuerp cob chia'anə' de'en gatə' chia' yoban'.

3 Zelaža'a gatə' cuerp cobə chia' sin cui gata' chedə' bito che'enda' soa' sin cuerp.

4 Cuerp chechon' de'e te chein'. De'e na'anə' chbežəyaša'a lo'o la'aždaogua'an, caguə de'en che'enda' gata', pero de'en zelaža'a gon Diozən' cuerp cobə chian' de'en cui te chei na' žjəyezoa' len le' zejlicane.

5 Dioz na'anə' babocobe' yichjla'ažda'ochon' na' le'enə' babsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič ca' nezecho gwžin ža gone' chio'o to cuerp cobə de'en cui te chei.

6 De'e na'anə' yichjla'aždaogua'anə' zon mba bitə'ətezə chac. Nezda' žlac zoa' mbana' len cuerp chia'anə', bito gaquə soa' yoban' gan' zo Xancho Jesocristən'.

7 Pero la'anə'əczə cui chle'ida' Xancho' zocza' chonlilaža'ane'.

8 Na' yichjla'aždaogua'anə' zon mba de'en nezda' žjəyezoa' len Xancho Jesocristən' catə'an gata'. De'e na'anə' yejni'a gata' na' gožə' cuerp chia'anə' cle ca socha' yežlyo nga.

9 Na' žlac ne'e mbana' cho'elaža'a chona' ca chebei Diozən' nada' na' ca yebeine' nada' catə'an bagota'.

10 Chona' ca' chedə' chonən byen yoguə'əcho techo lao Cristən' par əchogbi'en che to tocho segon naquən' bencho

lao bguancho, šə bencho de'e güen o šə bencho de'e mal. Ečhogbi'en che to tocho šə socho mbalaz o šə si'icho castigw.

Notə'atezə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' nite'e binlo len Diozən'

11 Na' nada' ža ca naquən' nezda' de que cheyalə' əgwdecho cuent lao Cristən' che yoguə'əloj de'en chonchon', chona' xte ga zelao saquə'əda' par se'ejle'e beṇə' che xtiže'enə'. Diozən' nezene' de que chona' xšine'enə' do laža'a, na' leczə zoa' lez de que le'e banezelen.

12 De'e yoblə nia' de que bito cho'elao' cuina' sino che'enda' ənezele can' chona' nič yebeile na' güe'ele dižə' len beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' ye'ega'aclene' de que chona' xšin Diozən' do laža'a. Beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' chso'elao' cuinga'aque' por ni che šə bi de'en bazjənsede', na' che seŋyən' zjəzoe' na' che no lao dia chei gwsa'alje'. Na' bito bi nonən len lega'aque' nac zjənaquə yičjla'ažda'oga'aque'enə'.

13 Šə chaquale chac tonta'anə' por ni che can' babena', legon xbab de que par be'elaogua'a Dioz nan' babena' bi de'en babena'. Na' šə chonle xbab zo ša'oczə yičjla'aždaogua'anə', legon xbab de que par chaquələna' le'enə' chona' bi de'en chona'.

14 Lechgualə chaque Cristən' checho, na' de'e na'anə' bitobi chona' de'e bia'azəlaža'a. Chona' con can' chene'ene' chedə' bsanlažə' cuine' gwso'ote'ene' por ni che yoguə' chio'o beṇəčh, na' de'e na'anə' guaquə əṇacho de que yoguə'əcho gotcho.

15 Por ni che yoguə' chio'o beṇəčhən' Cristən' bsanlažə' cuine' gwso'ote'ene' par nič bitoch goncho con de'e bia'azəlažə'əcho sino goncho can' chene'e le', chio'o bade yelə' mban zejlicane checho. Por ni che chio'on bsanlažə' cuin Cristən' gwso'ote'ene' na' leczə por ni chechon' bebane' ladjo beṇə' guatən'.

16 Catə'an cuiṇə' gonlilaža'a Cristən' bena' xbab de que cui zaque'e, chedə' bena' xbab che' na' che yoguə'əte beṇə' de que zjəzaque'e segon nac zjənaque', na' nac chso'one', na' bi de'e de čega'aque'. Pero ṇa'a bitoch chona' xbabən' ca' che Cristən' o che notə'atezəchlə beṇə'.

17 Chio'o bandil ngodə'əcho len Cristən' Diozən' babocobe' yičjla'ažda'ochon'. Na' bitoch chebeicho de'e ca' bebeicho antslə, na' leczə bitoch choncho can' bencho antslə. Bazocho ca beṇə' cobə, na' banža' yelə' chzo yelə' chbez chechon'.

18 Ca de'en banaccho ca beṇə' cobə, goc ca' chedə' Diozən' bocobe' yičjla'ažda'ochon'. Ben Diozən' par bezoch binlo len le' ca de'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho. Na' Diozən' no'e chia' chaquələna' beṇə' par nič yesyə'ənite'e binlo len le'.

19 Diozən' bsi'e xneze ben Cristən' par nič notə'atezə beṇə' chso'onlilažə' le' chəsyə'ənite'e binlo len Diozən', na' bitoch

chone' cuent che de'e mal ca' bagwso'one'. Na' de'e na'anə' noe' Diozən' chia' chyixjue'ida' benachən' naquən' so'one' par yesyə'anite'e binlo len le'.

²⁰ Cristən' bsele'e nada' ca' lgüe'e, na' Diozən' chone' par niçh chneyoida' le'e ca' cuinczə' Cristən', le'e cuinə' gonlilažə'alene', par yezole binlo len Diozən'. De'e na'anə' leyenitə' binlo len le'.

²¹ Cristən' bitobi de'e mal bene', pero par niçh cui si'icho castigw che de'e mal chechon' de'en choncho, Diozən' bene' par niçh Cristən' gwxaquə'əzi'e caczə' nacho' lele'en bene' de'e malən'. Na' laogüe de'en gwxaquə'əzi' Cristən' lgua'a chio'o, Diozən' banone' chio'o beṇə' güen can' naquə' cuine' chio'o chonlilažə'əcho' Cristən'.

6

¹ Nada' chona' xšin Diozən' txen len le'. De'e na'anə' chneyoida' le'e legon can' chazlažə' Diozən' par niçh gacbia' de' que chaclenən' le'e ca' de'en chonlilažə'əle' Diozən' ben' nzi'ilažə' le'e.

² Nyoj can' gwna Diozən':

Catə' bžin tyemp de'en bžia' bia' gona', bzenaga' chio'.

Na' catə' bžin ža' bena'an, cana'achən' goquəlena' le'.

Can' nyojən. Na' ža' neža' babžin tyempən' gwne' ca', la' ža' neža' zocze' par yebeje' le'e xni'a de'e malən' le'e cuinə' gonlilažə'alene'.

³ Bito chona' de'e əgwžon par niçh beṇə' cui so'onlilaže'e' Criston' niçh ca' cui nono nelao' che xšin Diozən' de'en chona'.

⁴ Lgua'a de'e gona' ca', bitə'ətezə' de'e chona' chona'an ca' chsa'acbe'i beṇə' de' que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chgo'o chchejlaža'a catə' choso'oçhi' choso'osakuə' beṇə' nada' na' catə' chzaquə'əzi' chzaquə'əyaša'a, na' catə' za'ac bichlə' de'e mal len nada'.

⁵ Leczə' chgo'o chchejlaža'a catə' chjəti'a beṇə' chəsə'əyin nada', na' catə' chəsə'əyixjue' nada' ližya, na' catə' chəsə'əbiadi'e nada' chəsə'əne' de' que naca' beṇə' mal, na' catə' chjxaquə'əda' por ni che yoguə'əlo' de'en chona', na' catə' chžaglaogua' chbeja' yel bišgal, na' catə' chbil chdona'. Yoguə' de'e quinga chjti'a pero chgo'o chchejlaža'a.

⁶ Chona' ca' chsa'acbe'i beṇə' de' que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chlo'a de' que bito bi de'e mal da' əchen yichjla'aždaogua'anə'. Chlo'a de' que chejni'ida' can' chene'ene' goncho, napa' yelə' chxenlažə' len beṇə' yoblə, chona' güen len beṇə' yoblə, chona' can' na' Spirit che Diozən', na' do' laža'a chacda' che beṇə' yoblə.

⁷ Cho'a xtiže'enə' de'en naquə' de'e li, na' de'en baben Diozən' par niçh naca' beṇə' güen laogüe'enə' de'e na'anə' chone' nada'

yełə' guac che'enə' par chona' xšine'enə' na' par chdiləlena' gwxiye'enə'.

⁸ Chona' ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyałə' so'on beṇə' güen xšin Diozən' la'anə'əczə šə chso'elaogüe'e nada' o šə chəsə'əgue'ine' nada' na' la'anə'əczə šə chəsə'əṇe' güen chia' o šə chəsə'əṇe' mal chia'. Dižə' de'en cho'a naquən de'e li, la'anə'əczə nitə' beṇə' chəsə'əṇe' naca' beṇə' goxoayag.

⁹ Na' la'anə'əczə nitə' beṇə' chsa'aquene' bito bselə' Diozən' nada', le'e nezele de que Diozən' bsele'e nada' naca' apostol. Zan las chona' xbab gatcza'anə', pero nembana'. Ca de'en chon Diozən' par chac chia' yoguə' de'e quinga chžaglaogua', chone' ca' par niçh gaquəcha' beṇə' güen, caguə chone' par niçh gata'anə'.

¹⁰ La'anə'əczə de'e zan de'e chac par soa' trist, syempr chebeida' lo'o la'aždaogua'anə'. La'anə'əczə nga'an yaša'a, chona' ca beṇə' zan nite'e mbalaz. La'anə'əczə bito bi de chia', Diozən' chone' bitə'ətezə de'en chyažjda'.

¹¹ Con yoguə' dižə' de'en nezdə' na' de'en naquə güen babi'an len le'e beṇə' Corinto de'en chacchgüeida' chele.

¹² Na' ca naquən' cui zole binlo len nada', naquən por ni che de'en cuitec chaquele chia', caguə de'en cui chacda' chele.

¹³ Chatə'əyoichgüeida' le'e can' chatə'əyoida' no xi'ina' lesə legaque chia' can' chacchgüeida' chele.

Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' beṇə' chso'onlilažə' le'

¹⁴ Bito cheyałə' əgwcodə' ljuežjcho len beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən'. Ben' zda licha bito gaquə gone' txen len ben' chon de'e mal. Na' ben' yo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə' bito naquə yichjla'aždaogüe'en tozə len yichjla'aždao' ben' cui yo'o be'eni' che Diozən'.

¹⁵ Cristən' bito chac gone' txen len de'e gwxiye'enə'. Na' ben' chonlilažə' Cristən' bito cheyałə' gaque' txen len ben' cui chonlilažə' Cristən'.

¹⁶ Na' chio'o cho'ela'ocho Dioz ben' zo zejlicane bito gaquə goncho txen len bitə'ətezə de'en naquə che lgua'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə', chedə' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' zo liže'. Chac can' gwna Diozən': Soa' len lega'aque' na' talenga'aca'ane'.

Gaca' ben' so'elaogüe'e, na' lega'aque' əsa'aque' xi'ina'.

¹⁷ De'e na'anə' cheyałə' goncho can' gwna Xancho Diozən': Le'e yechoj entr beṇə' ca' cui chso'eləo' nada' na' bitoch gonle txen len lega'aque'.

Bitoch gonle de'e malən'.

Legon par niçh yebeida' le'e.

¹⁸ Na' nada' gaca' Xale na' le'e gacle xi'ina'.

Can' na Dioz ben' napə le'ezelaogüe yełə' guac xennə'.

7

1 Beṇə' bišə'adaogua'a, ɲezecho gon Diozən' len chio'o can' na lyebe quinga de'en babi'a dižə' chei. De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bitə'atezə de'e mal na' bitə'atezə xbab mal de'en choncho, par ničh cui bi de'e mal ta' əchen cuerp chechon' o yichjla'ažda'ochon'. Na' ca de'en napcho Diozən' respet, cheyalə' gwzenaguəchcho che' par ničh yichjla'ažda'ochon' šejəch gaquəchən xi'ilažə'.

Beṇə' Corinto ca' gosə'əbejyichje' de'e malən'

2 Na' chṇeyoida' le'e, legaue chia' can' chacda' chele. Ni to beṇə' cui bi bi chonda'ane'. Bito bi bi chona' par əgwɁinjən yichjla'aždao' beṇə' yoblə. Bito chɁoayaga' beṇə'.

3 La'anə'əczə balle nale de que chona' ca', bito chdila' le'e. Bagwnia'acza' antslə lechguale chacda' chele. Chacda' chele na'a mbana' na' leczə xte ža yelə' gota' ne'e guaquəczəda' chele.

4 Lechguale chebeida' le'e na' zoa' segor gonle can' chene'e Diozən'. Babeyacxenlaža'a de'en bla' rson ca güennə' chonle, na' zochgua' mbalaz, la'anə'əczə de'e zan de'e chyi' chzaca'a.

5 Catə' bežina' Masedonian' de'e li bito gotə' latjə yezi'ilaža'a. Do tyempte bosə'ochi' bosə'osaquə' beṇə' ca' nada', na' bžeba' lo'o yichjla'aždaogua'anə' gocda' nac gonle.

6 Pero Diozən' syempr cheyonxenlaže'e beṇə' nitə' trist. Le' beyonxenlaže'e nada' de'en bela' Titonə'.

7 Beyacxenlaža'a caguə de'en bele'e na'azən' sino por ni che rson de'en zeno'enə' de que bebeichgüeine' can' chonle. Be'e dižə' de que zelažə'əchguale yida' de'e yoblə delana'a le'e. Na' leczə ne' de que chegüi'inchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca naquə de'e mal de'en benlen' na' chi' yichjle gonle can' gwnia' le'e. Na' bebeichgüeida' de'en bele'enə' pero mazəchlə bebeida' dižə' de'en be'e chele.

8-9 Chacbe'ida' tristən' bzoa' le'e ca de'en gwnia' le'e le'e cartən'. Gwdechlə beyejda' ca naquən' bzoa' le'e tristən', pero na'a bitoch cheyejda' chedə' šložzən' gwzole trist. Caguə chebeidan' bosgüi'inda' yichjla'ažda'olen'. Con chebeida' de que lao zole chegüi'inlažə'əle lo'o yichjla'ažda'olenə' bedinjle de'e mal chele de'en benle. Na' chebei Diozən' de que bedinjlen. Can' naquən bitobi de'e mal benən len le'e de'en bzoja' le'e cartən', sino goclenən le'e.

10 Chebei Diozən' catə' notə'atezə beṇə' zo trist chedinjene' che de'e malən' babene', na' Diozən' chezi'ixene' che ben' chedinje xtolə'enə' par ničh cui yeyeje' lao yi' gabilən'. Na' šə babedinjecho xtolə'əcho ca' cuat socho trist de'en bedinjchon. Beṇə' zan ža' yežlyo nga bito chesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' nite'e trist, na' de'e na'anə' gwžin ža žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

¹¹ Chebei Diozən' can' bedinjle xtolə'alen' catə'an gwzole trist. Na' de'en gwzole trist, lechguale gone'ele benle can' chene'e Diozən' gonle, na' lechguale gone'ele nezda' de que bito benle txen len ben' ben de'e malən', na' bža'ale por ni che de'e malən' ben be'enə', na' bžeble chaquele šəyida' yedeyena' le'e castigw. Lechguale gone'ele gonle ca yebeida'. Lechguale gwche' yichjle gonle can' na Diozən'. Na' leczə de'en gwzole trist benən par ničh bnežjwle castigw che ben' ben de'e malən'. Na' lao yoguə'əlol de'e quinga bagoc, naquən clar de que bitoch bi xtolə'əle de.

¹² Bito bzoja' le'e parzə ničh ben' ben de'e malən' si'e castigw, niqwe nacho parzə ničh ben' goquə de'e mal chei yeyacxenlaže'e. Leczə bzoja' le'e par ničh lao Diozən' gocbe'ile de que ne'e chaquele chia' na' ne'e chene'ele gonle can' nia'anə'.

¹³ Na' babeyacxenlaža'a de'en bzenagle chia'.

Na' bebeichgüeida' chedə' benle ca bebei Titonə'. Yoguə'əle benle ca zoe' mbalaz.

¹⁴ Be'elaogua'a le'e cata' bi'a dižə' len Titonə' na' benle can' goža' Titon' gonle. De'e na'anə' bito chacda' tolə. Yoguə'əlol de'en bagwnia' le'e babi'a dižə' li, na' leczə catə'an bi'a dižə' len Titonə' be'elaogua'a le'e benle par ničh nacbja' bi'a dižə' li.

¹⁵ Na' chaquəchene' chele chedə' chone' xbab can' yoguə' le'e bzenagle che' na' chone' xbab can' gwche'echgua yichjle par benle can' gože' le'e.

¹⁶ Na' chebeida' zoa' segor gonle yoguə'əlol can' cheyalə' gonle.

8

Besə'əzanene' de'en gotə' chega'aque' par gwsa'aclene' beṇə' yoblə

¹ Beṇə' bišə', chene'eto' ənezele can' bagoclen Diozən' tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gan' mbane Masedonian'.

² Lao yelə' yašə' yelə' zi' chega'aque'enə' bagoclen Diozən' lega'aque' par nite'e mbalaz. Na' la'anə'əczə bazjənaquəchgüe' beṇə' yašə', besyə'əbeine' bosə'ənežjue' de'en besə'əyažje beṇə' chso'elao' Cristən' Jodean'.

³ Nezda' na' cho'a dižə' de que to toe' bosə'onežjochgüe' de'e besə'əyažje beṇə' ca' la'anə'əczə cui bi gotə' par cuinga'aque', na' con xbab chega'aque'enə' gwsə'one' ca'.

⁴ Gosə'əneyoine' nada' gua'a latjə yosə'onežjue' mech par əsa'aclene' beṇə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

⁵ Na' gwsə'onche' mazəchlə can' bena' xbab so'one' de'en gwsə'on cuinga'aque' lažə' na' Xancho Cristən' na' lažə' na'anə'

chedə' gwsa'acbe'ine' can' chene'e Diozən' so'one'. Na' lecza boso'onežjue' mechən'.

⁶ Nezecho de que Titon' bide' gan' zole na' btipe' lažə'əle par btoble mechən'. Na' catə' gwnezda' de'en gwso'on beṇə' Masedonia ca', gotə'əyoida' Titonə' yeyede' yeto gan' zolen' par nič gaquəlene' le'e yeyož əgwtooble mechən'.

⁷ Güenchguan' chonle ca de'en lechgualē chonlilažə'əle Cristən', na' cho'echgualē xtiže'enə', na' de'e zan de'e chejni'ile che Diozən', na' chonle xšine'enə' do yičj do lažə'əle, na' chacchgüeile četo'. Na' de'e na'anə' chneyoida' le'e gonšgacze güen əgwtooble de'e scha'o par əgwnežjwle beṇə' Jodea ca'.

⁸ Bito chona' mendad əgwnežjwle mechən', con babi'a dižə' len le'e can' boso'onežjo beṇə' mech. Na' šə gonle can' gwso'on lega'aque' gwlo'ele de que do lažə'əlen' chaquēle che Diozən'.

⁹ Nezele de que Xancho Jesocristən' nape' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an xen. Pero de'en nži'ilaže'e chio'o bzanene' gwlejjyichje' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an che'enə' par nič bedəyene' ca si'icho yelə' bala'an xen.

¹⁰ Godgüize gone'ele gaquəlenle beṇə' yašə' ca' na' gwzolaobtoble mechən'. Na' ṇa'a chnia' le'e de que naquən güen yeyož əgwtooblen.

¹¹ Na' gwnežjwle de'en de chele xte ga zelaosaque'ele par nič yeyož gonle can' gone'ele gonle.

¹² Šə to beṇə' chene'ene' əgwnežjue' to de'e əgwnežjue', gobeicze Diozən' can' gone'enə' la'anə'əczə latə'əzə de'en gaquə əgwnežjue', pero na' šə cui bi de che' bito əṇa Diozən' cheyalə' əgwnežjue' de'e cui de che'.

¹³ Bito nia' de que gonle ca cuich bi bi yega'an chele na' gatə' che beṇə' yoblə.

¹⁴ Con che'enda' gatə' de'e chyažje yoguə'əle. Na'a de che le'e, na' cheyalə' gaquəlenle lega'aque' chəsə'əyažjene' na'a. Čhexa šə gwžin tyemp catə' gatə' che lega'aque' na' le'e əyažjele, lega'aque' cheyalə' sa'aclene' le'e par nič gatə' de'e chyažje yoguə'əle.

¹⁵ Nach gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən', nan: "Ben' betobə de'e scha'o bito gotə'əch mazəchlə ca de'en byažjene', na' ben' betobə latə' da'ozən' gotə' che' de'en byažjene'."

Titon' na' beṇə' ljuežje' ca'

¹⁶ Choxcwlen Diozən' bene' par nič Titonə' che'enchgüeine' gaquəlene' le'e ca'aczən' che'enda' nada' gaquəlena' le'e.

¹⁷ Catə' gotə'əyoida'ane' yeyede' gan' zolen' par gaquəlene' le'e, le' gwne' ya'o, caguə de'en gotə'əyoida'ane' na'azə sino de'en bache'enchgüeiczene' yeyede' gan' zolen' par gaquəlene' le'e.

¹⁸ Chselə'a yeto beṇə' bišə'əcho len Titonə'. Na' tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən'

chso'e dižə' güen che beṇə' bišə'əchoṇə' catequən' xoche chzejni'ine' beṇə' ca naquə dižə' güen dižə' cobə che Jecristəṇ'.

¹⁹ Nachən' bagosə'əbeje'ene' par sa'alene' nada' catə' žjəyesana' mechən' de'en chtobcho par gaquəlencho beṇə' bišə'əcho yašə' ca' nitə' Jodean'. Chtobchon par nič Ḥancho Diozən' chzi'e yelə' bala'an na' par nič nla'alaṇ de que chene'echo gaquəlencho beṇə' chyažj chchine.

²⁰⁻²¹ Yo'o yichja' gona' de'en naquə güen lao Ḥancho Diozən' na' lao beṇəchən'. De'e na'anə' le' sa'alene' nada' par nič notono əṇa de que bito chona' can' cheyalə' gona' len mech xen de'en goxa'anə'.

²² Na' leczə len Titon' chselə'əto' yeto beṇə' bišə'əcho. Zan las bable'ito' de que do yichj do laže'e chone' xšin Diozən'. Nezene' de que le'e lechguale chene'ele gonle can' cheyalə' gonle, na' de'e na'anə' banachguan yide' gan' zolen' par gaquəlene' le'e.

²³ Šə no ṇabe le'e bixchen' za' Titon' na' beṇə' bišə'əcho ca' yechopə, leye'ega'aque' de que Titon' chone' txen len nada' chonto' xšin Diozən' par chaclento' le'e. Na' beṇə' ca' yechopə ža, tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' chəsə'əsele'e lega'aque' par sa'aclene' le'e, na' chso'one' ca' chzi' Cristən' yelə' bala'an.

²⁴ Na'a ža chṇeyoida' le'e legon güen len lega'aque' par nič yesə'əneze tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' de que chaquele che Diozən'. Na' legon par nič la'alaon de que dižə' lin' gwnia' catə'an be'elaogua'a le'e.

9

Boso'otobe' mech par gwsa'aclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jodean'

¹ Bito chonən byen gwzoja' le'e de que cheyalə' əgwnežjwle mech par gaquəlenle beṇə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə',

² chedə' nezdə' de que le'e chene'ele gaquəlenga'aclene'. Cho'elaogua'a le'e cho'a dižə' len beṇə' Masedonia ca' chapəga'aca'ane' de que le'e beṇə' Acaya gone'ele gaquəlenle beṇə' yašə' ca' godgüize na' gwzolao btoble mechən'. Na' de'en beṇle ca' do yichj do lažə'əle leczə zan beṇə' Masedonian' chse'enene' sa'aclene' lega'aque'.

³ Na' na'a chselə'a beṇə' bišə'əcho ca' gan' zolen' na' sa'aclene' le'e yeyož əgwtoḇlen par nič ca' sole probnid əgwnežjwlen. Che'enda' la'alaon de que dižə' lin' bi'a be'elaogua'a le'e de que gaquəlenle beṇə' yašə' ca'.

4 ĆChexa šă əsa'acłə to ĉhopə beŋə' Masedonian' catə' yeyeda' gan' zolen'? Šă bito ne'e yeyož əgwtooble mechən' catə' yeyeda', gaquada' zto' de'en gožəga'aca'ane' ca güennə' gonle na' leczə le'e gaquale zto' de'en cui benle complir de'en gwzolaο benle.

5 De'e na'anə' zencuialaogua' beŋə' bišə'əcho ca' šonə zeya'aque' gan' nitə'əlenə' ĉhedə' chacda' chonən byen sa'aclene' le'e yeyož əgwtooble mech de'en benle lyebe əgwtooble par gaquəlenle beŋə' yašə' ca'. Legwtobən antslə cuiŋə' yeyeda' par niĉ baden catə' yeyeda', na' gacbia' de que gonlen do yichj do lažə'əle caguə gonlen la fuers.

6 Ben' chaz latə'əzə, latə'əzə chelape', na' ben' chaz de'e sĉha'o, de'e sĉha'o chelape'. Ca'aczən' chac len chio'o, šă zanecho de'e sĉha'o par gaquəlencho beŋə', nachən' socho mbalaz juisy.

7 To tole cheyalə' əgwnežjwle ja'aquə'ətə' de'e yebeile əgwnežjwle ĉhedə' lechguale chebei Diozən' ben' chebeine' chnežjue' de'e chnežjue' par xšin Diozən'. Bito cheyalə' əgwnežjwcho de'e əgwnežjwcho la fuers sino əgwnežjwchon do lažə'əcho.

8 Diozən' nape' yelə' guac par chaclenchgüe' chio'o len bitə'ətezə de'e chyažjecho. Na' chac gone' ca gatə' yoguə'əłə de'e chyažjecho do tyempte par niĉ gaquə əgwnežjwcho bi de'e chyažje beŋə' yoblə na' goncho bichlə de'en naquə güen.

9 Nyoj Xtižə' Diozən' can' ben to beŋə' nan:

Bagoclene' beŋə' zan, bnežjue' de'e besə'əyažje beŋə' yašə'.

Na' cuat ganlažə' Diozən' de'e güennə' de'en ben be'enə'.

10 Diozən' chone' par niĉ chatə' no xoa' biŋ na' bitə'ətezəchlə de'en chazcho, na' le'enə' chone' par niĉ chatə' de'e che'ej de'e chaocho. Le'egatezə ca' le'enə' gone' ca gatə' bichlə de'e chyažjecho na' gone ca ĉha'o xenchən par niĉ šejəch gonchcho de'e güennə'.

11 Na' bitə'ətezə de'en chac ĉhele Diozən' chone' par niĉ chebeile chnežjwle de'e sĉha'o de'e chəsə'əyažje beŋə' yoblə na' catə' neto' žjənežjoto' beŋə' yašə' ca' de'en babtoble, nach əso'e yelə' choxcwlen ĉhe Diozən'.

12 Na' catə' chio'o chnežjwcho de'e chəsə'əyažje yeziquə'əchlə beŋə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' chaclenga'acchone' par niĉ chatə' de'en chəsə'əyažjene', na' leczə ca' choncho par niĉ beŋə' ca' chaclencho chso'echgüe' yelə' choxcwlen ĉhe Diozən'.

13 Na' catə' yeyož əgwtooble de'e sĉha'o de'en əgwnežjwcho beŋə' yašə' ca' əgwlo'en de que do yichj do lažə'əle chzenagle ĉhe dižə' güen dižə' cobə ĉhe Cristən'. Na' catə' beŋə' yašə' ca' yesə'əzi'e de'en əgwnežjwle lega'aque' nach əso'elaogüe'e Diozən' can' chselə'əle de'e sĉha'o mech de'e

gaquælenən lega'aque' na' əso'elaogü'e Diozən' can' chaclenle notə'ətezəchlə beṇə' chso'elao' Cristən'.

¹⁴ Na' so'one' orasyon par yesə'əṇabe' yelə' chaclen che Diozən' par le'e na' əsa'aque'ne' chele yesyə'əbeine' can' bagocwlenchgua Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' par niçh chnežjwle de'en chəsə'əyažje beṇə' yoblə.

¹⁵ Choxcwlen Diozən' ca naquə goclen xen de'en bene' len chio'o beṇəçh catə'ən bsele'e Xi'ine'enə' por ni checho. Bito de dižə' de'e güe'echo catec zaquə'ən de'en bsele'ene'.

10

Yelə' chnabia' che Pabən' de'en naque' apostol

¹ Na' ca naca' nada' Pab de yeto de'e nia' le'e can' gonle. Chəsə'əna beṇə' de que nada' chžeba' par bi gona' o par bi nia' le'e catə'ən zoa' len le'e na' con catə' zoa' zita' chzoja' le'e ca beṇə' cui chžeb. Bito naquən ca' sino chona' len le'e can' bentezə ben Cristən' len beṇə' lao yelə' chxenlažə' che'enə' na' yelə' beṇə' gaçjwlažə' che'enə'.

² De'e na'anə' chṇeyoida' le'e legon ca cui gonən byen tila' le'e catə'ən yida'. Bangüia' tila' beṇə' ca' chəsə'əne' chona' con can' na xbab chia'anə'.

³ La'anə'əczə naca' beṇəçh bito chona' con can' na xbab chia'anə' ca de'en chonchgua' xte ga zelao saquə'əda' par niçh beṇə' yoblə yoso'ozenague' che Cristən'.

⁴ Nezda' de que bitə'ətezə de'en chac chon cuinza' bito chaclenən nada' par gona' ca yoso'ozenag beṇə' che Cristən'. Pero Diozən' chaclene' nada' par chzoa' ca'alə bi de'en chžon par niçh beṇə' yoso'ozenague' che Cristən'.

⁵ Na' len yelə' chnabia' che' de'en babene' nada', chona' ca chəsə'əzexjwyichj beṇə' lao Cristən' par choso'ozenague' che' na' chso'one' xbab güen can' chene'e Cristən'. Chona' ca cuich chso'on cuinga'aque' xen sino chəsə'əbejyichje' bitə'ətezə de'en chžon par se'ejle'e dižə' li che Diozən'.

⁶ Chbeza' par niçh yoguə' le'e gwzenagle che Cristən' do yichj do lažə'əle, pero na' notə'ətezle šə cui gwzenagle, zoa' dispuest par gona' le'e castigw.

⁷ Legon xbab šə de'en chəsə'əna beṇə' naquən de'e li. Nita' beṇə' chəsə'əne' zjəṇezene' bsele' Cristən' lega'aque'. Beṇə' ca' cheyalə' so'one' xbab de que leczə Cristən' bsele'e nada'.

⁸ Žalə' güe'echa' dižə' mazəchlə can' babi'an antslə ənia' de que Cristən' bsele'e nada' na' bene' yelə' chnabia' par bi de'en chona', guatə'əbia' de que cho'a dižə' li. Xancho Cristən' bsele'e nada' na' bene' nada' yelə' chnabia' par niçh gaquælena' le'e, caguə par gona' ca cuejyichjle cuich gonlilažə'əlene'enə'.

⁹ Echnia' ca' par ničh cui gonle xbab de que chzoja' cart quinga par əgwšeba' le'enə'.

¹⁰ Beṇə' ca' chəsə'ənelao' čhia' chəsə'əne' de que cart ca' chzoja' zjənaquən de'e žialao. Na' chəsə'əne' bito chžeba' bi ənia' le'e le'e cartən' pero bito cheyaxjda' par bi gona' catə' zoa' len le'e na' de que xtiž'a'anə' bito bi zaquə'an.

¹¹ Beṇə' ca' chəsə'ənelao' čhia' cheyalə' yesə'ənezene' de que can' nia' le'e cart ca' de'en chzoja' le'e catə' zoa' zitə', leczə can' ənia' na' leczə can' gona' catə'an soa' len le'e.

¹² Bito che'enda' gonlebəda' beṇə' ca' chso'elao' cuinga'aque'. Beṇə' ca' chsa'aque'ne' de que chso'onyanē'e can' cheyalə' so'one' na' chsa'aque'ne' de que güenchguan' choso'osed choso'olo'ine' chedə' tozə can' choso'osed choso'olo'i yogue'e, len bito bi zaquə' de'en chso'one' xbabən' ca'.

¹³ Nada' bito güe'elao' cuina' ənia' de que bena' bi de'e güen šə cui bena'an cuina'. Con gua'a dižə' čhe de'en babena' gan' babselə' Diozən' nada', na' nezda' de que lenczə gan' zole na'anə' bsele'e nada'.

¹⁴ Na' ca naca' nada' babida' be'elena' le'e xtižə' Diozən' catə'an cui noṇə' güe'elene'en le'e, de'e na'anə' naquəczən ənia' le'e can' cheyalə' gonle.

¹⁵ Bito cho'a dižə' čhe xšin Diozən' de'en ben beṇə' yoblə ga cui bselə' Diozən' nada' par čhixjui'a xtiže'enə'. Nada' zoa' lez de que le'e gonlilažə'əchle Cristən' na' catə' cuich chyažjele əggüia əgwya' le'e, nach ša'acha' ga yoblə gan' əselə' Diozən' nada' par čhixjui'a xtiže'enə'.

¹⁶ Na' čhixjui'a dižə' güen dižə' cobə čhe Cristən' ga yoblə gan' cui no ne'e čhixjue'en. Na' gua'a dižə' čhe xšin Diozən' de'en baben cuina' lgua'a güe'elao' cuina' čhe de'en baben beṇə' yoblə.

¹⁷ Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'ocho Xancho Diozən'.

¹⁸ La'aṇə'əczə šə əṇa to beṇə' de que chone' güen, caguə de'e na' šejle'echo de que le güenṇə' chone'. Pero šə Diozən' güe'elaogüe'ene' nachən' nezecho be'enə' chone' güen.

11

Pabən' na' beṇə' ca' gwso'on cuinga'aque' ca apostol

¹ Žalə'əšga əgwzenagle yeto čhopə dižə' de'en ənia' le'e la'aṇə'əczə šə gaquele bito bi zjəzaquə'an. Legwzenag žlac ənia'an.

² Nada' bzejni'ida' le'e xtižə' Cristən' na' de'e na'anə' che'enchgüeida' gaquele čhe tozə Cristən' ca to no'ol güego' naplažə' cuine' na' chaquene' čhe tozə ben' si' le'. Ca'aczən' chene'e Diozən' gaquele čhe Cristən'.

3 Chxožda' yesə'əxoayag beṇə' le'e par niḥ cuich gonlilažə'əle Cristən' do lažə'əle na' cuich gaquele che tozə le', can' bxoayag belən' de'e no'olə nechən' ben' gwle Eb yelə' bia bib chebən'.

4 ¿Egüenchguan' chonle ža? Babla'ac beṇə' gan' zolen' choso'ozejni'ine' le'e che Jeso'osən' nža'alə can' babzejni'ida' le'e. De'en choso'ozejni'ine'en zdan clelə len dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en bagwyejle'ele chei. Pero le'e bito chaquele zdebə chzenagle chega'aque'.

5 Malən' chonle banonle beṇə' ca' ca apostol chele na' chonga'aclene' xen. ¿Ecabi leczə zaca'a nada' can' zjəzaque'enə'?

6 La'anə'əczə cui chac cho'a dižə' güenchgua, chejni'ida' de'en cho'a dižə' chei. Bable'iczele yoguə'əte de'en babena' na' nezczele de que chejni'ida' xtižə' Diozən' de'en cho'elena' le'e.

7 ¿Echaquele malən' bena' cui bi laxjua' gwxi'a catə'n be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'? Nada' ben cuina' ca to beṇə' cui bi zaquə' de'en cui bi laxjua' gwxi'a parzə niḥ bena' ca zole mbalaz.

8 ¿Egwṇacho malən' bena' gwxi'a mech de'en gwso'on beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' ga yoblə? Gwxi'an par niḥ be'elena' le'e xtižə' Diozən' sin cui benle nada' mantener.

9 Catə' gwzoa' len le'e la'anə' cui gotə' de'en byažjda', bito gwṇabda'an le'e. Beṇə' bišə'əcho ca' zeya'ac Masedonian' lega'acle' gwso'oṇe' de'en cui gotə' chia'. Na' gwdapa' cuidad cui bi zed benda' le'e par gonle nada' mantener, na' batə'ətezəchlə bitoczə bi bi zed gonda' le'e.

10 Can' nezda' chaclen Cristən' nada' par cho'a dižə' li, ca'aczən' nezda' de que cuat gonda' le'e zed par gonle nada' mantener. Chebeida' guaquə nia' de que bito bi gan chona' de'en chyixjui'a xtižə' Diozən' len le'e o len beṇə' ža' gatə'ətezəchlə gan' mbane Acayan'.

11 Caguə de'en cui chacda' chelen' cui gonczəda' le'e zed gonle nada' mantenerən'. Diozən' nezene' chacda' chele.

12 Goncha' can' choncza' cui bi laxjua' chzi'a par niḥ beṇə' ca' chəsə'əna cui naca' apostol cuich yesə'əzelene' bi yesə'əne' chia'.

13 Lega'aque' chse'enene' goncho xbab de que zjənaque' apostol, pero bito zjənaque'. Choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə' na' chəsə'əxoayague' par niḥ chaquele de que Crist nan' əbsele'e lega'aque'.

14 Bito yebanecho de'en chəsə'əxoayague', chedə' la' ca'aczən' chxoayag gwxiye'en chio'o par niḥ chaquecho de que de'en chene'en goncho naquən to de'e güen.

15 Na' de'en chon gwxiye'enə' ca', beṇə' ca' choso'ozenag chei leczə choso'oḡoayague' par niḥ gaquele de que choso'ozejni'ine' beṇə' de'en naquə de'e güen. Gwžin ža gon Diozən' par niḥ gatə' castigw chega'aque' segon de'e mal de'en chso'one'enə'.

De'en gwdi' gwxaquə' Pabən' de'en naque' apostol

16 De'e yoblə əchnia', bito gaquele de que chona' xbab de'e cui bi zaquə'. Le'e chzenagle che beṇə' ca' de'e liczə chso'on xbab de'e cui bi bi zaquə'. Ca'aczə legwzenag chia' žlac gonlebəda' lega'aque' gua'a to chopə dižə' che de'e güennə' de'en chona'.

17 Gua'a dižə'an ca' la'anə'əczə nezdə' Cristən' bito be'e dižə'an ca'. Gona' ca' beṇə' chon xbab de'e cui zaque'e.

18 Beṇə' zan chso'e dižə' de que zjənaque' beṇə' güen por ni che can' zjənaque', o por ni che šə bi de'en bagwso'one' o bi de'en bagoc chega'aque'. Ca'aczən' nada' gua'a dižə' che cuina' chedə' zjəde de'en nac ca' de'e gua'a dižə' chei.

19 De'e tant non cuinle beṇə' sin' de'e na'aljan' chebeile chzenagle che beṇə' ca' chso'on xbab de'e cui bi zaque'e.

20 De'en chzenagle chega'aque' bazjənzoe' le'e xni'aga'aque'enə' ca' esclabos chega'aque' Choso'oḡoayague' le'e par niḥ chnezjwle lega'aque' bi de'en de chele na' par niḥ chontezle bin' chəsə'əne'. Chso'elao' cuinga'aque' na' chəsə'əbaže'e le'e par niḥ chzenagle chega'aque', na' le'e chebeile chonle can' chəsə'əne'enə'.

21 Gobeichljeile žalə' chonda' le'e can' chso'on lega'aque'enə'.

Leczə guaquəczə gua'a dižə' par əgwlo'ida' le'e de que naca' beṇə' blao can' chso'on beṇə' ca', la'anə'əczə šə gaquele de que bito bi zaquə'an.

22 Chso'elao' cuinga'aque' de que gwsa'aljələne' beṇə' chso'e dižə' ebreo. Leczə ca' nada' goljələna' beṇə' chso'e dižə' ebreo. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' beṇə' Izrael. Pero leczə beṇə' Izrael nada'. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. Pero leczə xi'in dia che de'e Abraam na' nada'.

23 Chəsə'əne' de que Crist nan' bsele'e lega'aque' par chso'one' xšine'enə'. Leczə len' əbsele'e nada'. Na' güe'ela'och cuina' can' chso'elao' cuin lega'aque' nia' can' bagoc chia'. Lechguale babena' xšin Diozən' mazəchlə ca' lega'aque'. Na' zan las bagota'a ližya por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən', na' leczə zan las bagosə'əyin jostis ca' nada'. Na' zan las babelazə cui gota' por ni che de'e ca' bagoc chia'.

24 Gueyə' las gosə'əyin beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' nada' yid sot tğualjechoa las.

25 Šon las beṇə' jostis ca' gosə'əyine' nada' xis. Na' yetlas boso'ošižə' beṇə' nada' yej xte yelatə'əzə cui gwso'ote' nada'. Na' lao zya'a yež zitə' to lo'o barcw, leczə šon las bočinj nisda'on barcon' na' canə bžina' yo biž. Na' lao šon lasən' beyinjənnə' tši'i gwxoə lao nisda'onə' tza tyel to lao yag.

26 Na' lao gwyə'a jətixjui'a xtižə' Cristən' zan las bela' cui gota' o so'ot beṇə' nada'. Zan las goc zdebə tia' yao ca', zo catə' goca' lao na' beṇə' bguan, na' zo catə' beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' gwse'enene' so'ote' nada', na' leczə zo catə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' so'ote' nada'. Na' yelatə'əzə cui gota' do syodan' na' do ga cui no beṇə' ža'. Na' bašə gata' lao nisda'onə'. Na' do tyemp chxožda' cuiayi' xšin Diozən' por ni che beṇə' ca' chsa'aš chəsə'əne' de que zjəlene' chio'o pero caguə do lažə'əga'aque'enə'.

27 Na' lao bena' xšin Diozən' zan las jxaquə'əchgüeida' na' zan las bguo'o bcheja' cui gwtasa'. Nombi'a yelə' chbil chdon chedə' zan las cui gotə' de'e ye'ej gaogua'. Na' zan las beyaga' cui gotə' xa' de'e byažjda'.

28 Na' de'e zanch de'e chyi' chzaca'a de'en cui cho'a dižə' chei. Pero mazəchlə chyi' chzaca'a, de'en chi'ichgua' yichja' yoguə' ža' nac chac che le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' to to yež.

29 Na' notə'ətezle catə' cui chzoile par gonyəṇə'əle can' chene'e Diozən', chzochgua' trist ca'aczə əṇacho nada'an cui chona'an. Le'egatezə ca' catə' beṇə' chəsə'əxope' le'e par chonle de'e mal, lechguale de'e chacda' de'en che'enchgüeida' yebeja' le'e lao de'e malən'.

30 Chacda' chyažjele gua'a dižə' che cuina', na' de'e na'anə' güe'ešaza' dižə' che de'e ca' chəsə'əlo'e can' chac falt fuers balor chia', na' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'.

31 Dioz ben' cheyalə' güe'ela'ocho zejlicəne nezcene' cho'a dižə' li. Len' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e le'.

32 Na' catə'an gwzoa' Damascon' ben' goquə gobernador žlac gwnabia' Rei Aretas bnite'e beṇə' gwsa'apə cho'a puert de'en zo le'e ze'e de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' nada' catə' yechoja'.

33 Pero beṇə' bišə'əcho ca' gosə'əgüe'e nada' to lo'o žomə soa na' bosyo'oletje' nada' le'e ze'e che syodan' cho'a to bentan par nič ca' cui gwsa'acbe'ine' par yesə'əzene' nada'.

12

Pabən' be'e dižə' che de'en ble'ida'ogüe'ene' na' de'en bzejni'i Jesocristən' le'

1 Chonən byen gua'a dižə' che cuina' la'anə'əczə cui gaquəlenən nada'. Na' gua'a dižə' che bałə de'en bable'idaogüe'eda' na' che bałə de'en babzejni'i Xancho Jesocristan' nada'.

2-3 Goc žda' iz ben Diozən' par nič gwya'a yoban' na' nezdā' bžina' gan' zo'enə', na' bachonlilažā'a Cristən' ca orən'. Pero bito gocbe'ida' šə gwya'a do cuerp chia' o šə cui. Dioz na'azən' nezene' naquən' goquə.

4 Con nezdā' de que bžina' mer gan' zo Diozən' na' benda' chsoe' beṇə' ca' ža' na' dižə' de'e cui chsa'ac beṇachən' yežlyo nga na' naquən dižə' de'en cui de lsens əgwzejni'ida' beṇə'.

5 Žalə' nan chia' güe'elao' cuina' güe'elao' cuina' de'en baben Diozən' len nada'. Pero con gua'a dižə' che de'e ca' choso'olo'e' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'.

6 Žalə' gua'a dižə' ca mban' baben Diozən' len nada' catə'ən gwya'a yoban' naquən dižə' li, pero so'onlja beṇə' xbab de que naquəcha' beṇə' zaque'e mazəchlə can' naca'. Bito gue'echa' dižə' che de'enə' chedə' la' che'enda' yoguə' beṇə' so'one' xbab chia' segon bin' chəsə'əle'ine' chona' na' segon can' chyixjui'a xtižə' Diozən'.

7 Diozən' bito chene'ene' gon cuina' xen por ni che de'e ca' ble'idaogüe'eda' na' de'e ca' bzejni'ine' nada' de'e cuinə' se'en yesə'əle'i yeziquə'əchlə beṇə'. De'e na'anə' bene' par nič chžaglaogua' len to de'en chac che cuerp chia' nga. De'en chžaglaogua' len len gwxaquə'əleben cacə ga cha'a to yešə'. Na' lechgualə chon gwxiye'en ca gaquəda' tolə de'en chac chia' ca'. Dioz nan' chone' par nič chac chia' ca' nič cui gona' xbab de que lechgualə zaca'a.

8 Šon las gwṇabda' Xancho Cristən' gone' par nič yega'a de'en chžaglaogua' len cuerp chi'anə'.

9 Nach Xancho' gwne': "Bito gona' ca cuich əžaglaogo'. Con sotezə soa' gaquələna' le'. Lezən de'en chyažjdo'. Na' ca naquən' cui chac bi gono', nada' gaquələna' le' len yelə' guac chia'anə'." Ca' gože' nada'. De'e na'anə' chebeiləda' cho'a dižə' can' cui chac bi gona', chedə' de'en chac chia' ca' chlo'en ca yelə' guaquən' napə Cristən' par chaclene' nada'.

10 De'en chonlilažā'a Cristən' chebeida' bitə'ətezə de'en chloe' can' chyažjda' yelə' chaclen che'enə'. Chebeida' catə' choso'ožia choso'onitə' beṇə' nada'. Chebeida' catə' chac fałt bi de'en chyažjda'. Chebeida' catə' choso'olagzejə choso'olagzidə beṇə' nada'. Chebeida' catə' bichlə de'e chžaglaogua'. Chebeida' chedə' catə' chac chia' ca' chaclench Cristən' nada' len yelə' guac che'enə'.

Pabən' gwche'echgua yichje' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Corinton'

11 Babenle byen bi'a dižə' che cuina' la'anə'əczə nezda' bitotec bi zaquə'an güe'echo dižə'an ca'. Žalə' le'e cho'ele dižə' de que nada' naca' beṇə' zaque'e, bito benən byen bi'a dižə' quinga. Nezda' bitobi zaca'a žalə' cui zo Diozən' len nada', pero lechguale zaquə'əcha' cle ca beṇə' ca' banonele apostol chele, beṇə' ca' chonle xen.

12 Diozən' bablo'e de que naca' doalje apostol che'enə'. Bagoclene' nada' bguo'o bchejlaža'a bena' xšine'enə' entr le'e la'anə'əczə de'e zan de'e bagoc chia'. Goclene' nada' bena' xšine'enə' len yelə' guac che'enə' na' lecəə len yelə' guac che'enə' bena' milagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə'.

13 Tozə ca güenṇə' bena' len le'e na' can' bena' len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'ela'ogüe'e Cristən' ga yoblə. ¿Echaquele bencha' güen len lega'aque' cle ca can' bena' len le'e de'en cui gwṇabda' le'e gonle nada' mantener? Lesi'ixen chia' šə malən' bena'.

14 Bazo'a' probnid par yida' dezlaṇa'a le'e de'e gwyon lase. Na' catə' yida' bito gua'a latjə gonle nada' mantener. Bito che'enda' gonle nada' bi de'en de chele, che'enda' gon cuinle lažə' na' Cristən'. Bito naquən par bidao' ca' so'ombo' mantener xaxna'aga'acbo', sino xaxna'aga'acbo' nan' cheyalə' so'one' lega'acbo' mantener.

15 Ca'aczən' naquən len nada' ža, yebeida' əzanda' bitə'ətezə de'en de chia' na' lente cuina' par gaquəlencha' le'e gwzenagle che Cristən'. La'anə'əczə lechguale chacda' chele, pero nachle bitotec chaquele chia'.

16 Balle chṇelaole chia' nale de que chxoayaga' le'e de'en bito bi'a latjə gonle nada' mantener parzə nič cuejəlana' mechən' de'en chtoble par gaquəlenle beṇə' bišə'əcho ca' zjənaque' beṇə' yašə'.

17 ¿Ecabi nezele bito bxoayaga' le'e len notə'ətezə beṇə' babseļa'a gan' zolen'?

18 Gwṇeyoida' Titon' bide' bedəlaṇe'e le'e na' bseļa'a beṇə' bišə'əchon' yeto len le'. ¿Ecabi nezele de que bito bxoayag Titon' le'e? Na'alje ¿ecabi tozə can' chona' len can' bene'enə'? Na' can' che'enda' gaquəlena' le'e ca'aczən' gone'ene'.

19 De repent chaquele cho'a dižə' quinga parzə nič le'e cui gonle xbab de que chona' bi de'e mal. Pero caguə ca'anə'. Nezda' ngoda'a t xen len Cristən' na' de que Diozən' neze nle'ine' naquən' chona' na' bin' ənia'. De'e na'anə' cho'a dižə' quinga, beṇə' bišə' dao', par nič chaquəlena' le'e.

20 Chžeba' əželda' šə bi de'en cui chonle güen can' che'enda' gonle catə'an yida' gan' zolen', na' šə əželda' chonle de'e malən' bito šo'olažə'əle can' gona' castigw chelen'. Chona' xbab, chexa šə chdilə chšašle na' chgue'i ljuežjle, o šə əchloc ljuežjle na'

chonle parzə niç gaquə güen che cuinzle. Na' chexa šə chnele mal che lježjle na' chexa šə nacle beṇə' goçhitj dižə' o šə chon cuinle xen o šə ža'ale chac yazə.

²¹ Chžeba' de que catə'an yida' dezlaṇa'a le'e zanle cuiṇə' cuejyichjle ca de'en chgo'o xtole na' chbejyichjle be'en chele o no'ol chele par chzolenle beṇə' yoblə na' bitə'ətezəchlə yelə' zto' de'en chonle len cuerp chelen'. Na' Dioz chia'an gone' par niç yeto'ida' na' yegüi'inda' che nolen' cui gwlejyichjle de'e malən' chonle.

13

Pabən' gwduxjui'e de que gwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' chguape' beṇə' Corinto ca' diox

¹ De'e gwyon lase dezlaṇa'a le'e ṇa'a. Na' gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Catə' no gao xya che to beṇə' de que nape' dolə', choglaochon che' de que nape' dolə' šə yotilən ca yesə'əna çopə o šonə testigw beṇə' chso'e dižə' de que babene' de'e mal."

² Bagoža' beṇə' ca' chso'on de'e malən' antslə catə'an bedalaṇa'a le'e de'e əgwchope de que bito yeyašə'əda' lega'aque' šə cui yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' de'e yoblə ṇa'a lao cuiṇə' yezida' gan' zolen' ṇia' notə'ətezəchlə bachonle de'e malən' bito yeyašə'əda' le'e catə'an yida'.

³ Na' catə' gona' castigw che le'e cui chedinjele xtolə'əlen' cana'achən' ənezele de que de'en chnia' za'an che Cristən', can' nale chene'ele ənezele. Na' bito ṇacho de que Cristən' bito gaquə gone' castigw chelen', la' nape' yelə' guac xen, na' bablo'e yelə' guac che'enə' len le'e.

⁴ De'e li Cristən' ben cuine' ca beṇə' cui bi chac gon catə'an gwso'ot beṇə' le' bosə'ode'ene' le'e yag corozən'. Pero zocze' ṇa'a chedə' Diozən' bosbane'ene' len yelə' guac che'enə'. Le'egatezə ca' naca' nada' ca beṇə' cui bi bi chac gon. Pero nezda' ngoda'a txen len Cristən' na' catə'an yezida' gan' zolen' gwlo'ida' le'e can' zo yelə' guac che Diozən' len nada'.

⁵ Legonyanə' xbab chele šə de'e liczə chonlilažə'əle Je-socristən'. Na' sə de'e li chonlilažə'əlene' gacbe'ile de que zoe' len le'e. Pero šə chacbe'ile bito zoe' len le'e guacbe'iczele de que caguə chonlilažə'əlene'enə'.

⁶ Pero zoa' lez gacbe'ile de que zocze' len le'e par niç ca' gacbe'iteile de que naca' doalje apostol che'.

⁷ Chona' orasyon chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e par niç cuejyichjle cuich gonle de'e malən'. Bitobi nonən len nada' šə gona' ca gacbe'ile de que bselə' Diozən' nada' o šə cui, con šə le'e sotezle gonle de'e güen.

⁸ La' šə chzenagle che dižə' li che Jesocristən' bito əyažjən gona' castigw chele. Con gwnežjua' castigw che beṇə' ca' cui choso'ozenag chei.

⁹ Chebeida' catə' le'e chonle de'e güen na' bito chyažjən gwlo'a yelə' chnabia' chia'anə' par gona' castigw chele, la' leczə chona' orasyon chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e par nič gonle xbabən' can' cheyalə' gonle de'e yoblə.

¹⁰ Babzoja' de'e quinga antslə ze'e yida' gan' zolenə' par nič yedinjele xtolə'əlen' na' cui gona' castigw chelen' catə'an yida'anə'. Diozən' bsele'e nada' naca' apostol che'enə' par nič gona' ca so'onlilažə'əch beṇə' le', caguə par gona' ca yesə'əbejyichje' cuich so'onlilaže'ene'.

¹¹ Na'a ža beṇə' bišə', babzoja' de'en go'onda' ənezele. Le'e gon xbab can' cheyalə' gonle de'e yoblə. Legwzenag consejw quinga choṇa' le'e. Legac tozə len ljuēžjle. Leso binlo tole yetole. Dioz ben' chaque checho na' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' sošgue' len le'e.

¹² Catə' chežagle leyolgüiž ljuēžjle dižə' šao' par nič gacbia' de que chaque che ljuēžjle.

¹³ Yoguə' beṇə' ca' nitə' nga beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' choso'oguape'e le'e diox.

¹⁴ Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgue' le'e. Na' Diozən' gonšgue' par nič gache'ichele de que chaque' chele. Na' Spirit che Diozən' gonšgan par nič yoguə'əle gonle tozə xbab. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Galasia Ca'

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Galasian'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' yež ca' de'en zjəchi' gan' nzi' Galasia. Chguapto' le'e diox txen len yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga. Caguə' beṇəch na'anə' gwlej nada' o bsele'e nada' par naca' apostol. Jesocristən' txen len Xe' Diozən' ben' bosban le' ladjo beṇə' guat ca', lega'aque'en gosə'əbeje' nada' par naca' apostol.

³ Chona' orasyon par nič Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

⁴ Beṇə' ca' ža' yežlyo nga tyemp nga zocho na'a nite'e xni'a de'e malən'. Jesocristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' par gwdixjue' xtolə'əchon' nič ca' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bene' ca' čhedə' can' gwyazlažə' Xacho Diozən' gone'.

⁵ Ledoye'ela'och Diozən' zejlicane. Can' gongsgaczcho.

Bitoch bi dižə' de de'e guac ənacho dižə' güen dižə' cobə

⁶ Diozən' gwleje' le'e par nič Xi'ine' Cristən' chaclene' le'e. Na' chebanda' can' chonlen' lgüegwzə bachbejyichjle Diozən'. Na' lgua'a de'e gwzenagle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' de'en be'elena' le'e, bachzenagzechle che yeto de'en chaquele naquə' dižə' güen dižə' cobə.

⁷ Pero bito naquən dižə' güen dižə' cobə. Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' to de'e zda clelə na' chso'one' ca chacžejlažə'əle che de'en bsd əblo'ito' le'e.

⁸ Žalə' neto' əchyixjue'eto' yeto de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babsed bablo'ito' le'e, Diozən' gone' par nič cuiayi'ito' zejlicane, na' la'anə' to angl beṇə' za' yoban' čixjui'e xtižə' Cristən' clelə, leczə cuiayi'e.

⁹ Can' bagwnia' antslə, leczə can' chnia' na'a. Notə'ətezə beṇə' čixjui'e de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babsed blo'ito' le'e, Diozən' gone' par nič cuiayi'e zejlicane.

¹⁰ Echnia' ca' par nič yebei Diozən' len nada', caguə' par nič yebei beṇəchən' nada', na' caguə' par so'olažə'e can' chona' na'anə'. Žalə' chi' yichja' naclə gona' par nič so'olažə' beṇəchən' can' chona' bito chzenaga' che Cristən' žalə' ca'.

Diozən' gwleje' Pabən' par goque' apostol

11 Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elena' le'e bito naquən xbab che beṇəch.

12 Caguə beṇəch na'anə' bzenene' nada' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' na' niqve ənacho beṇəch na'anə' bene' ca gwyejni'ichda'an. Cuin Jesocristən' bzejni'ine' nada' dižə' güen dižə' cobən'.

13 Babenczele dižə' can' bena' antslə catə'an ne'e naogua' costombr che neto' beṇə' Izrael. Lechgualə blagzejə blagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən', go'onda' yonitlaoga'aca'ane'.

14 Na' gwche'echgua' yichja' che costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'ogua'a ca' can' gwse'ejni'alaže'e Diozən', na' bichlə de'en gwso'one' gwsa'aquene' par yebei Diozən' lega'aque' laogüe de'en gosə'ənaogüe'en. Bsedacha' de'e ca' mazəchlə can' boso'osed zan beṇə' Izrael ljuežja' ca' beṇə' ca' gwsa'aljə ca tyempən' golja'anə'.

15 Catə' cuiṇə' galja' Diozən' bsi'e xneze gona' xšine'enə'. Gwleje' nada' par gona'an chedə' nži'ilaže'e nada'.

16 Na' catə' bžin ža ben Diozən' can' gwchoglaogüe'en gone', nach bzejni'ine' nada' de que Jeso'osən' naque' Xi'ine'. Bzejni'ine' nada' par nič chjətixjui'a xtiže'enə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Na' dezd ža na' notono gwṇabda' əgwzejni'ine'en nada'.

17 Na' nic gwya'a Jerosalennə' par nič beṇə' ca' zjənaquə apostol antslə ca nada' yoso'osed yoso'olo'ine' nada' che Jeso'osən'. Zgua'atec gwya'a gan' nzi' Arabia, na' Arabia na' beza'a bežina' Damascon'.

18 Gwde šon iz gwya'a Damascon' nach gwya'a Jerosalennə' jəlanə'a Bedən' na' jsoa' len le' žda'obiž.

19 Pero bito bžaga' apostol ca' yelə' sino tozə Jacob beṇə' bišə' Xanchon'.

20 Nezcze Diozən' de que de'e nga chzoja' le'e naquən de'e li.

21 Nach gwya'a yež ca' zjəchi' gan' nzi' Siria na' Silisia.

22 Na' ca naquə beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' yež ca' zjəchi' gan' nzi' Jodea, bitonə' so'ombi'e nada' ca orən'.

23 Con bazjənenene' rson de que bitoch chlagzejə chlagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' de que bachyixjui'a xtiže'enə', len antslə go'onda' gona' ca yesə'əbejyichj beṇə' ca' len.

24 Na' beṇə' Jodea ca' chso'onlilažə' Cristən' gwso'ela'oche' Diozən' de'en bachonlilaža'a Cristən'.

2

Apostol ca' yelə' gwza'azlaže'e can' ben Pabən'

1 Na' gwde žda' iz gwy'a Jerosalennə' nach gwy'a de'e yoblə len Bernaben', na' leczə gwčhi'a Titon'.

2 Diozən' bene' mendad ša'a, na' de'e na'anə' gwy'a. Na' btoba' beṇə' ca' zjənaquə blao entr beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Jerosalennə' na' lega'acze' bzejni'ida' bin' chyixjui'a len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael catə'an cho'elena' lega'aque' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'. Bzejni'iga'acda'ane' bin' chsed chlo'ida' čhedə' go'onda' əsa'azlaže'e de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' par nič ca' cui yesə'əne' de que bito bi zaquə' de'en chona' na' de'en babena'.

3 Ca goquən' bito cholə gwso'one' byen so beṇə' ljuježja' Titon' señy de'en ne' sirconsision, la'aṇə'əczə cui naque' beṇə' Izrael.

4 Goc ca' la'aṇə'əczə gwnitə' beṇə' gosə'əne' cheyalə' soe' señyən'. Gwnitə' beṇə' gosə'əlen beṇə' bišə'əcho ca' Jerosalennə' ca orən', parzə nič yesə'əgüie' šə naoto' costombr ca' de'en nyoj le'e lei che neto' beṇə' Izrael. Gwse'enene' gwso'one' byen yoguə' beṇə' so'onlilaže'e Cristən' yesə'ənaogüe' costombr ca' len la' nezecho chebei Diozən' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', caguə por ni che šə choncho complir bi de'en na lein'.

5 Pero nada' na' Bernaben' ni latə'əzə bito bzenagto' che beṇə' ca'. Con gwzočhechtezəto' bento' par nič gaquə talenchle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elento' le'e na' de'en naquə de'e li, sin cui bi bichlə gonle.

6 Na' beṇə' ca' gwsa'ac blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə', bito gwse'enene' gwša'a can' chsed chlo'ida' che Cristən'. Enia' ca' la'aṇə'əczə bito bi nonən len nada' šə gwsa'aque' beṇə' blao o šə cui gwsa'aque', la' par len Diozən' tozəczə can' zaquə' yoguə'əloj beṇə'.

7 Gwsa'acbe'ine' de que Diozən' ngüe'e lao na'a əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' ngüe'en lao na' Bedən' chyixjui'en len beṇə' Izrael gwlaž čheto' ca'.

8 Diozən' len yelə' guac che'enə' chaclene' Bedən' par nič chyixjui'e xtižə' Cristən' len beṇə' Izrael gwlaž čheto' ca'. Na' lecze'enə' chaclene' nada' len yelə' guac che'enə' par nič əchyixjui'a xtižə' Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

9 Jacobən' len Bedən' na' len Juannə' zjənaquəche' beṇə' blao entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' Jerosalennə'. Na' catə' lega'aque' gwsa'acbe'ine' can' chaclen Diozən' nada' par chona' xšine'enə' nach gwso'oxe'e na'anə' len na' Bernaben' par boso'olo'e de que chsa'azlaže'e can' chonto' txen len lega'aque'. Na' gwsa'aque'ne' güenczən' gonto' xšin Diozən' entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' lega'aque' so'one'en entr beṇə' Izrael gwlaž čheto' ca'.

10 Tozə de'en gwse'e neto' gonto', gaquəlento' beṇə' yašə' ca' chso'elao' Cristən'. Na' de'e liczə chi'ichgua yichja' gaquəlena' beṇə' yašə' ca'.

Pabən' gwdilə' Bedən' Antioquian'

11 Na' gwdechlə gwyə'a Antioquian'. Na' žlac zoa' na' bidə Bedən' gan' nitə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' na' gwdilə'ane' can' chone', chedə' bla'alaon chone' de'e mal.

12 Quingan' goquə catə' ze'e bžine' Antioquian', gwzolaogüe' che'ej chaogüe' txen len beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' la'anə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael, pero gwdechlə catə' besə'əžin beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bselə' Jacobən', bitoch gone'ene' ye'ej gaogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Bžebe' bi yesə'əna beṇə' ca' chso'on xbab de que notə'ətezə beṇə' chonlilažə' Cristən' cheyalə' soe' señy de'en ne' sirconsision.

13 Nach beṇə' Izrael ca' yelə' nitə' Antioquian' chso'onlilaže'e Cristən' leczə besyə'əbiže'e cuich əgwse'ej əgwsa'ogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' gosə'əgo'oyelə'e Bernaben' par nič lencze' bebiže'e. Na' besyə'əbiže'e parzə nič yesyə'əbei beṇə' Jerosalen ca' lega'aque', la'anə'əczə gosə'əņezene' naquən güen əse'ej əsa'ogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

14 Gocbe'ida' bitoch chso'one' can' cheyalə' gon chio'o nombi'acho dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' na' de'en naquə de'e li. De'e na'anə' gwdilə' Bedən' lao yoguə' beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Cristən', goža'ane': "Le' naco' beṇə' Izrael, pero bagwlejyichjo' costombr che chio'o beṇə' Izrael par chono' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. De'e na'anə' bito cheyalə' gono' byen so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' na costombr che chio'o beṇə' Izrael."

Con beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'

15 Neto' goljəto' naquəto' beṇə' Izrael, na' bito goljəto' entr beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən'.

16 Diozən' bito əne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' por ni che bi de'en choncho. Con beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'. Lenczə neto' bachonlilažə'əto' Cristən' par nič Diozən' ne' cheto' de que bnaquəto' beṇə' güen laogüe'enə'. Bito ne' ca' che notə'ətezcho por ni che šə choncho bi de'en na lein' goncho.

17 Na' notə'ətezə chio'o naccho beṇə' Izrael, antslə ze'e əna Diozən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə', bzejni'ine' chio'o de que tozə ca beṇə' malən' naccho len yeziquə'əchlə beṇə'

güen de'e mal ca', pero la'anə'əczə bzejni'ine' chio'o de que tozə ca beṇə' malən' naccho len yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca' bito əṇacho de que Crist nan' bene' par niḅ naccho beṇə' mal. Na' šə can' chaquecho lechguale clelən' choncho xbabən'.

¹⁸ Chio'o babechojcho xni'a costombr ca' de'en zjənyoj le'e lei chechon' na' šə yozo cuincho xni'aga'aqueinə' de'e yoblə, le'e nacbja'ate de que de'e malən' choncho.

¹⁹ Lein' chzejni'in chio'o de que naccho beṇə' mal par niḅ nezecho bito naccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che de'en choncho bi de'en na lein'. Na' na'a chio'o chonlilažə'əcho Cristən' con yo'o yičjcho sotezə socho gwzenagcho che Diozən'.

²⁰ Nada' nezda' de que ndil ngoda'a txen len Cristən' catə'ən gwso'ote'ene' le'e yag corozən'. Na' bitoch zoa' to gwlaža' sino Cristən' zolene' nada'. Na' de'en chona' na'a chona'an con can' na Xi'in Diozən' ben' chonlilažə'a. Len' chaquene' checho na' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' por ni checho.

²¹ Diozən' nži'ilaže'e chio'o na' bsele'e Cristən' par niḅ gonlilažə'əchone' na' gaccho beṇə' güen lao Diozən'. Na' bito che'enda' gwzoa' ca'alə de'en bene' ca', gaquəda' de que por ni che bi de'en chona' naca' beṇə' güen lao Diozən'. Žalə' por ni che de'en choncho bi de'en na lein' əṇa Diozən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' bito byažjən əgwnežjo cuin Cristən' por ni checho žalə' ca'.

3

Naccho beṇə' güen lao Diozən' chedə' chonlilažə'əcho Cristən', caguə por ni che de'en choncho complir can' na lein'

¹ Le'e beṇə' Galasia, nchol yičjla'ažda'olen' ca de'en baboso'oḁoayag beṇə' le'e par chaquele cheyalə' naole costombr ca' de'en na lein'. Clar juisy babzejni'ida' le'e can' gwso'ote' Cristən' le'e yag corozən' por ni checho.

² De'e ngazən' chṇabda' le'e: ¿Ezo Spirit che Diozən' lo'o yičjla'ažda'olen' por ni che de'en chonle complir can' na lein'? Bito, sino zon lo'o yičjla'ažda'olen' por ni che de'en bachonlilažə'əle Cristən'.

³ Spirit che Diozən' zon lo'o yičjla'ažda'olen' dezd catə'ən gwzolao chonlilažə'əle Cristən'. Na'alje ¿əde'e tant nchol yičjla'ažda'ole na'anə' chaquele chyažjən so señyan' lao cuerp chelen' par yeyož gonle can' chene'e Diozən'?

⁴ De'e zan de'e baboso'oči' boso'osaquə' beṇə' le'e laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. Na' ¿bixa parən' bguo'o bchejlažə'əle len de'e ca' šə na'a sole señyan' de'en ne' sirconsion? Pero bitolja əṇacho de que sole señyan', la' šə solen cuejyichje de'en chonlilažə'əle Crist na'anə'.

5 Nezczele de que Diozən' babəne' Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'olen' na' chone' miłagr entr le'e, chedə' bachonlilažə'əle Cristən' na' bachzenagle che', caguə chac ca' por ni che de'en chonle complir bi de'en na lein'.

6 Na' ca'aczən' nyoj Xtižə' Diozən' cho'en dižə' che de'e Abraannə' nan de que benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

7 Cheyalə' ənezele de que yoguə' beṇə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' le', lao Diozən' zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'.

8 Diozən' bsi'e xneze par ničh chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael can' chone' len neto' beṇə' Izrael, ca de'en ne' che notə'ətezcho chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' gože' de'e Abraannə' dižə' güen dižə' cobə nga: "Gona' güen len beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon, beṇə' ca' so'onlilažə' nada' can' chonlilažo'o nada'."

9 Na' can' naquən, Diozən' chone' güen len beṇə' ca' chso'onlilažə' le' can' bene' güen len de'e Abraannə' por ni che de'en benlilažə' de'e Abraannə' le'.

10 Na' notə'ətezə beṇə' chon xbab de que gaque' beṇə' güen lao Diozən' por ni che šə chone' bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən', de'e mal juisy gaquə che' šə ca', chedə' notono no yesə'əzoi par so'one' cayanə'ən nanṇə'. Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "De'e mal juisy gaquə che notə'ətezə beṇə' šə cui nitə'ətezə nite'e so'one' complir yoguə'əlol can' na lein' dote tyemp."

11 Na' Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Diozən' ne' che beṇə' chso'onlilažə' le' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə', na' de'e na'anə' guatə'əczə yelə' mban čega'aque' zejlicane." Na' de'en nan ca' nezecho de que Diozən' bito əṇe' che notə'ətezcho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' por ni che šə choncho bi de'en na lein' goncho.

12 Beṇə' zan chsa'acquene' so'one' can' na lein' sin cui chso'onlilaže'e Diozən', con yo'o yichjga'aque' de'en nan: "Notə'ətezə beṇə' chon cuaselol can' na lein' gaquə bane' zejlicane."

13 Cristən' gwduxjue' xtolə'əchon' par ničh ca' cui gaquə de'e mal juisy checho ca de'en cui chzoicho par goncho cuaselol can' na lein'. Bnežjw cuine' goc de'e mal juisy che' lgua'a chio'o. Goc che' can' nyojən nan: "De'e mal juisy chac che notə'ətezə beṇə' chso'ote' choso'ode'ene' le'e yag."

14 Goc ca' par ničh lenczə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael so'onlilaže'ene' na' nite'e mbalaz ca mbalazən' gwzo de'e Abraannə' laogüe de'en benlilaže'e Diozən'. Na' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' ža, Diozən' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' can' bene' lyebe.

Lei de'en bzoj de'e Moizezæn' na' lyebe de'en ben Diozæn' len de'e Abraannæ'

15-16 Ca naquæ Diozæn' bene' lyebe len de'e Abraannæ' can' gone' güen len xi'in dia che'enæ', be'e dižæ' che tozæ xi'in dia che de'e Abraannæ', na' che Crist nan' be'e dižæ'an ca'. Beñæ' bišæ', quingan' naquæn len notæ'atezæ beñæ' choso'ozæ' yiš, catæ' babeyož boso'oze'en bito gaquæ æna toe' de que cui gone' can' nannæ' na' bito gaquæ gwzanch yetoe' can' nannæ'.

17 Na' lyebe de'en ben Diozæn' len de'e Abraannæ' ža, gwx-aquæ'æleben ca to yiš de'en choso'ozæ' beñæ', chedæ' la' Diozæn' bito gwše'e can' bene' lyebe len de'e Abraannæ'. Ne'e choncze' con can' gože'ene'enæ'. Na' bagwde tap gueyoa šichoa iz ben Diozæn' lyebe len de'e Abraannæ' nach bene' par niçh bzoj de'e Moizezæn' lei che'enæ'. Na' la'anæ'æczæ Diozæn' bnežjue' lein' bito ænacho cuich chone' can' bene' lyebe len de'e Abraannæ'.

18 Žalæ' Diozæn' ne' de que beñæ' ca' chso'on cuaselol can' na lein' zjænaque' beñæ' güen, bito chaclene' beñæ' can' bene' lyebe gaquælene' žalæ' ca'. Pero cuine'en ne' che chio'o chonlilažæ'æchone' de que naccho beñæ' güen laogüe'enæ' por ni che lyebe de'en bene' len de'e Abraannæ'.

19-20 Leczæ byažje lei de'en bzoj de'e Moizezæn'. Diozæn' bnežjue'en par beñæ' ca' gwnitæ' bedote catæ'an cuiñæ' yidæ Cristæn' par nich gwsa'acbe'ine' de que chso'one' contr can' non Diozæn' mendad so'one'. Cristæn' golje' lao dia che de'e Abraannæ' na' che le'enæ' be' Diozæn' dižæ' catæ'an bene' lyebe len de'e Abraannæ'. Na' ca naquæ lein' Diozæn' bene' par niçh angl ca' boso'onežjue'en de'e Moizezæn'. Na' Diozæn' bçhine' de'e Moizezæn' par bzejni'ine' beñæ' Izrael ca' can' na lein'. Pero catæ' ben Diozæn' lyebe len de'e Abraannæ' notono no bçhine' par ægwzejni'ine' de'e Abraannæ'.

Lein' chzejni'in chio'o de que choncho de'e mal

21 Na' bito cheyalæ' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moizezæn' chonæn contr can' non Diozæn' lyebe gone'. Pero lein' bito gaquæ yocobæn yiçhjlæ'ažda'ochon'. Žalæ' gaquæ yocobæn yiçhjlæ'ažda'ochon' guaquæ goncho can' na lein' nach gaccho beñæ' güen lao Diozæn' žalæ' ca'.

22 Pero Xtižæ' Diozæn' de'en nyojæn nan de que yoguæ'ælol benaçhæn' yesæ'æzi'e castigw zejlicane por ni che xtolæ'æga'aque'enæ'. Na' nyojæn ca' par niçh con beñæ' so'onlilažæ' Jesocristæn' bito yesæ'æzi'e castigon', sino gaquæ güen çhega'aque' can' ben Diozæn' lyebe len de'e Abraannæ'.

23 Ca naquæ neto' beñæ' Izrael catæ'an bitonæ' ægwzejni'i Diozæn' neto' de que cheyalæ' gonlilažæ'æto' Cristæn', nchoglaon çheto' de que si'ito' castigw zejlicane chedæ' nombi'ato' lei de'en bzoj de'e Moizezæn' na' bito chonto' can' nannæ'.

24 Par neto' lein' gwxaquə'áleben ca to mos əznia beṇə' chgüia chye' xi'in beṇə', de'e zan de'e che'ebo' gombo' na' de'e cui gombo'. Pero ṇa'a babidə Cristən' na' baltezəto' chonlilažə'əto'one' Diozən' ne' de que naquəto' beṇə' güen laogüe'enə' na' can' ne' che notə'ətezcho.

25 Na' de'en babidə Cristən' bitoch gwxaquə'əlebe lein' ca to mos əznia par neto' beṇə' Izrael, neto' bachonlilažə'əto'one'.

26 Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho xi'in Dioz.

27 Na' notə'ətezcho šə bagwchoacho nisən' par blo'echo de que ngodə'əcho txen len Jesocristən', bachzolao chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə'.

28 Na' tozəczə can' zaquə'əcho lao Diozən' šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho, šə naccho beṇə' esclabo o šə cui naccho, na' šə naccho beṇə' byo o šə naccho no'olə. Yoguə'əcho banaccho tozə laogüe de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən'.

29 Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən', lao Diozən' naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' len chio'onə' gon Diozən' güen can' bene' lyebe gone' len xi'in dia che de'e Abraannə'.

4

1 To beṇə' gwni'a šə zo xi'ine', bi'inan' si' byen che'enə'. Pero na' žlac ne'e nacbo' bidao' bito ṇacho mbalazəch chac chebo' cle ca che to mos la'aṇə'əczə gwžin ža gaquə lao na'abo' yoguə' de'en de che xabo'onə'.

2 Beṇə' ca' nitə' lo'o yo'o ližbo'onə' ne'e choso'ogüia choso'oye'ebo' na' ne'e chesə'anabi'ebo' žlac cuiṇə' cha'obo' na' žlac əžin ža co'o xabo'onə' lao na'abo' de'en deine'enə'.

3 Can' goquə len neto' beṇə' Izrael, žlac cuiṇə' yidə Cristən' gwxaquə'ələbetə' ca xi'in beṇə' gwnia'anə'. Diozən' bene' mendad ṇaoto' yoguə'əlöl costombr de'en na lein'. Na' de'e na'anə' par neto' lein' gwxaquə'áleben ca beṇə' ca' chəsə'anabia' xi'in beṇə' gwni'anə' žlac cuiṇə' žin ža si'ibo' de'en de che xabo'onə'.

4 Pero catə' bžin ža bžia Diozən' bia' bsele'e Xi'ine'enə' yežlyo nga, gwxa to no'olə le'. Na' Xi'in Diozən' leczə bzenague' che lein'.

5 Na' le'enə' bedəyene' par ničh yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' zocho mbalaz ca mbalazən' so xi'in beṇə' gwni'anə' catə'an əžin ža gaquə lao na'abo' byennə'. Cristən' bedəyene' par ničh nezecho bitoch chonən byen ṇaoccho costombr ca' de'en zjənyoj le'e lei che neto' beṇə' Izrael.

6 Na' de'en bagwcua' Diozən' chio'o ca xi'ine', babsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' de'en leczə naquə Spirit

che Xi'ine' Cristən'. Na' Spiritən' chaclenən chio'o par niç cholgüižcho Diozən' che'echone': "Xa."

⁷ Diozən' bagwcue'e chio'o ca xi'ine' caguə par cue'e yichjcho costombr ca' de'en non lein' mendad. Gwcue'e chio'o ca xi'ine' par niç chac güen checho can' bene' lyebe gaquə che xi'in dia che de'e Abraannə'.

Pabən' chi' yichje' naquən' chso'on beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

⁸ Antslə catə'ən cuinə' gombi'ale Diozən' gweyjni'alažə'əle bi de'e ca' cui zjəzaquə' par šejni'alažə'əcho, na' lega' aquən gosə'anabi'an xbab çhelen'.

⁹ Pero ṇa'a banombi'ale Diozən' o šə güench əṇacho de que Diozən' banombi'e le'e. Chebanchgüeida' chele de'en chebiguə'əle gosxanlə na' bachezo cuinle xni'a costombr ca' che biquə' de'en ye'ej gaocho, che ža ca', na' che cuerp chechon'. Costombr ca' bito gwsa'aquən par yesyə'əbejən chio'o xni'a de'e malən' na' leczə caguə bi zjəzaquə'ən ṇa'a par əsa'aclenən chio'o.

¹⁰ Bagwzolao naole costombr che neto' beṇə' Izrael che lni ca', che ža ca', che bio' ca', che tyemp ca' na' che iz ca'.

¹¹ Chžeba' šə cuich əgwzenagle che de'en babsed blo'ida' le'e, la' šə cuich gwzenagle çhei, cuiayi' de'en bena' entr le'e.

¹² Beṇə' bišə', chatə'əyoida' le'e gonle can' babena' nada' de'en babchojyichja' costombr che neto' beṇə' Izrael de'en zjənyoj le'e lein' niç zoa' chona' žin entr le'e: Na' ca naquə bedəsoa' len le'e bito ṇacho de que babenle mal len nada'.

¹³ Nezczele chacšenda' de'en bida' de'e neche, na' gwduxjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' len le'e.

¹⁴ Na' de'en chacšenda' ca orən' zaquə'ən par gue'ile nada', pero bito bgue'ile nada', sino bzenagczle xtižə'anə'. Na' do yichj do lažə'əle bgüialaole nada' ca'aczə chgüialaogüe to angl che Diozən' o ca'aczə cuin Jesocristən'.

¹⁵ Mbalaz gwzole de'en benle ca' len nada', na' çbixçhen' cuich chonle ca' ṇa'a ža? Nezdə' de'e tant goquele chia' xte bebeile bzanele bitə'ətezə de'en deile na' lente cuinle par goclenle nada'.

¹⁶ çEpor ni che de'en cho'elena' le'e dižə' lin' bachaquele de que naca' beṇə' contr chele ža?

¹⁷ Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e ṇa'a lechgualə zjəchi' yichjga'aque' le'e, pero caguə par niç so'one' güen len le'enə' sino par niç yesyə'əbeje' le'e cuich gonle txen len neto'onə' na' par niç cue'e yichjle lega'acze'enə'.

¹⁸ Naquəczən güen yesə'əbe'eyichj beṇə' le'e do tyempte, caguə catə'əzən' zoa' len le'e na' con šə so'one' güen len le'e.

19 Xi'indaogua'a, de'e yoblə chžaglaogua'a lo'o la'ažda'ogua'anə' por ni che le'e can' chžaglaο to no'olə beṇə' chzan, na' əžaglaochca' xte catə'əch gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'.

20 Žalə'əšga zoa' len le'e na'a, nža'alə can' gaquə nia' le'e. De'e li lechguale chacžejlaža'a chele.

De'e Agar na' de'e Sarən'

21 Le'e chene'ele ṇaοle costombr che neto' beṇə' Izrael de'en zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', ζəbitoṇə' yenele can' na de'en nyojəṇṇə'?

22 Nan de que gwnitə' chopə xi'in de'e Abraannə' bi'i byo, tobo gwxaṇ to no'olə naquə esclabo che' na' yetobo' gwxaṇ no'ol checze' no'olən' bito naquə esclabo.

23 Na' bi'in gwxaṇ no'olə esclabon' goljbo' chedə' gwzolen de'e Abraannə' le' pero bi'in gwxaṇ no'ol checze' goljbo' chedə' Diozən' bene' par nič goc complir can' bene' lyebe de que sane' la'aṇə'əczə naque' beṇə' güiž.

24 Na' de'en goc che no'ol ca' chzejni'in chio'o che chopte lyebe de'en ben Diozən' naclən' gaquəlene' beṇə' Izrael ca'. No'olə esclabo ben' le Agar gwxaquə'əlebene' ca lei de'en ben Diozən' mendad bzoj de'e Moizezən'. Bzoje'en par de'e xaxta'o neto' beṇə' Izrael lao ya'a Sinain' beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca esclabos.

25 Na' doxen ṇasyon Izraelən' gwxaquə'əleben ca de'e Agarən' no'olə esclabo che de'e Abraannə'. Diozən' bnežjue' de'e xaxta'oto' ca' lein' lao ya'a Sinain' gan' nzi' Arabia, na' xte ža neža beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' zjənaque' ca esclabos chedə' chsa'aquene' chonən byen yesə'ənaogüe' yoguə' costombr ca' de'en na lein'.

26 Pero yoguə' chio'o chonjilažə'əcho Cristən', babozoe' chio'o binlo len Diozən', na' naquəṇ to goclen de'en bene'. De'e na'anə' nezecho bito chonən byen ṇaοcho costombr ca' de'en na lein'.

27 Diozən' bene' par nič to profet beṇə' be' xtiže'enə' cana' bzoje'en de que beṇə' zanch so'onjilažə' Cristən' cle ca beṇə' ca' yesə'ənao costombr ca' de'en na lein'. Na' quinga na de'en bzoje'enə'.

Bebei no'olə güiž, no'olə cui no chzan,

Bisya'a yelə' chebei chio', le' cuiṇə' gaco' bes che yelə' sannə',
chedə' sano' bi'i zan.

Na' le' cui no xi'ino' ne'e so,

Nitə'əch xi'ino' clezə can' nitə' xi'in no'olən' bagwxan to xi'in
be'en chio'onə'.

28 Ca naquə Isaaquən' xi'in de'e Abraannə' goljbo' por yelə' guac che Diozən' chedə' can' bene' lyebe len de'e Abraannə'.

Le'egatezə ca' chio'o ža, por yelə' guac che Dioz na'anə' bachone' chio'o cuent ca xi'in dia che de'e Abraannə' chedə' can' bene' lyebe gone'.

²⁹ Bi'i che de'e Agarən', bi'in goljə por ni che de'en gwzolen de'e Abraannə' le' blagzejə blagzidbo' Isaaquən' bi'in ben Spirit che Diozən' par gwxa de'e Sarən' no'olən' goquə beṇə' güiž. Le'egatezə ca' ža neža beṇə' Izrael ca' chesə'ənao costombr ca' de'en na lein' choso'olagzejə choso'olagzide' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

³⁰ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que Diozən' gože' de'e Abraannə': "Bebej no'olə esclabon' len bi'i che'enə', chedə' bi'i che'enə' bito əgwnežjua'abo' de'en nona' lyebe əgwnežjua' bi'in gwxa no'ol chio'onə'."

³¹ De'e na'anə' beṇə' bišə' nezecho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca xi'in de'e Sarən' no'olən' bito goquə esclabo, caguə ca xi'in de'e no'olə esclabon'.

5

Bito chonən byen ṇaacho costombr de'en na lein'

¹ Catə'ən benlilažə'əcho Cristən' le' bebeje' chio'o lao yoguə' de'en choncho chaquecho chebei Diozən' chio'o laogüe de'en chonchon'. De'e na'anə' bito əṇaacho yebeiche Diozən' chio'o šə ṇaacho costombr ca' can' na lei che neto' beṇə' Izrael.

² Nada' Pab əchnia' le'e to de'e žialao. Šə sole seṇy de'en ne' sirconsisionə' ṇa'a bachonlilažə'əle Cristən', bito bibi zaguə'ən de'en bagwzolao chonlilažə'əlene' šə ca'.

³ Echnia' clar de que notə'ətezə beṇə' soe' seṇy de'en ne' sirconsision, lecəzə cheyalə' gone' complir yoguə'əlo bitə'ətezəchlə de'en na lein'.

⁴ Na' šə chaquele gonle cuaselol can' na lein' par niç gacle beṇə' güen lao Diozən', bachzole Cristən' ca'alə šə can' chaquele, na' bitoch gonle cas can' nži'ilažə' Diozən' chio'o.

⁵ Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' zo Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'ochon' na' chonən ca baṇezecho de que Diozən' əṇe' naccho beṇə' güen laogüe'enə' catə' yežincho gan' zoe'enə'.

⁶ Ca naquə chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' bito bi nonən len Diozən' šə socho seṇy de'en ne' sirconsision, o šə cui zochon. La' de'en naquə de'e žialao xen len Diozən', sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən' na' gaquecho che ljuežjcho par niç gachia' de que chonlilažə'əchone'enə'.

⁷ To tyemp babenle can' chebei Diozən', pero ṇa'a chebanda' babe'ele latjə chəsə'əžon beṇə' cuich ṇaole de'en naquə de'e lin'.

⁸ Dioz ben' gwlej le'e par nacle xi'ine', bito ṇaacho le'enə' chone' par niç chzenagle che beṇə' ca'.

9 Na' de'en bachzenagle che consejw malən' yobəch əgwzenagle che bitə'ətezəchlə de'e chon contr xtižə' Diozən'. Chonle can' na dicho nga: "Latə'əzə xna' cuazin' chonən par nič cheyas doxen cuazin'."

10 Pero na' zoa' lez gon Xancho Jesocristən' par nič yezolao naole de'e ca' babzejni'ida' le'e. Na' notə'ətezə zjənaquə beṇə' ca' chso'on par nič chacžejlažə'əle, Diozən' əgwnežjue' castigw chega'aque'.

11 Na' ca naca' nada', nitə' beṇə' chəsə'əne' chsed chlo'ida' de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyalə' socho seṇy de'en ne' sirconsision. Bitolja zjənlagzejə zjənlagzidə beṇə' nada' žalə' chsed chlo'ida' ca'. Len bito gaquə zdebə no gwzenag žalə' ca', chedə' bitoch gonən byen so'onlilaže'e Cristən' ben' gwso'ote' boso'ode'ene' le'e yag corozən'.

12 Yebeichləda' žalə' beṇə' ca' chso'on par nič chacžejlažə'əle šə chebei Diozən' le'e de'en cui zole seṇyən' yesə'əchog cuinga'aque' yelatə'.

13 Beṇə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən'. De'e na'anə' bitoch chonən byen naochi costombr ca' can' na lei che neto' beṇə' Izrael. Pero bito de lsens goncho bitə'ətezə de'e mal de'en na la'ažda'omalchon' goncho. De'en chene'e Diozən' goncho, gaque che ljuežjcho na' gaquəlen ljuežjcho tocho yetocho.

14 Na' bazoczcho choncho yoguə'əloj can' na lein' šə choncho can' nyojən nan: "Goque che sa'aljuežjo' catg chaque che cuino'."

15 Pero šə chacyožə ljuežjcho o chdiləlen ljuežjcho chžiyai'icho de'en non Diozən' par naccho tozə.

Can' goncho šə gwzenagcho che Spirit che Diozən'

16 De'en naquə de'e žialao xen goncho, cheyalə' sotezə socho goncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Na' šə goncho ca' bito gwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

17 Catə' chzenagcho che la'ažda'omalchon' bito cho'en latjə əgwzenagcho che Spirit che Diozən'. Na' ca naquə de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho naquən contr de'en chene'e Spirit che Diozən'. Pero šə choncho can' chene'e Spirit che Diozən', bito choncho can' na la'ažda'omalchon'. Na' de'en zo Spiritən' len chio'o bito choncho can' goncho žalə' cui zon len chio'o.

18 Na' šə chzenagcho che de'en chsed chzejni'i Spirit che Diozən' chio'o goncho, bitoch naochi costombr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

19 Šə chzenagcho che la'ažda'omalchon' choncho notə'ətezən de'e mal quinga: Chbejyichjcho no'ol checho o be'en checho

par chzolencho beṇə' yoblə; chgo'o xtocho; chebeicho bichlə de'e yelə' zto' de'en zjənac ca';

²⁰ chejṇi'alažə'əcho lgua'a lsaquə'; naocho de'en chso'on beṇə' ca' chesə'əṇelen de'e xio'; bito zocho binlo len ljuežjcho; chdilə chšašcho; chgue'i ljuežjcho; chloccho; chi' yichjcho gaquə güen che cuinzcho sin cui choncho xbab nac gaquə che ljuežjcho; naccho beṇə' gotil; bito choncho txen len ljuežjcho;

²¹ chzelažə'əcho bi de'en de che beṇə' yoblə; chotcho beṇə'; naccho beṇə' güe'e zo; chlencho no lṇi gan' chac scandl; na' choncho bichlə de'e mal de'en zjənaquə ca de'e mal quinga bagwnia'. Na' de'e yoblə chnia' le'e can' bagwnia'acza' antslə, bito yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e šə choncho de'e mal ca' zjənac ca'.

²² Na' šə chzenagcho che Spirit che Diozən', goncho yoguə' de'e quinga: Gaquecho che ljuežj beṇəchcho; socho mbalaz de'en nombi'əcho Diozən'; socho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'; gapcho yelə' chxenlažə' len ljuežj beṇəchcho bitə'ətezə de'en chso'onene' chio'o; goncho güen len beṇə' yeziquə'əchlə na' əži'ilažə'əga'acchone'; goncho complir šə bin' ye'echo beṇə' goncho;

²³ gaccho beṇə' gaxjwlažə'; bito güe'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o. Na' šə bachzenagcho che Spirit che Diozən', bito bi bi lei de de'en əṇa choncho de'e mal.

²⁴ Na' chio'o bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bitoch cho'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o par goncho bi de'en chzelažə'ən.

²⁵ Spirit che Diozən' babenən yelə' mban zejlicanə chechon', na' de'e na'anə' cheyalə' socho goncho can' chene'enṇə'.

²⁶ Na' bito cheyalə' gon cuincho xen gaquecho lechguale chebei Diozən' chio'o, la' šə goncho ca' yesə'əža'a beṇə' ljuežjchon' chio'o na' yesə'əgue'ine' chio'o.

6

Cheyalə' gaquəlen ljuežjcho

¹ Beṇə' bišə', šə to beṇə' ljuežjchon' babxope' bene' to de'e mal, chio'o chzenagcho che Spirit che Diozən' cheyalə' gaquəlenchone' par nič yezoe' binlo len Diozən' de'e yoblə. Na' güe'echone' consejw dižə' šao' əžjsa'alažə'əcho de que leczə ca' chio'o nxož əxopcho goncho de'e malən'.

² To tocho cheyalə' gaquəlen beṇə' ljuežjcho ca' bitə'ətezə de'e chsa'ac chega'aque'. Šə goncho ca' goncho complir can' chene'e Cristən' gonchon'.

³ Na' šə goncho xbab de que naccho beṇə' blao len cui naccho, chxoayagzə cuinchon' šə ca'.

4 To tocho cheyałə' goncho xbab šə de'en babenchon' naquən de'e güen o de'e mal. Na' yebeicho šə babencho de'en naquə güen, pero bito goncho xbab de que güench chon chio'o clezə ca beɲə' yoblə.

5 La' to tochon' čhoglao Diozən' čhecho šə bencho güen o šə bencho mal.

6 Šə no choso'osed choso'olo'i chio'o xtižə' Diozən', bito goncho rgüin len lega'aque'. Cheyałə' əgwnežjoga'acchone' lata' šə bi de'e šao' de'e güen de'e de čhecho.

7 Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, bito gaquə əgwzocho Diozən' ca'alə. La' segon de'en chonchon' gone' par nič socho mbalaz o par nič si'icho castigw. Can' chac, con de'en chazcho nan' chelapcho.

8 Ben' chon con can' chene'e la'ažda'omale'enə' gwžin ža cuiayi'e zejlicane, pero ben' chon can' chene'e Spirit čhe Diozən', Spiritən' gonən par nič əbane' zejlicane.

9 Na' bito cheyałə' žjəxaquə'əlažə'əcho par goncho de'e güenɲə', čhedə' la' gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič socho mbalaz juisy, con šə cui cuejyichjcho goncho can' chene'ene'enə'.

10 Cheyałə' goncho güen len yoguə'alol beɲə' bata'ətezə zo latjə, pero mazəchlə cheyałə' goncho güen len yeziquə'əchlə beɲə' chso'onlilažə' Cristən'.

Yeto čhopə de'en che' Pabən' lega'aque'

11 Le'e güiašč letr cha'o quinga, la' cuina'an chzoja'an le'e.

12 Beɲə' ca' chso'on byen sole seɲy de'en ne' sirconsision chso'one' ca' čhedə' chse'enene' yesyə'əbei beɲə' lega'aque' šə baboso'ozoe' le'e seɲyən'. Chso'one' byen solen par nič cui no gwlagzejə gwlagzidə lega'aque' can' choso'olagzejə choso'olagzidə beɲə' neto' laogüe de'en chzeneto' ca naquən' bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' por ni čhecho.

13 Beɲə' ca' zjəzo seɲy de'en ne' sirconsisionɲə' zjəchi' yichjga'aque' lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero ni lega'aque' cui chso'one' can' nannə'. Con chse'enene' sole seɲyən' par nič əso'elao' cuinga'aque' na' yesyə'əbei beɲə' lega'aque'.

14 Ca naca' nada', bitoczə güe'elao' cuina', na' bitobi nonən len nada' šə beɲəchən' yebeine' nada'. Güe'ela'ogua'a Xancho Jesocristən' na' le'enə' che'enda' yebeine' nada'. De'en nezdə' bnežjw cuine' gwso'ot beɲə' le' le'e yag corozən' por ni čhecho bitobi nonən len nada' šə beɲəchən' yesyə'əbeine' nada'.

15 Nezdə' bito bi nonən šə zocho seɲy de'en ne' sirconsisionɲə' o šə cui zochon, pero de'e zaquə'əchgüei de'en babocə Diozən' yichjla'ažda'ochon'.

¹⁶ Chio'o naccho doaljə beŋə' Izrael lao Diozən' šə bachonlilažə'əcho Jesocristən' na' šə cuich naocho costombr de'en zjənyoj le'e lein'. Na' le'e šə bachi' yichjle tlaozə can' chene'ene'enə', Diozən' gonšgue' par so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' soteze' yeyašə' yeži'ilaže'e le'e.

¹⁷ Na' par delant bitoch bi xbab clelə gonle che de'en babzoja' le'e. Legwzenag chia' chedə' cuerp chia'anə' nsa'an yiž che de'en baboso'oči' baboso'osaquə' beŋə' nada' por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁸ Beŋə' bišə', Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' chzoja' ŋa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Efeso Ca'

Apostol Pabən' bzoje' cart par beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Efeson'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nitə'əle Efeson', le'e bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə'. Zotezə zole chzenagle che' na' ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'.

² Chona' orasyon chṇaba' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Diozən' chaclene' chio'o ngodə'əcho txen len Jesocristən'

³ Ledoye'ela'och Diozən' ben' naquə Xa Xancho Jesocristən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristən' le'. Ca naquən' ngodə'əcho len Cristən', Diozən' bagoclene' chio'o len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç baç chzo chbezcho binlo can' socho catə'ən yežincho yoban'.

⁴ Chio'o ngodə'əcho txen len Cristən', catə' cuiṇə' xe yežlyon' Diozən' gwleje' yoguə' chio'o par niç gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' par niç cui bi xtolə'əcho gatə' laogüe'enə'.

⁵ Chaque Diozən' checho. De'e nan' bsi'e xnezenə' antslə par niç gwcue'e chio'o ca xi'ine', na' de'e na'anə' bsele'e Jesocristən' por ni checho. Diozən' gwcue'e chio'o chedə' can' gwyazlaže'e na' can' gone'ene'.

⁶ Bsele'e Xi'ine' Jesocristən' ben' chaquene' chei par goclene' chio'o par niç ca' güe'ela'ochone' laogüe de'enə' nži'ilažə'əteque' chio'o.

⁷ Tant nži'ilažə' Diozən' chio'o, bsele'e Jesocristən' bnežjw cuine' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon' catə'ən gwso'ote'ene' par niç ca' Diozən' bezi'ixene' xtolə'əcho ca'.

⁸ Diozən' nži'ilažə'əchgüe' chio'o, beṇə' chio'o zan clas yelə' sin' na' bene' par niç chache'icho ca güennə' chone' len chio'o.

⁹ Na' bzejni'ine' chio'o de'en cui no gwneze antslə de'en gone'ene' gaquə, ca naquə de'en bžie' bia' gon Cristən'.

¹⁰ Bžie' bia' de que gwžin ža catə' Cristən' ṇabi'e doxenlə na' gone' par niç yoguə'əlol beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyon' txen yoso'ozenague' che'.

¹¹ Na' chio'o ngodə'əcho txen len Cristən', Diozən' bsi'e xneze par gwcue'e chio'o ca xi'ine' par niç gaquə lao na'acho de'en gone' chio'o naccho xi'ine'. Na' zoe' chone' par niç gaquə yoguə'əlol can' gwçhoglaogüe'en na' can' chene'ene' gaquə.

12 Na' ca naquə neto' chbezəto' yidə Cristən' na' chonlilažə'əto'one' antslə ca le'e, bsi'e xneze par niç zgua'atec neto' be'ela'oto'one' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

13 Na' le'e ngodə'əle txen len Cristən', chedə' leczə bzenagle che dižə' güen dižə' cobə de'en naquə de'e li. Na' nan de que cui yeyejcho lao yi' gabilən' šə gonlilažə'əcho Cristən'. Na' catə'an benlilažə'əle Cristən' bla' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'olen'. Zon len chio'o chonlilažə'əchone' can' bene' lyebe par niç nezecho bagwcue'e chio'o ca xi'ine'.

14 Na' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç nezecho de que gwžin ža catə' gaquə lao na'acho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine'. Na' gaquən lao na'acho catə' gone' cuerp cobə chechon'. Beṇe' chio'o Spirit che'enə' par niç güe'ela'ochone' de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

Pabən' gwnabe' de que Diozən' əgwsed əgwlo'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

15 Babenda' dižə' ca naquən' chonlilažə'əle Xancho Jeso'osən' na' ca naquən' chaquele che yoguə' beṇə' ca' yelə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

16 De'e na'anə' nada' catə' chona' orasyonṇə' yoguə' laste cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chonlen'.

17 Na' chṇaba' de que Diozən' gone' par niç šejni'ichele che' na' gombi'achlene'. Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e Diozən' ben' naquə Xe' na' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

18 Chṇabda' Diozən' šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç ənezele bi de'e güenṇə' zocho lez gone' len chio'o bagwleje' naccho xi'ine'. Na' chṇaba' gone' par niç šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç ənezele catec yelə' bala'an xen juisy gone' chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'.

19 Leczə chṇabda'ane' šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç ənezele de que yelə' guac xenṇə' nape' par gaquəlene' chio'o chonlilažə'əchone'. Bablo'ine' beṇəchən' can' naquə yelə' guac xen che'enə'.

20 Blo'en ca de'en boshane' Cristən' ladjo beṇə' guatən' na' nzo'ene' cuiten' gan' chi'e chnabi'e par niç ca' Cristən' chnabi'e txen len le'.

21 De'e na'anə' Cristən' chnabi'ache' ca notə'ətezə angl. Chnabi'ache' ca beṇəch, na' ca de'e xio', na' ca bi de'en chse'ejni'alaže'e na' ca notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia' ṇa'a na' tyemp de'en ze'e za'.

22-23 Diozən' bene' par niçh zoczə Cristən' chnabi'e yoguə'əloł beṇə' na' biquə'əchlə. Na' can' zoczə Cristən' chnabi'e doxenlə, leczə ben Diozən' par niçh zoczə Cristən' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. De'e na'anə' chio'o cho'ela'ochone' gwxaquə'əlebecho ca to cuerp. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yichj cuerpən', çhedə' chnabi'e chio'o can' chon xbab de'en yo'o lo'o yichjchon' chnabi'an cuerp çhechon'.

2

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' bito yeyejcho lao yi' gabilən' çhedə' nži'ilažə'e chio'o

1 Diozən' babocobe' yichjla'ažda'olen' can' babocobe' çheto'onə'. Antslə goccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat laoguē de'en cui bzenagcho çhe Diozən'.

2 Con gwzoczcho bencho de'e malən' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' yežlyo nga. Bencho can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' de'e xio' ca'. Lega'aquən zjənyechj zjəmbi'in beṇəçən' na' chəsə'anabi'an yichjla'aždao' beṇə' ca' cui chse'ene yoso'ozenag çhe Diozən'.

3 Ca'aczən' ben yoguə'əcho antslə, bito bzenagcho çhe Diozən'. Con gwdaczcho bencho con can' gwna la'ažda'omalchon', na' bencho con can' gwna xbab çhechon'. De'e na'anə' gwçhoglaoguē'en çhecho gone' chio'o castigw zejlicəne, can' gone' len yeziquə'əchlə beṇəçh de'en cui choso'ozenague' çhe'.

4-6 Goccho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon' çhedə' bito bzenagcho çhe Diozən'. Pero Diozən' lechgualə cheyašə' cheži'ilažə'e chio'o na' chacchgüeine' çhecho. Na' de'en nži'ilažə' Diozən' chio'o, de'e nan' bene' par niçh cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Bžin ža ben Diozən' len chio'o can' bene' len Cristən' catə'an bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par niçh cuich naccho ca beṇə' guat na' bene' ca ndil ngodə'əcho Cristən' txen par niçh baçh chzo chbezcho binlo can' socho catə'an bachi'ilenchone' yoban' gan' chi'enə'.

7 Bene' ca' par niçh tyemp de'enə' ze'e za' əgwlo'e catequən' nži'ilažə'e chio'o na' catec de'e güennə' chone' len chio'o ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'.

8-9 De'en nži'ilažə' Diozən' chio'o bene' par niçh chio'o chonlilažə'əchone' bito yeyejcho lao yi' gabilən'. Con to goclennə' bene' ca', caguə por ni çhe bencho bi de'e güennə'. De'e na'anə' notono chio'o cheyalə' güe'elao' cuincho de'en cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

10 Na' par niçh goncho de'e güen Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochonə' na' bene' par niçh ndil ngodə'əcho txen len

Cristo Jeso'osən'. Bsi'e xnezenə' antslə par niçh sotezə socho goncho de'e güen.

Cristən' bene' par niçh beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael nite'e binlo toe' yetoe'

11 Le'e gon xbab ca naquə neto' goljəto' naquəto' beṇə' Izrael zoto' seṅy de'en ne' sirconsision na' zejen de que Diozən' gaquəlene' neto' can' none' lyebe. Antslə neto' gwneto' che le'e goljle cui nacle beṇə' Izrael: "Le'e cui zole seṅy de'en ne' sirconsision". Na' seṅyən' naquən con to seṅy de'en choso'ozo beṇə' lao cuerp cheto'onə'.

12 Na' le'e gon xbab de que tyemp de'en bagwde bito bembiale Cristən'. Bito nacle nasyon che Diozən' can' naquə neto' beṇə' Izrael. Bito bi lyebe ben Diozən' par gaquəlene' le'e ca lyebe de'en bene' len neto' beṇə' Izrael. Bito gwzole lez gaquəlen Diozən' le'e na' bito bembiale Diozən'.

13 Antslə bito gwzole binlo len Diozən', pero na'a le'e len neto' bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' na' Diozən' chac-lene' chio'o chedə' Cristən' bnežjw cuine' blalj xchene'enə' por ni che xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'enə'.

14 Na' antslə neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael goccho beṇə' contr tocho yetocho. Pero na'a Cristən' babene' par niçh naccho tozə na' zocho binlo tocho yetocho.

15 De'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', bitoch chonən byen cue' yichjcho par goncho yoguə'əloj can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', ca costombr ca' de'en nan na' bichlə de'en chonən mendaz goncho. Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' bene' chio'o ca tozə yež, neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael. De'e na'anə' zocho binlo tocho yetocho.

16 Cristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. De'e na'anə' naccho tozə na' bito chgue'i ljuežjcho.

17 Par le'e cui nacle beṇə' Izrael na' neto' naquəto' beṇə' Izrael, Cristən' bedəye'e dižə' can' gaquə socho binlo len Diozən'.

18 Na' de'en chonlilažə'əcho Cristən', tozə Spirit che Diozən' chaclenən chio'o par niçh chac cho'elencho Xacho Diozən' dižə'.

19 De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael bitoch nacle ca beṇə' zitə' len neto', sino banacle beṇə' ljuežjto' na' banactele beṇə' family che Diozən' txen len neto' bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə'.

20 Na' yoguə'əcho gwxaquə'əlebecho ca to yo'o de yej. Neto' chsed chzejni'ito' le'e che Cristən' naquəto' ca laneinə', neto' apostol na' len yeziquə'əchlə beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Na' Jesocristən', gwxaquə'əlebene' ca yej squin nech che to yo'o.

21 Na' de'en ngodə'əcho txen len Cristən', gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'an gan' chac yo'o de yejən'. Zjəngodə'an txen par niçh ša' yo'onə' na' par niçh gaquən gual. Can' naquən gwxaquə'əlebecho ca to yo'o gan' zo Diozən', çhedə' ngodə'əcho txen len Xancho Jesocristən'.

22 Neto' len le'e txennə' naccho ca to yo'o gan' zo Diozən' çhedə' zo Spirit çhe'enə' lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

3

Diozən' bsele'e Apostol Pabən' jetixjui'e xtiž'e'enə' len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael

1 Nada' Pab dia' ližya nga çhedə'an əchyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən' len le'e cui nacle beṇə' Izrael.

2 Le'e chache'ile çhia' ca naquən' nži'ilažə' Diozən' nada' na' bsi'e xneze par niçh chzejni'ida' le'e xtiž'e'enə'.

3 Chache'ile ca naquə Diozən' blo'ine' nada' de'en cui no gwneze antslə, can' chzoja' le'e to çhopə dižə' le'e cart nga.

4 Na' catə' gwlable de'en chzoja' nga gacbe'ile de que nada' chejni'ida' de'en cui no gwneze çhe Cristən'.

5 Antslə Spirit çhe Diozən' bito bzejni'in beṇə' de'en cui no gwneze çhe Cristən', pero na'a neto' apostol çhe Diozən' babzejni'in neto' len, na' leczə babzejni'in yeziquə'əchlə beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Babzejni'in neto' bagwlej Diozən' par naquəto' lažə' ne'enə'.

6 Babzejni'in neto' de que notə'ətezcho šə bachejle'echo çhe dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in çhe Cristən', nachən' bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael na' len neto' beṇə' Izrael txennə' si'icho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine', na' txennə' ngodə'əcho naccho ca tozə family, na' txennə' chaclen Diozən' chio'o can' babene' lyebe.

7 Diozən' gwleje' nada' len yelə' guac çhe'enə' par niçh əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobənə'. Na' bano'e çhia' chyixjui'an çhedə' nži'ilaže'e nada'.

8 Nada' chacda' ni latə'əzə cui zaca'a entr chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə', pero Diozən' no'e çhia' chyixjue'ida' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael catec de'e güen juisy gone' len yoguə'əloł chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. Tant de'e šao' de'e güen gaquə çhecho, cabi bi de de'e saquə'əlebe de'e güen de'en gone' len chio'o.

9 Diozən' bene' yoguə'əloł beṇə', yoguə'əloł bia chaš, na' yoguə'əloł de'e de. Na' dezd ža gwlasda'ote bito be' Diozən' latjə yesə'əneze beṇəchən' bin' babžie' bia' gaquə. Pero na'a no'e çhia' chzejni'ida' yoguə'əloł beṇə' de que bachac can' nžie' bia'.

10 Na' Diozən' chlo'ine' angl əblao ca' na' angl gwnabia' ca' beṇə' nitə' yobanə' de que nape' de'e zan clas yelə' sin', chlo'ine' lega'aque' de'e güennə' de'en chone' len chio'o ncodə' l̥juejzcho cho'ela'ocho Cristən'.

11 Chone' can' n̥zie' bia' dezd nechte catə'an gw̥choglaogüe'en sele'e X̣ancho Jesocristən'.

12 Na' chio'o ngodə'əcho txen len Cristən' bito ch̥zebcho Diozən', sino chebeicho nezecho de que chac cho'elencho Diozən' dižə' chedə' chon̥lilažə'əcho Cristən'.

13 La'anə'əczə dia' ližya nga laogüe de'en bagwdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', chatə'əyoida' le'e bito yeyašə'əlažə'əle ca naquə nga chy'i chzaca'a. L̥yebebi chedə' chac chia' ca' par niçh chaquəlena' le'e.

Cristən' lechguale chaquene' che chio'o chon̥lilažə'əchone'

14 Catə' chona' xbab ca güennə' baben Diozən' par niçh nacle tozə len neto' beṇə' Izrael, chzo xiba' chona' orasyon lao X̣a X̣ancho Jesocristən'.

15 Le'enə' b̥xie' yoguə' family che chio'o zocho lao yežlyo nga na' che beṇə' ža' yoban'.

16 Ch̥naba' lao X̣acho Diozən' gon Spirit che'enə' fuers balor par yich̥jla'ažda'olen' par niçh gonle yoguə'əlol can' chene'ene'. Na' Dioz na'anə' gone' par niçh gatə' fuers balor che yich̥jla'ažda'olen' chedə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

17 Ch̥naba' soczle gon̥lilažə'əle Cristən' par niçh sotezə soe' len le'e. Na' leczə ca' le'e sotezə sole gaquele che Diozən' can' cheyalə' gaquele che', na' gaquele che l̥juežjle can' cheyalə' gaquele chega'aque'.

18 Ch̥naba' de'e quinga par niçh le'e txen len yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' šejni'ile de que lechguale chaque Cristən' che chio'o. Na' yelə' chaque che'enə' len chio'o gwxaquə'əleben caczə gan' n̥ziljw nisdə'onə', pero mazəchlə can' n̥ziljw nisdə'onə' chaquene' checho. Na' nezecho de que ton̥chgua de yežlyon', pero mazəchlə can' dennə' chaque Cristən' checho. Na' lechguale zitjw minnə', pero mazəchlə ca zitjon' naquənnə' chaque Cristən' checho. Le'egatezə can' yoban' lechguale sibə zen, pero mazəchlə ca sibən' zennə' chaque Cristən' checho.

19 Ch̥naba' gon Diozən' par niçh ənezele de que Cristən' chaquechene' checho mazəchlə ca de'en chon notə'ətezcho xbabən'. Na' leczə gon Diozən' par niçh gaquə yich̥jla'ažda'olen' tozə can' naquə yich̥jla'ažda'ogüe'enə' par niçh ca' gacle can' naque'enə'.

20 Diozən' chac chone' yoguə'əlol. De'e na'anə' chac chone' mazəchlə ca de'en ch̥nabechone' o de'en choncho

xbab gone'enə'. Na' chone' par niçh Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o len yelə' guac che'enə'.

²¹ Chio'o ncodə' ljuežjcho cho'ela'ocho Cristən', leđoye'ela'och Diozən' na'a na' zejlicane čhedə' ngodə'ačo txen len Cristo Jeso'osən'. Na' can' gonšgaczcho.

4

Spirit che Diozən' babeyonən yichjla'ažda'ochon' tozə

¹ Nada' dia' ližya nga čhedə' əchyixjui'a xtižə' Xancho Jesocristən'. Bagwlej Diozən' le'e par nacle xi'ine' can' gwleje' neto'. De'e na'anə' chatə'yoida' le'e šejšgaczle gonle can' cheyalə' gon yoguə' chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'.

² Chatə'yoida' le'e bito gon cuinle xen. Legac beŋə' gaɣjwlažə' na' legapə yelə' chxenlažə' len beŋə' yoblə. Chatə'yoida' le'e gaque che ljuežjle na' gwdele ca'alə šə bi chac chele entr tole yetole.

³ Babeyon Spirit che Diozən' yichjla'ažda'olen' tozə. Na' chatə'yoida' le'e leso binlo tole yetole par niçh sotezə sole gaquə yichjla'ažda'olen' tozə.

⁴ Yoguə' chio'o cho'ela'ocho Diozən' naccho ca tozə family. Na' tozə Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'ačo, na' tozə can' zocho lez gon Diozən' güen len chio'o čhedə' bagwleje' yoguə'ačo par naccho xi'ine'.

⁵ Tozə Xancho Jesocristən' naquə, na' tozə can' chonlilažə'ačhone', na' tozə can' zejen de'en gwchoacho nisən'.

⁶ Tozə Diozən' zo ben' naquə Xa yoguə' chio'o. Le'enə' chnabi'e yoguə'ačo, na' chchine' yoguə'ačo par choncho xšine'enə', na' zocze' len yoguə'atecho.

⁷ Na' segon can' chaclen Cristən' chio'o, no'e čhecho gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho.

⁸ Chac can' nyoj de'en gwna Diozən' che Cristən':
Catə'an beyepe' yoban' bene' de'e xio' ca' gan,
na' be'e che beŋačən' gwde gwdele de'e gaquə so'on to toga'aque'.

⁹ Na' de'en gwne': "Beyepe' yoban'", zejen de que betje' na' ble'e lao yežlyo nga antslə ze'e yeyepe' yobanə'.

¹⁰ Na' ben' betjən' leczə le'enə' beyepe' yoban' gan' zo Diozən'. De'e na'anə' zoe' chnabi'e doxenlə.

¹¹ Le'egatezə le'enə' no'e che balə chio'o par niçh naccho apostol, na' balcho no'e čhecho chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o. Yebalcho no'e čhecho chje'echo dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che'. Yebalcho no'e čhecho chgüia chyecho beŋə' chso'elao' le' na' chsd chlo'iga'aquechone'.

¹² Cristən' no'e čhecho chaclen ljuežj chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' par niçh yoguə'ačo choncho

xšine'enə' na' zda chonlilažə'əchcho Cristən', chio'o naccho ca family che'.

¹³ Na' zocho chaclen ljuežjcho tocho yetocho par nič gaccho tozə gonlilažə'əcho Xi'in Diozən' na' gombi'achone'. Cana' gacyanə'əcho can' cheyalə' gaccho, gaccho beṇə' šao' beṇə' güen can' naquə Cristən'.

¹⁴ Bito cheyalə' šo'ocho xbab ca che to bidao', šejcho qui šejcho ca'alə naocho to to yelə' chejni'alažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə' güenlažə' na' beṇə' gwxiye' ca' par chəsə'əxoayague' chio'o.

¹⁵ Cheyalə' naocho de'en naquə de'e li, na' zejli gaque che ljuežjcho tocho yetocho. Cheyalə' šejcho gaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen can' naquə Cristən' ben' chnabia' chio'o.

¹⁶ Ca naquə cuerp chechon', to to partən' ngodə'an na' noxə' ljuežje len belə' na' len bin de'en nca'an nič to to partən' chonən žin che chei na' nič cuerpən' naquən gual. Ca'aczən' chio'o cho'ela'ocho Cristən' ngodə'əcho txen tocho yetocho. Na' catə' to tocho choncho de'en noe' Diozən' checho goncho, nachən' Cristən' chone' par nič yoguə'əcho txen zda chaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen na' zda chaquəchecho che ljuežjcho.

Diozən' babocobe' yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'

¹⁷ Na'a əchnia' le'e de'en non Xancho Jesocristən' mendad əgwzejni'ida' le'e de que bito cheyalə' goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Xbab chega'aque'enə' bito bi zaquə'an.

¹⁸ Nchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' laogüe de'en zjənaque' beṇə' godenag, bito chse'ejni'ine' bin' chazlažə' Diozən'. De'e na'anə' bitobi yelə' mban zejlicane chega'aque' de ca naquə de'en chon Diozən' chio'o.

¹⁹ Bito bi zto' zjənombi'e che de'e malən' chso'one'. Chso'onteze' bitə'ətezə de'e mal de'en nan so'one'. Do tyempte con chso'elaže'e chso'one' yoguə' claste yelə' zto'.

²⁰ Le'e nezele de que Cristən' bito chene'ene' goncho de'en nac ca'.

²¹ La' babzenagle che dižə' li de'en chzejni'in che Jeso'osən' na' babletje' xbabən' yichjla'ažda'olen'.

²² Antslə gwdacho bencho con can' na la'ažda'omalchon'. La'ažda'omalchon' chebein de'e malən' na' de'e na'anə' chxoayaguən chio'o par nič goncho de'e mal can' chzelažə'ənnə'. Pero banzele de que cheyalə' cuejyichjcho cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

²³ Na' leczə nezele de que cheyalə' gwša'acho xbab de'en choncho lo'o yichjla'ažda'ochon'.

²⁴ Cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' par nič sotezə socho goncho de'e güen can' chon le', na' par

ničh gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' can' naquə le'. Goncho ca' cḥedə' banombi'acho xtižə' Diozən' de'en naquə de'e li.

²⁵ De'e na'anə' bitoch gonlažə'əcho sino güe'elen ljuežjcho dižə' li cḥedə' ncodə' ljuežjcho naccho ca tozə family.

²⁶ Catə' chža'acho bito cheyalə' goncho de'e mal. Cheyalə' yeyacxenlažə'əcho lgüegwzə lao yelə' chža'a cḥechon', bito ža'acho do ža.

²⁷ Bito güe'echo latjə ṇabia' gwxiye'enə' chio'o par goncho de'e mal.

²⁸ Šə nocho naccho beṇə' bguan, bitoch cheyalə' cuancho. Cheyalə' so tacho goncho žin de'en naquə de'e güen, par ničh gatə' de'e əgwnežjwcho beṇə' chyažj chḥchine.

²⁹ Bito güe'echo dižə' zban dižə' de'e cui zaque'e. Cheyalə' güe'echo dižə' güen dižə' de'e zaque'e par gaquəlen latə'an beṇə' əse'ene len. Güe'echo dižə' de'e gaquəlen beṇə' ljuežjcho ca' par ničh so'onlilažə'əche' Jesocristən'.

³⁰ Na' bito goncho ca so Spirit cḥe Diozən' trist, la' zo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par ničh nezecho gwžin ža gon Diozən' chio'o cuerp cobən' na' gone' par ničh gaquə yichjla'ažda'ochon' cayanə'an chene'ene'.

³¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'e malən'. Bitoch co'olažə'əcho. Bitoch əloccho. Bitoch əža'acho. Bitoch güe'echo dižə' loc dižə' lžej. Bitoch əgwžia gwnitə'əcho beṇə'. Na' bitoch gaccho beṇə' xi'a.

³² Cheyalə' goncho güen len ljuežjcho na' leczə cheyalə' yeyaše'e ljuežjcho tocho yetocho. Cristən' bagwdixjue' xtolə'əchon' par ničh babezi'ixen Diozən' cḥecho. Na' can' babezi'ixene' cḥecho, ca'aczən' cheyalə' yezi'ixen cḥe ljuežjcho tocho yetocho catə' bi de'en chso'one beṇə' ljuežjchon' chio'o.

5

Chio'o naccho xi'in Dioz cheyalə' goncho can' chon Diozən'

¹ Na'a ža cheyalə' goncho can' chon Diozən' cḥedə' banaccho xi'ine' na' chaquene' cḥecho.

² Cheyalə' sotezcho gaquecho cḥe ljuežjcho can' chaque' Cristən' cḥecho. La' por ni cḥechonə' bnežjw cuine' gwduxjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'enə', na' chebei Diozən' de'en bene' ca'.

³ Bito cheyalə' co'o xtocho na' bito cheyalə' cuejyichj be'en cḥecho o no'ol cḥecho par solencho beṇə' yoblə, na' bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Na' cuat selažə'əczcho goncho de'e mal ca' de'en zjənac ca'. Bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə'.

⁴ Na' de'en banombi'acho Diozən' bito cheyalə' goncho de'en naquə de'e yelə' zto' yelə' zla'an na' bito güe'echo dižə' zban na'

nic güe'echo dižə' de'e cui nca'a xneze. De'en cheyalə' goncho, güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən'.

⁵ Baņezecho de que be'enə' chgo'o xtoi na' be'enə' chbejyichj no'ol chei o be'en che' par chzolene' beņə' yoblə, na' leczə ca' be'enə' chzelažə' gon bichlə de'e yelə' zto', ni to beņə' ca' bito bi de'e güen yesə'əzi'e ca de'en si' chio'o cho'echo latjə chnabia' Cristən' na' Diozən' chio'o. Na' šə no chebeine' chone' de'e yelə' zto', tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beņə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'.

⁶ Bito güe'echo latjə no əxoayag chio'o len dižə' güenlažə'. Diozən' gwnežjue' castigw zejlicane che beņə' ca' cui choso'ozenague' che', chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' bagwnia' ca'.

⁷ Bito gonga'acchone' txen goncho de'e malən'.

⁸ Antslən' nchol yichjla'ažda'ochon', pero na'a bayo'o be'eni' che Xancho Jesocristən' lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' ledoyen de'e güennə' can' cheyalə' gon chio'o bayo'o be'eni' che Xancho' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

⁹ Na' de'en bayo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon' goncho de'e güen na' goncho de'e zda licha na' güe'echo dižə' li.

¹⁰ Na' cheyalə' gwsedcho par ənezecho bin' chazlažə' Xancho' nich goncho.

¹¹ Bito goncho txen len beņə' ca' zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chso'one' de'e cui bi zaquə'an. Cheyalə' ye'ega'acchone' de que de'e malən' chso'one'.

¹² Na' ca de'en chso'on beņə' ca' do bgašə'əzə, naquən de'e cheyalə' gaquecho zto' güe'echo dižə' chei.

¹³ Pero chio'o yo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', catə' ye'ega'acchone' de que de'e malən' chso'one', yesyə'əyache'ine' de que le malən' chso'one'. Be'eni' che Dioz na'anə' chlo'in chio'o šə de'en choncho naquən de'e güen o šə naquən de'e mal.

¹⁴ De'e na'anə' che'echo beņə':

Nacle len yichjla'ažda'olen' ca beņə' guat de'en cui chzenagle che Diozən'.

De'e na'anə' le'e gwzenag che' par nich Cristən' gone' le'e be'eni' che'enə'.

¹⁵ Cheyalə' ggüiacho naquən' chzo chdacho. Cui tacho ca beņə' cuiczə nache'i sino tacho ca chda beņə' chejni'i.

¹⁶ Do tyempte cheyalə' goncho de'e güen, chedə' tyemp nga na'a zan beņə' nitə' chso'one' de'e mal.

¹⁷ Bito goncho ca beņə' cui bi xbab nye'. Cheyalə' šejni'icho na' goncho can' chene'e Xancho Jesocristən'.

18 Bito gaccho beṇə' güe'e zo beṇə' cui bi yelə' zto' nombia'. De'en cheyalə' gonchon', güe'echo latjə ṇabia' Spirit che Diozən' yichjla'ažda'ochon'.

19 Catə' chdopə chžagcho txen cheyalə' golcho no imno na' gwlabcho no salmo na' golcho no de'en na Spirit che Diozən' golcho. Leczə golcho lo'o la'ažda'ochon' par güe'ela'ocho Xancho Jesocristən'.

20 Cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che Xacho Diozən' zejli bitə'atezə de'e chac checho na' lao yoguə'əloj de'en babeṇe' chio'o, chedə' la' chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'.

To tocho cheyalə' solencho family checho can' chazlažə' Cristən'

21 Ca de'en napcho Diozən' respet cheyalə' əgwzexjw yichjcho tocho yetocho.

22 Na' ca naquə le'e no'olə le'e nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en chele. Šə gonle ca' lenczə che Xancho Jesocristən' chzenagle.

23 Le'e gwzenag che be'en che to tole chedə' lega'aque' chəsə'anabi'e le'e ca Cristən' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. Chio'o gwxaquə'əlebecho ca to to part che cuerp che Cristən' na' le'enə' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

24 Na' ca naquə chio'o cho'ela'ocho Cristən' cheyalə' gwzenagcho che', le'egatezə ca' le'e no'olə le'e nšagna'ale, legwzenag yoguə' bin' na be'en che to tole.

25 Na' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale, le'e gaque che no'ol chelen' to tole can' chaque Cristən' che yoguə' chio'o cho'ela'ochone' na' bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene'.

26 Bnežjw cuine' par niçh beya'a beyibe' la'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' catə' gwchoacho nisən' be'echo dižə' gwnacho de que chonlilažə'əcho Cristən'. De'e na'anə' bene' la'ažda'ochon' xi'ilažə'.

27 Na' bene' par niçh əžincho laogüe'enə' sin cui bi manch da' achen la'ažda'ochon', na' sin cui bi xtolə'əcho de, na' nic bichlə de'e mal yo'o yaz lo'o la'ažda'ochonə' de'e cui chazlažə' Diozən'. Cristən' bene' par niçh chio'o cho'ela'ochone' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' bito bi xtolə'əcho gatə'.

28 Can' nži'i Cristən' chio'o, ca'aczən' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale cheyalə' ži'ile no'ol che to tole can' nži'ile cuerp chelen'. Ben' nži'i xo'ole' nži'icze' cuine' ca de'en chone' ca'.

29 Notono zo beṇə' chgue'ine' cuerp che'enə' sino nži'ine'en na' chapəši'en, can' chon Cristən' nži'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o cho'ela'ochone'.

30 Cristən' nži'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o chedə' la' to to chio'o gwxaquə'əlebecho ca to to part che cuerp che'enə', ca žit de'en yo'e na' ca xpele'enə'.

³¹ Na' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə na' əsa'aque' tozə.”

³² De'en babzoja' nga naquən de'e cui no gwṇeze antslə na' naquən de'e žialao xen par chio'o. Na' zejen de que chio'o cho'ela'ocho Cristən' naccho tozə len le'enə'.

³³ Na' leczə zejen de que to to le'e beṇə' byo cheyalə' gaquele che no'ol chelen' can' chaquele che cuinle. Na' leczə ca' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' gaple respet be'en chelen'.

6

¹ Le'e bidao' bi'i xcuidə', le'e əgwzenag che xaxna'ale. Gonle ca' chedə' le'e len neto' ngodə'əcho txen len Xancho Cristən' na' naquəczən de'e cheyalə' gonlen'.

²⁻³ Na' de'e nga ben Diozən' mendad goncho gwne': “Legwnežjo yełə' bala'aṇ xaxna'ale. Na' šə gonle ca' gaquə güen chele na' gaquə banle sša lao yežlyo nga.” Na' entr yoguə' de'e ca' bene' mendad goncho de'e ngan' naquə de'e žialao de'en nsa' lyebe, nan de que gaquə güen che beṇə' choso'ozenague' chei na' de que gaquə yesə'əbane' sša lao yežlyon'.

⁴ Na' le'e xaxna' bidao', leyoşgol leyoşcha'o bi'i chele ca' par yoso'ozenagbo' che Xancho Cristən'. Bito con gonle ca' yesə'əža'a yesə'əlocho', pero legüe'ega'acbo' consejw šao' consejw güen.

⁵ Na' le'e mos legwzenag yoguə'əloł can' na xan žinnə' na' legapəga'aque' respet. Na' legon xšinga'aque'enə' do yichj do lažə'əle. Legon ca' chedə' leczə che Crist nan' chzenagle catə'n chzenagle chega'aque'.

⁶ Bito gonleile xan žinnə' gonlizle ca beṇə' chonchgua žinnə' catə'əzən' chgüie' le'e. Legon žinnə' do yichj do lažə'əle can' chene'e Diozən' chedə' nacle beṇə' güen xšin Cristən'.

⁷ Na' cheyalə' güe'elažə'əle gonle žin che beṇə' ničh yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par ničh yebei ben' naquə xan žin na'azənə'.

⁸ Nezecho šə choncho de'e güen le'egatezəczə ca' gon Xancho Cristən' güen len chio'o notə'ətezə naccho, la'aṇə'əczə šə syempr choncho xšin beṇə' yoblə o šə cui.

⁹ Na' le'e beṇə' xan žin, leczə cheyalə' gonle güen len beṇə' güen žin chelen'. Bito co'oga'aclene' šeb, chedə' nezele Xancho' ben' zo yoban' lecze' Xan beṇə' güen žin ca'anə'. Na' lao Diozən' ben' zo yobanə' tozə can' zaquə' chio'o beṇəch.

Naquən' cheyalə' goncho par ničh de'e malən' cui gonən chio'o gan

10 Na'a ža beṇə' bišə', cheyalə' gwḥincho fuers balor de'en choṇ Cristə'n' par yichjla'ažda'ochon', na' cheyalə' güe'echo latjə gaquəlene' chio'o len yelə' guac xen che'enə'.

11 Cheyalə' goncho yoguə'əlol can' chene'e Diozə'n' par niḥ socho cheḥ cui šejle'echo che gwxiye'enə' catə'ən chyiljlažə'ən naclə'n' gonə'n' par əxoayaguə'n' chio'o.

12 Caguə chdiləlencho beṇəḥ beṇə' naquə belə' chennə' sino que chdiləlencho de'e xio' ca', na' angl bzelao ca', na' de'e ca' yeziquə'əchlə de'en chəsə'ənabia' beṇə' mal ca' ža' yežlyo nga, beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholə'n'. Chdiləlencho de'e mal ca' gan' chsa'ašə'n' par niḥ ca' cui šejle'echo chega'aquə'n'.

13 De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əlol can' chene'e Diozə'n' par niḥ soicho gwxiye'enə' len bichlə de'e mal ca' catə'ən se'ene'en yesə'əgo'oyelə'ən chio'o par goncho de'e malə'n'. Nach cheyalə' sotezə socho cui šejle'echo chega'aquə'n'. Na' šə goncho yoguə'əlol can' chene'e Diozə'n', saquə'əlebecho ca to soldad beṇə' noxə' spad che'enə' na' nyaze' xe' de'en naquə de'e ya par chcue'ejə'n' le' catə' chdiləlene' beṇə' contr che' ca'.

14 Na' par niḥ soczcho cui šejle'echo che gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca', cheyalə' güe'echo por dižə' li. Na' de'en güe'echo dižə' lin' saquə'əleben ca dobey de'en chchej soldadə'n' lsine'enə'. Na' cheyalə' goncho porzə de'e güen niḥ gwcue'ejə'n' chio'o ca xa soldadə'n' de'en naquə de ya chcue'ejə'n' cho'alcho'enə'.

15 Leczə ca' cheyalə' sotezə socho šejle'echo che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o par zocho binlo len Diozə'n'. Na' šə sotezə socho šejle'echo chei, guaquəlenczə'n' chio'o socho probnid par tiləlencho gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca' ca spat de'en nlej soldadə'n' chaclenə'n' le'.

16 Pero na' de'en naquə'n' de'e žialao xench ca biquə'əchlə de'en choncho, cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Diozə'n'. Na' ca de'en gonlilažə'əcho Diozə'n' guaquəlenczə'n' chio'o ca to escodo de'en chcue'ej soldadə'n' par niḥ xis goxitə' ca' de'en chsa'alə'əniṇ' cui chəsə'əyidjə'n' le'. Gwxiye'enə' bito gaquə co'on xbab mal lo'o yichjla'ažda'ochon' šə sotezə socho gonlilažə'əcho Diozə'n'.

17 Na' cheyalə' yosa'alazažə'əcho de que Diozə'n' baḥ be-beje' chio'o xni'a de'e malə'n'. Na' šə yosa'alazažə'əcho de que babebeje' chio'o xni'a de'e malə'n' gaquəlenə'n' chio'o ca to lapə' de ya de'en zo yichj soldadə'n' chaclenə'n' le' niḥ beṇə' contr che' ca' bito chso'one' le' gan. Na' leczə cheyalə' güe'echo xtižə' Diozə'n' de'en chzejni'i Spirit che'enə' chio'o. Na' de'en güe'echon gaquəlenə'n' chio'o par niḥ gwxiye'en' cui sojn chio'o, can' chaclen spad che soldadə'n' le' par chdiləlene' beṇə'

contr che' ca'.

18 Do tyemp cheyalə' goncho orasyon lao Diozən' na' nabcho gaquəlene' chio'o can' chzejni'i Spirit che'enə' chio'o goncho. Cheyalə' gaccho beṇə' banlažə' par niçh goncho orasyonṇə' sin cui žjəxəquə' əlažə' əcho, ənabcho gaquəlen Diozən' yoguə' beṇə' ca' yela' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

19 Na' leṇab gaquəlen Diozən' nada' par niçh ənezda' bin' chayalə' əṇia' na' par niçh bito žeba' gua'a dižə' gwzejni'ida' beṇə' yoblə che Cristən', na' naquən to de'e güen de'e cobə de'en cui no gwneze antslə.

20 Par niçh gua'a dižə' güen dižə' cobə na'anə' bselə' Diozən' nada' ca lgüe'e, na' por ni che de'e na'anə' zoa' nga naca' pres. De'e na'anə' leṇabe Diozən' gaquəlene' nada' par gua'a xtižə' Cristən' sin cui žeba' çhedə' can' cheyalə' gua'anṇə'.

Apostol Pabən' btipe' lažə' əga'aque'

21 Na' par niçh ənezele can' chac chia' na' bin' chona', əchselə'a beṇə' bišə'əda'ocho Tiquicon'. Le'enə' zotezə zoe' chone' can' cheyalə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Jesocristən'.

22 Echselə'ane' par niçh əgwzejni'ine' le'e əne' yoguə'əte can' chac çheto' ni, na' par niçh güe'e le'e balor.

23 Beṇə' bišə', chonlilažə'əle Xancho Jesocristən' na' Xə' Diozən'. De'e na'anə' so'onšgue' par niçh yoguə'əle so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yiçhjala'azda'olen' na' so'onšgue' ca gaquele che ljuežjle.

24 Na' Diozən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə' le'e chaquele che Xancho Jesocristən' tozə can' chaquele che'. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Filipos Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' ža' Filiposən' lao die' ližyan'

1-2 Nada' Pab chzoja' cart nga par le'e nitə'əle Filiposən' yoguə' le'e nacle lao na' Diozən' laogüe de'en ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'. Na' lecəə chzoja'an par le'e naquə' lao na'ale chgüia chyele yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' le'e nchojle nacle comisyon che le'e chonlilažə'əle Cristən' na'. Temtion' na' nada' chṇabto' sa'aclenšga Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', neto' naquəto' beṇə' güen xšin Jesocristən'.

Pabən' chone' orasyon par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Filiposən'

3 Batə'ətezə chona' xbab chele cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chonlen'.

4 Na' yoguə' las chebei la'ažda'ogua'anə' catə' chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e.

5 Cho'a yelə' choxcwlen che' de que dezd catə'an gwzolaog chonlilažə'əle Jesocristən' xte ža neža, choncho txen par nič beṇə' zan se'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che'enə'.

6 Diozən' bagwzolaogüe' chone' to de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen'. Na' nezda' gwzoteze' goncze' ca' par nič babeyožən catə'an əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə.

7 Na' naquəczən güen de'en nezda' gwzotezə Diozən' goncze' de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' chacchgüeida' chele. Diozən' nži'ilažə'e chio'o txen na' le'e chonle txen len nada' la'anə'əczə dia' ližya nga chsed chlo'ida' de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' naquən de'e li, na' chona' par nič beṇə' zanch chso'onlilažə'ene'.

8 Nezcze Diozən' chacchgüeida' che yoguə'əle can' chaque Jesocristən' checho.

9 Na' chona' orasyon par le'e chṇaba' gonšgaczə Diozən' par nič šejəch gaquəchele che ljuežjle, na' gonšgüe' le'e yelə' sin' par nič šejni'ile bin' chazlažə' Diozən' yoguə' las.

10 Gonšgüe' ca' par nič gacbe'ile noquə'ənnə' naquə güenchgua gonle yoguə' laste nič yichjla'ažda'olen' gaquən xi'ilažə', na' cui bi dolə' gapple catə'an əžin ža yidə Cristən' yeto.

11 Na' can' sotezə sole gonle de'e güen chedə' zo Jesocristən' chaclene' le'e. Na' šə sotezə socho goncho de'e güen, nachən' əyejlao Diozən' na' leczə əso'elao' beṇə' le'.

Pabən' cho'e dižə' de que naque' tozə len Cristən' de'en chi' yichje' tlaozə de'en chene'e Cristən'

12 Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de'en dia' ližya nga beṇə' zan chso'ombi'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən'.

13 Yoguə' soldad ca' beṇə' ca' chsa'apə liž rein' bazjəneze' de que dia' ližya nga laogüe de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən' na' beṇə' ža' doxenlə lao' syodan' bazjəneze'.

14 Na' casi yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' bachsa'apəche' balor par chso'onlilaže'e Xancho Cristən' laogüe de'e bagwse'enene' de que bito chžeba' la'anə'əczə dia' ližya nga. Na' de'e na'anə' lega'aque' chso'eche' xtižə' Diozən' sin cui chəsə'əžebe'.

15 De'e li nitə' balə beṇə' do lažə'əga'aque' chso'one' güen chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən'. Pero yebale' caguə do lažə'əga'aque'enə' chəsə'əyixjui'en, con chse'enene' yoso'ozenag beṇə' chega'aque' cle ca chia' nada'.

16 Beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada' chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' parzə nič əyejlao'aque', caguə chəsə'əyixjui'en do lažə'əga'aque'enə'. Con chse'enene' so'one' par nič lechgualə de'e gaquəda' lao dia' ližya nga.

17 Beṇə' ca' chsa'aque' chia' na' chsa'aque' che Cristən' chəsə'əyixjui'e xtiže'enə' do lažə'əga'aque'. Zjəneze' de que Diozən' babe'e latjə dia' ližya nga par chsed chlo'ida' de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' naquən de'e li.

18 Nitə' beṇə' chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' pero caguə do lažə'əga'aque'. Na' nitə' beṇə' yoblə chəsə'əyixjui'en do lažə'əga'aque'. Pero naquətezə chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' chebeida', na' batə'ətezəchlə gobeichczəda'.

19 Nezdə' yechoja' güen len yoguə' de'e ca' chac chia' chedə' chonle orasyon chia' na' chaclen Spirit che Jesocristən' nada' de'en leczə naquən Spirit che Diozən'.

20 Na' de'en che'enchgüeida' na' zoa' lez yeyož gona' yoguə'əlol can' chene'e Diozən' nič cui gaquəda' zto' laogüe'enə', na' cui žeba' bitə'ətezə gaquə chia', šə socha' o šə gata'. Na' ca' sa'acbe'i beṇə' can' bagwsa'acbe'ine' bedote de que Cristən' naque' le'ezelaogüe beṇə' šao' beṇə' güen.

21 Quinga naquən len nada': Na'a mbana' naca' tozə len Cristən' na' chi' yichja' tlaozə de'en chene'ene', na' catə' gata' mbalazəchlə soa' len le'.

22 Šə socha' gvaquə goncha' xšin Diozən' par niĉ so'ombia' beṇə' le'. Pero bito gaquə əṇia' non' naquəch güen, šə socha' o šə gata'.

23-24 Che'enda' žjəyezəo' len Cristən', la' lechgualē mbalazəch soa' len le', pero le'e chyažjele socha' par gaquəlena' le'e. De'e na'anə' bito gaquə əṇia' šə güenĉ socha' o šə güenĉ gata'.

25 Zoa' segor chyažjele socha' par gaquəlena' le'e na' de'e na'anə' nezdə' socha' len le'e na' gona' par niĉ šejəch gonlilažə'əlene' na' sole mbalaz de'en chonlilažə'əlene'.

26 Na' güe'ela'ochgualē Cristo Jeso'osən' catə' babene' ca soa' len le'e de'e yoblə.

27 Na' šə socha' len le'e o šə cui, leḡon byen leḡon can' cheyalə' goncho laogüe de'en bachzenagcho ĉhe dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in ĉhe Cristən'. Leḡon par niĉ yenda' rson de que yoguə'əle nitə'əczle ĉheĉh chzenagle ĉhe Spirit ĉhe Diozən' na' yenda' de que tozə can' chon yoguə'əle xbab na' de que txen chonle xte ga zelao saque'ele par se'ejle'e beṇə' ĉhe dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in ĉhe Cristən'.

28 Leḡon par niĉ yenda' rson de que bito chžeble beṇə' contr ĉhele ca' bitə'ətezə de'e chso'one' par choso'ošebe' le'e. Na' šə bito chžeble beṇə' ca' choso'ošebe' le'e gwsa'acbe'iljeine' de que Diozən' əgwnežjue' leḡa'aque' castigw zejlicane na' gone' par niĉ le'e cui yeyejle lao yi' gabilən'. Na' le'enə' gone' par niĉ cui žeble na' par niĉ əsa'acbe'ine' de'e ca'.

29 De'en chaque Diozən' ĉhecho babsi'e xneze par niĉ chonlilažə'əcho Cristən' na' le'egatezə ca' de'en chaque Diozən' ĉhecho babsi'e xneze par niĉ chy' chzaquə'əcho laogüe de'en cho'echo xtižə' Cristən'.

30 Bable'ile can' boso'ochi' boso'osaguə' beṇə' nada' antslə laogüe de'en chona' xšin Diozən' na' chenczele rson de que leczə can' chac ĉhia' na'a. Na' can' chac ĉhia' nada' leczə can' chac ĉhe le'e de'en leczə chonle xšin Diozən'.

2

Cristən' gwlejyichje' yoguə' de'e güen de'en de ĉhe' par bide' yežlyo nga, pero na'a naque' le'ezelaogüe beṇə' blaoch

1 Cristən' chtipe' lažə'əle. Chaquene' ĉhele na' de'e na'anə' chebeile chzenagle ĉhe'. Nezczele bazo Spirit ĉhe Diozən' len le'e. Na' leczə bachon Cristən' par niĉ chaquele ĉhe ljuežjle na' cheyašə'əga'aquelene'.

2 De'e na'anə' chneyoida' le'e leḡac tozə len ljuežjle. Na' le'e gaque ĉhe ljuežjle tole yetole na' tozə ca leḡon yoguə'əle xbab. Leḡon ca' par niĉ lechgualē yebeida'.

3 Bito gonle ca gaquə güen ĉhe cuinzle, na' nic gonle ca əso'elao beṇə' le'e. Bitə gon cuinle xen. Na' to tole leḡon xbab

güen che notə'ətezə can' chonle len beṇə' zjənaquəch beṇə' blao ca le'e.

⁴ Na' to tole le'e yeyiljažə' naclə gonle par nič gaquə güen che lježjle caguə che cuinzle.

⁵⁻⁷ Naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən' cayaṇə'ən naquə yichjla'aždao' Xe' Diozən' na' nape' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an tozəczə can' napə Xe'enə'. Pero bito que bchojyichj Cristo Jeso'osən' yelə' gwnabia' che'enə' na' yelə' bala'an che'enə'. Bchojyichje' de'e ca' par nič golje' goque' beṇəch na' goque' ca notə'ətezə beṇə' güen žin. Na' chio'o leczə cheyalə' goncho xbab ca xbabən' ben Cristo Jeso'osən'.

⁸ Bzenague' che Diozən', bzexjw yichje' be'e latjə gwso'ot beṇə' le' bosə'ode'ene' le'e yag corozən' can' chso'one' len beṇə' ca' zjənaquə beṇə' mal juisy.

⁹ Na' de'en bsanlažə' cuine', Diozən' be'ene' yelə' bala'an xen mazəchlə ca de'en gotə' che' antslə. Na' Diozən' bito cho'e notə'ətezəchlə beṇəch o angl yelə' bala'an xen ca de'en be'e Cristo Jeso'osən'. Na' bene' par nič naque' le'ezelaogüe beṇə' blao.

¹⁰⁻¹¹ Bene' ca' par nič yoguə' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyo nga na' nochlə beṇə' bagwsa'at, na' len yoguə' angl ca' yesə'əzo xibga'aque' lao Cristo Jeso'osən' yesə'əne' de que naque' Xanga'aque'. Na' len yoguə' de'e xio' ca' na' angl bzelaο ca' yesə'əzo xibga'aquən laogüe'enə', yesə'ənan de que naque' Xanga'aquei. Na' Xacho Diozən' si'e yelə' bala'an catə'ən gaquə ca'.

Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca beljw de'en choso'ose'eni' lao naquə žchol

¹² Na'a ža chacda' chele na' chebeida' de que chzenagczle che Diozən' catə'ən zoa' len le'e. Na' chatə'əyoida' le'e gwzenagle che' mazəchlə na'a cui zoa' len le'e. Legon yoguə'əloj de'en chene'e Diozən' par nič la'alaon de que babebeje' le'e xni'a de'e malən', na' legonən do yichj do lažə'əle na' con cuidad, la' nezczele Diozən' gone' chio'o castigw šə cui goncho can' chene'ene'.

¹³ Dioz na'anə' chocobe' xbab chelen' par nič chene'ele chonle de'e güen can' chazlaže'enə' na' lecze'enə' chaclene' le'e par nič chonlen.

¹⁴ Legon bitə'ətezə əṇa Diozən' gonle sin cui əže'ešə'əle na' sin cui gaquəyožle.

¹⁵ Legon ca' par nič cui bi dolə' gapple na' cui bi de'e mal šo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Diozən' chene'ene' de que chio'o naccho xi'ine' bitobi de'e mal ta' əchen yichjla'ažda'ochon', la'anə'əczə yežlyo nga chdacho entr beṇə' ca' chso'on clelə na' beṇə' zjənaquə beṇə' mal juisy, na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beljw ca' de'en choso'ose'eni' lao naquə žchol.

16 Na' legwzejni'i beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' par niç se'ejle'e chei na' gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque'. Šə gonle ca' yebeida' le'e catə'an əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə, chedə' la' zejen de que bzenagle che de'en bsd blo'ida' le'e, caguə con bendada' xšin Diozən' bedote.

17 Le'e chebeile de'en chonlilažə'əle Cristən', na' nada' chebeida' de'en babi'a xtižə' Cristən' len le'e par niç chonlilažə'əlene'. Na' gwzocza' yebeida' len le'e la'anə'əczə šə so'ot beṇə' nada' por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən'.

18 Le'egatezə ca' le'e yebei txen len nada'.

Temtion' na' Epafroditon'

19 Na' zoa' lez gon Xancho Jeso'osən' par niç yob gaquə seļa'a Temtion' gan' zolen' par yeyo'e rson nac chac chele. Na' lechguale yeyacxenlaža'a catə' bagwnezdə' nac chac chele.

20 Notoch no zo no əseļa'a beṇə' gon xbab chele do yichj do laže'e can' chon Temtion'.

21 Beṇə' yeziquə'əchlə zjəchi' yichjga'aque' bi de'en chse'enene' gaquə chega'aque', na' bito zjəchi' yichjga'aque' əye'elao' Cristo Jeso'osən'.

22 Nezele can' bachon Temtion' güen yoguə' laste. Na' ca naquən' chona' par niç so'ombia'ach beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristo Jeso'osən', chaclene' nada' can' chon to beṇə' len xə'.

23 De'e na'anə' bagwleja'ane' par əseļa'ane' gan' zolen' na' əseļa'ane' lgüegwzə catə' bagotə'əbia' šə gochoja' ližyan' o šə cui.

24 Na' chonlilaža'a de que Xancho Cristo Jeso'osən' gone' par niç lencza' nada' yob yida' gan' zolen'.

25 Pero na' por mientrzə chacda' chonən byen yoseļa'a beṇə' bišə'əcho Epafroditon' par yeyede' gan' zolen'. Bselə'əlene' nga par goclene' nada', na' babene' txen len nada' ca naquə xšin Diozən' de'en bento' na' len yoguə' can' bagwdilələnto' gwxiye'enə'.

26 Che'enchgüeine' yežagle de'e yoblə, chedə' zoe' trist de'en benele rson gocšenene'.

27 De'e li bašə gate', pero na' Diozən' beyašə' beži'ilaže'ene' na' bene' par niç beyaquene'. Na' caguə Epafrodito na'azən' beyašə' beži'ilaže'e sino lencza' nada'anə' par niç bito gotə'əch de'e soa' trist.

28 De'e na'anə' chosa'ane' yeyede' lgüegwzə par niç ca' yebeile na' lencza' nada' cuitec soa' trist che le'e šə ca'.

29 Legon güen len le' catə' yele'e na' legwlo'ine' de que chebeichgüeile can' babene'enə', chedə' nacle txen chonlilažə'əle Xancho Cristo Jeso'osən'. Beṇə' ca' chso'on can' baben Epafroditon' zjəzaque'e par güe'ega'acchone' yelə' bala'an.

³⁰ Epafroditon' bsanlažə' cuine' gate' par gone' xšin Cristən' de'en bselə'əlene' nga gone', na' de'e li gocšenchgüeine' xte yelatə'əzə cui gote'. Gocwlenchgüe' nada' can' gon le'e žalə' zole nga.

3

Can' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən'

¹ Na'a ža beṇə' bišə', nedeč de'en əṇia' le'e. Cheyalə' sotezə socho yebeicho čhedə' ngoda'əcho txen len Xancho Cristən'. Bito chacda' zed chzoja' čhe de'en babzojczə' antslə, čhedə' čhyažjele gonchle xbab čhei.

² Legapə cuidad nič cui gwzenagle čhe beṇə' ca' čəsə'əne' cheyalə' sole seṇy de'en ne' sirconsision. Lega'aque' lechgualə zjənaljəga'aque' na' čso'one' de'e mal.

³ Na' chio'o de to seṇy čhecho par nezecho naccho xi'in Dioz. Seṇyən' naquən ca de'en baben Diozən' chio'o Spirit čhe'enə' par chaclenən chio'o cho'ela'ochone'. Chebeicho de'en chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən' na' nezecho bito čhyažjecho seṇy lao cuerp čhechon' par gaccho xi'in Diozən'.

⁴⁻⁶ Nada' naca' beṇə' Izrael na' golja' lao dia čhe de'e Benjaminṇə' na' bos'o'ozoe' nada' seṇy čhe sirconsisionṇə' to xmanzəda'. Na' goljələna' dižə' ebreo laogüe de'en zjənaquə xaxna'a ca' beṇə' ebreo. Na' ca naquə lei de'en bzoj de'e Moisezən', goca' txen len beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' zjəči'ichgua yichjga'aque' to to pont čhe lein'. Na' de'e tant gwche' yichja' čhe de'e ca' zjəsə'ənao beṇə' Izrael gwlaž čhia' ca' xte blagzejə blagzida' beṇə' ca' čso'onlilažə' Cristən'. Na' ca naquə de'en na lein' cheyalə' goncho na' de'en nan cui goncho, bzenaga' čhe yoguə'ən xte ga zelao gwxaquə'əda'. Žalə' chacda' chebei Diozən' nada' por de'e ca', guaquə gona' xbab de que chebeichene' nada' mazəchlə can' chebeine' len beṇə' ca' yeziquə'əchlə.

⁷ Yoguə'əṇṇə' bena' xbab əsa'aclenən nada' par nič Diozən' yebeine' nada', pero na'a bachacbe'ida' bito gwsa'aclenən nada'. Na' benən byen gwleje'yichjga'aca'an par nič benlilažə'a Cristən'.

⁸ De'en banombi'a Cristo Jeso'osən' ben' naquə Xana' zaquə'əchgvan par nada'. De'e na'anə' bitoch bibi zjəzaquə' yoguə'əlol de'e ca' goquəda' antslə əsa'aclenən nada'. De'en banombi'ane' na'anə' bagwnit yoguə' de'e ca' bebeida' antslə, na' na'a nona' lega'aquən ca to beb de'e gwcho'ona' par nič gombia'acha'ane'.

⁹ Na' leczə nona' lega'aquən ca to beb de'e gwcho'ona' par nič gachia' de que ngoda'a txen len Cristən'. Che'enda' əṇa Diozən' čhia' de que naca' beṇə' güen laogüe'enə'. Eṇe' ca' por

ni che de'en chonlilaža'a Cristən', caguə por ni che de'en chona' complir bi de'en na lein'.

¹⁰ Che'enda' gombia'acha' Cristən', na' che'enda' yocobəche' yichjla'aždaogua'anə'. De'en beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'anə' chac yocobe' yichjla'aždaogua'anə'. Na' che'enda' chi' saca'a de'en chona' xšin Cristən' can' gwdi' gwxaque'enə' na' leczə che'enda' gacbe'ichda' bi zejen de'en ngoda'a txen len le' catə'an gwso'ot beṇə' le'.

¹¹ Can' chzo chbeza' ṇa'a chedə' lechguale che'enda' yolis yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca' catə' bagota'.

Cho'elaža'a chona' par nič gaquə yichjla'ažda'ogua'an can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'

¹² Bito əṇia' de que bačh naquə yichjla'aždaogua'anə' can' che'enda' gaquən, la' bito ne'e gaquən can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'. Pero na' cheyljəlaža'a naclə gona' par nič ca' gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən', la' par nan' gwleje' nada' naca' xi'ine'.

¹³ Beṇə' bišə' nezdə' bitonə' gac yichjla'ažda'ogua' can' che'enda' gaquən, pero babchojyichja' yoguə'əloj de'en goquə de'e zaque'e par nada' antslə, len bi de'en bena', chedə' bagoche'ida' bitobi zjəzaquə'an. Na' tlaozə de'en chi' yichja' ṇa'a de'en cho'elaža'a chona' can' chene'e Diozən' par nič gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'.

¹⁴ Zaquə'əchguan par nada' de'en gwlej Diozən' nada' par yežina' yoban' gan' zo'enə' laogüe de'en chonlilaža'a Cristo Jeso'osən'. Na' de'e na'anə' cho'elaža'a chona' can' chsa'azlaže'enə' par nič gon Diozən' ca gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'.

¹⁵ Na' baltezcho šə bazda chaccho can' chene'e Cristən' gaccho cheyalə' cuejyichjcho de'e ca' goquecho zjənaquən de'e zaque'e par chio'o antslə na' cheyalə' cue' yichjcho par goncho ca gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə'. Na' šə nole ne'e yo'ole bichlə xbab yoblə Diozən' gone' ca gacbe'ile.

¹⁶ Na' cheyalə' šejəchcho goncho can' babzejni'i Diozən' chio'o goncho.

¹⁷ Beṇə' bišə' yoguə'əle leḡon can' chona' nada', na' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' ca' bachso'on can' chonto'onə'.

¹⁸ De'e yoblə əṇia' le'e can' bagwnia' zan las antslə, de que nitə' beṇə' zan beṇə' chso'one' ca chṇezecho de'en chsa'aquene' bito bi zaquə'an de'en gwduxjw Cristən' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Chbeža' de'en nitə' beṇə' chso'on ca'.

¹⁹ Yesə'əbiayi' beṇə' ca' chedə' la' lguə'a so'ela'ogüe'e Diozən' con chso'elažə' chse'ej chsa'ogüe' na' chso'one' bichlə de'en na

cuerp c̄hega'aque'enə'. Chesya'əbeine' chso'one' de'en naquə de'e yelə' zto', na' zjəchi' yichjga'aque' tlaozə de'en chac yežlyo nga.

²⁰ Na' chio'o ža, bitoch choncho xbab de que yežlyo nga naquən lažcho, sino choncho xbabən' de que lažchon' naquən yoban' gan' za' Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' na' yide' nga de'e yoblə.

²¹ Na' catə'an yide'enə' gone' par nič cuerp c̄hecho de belə' chennə' yeyaquən to cuerp cobə de'en gaquə lechguale güen can' naquə cuerp c̄he le'enə'. Gone' ca' c̄hedə' nape' yelə' guac par nič bitə'ətezə de'e zjəde yoso'ozenaguən c̄he'.

4

Cheyalə' yebeicho de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'

¹ Beṇə' bišə' dao', chacda' c̄hele na' che'enchgüeida' le'i ljuežjcho. Chebeichgüeida' de'en zotezə zole chonlilažə'əle Jesocristən', na' por le'e sochgua' mbalaz. De'e na'anə' gončechlažə'əšgacze gonlilažə'əle Xancho Jesocristən'.

² Na' chatə'əyoida' le' Ebodia na' leczə ca' le' Sintique, lesošga binlo legon txen tole yetole c̄hedə' c̄hoptele chonlilažə'əle Xancho'.

³ Na' le' Sinsigos, len' babeno' xšin Diozən' do yichj do lažo'o txen len nada', leczə chṇeyoida' le' gaquəleno' beṇə' zanchō Ebodian' na' Sintiquen' c̄hedə' lega'aque' leczə gwso'one' xšin Diozən' txen len nada' catə'an gwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in c̄he Jesocristən' gan' zolen'. Na' lenczə Clementən' na' yebalə beṇə' ljuežjcho ca' gwso'one' txen len nada'. Na' zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr c̄he Diozən' gan' zjənyoj la yoguə' beṇə' bazjənapə yelə' mban zejlicane.

⁴ Le'e yebei do tyempte de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. De'e yoblə əchnia', le'e yebei.

⁵ Legon par nič yoguə'əlol beṇə' yesə'ənezene' de que nacle beṇə' gaxjwlažə' c̄hedə' bazon yidə Xancho' de'e yoblə.

⁶ Bito gaquəle tolə bitə'ətezə de'en chac c̄hele. Legon orasyon lao Diozən' c̄he yoguə' de'en chac na' nable yelə' chaclen c̄he'enə' na' leczə güe'elene' yelə' choxcwlen catə' bi de'en əṇabelene'.

⁷ Šə gonle ca' Diozən' gaquəlene' le'e par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' do tyempte xte ni que gacbe'ile bixchen' bazo chbezle ca'. Gaquəlene' le'e c̄hedə' ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'.

Cue' yichjcho c̄he de'e ca' zjənaquə de'e güen

⁸ Na' yeto' consejw de'en nga choṇa' le'e beṇə' bišə', cue' yichjle par güe'ele por dižə' li, par gonle ca beṇə' yoblə əsa'ape' le'e respet, par gonle de'e zda licha, na' par gonle de'e cui bi

de'e mal nsa'. Cue' yichjle par gacle benə' šao', na' par gonle de'en zjəneze benəchən' zjənaquən de'e güen. Bitə'ətezə de'e zaque'e lao Diozən' na' bitə'ətezə de'en chebei Diozən', che lega'aquənnə' cue' yichjle.

⁹ Bzenagle chia' catə' bzejni'ida' le'e bin' cheyalə' gonle, na' baben bable'iczele chona' ca'. Lesotezə leso legon can' bagwnia' le'e. Na' šə gonle ca', Dioz ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' sotezə soe' gaquəlene' le'e.

Can' gwsa'aclen benə' Filipos ca' Apostol Pabən'

¹⁰ Chebeichgüeida' lao Xancho Cristo Jeso'osən' de que de'e yoblə na'a bač blo'ile can' chonle xbab chia' ca de'en bselə'əle de'en goquəlen nada'. Na' nezdə' chonczle xbab chia'anə', pero cuiñə' gonən gaquəlenle nada' antslə.

¹¹ Na' chebeida' de'en bselə'ələnnə', caguə por ni che de'e byažjda' bi de'en byažjda'. Diozən' babzejni'ine' nada' par nič zoa' mbalaz catə' de de'en chyažjda' na' catə' cui bi bi de.

¹² Yo'olaocza' yelə' yašə' yelə' zi', na' yo'olaocza' yelə' šao'. Diozən' babzejni'ine' nada' par zoa' mbalaz bitə'ətezə chac la'anə' catə' de de'e che'ej chaogua' o la'anə' catə' chdona', na' la'anə' catə' de bichlə de'en chyažjda' o catə' cui bi bi de.

¹³ Chac chona' bitə'ətezə de'e cheyalə' gona', chedə' ngoda'a txen len Cristən' ben' chon nada' fuers balor.

¹⁴ Pero ca naquən' goclenle nada', naquən de'e güenchgua de'en chonle txen len nada' lao de'en chy' chzaca'a.

¹⁵ Na' le'e nitə'əle Filiposən' nezele can' goquəlenle nada' catə'an bagoc to tyemp dao' bedətixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'e neche, na' babenən byen beza'a Masedonian'. Caguə nochlə benə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag par chso'elaogüe'e Cristən' gwso'on txen len nada' par yoso'osele'e mech de'en gaquəlen nada', pero na' le'e bselə'əle de'en bchina'.

¹⁶ Na' caguə ca na'azən' bselə'əlen, leczə bselə'əlen yeto chop las catə' gwzoa' Tesalonican' par bi de'en byažjda'.

¹⁷ Caguə de'e chzelaža'a bi de'en chonle nada' sino chzelaža'a gonchle de'e güen par nič Diozən' yebeichene' le'e.

¹⁸ Doxen de'en bselə'əle len Epafroditon' bač gwxi'an na' bitoch bi bi chyažjda', de'e scha'o bade chia' na'a. Na' de'en bselə'əlen' gwxaquə'əleben ca to yal de'en chla' zix de'e chzey bχozən' lao Diozən'. Diozən' chebeichgüeine' can' babenlen'.

¹⁹ Yo'o lao na' Dioz chechon' yoguə'əlołte de'en de par əgwnežjue'en con non' chene'ene'. Na' gone' de'e güen juisy par nič gatə' yoguə'əloł de'e chyažjele, chedə' ngoda'əle txen len Cristo Jeso'osən'.

²⁰ Ledoye'elaoch Xacho Diozən' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

Bzeine' lega'aque' dižə'

²¹ Le'e gguap diox yoguə'ə_lol beṇə' Filipos ca' beṇə' zjənaquə lažə' na' Diozən' laogüe de'en zjəngode'e txen len Jesocristən'. Na' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' txen len nada' nga choso'oguape' le'e diox.

²² Na' leczə ca' yoguə' beṇə' Roma quinga beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' choso'oguape' le'e diox, na' mazəchlə beṇə' ca' chso'on žin liž rein' choso'oguape' le'e diox.

²³ Xancho Jesocristən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' de'en chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Colosas Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Colosasən'

¹⁻² Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gw-nalažə' Diozən'. Nada' chzoja' le'e nitə'əle Colosasən' le'e bannacle lažə' na' Diozən' laogüe de'en ngodə'əle txen len Cristən', chedə' txen len neto' naccho family che'enə'. Beṇə' bišə'əcho Temtion' na' nada' chṇabto' lao Xacho Diozən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e na' gonšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Pabən' chone' orasyonṇə' par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Colosasən'

³ Yoguə' las catə' chona' orasyon par le'e cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' par le'e, Dioz ben' naquə Xa Xancho Jesocristən'.

⁴ Babenda' rson can' chonlilažə'əle Jesocristən' na' can' chaquele che yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

⁵ Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que lenle zocho lez žjəyecho len Diozən', can' gwyejni'ile catə'ən gwzolao bzenagle che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' de'en naquən de'e li.

⁶ Dižə' li che Jesocristən' de'en chzenagle chei bagosə'əlasən doxenlə na' beṇə' ca' choso'ozenag chei ga yoblə leczə chso'one' güen na' choso'ozejni'ine'en beṇə' yoblə can' chon le'e dezd žan' catə'ən bzenaglen de'e nech na' gwnezele de que de'e li nži'ilažə' Diozən' le'e.

⁷ Epafras da'onə' bzejni'ine' le'e xtižə' Cristən' lgua'a nada'. Chone' xšin Cristən' can' chona' par chaclene' le'e na' zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'.

⁸ Epafras na'anə' bagwne' nada' can' baben Spirit che Diozən' par nič chaquele che ljuežjle na' chacteile chia'.

⁹ De'e na'anə' dezd catə'ən gwneзда' can' chonlen', yoguə' laste chona' orasyon lao Diozən' par le'e chṇaba' gon Spirit che'enə' le'e yoguə' claste yelə' sin' na' yelə' chejni'i par nič ca' ənezele tcho'a tšao' can' chene'ene' gonle.

¹⁰ Chṇaba' ənezele can' chene'ene' gonle par nič ca' šejəchle gonle can' cheyalə' gon chio'o nombi'acho Xancho' na' gonle doxen can' chazlažə'enə', gonle yoguə' claste de'e güen, na' šejəch gombia'achle Diozən'.

¹¹ Na' chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e len yelə' guac xen che'enə' par nič gapple yelə' chxenlažə' na' sotezə sole

gonlilažə'əlene' bitə'ətezə de'en chac na' sole mbalaz. Chnaba' gaquəlene' le'e ca' chedə' nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

12 Na' lecəə güe'ele yelə' choxcwlen che Xacho Diozən' chedə' le'enə' bene' par niç txen len yeziqə'əchlə beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə' gaquə žjəyezochə len le' gan' chey che'eni'ichgua.

13 Diozən' babebeje' chio'o xni'a gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən' na' bene' par niç chnabia' Xi'ine' Jesocristən' chio'o ben' chaquene' chei.

14 Xi'ine' Jesocrist na'anə' gwdixjue' xtolə'əchon' par niç Diozən' chezi'ixene' checho.

Cristən' chozoe' chio'o binlo len Diozən'

15 Yichjla'aždao' Cristən' naquən cayaṇə'ən naquə yichjla'aždao' Xe' Diozən' ben' cui no chle'i, na' tozə can' chso'one'. Bazoczə Cristən' catə'ən cuiṇə' xe yežlyon', catə'ən cuiṇə' nitə' angl ca' na' beṇəç ca', na' catə' cuiṇə' gatə' bitə'ətezə de'en zjəde.

16 Le'enə' bene' yoban' na' yežlyon' na' bene' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyon', na' bia yixə' ca', na' biquə'əchlə de'en zjəde yoban' na' yežlyon'. Bene' par niç zjəde de'e ca' chle'icho na' de'e ca' cui chle'icho. Bene' par niç nitə' angl əblao ca', nitə' spirit mal ca' chəsə'ənabia'an beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', nitə' de'e xio' na' nitə' biquə'əchlə de'e ca' zjənapə poder. Na' Crist nan' bene' par niç nitə' de'e ca', na' nitə' beṇə' ca', niç si'e yelə' bala'aṇ.

17 Cristən' bazoczə' catə'ən cuiṇə' nitə' beṇəç, angl, bia yixə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, na' noe' che to toe' zjənaque' can' zjənaque' na' to ton zjənaquən can' zjənaquən, chedə' Cristən' none' mendad par chac ca'.

18 Na' Crist na'anə' chnabi'e chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone' na' len' beṇe' chio'o yelə' mban zejlicaṇen'. Len' naque' beṇə' nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e na' de'e na'anə' naque' le'ezelaogüe beṇə' blao na' chnabi'e yoguə'əlol beṇə' na' biquə'əchlə.

19 Diozən' chazlaže'e de que cayaṇə'ən naquə yichjla'aždaogüe'enə' ca'aczən' naquə yichjla'aždao' Xi'ine' Cristən', cayaṇə'ən naquə yelə' guac che Diozən' ca'aczən' naquə yelə' guac che Cristən', na' tozəczə can' chso'one'.

20 Na' lecəə chazlažə' Diozən' de que yoguə' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyo nga guac yesə'ənite'e binlo len le' laogüe de'en blalj xchen Cristən' le'e yag corozən'.

21-22 Goccho beṇə' contr che Diozən' antslə por ni che xbab malən' de'en gwyo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' por ni che de'e malən' bencho. Pero na'a Cristən' babozoe' chio'o binlo len Diozən' ca de'en bnežjw cuine' por ni checho catə'ən

gwso'ote'ene'enə'. Babozoe' chio'o binlo len Diozən' par niçh ca' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' na' bito bi dolə' gapcho catə'an yežincho gan' zo Diozən' na' catə'an əche'e chio'o laogüe'enə', na' notono soi əgwcuış chio'o lao Diozən'.

²³ Na' yežincho laogüe'enə' sin cui bi dolə' napcho šə zotezə zocho chonlilažə'əcho Cristən', šə zocho len tozə xbab, na' šə zocho lez žjəyecho len Diozən' laogüe de'en babzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Dižə' güen dižə' cobə che' na'anə' bagosə' gwłaljən gatə'ətezə ža' beṇəçhən' na' Dioz nan' gwleje' nada' Pab par niçh əchyixjui'an.

Pabən' chaclene' beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Cristən'

²⁴ Chebeida' la'anə'əczə chy' chzaca'a laogüe de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' che'enda' gaquə chia' bichlə de'en ne'e chac falt par yeyož gaquəlena' le'e. Cristən' gwdi' gwxaque'e par goclene' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone', chio'o gwxaquə'əlebecho ca cuerp che'enə', na' can' chac chia' par chaquəlena' le'e.

²⁵ Diozən' gwleje' nada' par chona' xšine'enə' entr le'e cui nacle beṇə' Izrael par niçh ca' gwzejni'ida' le'e doxen can' na xtiže'enə'.

²⁶ Dezd gwłalte de de'en bito no gwyejni'i can' na xtiže'enə' pero na'a babzejni'i Diozən' chio'o len, chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'.

²⁷ Diozən' chene'ene' ənezecho de que lechgualə de'e güen juisy chone' len notə'ətezcho chonlilažə'əchone' la'anə'əczə cui naccho beṇə' Izrael. De'e na'anə' bachzejni'ine' chio'o de'en cui no gwneze antslə de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' ngodə'əcho txen len le' na' de'e na'anə' zocho lez žjəyecho len Diozən' gan' chey che'eni'ichgua.

²⁸ Cho'elento' yoguə'əlol beṇə' dižə' che Cristən' chatə'əyoiga'aqueto'one' par niçh yoso'ozenague' che' na' chzejni'iga'aqueto'one' naquən' ne'. Cho'eto' xtiže'en len yoguə' clas yelə' sin' par niçh ca' catə' yežincho lao Diozən' yoguə' beṇə' ca' boso'ozenag cheto' əsa'aque' cayaṇə'an chene'e Diozən' əsa'aque' laogüe de'en zjəngode'e txen len Cristən' can' ngodə' chio'o.

²⁹ Na' de'e na'anə' chonchgua' xte ga zelao chzaquə'əda' əchyixjui'a xtiže'enə' len doxen fuers balor de'en chon Cristən' nada'.

2

1-2 Na' che'enda' ənezele can' chona' xte ga zelao chzaquə'əda' par niçh əchtipa' lažə'əle na' lažə' beṇə' ca' nitə' Laodisean' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' do na', beṇə' cuiṇə' gombi'aga'aca'. Chona' xte ga

zelaŋ chzaquə'əda' par niĉh yoguə'əle gaque ĉhe lĵuežĵle tole yetole na' par niĉh nezele tĉho'a tšao' can' cheyalə' gonle xbab yoguə' laste na' par niĉh šejni'ile ĉhe Cristən'. Cui no gwneze antslə de'en bachzejni'i Diozən' chio'o ĉhe Cristən'.

³ Na' šə bin' chene'echo nezecho, doxen yelə' sin' na' yelə' chejni'i ĉhe Diozən' napə Cristən' len par chzejni'ine'en chio'o.

⁴ Echnia' ca' par niĉh cui no yopei le'e len dižə' yoblə par xoayagle.

⁵ La'anə'əczə bito zoa' na' len le'e, syempr chona' xbab ĉhele na' chebeida' de'en chonle can' cheyalə' gonle na' zotezə zole chonlilažə'əle Cristən'.

⁶ De'e na'anə' con can' babsedle ĉhe Jesocristən' na' can' bachonlilažə'əlene' ca Xanle, con ca'ašgacən' sotezə sole len le'.

⁷ Na' le'e sotezə leso legonlilažə' Cristən' can' babzejni'i Epafrasən' le'e par niĉh gacle ca to yag de'e chaz loinə' zitjw na' chĉha'ochguan. Na' le'e güe'echgua yelə' choxcwlen ĉhe Diozən' can' chaclene' le'e.

Cristən' babocobe' yichĵla'ažda'ochon'

⁸ Le'e gapə cuidad par niĉh notono yesə'əxoayag le'e len xbab ĉhega'acze' par naole de'en choso'osed choso'olo'ine'. Lega'aque' choso'osed choso'olo'ine' de'en cui bi zaquə' ĉhe costombr gol ca' de'en zjəde, ĉhe de'en ye'ej gaocho, ĉhe ža ca' na' ĉhe cuerp ĉhechon' lĵua'a yoso'osed yoso'olo'ine' ĉhe Cristən'.

⁹ Cristən' lao goque' beŋə' belə' chen goc yichĵla'aždaogüe'enə' doxen can' naquə' yichĵla'aždao' Diozən' na' ca'acən' naque' na'a. Gwdape' yelə' guac cayanə'ən napə Diozən' na' ca'acən' nape'en na'a. Bene' tozəczə can' chon Diozən' na' ca'acən' chone' na'a.

¹⁰ Na' Cristən' chnabi'ache' ca notə'ətezə angl əblao na' notə'ətezə de'e xio'. Na' chio'o laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristən' bitoch bi bi chyažĵəchecho par so cuzcho binlo.

¹¹ Na' leczə de'en ngodə'əcho txen len le' zocho to seŋy de'en zejen ca seŋy de'en ne' sirconsionnə'. Bito naquən seŋy de'en bzo beŋə' lao cuerp ĉhechon', sino de'en bagwlejyichĵcho cuich chzenagcho ĉhe la'ažda'omalcho na'anə'. Cristən' babocobe' yichĵla'ažda'ochon'.

¹² Na' ca de'en bagwchoacho nisən' zejen ca gotcho na' bgašə'əcho txen len Cristən' na' leczə zejen ca bolis bosban Diozən' chio'o ladjo beŋə' guat ca'. Diozən' bolis bosbane' Cristən' ladjo beŋə' guat ca', na' catə'ən benlilažə'əchone' par bocobe' yichĵla'ažda'ochon', canan' bene' par niĉh cuich naccho ca beŋə' guat.

¹³ Antslə gwxaquə'əlebecho ca beŋə' guat len yichĵla'ažda'ochon' ĉhedə' bito bzenagcho ĉhe Diozən',

bzenagzechcho che la'ažda'omalchon'. Pero na' can' ben Diozən' par ničh Cristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca', leczə can' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par ničh cuich naccho ca beṇə' guat na' babezi'ixene' yoguə'ate xtolə'əchon'.

¹⁴ Diozən' bsele'e Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən' par ničh cui si'icho castigw por ni che de'en cui bencho complir yoguə'əloł can' na lei che'enə' de'en nyojən'. De'e na'anə' lein' bitoch güe'en dižə' contr chio'o can' benən antslə.

¹⁵ Diozən' beque'e yelə' gwnabia' che angl bzelaο ca' na' de'e xio' ca' par ničh cuich yesə'anabia'an chio'o. Blo'ine' beṇəchən' de que banitə'an xni'enə' catə'an Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'.

Cheyalə' cuec yichjcho de'e ca' zjəzaquə' len Diozən'

¹⁶ De'e na'anə' bito gwzenagle che beṇə' ca' chəsə'əna chonle de'e mal ca de'en bito naole costombr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' bichlə costombr chega'aque'enə' de'en chəsə'əne' cheyalə' ye'ej gaocho, o goncho lni, o can' goncho catə' naquə bio' che'en, o de'en cheyalə' gomba'ancho ža de'en chsa'aquene' naquən de'e žialao.

¹⁷ Diozən' bene' par ničh de'e Moizezən' bzoje' che costombr ca' parzə ničh bzejni'ine' chio'o latə' dao' che Cristən' antslə ze'e yide'. Pero na'a babidə Cristən' na' costombr ca' bito zjəzaquə'an can' zaquə' de'en nombi'acho Cristən'.

¹⁸ Nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' de que cheyalə' gon cuincho ca to de'e cui bi zaquə' na' cheyalə' güe'ela'ocho no angl na' goncho bichlə de'en chəsə'əne' besə'əle'idaogüe'enə'. Bito gwzenagle chega'aque' catə' əse'e le'e de que cui chonle can' cheyalə' gonle. Con chso'on cuinga'aque' xen chedə' choso'ozenagle' che la'ažda'omalga'aque'enə'.

¹⁹ Lega'aque' bito zjəngode'e txen len Cristən' ben' chnabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone'. Pero chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone' ngodə'əccho txen len le' na' len ljuəžjcho ca' ca to to part che cuerp chechon' ngodə'an txen len bečhj bnia' ca'. Na' de'en ngodə'əcho txen len Cristən' Diozən' chaclene' chio'o par ničh chaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen.

²⁰ Ca naquən' ngodə'əcho txen len Cristən' catə'an gote', bito cheyalə' cue'ech yichjcho che costombr de'en zjəsə'ənao beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', costombr che de'en ye'ej gaocho, che ža ca' na' che cuerp chechon'. La' chio'o bitoch naccho txen len beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' na' de'e na'anə' bito cheyalə' goncho can' chso'one'enə'.

²¹ De'e na'anə' bito gwzenagle che beṇə' ca' chəsə'əna: "Bito goxə'əle de'e nga, bito ye'ej gaole de'e na', na' bito canle de'en yeto."

²² Costombr ca' za' aquən che benačhən', la' yoguə' de'e ca' de'en chəsə'əne' cui goxə'əcho, cui ye'ej gaocho na' cui cancho, de'en chčinchon chəsə'əde chei.

²³ Chsa'aque beṇə' de que costombr ca' zjənaquən de'e sin'. Len de'e chsa'aljlažə' benačh ca' azənə' par chse'ejni'alaže'e angl ca' na' par chso'on cuinga'aque' ca to de'e cui bi zaquə' na' par chəsə'əžaglaogüe' len cuerp čhega'aque'enə', pero bito sa'aclenən chio'o par ničh cui əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

3

¹ Can' bolis bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', leczə can' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' cuec yichjcho che de'e ca' zjənaquə de'e zaque'e gan' zo Cristən' chnabi'e txen len Diozən'.

² Cheyalə' cue' yichjcho che de'e ca' zjəzaque'e len Diozən' caguə de'e ca' zjəzaque'e len benačhən'.

³ Bagwlejyichjcho cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon' na' mbancho par goncho can' chene'e Diozən'. Na' zocho txen len Diozən' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristən' la'anə'əczə cui chsa'acbe'i beṇə'.

⁴ De yelə' mban checho zejlicane čhedə' chonlilažə'əcho Cristən' na' Cristən' zotezə zoe' len chio'o. Na' catə' yide' de'e yoblə gone' par ničh yichjla'ažda'ochon' yeyož gaquən ca yichjla'aždaogüe'enə' na' gone' par ničh cuerp čhechon' yeyaquən to cuerp cobə de'en gaquə lechguale güen can' naquə cuerp che le'enə'.

Can' bencho antslə na' can' cheyalə' goncho na'a

⁵ Na' laogüe de'en babocobe' yichjla'ažda'ochon', cheyalə' cuejyichjcho de'e mal ca' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac zocho yežlyo nga. Bito co'o xtocho nic cuejyichjcho no'ol checho o be'en checho par solencho beṇə' yoblə. Bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Bito yebeicho bitə'ətezə de'en naquə de'e yelə' zto'. Bito selažə'əcho goncho bitə'ətezə de'e mal. Na' bito selažə'əcho de'e zan de'e gatə' čhecho, čhedə' tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beṇə' chse'ejni'alaže'e lguə'a lsaquə'.

⁶ Gwžin ža catə' Diozən' gone' castigw zejlicane che beṇə' ca' chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca'.

⁷ Antslə gwdacze benle de'e malən' ca de'e ca' bagwni'anə'.

⁸ Pero na'a cheyalə' cuejyichjle yoguə' de'e mal ca'. Bito əža'a ljuežjle na' bito locle. Bito gaquəxi'i ljuežjle, bito gwžia əgwnitə' ljuežjle, na' bito güe'ele dižə' zban.

⁹ Bito güe'ele dižə' güenlažə' len ljuežjle. Bitoch gonle de'e ca' čhedə' bagwzolao chbejyichjle cuich chzenagle che la'ažda'omallen' len de'e mal ca' de'en nan gonle.

10 Diozən' ben' ben yoguə'əcho babocobe' yichjla'ažda'ochon', na' chzejni'ine' chio'o par nič zda chaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'.

11 Bitobi nonən par len Diozən' šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho beṇə' Izrael. Bitobi nonən par le' šə zocho seṇy de'en ne' sirconsision o šə cui zochon. Na' leczə bitobi nonən par le' šə naccho beṇə' zitə' la'aṇə'əczə šə za'acho yež de'e lechguale ne'e naquə serrado. Na' le'egatezə ca' bitobi nonən par le' šə naccho esclabos o šə cui naccho esclabos. De'en naquə de'e žialao xen, gonlilažə'əcho Cristən'. Na' notə'ətezə naccho šə bachonlilažə'əchone' ngodə'əcho txen len le'.

12 Diozən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə' na' chaquene' checho. De'e na'anə' legon can' cheyalə' gon chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'. Le'e yeyašə' leyeži'ilažə' ljuežjle na' legon güen len ljuežjle. Bito gon cuinle xen. Le'e gac beṇə' gaxjwlažə', na' le'e gapə yelə' chxenlažə' len ljuežjle.

13 Na' le'e gwde ca'alə' šə bi chac chele entr tole yetole, na' le'e yezi'ixen che ljuežjle šə chaquele bi babenene' le'e. Con can' babezi'ixen Cristən' checho ca'aczən' cheyalə' yezi'ixencho che ljuežjcho.

14 Na' de'en naquəch de'e žialao xench lao yoguə' de'e ca', cheyalə' gaque che ljuežjcho chedə' šə chaquecho che ljuežjcho nachən' leczə goncho bitə'ətezəchlə de'en chene'e Diozən' goncho.

15 Diozən' gwleje' chio'o par so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' par socho binlo len ljuežjchon'. De'e na'anə' legon ca gaquəlen Diozən' le'e so cuezle ca', la' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' banaccho ca tozə family. Na' le'e güe' yelə' choxcwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

16 Lesotezə leso legon xbab che de'e ca' babzejni'i Cristən' chio'o. Le'e gwzejni'i beṇə' ljuežjle ca' na' le'e gatə'ayoiga'aque' len yoguə' clas yelə' sin' par yoso'ozenague' che Cristən'. Legol no salmos na' no imnos, na' bichlə de'en na Spirit che Diozən' gollə, güe'ele yelə' choxcwlen che' lo'o yichjla'ažda'olen' can' chaclen Xancho' le'e.

17 Na' bitə'ətezə de'e gonle na' bitə'ətezə dižə'ən güe'ele, legonən na' le'e güe'en par nič Xancho Jeso'osən' si'e yelə' bala'ṇ. Na' do tyempte güe'ele yelə' choxcwlen che Xacho Diozən' can' chaclen Xancho Jeso'osən' le'e.

Quingan' cheyalə' gon chio'o babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'

18 Le'e no'olə le'e nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en che tole can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Xancho Cristən'.

19 Na' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale, legaque che no'ol che tole na' bito gonle znia len lega'aque'.

20 Na' le'e bi'i xcuidə', le'e gwzenag che xaxna'ale yoguə'əloł bin' se'e le'e, chedə' can' chazlažə' Xanchon' gonle.

21 Na' le'e nacle xaxna' bi'i xcuidə', bito con gonle ca yesə'əža'a yesə'əlocho', la' šə gonle ca' bitobi de gost nitə'əbo' na' bitoch yoso'ozenagbo' chele.

22 Na' le'e nacle mos, cheyalə' əgwzenagle yoguə'əloł can' na xan žinnə'. Bito gonleile xan žinnə' gonlizle ca beṇə' chonchgua žinnə' catə'əzən' chgüie' le'e. Pero le'e do yichj do lažə'əle legon žinnə' laogüe de'e chaple Diozən' respet na' cui chene'ele əže'e le'e.

23 Na' bitə'ətezə de'en gonle, gonlen do yichj do lažə'əle par nič yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par nič yebei xan žin na'azənə'.

24 Legon ca' chedə' nezczele de que Xancho Cristən' gone' par nič chio'o choncho can' chazlaže'enə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' de'en gone' par nič yežincho gan' zoe'enə' zaquə'əchən ca laxjwchon'.

25 Na' notə'ətezə zjənaquə beṇə' ca' chso'on de'e malən', Xanchon' əgwnežjue' castigw che to toga'aque' segon naquən' gwso'one'.

4

1 Na' le'e xan žin, legon güen len beṇə' ca' chso'on xšinlen', chedə' nezele lezə zo Xanle ben' zo yoban'.

2 Legac beṇə' banlažə' par nič sotezə sole gonle orasyon, güe'ele yelə' choxcwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

3 Na' leṇabe Diozən' gone' par nič gaquə latjə güe'elencha' beṇə' xtiže'enə' nič yesə'əneze' de'en cui no gwneze antslə che Cristən'. La' por ni che de'en bi'a xtižə' Crist na'anə' dia' ližya nga.

4 Leṇabe Diozən' əgwzejni'ine' nada' nič ənezda' naquən' yapəga'aca'ane' par nič se'ejni'ine'en.

5 Na' žlac na'a ne'e de tyemp par gonlen, legon güen len beṇə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o can' chejni'ile cheyalə' goncho.

6 Legüe' dižə' šao' dižə' güen na' dižə' de'en naquə de'e zaquə'e yoguə' laste. Na' legon xbab par nič ənezele naclən' cheyalə' yoži'ile xtižə' to to beṇə'.

Chguape' beṇə' migw che' ca' diox

7 Tiquicon' əne' le'e yoguə'əloł can' chac chia'. Le' naque' beṇə' bišə'əcho na' chacda' che'. Zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Cristən'.

8 Echselə'ane' par nič ənezele can' chac chia' na' par nič əgwtipe' lažə'əle.

9 Na' txen len le' choselə'a beṇə' bišə'əcho Onesimon' ben' naquə beṇə' gwlaž chele na' ben' chaquecho chei. Lenczə

le' zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. Ech-selə'əga'aca'ane' par niç yesə'əne' le'e yoguə' de'en chonto' nga.

¹⁰ Aristarcon' ben' de ližya nga len nada' chguape' le'e diox. Na' Marcos beṇə' sobrin che Bernaben' leczə chguape' le'e diox. Bagwnia' can' cheyalə' gonle güen len Marcosən' catə' le'e gan' zolen'.

¹¹ Na' Jeso'os ben' zjənsi'e Josto leczə chguape' le'e diox. Caguə nochlə beṇə' Izrael chsa'aclene' nada' len de'en chona' par niç nabia' Diozən' beṇə' zanch sino beṇə' ca' šonžə. Na' zocha' mbalaz laogüe de'e chsa'aclene' nada'.

¹² Nach leczə beṇə' gwlaž chele Epafrasən' ben' chon xšin Cristən' chguape' le'e diox. Yoguə' laste catə' chone' orasy-onṇə' chṇabchgüe' əgwzejni'i Diozən' le'e yoguə'əloḷ de'en chene'ene' gonle na' par niç yeyož gonlen na' gacle cayanə'n chene'e Diozən' gacle.

¹³ Che'enda' ənezele can' chonchgüe' orasyon par le'e chonlilažə'əle Cristən' Colosas, Laodisea na' Ierapolis.

¹⁴ Na' lenczə Locas ben' naquə beṇə' güen rmech ben' chacda' chei chguape' le'e diox na' leczə' ca' Demasən' chguape' le'e diox.

¹⁵ Le'e gguapšga diox beṇə' bišə'əcho ca' ža' Laodisean', len Ninfas na' beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' liže'enə'.

¹⁶ Na' catə' yeyož gwlabl cart nga, əgwnežjwlen beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' Laodisean' par niç yoso'olabe'en. Na' leczə le'e gwlab cartən' de'en bselə'a par beṇə' Laodisea ca'.

¹⁷ Na' le'e ye' Arquipon' de que chṇeyoida'ane' gone' seguir len xšin Diozən' de'en chone'enə' par niç yeyož gone' yoguə'əloḷ de'en gwlej Xancho Cristən' le' gone'.

¹⁸ Part dao' che cart nga nada' Pab chzoja'an cuincza'. Bito ganlažə'əle can' dia' ližya nga. Diozən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e. De'e na'azə chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Tesalonica Ca'

Pabən' len beṇə' ljuežje' ca' bosso'ozoje' beṇə' ca' chso'elaogüe'e Jesocristən'

¹ Nada' Pab chzoja' le'e nitə'əle Tesalonican', le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' laogüe de'en ngodə'əle txen len lega'aque'. Na' nada' lena' Silbano na' Temtion' chṇabto' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Besə'əloe' beṇə' Tesalonica ca' de que chso'onlilažə'e Jesocristən'

² Yoguə' laste catə' chonto' orasyon cho'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' par yoguə'əle, na' chṇabto' gaquəlene' le'e.

³ Na' catə' chonto' orasyon lao Xacho Diozən' chjsa'alažə'əczəto' yoguə'əlol de'e güen de'en chonle laogüe de'en chonlilažə'əle Diozən' na' chaquele che'. Na' chjsa'alažə'əczəto' can' chgo'o chchejlažə'əle catə'ən chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əle chedə' zole lez yidə Xancho Jesocristən' yeto.

⁴ Nezetə' beṇə' bišə', de que Diozən' chaque' chele na' bagwleje' le'e par nacle xi'ine'.

⁵ Na' Spirit che Diozən' goclenən le'e len yelə' guac chein' par niç gwnezele de que dižə' güen dižə' cobə de'en bzejni'ito' le'e che Jesocristən' naquən de'e li. Caguə naquən con to dižə'. Na' nezzele can' bentezə bento' de'e güen entr le'e par niç gocleno' le'e.

⁶ Na' le'e zole chonle can' bento' na' can' ben Xancho Jesocristən'. Na' Spirit che Diozən' chonən ca chebeile la'anə'əczə de'e zan de'e bagwdi' bagwxaquə'əle por ni che de'en babzenagle de'en gwduxjue'ito' le'e che Jesocristən'.

⁷ Beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Masedonian' na' Acayan' bazjəneze' can' chonle na' de'e na'anə' zjəneze' naquən' cheyalə' so'one'.

⁸ Babenle ca zjəneze beṇə' che Xancho Jesocristən' chedə' doxenlən' banasə' nlaljən, caguə Masedonian' na' caguə Acaya na'azən'. Na' le'egatezə ca' yoguə'əzə beṇə' bazjəneze' can' chonlilažə'əle Diozən', na' de'e nan' bitoch bi de'ənatə' chele.

⁹ Na' beṇə' zan chso'e dižə' ca güennə' benle len netə' catə'ən bedəlanə'əto' le'e na' can' goquə gwzolao chonlilažə'əle Diozən'. Bagwlejyichjle cuich chejni'alažə'əle lgua'a lsaquə' chele ca' na'

na'a bachonlilažə'əle Diozən', na' bacho'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicane. Len' zaquə' par güe'ela'ocho.

¹⁰ Na' chso'e dižə' can' chbezle əchoj Xi'ine' Jeso'osən' yoban' yide' yežlyo nga yetlas, be'en bosban Diozən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en chonlilažə'əcho Jeso'osən', Diozən' bito gone' chio'o castigw catə'ən əžin ža gone' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jeso'osən'.

2

Xšin Diozən' de'e ben Pabən' Tesalonican'

¹ Le'e nezczele beṇə' bišə', catə'ən bedəlanə'əto' le'e na' gwɔixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən' zochgua yelə' guac che'enə' len neto'.

² Nezele can' gwɔdi' gwxaquə'əto' Filiposən', can' boso'ožia boso'onitə' beṇə' ca' neto' lao gwɔixjue'ito' che Jesocristən'. Pero na' Diozən' bene' ca' cui bžebto' gwɔixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə' la'anə'əczə de'e zan de'e besə'əžon par chixjue'eto'on.

³ De'en chatə'əyoito' le'e gwzenagle che Diozən', bito nacho chonto' clelə na' nic chzelažə'əto' gonto' bi de'e mal, na' nic chene'eto' əxoayagto' le'e.

⁴ Diozən' nezene' de que zotezə zoto' chzenagto' che', na' de'e na'anə' gwleje' neto' par chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Ca' chaquən' chzeneto'on le'e. Chyixjue'ito'on le'e caguə par nich yebei beṇə' de'en chonto' na'anə', sino par nich yebei Diozən' can' chonto'onə'. Le' nezene' yoguə'əte xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'ochon'.

⁵ Nezele can' chonto', ni šlinzə cuinə' gwpeito' le'e len dižə' de'en cho'eto'onə', na' niquenə' xoayagto' le'e par nich gone' neto' bi de'en de chele. Cui Diozən' nezene' de que can' naquən.

⁶ Na' nic chyiljlažə'əto' naclə gonto' par nich əso'elao' beṇə' neto'. Nique ənacho chene'eto' par nich le'e güe'ela'ole neto', na' nic chene'eto' yeziquə'əchlə beṇə' əso'ela'ogüe'e neto'. Zaquə'əto' par gonto' ca gwzenagle cheto' la fuers por ni che de'en bselə' Cristən' neto' par cho'eto' xtiže'enə', pero bito chonto' ca gwzenagle cheto' la fuers.

⁷ Nži'ito' le'e caczə nži'i to no'olə xi'ine' bi'i chosgol choscha'ogüe'.

⁸ Na' de'en chaqueto' chele, cho'elento' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'. Na' caguə de'e na'azən' chonto', sino leczə chsanlažə' cuinto' chonto' xte ga zelao chzaque'eto' par chaclento' le'e chedə' chaqueto' chele.

⁹ Za'alažə'əczle beṇə' bišə', catə'ən gwzoto' len le'e lechguale bento' žin xte jxaque'eto' par ben cuinto' mantener. Bento' žin

teža na' do še'elə par ničh cui bi gast əbzoto' le'e. Can' bento' gwɔdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'.

¹⁰ Txenczən' nacle len Diozən' nezele ca güennə' bento' catə'an gwzolento' le'e chonlilažə'əle Jesocristən'. Benczəto' con can' chazlažə' Diozən'. Bento' par ničh ni to cui no gwna de que napəto' dolə'.

¹¹ Nezele can' gotə'əyoito' le'e gwzenagle che Diozən' na' can' əbtipto' lažə' to tole can' chon to beṇə' byo len xi'ine'.

¹² Bento' mendad de que gonšgacze de'e güen can' cheyalə' gon chio'o bagwlej Diozən' par nabi'e chio'o na' par gone' chio'o yelə' bala'aṇ.

¹³ Bito chbezəto' cho'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' can' bzenagle xtiže'enə' catə'an gwɔdixjue'ito'on le'e. Zache'iczele bito naquən xtižə' beṇəchən' sino naquən dižə' de'en chon Diozən' par cho'eto'. Na' de'en gwyejle'ele xtižə' Dioz na'anə' chša'an xbab de'en yo'o lo'o yičjla'ažda'olen'.

¹⁴ Beṇə' bišə', le'e bagoc chele can' goc che beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag cho'elaogüe'e Jesocristən' zan part Jodean', beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ca chio'o chonlilažə'əchone'. Na' le'egatezə ca' baboso'oči' boso'osaquə' beṇə' Izrael ca' beṇə' gwlaž chega'aque' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', na' can' boso'oči' boso'osaquə' beṇə' gwlaž chele ca' le'e.

¹⁵ Beṇə' Izrael ca'anə' gwso'ote' Xancho Jeso'osən' can' gwso'ote' beṇə' ca' gwso'elene' lega'aque' xtižə' Diozən' cana'. Na' leczə can' gwso'one' boso'olagzejə boso'olagzide' neto'. Na' xte ža neža por de'e cui chazlažə' Diozən' chso'one', na' leczə chso'one' contr yoguə'əloḷ beṇəchən'.

¹⁶ Beṇə' Izrael ca' choso'ožone' əgwzejni'ito' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael bi de'en cheyalə' goncho par ničh cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Can' chso'one' de'e na'anə' do tyemp choso'ozanch xtolə'əga'aque'enə'. Bagwchoglaio Diozən' chega'aque' de que zejlicane yesə'əzi'e castigon'.

Pabən' gone'ene' žjezlane'e beṇə' ca' nitə' Tesalonican'

¹⁷⁻¹⁸ Na' neto' beṇə' bišə', bachacchgüeito' chedə' bitochənə' le'i lježjcho, pero chonto' xbab chele. Nada' Pab zan las go'onda' delana'a le'e, na' bchoj catə' beyiljlažə'əto' naclə gonto' par ničh yežagcho de'e yoblə. Pero catə' gone'eto' yidəto' par delanə'əto' le'e, Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito be'en latjə.

¹⁹ Zoto' lez sotezə sole gonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. Na' leczə chebeito' can' chonlilažə'əlene' na'a. Na' catə'an yide' yeto, soto' mbalaz güe'eto' dižə' can' chonlen'.

²⁰ Le'e chonle ca si'ito' yelə' bala'aṇ na' le'e chonle ca zoto' mbalaz.

3

1-2 Na' cuich b̄chejeto' laogüe de'en cui chle'i l̄juežjchon'. De'e na'anə' bselə'ato' beṇə' bišə'əcho Temtion' gan' zolenə' na' bega'an netəzəto' Atenas nga. Temtion' naque' beṇə' güen xšin Diozən' na' chone' txen len neto' chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in beṇə' che Cristən'. Bselə'ato'one' btipəche' lažə'əle na' bedəyene' ca benlilažə'əchle Cristən'.

3 Bselə'ato'one' gan' zolenə' par niçh ni tole cui gaquəžejlažə'əle bixçhen' chyi' chzaquə'əle, çhedə' la' baṇezele Diozən' nsi'e x̄neze techo yelə' yašə' yelə' zi' yežlyo nga.

4 Catə'an gwzolento' le'e antslə bzeneto' le'e de que yoso'oçhi' yoso'osaquə' beṇə' chio'o. Na' nezele de que bachac can' gwnato'onə'.

5 Na' laogüe cuich ch̄chejda' de'en cuichənə' le'i l̄juežjcho, bselə'a Temtion' gan' zolenə' par niçh gw̄nezda' šə zdacze chonlilažə'əle Cristən'. Go'onda' ənezda' šə bagwzoi gwxiye'enə' b̄xoayaguən le'e. La' šə bab̄xoayaguən le'e, bendadto' xšin Dioz na'anə' entr le'e šə ca'.

6 Beyacxenlaza'əteto' catə' belə' Temtion' de'en bide' gan' zolenə'. Bedəyzejni'ine' neto' ca güennə' chonle chonlilažə'əle Cristən' na' chaquele che yoguə'əlol beṇə'. Na' leczə gwne' can' chi' yichjle neto' na' can' zelažə'əle yežagcho de'e yoblə leczə can' chene'e neto'.

7 Ca'aczən' beṇə' bišə', ne'e chžaglaoto' na' ne'e chyi' chzaquə'əto' pero babeyondiplažə'əto' gw̄nezeto' de que zotezə zole chonlilažə'əle Cristən'.

8 De'e li babeyacxenlaza'əto' na' zoto' mbalaz de'en zotezə zole chonlilažə'əle Xancho Cristən'.

9 Na' de'e na'anə' lechguale chebeito' lao Diozən' can' chonle na' cho'echguato' yelə' choxcwlen che' can' chaclene' le'e.

10 Lechguale chonto' orasyon do ža do yel ch̄nabeto'one' gone' ca le'i l̄juežjcho niçh əgwzejni'icheto' le'e par niçh šejəchle gonlilažə'əchlene' çhedə' bitonə' gonlilažə'əlene' can' chene'e Diozən'.

11 Ch̄nabeto' Xacho Diozən' na' len Xancho Jesocristən' əso'e latjə yedəzlanə'əto' le'e.

12 Na' ch̄nabeto' Xancho' gone' ca gaquəche che l̄juežjle tole yetole na' gone' ca gaquəchele che yoguə' beṇəçh con catezən' chaqueto' che le'e.

13 Ch̄nabczəto'one' gone' ca gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' lao Xacho Diozən' sin cui bi dolə' gaple catə'an yidə Xancho Jeso'osən' de'e yoblə n̄che'e yoguə'əlol beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

4

Pabən' bzejni'ine' can' chene'e Diozən' yesə'əzo yesə'əbeze'

¹ Na'a ža beṇə' bišə', baḥ bsd blo'ito' le'e gonle can' chene'e Diozən', na' baḥ zole chonle ca'. Na' de'en chonlilažə'ale Xancho Jesocristən' chatə'əyoito' le'e na' chonto' mendad əžja' aquəchle gonchle de'en chene'e Diozən'.

² Baṇezczele de que de'en bento' mendad gonle naquən de'en na Xancho Jeso'osən'.

³ Diozən' chene'ene' sotezə socho gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' bito chene'ene' cuejyichjcho no'ol checho o be'en checho par solencho beṇə' yoblə, na' bito chene'ene' əgwža' xtocho.

⁴ Na' leczə chene'ene' əneze totole naquən' cheyalə' chiljle xo'ollen' sin cui gaple dolə' na' sin cui no əna de que chonle de'e mal.

⁵ Bito gonlebele beṇə' ca cui chso'onlilažə' Diozən' na' chiljle xo'olle par gonle can' chzelažə' la'ažda'omallen', sino chiljlene' par solenlene' can' chene'e Diozən'.

⁶ Ni tole bito cheyalə' solenle no'ol che beṇə' yoblə chedə' la' contr be'en che' na' gonle šə gonle ca'. Babe'eto' dižə' antslə par bosnisetə' le'e de que Xancho' chnežjue' castigw che beṇə' chso'on bitə'ətezə de'e malən' zjənac ca'.

⁷ Diozən' gwleje' chio'o par gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə', caguə par co'o xtocho o goncho bichlə de'e mal ca' zjənac ca'.

⁸ De'e na'anə notə'ətezle šə nacle beṇə' godenag len de'e ca' chsed chlo'ito' le'e, che Dioz nan' cui chzenagle, caguə che netəzəto'. Le'enə' beṇe' chio'o Spirit che'enə' chedə' chene'ene' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁹ Bito chyažjele gwzoja' le'e par ənezele de que cheyalə' gaque che ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. Dioz na'anə' babsedene' le'e par niḥ chaque che ljuežjle tole yetole.

¹⁰ Na' can' bachaquele che yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' doxen Masedonian'. Na' chatə'əyoito' le'e beṇə' bišə', legaquəche čega'aque'.

¹¹ To tole le'e yeyiljažə' naclən' gonle žin par niḥ sole binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' bito con ggüiale bi chso'on beṇə' yoblə. Na' gonle bitə'əzə žin yixə' o žin de'e de yo'o can' bento' mendad.

¹² Le'e gon ca' par niḥ beṇə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o bito yesə'əne' mal chele, na' leczə par niḥ cui gaquə falt šə bi de'en chyažj chchinele.

Can' gaquə catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə

¹³ Le'egatezə ca' beṇə' bišə', chene'eto' ənezele can' gac che beṇə' guat ca', beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' lao gosə'anite'e yežlyon'. Chene'eto' ənezelen par niḥ cui sole trist ca' tristən' chəsə'anitə' beṇə' yeziquə'əchlə catə' chat no chat čega'aque' la' cui nite'e lez žjəsyə'əzoe' len Diozən'.

14 Nezecho gwso'ot beṇə' Jeso'osən' na' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Le'egatezə ca' nezecho de que Diozən' gone' par niḅ yidə Jeso'osən' de'e yoblə na' nḅhe'e beṇə' ca' bagwsa'at con beṇə' gwso'onlilažə' le'.

15 Na' dižə' nga chzeneto' le'e naquən xtižə' Xancho Jeso'osən' de'en none' mendad gwzeneto'. Chio'o mbancho na'a chonlilažə'əchone', šə ne'e mbancho catə'an yide' de'e yoblə, bito nacho yobəch yežaglaochone' cle ca beṇə' ca' bagwsa'at.

16 Na' ca naquə Xancho Jeso'osən', cuine'en yetje' le'e yoban', na' əne' zižjo gone' mendad yesyə'əban beṇə' guat ca', na' to angl əblaonə' əne', na' yenecho cuež trompet che Diozən'. Nach beṇə' ca' bagwsa'at beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' lega'acteque' yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'.

17 Na' te na' chio'o chonlilažə'əchone' šə ne'e mbancho yežlyo nga, gon Diozən' par niḅ txen len lega'aque' šepcho le'e yobanə' to lo'o bejw na' yežaglaoch Xancho Jeso'osən' le'e yobanə'. Nach žjəyecho len le' zejlicəne.

18 De'e na'anə' ledogwtipəchlažə' ljuežjcho tocho yetocho güe'echo dižə' can' gaquə.

5

1 Beṇə' bišə', bito chyažjen gwzoja' le'e par gwzenda' le'e bi ža bi orən' yidə Xancho Jeso'osən' yeto.

2 Nezele de que gwžin ža əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən'. Senyale' lega'aque' can' chon to beṇə' bguan beṇə' chda še'elə.

3 Na' šlac chəsə'əna beṇə' zan: "Mban' zocho, bitobi gaquə checho", catə' to de repentzə əžin ža əgwnežjue' castigw chega'aque'enə'. Can' chac che no'olə catə' to de'e repentzə chaque' bes che yelə' sannə', ca'atezəczən' gaquə che beṇə' ca' cui zjənitə' probnid catə'an əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw chega'aque'enə'. Bito gaquə yoso'oxonje'.

4 Pero chio'o beṇə' bišə', chio'o cui nḅhol yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' bito ədolə'əcho senyal Xancho' chio'o catə'an əžin ža əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene', na' bito gac checho can' chac che beṇə' chzenyal bguanə' le' to de repentzə.

5 Bayo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'aždao' yoguə' chio'o, na' de'e na'anə' bito choncho de'e mal can' chso'on beṇə' ca' ne'e nḅhol yichjla'ažda'oga'aquen'.

6 Cheyalə' gonyanə'əcho xbab naquən' chene'e Diozən' goncho na' n̄abia' cuincho par goncho can' chazlaže'enə' par niḅ bito bi gac checho catə' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene'. Beṇə' ca' cui chso'on cas che' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' zjəntas.

7 De'en zjəŋchol yichjla'ažda'oga'aque'enə' gwɔx-aquə'alebəga'aque' ca beŋə' zjəntas na' ca beŋə' chəsə'əzože.

8 Pero chio'o bayo'o be'eni' che Diozən' lo'o la'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' nabia' cuincho par goncho can' chazlaže'enə'. Cheyalə' gonlilažə'əcho Diozən' na' gaque che ljuežjcho na' yebeicho de'en nezecho žjəyezochon' len Diozən'. Šə goncho yoguə' de'e ca' gaquəlenən chio'o par nič bitobi gac checho catə' gwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beŋə' ca' cui chso'onlilaže'ene'. Gaquəlenən chio'o ca xa soldad de'en naquə de'e ya chaclenən le' par nič cui bi chac che' catə' chdiləlen beŋə' le'.

9 Caguə gwlej Diozən' chio'o par nič gone' castigw chechon'. Gwleje' chio'o par nič chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' na' cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

10 Jesocrist na'anə' bnežjw cuine' por ni checho catə'ən gwso'ot beŋə' le' par nič sotezə socho len le' lao mbancho na' leczə ca' catə' bagotcho.

11 De'e na'anə' le'e gwtiplažə' ljuežjle tole yetole na' le'e gaclen ljuežjle par nič sotezə sole gonlilažə'əchle Jesocristən' con can' chonczle.

Pabən' bzejni'ine' beŋə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' can' cheyalə' so'one'

12 Chatə'əyoito' le'e beŋə' bišə', gapple respet beŋə' ca' chso'on xšin Xancho Jesocristən' entr le'e choso'ogüia choso'oye' le'e na' choso'ozejni'ine' le'e naquən' cheyalə' so cuezle.

13 Gapəchguaga'aclene' respet na' gaquəchgüeile chega'aque' chedə' la' xšin Xancho nan' chso'one'. Na' le'e len lega'aque' le'e so binlo tole yetole.

14 Le'egatezə ca' beŋə' bišə', le'e güe' consejw beŋə' cui chse'ene so'on žin, na' le'e gwtiplažə' beŋə' chsa'aque'ene' zdebə choso'ozenague' che Jesocristən', na' le'e gaclen beŋə' cuiŋə' se'ejni'išaogüe'ene' naquən' cheyalə' so'one'. Leso legapə yelə' chxenlažə' len yoguə'əlol beŋə'.

15 Šə bi de'e mal chso'on beŋə' len le'e legon byen cui yoži'ile de'e mal len lega'aque'. Zejli leyeyiljažə' naclən' gonle güen len ljuežjle tole yetole na' len notə'ətezəchlə beŋə'.

16 Do tyempte le'e yebei.

17 Lesotezə lesu legon orasyon.

18 Legüe' yelə' choxcwlen che Diozən' bitə'ətezə de'en chac chele, chedə' can' chene'ene' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'.

19 Bito gwžonle gon Spirit che Diozən' can' chene'en len le'e o len beŋə' yoblə.

20 Le'e gon xbab de que to de'e zaque'e chso'on beŋə' chəsə'əyixjuie de'en bagož Diozən' lega'aque'.

²¹ Na' lęonyanə' xbab che yoguə'əloł dižə' de'en chso'e par nič gonen chele yoguə' de'en naquə güen.

²² Na' bito gonle bitə'ətezə de'e naquə de'e mal.

²³ Diozən' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičhja'ažda'ochon'. Na' chnabda'ane' gone' par nič gacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' leczə gonšgue' par nič bito bi de'e mal gonle len yičhja'ažda'olen' na' nic len cuerp chelen' par nič bito bi dolə' gaple catə'ən yidə Xancho Jesocristən' yeto.

²⁴ Diozən' ben' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' chone' complir can' ne'enə', na' de'e na'anə' gone' par nič güe'elažə'əle gonle can' chazlaže'enə', na' gone' par nič cui gaple dolə'.

Pabən' gwṇabe' gaquəlen Diozən' beṇə' Tesalonica ca'

²⁵ Beṇə' bišə' le'e so le'e gon orasyon par neto'.

²⁶ Na' catə' chežagle leyolgüiž ljuēžjle dižə' šao' par nič gacbia' de que chaque che ljuēžjle.

²⁷ Can' na Xancho Jesocristən', chona' mendad gwlable cart nga par əse'ene yoguə'əloł beṇə' bišə'əcho ca' nitə' gan' zolenə'.

²⁸ Na' sotezə sošga Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Tesalonica Ca'

Pabən' len beṇə' l̥juežje' ca' bos'o'ozoje' beṇə' ca' chso'elaogüe'e Jesocristən'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' lao' syoda Tesalonican'. Na' nada' lena' Silbanon' na' Temtion' chṇabto' lao' Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'onšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Catə'an yidə Cristən' de'e yoblə Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən'

³ Beṇə' bišə', neto' cheyalə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' por le'e can' chonczəto'. Naquən güen chonto' ca' la' zda chonlilažə'əchle Diozən' na' zdach chaquele che l̥juežjle.

⁴ De'e na'anə' chebeito' cho'eto' xtižə'alen' len yeziquə'əchle beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən' ga yoblə. Cho'eto' dižə' ca güennə' chonle de'en chgo'o chchejlažə'əle len de'en choso'olagzejə choso'olagzidə beṇə' le'e na' can' zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' la'aṇə'əczə de'e zan de'e chžaglaole.

⁵ Na' ca naquə zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' nezecho de que zdacze' licha par choglaogüe'en nac gaquə che to to beṇəch. Na' le' cho'e latjə chyi' chzaquə'əle par niç əne' de que zaque'ele par yeyejle yoban' gan' zoe' chnabi'e.

⁶ Na' naquəczən licha can' chon Diozən' chchi' chsaquə'e beṇə' chosə'əchi' chosə'əsaquə' le'e.

⁷ Le'e na' len neto' chyi' chzaquə'əcho ṇa'a, pero Diozən' gone' ca cuezə yoguə'əte de'en chyi' chzaquə'əchon' catə'an le'icho yetj Xancho Jesocristən' le'e yoban' len angl che' ca' beṇə' ca' zjənapə yelə' guac. Yide' nyeçhje' yi' bel.

⁸ Na' gwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' nic gwse'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o che Xancho Jesocristən'.

⁹ Lega'aque' əsa'aque' castigw zejlicane. Cuat yesyə'əžine' lao Diozən', nic əse'en yesə'əle'ine' yelə' guac xen che'enə' na' yelə' chey che'eni' che'enə'.

¹⁰ Yidə Jesocristən' de'e yoblə catə'an əžin žanə', par niç chio'o chonlilažə'əchone' na' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' yoguə'əcho güe'echone' yelə' bala'aṇ na' yebanecho ca güennə' naque'. Txen len le'e güe'echone'

yelə' bala'an na' yebanecho ca güennə' naque', chedə' lenle chejle'ele che dižə' de'en be'elento' le'e.

¹¹ De'e na'anə' chontezəto' orasyon par le'e. Chnabeto' Diozən' gaquəlene' le'e gonle ca əne' de que zaquə'əle par de'en gwleje' le'e nacle xi'ine'. Na' chnabto' gaquəlene' le'e len yelə' guac che'enə' par niçh yeyož gonle yoguə' de'e güen de'en bagwçhoglaole gonle na' len biquə'əchlə de'en chene'ele gonle laogüe de'en chonlilažə'əlene'.

¹² Chnabto' gonle ca si' Xancho Jesocristən' yelə' bala'an, na' le' gone' ca si'ile yelə' bala'an chedə' Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' chsa'aclene' le'e.

2

Eçhoj ben' gonchgua de'e malən'

¹ Beṇə' bišə', de'e yoblə əchnia' le'e ca naquən' yidə Xancho Jesocristən' yeto par deyetobe' chio'o žjəyecho txen len le'.

² Babzejni'ito' le'e can' gaquə, na' de'e yoblə chatə'əyoito' le'e legonyanə' xbab par niçh cui cuejyichje de'en babsed bablo'ito' le'e. Na' leczə bito gaquəžejlažə'əle šə no yidəclə dezejni'ine' le'e de que Spirit che Diozən' bagwnan de que babžin ža əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene'. Na' nic gaquəžejlažə'əle šə bi rson yenele o šə la'acłə no cart fals de'e chon choa'a ənia' de que babžin žan'.

³ Bito güe'ele latjə no xoayag le'e šə bi əne' o šə bi de'e gone'. La' catə'an ze'e yidə Xancho Jeso'osən' par əgwnežjue' castigon' beṇə' zan əsa'ase' contr Diozən' na' leczə cana' əchoj to beṇə' blao beṇə' gonchgüe' de'e mal contr Cristən'. Be'enan' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che' zejlicane'.

⁴ Gon cuine' xen na' gone' contr Diozən' na' contr bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə'. Na' cui'e lo'o yo'odao' əblao gan' chse'ejni'alažə' beṇə' Diozən' na' əne' de que naque' Dioz.

⁵ Cheyalə' əžsa'alažə'əle de que catə'an gwzoa' len le'e bzejni'ida' le'e can' gaquə catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə na' can' gaquə catə'an ze'e yide'.

⁶ Na' nezczele de'en chžon əchoj ben' gonchgua de'e malən', pero catə'an babžin ža bžin or nan' əchoje'.

⁷ Bachac de'e malən' na'a de'en naquə contr Diozən' pero nengašə'an. Na' gwžin ža la'alaon catə' cuich zo de'en chžon gaquə de'e malən'.

⁸ Cana'achən' əchoj beṇə' blao ben' gonchgua de'e malən'. Pero Xancho Jeso'osən' yide' nse'e yelə' guac xen che'enə' na' yonitlaogüe'ene' la' catə' le'ine' Xancho' na' yenene' dižə' de'en güe' Xancho' nach gate'.

⁹ Na' ca naquən' əchoj ben' gonchgua de'e malən', Satanás de'en chnabia' de'e xio' ca' gonən par niçh əchoje' na' gonən par niçh gapəchgüe' yelə' guac na' par niçh gone' miłagr na' bichlə de'e zaque'e yesyə'əbane beṇə' parzə əxoayague' lega'aque'.

¹⁰ Yoguə' claste de'e mal gone' əxoayague' beṇə' ca' bannaquən əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigon' zejlicane. Na' ca naquə dižə' li de'en zaquə' par se'ejle'e par niçh cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', bito yesyə'əbeine'en. De'e na'anə' əgwnežjue' lega'aque' castigw zejlicanen'.

¹¹ Na' de'e na'anə' Diozən' gone' par niçh gaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' žchol na' yoso'ozenagzeche' che dižə' güenlažə'anə'.

¹² Nach Xancho Jeso'osən' əgwnežjue' lega'aque' castigon' zejlicane chedə' besyə'əbeichene' de'e malən' na' bito gwse'ejle'e che dižə' li che Xancho'n'.

Diozən' chbeje' beṇə' par gone' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'

¹³ Beṇə' bišə', chaque Xancho Jesocristən' chele. Na' ca naquə neto' ža, cheyalə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' de'en gwleje' le'e catə'an cuinə' xe yežlyon' par niçh bene' ca cui yeyejle lao yi' gabilən'. Na' catə'an gwzolaole chejle'ele che dižə' li che Diozən' nach bsele'e Spirit che'enə' chonən par niçh nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

¹⁴ Par cui yeyejle lao yi' gabilən' gwlej Diozən' le'e. Na' de'en gwyejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'en be'elento' le'e, əžin ža catə'an cuin Diozən' gone' le'e yelə' bala'an ca de'en de che Xancho Jesocristən'.

¹⁵ De'e na'anə' beṇə' bišə', lesotezə lesə legonlilažə' Diozən'. Na' le'e talentezə de'en bzejni'ito' le'e, šə dižə' de'en be'elento' le'e o šə de'en babzojto'.

¹⁶⁻¹⁷ Xacho Diozən' chaquene' checho. Na' de'en nži'ilaže'e chio'o na'anə' bsele'e Xi'ine'enə'. Can' ben Diozən' par niçh zocho mbalaz zejlicane na' par niçh zocho lez gone' güen len chio'o. Na' chṇabda' cuin Xancho Jesocristən' txen len Xacho Diozən' yoso'otipšgue' lažə'əle na' əsa'aclenšgue' le'e par niçh gonle porzə de'e güen na' güe'ele por dižə' güen.

3

Gwṇab Pabən' so'one' orasyon par le' len beṇə' ljuežje' ca'

¹ Na'a ža beṇə' bišə', gonšgale orasyon par neto' niçh yob žjətižjue'ito' che Xancho Jesocristən' doxenlə na' par niçh beṇə' yeziquə'əchlə yob so'one'en chega'aque' catə' se'enene'en can' baben le'e.

² Bia'aczə nitə' beṇə' mal beṇə' cui so'onlilažə' Xancho Jesocristən' na' zjənaljəga'aque'ne'. De'e na'anə' leczə ṇabšgale par nič beṇə' ca' bito yesə'əžone' čixjue'eto' xtižə' Xancho Jesocristən'.

³ Xancho Jesocristən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'enə' na' leczen' gaquəlene' le'e par nič sotezə sole gonlilažə'əlene'. Na' leczə le'enə' əgwcuasə' gwcue'eje' le'e len de'e malən'.

⁴ Na' zoto' segor de que chaclencze' le'e par nič chonle can' babento' mendadən' na' zoto' lez gaquəlene' par nič nitə'əczle gonle ca'.

⁵ Na' chṇabda' Xancho Jesocristən' gone' ca gaquəchele čhe Diozən'. Na' leczə chṇabda'ane' gone' ca sotezə sole gonlilažə'əlene' can' ben Jesocristən' gwzotezə gwzoe' benlilažə'əchgüe' Xe' Diozən' lao yoguə'əlolte de'en gwdi' gwxaque'e yežlyo nga.

Pabən' bene' mendad so'one' žin par so'on cuinga'aque' mantener

⁶ Beṇə' bišə', chzeneto' le'e can' chon Xancho Jesocristən' mendad. Bito cheyałə' gonle txen len no beṇə' bišə'əchon' šə' naque' beṇə' xagüed o šə' bito chzenague' čhe de'en əbsed əblo'ito' le'e.

⁷ Neto' syempr bento' žin catə'ən gwzoto' len le'e, na' de'e na'anə' ṇezzele de que cheyałə' sole gonle žin.

⁸ Bito be'eto' latjə' no gon neto' mantener, sino que bento' žin pesad teža' na' lente do še'elə' par nič ben cuinto' mantener na' nič ca' bito əbsoto' le'e gast.

⁹ Zaguə'əczəto' par gonle neto' mantener catə'ən gwzoto' bento' xšin Diozən' gan' zolenə' pero ben cuinto' mantener nič blo'ito' le'e de que can' cheyałə' gonle.

¹⁰ Catə'ən gwzoto' len le'e bento' mendad gwnato': "Šə' no cui gone' žin, bito güe'ele latjə' gaogüe'."

¹¹ Pero na' babeneto' dižə' de que balle bito bi žin chonle, con nitə'ale chgüiale bin' chso'on beṇə' yoblə'.

¹² Na' šə' nole chgüedle na' bito bi bi žin chonle, chonto' mendad na' chatə'əyoito' le'e gonle can' chene'e Xancho Jesocristən'. Legonšazə' byen leyezolao legon žinnə' par nič gon cuinle mantener, na' leso lecuezə' binlo' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

¹³ Na' yoguə'əle beṇə' bišə', bito žjxaquə'əlažə'əle gonle de'e güen.

¹⁴ Chonto' mendad əgwzenagle čhe yoguə' de'en babzojto' le'e. Na' šə' no gon godenag, le'e gwzoe' to šla'alə'. Bitoch gonle txen len le' par nič gaquene' zto' čhe de'en chone'enə'.

¹⁵ Pero la'anə'əczə' šə' babzolene' to šla'alə', bito gue'ilene', sino əgwzejni'ilene' dižə' šao' čhedə' la' naque' beṇə' bišə'əcho.

Pabən' gwnabene' Diozən' gaquəlene' beŋə' Tesalonica ca'

¹⁶ Xancho Jesocristən' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' le'enə' gonšgacze' par nič so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' dote tyemp bitə'ətezə de'en chac. Sošgacze' len yoguə'əle.

¹⁷ Na' chzenda' le'e de que cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga əchguapa' le'e diox. Can' choncza' len yoguə' cart de'en əchseļa'a par nič nacbia' de que nadan' chseļa'an, la' banombi'acze can' chzoja'.

¹⁸ Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' ŋa'a. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' cart par Temtion'

1 Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən'. Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' zocho lez gon Cristo Jeso'osən' par niç žjəyecho len Diozən'. Lega'aque'enə' gwso'one' mendad par naca' apostol.

2 Na' chzoja' le' Temtio dao'. Banona' le' ca xi'ina' laogüe de'en bsed blo'ida' le' par chonlilažo'o Xancho Cristo Jeso'osən'. Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Cristo Jeso'osən' əsa'aclenšgue' le', na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le', na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

3 Catə'an gwza'a Efeson' par gwy'a'a Masedonian', goža' le' yega'ano' Efeson'. Bena' mendad yega'ano' par niç əgwzejni'ido' balə beṇə' nitə' na' de que cuich yoso'osed yoso'olo'ine' bitə'ətezə dižə' de'en cui zdan txen len xtižə' Diozən'. Na' che'enda' sotezo' gono' ca'.

4 Na' leczə bzejni'iga'aque' de que bitoch cue' yichjga'aque' che de'e xaxta'ocho ca'. Dia chega'aque' ca' zjanaque' beṇə' zan. Na' de'e zan cuent chso'e chega'aque'. Gaquəyožcho šə cue' yichjcho che de'e ca'. Na' bito chsa'aclenən chio'o par niç gonlilažə'əcho Diozən' can' chene'ene' goncho.

5 Cheyalə' əgwzejni'icho beṇə' par niç so'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' so'e latjə yeya' yeyib Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' šə so'one' ca' nachən' sa'acbe'ine' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que bito bi de'e mal chso'one'. Egwzejni'icho lega'aque' so'one' ca' par niç əsa'aque' che Diozən' na' che lježjga'aque'.

6 Nitə' beṇə' bagosə'əque'e nez malən'. Bito chso'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque'. Bito chso'e latjə yeya' yeyibe' yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' zjəneze' de que chso'one' de'e mal. De'e na'anə' chso'echgüe' dižə' de'e bito bi zaquə'an.

7 Chse'enene' yoso'osed yoso'olo'ine' beṇə' yoblə lei de'en bzoj de'e Moizezən' len bito chse'ejni'ine' bi dižə'an chso'e na' nic chse'ejni'ine' bi zeje de'e ca' chəsə'əne' zjanaquən de'e žialao xen goncho.

8 Na' nezecho de que lein' naquən güen con šə gwchinchon par əgwzejni'icho beṇə' de que bito cheyalə' so'one' de'e mal.

⁹ Cheyalə' n̄ezecho de que beṇə' ca' bachso'on can' chene'e Diozən' bito chəsə'əyažjene' to lei de'e gwzejni'in lega'aque' de que cheyalə' so'one' de'e güen. Diozən' bnežjue' lein' par beṇə' ca' cui chso'on can' nan na' par beṇə' godenag ca' na' par beṇə' ca' cui chso'elao' le', na' par beṇə' ca' chso'ontezə chso'one' de'e malən', na' par beṇə' ca' cui chso'on cas che Diozən', na' par beṇə' ca' chesə'əgue'i de'en naquə de'e zaque'e lao Diozən', na' par beṇə' ca' chso'ot xaxna'aga'aque', na' par yeziquə'əchlə beṇə' güet beṇə'.

¹⁰ Na' leczə bnežjue' lein' par beṇə' ca' chesə'əgo'o xtoga'aque' na' par beṇə' ca' chesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, na' par beṇə' byo ca' chesyə'əzolentezə ljuežj beṇə' byoga'aque', na' par beṇə' chəsə'əche'e beṇə' yoblə la fuers na' chesə'ədi'ene' lao na' beṇə' yoblə, na' par beṇə' güenlažə', na' par beṇə' ca' chsa'ac testigw fals contr ljuežjga'aque' lao jostis, na' par notə'ətezəchlə beṇə chso'on contr dižə' güen de'en chsed chlo'icho che Diozən'.

¹¹ Lei na'anə' chonən txen len dižə' güen dižə' cobə che Diozən' ben' cho'ela'ocho. Na' le'enə' babene' lao na'a par chyixjui'a dižə' cobə che'enə' de'en naquə de'e güen juisy.

Pabən' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'

¹² Cho'a yelə' choxcwlen che Xancho Jesocristən', chedə' le'enə' chone' fuers balor chia' par chyixjui'a xtiže'enə'. Na' le'enə' gwleje' nada' par gona' xšine'enə' chedə' gwnezene' de que zotezə zoa' chona' complir can' cheyalə' gona'.

¹³ Lechgualə bachaclene' nada', len antslə ze'e gombi'ane' bžia bnita'ane' na' gwzi'ichiža'ane', na' bchi' bsaca'a beṇə' ca' chso'onlilaže'ene'. Beyašə' beži'ilaže'e nada' la'anə'əczə bena' ca' chedə' cuiṇə' gonlilaža'ane' na' bito gocbe'ida' bin' chona'.

¹⁴ Na' Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' nada' catequən' nži'ilaže'e nada' ca de'en chaclene' nada' par niçh bachonlilaža'ane' na' bachacda' che yeziquə'əchlə beṇə' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'.

¹⁵ Dižə' quinga naquən de'e li na' zjəzaquə'ən par šejle'echo, de que "Jesucristən' bide' yežlyo nga par niçh chebeje' beṇə' xni'a de'e malən'." Na' nada' chacda' goca' le'ezelaogüe beṇə' güen de'e mal.

¹⁶ Pero la'anə'əczə goca' le'ezelaogüe beṇə' güen de'e mal, Jesocristən' beži'ilaže'e nada' par niçh blo'e catec yelə' chxenlažə' nape'. Na' de'en beži'ilaže'e nada' yoguə' beṇə' ze'e so'onlilaže'ene' na' ze'e yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane sa'ache'ine' de que nape' yelə' chxenlažə' xen.

¹⁷ Ledoye'elaoch Rei chechon' na'a na' zejlicane, ben' cui te chei na' zoe' zejlicane. Cheyalə' güe'echone' yelə' bala'aṇ.

Le'enə' cui no chac le'i, na' naque' beṇə' sin'. Tozə le' zaque'e par güe'ela'ochone'. Na' can' naquæczən.

¹⁸ Xi'inda'ogua'a Temtio, de'e quinga chzoja' le' le'e cart nga, chona' mendad gono' xšin Diozən' do yichj do lažo'o la'anə'æczə catə' naquən zdebə. Che'enda' žjəsa'alažo'o can' gwso'on beṇə' golə blao entr chio'o chonlilažə'əcho Cristən', bagwso'e dižə' boso'ozenene' chio'o de que bagwlej Diozən' le' par gono' xšine'enə'. Benšga xšin Diozən' can' gosə'əne'.

¹⁹ Na' leczə gwzo chech gonlilažo'o Cristən', na' gono' ca ənezdə' lo'o yichjla'aždaogo'o de que bitobi de'e mal chono'. Balə beṇə' bito besyə'ədinjəne' xtolə'əga'aque'enə' la'anə'æczə gosə'ənezene' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' de que bagwso'one' de'e malən', na' de'e na'anə' bitoch chso'onlilaže'e Diozən'.

²⁰ Can' bagwso'on Imeneo na' Ljandr. Chžona' so'on beṇə' ca' txen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən' na' chnabda' Diozən' güe'e latjə gon Satanəsən' con nac chene'en len lega'aque' par niç əsa'acbe'ine' de que bito cheyalə' yoso'ožia yoso'onite'e Diozən'.

2

Nac cheyalə' goncho orasyonṇə'

¹ Na' chnia' le' de yeto de'en naquə de'e žialao gon yoguə'əcho. Catə' ndopə nžagcho par cho'ela'ocho Diozən' cheyalə' goncho orasyon par yoguə'əlo' beṇə', ṇabcho gaquəlen Diozən' lega'aque', na' güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por lega'aque'.

² Leczə cheyalə' goncho orasyonṇə' par no rei na' par yoguə' beṇə' gwnabia' ca', par niç gaquə so cuzcho binlo, na' par niç bitobi əgwžon güe'ela'ocho Diozən'. Cheyalə' goncho de'en naquə güen laogüe'enə' na' lao beṇəçən'.

³ Naquən güen goncho orasyonṇə' ca', la' Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' cho'olaže'e goncho ca'.

⁴ Diozən' chene'ene' yebeje' yoguə' beṇə' xni'a de'e malən'. Leczə chene'ene' yesə'ənezene' na' se'ejle'e dižə' li che'enə'.

⁵ Tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' tozə ben' zo fabor chio'o lao Diozən', le'enə' Jesocristən' ben' goljə beṇəç.

⁶ Jesocrist nan' bnežjw cuine' gwduxjue' xtolə' yoguə' beṇəç. Dezd gwlatte Diozən' bsi'e xneze ṇitə' beṇə' yesə'əyixjui'e che Jesocristən' na' catə'an bžin žan' bžie' bia'anə', gosə'əyixjui'e de que Jesocristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' por ni checho.

⁷ Na' leczə de'e na'anə' gwlej Diozən' nada' par naca' apostol che' na' par əchyixjui'a dižə' li che'enə'. Bsele'e nada' chsd chlo'ida'an beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par niç so'onlilaže'ene'. Cho'a dižə' li notono chxoayaga' əṇia' ca'.

⁸ Na' yeto de'e che'enda' gonle, yoguə' latjə gan' chdopə chžagle par cho'ela'ole Diozən', beṇə' byo ca' cheyalə' so'one' orasyonṇə' lao ndopə nžagle. Cheyalə' gaquə la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə', na' notono yesə'aže'e na' notono sa'acyože' par ničh Diozən' əgwzenague' čhega'aque' catə' so'one' orasyonṇə'.

⁹ Na' leczə no'ol ca' cheyalə' yoso'opa'a cuinga'aque' ca cui nite'e zban. Pero bito cheyalə' cue' yičhja'aque' porzə par nite'e xoche, o par yesə'əguale'e bga o ret de or o de perlas. Na' bitotec yesə'əbe' yičhja'aque' gaquə yišə' yičhja'aque'en xoche o par yesə'əzi'e xaga'aque' de le'eyə'.

¹⁰ Cheyalə' nite'e so'one' de'e güen, can' chene'e Diozən' so'on notə'atezəchlə no'olə bagwso'on lyebe de que əso'elaogüe'ene'.

¹¹ No'olə ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yičhja'aque' yoso'ozenague' čhe beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən' na' bitobi dižə' əso'e lao coltən'.

¹² Bito cho'a latjə par ničh no'ol ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižə' Diozən' lao coltən', con nitə'ateze' žizə. Na' bito yesə'anabi'e beṇə' byo.

¹³ Chnia' ca' la' Diozən' zgua'atec bene' Adannə' na' techlə bene' Ebən'.

¹⁴ Na' catə' gwxiye'en benən par ničh beṇə' nech ca' gwso'one' de'e malən' bito bxoayaguən Adannə', sino bxoayaguən no'ol čhe'enə' par ničh besə'əxope' gwso'one' de'e malən'.

¹⁵ De'e na'anə' no'ol ca' chəsə'əžaglaogüe' catə' chəsə'əzane'. Pero žjəsyə'anite'e len Diozən' zejlicane šə nitə'atezə nite'e so'onlilaže'ene'. Leczə čheyalə' sa'aque'ne' čhe Diozən' na' əsa'ac la'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə' na' bito so'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'.

3

Nac cheyalə' so'on beṇə' ca' choso'ogüia choso'oye' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

¹ De'e li can' chəsə'əne': "Notə'atezə beṇə' šə chene'ene' əggüia əgwye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən', chene'ene' gone' to žin de'en zaquə'əchgua."

² Catə' cuejle to beṇə' par əggüia əgwye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilalzə' Jesocristən', lecuej to beṇə' zotezə zoe' chone' ca notono gaquə əne' de que de'e malən' chone'. Lecuej beṇə' zo tozə no'ol čhei, beṇə' cui choe' latjə ṇabia' la'ažda'omale'enə' le', beṇə' chnabia' cuine' par chone' can' chazlažə' Diozən', beṇə' chon ca beṇə' yoblə chsa'ape'ene' respet, beṇə' chebei chgüialaogüe' beṇə' liže'enə', na' beṇə' neze nac əgwswd əgwlo'ine' xtižə' Diozən' binlə.

³ Bito cuejle beṇə' güe'e zo, o beṇə' naquə beṇə' gotil, o beṇə' chzelažə' gone' gan mechən', o beṇə' chon znia par niçh yoso'ozenag beṇə' che', sino cuejle beṇə' naquə gaɣjwlažə'.

⁴ Lecuej beṇə' chnabia' xi'ine' ca' binlo len notə'atezəchlə beṇə' nitə' liže'enə'. Lecuej beṇə' chon byen yoso'ozenag xi'ine' ca' che' na' beṇə' chon ca chsa'apbo' le' respet bitə'atezə de'en chone'.

⁵ La' šə to beṇə' bito chac ṇabi'e family che'enə' binlo, bito ṇezene' nac gone' par əggüia əgwy'e beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chesə'ədopə chesə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən'.

⁶ Bito cuejle to beṇə' ze'e gwzolaο chonlilaže'e Diozən', la' šə cuejle to beṇə' cobə gonlja cuine' xen can' ben de'e gwxiye'enə' na' si'e castigw ca castigon' si' lenṇə'.

⁷ Cuejle beṇə' chon par niçh beṇə' ca' cui zjənaque' txen len chio'o yesə'əṇezene' de que chone' de'e güen, la' šə cui zotezə zoe' chone' de'e güen, gwžinlja ža catə' yoso'ožia yoso'onitə' beṇə' le' na' əxope' lao na' de'e gwxiye'enə'.

Nac cheyalə' sa'ac beṇə' ca' əsa'aque' comisyon che chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'

⁸ Na' catə' cuejle beṇə' ca' əsa'ac comisyon che le'e chonlilažə'əle Jesocristən' gan' zolen', lecuej beṇə' zjəzaquə' par gapəga'achone' respet, na' beṇə' bito zjənaquə beṇə' goxoayag, beṇə' cui zjənaquə beṇə' güe'e zo, beṇə' cui chesə'əzelažə' so'one' gan mechən' len xšin Diozən'.

⁹ Lecuej beṇə' nitə'atezə nite'e chse'ejle'e che de'en babzejni'i Diozən' chio'o che Jesocristən' de'en cui no gwṇeze antslə, beṇə' chso'on ca chesə'əṇezene' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que chso'one' can' chazlažə' Diozən'.

¹⁰ Cheyalə' ggüiale can' chso'on beṇə' ca' chaquele cuejle par əsa'aque' comisyon chele šə chso'one' can' bagwnia' cheyalə' so'one', na' šə yesə'əchoje' binlo sin cui bi bi falt chega'aque' əžel, nachən' cuejle lega'aque' par əsa'aque' comisyonnə'.

¹¹ Leczə ca' no'ol ca' chso'on xšin Diozən' cheyalə' əsa'aque' beṇə' zjəzaque'e par gapəga'acchone' respet, cheyalə' əsa'aque' beṇə' cui choso'ožia choso'onite'e beṇə' yoblə, cheyalə' əsa'aque' beṇə' cui chso'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'en lega'aque', na' cheyalə' əsa'aque' beṇə' nitə'atezə nite'e chso'one' complir con can' chene'e Diozən'.

¹² Na' catə' cuejle beṇə' ca' əsa'ac comisyon che le'e chonlilažə'əle Jesocristən' gan' zole, lecuej beṇə' zjəzo tgüejzə no'ol chei na' lecuej beṇə' chesə'anabia' xi'inga'aque' na' notə'atezəchlə beṇə' nitə' ližga'aque' can' chazlažə' Diozən'.

¹³ Beṇə' ca' zjənchoj par zjənaque' comisyonnə' šə so'one' binlo yesə'əzi'e yelə' bala'an xen, na' leczə so'onlilažə'əchgüe' Jesocristən' na' bito yesə'əžebe' laogüe'enə'.

Notono gwneze antslā de'en babzejni'i Diozān' chio'o

14-15 Zoa' lez yob yida' delana'a le', pero bzoja' de'e ca' chedā' bito nezda' batān' gaquā yida' na' che'enda' ānezdo' nac cheyalā' gon chio'o naccho family che Diozān'. Dioz ben' zo zejlicāne bagwleje' chio'o par chdopā chžagcho cho'ela'ocho Jesocristān' na' de'e na'anā' naccho family che'. Na' Diozān' babzejni'ine' chio'o dižā' li che'enā' par chzejni'ichon beṇā'.

16 Notono gwneze antslā de'en babzejni'i Diozān' chio'o na'a, na' chejle'echon na' naquān de'e žialao xen.

Jesocristān' bide' golje' benāch,

na' Spirit che Diozān' blo'en de que naque' doalje xi'in Dioz.

Angl ca' besyā'abeine' besā'ale'ine' le'.

Na' bžin ža beyepe' yoban' bezi'e yelā' gwnabia' che'enā' na' yelā' bala'aṅ che'enā'.

Na' beṇā' ca' chso'e xtiže'enā' bagosa'ayixjui'en yoguā' nasyon, na' zan beṇā' ža' doxen yežlyo nga bachso'onlilaže'ene'.

4

Ežin ža yesā'abejyichj beṇā' dižā' li che Diozān'

1 Clar bagwna Spirit che Diozān' de que əžin ža balā beṇā' yesā'abejyichje' dižā' li che Diozān'. Yesā'abejyichje'en ca de'en yoso'ozenague' che beṇā' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižā' güenlāžā', na' yoso'ozenague' che beṇā' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižā' de'en za'ac che de'e xio' ca'.

2 Beṇā' goxoayag ca' beṇā' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižā' güenlāžā' na' bitoch bibi əsa'aquene' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enā' catā'n yesā'əxoayague' o catā'n so'one' bichlā de'e mal.

3 Yoso'ožone' no yoso'ošagna', na' yesā'ane' de que bito gaquā gaocho balā yelā' guao la'aṅā'əczā Diozān' bene' par nič zjāden. Na' bene' yoguā' yelā' guao ca' par nič chio'o chonlilažā'əchone' na' nombi'acho de'en naquā de'e li gaoga'acchon na' güe'echone' yelā' choxcwlen.

4 Na' de'en bene' yoguā' de'e ca' nezecho zjānaquān güen na' bito zjānaquān par gue'iga'aquechon, con güe'echo Diozān' yelā' choxcwlen par de'e ca' chone' chio'o.

5 Zjānaquān güen par gaoga'acchon chedā' cho'echo Xtiže'enā' catā' choncho orasyon cho'echo yelā' choxcwlen che' par lega'aquān.

Nac cheyalā' so'on beṇā' ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižā' Jesocristān'

6 Na' Temtio, par nič yebeichgüei Jesocristān' can' chono' xšine'enā' cheyalā' əgwzejni'ido' beṇā' bišā'əcho beṇā' ca' chso'onlilažā' Jesocristān' de'e ca' bagwnia' le'. Šə gono' ca'

gaquälənən le' par sotezə so' gonlilažə'əcho' Jesocristən' na' talencho' dižə' li che Diozən' de'en bachdaleno' na'a.

⁷ Bito gone čhio' dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən'. Chso'e dižə' ca dižə'an chsoe' balə no'olə gol ca' len bidao' ca' de'e cui zaquə' šejle'echo čhei. Pero na' le' bsed par nič šejəch goncho' can' chene'e Diozən'.

⁸ Nezecho de que catə' choncho jersisy chaclenən cuerp čhechon', na' catə' choncho can' chene'e Diozən' caguə cuerp čhecho na'azən' chaclenən, sino chaclenczən chio'o par zocho mbalaz na'a lao mbancho na' ca'aczə catə' žjəyecho len Diozən'.

⁹ Naquən de'e li na' zaquə'an par šejle'echo čhei.

¹⁰ Na' Diozən' chone' par nič de yoguə' de'e chyažje yoguə' beṇə' par nič zjəmbane', na' chone' yelə' mban zejlicane che chio'o chonlilažə'əchone'. Na' de'en zocho lez žjəyecho len Dioz ben' zo zejlicane, chonchguacho xšine'enə' na' chgo'o chčhejlažə'əcho catə' chəsə'əzi'ičižə' beṇə' chio'o.

¹¹ Bsed blo'i beṇə' de'e quinga babzejni'ida' le' na' gono' mendad so'one' can' bagwnia'.

¹² La'anə'əczə ne'e naco' beṇə' xcuidə' bito go'o latjə yesə'əzo beṇə' le' ca'alə cui yoso'ozenague' čhio'. Len bitə'ətezə ənao' na' len yoguə' de'en chono' blo'i beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' nac cheyalə' so'one', na' naquən' cheyalə' sa'aquene' che Diozən' na' che ljuežjga'aque' na' nac cheyalə' nitə'ətezə nite'e so'onlilaže'e Jesocristən', na' nac cheyalə' so'one' par nič la'ažda'oga'aque'enə' əsa'aquən xi'ilažə'.

¹³ Mientr yida' gan' zo'onə' gwlec yičjjo' blab Xtižə' Diozən' de'en nyojən len beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' na' gwdirjue'i dižə' güen dižə' cobə čhe'enə', na' bzejni'i beṇə' bi zeje xtižə' Diozən'.

¹⁴ Ben yoguə'alol de'en gwlej Diozən' le' par gono' catə'an boso'oḫoa na' beṇə' golə beṇə' blao ca' yičjjo'on na' boso'ozenene' le' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'.

¹⁵ Gwlec yičjjo' ben yoguə' can' gwnia' par nič yoguə' beṇə' yesə'əle'ine' can' zdach chono' can' chene'e Diozən'.

¹⁶ Gwdapə cuidad ben con can' chazlažə' Diozən', na' bsed blo'i beṇə' so'one' ca'. Šə gono' ca' gaquälənən beṇə' ca' choso'ozenag xtižə'onə' par yesyə'əchoje' xni'a de'e malən' na' leczə gaquälənən le'.

5

Can' cheyalə' goncho len beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

¹ Šə bi de'en chon to beṇə' golə, bito tilo'one' sino gwneyoine' can' cheyalə' gone', ben can' chono' len xao'. Na' šə bi de'en chon to beṇə' xcuidə' bzejni'ine' ca' bišo'o.

2 Na' šə bi de'en chon to no'olə golə, bzejni'ine' can' chono' len xna'o, na' šə bi de'en chon to no'olə xcuidə' bzejni'ine' ca to zano' par nič notono gaquə əne' de que de'e malən' chono'.

3 Cheyalə' goncho mantener no'ol ca' bagwsa'at be'en čhega'aque', šə zjənaque' doalje gozebə.

4 Pero šə nitə' xi'inga'aque' o xesoaga'aque' bzejni'i beṇə' ca' de que cheyalə' so'one' lega'aque' mantener čhedə' beṇə' gol ca' babosyo'osgole' lega'aque'. Chazlažə' Diozən' goncho mantener beṇə' golə lao family čhe čhecho.

5 No'ol ca' zjənaquə doalje gozebə, beṇə' ca' notono family čhega'aque' nitə', nite'e lez gaquəlen Diozən' lega'aque' na' chso'ontezə chso'one' orasyon teža na' še'elə. De'e na'anə' zjəzaque'e par goncho lega'aque' mantener.

6 No'olə gozeb ca' chso'on xbab so'one' con can' chse'enene' zjənaquəga'aque' ca beṇə' guat len yičhjlə'ažda'oga'aque'enə' de'en cui choso'ozenague' čhe Diozən'.

7 Yoguə' de'e ca' bagwni'anə' gono' mendad so'on beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' par nič notono gaquə əne' de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' bito choncho can' cheyalə' goncho.

8 Šə nocho cui gaquəlencho no parient čhecho len de'en chəsə'əyāžjene', bito choncho can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən' na' napəchcho dolə' cle ca beṇə' ca' cui zjənombia' Cristən'. Na' peorəch šə cui choncho mantener no'ol čhecho, xi'incho, na' xaxna'acho.

9 Quinga ŋezele noe' no'olə gozeb ca' cuejle par nič le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' gonle lega'aque' mantener. Šə banite'e gyon iz o mazlə, na' šə gwnitə' tgüejzə be'en čhega'aque',

10 na' šə beṇə' zan chəsə'əne' bagwso'onchgüe' de'e güen ca de'en bosə'əsgole' no bidao' o chəsə'əgüialaogüe' beṇə' zitə' ližga'aque'enə', o chsa'aclenchgüe' yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', o chsa'aclene' beṇə' chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e, o šə bagwso'onchgüe' bitə'ətezəchlə de'e güen nachən' zjəzaque'e par cuejga'aclene'.

11 Pero bito cuejle no'olə gozeb ca' zjənaquə beṇə' xcuidə' la' gwžinlja ža se'enene' yesə'əbejyichje' xšin Cristən' na' se'enene' yesyə'əšagne'e de'e yoblə.

12 Na' šə yesə'əbejyichje' xšin Cristən' əsa'ape' dolə' de'en cuich so'one' can' gwso'one' lyebe.

13 Na' no'olə gozebə xcuidə' ca' bito gonga'aclene' mantener. De'en yesə'əlaže'e liž beṇə', so'olaogüe' cui so'one' žin na' əsa'aque' beṇə' güilj gwxxan dižə' na' yesə'əgüiazeche' bin' chso'on beṇə' yoblə, na' so'e dižə' čhe de'en cui cheyalə' so'e dižə' čhei.

14 Chacda' güen ša no'olə gozebə xcuidə' ca' yesyə'əšagne'e de'e yoblə na' yesə'əzane' na' yosyo'osgol xi'inga'aque', na' yosə'əgüia yoso'oye' xmendadga'aque' de'e de ližga'aque', par nič notono beṇə' contr checho gaquə əne' de que de'e malən' choncho.

15 Balə no'olə gozebə xcuidə' ca' bagosə'əbejyichje' Cristən' par zjəsə'ənaogüe' Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca'.

16 Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' ša lao family chega'aque'enə' nitə' no'ol ca' bagwsa'at ben' chega'aque', cheyalə' so'one' lega'aque' mantener par nič beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' bito so'one' lega'aque' mantener, sino so'one' mantener no'ol ca' zjənaquə doalje gozebə.

17 Beṇə' ca' bagwleje par zjənaque' beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' ša chso'one' binlo de'en ngo'o lao na'aga'aque' so'one', zjəzaque'e par gaple lega'aque' respet na' par chixjwle che gast chega'aque'enə', na' mazəchlə ša noe' chesə'əyixjui'e xtižə' Diozən' na' choso'osed choso'olo'ine' bi zejennə'.

18 Zjəzaque'e par gonle ca' la' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' par nič cui gaquə sa'ob žlac choso'olej choso'ošəšjəb trigon' par chchoj xeinə'." Na' leczə nyojən nan: "To beṇə' güen žin cheyalə' si'e laxjue'."

19 Bito gono' cas ša no gao xyan' contr to beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' ša cui zo yeto o yečhopə testigw beṇə' əso'e dižə' de que de'e malən' chon be'enə'.

20 Pero ša de'e li chone' de'e malən', cheyalə' tilo'one' lao yoguə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' par nič yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' yesə'əžebe' so'one' de'e malən'.

21 Diozən' na' Xancho Jesocristən' na' angl beṇə' ca' zjənchoj par chso'one' mendad che Diozən' zjənaque' testigw chia' de'en chona' mendad gono' can' bagwnia' le' le'e cart nga. Tozəczə can' gono' len notə'ətezə beṇə', ni toe' cui gono' xench.

22 Bito yob cuejo' notə'ətezə beṇə' par gaque' beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən', la' ša əxope' gone' de'e mal lenczo' le' gapo' dolə' ša ca'. Ben par nič gactezə gaquə yichjla'ažda'ogo'onə' xi'ilažə'.

23 De'en chacšendo' telizə, bitoch ye'ejo' slezə nis, sino güe'ej latə' bino par nič gaquəlenən li'onə'.

24 Nachiaxəjə de'e mal de'en chso'on balə beṇə' antslə ze'e əžin ža əsa'aque' castigw che xtolə'əga'aque'enə'. Pero na' yebalə' bito yob gache'icho ša chso'one' de'e mal.

²⁵ Na' *lecza* can' *naquən* len *beṇə'* *chso'on* de'e *güennə'*. *Bale'* *nacbiaxejə* de'e *güennə'* *chso'one'*, na' *yebale'* *bito* *nachia'* pero *gwžin ža la'alaon*.

6

¹ *Yoguə'* *mos* *beṇə'* ca' *chso'onlilažə'* *Cristən'* *cheyalə'* *əsa'ape'* *xanga'aque'enə'* *respet*, par *nič* *xanga'aque'* ca' *bito* *yəsə'əne'* *contr* *Diozən'* *ben'* *cho'ela'ocho* na' *contr* *de'en* *chsed* *chlo'icho*.

² Na' *šə* *xanga'aque'* ca' *lecza* *chso'onlilaže'e* *Cristən'*, *mos* ca' *bito* *cheyalə'* *so'one'* *xbab* *cui* *yoso'ozenague'* *čhega'aque'* *por* *ni* *če* *de'en* *zjənaque'* *txen* *chso'onlilaže'e* *Cristən'*. *Mazəchlə* *cheyalə'* *so'one'* *žinnə'* *do* *yičḥj* *do* *lažə'əga'aque'* *čhedə'* *xanga'aque'* *beṇə'* ca' *chso'one'* *žin* *čhei* *chso'onlilaže'e* *Cristən'* na' *Diozən'* *chaquene'* *čhega'aque'*. *Gwdixjue'e* *de'e* ca' *babzejni'ida'* *le'* na' *bsed* *blo'in*.

Cheyalə' *socho* *content* *len* *de'e* *de* *čhecho* *laogüe* *de'en* *chonlilažə'əcho* *Jesocristən'*

³ *Nitə'* *beṇə'* *choso'osed* *choso'olo'ine'* *dižə'* *de'en* *cui* *zdan* *lebe* *len* *de'en* *bagwnia'* *le'* na' *len* *dižə'* *güen* *če* *Xancho* *Jesocristən'* na' *len* *bitə'ətezəchlə* *de'en* *chzejni'icho* *beṇə'* *par* *chso'elaogüe'e* *Diozən'*.

⁴ *Beṇə'* ca' *choso'osed* *choso'olo'ine'* *clelə* *chso'on* *cuinga'aque'* *xen* *chsa'aquene'* *zjənezene'* *len* *la'* *bitobi* *chse'ejni'ine'*. *Beṇə'* ca' *chso'on* ca' *con* *zjəchi'* *yičḥjga'aque'* *chesə'ədilə* *chesə'əšašlene'* *beṇə'* *yoblə*, na' *chso'e* *dižə'* *če* *no* *pont* *dao'* *de'en* *choso'osed* *choso'olo'ine'* *de'en* *cui* *naquə* *de'e* *žialao*. *De'en* *chesə'ədilə* *chesə'əšaše'* *če* *bizə* *de'en* *nac* ca' *chonən* *par* *nič* *chsa'acxi'i* *ljuežjga'aque'*, na' *chsa'acyože'* *beṇə'*, na' *choso'ožia* *choso'onite'e* *beṇə'*, na' *chso'one'* *xbab* *mal* *če* *beṇə'*,

⁵ na' *chesə'əža'a* *ljuežjga'aque'* *toe'* *yetoe'*. *Beṇə'* ca' *chso'on* ca' *choso'ozenague'* *če* *la'ažda'omalga'aque'enə'* na' *bito* *zjənombi'e* *de'en* *naquə* *de'e* *li*. *Malən'* *chso'one'* *choso'osed* *choso'olo'ine'* *če* *Diozən'* *parzə* *nič* *so'one'* *gan*. *Bito* *gono'* *txen* *len* *beṇə'* ca' *chso'on* ca'.

⁶ *De'e* *licza* *de'e* *xen* *de'e* *zedegua'an* *par* *chio'o* *šə* *cho'ela'ocho* *Diozən'* na' *šə* *zoch* *mbalaz* *len* *de'e* *dao'* *de* *čhecho*.

⁷ *Can'* na' *dicho* *nga*: “*Ga'alchon'* *catə'an* *bla'acho* *yežlyo* *nga* na' *ga'alchon'* *yeza'acho*.”

⁸ *Cheyalə'* *socho* *mbalaz* *šə* *de* *de'en* *che'ej* *de'en* *chaocho*, na' *šə* *de* *xala'ancho*, na' *gan'* *chtascho*.

⁹ *Beṇə'* ca' *zjəchi'* *yičḥjga'aque'* *gatə'* *de'e* *zan* *šinlazga'aque'*, *de'e* *zan* *bien* *čhega'aque'* o *mech* *xen* *čhega'aque'* *choso'ozenague'* *če* *de'e* *malən'*. *Can'* *chac* *chesə'əxope'* *lao*

na' gwxiye'en. Choso'ozenague' che la'ažda'omalga'aque'enə' par chso'one' de'e zan de'e cui zjəzaquə' na' de'en chso'on mal len lega'aque'. Beṇə' ca' chso'on ca' yesə'əbiayi'e na' əsa'aque' castigw zejlicane.

¹⁰ La'ažda'omalchon' gwzenaguən che bitə'ətezə de'e mal šə chebeichgüeicho mechən'. Balə beṇə' de'en chesyə'əbeichgüeine' mechən' bagosə'əbejyichje' dižə' li che Diozən' na' de'e zan de'en chesə'əžaglaogüe' yelə' güen de'e mal čhega'aque'enə'.

Cheyalə' cuec yichjcho goncho xšin Diozən' do yichj do lažə'əcho

¹¹ Pero na' le' naco' beṇə' güen xšin Diozən', bito yebeido' de'e ca' zjənac ca', sino güe'elažo'o gono' de'en naquə güen lao Diozən', na' šejəch goncho' can' chene'ene'enə' na' gonlilažə'əcho'one', na' gaquəchdo' che' na' che beṇəchən', na' sotezə so' gonlilažo'o Diozən' catə' de de'e saquə'əzi'o, na' gaquəcho' beṇə' gačjwlažə'.

¹² Ca to deportist chone' do yichj do laže'e yoguə' de'en cheyalə' gone' par nič si'e premio, le'egatezə ca' le' gwlec yichjo' ben xšin Diozən' do yichj do lažo'o laogüe de'en chonlilažo'one'. Gwlec yichjo' de'en žjəyozo' len Diozən' zejlicane čhedə' Diozən' gwleje' le' par žjəyozo' len le', na' bi'o dižə' li lao beṇə' zan de que chonlilažo'one'.

¹³ Ca'aczən' be' Jesocristən' dižə' li lao Ponsio Pilatən' de que chonlilaže'e Diozən'. Na' ṇa'a lao Jesocristən' na' lao Diozən' ben' chnežjo yelə' mban che beṇəchən', na' bia chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e zjəmban,

¹⁴ chona' mendad gono' yoguə' de'en nezdə' chene'e Diozən' gono'. Benən xte ca yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə par nič notono gaquə əṇa de que cui chono' can' chene'e Diozən'.

¹⁵ Yidə Jesocristən' de'e yoblə catə' əžin ža əžin or əgwžia Diozən' bia' yide'. Tozə Diozən' chnabi'e doxenlə, na' le'enə' cho'ela'ocho. Le'enə' naque' Rei ben' chnabia' yoguə' rei ca' yelə', na' naque' Xancho ben' chnabia' yoguə' beṇə' gwnabia' ca' yelə'.

¹⁶ Tozə le' chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' tant yo'o yelə' chey che'eni' che'enə' gan' zo'enə' xte notono nochlə gaquə bigue'e gan' zo'enə'. Notono beṇə' lao yežlyo nga ne'e le'ine' le' na' notono no gaquə le'ine' le'. Cheyalə' güe'ela'ochone' la' le'enə' chnabi'e zejlicane. Na' can' gonšgacžcho.

¹⁷ Na' ca naquə beṇə' ca zjənaque' beṇə' gwni'a yežlyo nga, ben mendad bito əsa'aque' beṇə' ya'alažə', na' bito so'one' xbab ṇite'e mbalaz por ni che yelə' gwni'a čhega'aque'enə' čhedə' ca naquə yelə' gwni'anə' de'e te čhein'. Cheyalə' ṇite'e

lez gon Diozən' ca nite'e mbalaz, la' le'enə' chone' chio'o yoguə' de'en naquə de'e güen par niç yebeichon.

¹⁸ Beṇə' gwni'a ca' cheyalə' cue' yichjga'aque' par so'one' porzə de'e güen, so'one' de'en chebei Diozən', yesə'əchine' xmechga'aque'enə' par əsa'aclene' beṇə', na' bito əsa'aque' beṇə' rgüin.

¹⁹ Šə baç chso'one' ca', bachso'one' can' chene'e Diozən' gon chio'o de yelə' mban zejlicane checho na' gaquəlenən lega'aque' tyemp de'en zeza'.

Yeto de'en gože' Temtion'

²⁰ Temtio dao' gwlecchgua yichjo' yoguə' de'en babzejni'i Diozən' le'. Bitobi cas gono' che bitə'ətezə de'en yesə'əna beṇə' ca' chso'onlažə' chəsə'əne' de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e sin', chedə' bitobi zaquə'an lao Diozən'.

²¹ Beṇə' ca' chesə'əna ca' bagosə'əbejyichje' dižə' li che Diozən' na' bitoch chso'onlilaže'ene'.

Na'a ža gaquəlenšga Diozən' le'. De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' Temtion'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gw-nalažə' Diozən'. Gwleje' nada' par naca' apostol par nič chyixjui'a can' bene' lyebe de que gatə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezə beṇə' gonlilažə' Jesocristən'.

² Na' chzoja' le' Temtio dao', len' banona' ca xi'ina'. Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le' na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Cheyalə' güe'echo dižə' che Jesocristən'

³ Do yichj do laža'a cho'elaogua'a Diozən' can' gwso'on de'e xaxtaogua'a ca', na' nezda' lo'o yichjla'ažda'ogua'an de que chona' can' chazlažə' Diozən'. Na' yogua' laste catə' chona' orasyonṇə' cho'a yelə' choxcwlen che' par le'.

⁴ Chjza'alaža'a can' gwchežo' catə' beza'a gan' zo', teža na' še'elə chzelažə'əchgua' le'i ljuežjcho par nič yebeichgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'an.

⁵ Na' chona' xbab can' chonlilažo'o Diozən' do yichj do lažo'o can' chso'on xna'agolo' Loida na' xna'o Eunise bedote, na' zoa' segor de que chonlilažo'one' can' chso'on lega'aque'.

⁶ De'e na'anə' chṇeyoida' le', ben xte ga zelao saquə'ədo' par gono' ca de'en ben Diozən' lao na'o gono' catə'an bxoə na'ato'onə' yichjo'onə' par blo'eto' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'.

⁷ Diozən' babene' chio'o Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' bito cheyalə' žebcho. Na' de'en zo Spirit che'enə' len chio'o, nezecho chaclen Diozən' chio'o len yelə' guac che'enə' na' chactezə chaquecho che ljuežjcho na' chnabia' cuincho par choncho can' chazlažə' Diozən'.

⁸ De'e na'anə' bito yeto'ido' go'o xtižə' Xancho Jesocristən' na' nic yeto'ido' chia' de'en naca' pres laogüe de'en chyixjui'a xtiže'enə'. Cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho əžaglaochi ca de'en gac checho laogüe de'en chyixjue'echo dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən', na' Diozən' gaquəlene' chio'o len yelə' guac che'enə' catə'an əžaglaochi.

⁹ Catə' cuiṇə' xe yežlyon' Diozən' bsi'e xneze gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə'. Na' catə' gwzolao benlilažə'əcho Jesocristən' Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en

gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə', bito bene' ca' por ni che bilə de'e güennə' bencho. Gwleje' chio'o chedə' nži'ilaže'e chio'o.

¹⁰ Diozən' bablo'ine' chio'o can' nži'ilaže'e chio'o de'en bsele'e Jesocristən' ben' bebej chio'o xni'a de'e malən'. Jesocrist na'anə' bene' par nič əžin ža cuezə yelə' gotən'. Na' de'en chejle'echo dižə' güen dižə' cobə che'enə' nezecho de que deczə yelə' mban zejlicane checho.

¹¹ Diozən' gwleje' nada' par nič əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' na' par nič naca' apostol che'enə' na' chsed chlo'ida' xtiže'enə' beṇə' ca' cui zjanaquə beṇə' Izrael.

¹² Na' de'en chsed chlo'ida' xtiže'enə' de'e na'anə' chžaglaogua' nga. Pero bito cheto'ida' che de'en chžaglaogua' dia' ližya nga, chedə' nombi'a Diozən' ben' chonlilaža'a. Baben cuina' lao ne'enə' na' nezda' de que nape' yelə' guac par gone' ca sotezə soa' gonlilaža'ane' xte catə'əch əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə.

¹³ Gwnaošga yoguə' de'en babsed bablo'ida' le', la' lenṇə' naquən güen, na' bito cuejyichjo' de'en chonlilažo'o Jesocristən' na' de'en chacdo' che' na' che beṇəchən'.

¹⁴ Be' latjə gaquəlen Spirit che Diozən' le' par nič sotezə so' əgwsed əgwlo'ido' dižə' li de'en babzejni'ida' le', chedə' Spirit nan' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁵ Nezdə' de que Figelon' na' Ermogenesən' na' yezan beṇə' ljuežjcho ca' nitə' Asian' bagosə'əbejyichje' nada'.

¹⁶ Pero na' Onesiforon' bito beto'ine' chia' de'en dia' ližya nga, sino btipe' laža'a zan las. Xancho Diozən' gwlo'e'əšgue' can' nži'ilaže'e le' na' family che'enə'.

¹⁷ Catə' bide' Roma nga bene' byen beyilje' nada' na' beželene' nada' dia' ližya nga.

¹⁸ Na' nezdə' can' goclenchgüe' nada' Efeson'. Chṇaba' lao Xancho Diozən' əgwlo'ine' le' can' nži'ilaže'ene' catə' əžin ža choglaogua' Xancho Diozən' che yoguə' beṇə' šə zjanape' dolə' o šə cui zjanape' dolə'.

2

Cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho len de'en əžaglaogua' lao goncho xšin Jesocristən'

¹ Na'a xi'indaogua'a, de'en chaclen Jesocristən' le' benchechlažo'o ben xšine'enə'.

² Na' yoguə' de'en babsed bablo'ida' le' lao beṇə' ljuežjcho zan ca', bsed blo'in beṇə' ca' nitə'ətezə nite'e chso'one' complir can' cheyalə' so'one', beṇə' gaquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə.

³ Bguo'o bchej len bitə'ətezə de'en əžaglaogua' lao gono' xšin Jesocristən' par nič ca' saquə'əlebədo' ca to soldad gual.

⁴ Nezecho de que notono beṇə' gaquə gone' xšine' žlac zde' yelə' soldadən', čhedə' cheyalə' gone' con can' na ben' chnabia' le'.

⁵ Na' nezecho de que ben' naquə deportist bito gaquə si'e premio šə bito chzenague' che yoguə' reglas ca' catə'an chyitje'.

⁶ Na' leczə nezecho de que ben' chelale chon žin yixə'anə' chzi'e part nech che cwsešən' par cuine' antslə ze'e chnežjue' che beṇə' yoblə.

⁷ Ben xbab che de'en chzejni'ida' le', na' Xancho Jesocristən' gaquəlene' par nič šejni'ido' can' cheyalə' gono' xšine'enə'.

⁸ Na' ben xbab che Jesocristən' ben' goljə yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin', na' bebane' ladjo beṇə' guat ca' can' chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

⁹ Na' de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə' de'e na'anə' chžaglaogua' na' dia' ližya nga ca to beṇə' mal juisy. Pero la'anə'əczə nada' dia' ližya nga, bitobi gaquə so'on beṇə' par nič cui gasə' laljə xtižə' Diozən' doxenlə.

¹⁰ La'anə'əczə chžaglaogua' nga zotezə zoa' chyixjui'a xtižə' Diozən'. Chyixjui'an par nič yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e Jesocristən'. Na' šə so'onlilaže'ene', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən' na' gwnežjue' lega'aque' yelə' mban zejlicane.

¹¹ Dižə' quinga zjənaquən de'e li:

Šə ngodə'əcho txen len Cristən' ca de'en gwso'ot beṇə' le',
leczə ngodə'əcho txen len le' ca de'en bebane' ladjo beṇə' guat
ca' par nič žjəyecho len le'.

¹² Šə chio'o chonlilažə'əcho Cristən' chgo'o chčejlazə'əcho
catə'an chžaglaochə,
leczə nabi'acho txen len le'.

Šə cuejyichjcho Cristən' leczə ca' le' cuejyichje' chio'o.

¹³ Na' la'anə'əczə šə chio'o cui goncho complir can' nacho goncho,
bia'aczə zo le' gone' con can' ne'enə',
la' naquəcze' beṇə' chon complir len bitə'ətezə de'en ne'.

Can' goncho xšin Jesocristən' binlə

¹⁴ Ben par nič beṇə' ljuežjcho ca' chso'onlilažə' Cristən' žjəsyə'əzalaže'e de'e ca' bagwnia', na' ben mendad cui yesə'ədilə yesə'əšaše' entr ljuežjga'aque' por ni che bizə dižə' de'e cui zeje. Xancho Diozən' naque' testigw can' chso'one'. Na' šə yesə'ədilə yesə'əšaše' beṇə' ca' choso'ozenag čhega'aque' cui se'ejle'e xtižə' Diozən'.

¹⁵ Bentezə ben xte ga zelao saquə'ədo' par nič yebei Diozən' can' chono'onə' na' par nič bito gaquədo' zto' de'en chono' xšine'enə'. Na' əgwšed əgwlo'ido' cayanə'an zeje xtižə' Diozən'.

16 Bitobi cas gono' che bitə'atezə dižə' de'en yesə'əna beṇə' de'en cui naquə de'e zaque'e lao Diozən', chedə' dižə' ca' chxəoyaguən beṇə' par niçh chyalə'əch chso'onche' de'e malən'.

17 Na' xtižə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i de'e ca' zjənac ca' chonən par niçh beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' chəsə'əbejyichje' de'en chso'onlilažə'e Cristən', ca chen de'en naquə mal chytjən doxen lao cuerp chechon' na' chžiyai'in len. Imeneon' na' Fileton' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə' de'en nac ca'.

18 Lega'aque' bagosə'əbejyichje' de'en naquə de'e li chedə' choso'osed choso'olo'ine' de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' babebancho ladjo beṇə' guat ca' ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' cuat əžin ža yolis yosbane' chio'o len cuerp chechon'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca', baļə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' chsa'acžejlažə'e šə xtižə' Cristən' naquən de'e li.

19 Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca to lan yo'o de'en naquə de'e gual. Na' nyoj Xtižə'enə' checho nan: "Diozən' nezene' non' zjənaquə xi'ine'." Na' lecžə nyojən nan: "To to beṇə' chesə'əne' de que chso'onlilažə'e Xancho Diozən' cheyalə' yesə'əbejyichje' cuich so'one' de'e malən'."

20 Nezecho de que lo'o liž beṇə' gwni'a ca' zjəde no yesə' xguaguə na' no ša' de or na' de pļat, na' lecžə zjəde no xguaguə na' no ša' de yag na' de gon'. Baļən chso'onən žin par len de'en zjənaquə xoche na' yebaļən chso'onən žin par len de'en zjənaquə de'e zban.

21 Notə'atezcho šə bito naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca' gwxaquə'əlebecho ca to yesə' o to xguaguə de'e chon žin len de'en naquə xoche chedə' guaquə goncho xšin Cristən' de'en zaquə'əchgua. La' šə cui naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə'ənə' nachən' guaquə gon cuincho lažə' na' Diozən' na' socho probnid par goncho bitə'atezə de'e güen de'en chene'e Cristən' goncho.

22 De de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac ne'e nacco beṇə' xcuidə', pero le' bito gono' bitə'atezə de'e ca'. Be'elažə' ben de'en naquə güen lao Cristən', na' gwzotezə gwzo benlilažə' le', na' goque che ljuežj beṇaço', na' lecžə gwzo gwlezə binlo len lega'aque'. Be'elažə' ben yoguə' de'e ca' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən' beṇə' ca' zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə'.

23 Bito əgwzenago' che beṇə' ca' zjənchoļ yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'ədilə chəsə'əšaše' por ni che bizə dižə', chedə' šə əgwzenagcho che dižə' ca' zjənac ca' gonən par niçh gaquəyožcho beṇə'.

24 Chio'o naccho beṇə' güen xšin Xancho Cristən' bito cheyalə' tilə gwšašlencho beṇə'. Cheyalə' goncho güen len yoguə' beṇə', na' cheyalə' nezecho nac əgwšed əgwlo'icho beṇə' xtižə' Diozən' binlo, na' cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o.

25 Cheyalə' gaccho beṇə' gaɣjwlažə' catə' güe'echo consejw beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'ejle'e dižə' li che Cristən'. Šə can' goncho, de repent gaquəlen Diozən' lega'aque' par nič yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə' na' sa'acbe'ichene' de'en naquə de'e li.

26 Na' šə yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'en gan' nite'e ṇa'a chso'one' con can' chažə'ənnə'.

3

Naquən' so'on beṇə' catə' bazon yidə Xancho Cristən' de'e yoblə

1 Cheyalə' šejni'ido' de que catə' bazon yidə Xancho Cristən' de'e yoblə, lechgualə de'e zan de'e žagləo chio'o chonlilažə'əchone'.

2 Ca tyemp na' ṇitə'əchgua beṇə' yesyə'əbeine' so'onchgüe' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' yesyə'əbeichgüeine' mech, na' so'elao' cuinga'aque', na' sa'alažə'e. Yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' na' Diozən', na' bito yoso'ozenague' che xaxna'aga'aque'. Bito so'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bito sa'ape'ene' respet.

3 Na' xte bito güe'en latjə əsa'aque'ne' che beṇə' yoblə, əsa'aque' beṇə' ggo'olažə', əsa'aljlažə'e par yoso'oxie' gwdilə, bito gaquə yesə'əbeze' cuich so'one' bitə'ətezə de'e malən' de'en nan so'one'. So'one' znia len ljuežjga'aque' can' chso'on bia yixə', na' yesə'əague'ine' bitə'ətezə de'en naquə de'e güen.

4 Yesə'əxoayague' beṇə' parzə nič yoso'odie' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca', na' yesə'əne' dižə' loc dižə' lžej na' so'ontezə de'e malən' sin cui bi xbab so'one'. So'on cuinga'aque' xen, na' yesyə'əbeine' so'one' legr lguə'a əsa'aque'ne' che Diozən'.

5 Na' so'one' ca əsa'aque beṇə' yeziquə'əchlə de que chso'elaogüe'e Diozən', pero bito so'e latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

Bito gono' txen len beṇə' ca' so'on de'e ca' bagwnia'.

6 So'one' can' chso'on balə beṇə' ca' chja'ac liž beṇə' par choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'. Na' choso'oxoayague' no'ol ca' chsa'ac šayečə šayen len xtižə' Diozən', no'ol ca' nyan xtolə'əga'aque'enə'. Choso'ozenagteza no'ol ca' che bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalga'aque'enə' so'one'.

7 De'e na'anə' choso'ozenague' che notə'ətezə beṇə' goxoayag, bitə'ətezə de'en choso'ozejni'ine' lega'aque', na' bito chžin ža əse'ejni'ine' de'en naquə de'e li.

8 Can' gwso'on de'e Janes na' de'e Jambres contr de'e Moizezən' catə'ən cui gwse'enene' yoso'ozenague' che dižə' li de'en be'elen de'e Moizezən' lega'aque', leczə can' chso'on beṇə' goxoayag quinga contr Diozən' por ni che de'en cui choso'ozenague' che dižə' li che'enə'. Zjənchol yichjla'azda'oga'aque'enə' yelə' güen de'e mal chega'aque'enə' na' bito chso'onlilaže'e Diozən' par yebeine' lega'aque'.

9 Pero caguə yosə'əxoayague' beṇə' sša, la' əžin ža catə' yoguə' beṇə' sa'acbe'ine' de que zjənchol yichjla'azda'oga'aque' na'anə' can' gwsa'acbe'i beṇə' de que gosə'əchol yichjla'azdao' de'e Janesən' na' de'e Jambresən' catə'ən gwso'one' contr de'e Moizezən'.

Consejw le'ezelaogüe de'en bzoj Pabən' par Temtion'

10 Na' le' Temtio, baṇezdo' binlo yoguə' de'en chsed chlo'ida' che Diozən', na' yoguə' can' chona'. Nezdə' can' chi' yichja' par nič gona' porzə de'en chazlažə' Diozən'. Nezdə' can' zotezə zoa' chonlilaža'a Diozən' na' can' chgo'o chchejlaža'a len de'en chy' chzaca'a. Nezdə' can' zotezə zoa' chacda' che Diozən' na' che beṇə'chən', na' can' bito chbejəyichja' xšin Diozən' catə' choso'oči' choso'osaguə' beṇə' nada'.

11 Nezdə' can' boso'oči' boso'osaque'e nada' catə'ən gwzochə Antioquian' na' Iconion' na' Listran', na' nezdə' bichlə de'en babžaglaogua'. Na' leczə nezdə' can' bosla Xancho Cristən' nada' lao yoguə' de'e ca' bžaglaogua'.

12 De'e li nitə' beṇə' yoso'oči' yoso'osaque'e notə'ətezcho ngodə'əcho txen len Cristo' Jeso'osən' na' chi' yichjcho chzenagcho che Diozən'.

13 Na' ca naquə beṇə' mal ca' na' beṇə' goxoayag ca' zja'aquəche' so'onche' de'e malən'. Yoso'o'xoayague' beṇə' yoblə na' se'ejle'e che dižə' güenlažə' de'en soe' beṇə'.

14 Pero ca naco' le' Temtio dao', gwzotezə gwzo bzenag che yoguə' de'en bachejni'ido' che Cristo Jeso'osən' na' de'en bachejli'o chei, la' nezcədo' noquə'əto'on bzejni'ito'on le'.

15 Dezd xcuidə'ətio'onə' nombi'o Xtižə' Diozən' de'en nyojən. Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən chzejni'in chio'o de que cheyalə' gonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən' par nič Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

16 Cuiñ Diozən' bzejni'ine' beṇə' ca' boso'ozoj Xtiže'enə' xbab che'enə' par nič ca' boso'ozoje'en. De'e na'anə' doxen Xtižə' Diozən' de'en nyojən zaquə'əchguan par chzejni'in chio'o che Diozən', na' par chdilən chio'o catə'ən choncho de'e malən', na'

par chonən chio'o consejw, na' par chzejni'in chio'o naquən' goncho de'en naquə güen lao Diozən'.

¹⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyojən chaclenən chio'o chzenagcho che Diozən' par nič ca' chnezecho yoguə'əloł de'en cheyalə' ənezecho par sotezə socho goncho yoguə' claste de'en naquə güenə'.

4

¹ Yidə' Xancho Jesocristən' de'e yoblə dečhoglaogüe'en naquən' gaquə che to to beṇəč beṇə' ne'e zjəmban na' beṇə' bagwsa'at, na' techlə nabi'e. Na' Temtio dao', Jesocristən' na' Xacho Diozən' zjənaque' testigw chia' de que chona' mendad

² sotezə so' čixjui'o xtižə' Diozən'. Gwdixjue'en catə' nlatjo' na' catə' chacdo' cui nlatjo'. Be'elen beṇə' dižə' par nič yesə'əneze' de que de'e malən' chso'one', gwdiləga'aque' che de'e malən' chso'one' par nič yesyə'adinjene'en, be'ega'aque' consejw, na' gwzotezə gwzo bzejni'iga'aquene' sin cui žjəxaquə'əlažo'o.

³ Gwžin ža catə' cuich əse'ene beṇəčən' yoso'ozenague' che no əgwzejni'i lega'aque' de'en naquə de'e güen. De'e na'anə' yoso'otobe' beṇə' zan beṇə' yoso'osed yoso'olo'i lega'aque' dižə' de'en chesyə'əbeine'.

⁴ Yesə'əbejyichje' cuich yoso'ozenague' che dižə' lin' na' yoso'ozenagzeche' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə'.

⁵ Pero ca naquə le' ža, do tyempte gwnabia' cuino' par gono' can' chazlažə' Diozən', na' gwzotezə gwzo bguo'o bčejləžə' catə'an de de'e chžaglaogo', na' gwzotezə gwzo be' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən', na' ben doxen de'en baben Diozən' lao na'onə' gono'.

⁶ Gwzotezə gwzo ben xšin Diozən', čhedə' la' bazon baozə so'ote' nada' na' žjəyezoa' len Diozən'.

⁷ Nada' babena' xte ga zelao gwxaquə'ada' par chona' can' chazlažə' Diozən'. Babena' yoguə'əloł de'en ngo'o Diozən' lao na'a gona', na' zotezə zoa' chonlilažə'a Jesocristən'.

⁸ Na' catə' žjəyezoa' len Diozən', gone' par nič soa' mbalaz čhedə' bentezə bena' de'e güen laogüe'enə'. Xancho Jesocristən' zdacze' licha na' catə' əžin ža əne' bin' gaquə che yoguə' beṇəčən', caguə nadə'əzan' soa' mbalaz, leczə mbalaz nitə' notə'ətezəchlə beṇə' chesyə'əbeine' nite'e lez yidə Jesocristən' de'e yoblə.

De'en chene'e Pabən' gon Temtion'

⁹ Ben byen par nič yob yido' nga.

¹⁰ Nia' ca' čhedə' Demasən' bagwlejyichje' nada' na' bazjəyede' Tesalonican' de'en čičhigua yichje' bin' gatə'

che' lao yežlyo nga. Na' ca naquə beṇə' ca' yela' ža, Cresentən' bazde' Galasian', na' Titon' bazde' Dalmasian'.

¹¹ Yetoga Locasən' nga' aṇlene' nada'. Che'ešgo' Marcon' catə'an yido', la' lechguale chaclene' nada'.

¹² Babsela'a Tiquicon' Efeson'.

¹³ Na' catə' yido' goxə'ašgo' xadon chia' de'en bocua'aṇa' Troasən' liž Carpon', na' beṇə' libr ca' pero na' de'e žialao xench beṇə'ašga rollos ca' de'en zjənyoj.

¹⁴ Ljandr ben' chon žin len cobre babenchgüe' contr nada'. Xancho Diozən' əgwnežjue' le' castigw che de'en babene'.

¹⁵ Gapəšgo' cuidad len le', la' babenchgüe' contr nada' par nič cui chixjui'a xtižə' Diozən'.

¹⁶ Catə' boso'odie' nada' lao jostis ca' de'e nech, ni tozə cui no bidə par əṇe' fabor nada'. Yoguə' beṇə' ca' bena' xbab əṇe' fabor nada' gosə'əbejyichje' nada'. Chona' orasyon lao Diozən' chṇaba' yezi'ixene' čega'aque' de'en gosə'əbejyichje' nada'.

¹⁷ Bia'aczə zoczə Xancho Diozən' len nada'. Len' goquəlene' nada' par nič bi'a xtiže'enə' clar na' bene' par nič zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' xtiže'enə'. Na' Xancho Dioz na' bosle' nada' lao na' beṇə' contr chia' ca'.

¹⁸ Na' nezda' goslaczə Xanchon' nada' lao bitə'ətezə de'e gaquə chia', na' əgwcuasə' gwcue'ejcze' nada' len de'e malən' par nič žjəyzoa' len le' gan' chnabi'e. Ledoye'ela'oche' ṇa'a na' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

Chguape' diox yeto čhope' na' chṇablaže'e gaquəlen Diozən' lega'aque'

¹⁹ Eguapšgo' Priscan' na' be'en che' Aquilan' diox, na' leczə family che Onesiforon'.

²⁰ Eraston' bega'aṇe' Corinton', na' bocua'aṇa' Trofimon' syoda Mileton' chacšenene'.

²¹ Ben xte ga zelao saquə'ədo' par yido' antslə ze'e gaquə zag. Leczə Eubolon' chguape' le' diox, len Podenten', na' Linon' na' Claudian' na' len yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga.

²² Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' le' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə', na' gaquəlenšgue' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Titon'

Pabən' chzoje' Titon'

1 Nada' Pab naca' beṇə' güen xšin Diozən' na' naca' apostol che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' niḥ chyixjui'a xtiže' enə' len beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', par niḥ so'onlilaže' ene' na' se'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' par niḥ so'one' can' chene'e Diozən'.

2 Na' chaquəlanga'aca'ane' par niḥ yesə'əneze' de que žjasyə'anite'e len Diozən' zejlicane. Ze'e xe yežlyon' Diozən' bene' lyebe de que beṇə' so'onlilažə' le' žjasyə'anite'e len le' zejlicane. Na' nezecho de que bito chonlažə' Diozən'.

3 Na' na'a catə' bžin ža bžin or can' bžie' bia'anə', Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' bzejni'ine' chio'o dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na' gwleje' nada' na' bene' mendad chixjui'an len beṇə' yoblə.

4 Chzoja' le' Tito, len' naco' ca doalje xi'ina' chedə' bzejni'ida' le' par niḥ chonlilažə'o Xancho Jesocristən' can' chonlilaža'ane' nada'. Chona' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən', chnaba' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le' na' so'onšgue' par niḥ so'cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Xšin Diozən' de'en chon Titon' gan' nzi' Creta

5 Bocua'ana' le' Cretan' par niḥ yeyož gono' xšin Diozən' de'en gwzolaogua' beṇa'. Na' leczə beṇa' mendad cuejo' beṇə' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' to to yež.

6-7 Šə no beṇə' chso'on ca notono əṇa chso'one' de'e malən', šə nitə' tgüejzə no'ol chega'aque', na' šə xi'inga'aque' ca' chso'onlilaže'e Jesocristən' na' šə xi'inga'aque' ca' bito chso'onditjeine' mech par so'one' legr na' nic zjənaque' beṇə' godenag, ca beṇə' can' cuejo' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'. Gwlej beṇə' so'on ca notono əṇa chso'one' de'e malən', chedə' la' xšin Dioz na'anə' so'one'. Bito cuejo' beṇə' zjənaquə godenag, beṇə' loc, beṇə' güe'e zo, o beṇə' chso'on znia par yoso'ozenag beṇə' chega'aque', na' nic cuejo' beṇə' zjəzelažə' so'one' gan mech len xšin Diozən' de'en so'one'enə'.

8 Gwlej beṇə' chasyə'əbeine' choso'ogüialaogüe' beṇə' yoblə ližga'aque'enə' na' beṇə' chasyə'əbei de'e güennə' lgua'a de'e malən', beṇə' chesə'anabia' cuinga'aque' par chso'one' can' chazlažə' Diozən', na' beṇə' chso'on güen len ljuežjga'aque', na'

beṇə' chso'on can' chebei Diozən', na' beṇə' cui chso'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'.

⁹ Beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən', cheyalə' ṇitə'ətezə ṇite'e yoso'ozenague' che dižə' lin' de'en chsed chlo'icho che Jesocristən' la' naquən de'e güen. Šə yoso'ozenague' chei, gaquə yoso'ozejni'ine'en beṇə' ca' chəsə'əne contr, na' gacbia' de que beṇə' contr ca' chso'e dižə'an clelə.

¹⁰ Gwlej beṇə' ca' chso'on can' bagwni'anə' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' chedə' nitə' zan beṇə' Izrael na' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chso'one' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən', pero bito chse'enene' ṇabia' Diozən' lega'aque'. Chso'echgüe' dižə' de'en bitobi zjəzaquə' na' chesə'əxoayague' beṇə'.

¹¹ Cheyalə' gono' par nič beṇə' ca' chso'on ca' Cretan' ṇite'e žizə cuich yoso'osed yoso'olo'ine' dižə' güenlažə'anə' chedə' chso'one' par nič zan family bito ṇite'e binlo len ljuežjga'aque'. Na' parzə nič so'one' gan mechən' choso'osed choso'olo'ine' de'e ca' cui cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine'.

¹² To profet čhega'aque' leczə beṇə' Creta bzoje' čhega'aque' gwne': "Beṇə' Creta ca' syempr zjənaque' beṇə' güenlažə' na' gwxaquə'əlebəga'aque' ca bia znia yelə' güen de'e mal čhega'aque'enə', na' leczə zjənaque' beṇə' lia na' beṇə' xagüed."

¹³ De'en bzoje' čhega'aque' naquən de'e li. De'e na'anə' cheyalə' tilo' lega'aque' che de'e malən' chso'one' par nič yesə'adalene' dižə' güen che Jesocristən'.

¹⁴ Na' tiləga'aco'one' par nič cui yoso'ozenague' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə' Izrael ca', na' cui yoso'ozenague' che beṇə' ca' bagosə'əbejyichje' de'en naquə de'e li bitə'ətezə de'e əse'e lega'aque' so'one'.

¹⁵ Beṇə' ca' zjənaque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' guaquə sa'ogüe' bitə'ətezə yelə' guao sin cui so'onən manch yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən' bitə'ətezə de'e so'one', yichjla'aždaoga'aque'enə' zjənaquəchguan manch lao Diozən'. Choso'ozenagteze' che la'ažda'omalga'aque'enə' na' bitobi chsa'aque' catə'an chso'one' de'e malən'.

¹⁶ Chəsə'əne' de que zjənombi'e Diozən' pero laogüe de'en chso'ontezə chso'one' de'e malən' nacbia' de que bito zjənombi'ene'. Chso'one' de'en chgue'i Diozən'. Na' zjənaque' beṇə' godenag, na' bito chac so'one' bitə'ətezə de'en naquə güen.

2

De'e güen de'en chsed chlo'icho che Jesocristən'

¹ Pero na' le' Tito, bsd blo'i porzə de'en chonən txen len de'en chsed chlo'ida' che Jesocristən', la' naquən de'e güen.

² Ben mendad de que beṇə' byo gol ca' cui so'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'. Cheyalə' so'one' par niç beṇə' yoblə əsa'apəga'aque'ne' respet, na' cheyalə' yesə'anabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' yesə'adalene' dižə' güen che Jesocristən', cheyalə' ṇitə'ətezə ṇite'e əsa'aque'ne' che ljuežjga'aque', na' cheyalə' ṇitə'ətezə ṇite'e so'onlilaže'e Diozən' catə' chesə'əyi' chesə'əzaque'e.

³ Na' leczə ca' ben mendad de que no'olə gol ca' ṇitə'ətezə ṇite'e so'elaogüe'e Diozən' bitə'ətezə de'e so'one'. Na' ben mendad cui yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' na' bito əsa'aque' beṇə' güe'e zo. Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' beṇə' bin' naquə de'e güen so'one'.

⁴ Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' cheyalə' yesə'əži'ilaže'e be'en chega'aque' na' xi'in chega'aque' ca'.

⁵ Na' leczə no'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' yesə'anabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən', na' can' cheyalə' so'one' par niç gactezə gaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə', na' can' cheyalə' yoso'ogüia yoso'oye' ližga'aque'enə' na' so'on xšinga'aque'. Yoso'osed yoso'olo'ine' lega'aque' can' cheyalə' so'one' güen len yoguə'əloł beṇə' na' can' cheyalə' yoso'ozenague' che be'en chega'aque'. No'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' so'one' par niç bito yesə'əne beṇə' contr xtižə' Diozən'.

⁶ Na' leczə ca' cheyalə' əṇeyoido' beṇə' xcuidə' ca' par niç yesə'anabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'.

⁷ Na' bitə'ətezə de'e gono' le', gono'on güen par niç sa'acbe'i beṇə' de que leczə cheyalə' so'one' ca'. Na' catə' əgwšed əgwlo'ido' beṇə', cheyalə' əgwšed əgwlo'iga'acdo'one' porzə de'e güen na' əgwšed əgwlo'iga'acdo'one' binlo par niç əsa'ape' le' respet.

⁸ Na' bsd blo'iga'aque'ne' dižə' li par niç notono gaquə əne' de que xtižə'onə' naquən mal. Gono' ca' par niç beṇə' contr checho ca' yesyə'əto'ine' na' bito gaquə yesə'əneche' contr chio'o.

⁹ Ben mendad de que mos ca' yosə'əzexjw yichjga'aque' par yoso'ozenague' che xanga'aque'enə' na' so'one' bitə'ətezə de'e gon xanga'aquen' mendad sin cui yosyo'oži' yosyo'olebe' xtiže'enə'.

¹⁰ Ben mendad cui yesə'əque'e bi de'e de che xanga'aque'enə', sino ṇitə'ətezə ṇite'e so'one' can' cheyalə' so'one'. Bitə'ətezə de'e so'one' cheyalə' so'one'en güen par niç əsa'acbe'i beṇə' yoblə de que de'en chsed chlo'icho che

Diozən' naquən de'e güen, Dioz ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

¹¹ Diozən' bablo'e de que nži'ilaže'e chio'o beṇaḥ na' nape' yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

¹² De'e na'anə' nezecho de que cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'en chso'on beṇə' mal ca' de'en chzelažə' la'ažda'omalchon' goncho na' bitə'ətezəchlə de'en cui chazlažə' Diozən'. Na' nezecho naquən' cheyalə' so cuezcho yežlyo nga, cheyalə' ṇabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən', cheyalə' goncho de'e güen, na' cheyalə' əgwzenagcho che Diozən'.

¹³ Na' zocho mbalaz de'en nezecho əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə nse'e yelə' bala'an xen che'enə'. Jesocristən' naque' Dioz checho, naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

¹⁴ Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' par gwdixjue' xtolə'əchon' niḥ bebeje' chio'o xni'a yoguə' de'e mal, na' bene' par niḥ la'ažda'ochon' naquən xi'ilažə'. Bene' de'e ca' par niḥ naccho xi'in Diozən', na' par niḥ chebeicho choncho de'e güennə'.

¹⁵ Le' Tito, be' dižə' che de'en babzejni'ida' le', gwṇeyoi beṇə' par yoso'ozenague' chei, na' be'ega'aque' consejw par niḥ yesə'əbejyichje' de'e malən', chedə' la' Diozən' bagwleje' le' par gono' de'e ca'. Bito go'o latjə yesə'əzo beṇə' le' ca'alə' cui yoso'ozenague' chio'.

3

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'

¹ Ben par niḥ žjəsə'əza'alaže'e de que cheyalə' yoso'ozexjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che jostis ca' na' che beṇə' gwnabia' chega'aque' ca', na' cheyalə' nite'e probnid par so'one' bitə'ətezə de'e güen de'e so'one' mendad.

² Gožga'aque' de que bito yesə'əne' mal che notə'ətezə beṇə', na' bito yesə'ədilə yesə'əšaše' len beṇə' yoblə. Cheyalə' əsa'aque' gaxjwlažə' na' cheyalə' əsa'ape' yelə' chxenlažə' len yoguə'ələl beṇə'.

³ Antslən' gwḥol yichjla'ažda'ochon', na' goccho beṇə' go-denag. Gwxoayagcho len de'e malən' na' gwzocho xni'a la'ažda'omalchon' ca naquən' bencho bitə'ətezən' gwzelažə'n na' bitə'ətezən' gwnan parzə niḥ gwdacho legr. Con gwdacho bencho mal len beṇə' na' gocxi'i ljuežjcho. Besə'əgue'i beṇə' chio'o na' bgue'iga'aquechone'.

⁴ Pero na' bžin ža catə' Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' blo'ine' chio'o ca beṇə' güennə' naque' na' catequən' chaquene' che chio'o beṇaḥ.

⁵ Na' baltezcho chonlilažə'əcho Jesocristən', Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' chedə' cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o. Bito bebeje' chio'o por ni che bilə de'e güen de'e bencho.

Beya'a beyibe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par ničh Spirit che'enə' bocobən len.

⁶ Diozən' bsele'e Spiritən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par chaclenchguan chio'o chedə' Jesocristən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

⁷ De'en cheyašə' cheži'lilažə' Diozən' chio'o bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par ničh gaquə əne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' lecəə bsele'en par ničh nezecho žjəyecho len le' zejlicane.

⁸ De'e ca' bagwnia' nga zjənaquən de'e li. Na' che'enda' sotezə so' chixjui'o de que de'e ca' babzejni'ida' le' zjənaquən de'e žialao xen gwzenagcho chei. Gono' ca' par ničh yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' nitə'atezə nite'e so'one' de'e güen. De'e ca' bagwnia' zjənaquən de'e güen na' sa'aclenən notə'atezə beṇə' yoso'ozenag chei.

⁹ Pero na' bito gwzenago' che beṇə' ca' zjənchoj yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'ədilə chesə'əšaše' por ni che bizə dižə'. Na' bito cue' yichjo' che dia che de'e xaxta'oto' ca'. Bito gwzenago' che beṇə' ca' chsa'acyožə na' chesə'ədilə chesə'əšaše' por ni che can' chse'ejni'ine' to to pont dao' che lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Dižə' ca' zjənac ca' bito chaclenən beṇə' na' bitobi zaquə'an.

¹⁰ Be' consejw che notə'atezə beṇə' chsed chlo'ine' xtižə' Diozən' clelə beṇə' chene'e yesə'ənao beṇə' de'en chzejni'ine'. Šə babi'one' consejw to chop las na' cui chzenague', bebeje' ca'alə.

¹¹ De'en bito bzenague' chio' nachən' nezdo' naljene'. Na' de'e malən' chone' chlo'en de que nape' dolə'.

De'en chon Pabən' mendad gon Titon'

¹² Catə' əselə'a Artemasən' o Tiquicon' gan' zo', yob yidəšgo' par yežagcho syoda Nicopolisən', chedə' bagwchoglaža'a yega'aṇə' Nicopolisən' lao tyemp zaguən'.

¹³ Ben xte ga zelao saquə'ədo' par gaquəleno' Zenas ben' babsed lein' gaṁjw gwche' na' Apolosən' catə' yesa'aque' gan' zo' par ničh bitobi yesə'əyažjene' tnezən'.

¹⁴ Na' bzejni'išguei beṇə' ljuežjcho ca' chso'onlilažə' Diozən' par ničh yesə'əbe' yichjga'aque' porzə par so'one' de'e güen. Cheyalə' sa'aclen ljuežjga'aque' šə de bi de'en chesə'əyažje to toga'aque', na' cheyalə' so'one' con can' chazlažə' Diozən'.

Beṇə' ca' nitə'alən Pabən' chesə'əguape' Titon' diox

¹⁵ Yoguə' beṇə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada' nga chesə'əguape' le' diox. Na' beṇə' ca' zoleno' txen beṇə' ca' chsa'aque' checho chedə' chonlilažə'əcho Diozən' əgguapšgaga'aco'one' diox.

Gaquəlenšga Diozən' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' ŋa'a.
Pab

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Filemón

Pabən' chguape' Filemonnə' diox

¹ Nada' Pab dia' lizya nga chedə' chyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən'. Na' txen len beṇə' bišə'əcho Temtion' chzojto' le' Filemon. Chaqueto' chio' na' naco' txen len neto' choncho xšin Diozən'.

² Na' chzojto' le' zanda'oto' Apia, nach le' Arquipo len' chono' xšin Xanchon' txen len neto'. Nach leczə ca' chzojto' le'e chdopə chžagle liž Filemonnə' par cho'ela'ole Jesocristən'.

³ Chonto' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' chṇabto' əsa'aclenšgue' le'e, na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Can' chonlilažə' Filemonnə' Jesocristən' na' chaque che ljuežje'

⁴ Na' le' Filemon, yoguə' laste catə' chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chono'.

⁵ Babenda' dižə' ca naquən' chonlilažo'o Xancho Jesocristən', na' can' chacdo' che notə'ətezəchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

⁶ Na' chona' orasyon chṇaba' de que sotezə so' gono' güen len lega'aque' laogüe de'en chonlilažo'o Xancho Jesocristən', par niç yogue'e sa'acbe'ine' de que Cristo Jeso'osən' babenchgüe' güen len chio'o chonlilažə'əchone'.

⁷ Beṇə' bišə' catə' benda' can' chacdo' che yeziqə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' can' chacleno' lega'aque' par niç nite'e mbalaz, lechgualə bebeida' na' zoa' mbalaz.

Pabən' gwṇabe' yezi'ixen Filemonnə' che Onesimon'

⁸ Laogüe de'en naca' beṇə' güen žin che Cristən' napa' yelə' chnabia' par gona' mendad can' cheyalə' gono',

⁹ pero laogüe de'en chaquecho che Cristən' na' che ljuežjcho chṇeyoida' le' gono' to de'en che'enda' gono'. Nada' Pab banaca' beṇə' golə, na' leczə ṇa'a dia' ližyan' chedə' chyixjui'a xtižə' Jesocristən'.

¹⁰ Chṇaba' goclen laogo'on par Onesimon' ben' banona' ca xi'ina'. Lao dia' ližya nga bsd blo'ida'ane' par niç chonlilažə'e Jesocristən'.

¹¹ Antslə bito goque' mos güen par le', pero ṇa'a banaque' mos güen par le' na' leczə par nada'.

¹² Chosselə'ane' laogo'onə', na' chṇabda' le' yogüialaogo'one' na' so' binlo len le' chedə' lechgualə chacda' che'.

13 Yebeida' žalə' gaquə yega'anlene' nada' par nič gaquəlene' nada' can' gaquəleno' nda' lao dia' ližyan' žalə' zo' nga.

14 Pero bito gwɲabda'ane' yega'anlene' nada' chedə' che'enda' əɲao' le' bin' gone'. Bito che'enda' gona' byen gaquəleno' nada' pero yebeida' šə can' chazlažo'o gono'.

15 De repent Diozən' be'e latjə beze'e ližo'on par to tyemp par nič gacle tozə zejlicane.

16 Na'a bitoch gaque' con to mos na'azə, la' naque' bišə'ada'ocho. Lechgualə chacda' che' na' mazəchlə gaquədo' che' de'en banaque' txen len chio'o chonlilažə'ačo Xancho Jesocristən' na' leczə naque' xmoso'.

17 Na' ca naquə chono' nada' cuent de que naca' txen len le', yogüialaošgo'one' caczən' chgüialaogo' nada' catə' chedelana'a le'.

18 Na' šə bi de'e malən' bene' contr le', o šə bi de'en chale'e chio', nada' chixjua'an.

19 Cuincza' nada' Pab chzoja' le', nada' chixjwczan'. Na' bitobi əchnia' che de'en čalo'o che yelə' mban zejlicane chio' laogüe de'en bsd blo'ida' le' par nič chonlilažo'o Jesocristən'.

20 Beɲə' bišə' dao', laogüe de'en chaquecho che Xancho Jesocristən' che'enda' gono' de'e nga par nič soa' mbalaz. De'en chaquecho che Xanchon', benšga par nič yebeida'.

21 Chzoja' le' chedə' zoa' lez gwzenago' chia', na' nezda' de que gono' mazəchlə ca de'en nia' le'.

22 Na' leczə chɲabda' le' gonšgo' probnid to quart par nada'. Zoa' lez yesə'asane' nada' šə gonchle orasyon par nada' par nič gaquə deyelana'a le'e.

Beɲə' ca' nitə' len Pabən' chəsə'əguape' Filemonɲə' diox

23 Epafrašen' die' ližya nga txen len nada' de'en chyixjui'e xtižə' Cristo Jeso'osən' na' chguape' le'e diox.

24 Na' Marcosən', len Aristarcon', len Demasən', na' len Locasən', beɲə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada', leczə chəsə'əguape' le'e diox.

25 Xancho Jesocristən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' chzoja' le'. Pab

Cart De'en Nyoj Par Benə' Ebreo Ca'

Diozən' babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'enə'

1 Tyemp de'en bagwde, Diozən' bsele'e zan profet benə' gwsoe' xtiže'enə' len de'e xaxta'ocho ca'. Zan las profet ca' gwso'e xtiže'enə' len de'e xaxta'ocho ca', nža' nža' can' gwso'en.

2 Pero tyemp nga zocho n̄a'a nža'alə babene'. Na'a babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'enə' ben' ben yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' benga'aque'en con can' ben Diozən' mendad. Na' gwžin ža catə' gaquə lao na Xi'in Diozən' yoguə' beṇaḥ, yoguə' bia ca' chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e ca' bene'.

3 Xi'in Diozən' nse'e doxen yelə' chey che'eni' che Xe'enə' na' cayanə'an naquə yichjla'aždao' Xe' Dioz nan' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. Na' Xi'in Diozən' chone' par niḥ yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' chso'onən žin, chedə' nape' yelə' guac par niḥ chac con can' ne'enə'. Bsanlažə' cuine' gwso'ot benə' le' par niḥ chnitlaogüe' xtolə' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' gwde na' beyepe' yoban' zjəyechi'e cuit Xe' Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe benə' zaque'e par chnabi'e txen len le'.

Xi'in Diozən' naquəche' benə' zaquə'əche cle ca angl ca'

4 Na' nla'alao de que Xi'in Diozən' naquəche' benə' zaquə'əche cle ca angl ca', chedə' Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'an mazəchlə ca de'en babnežjue' angl ca'. Na' babene' par niḥ naquəche' benə' blaoch.

5 Diozən' bitonə' ye'e ni tozə angl can' gože' Xi'ine'enə', gože'ene':

Len' naco' xi'ina'.

Neža babena' par niḥ solao nabi'o len nada'.

Na' nic ne'e güe'e dižə' che notə'ətezə angl can' gwne' che Xi'ine'enə', gwne':

Nada' gona' par niḥ gacbia' naca' Xe',

na' gona' par niḥ gacbia' de que naque' Xi'ina'.

6 Xi'in Diozən' naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e. De'e na'anə' catə'an Diozən' bsele'ene' yežlyon' gwne':

Yoguə'əlol angl chia' ca' cheyalə' əso'elaogüe'ene'.

7 Nach gozne' che angl ca':

Chona' par niḥ angl chia' ca' benə' ca' chso'on mendad chia' chsa'aque' ca' be' de'en chechj na' ca' yi' bel.

8 Na' nža'alə can' be'e dižə' len Xi'ine'enə' gože'ene':

Len' naco' Dioz na' chnabi'o zejlicane.

Na' lechgualə güen chnabi'o.

⁹ Chebeido' de'en zda l̄icha na' chgue'ido' de'e malən'.

De'e na'anə' nada' Diozən' ben' cho'elaogo'o

babena' par niḥ zocho' mbalazəch cle ca beṇə' ljuežjo' ca'.

¹⁰ Na' de'e yoblə gož Diozən' Xi'ine'enə':

Le' naco' Xan yežlyon'.

Len' beno'on ža gwlasda'ote.

Na' yoguə' de'en chle'icho le'e yoban', leczə len' beno'on.

¹¹⁻¹² Na' gwžin ža catə' te che yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' na' yežlyo nga.

Pero le' bito te chio'; syempr soczo' zejlicane.

Na' gwša' le'e yoban' na' yežlyon' ca to beṇə' chša' xe' catə' babeyoin na' chaze' yeton.

Gono' len le'e yoban' na' yežlyon' can' chon to beṇə' catə' chetobə xe'.

Pero le', tozəczə can' gaco' zejlicane, na' bito əžin iz nacho te chio'.

¹³ Diozən' bitonə' ye'e ni to angl ca de'en gože' Xi'ine'enə', gože'ene':

Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

na' gona' par niḥ nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.

¹⁴ Ca naquə angl ca', yogue'e zjənaque' beṇə' chso'on mendad che Diozən', chsele'e lega'aque' par chsa'aclene' chio'o bagwlejš Diozən' par niḥ žjəyecho len le'.

2

Cheyalə' əgwzenagcho che xtižə' Diozən' par niḥ žjəyecho len le'

¹ Na' laogüe de'en naquə Xi'in Diozən' beṇə' blaoch na' beṇə' zaquə'əche ca angl ca', do yichj do lažə'əcho cheyalə' əgwzenagcho xtiže'enə' de'en babenecho, chedə' la' šə bito əgwzenagcho chei do yichj do lažə'əcho, guanlažə'əchon na' cuejyichjchon.

² Lei che Diozən' de'en gosə'əyixjue'e angl ca' naquəczən de'e žialao xen. Na' de'e na'anə' Diozən' bnežjue' castigw che de'e xaxta'ocho ca' batə'ətezə cui boso'ozenague' chei segon de'e mal de'en gwso'on to toga'aque'.

³ Na' naquən segor de que Diozən' gone' chio'o castigw šə bito goncho can' na Xancho Jesocristən'. Zgua'atec Xancho Jesocristən' be'e dižə' güen juisy can' cheyalə' goncho par niḥ žjəyecho len le'. Nach gwdenə' beṇə' ca' gosə'ədalen le' leczə boso'ozejni'ine' chio'o can' gwne'enə', chedə' gosə'əneze' de que naquən güen.

⁴ Na' Diozən' bene' par niḥ gwso'one' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho, na' Diozən' bnežjue' lega'aque' zan clas yelə'

guac, na' Spirit che'enə' benən par niç gwso'one' de'e zan de'e güen len yelə' guac chein' segon can' gwyazlažə' Diozən', par niç ənezecho de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e li.

Goc Jeso'osən' doxen can' naquə chio'o beṇač

⁵ Catə' te che yežlyo nga na' gatə' yežlyo cobə de'en cho'a dižə' čhei, Diozən' bito gone' ca yesə'anabia' angl ca'.

⁶ Na' nyoj can' gwna de'e Rei Dabin' gože' Diozən':
 ¿Bixčen' chacdo' che beṇačən'? ca naquə bitotec bi zjəzaque'e.

Na' ¿bixčen' chaclenga'aco'one'?

⁷ Beno' par niç beṇačən' bito zjənaque' beṇə' blao can' zjənaquə angl ca' pero caguə syempr gaquən ca'.

Bia'aczə beno' par niç zjəzaquə' beṇačən' na' bnežjwga'aco'one' yelə' bala'an.

⁸ Beno' par niç yoguə'əlołte de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇačən',
 na' len yoguə'əloł bia ca' chsa'aš, leczə əsa'aquəb lao na'aga'aque'.

Na' ca naquə ben Diozən' par niç yoguə'əlołte de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇačən' na' yoguə' bia ca' chsa'aš leczə əsa'aquəb lao na'aga'aque', de'e na'anə' beṇačən' yesə'anabi'e lao yoguə'əte de'en zjəde, la'anə'əczə na'a nezecho bitonə' yesə'anabi'e.

⁹ Na' ca naquə Jeso'osən', žlac goque' beṇač bito goque' beṇə' blao can' zjənaquə angl ca'. Na' de'e tant nži'ilažə' Diozən' chio'o beṇač bene' par niç Jeso'osən' bsanlažə' cuine' por ni checho catə'an gwso'ot beṇə' le', na' de'e na'anə' Jeso'osən' banzi'e yelə' bala'an xen na' banaquəchgüe' beṇə' zaque'e.

¹⁰ Diozən' bene' bia chsa'aš, bene' beṇač na' yeziquə'əchlə de'e zjəde par niç chzi'e yelə' bala'an. Na' bene' güen ca de'en bsi'e xneze par niç gwxaquə'əzi' Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwxaquə'əzi'enə' chac chone' par niç beṇə' zan əsa'aque' xi'in Diozən' na' žjəsyə'anite'e len le' yoban'.

¹¹ Jeso'osən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' na' Diozən'. De'e na'anə' txen len le' naccho xi'in Diozən' na' bito cheto'ine' par əne' che chio'o de que naccho beṇə' biše'e na' beṇə' zane'.

¹² Quinga gwna Jeso'osən' gože' Diozən':

Gua'a dižə' par niç beṇə' biša'a ca' na' beṇə' zana' ca' yesə'ənezene' non' naco'.

Na' lao zjəndopə zjənžague' chso'elaogüe'e le', nada' gua'a dižə' ca beṇə' güennə' naco'.

¹³ Nach gwne':

Sotezə soa' gonlilaža'a Diozən'.

Na' de'e yoblə gozne':

Nga zoa' txen len beṇə' ca' ben Diozən' nada' par niḥ zjənaque' xi'ina'.

¹⁴ Na' chio'o naccho beṇə' belə' chen, chio'onə' naccho xi'ine'. De'e na'anə' leczə le' golje' goque' beṇə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwso'ot beṇə' le' par niḥ bnitlaogüe' yelə' gwnabia' che gwxiye'en de'en chon par niḥ chatcho.

¹⁵ Bene' par niḥ chio'o chonlilažə'əchone' bitoch žebcho gatcho. Beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene' syempr chəsə'əžebe' sa'ate'.

¹⁶ Jeso'osən' bide' yežlyo nga caguə par goclene' angl ca', sino par goclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' Diozən'.

¹⁷ Benən byen goc Jeso'osən' doxen can' naquə chio'o beṇəḥ par niḥ ca' chaclene' chio'o lao Diozən' can' gwso'on de'e bχoz əblao ca' len de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael gwsa'aclene' lega'aque'. Cheyašə' cheži'ilažə' Jeso'osən' chio'o na' chone' complir can' ne'enə'. Can' chon Jeso'osən' be'enə' checa'a xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'.

¹⁸ Jeso'osən' cuat bene' de'e mal pero bžaglaogüe' catə'an gwlo'oyelə' gwxiye'en le' par gone' de'e malən' na' catə' goc bitə'ətezəchlə de'e mal len le'. De'e na'anə' nezene' naclən' chone' chaclene' chio'o catə' chgo'oyelə' gwxiye'en chio'o par goncho de'e malən' na' catə' chac bitə'ətezə de'e mal len chio'o.

3

Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca de'e Moizezən'

¹ Beṇə' bišə', laogüe de'en bagwlej Diozən' yoguə' chio'o par naccho lažə' ne'enə', cheyalə' goncho xbab che Cristo Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' par naque' bχoz əblao checho. Diozən' bsele'ene' bedətixjui'e xtiže'enə' de'en chejle'echo chei.

² Diozən' gwleje' le' par chaclene' chio'o ca to bχoz əblao. Na' Jeso'osən' lao bide' yežlyon' na' na'a chone' con can' na Diozən', ca'aczən' ben de'e Moizezən' ben' leczə goclene' yoguə' beṇə' gwsa'ac family che Diozən'.

³ Pero na' Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca Moizezən'. Jeso'os na'anə' bxie' family che Diozən' ca de'en bene' par niḥ chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na'a na' len beṇə' ca' gwso'onlilažə' le' cana' naccho family che Diozən'. Na' ca naquə de'e Moizezən' ža, goque' con to beṇə' lao family che Diozən'.

⁴ Na' gwnitə' beṇə' bxe to to family nitə' lao yežlyon', pero Jeso'osən' caguə bxie' family che Dioz na'azən', sino leczə bxie' yoguə'əte de'e zjəde, chedə' len' naque' Dioz.

⁵ Na' ca naquə de'e Moizezən', bene' can' gwna Diozən' par goclene' yoguə' beṇə' gwsa'ac family che Diozən' la'anə'əczə goque' con to xmos Diozən'. Na' de'e Moizezən' be'e dižə' che de'e ca' ze'e əsa'ac ca tyempən' de'e ca' bagwsa'aquən na'a.

6 Cristən' leczə bene' complir can' gwna Diozən' par goc-lene' beṇə' zjənaquə family che Diozən'. Na' bene' ca' chedə' naquacze' Xi'in Diozən', caguə ca to mos. Na' family che Dioz na'anə' naquə chio'o šə zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' do yichj do lažə'əcho catə'an yidə Cristən' de'e yoblə, na' šə chebeicho de'en yidə Cristən'.

Guaquə socho mbalaz len Diozən'

7-8 Cheyalə' goncho xbab can' gwna Spirit che Diozən' de'en nyojən nga:

Catə' Diozən' əṇe' to de'e gonle ṇa'a,

bito gacle beṇə' godenag can' gwsa'ac beṇə' Izrael ca' cana' catə' gwsə'one' contr Diozən' latjə dašən'.

Gwsə'one' prueb šə leine' de que gwnežjue' castigw chega'aque'enə'.

9 Nach Diozən' gwne':

De'e xaxta'ole ca' bito gwse'ejle'e chia' la'anə'əczə choa iz besə'əle'ine' de'e ca' bena' par goquəlenga'aca'ane'.

Con gwsə'one' prueb šə leida'anə'.

10 De'e na'anə' bito bebeiga'acda'ane',

na' gwnia': "Do tyemp naquəga'aque' beṇə' yichjla'aždao' žod, bitonə' se'enene' se'ejni'ine' can' chona'."

11 Na' de'en bžə'a lega'aque' de'e nan' gwnia' chega'aque' de que cuat nite'e mbalaz len nada'.

12 Legapə cuidad beṇə' bišə', par nič ni tole cui gacle beṇə' yichjla'aždao' mal. Lesotezə leso legonlilažə' Diozən' par nič cui cuejyichjlene' chedə' le'enə' zoe' zejlicane'.

13 Žlac ṇa'a ne'e de tyemp par əgwzenagle che Diozən', legwtiplažə' ljuežjle tža tža par nič cui gonle de'e malən', la' catə' choncho de'e malən' chxoayaguən chio'o par nič cuich bi bi chaquecho catə'an chonchchon.

14 Ngodə'əcho txen len Cristən' šə ne'e zotezə zocho chonlilažə'əchone' catə'an yide' de'e yoblə con can' gwzolaoczcho chonlilažə'əchone'.

15 Na' nyoj Xtižə' Diozən' par chio'o gan' nan:

Catə' Diozən' əṇe' to de'e gonle ṇa'a

bito gacle beṇə' godenag can' gwsa'ac beṇə' Izrael ca' cana'.

16 Na' de'en nyojən nan ca' cho'en dižə' che beṇə' ca' jəsyə'ənao de'e Moisezən' catə'an jəyeleje' lega'aque' Egipton'. Boso'ozenague' can' ben Diozən' mendad par besyə'əchoje' Egipton', pero beyožzə besyə'əchoje'enə' bitoch boso'ozenague' che'.

17 De'e na'anə' bže'e lega'aque' choa iz de'en gwsə'one' de'e malən' cuich boso'ozenague' che', na' gwsa'ate' latjə dašən'.

18 Na' Diozən' gwne' de que cuat nite'e mbalaz len le' chedə' cui boso'ozenague' che'.

19 Na' n̄ezecho de que yel̄ə' godenag ɕhega'aque'enə' cui goquə nite'e mbalaz len l̄e'.

4

1 Na'a ža, n̄ezecho can' goc ɕhe beṅə' godenag ca' beṅə' ca' gwsa'at latjə dašən'. De'e na'anə' cheyaḷə' žebcho par niɕh cui goncho can' gwso'one'enə', ɕhedə' šə goncho can' gwso'one'enə' bito gaquə socho mbalaz len Diozən' can' bene' lyebe.

2 Babenecho to dižə' güen dižə' cobə de que guaquə socho mbalaz len Diozən' ca dižə' de'en gwse'ene lega'aque'. Pero ca naquə lega'aque' de'en cui gwse'ejl̄e'e ɕhei, de'e nan' bito goquəlenən lega'aque'.

3 Na' chio'o chejl̄e'echo ɕhe de'en na Diozən' bazochō mbalaz len l̄e'. De'e na'anə' bito na Diozən' ɕhecho can' gwne' ɕhe beṅə' ca' gwne':

De'en bža'a lega'aque' na' gwnia' de que cuat nite'e mbalaz len nada'.

Na' ca naquə Diozən' n̄ezecho babeyož bxie' yoban' na' yežlyon' na' de'e na'anə' zoe' mbalaz.

4 Can' nyoj to part Xtize'enə' nan:

Xop ža ben Diozən' yoban', yežlyon', beṅaɕhən', bia yixə'ən na' biquə'əchlə de'e zjəde.

Na' catə' bžin ža gažən', bitoch bi bi bene', con zoe' mbalaz.

5 Na' de'e yoblə goncho xbab ɕhe de'en gwne':

Cuat nite'e mbalaz len nada'.

6 De'e li baḷə beṅə' nite'e mbalaz len Diozən'. Pero ca naquə beṅə' ca' gwse'enene' dižə' güen dižə' cobə ɕhe'enə' cana'ate, bito goquə nite'e mbalaz len l̄e' ɕhedə' bito boso'ozenague' ɕhe'.

7 Na' catə' bagwde zan iz Diozən' gwne' de'e yoblə de que guaquə nitə' beṅə' mbalaz len l̄e'. Bene' par niɕh bzoj de'e Rei Dabin' dižə de'en na:

Catə' Diozən' əṅe' to de'e gonle na'a bito gacle beṅə' godenag.

8 De'e Josuen' gwɕhe'e de'e xaxta'o chio'o beṅə' Izrael gan' gosə'əzi'e yežlyon' de'en bnežjw Diozən' lega'aque'. Pero lega'aque' bito gwnite'e mbalaz len Diozən'. De'e na'anə' gwdechlə Diozən' bene' par niɕh de'e Dabin' bzoje' gwne' de que gwžin ža nitə' beṅə' mbalaz len l̄e'.

9 Nachən' n̄ezecho de que chio'o chonlilažə'əcho Diozən' chac socho mbalaz len l̄e'.

10 Na' beṅə' ca' banitə' mbalaz len Diozən' bitoch chso'one' can' na xbab ɕhega'aque'enə', sino que chso'one' can' na Diozən'. De'e na'anə' nacho de que nite'e mbalaz can' zo Diozən' de'en beyož bxie' yoguə' de'e ca' zjəde.

11 Na' cheyaḷə' yeyiljažə'əcho nac goncho par niɕh socho mbalaz len Diozən'. Cheyaḷə' gwzenagcho ɕhe' par niɕh ca' ni

tocho cui gac checho can' goc che de'e xaxta'ocho ca' de'en cui boso'ozenague' che Diozən'.

¹² Xtižə' Diozən' chazən lo'o yichjla'aždao' beṇə', na' chaclenən notə'atezə choso'ozenag chei. Na' gwxaquə'əleben ca to spad de'en nlachgua chopə la'ate. Pero mazəchlə can' chon to spad chon Xtižə' Diozən', chedə' chlo'in chio'o no chein' chzenagcho, əche Spirit che Diozən' o šə che la'ažda'omalchon'. Leczə ca' chzejni'in chio'o che xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' che yoguə'əloj de'en chze-lažə'əcho šə naquən güen o šə naquən mal. De'e na'anə' gwxaquə'əleben ca to spad de'e chchog entr bechj bnia ca' na' entr bin ca'.

¹³ Diozən' neze nle'ine' to to beṇəch, na' to to angl, na' to to de'e xio', na' cuantzə bi de'en zjəde. Diozən' neze nle'ine' yichjla'ažda'ochon'. Na' laogüe' na'anə' əgwdecho cuent šə biquə' de'e babencho.

Jeso'osən' naque' bχoz əblao chechon'

¹⁴ Jeso'os Xi'in Diozən' babeyepə' yoban' gan' zo Diozən' par gaquəlene' chio'o. De'e na'anə' Jeso'osən' naque' bχoz əblao checho, ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. Na' de'e na'anə' cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əchone' can' chonczcho.

¹⁵ Na' Jeso'osən', ben' naquə bχoz əblao chechon', chacbe'ine' catə' chaquecho zdebə goncho to de'e güen. Gwxiye'en gwlo'oyelə'ən le' gone' de'e mal pero bito bene'en na' bžaglaogüe' cayanə'ən chžaglaο chio'o beṇəch.

¹⁶ Na' cheyalə' güe'elencho Diozən' dižə' sin cui žebcho, ənabechone' yezi'ixene' checho na' gaquəlene' chio'o batə'atezə chyažjecho yelə' chaclen che'enə', chedə' le'enə' nži'ilaže'e chio'o.

5

¹ Beṇə' ca' besə'əchoj gwsa'aque' bχoz əblao che nasyon Izrael chechon' tyemp de'en bagwde jso'e bi de'en jso'e lao Diozən' na' gwso'ote' bia yixə' besə'əlalje' xchenga'aquəbən' par niçh Diozən' bezi'ixene' xtolə' de'e xaxta'ocho ca'. Na' yoguə' bχoz ca' gwsa'aque' con to beṇə'.

² Na' bχoz əblao ca' gwsa'ape' yelə' chxenlažə' len beṇə' ca' cuinə' se'ejni'i can' cheyalə' so'one' na' len beṇə' ca' bazjənxoayag len de'e malən', chedə' leczə beṇəchən' zjənaque' na' naquən zdebə par so'one' de'e güennə'.

³ Na' de'en zjənaque' beṇəchən' benən byen gwso'ote' bia yixə' na' besə'əlaljə xchenga'aquəbən' par gosə'əṇabe' yezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə' can' gosə'əṇabe' yezi'ixene' xtolə' beṇə' ca' yelə'.

⁴ Na' notono gwlej cuine' par gaque' bχoz əblao, sino Diozən' gwlejga'aquene' can' gwleje' de'e Ronnə'.

⁵ Le'egatezə ca' Cristən' bito ben cuine' xen cuejlize cuine' par gaque' bχoz əblao. Diozən' gwleje'ene' na' Dioz na'anə' gože'ene':

Len' naco' Xi'ina'.

Neža babena' par niç solao nabi'o len nada'.

⁶ Na' ga yoblə nyoj yeto de'en gože'ene':

Naco' bχoz beṇə' zo zejlīcane,

na' naco' ca bχoz Melquisedequən'.

⁷ Na' Jeso'osən' catə' gwzoe' yežlyo nga bene' orasyon lao Xe' Diozən' ben' gac yosle'ene' par niç cui gate'. Jeso'osən' gwne' zižjo na' gwcheže' gwṇabe' yelə' chaclen che', na' Diozən' bzenague' na' bene' par niç yelə' gotən' cui gwnabi'an le' chedə' benlilaže'ene'.

⁸ Na' la'anə'əczə Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, Diozən' bzejni'ine' le' de que cheyalə' əžaglaogüe' par yeyož gone' yoguə'əlol de'e ca' naquən gone'. De'e na'anə' Jeso'osən' bžaglaogüe' len yoguə'əlol de'en goc che' yežlyo nga.

⁹ Na' beyož goc che' Jeso'osən' yoguə'əlol can' gone'e Diozən', nach gwzolao chone' par niç yoguə'əlol beṇə' ca' choso'ozenag che', nite'e len le' zejlīcane.

¹⁰ Diozən' gwleje' le' par naque' bχoz əblao checho na' gwxaquə'əlebene' ca bχoz Melquisedequən'.

Gapcho cuidad par niç cui cuejyichjcho xtižə' Diozən' de'en bachejle'echo chei

¹¹ Na' ne'e dech de'e zan de'en che'enda' əṇia' le'e che de'en naquə' Jeso'osən' bχoz chechon', pero naquən zdebə əṇi'an par šejni'ilen, chedə' bitoch chebeile gwzenagle che' Diozən'.

¹² Bagolə' əgwsed əgwlo'ile beṇə' yeziquə'əchlə xtiže'enə', pero latje de'e gonle ca', chyažjlele to beṇə' par əgwsed əgwlo'ine' le'e de'e yoblə ca de'en babsedle de'e nechən'. Na' laogüe de'en chyažjele əgwsedəchle de'e ca', gwxaquə'əlebele ca bidao' ca' ne'e chsa'ažə', bi'i cuiṇə' gac sa'o.

¹³ Na' ben' naquə' ca bidao' ne'e chažə', bitonə' šejni'ine' xtižə' Diozən' de'en naquəch zdebə.

¹⁴ Na' xtižə' Diozən' de'en naquəch zdebə gwxaquə'əleben ca yelə' guao de'en chao beṇə' cha'o. Na' beṇə' ca' chse'ejni'i len chsa'acbe'ine' che bitə'ətezə dižə šə naquən de'e li o šə naquən dižə' güenlažə'. Chsa'acbe'ine' chedə' la' bazjəyo'olaogüe' choso'ozenague' che' Diozən'.

6

¹ Na' ca bidao' ca' chəsə'əzolao chsa'obo' yelə' guao catə' bazjəncha'obo' ca'aczən' chio'o cheyalə' solaocho cue' yichjcho che' xtižə' Diozən' de'en naquəch zdebə par niç gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə' yichjla'aždao' Cristən'. Catə'n

gwzolaŋ benlilažə'əcho Cristən' gwyejni'icho can' yedinjecho xtolə'əchon' na' bedinjechon. Na' na'a bitoch chyažjən yedinjecho che de'e ca' de'e yoblə, na' nic chyažjən yezolaŋocho gonlilažə'əchone' de'e yoblə.

² Baņezczechŋ bi zejen catə'ən chcho'əcho nisən', na' lecə can' baņezecho bi zejen catə'ən chxoə na'achon' yichj beņə' yoblə chnabcho yelə' chaclen che Diozən' par lega'aque' na' bitoch chyažjən no gwzejni'iche chio'o bi zeje de'e ca'. Le'egatezə ca' bitoch chyažjecho no gwzejni'iche chio'o can' yolis yosban Diozən' beņə' guat ca' o can' gone' yelə' jostis che beņə' ca' chso'on de'e malən'. Baņezczega'aquechonnə'.

³ Pero na'a ža, šə Diozən' güe'e latjə yeyiljlažə'əcho nac goncho par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'.

⁴ Nitə' beņə' bachse'ejni'i xtižə' Diozən' na' bazjənapə' yelə' mban zejlicane de'en choņ Diozən' chio'o chonlilažə'əchone', na' lecə ca' bazo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

⁵ Bazjənezene' ca güennə' naquə xtižə' Diozən' na' bazjənombi'e milagr na' bichlə yelə' guac che Diozən' la'anə'əczə ze'e yesə'əle'ichene' yelə' guac de'en gwlo'eche' catə' əžin ža gatə' yežlyo cobə.

⁶ Na' šə gwžinclə ža yesə'əgue'i beņə' ca' Diozən' šə yesə'əbejyichjcle' xtiže'enə', bitoch gaquə yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' de'e yoblə, chedə' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' so'one' txen len beņə' ca' bosə'oda' Xi'in Diozən' le'e yag corozən', na' so'one' par nič beņə' yeziquə'əchlə lecə yesə'əgue'ine' le'.

⁷ Ca naquə yežlyo güen gan' chsa'az beņə', šə chacchgua yejon', nach chac de'en chsa'aze'enə' na' chatə' de'en chəsə'əyažjene', na' Diozən' chebeine' de'e chac cwseš chega'aque'enə'. Can' gwxaquə'əlebecho šə zotezə zocho chzenagcho che Diozən'.

⁸ Pero šə bagwlejyichjcho cuich chzenagcho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca yežlyon' gan' chla'ac por yag yešə' na' no yixə' cuan de'e cui chac gaocho. Yežlyon' de'en nac ca' bito bi bi zaquə'ən par xan yežlyon', nach chbejyichje'en na' chžin ža catə' chzeye' de'e ca' chla'ac laogüennə'.

Zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' chedə' nezecho žjəyecho len le'

⁹ Na' ca naquə le'e, la'anə'əczə babi'a dižə'ən ca', chacda' chele, na' zoa' segor bito gonle can' bagwnia' chso'on beņə' ca'. Nezda' gonšgacze can' cheyalə' goncho laogüe de'en babebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən'.

10 Diozən' naque' beṇə' güen. Na' bito ganlaže'e can' babenle xšine'enə', na' can' ne'e chonczen ṇa'a chaclenle yeziquə'əchlə beṇə bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə', chonlen laogüe de'en chaquale che'enə'.

11 Nezele žjəyezole len Cristən'. Na' de'e na'anə' yedote žlac cuiṇə' yide' de'e yoblə cheyalə' cue' yichjle de'en žjəyezole len le', can' bachi' yichjle ṇa'a par chaclen ljuežjle.

12 Bito gacle beṇə' godenag len xtižə' Diozən'. Legonlilažə' Diozən' can' bagwso'on beṇə' ca' bagwnitə', beṇə' ca' gosə'əzi' de'en ben Diozən' lyebe əgwnežjue' lega'aque'. La'aṇə'əczə cui gosə'əzi'en cate, con gwsə'onlilažə'əteze'ene'.

13 Diozən' bene' lyebe de que xi'in dia che de'e Abraannə' əsa'aque' beṇə' zan. Na' de'en naque' Dioz na' notoch no no ṇla' beṇə' yoblə beṇə' napəch yelə' gwnabia' cle ca le', de'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczə can' nia'anə' čhedə' zoa' naca' Dioz."

14 Gwne': "De'e li goncza' par nič gaquə güen čchio'. Na' de'e li goncza' par nič xi'in dia čchio'onə' əsa'aque' beṇə' zan."

15 Na' sša gwzo de'e Abraannə' benlilažə'əteze' Diozən' xte que bžin ža goc can' ben Diozən' lyebe len le'.

16 Beṇəčhən' chəsə'əzoe' jorament chəsə'əne' de que be'enə' chnabia'ach ca lega'aque' gwnežjue' castigw čhega'aque' šə cui so'one' complir can' choso'ozoe' jorament. Chso'one' ca' par nič beṇə' ca' chsa'acyožə lega'aque' se'ejle'e čhega'aque' na' yesyə'əyacxenlaže'e.

17 Beṇə' ca' chon Diozən' cuent zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə' laogüe de'en chso'onlilaže'e Diozən', Diozən' bene' par nič nitə'əchgüe' segor de que guaquəczə can' bene' lyebe, na' bito chše'e can' bansi'e xneze gone'. De'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczən čhedə' zoa' naca' Dioz."

18 Ca naquə Diozən' bene' lyebe na' leczə bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczə can' nia'anə' čhedə' zoa' naca' Dioz", bene' ca' par nič nezecho de que caguə de'e te can' gwne'enə'. Na' bito chac güe'e dižə' güenlažə'. Diozən' bene' lyebe na' bzo cuine' testigw par nič bito žebcho sino yebeicho de'en nezecho žjəyezochə len le', chio'o bagwnabechone' bezi'ixene' xtolə'əchon'.

19 Na' de'en nezecho žjəyezochə len Diozən' bito chac čhop lažə'əcho sino zotezə zocho chonlilažə'əchone' čhedə' la' nezecho de que Jeso'osən' chne' fabor chio'o lao Diozən' ca bxož əblao čecho.

20 Jeso'osən' bazjəyezoe' gan' zo Diozən' na' chone' par nič leczə chio'o žjəyezochə len le'. Na' Jeso'osən' naque' bxož əblao čecho, ben' gwxaquə'əlebe ca bxož Melquisedequən'.

7

Jeso'osən' naque' ca bχoz Melquisedequən'

¹ Na' Melquisedequən' goque' rei gan' nzi' Salem na' Diozən' ben' naquə le' ezelaogüe beṇə' blao gwleje' le' par goque' bχoz. Na' catə' beza' de'e Abraannə' beyož bene' gan lao rei ca' beṇə' ca' gosə'ədiləlen beṇə' Sodoma ca', bχoz Melquisedequən' jəšague' le' na' len yelə' guac che Diozən' bene' par niçh goc de'e šao' de'e güen che de'e Abraannə'.

² Na' de'e Abraannə' botobe' de'e ca' gosə'əban rei ca' che beṇə' Sodoma ca' na' bnite'en ši cuen de'e naquə lebe nach gwleje' tcuenən par bnežjue'en bχoz Melquisedequən'. Melquisedequən' zeje dižə' "rei beṇə' chnabia' güen". Na' gwnabi'e gan' nzi' Salem, na' Salemən' zeje dižə' "gwnitə' beṇə' binlo".

³ Bito nyojən šə no goquə de'e xaxna' Melquisedequən' na' ni que nyojən šə no goquə de'e xaxta'ogüe'e, na' nic nyojən batə'əquə' golje' na' batə'əquə' gote'. De'e na'anə' nezecho cuinə' te yelə' naquə bχoz che'enə' na' leczə de'e na'anə' gwxaquə'əlebene' ca Xi'in Diozən'.

⁴ Le'e gon xbab de que bχoz Melquisedequən' goque' beṇə' blao. De'e na'anə' de'e xaxta'ocho Abraannə' lao ši cuen güejə de'e ca' gwleje', bnežjue' tcuenən bχoz Melquisedequən'.

⁵ Na' beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin', beṇə' ca' besyə'əyalə' par gwsa'aque' bχoz, nyojən le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən' de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen yoguə' cuantzə de'e gotə' che beṇə' Izrael ca' yelə' la'anə'əczə yoguə'əolga'aque' zjanaque' xi'in dia che de'e Abraannə'.

⁶ Melquisedequən' bito əṇacho golje' lao dia che de'e Lebin', pero gwxi'e tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə' na' len yelə' guac che Diozən' bene' par niçh goc güen che de'e Abraannə' ben' ben Diozən' lyebe əsa'ac xi'in dia che'enə' beṇə' zan.

⁷ Na' nachia' de que Melquisedequən' zaquə'əche' cle ca de'e Abraannə' chedə' Melquisedec na'anə' gwdape' yelə' guac che Diozən' na' bene' par niçh goc de'e güen che de'e Abraannə'.

⁸ Na' beṇə' ca' gwsa'ac bχoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' gosə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en gotə' che beṇə' Izrael ca' yelə'. Bχoz ca' gwsa'aque' beṇəch na' gwsa'ate'. Pero Melquisedequən' ben' gwxi' tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə', cho'en dižə' che' ca beṇə' ne'e zoczə.

⁹⁻¹⁰ Na' ca naquə de'e Abraannə' bnežjue' Melquisedequən' tcuen lao ši cuen de'e ca' botobe' de'en gosə'əban rei ca', de'en na'anə' gwaquə əṇacho de que de'e Lebin' leczə bnežjue' Melquisedequən' tcuen güejə lao ši cuen de'e ca' botobə de'e Abraannə'. Guac əṇacho ca' chedə' de'e Lebin' golje'

lao dia che de'e Abraannə' la'anə'əczə bitonə' galje' catə'an Melquisedequən' jəšague' de'e Abraannə'. De'e Lebin' goque' xa benə' nech ca' əgwsa'ac bχoz che benə' Izrael gwlaž checho ca' cana', na' lei de'en bzoj de'e Moizezən' nan de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en de che benə' Izrael ca' yelə'.

11 Žalə' bχoz ca' benə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' goc so'one' par ničh yichjla'aždao' benə' gwlaž checho ca' əsa'aquən can' chene'e Diozən', bito byažjecho yeto bχoz žalə' ca'. Pero de'en cui goquə so'one' par ničh əsa'ac yichjla'aždao' benə' can' chene'e Diozən', de'e na'anə' bidə Jeso'osən' par naque' bχoz chechon' na' gwxaquə'əlebene' ca Melquisedequən'.

12 Jeso'osən' naquəcze' bχoz chechon' la'anə'əczə cui naque' dia che de'e Lebin'. De'e na'anə' nezecho banža' lei de'en choe' dižə' che bχoz che nasyon Izrael chechon'.

13 Bχoz checho ben' cho'echo dižə' chei, golje' lao dia che de'e Jodan', na' bitoch bchoj no gaque bχoz entr benə' ca' əgwsa'aljəch lao dia che de'e Jodan'.

14 Nezczecho de que Xanchon' golje' lao dia che de'e Jodan', pero de'en bzoj de'e Moizezən' le'e lein' nan de que benə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' əsa'aque' bχoz.

15-16 Bχoz checho Jeso'osən' naque' ca bχoz Melquisedequən'. Bito golje' lao dia che de'e Lebin' na' bito naque' bχoz can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Naque' bχoz chedə' bito gwzoi yelə' gotən' le', na' zocze' zejlicane.

17 Na' de'e nga nyojən can' gož Diozən' Jeso'osən' nan: Naco' bχoz benə' zo zejlicane na' naco' ca bχoz Melquisedequən'.

18 Ca naquə bχoz ca' benə' ca' ben Diozən' mendad gwnitə' cana', bitoch none' mendad nite'e na'a chedə' de'en gwso'one'enə' bito zaquə'an par əsa'ac yichjla'aždao' benachən' can' chene'e Diozən', na' bito nsa'an yelə' guac che Diozən'.

19 Leina' bito zaquə'an gonən par ničh yichjla'aždao' benə' əsa'aquən can' chene'e Diozən'. Pero na'a bazo Jeso'osən' chone' par ničh chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən'. Na' nezecho chaquəch güen checho cle ca che benə' ca' zjənombia' lein'. Jeso'osən' chone' par ničh zocho binlo len Diozən'.

20 Na' par ničh nezecho de que Jeso'osən' naque' bχoz chechon', Diozən' bzo cuine' testigw gwne': Naquəcze' bχozən' chedə' zoa' naca' Dioz.

21 Benə' ca' gwsa'aque' bχoz segon can' bzoj de'e Moizezən', Diozən' bito gože' lega'aque' can' gože' Jeso'osən'. Nyojən' can' gože'ene', nan:

Diozən' bzo cuine' testigw gwne':

“Naquæczo' b̄xozən' chedə' zoa' naca' Dioz.

Na' bito gwša'a can' ni'anə'.

Le' naco' b̄xoz ben' zo zejlicane.

Naco' ca Melquisedequən'.”

²² Nezecho de que Jeso'osən' bedəlo'ine' chio'o de que Diozən' choncze' con can' none' lyebe par gaquəlene' chio'o. Na' de'en none' lyebe gone' na'a naquæchən güen cle ca de'en bene' lyebe gone' antslə.

²³ Beṇə' ca' gwsa'aque' b̄xoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', gwsa'aque' beṇəch na' gwsa'ate', pero benitə'ateczə lgua'aga'aque'. De'e na'anə' gwsa'aque' beṇə' zan.

²⁴ Pero Jeso'osən' zoe' zejlicane na' de'e na'anə' zejlicane naquæcze' b̄xoz chechon'.

²⁵ Na' notə'atezə beṇə' chse'ene'ene' nite'e binlo len Diozən', Jeso'osən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'ažda'oga'aque'en con šə chso'onlilažə'ene'. Nape' yelə' guac par gone' ca' chedə' zocze' zejlicane chṇabe' goclen lao Diozən' par yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'.

²⁶ Na' Jeso'os nan' naque' b̄xoz əblao chechon' na' zaque'e par gaquəlene' chio'o chedə' chone' cayanə'ən chazlažə' Diozən'. Bito bi dolə' nape', na' bito bi de'e mal chone', na' nic chone' xbab mal. Zoe' gan' zo Diozən', chṇabi'e txen len le'.

²⁷ Bito bi xtole'e de na' de'e na'anə' bito cheyalə' gote' bia yixə' par yezi'ixen Diozən' xtole'enə' can' gwso'on beṇə' ca' gwsa'ac b̄xoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Yoguə' ža zgua'atec gwso'ote' bia yixə' par niçh gosə'əṇabe' bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə' na' techlə leczə gwso'ote' bia yixə' par gosə'əṇabe' bezi'ixen Diozən' xtolə' beṇə' Izrael ca' yelə'. Šlinzə bnežjw cuin Jeso'osən' por ni checho catə'ən gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən' na' bitoch gate' yeto.

²⁸ Beṇə' ca' gwsa'ac b̄xoz əblao segon can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwsa'aque' beṇə' güen de'e mal can' zjənaquə yeziquə'əchlə beṇə'. Zan iz bagoc bzoj de'e Moisezən' lei che Diozən' catə' Diozən' bzo cuine' testigw de que sele'e Xi'ine'enə' par gaque' b̄xoz əblao chechon' na' gwne': “Gaquæcze' b̄xoz əblaon' chedə' zoa' naca' Dioz.” Na' Xi'ine' na'anə' zocze' zejlicane, na' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cayanə'ən chene'e Diozən'.

8

Cristən' chone' par niçh chac de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o

¹ Na'a ža zo b̄xoz əblao chechon', na' chi'e yoban' chnabi'e txen len Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blaο. Lenṇə' naquən de'e žialaoch lao yoguə' de'en babe'echo dižə' çhei.

2-3 Bxoz əblao ca' beṇə' ca' gwso'ot bia yixə' lo'o yo'odao' de'en gwso'on de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael jso'e xçhenga'acquəbən' gan' nzi' "Latjə gan' zo Diozən'" par niçh Diozən' bezi'ixene' xtolə'əga'aque'enə' len che beṇə' ca' yela'. Na' de'en gwso'one'enə' naquən ca de'en chac yoban' gan' zo Diozən'. De'e na'anə' beṇən byen bnežjw cuin Jeso'osən' gwso'ot beṇə' le' par niçh naque' bxoz əblao chechon' gan' zo Diozən', na' chone' par niçh Diozən' chezi'ixene' xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'.

4 Na' bito naque' bxoz žalə' ne'e zoe' lao yežlyon', çhedə' banitə' bxoz ca' beṇə' ca' çhjsa' bi de'en çhjsa' lao Diozən' segon can' na lein'.

5 Na' yoguə'əlol de'en chso'on bxoz ca' beṇə' ca' chso'on can' na lein', naquən latə' laszə ca naquə de'en chac yoban'. Diozən' bene' mendad len de'e Moizezən' antslə ze'e so'on de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael yo'o de'e lachə'anə' gan' gwso'o bxoz ca' par gwso'elaogüe'e Diozən', gože'ene': "Yoguə' de'en bagwnia' gonle, legonən cayanə'an blo'ida' le' catə'an gwzochəo lao ya'anə'."

6 Pero na' de'en chon Cristən' zaquə'əchən cle ca de'en gwso'on bxoz ca' beṇə' ca' gwso'on can' na lein'. Na' leczə de'e cobə de'en chon Diozən' len chio'o naquəchən güen cle ca de'en bene' antslə, çhedə' de'e xench de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o na'a.

7 Žalə' de'en ben Diozən' par goclene' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' de'e nech beṇən par niçh gwsa'ac yichjla'ažda'oga'aque'enə' can' chene'ene', bito bsele'e Cristən' žalə' ca'.

8 Pero nacbia' Diozən' bito bebeine' lega'aque', nachən' gwne':

Chona' lyebe gona' to de'e cobə par gaquəlena' le'e beṇə' Izrael catə' əžin ža,

nada' Xanle Dioz ənia' ca'.

9 Nža'an beṇa' len de'e xaxta'ole ca' ca tyemp catə'an goquəlenga'aca'ane' par niçh besyə'əchoje' Egipton'.

Lega'aque' bito gwso'one' can' gwso'one' lyebe len nada'.

De'e na'anə' nada' Xanle Dioz bitoch bengə'aca'ane' cas.

10 Quinga gona' par gaquəlena' le'e beṇə' Izrael catə'an əžin žan':

Nada' Dioz gona' par niçh šo'o yichjle de'e ca' nona' mendad gonle,

na' gona' par niçh yebeilen lo'o la'ažda'olen'.

Na' toza' nada' güe'ela'ole na' le'e gacle xi'ina'.

11 Na' ni tole cui chyažjən əgwšed əgwlo'i ljeužjle par niçh gombi'ale nada'

çhedə' cana' yoguə'əle gombi'ale nada',

le'e cuitec bi zaquə'əle na' len le'e nacle beṇə' blao.

¹² Cana'ach bitoch gona' xbab che de'e mal ca' de'en babenlenə'

chedə' ca orəñ' babezi'ixena' xtolə'əlenə'.

¹³ Na' ca naquən' be' Diozən' dižə' che de'e cobən' de'en gwne' gone' par gaquəlene' nasyon chechon', nezecho chde che de'en bene' mendad so'one' antslə chedə' banaquən de'e golə na' bitoch cheyalə' gonchon.

9

Yo'odao' de lachə' de'en gwso'on beṇə' Izrael ca gwxaquə'əleben ca gan' zo Diozən'

¹ Cana'ate ben Diozən' mendad naclə so'on beṇə' Izrael gwlaž checho ca' par so'ela'ogü'e'ene'. Na' leczə bene' mendad so'one' to yo'odao' par le'.

² Yo'oda'onə' goquən de lachə'. Na' lo'o cuart nechən' bosozoe' to candeler na' to mes gan' bosocue'e yetxtil de'en naquə par Diozən'. Na' cuart nechən' nzi'in "Latjə che Dioz".

³ Na' cuart əgwchopen' nzi'in "Latjə gan' zoczə Diozən'". Na' entr cuart ca' chopə gwze to lachə'.

⁴ Na' lo'o cuart əgwchopen' bosozoe' yeto mes de or gan' bosozeye' yal. Na' gosə'yixjue' to caj na' bosoguzje' doxenən or. Na' lo'o caj na' bosozoe' to yesə' de or gan' bosozə'e yelə' guao de'en gwza' yoba de'en nzi' mana, na' leczə lo'o caj na' gosə'əgü'e' garrot che de'e Ronṇə' de'en bexejə. Na' leczə na' bosozə'e yej ta'a ca' gan' byoj de'en ben Diozən' mendad so'one' par niç gaquəlene' lega'aque'.

⁵ Na' lao tap che cajən' bosonite'e chopə lgua'a lsaquə' angl beṇə' gosə'əzi' querobines. Na' gan' zjəzecha querobines ca' chey che'eni'in, par niç nachia' de que Diozən' zoe' na'. Toe' gwzecha šyichjən na' yetoe' yešyichjən. Na' lao tap che cajən' entr lega'aque' nzi'in "Latjə che yelə' cheyašə' cheži'ilažə' che Diozən'". Pero bitoch che'enda' güe'echa' dižə' che to to de'e ca'.

⁶ Na' beyož banitə' cuart ca' na' beyož bosonite'e yoguə' de'e ca' lo'inə', yoguə' ža ja'ac bəoz ca' lo'o cuart nechən' gan' gwso'one' can' ben Diozən' mendad so'one' par əso'ela'ogü'e'ene'.

⁷ Na' cuart əgwchopen' tozə bəoz əblaon' goc gwyo'e ze tgüiz güejə. Na' catə'an gwyo'enə' benən byen bexe'e chen che bia yixə' bže'en lao cajən par niç Diozən' bezi'ixene' xtole'enə' na' bezi'ixente' xtolə' beṇə' ca' yelə'.

⁸ Na' de'en cui gotə' lsens šo'o nochlə beṇə' lo'o cuartən', Spirit che Diozən' chzejni'in chio'o de que bito gaquə šo'ocho gan' zo Diozən' žalə' ne'e chone' mendad gaquə yoguə'əloj de'en gwso'one' lo'o yo'odao' de'en nsa' chopə cuart.

⁹ Na' yo'oda'onə' len yoguə' de'e ca' gwso'on b̄xoz ca' lo'inə' chlo'in chio'o zocho na'a can' naquə yoban' gan' zo Diozən'. De'e zan de'en gwso'on de'e xaxta'ocho ca' gwso'ela'ogüe'e Diozən' lo'o yo'oda'onə' pero bito beyac yichjla'ažda'oga'aque'en can' chene'e Diozən' la'aṅə'əczə boso'onežjue' Diozən' bi de'en boso'onežjue'ene' na' la'aṅə'əczə gwso'ote' bia yixə' par gwso'elaogüe'ene'.

¹⁰ De'e ca' boso'onežjue' Diozən' gwsa'aquən no nis yelə' guao na' no bia yixə'. Na' de'e zan costombr čhega'aque' gotə' par gwsa'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' yoguə' de'e ca' gwso'one' nič cuerp čhega'aque'enə' goquən xi'ilažə' can' na lein'. Yoguə' de'e ca' gwso'one'enə' gwso'onən žin xte catə'an bselə' Diozən' Cristən' par bene' de'e zaquə'əche.

¹¹⁻¹² Pero bazo Cristən' na'a naque' b̄xoz əblao čechon' na' chone' par nič chac güen can' gwnitə' de'e xaxta'ocho ca' lez gaquə. Babeyepə' yoban' na' zoe' gan' zo Diozən'. Na' gan' zoe'enə' gwxaquə'əleben ca cuart əgwchope čhe yo'odao' čhe beṅə' Izrael ca', pero naquəchən de'e zaquə'əche na' de'e güench clezə ca de'en gwzo čhe b̄xoz ca' cana', la' bito naquən de'e ben beṅəch. Na' Cristən' zaque'e par gwyo'e gan' zo Diozən' čhedə' bnežjw cuine' gwso'ot beṅə' le' na' blalj xchene'enə' le'e yag corozən'. Bito nacho bete' no šib o no go'oṅ dao' na' blalje' xchembən' par nič be'en Diozən'. Šlinzən' gwdixjue' xtolə'əchon' len xchene'enə' par zejlicane.

¹³ Ca naquə de'e xaxta'ocho ca' bito gwsa'aque' xi'ilažə' can' na lein' šə bagosə'əgane' no beṅə' guat. Na' par nič besyə'əyac cuerp čhega'aque'enə' xi'ilažə' de'e yoblə can' na lein', b̄xoz ca' boso'ože'e lega'aque' no xchen šib o no xchen go'oṅ na' len de de'en gwche' catə'an cheyož choso'ozeye' baquə' dao'.

¹⁴ Pero xchen Jesocristən' de'en bedəlalje' par beque'e xtolə'əchon' zaquə'əchən ca xchen bia yixə' ca'. Xtolə'əcho na'anə' benən par nič goccho ca beṅə' guat len yichjla'ažda'ochon', pero na'a baben Jesocristən' par nič naquə yichjla'ažda'ochon' xi'ilažə' nič cho'ela'ocho Diozən' ben' zo zejlicane. Spirit čhe Diozən' nan' goclenən Jeso'osən' par ben cuine' lažə' na' Diozən' par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' ca naquə Jeso'osən' bitoczə bi bi xtole'enə' gotə'.

¹⁵ Na' de'en bedəlalj xchen Cristən' gwzolao chac de'e cobən' de'en chon Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o. Na' bachac de'e cobən' par nič ca' balteza beṅə' bagwlej Diozən' žjəsyə'anite'e len le' zejlicane. De'en bedəlalj xchen Cristən' gwdixjue' lente de'e mal ca' bencho žlac ne'e chac de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxtao' chio'o beṅə' Izrael.

16 Catə' to beṇə' babene' testament, bito gaquə can' na testamentən' xte catə'əch nezecho de que bagote'.

17 Na' ca naquə testamentən' bito gaquə can' nannə' žlac ne'e mban be'enə' ben len. Catə' bagote' cana'anə' gaquə can' nannə'.

18 Na' par nič gwzolaogoc de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxta'ocho ca', bene' mendad boso'olalje' xčhen bia yiḡə'.

19 De'e na'anə' catə' de'e Moisezən' beyož be'elene' beṇə' ca' dižə' che yoguə'əloj de'en ben Diozən' mendad so'one' can' na lei che'enə', nach de'e Moisezən' bže'e lega'aque' xčhen go'on dao' na' xčhen šib nach nis. Bže'e lega'aque' de'e ca' len latə' yišə' xa xilə' de'en mben color əxnə na' len to xis yiḡə' dao' de'en naquə ca gwreg. Na' leczə bže'en libran' gan' nyoj leinə'.

20 Na' de'e Moisezən' gože' lega'aque': "Chen ni ben Diozən' mendad əgwž'a le'e par nič gone' can' none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o."

21 Nach bža'ate'en yo'odao' de lachə'an na' len yesə' ca' na' ša' ca' de'en boso'očhine' gan' gwso'ela'ogüe'e Diozən'.

22 Lei de'en bzoj de'e Moisezən' benən mendad boso'ože'e chennə' par nič zan de'en boso'očhine' gwsa'aquən xi'ilažə' can' na lein'. Diozən' bito bezi'ixene' xtolə' beṇə' žalə' cui boso'olalje' chen che bia yiḡə'.

De'en bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' chac cheque'e xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'

23 De'e na'anə' benən byen boso'ože'e xčhen bia yiḡə'an de'e ca' besə'əchine' lo'o yo'oda'onə' par nič gwsa'aquən xi'ilažə' can' na lein'. Pero xčhen bia yiḡə' ca' bito gaquə gonən ca gaquə yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən' par nič šo'ocho gan' zoe'enə'. Tozə xčhen Jesocrist nan' zaquə'an par chonən ca chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən'.

24 Catə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' bito gwyo'e lo'o cuart əgwchope che yo'oda'onə' can' gwso'on bxož ca' cana' sino beyepe' yoban' gan' zo Diozən', na' na' zocze' na'a chne' fabor chio'o lao Diozən'. Na' cuart əgwchope che yo'odao' che beṇə' Izrael na'anə' gwzon par bzejni'in chio'o can' naquə gan' zo Diozən'.

25 Bxož əblao ca' ze tgüiz güejə gwso'e lo'o yo'oda'onə' gan' nzi' latjə gan' zoczə Diozən' boso'ože'e chen che bia yiḡə'. Pero Cristən' bito byažjən əgwnežjo cuine' so'ote'ene' zan las. Šlinzən' blalj xčhene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'.

26 Žalə' byažjən laljə xčhene'en zan las, babnežjw cuine' zan las dezd catə'an gwxe yežlyon' žalə' ca'. Pero caguə ca'anə'. Bnežjw cuine' šlinzə catə'an bžin or che'enə', na' de'en gwso'ote'ene' šlinzə cana', gwdixjue' xtolə'əchon' zejlicane'.

27 Na' Diozən' bansi'e xņeze de que əžin ža sa'at to to beṇačən' na' šlinzən' sa'ate'. Na' techlə əṇa Diozən' che to toga'aque' šə yesə'əzi'e castigw o šə nite'e mbalaz len le'.

28 Na' ca de'en sa'at beṇačən' šlinzə leczə šlinzən' bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' gwdixjue' xtolə' beṇačən'. Nach əžin ža yide' de'e yoblə, caguə par chixjoche' xtolə'əchon' sino par nič deyexi'e beṇə' ca' chəsə'əbezə batə'əquən' yide'enə'.

10

1 Lei de'en bzoj de'e Moisezən' chzejni'in chio'o latə'əlaszə che de'e güen de'en gaquə checho catə' yežincho yoban' gan' zo Diozən'. Pero leinə' bito goquə gonən par nič yichjla'aždao' beṇə' ca' gwso'on can' nanṇə' əsa'əquən can' chene'e Diozən', la'anə'əczə gwso'ote' bia yixə' yoguə' iz par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'.

2 Žalə' de'en gwso'ote' bia ca' benən par nič cuich so'one' de'e malən' bitoch besə'əyažjene' so'otəche'eb žalə' ca'. Pero de'en gwsa'ache'ine' ne'e chso'one' de'e malən' nachən' yoguə' iz gwso'ote'eb.

3 Na' de'en gwso'one' ca' bito gwsa'anlaže'e de que zjənapə' dolə'.

4 Na' gwso'one' ca' yoguə' iz chedə' chen che no go'on dao' o no šib bito zaquə'ən par yeca'an xtolə' beṇə'.

5 De'e na'anə' catə' Cristən' bide' yežlyo nga gože' Xə' Diozən': Nezdə' to de'en chazlažə'əcho' mazəchlə ca bia yixə' bian' chso'ot beṇə' par chso'ela'ogüe'e le', na' mazəchlə ca bichlə de'en chso'one' le'. De'en chazlažə'onə' əgwnežjo cuina' par chixjua' xtolə' beṇačən'.

6 Lennə' de'en chebeido' mazəchlə ca bian' chso'ote' par choso'ozeye', na' mazəchlə ca xchen bia yixə' de'en chəsə'əlalje' catə' chəsə'əṇabe' yezi'ixeno' xtolə'əga'aque'enə'.

7 De'e na'anə' goža' le' can' nyojən le'e librən' gan' nan: "Dioz chia', za'a nga zedəyena' con can' chazlažə'onə'."

8 Zgua'atec Cristən' gože' Xə' Diozən': "Nezdə' de'en chazlažə'əcho' na' de'en chebeichdo' ca de'en chso'ote' bia yixə' na' ca bichlə de'en chso'one' le', na' ca de'en choso'ozeye' bia ca' chso'ote' na' leczə ca de'en chəsə'əlalje' xchenga'acobən' par chəsə'əṇabe' chezi'ixeno' xtolə'əga'aque'enə'." Gwne' ca' la'anə'əczə lei de'en bzoj de'e Moisezən' benən mendad gwso'ote' bia yixə' na' gwso'one' bichlə de'e ca' gwso'one'enə'.

9 Nach Cristən' gože' Diozən': "Nada' za'a zedəyena' con can' chazlažə'onə'." De'e na'anə' nezecho de que Diozən' bitoch chene'ene' gotcho bia yixə' can' na lein' chedə' Cristən' bagwdixjue' xtolə'əchon'.

10 Cristən' bene' con can' gwyazlažə' Diozən'. Šlinzən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' par beyone' yichjla'aždao' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə'.

11 Beṇə' ca' zjənaquə bχoz, yoguə' ža nitə'atezə nite'e chso'ote' bia yixə' par xtolə' beṇə' Izrael ca' yela', len la' xchen bia yixə'ən bito gaquə yeca'an xtolə' beṇə'.

12 Pero na' Cristən' bnežjw cuine' šlinzə par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' beyožən' zjəyechi'e gan' chnabi'e len Diozən'.

13 Na' zoe' na' chbeze' əžin ža nitə' yoguə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr che' ca' xni'enə'.

14 Na' de'en gwdixjw Cristən' xtolə'əchon' šlinzə cana', na' beyone' yichjla'aždao' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə', leczə babene' par ničh chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən' gaquən zejlicane.

15 Na' caguə nadə'əza' cho'a dižə' che de'e ca'. Leczə Spirit che Diozən' benən ca byožen ca' par ničh nezecho naquən de'e li, nan:

16 Quinga nona' lyebe gona' len lega'aque' catə' əžin žan':

Nada' Dioz gona' par ničh šo'o yichjga'aque' de'e ca' nona' mendad so'one',

na' gona' par ničh yesyə'əbeine'en lo'o la'ažda'oga'aque'enə'.

17 Nach nyoj yeto de'en nan:

Cuatəch žjsa'alaža'a che de'e mal ca' bagwso'one' na' che xtolə'əga'aque'enə'.

18 Na' catə' babezi'ixen Diozən' xtolə'əchon', bitoch chyažjecho gotcho bia yixə' par əṇabcho yezi'ixene'en.

Cheyalə' socho güe'ela'ochio Diozən' na' goncho orasyon laogüe'enə'

19 Na'a ža beṇə' bišə', laogüe de'e blalj Jesocristən' xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon' gwaquəczə šo'ochio gan' zo Diozən' sin cui žebcho.

20 De'en ben Jesocristən' par ničh šo'ochio gan' zo Diozən' naquən to de'e cobə la' antslə "Latjə gan' zo Diozən'" lo'o yo'oda'onə' bgašə'ən len to lachə'. Pero na'a de'en bnežjw cuin Jesocristən' por ni chechon' bito bi de de'en hcuašə'ən latjə gan' zo Diozən' yoban' len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'.

21-22 Na' de'en naquə Jesocristən' bχoz əblao checho, na' de'en chaclene' chio'o naccho ca family che Diozən', de'e na'anə' cheyalə' socho güe'ela'ochio Diozən' na' goncho orasyon laogüe'enə' do yichj do lažə'əcho, gonlilažə'əchone' sin cui gaquəžejlažə'əcho. Goncho ca' laogüe de'en blalj xchen Jesocristən' par beque'e xtolə'əchon'. Na' leczə bagwchoacho nisan'.

23 Na' can' gwzolaochio chonlilažə'əcho Jesocristən', ca'aczən' cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əchone' na' yebeicho de'en

žjəyecho len le', čhedə' la' Diozən' ben' ben lyebe žjəyecho len le', chone' complir can' ne'enə'.

24 Na' leczə cheyalə' gü'e ljuežjcho balor par nič gaquəchecho che ljuežjcho na' gonchcho de'e güen to yetocho.

25 Na' bito cuejyichjcho de'en chdopcho txen par cho'ela'ocho Diozən', can' chso'on balə beņə' chəsə'əbejyichje'en. Cheyalə' gwtiplažə' ljuežjcho par nič sochcho chech gonlilažə'əcho Cristən'. Gonchcho ca' čhedə' bazon baözə yidə Cristən' yeto.

26 Na' šə chio'o cuejyichjcho dižə' li che Diozən' de'en banombi'acho par gontezcho de'e malən', bitoch gaquəlenən chio'o de'en blalj xchen Jesocristən' par beque'e xtolə'əchon'.

27 Na' šə goncho ca', cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o, čhedə' notə'atezcho choncho contr le' əsele'e chio'o lo'o yi' gan' cuiayi'icho.

28 Ca naquə beņə' ca' chsa'aque' bitobi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' bito choso'ozenague' chei, beņə' gwlaž checho ca' chso'ote' lega'aque' sin cui chesyə'əyaše'ene' lega'aque', con šə nitə' chopə o šonə testigw beņə' chso'e dižə' de que de'e malən' bagwso'one'.

29 Pero chio'o ža šə gue'icho Xi'in Diozən' na' Spirit che'enə' de'en nži'ilažə' chio'o, zaquə'əczən par si'icho castigw gualəch, na' le'egatezə ca' šə gaquecho cui bi zaquə' xchene'enə'. Lenə' bedəlalje' par nič gwzolao chac de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o na' bedəlalje'en par nič yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone' beyaquən xi'ilažə'.

30 Nezecho de que Diozən' gwne': "Nadan' co'olažə'a beņə' ca' chso'on contr nada' na' nadan' gonga'aca'ane' castigw." Na' leczə nyojən nan: "Diozən' gwnežjue' castigw che beņə' ca' bagwcue'e ca' xi'ine' šə so'one' de'e malən'."

31 Na' šə cuejyichjcho Diozən' ben' zo zejlicane, lechguale de'e žebcho ca naquə castigon' de'en gone' chio'o.

32 Le'e žjsa'alažə' can' bchejele la'anə'əczə de'e zan de'e gwdi' gwxaquə'əle ca tyempən' catə'ən ze'e gwzolao gwyejni'ile che Cristən'.

33 Besyə'əbei beņə' contr chele ca' boso'ogüie' can' bžaglaole catə'ən boso'ožia boso'onite'e le'e na' catə'ən gosə'aque'e de'en gotə' chelen'. Na' leczə bchejele par benle txen len beņə' ljuežjcho ca' catə'ən goc čega'aque' ca'.

34 Beyašə' beži'ilažə'əle ljuežjcho ca' beņə' ca' gwsa'atə' ližya na' gwzole mbalaz la'anə'əczə gosə'aca' beņə' de'en gotə' chele, čhedə' la' gwnezele de que laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən' de de'e zaquə'əche chele yoban' de'e cui te chei.

35 Na'a ža, bito cuejyichjle ca de'en chonlilažə'əlene', čhedə' gwžin ža catə' sole mbalaz.

³⁶ Bito žj̄xaquə'əlažə'əle par yeyož gonle yoguə'əlol can' chene'e Diozən' la' šə gonle can' chene'ene'enə' žj̄əyezole len le' zejlicaṇe can' bene' lyebe.

³⁷ Nyojən can' gwna Diozən' nan:

Lechgualē Igüegwzə əžin ža catə' yidə ben' əselə'a, na' bito šeichene'.

³⁸ Na' beṇə' ca' zj̄naque' beṇə' güen laogua'anə' cheyalə' ṇite'e so'onlilaže'e nada'.

Na' beṇə' ca' chəsyə'əbižə' cuich chso'onlilaže'e nada', bitoczə yebeiga'acda'ane'.

³⁹ Pero na' chio'o ža, bito nacho naccho ca beṇə' ca' chesyə'əbižə' cuich chso'onlilaže'e Diozən', beṇə' ca' yesə'əbiayi'. Chio'o zotezə zocho chonlilažə'əchone' na' de'e na'anə' ṇezecho žj̄əyezochō len le' zejlicaṇe.

11

Diozən' chebeine' beṇə' laogüe de'en chso'onlilaže'ene'

¹ De'en chonlilažə'əcho Diozən' ṇezecho guaquə de'en chbezcho gaquə, na' ṇezecho de'e liczə can' na Diozən' che de'e ca' cui chle'icho.

² Na' beṇə' ca' gwnitə' gwłalte, bebei Diozən' lega'aque' laogüe de'en gwso'onlilaže'ene'.

³ Na' de'en chonlilažə'əchone' chej̄ni'icho de que con bene' mendad goc yoban' na' yežlyon'. Bito bi bchine' par bene'en.

⁴ Na' ca naquə de'e Abelən', de'en benlilaže'e Diozən', goque' beṇə' güen lao Diozən' na' bebei Diozən' de'en bnežjw de'e Abelən' le' cle ca de'en bnežjw de'e Cainnə'. Na' la'anə'aczə cuich zo de'e Abelən', de'en benlilaže'e Diozən' chzej̄ni'in chio'o de que can' cheyalə' goncho.

⁵ Na' Enoquən' leczə benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bezi' beque'ene' sin cui gote'. Notoch no ble'i le'. Na' nyojən che' de que chebei Diozən' le' antslə ze'e yezi' yeque'ene'.

⁶ Diozən' bito chebeine' notə'ətezə beṇə' cui chonlilažə' le'. Na' šə no güe'elao' le', cheyalə' šejle'e de que zoczə Diozən' na' de que gwzenagczə Diozən' che' šə bi de'en əṇabene' le' do yichj̄ do laže'e.

⁷ Na' ca naquə de'e Noen' ža, leczə benlilaže'e Diozən'. Na' Diozən' bosnisene' le' can' ze'e gaquə na' de'e Noen' gwyejle'e che'. De'e na'anə' Noen' bene' to barcw gan' gwyo'e len family che' ca' par nič bito gwsa'ate' len nisən'. Na' yelə' chonlilažə' che'enə' len Diozən' blo'in beṇə' ca' yeziquə'əchlə gwža' yežlyon' de que gwsa'ape' dolə'. Na' leczə de'en benlilaže'e Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

⁸ Na' de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən', bzenague' catə' Diozən' bene' mendad šeje' zitə'. Na' gan' gwyeye' Diozən' blo'ine' le' yežlyon' de'en gaquə che'. Na' gwyeye' la'anə'əczə bito nombi'e latjən' ca orən'.

⁹ Na' de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən', gwzoe' laž beṇə' zitə' gan' ben Diozən' lyebe gwnežjue' xi'in dia che' ca'. Na' de'e Abraannə' gwzoe' lo'o yo'o de lachə'əzə, na' leczə lo'o yo'o de lachə'əzə gosə'anitə' de'e xi'ine' Isaaquən' na' de'e xi'in xesoe' Jacobən', beṇə' ca' leczə gosə'əbeze' gwnežjo Diozən' xi'in dia čega'aque' ca' yežlyon'.

¹⁰ Bito bi goque de'e Abraannə' de'en gwnite'e lo'o yo'o de lachə'əzə, čhedə' gwzoe' lez əžin ža soe' gan' zo Diozən', gan' naquə to syoda güen de'e cui te čhei, syoda de'en ben Diozən'.

¹¹ Na' ca naquə de'e Sar no'ol che de'e Abraannə', benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' bene' par nič bi'e bdao' na' gwxane'ebə' la'anə'əczə cuich zoe' xlaogüe'e sane'. Diozən' bene' ca' len de'e Sarən' čhedə' Sarən' gwyejle'e de que Diozən' gone' can' bene' lyebe.

¹² De'e na'anə' la'anə'əczə de'e Abraannə' naque' beṇə' golə par so xi'ine', xi'in dia che' ca' gwsa'aque' beṇə' zan can' zjənaquə beljw ca' de'en zjəžia le'e yoban' na' can' naquə yox de'en či' cho'a nisdə'onə', notono no gaquə gwlabə' xi'in dia čhe'enə'.

¹³ De'e Abraannə', de'e Isaaquən' na' de'e Jacobən', na' nochlə beṇə' ca', ne'e chso'onlilažə'əcze' Diozən' catə' bžin ža gwsa'ate' la'anə'əczə cuinə' gac can' ben Diozən' lyeben'. Bito gwsa'acžejlaže'e, sino que gwse'ejle'ecze' de que gwžin ža gone' can' gwne'enə'. Na' lega'aque' gwsa'acbe'ine' de que zjənaque' ca beṇə' zitə' len beṇə' ža' lao yežlyon' na' de que bito bi lažga'aque' de lao yežlyo nga.

¹⁴ Na' de'en gwsa'acquene' cui bi lažga'aque' de lao yežlyon', nacbja' de que gwse'enene' yesə'əžine' ga yoblə gan' gaquə lažga'aque'enə'.

¹⁵ Žalə' gwso'one' xbab che yežən' gan' gwsa'alje' de que naquən lažga'aque'enə', zjəsyə'anitə'alje' na' žalə' ca'.

¹⁶ Pero gwso'one' xbab de que yoban' naquən lažga'aque'enə' na' gwse'enchgüeine' yesə'əžine' na', čhedə' la' güench naquən cle ca yežlyon'. De'e na'anə' Diozən' bito cheto'ine' čega'aque' par əne' de que naque' Dioz čega'aque' ben' chso'elaogüe'e, na' le' babənšaogüe'e to syoda par lega'aque'.

¹⁷⁻¹⁸ Na' ca naquə de'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', de'e na'anə' bzenague' catə' Diozən' benene' prueb gože'ene': "Bet xi'inə' Isaaquən' can' choto' bia yixə' ca' na' chlaljə' xčhenga'acquəbən' par cho'elaogo'o nada'." Na' gwneze de'e Abraannə' de que Diozən' bene' lyebe len le' de'e zan de'e güen

de'e gaquə por xi'in dia che'enə'. Na' che bi'i nan' gož Diozən' de'e Abraannə': "Xi'in dia che Isaac na'azə gona' cuent lao dia chio'onə'." Pero bia'aczə bzenag de'e Abraannə' ca de'en gož Diozən' le' got xi'ine' tlišə'anə'. Na' bžin orən', Diozən' bito be'e latjə gote'ebo'.

19 De'e Abraannə' bzenague' par gote'ebo' chedə' gwnezene' de que Diozən' chac yosbane' beṇə' guat ca'. Na' ca naquə Diozən' bito be'e latjə gote' xi'ine'enə' guac ənacho de que Diozən' bosbane'ebo' ladjo beṇə' guat ca'.

20 Nach leczə de'e Isaaquən' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' gwṇabene' Diozən' gone' güen len xi'ine' ca' de'e Jacobən' na' de'e Esa'on'.

21 Leczə de'e Jacobən' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' catə' bazon gate' gwṇabene' Diozən' gone' güen len xi'in xesoe' ca', xi'in de'e Jwsen'. Na' bchequə' yichje'enə' be'ela'ogüe'e Diozən' žiaša'atezə garrot che'enə'.

22 Na' de'e Jwsen' leczə benlilaže'e Diozən' na' gwyejle'e de que əžin ža yesyə'əchoj beṇə' Izrael ca' Egipton' can' ben Diozən' lyebe. De'e na'anə' catə' bazon gate' bene' mendad yesyə'əyo'e žit che cuerp che'enə' catə' žžəya'aque' Canaannə'.

23 Na' catə' goljə de'e Moizezən', de'e tant gwso'onlilažə' de'e xaxne'e ca' Diozən', bito besə'əžebe' so'one' contr can' ben de'e rein' mendad so'one' ca de'en gože' beṇə' Izrael ca' so'ot bi'i čhega'aque' ca'. Šonə bio' boso'ocuaše'e de'e Moizezən' ližga'aque'enə', chedə' gwsa'acquene' nacbo' xochechgua. Na' catə' bitoch goquə yoso'ocuaše'ebo', xi'in rein' beque'ebo' boscha'ogüe'ebo'.

24 Na' catə' bagwcha'o de'e Moizezən', benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' bito gone'ene' gaque' cuent ca bi'i che de'e xi'in Rei Faraonnə'.

25 Gwyazlažə'əche' bžaglaogüe' txen len beṇə' Izrael ca' ca de'en gosə'əzaquə'əzi' gosə'əzaquə'əyaše'e, cle ca gone' bi de'en chəsyə'əbei beṇə' mal ca' chso'one', la' de'e te čhei de'e ca'.

26 De'en bžaglao de'e Moizezən' gwxaquə'əleben ca de'en gwxaquə'əzi' Cristən'. Na' gocbe'ine' de que de'e zaquə'əche əžaglaogüe' yoguə' de'e ca' cle ca si'e doxen yelə' gwni'a che Egipton'. Gwnezene' gwžin ža catə' gon Diozən' par nič soe' mbalaz.

27 Na' de'en benlilaže'e Diozən' bito bžebe' rein' catə' bžin ža besyə'əchoje' Egipton' la'aṇə'əczə rein' bž'a'achgüe' lega'aque'. Na' de'e Moizezən' gwlo'o gwčhejlaže'e len de'e ca' bžaglaogüe' lao bene' par besyə'əchoje' Egipton' chedə' gwnezene' zoczə Diozən' len le' ca nacho chle'iczene' le'. La'aṇə'əczə Diozən' cui no chac le'i le'.

28 Na' de'e Moizezən' de'en benlilaže'e Diozən' bene' mendad len to to family beṇə' Izrael ca' gwso'ote' xilə' dao' ca' can'

gož Diozən' le' na' boso'ože'e xchenga'acquəbən' ližga'aque'enə' par niç anglən' ben' bselə' Diozən' bito bete' bi'i nech ca' lao yoguə' family chega'aque'enə'.

²⁹ Na' beṇə' Izrael ca' de'en gwso'onlilaže'e Diozən', Diozən' bene' par niç Nisdəo' Exṇan' goquən choplə xte bla' yo biž par niç goc gosə'ədie' yešlā'alə. Pero na' beṇə' Egipto ca' catə' gwsa'acლაže'e yesə'ədie', beyeyjw nisən' gan' chəsə'ədi'enə' na' gwsa'ate' gwse'eje' nisən'.

³⁰ Na' leczə de'en gwso'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Diozən', de'e na'anə' Diozən' bene' par niç bebixə ze'e de'en gwyeçh̄j doxen syoda Jericon' catə' beṇə' Izrael ca' jəsə'əžech̄je'en yoguə' ža lao gažə ža.

³¹ Na' de'e Raabən' no'olən' goquə sargat antslə, leczə benlilaže'e Diozən'. Na' de'en benlilaže'ene' bito gwžiaje'e len beṇə' Jerico ca' beṇə' ca' cui boso'ozenag che Diozən', chedə' le' ža bgüialaogüe' beṇə' Izrael ca' liže'enə' beṇə' ca' jəsə'əgüia jəsə'əye' laže'enə'.

³² ¿Bichxan' əṇia' ža? Bito nlatja' par gua'a dižə' che de'e Gedeonṇə', che de'e Baraquən', che de'e Sansonṇə', che de'e Jeften', che de'e Dabin', che de'e Samuelən' na' che yez-iquə'əchlə beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Diozən' cana'.

³³ Na' laogüe de'en gwso'onlilaže'e Diozən' balə' besə'əchoje' gwso'one' gan catə' gosə'ədiləlene' no rei, na' yebalə' gwso'one' byen par niç beṇə' yoblə gwso'one' de'en naquə de'e güen. Na' yebalə' ben Diozən' lyebe gone' to de'e gone' len lega'aque' na' goc can' bene' lyeben', nach leczə yebalə' Diozən' bene' par niç bež əznia ca' cui bi gwso'one'eb lega'aque'.

³⁴ Na' leczə de'en gwso'onlilaže'e Diozən', balə' bito gwse'eye' lo'o yi'inə, na' yebalə' besyə'əla catə' gwse'ene'e beṇə' so'ote' lega'aque' len spadən', na' yebalə' bnežjw Diozən' lega'aque' fuers balor catə' cui bi fuers chega'aque' gotə', na' yebalə' gwsa'aque' soldad gual, na' yebalə' gwso'one' gan soldad zitə' beṇə' besə'əžin gosə'ədiləlene' lega'aque'.

³⁵ Gwnitə' no'olə gwso'onlilažə' Diozən' na' laogüe de'en gwso'onlilaže'ene'enə' bosbane' no family chega'aque' ladjo beṇə' guat ca'.

Na' gwnitə' beṇə' gwso'onlilažə' Diozən' na' bito gwse'enene' yesə'əbejyich̄je'ene' par yesyə'əchoje' lao de'en chəsə'əçhi' chəsə'əsaquə' beṇə' lega'aque', chedə' gwnite'e lez yolis yosban Diozən' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca' par žəsyə'ənite'e len le'.

³⁶ Na' gwnitə' beṇə' lechgualə gosə'əzi'ichižə' beṇə' lega'aque' na' gwso'ot gosə'əyine' lega'aque' na' boso'oçheje' lega'aque' gden, na' gosə'əyix̄jue' lega'aque' ližya.

³⁷ Na' beṇə' mal ca' boso'ošize'e balə beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' yej, na' boso'ozoxje' cuerp che yebalə' len syer, na'

gosə'əgo'oyele'e yebalə' par yesə'əbejyichje' Diozən', pero bito gosə'əbejyichje'ene', na' gwso'ote' yebalə' len spad. Na' balə beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' gwsa'aše' yixə' zjənyaze' no xa xilə' na' no xa šib. Bitobi bi gotə' čhega'aque'. Lechguale nyašə' goc čhega'aque'. Na' lechguale bosə'očhi' bosə'osaquə' beṇə' lega'aque'.

³⁸ Gosə'əlaže'e do latjə dašən' na' do ya'adao' na' do ga ze bļoj na' ga zo no liž bia yixə'. Yoguə' de'e ca' goc čhe beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən', len la' zjəzaquə'əche' lao Diozən' cle ca yoguə' beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene'enə'.

³⁹ Na' la'anə'əczə bebei Diozən' yoguə' beṇə' ca' gwso'onlilažə' le', bito bene' ca gaquə yoguə'əlol de'e ca' bene' lyebe žlac gwnitə' lega'aque'.

⁴⁰ Diozən' bito gone'ene' gaquə čhe lega'acze' de'en bene' lyebe, sino bene' par nič txen len lega'aque' bagoc čhecho can' bene' lyebe gaquə par nič chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'ene'enə', na' lechguale mbalaz can' bene'enə'.

12

Cheyalə' sotezə socho goncho xbab čhe Jeso'osən'

¹ De'en gwso'on yoguə' beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' žlac gosə'əbane' yežlyo nga chzejni'in chio'o can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. De'e nan' cheyalə' gwcui'izəcho ca'alə šə bi de'en chžon par gonlilažə'əchcho Diozən', na' cuejyichjcho šə bi de'e mal de'en choncho. Na' cheyalə' co'o gwčhejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e chac čhecho par nič sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən' na' goncho can' ne'enə'.

² Cheyalə' sotezə socho goncho xbab čhe Jeso'osən' čhedə' tozə le' chonlilaže'e Diozən' cayaṇə'an cheyalə' gonlilažə'əchone' chio'o. Gwṇeze Jeso'osən' ze'e gon Diozən' par nič soe' mbalaz len le', na' de'e na'anə' gwlo'o gwčhejlaže'e de'en gwxaquə'əzi'e catə'an gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən' na' be'e latjə beya' gwso'one beṇə' ca' le'. Pero na'a chi'ilene' Diozən' yoban' na' chəsə'anabi'e txen.

³ Cheyalə' goncho xbab čhe Jeso'osən' can' gwlo'o gwčhejlaže'e len yoguə' de'en gwso'on beṇə' mal ca' contr le' par nič co'o gwčhejlažə'əcho na' cui gaquecho zdebə goncho can' chene'e Diozən'.

⁴ Na' chio'o ža, de'e zan babžaglaochə čhedə' choncho xte ga zelao chzaque'echo par cui choncho de'e malən', pero notonə' got chio'o.

⁵ Cheyalə' žjsa'alažə'əcho de que Diozən' chone' chio'o consejw can' chso'on beṇə' len xi'inga'aque'. Na' consejon' chone' chio'o nyojən nan:

Xi'indaogua'a, bito gaquele de que cui bi zejen ca de'en chona'
castigw chelen' catə' chonle bi de'e malən',
na' bito gaquele tolə catə' chdila' le'e, nada' naca' Xanle.

6 De'e na'anə' nada' chnežjua' castigw che beṇə' ca' chacda'
chei catə' chso'one' de'e malən',
na' chona' par niç chəsə'əžaglaο beṇə' ca' bagwcuə'a ca xi'ina'
catə' cui choso'ozenague' chia'.

7 De'e nan' ža, Diozən' chone' chio'o castigw chedə' chosgole'
chio'o can' chso'on beṇəchən' chosyo'osgole' xi'inga'aque'enə'
bi'i chsa'aque'ne' chei, chso'one' castigw chega'acbo' catə'
chso'ombo' de'e malən'.

8 Na' šə cui bi castigw chechon' chon Diozən' catə' choncho de'e
malən', zeje dižə' de que bito naccho xi'ine', la' yoguə' chio'o
bagwcue'e ca xi'ine' catə' choncho de'e malən' chone' castigw
checho.

9 Xaxna'acho ca' bosyo'osgole' chio'o yežlyo nga na' gwso'one'
castigw checho che bi de'e mal de'en bencho na' bzenag-
cho chega'aque'. Naquəchxe cheyalə' əgwzəxjw yichjchon'
gwzenagcho con bin' əna Xacho Diozən' ben' chon yelə' mban
zejlīcane che chio'o chonlilažə'əchone'.

10 Na' xaxna'acho ca' lao to chop izən' gwso'one' castigw
checho con can' gwnan chega'aque'enə'. Pero na' Diozən'
chone' chio'o castigw parzə niç gaquəlene' chio'o, par niç
ca' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' can' naque'enə'.

11 Na' lao orən' bito chazlažə'əcho bitə'ətezə castigw de'en
chaccho. Pero galj chdelə cheyacbe'icho naquən' goncho
chedə' castigw de'en chaccho chaclenən chio'o par niç sotezə
socho goncho de'e güennə'.

Diozən' gone' castigw checho šə cui gwzenagcho che'

12 De'e na'anə' lesotezə lesə legonlilažə' Diozən' na' le'e co'o
gwchejlažə' bitə'ətezə de'en chy' de'en chzaquə'əle.

13 Lesə legon con can' chene'e Diozən'. Legonən par niç beṇə'
ljuežjle ca' yoso'ozenaguəche' che Diozən' caguə ca yesə'əxope'
so'onche' de'e malən', chedə' bale' cuiṇə' yoso'ozenague' che
yoguə'əlo de'en chene'e Diozən' so'one'.

14 Legon ga zelao saque'ele par niç sole binlo len yoguə'
beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'. Na' leczə legüe' latjə par niç
Diozən' gone' la'ažda'olen' xi'ilažə', chedə' notono no yežin gan'
zo Diozən' šə cui naquə la'ažda'ogüe'en xi'ilažə'.

15 Bitə güe'ele latjə par niç tole cuejyichjle cuich talenle
Diozən', la' Diozən' nži'ilažə'əchgüe' yoguə'əcho. Na' šə tole
cuejyichjle Diozən', nxož yoguə'əle gonle ca'.

16 Bitə co'o xtole o cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par
solenle beṇə' yoblə. Na' bitə gue'ile de'en naquə de'e zaque'e
lao Diozən'. Nezecho de'e Esa'on' por to yelə' guao na'azə bete'e

de'en banaquən gwnežjo Diozən' le' de'en golje' naque' beṇə' nech.

¹⁷ Nezele de que gwdechla gone'ene' yeyac lao ne'e de'en bdie' lao na' beṇə' biše'enə', pero bito goquə bi gone' par ničh yeyaquən lao ne'enə' la'aṇə'əczə gwcheže' tant gone'ene' yeyaquən lao ne'enə'.

¹⁸ Nža'alə chac che chio'o ṇa'a cle ca can' goc che de'e xaxta'ocho ca' catə'ən Diozən' bnežjue' lega'aque' lei che'enə'. Betje' lao ya'a Sinain' na' gwyečh̄j yi' beḷ lao ya'anə', na' gwxoan žen, na' beyaquən žčol, na' gwyečh̄jchgua be'.

¹⁹ Na' gwse'enene' gwchež to trompet, na' lecza gwse'enene' be' Diozən' dižə' len lega'aque'. Pero de'e tant besə'əžebe' xte gwsa'atə'əyoine' de'e Moisezən' par ničh ye'e Diozən' cuich güe'elene' lega'aque' dižə'.

²⁰ Lechgualə besə'əžebe' por ni che de'en gož Diozən' lega'aque' antslə de que šə no beṇə' žjəbigue'e ya'anə' par yesə'əgüie' laogüen' yoso'ošiže'ene' yej, na' lecza ca' so'onene' šə bia yiḡə'.

²¹ Na' nezecho lechgualə de'e zaquə' žebchon' goquəczə lao ya'a Sinain', čhedə' len de'e Moisezən' gwne': "Lechgualə chaž chžeba' can' chac."

²² Pero ṇa'a ža chio'o banaccho txen len Diozən' ben' zo zejlicane na' len yoguə' angl zan che' ca' beṇə' ca' že' yoban. Na' yoban' gwxaquə'əleben ca syoda Jerosalennə' na' ca ya'a Sionnə'.

²³ Na' naccho txen len yoguə'əloḷte beṇə' yeziquə'əchlə beṇə' ca' lecza chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən', na' yoguə'əcho len lega'aque' gwxaquə'əlebecho ca to beṇə' goljə nech lao to family laogüe de'en naccho beṇə' blao lao Diozən', na' yoguə'əcho nyoj lachon' le'e libr che Diozən' de'en de yoban'. Naccho txen len Diozən' ben' ačhoglaogüe'en che yoguə'əloḷ beṇə'čən' šə zjənaque' beṇə' güen o šə zjənaque' beṇə' mal. Lecza naccho txen len beṇə' ca' bagwsa'at, beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' lao gwnite'e yežlyon'. Diozən' babene' par ničh yičh̄jla'aždao' lega'aque'enə' banaquən' cayanə'ən chene'ene' əsa'aquən.

²⁴ Na'a ža zocho txen len Jeso'osən' čhedə' le'enə' bedəlalj xchene'enə' par ničh gwzolao chon Diozən' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' xchen Jeso'osən' de'en bedəlalje' catə'ən gwso'ote'ene' chlo'in de que Diozən' chezi'ixene' xtolə' con beṇə' chso'onlilažə' Jeso'osən'. Caguə can' naquən len xchen de'e Abelən' de'en gwlaljən', čhedə' lennə' con blo'en de que de'e malən' ben beṇə' biše'enə' bete'ene'.

²⁵ Naquən de'e žialao xen gwzenagcho che xtižə' Diozən'. Nezecho de que bnežjue' castigw che de'e xaxta'ocho ca' catə'ən gwsa'aque' godenag len xtiže'enə' de'en be' de'e Moisezən' len

lega'aque'. Pero gonche' castigw che chio'o ša cui gwzenagcho che xtiže'enə' de'en bedəzejni'i Xi'ine' ben' zo yoban'.

²⁶ Lechgualē gwxo' catə' Diozən' betje' yoban' par bžine' lao ya'a Sinain' gan' be'elene' beṇə' Izrael ca' dižə'anə'. Na' gwdechla gwne': "Gwžin ža catə' yossi'inša' yežlyon' de'e yoblə, pero caguə yežlyo na'azən' sino que lenczə de'e ca' chle'icho le'e yoban'."

²⁷ Na' de'en gwne' de que yossi'inse'en de'e yoblə, zejen de que cana'achən' te che yoguə' de'e ca' ben Diozən' de'en chle'icho, ca naquə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Na' catə' babesyə'anit yoguə' de'e ca' chle'ichon' Diozən' ne'e zocze' chone' par ničh chac de'e güen de'e cui te chei.

²⁸ De'e na'anə' cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' ca de'en cui te che de'e mbalaz de'en chac lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'achone'. Na' leczə güe'etecho yelə' choxcwlen che' ca de'en cui te che de'en žjəyecho len le' zejlicane. Cheyalə' gapcho Diozən' respet na' güe'ela'ochone' can' chazlaže'enə'.

²⁹ Nezecho ca naquə yi'inə' chzeyən bitə'ətezə, na' ca'aczən' chon Diozən', chone' castigw che bitə'ətezə de'e mal de'en chon chio'o beṇəch, chedə' lechgualē chgue'ine' bitə'ətezə de'e malən'.

13

De'en chazlažə' Diozən' goncho

¹ Cheyalə' sotezə socho gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən', chedə' yogue'e zjənaquə bišə'əcho na' zanchō.

² Cheyalə' əggüialaocho beṇə' zitə' ližchon' na' gonga'acchone' goclen. Balə xaxta'ocho ca' catə' bosə'əgüialaogüe' beṇə' zitə' na' bosə'əgüialaogüe' angl che Diozən' sin cui gwsa'acbe'ine'.

³ Cheyalə' gaquəlencho beṇə' ljuežjcho ca' chsa'atə' ližya chedə' txenṇə' chžaglaolenga'acchone' ša bi de'e chac chega'aque'. Na' leczə ca' gaquəlencho beṇə' ljuežjcho ca' ša no choso'oči' choso'osaquə' lega'aque'. Leczə gwžinlja ža či' saquə' chio'o zocho yežlyo nga.

⁴ Na' le'e nšagna'ale yoguə'əle leso do lažə'əle len no'ol chele o be'en chele, can' chene'e Diozən', na' bito talenle notə'ətezəchlə beṇə'. Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chəsə'əgo'o xtoi, na' beṇə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chəsə'anitə'əlene' beṇə' yoblə.

⁵ Bitō cheyalə' selažə'əcho gaccho beṇə' gwni'a. Cheyalə' socho mbalaz len de'en de checho, chedə' cuin Diozən' bagwne' chio'o: "Bitō ganlaža'a le'e na' bito cuejəyichja' le'e."

⁶ De'e na'anə' bito de de'e žebcho. Quinga guac əṇa to tocho: Xana' Diozən' zoe' chaclene' nada'.

Na' bito žeba' šə bi de'en gone beṇaḇhən' nada'.

7 Legon xbab che beṇə' ca' boso'osed boso'olo'i le'e xtižə' Diozən', beṇə' ca' cuich nitə' ṇa'a. Lega'aque' gosə'əzo gosə'əbeze' binlo yežlyo nga, na' cheyalə' sole gonlilažə'əle Diozən' can' gwnitə' lega'aque' gwso'onlilažə'ətezene'.

8 Can' naquə yichjla'aždao' Jesocristən' nej ṇase, ca'aczən' naquən ṇa'a, na' ca'aczən' gaquən zejlicane.

9 Beṇə' zan choso'osed choso'olo'ine' che Cristən' pero na' nža' xen can' choso'osed choso'olo'i bale'. Bito güe'ele latjə yesə'əxoayague' le'e len xtižə'əga'aque'enə'. Zaquə'əchən si'icho yelə' chaclen che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par niḇ sotezə socho gonlilažə'əchone' cle ca cue' yichjcho che bi de'en chəsə'əna beṇə' cheyalə' ye'ej gaocho. De'en che'ej chaochon' bito chaclenən' yichjla'ažda'ochon'.

10 Nezecho de que Jesocristən' bagwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Pero na' beṇə' ca' ṇe'e chso'ot bia yixə' na' choso'ozeye'eb chsa'aque'ne' par yezi'ixen Diozən' chega'aque'enə', bito chaclenən' lega'aque' ca de'en gwdixjw Jesocristən' xtolə' chio'o beṇaḇh.

11 Bxoz ca' chso'ote' bia yixə' ze tgüiz güejə chəsə'əṇabe' yezi'ixen Diozən' xtolə' yoguə' beṇə' lao ṇasyon chechon', na' chjgua' bxoz əblaon' chennə' lo'o cuart gan' nac che Diozən', pero cuerp chega'aque'əbən' choso'ozeye'en fuerlə syoda.

12 Na' can' goc che Jeso'osən', gwso'ote'ene' fuer syodan', na' yoguə' beṇə' so'onlilažə' Jeso'osən' yeyac la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə' por ni che de'en blalj xchene'enə'.

13 De'e na'anə' cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocristən' na' bitoch ṇaocho de'e ca' la'anə'əczə šə beṇə' zan yesə'əgue'ine' chio'o de'en cuich ṇaochon.

14 Gatə'ətezə zocho yežlyo nga, de'e te chein', pero chbezcho yežincho yoban' na' žjəyecho syodan' de'e cui te chei.

15 Laogüe de'en babocobə Jesocristən' yichjla'ažda'ochon' cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' dote tyemp na' güe'ela'ochone' len xtižə'əcho.

16 Cheyalə' sotezə socho goncho yoguə' claste de'en naquə güen na' cheyalə' əgwnežjwcho con ja'aque' guac əgwnežjwcho par gaquəlencho beṇə' ca' cui de chega'aque', chedə' can' chene'e Diozən' goncho.

17 Le'e əgwzewjw yichjle na' le'e gwzenag che beṇə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par chəsə'əgüia chəsə'əye' le'e. Lega'aque' chsa'aclene' le'e par niḇ ca' gonlilažə'əchle Diozən', na' cheyalə' yoso'odie' cuent laogüe'enə' can' chonle. Legwzenag chega'aque' par niḇ yesyə'əbeine' catə' yoso'odie' cuentən' na' cui yesə'ənite'e trist. Na' šə cui gwzenagle chega'aque' bitobi de'e güen gaquə chele.

¹⁸ Legon orasyon par neto'. Zoa' segor de que chonto' can' chazlažə' Diozən', na' chene'eto' gonto' porzə de'e güen.

¹⁹ Che'enchgüeida' gonle orasyon chia' par niçh yob gaquə yidəcha' gan' zolen'.

Chnabe' gaquəlen Diozən' lega'aque'

²⁰ Laogüe de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' blalj xchene'ənə', chac chon Diozən' de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' cuat əžin ža cuich gone' can' bene' lyebe gone'. Xancho Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca to beņə' goye xilə' tant nži'ilaže'e chio'o. Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beņə' guat ca', na' Dioz na'aczən' chone' par niçh chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'.

²¹ Laogüe' nan' chona' orasyon chnaba' əgwletje' xbab güen lo'o yichjla'ažda'olen' na' gaquəlene' le'e par niçh gonle yoguə'əlol can' chene'ene' gonle. Na' chnaba' gone' ca gombi'achle Jesocristən' par niçh ca' gaquə yichjla'ažda'olen' con can' chazlažə' Diozən'. Ledoye'ela'och Jesocristən' ŋa'a na' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

²² Legon xbab che yoguə' consejw quinga de'en babəna' le'e, çhedə' bitotec bzoja' dižə' zan che to ton.

²³ Na' chyixjue'ida' le'e de que Temtion' babechoje' ližyan' na' chbeza'ane' nga. Na' šə yob yele'e nach çhi'ane' catə' delana'a le'e.

²⁴ Por part nada' le'e gguap diox beņə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par choso'ogüia choso'oye' le'e. Na' lecə ca' le'e gguap diox yoguə' noquə'əchlə beņə' nitə' na' beņə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ənə'. Na' beņə' ljuežjcho ca' za'ac Italian' choso'oguape' le'e diox.

²⁵ Diozən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azə de'e əchnia'.

Cart De'en Bzoj Santiagon'

Santiagon' chguape' diox beṇə' ca' zjənasəlas zan yež

¹ Nada' Santiago naca' beṇə' güen žin che Diozən' na' che Xancho Jesocristən'. Echguapa' le'e diox, le'e nacle xi'in dia che family ca' šižin che de'e Izraelən', le'e chonlilažə'əle Jesocristən' na' nasəlasle zan part yežlyon'.

Naquən' nezecho can' chene'e Diozən' goncho

² Beṇə' bišə' dao', le'e yebeichgüei bitə'ətezə de'e chac chele la'anə'əczə šə chyī' chzaquə'əle.

³ Nezecho bitə'ətezə de'en chac checho chonən chio'o prueb šə chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' catə' chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' zeje dižə' chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho.

⁴ De'e na'anə' cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho len bichlə de'en chac checho par nič sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən', əgwzenagcho che' can' cheyalə' əgwzenagcho che' na' yeyož gaccho can' chene'ene'enə'.

⁵ Notə'ətezcho catə'an cui nezecho bin' chene'e Diozən' goncho o šə naquən' chene'ene' goncho, cheyalə' əṇabechone' əgwzejni'ine'en chio'o. La' chebeine' chaclene' chio'o, na' bito chdile' chio'o catə' chṇabechone' gaquəlene' chio'o.

⁶ Pero na' catə' chṇabechone' əgwzejni'ine' chio'o, cheyalə' gonlilažə'əcho de que chzenagcze' chechon' na' bito gaquəžejlažə'əcho. Be'enə' chacžejlažə' šə chzenag Diozən' che' gwxaquə'əlebene' ca nisdə'onə' de'en chas chatə' catə' chechj be' laogüen' na' chjta'an nil na'alə'.

⁷ Ben' chacžejlažə' šə chzenag Diozən' che', bito gaquə əgwnežjo Xancho Diozən' le' bitə'ətezə de'en chṇabe'enə'.

⁸ Na' ben' chon ca' bito nezene' bi xbabən' chone', con šayečə šayen chaque' len bitə'ətezə de'en chone'.

⁹ Le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' yašə' le'e so mbalaz, chedə' la' Diozən' chone' par nič nacle beṇə' zaque'e.

¹⁰ Na' le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' gwni'a, le'e yebei de que lao Diozən' bito zaquə'əchle mazəchlə can' zaquə' beṇə' yašə' ca' chedə' bitə'ətezə de'en deicho yežlyo nga yob te chega'aquei can' chac len yej ca' de'en chla'ac do yixə'.

¹¹ Catə' chzo bgüižən' zniachgua, chesə'əcuad yixə' ca', nach chəsə'əyiṇj lojei ca' na' bitoch choso'olo'en xoche. Can' chac len yej ca' lecəzə can' gaquə len le'e, nit yelə' gwni'a chelen' lao chelə' chežejele.

Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən' bitə'ətezə de'en chac checho

12 Šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho na' choncheçhlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' nachən' lechguale mbalaz zocho. Na' catə' te de'en chyi' chzaquə'əchon' Diozən' gone' par niç əbancho len le' zejlicane can' bene' lyebe əban yoguə'əcho chaquecho che'.

13 Na' notə'ətezcho catə' nan goncho de'e malən' bito gaquə ənacho de que Dioz na'anə' chgo'oyele'e chio'o goncho de'e malən', la' Diozən' bito chgo'oyele'e beṇə' so'one' de'e malən'. Le'egatezə ca' le' bito bi bi de de'e co'oyelə' le' par gone' de'e malən'.

14 La'ažda'omalchon' chonən par niç chene'echo goncho de'e malən'.

15 Na' bachoncho de'e malən' šə chzenagcho che la'ažda'omalchonə'. Na' šə con zocho choncho de'e malən' gwžin ža catə' cuejyichj Diozən' chio'o na' bito žjəyecho len le'.

16 Beṇə' bišə' dao', bito əxoayag cuinle gonle xbabən' de que Dioz na'anə' chgo'oyele'e le'e par gonle de'e malən'.

17 Yoguə' de'en chon Diozən' len chio'o na' yoguə' de'en chone' chio'o zjənaquən güen, bitobi de'e mal zjənsa'an, la' dezd yoba na'ate za'acquən. Xacho Dioz ben' ben de'e ca' chle'icho le'e yoban' chone' par niç gaquə güen checho, na' bito chš'e' can' chone' len chio'o, syempr zocze' chone' güen.

18 Gwyazlažə' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' catə'n gwyejle'echo che dižə' li che'enə'. Bocobe' yichjla'ažda'ochon' par niç gonəche' chio'o yelə' bala'an mazəchlə can' gwnežjue'en yeziquə'əchlə beṇəchən'.

Can' goncho par yebei Diozən' chio'o

19 Beṇə' bišə' dao', le'e gwzenag che Diozən' do yichj do lažə'əle. Na' bito güe'elizle dižə' sin cui gonle xbab, na' nic le'e əžə'atele.

20 Catə' chžə'acho, bito chac goncho güen can' chene'e Diozən' goncho.

21 De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho yoguə'əloj de'en naquə mal na' bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalchon' goncho. Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho na' gwzenagcho dižə' li che Diozən' de'en bayo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', par niç ca' yebejən chio'o xni'a de'e malən'.

22 Na' cheyalə' goncho de'en na dižə' li che Diozən' goncho, caguə con chenecho can' nannə'. La' šə con chenecho can' nannə' sin cui gonchon cas, chxoayagzə cuinchon' šə ca'.

23 Ben' chene dižə' li che Diozən' šə bito chone'en cas gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia cho'alaogüe'en lo'o spejw,

²⁴ la' con chgüie' can' naquə cho'alaogüe'en na' catə babeyoż bgüie'en le'e cheyanlažə'əte' can' naquənnə'.

²⁵ Xtižə' Diozən' de'en nyojən' chsed chlo'in chio'o can' babebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en chsed chlo'in chio'o goncho naquən de'e güenchgua. Na' šə əgwsedchon na' sotezə socho goncho can' nanṅə' sin cui ganlažə'əchon nachən' socho mbalaz.

²⁶ Notə'ətezcho šə choncho xbabən' de que choncho can' chebei Diozən' pero šə con cho'echo dižə' de'en na la'ažda'omalchon', chxoayagzə cuinchon'. La' xtižə'əchon' bito naquən güen lao Diozən', na' bito chebeine' bitə'ətezə de'en choncho šə ca'.

²⁷ Šə choncho can' chebei Xacho Diozən', chaclencho no'olə gozeb ca' na' bi'i gozeb ca' šə biclə de'en chesə'əyažjene' na' chbejyichjcho cuich choncho de'e mal de'en chso'on beṅə' ca' cui zjənombia' Diozən'.

2

Tozəczə can' cheyalə' goncho len yoguə' beṅə'

¹ Beṅə' bišə' dao', Xancho Jesocristən' naque' le'eze-laogüe beṅə' zaque'e, na' šə de'e liczə chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', bito nacho balə beṅə' gonchguaga'acchone' xen, na' yebale' gonga'aquechone' naccze.

² Šə la'ac chopə beṅə' gan' chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', na' toe' naque' beṅə' gwni'a na' nyaze' lachə' šao' lachə' xoche, na' nde xbene'enə' to niy de or, na' ben' yeto naque' beṅə' yašə' na' nyaze' lachə' golə lachə' bedo beda', tozə can' cheyalə' goncho len choptega'aque'.

³ Bito naquən güen šə goncho beṅə' gwni'anə' xen na' ye'echone': "Gwche'edo' lao yag siy nga." Na' nique naquən güen šə ye'echo beṅə' yašə'anə': "Gwzechatezə do de'e na'alə", o šə ye'echone': "Gwche'edo' lao yon'."

⁴ Bito naquən güen lao Diozən' šə gon cuincho ca juez par əṅacho noen' zaque'e na' noen' cui zaque'e. Xbab chechon' naquən de'e mal šə goncho ca'.

⁵ Beṅə' bišə' dao', Diozən' bagwleje' zan beṅə' yašə' par zjənaque' xi'ine' na' par chso'onlilažə'əchgüe' le'. Na' catə' yesyə'əžine' gan' zo'enə' gone' par ničh yesə'anabi'e txen len le' la' can' bene' lyebe gon notə'ətezə chio'o chaquecho che'.

⁶ Pero na' le'e chonle beṅə' yašə' ca' ca beṅə' cui bi bi zjəzaque'e. Na' beṅə' gwni'a ca' chonga'aclene' ca beṅə' zjəzaquə'əchgua, len la' lega'aque'enə' chesə'əchi'i chesə'əsaque'e le'e, na' chəsə'əche'e le'e do lao jostis ca'.

⁷ Na' le'egatezəczə lega'aque'enə' choso'ožia choso'onite'e Jesocristən' ben' chonlilažə'əchon' lgu'a so'ene' yelə' bala'əṅ.

⁸ Lein' de'en naquə de'e žialao lao yoguə' de'e ca' yela' de'en nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Legaque che sa'aljuežj beṇachle catg chaquele che cuinle.” Šə de'e liczə chonle can' nanṇə' choncze güenṇə'.

⁹ Pero de'e malən' chonle šə balə beṇə' chonga'aquelene' xen na' yebale' chonga'aclene' ca beṇə' cui bi zaque'e. Lei che Diozən' chchoglaon chele de que nable dolə' de'en chonle ca'.

¹⁰ Can' naquən, notə'ətezə beṇə' zoe' chone' cuaselol can' na lein', pero na' la'anə' tozə pontən' chchoe', doxen lei na'anə' chape' dolə'.

¹¹ Diozən' ben' gwna: “Bito co'o xtole, na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə”, lecze'en gwne': “Cui gotle beṇə’”, na' bene' mendad bichlə de'e cui goncho. Šə bitonə' goncho to de'e mal de'e na lein' cui goncho pero babencho yeto de'e nan cui goncho, bia'aczə napcho dolə' len lein'.

¹² Cheyalə' güe'echo dižə' con can' chene'e le'enə' na' goncho con can' chazlaže'enə' chedə' la' le' əne' che to tocho šə choncho can' na Xtiže'enə' de'en nyojən o šə bito choncho can' nanṇə'. Xtižə' Dioz na'anə' chzejni'in chio'o can' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' par goncho can' chene'ene'enə'.

¹³ Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj beṇachga'aque'. Pero beṇə' ca' chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj beṇachga'aque', Diozən' yeyašə' yeži'ilaže'e lega'aque'.

Bitobi zejen šə con chonlilažə'əcho Jesocristən' de'e dižə'əza

¹⁴ Beṇə' bišə' dao', šə to beṇə' bito chaquene' che ljuežje' na' bito chone' yeziquə'əchlə de'e naquə de'e güen, bitobi zaquə' de'en ne': “Chonlilaža'a Jesocristən'.” Yeyeje' lao yi' gabilən' šə de'e dižə'əzən' ne' ca'.

¹⁵ Balə beṇə' ljuežjcho beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' cui de de'en əse'ej əsa'ogüe' na' cui de xala'anga'aque'.

¹⁶ Na' šə bito gaquə'lenga'acchone' len de'en chesə'əyažjene'enə', šə con ye'ega'acchone': “Ležjəya'ac to šao' to güen na' Diozən' gaquə'lene' par nič əzelele de'en chyažjelen'”, bitobi zejen de'en nacho chonlilažə'əcho Jesocristən' šə goncho ca'.

¹⁷ De'e na'anə', šə con nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən', pero bito chaquecho che ljuežjcho na' bito choncho yeziquə'əchlə de'en naquə de'e güen, bitoczə bi zejen de'en nacho de que chonlilažə'əchone'.

¹⁸ Nitə' beṇə' chesə'əne' de que guaquə so'onlilaže'e Jesocristən' sin cui so'one' de'en naquə de'e güen. Na' leczə nitə' beṇə' chesə'əne' con chso'one' de'e güenṇə' pero na' bito chso'onlilaže'e Jesocristən'. Na' nada' əchnia' le'e šə nacho

de que chonlilažə'əcho Jesocristən' pero bito choncho de'e güen, bito debia' šə chonlilažə'əchone'enə'. Pero šə de'e li chonlilažə'əchone' choncho de'e güennə' na' nacbia' de que chonlilažə'əchone'enə'.

¹⁹ Chejle'echo de que tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' ca'aczən' cheyalə' šejle'echo. Pero caguə de'e ca'azən' cheyalə' goncho. De'e xio' ca' chse'ejle'en de que tozə Diozən' naque' beṇə' zaque'e na' chesə'əxizən tant chesə'əžebən.

²⁰ Choncho de'e cui zeje šə con ṇacho chonlilažə'əcho Jesocristən' na' bito choncho de'e güennə'. Bito gatə' yelə' mban zejlicane checho šə con ṇacho chonlilažə'əchone'.

²¹ De'e xaxta'ocho Abraannə' blo'e de que benlilaže'e Diozən' de'en bzenague' con bi gožzə Diozən' le'. De'e na'anə' bxoə xi'ine' Isaaquən' lao mes de yəjən' par gote'ebo' güe'ela'ogüe'e Diozən', pero na' Diozən' bito be'e latjə gote'ebo'. Na' de'en bzenague' che Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

²² Naquən clar de que de'e Abraannə' caguə con benlilažə'əze' Dioz na'anə', sino leczə bzenague' che'. Na' de'en bene' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'.

²³ De'e na'anə' nyoj Xtizə' Diozən' che' nan: "De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'." Na' leczə nyojən de que Abraannə' naque' beṇə' migw che'.

²⁴ Clar naquən de que caguə ni che de'en nacho chonlilažə'əcho Dioz na'anə' ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə', sino que de'en chzenagcho che' na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

²⁵ De'e Raabən' ben' goquə no'olə sargatən', bzenague' che Diozən' catə'ən bgüialaogüe' beṇə' chop ca' bselə' ṇasyon Izraelən' par jəsə'əgüia jəsə'əye' laže'enə'. Na' blo'ine' lega'aque' yetolə nez par jəya'aque' par nič bito jəsə'əxen soldad che rein' lega'aque'. Na' de'en goquəlene' beṇə' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'. Na' gwna Diozən' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

²⁶ Šə to beṇə' bitoch nye'e biš xne nezecho naque' beṇə' guat. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe chio'o, šə bito choncho de'e güen, nezecho bito de yelə' mban zejlicane chechon' la'aṇə'əczə šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən'.

3

Choncho de'e xinj len xtižə'əchon'

¹ Beṇə' bišə' dao', nezecho de que neto' chsed chlo'ito' beṇə' yoblə xtižə' Diozən' si'ichto' castigw šə bito gonto' can' nannə'.

De'e na'anə' əchnia' le'e, bito selažə'ətecle əgwsed əgwlo'ile beṇə' yoblə xtižə' Diozən'.

² Zan las yoguə'əcho choncho de'e xiṇj. Pero šə to beṇə' bito chone' de'e xiṇj len xtiže'enə' naquə'chgüe' beṇə' güen na' gwzoiczene' ṇabia' doxen cuerp che'enə' šə ca'.

³ Chgo'ocho frenṇə' cho'a cabey ca' par ničh yosə'əzenaguəb checho na' žja'aquəb con gatə'ətezə chene'echo šejlenga'acchob.

⁴ Na' leczə beṇə' ca' choso'osa' barcw xen ca' choso'očhine' yag da'ozə de'en chsa' lega'aquən liča par ničh chja'aquən gatə'ətezə chse'enene' la'aṇə'əczə šə chžiguə' be' gualən' lega'aquən.

⁵ Ca'aczən' naquən len ložə'əchon'. Tozə de'e dao' rizə'an naquən par len cuerp chechon' pero chac chṇelenchon dižə' par gon cuincho xen. Na' ca naquə to yi' bzi' dao' guaquə əgwzeyən to ya'adao' xen, ca'aczən' naquən' len ložə'əchon' catə' chṇelenchon dižə' mal.

⁶ Gwxaquə'əleben ca to yi'. Šə bito chzenagcho che Diozən' cho'echo yoguə' claste dižə' mal, chedə' ložə'əchon' chonchən de'e mal cle ca bitə'ətezəchlə part che cuerp chechon'. Na' šə cho'echo dižə' malən' chyalə'əch yoguə'əlołte de'e mal de'en chonchon', na' bitoczə bi güen socho yedote lao əbancho. La' che gwxiye' nan' chzenagcho catə'an cho'echo dižə' mal ca'.

⁷ Chsa'ac max yoguə' claste bia yixə', bia žia tap ṇi'a ne'i, bia žia xile'e, bia chda nxobə le'i, na' bia ca' ža' lo'o nis. Bagwnitə' beṇə' gwso'onmaxga'aque'eb.

⁸ Pero ni to chio'o bito soicho ložə'əchon' par ničh bito güe'elenchon dižə' mal. Do tyempte cho'echo dižə' na' dižə' de'en chchoj lo'o la'ažda'omalchon' naquən de'e mal juisy. Gwxaquə'əleben ca benen che to beḷ əznia.

⁹ Len xtižə'əchon' cho'ela'ocho Xacho Diozən' ben' leczə naquə Xancho. Na' leczə len xtižə'əchon' chžia chnitə'əcho lṇuežj beṇə'chcho, beṇə' ca' ben Diozən' can' naquə cuine'.

¹⁰ Na' cho'acho na'anə' chchoj dižə' šao' catə'an cho'ela'ocho Diozən' na' leczə na'anə' chchoj dižə' mal catə'an chžia chnitə'əcho lṇuežj beṇə'chcho. Beṇə' bišə' bito choncho can' cheyalə' goncho.

¹¹ Nezecho de que bito žia nis šao' na' nis əzbarj tozə bej.

¹² Na' leczə ca' beṇə' bišə', nezecho de que to yag yixguion' bito chbian güi na' nic zapjən' chbian' yixgüio. Na' leczə ca' bito šejcho bej gan' žia nis əzbarjən' par žjəxi'icho nis šao'. Ca'aczən' naquən len chio'o ža, bito cheyalə' güe'echo dižə' mal txen len dižə' güen, sino cheyalə' güe'echo por dižə' güen.

Can' goncho šə Diozən' babeṇe' chio'o yelə' sin' che'enə'

¹³ Notə'ətezcho šə chaquecho naccho beṇə' sin' na' chejni'icho xtižə' Diozən' par əgwsed əgwlo'ichon beṇə' yoblə

cheyalə' goncho yoguə'əlo| can' chene'e Diozən' goncho par niç gachia' naccho beṇə' sin', na' bito gon cuincho xen de'en naccho beṇə' sin'.

¹⁴ Pero na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch cle ca lega'aque' bito cheyalə' əṇacho de que naccho beṇə' sin' par əgwsedecho beṇə' yoblə. Nacbia' bito naccho beṇə' sin' šə choncho ca'.

¹⁵ Na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch ca lega'aque' bito naccho beṇə' sin' par əgwsedecho beṇə' yoblə, con choncho can' na la'ažda'omalchon' na' can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', la' xbab çechon' za'an çe de'e gwxiye'enə'.

¹⁶ Šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch ca lega'aque', bito zocho binlo len lega'aque' šə ca', na' choncho porzə de'e mal.

¹⁷ Catə' Diozən' chone' chio'o yelə' sin' çe'enə', choncho porzə de'e güen, na' bito chxecho gwɖilə entr ljuežjcho. Na' catə' chone' chio'o yelə' sin' çe'enə' naccho gaxjwlažə' na' chzəxjw yichjcho par niç chzenagcho çe ljuežjcho. Na' leczə cheyašə' cheži'ilažə' ljuežjcho na' tozə can' chaclencho yogue'e na' cho'echo por dižə' li.

¹⁸ Pero catə'əch zo chbezcho binlo na' chaclencho beṇə' yeziquə'əchlə par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo, nachən' beṇə' ca' chsed chlo'icho so'onlje' de'e güennə'.

4

Bito gaquə goncho txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'

¹ De'en chɖilə chšašle entr ljuežjle chonle ca' çhedə' yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen' na' chnabi'an le'e par chonle con can' nan çehele.

² Yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' chene'ele de'en de çe beṇə' ljuežjle na' catə' cui chac ca'alēn, xte chotga'aclene' par niç gaquən lao na'ale. Na' leczə catə' chzelažə'əle gatə' de'e cui de çehele chɖiləlenle beṇə' na' chšašlenga'aclene'. Bito de de'en chyažjele çhedə' bito chṇabele Diozən' par gone' ca gatə'an.

³ Na' tgüejə catə' chṇabecho Diozən' gone' par gatə' bi de'en gatə' çechecho bito chone'en çhedə' con chene'echo gatə' šə bin' na la'ažda'omalchonə', na' choncho con nactezə nan.

⁴ Šə cho'echo latjə chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o par choncho con can' chene'ennə', choncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' na' choncho contr Diozən'. De'e na'anə' notə'ətezcho šə chene'echo goncho txen len beṇə' mal ca', naccho beṇə' contr çe Diozən' na' de'en cuich chaquecho

che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca to no'olə go'o xtoi, no'olən' cuich chaque che be'en che'enə'.

⁵ Chonljale xbab de que Xtižə' Diozən' bitobi zaquə'an gan' nyojən nan: "Diozən' beņe' Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'. Na' Spiritən' lechguale nži'ilažə'an chio'o, na' chzelažə'əchguan gaquecho che tozə Diozən'."

⁶ Diozən' chaclenchgüe' chio'o par ničh cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon'. De'e na'anə' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' chone' contr beņə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, pero chaclene' beņə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e."

⁷ De'e na'anə' cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' co'o gwchejlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Šə goncho ca' yebižə'an šlož.

⁸ Cheyalə' goncho xbab can' chaque Diozən' checho na' güe'elenchone' dižə' can' cho'elencho beņə' migw checho ca' dižə'. Šə goncho ca', Diozən' gaque' beņə' migw checho. Na' šə choncho de'e malən' cheyalə' cuejyichjchon. Na' šə choncho xbabən' de que gaaquə güe'ela'ocho Diozən' na' gontezcho can' chene'e la'ažda'omalchon', clelən' choncho xbabən' šə ca' na' cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'.

⁹ Catə' babencho de'e malən' cheyalə' yegüine'echo na' cuežyašə'əcho na' gaquəchgüeicho lo'o la'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en babenchon'. Bito cheyalə' goncho legr na' nic cheyalə' yebeicho, chedə' la' babencho de'e malən'. Cheyalə' yegüine'echo por ni che de'e malən' babenchon' na' yedinjechon.

¹⁰ Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho lao Xancho Diozən' gacbe'icho de que bito naccho beņə' zaquə'əchgüei par ničh gone' chio'o yalə' bala'an.

Bito cheyalə' ənacho che ljuežjcho de que nape' dolə'

¹¹ Beņə' bišə' dao', bito cheyalə' ənecho che ljuežjcho. Ben' chne' che ljuežje' na' chnelaote', lei na'anə' chzoe' ca'alə, la' lennə' nan gaque che ljuežjcho. Na' nezecho de que ben' chon ca' bito chzenague' che lein'. Na' de'en chon cuine' ca beņə' zaque'e par əne' che ljuežje' de que nape' dolə', chone' lei che Diozən' ca to de'e cui bi zaque'e.

¹² Tozə Dioz nan' bnežjue' lein' na' tozə le'enə' zaque'e par əne' che to tocho šə napcho dolə'. Na' lecze'enə' chac gone' par ničh cui žjəya'ac beņə' lao yi' gabilən' na' chacte sele'e beņə' lao yi' gabilən'. Pero chio'o bito zaquə'əcho ənacho che ljuežjcho de que zjənape' dolə'.

Bito nezecho bin' gaquə gwxe güižj

13 Na' leczə tgüejə chçhogbi'achon šejcho to ga šejcho par goncho negosy niçh goncho gan. Na' chbejcho to žan' par šejcho na' chçhogbi'achon de que yega'ançhonə' tgüiz.

14 Bito güen əçhogbi'achon ca' la' bito nezecho bin' gaquə çhecho o nac goncho gwxe güižj. Yelə' mban chechon' gwxaquə'əleben ca to bejw, la' bejon' šložzə chle'ichon' na' cheyasən.

15 Cheyalə' ənacho: "Šə Xancho Diozən' güe'e latjə əbancho na' goncho to de'e goncho."

16 Pero na' de'e malən' choncho šə chon cuincho xen par chžiacho bia' naquən' goncho sin cui ənabecho Diozən'.

17 Na' šə nezecho de'en naquə güen goncho na' bito chonchon, napcho dolə' lao Diozən' de'en cui chonchon.

5

Lechguale de'e mal gaquə che beṇə' gwni'a ca' beṇə' cui chso'onlilažə' Jesocrisən'

1 Na' le'e beṇə' gwni'a le'e cui chonlilažə'əle Jesocrisən', le'e so trist, na' le'e cuežyašə', la' lechguale de'e mal gaquə çhele.

2 Bachbiayi' de'en deilen', na' leczə bachsa'o bel zilə' lachə' šao' çhelen'.

3 Mech çhele de'en naquə de or na' de p̄lat bachesə'əzen xche'i na' de'en zjənzen xche'inə' nachbia' de que bito bçhinlen par gaquəlenle beṇə'. De'e na'anə' əžin ža əžaglaochgualə lao yi' gabilən'. Bagwche' yičhjle tlaozə babtoble de'e sçha'o xmechlen', la'anə'əczə bazon gon Diozən' le'e castigw.

4 Le'e gon xbab can' benle len beṇə' güen žin çhelen' beṇə' yašə' ca' besyə'əlap cwseš çhelen'. Bxoayagle lega'aque' de'en bito gwduxjwga'aclene' can' cheyalə'. Na' de'en cui bnežjwle laxjwga'aque'en can' cheyalə', chlo'en de que nacle beṇə' güen de'e mal. Diozən' chzenague' che beṇə' güen žin ca' de'en chesyə'əgüine'ene', Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen.

5 Zotezle che'ej chaoša'ole na' chonditjeile de'en deile chonle con can' nan çhele. Na' laogüe de'en chonle con can' nan çhelen' na' bito chacbe'ile bazon gon Diozən' castigw çhelen', gwxaquə'əlebele ca to bia yixə' bian' chgüe'ej chguaoša'ochə par niçh chanə'əb antslə ze'e gotchob.

6 Babenle par niçh beṇə' yoblə gwso'ote' beṇə' ca' gwso'on de'e güen, na' bitobi goquə so'one' par niçh cui bi gonga'aquele'.

Cuezcho batə'əquən' yidə Xancho Jesocrisən' de'e yoblə, na' goncho orasyon

7 Ca naquə le'e beṇə' bišə' dao', le'e co'o le'e gwçhejlažə' len de'en chyi' chzaquə'əle çhedə' bazon yidə Xancho Jesocrisən' de'e yoblə. Beṇə' ca' chsa'az chnite'e chesə'əbeze' cwsešən',

chedə' cwsešən' naquən de'e zaque'e. Na' chesə'əbeze' chedote lao chac yejon' na' catə' chbezə yejon' cana'ach chesyə'ətobe' cwsešən'.

⁸ De'e na'anə' bitə'ətezə de'e chyi' chzaquə'əle cheyalə' gonchechlažə'əle gonlilažə'əle Xancho Jesocristən' chedə' nezecho bazon yide' de'e yoblə.

⁹ Beṇə' bišə' dao', bito yosbague'ele ljuežjle šə bin' chac chele. Šə bin' yosbague'ele ljuežjle Xancho' choglaogüe'en chele de que naple dolə'. Na' bazon baözə yide' de'e yoblə.

¹⁰ Le'e gon xbab che de'e profet ca' beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Xancho Diozən' cana'. Lechguale besə'əžaglaogüe' pero bia'aczə gwnite'e chech gwso'onlilaže'e Diozən'.

¹¹ Mbalaz nita' beṇə' ca' gwnitə'ətezə gwnitə' gwso'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə besə'əžaglaogüe'. Babenele xtižə' de'e Jobən' can' benchechlaže'e benlilaže'e Diozən' la'anə'əczə de'e zan de'en gwdi' gwxaque'e. Pero na' catə' gwde de'en gwdi' gwxaque'enə', Diozən' bene' par nič gwzoche' mbalaz clezə can' gwzoe' antslə. Can' ben Diozən' blo'e de que lechguale chene'ene' gaquəlene' chio'o na' lechguale cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o.

¹² Beṇə' bišə' dao', bito əgwsocho jorament por yoba, nic por yežlyo nga, na' nic por bitə'ətezəchlə. Cheyalə' güe'echo por dižə' li de'e se'ejle' beṇə' sin cui əgwzocho testigw de que leiczechon', par nič Jesocristən' cui choglaogüe'en checho de que cheyalə' si'icho castigw.

¹³ Notə'ətezcho catə' chyi' chzaquə'əcho, cheyalə' goncho orasyon. Na' notə'ətezcho catə' zocho mbalaz, cheyalə' golcho güe'ela'ocho Jesocristən'.

¹⁴ Notə'ətezcho catə' chacšenecho cheyalə' gaxcho beṇə' gol ca' gwlejcho par nič zžənaque' beṇə' blao che chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən'. Na' yesə'əyebe' chio'o setən', na' so'one' orasyon lao Diozən' yesə'əṇabe' yeyaquecho chedə' lega'aque' na' chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'.

¹⁵ Na' chio'o choncho orasyonṇə' cheyalə' šejle'echo de que chzenagczə Xancho Diozən' checho par nič ca' yeyaque šə no chio'o chacšene, la' Xancho nan' yeyone' chio'o. Na' šə babencho de'e mal, gozi'ixenczə Xancho' checho.

¹⁶ De'e na'anə' cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' ljuežjcho che bitə'ətezə de'e mal babencho contr lega'aque' na' goncho orasyon tocho yetocho par nič ca' yezochə güen šə bin' chac checho. Na' šə naccho beṇə' güen lao Diozən', Diozən' chzenagcze' checho catə' choncho orasyonṇə' do yičj do lažə'əcho na' chone' de'e zan de'e güen de'en chṇabechone' gone'.

¹⁷ Le'e gon xbab che Liazən'. Goque' beṇə'ch cayanə'ən naquə chio'o. Na' catə' bene' orasyon do yičj do laže'e gwṇabene'

Diozən' cui gaquə yejw, Diozən' bzenague' che' na' bito bsele'e yejon' lao šon iz yo'o gašja.

¹⁸ Na' catə' bene' orasyonnə' gwnabene' Diozən' əsele'e yejon' de'e yoblə, nach Diozən' bsele'en. Na' goc cwseš che beṇə' ca' de'e yoblə.

¹⁹ Beṇə' bišə' dao', catə' to beṇə' ljuežjcho bagwlejyichje' de'en naquə de'e li de'en bzejni'i Diozən' chio'o, cheyalə' gaquəlenchone' par ničh yediṇjene' xtole'enə' na' yeyaque' tozə len chio'o.

²⁰ Che'enda' ənezele de que catə' choncho par ničh notə'ətezə beṇə' chediṇjene' xtole'enə', chaclenchone' par ničh chezi'ixen Diozən' xtole'enə' la'aṇə'əczə šə naquən de'e zan, na' cui yeyej be'enə' lao yi' gabilən'.

De'e na'azən' chzoja' na'a. *Santiago*

Cart Nech De'en Bzoj San Bedan'

Bedan' chzoje' cart par benə' ca' chso'onlilažə' Cristan' benə' ca' zjanasalas

¹ Nada' Bed naca' apostol che Jesocristan'. Na' chzoja' cart nga par le'e nasə'əlasle distrit che Ponto, Galasia, Capadosia, Asia na' Bitinia. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristan' naccho ca benə' zitə' len yeziqə'əchlə benə' ža' lao yežlyon'.

² Xacho Diozan' gwleje' chio'o pa nič naccho xi'ine' can' bsi'e xneze dezd gwłalte. Spirit che Diozan' chonən par nič naquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' par nič chzenagcho che Jesocristan' na' par nič chnitlao xtolə'əchon' chedə' le' blalj xchene'enə'. Chnaba' sotezə so Diozan' gaquəlenche' le'e na' gone' par nič so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Zocho lez žjəyecho len Diozan'

³ Ledoye'ela'och Diozan'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristan' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristan' le'. Lechgualə cheyašə' cheži'ilažə' Diozan' chio'o ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par nič zocho lez žjəyecho len le'. Na' nezecho gaquə can' zocho lez chedə' Jesocristan' bebane' ladjo benə' guat ca'.

⁴ Diozan' gone' de'e šao' de'e güen par chio'o de'e cui te chei, na' benə' güen de'e mal ca' bito gaquə yesə'əžone' gaquə güen par chio'o. Diozan' babsi'e xneze gone' de'e ca' par chio'o catə'an yežincho yoban'.

⁵ Na' na'a Diozan' len yelə' guac xen che'enə' chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən' chedə' chonlilažə'əchone'. Na' chbezcho batə'əquən' yidə Cristan' de'e yoblə nič gone' de'e güen ca' par chio'o.

⁶ De'e na'anə' zocho mbalazchgua la'anə'əczə de de'e zan de'en chyi' chzaquə'əcho šlož güejə lao zocho yežlyo nga.

⁷ Benəchan' choso'ozeye' orən' par nič chesə'ənezene' šə naquən doalje na' par nič chesyə'əbeje' bitə'ətezə de'en nchixən. Na' orən' gwžin ža te chei. Na' ca'aczən' chon Diozan' len chio'o, cho'e latjə chyi' chzaquə'əcho par nič nacbia' šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' šə de'e li chonlilažə'əchone' zaquə'əchən cle ca can' zaquə' orən'. Na' šə ca' catə' yidə Jesocristan' de'e yoblə, Diozan' ənə' checho de que bencho de'e güen, na' gone' par nič gaccho benə' blao na' gone' chio'o yelə' bala'an xen.

⁸ Na' le'e chaquele che Jesocristan' la'anə'əczə bitonə' le'ilene'. Na' la'anə'əczə bito chle'ichone' na'a

chonlilažə'əchone'. Na' de'e na'anə' zocho mbalaz na' clegazə chebeicho.

⁹ Na' de'en chonlilažə'əcho Jesocristən', gone' par niç žjəyecho len Diozən'.

¹⁰⁻¹¹ Na' ca naquə beṇə' ca' bosozoj Xtizə' Diozən' cana', Spirit che Diozən' de'en leczə naquən Spirit che Cristən' gwzon lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bzejni'in lega'aque' can' saquə'əzi' ben' əselə' Diozən' par yosle' beṇə' lao de'e malən' na' can' yezi'e yelə' bala'an xen che'enə' catə'an te de'en saquə'əzi'enə'. Gosə'əneze' na' bosozoje' can' chaclen Diozən' chio'o na'a. Na' bososedyaṇe'e na' besyə'əyiljyože' non' əselə' Diozən' par gone' ca žjəyecho len le' na' batən' əsele'ene'.

¹² Spiritən' bzejni'in lega'aque' de que de'en bosozoje'enə' bito gaquən complir tyemp chega'aque'enə' sino tyemp che chio'onə'. Na' ca naquə neto' babzeneto' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', gwduxjue'ito' le'e de que baçh goc complir can' bosozoj beṇə' ca' cana'. Spirit che Diozən' de'en bsele'e goclenən neto' gwduxjue'ito'on le'e. Na' angl ca lechguale chse'enene' se'ejni'ine' de'e ca' bagwdxjue'ito' le'e.

Cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho

¹³ De'e na'anə' cheyalə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' socho yebeicho ca de'e güen de'en gon Diozən' par chio'o catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə.

¹⁴ Laogüe de'en naccho xi'ine' cheyalə' sotezə socho əgwzenagcho che'. Bitoch cheyalə' əgwzenagcho che de'e malən' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho can' bencho catə'an cuiṇə' šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁵ Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Le' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. De'e na'anə' chio'o leczə cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho.

¹⁶ Xtizə' Diozən' nyojən nan: "Cheyalə' gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' chedə' nada' Dioz naquə la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'."

¹⁷ Chio'o choncho orasyon lao Diozən' che'echone' "Xato' Dioz". Na' Dioz nan' chçhoglaogüe'en che chio'o beṇəçh šə nocho napcho dolə' segon naquən' chon to tocho. Na' tozəczə can' chon Diozən' len yoguə' beṇəçhən'. De'e na'anə' cheyalə' gapchone' respet na' sotezə socho gapcho cuidad par niç cui goncho de'e mal lao socho yežlyo nga.

¹⁸⁻¹⁹ Nezecho de que costombr ca' de'en bosozoje'ni' de'e xaxta'ochə ca' chio'o bitobi zjəzaquə'an. Na' Cristən' gwduxjue' xtolə'əchon' catə' blalj xchene'enə' par niç cuich naocho costombr ca'. Bito gwduxjue'en len mech de or o de plət o len bichlə de'en zjəde lao yežlyon' de'en yesə'əde chei. Na'

x̄chene'enə' de'en blalje' zaquə'əchguan lao Diozən'. Cristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' bian' cui bi bi yizgüe' da' na' cui bi bi naquei, ca bia ca' gwso'ot beṇə' Izrael gwlaž checho ca' par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'.

²⁰ Na' ze'e x̄e yežlyon' catə' Diozən' gwleje' Cristən' par chixjue' xtolə'əchon'. Na' Diozən' bsele'ene' laochon' tyemp nga zocho ṇa'a par chaclene' chio'o.

²¹ Na' de'en bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca' na' bnežjue'ene' yelə' bala'an xen, de'e na'anə' chonlilažə'əcho Diozən' na' chebeicho ṇezecho gon Diozən' güen len chio'o.

²² Na' de'en bachzenagcho che dižə' li che'enə', Diozən' bene' ca naquə' la'ažda'ochonə' xi'ilažə', par niçh chaquecho che yez-iquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən'. De'e na'anə' cheyalə' gaquəchgüeicho chega'aque' do yichj do lažə'əcho, caguə de'e dižə'əzə'.

²³ Diozən' babene' par niçh goljcho de'e yoblə chedə' gwyejle'echo che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' bade yelə' mban zejlicane checho. Bito den por ni che de'en goljcho por xaxna'əcho beṇə' ca' chsa'at, sino por Diozən' ben' zo zejlicane.

²⁴ Xtižə' Diozən' nyojən, nan:

Chio'o beṇəçh gwxaquə'əlebecho ca yixə' de'en chla'ac do yoba, chedə' šložgan' zocho.

Na' yoguə' de'en de yežlyo nga de'en chebeicho gwxaquə'əleben ca lojei ca', chedə' te chega'aquən'.

Can' chac len yixə' ca', chesə'əbižən nach chesə'əyiṇj lojei ca', ca'atezəczən' chac len chio'o na' len de'e ca' zjəde yežlyo nga.

²⁵ Pero na' caguə de'e te che Xtižə' Xancho Diozən'.

Dižə' güen dižə' cobən' de'en gwdixjue'ito' le'e naquən xtižə' Xancho Diozən' de'en cui te chei.

2

¹ Na' laogüe de'en banaccho xi'in Dioz, cheyalə' cuejyichjcho yoguə' claste de'e mal de'en choncho. Bito əxoayagcho beṇə', bito goncho ca əsa'aque beṇə' naquəchcho beṇə' güen ch can' naccho, bito gaquəxi'icho beṇə' na' nic ənecho dižə' mal che beṇə'.

² Na' ca bi'i che'en dao' ca' chəsə'ədombo' xižə'əga'acbo' ca'aczən' cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' de'en nyojən par niçh gaquəlenən chio'o gaccho can' chene'e Diozən' gaquə chio'o chonlilažə'əchone'. Na' Xtižə' Diozən' bito chxoayaguən notə'ətezə beṇə'.

³ Cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' chedə' bachache'icho de que Xancho Jesocristən' chonchgüe' güen len chio'o.

Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej squin che to yo'o

4 Chio'o chonlilažə'əchone' chedə' zoe' zejlicane na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. Diozən' gwleje' le' par chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' lechgualə zaque'e len Diozən'. De'e na'anə' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin liže'enə' na' zaquə'əchguan len be'enə' gwlej lenṇə', la'aṇə'əczə beṇə' ca' yeziquə'əchlə gwsa'aque'ne' cui bi zaquə' yejən' na' boso'ozo'en ca'alə'.

5 Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən' gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'ən gan' chac yo'o de yejən'. Pero zaquə'əchcho ca yejən' la' de yelə' mban zejlicane chechon', na' yoguə'əcho txenṇə' naccho liž Diozən' chedə' zoe' len chio'o. Na' gwxaquə'əlebecho ca bṅoz che beṇə' Izrael gwlaž checho ca' can' gwnitə'ətezə gwnite'e gwse'ejni'alaže'e Diozən', chedə' Jesocristən' chone' par niç zotezə zocho cho'ela'ocho Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chazlažə' Diozən'.

6 Na' Xtižə' Diozən' nyojən' che Jesocristən' nan: Gan' nzi' Sion na' əselə'a to beṇə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin, na' zaquə'əchguan par le'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bito bi zto' əsa'aque'ne' che de'en so'onlilaže'ene'.

7 Na' par chio'o chonlilažə'əchone', naque' le'ebeyože beṇə' zaque'e. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', choso'ozoe' le' ca'alə, na' par lega'aque' nyojczə Xtižə' Diozən', nan:

Yej de'en boso'ozo mues ca' ca'alə,

len banaquən yej squin ṇa'a.

8 Na' le'egatezə ca' nan:

Ben' əselə'a gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əchego' beṇə', na' ca to yej de'en žjəsə'əžo'e na' yesə'əbiṅe'.

Yesə'əchegüe'e chedə' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' Xtižə' Diozən'. De'e na'anə' yesə'əbiayi'e can' babsi' Diozən' xṇeze.

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho xi'ine'

9 Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Diozən' bagwleje' chio'o par naccho family che'. Na' lao Diozən' naccho rei na' bṅoz, na' naccho ṇasyon che' na' nactecho xi'ine'. Diozən' gwleje' chio'o par niç chixjue'echo catec de'e güennə' chone'. Na' le'enə' bebeje' chio'o lo'o de'e žcholən' gan' gwdacho antslə. Na' gwlo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' be'eni' che'enə' naquən de'e güen juisy par chio'o.

10 Antslə bito goccho xi'in Diozən', pero ṇa'a banaccho xi'ine'. Na' antslə bito gwnezecho de que cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o, pero ṇa'a banzecho de que cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o.

Zoczcho par goncho can' chazlažə' Diozən'

11 Beṇə' bišə' dao' chio'o naccho ca beṇə' zitə' len beṇə' ža' lao yežlyo nga na' par chio'o lažchon' naquən gan' zo Diozən'. Na' chatə'əyoida' le'e bito əgwzenagle che de'en chzelažə' la'ažda'omallenə' cuent cui ṇabi'an le'e par gonle de'e malən'.

12 Le'e sotezə' lesə' legon de'e güen par ničh beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesə'əle'ine' de'e güennə' chonle na' gwžin ža bale' so'onlilažə'e Diozən' əso'ene' yelə' bala'an, la'anə'əczə' ṇa'a chesə'əne' nacle beṇə' mal.

13 To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' beṇə' ca' chesə'ənabia' chedə' Xancho Jesocristən' bene' mendad goncho ca'. Cheyalə' əgwzenagcho che rein' ben' chnabia'ach.

14 Na' lecəzə cheyalə' əgwzenagcho che gobernador ca' beṇə' ca' chselə' rein'. Chselə'e lega'aque' par choso'onežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e mal, na' par chso'e yelə' bala'an che beṇə' chso'on de'e güen.

15 Diozən' chene'ene' goncho de'e güen par ničh bito gaquə yesə'əna beṇə' ca' cuiṇə' so'ombia' le' de que choncho de'e mal, beṇə' ca' nežjənchoj yičhja'lažda'oga'aque'enə'.

16 Bitoch chonən byen ṇaocho costombr che beṇə' Izrael ca' can' na lein'. Pero bito cheyalə' goncho xbab de que de lsens checho par goncho bitə'ətezə de'e mal, chedə' la' naccho beṇə' güen xšin Diozən' na' zoczcho par goncho can' chazlažə'enə'.

17 Cheyalə' gapcho respet yoguə' beṇə'. Na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ela'ocho Diozən', na' žebcho goncho de'en cui chazlažə'enə', na' cheyalə' gapcho rein' respet.

Cristən' bguo'o bchejlažə'e len de'en gwxaquə'əzi'enə'

18 Le'e nacle mos che beṇə', legwzenag che xanlen' laogüe de'en chaple Diozən' respet. Gwzenagle caguə tlozə che beṇə' zjənaquə beṇə' güen beṇə' gaxjwlažə', sino que lenczə che beṇə' znia ca'.

19 Catə' beṇə' choso'oči' choso'osaque'e chio'o sin cui bibi de'e mal noncho, Diozən' chebeine' šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'oči' choso'osaque'e chio'o, chedə' can' chene'ene' goncho.

20 Bitobi zaquə' lao Diozən' ca de'en chgo'o chchejlažə'əcho catə' chesə'əbažə' beṇə' chio'o šə de'en chonchon' naquən mal. Pero na' šə choso'oči' choso'osaque' beṇə' chio'o laogüe de'en choncho de'e güen, Diozən' chebeine' de'en chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'oči' choso'osaque'e chio'o.

21 Diozən' bagwleje' chio'o par ničh goncho de'e güennə' na' par ničh co'o gwchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e yoso'oči' yoso'osaque' beṇə' chio'o. Bguo'o bchejlažə' Cristən' len de'en goc che'enə' catə'ən gwxaquə'əzi'e por ni checho, na' bguo'o

bčhejlaže'e par ničh ənezecho naquən' chene'ene' goncho na' par ničh goncho can' bene'enə'.

²² Na' Cristən' bitobi de'e mal bene', na' ni que əbχoayague' beṇə' len dižə' de'en be'e.

²³ Na' catə' gwsa'adə' beṇə' le' dižə' bito ṇacho boži'e dižə' mal len lega'aque'. Na' le'egatezə ca' catə'ən boso'ochi' boso'osaque'ene' bito gwne' gone' mal len lega'aque'. Ben cuine' lao na' Diozən', čhedə' benlilaže'e Diozən' ben' zdacza licha par əne' non' napə dolə' na' non' chon de'e güen.

²⁴ Bito bi de'e mal ben Cristən' pero gwdixjue' čhe de'e mal de'en ben chio'o. Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən', par ničh notə'ətezcho chonlilažə'əchone' cui si'icho castigw čhe de'en benchon'. Bnežjw cuine' par ničh cuich šo'o čhazcho de'e malən' sino sotezə socho goncho de'e güen. Na' be'e latjə gwso'onene' le' ca' par ničh bebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

²⁵ Gwxaquə'əlebecho ca xilə' ca' zjənasəlas laogüe de'en bencho con can' gwna la'ažda'omalchon'. Pero ṇa'a bitoch chzenagcho čhe la'ažda'omalchon', sino que bachzenagcho čhe Cristən'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' goye xilə' de'en chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən'.

3

Can' cheyalə' so'on beṇə' ca' zjənšagna'

¹⁻² Na' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' əgwzenagle čhe be'en čhele. Na' šə be'en čhelen' bito chzenague' čhe xtižə' Diozən' gwaquəlenljaga'aclene' ničh yoso'ozenague' čhei. Catə' yesə'əle'ine' can' zdaczle chonle de'e güennə' na' can' chaple Diozən' respet do yichj do lažə'əle gwžinlja ža se'enene' yoso'ozenague' čhe', la'aṇə'əczə šə cui bi ye'ele lega'aque'.

³ Na' le'e no'olə, bito gonle xbab de que zaquə'əchgua de'en gonle par sole xoche. Bito cuec yichjle gaquə yišə' yichjlen' xoche, na' bito cue' yichjle porzə par əgwpa'a xale o par əgualə'əle bga o ret o par əgwdele niy.

⁴ De'en naquə de'e zaquə'əchgua lao Diozən' gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə yichjla'aždao' Cristən' na' gacle beṇə' gačjwlažə' na' so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', čhedə' lega'aquən zjənaquən par zejlicane.

⁵ Cana' gwnitə' no'olə gwso'onlilažə' Diozən' na' gwso'on cuinga'aque' lažə' ne'enə'. Lega'aque' gwsa'aque' beṇə' gačjwlažə' na' boso'ozenague' čhe be'en čhega'aque'. Na' zaquə'əchguan lao Diozən' can' gwso'one'enə'.

⁶ De'e Sarən' no'ol čhe de'e Abraannə' syempr bzenague' čhe be'en čhe'enə' na' gože'ene' ya'o con bin' gože'ene'. Na' šə soteza sole gonle de'e güennə' na' bito žeble par gonlen bitə'əteza

gaquə, yesə'əna beṇə' de que nacle xi'in de'e Sarən' chedə' chonle can' bene'enə'.

⁷ Na' chio'o beṇə' byo chio'o nšagna'acho, lecə can' cheyalə' goncho güen len no'ol checho, can' nezecho chazlažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ega'achone' yelə' bala'an na' cheyalə' goncho xbab de que bito zjənaque' beṇə' gual can' naquə chio'o. Na' əžjsa'alazə'əcho de que Diozən' bagoclene' lega'aque' par niçh de yelə' mban zejlicane chega'aque' can' bagoclene' chio'o. De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əte de'e ca' par niçh bitobi bi əgwžon cui əgwzenag Diozən' checho catə' goncho orasy-onṇə'.

Chchoj catə' chyi' chsaquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen

⁸ Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab na' cheyalə' gaquecho lo'o la'ažda'ochon' šə bi de'en chac che ljuežjcho. Cheyalə' gaque che ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na' cheyalə' yeyašə'əlaže'e ljuežjcho. Bito cheyalə' gon cuincho xen.

⁹ Šə bi de'e mal chso'on beṇə' len chio'o, bito nacho lecə de'e mal yoži'ichon len lega'aque'. Na' šə chsa'adə' beṇə' chio'o dižə' lecə bito cheyalə' yoži'icho dižə' mal len lega'aque'. Lgua'a yoži'icho de'e mal len lega'aque', cheyalə' əṇabcho gaquə de'e güen chega'aque'. Diozən' gwleje' chio'o par niçh chone' ca zocho mbalaz.

¹⁰ Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Šə chene'echo əbancho sša na' socho mbalaz bito cheyalə' ənecho bitə'ətezə dižə' de'e naquə mal.

Na' bito güe'echo bitə'ətezə dižə' goxoayag.

¹¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'e mal, na' goncho de'e güen. Cheyalə' çhiljlažə'əcho nac goncho par socho binlo len ljuežjcho, na' sotezə socho gonchon.

¹² Xancho Diozən' chgüia chye' beṇə' ca' chso'on de'e güen, na' chzenague' catə' chso'one' orasyon laogüe'enə'.

Pero na' beṇə' ca' chso'on de'e malən' chže'e lega'aque'.

¹³ Notono no gaquə so'on par niçh cuiayi'icho šə zotezə zocho chonchguacho de'e güen.

¹⁴ Pero na' šə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yoso'oçhi' yoso'osaque'e chio'o laogüe de'en chontezcho de'en naquə güen lao Diozən', gone' ca socho mbalaz. Na' bito cheyalə' gaquəžejlažə'əcho o žebcho lega'aque'.

¹⁵ Cheyalə' güe'ela'ochi' Cristən' do yichj do lažə'əcho na' güe'echo latjə nabie' chio'o. Cheyalə' sotezə socho probnid par yoži'icho xtižə' notə'ətezə beṇə' əṇabene' chio'o bixchen' chejle'echo che Cristən'. Cheyalə' yoži'icho xtižə'əga'aque'enə' dižə' šao' na' con respet.

16 Do tyempte legon ca anezele lo'o la'ažda'olen' de que chonle can' chazlažə' Diozən'. Nach catə' beṇə' yesə'əne' de que chonle de'e mal laogüe de'en chonle can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən', əsa'aquene' zto' de'en chəsə'əne' ca'.

17 Chchoj catə' Diozən' chazlaže'e chy' chzaquə'əcho na' güenclə çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen cle ca çhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e mal.

18 Cristən' ben' ben porzə de'e güen gwdi' gwxaque'e por ni che chio'o beṇə' güen de'e mal catə'an gwso'ote'ene' šlinzə cana', na' cuat gate' de'e yoblə. Gwdi' gwxaque'enə' par niç babozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' de'en bidə Cristən' goque' beṇə' belə' çhen, de'e na'anə' beṇə' mal ca' gosə'əzoine' gwso'ote'ene'. Pero de'en naque' Xi'in Diozən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

19 Na' de'en naque' Xi'in Diozən' gwyeje' gan' ža' angl bzelayo ca' gan' bseyjw Diozən' lega'aquən na' gwduxjui'e xtiže'enə' len lega'aquən.

20 Angl bzelayo ca' dezd cana' bito choso'ozenaguən che Diozən'. Gwso'onən can' gwso'on beṇə' ca' gwnitə' ca tyempən' gwzo de'e Noen'. Diozən' gwzoine' gwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque' de'en bito bnežjue' castigw chega'aque'enə' cate, gwleze' xte catə'əch beyož ben de'e Noen' barcon'. Na' xo'onzə beṇə' gwso'e lo'o barcon' na' lega'acze' bito gosə'əbiayi'e lo'o nisən'.

21 Ca'aczən' naquən len chio'o bagwcho'əcho nisən' na' Diozən' gone' par niç cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' chcho'əcho nisən' caguə par niç nisən' gonən cuerp chechon' xi'ilažə', sino chcho'əchon de'en bezi'ixen Diozən' xtolə'əchon' catə'an gwṇabechone' gone' ca gaquə yichjla'ažda'ochon' xi'ilažə'. Na' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en beban Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca'.

22 Jesocristən' babeyepə' yoban' gan' zoe' chnabi'e txen len Diozən'. Na' chnabi'e angl əblao ca' na' notə'ətezəchlə angl, na' notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia'.

4

Diozən' no'e checho de'e gon to tocho par gaquəlen ljuəžjcho

1 Cristən' goque' beṇə' belə' çhen na' bsanlažə' cuine' gwxaquə'əzi'e catə'an gwduxjue' xtolə'əchon'. De'e na'anə' cheyalə' əgwsanlažə' cuincho saquə'əzi'icho. Šə goncho ca' zejen de que bitoch chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o.

2 Na' chio'o lao yedote əbancho bito cheyalə' əgwzenagcho che de'en chzelažə' la'ažda'omalchon', cheyalə' goncho can' chazlažə' Diozən'.

3 Antslə bencho can' chso'on beṇə' ca' cuiṇə' so'ombia' Diozən'. Lega'aque' chso'elaže'e chso'one' de'e naquə de'e yelə'

zto' na' chso'onteze' bin' chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' zjənaque' beṇə' güe'e zo, na' chso'one' l̄ni gan' chac scandl, na' chso'elaže'e chsa'aše' güe'enə', na' chse'ej̄ni'alaže'e l̄gua'a l̄saquə' de'en na l̄ei che Diozən' cui šej̄ni'alažə'əcho. Pero bitoch cheyalə' goncho ca'.

4 Beṇə' ca' cuiṇə' so'ombia' Diozən' chesyə'əbanene' de'en cuich choncho txen len l̄ega'aque'. Bitoch choncho de'e mal ca' de'en chso'onchgua l̄ega'aque'. De'e na'anə' choso'ožia choso'onite'e chio'o.

5 Pero yosə'ədie' cuent lao Cristən' che yoguə' de'en chso'one'enə', chedə' la' Cristən' chbeze' par əchoglaogüe'en naquən' gaquə che to to beṇəchən', la'anə'əczə šə bagwsa'ate'.

6 De'e na'anə' Diozən' bsele'e beṇə' bedəsə'ədix̄jui'e xtiže'enə' len chio'o par ničh chonl̄ilažə'əcho Cristən', na' len yeziquə'əchlə beṇə' gwso'onl̄ilaže'ene' antslə ze'e sa'ate'. Na' nchoglaon che yoguə' chio'o beṇəch de que gatcho, pero beṇə' ca' gwso'onl̄ilažə' Diozən' la'anə'əczə gwsa'ate', bia'aczə zjəmbane' len Diozən'.

7 Bazon baozə šo'o fin che yežlyon', na' de'e na'anə' to tocho cheyalə' socho len tozə xbab na' ṇabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' goncho ca' par ničh güe'elažə'əcho goncho orasyonṇə'.

8 Na' de'en naquə de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə de'en choncho, cheyalə' gaquecho che l̄juežjcho do yičj̄ do lažə'əcho. La' catə' chaquecho che l̄juežjcho, bito choncho xbab šə de xtolə'əga'aque' la'anə'əczə šə zjənaquən de'e zan.

9 Cheyalə' yebeicho əggüialaocho l̄juežjcho ca' catə' da'aque' ližchon'.

10 Diozən' lao yelə' chaclen che'enə' no'e checho gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho. Na' de'en no'e gon to tocho cheyalə' gonchon par gaquəlen l̄juežjcho. Na' šə goncho ca' saquə'əlebecho ca to mos əblao ben' chon can' chene'e xane'enə'.

11 Šə Diozən' bano'e checho chix̄jue'echo xtiže'enə', cheyalə' žjəsa'alažə'əcho de que xtiže'e na'anə' chyix̄jue'echo. Na' šə bano'e checho gaquəlencho beṇə', cheyalə' gaquəlenga'acchone' do yičj̄ do lažə'əcho chedə' nezecho Diozən' chone' chio'o fuers balor na' bichlə de'e chchincho par chaclenga'acchone'. Diozən' bsele'e Jesocristən' chaclene' chio'o, na' bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon par ničh Diozən' si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'och Jesocristən' ṇa'a na' zejlicane ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgacžcho.

De'en chy' chzaquə'əcho chonən chio'o prueb šə chonl̄ilažə'əcho Diozən'

12 Beṇə' bišə' dao' bito cheyalə' yebanecho catə' choso'oḥi' choso'osaquə'əchgua beṇə' chio'o. De'e ca' chyi' chzaquə'əcho chso'onən chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əcho Diozən'. De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que de'en chyi' chzaquə'əcho naquən to de'e zaquə' yebanecho.

13 Cheyalə' yebeicho catə'an choso'oḥi' choso'osaque'e chio'o chedə' chac checho can' goc che Cristən' catə'an gwdi' gwxaque'enə'. Na' catə' əžin ža əgwlo'i Diozən' de que Cristən' nape' yelə' bala'an xen, lechgualə yebeicho na' mbalaz socho.

14 Na' ṇa'a zocho mbalaz la'anə'əczə šə choso'ožia choso'onitə' beṇə' chio'o de'en chonlilažə'əcho Cristən', la' Spirit che Diozən' de'en napə yelə' bala'an xen zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niḥ nezecho zoe' len chio'o. Beṇə' mal ca' choso'ožia choso'onite'e Cristən', na' chio'o nombi'achone' cho'ela'ochone'.

15 Bito cheyalə' gaccho beṇə' güet beṇə', beṇə' bguan, beṇə' güen bitə'ətezə de'e mal, na' bito cheyalə' əgwžiacho bia' bin' so'on beṇə' yoblə, par niḥ ca' šə chi' saquə'əcho bito chi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e malən'.

16 Šə chi' saquə'əcho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' bito cheyalə' gaquecho zto' de'en chi' saquə'əcho sino nachle cheyalə' güe'ela'ochio Diozən' na' soczcho gonlilažə'əcho Cristən'.

17 Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho ca family che'enə'. Na' babžin ža lechgualə chyi' chzaquə'əcho chedə' Diozən' bachzolao chone' chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' ca naquən' chyi' chzaquə' chio'o chonlilažə'əchone', nezecho gwžin ža catə' gaquə de'e mal juisy che beṇə' ca' cui choso'ozenag dižə' güen dižə' cobə che Diozən'.

18 Can' nyoj Xtizə' Diozən' nan: "Chio'o banaccho beṇə' güen lao Diozən' na' bia'aczə nacchguaze gaquə cui yeyejcho lao yi' gabilən', na' beṇə' mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', naquən segor de que lega'aque' žjəya'aque' lao yi' gabilən'."

19 Chio'o chyi' chzaquə'əcho segon can' chzi' Diozən' xneze gac checho, na' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' na' gonczcho de'e güen. Le'enə' bene' chio'o beṇəch, na' de'e na'anə' chaclene' chio'o can' ne'enə' la'anə'əczə chyi' chzaquə'əcho.

5

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

1 Na'a de to de'e əṇia' le'e nchojle nacle beṇə' golə beṇə' blao par len beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən'. Txenczə len le'e na' nada' bagwlej Diozən' par naccho beṇə' golə beṇə' blao. Ble'ida' na' cho'a dižə' can' gwxaquə'əzi' Cristən', na' nezdə' gon Cristən' chio'o yelə' bala'an xen catə' yide' de'e yoblə.

² Na' chatə'əyoida' le'e leyebei əggüia əgwyele beṇə' ca' bagwlo'o Diozən' lao na'ale, caguə gonlən parzə niç gonle complir de'en gwso'on beṇə' mendad gonle. Leggüia legwyega'aque' do yichj do lažə'ale, caguə por ni che šə bi gan gonlən'.

³ Na' ca naquə beṇə' ca' zjənaquə lao na'ale, bito gonle byen yoso'ozenague' chele šə cui chse'enene', sino len bitə'atezə de'e gonle, legwlo'iga'aquene' can' chene'e Diozən' goncho.

⁴ Šə gonle ca' catə'an yidə Xançon' de'e yoblə, ben' chapə chye' yoguə'əcho, gone' chio'o yelə' bala'an xen de'e cui te chei.

⁵ Leczə ca' le'e nacle beṇə' xcuidə', chatə'əyoida' le'e legwzenag che beṇə' golə beṇə' blao chelen'. Yoguə'əcho cheyalə' gwzexjw yichjcho tocho yetocho na' goncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho. La' Xtižə' Diozən' nyojən nan:

Diozən' chone' contr beṇə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, na' chaclene' beṇə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e.

⁶ De'e na'anə' cheyalə' gwzexjw yichjchon' lao Diozən' ben' napə yelə' guac xen, par niç ca' gone' chio'o yelə' bala'an catə' cheyalə' si'ichon.

⁷ Cheyalə' goncho lao na' Diozən' yoguə'əloj de'en chžebcho gaquə na' bitoch cue' yichjcho chei, la' le' nži'ilaže'e chio'o.

⁸ Cheyalə' nābia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən' na' gapcho cuidad cui co'o gwxiye'en chio'o nez mal. De'e gwxiye'en chonən contr chio'o na' gwxaquə'əleben ca to bež əznia la' bežən' syempr chosya'ab chdab chyiljob non' gaob, na' de'e gwxiye'en syempr cheyiljlažə'an naclən' gonən par niç əgwžiai'in chio'o.

⁹ Cheyalə' gonchechlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən', na' əžsa'alažə'əcho de que caguə chio'ozənə' chyi' chzaquə'əcho sino lenczə yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' ža' doxenlə yežlyo ngan', beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'.

¹⁰ Na' catə' bagwde de'en chyi' chzaquə'əcho to tyemp dao' na'a, Diozən' gone' par niç gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə', na' gone' par niç gonlilažə'əchchone'. Gone' fuers balor checho par goncho can' chene'ene' goncho, na' gaquəlene' par niç to tocho socho len tozə xbab. Dioz na'anə' chaclencze' chio'o len yoguə' de'en chyažjecho na' bagwleje' chio'o par niç gapcho yelə' bala'an xen len le' zejlicane laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən'.

¹¹ Ledoye'ela'och Diozən' na'a na' zejlicane, ben' chnābia' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

Bedən' chguape' diox beṇə' ca' yoso'olabe' cartən'

¹² Cart dao' nga ngoḡa'an Silbanon' par le'e. Naque' bišə'əcho na' nezda' de que zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. Babzoja' cart nga chṇeyoida' le'e sotezə sole šejle'ele de que de'e li Diozən' nži'ilaže'e chio'o can' babzenda' le'e. De'e na'anə' le'e sotezə leso legonlilaže'e.

¹³ Syoda Roma ngan' gwxaquə'əleben ca syoda Babilonian' ḡhedə' benə' ca' ža' nga chso'onchgüe' de'e malən'. Na' neto' cho'ela'oto' Diozən' nga chguapto' le'e diox. Diozən' gwleje' neto' par naquəto' xi'inə' can' gwleje' le'e. Lēcə Marcos ben' nona' ca xi'ina' chguape' le'e diox.

¹⁴ Catə' chežagle leyolğüiž ljuežjle dižə' šao' par niḡh gacbia' de que chaque che ljuežjle.

Yoguə' le'e chonlilažə'əle Jesocristən' chṇaba' lao Ḳancho Diozən' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

De'e na'azə de'e chnia'. *Bed*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Bedən'

Bedən' chzoje' cart par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

¹ Nada' Simon Bed naca' apostol na' beṇə' güen žin che Jesocristən'. Na' chzoja' le'e bagoclen Diozən' par chonlilažə'əle Jesocristən'. Jesocristən' naque' Dioz chechon' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Tozə can' chone' güen len yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' chedə' la' zdacze' licha, tozə can' chone' len neto' naquəto' apostol na' len le'e cui nacle apostol.

² Chṇaba' lao Diozən' gaquəlenche' le'e na' gone' ca so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en nombi'alene' na' de'en nombi'ale Xancho Jeso'osən'.

Can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

³ Banombi'acho Xancho Jeso'osən' na' de'e na'anə' lao yelə' guac xen che'enə' babeṇe' chio'o yoguə' de'en chyažjecho par sotezə socho goncho can' chene'e Diozən' na' güe'ela'ochone'. Xancho Jeso'osən' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' yelə' guac xen.

⁴ Na' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' yelə' guac xen, babene' lyebe gone' de'e zan de'e güen juisy na' de'e zaque'e len chio'o. Bene' lyebe gone' güen len chio'o par nič ca' gaquə yichjla'ažda'ochonə' cayanə'ən naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' par nič cuich goncho de'e mal can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' con choso'ozenagteze' che de'en chesə'əzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə'.

⁵ Bachonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' de'en bachzo-lao chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič sotezə socho goncho de'e güen na' par nič šejni'ichecho de'en chazlaže'enə'.

⁶ Na' bito cheyalə' güe'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o. Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən' catə' chyi' chzaquə'əcho, na' cheyalə' güe'ela'ochone' na' goncho can' chene'ene'enə'.

⁷ Na' leczə cheyalə' gaquecho che beṇə' ljuežjcho beṇə' chso'onlilažə' Cristən' can' chonlilažə'əchone' na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə'.

⁸ Šə zdacho chonchguacho yoguə' de'e ca', chaclenən chio'o par nič nezecho can' chene'e Xancho Jesocristən' goncho na' par nič sotezə socho goncho can' chene'ene'.

9 Pero na' notə'ətezcho šə bito choncho de'e ca' bagwnia' cheyalə' goncho, n̄chol̄ yichjla'ažda'ochon' na' bito chejni'išaogüe'echo che Diozən' na' bagonlažə'əcho de que Diozən' babnitlaogüe' de'e mal de'en babencho antslə.

10 De'e na'anə' beṇə' bišə', cheyalə' goncho yoguə'əlōl̄ can' bagwnia' chene'ene' par nič̄ ənezecho de'e li bagwlej̄ Diozən' chio'o par naccho xi'ine', na' bsi'e xnezenə' antslə par nič̄ gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Šə can' goncho cuat cuiayi'icho.

11 Nachən' bitobi bi de de'e gaquə əgwžonən žjəyezocho len Xancho Jesocristən' gan' chnabi'e zejlicane, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

12 Na' la'anə'əczə baṇezele de'e ca' bagwnia' le'e na' bazole chech̄ chejle'ele dižə' li che Diozən', bia'aczə che'enda' gontezə gona' par nič̄ žjəyeza'alažə'əlen.

13 Chacda' naquən güen̄ na'a nembana' gona' par nič̄ žjəyeza'alažə'əle de'e ca' na' gonle xbab̄ chega'aquən.

14 Nezdə' de que yob əžin ža gata' segon can' bablo'i Xancho Jesocristən' nada'.

15 De'e na'anə' chona' xte ga zelao saquə'əda' par nič̄ catə' bagota' guaquə yosa'alažə'əle de'e ca' bagwnia' cheyalə' goncho.

Apostol ca' besə'ale'ine' yelə' chey che'eni' che Jesocristən'

16 De'en babzejni'ito' le'e can' əgwlo'i Jesocristən' yelə' guac xen che'enə' catə'ən yide' de'e yoblə, bito naquən de'e chaljlažə'əto' par əxoayagto' le'e. Neto' apostol che'enə' ble'ito' yelə' chey che'eni' che'enə' na' de'e na'anə' nezetə' de que naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

17 Xacho Diozən' bnežjue' Xi'ine'en yelə' bala'an̄ xen na' bene' par nič̄ cho'alaogüe'enə' goquən ca de'en chey che'eni'. Na' Xacho Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao na' ben' chnabia' doxenlə, gwne' che': "Bengan' Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei, na' cheba chezaquə'əlažə'a len le'."

18 Na' neto' beneto' can' gwna Diozən' che', Dioz ben' zo yoban', la' gwzoto' len Jesocristən' lao ya'anə' de'en gwlej̄ Diozən' par goc ca' laogüeina'.

19 Na' de'en bable'ito' yelə' chey che'eni' che Jesocristən' blo'ichən neto' de que Xtizə'enə' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' naquən de'e li. Na' de'e güennə' gonle šə əgwzenagle chei. Xtižə' Diozən' de'en nyojən chse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chon to lampara chse'eni'in to lo'o cuart gan' naquə žchol̄. Na' de'en nyojən əgwse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' yedote xte catə'ən əžin žan' yidə Cristən' de'e yoblə.

20 Pero na' de'en naquə de'e žialao šejni'icho, de'e profet ca' beṇə' ca' boso'ozoḡ Xtižə' Diozən' cana' bito boso'ozoje' con xbab čhega'acze' čhe bi de'e ca' bachac o čhe de'e ze'e gaquə.

21 De'en boso'ozoje' bito ṇacho naquən to de'e gwnan yoso'ozoje', sino de'en gwlej Diozən' lega'aque' par gwsa'aque' lažə' ne'enə, Spirit čhe'enə' benən par nič boso'ozoje' de'en gone'ene'.

2

Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' clelə

1 Na' tyemp catə'an gwnitə' profet ca' leczə cana' gwnitə' profet güenlažə' entr beṇə' Izrael ca'. Na' ca'aczən' nitə' beṇə' yoso'osed yoso'olo'i xtižə' Diozən' clelə entr le'e. Lega'aque' se'enene' yesə'əxoayague' le'e par nič cui gacbe'ile de que de'en choso'osed choso'olo'ine' bito naquən de'e li. Na' lega'aque' yesə'əzoe' Xancho Jesocristən' ca'alə ben' gwdixjw xtolə' chio'o beṇəč. Na' šə no yoso'ozenag čhe de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' goxoayag ca', žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' ca de'en so'on beṇə' goxoayag ca' gonən par nič leczə əžin ža catə' lega'aque' yesə'əbiayi'e to de repentžə.

2 Beṇə' zan yoso'ozenague' čhega'aque' na' so'one' yoguə' claste yelə' zto' ca de'en chso'on beṇə' ca'. Na' por ni čhe de'en so'one', beṇə' ca' cuiṇə' so'ombia' Diozən' yesə'əne' contr dižə' li čhe Diozən' de'en naocho.

3 Na' beṇə' goxoayag ca' laogüe de'en se'enchgüeine' yesə'əzi'e mech əso'e de'e zan dižə' güenlažə' de'en sa'aljlaže'e paržə nič əgwnežjoga'aclene' xmechlen'. Dezd cana' Diozən' babži'e bia' yesə'əzi'e castigw, na' naquən segor yesə'əbiayi'e.

4 Nezecho can' goquə cana'. Diozən' bnežjue' castigw čhe angl ca' gwso'on de'e malən' bsele'e lega'aque' lo'o yech gabil gan' lechguale naquə žčhol, na' na' zjənite'e xte ca əžin ža yesə'əzi'e castigw zejlicane.

5 Na' leczə ca' Diozən' bžiayi'e yoguə'ate beṇə' ca' cui gwso'elao' le' cana' catə'an bsele'e yejw sio' juisyən'. De'e na'anə' gwsa'ate' gwse'eje' nisən'. Pero na' Diozən' bosle' Noe ben' gwdixjue'i beṇə' ca' nac so'one' par nič Diozən' əne' zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə, na' leczə bosla Diozən' yegažə beṇə' yoblə.

6 Na' leczə bžiayi'e beṇə' ca' gwža' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran', bene' par nič syoda ca' gwse'eyən besyə'anitteczən. Na' bene' ca' len syoda ca' par chosnisene' yoguə' beṇə' ze'e za'ac beṇə' cui so'elao' le' de que gwnežjue' castigw čhega'aque'.

7 Na' catə' Diozən' bnežjue' castigw čhe beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca', bosle' ben' le Lot čhedə' Lotən' goque'

beṇə' güen laogüe'enə', na' Lotən' goquene' pesad ca yelə' zton' gwso'on beṇə' mal ca'.

8 La' beṇə' güen na'anə' gwzoe' entr beṇə' mal ca', na' yoguə'ate ža ble'ine' na' benene' de'e malən' gwso'one' na' goquene'en pesad lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

9 Na' yoguə' de'e ca' de'en ben Diozən' cana' chzejni'in chio'o cho'ela'ochone' de que Diozən' nezczene' nac gone' par yebeje' chio'o lao bitə'atezə de'e gonən ca əxopcho goncho de'e malən'. Na' leczə chzejni'in chio'o de que chone' par ničh beṇə' mal ca' chesə'azi'e castigw na'a na' əžin žan' gwnežjue' castigw čhega'aque'enə' zejlicane.

10 Na' gonchgüe' castigw čhe yoguə' beṇə' ca' chso'onzeche' yelə' zto' čhega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' bitobi respet chsa'ape' Xancho Diozən'. Bito chesə'əžebe' par so'one' de'e malən'. Chso'one' con can' chse'enene', na' choso'ožia choso'onite'e angl ca'.

11 Na' la'anə'əczə angl ca' zjənapəche' yelə' guac na' zjənaquəche' beṇə' gual cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', bito chəsyə'əyaxje angl ca' yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' güenlažə' ca' lao Xančon'.

12 Pero beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'anə' choso'ožia choso'onite'e de'e ca' cui chse'ejni'ine'. Yesə'əbiayi'e čhedə' zjənaque' ca bia yixə' de'en chso'one' con can' nan čhega'aque' na' bito choso'ozenague' čhe Diozən'.

13 Na' yesə'əzi'e castigw por ni čhe de'en choso'oči' choso'osaque'e beṇə'. Bito chso'one' žin, con chse'ej chsa'oteze' bi chse'enene' do ža do yel. Na' catə' che'ej chaole txen chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oxate' lgua'a žjəsyə'əzalaže'e bi zejen de'en bnežjw cuin Cristən' por ni čhecho catə' beṇə' gwso'ote'ene'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aque' ca to manch lao lachə' xi'ilažə' na' ca to yiž xen lao cuerpən'.

14 Na' con chesə'əzelažə'əzeche' notə'atezə no'olə chesə'əle'ine', nitə'atezə nite'e chso'one' de'e malən', na' chəsə'əgo'oyele'e beṇə' ca' chsa'ac sayečhə šayen len xtižə' Diozən' par chso'one' de'e malən' txen len lega'aque'. Beṇə' mal ca' bazjəyo'olaogüe' chesə'əzelaže'e bi de čhe beṇə'. Diozən' babžie' bia yesə'əbiayi'e.

15 Beṇə' goxoayag ca' bagosə'əbejyichje' nez de'en naquə de'e güen, na' bazjəyo' nez malən'. Chso'one' can' ben de'e profet Balaam xi'in de'e Beor. Lechgualē bebei Balaanə' gan de'en gwxi'e por de'e malən' bene'.

16 Pero na' ben Diozən' par ničh to bia yixə' bian' cui chac neb gwdiłəb le' čhe de'e malən' chone'. Borr čhe'enə' bšillemb le' len

xne che beṇə', na' bžomb gon Balaannə' de'e malən' chene'ene' por ni che xbab clelən' de'en yo'o yichjla'aždaogüe'enə'.

17 Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'an gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bej de'en cui bi nis žia na' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bejw biž de'en nžiguə' to be' gual chedə' cui zjəzaque'e. Babžia Diozən' bia' yesə'əbiayi'e zejlicane lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žchol.

18 Zižjo chso'e dižə' güenlažə' chso'elao' cuinga'aque'. Na' de'en chso'one' yelə' zto' che cuerp chega'aque'enə', chəsə'əgo'oyele'e beṇə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' Cristən' par leczə chso'one' yelə' zto' che cuinga'aque', la'anə'əczə beṇə' ca' ze'e besyə'əchoje' ladjo beṇə' ca' chso'on de'e malən'.

19 Chse'e beṇə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' Cristən': "De'e malən' bito ṇabia'an chio'o", pero beṇə' ca' chəsə'əna ca' nite'e xni'a de'e malən'. Na' nezecho šə chzenagcho che bitə'ətezə, xni'ei nan' zocho.

20 Na' beṇə' ca' bagwso'ombi'e Xancho Jesocristən' na' bebeje' lega'aque' xni'a de'e mal ca' de'en chso'onən manch yichjla'aždao' notə'ətezə beṇə' cui zjənombia' Diozən'. Pero de'en babesyə'əzolaogüe' chosyo'ozenague' che de'e malən' babesyə'ənite'e xni'einə' de'e yoblə, na' maləch chac chega'aque' ṇa'a ca antslə.

21 Na' de'en babesyə'əzolaogüe' chosyo'ozenague' che de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui gwso'ombi'e nez de'e naquə de'e güen, cle ca gosə'əbejyichje' de'en ben Xancho Diozən' mendad goncho de'en naquən de'e güen.

22 Šə cuejyichjcho de'en bene' mendad goncho, goncho can' ṇa dicho nga: "Beco'on cheyaob de'en cheyebəb, na' cošən' catə'an babguazjchob cheyo'ob lo'o beṇjon' de'e yoblə." Na' de'e li can' na dicho nga.

3

Yidə Jesocristən' de'e yoblə

1 Beṇə' bišə' dao', de'e ngan' naquən cart əgwchope de'en chzoja' le'e. Na' babzoja' cart quinga chedə' chebeile chzenagle che dižə' lin', na' che'enda' gona' par nič əžjsa'alažə'əle na' gonle xbab che de'en baboso'ozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' de'en babsed blo'i neto' naquəto' apostol.

2 Diozən' gwleje' profet ca' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' na' boso'ozoje' che de'e ca' ze'e za'ac. Na' neto' naquəto' apostol babzejni'ito' le'e bin' non Xancho Jesocristən' mendad goncho, Jesocrist ben' bebebej chio'o xni'a de'e malən'.

3 Naquən de'e žialao ənezele ṇa'a cuiṇə' yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə, ṇitə' beṇə' so'onzeche' con can'

chesə'əzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə' na' so'one' borl che de'en na Diozən' gaquə.

⁴ Yesə'əne': "Ca naquə lyebe de'en ben Jesocristən' de que yide' de'e yoblə, con gwne'enə'. Bagwsa'at de'e xaxta'ocho ca' beṇə' gwso'onlilažə' Diozən' antslə. Na' tozəczə can' chac dezd gwxete yežlyon' xte ža neža."

⁵ Beṇə' ca' chesə'əna ca', bito chse'enene' so'one' xbab de que catə' gwxe yoban' na' yežlyon', con ben Diozən' mendad əsa'aquən, na' goc can' bene' mendadən'. Bchoj yežlyon' lao nisən' de'en nyechj mbi'i len na' bchin Diozən' nisən' catə'an bene'en.

⁶ Na' catə' goc yejw sio' juisyən' cana'an gwžiai' yoguə' bia yixə' na' beṇəch nitə' lao yežlyon'.

⁷ Na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' len yežlyon' zjənitə'an na' ca'aczən' yesyə'əga'anən xte catə'əch əžin ža gaquə juisyən'. Cana'ach əse'eyən chedə' can' ben Diozən' mendad. Na' leczə cana'achən' choglao Diozən' che beṇə' ca' cui chso'elao' le' de que əsa'aque' castigw zejlicane.

⁸ Pero na' le'e beṇə' bišə' dao', che'enda' ənezele de'e nga, len beṇəchən' žalnez chde tža na' lechgualə sša chsa'aquene' tmil iz, pero caguə can' len Xancho Diozən'.

⁹ De'en cuinə' yidə Jesocristən' de'e yoblə balə beṇə' chso'one' xbab cui gon Xancho Diozən' can' bene' lyebe, pero yidə Jesocristən' catə'an əžin or che'enə'. De'en nape' yelə' chxenlažə' len yoguə' chio'o beṇəch cui le'e chontie' chio'o castigw. Chene'ene' yedinjecho xtolə'əchon' na' bito chene'ene' cuiayi' notə'ətezcho.

¹⁰ Na' can' cho'o beṇə' bguannə' liž beṇə' še'elə chzenyale'ene', leczə can' gaquə che beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' catə' əžin ža yide' de'e yoblə. Nach gaquə to sšag xen la' te che yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' te che yežlyon' len yoguə' de'e zjəde laogüen' chedə' yoguə'an əse'eyən, xte yesyə'anit de'e ca' chle'icho le'e yoban'.

¹¹ Laogüe de'en nezecho yesyə'anit yoguə' de'e ca', cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' sotezə socho güe'ela'ochone'.

¹² Na' cheyalə' cuezcho batə'əquən' əžin ža babžia Diozən' bia' yidə Jesocristən' de'e yoblə, na' goncho par yob gaquən. Nach yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' əse'eyən na' tant yi' gual gaquən xte yesyə'əyonə'an na' yesyə'anitən.

¹³ Pero na' zocho lez gaquə le'e yoban' de'e cobə na' gaquə yežlyon' de'e cobə gan' nitə' porzə beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən', can' none' lyebe gaquə.

¹⁴ De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en zocho lez gaquə yoguə' de'e ca', cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə bitobi manch da' chen

la'ažda'ochon' na' par ničh ca' bitobi xtolə'əcho de na' chzo chbezcho binlo len Diozən'.

¹⁵ Na' de'en napə Xancho Diozən' yelə' chxenlažə' len chio'o beṇačh cui le'e chontie' chio'o castigw. Chone' ca' par ničh baltezcho yedinjecho xtolə'əchon' cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Leczə can' babzoj beṇə' bišə'ada'ocho Pabən' le'e, čhedə' Diozən' bnežjue'ene' yelə' sin'.

¹⁶ Leczə ca' yoguə' cart čhe' ca' chso'en dižə' čhe de'e ca' babzoja' le'e. Na' le'e cart ca' de'en bzoj Pabən' zjəlen de'en naquə zdebə šejni'icho. Na' balə beṇə' cuiṇə' se'ejni'ine' bi zeje de'e ca' na' šayečhə šayen chsa'aque' len xtižə' Diozən'. Chse'ejni'ine' clelə de'en bzoje'enə' can' chso'one' len bitə'ətezəchlə Xtižə' Diozən' de'en nyojən. Na' de'en chso'one' ca' yesə'əbiayi'e.

¹⁷ De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en baṇezele can' chso'on beṇə' ca', cheyalə' gaple cuidad par ničh cui šejle'ele dižə' güenlažə' de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' mal ca'. Šə šejle'ele dižə' güenlažə'anə' bitoch sole čhečh talenle de'en naquə de'e li.

¹⁸ Legüe' latjə gaquəlen Xancho Jesocristən' le'e par ničh gaquəch yičhja'azda'olen' can' naquə yičhja'ažda'ogüe'enə' na' le'e šejəch gombia'achle Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Ledoye'ela'oche' na'a na' zejlicane. Na' ca'ašgaczən' gaquə.

De'e na'azən' de'e chzoja'. *Bed*

Cart Nech De'en Bzoj San Juannə'

Jesocristən' chone' yelə' mban zejlicane

¹ Chyixjue'ida' le'e che Jesocristən' ben' naquə Dižə'ənə', ben' chon yelə' mban zejlicanen'. Bazocze' catə'an gwxe yežlyon'. Neto' apostol bzenagto' xtiže'enə', ble'ito'one', bgüiato'one' na' gwdanto'one'.

² Le'enə' golje' benəch na' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que mbancze' zejlicane. Na' chyixjue'ida' le'e de que le' zoe' len Xacho Diozən' na' bedəsoe' len chio'o benəch.

³ Ben' ble'ito' na' bzenagto' xtiže'enə', che le'enə' chyixjue'ida' le'e par ničh tozə can' goncho xbab. Na' catə' tozə can' gon chio'o xbabən' cana'ach gonle xbab ca xbabən' chon Xacho Diozən' na' len Xi'ine' Jesocristən' chedə' xbab cheto' zjənaquən tozə len xbab chega'aque'enə'.

⁴ Na' chzoja' le'e cart nga par ničh ca' sole mbalaz juisy.

Diozən' len yelə' chon de'e güen che'enə' naque' ca be'eni'

⁵ Bzenagto' be' Jesocristən' dižə' na' chyixjue'ito' le'e can' gwne' de que Diozən' len yelə' chon de'e güen che'enə' naque' ca be'eni'. Ni latə'əzə de'e mal cui chone'.

⁶ Na' šə nacho de que xbab chechon' naquən tozə len xbab che Diozən' pero ne'e chdaczcho choncho de'e malən', con chonlažə'əchon', na' cabi zdalencho de'e lin'.

⁷ Diozən' naque' ca be'eni' chedə' chdalene' de'e güen. Na' šə chio'o leczə chdalencho de'e güennə', nachən' tozə naquə xbab chechon' tocho yetocho. Na' šə chdalencho de'e güennə' yičhja'ažda'ochon' nactezə naquən xi'ilažə' chedə' Jesocrist Xi'in Diozən' blalj xchene'enə' par beque'e yoguə'əte xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'.

⁸ Šə nacho cabi bi xtolə'əcho de, chxoayagzə cuinchon' na' cabi cho'echo dižə' li.

⁹ Pero catə' chxoadolə'əcho lao Diozən' ca naquə de'e mal ca' de'en chonchon', chezi'ixene' che xtolə'əchon' na' chnit-laogüe' yoguə'əloite de'e mal de'en chonchon' chedə' la' chone' complir can' ne'enə' na' ličan' zde'.

¹⁰ Šə nacho bito bi de'e mal ne'e goncho, choncho Diozən' ca to be'nə' güenlažə' na' cabi zdalencho xtiže'enə'.

2

Cristən' chne' fabor chio'o chonlilažə'əchone' lao Diozən'

¹ Xi'indaogua'a, chzoja' le'e cart nga par ničh cui gonle de'e malən'. Pero na' šə no chio'o goncho de'e malən', zo be'nə' chne'

labor chio'o lao Xacho Diozən', le'enə' Jesocristən' ben' zdaczə licha.

² Gwdixjue' xtolə'əchon' par niçh chio'o chonlilažə'əchone' zocho binlo len Diozən'. Na' caguə xtolə' chio'o na'azənə' gwdixjue' sino xtolə' yoguə'əlöl benəçhən'.

³ Na' šə choncho can' non Diozən' mendadən' nezecho de que banombi'achone'enə'.

⁴ Šə nacho de que nombi'achone' na' cabi choncho can' none' mendadən', naccho beṇə' güenlažə' na' bito zdalencho dižə' lin'.

⁵ Pero nezecho ngodə'əcho txen len Diozən' šə choncho con can' ne'enə'. Na' catə' choncho con can' ne'enə' de'e liczə chaquecho che' can' cheyalə'.

⁶ Šə nacho de que zotezə zocho len Diozən', cheyalə' sotezə socho goncho de'e güen can' ben Jesocristən'.

De'en non Cristən' mendad goncho

⁷ Beṇə' bišə', chzoja' le'e par əṇia' de'en non Cristən' mendad goncho. De'en none' mendad goncho caguə naquən de'e cobənə' sino de'e nezczele dezd catə'ən gwzolaö chonlilažə'əlene' na'anə'. Guaquə əṇacho de que naquən de'e golə çhedə' leczənnə' babenele bedote.

⁸ Pero leczə guaquə əṇacho de que de'en none' mendad goncho de'en chzoja' çhei nga naquən de'e cobə çhedə' babla' be'eni' che Cristən' len beṇəçhən' na' de'e malən' de'en gwxaquə'əlebe ca de'e žçholən' bachzolaö chde çhei. Cristən' blo'ine' chio'o de que chaquene' checho. De'e na'anə' nezecho naquən de'e žialao xen gaque che ljuežjcho can' none' mendadən'.

⁹ Šə nacho de que yo'o be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' pero šə chgue'i ljuežjcho, ne'e nçhol yichjla'ažda'ochon'.

¹⁰ Na' šə chaquecho che ljuežjcho yo'oczə be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' bitolja əxopcho goncho de'e malən'.

¹¹ Pero šə zocho chgue'i ljuežjcho, nçhol yichjla'ažda'ochon' na' zdalenczcho de'e malən'. Na' šə can' choncho, bito choncho xbab gan' yežincho çhedə' nçhol yichjla'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en chonchon'.

¹² Chzoja' le'e xi'indaogua'a çhedə' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en bagwdixjw Jesocristən' xtolə'əchon'.

¹³ Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' çhedə' nombi'ale Jesocristən' ben' bazoczə catə'ən gwxe yežlyon'. Chzoja' le'e beṇə' güego' beṇə' cheban çhedə' baç gwzoile cui chejle'ele che gwxiye'enə'.

Chzoja' le'e bidao' bi'i xcuidə', çhedə' banombi'ale Xacho Diozən'.

14 Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' chedə' banombi'ale Jesocrist ben' bazoczə catə'an gwxe yežlyon'. Leczə chzoja' le'e beṇə' güego' beṇə' cheban chedə' bachchinle fuers balor de'en chon Cristən' par yichjla'ažda'ochon'. Ngo'o yichjtezle Xtižə' Diozən' na' bagwzoile cui chejle'ele che gwxiye'enə'.

15 Bito selažə'ale gacle tozə len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' leczə bito selažə'ale gonle can' chso'one'enə'. Notə'atezcho šə chzelažə'əcho goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', bitonə' gaquecho che Xacho Diozən'.

16 Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chso'one' de'e mal de'en chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' chso'one' de'e mal de'en chəsə'əzelaže'e so'one' por ni che šə bi de'en chəsə'əle'ine', na' leczə chsa'alaže'e. Yoguə' de'e ca' chso'one' bito za'aquən che Xacho Diozən', sino za'aquən che gwxiye'enə'.

17 De'e te chei yežlyo nga na' leczə de'e te chei de'e ca' chəsə'əzelažə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Pero šə choncho can' chene'e Diozən' nachən' socho zejlicane'.

Nezecho de'en naquə de'e li

18 Xi'inđaogua'a, bazon əžin ža əžin or yidə ben' gonchgua contr Cristən'. Babzeneto' le'e de que ze'e, na' ṇa'a beṇə' zan bachso'one' contr Cristən'. De'e nan' nezecho bazon əžin ža əžin or yidə be'enə' gonchgua contr Cristən'.

19 Entr chio'onə' besə'əchoj beṇə' ca' chso'on contr Cristən', caguə do lažə'əga'aque'enə' gwso'one' txen len chio'o. Žalə' do lažə'əga'aque' gwso'one' txen len chio'o, ne'e nite'e len chio'o žalə' ca'. Pero besə'əchoje' par nič bla'alaon de que caguə de'e li zjənaque' chio'o txenṇə'.

20 Pero na' Cristən' babene' le'e Spirit che Diozən' can' babene' len neto'. De'e na'anə' yoguə'əcho nezecho can' na Xtižə' Diozən'.

21 De'e nga babzoja' le'e chedə' nombi'ale dižə' li che Diozən'. Bito ənacho cui nezecho de'en naquə de'e lin'. Na' nezczecho bitobi de'e güenlažə' nsa' Xtižə' Diozən'.

22 Beṇə' güenlažə'anə' ben' na che Jeso'osən' de que caguə le'enə' Cristən' Xi'in Diozən', chedə' chzoe' Xacho Diozən' ca'alə na' len Xi'ine'enə'. Be'enan' chon contr Cristən'.

23 Notə'atezə beṇə' chzo Xi'in Diozən' ca'alə, bito zo Xacho Diozən' len le'. Ben' nezene' na' cho'e dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, zo Xacho Diozən' len le'.

24 Le'e gontezə legon xbab che de'e ca' babzeneto' le'e dezd catə'an gwzolao chonlilažə'əle Cristən'. Šə ca' gonle, sotezə sole len Xacho Diozən' na' len Xi'ine'enə'.

25 Na' de'e nga ben Jesocristən' lyebe len chio'o, de que gone' chio'o yelə' mban zejlicanen'.

²⁶ De'e ngan' babzoja' le'e bi'a dižə' che beṇə' ca' chse'ene'e yesə'əxoayag le'e.

²⁷ Jesocrisṭən' babene' le'e Spirit che Diozən' na' zotezə zon chzejni'in le'e yoguə'ələl de'en cheyalə' nezele che cuine'. Dižə' līn' choe' Spiritən', bito chonlāžə'ən. Na' de'en zon chzejni'in le'e, bito chyažjele nochlə gwsede le'e par ənezele bin' naquə de'e lī. De'e na'anə' lesotezə leso len Jesocrisṭən' can' babsed bablo'i Spiritən' le'e.

²⁸ Na' nā'a xi'indaogua'a, cheyalə' sotezə socho len Jesocrisṭən' par niḥ catə'ən yide' de'e yoblə cui žebcho na' cui gwcuašə'əchone' yeto'icho catə'ən le'ichone'.

²⁹ Ca naquə nezele de que Jesocrisṭən' zdacze' licha, le'egatezə ca' cheyalə' ənezele de que yoguə'əcho šə zotezə zocho choncho de'e güen naccho xi'in Dioz.

3

Naquən' goncho šə naccho xi'in Dioz

¹ Le'e gonšc xbab catequən' chaque Xacho Diozən' checho. Lechguale chaquene' checho ca de'en bene' par niḥ guaquə əne' xi'ine' chio'o. Beṇə' ca' cui zjanombia' Diozən' bito chse'ejni'ine' de que naccho xi'in Dioz, chedə' cabi chse'ejni'ine' non' naquə Diozən'.

² Le'e beṇə' chacda' chei, chio'o chonlilažə'əcho Jesocrisṭən' baḥ naccho xi'in Dioz. Na' bito ne'e la'alao naquən' gaccho, pero na' nezecho catə'ən Jesocrisṭən' yide' de'e yoblə, le'icho can' naque'enə' na' gone' par niḥ gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'.

³ Na' to tocho šə zocho lez de que Diozən' gone' par niḥ gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Jesocrisṭən', goncho par niḥ la'ažda'ochon' gactezə gaquən xi'ilažə' ca xi'ilažə'ən naquə la'aždao Jesocrisṭən'.

⁴ To tocho šə choncho de'e mal bito chzi'icho can' na Diozən', chedə' de'e mal de'en chonchonə' chonən contr can' na Diozən'.

⁵ Na' nezecho de que Jesocrisṭən' bide' par beque'e xtolə'əcho ca', na' caguə bi xtolə' le' denə'.

⁶ To tocho šə zotezə zocho len le', bito choncho de'e mal. Na' to tocho šə choncho de'e malən', bito ne'e šejni'icho non' naquə Jesocrisṭən', nic ne'e gombi'achone'.

⁷ Xi'indaogua'a, bito güe'echo latjə no əxoayag chio'o. Šə choncho can' cheyalə' goncho, zdacho licha can' zda Jesocrisṭən'.

⁸ Šə yo'olaocho choncho de'e malən' naccho xi'in gwxiye', chedə' gwxiye'enə' naquən güen de'e mal dezd nechte. Na' bidə Xi'in Diozən' par chñitlaogüe' de'en chon gwxiye'enə'.

⁹ To tocho šə naccho xi'in Dioz bito yo'ola'ocho goncho de'e mal, čhedə' la' Diozən' babocobe' yičhĵla'ažda'ochonə' par ničh bagwzolao chaquən ca yičhĵla'aždaogü'e'enə'. Na' bitoch gaquə sotezcho goncho de'e malən' čhedə' xi'in Dioz chio'o.

¹⁰ De'e nga chlo'en non' xi'in Diozən' na' non' xi'in gwxiye'enə'. Notə'ətezcho šə cui zocho choncho de'e güen, bito naccho xi'in Dioz. Na' notə'ətezcho šə cui chaque čhe lĵuežjcho, bito naccho xi'in Dioz.

Cheyalə' gaque čhe lĵuežjcho

¹¹ Na' dižə' nin' babenele dezd gwzolao chonĵilažə'əle Cristən', de que cheyalə' gaque čhe lĵuežjcho tocho yetocho.

¹² Cui goncho can' ben Cainnə', goque' xi'in gwxiye'enə' na' bete' benə' biše'enə'. ¿Enezele bixčhen' bete'ene' ža? Bete'ene' čhedə' biše'enə' bene' de'e güen na' le' gwyejlene' de'e malən'.

¹³ Beṇə' bišə', bito yebanele šə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' le'e.

¹⁴ Na' ca naquə chio'o ža, de'en chaquecho čhe lĵuežjcho nachən' nezecho bitoch naccho len yičhĵla'ažda'ochon' ca beṇə' guat. De yelə' mban zejlicane čhecho ṇa'a. Pero šə cui chaque čhe lĵuežjcho nachən' ne'e naccho ca beṇə' guat len yičhĵla'ažda'ochonə'.

¹⁵ Notə'ətezcho šə chgue'i lĵuežjcho, lao Diozən' naccho beṇə' güet beṇə'. Na' nezecho de que ni to beṇə' güet beṇə' bito de yelə' mban zejlicane čhe'.

¹⁶ De'en chaque Jesocristən' čhecho na' bsanĵažə' cuine' por ni čhecho catə'ən gwso'ote'ene', de'e na'anə' nezecho can' cheyalə' gaque čhe lĵuežjcho. Šə chonən byen cheyalə' gwsanĵažə' cuincho gatcho par gaquəlen beṇə' lĵuežjcho.

¹⁷ Šə bade de'e de čhecho na' nezecho de que lĵuežjchon' chyažjene'en gwčhine'en, na' šə bito cheyašə'əchone', bito gaquə əṇacho de que chaquecho čhe Diozən'.

¹⁸ Xi'in daogua'a, bito cheyalə' gaque čhe lĵuežjcho de dižə'əzə, sino cheyalə' gaque čhe lĵuežjcho do yičhĵ do lažə'əcho na' gaquəlen lĵuežjcho.

Bito chžebcho Diozən'

¹⁹⁻²⁰ Nezecho de que naccho xi'in Dioz ben' choe' dižə' li šə chaque čhe lĵuežjcho do yičhĵ do lažə'əcho. Na' šə chchoj catə' choncho xbab lo'o yičhĵla'ažda'ochon' de que bito zaquə'əcho par əṇa Diozən' xi'ine' chio'o, cheyalə' əgwzenaguəchcho čhe Diozən' cle ca čhe xbab čhechon'. Diozən' nombi'e yičhĵla'ažda'ochon', na' yelə' beṇə' xenĵažə' čhe'enə' bagwcu'e' chio'o ca xi'ine'.

²¹ Le'e beṇə' chacda' čhei, šə lo'o yičhĵla'ažda'ochon' nezecho de que bito napcho dolə', bito chžebcho Diozən'.

²² Na' bitə'ətezə de'e ənabechone' goncze'en chedə' la' choncho can' none' mendadən' na' can' chazlaže'enə'.

²³ Na' de'e nin' de'en none' mendad goncho, gonlilažə'əcho Xi'ine' Jesocristən', na' gaque che ljuježjcho tocho yetocho can' none' mendadən'.

²⁴ Šə choncho can' none' mendadən' zotezə zocho len Diozən' na' Diozən' zotezə zoe' len chio'o. Na' nezecho de que le' zotezə zoe' len chio'o chedə' babeņe' chio'o Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'.

4

Caguə yoguə' beņə' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'

¹ Le'e beņə' chacda' chei, bito šejle'ele xtižə' notə'ətezə beņə' ne' de que zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə', sino legonga'aque' prueb šə zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Zan beņə' bachaš yežlyo nga chso'onlaže'e chəsə'əne' de que chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'.

² Quinga guaquə goncho prueb par ənezecho šə zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beņə': Yoguə' beņə' chso'e dižə' chəsə'əne' de que Jesocristən' naque' Dioz na' golje' beņəch yežlyo nga, nezecho yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

³ Beņə' ca' cui chso'e dižə' de que Jesocristən' naque' Dioz na' golje' beņəch yežlyo nga, bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chso'one' contr Cristən' len xbab čhega'aque'enə'. Babzeneto' le'e de que yidə beņə' gonchgua contr Cristən', na' na'a banitə' beņə' yežlyo nga chso'one' ca'.

⁴ Xi'indaogua'a chzoile cui chejle'ele xtižə' beņə' ca' chso'onlažə' chəsə'əne' chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'. Chio'o naccho xi'in Dioz bagwzoicho cui chejle'echo čhega'aque' chedə' Diozən' ben' zo len chio'o chnabi'ache' ca gwxiye'enə' de'en zo len beņə' ca' cui chse'ejle'e che Diozən'.

⁵ Beņə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' choso'ozenague' che ljuježga'aque' chedə' yogue'e chso'e dižə' de'en chazlažə' la'ažda'omalga'aque'enə'.

⁶ Chio'o naccho xi'in Dioz na' yeziquə'əchlə beņə' ca' zjənombia' Diozən' choso'ozenague' checho, na' beņə' ca' cui zjənaquə xi'in Dioz bito choso'ozenague' checho. Can' chac nezecho noquə' beņə' ca' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' Spirit che Diozən' de'en choe' dižə' li na' noquə'əga'aque'enə' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' gwxiye'enə' de'en choe' dižə' güenlažə'.

Diozən' chaquene' che beņəchən'

⁷ Le'e beṇə' chacda' c̄hei, cheyalə' gaque c̄he l̄juežjcho tocho yetocho c̄hedə' Diozən' chone' par niçh chio'o naccho xi'ine' chaque c̄he l̄juežjcho. Na' šə chaque c̄he l̄juežjcho naccho xi'in Dioz na' nombi'achone'.

⁸ Šə cui chaque c̄he l̄juežjcho, bitonə' gombi'acho Diozən' c̄hedə' bito choncho can' chone'enə'. Diozən' chaque' c̄he beṇəçhən'.

⁹ Na' blo'e can' chaque' c̄checho ca de'en bsele'e Xi'ine' tlišə'ənə' yežlyo nga par niçh gatə' yelə' mban zejlicane c̄he notə'atezcho gonlilažə'əchone'.

¹⁰ Bito goquecho c̄he Diozən', l̄elen' goquene' c̄checho na' bselə' Xi'ine'enə' gwɔixjue' xtolə'əchon' par niçh gaquə socho binlo len Diozən'. Can' chaque Diozən' c̄checho.

¹¹ Le'e beṇə' chacda' c̄hei, can' chaque Diozən' c̄checho, l̄eczə can' cheyalə' gaque c̄he l̄juežjcho tocho yetocho.

¹² Notono zo beṇə' bable'ine' Diozən'. Pero šə chio'o chaque c̄he l̄juežjcho tocho yetocho, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chaquecho c̄he' can' cheyalə'.

¹³ Nezecho de que zotezə zocho len le' na' le' zotezə zoe' len chio'o c̄hedə' Spirit c̄he' nan' bsele'e par niçh zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁴ Na' neto' apostol nezeto' na' cho'eto' dižə' de que Xacho Dioz na'anə' bselə' Xi'ine'enə' par niçh yoguə' no so'onlilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

¹⁵ Na' šə cho'echo dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chio'o zotezə zocho len le'.

¹⁶ Na' chio'o baṇezecho na' chejle'echo ca naquən' chaque Diozən' c̄checho. Diozən' chaque' c̄he beṇəçhən' na' šə zotezə zocho chaquecho c̄he Diozən', nachən' zotezə zocho len Diozən' na' le' zotezə zoe' len chio'o.

¹⁷ Bachaquecho c̄he Diozən' can' cheyalə' gaquecho c̄he' šə zotezə zocho chaquecho c̄he' do tyemp. Šə choncho ca' bito žebcho catə' əžin ža c̄hoglaogüe'en c̄he yoguə' chio'o beṇəçh šə nocho napcho dolə', c̄hedə' can' naquə yichjla'aždao' Jeso'os na'anə' can' banaquə yichjla'ažda'ochon' na'a zocho yežlyo nga.

¹⁸ Šə chaquecho c̄he Diozən' can' cheyalə'ənə' bito bi de de'e žebcho, la' ca to castigon' naquən c̄checho chžebcho. Na' šə de bi de'e chžebcho, bito chaquecho c̄he Diozən' can' cheyalə'ənə'.

¹⁹ Chio'o chaquecho c̄he Diozən' c̄hedə' zgua'atec le'enə' gwzolaogüe' chaque' c̄checho.

²⁰ Šə nacho de que chaquecho c̄he Diozən' na' chgue'itei l̄juežjcho, chonlažə'əchonə'. ¿Nacxa gonchonə' par gaquecho c̄he Diozən' ben' cui chle'icho? len chle'itei l̄juežjcho na' cui chaquecho chega'aque'.

²¹ De'e ngan' non Diozən' mendad gon chio'o chaquecho che', lecza cheyalə' gaquecho che ljuežjcho.

5

Chcuižə'əcho de'e malən' ca'alə

¹ Notə'ətezcho naccho xi'in Dioz šə chejle'echo de que Jeso'os nan' Cristən' ben' naquə Dioz. Na' yoguə'əcho šə chaquecho che Xacho Diozən' le' egatezəczə can' gaquecho che ljuežjcho, la' lecza xi'in Dioz ljuežjcho ca'.

² Chio'o naccho xi'in Diozən' nezecho de que chaque che ljuežjcho chedə' chaquecho che Diozən' na' choncho can' none' mendad.

³ Šə chaquecho che Diozən', choncho can' none' mendadən'. Na' de'en none' mendad goncho bito naquən zdebə gonchon.

⁴ Šə naccho xi'in Dioz chzoicho chcuižə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. Na' de'en chonlilažə'əcho Jeso'osən' de'e na'anə' chzoicho chcuižə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan.

⁵ Caguə nochlə chzoi chcuižə' de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən le' gan sino chio'o chejle'echo de que Jeso'os nan' naque' Xi'in Diozən'.

Diozən' cho'e dižə' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'

⁶ Jesocristən' bide' yežlyo nga gwchoe' nis na' blalj xchene'enə' catə'an gwso'ote'ene'. Caguə bide' na' con gwchoaze' nisən', sino lecza blalj xchene'enə' catə'an gwso'ote'ene'. Na' Spirit che Diozən' cho'en xtiže'enə' na' dižə' de'en cho'en naquən de'e li.

⁷ Šonə testigw nitə' yoban' chso'e dižə' che Jesocristən', Xacho Diozən' na' ben' naquə Dižə'anə', na' Spirit che Diozən'. Na' tozə can' na Xacho Diozən' len can' na ben' naquə Dižə'anə', na' len can' na Spirit che Diozən'.

⁸ Lecza šonə testigw nitə' yežlyo nga, Spiritən' cho'en dižə' che Jesocristən'. Na' de'en gwchoa Jesocristən' nisən' lecza cho'en dižə' che'. Na' de'en blalj xchene'en catə'an gwso'ote'ene' le' egatezə chezo'en dižə' che'. Na' dižə' de'en chsoe' de'e quinga chotilən len dižə' de'en choe' Spiritən'.

⁹ Chejle'echo xtižə' beṇəchən', len la' zaquə'əche xtižə' Diozən' de'en cho'e ne' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'enə'.

¹⁰ Šə chonlilažə'əcho Xi'in Diozən', Diozən' cho'e dižə' che Xi'ine'enə' lo'o yichjla'ažda'ochonə'. Šə cui chonlilažə'əcho Diozən' chonchone' ca beṇə' güenlažə' chedə' cui chejle'echo dižə' de'en cho'e che Xi'ine'enə'.

11 Dižə' nga choe' Diozən', de que babene' par ničh de yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho ngodə'əcho txen len Xi'ine'enə'.

12 De'e na'anə' šə chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' de yelə' mban checho zejlicane. Na' sə cui chonlilažə'əchone' ža, bito de yelə' mban zejlicane checho.

Can' beyož cart nga de'en bzoj Apostol Juannə'

13 Cart nga babzoja' le'e bachonlilažə'əle Xi'in Diozən' par ničh ənezele de que de yelə' mban zejlicane chele.

14 Na' bito chžebcho goncho orasyon lao Diozən', chedə' la' Diozən' chzenagcze' checho con šə de'en chnabechone' naquən de'e zaquə' nabechone'.

15 Na' ca naquən' nezecho de que le' chzenague' checho bitə'ətezə de'en chnabechone', lecza ca' nezecho de que gone' de'en bagwnabechone'enə'.

16 Šə nezecho to beṇə' ljuežjcho beṇə' chonlilažə' Cristən' chone' de'e mal, cheyalə' nabecho Diozən' gaquəlene' le', na' Diozən' gone' par ničh yezoe' binlo len le' de'e yoblə. Can' goncho par beṇə' chso'on de'e malən' de'en cui naquən par žjəya'aclene'en lao yi' gabilən'. De de'e mal de'en chso'on beṇə' de'en žjəya'aclene' lao yi' gabilən', na' bito nia' ənabecho Diozən' gaquəlene' beṇə' chso'on len.

17 Chio'o beṇəch napcho dolə' šə choncho bitə'ətezə de'e mal. Pero de de'e mal de'e choncho de'e cui chonən par yeyejcho lao yi' gabilən'.

18 Nezecho de que notə'ətezcho šə naccho xi'in Dioz bito choncho de'e mal, chedə' Jesocrist Xi'in Diozən' chcuasə' chcue'eje' chio'o ničh gwxiye'enə' cui chzoin chio'o par šejle'echo chei.

19 Na' nezecho de que chio'o naccho xi'in Dioz, pero na' ca naquə yoguə'əlol beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', lega'aque' nite'e xni'a gwxiye'enə'.

20 Na' nezecho de que Xi'in Diozən' babide' na' bagwlo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon' ničh nombi'acho Diozən' ben' zaquə' par güe'ela'ochon. Na' ngodə'əcho txen len Diozən' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Xi'ine' Jesocristən'. Dioz na'anə' zaquə'əcze' par güe'ela'ochone'. Le' chone' yelə' mban zejlicanən'.

21 Xi'in daogua'a bito nochlə šejni'alažə'əle mas que tozə Diozən' len Xi'ine' Jesocristən'.

De'e na'azən' chzoja' na'a. *Juan*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Juannə'

Nombi'acho de'en naquə de'e li na' cheyalə' gaque che ljuežjcho

¹ Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiže'enə' len le'e. Na' lao yelə' beṇə' golə chia' chzoja' le' no'olə len xi'ino' ca'. Diozən' gwleje' le'e par žjəyezole len le'. De'e li chacda' chele, na' caguə toza' nada'anə', lenczə yoguə'əloḷ beṇə' ca' yelə' beṇə' ca' bazjənombi'e de'en naquə de'e li.

² Chaqueto' chele chedə' chio'o nezecho de'en naquə de'e li na' talenchon zejlicane.

³ Chṇaba' lao Xacho Diozən' na' Xi'ine' Xancho Jesocristən' sa'aclenšgue' le'e na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilažə'əšgue' le'e na' so'onšgue' ca' so' cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' la' nombi'ale de'en naquə de'e li na' chaquele che ljuežjle tole yetole.

⁴ Lechguale bebeida' catə' gwnezdə' de que balə xi'ino' ca' chso'one' can' ben Xacho Diozən' mendad goncho, əzja'aque' choso'ozenague' che de'en naquə de'e li.

⁵ Na' de'e cheyalə' goncho no'olə, gaque che ljuežjcho tocho yetocho, la' can' non Diozən' mendad goncho. Ca de'e nga nia' cheyalə' goncho, caguə naquən ca to mendad cobənə', de'e nezczecho dezd gwzolaochon chonlilažə'əcho Cristən'.

⁶ De'e ngan' goncho šə' chaquecho che Diozən', goncho can' none' mendadən'. Catə'an gwzolao chonlilažə'əle Cristən' canan' gwnezele de que none' mendad gaque che ljuežjcho.

Zan beṇə' goxoayag chsa'aš yežlyo nga

⁷ Zan beṇə' goxoayag babesə'əchoj entr chio'o na' chaše' yežlyo nga. Lega'aque' chso'e dižə' chesə'əne' de que Jesocristən' ben' bidə' na' golje' yežlyo nga bito naque' Dioz. Beṇə' can' zjənaque' beṇə' goxoayag na' chso'one' contr Cristən'.

⁸ Bito šejle'ele chęga'aque', la' šə' šejle'ele chęga'aque' bito si'ile yelə' bala'an de'en chene'e Diozən' gone' le'e laogüe de'en benle xšine'enə'. Legon par nič si'ile doxen yelə' bala'an de'en chene'e Diozən' gone' le'e.

⁹ Notə'ətezcho šə' chbejyichjcho de'en bsd əblo'i Cristən' na' chca'acho nez yoblə, bito zo Diozən' len chio'o. Pero šə' zotezə' zocho chzenagcho che de'en bsd əblo'i Cristən', Xacho Diozən' len Xi'ine'enə' nite'e len chio'o.

¹⁰ Šə' no beṇə' yide' gan' zole par əgwšed əgwlo'ine' le'e, pero bito əgwšed əgwlo'ine' ca de'en bsd əblo'i Cristən', bito

əggüialaolene' ližlenə', na' bito ye'elene': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'."

¹¹ Šə ye'echo l̄e': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'", zejen de que txennə' choncho de'e malən'.

Gone'ene' žjəlane'e lega'aque'

¹² De'e zan de'en de əṇia' le'e, pero bito che'enda' gw-zojaxa'an l̄e'e yiš čhedə' yida' gan' zolenə' na' socho txen güe'elena' le'e dižə' cho'a par nič socho mbalaz juisy.

¹³ Xi'in no'olə bilo'onə' chəsə'əguape' le'e diox beṇə' ca' l̄eczə bagwlej Diozən' par žjəsyə'ənite'e len l̄e'. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Juan*

Cart Egwyone De'en Bzoj San Juannə'

Apostol Juannə' ne' de que Gayon' chone' güen

¹ Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiž'e'enə' len le'. Na' lao yelə' beṇə' golə chia' chzoja' le' Gayo dao'. De'e li chacda' chio'.

² Gayo dao', chṇaba' lao Diozən' de que syempr gaquə de'e güen len le', na' so' güen ca güennə' zo' lo'o yichjla'aždaogo'onə'.

³ Lechgualə bebeida' catə' besyə'əla'ac balə beṇə' bišə'əcho ca' na' gwso'e dižə' can' chono' le' banone chio' de'e lin' na' bazdaleno'on.

⁴ Bito bi bichlə de'e de de'e chebeida' ca de'e nga nezdə' zdalenle de'e lin', le' na' len beṇə' ca' yelə' nacle ca xi'ina'.

⁵ Le' Gayo dao', catə' chacleno' beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' zjənaquə beṇə' zitə', chono' can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'.

⁶ Lega'aque' bagwso'e dižə' lao neto' chdopə chžagto' cho'ela'oto' Jesocristən' nga can' chacdo' čhega'aque'. Na' batə'ətezə chəsə'əla'aque' gan' zo'onə' cheyalə' güe'ega'aco'one' šə bi de'en chəsə'əyazjene' par yesyə'əgüe'e nezən' de'e yoblə. Can' cheyalə' goncho len yoguə' beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən'.

⁷ Bito bi chəsə'əzi'e che beṇə' cui chse'ejle'e che Jesocristən' lao chaše' chəsə'əyixjui'e xtižə' Jesocristən'.

⁸ Chio'o ža, cheyalə' gaquəlencho yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' chaš ca' na' ca' goncho txen len lega'aque' ca de'en chəsə'əyixjui'e de'en naquə de'e li.

Juannə' gwne' de que Diotrefesən' bito chone' güen

⁹ Baçh bzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən'. Pero Diotrefesən' chene'ene' gaque' le'ezelaogüe beṇə' blao entr le'e na' bito chzenague' chia'.

¹⁰ De'e na'anə' šə yida' dezlana'a le'e, lao ndopə nžagle gona' par yosa'alazə'e can' chone' contr neto' lao yelə' güilj gwxañ dižə' che'enə'. Na' caguə de'e na'azən' chone'. Leczə ca' bito chgüialaogüe' beṇə' bišə'əcho ca' ližə'enə' na' catə' balə chene'ele ggüialaoga'aclene' ližlenə' chžone' ggüialaoga'aclene'. Na' le'e chene'ele ggüialaole lega'aque'enə', chebeje' le'e ladjo beṇə' ljuežjle ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən'.

¹¹ Le' Gayo dao', bito gono' de'e mal can' chso'on beṇə' mal ca', con gonczo' de'e güennə'. Šə choncho de'e güen nacbia' naccho xi'in Dioz, pero šə choncho de'e mal bito ne'e gombi'acho Diozən'.

Juannə' be'e dižə' ca güennə' chon Demetrion'

12 Yoguə'əlo_l be_{nə}' chso'e dižə' güen čhe Demetrion'. N_la'alaon de que zdalene' de'e lin'. Le'egatezə ca' neto' cho'eto' dižə' can' chone' de'e güen. Na' ņezele dižə' lin' cho'eto'.

Bene' xbab yesyə'əžague' de'e yoblə

13 Bena' xbab gwzoja' le' de'e zan, pero bito che'enda' gwzojəcha'an le'e yiš.

14 Chbeza' yežagcho lgüegwzə na' socho txen güe'elen ljuežjcho dižə' cho'a.

15 Sošgo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'. Be_{nə}' migw čhio'on nitə' nga chəsə'əguape' le' diox. Bguapšga be_{nə}' migw čheto' ca' diox to toe'. De'e na'azən' chzoja' na'a.
Juan

Cart De'en Bzoj San Jodasən'

Chzoje' beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən'

¹ Nada' Jodas naca' beṇə' güen žin che Jesocristən', na' naca' beṇə' bišə' Jacobən'. Chzoja' le'e bagwlej Xacho Diozən' par nacle lažə' ne'enə' can' bagwleje' nada', le'e chcuasə' chcue'ej Jesocristən' len de'e malən' can' chone' len nada'.

² Chona' orasyon lao Xacho Diozən' chṇaba' gone' ca gacbe'ichele can' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e na' can' chone' par chzo chbezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' can' chaquene' chele.

Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

³ Xi'indaogua'a, bachonchgua' xbab naquən' gwzoja' le'e to cart gwzejni'ichda' le'e can' babebej Jesocristən' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' xni'a de'e malən'. Pero na' babenda' yeto rson chele na' na'a chonən byen chzoja' le'e chṇeyoida' le'e sole chech šejle'ele che dižə' li che Diozən'. Diozən' bene' par nič nyojən par chio'o bagwleje' nič naccho lažə' ne'enə', na' bito gwš'e'en.

⁴ Banitə' balə beṇə' entr le'e, beṇə' ca' chso'on txen len le'e pero caguə do lažə'əga'aque'enə'. Bito choso'ozenague' che Diozən' na' chəsə'əne' de que deczə lsens goncho bitə'atezə yelə' zto' len cuerp chechon', chedə' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' cheži'ixene' checho. Na' leczə chesə'əzoe' Xancho Jesocristən' ca'alə, len tozə le' zaque'e par ṇabi'e yoguə' beṇə'chən'. Cana'ate byoX Xtizə' Diozən' nan de que beṇə' ca' chso'on ca' yesə'əzi'e castigw che xtolə'əga'aque'enə'.

⁵ Na' la'aṇə'əczə baṇezele binlo can' goquən', che'enda' žjəsə'alazə'əle de que Diozən' bosle' beṇə' Izrael ca' lao na' beṇə' Egipto ca' cana' pero gwdechlə bnežjue' castigw che beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene'.

⁶ Na' balə angl ca' bito gwsa'azlaže'e de'en gwlo'o Diozən' lao na'aga'aque' so'one', na' de'e na'anə' gosə'əbejyichje' gan' gwnite'enə'. Na' Diozən' gwlo'e lega'aque' lo'o yech gabil gan' naquə lechgualə žchol, na' zjənga'aṇe' xte cata'əch əžin ža xen cata' gwnežjue' castigw chega'aque'enə' zejlicane, la' zjənaque' pres che Diozən' zejlicane.

⁷ Nach beṇə' ca' gwnitə' syoda Sodomān' na' syoda Gomoran' na' syoda' ca' zjənyechj zjəmbi'i lega'aquən gwso'one' yelə' zto' len cuerp chega'aque'enə' na' besyə'əyiljeteze' ljuežj beṇə' byoga'aque' par nič gwso'one' yelə' zto' chega'aque'. Na' ca de'en ben Diozən' bsele'e yi'inə' bzeyən syoda ca' na' cuich no gwnitə' na', chosnisən beṇə'chən' de que yoguə' beṇə' cui

choso'ozenag che Diozən' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən' zejlicane.

⁸ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əna' chso'one' can' gwso'on beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca'. Chso'one' yeḷə' zto' che cuerp chega'aque'enə'. Bito chse'enene' ṇabia' Diozən' lega'aque'. Choso'ožia choso'onite'e angl ca'. Chəsə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' de'e nan de lsens par so'one' de'e ca'.

⁹ Ca naquə angl əblaonə' ben' le Miguel catə'an gocyože' de'e gwxiye'en por cuerp che de'e Moisezən', bito beyaxjene' tile' de'e gwxiye'en de'en gwnen contr de'e Moisezən', con gože'en: "Xancho Diozən' tile' le'."

¹⁰ Pero na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əna' choso'ožia choso'onite'e bitə'ətezə de'en cui chse'ejni'ine'. Gwxaquə'əlebəga'aque' ca bia yixə' chedə' chso'one' porzə de'en na cuerp chega'aque'enə'. Na' de'en chso'ontezə chso'one' can' nannə' yesə'əbiayi'e zejlicane.

¹¹ Probchguazə beṇə' ca'. Chso'ontezə chso'one' de'e mal can' ben de'e Cainnə', na' chesə'əzelažə'e yesə'əželene' mech əscha'o can' ben de'e profet Balaannə'. Chso'one' contr Diozən' na' yesə'əbiayi'e can' gwziayi' de'e Coren' ben' ben contr de'e Moisezən' cana'.

¹² Gwxaquə'əlebəga'aque' ca to manch lao lachə' xi'ilažə'əna', la' žlac che'ej chaole txen len lega'aque' par cho'ela'ole Xancho'n, chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oḡate'. Con chse'ej chsa'oteze' bi chse'enene'. Gwxaquə'əlebəga'aque' ca bejw biž de'en nžiguə' be', na' ca yag frot de'en cui bi frot chbia catə' chžin tyemp chei, chedə' babgüižən na' banlažə' do loi. Gwxaquə'əlebəga'aque' ca bejw biž na' ca yag frot de'e cui bi frot chbian chedə' bito zjəzaque'e.

¹³ Na' gwxaquə'əlebəga'aque' ca nesdaon' de'en chas chatə' na' checho'onən bžin' lao yon' cho'a nesda'onə'. Can' gwxaquə'əlebəga'aque' chedə' de'en chso'one' na' dižə' de'en chso'echgüe' choso'olo'en yeḷə' zto' chega'aque'enə'. Na' leczə gwxaquə'əlebəga'aque' ca to beljw de'en chde šaltezə, chedə' Diozən' babžie' bia' yesyə'əžine' lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žchol' na' gan' yesə'anite'e zejlicane.

¹⁴ Gwzolaon tyemp che de'e Adannə' xte tyemp che Enoquən' goc gažə dia che Adannə'. Na' Enoquən' be'e dižə' che beṇə' ca' chso'on can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', gwne': "De'e li Xancho Diozən' yide' len angl zan juisy che' ca'.

¹⁵ Na' əchoglaogüe'en che to to beṇəch šə zjənapə' dolə' o šə cui zjənapə' dolə'. Na' gone' ca sa'acbe'i yoguə' beṇə' ca' cui boso'ozenag che' de que lechgualə de'e mal juisy bagwso'one'.

Na' gone' par niçh žjasyə'əza'alaže'e yoguə' de'e malən' bagwso'one' de'en cui bosso'ozenague' che'. Na' lecza gone' par niçh žjasyə'əza'alaže'e yoguə' de'e mal de'en bagosə'əne' contr le'. Na' əgwnežjue' castigw che to toga'aque'."

16 Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' chəsə'əže'eše'e che', bitobi chesyə'əbeine', con chso'onteze' can' na la'ažda'omalga'aque'en, chso'on cuinga'aque' xen, na' choso'opeine' beṇə' la' chse'enene' yoso'onežjo beṇə' ca' lega'aque' mech.

Consejw de'en chnežjue' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

17 Pero na' le'e xi'indaogua'a, cheyalə' žjəsa'alažə'əle de'en gwse' apostol che Xancho Jesocristən' le'e antslə.

18 Gosə'əne': "Na'a cuiṇə' yidə Xancho' de'e yoblə nitə' beṇə' so'onzeche' yelə' zto' chega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' so'one' borl che de'en na Diozən'."

19 Beṇə' ca' chso'one' par niçh gwde gwdele can' chejni'ile xtižə' Diozən'. Con chso'one' can' chene'e la'ažda'omalga'aque'enə' chedə' bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

20 Pero na' le'e xi'indaogua'a, chejle'ele che dižə' li che Diozən' de'en naquə de'e güenchgua. Na' cheyalə' sotezə sole gonle can' nannə' par niçh gaquə gonle can' chazlažə' Diozən'. Na' legon orasyon can' əgwzejni'i Spirit che Diozən' le'e.

21 Na' le'e so le'e gon par niçh gache'ile de que chaque Diozən' chelen'. Xancho Jesocristən' gone' par niçh əbanle len le' zejlicane laogüe de'en cheyašə' cheži'ilaže'e le'e. Leso leyebei de'en gone' ca'.

22 Balə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' chsa'aczejlaže'e šə cheyalə' yesə'ənaogüe' dižə' li che Diozən'. Legon par niçh sa'ache'ine' de que cheyalə' yesə'ənaogüe'en.

23 Na' balə' ze'e gwzolao chesə'ənaogüe' de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca'. Le'e yeyaše'e lega'aque' na' le'e co'oga'aque' nez güennə' lgüegwzə. Na' le'e gapə cuidad par niçh cui gonle de'e mal de'en chso'on lega'aque'.

Jodasən' cho'elaogüe'e Diozən'

24 Cheyalə' güe'ela'ocho Diozən' la' le'enə' chac chone' ca cui əxopcho goncho de'e malən', na' chac chone' par niçh bitobi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'ochon' catə' əžin žan' le'icho yelə' chey che'eni' che'enə'. Na' cana' lechgualə yebeicho.

25 Tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'. Babebeje' chio'o xni'a de'e malən' ca de'en bsele'e Xancho Jesocristən' gwduxje' xtolə'əchon'. Ledoye'ela'oche' chedə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' beṇə' blao na' chnabi'e doxenlə. Zocze' dezd catə'an cuiṇə'

xe yežlyon' na' par zejlicane. Na' naque' Xan yoguə' beṇačh, yoguə' bia chsa'aš na' yoguə' biquə'əchlə de'e zjəde. Ca'ašgaczə gaquə.

De'e na'azən' chzoja' na'a. *Jodas*

De'en Bzejni'i Jesocristən' San Juannə' Nich Bzoje'en Par Chio'o

Diozən' bene' par nich Jesocristən' bzejni'ine' San Juannə' de'e quinga

¹ Nada' Juan naca' beṇə' güen xšin Jesocristən'. Diozən' blo'ine' Jesocristən' de'e quinga de'en bzejni'ine' nada' par gwlo'ida'an yeziqə'əchlə beṇə' chso'elaogüe'ene'. Bsele'e angl che'enə' par bzejni'ine' nada' de'e quinga par nich ənezecho de'e ca' gaquə lgüegwə.

² Na' bacho'a dižə' che yoguə'əloḷ de'e quinga de'en blo'ine' nada', na' yoguə'əloḷ de'en bzene Diozən' nada' na' de'en bzejni'i Jesocristən' nada'.

³ Mbalaz nitə' beṇə' ca' yoso'olabe' de'e nga chzoja' nga de'en bzene Diozən' nada'. Na' mbalaz nitə' beṇə' ca' əse'ene len catə' beṇə' yoblə yoso'olabe'en. Mbalaz nite'e šə yoso'ozenague'en, chedə' bazon gaquə de'e ca' blo'ine' nada'.

Juannə' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' yež ca' gažə

⁴ Nada' Juan chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' Asian', le'e nitə'əle yež ca' gažə. Diozən' sošgue' gaquəlene' le'e na' gone' ca so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', Dioz ben' bazoczə catə'ən bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'ən yeyož yedon. Na' Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə Spirit zon lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' sošgan gaquəlenən le'e na' gonən ca so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

⁵ Na' lecə Jesocristən' sošgue' gaquəlene' le'e na' gone' ca so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Jesocristən' be'e dižə' che Diozən' na' xtiž'e'enə' naquən de'e li. Len' naque' beṇə' nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e. Jesocristən' chnabi'e notə'ətezə beṇə' chəsə'anabia' yežlyo nga. Chaque Jesocristən' checho na' babnitlaogüe' xtolə' chio'o chonḷilažə'əchone' ca de'en blalj xchene'enə' catə'ən bnežjw cuine' gwso'ote'ene'.

⁶ Gwleje' chio'o par nich nabi'acho txen len le' ca no rei na' par nich sotezə socho güe'ela'ocho X'e Diozən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' bxož che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaž'e Diozən'. Jesocristən' chnabi'e zejlicane. Ledoye'ela'oche' na'a na' zejlicane. Can' gonšgaczo.

⁷ Le'e gon xbab, la' Jesocristən' yetje' to lo'o bejw. Na' yoguə'əloḷ beṇə' yesə'əle'ine' le', lente beṇə' ca' gwso'ot le',

na' beṇə' ca' ža' doxen yežlyon' yesə'abežyaše'e de'en cui gwso'onlilaže'ene'. Can' na Diozən', na' ca'aczən' gaquə.

⁸ “Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te čhei.” Can' na Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xennə', ben' bazoczə catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon.

Juannə' ble'idaogüe'ene' Cristən' len yelə' chey che'eni' che'enə'

⁹ Nada' Juan naca' beṇə' bišə'ale čhedə' naccho txen cho'ela'ocho Cristən' na' txennə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' chio'o. Txennə' chnabia' Diozən' chio'o na' txen chgo'o chčhejlažə'əcho len yoguə' de'en chac čhecho čhedə' ngodə'əcho txen len Jesocristən'. Zoa' isla nga de'en ne' Patmos la' naca' pres por ni čhe de'en bagwdixjui'a xtižə' Diozən' na' babi'a dižə' čhe Jesocristən'. De'e na'anə' baboso'osele'e nada' nga.

¹⁰ Na' to ža dmiḡw Spirit čhe Diozən' benən par nič ble'idaogüe'eda' to de'en ble'idaogüe'eda'. Na' benda' gwne to beṇə' coža'anə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet.

¹¹ Na' gože' nada': —Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te čhei. Bzoj dižə' čhe de'e quinga le'idaogüe'edo'onə' to le'e libr na' selo'o librən' lao beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Asia, beṇə' ža' Efeson' na' Esmirna, na' Pergamo, na' Tiatira, na' Sardis na' Filadelfia na' Laodisea.

¹² Na' gwyechja' bgüia' non' cho'elen nada' dižə' na' ble'ida' gažə candler de or.

¹³ Na' gwchoł candler ca' gažə ble'ida' Xi'in Diozən' ca to beṇəch. Na' nyaze' to lachə' tonə de'e bžinte yen ni'e. Na' nchej cho'alcho'enə' to sinš de or.

¹⁴ Na' yišə' yičhje'enə' naquən ca xa xilə' šyiš na' ca be'eyə'. Na' jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'anin.

¹⁵ Na' ble'ida' ni'enə' chactitən ca to brons de'e nlačhgua catə' xoan lao yi'. Na' xne čhe'enə' nenən ca chziž yaon' catə' dechguan.

¹⁶ Na' noxe'e gažə beljw len ne'e ličan', na' cho'enə' zo to spad de'e nla čhopə la'ate. Na' ble'ida' cho'alaogüe'enə' can' chle'icho bgüižən' catə'an chnachguan.

¹⁷ Na' beyož ble'ida'ane' bgüixa' xni'enə' gota' šlat. Nach bli ne'e ličanə' bexe'e na'anə' na' gože' nada': —Bito žebo'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te čhei.

¹⁸ Nada' naca' Dioz ben' zo zejlicane. Ca de'en bida' goca' beṇəch gwso'ote' nada', pero na' bebana' ladjo beṇə' guat ca' na' soa' zejlicane. Nada' napa' yelə' gwnabia' par ənia' batən' sa'at to to beṇə' na' napa' yelə' gwnabia' par ənia' non' žjəya'ac gabilən'.

19 Na' ža bzoj dižə' che de'e ca' bable'ido', na' che de'e ca' chac na'a na' che de'e ca' ze'e za'ac.

20 Bito gwyejni'ido' che beljw ca' gažə de'en noxa'a na' che candeler de or ca' gažə. Beljw ca' gažə zejen gažə beṇə' ca' zjəyo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'adopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' yež ca' gan' mbane Asia. Na' candeler ca' gažə zejen gaž cuen beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'.

2

Dižə' de'en be'e par beṇə' ca' chso'elao' Jesocrisṭən' yež ca' gažə: De'en gože' beṇə' Efeso ca'

1 Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'adopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Efeson' na' yo'one' de que nada' ben' ble'ido' noxə' gažə beljw ca' na' chgüia chya' candeler de or ca' gažə, əchnia' dižə' quinga:

2 “Neze nle'ida' ca güennə' chonle, can' zotezə zole chonle xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle, na' can' cui chzenagle che beṇə' mal ca' chəsə'əna zjənaque' apostol. Babgüiale can' chso'one' na' chacbe'ile de que bito bselə'əga'aca'ane'.

3 Chgo'o chchejlažə'əle len de'en chyi' chzaquə'əle na' zotezle chonle xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle.

4 Pero de to de'en cui chazlaža'a can' chonle, cuich chaquele chia' can' bagoquele chia' antslə.

5 Le'e gon xbab can' gocchgüeile chia' antslə na' cuich chactequele chia' na'a. Le'e gon xbabən' par niçh yedinjele de'en cuich chactequele chia' na' legonch can' benle antslə. Na' šə cui yedinjele de'e malən', yedəyena' le'e castigw nach yebiža'a len le'e. Bitoch gacle candeler chia' šə cui yedinjele xtolə'əlen'.

6 Pero la'aṇə'əczə bito chonle doxen can' chazlaža'anə', chebeida' de que chgue'ile de'e malən' chso'on beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos, la' leczə nada' chgue'ida' can' chso'one'ənə'.

7 Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chozile cui chzenagle che de'e malən', gua'a latjə gaole frotən' de'en chbia lao yag yelə' mbannə' de'en zo gan' zo Diozən'.”

De'en gože' beṇə' Esmirna ca'

8 Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'adopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Esmirnan'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niçh te chei. Na' gwso'ote' nada' lao bida' goca' benəch pero bebana' ladjo beṇə' guat ca'. Na' leczə yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga:

9 “Neze nle'ida' ca güennə' chonlen', na' neze nle'ida' can' choso'ochi' choso'osaquə' beṇə' le'e na' can' nyašə'əchgua chac chele. Pero la'aṇə'əczə banga'anyašə'əle lechguale mbalaz zole.

Nezda' can' choso'ožia choso'onitə' beṇə' gwlaž chele ca' le'e, beṇə' ca' gwsa'alje' lao dia che de'e Izraelən'. Lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael sino zjəncoda' ljuežje par chso'one' txen len gwxiye'enə' de'en le Satanas.

10 Bito žeble de'e ca' ze'e za'ac de'en saquə'əzi'ile. Gwxiye'enə' gonən ca yesə'əyixjue' balle ližya par nič ca' co'oyelə'an le'e cuejyichjle xtiža'anə'. Lao ši ža saquə'əzi' saquə'əyašə'əle. Pero na' lesotezə lesə legwzenag chia' la'anə'əczə šə so'ote' le'e por ni che de'en chzenagle chia'. Na' šə sotezə sole gwzenagle chia' nachən' gona' ca əbanle len nada' zejlicane.

11 Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'olene'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', bito gac chele can' gac che beṇə' ca' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane, de'en nacho yelə' got əgwchope."

De'en gože' beṇə' Pergamo ca'

12 Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' Pergamon'. Bzoje' gože' de que nada' ben' ble'ido' zo spadən' cho'anə' de'e nla chopə la'ate əchnia' dižə' quinga:

13 "Nezda' de que zole lao syodan' gan' chnabia' Satanasən' na' gan' lechguale choso'ozenag beṇə' chei. Neze nle'ida' ca güennə' chonle, can' zotezə zole chonlilažə'əle nada' na' can' cui chbejyichjle xtiža'anə' de'en chejle'ele chei, na' nic catə'an gwso'ote' Antipasən' gan' zolen', ben' gwzotezə gwzo be'e dižə' li chia'anə' lao syoda chele gan' zo Satanasən'.

14 Pero de to chopə de'en chonle de'en cui chazlaža'a. Nitə' balle chonle de'e malən' ca de'en bzejni'i de'e profet Balaannə' de'e Rei Balaquan'. Na' Balac na'anə' bene' ca besə'əxopə beṇə' Izrael ca' gwso'one' de'e malən', zane' gwsa'ogüe' yelə' guao de'en naquə che lgua'a lsaquə'an gwse'ejni'alaže'e na' bosə'oža' xtoga'aque' lao gwse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' che beṇə' Moab ca'.

15 Leczə can' chac len le'e, balle naole de'en nac ca' de'en chsed chlo'i beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos de'enə' chgue'ida'.

16 De'e na'anə' le'e yedinje de'e malən' chonle. Šə cui yedinjele de'e malən' chonle, yida' lğüegwzə na' gona' par gacle castigw, la' xtiža'anə' gwxaquə'əleben ca to spad.

17 Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' le'e yoguə'əloł de'en chyažjele par sole mbalaz yoban' zejlicane, na' gona' yej fin par to tole nič ənezele de que chebeida' le'e. Na'

le'e yejən' nyoj to la de'e cobə na' ben' goxə' yej na'azə ənezene' bin' nyojən."

De'en gože' beṇə' Tiatira ca'

18 Bzoj de'e nga par ben' yo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' Tiatiran'. Bzoje' gože' de que nada' naca' Xi'in Diozən' ben' ble'ido' chsa'actit jəlaogua'anə' ca to yi' de'en chalə'əniṇ na' ni'anə' ca to brons de'en lachgua. Na' yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga:

19 "Neze nle'ida' de'e güennə' chonle, na' can' chaquele chia' na' che ljuežj beṇəchle, can' chonlilažə'əle nada' na' can' chaclen ljuežjle. Nezdə' can' chgo'o chchejlažə'əle len bitə'ətezə de'e chac chele, na' nezdə' chonchle güen na'a cle ca can' babenle catə'an gwzolaole chonlilažə'əle nada'.

20 Pero na' chonle de'e cui chazlaža'a can' cho'ele latjə par niç no'olən' gwxaquə'əlebene' ca de'e Reina Jesabelən' chsed chlo'ine' le'e ne' de que cho'e xtižə' Diozən'. Chxoayague' balə le'e chonlilažə'əle nada', che'e le'e de que naquən güen əgwšə' xtole na' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alažə' beṇə'.

21 Babnežjua'ane' tyemp par yediṇjene' de'e mal ca' chone', pero bito chene'ene' yediṇjene'en.

22 De'e na'anə' gona' par niç gaquəšenene', na' le'e chonle txen len le', gona' par niç əžaglaochgualə šə cui cuejyichje cuich gonle de'e mal de'en chsedene' le'e chonle.

23 Na' ca naquə beṇə' ca' bagosə'əbejyichje' xtižə'anə' par choso'osed choso'olo'ine' de'e malən' gožga'aque' de que gotga'aca'ane'. Na' catə' gona' ca' yoguə'əlol le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada' gatə'ətezə, gache'ile de que neze nle'iczəda' xbab de'en yo'o lo'o la'azda'olen' na' bin' chebeile. Na' gona' par niç to tole sole mbalaz o si'ile castigw segon naquən' babenle.

24 Pero na' le'e yelə'ale zole Tiatiran', le'e cui naole de'en chsed chlo'i no'olən' na' cui nsedle de'en chəsə'əne' chse'ejni'ine' che Satanasən' de'en ngašə'an len beṇə' yeziquə'əchlə, bito nia' bichlə de'e cheyalə' gonle.

25 Con sotezə sole gonle de'e güennə' par niç bachonle ca' catə'an yida' de'e yoblə.

26 Notə'ətezle choile cui chzenagle che de'e malən' na' zotezə zole chonle can' chazlaža'anə' xte catə'an yida' de'e yoblə, gona' par niç nabi'ale nasyon ca' txen len nada'.

27 Ca Xə'anə' babene' par niç chnabia'aga'aca'an, lecə can' le'e nabi'alēn txen len nada' na' goncho ca yesə'əzəxjwyichj beṇə' nasyon ca', na' əgwžiai'i'iga'acchone'.

28 Na' gona' par niç gombi'ayanə'əle nada' len yelə' chey che'eni' chia'anə', nadan' gwxaquə'əlebəda' ca beljw xsilən'.

²⁹ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

3

De'en gože' beṇə' Sardis ca'

¹ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'dopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Sardisən'. Bzoje' gože' de que Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə spirit zon len nada' na' gože' de que naca' ben' ble'ido' noxa'a gažə beljw ca', na' nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen'. Nežda' can' chəsə'əna beṇə' de que napple yelə' mban zejlicanən', pero zanle nacle ca beṇə' guat par len nada' de'en cui chzenagle chia'.

² Leyeban bin' chonle, legonlilažə'əch nada' na' legaquəche chia' na'a žlac cuinə' yeyož cuejyichjle nada'. Nežda' de que Diozən' bito chebeine' can' chonle, Dioz ben' leczə cho'elaogua'a.

³ Le'e žjsa'alažə' xtiža'anə' de'en bos'ozejni'i beṇə' le'e na' de'en bzenagle chei antslə. Le'e gwzenag chei de'e yoblə na' yediṇjele de'e malən' chonle. La' šə cui gonle xbab yediṇjele de'e malən' yedəyena' le'e castigw na' senyala' le'e can' chon to beṇə' bguan ben' chidə ca orən' cui chonle xbab yide'.

⁴ Na' la'anə'əczə zanle zole Sardisən' cui chonle can' chazlaža'anə', bia'aczə ne'e nitə' ballə cui da əchen de'e malən' yichjla'ažda'olen'. Na' le'e cui bi de'e mal da chen yichjla'ažda'olen', gwžin ža catə' le'e talenle nada' gan' zoa'anə' na' chazle lachə' šyis, chedə' le'e zaquə'əle par talenle nada'.

⁵ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', guacua' le'e lachə' šyis na' bito yoxia' lalen' le'e libr chia' gan' nyoj la beṇə' ca' zjanape' yelə' mban zejlicane. Na' gua'a dižə' len Xa' Diozən' na' len angl che' ca' de que bagwcua'a le'e ca xi'ina'.

⁶ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Filadelfia ca'

⁷ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Filadelfian'. Bzoje' gože' de que nada' naca' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' syempr chona' can' ənia'anə'. Nada' chnabia' doxenlə can' bagwnabia' de'e Rei Dabin' Izraelən'. Napa' yelə' chnabia' par ənia' non' yedəso len nada' na' non' cui yedəso len nada'. Na' notono gaquə gon par nič gwša'a can' ənia'anə'.

⁸ Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' ca güennə' chonle. Na' la'anə'əczə cui naquə zanle, zotezə zole chonle can' ənia'anə' na' bito chbejyichjle de'en chonlilažə'əle nada'. De'e na'anə' babena' par nič nitə' beṇə' zan beṇə' chse'enene' yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' de'e güe'elenle

lega'aque' na' notono no gaquə gwžon par cui chixjue'ilen
lega'aque'.

9 Na' ca naquə beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Izraelən'
beṇə' ca' zjəncodə' lježje chso'one' txen len Satanasən', lao
Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael. Chso'onlaže'e chəsə'əne'
chebei Diozən' lega'aque'. Na' gona' par nič yesə'əzo
xibga'aque' laolen' yesə'əne' de que nacle beṇə' zaque'e len
nada' na' sa'acbe'ine' de que chacda' chelen'.

10 Na' ca naquə zotezə zole chzenagle che xtiža'anə' de'en
cho'en dižə' can' bguo'o bchejlaža'a len de'e mal de'en goquə
chia', nada' gona' par nič yechojle güen catə' əžin or
saquə'əzi'ichgua yoguə' beṇəchən'. Cana' la'alao nac chon to to
beṇəchən', šə chzenague' chia' o šə chzenague' che de'e malən'.

11 Bazon əžin ža yida' de'e yoblə. Lesotezə leso legon de'e
güennə' par nič ca' bito bi gwžon gona' ca əbanle len nada'
zejlicane.

12 Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən',
gona' par nič sole txen len Diozən' zejlicane, Dioz ben'
cho'elaogua'a. Na' zejlicane yega'anlenlene'. Na' gona' par
nič gacle xi'in Diozən' zejlicane, na' sole syoda Jerosalen de'e
naquə de'e cobə, syoda che Diozən' de'en chi' yoban' de'en
gwletje' lao yežlyon'. Na' gwzoja' lao xga to tole la'anə' de'en
naquə de'e cobə.

13 Le'e žia nagle de'e chene legwzenag che de'en bagwna
Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Laodisea ca'

14 Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə
chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Laodisean'. Bzoje' gože' de
que nada' naca' ben' chon par nič chac can' che'enda'anə'.
Cho'a dižə' de'en bagwna Diozən' nada' na' naquən de'e li.
Nada' bena' yoban' na' yežlyon', beṇəch, angl, bia chsa'aš na'
yeziquə'əchlə de'e zjəde.

15 Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze
nle'ida' can' chonlen', bito chgue'ile nada' pero ni que
chaquele chia' do yichj do lažə'əle. Yebeichlada' žalə' chgue'ile
nada' o žalə' chaquele chia' do yichj do lažə'əle.

16 Na' laogüe de'en cuitec chonle cas chia' na' cui chaquele
chia' do yichj do lažə'əle, la'anə'əczə bito chgue'ile nada',
bia'aczə žin ža cuejeyichja' le'e cuich gonəda' le'e ca xi'ina'.

17 Le'e nale zole mbalaz, na' de que chonle de'e güen juisy,
na' de que bito bi bi chac fałt chele par nič yebei Diozən'
le'e. Bito chacbe'ile de que de'e malchguan' chonle na' de'e
malchguan' gaquə chele. Bito chebei Diozən' le'e. Nchol
yichjla'ažda'olen' na' nacbia'axejə chonle de'e malən'.

18 De'e na'anə' chona' le'e consejw legonlilažə' nada' par niçh gona' ca gacle beṇə' güen can' naca'anə'. Le'e yediṇje xtolə'əlen' par niçh gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' na' cuich gonle de'e malən' lao Diozən'. Na' le'e güe' latjə yocobə Diozən' xbab çhelen' par niçh šo'o be'eni' che'enə' lo'o yiçhjlə'ažda'olen'.

19 Notə'ətezə beṇə' chacda' çhei cho'ane' consejw na' chona'ane' castigw catə' chone' de'e mal. De'e na'anə' le'e cuec yiçhje par yediṇjele xtolə'əle ca'.

20 Gwxaquə'əlebəda' ca to beṇə' zecha cho'a puert çhelen' chne' na' chsiže' le'e puertən'. Notə'ətezle šə gwzenagle chia' na' šə əsaljwle par šo'a, yedəsoa' len le'e na' gona' par niçh sole mbalaz txen len nada'.

21 Na' notə'ətezle šə chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par niçh cue'elenle nada' gan' chi'a chnabi'a, ca nada' chi'ilena' Xa'anə' chnabi'ato' dezd catə'an beyož bzoa' gwxiye'enə' xni'anə'.

22 Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

4

Ble'idaogüe'ene' Diozən' chi'e chnabi'e yoban'

1 Beyož bzoja' de'e ca' gwne' nada', bgüia' na' ble'ida' nyaljo to puert yoban' na' benda' cho'elen ben' nada' dižə', ben' benda' de'e nechən' ben' naquə xne che'enə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet. Lecze'en gwnechcze' nada' de'e yoblə, gwne': —Gwyep gan' zoa' nga par niçh gwzejni'ida' le' de'e ca' ze'e gaquə.

2 Nach ca orən' ben Spirit che Diozən' par niçh ble'idaogüe'eda' Diozən' gan' chi'e yoban' chnabi'e.

3 Na' ble'ida' ben' chi' chnabia' naque' ca to de'e chactit, ca yej fin de'en nzi' jasje na' cornalina. Na' to de'en naquə ca to yitə' gwyeçhjan gan' chi'enə' de color ga' ca yej fin de'en ne' esmeralda.

4 Na' cuit cue'ej Diozən' gan' chi'e zjəchi' tapechoa beṇə' golə beṇə' blao beṇə' chəsə'anabia' txen len le'. Zjənyaze' lachə' šyiš na' zjəzo coron de or yiçh to toga'aque'.

5 Na' gan' chi' Diozən' chep yes na' chac ššag, na' chašjw chtin. Na' laogüe'enə' nitə' gažə yi' de'e chalə'anin. Na' yi' ca' gažə zjənaquən Spirit che Diozən'.

6 Na' laogüe' gan' chi'enə' nžiljw to de'e chle'icho ca to nisdəo' de bidr o de be'eyə'.

Na' nitə' tap bia gan' chi' Diozən', tgüjəb nitə' cuiten' çhopə la'ate, yetob cože'enə' na' yetob laogüe'enə', na' žia de'e zan jəlaoga'acquəb delant na' traslə.

⁷ Bia nechən' naquəb ca to leon, na' bia əgwchopen' ca to go'ou, na' cho'alao bia əgwyonen' naquən ca cho'alao beṇaḥ, na' bia əgwdapen' naquəb ca to bsia bian' chzo.

⁸ Na' to to bia ca' tap žia xop güejə xilə'əga'quəb, na' doxen cuerp čhega'quəbən' žia de'e zan jelaoga'quəb lo'olə na' fuerlə. Na' do ža do yel bito chəsə'əbezəb, yapəyoe chəsə'anab:

Lechgualē beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy naquə Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Bazocze' catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon.

⁹ Na' yoguə' las catə' bia ca' chso'eb dižə' chso'ela'ob Diozən' ben' chi' chnabia' ben' zoczə zejlīcane, yoguə' laste catə'an chso'eb yelə' bala'an na' yelə' choxcwlen čhe',

¹⁰ beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa chəsə'əzo xibga'aque'en lao Diozən' ben' zo zejlīcane chso'elaogüe'ene' na' choso'onite'e coron čhega'aque'en xni'enə', chəsə'əne':

¹¹ Xanto' Dioz, len' beno' beṇaḥ, angl, bia ca' ža', na' biquə'əchlə de'en zjəde,

čhedə' can' gwyazlažo'o na' čhedə' go'ondo' nitə' beṇaḥ, angl, bia ca' ža' na' biquə'əchlə de'en zjəde.

De'e na'anə' zaquə'əczo' par chnabi'o, par si'o yelə' bala'an, na' par əyejlaogo'o.

5

Ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

¹ Na' ble'ida' Dioz ben' chi' chnabia' noxe'e to rollo de'en nyoj čhopə la'ate na' nyeyjon len gažə sey.

² Na' ble'ida' to angl gual na' gwne' zižjo: —čNon' zaquə' par əgwzoxje' sey ca' par nič šaš rollon'?

³ Pero ni que no nitə'əzə yoban', ni lao yežlyon' ni gan' ža' beṇə' guat ca' no gaquə gwzaše' rollon' na' ni par əggüiaze'en.

⁴ Na' lechgualē gwcheža' de'en cui no de beṇə' zaquə' par əgwzaše' rollon' na' par gwlabē'en na' ni par əggüiaze'en.

⁵ Nach to beṇə' golə beṇə' blao entr beṇə' ca' zjəchi' cuit cue'ej Diozən' gože' nada': —Bito cuežo'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca to leon laogüe de'en babzoe' gwxiye'enə' xni'enə', le'enə' zaque'e par əgwzaše' rollon' na' par əgwzoxje' sey ca' gažə. Len' golje' lao dia čhe de'e Jodan' can' goljə de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'.

⁶ Nach ble'ida'ane' zeche' entr Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' bia ca' tap. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' zjənyečhj zjəmbi'e lega'aque'. Ble'ida'ane' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote', to xilə' bia žia gažə loze na' gažə jelaob. Na' jelaob ca' gažə zjənaquən Spirit čhe Diozən' de'en chon xšine'enə' doxenlə lao yežlyon'.

⁷ Na' Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' bian' bagwso'ote', jəxi'e rollon' de'en noxə' Diozən' len na' liche' gan' chi'e chnabi'e.

⁸ Na' catə' jəxi'e rollon' bia ca' tap besə'əzo xibga'acquəb laogüe'enə' na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa leczə besə'əzo xibga'aque'enə' laogüe'enə'. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' zjənoxə'e tgüejə arpa na' tgüejə tas de or gan' chey yalən', na' yalən' zejen orasyon ca' de'en chso'on beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

⁹ Na' gwso'olē' to imno cobə de'en nan:
Zaco'o par jəxi'o rollon' na' par bzojjo' sey chei ca',
chedə' bnežjw cuino' par gwso'ote' le'
na' blalj xcheno'onə' gwdixjo' xtolə'əto'onə' par niçh naquəto'
xi'in Dioz.

Neto' naquəto' to to nasyon, to to yež, na' to to dia na' cho'eto'
gwde gwdele dižə'.

¹⁰ Na' gwlejo' neto' par chnabi'ato' txen len le' ca no rei
na' zotezə zocho cho'ela'ocho Xacho Diozən' can' gwnitə'ətezə
gwnitə' bxož che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e
Diozən'.

Na' gwžin ža nabi'acho yežlyon'.

¹¹ Nach bgüia' na' ble'ida' angl zan juisy zjənyechje' gan' chi'
Diozən' chnabi'e na' gan' ža' bia ca' tap na' beṇə' golə beṇə' blao
ca'. Na' benda'

¹² chso'e dižə'an zižjo chəsə'əne':
Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə'
Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.
Na' zaquə'əcze' par chnabi'e doxenlə,
na' par naquə che' yoguə'əte de'en zjəde,
na' par nape' yoguə' claste yelə' sin',
na' par nape' yelə' guac xen, na' par nzi'e yelə' bala'an,
na' par nse'e yelə' chey che'eni' che Diozən' na' par
cho'ela'ochone'.

¹³ Nach benda' yoguə' beṇəch ca' ža' yoban' na' yežlyon' na'
len beṇə' ža' latjə che beṇə' guat ca' chso'e dižə' chəsə'əne':
Zejlicaṇe güe'ela'ocho Diozən' ben' chi' chnabia'
na' güe'ela'otecho Xi'ine' Jesocristən'
ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par
gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Zejlicaṇe güe'ega'acchone' yelə' bala'an
na' zejlicaṇe güe'echo dižə' can' zjənsə'e yelə' chey che'eni'
na' can' zjənapē' le'ezelaogüe yelə' guac xen.
Na' leczə can' gosə'əna bia ca' chaš yežlyon', na' bia ca' chaš le'e
yoban' na' lo'o nis, na' len bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹⁴ Nach bia ca' tap gosə'anab: —Ca'ašgaczə gaquə.

Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibga'aque' na' gwso'elaogüe'e Diozən' ben' zoczə zejlicane.

6

Sey ca' gažə

¹ Na' ca naquə sey ca' gažə ble'ida' catə' Jesocrisṭən' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote' bzoṅje' ton. Na' benda' entr bia ca' tap tob gwṇeb zižjo ca zižjon' chašjw chtin, gwnab: —Da bgüia de'e nga.

² Na' catə'an bgüia', ble'ida' to cabey bia šyiš na' ben' žia cožə' cabeyən' noṅe'e to xis goṅitə'. Na' zo to coron yichje'ena' na' bchoje' chzoe' zan beṇə' xni'ena'. Na' zde' par yeyož əgwzoe' beṇə' xni'ena'.

³ Na' catə' Jesocrisṭən' bzoṅje' sey əgwchopen', benda' gwṇe bia əgwchopen' gwnab: —Da bgüia de'e nga.

⁴ Nach bchoj to cabey cua yin', na' ben' žia cožə'əbən' nape' yelə' chnabia' par nič gone' ca cuich nitə' beṇə' ca' ža' yežlyon' binlo len ljuježga'aque', na' so'ot ljuježga'aque'. Na' ben' žia cabeyən' noṅe'e to spad xen.

⁵ Na' catə' Jesocrisṭən' bzoṅje' sey əgwyonən' benda' gwṇe bia əgwyonən' gwnab: —Da bgüia de'e nga.

Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey gasj na' ben' žia cožə'əbən' noṅe'e to xigonz.

⁶ Na' benda' to de'en godca' gwna to beṇə' gan' ža' bia ca' tap gwne': —Ben par nič tkilzə trigon' o tyagzə sebadən' guac yesə'əzi'e len laxjwga'aque' de'en chso'one' gan tža tža; pero bito gono' par nič cui əžel set na' binon'.

⁷ Na' catə' Jesocrisṭən' bzoṅje' sey əgwdape, benda' gwṇe bia əgwdapən', gwnab: —Da na' bgüia de'e nga.

⁸ Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey bia naquə ca color gašə' na' ben' žia cožə' cabeyən' le' Yelə' Got, na' yeto beṇə' naogüe'ene' le' Gabiḷ. Na' goquən lao na'aga'aque' gwso'one' par nič goc gwdilə, gocchgua yižgüe', goc falt de'e əse'ej əsa'o beṇə'chən', na' gwso'ot bia znia ca' beṇə' zan. Na' lao goc ca', beṇə' zan ža' yežlyon' gwsa'ate'.

⁹ Na' catə' bzoṅje' sey güeye'e ble'ida' mes gan' chso'elao' beṇə' ca' ža' yoban' Diozən'. Na' xni'a mesən' ble'ida' beṇə' guat ca' beṇə' ca' gwso'ot beṇə' mal ca' lega'aque' por ni che de'en boso'ozenague' xtižə' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocrisṭən'.

¹⁰ Na' beṇə' guat ca' gosə'əne' zižjo gosə'əne': —Xanto', le' naco' beṇə' la'āždao' xi'ilažə' juisy, na' syempr chono' can' na'onə'. ĆBatə'əquən' gwnežjo' castigw che beṇə' mal ca' ža' yežlyon' ca de'en gwso'ote' neto'.

11 Nach Diozən' bnežjue' to to beṇə' guat ca' xala'anga'aque' de'e šyiš de'e gwsa'aze', na' gože' lega'aque' so'one' dezcanz yeto tyemp dao' xte cata'əch babeyož gwso'ot beṇə' mal ca' beṇə' l'juežjga'aque' ca' chso'elao' Cristən' con ca'ate'enə' nžia Diozən' bia' sa'at.

12 Na' cata' Jesocristən' bzojje' sey de'e gwxope, gocbe'ida' lechguale gwxo' na' bgüižən' beyaquən ca to lachə' gasj, na' bio'onə' beyaquən ca chen.

13 Nach beljw ca' besə'əyiṇjən besə'əžinten lao yežlyon' can' chac len frot de'e žia lao yag cata' chečjchgua be'.

14 Na' le'e yoban' benittecžən ca to rollo de'en chedobə na' yoguə' ya'a ca' na' islas ca' bos'oša' xišne'i.

15 Nach rei ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia' lao yežlyon', len beṇə' blao ca' na' beṇə' gwni'a ca', len capitan ca', len notə'ətezəchlə beṇə' napə yelə' chnabia', na' len beṇə' zjənaquə esclabos txen len beṇə' ca' cui zjənaquə, yogue'e bos'ocuašə' cuinga'aque' do lo'o bloj na' entr yej xen ca' de'en žia lao ya'a ca'.

16 Na' gosə'əne': —Žalə'ašga əca'a bdiṇj na' yej quinga na' ya'a quinga yesə'əyenən chio'o nič cui le'i Diozən' chio'o, Dioz ben' chi' chnabia', na' nič cui gon Jesocristən' castigw checho, Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

17 Gosə'əne' ca' chedə' gwsa'acbe'ine' babžin ža gaquə juisyən' na' lechguale yesə'əžaglaogüe' len castigon' de'en əgwnežjo Diozən' lega'aque'.

7

Beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' zjənyišə' sey che Diozən'

1 Gwde na' ble'ida' tap angl gosə'əzeche' tap part lao yežlyon' bos'ozaque'e be'enə' par nič cui gwyečjən lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca'.

2 Nach ble'ida' yeto angl ze'e galən' chla' bgüižən' noxe'e to de'e gwchine' par gwchiše'e sey che Diozən' ben' zo zejlicane lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'. Nach anglən' gwne' zižjo belgüiže' angl ca' tap, beṇə' ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' par nič gaquə de'e mal lao yežlyon' na' lao nisdə'onə'.

3 Gože' lega'aque': —Bito gonle par nič gaquə de'e mal lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca' xte cata' babeyož bchišə'əto' sey che Diozən' lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'.

4 Nach gwdechlə benda' gwna anglən' de que to gueyoa tapeyon mil beṇə' bchiše'e seyən', yogue'e za'aque' lao dia ca' šižin che xi'in de'e Izraelən'.

5 Na' šižina mile' lao dia che de'e Jodan', šižina mile' lao dia che de'e Robennə', šižina mile' lao dia che de'e Gadən',

⁶ na' šižina mile' lao dia che de'e Aserən', šižina mile' lao dia che de'e Neftalin', šižina mile' lao dia che de'e Manasesən',

⁷ na' šižina mile' lao dia che de'e Simeonṅə', šižina mile' lao dia che de'e Lebin', šižina mile' lao dia che de'e Isacarən',

⁸ na' šižina mile' lao dia che de'e Sabolonṅə', šižina mile' lao dia che de'e Jwsen' na' šižina mile' lao dia che de'e Benjaminnə'.

Benə' zan zjənyaze' lachə' šyiš

⁹ Nach gwde na' bgüia' na' ble'ida' benə' zan juisy zjəzeche' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' na' lao Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot benə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Tant benə' zan zjəzecha xte notono no goquə gwlab lega'aque', benə' naquə to to nasyon, to to yež, to to dia na' chso'e gwde gwdelə dižə'. Na' yogue'e zjənyaze' lachə' šyiš na' zjənoxe'e zin.

¹⁰ Na' tant besyə'əbeine' yogue'e gosə'əne' zižjo, gosə'əne': Diozən' ben' chi' chnabia', na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot benə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə',

bagwso'one' par nič cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹¹ Na' yoguə'əloj angl ca' zjənyechj zjəmbi'e benə' golə benə' blao ca' na' bia ca' tap bian' nitə' gan' chi' Diozən' chnabi'e, nach angl ca' besə'əzo xibga'aque' lao Diozən' na' bchequə' yichjga'aque'enə' lao yon' gwso'ela'ogüe'ene',

¹² gosə'əne':

Gaquəšgan quinga. Zejlīcane güe'ela'ocho Dioz chechon'.

Zejlīcane güe'echo dižə' can' nse'e yelə' chey che'eni', can' chnabi'e, can' nape' yelə' guac xen,

na' can' nse'e yoguə' cłaste yelə' sin'.

Zejlīcane güe'echo yelə' choxcwlen che' na' güe'echone' yelə' bala'an.

Ca'ašgacən' gaquə.

¹³ Nach to benə' golə benə' blao ben' naque' txen len benə' tapechoa ca' gože' nada': —¿Eñezdo' no benə' quinga zjənyaz lachə' šyišən'? ¿Eñezdo' gan' za'aque'?

¹⁴ Na' goža'ane': —Le' ñezdo' benə' gol dao'.

Nach gwne' nada': —Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot benə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', chedə' blalj xchene'enə' par gwduxje' xtolə' benachən'. Na' benə' quingan' gosə'ənabene' le' bnitlaogüe' xtolə'əga'aque'enə'. Na' bitoch bi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Lega'aque' besə'əžaglaochgüe' lao yežlyon' de'en chso'onlilaže'e Jesocristən'.

¹⁵ Na' de'e na'anə' nite'e lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e chso'e yelə' choxcwlen che' do ža do yel gan' chso'elaogüe'ene'

yoban'. Na' Dioz ben' chi' chnabia' zoe' len lega'aque' par chcuasə' chcue'eje' lega'aque' len de'e malən'.

¹⁶ Bitoch yesə'əbil yesə'ədonga'aque'. Bgüižən' bitoch gonən mal len lega'aque' na' bitoch yesə'əžaglaogüe' len de'e zeyə'ənə',

¹⁷ chedə' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' chapə chye' lega'aque'. Zoe' gan' chi' Diozən' chnabi'e na' chone' par nitə'əcze' mbalaz len Diozən' zejlicaṇe. Na' Diozən' gone' par niç cuich yesə'əbeže' na' cuich nite'e trist.

8

Sey gažən'

¹ Nach Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote' bzoṅje' sey gažən', na' catə' beyož bzoṅje'ennə' lechguale žizə goquə yoban' do gašj or.

² Nach ble'ida' gažə angl ca' beṇə' ca' zjəzecha gan' zo Diozən'. Diozən' bnežjue' lega'aque' tgüejə trompet.

³ Nach yeto anglən' bedəseche' cho'a mesən' gan' chso'elaogüe'e Diozən', mes de or de'en zo lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'. Anglən' noxə'e to barser de or gan' yo'o de'e zan yal na' bcuase'en lao yi' ya'alj de'en žia lao mesən'. Bene' ca' par niç Diozən' gwle'ine' žen che yalən' catə' beṇə' chso'one' orasyonṇə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

⁴ Na' lao gwyas žen che yalən' de'en noxə' anglən' gwle'i Diozən' len catə' gwso'on beṇə' ca' orasyonṇə'.

⁵ Nach anglən' gwxi'e ya'alj de'en žia lao mesən' gwlo'en lo'o barserən' na' bzale'en lao yežlyon' na' gošj gwtin, na' goc bichlə sšag xen, gwyep yes, na' gwxo'.

Trompet ca'

⁶ Nach angl ca' gažə, beṇə' ca' zjənoxə' trompet ca', boso'ozo'en cho'aga'aque'enə' par boso'ocueže'en.

⁷ Angl nechən' bcueže' trompet che'enə'. Na' beyož bcueže'ennə' gwche'echgua yej de'en nchixə yi' na' chen lao yežlyon'. Na' yo de'en de lao yežlyon' casi gašjən gwžiai'i in tant gwyeyən, na' yag ca' zjəze lao yežlyon' casi gašjə de'e ca' gosə'əbiayi'in, na' yoguə'əloj yixə' ga' chi' lao yežlyon' gosə'əbiayi'in.

⁸ Na' angləgwchopen' catə' bcueže' trompet che'enə' to de'en naquə ca to ya'a xen bxopən lo'o nisdə'onə' chalə'əniṇən, na' casi gašjə nisdə'onə' beyaquən chen.

⁹ Na' casi gašjə bia ca' ža' lo'o nisən' gwsa'atəb, lecza gosə'əbiayi' casi gašjə barcw ca' de'e chaš lao nisən'.

10 Nach angl əgwyonən' bcueže' trompet che'enə' na' to beljw xen de'en žia le'e yoban' bxopən chalə'əniŋən ca to yi' yech. Na' bxopən lo'o nis che zan yao ca' na' bej ca'.

11 Na' beljon' nzi'in De'e Zla'. Na' lo'o nis ca' gan' jəchazənnə' besyə'əyaquən zla', na' beŋə' zan gwsa'at por ni che de'en gwse'eje' nisən'.

12 Nach angl əgwdapən' bcueže' trompet che'enə' na' casi gašjə bgüižən' beyaquən žchol, na' lecza casi gašjə bio'onə' beyaquən žchol, na' lecza ca' gwsa'ac casi gašjə beljw ca'. Na' de'e na'anə' part ca' de'en besyə'əyac žchol bito bosə'əse'eni'in teža na' ni še'elə.

13 Nach ble'ida' chda to angl lao be'enə' gwchol yoban' na' benda' gwne' zižjo gwne': —Probchguazə beŋə' ca' ža' lao yežlyon', ca naquən' gac chega'aque' catə' yoso'ocuež trompet che angl ca' yešəŋə.

9

1 Nach angl güeye'enə' bcueže' trompet che'enə' na' to angl beŋə' zo yoban' ble'ida' betje' lao yežlyon' ca to beljw. Na' le' yo'o lao ne'e saljue' yech gabilən'.

2 Na' bsaljue' yech gabilən' na' gwyaschgua žen lo'o yechən' can' chas ženə' catə' chəsə'əbeque' yi' xen lo'o orn. Na' ženə' de'en gwyas lo'o yech gabilən' bcuašə'n bgüižən' can' chac catə'an chi'ichgua žen dao'.

3 Na' gan' gwyas ženə' besə'əchoj bišə' zan gwyasəb lao yežlyon'. Na' bišə' ca' gwso'omb znia can' chso'on beχgoni bian' chsa'aš lao yežlyon'.

4 Na' Diozən' bene' mendad cui sa'ob yixə' ga' o bi de'en zjənaze' na' ni yag ca', sino yesə'əyižəb beŋə' ca' cui nyišə' sey che Diozən' lao xgaga'aque'enə'.

5 Bito be'e latjə so'otəb lega'aque' sino gwyasəb gueyə' bio' gwso'omb par besə'əžaglaochgüe'. Na' beŋə' ca' gosə'əyižəbən' besə'əžaglaochgüe' can' chžaglaoch catə' chyž beχjoni'in chio'o.

6 Na' catə' əžin ža gaquə can' ble'idaogüe'eda'anə' beŋə' ca' ža' yežlyon' yesə'əŋablaže'e sa'ate', pero bito sa'ate', na' se'enene' cuich nite'e, pero bito yesyə'əželene' nac so'one'.

7 Na' quinga zjənaquə bišə' ca' ble'ida', zjənaquəb ca cabey bia žja'ac lao gwdilə. Nach yichjga'acquəbən' zo de'e naquə ca coron de or. Na' cho'alaoga'acquəbən' ble'ida'an ca cho'alao beŋəch.

8 Na' zjəžiab yišə' de'en naquə ca yišə' yichj no'olə, na' leyga'acquəbən' zjənaquən ca ley leon.

9 Na' cuerp chega'acquəbən' zjənazjən de'en naquə ca de'e ya de'en chcuasə' chcue'ej lega'acquəb. Na' sšag de'en chso'omb len xilə'əga'acquəbən' nenən ca sšag de'en chso'on zan cabey catə' chsa'accdob chja'acquəb lao gwdilən' zjənxobəb caretən'.

10 Na' xbanga'acquabən' zjənaquən ca xban beḡgoni niḥ boso'oḥimb len gosə'əyizəb beṇə' lao gueyə' bio'onə'.

11 Na' angl bzelayo de'en chnabia' gabilən' leczə chnabia'an bišə' ca', lenṇə' nzi' Abadon dižə' ebreo na' leczə nzi'in Apolion dižə' griego, zeje dižə' "chžiyi'in".

12 Bagwde de'e mal nechən' na' ze'e za'ac yeḥopən.

13 Nach angl əgwrope bcueže' trompetən' na' benda' gwne angl ben' zecha cho'a mes de orən' de'en zo lao Diozən' mes de'en žia lozei dap squinte gan' chso'elaogüe'e Diozən'.

14 Na' anglən' bolgüiže' angl əgwrope' ben' noxə' trompetən', gože'ene': —Bosež angl bzelayo ca' tap de'e ca' zjanchej cho'a yao xen de'en nzi' Eofrates.

15 Nach anglən' boseže' angl bzelayo ca' tap par niḥ gwso'otən casi gašjə beṇaḥən'. Diozən' bito be'e latjə sa'aš angl bzelayo ca' antslə. Bzague'e lega'acquən par bi izən', na' bi bio'onə' na' bi žan' na' bi orən' gone' mendad sa'ašən.

16 Na' gwnežda' nitə' ḥopə gueyoa millon soldad ḥega'acquən de'en zjəžia cabey.

17 Na' quinga ble'idaogüe'eda' cabey ca' na' de'e xio' ca' zjəžia cožə'əga'acquabən'. De'e xio' ca' zjanazjən to ya de'e ḥcuasə' ḥcue'ej cho'alcho'oga'acquən na' yan' naquən de šonə color, de'e xna, de'e asol na' de'e gašə'. Na' yichj cabey ca' zjənaquən ca yichj leon, na' cho'aga'acquabən' chchoj yi' na' len žen na' len sofr de'en chalə'anin.

18 Na' casi gašjə beṇaḥən' gwsa'ate' por ni ḥe yi' na' žen na' sofr de'en besə'əchoj cho'a cabey ca'.

19 Boso'oḥimb cho'aga'acquabən' par gwso'otəb beṇə' na' leczə ca' xbanga'acquabən', la' xbanga'acquabən' zjənaquən ca bel, zjənsa'an yichjei par niḥ gwsa'on beṇə'.

20 Na' beṇə' ca' besyə'əga'an cui gwsa'at catə'an gwyaš cabey ca' lao yežlyon', bitoczə besyə'ədinjene' de'e malən' chso'one' ca naquən' chso'elaogüe'e de'e xio' ca' na' chse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' de or, de plət, de brons, de yej na' de yag. Na' lgua'a lsaquən' chse'ejni'alaže'enə' bito ḥəsə'əle'in, nic chse'enen, na' nic chac yoso'ota cuinga'aquei.

21 Na' bitoczə besyə'ədinje beṇə' ca' besyə'əga'anən' ḥe de'e malən' chso'one'enə' ca naquən' chso'ote' beṇə', na' ca naquən' ḥəsə'ənaogüe' de'en chso'on beṇə' goža' ca', na' choso'oža' xtoga'aque' na' chso'one' bitə'ətezəchlə de'e yelə' zto' de'en zjanac ca', na' ḥəsə'əbane' bi de ḥe beṇə'.

10

Angl ben' noxə' libran'

1 Nach ble'ida' yeto angl gual, gwze'e yoban' betje' lao yežlyon' to lo'o bejw. Na' gwyeḥj to yitə' yichje'enə'. Na'

cho'alaogüe'enə' gwnatitən can' chna bgüizən' na' ni'e ca' ble'ida'an ca yag bye de'en chalə'anin.

² Anglən' noxə'e to libr dao' de'en nyaljo na' ni'e lican' bsoe'en lao nisda'onə' na' de'e yeglən' lao yežlyon'.

³ Na' bisye'e zižjochgua can' chosya'a leon ca', na' catə' bisye'enə' gošj gwtin gaž las.

⁴ Na' ca naquə dižə' de'en benda' lao gošj gwtinnə' bazon gwzoja'an catə'əczla to beṇə' zo yoban' gwne' nada': —Bito gwzojo' dižə' de'en bendo' lao gošj gwtinnə', con gwdapən lo'o yichjla'aždaogo'onə'.

⁵ Nach anglən' ben' zo šla'a ni'enə' lao nisda'onə' na' yešla'an lao yežlyon', gwlis ne'e lican' yobalə

⁶ na' bzoe' Dioz ben' zo zejlicane testigw de que cho'e dižə' li, Dioz ben' ben beṇəch, bene' bia ca' ža', na' len bitə'ətezəchlə de'e zjəde yoban', lao yežlyon' na' lo'o nisən'. Gwne': —Bitoch cuezə Diozən' par gone' can' bžie' bia' gone'.

⁷ Catə' angl gažən' solao əgwcueže' trompet che'enə' cana'achən' gaquə complir de'en nžia Diozən' bia' gaquə ca naquən' babzejni'ine' profet che' ca' beṇə' ca' gwso'elao' le', bzejni'ine' lega'aque' de'enə' cuinə' se'ejni'i beṇə' yeziquə'əchlə.

⁸ Na' ben' zo yoban' be'elenche' nada' dižə' de'e yoblə gwne': —Jəxi' libr da'onə' de'en nyaljo de'en noxə' anglən' ben' zecha zo šla'a ni'enə' lao nisda'onə' na' de'en yešla'a lao yežlyon'.

⁹ Nach gwya'a gan' zecha anglən' na' gwṇaba' libr da'onə'. Na' anglən' gože' nada': —Beṇə'ən na' gwdaon. Na' lo'o cho'onə' gaquədo'on zix ca ši'in bia ser, pero lo'o li'onə' yeyaquən zla'.

¹⁰ Na' gwxi'a libr da'onə' noxə' anglən' na' gwdaogua'an. Na' lo'o cho'anə' goquən zix ca ši'in bia ser, pero beyož gwdaogua'annə' beyaquən zla' lo'o li'anə'.

¹¹ Nach anglən' gože' nada': —De'e yoblə cheyalə' go'o dižə' nac gaquə che zan yež, na' che zan ṇasyon, na' che beṇə' chsa'ac gwde gwdelə dižə', na' che zan rei.

11

Chopə testigw

¹ Nach Jeso'osən' beṇə' nada' to ya de'e gwchixəda' yo'onə' na' gože' nada': —Žjəxi'o medid che yo'odao' əblao che Diozən' na' che mesən' gan' cho'ela'ochone', na' gwlabo' balə beṇə' chso'elaogüe'ene'.

² Pero bito si'o medid chy'onə', chedə' naquən par beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' so'onchene' syoda che'enə' con nac chse'enene' lao yechopəyon bio'.

³ Eselə'a chopə testigw chia' so'e xtižə'anə' tmil chopə gueyoa gyon ža. Na' sa'aze' lachə' gasj.

4 Testigw ca' chopə gwxaquə'əlebəga'aque'enə' ca yag olibo ca' chopə de'en zo lao Xancho Diozən' na' ca candelər ca' chopə de'en zjəzo laogü'e'enə'.

5 Na' notə'ətezə beṇə' yene'e gon mal len lega'aque' əchoj yi' cho'a testigw ca' na' əgwzeyən beṇə' ca' so'on ca'. Ca' gaquə əsa'at beṇə' ca' šə bi so'onene' testigw ca'.

6 Na' testigw ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca cui gaquə yejw yedote lao so'e xtižə' Diozən', na' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca yeyac nis ca' chen, na' lecza naquən lao na'aga'aque' so'one' ca gaquə bitə'ətezəchlə de'e mal de'en se'enene' gaquə.

7 Na' catə' yeyož əso'e xtiža'anə' cana'ach əchoj lo'o yech gabilən' to de'e xio' de'en naquə ca to bia znia na' əxitə'an nizən lega'aque' na' gotten lega'aque'.

8 Na' cuerp chega'aque'enə' yega'anən šonə ža šgobiž lao lquey syoda əblaonə' gan' gwso'ote' nada' naca' Xanle. Na' syodan' gan' gwso'ote' nada' gwxaquə'əleben ca syoda Sodomān' na' ca nasyon Egipton'.

9 Na' lao šonə ža šgobiž yesə'əžag beṇə' zjənaquə zan nasyon, beṇə' za'ac zan yež, beṇə' zjənaquə zan dia na' chsa'aque' gwde gwdele dižə', desə'əgüie' de'e beṇə' guat ca' zjəde' lao lqueyən' na' bito so'e latjə no əgwcuəšə' lega'aque'.

10 Na' beṇə' ca' ža' lao yežlyon' yesyə'əbeine' catə' bagwsa'at testigw chia' ca', tant zed əgwsa'aque'ne' xtiža'anə' de'en gwso'elene' lega'aque'. Nach so'one' legr, na' yoso'onežjo ljuēžjga'aque' no regal.

11 Nach ble'idaogüe'eda' goc doxen can' gwne'enə'. Na' catə' goc šonə ža šgobiž gwsa'at testigw ca', cana'ach Diozən' bosbane' lega'aque' na' gosə'əzeche' de'e yoblə. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'i can' besyə'əban testigw ca' besə'əžebchgüe'.

12 Nach testigw ca' chopə gwse'enene' gož Diozən' lega'aque' zižjo: —Le'e yeda, le'e yeyep nga.

Nach besyə'əyepə' yoban' to lo'o bejw, na' besə'əle'i beṇə' contr chega'aque' ca'.

13 Na' ca orən' lechuale gwxo' na' gwžiyai' to part syodan' na' gaža mil beṇə' gwsa'ate' catə'an gwxo'. Na' beṇə' ca' besyə'əga'an cui gwsa'ate' lechuale besə'əžebe' na' gwso'ela'ogüe'e Diozən' ben' zo yoban'.

14 Bagwde de'e mal əgwchopen' na' ze'e gaquə de'e əgwyonən'.

Can' goquə catə' angl beṇə' gažən' bcueže' trompet che'enə'

15 Nach angl beṇə' gažən' bcueže' trompet che'enə' na' beṇə' ca' ža' yoban' gosə'əne' zižjo gosə'əne':

Xancho Diozən' na' Xi'ine' Cristən' bagwso'one' ca zo gwxiye'enə' xni'aga'aque'enə',

na' lega'acze'enə' yesə'ənabi'e beṇə' ža' yežlyon' zejlicane.

Crist na'anə' gwleĵ Diozən' par chaclene' beṇaḅhən'.

¹⁶ Nach beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa, beṇə' ca' zjəchi' chəsə'anabia'alene' Diozən', besə'əzo xibga'aque' laogüe'enə' na' besə'əḅhequə' yichjga'aque'en lao yon' gwso'elaogüe'e Diozən',

¹⁷ gosə'əne':

Chon̄to' yelə' choḅcwlen ḅhio', X̄anto'.

Len' naco' Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Bazoczō' catə'an b̄xi'o yežlyon', na' ca'aczən' so' catə'an yeyož yedon.

Na' len yelə' guac ḅhio'onə' chnabi'o.

¹⁸ Beṇə' nasyon ca' ža' yežlyon' besə'əže'e le',

pero na'a babžin ža əgwnežjo' castigw ḅhega'aque'.

Babžin ža əḅhoglaogo' ḅhe yoguə' beṇə' bagwsa'at šə non' napə dolə'.

Na' gwnežjo' yelə' bala'an ḅhe beṇə' ca' gwso'on xšino'onə' ca de'en gwso'e xtižo'onə',

na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwlejo' par zjənaque' lažə' na'onə' na' gwsa'ape' le' respet.

Egwnežjo' lega'aque' yelə' bala'an la'anə'əczə šə gwsa'aque' beṇə' blao o la'anə'əczə šə cui gwsa'aque' beṇə' blao žlac gosə'anite'e yežlyon'.

Łeczə gono' par niḅh beṇə' ca' choso'ožiai' l̄juežjga'aque' o chso'one' bichlə de'e mal lao yežlyon' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən'.

¹⁹ Nach ble'ida' n̄la'axejə gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' ble'ida' caj gan' ža' de'en nyoj can' ben Diozən' mendad so'on beṇə' Izrael ca' par niḅh gaquəlene' lega'aque'. Na' lao ble'ida' de'e ca' gwyep yes, gocchgua sšag na' gošj gwtin, na' łeczə gwxo' na' gwche'echgua yejən'.

12

No'olan' na' gwxiye'enə'

¹ Na' ben Diozən' par niḅh ble'ida'ogüe'eda' le'e yoban' to de'e zaquə' yebanecho, ble'ida' to no'olə nyaze' bgüižən' ca xe'. Na' zeche' lao bio'onə' na' yichje'enə' zon to coron de šižin beljw.

² No'e bdao' na' bachaque' bes ḅhe yelə' sanṇə' na' bisye'e tant chžaglaogüe' lao chzane'enə'.

³ Na' ble'idaogüe'eda' yeto de'e zaquə' yebanecho le'e yoban', ble'ida' gwxiye'enə' beyaquən to bel gaž yichj bia xen na' bia xna, na' žia ši lozəb na' t̄güejə coron nitə' yichjəb ca'.

⁴ Na' catə' gwda xbambən' b̄chinjən' casi gašjə beljw ca' zjəžia le'e yoban' na' besə'əyinjən' lao yežlyon'. Nach belən' bian' beyaque gwxiye'enə' gotə'əb xni'a no'olan', gwlezəb par šebəb bda'onə' catə' sane'ebo'onə'.

⁵ No'olən' gwxane' to bi'i byo, bi'i nabia' yoguə' nasyon. Na' gombo' ca' yoso'ozexjw yichj beṇə' nasyon ca' yoso'ozenague' chebo'. Diozən' bezi' beque'ebo' beche'ebo' gan' chi'e chnabi'enə'.

⁶ Nach no'olən' boxonjene' gwxiye'enə' par šeje' to latjə gan' cui no'ža' gan' banonšao' Diozən' par so no'olən', na' lao soe' na' Diozən' gone' le' mantener tmil chopə gueyoa gyon ža.

⁷⁻⁸ Gwde na' goc gwdilən' yoban', na' angl əblao ben' le Miguel na' soldad che' ca' gosə'ədiləlene' belən' bian' beyaque gwxiye'enə'. Na' gwxiye'enə' na' angl bzelayo chei ca' bito gosə'əzoin anglən' len soldad che' ca'. Besyə'əbeje' lega'aquən yoban' na' bitoch chso'e latjə žjəya'aquəchən yoban' de'e yoblə.

⁹ Na' bosyo'ozale'e gwxiye'enə' len angl bzelayo chei ca' lao yežlyon'. Ca' goc che de'en beyaque bel xennə', de'en le Satanas. Zon dezd catə'an gwxe yežlyon' chxəoyaguən yoguə' beṇəch.

¹⁰ Nach benda' to beṇə' zo yoban' gwne' zižjo gwne': — Baḅh bžin ža bosla Diozən' beṇəchən' lao na' gwxiye'enə' len yelə' guac de'en nape'enə' na' chnabi'e lega'aque'. Na' babžin ža chi' Cristən' chnabia'alene' Diozən', Crist nan' bsele'e par goclene' beṇəchən'. Babesyə'əbeje' gwxiye'enə' de'en bcuiš beṇə' bišə'əcho ca' lao Diozən' do ža do yel nan de que de xtolə'əga'aque', na' na'a baboso'ozale'en lao yežlyon'.

¹¹ Beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' ca' bagwsa'at, gosə'əzoinə' cui boso'ozenague' che gwxiye'enə' lao gosə'anite'e chedə' gwso'onlilaže'e Jesocristən' ben' blalj xchene'enə' por ni checho. Na' leczə gosə'əzoinə'en chedə' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'. Gwsa'acbe'ine' yejni'a sa'ate' cle ca yesə'əbejyichje' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹² De'e na'anə' ledoyebei chio'o zocho yoban'. Probchguazə beṇə' nitə' doxen lao yežlyon'. Probchguazəga'aque' chedə' babžin gwxiye'enə' gan' nite'enə'. Lechguale chža'an de'en chega'an yetozə tyemp dao' par gonən can' chene'ennə' na' de'e na'anə' gonchguan contr beṇəchən'.

¹³ Na' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' catə' gocbe'ib de que babesyə'əbeje'eb yoban' na' babžimb lao yežlyon', nach belagdob no'olən' ben' gwxa bi'i byo da'onə'.

¹⁴ Pero Diozən' goclene' no'olən', bene' ca gwzo chopə xile'e de'e xen caczə che to bsia dao' par nič cui gwxa belən' le'. Na' gwzoe' bžinte' latjə dašən' gan' banonšao' Diozən' soe' na' gan' gone' le' mantener šon iz yo'o gašjə.

¹⁵ Nach bchoj nis zil cho'a belən' caczə to yao la' gone'eb əžinten gan' zo no'olən' par gua'an le'.

16 Pero na' Diozən' goclene' no'olən', bene' par niçh yežlyon' güe'ejən nisən' de'en bchoj cho'a belən'.

17 Na' belən' bža'achguab no'olən' nach jəyemb contr xi'ine' ca' yelə', beṇə' ca' chso'on can' non Diozən' mendad goncho, beṇə' ca' leczə chso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'.

13

Çhopə bež bia əznia

1 Na' gwzecha' cho'a nisda'onə' na' ble'ida' bchoj to bež əznia lo'o nisda'onə'. Na' nitə' gažə yichjəb na' žia ši lozəb na' lao to to lozəb ca' nitə' tgüejə coron. Na' lao to to yichjəb ca' nyoj to la de'en chloe' de que chon cuimb ca Dioz.

2 Ble'ida' bežən' ca to tigr na' ble'ida' ni'ana'ab ca' zjənaquən ca ni'ana' os, na' cho'abən' naquən ca cho'a leon. Na' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' bemb par niçh gwnabia' bežən', na' bnežjw belən' leb yelə' guac par niçh bemb ca gosə'anitə' yoguə'əlöl beṇəch xni'abən'.

3 Na' ble'ida' to yichj bežən' naquəchguan güe', na' naquən ca to de'e gatlemb pero bito gotəb. Na' yoguə'əlöl beṇə' besyə'əbanene' de'en beyaquebən' na' gwnitə'əcze' xni'abən'.

4 Na' gwso'elaogüe'e belən' bian' beyaque gwxiye'enə', gwsa'acbe'ine' de que belən' bemb par niçh chnabia' bežən'. Na' leczə gwso'elaogüe'e bežən', gosə'əne': —Bež nga chnabi'achəb ca notə'ətezəchlə beṇə', na' notono no soi tiləlen leb.

5 Na' bežən' be'eb dižə' de que naquəb ca Diozən' na' be'eb bichlə dižə' bžia bnitə'əb Diozən' lao çhoyon bio' gwnabi'ab.

6 Gwnechguab contr Diozən', bžia bnitə'əb le' na' leczə bžia bnitə'əb yoban' na' len beṇə' ca' ža' na'.

7 Na' gwyo'o lao na' bežən' gwdilələmb beṇə' ca' bagwlejš Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' bzob lega'aque' xni'abən' par bçhi' bsaquə'əb lega'aque'. Nach gwnabi'ab beṇəchən' yoguə' nasyon yoguə' yež, yoguə' dia na' yoguə' beṇə' chso'e gwde gwdeleđ dižə'.

8 Na' yoguə' beṇə' ca' cui zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr çhe Jesocristən' gwso'elaogüe'eb. Catə'an ze'e xe yežlyon' banyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e libr çhe Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

9 Le'e žia nagle de'e chene leğwzenag de'e nga.

10 Beṇə' ca' choso'ozo beṇə' yoblə xni'aga'aque'enə' ca' pres o ca esclabos, can' chso'one' ca' gac çhega'aque'. Na' beṇə' ca' chso'ot beṇə' len yes ya, leczə can' sa'ate'. De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlejš Diozən' par naccho lažə' ne'enə' gonlilažə'əchone' bitə'ətezə chac çhecho.

11 Na' ble'ida' yeto bež bchojəb lo'o yon'. Na' bežən' žia čhopə lozəb ca loz xilə' dao' pero be'eb dižə' goxoayag can' chon belən' bian' beyaque gwxiye'enə'.

12 Na' bežən' bian' ble'ida' de'e neche bemb par ničh bež əgwchopen' gwnabia'ab lao leb na' bnežjob leb doxen yelə' gwnabia' de'en gwdapəbən'. Nach bia əgwchopen' bemb par ničh beṇə' ca' ža' yežlyon' gwso'elaogüe'e bia nechən' bian' naquə güe' yichjəinə', güe' de'en goquə ca to de'e gatlemb.

13 Na' bia əgwchopen' bemb de'e zan de'e zaquə' yesyə'əbanchgüei beṇə', xte bemb par ničh beṇəchən' besə'əle'ine' yi' le'e yoban' na' betjən lao yežlyon'.

14 Na' laogüe de'en bemb de'e besyə'əbanene'enə' lao bež nechən', bxoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' par ničh ca' gwso'elaogüe'e bia nechən' bian' goquə güe' yichjəbən' len yes yanə', güe' de'en bašə gatlemb. Na' bež əgwchopen' bemb mendad par gwso'one' to lgua'a lsaquə' bež nechən'.

15 Na' goquən lao na' bež əgwchopen' bemb par ničh gwyo'o lgua'a lsaquə' bež nechən' biš xne. Na' lgua'a lsaquə'ənə' be'eczən dižə' na' benən ca gwso'ote' beṇə' ca' cui gwso'elao' len.

16 Na' leczə benən byen par ničh goso'ozo yoguə' beṇə' seņy čhe bežən' na'aga'aque' liča o lao xgaga'aque', beṇə' blao na' la'anə' beṇə' cui zjənaquə' blao, na' la'anə' beṇə' gwni'a o beṇə' yašə', na' la'anə' beṇə' zjənaquə' esclabos o beṇə' cui zjənaquə' esclabos.

17 Bitobi bi goquə so'ote'e na' nic goquə bi yesə'əzi'e šə cui zjəzoe' seņy čhe bežən' o šə cui zjəzoe' nomero de'en zejən labən'.

18 Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o čhe bežən', na' šə no chejni'in cheyalə' gwlabə' nomero čhebən'. Na' nomero čhebən' naquən can' chlab chio'o beṇəch, xop gueyoa gyon xop.

14

De'en gwso'ol' beṇə' ca' to gueyoa tapeyon mil gwso'elaogüe'e Diozən'

1 Nach bgüia' na' ble'ida' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', zeche' lao ya'a Sionnə' len togueyoa tapeyon mil beṇə' yoblə. Na' nyoj le'enə' na' len la Xe' Diozən' lao xga beṇə' ca'.

2 Na' benda' chso'ol' beṇə' zan beṇə' ža' yoban'. Na' benda'an ca chsiž catə' dechgua yaon' na' ca nen catə' lechgualə chniṇ, na' benda' nenən can' chol arpan' catə' chəsə'əgolə' de'e zan tsi'izə.

3 Na' benda' chso'ole' to imno cobə lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' gan' nitə' bia ca' tap na' beṇə' golə' blao

tapechoa ca'. Pero beṇə' ca' to gueyoa tapeyon mil na'azə goc boso'osede' imnon' par gwso'ole'en. Beṇə' ca'anə' zjənchoje' entr beṇəḅhən' chse'eje'e de que Jesocristən' gwduxjue' xtolə'əchon'.

⁴ Beṇə' ca' chsa'aque'ne' che tozə Jesocristən', na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beṇə' cui chgo'o xtoi. Beṇə' ca' chso'one' con can' na Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Lega'aque'en zjənchoje' entr beṇəḅhən' chse'eje'e de que Jesocristən' gwduxjue' xtolə'əchon'.

⁵ Chso'e por dižə' li, na' bitobi bi de'e mal da əchen yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

De'en gosə'əna šonə angl

⁶ Nach ble'ida' yeto' angl gwchol yoban' chde' lao be'. Gwduxjue'ine' beṇə' ža' yežlyon' to dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'e zaquə' zejlicane. Na' gwduxjui'en len beṇə' zjənaquə to to ṇasyon, to to yež, to to dia, na' beṇə' chso'e gwde gwdele dižə'.

⁷ Gwṇe' zižjo gože' lega'aque': —Le'e gapə Diozən' respet, le'e güe' Diozən' yelə' bala'an, chedə' babžin or gone' castigw beṇə' ca' cui chso'elao' le'. Le'e güe'elao' Diozən' ben' ben yoban', yežlyon', nisdə'onə' na' bej ca'.

⁸ Na' gwde na' bchoj yeto' angl, na' gwne': —Baḅh bžin ža cuiayi' syoda Babilonian' la' beṇə' gwnabia' ca' ža' syodan' bagwso'one' par niḅh beṇə' ca' ža' yoguə' ṇasyon ca' choso'ozoe' Diozən' ca'alə' cuich chso'elaogüe'ene'.

⁹ Nach gwde na' bchoj angl əgwyone, na' leczə gwṇe' zižjo gwne': —Notə'ətezə beṇə' chso'elao' bežən' na' lgua'a lsaquə' de'en naquə ca leḅ na' notə'ətezə bagwso'e latjə boso'ozoe' seṇy che bežən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque',

¹⁰ lega'aque'enə' gon Diozən' castigw gual zejlicane tant chže'e che de'e malən' chso'one'. Yesə'əzaquə'əzi'e gan' chalə' yi' na' sofr. Na' angl che Diozən' na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' yesə'əle'ine' can' gac che beṇə' ca'.

¹¹ Na' chas žen che yi'inə' gan' yesə'əžaglaogüe' zejlicane, na' do ža do yel bito bi dezcanz gatə' chega'aque'. Can' gaquə che beṇə' ca' chso'elao' bežən' na' lgua'a lsaquə' de'e naquə ca leḅ beṇə' ca' zjəzo seṇy che labən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque'.

¹² De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' goncho can' none' mendadən' na' sotezə socho gonlilažə'əcho Jeso'osən'.

¹³ Na' benda' to beṇə' zo yoban' gože' nada': —Bzoj de que dezd na'a beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' nite'e mbalaz catə'an sa'ate'. Bzoj de que Spirit che Diozən' nan de

que de'e li nite'e mbalaz chedə' Diozən' gwcueze' de'en gwlo'e lao na'aga'aque' so'one' na' Diozən' əzjsa'alaže'e yoguə' de'e güen de'en bagwso'one'.

Catə' Diozən' yotobe' cwseš che'enə'

¹⁴ Nach bgüia' na' ble'ida' to bejw šiš le'e yoban' na' chi' Xi'in Diozən' cožə' bejon', naque' ca to beṇačh. Na' zo to coron de or yichje'enə' na' noxe'e to oz de'en nlačgua.

¹⁵ Na' bchoj yeto angl lo'i gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' gwne' zižjo gože' ben' chi' cožə' bejon': —Babžin or yetobo' trigw de'en goquə' lao yežlyon', la' bagolən. Na' bečoguan.

¹⁶ Nach ben' chi' cožə' bejon' bečogue' trigon' len ozən' par bezi'e cwsešan'.

¹⁷ Na' bezchoj yeto anglən' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' leczə' noxe'e to oz de'en nlačgua.

¹⁸ Nach bezchoj yeto anglən' beṇə' zo gan' zo mes gan' chso'elaogüe'e Diozən', ben' chapə' yi' de'en chalə' lao mesən'. Na' anglən' gwne' zižjo bolgüiže' angl əgwchopen' ben' leczə' noxə' ozən', gože'ene': —Bagüe obas ca' de'en žia lao yežlyon'. Bečogga'aquən len oz čhio'onə' ničh yetobəga'aco'on.

¹⁹ Nach anglən' bečogue' obas ca' de'en žia lao yežlyon' na' bzale'en lo'o ša' xen de yej gan' choso'osi'en par chechoj xisein'. Na' zejen dižə' de que Diozən' botobe' beṇə' ca' cui boso'ozenag che' par benchgüe' lega'aque' castigw.

²⁰ Beṇə' zan juisyən' botobe' na' bnežjue' castigw čhega'aque'enə', na' tant besə'əžaglaoga'aque' xte ble'ida' xčhenga'aque'enə' ca nis oban' de'en boso'osie' lo'o šan' de'en chi' fuerlə syodan'. Na' gwžian de'e zil lao yežlyon', bžinten ca tmetr yo'o gašjə yelə' zitjw na' bšiljon šonə' gueyoa kilometros.

15

Angl ca' gwso'on par ničh gotə' gažə castigw de'en bselə' Diozən' le'ezelaogüe

¹ Na' ble'ida' yeto de'e lechgualə' zaquə' yebanecho le'e yoban', to de'e žialao xen. Ble'ida' gažə angl beṇə' naquə' lao na'aga'aque' so'one' par ničh gaquə' yegažə de'e mal par yeyož əgwlo'e Diozən' can' chnežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e malən'.

² Na' ble'ida' to de'en naquə' ca to nisdao' de bidr nchixən len yi' na' lao nisdə'onə' zjəzecha beṇə' ca' gwso'on gan cui gwso'elaogüe'e bežən' na' lgua'a lsaquə' de'e naquə' ca leb na' leczə' cui gwso'e latjə yesə'anite'e seņy čheb o nomero de'en zejen labən'. Na' beṇə' ca' zjənoxe'e tgüejə arpa de'en bnežjw Diozən' lega'aque'.

³ Na' chso'ole' to imno de'en naquə' ca de'en bzejni'i de'e Moizezən' beṇə' Izrael ca', Moizez ben' goquə' beṇə' güen

xšin Diozən'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə' bzejni'ine' beṇə' ca' ble'ida' niḥ chso'ole'en, na' nan:

Xanto' Dioz, le' chono' miḷagr xen na' bichlə de'e zaquə' yebaneto'.

Len' napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Na' zdaczo' licha na' chono' can' na'onə'.

Len' chnabi'o nasyon ca'.

⁴ Gwžin ža catə' yoguə' beṇaḥən' əsa'ape' le' respet na' əso'elaogüe'e le'.

Len' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

Na' beṇə' ža' yoguə'əlol nasyon əso'elaogüe'e le' catə' la'aque' laogo'onə',

ḥhedə' babesə'əle'ine' de que yoguə'əlol de'en babeno'onə' beno'on can' cheyaḷə' gaquən.

⁵ Na' gwde de'e ca' ble'ida' nḷa'axejə gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' naquən ca yo'o de lachə' de'en gwso'on beṇə' Izrael ca' latjə dašən' gan' gwzo Diozən' len lega'aque'.

⁶ Na' angl ca' gažə, beṇə' ca' ble'ida' antslə, besyə'əchoje' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban', beṇə' ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' par niḥ gaquə gažə de'e mal ca' lao yežlyon'. Na' zjənyaze' lachə' fin de'en naquə de'e šyiš xilə' juisy, na' cho'alḥo' to toga'aque' zjənyeḥjən sinš de or.

⁷ Nach to bia ca' tap bia ca' nitə' lao Diozən' bnežjob angl ca' gažə tgüejə tas de or gan' yo'ožə to de'en gwxaquə'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjo Diozən' beṇə' ca' chso'on de'e malən', Dioz ben' zoczə zejlicaṇe.

⁸ Na' de'e tant chey che'eni' gan' zo Diozən' na' tant yelə' guac xen nape' xte goc ca to ga chas žen gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. De'e na'anə' notono no goc šo'o gan' chso'elaogüe'ene' xte que catə'əch beyož goc de'e mal ca' gažə de'en naquə lao na' angl ca' gažə.

16

Tas ca' gan' yo'ožə de'en gwxaquə'əlebe ca castigw de'en gwnežjo Diozən' beṇə' mal ca'

¹ Nach benda' gwne Diozən' zižjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gože' angl ca' gažə': —Le'e žja'ac le'e žjəcuasə de'en yo'ožə lo'o tas ḥele ca' lao yežlyon', la' de'en zjəyo'ožənnə' gwxaquə'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjua' beṇə' ca' chso'on de'e malən'.

² Nach gwyej angl nechən' jəcuase' de'en yo'ožə lo'o tas ḥe'enə' lao yežlyon' na' yoguə' beṇə' ca' zjəzo señy ḥe bežən' na' chso'elaogüe'e lgua'a lsaquə' de'en naquə ca leb gosə'əbie' to cḷas yežə' əzban na' gwlachguan.

³ Nach angl əgwchopen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao nisda'onə' na' nisda'onə' beyaquən ca chen che beṇə' guat. Na' gwsa'at yoguə' bia ca' ža' lo'o nisən'.

⁴ Nach angl əgwyonən' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yao ca' na' bej ca' na' leczə besyə'əyaquən chen.

⁵ Na' benda' de'en gož anglən' ben' chapə nisən' de'en de lao yežlyon', gože' Diozən': —Xanto' Dioz, len' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy. Len' bazoczə' catə'n bxi'o yežlyon' na' zoczə' ṇa'a. Na' zdaczə' licha ca de'en chnežjo' beṇə' mal ca' castigw quinga de'en chsa'aque'.

⁶ Lega'aque' bagwso'ote' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižo'onə' na' bagwso'ote' nochlə beṇə' gwlejo' par gwsa'aque' lažə' na'onə'. De'e na'anə' babeno' par nič əse'eje' nis de'en babeyac chen. Ca'aczən' cheyalə' gac chega'aque'.

⁷ Na' benda' yeto angl ben' zecha cho'a mes gan' chso'elaogüe'e Diozən' gwne': —Xanto' Dioz, lən' napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen. De'e li zdaczə' licha can' chnežjo' castigw che beṇə' mal ca' na' chono' can' na'onə'.

⁸ Na' angl əgwdapən' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao bgüižən' na' benən par nič bgüižən' bzeyən beṇəchən' len yi' cheinə'.

⁹ Lechuale bzeyən beṇəchən', pero bito besyə'ədiṇjene' xtələ'əga'aque'enə' par əso'elaogüe'e Diozən'. Nachle boso'ožia boso'onite'e Diozən' ben' chon par nič chəsə'əžaglaogüe'.

¹⁰ Na' angl güeye'enə' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' gan' chi' bežən' chnabi'ab na' beyac žčoļ doxen gan' chnabi'abən'. Na' beṇə' ca' ža' gan' chnabi'abən' gwsa'oya'a ložə'əga'aque'enə' tant besə'əyiya'a cuerp chega'aque'enə'.

¹¹ Na' bitoczə besyə'ədiṇjene' de'e malən' gwso'one'enə' la'anə'əczə besə'əžaglaochgüe', nachle boso'ožia boso'onite'e Dioz ben' zo yoban' por ni che de'en chse'ey chəsə'əla' cuerp chega'aque'enə' na' por ni che de'en zjəžie' yežə'nə'.

¹² Na' angl əgwxopen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yao xen de'en nzi' Eofrates na' bebiž nis yaon' na' beyaljo to nez par nič rei ca' za'ac gan' chla' bgüižən' yesə'əžine' gan' gaquə gwdilən'.

¹³ Nach šonə de'e xio' ca' besyə'əyaquən blož. Na' to bložən' ble'ida' bchojəb cho'a belən' bian' beyaque gwxiye'enə', na' yetob bchojəb cho'a bežən', na' yetob bchojəb cho'a bež əgwchope bian' choe' dižə' goxoayaguən' par nič beṇəchən' chso'elaogüe'e bež nechən'.

¹⁴ De'e xio' quinga gwso'onən milagr na' jəsə'ətobən yoguə' beṇə' ca' chəsə'anabia' doxenlə lao yežlyon'. Jəsə'ətobən lega'aque' tozə latjə par nič nite'e probnid yesə'ədiləlene'

Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen catə'an əžin žan' nžie' bia' yesə'ədiləlene'ene'.

¹⁵ Nach benda' gwna Xi'in Diozən': —Le'e gon xbab de que nada' yida' əgwnežjua' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' senyala' lega'aque' can' chon to beṇə' bguan. Mbalaz sole šə bazole probnid chbezle nada' catə'an yida'anə'. Pero šə cuiṇə' yediṇjele de'e malən' chonle catə'an yida'anə', gona' ca sa'acbe'i yoguə'əlol beṇəchən' ca naquə yoguə' de'e mal ca' babenlen'.

¹⁶ Nach bezle'ida' to latjə gan' nzi' Armagedon dižə' ebreo. Latjən' nzi' ca'anə' əbtob de'e xio' ca' beṇə' ca' chəsə'anabia' lao yežlyon'.

¹⁷ Na' angl gažən' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao be', na' benda' gwne Diozən' zižjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gan' leczə chi'e chnabi'e, gwne': —Bač bseļa'a yoguə' castigw ca' de'en nžia bia' əseļa'a.

¹⁸ Nach gwyep yes, goc sšag, na' gošj gwtin, na' lechguale gwxo' mazəchlə can' bagwxo' batə'ətezəchlə lao ža' beṇəchən' yežlyon'.

¹⁹ Na' le'ezelaogüe syoda blaoch de'en chi' lao yežlyon' gwžiai'in goquən šonlə, na' leczə gwžiai' syoda ca' yeziquə'əchlə de'en zjəchi' lao yežlyon'. Diozən' bitoch gwleze' par bnežjue' castigw che de'e malən' bagwso'ontec beṇə' ca' chəsə'anabia' Babilonian' na' de'e na'anə' bnežjue' lega'aque' castigw gual zejlicane tant chže'e che de'e malən' gwso'one'enə'.

²⁰ Na' de'e tant gwxo'ochgua xte benitteczə yoguə'əlol islas ca' na' ya'a ca'.

²¹ Na' leczə gwche'echgua yej ži'a lao yežlyon' na' cha'aga'aguən tapa rob güejə to ton. Besə'əžaglaochgua beṇə' ca' ža' yežlyon' na' boso'ožia boso'onite'e Diozən' de'en bene' par nič gwche' yejən'.

17

Castigw de'en bnežjw Diozən' no'olə sargatən'

¹ Na' lao angl ca' gažə beṇə' ca' gwso'oxə' tas de orən', toe' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' castigw de'en əgwnežjo Diozən' no'olə blao no'olə sargatən' chi' lao nisdao' ca'.

² Yoguə' beṇə' chəsə'anabia' lao yežlyon' bagosə'əzolene'ene'. Na' yoguə' beṇə' ža' yežlyon' bagwse'eje' bino de'en bnežjue' lega'aque' par nič gosə'əzelaže'e gosə'anitə'əlene' le'.

³ Nach lao ben Spirit che Diozən' par ble'idaogüe'eda' de'e quinga, anglən' gwchi'e nada' latjə dašən'. Na' ble'ida' to no'olə žie' cožə' to bež əxna bia gažə yičjən' na' žia ši lozəb. Na' nyoj

zan dižə' lao cuerp c̄hebən' de'en chloe' de que chon cuimb ca Dioz.

⁴ Na' no'olən' nyaze' lachə' morad na' de'e x̄na na' non cuine' xoche len or, len yej fin, na' len perlas. Na' nox̄e'e to tas de or gan' yo'ožə to bino. Na' binon' zejen dižə' de que chebeine' chone' yoguə'əloj de'en chgue'i Diozən' na' de'en naquə contr Diozən'.

⁵ Na' lao x̄gue' na' nyoj le'enə', na' ngašə' can' zejen, c̄hedə' nan quinga: "Syoda Babilonia de'en naquə de'e blaο. Nada' chona' par niç beṇə' ža' yežlyon' bito chso'elaogü'e Diozən' na' chso'one' bichlə de'en chgue'i Diozən'."

⁶ Na' ble'ida' de que chzože no'olə na'anə'. Chzožene' c̄hedə' güe'ejə' x̄chen beṇə' ca' gwso'ote'enə' beṇə' ca' gwsa'aque' lažə' na' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'. Na' catə' ble'ida' no'olənə' lechguale bebanda' can' naque'enə'.

⁷ Nach gož anglən' nada': —Bito yebando'. Na' gwzejni'ida' le' bi zejen ca de'en ble'ido' žia no'olən' bežən' bia gažə yičh̄jən' na' žia ši lozəb.

⁸ Bežən' bian' ble'ido'on gwzob to tyemp. Bitoch zob ṇa'a, pero güidəb de'e yoblə la' əchojəb lo'o yech gabilən' gan' yo'ob ṇa'a, na' leczə na'an yeyo'ob gaquəb castigw zejlicane. Na' beṇə' ca' ža' yežlyon' beṇə' ca' cui zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen', yesə'anaogü'e bežən' na' yesyə'abanene' can' gwzob antslə, na' ca'aczən' sob ṇabi'ab de'e yoblə la'aṇə'əczə cui zob ṇa'a. Catə'ən cuiṇə' x̄e yežlyon' banyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e librən'.

⁹ Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o c̄he bežən'. Yičh̄jəb ca' gažə zejen gažə ya'a gan' chi' no'olən'.

¹⁰ Na' leczə yičh̄jəb ca' gažə zejen gažə rei. Gueye'e bagosə'anabi'e na' bagwnit yelə' gwnabia' c̄hega'aque'enə'. Toe' chnabia' ṇa'a, na' ben' yeto ze'e yide' par ṇabi'e pero na' šložgan' ṇabi'e.

¹¹ Na' bežən' bian' gwzo antslə na' bitoch zob ṇa'a zejen yeto rei beṇə' gaquə ca beṇə' ca' gažə. Gone' yoguə'əloj de'e mal ca de'en gwso'one'enə' na' ṇabi'e xte catə' gon Diozən' par niç cuiayi'e zejlicane.

¹² Na' lozəb ca' ši de'en ble'ido' zejen ši rei beṇə' ze'e za'ac par yesə'anabi'e. Na' bežən' gomb par niç yesə'anabi'e txen len leḅ t̄ši'izə pero šložgan' yesə'anabi'e len leḅ.

¹³ Rei ca' ši tozə can' so'one' xbab na' tozə can' so'one' de'e malən'. Na' yelə' guac de'en gatə' c̄hega'aque'enə' na' len yelə' gwnabia'anə' yesə'əchine'en par so'one' con can' yene'e bežən'.

¹⁴ Yesə'ədiləlene' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao

xtolə'əga'aque'enə', na' Jesocristən' gone' lega'aque' gan na' nite'e xni'enə', chedə' le'enə' chnabi'e notə'ətezəchlə beṇə' blao na' notə'ətezəchlə rei. Na' beṇə' ca' so'on txen len Jesocristən' zjənaque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine', na' nitə'ətezə nite'e chso'onlilaže'ene' na' choso'ozenague' che'.

15 Na' anglən' gozne' nada': —Nisda'onə' gan' chi' no'olə sargatən' zejen dižə' de que beṇə' zan juisy beṇə' zjənaque' zan yež na' zan nasyon na' beṇə' chsa'ac gwde gwdele dižə' choso'ozenague' che no'olən'.

16 Na' bežən' bian' žie'enə' gue'ib le', na' leczə can' so'on rei ca' ši, beṇə' ca' ble'ido' che ši loz bežən', leczə yesə'əgue'ine' no'olən' na' txen len bežən' yesy'əque'e bitə'ətezə de'en de che' na' yesə'əcua'aṇe' ga'alyide'. Na' so'ote'ene' nach əsa'ogüe' xpele'enə' txen len bežən' na' de'en yega'aṇən' yoso'ozeye'en.

17 So'one' ca' chedə' Diozən' cue'e xbabən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par yoso'ožiyi'e no'olən'. De'e na'anə' nacho de que tozə naquə xbab che ši rei ca' par so'one' con can' yene'e bežən' xte so'one' yoguə' can' babžia Diozən' bia' gaquə.

18 Na' no'olə sargatən' ble'ido'on naque' syoda de'en naquə le'ezelaogüe de'e blao lao yežlyon' na' de'en chnabia' rei ca' beṇə' ca' ža' yežlyon'.

18

Can' gaquə catə' cuiayi' syoda Babilonian'

1 Na' gwde na' ble'ida' yeto angl ze'e yoban' betje' lao yežlyon'. Na' nape' yełə' chnabia' xen par chac can' ne'enə', na' yełə' chey che'eni' che'enə' bse'eni'in lao yežlyon'.

2 Na' anglən' gwne' zižjo gwne': —Babžin ža cuiayi' syoda Babilonian'. Gaquən latjə che angl bzelao ca' na' de'e xio' ca' na' latj che yoguə' claste bia zo xile'e bia zjənaquə bia zban par len beṇəchan'.

3 Cuiayi'in chedə' beṇə' gwnabia' che syodan' bagwso'one' par nič beṇə' ca' ža' yoguə' nasyonṇə' baboso'ozoe' Diozən' ca'alə na' cuich chso'elaogüe'ene', na' beṇə' ca' chəsə'anabia' doxen lao yežlyon' choso'ozenagzeche' che beṇə' gwnabia' che syodan' cle ca' che Diozən'. Na' beṇə' güen dilgens ca' ža' lao yežlyon' bagwso'onchgüe' gan chso'ote'e bi de'en chəsə'əzi' beṇə' gwnabia' ca' par gwso'onche' de'e malən'.

4 Nach benda' gwne yeto beṇə' zo yoban' gwne': —Le'e nacle xi'ina' le'e yechoj syoda Babilonian' par nič cui gonle txen len de'e malən' chso'on beṇə' Babilonia ca', na' par nič cui si'ile castigon' txen len lega'aque' na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' choso'ozenag' chega'aque'.

⁵ Lechgualē de'e zan juisy xtolə' beṇə' Babilonia ca'. De'e na'anə' bitoch cuezə Diozən' par əgwnežjue' castigw čhega'aque' zejlicane.

⁶ Na' beṇə' gwnabia' che Babilonian' na' len beṇə' ca' choso'ozenag čhega'aque' yesə'əyi' yesə'əzaque'e can' bosə'oči' bosə'osaque'e beṇə' yoblə, yesə'əžglaogüe' mazəchlə can' bosə'oči' baboso'osaque'e beṇə' yoblə. Lechgualē castigw gualəch gaquə de'en yesə'əzi'enə' cleza ca de'en gwso'onene' beṇə' ca' bosə'oči' bosə'osaque'e.

⁷ Na' ca naquə beṇə' gwnabia' che Babilonian' lechgualē bagwso'on cuinga'aque' xen na' lechgualē bagwso'one' con bin' na la'ažda'omalga'aque'enə', ca'aczən' yesə'əyi' yesə'əzaque'e na' yesyə'əgüine'ene'. So'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que cuat te cuich yesə'anabi'e na' syempr yoso'ozenag beṇə' čhega'aque'.

⁸ Pero lao tozə ža gaquə yoguə' de'e ca' so'one' xbab cuat gaquə čhega'aque'. Beṇə' zan sa'ate' na' gatə'əchgua de'e yesyə'əgüine'ene' na' gatə' yelə' chbil chdon na' syodan' šeyən na' cuiayi'in. Can' gac che syoda Babilonian', chedə' la' Xancho Diozən' len yelə' guac che'enə' gone' par nič beṇə' gwnabia' chei ca' na' len beṇə' ca' choso'ozenag čhega'aque' yesə'əzi'e castigon'.

⁹ Na' beṇə' gwnabia' ca' ža' lao yežlyon' beṇə' ca' bosə'ozenag che beṇə' Babilonia ca' par bosə'ozoe' Diozən' ca'alə na' par gwso'one' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə' yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' yesə'əle'ine' šey syodan' na' čhas žen chein'.

¹⁰ Yesə'əžebe' par yesyə'əbigue'e galə'əzə. De'e na'anə' yesyə'əga'aṇə' zitə'ələ yesə'əgüie', na' yesə'əne': —De'e mal juisy bachac che syoda Babilonia nga de'en naquə de'e blaoch ca syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Bachbiayi' syodan' de'en bagwnabia'ach lao de'e ca' zjəchi' yežlyon'. Lao tozə or baben Diozən' par chbiayi'in.

¹¹ Nach beṇə' güen dilgens ca' ža' lao yežlyon' leczə yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' cuiayi' syodan'. Yesyə'əgüine'ene' chedə' cuich no əžel no yesə'əzi' de'en so'ote'enə'.

¹² Bitə əžel no yesə'əzi' de'en se'enene' so'ote'e de'en naquə de or, de p̄lat, de yej fin, de perlas, na' no lachə' fin de lino na' de sed, lachə' morad na' lachə' x̄na, na' no yag de'e ch̄la' zix, na' yoguə' de'e ca' chso'one' de marfil, de yag fin, de brons, de ya na de marmol,

¹³ na' no canel na' bichlə rcaud ca', no yal, no mirra, no perfome, no bino, no set, no yezj fin, no trigw, no go'on, no xilə', no cabey, no carret, na' len no beṇəch beṇə' ca' so'ote'e par əsa'aque' esclabos.

14 Na' yesə'əne' che syodan': —Yoguə' de'e ca' de'en gwsa'azlažə'əchgua beṇə' Babilonia ca' yesə'əzi'e lao yelə' gwni'a chega'aque'enə' cuich gaquə yesə'əzi'en ṇa'a. Caguə no beṇə' gwni'a ša'ach Babilonian' ṇa'a par zejlicane, na' notoch no no so no yesə'əzi' de'e šao' de'e güen ca' de'en gosə'əzi' beṇə' Babilonia ca' antslə.

15 Na' ca naquə beṇə' güen diligens ca' beṇə' ca' chso'ote'e de'e šao' de'e güen ca' chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca', bazjənaque' beṇə' gwni'a por de'en chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca'. Lega'aque' yesə'əžebe' catə' yesə'əle'ine' can' gaquə che syodan' na' yesə'əzeche' zitə'ələ yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene'.

16 Na' yesə'əne': —De'e mal juisyən' bagoc che syoda nga de'en goquə blaoch lao syoda ca' yelə' de'en ža' yežlyon'. Beṇə' ca' gwža' syodan' gwsa'aze' lachə' fin na' lachə' de'e color morad na' de'e xṇa. Gwso'on cuinga'aque' xoche len no or, no yej fin na' no perlas.

17 Na' lao tozə or bagwnit yoguə' de'e šao' de'e güen chega'aque' ca'.

Nach yoguə' xan barcw ca' na' nochlə beṇə' ca' choso'osa' barcw ca' na' beṇə' ca' chso'on žin lo'o barcw ca', na' beṇə' ca' chja'ac ga yoblə lo'o barcon', yogue'e yesə'əzeche' zitə'ələ yesə'əgüie'.

18 Na' catə' yesə'əle'ine' chas ženṇə' lao syodan' əsa'acbe'ine' de que cheyənṇə', na' yesə'əne': —Bitoch bi syoda yoblə chi' lao yežlyon' de'e naquə can' goquə syoda nga.

19 Nach yoso'ožia yichjga'aque'en bište yon' tant nite'e trist, na' yesə'əbežyaše'e na' yesyə'əgüine'ene', yesə'əne': —De'e mal juisy bagoc che syoda nga de'en goquə blaoch ca' syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Por yelə' gwni'a che beṇə' ca' gwža' na' yoguə' chio'o bencho gan xen ca' naquə žinṇə' babencho len barcw checho quinga. Na' ṇa'a lao tozə or bagwžiyai' syodan'.

20 Na' to beṇə' zo yoban' gwne': —Ledoyebei chio'o zocho yoban', na' le'e yebei le'e apostol na' le'e profet na' len le'e yeziquə'əchlə bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə', chedə' Diozən' gone' castigw che beṇə' Babilonia ca' por ni che de'en baboso'oči' baboso'osaque'e le'e.

21 Nach to angl gual bcose' to yej xen ca' yej ca' chso'on žin gan' ža' molin, na' bzalə'en lo'o nisdə'onə'. Nach gwne': —Can' gaquə che syoda Babilonian', nitən can' gwnit yej xenṇə' de'en bzala'a lo'o nisdə'onə', cuatəch le'ichon de'e yoblə.

22 Cuatəch yesə'əcuež beṇə' gocuež ca' Babilonian'. Na' cuatəch əso'ole' lao lquey che syodan'. Cuatəch yoso'ogole' arpa o yoso'ocueže' bžejo lao syodan'. Notoch no nitə' no so'on žin lao syodan', na' cuatəch yenecho sšag che yišə de'en chso'ote no'ol ca'.

²³ Ni quech le'icho be'eni' che lampara lao syodan', na' ni que yenchecho beṇə' so'on legr lao yelə' gošagna', chedə' notoch no ša'ach na'. Cuiayi' syoda che beṇə' güen dilgens ca', la'anə'əczə lega'aque' zjənaque' beṇə' blao lao yežlyon'. Beṇə' Babilonia ca' babesə'əxoayague' beṇə' ža' yoguə' nasyon ca' naquən' gwso'one'enə'.

²⁴ Bagwso'ote' profet ca' na' notə'ətezəchlə beṇə' gwlejš Diozən' par gwsa'aque' lažə' ne'enə', na' beṇə' Babilonia ca' zjanape' dolə' che yoguə' nochlə beṇə' bagwso'ote' doxen lao yežlyon'. De'e na'anə' cuiayi' syoda chega'aque'enə'.

19

¹ Gwde na' benda' angl zan juisy beṇə' ža' yoban' chso'elaogüe'e Diozən' na' zižjo nen catə'an gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Dioz chechon'.

Le'enə' babene' par nič beṇə' ca' chso'onlilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

Chey che'eni'ichgua gan' zoe'enə' na' nape' yelə' guac xen.

² Zdacze' licha ca' de'en chnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' chone' complir can' ne'enə'.

Baben Diozən' castigw che syoda əblao de'en gwxaquə'əlebe ca to no'olə sargat

laogüe de'en gwso'on beṇə' gwnabia' chei ca' par nič beṇə' ža' doxen lao yežlyon' bosə'ozoe' Diozən' ca'alə cui gwso'elaogüe'ene'.

De'e na'anə' Diozən' babsele'e castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e ca' naquən' gwso'ote' beṇə' ca' chso'elao' le'.

³ Nach de'e yoblə gosə'əne': —Beṇə' güen juisyən' naquə Diozən'. Zejlicanen' chas žennə' gan' chey syodan'.

⁴ Nach beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibe' gwso'elaogüe'e Diozən' gan' chi'e chnabi'enə', gosə'əne': —Ca'ašgaczə gaquə. Beṇə' güen juisyən' naquəczə Diozən'.

Na' leczə ca' gwso'on bia ca' tap, bia ca' nitə' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'.

⁵ Nach benda' gwne to angl do gan' chi' Diozən' chnabi'e, na' gwne':

Ledoye'ela'och Dioz chechon', chio'o naccho beṇə' güen žin che' na' chapchone' respet,

chio'o naccho beṇə' blao na' len chio'o cui naccho beṇə' blao.

Yelə' gošagna' che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

⁶ Nach leczə benda' xne che yezan beṇə' chso'elaogüe'e Diozən'. Na' xnen' nenən can' chsiž yaon' catə' dechguan na' ca nen catə'an lechguale chašjw chtin. Na' gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Xancho Diozən'.

Nape' le'ezelaogüe yelä' guac xen na' chnabi'e.

⁷ Ledoyebei, ledoso mbalaz, na' ledoye'ela'och le',
chedä' babžin ža əgwšagna' Jesocristän' ben' gwxaquä'älebe
ca xilä' dao' ca' gwso'ot beṇä' Izrael ca' par gwnitlao
xtolä'əga'aque'enä'.

Bazo no'olän' si'e par gaque' xo'ole'.

⁸ Na' baben Jesocristän' par niçh no'olän' nyaze' lachä' fin
de'en naquä šyiš xilä' juisy na' de'en cui naquä manch.
Na' lachä' fin de'en ṇacho nyaz no'olän' de'en naquä de'e šyiš
zejen dižä' de que chio'o bagwlej Diozän' par naccho lažä'
ne'enä' zotezä zocho choncho de'e güennä'.

⁹ Nach anglän' bolgüiže' nada' de'e yoblä gwne': —Bzoj de
que mbalaz beṇä' ca' bazjənaquä combid par əžja'aque' gan'
gaquä yelä' gošagna' che Jesocristän' ben' gwxaquä'älebe
ca xilä' dao' ca' gwso'ot beṇä' Izrael ca' par gwnitlao
xtolä'əga'aque'enä'.

Na' anglän' leczä gože' nda': —Diozän' babene' par niçh
gwnia' ca', na' naquän de'e li.

¹⁰ Nach bzo xiba' par güe'elaogua'a anglän', pero anglän' bito
be'e latjä, gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozän'. Nada' naca'
to beṇä' güen xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇä' ca' leczä
chso'e dižä' de que chso'onlilaže'e Jeso'osän'.

Na' ca'aczän' naquän, notä'ətezcho cho'echo dižä' de que
chonlilažä'əcho Jeso'osän', zo Spirit che Diozän' len chio'o
chonän ca cho'echo xtiže'enä'.

Ben' žia cožä' cabey šyišän'

¹¹ Nach ble'idaogüe'eda' nla'axejä yoban' na' ble'ida' to cabey
šyiš na' Jeso'osän' žie' cožä'əbän'. Len' chone' par niçh chac
can' ne'enä' na' le' syempr choe' dižä' li. Zdacze' licha ca de'en
chçhoglaogüe'en che yoguä'əloj beṇä' šə non' napä dolä', na'
zdacze' licha can' chdiləlene' de'e malän'.

¹² Jelaogüe' ca' chsa'actitän ca to yi' de'e chalä'əniṇ, na' zan
coron nitä' yichje'enä', na' lao xgue'enä' nyoj yeto le' de'en cui
nombia' nochlä beṇä'.

¹³ Na' nyaze' to lachä' de'e dopä chen, na' yoso'osi' beṇä' le'
Xtižä' Diozän'.

¹⁴ Na' angl ca' ža' yoban' beṇä' zjənaquä soldad che Diozän'
gosä'ənaogüe'ene', zjənyaze' lachä' fin de'en naquä de'e šyiš na'
de'e cui naquä manch, na' yogue'e zjəžie' cabey šyiš.

¹⁵ Na' cho'enä' zo to spad de'e nlachguan par niçh gwzo'e
beṇä' ca' ža' yoguä' ṇasyon xni'enä'. Nabi'e lega'aque' na' gone'
ca yesä'əzəxjw yichjga'aque' laogüe'enä'. Le'enä' əgwnežjue'
castigw che beṇä' ca' chso'on de'e malän', chedä' chža'achgua
Diozän' lega'aque', Dioz ben' napä le'ezelaogüe yelä' guac xen.

¹⁶ Na' le'e xadon che Jeso'osən' na' len le'e ni'enə' nyoj dižə' quinga: "Nada' chnabi'a notə'ətezəchlə rei na' notə'ətezəchlə beṇə' blao."

¹⁷ Nach ble'ida' to angl zeche' lao bgüižən' na' bolgüiže' yoguə' claste šod ca' bia ca' chaš le'e yoban' na' gože' lega'acquəb zižjo: —Le'e da leyedobə nga par gaole to xše' xen de'e gon Diozən' le'e.

¹⁸ Gatə' xpelə' rei, na' xpelə' no comandant na' no beṇə' gual. Gatə' xpelə' cabey na' xpelə' beṇə' ca' gosə'əbia lega'acquəb. Gatə' xpelə' yoguə' claste beṇə', beṇə' gwsa'ac esclabos na' beṇə' cui gwsa'ac esclabos, beṇə' gwsa'ac beṇə' blao na' beṇə' cui gwsa'ac beṇə' blao.

¹⁹ Na' ble'ida' bež gaž yichjən' na' bežən' yeto len yoguə'əlöl rei ca' na' yoguə' soldad zan che rei ca'. Bač nite'e probnid par yesə'ədiləlene' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' na' len soldad che' ca'.

²⁰ Na' bež nechən' len bia əgwchopen' bian' choe' dižə' goxoayag par nič beṇəčən' chso'elaogüe'e bež nechən', čopteb besə'ədolə' na' gwsa'acquəb lao na' Jeso'osən'. Bež əgwchope na'anə' bian' ben de'e zan de'e besyə'əbane beṇə' lao bež nechən' par bxoayaguəb beṇə' ca' nitə' seṇy che bež nechən' na' beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə' de'en naquə ca leb. Na' nežəmbanga'acquəb bzalə' Jeso'osən' lega'acquəb lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', to yi' xen de'en naquə ca to nišdao'.

²¹ Na' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' bete' rei ca' na' soldad zan čega'aque' ca' len spadən' de'en zo cho'enə' de'en nlachgua. Nach yoguə'əlöl šod ca' gwsa'oxatəb xpelə'əga'aque'enə'.

20

Can' gaquə lao tml iz

¹ Na' ble'ida' to angl beṇə' zo yoban' betje' par bsaljue' yech gabilən', na' noxe'e to gden xen.

² Na' anglən' bnize' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' ža gwlasda'ote, de'en le Satanas, na' bčeje'eb gdenṇə' par tml iz.

³ Nach bzalə'eb lo'o yech gabilən' na' le'e bseyjwte' cho'a yechən', na' bchiše'en to sey. Bene' ca' par nič cuich xoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' xte catə' te tml iz. Cana'ach yoseže'eb yechojəb yeto tyemp dao'.

⁴ Nach ble'ida' zjəchi' beṇə' chəsə'anabia' txen len Cristən' na' yogue'e len le' gosə'əchoglaogüe'en che beṇəčən' šə non' napə dolə'. Na' beṇə' ca' chəsə'anabia' len le' zjənaque' beṇə' ca' cui əgwso'elao' bežən' nic lgua'a lsaquə' de'en naquə ca leb, na' bito gwso'e latjə yoso'ozoe' seṇy chebən' lao xgaga'aque'enə'

o na'aga'aque'enə'. Gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən', na' boso'ozenague' che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Diozən' gwso'ote' lega'aque' gosə'əchogue' yenga'aque'enə'. Pero babesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' nič chəsə'ənabi'e txen len Cristən' tml iz.

⁵ Cristən' bolis bosbane' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca' antslə ca beṇə' yeziquə'əchlə. Na' catə' te yesə'ənabi'e tml iz, cana'ach yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwsa'at yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'.

⁶ Mbalaz par beṇə' ca' babolis bosban Cristən' ladjo beṇə' guat ca' antslə ze'e solao tml izən', beṇə' ca' bagwleḷ Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Bito gac čhega'aque' can' gac che beṇə' ca' yesə'əžaglaochgua zejlicane. Na' de'en yesə'əžaglaochgüe' zejlicane lenṇə' nacho yelə' got əgwchopen'. Na' beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' nitə'ətezə nite'e əso'elaogüe'ene' na' əso'elaogüe'e Cristən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' bχoz che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaze'e Diozən'. Na' beṇə' ca' zjənon cuinga'aque' lažə' na' Diozən' lega'aque' yesə'ənabi'e txen len Cristən' tml iz.

⁷ Na' catə' bagoc tml iz chəsə'ənabi'e, Diozən' güe'e latjə yechoj gwxiye'enə' de'en le' Satanas lo'o yech gabilən' gan' yo'on.

⁸ Na' yechojən par əxoayaguən beṇə' ca' ža' doxenlə lao yežlyon' de'e yoblə, beṇə' ca' chəsə'əne' Gog na' Magog. Gwxiye'enə' əxoayaguən lega'aque' na' əgwtoḃən lega'aque' par yesə'ədiləlene' Cristən'. Na' beṇə' zan juisy əgwtoḃən contr Cristən' ca' yox zannə' de'en chi' cho'a nisdao'.

⁹ Nach ble'idaogüe'eda' chac ca', za'ac beṇə' zan doxenlə lao yežlyon' na' gwse'ečje' syodan' chaque Diozən' čhei gan' ža' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Nach Diozən' bene' par nič bchoj yi'inə' yoban' bžinten lao yežlyon' par bžiyai'in beṇə' ca' babtob gwxiye'enə'.

¹⁰ Na' ca' naquə gwxiye'enə' de'en bχoayag beṇə' ža' yežlyon', Cristən' bzale'en lao yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', lo'o yi' xen de'en naquə ca' to nisdao'. Bzale'en gan' bzale'e bež nechən' na' bež əgwchope bian' bχoayaguəb beṇə'čən' len dižə' güenlažə' čebən'. Na' chəsə'əžaglaog gwxiye'enə' len bež ca' lo'o yi' gabilən' do ža' do yel par zejlicane.

Diozən' gwchoglaogüe'en che beṇə' ca' bagwsa'at šə non' napə dolə'

¹¹ Nach ble'ida' chi' Diozən' lao to siy xen de'en naquə de'e šyiš na' chnabi'e. Na' lecə' ble'ida' benittecə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' čedə' bitoch byažjga'aquen.

¹² Na' ble'ida' beṇə' ca' bagwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən', beṇə' ca' gwsa'ac beṇə' blao na' len beṇə' ca'

cui gwsa'ac beṇə' blaο. Yogue'e zjəzeche' lao Diozən'. Nach Diozən' bzaše' libr ca' gan' zjənyoj yoguə' de'e ca' gwsə'on to toga'aque'. Nach gwde na' bzaše' yeto libr gan' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanən'. Na' yoguə' beṇə' ca' gwsa'at sin cui gwsə'onlilaže'e Jesocristən' gwchoglaogüe'en čhega'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon bin' gwsə'on to toga'aque', con can' nyoj le'e libr ca'.

¹³ Na' yoguə' beṇə' bagwsa'at lo'o nisdə'onə' sin cui gwsə'onlilaže'e Jesocristən' lenczəga'aque' besyə'əchoje' par gosə'əzeche' lao Diozən' na' le'egatezə ca' yoguə' beṇə' bagwsa'at gatə'ətezəchlə leczə besyə'əchoje' latj čhe beṇə' guat ca'. Na' Diozən' gwchoglaogüe'en čhe to toga'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon can' gwsə'one'.

¹⁴ Nach Diozən' bcueze' yelə' gotən' de'en nācho de'e neche. Bene' par nič cuich no yežin latjə čhe beṇə' guat ca'. Na' de'en yesə'əzaquə'əzi' beṇə' güen de'e mal ca' lo'o yi' gabilən' zejlicanə, lenṇə' de'en nācho yelə' got əgwchopen'.

¹⁵ Yoguə' non' cui nyoj leinə' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanə, bosə'ozalə'ene' lo'o yi' gabilən' de'en naquə de'e xen ca nisdəo'.

21

Yežlyon' beyaquən de'e cobə len de'e ca' chle'icho le'e yoban'

¹ Gwde na' ble'ida' de'e ca' chle'icho le'e yoban' zjənaquən de'e cobə, na' leczə ble'ida' yežlyon' de'e cobə. Ca naquə de'e ca' zjənlə' le'e yoban' antslə, na' ca naquə yežlyon' de'en banombi'acho, bagwde čhega'aquən. Na' leczə nisdə'onə' bagwde čhei.

² Nada' Juan ble'ida' syoda čhe Diozən', syoda Jerosalennə' de'en naquə de'e cobə de'en chi' yoban' gan' zo Diozən', ble'ida' bletje'en lao yežlyon'. Banəšəogüe'en na' banone'en xoche ca to no'olə čpa'a cuine' catə' chšagne'e.

³ Nach do gan' chi' Diozən' chnabi'e benda' gwne to anglən' zižjo gwne': —Syoda čhe Diozən' babžinən gan' ža' beṇəčən' na' Diozən' soe' len lega'aque'. Beṇəč ca' əsa'aque' xi'ine' na' le' gaque' Dioz čhega'aque' ben' əso'elaogüe'e.

⁴ Na' Diozən' gone' par nič cuich nite'e trist, notoch no gat, na' notoch no no yegüine'e, ni que gaquə bi de'en yesə'əžaglaogüe' o bi de'en gon par yesə'əbeže'. Bagwde čhe yoguə' de'e ca' zjənac ca' de'en gotə' lao yežlyo nechən'.

⁵ Nach Diozən' ben' chi' chnabia' gwne': —Nada' chocoba' yoguə'əlol de'en de.

Na' leczə gwne': —Bzoj de'e quinga čhedə' nada' chona' can' nia'anə' na' syempr cho'a dižə' li.

6 Nach gozne' nada': —Baçh goc can' gwni'anə'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' nada' naca' ben' gon par niçh te çhei. Nadan' bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon. Notə'ətezə beṇə' chene'ene' si'e de'en gwnežjua'ane', gwnežjua'ane' yelə' mban zejlicane de'en gwxaquə'əlebe ca nis ya'a de'en che'ejcho catə'an chbilecho, na' gwnežjua'ane'en sin cui bi yesə'əyixjue' çhei.

7 Na' notə'ətezə beṇə' šə chəsə'əzoine' cui choso'ozenague' çhe de'e malən', gac çhega'aque' yoguə' de'e güen ca' de'en babi'a dižə' çhei, na' caguə de'e te cuich gaca' Dioz ben' əso'elaogüe'e na' caguə de'e te cuich əsa'aque' xi'ina'.

8 Pero na' ca naquə beṇə' ca' chəsə'əžeb par yoso'ozenague' chia', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada', na' beṇə' ca' chso'on bitə'ətezə de'en chgue'ida', na' beṇə' ca' chso'ot beṇə' yoblə, na' beṇə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol çhega'aque' o be'en çhega'aque' par chesə'əzolene' beṇə' yoblə, na' beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque', na' beṇə' ca' chəsə'ənao de'en chso'on beṇə' ca' chəsə'ənelen de'e xio', na' beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə', na' yoguə' beṇə' ca' chso'e dižə' güenlažə', yoguə'aga'aque'enə' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', na' yi' gabilən' naquən ca to nisdao'. Na' de'en gac çhega'aque' lenṇə' yelə' got əgwchopen'.

Syoda Jerosalen de'en naquə de'e cobə

9 Na' ble'ida' angl ca' gažə beṇə' ca' gwso'oxə' gažə tas gan' yo'ožə de'en gwxaquə'əleben ca gažə castigw de'en bnežjw Diozən' beṇə' mal ca'. Na' toe' bgüiguə' gan' zoa'anə' na' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' no'olən' ze'e si' Jesocristən' par gaque' xo'ole', Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'aga'aque'enə'.

10 Na' Spirit çhe Diozən' benən par niçh anglən' gwche'e nada' to lao ya'a xen de'en naquə de'e sibə par niçh blo'ine' nada' syoda əblao çhe Diozən', syoda Jerosalenṇə' de'en gwche' yoban' gan' zo Diozən' de'en babletje' lao yežlyon'.

11 Na' ble'ida' chey che'eni' syodan' len yelə' chey che'eni' çhe Diozən', na' ble'ida'an ca to yej fin de'e chactit, ca yej de'en ne' jaspe de'en chle'icho ca bidr.

12 Na' ble'ida' to ze'e xen de'e sibə de'en nyeçhj syodan', na' nitə'an šižin puert, na' to to cho'a puertən' zjəzecha tgüejə angl. Na' ca naquə puert ca' zjənyojən la šižin family çhe beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' za'ac lao dia çhe to to xi'in de'e Izraelən'.

13 Le'e ze'e galən' chla' bgüižən' nitə' šonə puert, na' yešonən cuitən licha, na' yešonən cuitən yeglə, na' yešonən galən' chen bgüižən'.

14 Na' ble'ida' lan ze'enə' de'en nyeçhj syodan', naquən šižin yej xen na' zjənyoj le'e yej ca' la šižin apostol çhe Jesocristən'

ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

15 Na' anglən' ben' be'elen nada' dižə'ənə' noxe'e to ya de or par gwsī'e medid che syodan' na' len ze'e cheinə' na' puert chei ca'.

16 Syodan' naquə de'e cuadrad, na' tozə can' naquə yelə' zlague'i len yelə' ltonēi na' len yelə' sib chein'. Na' medid che syodan' goquən chopə mil chopə gueyoa kilometros.

17 Nach gwde na' gwxi'e ze'e de'en nyechj syodan' medid, na' goquən gyon tap metr yelə' sib chein' segon metr de'en chesə'əchin beṇəchən' na' lenṇə' bchin anglən'.

18 Ze'e de'en nyechj syodan' naquən de yej de'en nzi' jasje, na' ble'ida' de que yo'o ca' ža' syodan' zjənaquən porzə de or na' nla'an ca bidr de'en naquə xi'ilažə'.

19 Na' le'e to to yej xen ca' de'en zjənaquə lan ze'e de'en nyechj syodan' zjənone'en xoche len yoguə' claste yej fin. De'e nechən' da'an jasje, de'e gwchopen' safiro, de'e gwyone agata, de'e gwdape esmeralda,

20 de'e güeyə' onise, de'e gwxope cornalina, de'e gažə crisolito, de'e əgwχone'e berilo, de'e güei topasio, de'e ši crisoprasa, de'e šnejei jasinto, na' de'e šižinēi amatista.

21 Nach puert ca' šižin de'e nitə' che syodan' to toga'aquən zjənaquən de to perla. Na' lquey che syodan' zjənaquən porzə de or na' nla' le'inə' can' nla' le'i to de'en naquə de bidr.

22 Bitobi yo'odao' ble'ida' lao' syodan' chedə' la' do tyempte beṇə' ca' ža' syodan' nite'e lao Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xennə' na' lao Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', na' beṇə' ca' ža' syodan' chso'elaogüe'e lega'aque'.

23 Bito chyažje bgüižən' ni bio'onə' par yoso'ose'eni'in lao syodan' chedə' nye'eni' syodan' len yelə' chey che'eni' che Diozən' na' che Xi'ine' Jesocristən'.

24 Na' be'eni' che syodan' gwse'eni'in yedote par beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', beṇə' ca' zjənaquə to to nasyon. Na' rei ca' chə'ənabia' yežlyon', beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən', yoso'onežjue'ene' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an de'en de chega'aque'.

25 Bito šeyjw puert ca' teža na' caguə batə'əquə gaquə žchol.

26 Na' yelə' xoche na' bitə'ətezəchlə de'e zaque'e de'en gotə' che nasyon ca' gatə'an lao' syodan'.

27 Bitobi de'e mal gaquə lao' syodan', na' notono gaquə yesyə'əžin syodan' no chon de'e ca' chgue'i Diozən' o no choe' dižə' güenlažə'. Caguə no yesyə'əžin syodan' sino beṇə'

ca' zjənyoj laga'aque'en le'e libr che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Le'e libr na'anə' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanən'.

22

¹ Nach blo'ine' nada' yao de'en yožə nis de'en chnežjon beṇəchən' yelə' mban zejlicanən'. Na' nisən' naquən clar juisy ca be'eyə', na' yaon' chchojən gan' chi' Diozən' na' Xi'ine' Jesocristən' chəsə'anabi'e, Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

² Na' yaon' chden gwchol lquey xen che syodan' na' ze yag chopə la'a cho'a yaon', yag de'en chnežjon beṇəchən' yelə' mban zejlicanən'. Na' yoguə' bio' chəsə'əbian frot, šižin las lao tгүйz. Na' beṇə' ca' ža' syodan' beṇə' zjənaquə to to nasyon chəsə'əchine' xlague'i ca' par ničh nite'e güen.

³ Cuat gatə' de'e gue'i Diozən' lao' syodan'. Diozən' len Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' zjəchi'e syodan' chəsə'anabi'e, na' yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' chso'onlilaže'e Diozən' na' nitə'ətezə nite'e chso'elaogüe'ene'.

⁴ Nitə'ətezə nite'e gan' chəsə'əle'ine' cho'alao Diozən', na' nyoj le'enə' lao xgaga'aque'enə'.

⁵ Cuat gaquə žchol lao' syodan'. De'e na'anə' bito yažje be'eni' che lampara, nique yažje be'eni' che bgüižən', chedə' yelə' chey che'eni' che Xancho Diozən' chse'eni'in gan' ža' beṇə' ca' chso'elao' le' na' chəsə'anabi'e len le' zejlicanə.

Bazon əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə

⁶ Nach anglən' gwne' nada': —Yoguə' de'en bagwna Diozən' zjənaquən de'e li na' gaquə can' ne'enə'. Xancho Dioz nan' chbeje' beṇə' par chso'e xtiže'enə' na' le'enə' bsele'e nada' par chzejni'ida' beṇə' ca' chso'elao' le' de'e ca' baza' gaquə.

⁷ Jeso'osən' ne' de que bazon əžin ža yide' de'e yoblə, na' mbalaz nitə' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'onə', ca naquə de'e ca' ze'e gaquə.

⁸ Nada' Juan bzoja' de'en benda' na' ble'ida', na' catə' benda' na' ble'iga'acda'an bzo xiba' xni'a anglən' par güe'elaogua'ane', ben' ben par ničh ble'ida'ogüe'eda' yoguə' de'e ca'.

⁹ Pero anglən' bito be'e latjə, na' gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine' can' naco' le' na' ljuəžjo' ca' beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən' par chso'e xtiže'enə', na' ca'aczən' yoguə' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'onə'.

10 Na' leczə gwne' nada': —Bito gwcuašo'o che de'e ca' ze'e za'ac can' na libr nga bzojo', chedə' bazon əžin ža gaquə yoguə' de'e ca' bzojo' le'ina'.

11 Bazon əžin ža catə' benə' ca' chso'on de'e malən' yesyə'əga'anlenczə de'e mal chega'aque'enə' gabilən'. Na' benə' ca' chso'on de'en naquə yelə' zto' yesyə'əga'anlene' yelə' zto' chega'aque'enə' gabilən'. Na' benə' ca' zjənaque' benə' güen lao Diozən' so'onche' de'e güennə' zejlicane. Bagwlej Diozən' lega'aque' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' zejlicane yesyə'əga'ane' lažə' ne'enə'.

12 Nach Jeso'osən' gwne': —Bazon əžin ža yida' de'e yoblə, na' gona' castigw che to to benəch o gona' par ničh gaquə de'e güen che to toga'aque' segon nac gwso'one'.

13 Nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par ničh te chei. Bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon.

14 Mbalaz nitə' notə'ətezə benə' bagosə'ənabe nada' beca'a xtolə'əga'aque'enə'. Na' gua'a latjə so'e cho'a puert che syodan' gan' zoa'anə' na' gwnežjua' lega'aque' frot che yag yelə' mban zejlicanen'.

15 Pero na' bito gua'a latjə so'o benə' ca' cui chso'onlilažə' nada' cho'a puert che syodan'. Bito gaquə so'o benə' ca' chesə'ənelen de'e xio', na' benə' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chnitə'əlene' benə' yoblə o benə' chəsə'əža' xtoga'aque'. Bito gaquə so'o benə' chso'ot benə', benə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə' na' notə'ətezə benə' chəsyə'əbeine' chso'e dižə' güenlažə'.

16 Nada' Jeso'os bsela'a angl chia'anə' par bzenene' le' yoguə' de'en babzojo' par benə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'elaogüe'e nada'. Nada' golja' lao dia che de'e Rei Dabin', na' naca' ben' ben Diozən' lyebe əsele'e lao dia che de'e Rei Dabin'. Na' gwxaquə'əlebəda' ca beljw xsilən'. Nezecho catə' chla' beljw xsilən' bazon še'eni', na' de'en babida' yežlyon' nezecho bazon gaquə yoguə' de'e güen ca' zjənyoj le'e libr nga.— Can' gwna Jeso'osən' nada'.

17 Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca to no'olən' si'e, na' chio'o txen len Spirit che Diozən' chnablažə'əcho yob yide' de'e yoblə. Na' yoguə' no yene catə' yoso'olabe' libr nga, leczə yesə'ənablažə'əšgue' yob yide' de'e yoblə.

Na' notə'ətezə benə' se'ene'ene' so'onlilaže'e Jeso'osən' gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque' sin cui bi yesə'əyixjue' chei.

18 Nach gozna Jeso'osən': —De'e ngan' əchnia' par yoguə' le'e gwlable o yenele catə' benə' yoso'olabe' de'e quinga ben Diozən' mendad zjənyoj le'e libr nga. Notə'ətezle šə gwzanchle ca de'en na libr nga catə' əgwzejni'ile benə' che de'e ca' ze'e

za'ac, Diozən' gone' par niçh gac çhele yoguə' de'e mal ca' de'en zjənyoj le'e libr nga.

¹⁹ Na' notə'ətezle catə' əgwzejni'ile beṇə' çhe de'e ca' ze'e za'ac šə cui yene'ele əgwzejni'ile lega'aque' yoguə' de'e ca' ben Diozən' mendad zjənyoj le'e libr nga, Diozən' yoxi'e lalen' le'e libr çhe'enə' na' bito güe'e latjə yežinle syoda çhe'enə'. Na' le'e libr çhe Dioz nan' zjənyoj la yoguə' beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanən'.

²⁰ Nach Jeso'osən' ben' bzejni'ine' nada' yoguə' de'e quinga ne': —De'e li yida' lgüegwzə.

Na' nada' goža'ane': —Ca'ašgaczə gaquə. Yob yidəšgo' Xana' Jeso'os.

²¹ Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə'əle. De'e na'azən' de chzoja'. *Juan*